

ημε
menomenyέ meké

Denya New Testament

Contents

Matyo	1
Makəs	54
Lukase	86
Jən	138
Utəs Áŋgbá Jisəs	176
Rom	221
I Kərent	243
II Kərent	266
Galasiya	280
Efesəs	288
Filipi	296
Kolosiya	302
I Tessalonika	308
II Tessalonika	313
I Timəti	316
II Timəti	323
Titəs	327
Filemən	330
Hibus	332
Jəmsi	348
I Pita	354
II Pita	361
I Jən	365
II Jən	371
III Jən	372
Jud	373
Ame gejya Jən	375

Ŋwe menomenyeé meké

New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

Language: Denya

Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

c9132761-ca75-5f8f-8ecb-c1c7e262a401

ISBN: 978-1-5313-0037-1

Abya melóméló Jisós Kras ndere

MATYO

ásamé

Ukwéne ante Jisós Kras

(Luk 3:23-38)

1 Gé nwe mabo ukwéne ante Jisós Kras mpyáne mfwa Devid, Devid mpyáne Abraham. ² Abraham alu nte Asek, Asek alu nte Jakób, Jakób alu nte Juda ne anjmé bíí abi ande. ³ Ne Juda alu nte Peres ne Sera, mmá bwó akamege Tama. Peres alu nte Hesrón, Hesrón alu nte Ram. ⁴ Ne Ram alu nte Aminadab, Aminadab alu nte Nashyón, Nashyón alu nte Salmón. ⁵ Salmón alu nte Boas ne mma Boas akamege Rahab. Boas alu nte Obed, ne mmá Obed akamege Rut, Obed alu nte Jesse. ⁶ Jesse alu nte mfwa Devid.

Ne mfwa Devid alu nte Solomun, mmá Solomun abó abó mbe abá lé Uriya. ⁷ Ne Solomun alu nte Rehoboam, Rehoboam alu nte Abija. Abija alu nte Asa. ⁸ Asa alu nte Jehoshafa, Jehoshafa alu nte Joram, Joram alu nte Usiya. ⁹ Usiya alu nte Jotam, Jotam alu nte Ahas ne Ahas alu nte Hsekya. ¹⁰ Hsekya alu nte Manase, Manase alu nte Emós, ne Emós alu nte Josaya. ¹¹ Gébégé ápyené bóó Isreli né bé ájye ne ebwó né meló Babilón, Josaya abyé Jekoneya ne anjmé bíí abi ande.

¹² Ájyegé ne bwó né Babilón, Jekoneya abyé Sheltyel, Sheltyel alu nte Serubabel. ¹³ Serubabel alu nte Abiud, Abiud alu nte Eliakim ne Eliakim alu nte Asóh. ¹⁴ Asóh alu nte Sadók ne Sadók alu nte Akim ne Akim alu nte Eliud. ¹⁵ Eliud alu nte Eliassa, Eliassa alu nte Matan ne Matan

alu nte Jakób. ¹⁶ Ne Jakób alu nte Josef, Josef ayi menó Meri. Meri abyé Jisós Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa. *

¹⁷ Mmye ke nnó upyáne ukouko, manló mbaá Abraham ókwóné mbaá Devid úlú nyá úfyáneúni. Manló ntó mbáa Devid ókwóne gébégé ájyé ne ebwó né Babilón úlú ntó úfyáneúni. Ne má-manló gébégé ájyé ne ebwó né Babilón kpaá te gébégé ábyené Kras, upyáne úlú nyá ntó úfyáneúni.

Nebye né Jisós Kras

(Luk 2:1-7)

¹⁸ Na ne nebyéné Jisós Kras nekené. Mma wuú akamege Meri. Josef abó akpe mambá Meri ayi alu mambye Jisós, nsa nnó ebwó ákaá ujógéné ate, Meri age nnó ji alu ne une né utó Mendoó Ukpea. ¹⁹ Josef akaáge nnó Meri alu ne une, élé ji Josef alú nyá cho né mbe ushu Esówo, akélé fó manchye ji mekpo unó wó, ashúú manwá neba bwó bíbíí. ²⁰ Ndere ji aférege depó etiré mbo, Esówo ató ekién-né wuú échwó gáre ji né gejya eké, “Josef mpyáne Devid, ófóge fó manse mendée wye Meri né neba, néndé élé Mendoó Ukpea ne epyeé ji akpané une. ²¹ Ne ji abyene nyé maá mende, ayi áférege nye bóó bíí né efwyale ewé gabo achwó ne ewú. Getu eyigémbó, óbo mamfye ji mabo nnó Jisós.” †

²² Unó bina uko úpyeé nnó ébé wáwálé nkane Esówo apye Asaya muú ekpávé wuú ajóó nnó, ‡

²³ “Wuúge, gembwénége mendée gékpáne nye une, gébyé maá mende, ákuú nye ji nnó Emanuel.” Ula útené nnó, “Esówo alu ne esé.”

*1:16 Elú wáwálé nnó: Kras, ula utene nnó Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa.

†1:21 Elú wáwálé nnó: Mabo Jisós matene nnó Muú yi áférege nye bóó bíí né efwyale.

‡1:22 Elú wáwálé nnó: Asaya ájóó depó etiré na ebele nya anjme 750 ne ále sa nwe Matyo.

²⁴Ne Josef ápégé géjyá ase mendée wuú Meri wyé ndere ekiénné Eṣṳwṳ egaré ji. ²⁵Yémbṳ ebwṳ ákaá ujógéné ate wṳ, kpaá te Meri ábyené maá wuú mende. Ne Josef afyé ji mabṳ nnó Jisṳs.

Ande abi ágií depṳré ambe, áchwṳ gé Jisṳs

2 Ábyé Jisṳs né melṳ Betelehem, né gebagé mewaá Judiya, gébé eyigé Herṳd álú mfwa né gebagé mewaá ey-ígémbo. Ábyegé Jisṳs, ande fṳ abi ágií depṳré ambe átané né égbé ewé ḡmeé é-tánege ákene áchwṳṳ né Jerosale ágíge bṳṳ aké, ²“Maá meke ayi ábyené nnó ábé mfwa bṳṳ Jus alu fṳ? Ese degíge mbo, gé-túgé dégené membe wuú mbaá ḡmeé é-tánege ayi áleré esé nnó ábyé ji, ne esé déchwṳ manógé ji.”

³Mfwa Herṳd aké awuú mechwṳ ewe, metṳṳ étyá ji mmu wyembo ntó ne épyeé ne bṳṳ Jerosale ako. ⁴Mfwa Herṳd akuú, áncṳṳ baá ámpyé upé Eṣṳwṳ ne ánleré mabé Eṣṳwṳ, ebwṳ ako áchomé mbaá ama, agíí ebwṳ aké, “Ndé mbaá ábṳṳ mambyé muú ayi ákuú ji Kras”?

⁵Áshuú ji meko aké, “Ábṳṳ mambyé ji né Betelehem, fa gebagé mewaá Judiya.” Néndé, mbo ne Eṣṳwṳ apye bṳṳ ekpávé bíí ásáme nnó,

⁶“Wṳ Betelehem, né gebagé mewaá Judiya, yé elé wṳ olu kṳṳ, ṳpṳfṳ ḡnéḡné né geluágé malṳ ḡḡwá ayi álu né mme Judiya.

Néndé, eta wyé ne mfwa átanége nye ayi ágbárege bṳṳ ba Isrelí, nkane mémbamé mágónḡme ápéle mágónḡme jíí.”

⁷Ne Herṳd áwúgé mbo, akú aḡkeé bimbo ájwólé bíbíí, agíí ebwṳ aké, “Gárege me gébé eyigé enyú dégené membe yimbo né melṳ nyú tíí.” ⁸Éféé

ne Herṳd átome ebwṳ aké, “Chóge né Betelehem démyémmye dégé mbaá ayi maá yimbo álú, dégege ji kérege meso, déchwṳ dégáre me nnó nyé nnógé ji ntó.” ⁹Ne aḡkeé bimbo áwúgé genó eyigé mfwa yimbo ajṳṳ ne ebwṳ, álṳ manjye. Ne ndere ebwṳ ájyé ágé wyé membe yimbo ayi ebwṳ ábṳ ágene nkane ajoyé mbe, ebwṳ ákwólége ji meso. Ákwónégé né Betelehem membe yimbo atené né mfaánebuú cho né gepú eyigé maá yimbo álú. ¹⁰Ebwṳ ágegé membe yimbo efeé, matṳṳ áḡṳ ebwṳ dṳṳ. ¹¹Ákpegé né mmu gepú eyigémbo, ágé maá yimbo ne mmá wuú Meri. Éféé ne átomé manó mme áchyé ji enogé. Ne ánené uba bwṳ áferé unó mabṳ áchyé ji, gé má gélú genógé gesege ḡka eyigé ákuú nnó gul, gé má gélú gefógé emmá ewé ewyaá gebe gelógélṳ ne eyige fṳ gelú laménda ayi alú gefógé mawee gebé gefṳ. ¹²Nkane aḡkeé bimbo ábelé ne utuú, Eṣṳwṳ achwṳ kwéle ebwṳ mbeé né gejyá nnó ekage ákéré meso mbaá Herṳd. Ebwṳ ákoó meti ewéché na ájyé né melṳ bwṳ.

Josef ne Meri ákpá Jisṳs ábṳṳ áfé né melṳ Ijip

¹³Aḡke bímbo áwúlégé, ekiénné Eṣṳwṳ ékwṳ Josef ushu né gejya, éjṳṳ ne ji eké, “Josef, Kwílé ka, kpa maá yina ne mmá wuú débo deyyé né melṳ Ijip. Déjyegé láge éwu kpaá te bíí bí ḡnárege nye enyú nnó dékéré meso. Néndé Herṳd ákelege maá yina manwá.” ¹⁴Josef ápégé géjyá ne utuú bimbo, apye wyé nkane ekiénné Eṣṳwṳ egaré ji eké. “Kpá maá yimbo ne mmá wuú ojye né Ijip.” ¹⁵Akwónégé Ijip, ála wyé kpaá te gébége mfwa Herṳd áḡboó. Unó bi na úpye nnó depṳ étré Eṣṳwṳ ápye nnó muú ekpávé wuú agaré bṳṳ bíí débé wáwálé, nnó, “Nkú maá wa átané né Ijip.” [¶]

¶2:15 Elú wáwálé nnó: Melṳ ḡwe ewé na etané né ḡwe Hosea 11:1.

Herɔd ajɔw nnɔ ɔwɔ baɔ ande

¹⁶ Herɔd agɛgɛ nnɔ ɔnkeɛ bimbɔ ɔb-wɔlɛ ji, nchye anyɔwɔnɛ ji mmu. Achyɛ meko akɛ, “ɔwɔ baɔ ande ako nɛ Betelshem nɛ malɔ ayi kwɔkwɔlɛ, ɔlɔ nɛ baɔ abi ɔkwɔnɛ ɔnmɛ ɔpea ɔshɔlɛgɛ.” Herɔd ajɔw mbo gɛtɔgɛ ji ɔferɛ nnɔ ɛlɛ mɛ ɔnmɛ ɔpea ayi ji agii ɔnkeɛ bimbɔ gɛbɛ eyigɛ ebwɔ ɔgenɛ membe yimbɔ. ¹⁷ Mechɔ ewɛna ɛpyɛmbɔ nnɔ, genɔ eyigɛ Jerimaya muu ekpɔvɛ ɛsɔwɔ ɔjɔw gepye wɔwɔlɛ. ¹⁸ Ajɔw nyɔ akɛ, “Meko negbo ɔtanegɛ nɛ melɔ Rama ne gɛjamɛgɛ ɛlɔlɔ ne dɔmpepe. Rashel alili baɔ biɛ, bɔw ɔfyɛɛ ji metɔw nnɔ ɔgɔw magbo, akɔmɛgɛ gɛtɔgɛ baɔ biɛ abi ɔgboɔ.”

Josef ne Meri ɔkerɛ meso ne Jisɔs nɛ Nasaret

¹⁹ Herɔd ɔgbɔgɛ, ekiɛnnɛ ɛsɔwɔ ekwɔ Josef ushu nɛ gɛjya nɛ Ijip, ²⁰ ekɛ “Josef, kwilɛ ka ɔkpɔ maɔ yina ne mma wuu, enyɔ dɛkerɛ meso nɛ mme Isrɛli. Bɔw abi ɔkelege manwɔ ji ɔgboɔ.” ²¹ Josef ɔpɛgɛ, ase maɔ yimbɔ ne mmɔ wuu ɔfɛ nɛ mme Isrɛli. ²² Yɛmbɔ ji ɔwɔgɛ nnɔ Achelɔs ase gefwagɛ nte wuu Herɔd nɛ gebagɛ mewaɔ Judiya, ɔbɔ ɛfɔ manjye wyɛ. Nɛ gɛjya eyigɛ ji ɔma gɛ, ɛsɔwɔ ɔkwɛlɛ ji mbeɛ nnɔ ɔjye nɛ gebagɛ mewaɔ Galilii. ²³ Ne Josef ɔjye jwɔlɛ nɛ melɔ Nasaret ewɛ ɛlɔ nɛ gebagɛ mewaɔ eyigɛmbɔ. Mechɔ wɛ ɛpyɛ nnɔ genɔ eyigɛ ɛsɔwɔ ɔbɔw ɔpyɛ nnɔ muu ekpɔvɛ wuu ɔgarɛ bɔw biɛ gɛbɛ wɔwɔlɛ nnɔ, “Bɔw ɔkuu nye ji nnɔ muu Nasaret.”

Mekomejɔw ayi Jɔn menwyaɔ bɔw manaɔ ɛsɔwɔ ɔgarɛgɛ

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Jɔn 1:19-28)

3 Nɛ gɛbɛ eyigɛmbɔ, ndere Jisɔs alu nɛ Nasaret, mende fɔ ayi ɔkuu ji Jɔn menwyaɔ bɔw manaɔ ɛsɔwɔ, ɔlɔ man-garɛ mekomejɔw ɛsɔwɔ nɛ mashwɔne nɛ

gebagɛ mewaɔ Judiya akɛ, ² “Kwɔrege matɔw nyu dɛlyɔ gabo nɛndɛ gɛbɛ eyigɛ ɛsɔwɔ ɔgbɔrege gefwa ne bɔw biɛ gɛla kwɔkwɔlɛ.” ³ Jɔn yina ne Asaya muu ekpɔvɛ ɛsɔwɔ ɔgarɛge nyɔ ɔtomɛ ne jii nnɔ,

“Muu fɔ abene mbo nɛ mashwɔne akɛ, ‘Kwyege meti Ata dakenɛ, nyaɔge ɛwɔ ɛbɛ cho’.”

⁴ Gefɔgɛ nkɔu eyigɛ Jɔn ɔbɔw ɔfyɛ ɔjɔ ne bya mpɔ mashwɔne. Awɛlɛ ɛkandɔ mekɔw menya nɛ gebwɛ jii, ne menyɛɛ wuu alu nyɔ lɛ ɛgomɛ ne nwyɔw. ⁵ Ne gɛjamɛgɛ bɔw ɔchwɔw manwɔ mekomejɔw ayi Jɔn ɔgarɛge. Bɔw bina ɔtanɛ Jerosale, ne gebagɛ mewaɔ Judiya meko ne malɔ mako ayi ɔlɔ kwɔkwɔlɛ ne ebɛɛ Jordan. ⁶ Ndere ebwɔ ɔshuu ɛkɔu nɛ gabo ayi ebwɔ ɔpyɛɛ, Jɔn awyaɔgɛ ebwɔ manaɔ ɛsɔwɔ nɛ mmu ebɛɛ Jordan.

⁷ Ndere Jɔn ɔgarɛge mbo, agɛ gɛjamɛgɛ ekwɔ bɔw Farasi ne ekwɔ bɔw Sadusi fɔ ndere ɔchwɔw nnɔ ji awyaɔ ebwɔ manaɔ ɛsɔwɔ, akɛ ne ebwɔ, “Enyɔ mmyɔ! Ndɛ muu ɔgarɛ enyɔ nnɔ, dekage bɔw ɛfwyale ewɛ ɛsɔwɔ ɔchwɔw tɔ?” ⁸ Yɛndɛmuu nyu ɔpyɛgɛ unɔ ebɛ ɔlɛrɛ nnɔ akwɔrɛ metɔw wuu ɔlyɔ gabo wɔwɔlɛ. ⁹ Dɛferɛgɛ fɔ nnɔ, dekage dɛjwɔlɛ dɛli mmyɛ nnɔ, ɛlɛ ɛsɛ dɛlɔ upyɔne Abraham dɛkɔgɛ bɔw ɛfwyale ewɛ ɛchwɔw. Kaɔge wɔwɔlɛ nnɔ, ɛsɔwɔ akage pyɛ mataɔ yina ɔbɔwɛlɛ upyɔne Abraham. ¹⁰ Ye nana, enyɔ debɔw mankaɔ nnɔ, ɔb-wɛɛ mɛ ɛtɔw mfaɔ mango yɛndɛ genɔw ne makaka eyigɛ gɛlɔgɛ wɔmɛ unpomɛ ulɔlɔ ɔsɔrɛ ɔfɔme mmu mewɛ. ¹¹ Me nwyage enyɔ ne manaɔ ɛsɔwɔ mami-mami manlerɛ nnɔ, enyɔ dɛkwɔrɛ matɔw nyu. Yɛmbɔ, muu fɔ ɔchwɔw mbo me meso, ayi ɔnɛɔ gɛmɛ ɔpwɔ me, nkwanɛ yɛ muu ayi mkpane unɔ ukɔ biɛ wɔ. Achwɔgɛ, awyage nye enyɔ ne Mendoo Ukpea ne mewɛ. ¹² Achwɔw nyɛ ne ɛkɔriya nɛ ebwɔ wuu manɔhɔ esa. Anerɛgɛ ashwanɛ nye matoɔ ɔlɔ pɔpɔ,

afye esa né mmu uba abelé. Ne ukwáó ebi ulaá akpane agbe né mewe ewé élá nómégé.⁸

Áwyaá Jiswó manaá Eswá

(Mak 1:9-11; Luk 3:21, 22)

¹³Éwya yé wó, Jiswó atané gebagé mewaá Galilíí achwó né ebeé Jodan mbaá Jón nnó awyaá ji manaá Eswá. ¹⁴Yémbó, Jón abó ashya ne ajóó ne Jiswó aké, “Nnó me nchwó eta wye ówyaá me manaá Eswá, wá óma óchwó eta wáa?” ¹⁵Jón ájóógémbó, Jiswó ashúú ji meko aké, “Gó éwú ébé mbó nana, elóme nnó dépyé yéndégenó eyigé Eswá akélege. Éféé ne Jón ákamé manwyaá Jiswó manaá Eswá.” ¹⁶Ténéténé ayi áwyaá Jiswó manaá Eswá, atané mmu nnyi, aké apele mfaánebuú anené, agé Mendoó Eswá éshúlege nkane gepwine ne echwó téne ji mmyé. ¹⁷Ne meko atané mfaánebuú aké, “Gé maá wa na, ngboó ne ji, apyéé metóó egzó me.”

Danchóméló ammua Jiswó

(Mak 1:12, 13; Luk 4:1-13)

4Éféé Mendoó Ukpea épye Jiswó afé né mashwóne nnó danchóméló ammua ji. ²Jiswó abelé éwu usaá ndó upea, utuú ne ñwómésé ayi álá nyéé menyéé wó ne mesa aló mammye ji. ³Gébé eyígémbó ne danchóméló áchwó jóó ne ji aké, “Mbógé wá ólu Maá Eswá, garé mataá áyina ábwólé ntoó bréd.” ⁴Jiswó ashúú ji meko aké, “Ásá mmu ñwe Eswá nnó, menyéé jiji fó wó awyaá eshye mángbaré geñwáge mekwaá wó, yéndé mekomejóó ayi Eswá ajóó awya ntó eshye mángbaré geñwáge mekwaá.” ⁵Ajóógé mbó, danchóméló ase ji afé né Jerosale melo ukpea, abelé ji né melu ewé élu tete mfaá echa upe Eswá. **

⁶Ne aké ne ji, “Mbógé wá ólu Maá Eswá, nyó chó mme, néndé ásá né mmu ñwe Eswá nnó, ‘Eswá atóme nye makíénné jíí nnó áchwó ábámé wá’, áma sá nnó:

‘Ágbárege nyé wá né amu bwó chánchá nnó ókagé ótó enóó geká né ntaá.’”

⁷Jiswó ashúú ji meko aké, “Ñgba, me nyogé fó néndé, ásá ntó né mmu ñwe Eswá nnó, ‘Mekwaá ákpeléégé fó Nte wuú Eswá mankpea ji nnó ápyé genó.’”

⁸Ályágé efeé, danchóméló ama akpá ji áfé né mfaá mékwé ewé éñógé dóó ne aléré ji maló mme mako ne gefwa eyi gélu wye. ⁹Ne aléréégé Jiswó mbó, ajóó ne ji aké, “Menchyége nye wá unó bina uko mbógé ótogé manó mme ónogé me.”

¹⁰Jiswó anyá ji aké, “Kwilé me ushuú, wá danchóméló, ása mmu ñwe Eswá aké, ‘Óbó manógé élé Nte wye Eswá jimbií ne ókpáné wye lé ji defwe.’” ¹¹Ájóógé mbó, danchóméló alyá ji afé. Éféé ne makiénné Eswá áchwó póo Jiswó.

Jiswó aló utóó bíí né Galilíí

(Mak 1:14, 15; Luk 4:14, 15)

¹²Jiswó áwúgé nnó ápye Jón menwyaá bóó manaá Eswá áfyéé denó, alyá gebagé mewaá Judiya akeré né gebagé mewaá Galilíí. ¹³Ájyéégé, ábelé fó né Nasaret dóó wó, akoó kóge ajyé jwólé né Kapanóm melo ewé élu né mapea gentóógé mewaá Galilíí né gebagé mewaá Sebulón ne Naftali. ¹⁴Ebo epyembo nnó genó eyigé Asaya muú ekpávé Eswá asamé gébé wáwálé nnó,

¹⁵“Mme Sebulón ne mme Naftali, mme ayi álu meti ebeé mega, né égbé ebeé Jodan, gebagé mewaá Galilíí eyigé gejaméégé bóó abi álá pó bóó Jus ájwólege wye. ¹⁶Bóó abi ábó álu mmu gemua ágé gekpékpéégé geñg-

§3:12 Elú wáwálé nnó: Mendoó Ukpea echwóge muú né mmye, eshyege ji eshye mammye utóó Eswá, mbóntó ne mewe esóó yéndé gabo ayi muú ápye epye ji akpea.

**4:5 Elú wáwálé nnó: Bóó Jus áferé nnó Jerosale álu melo ukpea bwó néndé, echa upe Eswá elú nyá wye. Echa upe Eswá eléré né eta bwó nnó Eswá alú fa mme.

bó. Ne bɔ́ɔ bi álú nya mmu manoó negbo, nana genḡbó gégené, ebwó á-tane meti.”

¹⁷ Elí né gébé eyígémbo, Jisɔs alɔ mangaré bɔ́ɔ mekomejɔ́ɔ Eɔwɔ aké, “Kwórege matɔ́ɔ nyú délya gabo nénde, gébé eyigé Eɔwɔ ágbárege gefwa jíí ne bɔ́ɔ géla kwókwólé.”

Jisɔs akú baá utɔ́ɔ bíí ani abi mbe

(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Bíí fɔ, ndere Jisɔs akéne né mbále ebeé mega ewe elu né Galilíí, agé áḡmé ápea mmá ama, nte ama. Ama akamege Simun ayi ákuú ji ntó nnó Pita, ne meḡmo wuú Andru. Ebwó áḡmée utófo bɔ́ɔ, elé álu áwáné meshuú. ¹⁹ Jisɔs ajɔ́ɔ ne ebwó aké, “Kwólege me, nlerege nye enyú, ndere ákpálege bɔ́ɔ eké meshuú.” ²⁰ Tenétené yimbɔ Simun ebwó ne meso wuú Andru ályaá utófo bɔ́ɔ ne ákwólé ji. ²¹ Ndere Jisɔs ályá efeé ajyeé mbe gachye, áma gé áḡmó abifo ápeá Jemsi ne Jɔn meḡmo wuú ebwó álú baá Sebɛdee. Álú né mmu ékpée ne nte bɔ́ɔ Sebɛdee átóme upaá utófo bɔ́ɔ. Akuú ebwó nnó ákwólé ji. ²² Jisɔs ajɔ́gé mbɔ, yé gébé áchɔ wó ályá ékpée mbaá nte bɔ́ɔ ne ákwólé ji.

Jisɔs alerege, agarege mekomejɔ́ɔ Eɔwɔ ne apye bɔ́ɔ mamée átóoge

(Luk 6:17-19)

²³ Ne Jisɔs akené gebagé mewaá Galilíí geko. Ndere akene, alerege bɔ́ɔ mekomejɔ́ɔ Eɔwɔ, né mmu macha mmyemenene bɔ́ɔ. Agarege ebwó abya melómélɔ ndere Eɔwɔ ágbárege gefwa ne bɔ́ɔ bíí. Ama apye bɔ́ɔ abi amée mamée ufɔ́ɔ ufɔ́ɔ átóoge. ²⁴ Abya yi apye ḡḡ Jisɔs akwó kpaá akwóné gebagé mewaá Siriya geko. Bɔ́ɔ ákpáne bɔ́ɔ bɔ́ɔ ako abi ámeé mameé úfɔ́ɔ úfɔ́ɔ ne abi ágene efwyale dɔ́ɔ áchwó eta wuú nnó ápye ebwó átoó. Né geluágé bɔ́ɔ bina, abifo áwya

aló nchye, abifo ákwéne usasa ne abifo ámeé uchanchi. Jisɔs apye ebwó átoó. ²⁵ Ewena épyegémbo, gejamégé bɔ́ɔ ako abi átané gebagé mewaá Galilíí ne gebagé mewaá eyige ákuú nnó maló á-fya ne Jerosale ne Judiya né egbé ebeé Jodan, ebwó ako álɔ mankwólége Jisɔs. ††

Jisɔs alerege bɔ́ɔ mekomejɔ́ɔ Eɔwɔ né mfaá mekwé

5 Jisɔs ágége gejamégé bɔ́ɔ abi áchwɔ́ɔ matoómatoó né mbaá ayi ji álú, akwó ajye jwɔle mfaá mekwé. Ne baá utɔ́ɔ bíí ájwólé áno ji mme.

Jisɔs alerege mejé ewé wáwálé

(Luk 6:20-23)

² Ne alɔ mánleré ebwó aké: ³ “Eɔwɔ ajé bɔ́ɔ abi ágené nnó mbɔge ji álá pó ebwó áps yé genó; néndé gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege ne bɔ́ɔ bíí gelú eyigé bɔ́ɔ. ⁴ Eɔwɔ ajé bɔ́ɔ abi álú ne masome, néndé Eɔwɔ áfyéé nye ebwó metɔ́ɔ. ⁵ Eɔwɔ ajé bɔ́ɔ abi alá sélé gemege bɔ́ɔ eke genó, néndé mme meko abeé nyé awe bɔ́ɔ. ⁶ Méjé elu ne bɔ́ɔ abi áwyaá matɔ́ɔ mampye genó eyigé Eɔwɔ akélege, néndé ji apyeé nye ebwó ápye genó eyigé ebwó ákélege. ⁷ Eɔwɔ ajé bɔ́ɔ abi ágene bɔ́ɔ meshwe, néndé Eɔwɔ ntó agene nyé ebwó meshwe. ⁸ Eɔwɔ ajé ebwó abi áwyaá matɔ́ɔ mmu pópó, néndé ágéne nye Eɔwɔ ne amé bɔ́ɔ. ⁹ Eɔwɔ ajé bɔ́ɔ abi ámmyeé nnó bɔ́ɔ ábé nesɔ ne ate, néndé, ákuú nye ebwó nnó baá Eɔwɔ. ¹⁰ Eɔwɔ ajé bɔ́ɔ abi bɔ́ɔ ámyé amu ne ebwó gétúge ápye unó ebi Eɔwɔ akélege néndé gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege ne bɔ́ɔ bíí gelú eyigé bɔ́ɔ. ¹¹ Méjé elu ne enyú abi bɔ́ɔ áju enyú mashye mmye, enyú abi ámmyeé amu ne enyú detúdetú ne enyú abi ama ájɔ́ge ufɔ́ɔ unó uboubɔ ebi úlú gebyó eta nyú gétúge dékwólegé

††4:25 Elú wáwálé nnó: Malɔ afya yina, elé Dekapolis.

me. ¹²Bége lé ne metɔ́ megɔ́megɔ́ ne nechóchɔ́, néndé, gekpékpegé nsá nyú alu né mfaánebuú. Kaáge ntó nnó mbo ne ámye nyá amu ne bɔ́ ekpávé Eɔ́wɔ́ abi ábɔ́ mbe ne enyú.”

Jisɔ́s alerege nnó áṅkwɔ́le bií álú eké mega ne geṅgbɔ́ mbaá bɔ́ mme

¹³Enyú bi delu áṅkwɔ́le baá délu eke mega mbaá bɔ́ mme meko, yémbɔ́ mbɔ́gé mega élá pɔ́ sé ne ugo bií, ápyeé mbo nnó ne ugo bií ukéré? Efúlé sé yé genó, éla lé genó eyigé ágbéle dafye bɔ́ ájyále ne uka. ¹⁴Enyú delu geṅgbɔ́ mbaá bɔ́ mme meko, wye ndere melɔ́ ewé átené mfaá mékwé éla ebíge fɔ́ mangé. ¹⁵Mbɔ́ntó ne muú alwégé é-túléká álá abɔ́ fɔ́ gesá ákwéré ewú. Yémbɔ́, álwégé éwú aṅma ewú mfaá mbaá yi égénege yéndémuú né mmu gepú ágené. ¹⁶Wyembo ntó ne éɔ́me nnó délyá geṅwáge nyú gégenége eké mewe mbaá bɔ́ ako, nnó yéndémuú ágé ulɔ́ melu ebí enyú dépyé ne áfége Nte nyú Eɔ́wɔ́ muú alu né mfaánebuú.

Jisɔ́s alerege bɔ́ depɔ́ré mabé Mosis

¹⁷Déferégé fɔ́ nnó me mbo nchwɔ́ elé mánchɔ́ mabé Mosis ne unó bi bɔ́ ekpávé Eɔ́wɔ́ ábɔ́ áleré. Nchwɔ́ lé nnó mpye unó ebí mabé yimbo ájɔ́ úbé wáwálé. Nchwɔ́ fɔ́ mánchɔ́ ájí wɔ́. ¹⁸Ngarege enyú wáwálé nnó, tɛ́ mfaá ne mme ábyeé, ye ekéké genó eyigé áférege né mabé Mosis yina gépɔ́ yé geṅéné nnó, kpaá tɛ́ unó uko ebi ásámé úbé nye wáwálé. ¹⁹Ne yéndémuú ayi abyaá ekéké genó né mabé ayi, nnó epɔ́fɔ́ genó, ne álerege ntó nnó bɔ́ ábyágé ewu, abéé gembyáṅkwɔ́gé muú né gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbarege ne bɔ́ bií. Yémbɔ́

muú ayi ábélege mabé Eɔ́wɔ́ ayi, ne alerege ntó bɔ́ nnó ábélégé ájí abeé nyé gekpékpegé muú né gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege. ^{‡‡}

²⁰Ngarege enyú wáwálé nnó mbɔ́gé enyú delá fyéé mekpo mabele mabé Eɔ́wɔ́ depwɔ́ ekwɔ́ bɔ́ Farasi ne áneré mabé Eɔ́wɔ́ wɔ́, degene fɔ́ meti mankre né gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege ne bɔ́ bií cháchá.

Jisɔ́s alerege depɔ́ré metɔ́ usɔ́

²¹Enyú debɔ́ déwú nyá nkane ebé Mosis ejɔ́ mbaá ukwéne ante sé nnó, ékagé muú áwá nte. Muú ayi ápyeé mbo, akpéne nyé unɔ́ mpa. ²²Yémbɔ́ me ngarege enyú nnó, yéndémuú ayi abɔ́ metɔ́ usɔ́ ne nte meṅmé akpene nye unɔ́ mpa eso. Ne muú ayi ashyeé nte meṅmé nnó, “wɔ́ ɔ́lu waá?” Akpene nye ntó eso ewe kpaá. Ne muú ayi ajɔ́gé ne nte meṅmé ntó nnó, “Wɔ́ geṅkenégé muú” akpene mmu mewe ewé élá nómégé. ²³Ne ndere elúmbɔ́, ébegé nnó muú abɔ́ echye manchyé, né mbaá ayi áchyége echye Eɔ́wɔ́, ne atege nnó apye genó eyi gesɔ́ meṅmé wuú metɔ́, ²⁴ályá echye ewémbɔ́ efeé, abɔ́ kpe mbe ajyé akwyé depɔ́ ne meṅmé wuú, ne achwɔ́ achyé echye wuú mbaá Eɔ́wɔ́. ²⁵Muú abɔ́gé efwyale ne muú mawámé wuú, akamégé fɔ́ ji aje ne ewú né eso. Akwyé depɔ́ ábɛ meko ama gemege nnó aje né eso. Néndé, álá pye mbo wɔ́, gébé gékoógé ajege ne éwú né eso, afye nye ji né amú mempané mpa. Ne mempané mpa afye ji né amú bɔ́ bɔ́ nku, ne bɔ́ nkú áfyé nye ji denɔ́. ²⁶Ne kaáge wáwálé nnó alaá né denɔ́ etirémbɔ́, kpaá te ákwɔ́le ujwɔ́ bimbo uko.

^{‡‡}5:19 Elú wáwálé nnó: Bɔ́ Jus ákuú gefwagé Eɔ́wɔ́ nnó gefwagé mfaánebuú gétúgé ebwɔ́ áfɔ́ mantya mabɔ́ Eɔ́wɔ́, detú detú.

Jisɔs alerege depɔré ulo ne neba manwá

(Mat 19:9; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)

²⁷ Enyú debɔ dewú nyá nkane ebé Mosis ejɔɔ nnó muú ákwegé uló. ²⁸ Yémbɔ me ngarege enyú nnó, muú ayi apéle mendée dómee, ne abɔɔ nkyaá né metɔɔ wuú mambelé ne ji, akwe mé mbo lé uló ne mendée yimbo né mmu metɔɔ wuú. ²⁹ Ne ndere elúmbɔ, mbɔgé dambɔɔnni wyé ayi ebwɔnye apye nnó ɔkwé ebé Eɔwɔ ju ji ɔfére, néndé élú galɔgál nnó gepɔgé menyammye génó wɔ, ne nnó ɔbé ne upɔɔ mmye uko, ɔjyé né mewe ewé élá nómegé. ³⁰ Ne mbɔgé ebwɔnye wyé épyé wɔ nnó ɔkwé ebé Eɔwɔ, sɔ éwú ɔfómé, néndé élú galɔgál nnó jɔgé menyammye wyé génó ne nnó menyammye wyé mekomeko ákpé mmu mewe ewé élá nómegé. ³¹ Enyú dewú nyá nnó ebé Mosis ejɔɔ éké muú akage wá neba ne mendée wuú mbɔgé achyegé ji mekpó ηwe. ³² Yémbɔ me ngarege enyú nnó, muú ayi awáne neba ne mendée wuú ewé mendée wuú álá kwe uló wɔ, muú yimbo apye nnó mendée wuú akwé uló mbɔgé abagé menɔ ayi chá. Ne ye ndé mende ayi abagé mendée ayi menɔ wuú alya ji neba akwé ntó uló.

Jisɔs alerege depɔré manyéméno

³³ Enyú debɔ déma wú nyá nkane ebé Mosis ejɔɔ ne ukwéne ante sé nnó, ékágé muú anyéméno mampye genó eyige gélá pɔ ji metɔɔ mampye. Muú abɔ mampye genó eyigé ji ányéméno né mbe ushuú Eɔwɔ nnó apyee. ³⁴ Yémbɔ me ngarege enyú nnó ékágé muú akele kanja, ye ébéle mannkú mabɔ mfaánebuú, néndé élé geluɔge Eɔwɔ. ³⁵ Yé ébelé mankele ákú mme néndé mme alu geluú eyige Eɔwɔ ánerege uká bií wyé ágbéege mmye, ne muú akelégé akú ye Jerosale néndé ele Eɔwɔ mfwa yi kpaá ne abɔɔ melɔ Jerosale. ³⁶ Ne ékágé muú

akélé yé mekpɔ wuú néndé ákágé bwɔle enkaá méjwé ema ébé pópó yé lé megilí. ³⁷ Kámélé nnó “E é” mbɔgé genó gélú eyigé wɔ ɔkamege ne shya ntó nnó, “Ngba” mbɔgé genó, gélú eyige wɔ ɔshyáa. Yéndégenó eyigé ɔmage gbeé né mfaá eyina getané mbaá danchomeló.

Jisɔs alerege nnó ékágé muú ashuú gabo mfaá gabo

(Luk 6:29, 30)

³⁸ Enyú debɔ dewú nyá ntó nnó ebé Mosis éké muú anigé dambɔɔnni nte menmémé, ánií ntó awuú. Ne yé amugé néjéné nte, ámu ntó eníí. ³⁹ Yémbɔ me ngarege enyú nnó, ékágé muú ashuú gabo mfaá gabo. Ne muú adogé wɔ égbé etaá ewé ebwɔnye, bwólé ewé fɔ ntó ado. ⁴⁰ Ne mbɔgé muú aké akelege mampye mpa ne wɔ nnó ase nkú wye ayi mmu, chyeeé ji chonchó ne ayi dafye. ⁴¹ Mbɔgé muú bee agbarégé wɔ nnó ɔkpá metuú wuú ɔjye mkpa neke ama, chó ne ji mkpá neke épeá. ⁴² Muú akogé wɔ genó, chyeeé ji géji ɔnyogé. Ne muú achwɔgé nnó ɔp-wɔ ji genó ntó ɔshyagé, pwɔ ji gejí.

Bɔ gejeé ne bɔɔ mawáme

(Luk 6:27, 28, 32-36)

⁴³ Enyú debɔ déwú me nnó ebé Mosis éké, “Gbógé ne bɔɔ abi dényeeé détúge ne ebwɔ ne paáge bɔɔ abi álá kif enyú.” ⁴⁴ Yémbɔ me ngarege enyú nnó bɔgé gejeé ne bɔɔ mawámé nyú, dénénemmye mbaá Eɔwɔ nnó aje bɔɔ abi ámmyme amu ne enyú. ⁴⁵ Depyege mbo, debeé nye baá Nte enyú muú alú né mfaánebuú. Ji apyeeé mηmeé étyeeé mbaá bɔɔ abi ápyeeé galɔgál ne abi apyeeé gabogabo, ne man-aá nnó akwéné mbaá bɔɔ abi ápyeeé unó bi ji ákélege ne abi álá pyeeé. ⁴⁶ Ne mbɔgé enyú dégbóo lé ne bɔɔ abi ágboó ne enyú, ndé nsá ayi enyú debɔɔ wyeé? Pɔ wyémbo ntó ne ánselé ηká makpo apyeeé? ⁴⁷ Ne mbɔgé enyú dedoo lé abya ne bɔɔ abi denyeeé detúge ne ebwɔ, nde mechɔ

ewé enyú depye mbo ewé muú alá pye? Yé bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus; mbɔ́ntó ne ápyé. ⁴⁸Né gétú eyigé na debɔ́ mambé cho ndere Nte enyú muú alú né mfaánebuú alú.

**Jisɔs alerege nkane débɔ́
mampyégé unó Eɔwɔ dela
lerege mmye né mbe ushu bɔ́**

6 Yémbɔ Jisɔs alérégέ aké, “Sége gébé nnó ékágé délérégé mmye né mbe ushuú bɔ́ nnó ágéné enyú gétúgέ unó Eɔwɔ ebi depyé. Muú apyégé mbo, abɔ́ fɔ́ nsa ayi nte nyú né mfaánebuú áchyege. ²Getu eyigembo, yéndégébé muú nyú aké apoóge mbya muú ekagé á-dó makánka melómél nkane bɔ́ démb-wólé ápye, né macha mmyemenene, ne metɔ́ melo nnó bɔ́ áfégέ ebwɔ́ nnó alú bɔ́ alálál. Me ngarege enyú wáwálé nnó mamféé ayi bɔ́ áfégege mbo ebwɔ́ gé le áwu bwɔ́ nsa ne ebwɔ́ abɔ́ me mbo. ³Ndere elúmbɔ, muú nyú aké apoóge mbya muú, apoó gefɔ́ eyigé yéé muú ayi álu kwɔ́kwólé ne ji alá kaágé. ⁴Nnó mampoó ayi dépoóge mbya muú abe bíbí. Deké dépyembo, nte nyú muú alú mfaánebuú agene yéndé unó bi bɔ́ ápyé bíbí achyege nyé nyú nsá.”

**Jisɔs alerege nkane muú
abɔ́ manemmye mbaá Eɔwɔ**

(Luk 11:2-4)

⁵Jisɔs afe mbe mánleré aké, “Ne yéndégébé, enyú deké denenemmye, dénégé fɔ́ eké bɔ́ abí ábwólégé gemege bwɔ́ néndé, ebwɔ́ ágbóo mantené téné né macha mmyemenene ne mapeá anɔ́ mati ánénemmye nnó bɔ́ ágéné ebwɔ́. Me ngarege enyú wáwálé nnó mange ayi bɔ́ ágéne mbo ebwɔ́, gé le áwu bwɔ́ nsá ne ebwɔ́ ábɔ́ me mbo. ⁶Ndere

elúmbɔ, yéndégébé muú nyú aké ákélege manemmye, aje akpe mmu gepú jíí, mbaá ayi ji abeé jimbíí, agbé gepú, anemmye mbaá nte wuú Eɔwɔ ayi alá géné ji ne ame. Ne nte wuú ayi agene yéndé unó bi bɔ́ ápyéé yéndé mbaá, achyege nyé ji nsá. ⁷Ne muú nyú aké anenemmye ájɔ́gέ mejɔ́ ewé elá pɔ́ ne mekpo ne ula ndere bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus ápyéé. Gétúgέ ebwɔ́ áférege nnó ájɔ́gέ mejɔ́ dɔ́ ne Eɔwɔ awú mmyemenene bwɔ́. ⁸Débege fɔ́ eké ebwɔ́, néndé nte nyú Eɔwɔ akaá mé genó eyigé dékélege gemégé nnó degíí ji. ⁹Ne yéndégébé déké dénénemmye nege na, Nte esé Eɔwɔ, wɔ́ yi ólú mfaánebuú, pyé mabɔ́ mmyé mábé ne énogé. ¹⁰Pye gefwa jyeé géchwɔ́. Pye bɔ́ apyege elé genó eyigé wɔ́ ókelege fa mme nkane ápyéé né mfaánebuú. ¹¹Chyege esé menyéé yi dékélege bíí ne bíí. ¹²Jinte gabo yi ese dépye eta wye ndere ese ntó déjigente gabo yi bɔ́ ápyéé eta esé. ¹³Ókamégé esé dékpé né mmuameno ayi apye esé dékwéne né gabo. Yémbɔ féré esé né amu danchɔ́meló. ^{§§}

¹⁴Mbo ne débɔ́ manemmye. Né ebege ojigé nte gabo yi ate bɔ́ apyé ne eta wyé, Nte wye Eɔwɔ né mfaánebuú ajigé ntó nte gabo wye yi opyé. ¹⁵Yémbɔ olá jinte gabo ayi ate bɔ́ ápyé né eta wyé wɔ́, Nte wyé Eɔwɔ ajigé nyé fɔ́ ntó nte gabo wye yi opye.”

**Jisɔs alerege nkane debɔ́
manlyáge menyéé kpékpé gétúgέ
deporé Eɔwɔ délá lérégé mmye**

¹⁶“Ne yéndégébé deké délyage menyéé kpékpé gétúgέ deporé Eɔwɔ, ekagé déla meshwemeshwe nkane bɔ́ abí ábwólégé gemégé bwɔ́ ápyéé. Ebwɔ́ álaa meshwemeshwe eké bɔ́ abí ágéne

^{¶¶}6:7 Elú wáwálé nnó: Eɔwɔ ayi bɔ́ ubeé ánenemmye, ápɔ́fɔ́ Eɔwɔ ayi abɔ́ mfaá ne mme.

^{§§}6:13 Elú wáwálé nnó: Ukwene bɔ́ nwe abifo aké, Nénde gefwa jye, uto bye ne njo wye ulú te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

efwyale, nnó bɔ́ ́ákaá nnó ebwɔ́ ályá menyéé kpékpé. Me ngarege enyú wáwálé nnó mangé ayi bɔ́ ́ágéne mbo ebwɔ́, gé le awu bwɔ́ nsá ne ebwɔ́ ábɔ́ ́me mbo. ¹⁷Ne ébegé muú nyú alyagé menyéé kpékpé gétúgέ depɔ́ré ́Esɔ́wɔ́, áshwóné ushu bíí, áwaá maweé, ne achá mejwé wuú. ¹⁸Muú nyú apyegé mbo, bɔ́ ́ákágé fɔ́ nnó alyá menyéé kpékpé, élé Nte wuú ́Esɔ́wɔ́ muú akaáge unó bi bɔ́ ́ápyéé bíbí ne akaáge nye. Ne Nte wuú ́Esɔ́wɔ́ muú agéne yéndégenó eyigé ji apyéé bíbí, achyege nyé ji nsá.”

Ekágé muú abya ́Esɔ́wɔ́ gétúgέ unó mme

(Luk 12:32-34)

¹⁹“Ekágé déséle gefwage nyú dékwígé fɔ́ mme, mbaá ayi baá menya ne nfrákánj ányéé nye geji, ne ánjó ntó ágyále gepú ákpe ákpá yendé genó. ²⁰Genó eyigé yéndémuú abɔ́ mampye gelu nnó ábélé gefwa ji né mbaá yi ́Esɔ́wɔ́ mbɔ́ gefwa alú, mbaá yi baá menya ne nfrákánj alá kaágé anye ne ánjó ntó alá kágé gyá gepú ákpá yendégenó.” ²¹Nénde, mbaá ayi muú ábélege gefwa jíí, eféé ntó ne metɔ́ wuú ebéé.

Jisɔ́s alerege bɔ́ ́genjgbógé menyammye

(Luk 11:33-36)

²²“Ámé mekwaá álu eke etúlékánj né menyammye wuú meko. Ne mbɔ́gé ame jyé álu chánchá, ébyennó menyammye wyé meko abéé ne genjgbó. ²³Ne ebege ame jyé ala apó chánchá menyammye wyé meko akwene gemuagemua. Ne mbɔ́gé genó eyi gepyé wɔ́ ́ɔ́géne mbaá gekwege gemua, ébyennó menyammye wyé meko alu mmu gekpekpége gemua.”

Jisɔ́s alerege nkane débɔ́ ́mambé ne ́Esɔ́wɔ́ ne unó mme

(Luk 12:22-31)

²⁴“Muú ama ákágé kpá fɔ́ defwé mbaá bɔ́ ́apea gébé gemaá. Ápyegémbo, apaá nyé ama agboó ne ayifɔ́. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifɔ́. Enyú dekáge nóge fɔ́ ́Esɔ́wɔ́ ne njka gébé gemaá. ²⁵Gé ula bi ngarege enyú nnó déchyege fɔ́ gemege nyú efwyale, désómégé nnó dényé nyé ndé? Dényuú nyé ndé? Ne defyéé nyé ndé? Genwáge mekwaá gepwɔ́ menyéé wɔ́? Ne menyammye mekwaá apwɔ́ mandeé mamfyé wɔ́? ²⁶Pége denywóné, detí depené menyéé, deferege ne débélégé mbwé, yémbo nte nyú muú álu né mfaánebuú achyege detí menyéé, nnó enyú denjeá geme depwɔ́ deti wɔ́? ²⁷Déchyege fɔ́ geme nyú efwyale, ndé muú nyú ayi mesóme wuú ekáge gbée yéé bíí uma né amjme ayi ́Esɔ́wɔ́ achyé enyú nnó débélé fá mme? ²⁸Ulannó déchyege gemege nyú efwyale gétúgέ mandeé? Pége dégé unɔ́ mewaa ébi úkome ukoó ulúúlú ndere úwéné, úpyé fɔ́ utɔ́, ukwyége ye mandeé. ²⁹Yémbo ngarege enyú wáwálé nnó ye Mfwa *Solomun ayi abɔ́ awyá unó uko, apó ye ne nkú ayi alómé akwóné ukoó ébi unɔ́ bina. ³⁰Mbɔ́gé ́Esɔ́wɔ́ achyege bya mewaa bina ukoó ulúúlú. Bya ébí fina úlú ube geyá úgbó átuú áfyé mewe, deferé nnó ákágé chyéé fɔ́ enyú mandeé apwɔ́ ndere ji apele bya mewaa? Metɔ́ ewé enyú defyéé ne ́Esɔ́wɔ́ éngené kraá épwɔ́ amu. ³¹Désómégé sé déshaágé mmye nnó dényé nyé ndé? Dényuú nyé ndé? Ne defyéé nyé ndé? ³²élé bɔ́ ́abi alá pɔ́ bɔ́ Jus ne anerege matɔ́ né ufɔ́ unó bina. Kaágé nnó Nte nyú ́Esɔ́wɔ́ muú alu mfaánebuú akaá me nnó debo mambe ne ubi uko. ³³Ne bóge mbe dékelé kpé meti ewé ́Esɔ́wɔ́ abéé mfwa nyú depyegé unó bi ji ákélege, dépyegé mbo, achyege nye enyú unó bina uko. ³⁴Ne déchyege fɔ́

efwiyale né menyammye enyú désómégé gétúgé unó bi geyá, yéndé bíí uwyá eti depó eti déchwáó ne ubi. Desege fɔ efwiyale ewé bíí ebi chá décho ne ewe fina.”

Dépagé mpa bɔ́ɔ ne metɔ́ɔ usɔ́ɔ

(Luk 6:37, 38, 41, 42)

7 “Dépagé mpa ate ne defya, nnó ék-agé Esɔ́wɔ apa awe nyú. ²Néndé gefɔ́ɔ eyigé dépane mpa ate, wyémbo ntó ne Esɔ́wɔ ápane awu nyú. Gefɔ́ɔ eyigé démege genó déchyége muú, mbɔ́ntó ne ámege nye áchyéé enyú. ³Ulan-nó ɔ́chérege ekéké gabo ayi alu eke maá gejwaá né dambɔ́ɔnni nte meɲmé wyé ɔ́la ɔ́fyéé mekpo ne gabo ayi alu eke mekwɔ́kwɔ né dambɔ́ɔnni awye wɔ́mbɔ́ɔ? ⁴Épyembo nnó ne ɔ́ɔɔ ne meɲmé wyé nnó, ‘Léré me nféré wɔ maá gejwaá ayi alú wɔ né dambɔ́ɔnni’ ayi ɔ́lá gené mekwɔ́kwɔ ewé ekwere wɔ́mbɔ́ɔ né dambɔ́ɔnni? ⁵Wɔ muú dembɔ́ɔlé bɔ́ kpé mbe féré ntó mekwɔ́kwɔ ewe elú wɔ́ né dambɔ́ɔnni, ɔ́ké ɔ́gene mbaá cháɲéné ne ɔ́féré ekéké gejwaá ewé élú meɲmé wye né dambɔ́ɔnni.

⁶“Débɔ́gé fɔ unó Esɔ́wɔ déchyé mbaá bɔ́ɔ abi álá bɔ́ɔ gébé ne ji wɔ́. Álu eké bɔ́ mammye. Depyegé mbo abwolege mmye áno enyú. Débɔ́gé fɔ genó gelɔ́gélɔ́ déchyége mbaá bɔ́ɔ abi álú eké ukwende, depyegé mbo ájyárege geji ne uká ábulé né utwɔ́ntwɔ́.

Jisɔ́ɔ alerege nnó ɔ́ké ɔ́kelege genó, gíí Esɔ́wɔ né mmyemenene

(Luk 11:9-13)

⁷“Gige wye Esɔ́wɔ gige, achyegé nyé enyú unó bi dekelege, kelege wye kelege ápye nyé enyú dege ubi. Dóoge wye menombi doó, anénege nye enyú ewú. ⁸Néndé muú yi agigé genó, asele nye, ne ayi akelégé, agene nye, ne muú yi

adogé menómbí, anénege nyé ji ewú. ⁹Ndé muú nyú ayi maá wuú agigé ji bréd áchyége ji ntaá? ¹⁰Ne ye ebe elé nnó agíí ji meshuú áchyége ji mmyɔ́? ¹¹Mbɔ́gé enyú ákwaá abi délu bɔ́ɔ nchye, dechyegé unó ulsúls mbaá baá nyú, ndé gepyé ne Nte nyú Esɔ́wɔ muú alu né mfaánebuú alá chyége unó ulsúls mbaá bɔ́ɔ abi ágíge ji ubi?

¹²“Depó deko etire menjɔ́ɔ mbo delú nnó, pyégé etá bɔ́ɔ wyé genó eyigé dekélege nnó ápye eta nyú. Gé mémma mecho ewé mabé Mosis ne bɔ́ɔ ekpávé Esɔ́wɔ ábɔ́ ásamé na.

Menómbí mamkpe né geɲwá eyí gélá gebyéé élú mámále

(Luk 13:22-30)

¹³“Kóoge né menómbi ewé élú má-málé néndé ewé muú akogé wye ajye né meti negbo elu fuú. Ne gejámégé bɔ́ɔ ákwólege le éwú. ¹⁴Yémbo menombi ewé muú ákóge wyé ájyéé né meti geɲwá eyi gélágé byé élú mámále ne meti ewémbo épɔ́ kɔ́kɔ́ge. Ne bɔ́ɔ abi ágene ewu ája wɔ́.

Genɔ́ɔ ne umpomé bíí

(Luk 6:43, 44)

¹⁵“Sége gébé ne bɔ́ɔ gebyɔ́ abi áké álú bɔ́ɔ ekpávé Esɔ́wɔ. ɔ́gegé ebwɔ́ né ame álú nyameé eké magɔ́ɲme, nsanjí élé ukwaála. ¹⁶Dekage nyé ufɔ́ɔ bɔ́ɔ ebi ebwɔ́ álú né gepɔ́ eyigé ebwɔ́ áwyaá, wye ndere ákágé genɔ́ɔ né umpomé bíí. Muú ákágé jye fɔ́ né dánso ákyé gempomé eyigé gegɔ́ɔ. Muú ajye fɔ́ né agbójélé ákyé geloge sokoro. ¹⁷Unɔ́ɔ ulsúls uwɔ́me umpomé ulsúls, ebi uboubɔ́ uwɔ́me umpomé uboubɔ́. ¹⁸Genɔ́ɔ gelɔ́gélɔ́ géwɔ́mé fɔ́ umpómé uboubɔ́ ne eyi gebogebɔ́ géwɔ́mé fɔ́ umpomé ulsúls. ¹⁹Ne yéndé genɔ́ɔ eyi gélágé wɔ́mé umpomé ulsúls mboɔ́ mekwɔ́ ákele geji ásré áfyé mewe.

⁷7:10 Elú wáwálé nnó: Bɔ́ɔ Jus aseé manye mmyɔ́.

²⁰ Mechó ewé me njóó mbo, elú nnó, dékaáge nyé bọ́ gebyó abi áké álú bọ́ ekpávẹ́ Ẹsọwọ né gepọ eyigé ebwó áwyaá.

**Jisọs agarege nyé bọ́ abifọ
nnó ji akaágé ebwó**

(Luk 13:25-27)

²¹ Jisọs ama jye mbe mánjọ́gẹ́ aké, “Ẹpófó yéndémuú ayi akúu me ‘Ata Ata’, ne anyeé nyé gefwage Ẹsọwọ. Ele bọ́ abi ápyé genó eyigé nte wa Ẹsọwọ muú alu né mfaánebuú akélege ne anyé nye geji. ²² Ne bíi mpa Ẹsọwọ úkwónégé, bọ́ ájọ́ge nyé ne me áké, ‘Ata Ata! Pọ́ nnó esé ne Ẹsọwọ apye dégáre ná bọ́ mekomejọ́ ayi atané eta wuu né mabo myeé? Déma débuú gejamége aló nchye ne déma depyeé ntó ukpekpẹ unó né mabo myeé?’ ²³ Bíi bi mbo ngarege ebwó gbógónnó, ‘Kwílege me ushuú enyú bọ́ abi déla pyeé unó bi Ẹsọwọ ákelege, nkágé fọ́ enyú!’

Ufọ́ ántené upú ápeá

(Luk 6:46-49)

²⁴ “Ne yéndémuú ayi awuúge unó bi ngare mbo uko ne ápyeé ndere ájọ́ alu eké muú dẹngá ayi átené gepú jíí né mfaá etárávẹ́; ²⁵ yé manaá ákwe, mannyi akpe, ne mbyo amye gepú eyigémbo gekwene fọ́, gétúgé áténé géjí né mfaá etárávẹ́. ²⁶ Ne yéndémuú ayi awúu mekomejọ́ wa yina, ne álá pyeé fọ́ ndere ákélege; alu eké, geņkekenegé muú ayi atené gepú jíí né mfaá gesọ́. ²⁷ Manaá ákwegé, mannyi ákpege, mbyo ammyegé, gepú eyigémbo gékwé mme kpakpa!”

**Jisọs alerege nkane
muú ayi ajọ́gé ẹ́sọ́**

²⁸ Jisọs anérége manjọ́ depọ́ etire na, gejamége bọ́ abi álú ẹ́fẹ́ ala mano mekpọ́ fuú né gefọ́ eyigé ji álerege,

²⁹ néndé álerege ne ncha ayi atane mbaá Ẹsọwọ ẹ́pófó eke ánleré mabé Ẹsọwọ.

Jisọs apye muú ubá atoó

(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

8 Jisọs anérége mánlere unó bina né mfaá mekwé áshulé mme. Gejamége bọ́ ákwólé ji. ² Áké ápẹ́le muú ubá fọ́ achwó tó ji mánó mbe ushu, ane ji mmye aké, “Ata mbọ́ge ọ́kelege, pye me nkpea.” ³ Jisọs anyaa ebwọ́ wuu ata ji aké, “Me nkelege, ubá byé ubyé, kpea.” Ténéténé yimbo mende yimbo akpea. ⁴ Jisọs ajọ́ ne ji aké, “Ékagé ọ́pye muú fọ́ akaá genó eyi gépye ne wọ́. Chó léré lé mmye jyé mbaá mémpyẹ́ upẹ́ Ẹsọwọ áchére agé nnó ọ́toó. Ne chyeé genó eyigé ebé Mosis ẹ́jọ́, mampye bọ́ ákaá nnó ọ́toó.”

**Jisọs apye maá defwé muú
kpaá bọ́ bee Rom atoó**

(Luk 7:1-10)

⁵ Jisọs afé né meló Kapanom, ákwónégé wyé, muú kpaá bọ́ bee né Rom ajye báne Ji ne aló máne ji mmye, nnó apoó ji. ⁶ Aké, “Átá maá defwé wa amee, akore ala mmu bélé ne ubalé.” ⁷ Jisọs ajọ́ ne ji aké, “Nchwó pyé nyé ji atoó.” ⁸ Ne muú kpaá bọ́ bee yimbo aké, Ata nfu yé muú fọ́ ayi ọ́kpéne gepú eyá wó, yémbo wọ́ jọ́ lé genó ne maá defwé wa atoge nye. ⁹ Elé mentó nwya bọ́ kpakpa né mbe, abi me nwúu ne ebwó. Ájọ́gé ne me nnó, “Mpye genó eyi, mpye. Ne nwya ntó bọ́ bee abi áwúu ne me.” Yé ayi ndé ne njọ́ge ne ji nnó, “Chó fa ajye, njọ́gé ne yimbo nnó chwó we, achwó.” Ne njọ́gé ntó ne maá defwé wa nnó pye eyi, apyeé géjí. ¹⁰ Jisọs awúgé mbo, byọ́ uwọ́ ji mmu. Abwólé mmye ajọ́ ne bọ́ abi ákwólége ji aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, me nlú dangé muú ayi áfyeé metọ́ ne me na,

^{†8:2} Elú wáwálé nnó: Né gepọ́ge bọ́ Jus muú áké amee uba, ásele ji nnó alú debadeba né mbe ushu Ẹsọwọ. Apó sé muú ayi áchóme mmye ne ate, ne ákamegé fọ́ nnó ji akpe né mmu echa upẹ́ Ẹsọwọ.

yeé ébélé né Isreli. ¹¹ Ngarege enyú nnó gejamé gé bɔ́ átánege nyé né ume malɔ́ mme mako ájwólé chónchó ne ukwene ante se, Abraham, Asek ne Jakɔ́b manye gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege. ¹² Ne gejamé gé bɔ́ Isreli abi gefwa eyigé na gebɔ́ gélú eyigé bɔ́w áfomege nye ébwɔ́ dafyé ála mmu epinyá gemua állí, ányéé máńéne. ¹³ Jisɔ́s áneré gé manjɔ́ unó bina ajɔ́ yé ne muú kpaá bɔ́ bee yimbo aké, “Kéré meso né gepú jyé, ɔ́kamé nnó Eɔ́wɔ́ akaáge pye maá wyé atóó, chó yéndégenó gébéé wyembo.” Wye ndere Jisɔ́s ajɔ́ mbo maá defwé yimbo atóó.

Jisɔ́s apye gejamé gé bɔ́ mamée átoó

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Ne Jisɔ́s alyaá gé eféé, afé né gepú gé Pita, ndere akpené mmu, agé mmá mendée Pita né mfaá ukwɔ́ bélé, amée njaja gefwine. ¹⁵ Jisɔ́s ajye tá ébwɔ́ wuú. Ténéténé yimbo gefwine gebyé ji mmye, akwilé ka akele menyéé achyé ji. ¹⁶ Nkwale akwóné gé bɔ́w áchwɔ́ ne gejamé gé bɔ́w abi aló nchye áchyé ge ébwɔ́ efwyale mbaá Jisɔ́s. Ne Jisɔ́s ányá aló nchye bimbo ne mekomejɔ́ wuú, átané bɔ́w bimbo mmye ne apye abi ámée ako átoó. ¹⁷ Jisɔ́s apye unó bi nnó genó eyigé Asaya muú ekpávé Eɔ́wɔ́ ajɔ́ nyá áto me ne ji gebé wáwálé nnó, “Aferé esé né ubale, apye mamée se ábyé.”

Geńwágé áńkwólé Jisɔ́s

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Jisɔ́s agé gé nkane gejamé gé bɔ́w géchwɔ́ nɔ́ ji mme, ajɔ́ ne baá utɔ́w bíí aké, “Déchyaá gentógé mewaá de-
jyé egbé né.” ¹⁹ Gemege nnó ébwɔ́ áchyaá, menleré mabé Eɔ́wɔ́ fɔ́, achwɔ́ mbaá Jisɔ́s aké, “Ménleré, nkelege nnó me nkwólé gé wɔ́ déjyé gé yéndé mbaá ayi ɔ́jyé.” ²⁰ Jisɔ́s ashúú ji meko né nekanémejɔ́ aké, “Ushua úwya ambu ayi úbélege wyé, denwɔ́né dewyaá anywa ne me Maá Nte Mekwaá mpɔ́ yé

ne melu ewé nshwórege mekpo ngbeé mmye.” ²¹ Ne maá utɔ́w Jisɔ́s ayi ama ajɔ́w ne ji aké, “Ata gɔ́ njyé nníí kpé nte wa ne nchwɔ́.” ²² Jisɔ́s ashúú ji meko aké, “Gɔ́ bɔ́w abi álú eké áwuú bɔ́w áníí mewu bɔ́w, wɔ́ kwóle me.”

Jisɔ́s anyá mbyonnyí atené

(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Ndere Jisɔ́s akpene mmu ékpe, baá utɔ́w bíí ákwólé ji nnó áchyaá ájye égbé géntoógé mewaá. ²⁴ Ndere ébwɔ́ áchyaáge, mbyonnyí metometo átané mbelepo aló mmmye. Amye kpaá apye ńgbannyyi ado ékpe éla mankemanke, yémbo Jisɔ́s ábɔ́ abelege ji gejya. ²⁵ Ne ébwɔ́ ájye peé ji aké, “Ata poó esé, déchwɔ́w nó nnyí.” ²⁶ Jisɔ́s ajɔ́w ne ébwɔ́ aké, “Défɔ́w ndé? Metɔ́w ewé enyú défyéé ne me épɔ́w ne unɔ́w.” Ájɔ́w gé mbo akwilé ka, anyá mbyo nnyí yimbo nnó áténé! Atené, mbaá akwené tómeé. ²⁷ Mechwɔ́ ewé épye baá utɔ́w bíí ála mano mekpo fuú ájɔ́w ge ne ate aké, “Ndé gefɔ́w gé muú ná, ayi ányá ge yé mbyo nnyí ne ngba nnyí áwuú ji?”

Jisɔ́s abú aló nchye átané ande fɔ́ apeá mmye

(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Jisɔ́s ne baá utɔ́w bíí áchyagé gentoógé mewaá, áfé né gebagé mewaá Gadaren. Ákwóné gé éwu, ande fɔ́ ápeá abi aló nchye áchyé ge ébwɔ́ efwyale átané né manómé bɔ́w mbaá ayi ébwɔ́w ájwólege áchwɔ́ báne Jisɔ́s. Ande bimbo ápye efɔ́ kpaá te bɔ́w ákámé gé sé máńkógé né meti ewémbo. ²⁹ Ndere ébwɔ́w ágené Jisɔ́s, áló máńkálegé aké, “Wɔ́ Maá Eɔ́wɔ́w, ɔ́bɔ́w ndé mechwɔ́w ne esé? ɔ́chwɔ́w chye esé efwyale ayi gébége eyige Eɔ́wɔ́w áchye esé géláge kwɔ́ne wɔ́?” ³⁰ Éké épyembo, nfoné mekwende fɔ́ nébɔ́w nényéé éféé kwókwólé, ³¹ aló nchye abi álú ande bimbo né mmye áne Jisɔ́s mmye aké, “Mbɔ́w gé ɔ́buúge esé, te esé déjye

dékpé né nfoné mekwende eniné mbo.”
³² Jisɔs ajɔɔ yé ne abi aké, “Tánége déjye.” Aló nchye bimbo átané ájye kpé nfoné mekwende eniné mbo né mmye. Eféé mbo nfoné mekwende eniné mbo nésoɔ ne gatelé, né shulé mékwe né kwe mmu gentoóge mewaá né nyú manaá négbo. ³³ Ámbamé mekwende eyimbo, ágéégé ndere epyeé, ábó gatelé áfé né melo ágaré genó eyi gépyeé ne ande bimbo. ³⁴ Awúgé mbo, melo meko etané manjye báne Jisɔs, égéégé ji éne ji mmye nnó ályaá mewaá bwó.

Jisɔs apye muú úchánchi atóó

(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

9 Jisɔs alyágé bɔɔ melo Gadaren, ákeré meso né mbále gentoógé mewaá, akpe ekpée achyaá afé né melo ewé ji ájwlege wyé. ² Ákwónége wyé, bɔɔ fɔ ákpá muú úchánchi fɔ né uló áfé ne ji eta wuú nnó apyé ji átoó. Ne Jisɔs agéégé nnó bɔɔ bimbo áfyéé matɔɔ ne ji wáwálé nnó ji akaáge pye muú úchánchi yimbo atóó, aké ne mende úchánchi yimbo, “Maá wa, gbaré metɔɔ, ɔfógé, ájiínte gabo wyeé.” ³ Ewéna epye ánleré mabé Eɔwɔ fɔ abi álú wyé áló mangígé ate nnó, “Mende yina abɔɔ fɔ mameé mmye ne Eɔwɔ wó.” ⁴ Jisɔs akaá genó eyigé ebwɔ áférege, ne agíí ebwɔ aké, “Ulannó enyú déwya uféré uboubó né mmu matɔɔ nyú?” ⁵ Ndé gelu pere manjɔɔ, ‘Nnó ájiínte gabo wyé’, waá manjɔɔ nnó, ‘Kwile téné ke?’ ⁶ Nkelege mámpye enyú dékaá nnó Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá. Eféé ajɔɔ yé ne muú úchánchi yimbo aké, “Kwilé ka kpa uló byeé chó mmu.” ⁷ Muú úchánchi yimbo atóó, akwilé ka akpá uló bií awulé né gepú jíí. ⁸ Bɔɔ ágéégé genó eyigé pyé, efó ékwó ebwɔ matɔɔ. Aló mamfége Eɔwɔ gétúgé gefoge uto ebi ji achyeé akwaá.

Jisɔs akuú Levi ndere maá utɔɔ wuú

(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Jisɔs alyágé mbaá yimbo, ákene ájyeé, agé mende fɔ ayi akamege Matyo ménselé ñkamakpo. Ji ajwólé né melú utɔɔ wuú, Jisɔs akuú ji aké, “Kwólé me.” Ne akwilé ka aló mankwólé jíí. ¹⁰ Éwyágé, Matyo ane Jisɔs né gepú jíí, ndere Jisɔs ajwólé ánselé menyéé ne baá utɔɔ bií, gejamége ánselé ñkamakpo ne bɔɔ ubeé áchwó bane bɔ Jisɔs ányeé menyéé ne ebwɔ. ¹¹ Bɔɔ Farasi fɔ ágéégé mbo, agíí baá utɔɔ Jisɔs aké, “Ulannó ne ménleré enyú anyeé menyéé ne ánselé ñkamakpo ne bɔɔ ubeé?” ¹² Jisɔs awúgé genó eyigé ebwɔ agíí baá utɔɔ bií, ató ebwɔ neka aké, “Bɔɔ abi alá meé, akélelége fɔ muú uka, élé abi ámeé ne ákélege.” ¹³ “Chóge dégí dékaá genó eyigé ñwe Eɔwɔ agaré esé. Ásá wye nnó, genó eyigé me nkélege, gelu nnó ákwaá ágene ate meshwe épófó upe manpyege eta wa. Kaáge nnó nchwó kú fɔ bɔɔ abi álú cho né mbe ushu Eɔwɔ wó, nchwó lé mánkú bɔɔ abi ápyeé ubeé.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Baá utɔɔ Jɔn ménwyaá bɔɔ manaá Eɔwɔ áchwó gíí Jisɔs aké, “Ulannó esé ne bɔɔ Farasi délyáge menyéé kpékpé gétúgé depɔré Eɔwɔ ne baá utɔɔ byé alá pye fɔ mbo?” ¹⁵ Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Nnó ájeé menɔ neba ályage menyéé kpékpé ayi menɔ neba alu ne ebwɔ? Cháchá. Yémbó gébé gebeé nye eyigé menɔ neba alá beé nyé sé ne ebwɔ, éféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboó gébé gétúgé depɔré Eɔwɔ.” ¹⁶ Ne muú akaáge sé fɔ gebagé ndeé geke akwómé embu né ndeé eyi gekwéne. Apyeé mbo, gebagé ndeé eyigémbó génywerege nye gépye ndeé yimbo egyalé dɔɔ. ¹⁷ Élómé fɔ ntó nnó muú akpá mmɔɔ make áfáné mmu ukwéne unó mmɔɔ ebi akwyeé ne

meko menya. Apyegé mbo, mmɔ́w mimbo mabene nyé mapye ukwene unó mmɔ́w ébimbo ugbo ne mmɔ́w mawule mme. Muú abogé mmɔ́w make afyee lé né mmu unó mmɔ́w uke. Apyegé mbo mmɔ́w ne unó mmɔ́w ubée nye chánjéné.

**Maá Jarɔs ne mendée
ayi ataá nku Jisɔs**

(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Ndere Jisɔs alú jɔ́wge ne ebwɔ́, aké ápele, muú kpaá fɔ achwɔ́ kwé ji uká, alɔ manjɔ́w ne ji aké, “Maá wa ayi mendée agbo mbo wye nana. Nné wɔ mmye, Ata chwɔ́ nere ji ebwɔ́ mmye, apege nye.”

¹⁹ Jisɔs akwilé ka ne baá utɔ́w bíí ákwɔ́le mende yimbo. ²⁰ Ndere ájyee, mendée yi agéne me efwyale dɔ́w ayi manoó mabo matané gé ji mbe málé aɔ́m é áfyá ne á-peá, achwɔ́ ji né meso ata manó nku wuú. ²¹ Elé ji abo aferé me né metɔ́w wuú nnó, “Mbogé ntage yé lé nku wuú, ntoge nye.” ²² Jisɔs abwólé mmye agé mendée yimbo ajɔ́w ne ji aké, “Gbaré metɔ́w maá wa, ɔ́toó gétúg é ɔ́fyee metɔ́w wye ne me.” Ténéténé yimbo mendée yimbo atóó. ²³ Jisɔs akoó yé afé né gepúg é muú kpaá yimbo. Ákwónégé né gepúg é Jarɔs, agé bɔ́w ndere álíle ne gejamégé abifɔ nkane ákwéle ubeé áfɔ́mege ambya. ²⁴ Ajɔ́w ne ebwɔ́ aké, “Chógé, mesɔ́ mendée yina agbo wɔ́, abelege lé géjyá.” Jisɔs ajɔ́w gé mbo, bɔ́w bimbo álɔ manjwáné ji jwané. ²⁵ Ne Jisɔs ábúg é bɔ́w bimbo ako átánégé dafye, ákpe mmu ágbaré ebwɔ́ mesɔ́ mendée yimbo, apye ji apeé, akwilé ka. ²⁶ Ne ngɔ́ mechɔ́ ewé-ná akwɔ́ akwóné malɔ mako né gebagé mewaá eyígémbo.

**Jisɔs apye bɔ́w amé
nónómé apea ágéne**

²⁷ Ndere Jisɔs alyaa gepúg é Jarɔs ajyee, bɔ́w amé nónómé fɔ́ apea álɔ mankwólégé ji ábeége aké, “Jisɔs, Mpyáne Devid gé esé meshwe.” ²⁸ Jisɔs

akwónégé né mmu gepú eyigé ji ajwólege ande bimbo ájye báne ji. Jisɔs agíí ebwɔ́ aké, “Nnó enyú défyee metɔ́w ne me nnó nkage pye enyú dégéne?” Ákamé áké, “Ata défyee.” ²⁹ Ákamégé mbo, Jisɔs ata amé bwɔ́ aké, “Ébé wyé ndere enyú défyee metɔ́w ne me.” ³⁰ Bɔ́w bimbo álɔ mángéné mbaá. Ne Jisɔs aji ebwɔ́ etu aké, “Ékagé dépye muú ákaá mechɔ́ ewena.” ³¹ Yémbɔ́ ájyégé ákage cho metɔ́w ápye ngɔ́ Jisɔs akwɔ́ akwóné malɔ mako gétúg é utɔ́w bíí ji apye eta bwɔ́.

Jisɔs apye mbú ajɔ́wge mejɔ́w

³² Ne wye ndere ande bina makpó á-peá ályaa ájyee, bɔ́w fɔ́ áchwɔ́ ne muú fɔ́ mbaá Jisɔs ayi meló nchye apyé ji álaá mbú. ³³ Jisɔs ábúg é meló nchye yimbo, mbú yimbo alɔ mejɔ́w manjɔ́g é. Ne gejamégé bɔ́w abi álú éfee ágégé mbo, matye mawá ebwɔ́ meno álɔ manjogé aké, “Délú dangé gefogé genó eyina gepye fana né melo Isreli.” ³⁴ Yémbɔ́ bɔ́w Farasi ájɔ́w aké, “Élé danchomeló mfwa áló nchye ne achyee ji uto nnó ábúg é áló nchye”.

Jisɔs agéne bɔ́w meshwe

³⁵ Jisɔs alyage efee akene ajyee né malɔ ayi kɔ́kɔ́w ne ayi kpakpa, alerege bɔ́w mekomejɔ́w Esɔ́wɔ́ né mmu macha mmyemenene bɔ́w Jus. Ama agarege ntó bɔ́w abya melómélɔ́ nkane Esɔ́wɔ́ ágbárege gefwa jí. Apyee ntó bɔ́w abi ámeé mamée ufɔ́wufɔ́w átóoge. ³⁶ Ndere Jisɔs agéne gejamégé bɔ́w abi áchwɔ́w eta wuú, meshwe akwɔ́ ji metɔ́w dɔ́w gétúg é bɔ́w bímbɔ́, néndé efwyale bwɔ́ ejaá dɔ́w, álá mbyambya eké mágɔ́ɔ́me ayi álá pɔ́ ne mémbamé. ³⁷ Efee ne ájɔ́w ne baá utɔ́w bíí aké, “Mbwé mamferé aja dɔ́w ne bɔ́w utɔ́w abi áférege aja wɔ́. ³⁸ Nége mmye mbaá Esɔ́wɔ́ mbo dɔ́w mekɔ́w nnó atɔ́ bɔ́w utɔ́w abifɔ́w nnó áchwɔ́ aferé mbwé wuú.”

Jisɔs ajya ɔngbá bíí áfýáneápeá

(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

10 Ne bíí úma Jisɔs akuú ɔngbá bíí áfýáneápeá, áchwɔge achyɛé ebwɔ uto ebi ábuú aló nchye né mmye bɔ ne mampye bɔɔ abi ámée mamée ufɔɔ ufɔɔ átóoge. ² Gé mabɔ ɔngbá Jisɔs áfýáneápeá na. Ayi mbe akamege Simun (ákúu ji ntó nnó Pita) ne meɲmó wuú Andru, Jemsi ne Jɔn baá Sebēdee. ³ Filip ne Batolomyo, Tɔmasi ne Matyo ayi álú mén-selé nkamakpo, Jemsi maá Alfɔs, Tadiyɔs ne ⁴ Simun muú ukógé ayi ammyéé nnó bɔɔ bíí ábé mmyemmye bwɔ ne Judas Is-carot ayi achyɛé Jisɔs mankwáá.

Jisɔs atɔ ɔngbá áfýáneápeá nnó ápye utɔɔ bíí

(Mak 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Jisɔs agare ebwɔ bina aké, “Mentɔme enyú dafye. Déjyɛé mbo dékpegé fɔ malɔ bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus ye né gebagé mewaá Samariya. ⁶ Chóge lé né mbaá bɔɔ Isreli. Ebwɔ álú eké mágɔɲme ayi ánome. ⁷ Dégáregé ebwɔ nnó gébé eyigé Ɛsɔwɔ ágbárege gefwa ne bɔɔ bíí géla kwɔkwólé. ⁸ Pyéége bɔɔ mameé átóoge, peége bɔɔ abi ágboó ákérégé né geɲwá, pyéége ntó bɔɔ ubá átóoge, búge áló nchye abi áchyéégé bɔɔ efwyale né mmye. Nchyeé enyú utó mampye unó bi, déchyé nka wɔ, chóge dépyéégé ntó mbaá bɔɔ dégigé nka. ⁹ Ekagé déjyɛé ne yéndé gefɔge nka né mmu uba nku nyú. ¹⁰ Muú nyú ákpagé fɔ gébagé neke, yé ébélé nkú ayichá, yéé unó uká ne metó neke, néndé ábɔ manchyé muú utɔɔ genó eyigé ji abɔɔ mambé ne géjí. ¹¹ Yéndé melo ewé dékpené, kélege muú yi ábɔɔ gejeé manse enyú nnó déjwɔle ne ji, jwólégé wye efeé kpaá te délyáge melo ewémbo. ¹² Dekpegé mmu gepú eyimbo, támege bɔɔ abi álú mmu nnó, ‘Méjé Ɛsɔwɔ ébé ne enyú.’ ¹³ Ne mbɔgé bɔɔ abi álú mmu ásege enyú chánéné, nége mmye nnó mé-

jé Ɛsɔwɔ élá ne ebwɔ, mbɔgé alá se ntó enyú wɔ, nége mmye nnó Ɛsɔwɔ ásé mé-jé wuú. ¹⁴ Mbɔgé muú alá se enyú yé ebe élé manwú mekomejɔɔ nyú wɔ, déké detanege melo ewémbo yé ebe lé gepú eyigémbo kwége mpúpú eyi élí enyú uká ne délyáá déjyɛ. ¹⁵ Ne me ngarege enyú wáwálé nnó, bíí unɔɔ mpa, Ɛsɔwɔ agené nyé bɔɔ Sodom ne Gomɔra meshwe apwɔ bɔɔ melo ewé éshyaá manwú mekomejɔɔ enyú.”

Jisɔs agare ɔngbá bíí efwyale ewé ebwɔ agéne nye

(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

¹⁶ Aké, “Wuúge, mentɔme enyú mbaá bɔɔ mme nkane mágɔɲme né mpú uk-waála, kaágé chánéné nkane dékene ne bége nyaáme dékélégé mpa. ¹⁷ Sége gébé, néndé bɔɔ ápyéne nye enyú áfé ne enyú né eso ákprakpa melo ne ádóo nyé enyú baá unɔɔ né macha mmyemenene bwɔ. ¹⁸ Ne ájame nye enyú áfé né mbe ushu bɔ góména ne afwa melo gétúge délu ankwɔle ba, ápyége mbo ébyennó degé mbo lé meti mangaré ebwɔ ne bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus mekomejɔɔ wa. ¹⁹ Gébége ásege enyú ájyegé né macha eso, déchyége menyammye nyú efwyale, dégigé nnó dejoge nye nnó néndé gebe eyigé mbo gékwɔnége Ɛsɔwɔ achyegé nyé enyú genó eyigé débɔɔ manjɔɔ. ²⁰ Njɔge mbo néndé, uchu mejɔɔ ebí enyú déjɔge nyé úbɛé fɔ ebí nyú, élé Mendóó Ukpea ewé Nte nyú Ɛsɔwɔ atóme nyé ne égarége nye enyú genó eyigé débɔɔ manjɔɔ. ²¹ Ne gebé eyigé mbɔntó, aɲmó áchyége nyé atéé aɲmó nnó áwá. Anté áchyége nyé baá bwɔ nnó áwá. Baá áténege nyé ukólɔ ne amma bwɔ ne anté bwɔ mampye nnó áwá ebwɔ. ²² Bɔɔ ako ápaá nye enyú gétúge délu bɔɔ ba. Yémbo yéndémuú ayi akogé metɔɔ te kwyakwya áférege nye ji né efwyale gabo. ²³ Yéndé melo ewé bɔɔ áchyége enyú efwyale kwilége wyé wáwá déjyɛé ewé chá. Kaáge

wáwálé nnó, geméégé nnó déké maló Is-
reli mako mampye utó ba, me Maá Nte
Mekwaá nchwó nyé. ²⁴ Kaáge nnó maá
ñwe akaáge fí ñwe ápwó menleré wuú,
ye maá defwé añaége fí geme apwó muú
ayi abóó ji. ²⁵ Maá ñwe aferéégé fí nnó
ápyéé nye galógaló ne ji apwó menleré
wuú ne maá defwé ntó áferéégé fí nnó
ápyéé nye galógaló ne ji apwó muú ayi
abóó ji. Mbóge bóó ákage ñea matóó akuú
me ayi nlu nte ula gepú Èsɔwɔ nnó nlú
danchɔmeló (Belsebɔb) ne enyú bóó ula
gepú ba yé, ákúu nyé enyú ufóó mabo
ufóó ufóó ámi mabóó mapwóó amu. †

**Muú ayi débóó mamfó lé
Èsɔwɔ épóóf mekwaá**

(Luk 12:2-7)

²⁶ “Défóge ye muú fí, genó fí gépó
eyigé ákwéréégé géjí bóó alá géné nye,
ye eyigé ábigé bóó alá kágé nye gépó.
²⁷ Unó bi ngárege mbó enyú né metóó
utuú, gárege úbí gbɔɔɔ ne ebi dewuú
mbó enyú enyú garege ubi mbaá bóó
ako áwúu. ²⁸ Défóge fí bóó. Èbwó ák-
age wá lé muú wáne, ákágé wá fí mén-
dóo wuú. Fóge lé Èsɔwɔ muú awyaá
utó manwá muú chóncho ne méndóo á-
fyé mmu ntoné mewé. ²⁹ Gege baá den-
wɔɔné abi aname ne ñka eyi élá fuú yé
genó wó. Yémbó yé ama ayi átánege né
mfaá akwé ayi Nte nyú Èsɔwɔ alá kaá
wó apó. ³⁰ Mbóntó ne élu ne enyú, Èsɔwɔ
akaá mpa dénkaaré mejwe eti délu yén-
démuú nyú mekpo. ³¹ Défóge fí genó
eyigé bóó apyé nye eta nyú, enyú denjeá
geme né mbe ushuú Èsɔwɔ dépwó ekwó
denwɔɔné.

**Muú ayi áfyéé metóó ne
Kras ne ayi ashya ji**

(Luk 12:8, 9)

³² “Ne yéndémuú ayi ágárege gbóɔɔ
né mbe ushu bóó nnó alu muú wa, mentó
ngarege nyé gbóɔɔ mbaá Nte wa muú
álu né mfaánebuú nnó ji alu muú wa.
³³ Yémbó, yéndémuú ayi áshyáge né mbe
ushu bóó nnó ji apó fí muú wa, bíí mpa
Èsɔwɔ, mentó nshyaá nyé ji né mbe ushu
Nte wa muú alu né mfaánebuú nnó ji apó
fí muú wa.

**Mekomejɔó Jisɔs achwó ne
mawámé épóóf neso**

(Luk 12:51-53; 14:26, 27)

³⁴ “Enyú déferéégé fí nnó menchwó fá
mme mampye bóó ábé neso ne ate, nchwó
lé mampye bóó ámmyége ne ate. ³⁵ Nch-
wó pyé nnó maá ayi mende ámmyé ne
nte wuú, ayi mendée ámmyé ne mmá
wuú. Mendée menɔ ammye ne ñmogé-
tá wuú. ³⁶ Ne bóó mawámé muú átanéégé
elé né ula gepú bíí. ³⁷ Muú abóge gejeé
ne mma wuú yéle ne nte wuú gépwóge
gejeé eyi abóó ne me, ebyennó akwane fí
mambe menkwóle wa wó. Ne muú abóge
gejeé ne maá wuú ayi mende yéle ayi
mendée gépwóge gejeé eyi abóó ne me
ɔkwane mambe menkwóle wa wó. ³⁸ Ne
mbóge muú alá kame mamkpa gekwa
jíí akwólege me wó, ebyennó akwane fí
mambe menkwóle wa wó.” ³⁹ Muú ayi
akélege mampoó genwá jíí, ji yimbo ne
ágbóo nye, ne ayi akelege maníí genwá
jíí getú ya ebyennó ɔbóó nye genwá eyi
géláge byé.

†10:25 Élu wáwálé nnó: Besebɔb elé mabo danchɔmeló ami fɔ pé ntó né 12:27.

†10:38 Élu wáwálé nnó: Gekwa gelú mbaá ayi bóó Rom áwane nya bóó abi atóó
makpo ne ebwó, mamkpa gekwa akwóle Jisɔs, ula úlu nnó mange efwyale ewé ekáge
chwó muú yé ebe elé ne negbo getu jíí.

Ɛsɔwɔ achyege nye nsa mbaá muú yi asele muú utɔ́ wuú ne nechóhɔ́

(Mak 9:41)

⁴⁰“Yéndémuú ayi asele enyú ne metɔ́ megómégɔ́ ebyennó ase mbo le me, ne muú ayi ásele me ase mbo lé Ɛsɔwɔ muú átɔme me. ⁴¹Yéndémuú ntó ayi asele muú ekpávé Ɛsɔwɔ ne metɔ́ megómégɔ́ elé akaá nnó alu muú utɔ́ Ɛsɔwɔ, Ɛsɔwɔ achyege nye ji nsa wye ndere achyege muú ekpávé wuú. Muú ayi asele muú yi apyɛ́ genó eyigé Ɛsɔwɔ akelege, asele nsa wye nkane ayi Ɛsɔwɔ achyege muú yimbo. ⁴²Ne muú ayi achyege ŋkɔ man-aa makwe mbaá muú ama né geluagé abi alu aŋkwɔle ba, yé ayi alú byábyá né ame bɔ́, ngarege enyú wáwálé abɔ́ nye nsa.”

Bɔ́ dentɔ́ Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ

(Luk 7:18-35)

11 Ne gébége Jisɔs anéré mangaré baá utɔ́ bí makpo áfyanéapeá genó eyigé ebwɔ́ ábɔ́ mampye, alyaa melú ewémbo afé né malɔ́ bɔ́ Jus ayi fɔ́ né gebagé mewaá Gálilí nnó álérégé ne ámá ágárégé ntó ebwɔ́ abya melómélɔ́. ²Né gébé eyigémbo ntó Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ abɔ́ akpe denɔ́. Áwúgé unó bi Jisɔs, Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa, apyɛ́, atɔ́ baá utɔ́ bí ab-ifo nnó ájye ágií ákaá gefɔ́ge muú ayi ji álú. ³Ájyégé ágií Jisɔs áké, “Wɔ́ ne ɔ́lú muú ayi abɔ́ alú manchwɔ́ wá esé dégilé ayichá?” ⁴Ne Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko aké, “Choge dégere Jɔn unó bi enyú déwuú bɔ́ ájɔge ne ebi enyú ambɔ́ dékpané ame dégene. ⁵Bɔ́ ame nónómé ágéne, ubwéré, ukwilé úkéne, bɔ́ abi ámeé ubá átoó, bɔ́ matu gbégbé ál manwúgé, abi ágboó ápeé, ne ubyá bɔ́

úwú abya melómélɔ́. ⁶Meje ébé ne muú yi alá pɔ́ ne dembyɔ́ né metɔ́ gétú yá.”

Jisɔs agare bɔ́ gefɔ́ge muú ayi Jɔn alu

⁷Ndere baá utɔ́ Jɔn ályaa ájyɛ́, Jisɔs alɔ́ manjɔ́ depɔre Jɔn ne gejamégé bɔ́ abi álú efeé aké, “Tégé gébége enyú déjye nya né mashwɔne, defe mange ndé gefɔ́ge muú? Déjye gé le muú ayi alú eké mancha ami afofo akpáne áténe egbe ewe ne ewe? ⁸Mbɔ́ge mbo fɔ́ wɔ́, deféré nnó deyjé gé ndé gefɔ́ge muú? Défé manjye ge muú ayi afye mandeé malɔ́-málɔ́? Chyaa-o. Dekaa fɔ́ nnó bɔ́ abi á-fyɛ́ ufɔ́ mandeé yimbo ájwɔlege lé né mmu dachi afwa bɔ́ wɔ́? ⁹Ne enyú défé yé éwú mánjye gé waá? Elé muú ekpávé Ɛsɔwɔ? Eh, gé muú yi enyú dégené mbo. Ngare enyú wáwálé nnó, aŋeá geme apwɔ́ yéndémuú ekpávé Ɛsɔwɔ. ¹⁰Elé Jɔn yina ne ábɔ́ ásamé gétú jí nnó Ɛsɔwɔ aké, ‘Wuúgé, ntɔme nyé muú dentɔ́ wa ayi abɔ́ nyé mbe ne wɔ́ manchwɔ́ kwyé meti wye.’” ⁸

¹¹Jisɔs afé mbe ajɔge aké, “Kaáge wáwálé nnó, né geluágé bɔ́ ako abi ándée ábyené, ye muú ayi aŋeá geme eke Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ apɔ́. Yémbo muú ayi alá fuú ye genó wɔ́ né geluágé abi Ɛsɔwɔ abeé mfwa bwɔ́ aŋeá geme apwɔ́ Jɔn. ¹²Gefwa eyigé Ɛsɔwɔ ág-bárege gejyɛ́ mbe ne eshye elɔ́ né gébé eyigé Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ agarege mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, ekwɔne bí ebi fina. Ne bɔ́ abi amye mankpe wye, amye ne eshye. ¹³Gemégé nnó Jɔn ách-wɔ́ álɔ́ utɔ́ bí, bɔ́ ŋwe abi Mosis asame ne abi bɔ́ ekpávé Ɛsɔwɔ ako ábɔ́ mé mbe ágare unó bi upyɛ́ nye né gébé eyina. ¹⁴Ne mbɔ́ge dékelege mankame ne genó eyigé me ŋjɔ́, gɔ́ge me ngare enyú nnó Jɔn ne alu Elija ayi bɔ́ ekpávé Ɛsɔwɔ abɔ́

§11:10 Elú wáwálé nnó: “Wɔ́” né melɔ́ ŋwe ewéna, atene mbaá muú ayi Ɛsɔwɔ akwɛre ji ela gefwa.

**11:12 Elú wáwálé nnó: Melɔ́ ŋwe ewéna, né bɔ́ ŋwe bifɔ́ ájɔ́ cha. Pɛ TEV, RSV ne abifɔ́ ntó.

ajɔ́w nnó achwáw.”¹⁵ Muú yi áwyaá matu mawú, áwú.

¹⁶“Mmege na kpé nnye enina ne ndé? Nélú nkane baá melo abi ájwɔle né metɔ́w melo, akuú ate aɲme bwɔ́ aké,¹⁷ ‘Esé dékwe enyú ubeé neba nnó débé, déshya mambé, dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.”¹⁸ Njɔ́ge mbo néndé, Jɔn menwyaá bɔ́w manaá Esɔwɔ achwáw nyá, ji ányuú fɔ́ mmɔ́w, ne gebé eyigé fɔ́ alyage menyéé kpékpé gétúgέ depɔ́ré Esɔwɔ getu eyigémbɔ, bɔ́w aké, “Awyaá melo nchye.”¹⁹ “Me Maá Nte Mekwaá nchwɔ́, nnye menyéé, nnyu mmɔ́w gbene, enyú deké pélé muú geɲɔ ne menyúu mmɔ́w yi, mejeé ánselé ɲkamakpo ne mejeé bɔ́w ubeé. Yémbɔ ákaágé nnó denɲaré Esɔwɔ etiré muú áwyaá delu cho né unó ulóúú ebi ji ápyéé.”

Malɔ ayi álá áfyéé matɔ́w ne Jisɔs wɔ́

(Luk 10:13-15)

²⁰Bɔ́w abi álu né malɔ ayi Jisɔs ápye nyá ukpékpé ufélekpá wye, ályaá fɔ́ mámpyéé gabo wɔ́. Ewena epye Jisɔs alɔ manshulege ebwɔ́ ndo.²¹ Ake, “Utóɲkwa ubé nye ne enyú bɔ́w melɔ́ Korasin, utóɲkwa ubé ntó ne enyú bɔ́w Bet-sada néndé, ukpékpé ufélekpá ebi mpye eta nyú, mbo mpye nyá ubi mbaá bɔ́w Tiya ne Sidɔn mbo ályaá mé gabo bwɔ́ te gachií, áfyé uchálé mandeé, áwaá matwɔ́ né mekpɔ́ mánleré nnó ályaá gabo ebwɔ́.”²² Ngárege enyú wáwálé nnó, bií unɔ́w mpa Esɔwɔ, Esɔwɔ agene nye bɔ́w Tiya ne abi Sidɔn meshwe apwɔ́ enyú.²³ Ne enyú bɔ́w Kapanɔm, déferé nnó dékwɔ́me nye ɲɔ́w dɔ́w? Gebyɔ́, Esɔwɔ awáne nye enyú gelu degbo dékwɔ́né melo áwuú bɔ́w. Néndé, ukpékpé ufélekpá ebi mpye na eta nyú, mbɔ́ mpye ubi mbaá bɔ́w Sodom, mbɔ́ Esɔwɔ áwaá nya fɔ́ ebwɔ́ wɔ́, ábɔ́ álu ábe té fina.²⁴ Ngarege enyú wáwálé nno, bií unɔ́w mpa Esɔwɔ, Esɔwɔ agene nye bɔ́w Sodom meshwe apwɔ́ enyú.”

Jisɔs aké ‘Muú yi akelege ugbeé mmye achwá eta wáa’

(Luk 10:21, 22)

²⁵Wyeé né gébé eyigémbɔ, Jisɔs anem-mye aké, “Nte wa, Ata ayi abɔ́w mfaá ne mme, mfeé wɔ́ dɔ́w, nkane ɔ́pyeé nnó depɔ́ etire detome ne me debe bibí mbaá bɔ́w denɲá ne abi ákaá ɲwe dɔ́w. Ónené deti gbóɲɔ́n mbaá bɔ́w abi álá kaáge ye genó nnó ákaá.”²⁶ Elu wáwálé Nte wa, mbo ne wɔ́mbɔ́w ɲkelé nnó ébé.”²⁷ Ama jɔ́w ne bɔ́w aké, “Nte wa achye me unó uko ne ye muú ayi akaáge gefɔ́gé muú ayi Maá alú ápɔ́, ekosé Nte wuú ne ye muú ayi akaáge gefɔ́gé muú eyigé Nte alu ápɔ́ ekose Maá ne bɔ́w abi ji ájyaá nnó ápye ebwɔ́ ákaá Nte wuú.”²⁸ Enyú ako abi depwaá gétúgέ dékpané matuú efwyale ayi áncɔ́w enyú, chwɔ́ge eta wa, nsele áji nchye enyú ugbeé mmye.²⁹ Chyége gemege nyú eta wa degí géno eyige nlérege, néndé me nlu nyame ne mbwéé fɔ́ mmye. Dépyégémbɔ, debɔ́w nye ugbeé mmye.³⁰ Genó eyigé ngarege enyú nnó dépye gejwerege fɔ́ ne eyigé nchyége enyú nnó dékpá genɔ́w fɔ́.”

Nkwé ayi bií uwyaá bɔ́w Jus

(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

12 Ébéle ye wɔ́, né bií uwyaá fɔ́ Jisɔs ne baá utɔ́w bií ákoóge né mekwɔ́ gefɔ́gé nchi fɔ́ eyi ákuú nnó wid. Mesa abɔ́ ammye baá utɔ́w bií. Apye ebwɔ́ ál mánkóge nchi eyimbo ányéé.² Ekwɔ́ bɔ́w Farasi fɔ́ ágege mbo, ájɔ́w ne Jisɔs aké, “Gé ebé se ékámé fɔ́ nnó baá utɔ́w byé ákɔ́w nchi bií uwyaá wɔ́.”³ Ne Jisɔs ashúú ebwɔ́ meko aké, “Enyú délu danjú né mmu ɲwe Esɔwɔ dékaá genó eyigé mfwa Devid ápyé nyá gébége mesa ámmye ji ne bɔ́w bií wɔ́?”⁴ Akpe nyá mmu echa upe Esɔwɔ abɔ́ bred ayi achyege matame mbaá Esɔwɔ, anyé ne bɔ́w abi álu ne ji. Élu ebé nnó muú yicha abɔ́w fɔ́ manyé menyé yimbo wɔ́ ekosé ámpye

upe Ɛsɔwɔ ne ányé.”⁵ Ama gií aké, “Délú danjú ebé Mosis ewé eké, ámpye upe né echa upe Ɛsɔwɔ ákwene ebé bií uwyaá, ebé ewé eké muú apyegé fɔ utɔ́ bií uwyaá. Nkane ebwɔ́ ápye utɔ́ né bií uwyaá ákwe ebe ewémbɔ. Yémbɔ ebé Mosis ewémbɔ egbaré fɔ́ ebwɔ́ nnó ápye utɔ́ bií uwyaá wɔ́? ⁶ Gɔ́gɔ́ ngáré ye enyú nnó muú alu fa ayi ápwɔ́ ye bélé echa upe Ɛsɔwɔ. ⁷ Ɔ́jwe Ɛsɔwɔ ajɔ́ aké, ‘Genó eyigé Ɛsɔwɔ ákéllege gélú nnó dégéné ate meshwe épɔ́fɔ́ lé mámpye upe eta wúú’. Mbɔ́gɔ́ debɔ́ dékaá mekomejɔ́ yina, mbɔ́ enyú déjɔ́ fɔ́ nnó bɔ́ abi ála pye gyéé wɔ́ ákwé mpa. ⁸ Kaáge ye nnó, me Maá Nte Mekwaá ne nlu Ata ayi abɔ́ bií uwyaá.”

**Jisɔs apye mende yi
ebwɔ́ egboó ji ató**

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Jisɔs ályágé éféé, ajye kpe né echa mmyemenene bwɔ́. ¹⁰ Mende fɔ́ ayi ebwɔ́ egboó ji abɔ́ alú wye. Éféé mbɔ́ntó, bɔ́ fɔ́ abi ákéllege meti mánjɔ́ nnó Jisɔs ápye genó gebo alú wye. Ágií Jisɔs áké, “Nnó ebé se ékamé nnó ápyéé muú atóó né bií uwyaá?” ¹¹ Jisɔs ashúú ebwɔ́ meko aké, “Mbɔ́gɔ́ muú nyú awyaá egɔ́nme, ne ekwegé mmu gepyéé bií uwyaá, nnó áférégɔ́ ewu?” ¹² Ne mekwaá áyi ajeá geme ápwɔ́ egɔ́nme ye! Ndere elúmbɔ, ebé egbárégɔ́ fɔ́ muú nnó apoóge fɔ́ nte meɲme bií uwyaá. ¹³ Éféé ne Jisɔs ájɔ́ ne mende ayi ebwɔ́ egboó ji áké, “Nyaá ebwɔ́ wye.” Ányágé, ténéténé ebwɔ́ wúú etóó ekere mebe nkane ewe fɔ́. ¹⁴ Bɔ́ Farasi abi álu efeé ágégɔ́ mbɔ, átané ájye áś mala nnó ápye Jisɔs áwá.

**Ɛsɔwɔ ajya Jisɔs nnó
ábé muú utɔ́ wúú**

¹⁵ Ne Jisɔs akaágé nnó ájɔ́ geju man-wá ji, alyáa mbaá yimbo afé mbaá yicha. Gejamégɔ́ bɔ́ ákwólé ji, apye abi ámeé ako átoó. ¹⁶ Ne aji ebwɔ́ etu aké, “Ékagé ájye ágáré bɔ́ depɔ́ eti.” ¹⁷ Jisɔs ájɔ́ mbɔ

nnó mechɔ́ ewé Ɛsɔwɔ apyéé Asaya muú ekpávɔ́ wúú ájɔ́ ébé wáwálé

¹⁸ nnó, “Gé muú utɔ́ wa ayi njyaá na, mbɔ́ gejeé ne ji, apyéé metɔ́ egɔ́ me dɔ́, nchyege nye ji uto Mendoó wa, ne agarége nye bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus nnó me mpyéé nye ebwɔ́ átene cho né mbe ushu wa.

¹⁹ Abeé fɔ́ muú mawáme, ne ménjɔ́ mejɔ́, abeé muú ayi ala awuú fɔ́ mejɔ́ wúú né melo tametame.

²⁰ Ajɔ́gɔ́ fɔ́ mejɔ́ metometo ne bɔ́ abi áwyaá matɔ́ dada, ne ápyéé fɔ́ matɔ́ áś ubya bɔ́ ne abi ágene efwyale.

Wyembo ne abeé ne bɔ́ kpaá te apye nye wáwálé wúú apwɔ́ unó uko.

²¹ Ne bɔ́ malɔ́ mme meko ánererege nye matɔ́ ne ji mambo geɲwá.”

**Jisɔs apɔ́ fɔ́ ula uma ne
Belsebɔ́b mfwa aló nchye**

(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Éwyágé, bɔ́ fɔ́ áchwɔ́ ne muú ayi meló nchye ápyéé ji álaá mbú ne ame nónómé mbaá Jisɔs. Apye ji atóó alɔ́ mánɡéné mbaá, ajɔ́ge mejɔ́. ²³ Genó eyigé Jisɔs apye, gépye gejamégɔ́ bɔ́ abi álu wye matye mawá ebwɔ́ meno álo mánɡígɔ́ ate áké, “Nnó mpyáne Devid áwu álu mánchwɔ́ nkane mempoó se na waá?” ²⁴ Ne ekwɔ́ bɔ́ Farasi áwúgɔ́ nnó Jisɔs apye muú ayi meló nchye áchyége ji efwyale atóó, álo mánjɔ́ áké, “Élé Belsebɔ́b mfwa aló nchye ne áchyége ji utó nnó ábúgɔ́ bɔ́ aló nchye mmye.”

²⁵ Jisɔs ákaá genó eyigé ebwɔ́ áférége, ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Yéndé melo ewé bɔ́ álá pɔ́ meko ama, éténégé. Ne yéndé uláá gepú ebi ummye ne ate uláá tyatya.

²⁶ Ne mbɔ́gɔ́ nte meló nchye aké abúú ayifɔ́, ebyennó gefwage danchɔ́meló gekaré mmye ne épyéémbɔ́ nnó ne geji gétené?

²⁷ Mbɔ́gɔ́ Belsebɔ́b ne achyege me uto mamferé bɔ́ aló nchye mmye, waá

achyége bɔɔ enyú utó mámferege bɔɔ aló nchye mmye? Ne mbɔgé enyú dekame fɔ nnó Belsebɔb ne achye ebwɔ utó aferege bɔɔ aló nchye ne mmye wɔ, ebwɔ ambɔɔ ne álerege nye nnó enyú délú gyeé né genó eyigé dejógé mbo ne me.” ††²⁸ Ne mbɔgé élé né Mendoó Eɔwɔ ne mbuú bɔɔ aló nchye mmye, kaáge nnó gefwage Eɔwɔ gélu mé fá ne enyú. ²⁹ Muú ákaáge kpe fɔ gepúgé meto muú ájó genó mbɔgé alá bɔmbe áwé ji wɔ. Ékosé nnó abɔgé mbe awege ji ne ákaáge kpe ajó yéndégenó. ³⁰ Yéndémuú ayi alá pɔ ula uma ne me, alu muú mawame wa, ne yéndémuú ntó ayi alá poóge me manyweré bɔɔ, atya ebwɔ tyaá nnó abe tete ne Eɔwɔ. ³¹ Kaáge nnó Eɔwɔ ajígente yéndé gabo ne mejɔɔ mebomebo ewé bɔɔ ájóge ne ate. Yémbɔ ájígé fɔ nte mejɔɔ mebomebo ewé bɔɔ ájóge atome ne Mendoó Ukpea. ³² Eɔwɔ ájígé nye nte yéndé mejɔɔ mebomebo ewé muú ájóge atome ne Maá Nte Mekwaá yémbɔ ájígé fɔ nte mejɔɔ mebomebo ewé muú ájóge atome ne Mendoó Ukpea. Yé ebelé fa mme yina ne ayi achwɔɔ.

Genɔɔ ne umpomé bíí

(Luk 6:43-45)

³³ Désége nnó umpome genɔɔ ulome, debɔ manse ntó nnó genɔɔ geji ambɔɔ gelome. Ne désége nnó genɔɔ gélu me fɔ ebyennó umpome bíí ntó ulome fɔ, néndé akaáge genɔɔ né mbaá umpome bíí géji géwóme. ³⁴ Enyú abi délú éke mmye épyémbɔ nnó ne déjɔɔ galógaló ne muú ayi enyú délú bɔɔ abo? Néndé, genó eyi gélu muú metɔɔ géjí ne gé-tánege ji meno. ³⁵ Muú melóméló ájóge depɔ delódeló eti délú ji né metɔɔ, muú mebomebo ájóge depɔ debodebo eti délú ji metɔɔ. ³⁶ Kaáge wáwálé nnó, bíí unɔɔ mpa Eɔwɔ yéndémuú ágarege nye ula

bi ji ajɔɔ yéndé gechugé mejɔɔ gebogebo eyi gétané ji meno. ³⁷ Néndé ye mpa akwilege wɔ, ye akwene wɔ, áɔɔ ji lé né uchu mejɔɔ bye.

Bɔɔ ákelege Jisɔs apyeé ufélekpá

(Mak 8:11, 12; Luk 11:29-32)

³⁸ Jisɔs ájóge mbo, ánlere mabe Eɔwɔ ne bɔɔ Farasi fɔ ájóɔ ne ji áké, “Ménlere, pye ufélekpá ese dégé, manlere nnó utó bye utané mbaá Eɔwɔ.” ³⁹ Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “Enyú njye eniné na debɔ, delu bɔɔ abi átií meso ne Eɔwɔ. Dekelege me nléré enyú ufélekpá, yémbɔ yé uma nlérége fɔ, wye lé ufélekpá Jona muú ekpávé Eɔwɔ ne me nléregé nye enyú. ⁴⁰ Wye nkane Jona ábelé ndɔ eleé né mmu une mekwɔle, mbɔntó ne áníge nye me Maá Nte Mekwaá mbelé ndɔ eleé utuú ne ηwɔmese né mme. ⁴¹ Bíí unɔɔ mpa Eɔwɔ, bɔɔ meló Nineve ákwilege nye áshulé enyú bɔɔ njye enina ndo nnó dépye gabo, néndé, ákwɔré nya matɔɔ bwɔ ákame né Eɔwɔ gébége Jona ágaré ebwɔ mekomejɔɔ Eɔwɔ. Góge mpye enyú dékaá nnó, muú alu né metɔɔ metɔɔ nyú ayi ágárege mekomejɔɔ apwɔ Jona yémbɔ dékélégé fɔ mánkwɔré. ⁴² Bíí unɔɔ mpa Eɔwɔ, mfwa mendée né melo Sheba ákwilege nye ashule bɔɔ njye enina ndo nnó ápye gabo. Néndé, atané nya kpaá tete ewu áchwɔ wú unó bi mfwa Solomun áleré nya bɔɔ ne déngá. Kaáge ye nnó muú alu mbo né metɔɔ metɔɔ enyú ayi álerege mekomejɔɔ ne déngá apwɔ mfwa Solomun yémbɔ défyéé fɔ matu manwúge.”

Meló nchye ayi akeré meso

(Luk 11:24-26)

⁴³ Jisɔs afé mbe ajoge aké, “Ábúgé meló nchye atanége muú mmye, alá yia yíage né mmu mashwone akelege melu

††12:27 Elú wáwálé nnó: “Belsebɔb” élé mabo amifɔ, ami ákuú danchomeló pé ntó né 10:25.

ewe ajwolge. Ákelege alá ge wó, ⁴⁴ ajógé ne geme jíí aké, 'Nkerege meso mbaá ayi mbo nlu.' Akerege meso agegé nnó melu ewémbó élú mewa, áshwa ela pópó ák-wyeyé ábelé, ⁴⁵ akerege, afé ase áló nchye abifó akénéama abi abóó apwóó jí, ákpé ájwólé mmu. Ne gefóó eyígé muú yimbo ábée gebóó gépwo eyígé mbembe. Wye na ne epye nye ne enyú njenje bóó abo bina."

**Jisós aleré ufóó bóó abi álú
añmó bíí ne mmá wuú**
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Ne nkane Jisós alú jyeé mbe manjóó mejóó ne bóó bimbo, mmá wuú ne añmó bíí áchwó téne dafye ákelege manjóó mejóó ne jí. ⁴⁷ Muú fó akulé agare jí aké, "Ge mmá wye ne añmó byeyé álú mbo dafye téne ákelege manjóó mejóó ne wo." ⁴⁸ Jisós ashuú muú yimbo meko aké, "Ndé bóó álú mmá wa ne añmó ba?" ⁴⁹ Abwéé ebwó asá mbaá baá utóó bíí aké, "Gégé mmá wa ne añmó ba ná." ⁵⁰ Nendé, yéndémuú ayi apye genó eyigé Nte wa muú alu né mfaánebuú ákelege, jí yimbo ne alu mmá wa ne meñmó wa.

Nekanémejóó mentya mbwe
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

13 Wye né bíí bimbo, Jisós atané né gepú eyigé jí abóó alú wye, ashulé ajye jwóle né mbale géntoógé mewaá. ² Gejamégé bóó ákwólé jí áfé ewu. Jí ágégé nnó bóó bimbo ájá dóó, ajye kpe ajwólé mmu ékpée ewé élú né mbále nnyi. Bóó bimbo ako átené né mbale géntoógé mewaá. ³ Abó manleré ebwó gejamégé unó né makámejóó. Ató neka eníne mbe aké, "Bíí uma mepyé makóó fó afé manjye tya mbwé né mekóó wuú. ⁴ Ndere átyaá ájyeyé, ámé mbwé áyifó ákwé né maá meti ayi ákoge wye, denywóné dégégé déchwó chwé dényé. ⁵ Ámé

áyifó ákwé né mfaá mme etárávé mbaá ayi mme alá jaá wye wó. Ebelé yeyé wó áchií. Ne élé mme alá jaá wye wó, ⁶ ηmeé étyégé, edo mbwé yimbo, ne élé maka alá kpe mme chánchá wó, adé agbó. ⁷ Ámé áyifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye, áchíge, genkpé eyigémbó géwé gekweré mbwé yimbo meshií ejo agbó. ⁸ Yémbó ámé ayifó ákwé né mme melóméló, áchií áwé, chánchá, áfye uló. Áyifó áfye usaá uló uta, áyifó áfyeé usaá uló uleé, ne áyifó áfyeé uló esaá meso efya ápwo nkane ábó ápené." ⁹ Jisós ánérége manto nekanemejóó eníne na aké, "Muú yi áwyaá matu mawú, áwú".

Ula bi Jisós atóme makámejóó
(Mak 4:10-12; Luk 8:9, 10)

¹⁰ Jisós ánérége mántó nekanémejóó enina, baá utóó bíí ájye gií jí áké, "Ata ula nnó wo ólérége bóó bina né makámejóó?" ¹¹ Jisós ashuú ebwó meko aké, "Élé enyú ne Esowó apyé nnó dékaá wáwálé depó etiré délú nya bíbíí ndere jí ágbárege nye gefwa jíí. Yémbó jí anene fó deti gbógónó mbaá bóó abifó nnó ebwó akaá wó. ¹² Néndé, yéndémuú ayi awya genó, jí ne ágbége nyé jí ebwó nnó abé ne gejamé. Ne muú ayi alá pó, yé ékéké ewé jí awya, áséle nye eta wuú. ¹³ Gégé ula bi menlérege ebwó né makámejóó na, áwyaá amé mangé, yémbó ágéné fó, áwyaá matu mánwú yémbó áwuú fó, ye mankaá ákaágé fó cháchá. ¹⁴ Ne ndere ebwó ápyeyé mbo, genó eyigé Esowó apye Asaya muú ekpávé wuú ajóó nyá getane wáwálé, nnó, 'Enyú dénénége nye matu manwú mekomejóó wa yémbó dekaágé ula, défye nye amé mangé unó ebí mpye yémbó dégéné fó. ¹⁵ Néndé bóó bina ajea matóó, awyaá matu mmeé. Ákwere amé bwó né depóré Esowó,

†12:47 Élú wáwálé nnó: Né bóó nwe ukwene bifó malo yina apo wye.

mbɔgé epɔ mbo fɔ wɔ, mbo ágéne mbaá
ne ame bwɔ,
áwuú ne matu bwɔ
ákaá chánchá
ákwɔré matɔ́ ákeré eta wa
nnó mpye ebwɔ ápó.’

¹⁶ Enyú dewya éfwɔ, néndé, ame nyú
ágene ne matu nyú ntó áwú. ¹⁷ Kaáge
wáwálé nnó gejamé gé bɔ́ ekpávé Eɔwɔ
ne bɔ́ abi álu cho né mbe ushu Eɔwɔ,
ákelé nya meti mangé unó bi enyú
dégéne mbo, yémbɔ áge wɔ, ne manwú
unó bi enyú déwuú mbo yémbɔ áwuú
wɔ.”

**Jisɔs agare baá utɔ́ bií ula
nekanémejɔ́ mentya mbwe**

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ Jisɔs afé mbe mánjógé aké, “Wúge
ye ula nekanémejɔ́ mentya mbwe.
¹⁹ Mbwe ayi akwené né maá metí ayi
ákoóge wye alu éke bɔ́ abi áwúgé
mekomejɔ́ Eɔwɔ ayi ágárege nkane
Eɔwɔ ágbárege gefwa jíí alá ákaágé
ula, danchɔmeló achwɔ aferé ji né
mmu matɔ́ bwɔ. ²⁰ Ne mbwe ayi
ákwené né mfaá mme etárávé, álu
eké bɔ́ abi áwúgé mekomejɔ́ Eɔwɔ
ténéténé yimbo, áse ji ne nechóchó.
²¹ Yémbɔ, mekomejɔ́ yimbo akpé fɔ eb-
wɔ mmu matɔ́ chánchá wɔ, awyágé
mano. Gébé gé álgé mangé efwyale
ndere bɔ́ ápaá ebwɔ gétúgé mekome-
jɔ́ Eɔwɔ, ájá mmye meso. ²² Ne mb-
wé ayi akwené né mme genkpé meshíí
ejomé, álu eké muú ayi áwúgé mekome-
jɔ́ Eɔwɔ, uféré unó mme ne mmwólé né
unó bi uchwɔ́ ne gefwa, ujo mekomejɔ́
yimbo upyéé ji áwɔ umpome ulúúl wɔ.
²³ Mbwe ayi akwené né mme melóméló,
alu eké bɔ́ abi áwúgé mekomejɔ́ Eɔwɔ,
ákaágé ula. Mekomejɔ́ yimbo akwɔré gé
geɲwáge ebwɔ gebeé eké mbwé ayi áchií
áwené chánchá afyéé gejamé gé ulɔ. Ay-
ifɔ afyéé usaá ulɔ uta ayifɔ usaá uléé, ne
ayifɔ esaá meso efya.”

**Nekanémejɔ́ mancha ami muú
mawámé apené mmu mekɔ́ mbwe**

²⁴ Jisɔs ama tó nekanémejɔ́ enínefɔ
aké, “Gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege gelu
eké nekanémejɔ́ eníne na. Mende fɔ ape
mbwé melóméló né mekɔ́ wuú. ²⁵ Ne
bíí fɔ ndere mbɔ́ mekɔ́ yimbo, apene
mbwé yimbo, muú mawámé wuú akwilé
ne utuú ayi yéndémuú abelé geja, ajye
pe ntó mancha né mpu mbwé yimbo,
alya afé. ²⁶ Ne gébé gé mbwé yimbo áchií
áwene afyéé ame, ne bɔ́ ágéne nnó
mancha ntó ne mawene mbo né mekɔ́.
²⁷ Eféé ne bɔ́ utɔ́ mende yimbo ájye
gíí ji aké, ‘Ata pɔ ɔpena lé mbwé áyi
álu melóméló né mekɔ́ wye? Ne mancha
matané efɔ wyé?’ ²⁸ Ashuú ebwɔ meko
aké, ‘Ebe nye lé muú mawámé wa ne
ajye pe mancha mimbo.’ Bɔ́ utɔ́ bimbo
ágíí ji aké, ‘Nnó ɔkelegé ese déjyé de-
goó mancha mimbo?’ ²⁹ Mende yimbo
ashuú ebwɔ meko aké, ‘Ngba, debɔ́ gé
mangoó mancha yimbo nana, dechome
nye ne mbwe yimbo degoó. ³⁰ Góse áji
awe chonchó ne mbwe, gébé gé mbwe
ákwɔné gé mamferé ngarege nye bɔ́
abi áferé gé nnó ábɔ́ mbe ágoó mancha
mimbo áwé uboubɔ́ afyéé né mewe, ne
áferé mbwe áfyé mmu meke ákpá áchwɔ
ábélé mfaá gélálé.”

Nekanémejɔ́ mbwé ayi ákuú ji Mɔsta

(Mak 4:30-32; Luk 13:18, 19)

³¹ Jisɔs ama tó neka enínefɔ aké,
“Gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege gélú eké
nekanémejɔ́ eníne na. Mende fɔ ape
nyiné gempome genɔ́ eyigé ákuú nnó
mɔsta né mekɔ́ wuú. ³² Nnyiné gem-
pome eyigé mbo géɲené gépwo amé mb-
wé ayifɔ. Yémbɔ gébé gé néchií néwé,
népwo baá unɔ́ abifɔ́ abi ápené néb-
wólé gekpékpé gé genɔ́ eyigé denywoné
deshíge, déténege anyua bwɔ wyé.”

Nekanémejjó Yis

(Luk 13:20, 21)

³³ Jisɔs ama tó nekanémejjó eniné fɔ aké, “Gefwa eyigé Ɛsɔwɔ ágbárege fa mme gelú eké yis uka ebi upye bred amualé ebi mendée abɔ achwaré ne gejamégé flawa abelé kpaá te flawa meko amuále.”

Ula ébí Jisɔs álerege né makámejjó

(Mak 4:33, 34)

³⁴ Né gejamégé ndɔ eyi Jisɔs abɔ alerege nya unó bina ne gejamégé ebifɔ mbaá bɔɔ, alerege lé né makámejjó. Alerégé nyá fɔ bɔɔ bimbo genóge fɔ ayi alá tómé nekanémejjó wɔ. ³⁵ Atome nyá makamejjó yina nnó genó eyigé muú ekpávé Ɛsɔwɔ fɔ abɔ ajɔɔ gébé wáwálé. Ajɔɔ nya aké, “Me njógé nye mejjó ne ebwɔ né makamejjó, nlerege ebwɔ unó bi Ɛsɔwɔ abelé bibí te gébége ji akwye mme.”

Jisɔs agaré ula nekanémejjó mancha ami muú mawámé apené né mekɔɔ

³⁶ Jisɔs alya gejamégé bɔɔ bimbo ajye kpe mmu gepú ne baá utɔɔ bíí. Ɛféé ne baá utɔɔ bíí ágíí ji áké, “Nte sé, gare ese ula nekanémejjó mancha mi muú mawámé apené né mekɔɔ.” ³⁷ Ashuú ebwɔ meko aké, “Muú yi apene mbwe melómélɔ yimbo elé Maá Nte Mekwaá.” ³⁸ Mekɔɔ ewémbo etené mbaá mme meko, ne mbwe melómélɔ yimbo atené mbaá bɔɔ gefwage Ɛsɔwɔ. Mancha matené mbaá bɔɔ danchɔmeló. ³⁹ Ne muú mawámé ayi apene mancha elé danchɔmeló. Mamferé mbwe atené mbaá gébé eyigé mme yina abyéé. Ne abi áférege mbwe yimbo elé makiénné Ɛsɔwɔ. ⁴⁰ Wye nkane ánywérege mancha uboubó áfyé né mewɛ, mbɔntó ne ápyéé nye ne bɔɔ danchɔmeló gébége mme yina abyéé. ⁴¹ Gébé eyigémbo, me Maá Nte Mekwaá ntome nye makiénné

ya, áfe ájya bɔɔ abi ápye ate ákpéne né gabo ne abi alá akpege mabe áfere né mpu bɔɔ gefwa ya. ⁴² Makiénné yimbo áferégé ebwɔ, áfomé mmu gekpékpégé ntoné mewɛ. Ɛféé mbo ne ebwɔ áliíí nye, ányé manjéné. ⁴³ Gébé eyigémbo gepɔge bɔɔ abi álú cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ gébénege nye eké mɛmɛé né gefwage nte bwɔ Ɛsɔwɔ. Muú ayi awyaá matu awú chájéné.

Nekanémejjó genóge ŋka eyi ábíí

⁴⁴ Jisɔs ama tó nekanémejjó eniné fɔ aké, “Gefwa eyigé Ɛsɔwɔ ágbárege fa mme gelú eke nekanémejjó eniné na. Muú fɔ age genóge ŋka eyigé ábíí né melu mme, agege abí geji chánchá alya, afé ne gejamégé nechóchó. Akpó yéndégenó eyigé ji awyaá ajye na melu mme ewémbo.”

Nekanémejjó ntaá eniné né jamé ŋka

⁴⁵ Ama ato neka enínefɔ aké, “Gefwa eyigé Ɛsɔwɔ ágbárege fa mme gelú ntó eké nekanémejjó eninéna. Menkene gese fɔ akene akelege mataá ayi ajamé ŋka dɔɔ mana. ⁴⁶ Agégé né máa eniné né jamé ŋka, ajye kpo unó bi ji awya uko anna neni”

Nekanémejjó dansa

⁴⁷ Jisɔs ama ató neka eniné na aké, “Gefwa eyigé Ɛsɔwɔ ágbárege fa mme gelú eké nekanémejjó eninéna. Ánwané meshuú fɔ, áɔɔ dansa né nnyi. ⁴⁸ Ndere áɔɔ meshuú ese wye ufɔɔufɔɔ, ágégé nnó meshuú ese wye dɔɔ, aja ákwɔ né mapea mewaa. Ájya eyi melómélɔ áfyé mmu uba ne eyi mebomebo atuú ágbe. ⁴⁹ Wyembo ntó ne ebeé nye bíí mpa Ɛsɔwɔ gébége mme abyéé. Makiénné Ɛsɔwɔ áchwɔ fére nye bɔɔ abi ápyéé gabo né mpu abi ápyéé genó eyigé Ɛsɔwɔ akélege. ⁵⁰ Áferégé ebwɔ, áfómege mmu gekpékpégé ntoné mewɛ. Álaá wye áliíí, ányé manjéné.”

Jisɔs ajɔge depɔ etiré deke ne etiré gekwéne

⁵¹ Jisɔs agií baá utɔɔ bíí aké, “Pɔ enyú dékaá depɔ etiré na cháɲéné?” Ákamé aké, “Eh dekaá.” ⁵² Ajɔɔ ye ne ebwɔ aké, “Yéndé menleré mabe Eɔwɔ ayi agií ndere Eɔwɔ ágbárege gefwa jíí fa mme, alu eké mbɔɔ gepú ayi akaáge unó Eɔwɔ bi uke ne ebi gekwéne ebi úlú né mmu maá gepú ayi jí ábélege unó bíí wye.”

Bɔɔ Nasaret ábya Jisɔs (Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Jisɔs anérége manleré makamejɔɔ yi, alyaá melu ewémbo, ⁵⁴ akeré meso né melo wuú. Ndere alɔɔ manlérége bɔɔ mekomejɔɔ Eɔwɔ né mmu echa mmye-menene bwɔ, ála mano mekpo fuú ágíge ate aké, “Ndé muú áchyeé jí gefɔɔgé den-gá eti? Ne utó mampye ukpékpé ufélekpa bina? ⁵⁵ Pɔ maá meɲwɔné upú na? Pɔ Meri ne alu mma wuú? Pɔ nnó aɲmo bíí abi ande élé Jemsi, Josef, Simun, ne Judas? ⁵⁶ Ne pɔ aɲmo bíí abi andée álu na fa ne esé? Ne jí atané ye efɔ ne gejamége déɲga etirena?” ⁵⁷ Né getú eyigémbo, ábya jí, yémbo Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Ánoge muú ekpávé Eɔwɔ yéndé mbaá. Wyelé bɔɔ melo wuú ne abi ula gepú bíí ne ála nógé jí.” ⁵⁸ Ne tɛé mbaá ála áfyéé fɔ metɔɔ ne jí wɔ, jí ntó ápye fɔ gejamége ufélekpa né melo wuú wɔ.

Negbo né Jɔn Menwyaá bɔɔ manaá Eɔwɔ

(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)

14 Né gébé eyigémbo Herɔɔ muú alu muú kpaá né gebagé mewaa Galilíí, jí awúge ɲɔ ukpékpé unó bi Jisɔs ápyéé, ² ajɔɔ ne bɔɔ abi apyéé utɔɔ ne jí aké, “Elé Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Eɔwɔ. Eɔwɔ apye jí akwilé né negbo.

Ge ula bi jí awya utó mampye ufélekpa” ³ Herɔɔ aferé mbɔ néndé jí ne ápyéé nnó ágbaré Jɔn áwé áfyé né mmu gepúge deno, gétúge agaré gabo ayi Herɔɔ apyéé nnó aferé Herɔɔdyas mendée meɲmo wuú Filip abá. ⁴ Né gébége Herɔɔ aselé Herɔɔdyas né neba, Jɔn agarege jí aké, “Ebé Eɔwɔ ekame fɔ nnó wo ɔse mendée meɲmo wye ɔbá wɔ.” ⁵ Herɔɔ akelé meti manwá Jɔn, yémbo afɔ bɔɔ Jus, néndé ebwɔ ákame nya nnó Jɔn alu muú ekpávé Eɔwɔ. ⁶ Ne né bíí ebi Herɔɔ anené epaá mante bíí ebi ábyené jí, maá Herɔɔdyas meso mendée, abé mabée malómálɔ né mbe ushu bɔɔ abi áchwɔɔ nyé epaá ewémbo kpaá te metɔɔ megɔmego epye Herɔɔ, ⁷ ajɔɔ ne maá yimbo aké, “Nkelé nnó, Nchyege wo yénde genó eyigé ɔkelege nnó menchye wɔ.” ⁸ Maá yimbo ase majye mma wuú ajye jɔɔ ne mfwa Herɔɔ aké, “Fye mekpo Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Eɔwɔ fa né gebagé nkpagene nana.” ⁹ Mechɔ ewéna epye Herɔɔ alá jɔɔ, yémbo élé jí akele mé né mbe ushu aɲkéé bíí abi áchwɔ epaá, ákágé sé nkane amáge kwóre mejɔɔ wuú. Aké bɔɔ bee ápye genó eyigé maá yimbo ajɔɔ. ¹⁰ Ájye áɔ mekpo Jɔn né mmu gepúge deno áchwɔɔ ne ewú. ¹¹ Anérége afyé ewú né gebagé nkpagene áchwɔ chyé maá yimbo mendée, ase ajye chyé mbaá mma wuú. ¹² Ne baá utɔɔ Jɔn áchwɔɔ kpá genkwo jíí ájye níí. Ájye ágare Jisɔs nkane epye ne Jɔn.

Jisɔs achyeé delé bɔɔ áta menyeé

(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jɔn 6:1-14)

¹³ Jisɔs awúge abya negboné Jɔn, alyaá melu ewémbo ájye kpe mmu ekpée ne baá utɔɔ bíí, áfé né mbaá ayi álú bɔmbɔ, nnó ebwɔ ábé ewú ebwɔ ebwɔ. Yémbo bɔɔ áwúge nnó akpe ekpée ale jye, atané né umɛ malɔ áke ne uka ák-

¹⁴14:3 Elú wáwálé nnó: Filip alú meso Herɔɔ. Jí abá Herɔɔdyas. Ebelege Herɔɔ afere Herɔɔdyas mendée Filip, abá.

wolege ji. ¹⁴ Jisɔs átanégé mmu ekpée, mankwó mapea mewaá, agé gejamégé bɔ́, ne meshwe akwó ji metɔ́ gétúgέ ebwó, apye ebwó atóo mbaá mameé ayi ebwó ábɔ́ áméé.

¹⁵ Ndere nkwale akwónége baá utɔ́ bii ájyέ báne ji áké, “Ata bii úfé ne mbaá yina alu eke mashwone, lyaá bɔ́ bina ájye áná menyéé né baá malo ayi álu fa kwókwólé ányé.” ¹⁶ Jisɔs ashuu ebwó meko aké, “Ngé fɔ́ ula bi ebwó ájye kéle menyéé wó. Ényú ambɔ́ chyége ebwó genó ányé.” ¹⁷ Baá utɔ́ bii áké, “Déwyaá lé ntó bred étáa ne meshuu épea fa, ye genó eyigécha gepɔ́.” ¹⁸ Jisɔs aké ne ebwó, “Chwoge me ne éji.” ¹⁹ Agaré gejamégé bɔ́ bimbo aké ájwólé né dambyanja, asé ntóo bred eyimbo étáa ne meshuu épeá, ape amε mfaánebuu achyéé matame mbaá Éswɔwɔ agyá éji ubauba achyéé baá utɔ́ bii, nnó ákaré mbaá gejamégé bɔ́ bimbo. ²⁰ Yéndémuú ányé ágbeé. Ne baá utɔ́ bii áké ányweré ayi álaá, ágbeé usá úfyáneupeá. ²¹ Mpa bɔ́ abi ányé menyéé yimbo mbogé alá gbéé fɔ́ ándée ne baá wó, ande ebwó ebwó álú delé bɔ́ átáa.

Jisɔs ake mfaá meko manaá

(Mak 6:45-52; Jɔn 6:15-21)

²² Épyégé mbo, Jisɔs aké baá utɔ́ bii ákpe ekpée ábɔ́ mbe áchyaágé gentoógé mewaá. Ji ala meso agare bɔ́ nnó ebwó ákéré né upú bwó. ²³ Ánérégé mangaré ebwó nnó ákéré, akwó afé mfaá mékwé jimbií manemmye. Alu éwu jimbií kpaá te nkwale akwóné. ²⁴ Né gébé eyigémbo ekpée ewé ekpané baá utɔ́ bii éfé mé tete metɔ́ nnyi. Mbyo ammye ne ewu, apyéé ngbannyi adoó ewu egbé ewé ne ewé. ²⁵ Elo né gejéjégébi kpaá te dondo, Jisɔs ákéné mfaá meko manaá manjye báne ebwó. ²⁶ Baá utɔ́ bii áké ágéne nkane ji akéne achwó mfaá meko manaá, efɔ́ ekwó ebwó matɔ́ ákálege áwére áké “Meló ɔ́ ɔ́, meló ɔ́ ɔ́”. ²⁷ Ténéténé yimbo Jisɔs ajɔ́

ne ebwó aké, “Élé me, gbarege matɔ́ nyú, défoge.” ²⁸ Pita ashuu ji meko aké, “Ata mbogé nnó ele wɔ́ wáwálé pye me ntó nshulé nke mfaá meko manaá nchwó mbané wɔ́.” ²⁹ Jisɔs aké ne ji, “Shulé chwó, ajogé mbo.” Pita atané mmu ekpée ashule nnyi alɔ́ mánkené mfaá meko manaá manjye báne ji. ³⁰ Ne nkane ágené mbyo nnyi ammye ne eshye, efɔ́ ekwó ji metɔ́ ne alɔ́ manke mmu nnyi. Akalé áké, “Ata, poó me.” ³¹ Jisɔs asá ebwó ténéténé yimbo agbaré ji, ajɔ́ aké, “É é metɔ́ ewé ɔ́fyéé ne me elú dada, waá aké wɔ́ ɔ́be ne dembyɔ́ né metɔ́.” ³² Ebwó ákpégé né mmu ekpée, mbyo yimbo apwá. ³³ Eféé ne bɔ́ abi álú mmu ekpée ánogé Jisɔs, ájɔ́ogé áké, “Wáwálé wɔ́ ɔ́lu Maá Éswɔwɔ.”

Jisɔs apye bɔ́ mameé atóo né Genésáret

(Mak 6:53-56)

³⁴ Bɔ́ Jisɔs ánérégé manchyaá gentoógé mewaá eyigémbo, ákwóné né melo Genesaret. ³⁵ Ne bɔ́ abi álu eféé ákaá nnó gé Jisɔs na, álɔ́ meko né malo ayi álú né gebagé mewaá eyigémbo geko. Bɔ́ bimbo ákpá yé bɔ́ abi áméé ako áchwó ne ebwó mbaá Jisɔs. ³⁶ Áne Jisɔs mmye nnó agó ebwó áta lé mano nkú jii. Ne yéndémuú nemeé ayi atáa mano nkú Jisɔs atóo.

Jisɔs agarege unó bi ukwene ante bɔ́ Jus áleré

(Mak 7:1-13)

15 Bɔ́ Farasi ne anleré mabé Éswɔwɔ fɔ́ átané Jerosale áfé mbaá Jisɔs ágií ji áké, ² “Ulannó ne baá utɔ́ bye ályaá mankwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Pε ebwó áshwónégé fɔ́ amu gefɔ́ eyigé ukwene ante sé ájɔ́ nnó esé dépyégé ne dényégé menyéé.” ³ Jisɔs awúgέ mbo ashuu ebwó meko aké, “Ényú ntó delyaá mabe ayi Éswɔwɔ aké débélégé, dela kwólé lé unó bi ukwene ante nyú

álerége? ⁴ Dese ndere Eṣṳwṳ aǰṳṳ nnó, 'Nógé mma wye ne nte wye.' Ne áǰṳṳ ntó nnó, 'Mbṳgé muú aǰǰgé mejṳṳ mebo ne mma wuú yé élé ne nte wuú ábṳ manwá ji.' ⁵ Yémbṳ né egbé ewé nyú, dela gáre lé nnó, mbṳgé muú abegé ne genó eyigé ji akage poó mma wuú yeé ebéle nte wuú ne geji, 'Ágáre lé nnó anyé mé meno manchye geji mbaá Eṣṳwṳ.' ⁶ Apyegembo abṳṳ sé manleré enógé, apoó mmá wuú ne nte wuú manchyeé ebwṳ geji wṳ. Wyembo ne enyú desele mabe Eṣṳwṳ ne gembya gétúgé gepo eyigé ukwene ante nyú áleré. ⁷ Enyú bṳṳ dembwólé, Asaya muú ekpávé Eṣṳwṳ abṳ alu cho gébégé agaré nyá mekomeǰṳ Eṣṳwṳ atomé ne enyú nnó,

⁸ "Bṳṳ bina ánogé me ne ubṳmeno, yémbṳ ánogé fṳ me né mmu matṳṳ bwṳ cháchá.

⁹ Enógé ewé ebwṳ ánoge me elú detú, nénde ásele unó ukwene ante bwṳ álerége eké mabe ya."

Unó bi upye mekwaá alá beé fṳ cho né mbe ushuú Eṣṳwṳ

(Mak 7:14-23)

¹⁰ Jisṳṳ akuú njuné bṳṳ eniné mbo nechwṳ eta wuú, aké,

"Wúge genó eyigé menkelege mangaré enyú ne kaáge nnó.

¹¹ Unó bi upye muú alá beé cho né mbe ushuú Eṣṳwṳ, upṳ fṳ ebi ukpéne ji né meno, élé eyi getanege ji né meno."

¹² Jisṳṳ aǰǰgé mbo baá utṳṳ bíí ake mmye afíí ji agíí aké, "Okaá nnó genó eyigé wṳ ǰǰṳ mbo gepye bṳṳ Farasi áṳṳ matṳṳ wṳ?" ¹³ Jisṳṳ ashúú ebwṳ meko aké, "Nte wa muú alu né mfaánebuú agoóge nye yéndé genṳṳ eyigé ji alá peé wṳ. ¹⁴ Dechyegé gemége nyú efwyale gétúgé bṳṳ Farasi bimbo. Ebwṳ álú bṳṳ ame nónómé abi ájame abifṳ meti. Ne mbṳgé muú ayi ame anómé ji, ajame nte muú ame nónómé meti, ebwṳ ako ákwéne mmu gepyeé." ¹⁵ Jisṳṳ aǰǰgé mbo,

Pita agíí ji aké, "Gáre esé ula nekanéme-ǰṳṳ eniné wṳ ǰtome na nnó, epóṳṳ unó bi ukpene muú né meno ne upyeé ji ála beé fṳ cho né mbe ushuú Eṣṳwṳ." ¹⁶ Jisṳṳ aké ne ebwṳ nnó, Enyú ntó delú defṳṳ pṳ eké ate? ¹⁷ Enyú dekaá fṳ nnó, yéndégenó eyi gekpéne né meno gékoóge le né uné ne getané wṳ? Geji gepyeé fṳ nnó muú ábṳ debadeba né mbe ushuú Eṣṳwṳ. ¹⁸ Yémbṳ unó bi útánege muú né meno utanege ji né mmu metṳṳ, ubi ne upye ji abéé debadeba né mbe ushuú Eṣṳwṳ. ¹⁹ Elé né metṳṳ ne uféré uboubou utanege, ubi ne upye bṳṳ áwáne ate, ákwene malo, ánáne manáne tametame, ájo ejo, átenege ntésé gebyṳ, ne manchṳge mabo ate. ²⁰ Gé unó bi upyeé muú ála beé fṳ cho né mbe ushuú Eṣṳwṳ na. Mbṳgé muú anyegé menyéé amu deba epyé fṳ nnó ji ábegé cho né mbe ushuú Eṣṳwṳ.

Mendée ayi áfyéé metṳṳ ne Jisṳṳ

(Mak 7:24-30)

²¹ Bṳ Jisṳṳ ályaá eféé, áféé né gebagé mewaá Tiya ne Sidṳn. ²² Ne mendée fṳ né geluage bṳṳ Kanaan ajwṳlege né gebagé mewaá eyimbo, achwṳ báne Jisṳṳ anene ji mmye aké, "Mpyáne Devid, Ata ge me meshwe. Melo nchye akpe maá wa mmye, achyege ji efwyale dṳṳ." ²³ Jisṳṳ ashúú yeé ji meko wṳ, eféé ne baá utṳṳ bíí aǰṳṳ ne ji aké, "Bú mendée yina ajye néndé achyege esé efwyale ne mejṳṳ." ²⁴ Ne Jisṳṳ aké, "Eṣṳwṳ atṳ me nnó nchwṳ le mbaá bṳṳ Israeli abi álu eké magṳmṳme ayi ánomé." ²⁵ Yémbṳ mendée yimbo achwṳ tó manó né mbe ushuú wuú anene ji mmye aké, "Ata poó me." ²⁶ Jisṳṳ ashúú ji meko aké, "Élímé fṳ nnó muú ase menyéé ayi baá melo ányé achyeé bṳ mammye." ²⁷ Mendée yimbo ntó ashúú ji meko aké, "Ata elú wáwálé, yémbṳ bṳ mammye ányéé uchṳchṳgéré menyéé ebi utanege mfaá ekpṳkpṳgélé ante bwṳ ukwene mme." ²⁸ Jisṳṳ awúge mbo, ashúú ji meko aké, "E, é, mma metṳṳ ewé ǰfyéé

ne me eja gé. Eɔwɔ apye nye genó eyigé wɔ ɔkélege.” Wye né gébé eyigémbo, Eɔwɔ apye maá mendée yimbo atóó.

Jisɔs apye gejamégé bɔ́ mameé átoó

²⁹ Bɔ́ Jisɔs ályaágé yéé eféé, ákoó né mapea géntoógé mewaá Galilíí. Akwó mfaá mékwé ajwólé ka. ³⁰ Gejamégé bɔ́ áchwɔ́ eta wuú ne ubwiré bɔ́, bɔ́ ame nónómé, bɔ́ uchánchi, abi alá jógé mejɔ́ alá wuú, ne gejamégé bɔ́ mameé abifó. Ábelé ebwɔ́ mbe ushuú Jisɔs ne apye ebwɔ́ ako átoó. ³¹ Bɔ́ bimbo alá mano mekpo fuú ndere ágené bɔ́ abi ábɔ́ alá jógé mejɔ́, ájɔ́ge abi ábɔ́ alá wuú, áwuú, bɔ́ uchánchi átoó, ubwiré úkéne ne abi ame nónómé ágene. Bɔ́ bimbo áféé Eɔwɔ́ ayi bɔ́ Isreli ánóge.

Jisɔs achyeé delé bɔ́ ani menyeé

(Mak 8:1-10)

³² Jisɔs akuú baá utɔ́ bií ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Meshwe apyeé me ne bɔ́ bina gé néndé ále mbo fa ndó eleé ne me ne nana ápɔ́ yéé ne genó eyigé ányeé. Nkélégé fɔ́ manlyaá ebwɔ́ ájyeé une mesa ekage muú bwɔ́ fɔ́ átɔ́ né meti.” ³³ Baá utɔ́ bií ágíí ji aké, “Fa né mashwɔ́ne ese degene mbo menyeé fɔ́ ayi ákwanene njuné bɔ́ bina manyé né mbaá yina ayi melo elá épɔ́?” ³⁴ Ne Jisɔs agíí ebwɔ́ aké, “Enyú dewyaá ntoó bred eníí eféé?” Áshuú ji meko aké, “Dewyaá ntoó bred ékénéama ne ukéké baá meshuú.” ³⁵ Eféé mbo ne Jisɔs agaré bɔ́ bimbo aké, “Jwólége mme.” ³⁶ Aségé ye ntoó bred eyimbo ékénéama ne ukéké baá meshuú bimbo, achyeé matame eta Eɔwɔ́ gétúgé menyeé yimbo. Agya ji ubauba achyeé baá utɔ́ bií nnó ákáré mbaá bɔ́ bimbo. ³⁷ Ebwɔ́ ako ányeé ágbeé ne gébége baá utɔ́ bií ánywéré uba bi ulaá ugbeé usá ukeneama. ³⁸ Mpa ande abi anyeé menyé yimbo álu bɔ́ delé aníí. Ápaá fɔ́ andée ne baá melo wɔ́. ³⁹ Epyégémbo, Jisɔs ate bɔ́

bimbo áwilé. Jimbo ajye kpe mmu ékpée afé né gebagé mewaá Magadon.

Ekwɔ́ bɔ́ Farasi ne Sadusi ágíí Jisɔs nnó aléré ebwɔ́ ufélekpa

(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

16 Gébé eyigémbo, bɔ́ ekwɔ́ Farasi ne bɔ́ Sadusi áchwɔ́ mua Jisɔs aké, “Pye ufélekpa ese dégé, manlere nnó Eɔwɔ́ ne atóme wɔ́.” ² Yémbo Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko aké, “Nkwale akwɔ́nége nebuú né gelege deké bií ulɔ́me nye geyá. ³ Ne dondo akwɔ́nége nebuú nshulégé goge, dansama aké apyeé deké, ‘Manaá achwɔ́ kwé’. Enyú degége nkane nebuú nélú dekaáge gefɔ́ge genó eyigé gechwɔ́ pye, yémbo enyú dékaáge ula unó bi upye mbo né gébé eyigé na. ⁴ Enyú njye eniné na debo, delu bɔ́ abi átií meso ne Eɔwɔ́. Dekelege me nléré enyú ufélekpa, yémbo yé uma nlérége fɔ́, wye lé ufélekpa Jona muú ekpávé Eɔwɔ́ ne me nlérege nye enyú.” Ajɔ́gé mbo atané afé ji.

Jisɔs akwelé baá utɔ́ bií mbeé nnó áse gébé ne yis bɔ́ Farasi ne bɔ́ Sadusi

(Mak 8:14-21)

⁵ Ne baá utɔ́ Jisɔs achyaá géntoógé mewaá afé egbé ewé né, ndere ájye ájinte mamkpa bred. ⁶ Ndere ebwɔ́ ájyeé, Jisɔs ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Sege gébé ne yis ekwɔ́ bɔ́ Farasi ne ekwɔ́ bɔ́ Sadusi.” ⁷ Ebwɔ́ álo manjógé ebwɔ́ ebwɔ́ aké, “Nɔ́fɔ́ ajógé mbo lé délá kpaá bred wɔ́.” ⁸ Jisɔs akaá genó eyigé ebwɔ́ ajógé ne agíí aké, “E é metɔ́ ewé enyú defyeé ne me elu dada. Ulannó enyú dejɔ́ge mechɔ́ bred ayi enyu dela pɔ́ ne ji?” ⁹ Nnó enyú delu dekaá? Elúmbo eké dejinte nnó me nkaáge chyeé enyú menyeé. Tege nkane nselé ntoó bred éta nchyeé delé bɔ́ eta ányeé ne usá ebi ulaá. ¹⁰ Ma tege ntó, ntoó bred ékénéama eyi nselé nya nchyeé delé bɔ́ eníí ányeé ne usá ebi ulaá. ¹¹ Enyú

dekaá nnó me mbó njóógé f3 lé gétúg3 bred w3? G3ge me mmá nyware njóó nnó ség3 gébé ne yis ekwá b33 Farasi ne ekwá b33 Sadusi.”¹² Eféé mbo ne baá ut33 bií ákaá yé nnó ji abo aj33gé atome f3 lé ne yis ayi apye bred amuale. Aj33gé atome lé ne unó bi ekwá b33 Farasi ne ekwá b33 Sadusi álérege.

**Pita aké Jis3s alu muú ayi
E33w3 akwere ji ela gefwa**

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³Ne Jis3s alyaáge eféé, afé né gebagé mewaá Kaisaria Filipi. Akw3nég3 wye, agií baá ut33 bií aké, “Ndé gef3gé muú ayi b33 áj33gé nnó me Maá Nte Mekwaá nlu?”¹⁴ Baá ut33 bií ashúú ji meko aké, “B33 abif3 áj33ge nnó 3lu mewené J3n menwyaá b33 manaá E33w3, abif3 aké 3lu Elija ne abif3 ntó aké 3lu Jerimaya, elá p3 mbo f3 w3, 3kage be muú ekpáv3 E33w3 f3.”¹⁵ Ne ama gií ebw3 aké, “Yé enyú amb33 deké me nlu waá?”¹⁶ Aj33gé mbo, Simun Pita ashúú ji meko aké, “W3 3lu Muú yi E33w3 akweré ji elá gefwa, Maá E33w3 muú álu mebe yéndég3bé.”¹⁷ Ne Jis3s ashúú ji meko aké, “Simun maá J3n, gal3gál3 alu ne w3 néndé, mech3 ewé 3j33 mbo, ákwaá f3 w3, aleré w3 éwú w3, elé Nte wa né mfaánebuú ne aleré w3.”¹⁸ Ne ngarege w3 nnó 3kamege etarave. Gébégé ntenegé nye echomele b33 ba, etarave ewena ne ebeé neb3me. Ne negbo nép3 ne uto mampw3 ewu. ^{§§19}Ne nchyege nye w3 egb33333 né gefwa eyigé E33w3 ágbárege. Ne yéndégenó eyigé w3 3shyaá fa mme, ebyénnó E33w3 ntó ashya mé né mfaánebuú ne eyigé w3 3kamég3 fa mme ebyénnó E33w3 ntó akamé mé né mfaánebuú.”²⁰ Ne aji yé baá ut33 bií etu nnó ékág3 ágaré muú f3 nnó ji ne alu Kras, Muú yi E33w3 akweré ji elá gefwa.

Jis3s agaré efwyale wuú ne negbo nií

(Mak 8:31—9:1; Luk 9:22-27)

²¹Eféé ne Jis3s al33 mangaré baá ut33 bií p3p3 aké, “Mb3 manjye né Jerosale, eféé ákpakpa mel3 ne an33 baá abi ápye upe E33w3 ne ánleré mabé E33w3, ápye nye me ngé gejamég3 efwyale ne apy3e nye b33 áwá me. Yémb3 nd3 eleé ekw3nég3 E33w3 abwege nye me nkwilé né negb3.”²² Áj33gémb3, Pita ase ji átené babá, al3 manshule ji ndo aké, “Cha-o! Ata E33w3 akamég3 mech3 ewéna epye eta wye.”²³ Yémb3 Jis3s aké ne Pita, “Kwilé me mbe ushu, danch3meló. 3gbeé me meti mampye genó eyigé E33w3 akélege néndé 3ferég3 unó nkane mekwaá, 3ferég3 f3 eké E33w3.”

**Meti efwyale ewé baá ut33
Jis3s áb33 mankw3lé**

²⁴Jis3s agáre yé baá ut33 bií aké, “Yéndémuú ayi akelege mambé menkw3lé wa, ab3 manjinte game jii akpá gekwa jii nnó ákame negbo mankw3lé me.”²⁵ Néndé yéndémuú ayi akelege mamp333 genwá jii ebyénnó aníge nye geji, ne mb3gé muú akamég3 manchyeé genwá jii getú ya, ebyénnó abo nye geji.²⁶ Ndé nsá ayi muú áb33, mb3gé abege ne unó mme uko ne aníge genwá jii? Ndé géf3gé genó eyigé muú akág3 chyeé mankw3ré ne genwá jii.²⁷ Ngarege enyú unó bina uko néndé me Maá Nte Mekwaá nkerege nye ne utó bi Nte wa E33w3 achyeé me ne makiénné ya ne nchyege nye yéndémuú nsá wuú, ndere ji apy3é ut33.²⁸ Ngarege enyú wáw3lé nnó, gent3gé b33 álú mbo fáná, abi álá gb33 f3 kpaá te ágene nye ndere Maá Nte Mekwaá achw33 nye mangbare gefwa jii fa mme.”

§§16:18 Elú wáw3lé nnó: Mabo ‘Pita’ mantene nnó etarave né mej33 Grek.

Jisɔs akwɔré gefɔ́ agenege mané mané

(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

17 Ndo ékéné ékógé, Jisɔs ase Pita, Jemsi ne Jɔn meṁmo Jemsi ákwɔ́ áfɛ né mfaá mékwé ájwólé ebwɔ́ ebwɔ́. ²Ne áké apéle Jisɔs akwɔ́ré gefɔ́, ushu bií ugénege eké nésáné ḡme ne mandeé jii abwólé áshwánege mané mané. ³Ebwɔ́ áké ápéle, ágé nkane Mosis ebwɔ́ ne Elija ákwómé mbélépo ájɔ́ge mejɔ́ ne Jisɔs. ⁴Pita ajɔ́ ne Jisɔs aké, “Ata eló ndere esé délú fa. Mbɔ́gé ɔ́kélege ntenege nye enyú baá óto álé fa, ama eta wye, ama eta Mosis ne ama eta Elija.” ⁵Wye nkane Pita alu jɔ́ge mbo, áke ápéle gekó gefɔ́ pópó gégénege mané mané gékweré ebwɔ́ ako mme ne meko muú atané né mmu gekó eyigémbo aké, “Gége maá wa ayi mbwi metɔ́ na, metɔ́ egɔ́ me ne ji, wuúge ne ji.” ⁶Gébégé baá utɔ́ bina álé áwuú meko yimbo, efo ekwɔ́ ebwɔ́ metɔ́ ákwé pyó ne mashu mme. ⁷Yémbɔ Jisɔs achwɔ́ ta ebwɔ́ ne ajɔ́ aké, “Kwi-lege mme défógé sé.” ⁸Áké ápéle ágé sé muú yicha wɔ́ ekosé Jisɔs ji mbií.

Elija achwɔ́ me

⁹Ndere ebwɔ́ áshulege mékwé ájyɛé Jisɔs áji ebwɔ́ etu aké, “Dégarégé muú fɔ́ genó eyigé enyú dégené mbo kpaá te me Maá Nte Mekwaá akwilége né negbo.” ¹⁰Jisɔs ájɔ́ge mbo, baá utɔ́ bií ágií yé ji áké, “Ulannó ánléré mabé Eɔ́wɔ́ ájɔ́ áké Elija abɔ́ mambɔ mbe akere meso fa mme gemege nnó Muú yi Eɔ́wɔ́ akwere ji ela gefwa achwɔ́?” ¹¹Jisɔs ajɔ́ aké, “Elú wáwálé nnó Elija abɔ́ mambɔ mbe achwɔ́, akwyé unó uko nnó ube cho. ¹²Yémbɔ ngárege enyú wáwálé nnó Elija achwɔ́ mé ne bɔ́ ákaá fo gefógé muú ayi ji alu wɔ́, ápye gabo ne ji nkane ejií eb-

wɔ́. Wyembo ntó ne ebwɔ́ áchyege nye Maá Nte Mekwaá efwyale.” ¹³Efɛé mbo ne baá utɔ́ bií bimbo álé kaá yé nnó mechó ewé ji abɔ́ ajógé mbo, atome mbo lé ne Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Eɔ́wɔ́.

Jisɔs apye maá ayi améé gesasa atóo

(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴Ebwɔ́ ákérégέ meso ábané gejamégé bɔ́. Mende fo achwɔ́ tó mano mbe ushu wuú, ane ji mmye aké, ¹⁵“Ata, ge me meshwe, maá wa mende améé gesasa. Ne nemeé eníné mbo nechyege ji efwyale dɔ́. Népyéé ji akwene yéndégébé né mewé né gébé eyigéfɔ́ akwene né nnyi. ¹⁶Ne nchwɔ́ ne ji mbaá baá utɔ́ bye yémbo ápulé nnó ápye ji atóo meti epɔ́.” ¹⁷Jisɔs ashúú meko aké, “E é enyú njye enina delu untantamé bɔ́ abi dela fyéé metɔ́ ne Eɔ́wɔ́ cháchá wɔ́. Nkoge mbo metɔ́ ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndo eníí ne défyéé metɔ́ ne Eɔ́wɔ́? Chwógé me ne maá yimbo.” ¹⁸Achwógé ne maá yimbo Jisɔs anyá meló nchye yimbo atané ji mmye. Wye né gébé eyigémbo maá yimbo atóo. ¹⁹Ewyágé Jisɔs ne baá utɔ́ bií ála ebwɔ́ ebwɔ́ ne baá utɔ́ bií ágií ji áké, “Ulannó ne esé dépulé meló nchye yimbo mambuú apwɔ́?” ²⁰Jisɔs ashúú ebwɔ́ meko aké, “Melo nchye yimbo apwɔ́ enyú mam-bú gétúgέ metɔ́ ewé défyéé ne Eɔ́wɔ́ elu dada. Ngárege enyú wáwálé nnó, metɔ́ ewé défyéé ne Eɔ́wɔ́ yé ebé élé ḡénéḡéné eke nyiné mbwé ngboṅ, dek-age gáre mékwé ewéna nnó, ‘Kwilé fa cho né mbaá yicha,’ ne ekwilége. Ye genó gefo gepwɔ́ fɔ́ enyú mampye.” ²¹[Yémbɔ Enyú dékage buú gefógé meló nchye yina wyele mbɔ́gé dénege mmye ne délyage menyéé kpékpé gétúgέ de-pɔ́ré Eɔ́wɔ́ ne mmyemenene.] *

*17:21 Elú wáwálé nnó: Melo ḡwe ewéna epófɔ́ né mmú bo ḡwe gekwene abifɔ́.

**Jisɔs ama gare baá
utɔɔ bií ndere ji ágboó nye**
(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Bií fɔ ndere Jisɔs ne baá utɔɔ bií alú melu ema né Galilíí, ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Ela gachyɛé áchyége nye Maá Nte Mekwaá né amu bɔɔ nchye. ²³ Áwáne nye ji ne ndo eléé ekwɔnégé Eɔwɔ apye nye ji akwilé né negbo. Jisɔs ajɔɔgé mbo, baá utɔɔ bií ála mesómé mesómé ndere áwuú mbo.”

**Jisɔs agáre mecho ŋka
makpo echa upe Eɔwɔ**

²⁴ Jisɔs ne baá utɔɔ bií áchwɔ né melo Kapanɔm, ndere ebwɔ álu ewu, ánselé ŋka makpo echa upe Eɔwɔ áchwɔ bane Pita ágií ji áké, “Nnó menlere nyú achyɛge fɔ ŋka makpo echa upe Eɔwɔ?” ^{†25} Pita akame aké, “Achyɛge.” Gébége ji ákere meso né mmu gepú, gemegé nnó ánené meno, Jisɔs abó mé mbe ajɔɔ ne ji aké, “Simun nwyaa nkwe mangii wɔ. Nde ufɔɔ bɔɔ abi afwa mme ásele ŋka makpo ne manka yifo eta bwɔ? Ásele na le mbaá ambɔɔ melo wa mbaá ankeé bɔɔ?” ²⁶ Pita ashúú ji meko aké, “Ásele mbaá ankeé bɔ.” Ajɔge mbo Jisɔs aké, “Mbo ebyennó baá ambɔɔ melo áchyɛge fɔ ŋka makpo. ²⁷ Yémbɔ esé deklélgé fɔ nnó depye matɔɔ áśɔ bɔɔ abi. Shule né gentógé mewaá, ŋme eno wye. Meshuú mbe ayi ɔbɔɔ, néné meno wuú ɔgene nye ŋka wye, ekwanegé machyɛé ŋka makpo ya ne ejye. Bɔ eji ɔchyɛé eta bwɔ.”

Ndé muú alú muú kpaá
(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

18 Ewyá yeé wɔ, baá utɔɔ Jisɔs ajyeé agii ji áké, “Ndé muú ábeé muú kpaá né gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege?” ² Jisɔs akuú maá fɔ kɔɔ ayi alu eféé,

achwógé apye ji aténé né metɔɔmetɔɔ baá utɔɔ bií. ³ Ne aké, “Ngarégé enyú wáwálé nnó muú ála kwɔré abe eké mamane kɔɔ wɔ, abe fɔ muú ayi anyé nye gefwage Eɔwɔ. ⁴ Ndere elúmbɔ, yéndémuú ayi ashulege mmye ji mme nkane maá yina ne abeé muú kpaá ayi apwɔɔ amu né gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege. ⁵ Yéndémuú ayi akamege mampye galgálɔ ne mamane kɔɔ nkane ayina né mabɔ ma, ebyennó ase mbo lé me.

Mmuameno mampye gabo
(Mak 9:42-48; Luk 17:1, 2)

⁶ “Yémbɔ, yéndémuú ayi apyɛé mamane kɔɔ nkane ayina nnó apye gabo né geluagé bɔɔ abi áfyɛé metɔɔ ne me elú galgálɔ nnó áshii ji gekpékpége ntaá né geme áŋmé ji né gentógé ebeé mega. ⁷ Meshwe apyɛé me ne bɔɔ mme yina gétúgú unó bi uténe ebwɔ ápyɛé gabo. Unó bina ubɔ mampye, yémbɔ ebɔɔ nye ne muú ayi aténe nte yifo nnó apyɛé gabo. ⁸ Mbɔgé ebwɔ wye, yélé geká jye ne gétene wɔ nnó ɔpyɛé gabo, sɔ geji ɔfómé. Elú galgálɔ nnó ɔkpe né geŋwá gechúchúle ne nnó ɔkpe né mewe ewé élá nómégé ne upɔ menyammye bye uko. ⁹ Ne mbɔgé dambɔɔnni wye atene wɔ nnó ɔpye gabo, pwólé ji ɔfómé, élu galgálɔ nnó ɔkpe né geŋwá gechúchúle ne nnó ɔkpe né ntoné mewe ewé élá nómégé ne amé ápeá.

Nekanémejɔɔ egɔmŋme ewé enomé
(Luk 15:1-7)

¹⁰ “Sege gébé, debyagé fɔ yeé muú ama né geluágé abi áfyɛé matɔɔ ne me eké ambáné kɔɔ. Néndé, makiénné bwɔ álu yéndégébé né mbe ushuú nte wa muú alu né mfaánebuú. ¹¹ Néndé Maá Nte Mekwaá achwɔ mampoó bɔɔ abi ála ákwɔlege depɔré Eɔwɔ.

^{†17:24} Elú wáwálé nnó: Ŋka makpo yina, elé ŋka eyi yéndémuú Jus áchyɛge nnó ákwɔlege echa upe Eɔwɔ.

¹²“Dese nnó muú awyaá usaá magóhme úta ne éma enogé apyéé nnó? Mferé nnó ályágé ayi usaá uni meso nekuúneeni né mbyo mékwé afe akele ewé enomé kpaá té ágéne. Pó mbo?”
¹³Akelégé ewu agegé, ngarege enyú wáwálé nnó, abeé ne nechóchó dɔɔ né gétúgé ema ewé ji agené apwo áyi usaá uni meso nekuúneeni áyi ála no wó.
¹⁴Wyémbo ntó ne Nte enyú muú alu né mfaánebuú alá kélégé nnó yeé muú ama áno né geluágé abi áfyéé metɔɔ ne me eké ambáné kɔɔ.

Jisɔs alere ndere muú abeé ne nte mehme ayi apye ji gabo

¹⁵Jisɔs afé mbe manlérégé aké, “Mbógé nte mehme wye né echomele bɔɔ ba apyegé gabo eta wyeé, chó báné ji bíbí ɔpye ji akaá gyeé ayi ji apyéé. Mbógé akamégé nnó alu gyeé ebyennó dema se ate ndere ayme. ¹⁶Ne mbógé alá kamé nnó genó eyigé ji apyéé gélú gyeé wó, ‘se muú ama yé apea ɔkere eta wuú nnó unó bi ɔjoge ne ji bɔɔ apea ye aleé ábé ndere bɔɔ ntesé.’ ¹⁷Ne mbógé ake ashya wye shyá nnó apo gyeé né genó eyigé ji apyéé, kpá mechó ewémbo cho ne ewu né echomele bɔɔ ba. Ne mbógé echomele epagé nnó ɔlu chó ne ji alá kámé wɔ, sege ji nkane muú ayi alá afyéé metɔɔ ne Eɔwɔ wó ye eké mensele nkamakpo.” [¶]

Baá utɔɔ Jisɔs áwyaá eshye fa mme

¹⁸Jisɔs ajɔɔgé mbo aké, “Ngárege enyu wáwálé nnó yéndégenó eyigé enyú deshaá fa mme, ebyénnó Eɔwɔ ashyaá mé geji né mfaánebuú. Ne yéndégenó eyigé enyú dekamégé fa mme ebyennó Eɔwɔ ntó akamé mé geji né mfaánebuú. ¹⁹Ne genó eyigéfo eyigé mmage gáre

enyú gelu nnó, yéndégébé enyú ápeá fa mme dekamégé meko ama mangíi Eɔwɔ genó, dénegé mmye Nte wa muú alú né mfaánebuú ahyege enyú geji. ²⁰Néndé yéndé mbaá yi bɔɔ ba ápeá ye aleé áchomé gé mbaá ama me ntó mbe efeé ne ebwó.”

Jisɔs alere nnó déjinte gabo ayi ate ayme apyéé eta sé

²¹Pita achwó gíi yé Jisɔs aké, “Á-tá njige mbo nte gabo ayi nte mehme apyéé eta wa ndo enii? Nnó kpaá te ndo ekeneama?”

²²Jisɔs ashuú ji meko aké, “Ngba, epɔɔ ndo ekénéama, ɔbɔ manjíi ji nte usaá ndo uléé meso efya né malu ake-neama. ²³Me ngarege enyú mechó ewé gétúgé gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege gélú eké abya yina. Mfwa fɔ abɔɔ mankwólé bɔɔ utɔɔ bíi abifo áchwó ne bɔɔ utɔɔ bíi ányéé ji. ²⁴Ndere alɔ ula mankwólégé, bɔɔ utɔɔ bíi abifo áchwó ne muú utɔɔ wuú ayifo ama ayi agbaré ji gejamégé nka eyi epwo amu. ²⁵Ne élé alá kaáge kwo ujwɔɔ bíi ji anyéé mfwa yimbo, mfwa yimbo aké ákpó mende yimbo, mendée wuú ne baá ne yéndégenó eyigé ji awyaá nnó agé nka akwo ujwɔɔ bíi. ²⁶Ajɔɔge mbo, muú utɔɔ wuú yimbo abogéné mmye mme ne mbe ushu mfwa yimbo, ane ji mmye aké, ‘Ata, nkpa geka jye, chyeé me gébé nkwole nye ujwɔɔ byeé uko.’ ²⁷Apyégé mbo meshwe akwo mfwa yimbo metɔɔ dɔɔ alyáá ji nnó ajyéé akwógé sé ujwɔɔ bimbo. ²⁸Yémbo, ndere muú utɔɔ yimbo atané mbaá mfwa ajyéé dafye agé nte muú utɔɔ ayifo ayi agbaré ji ekéké nka ewé élá pɔ yeé genó mameé ne nka eyi ji agbaré mfwa yimbo. Apye ji anyuá amu mmwólé aké, ‘Chyeé me nka ya eyi ɔnyéé.’ ²⁹Nte mehme

[¶]**18:16** Elú wáwálé nnó: Né melo nwe ewéna, ajɔɔ wye nkane asame né mmu nwe Deterɔɔmi 19:15.

[¶]**18:17** Elú wáwálé nnó: Anselé nkamakpo ányéé nya bɔɔ upwo gétúgé eyigémbo bɔɔ ásele nya nnó ebwó álu bɔɔ ubee.

yimbo abogéné mme ane ji mmye aké, 'Nte, chyeé me gébé nkwole nye ujwáwó bye!' ³⁰ Yémbó mende yimbo akame wó. Tenétené yimbo afye mende yimbo né deno nnó akwá ujwáwó bií uko. ³¹ Gébégé bɔ́wó utɔ́wó mfwa abifó ágené mechó ewéna, metɔ́wó esó ebwó dɔ́wó ájye toó mfwa yéndégenó eyigé gepyeé. ³² Mfwa akuú muú utɔ́wó ayi mbo, ayi ji abó ajɔ́wó nnó akwáwó sé ujwáwó bi ágbarege ji nnó achwó. Achwówó, ajɔ́wó ne ji aké, 'Wó muú mebo yina, ɔ́ne me mmye ngé wá meshwe, nlyaaá gekpékpé gé ujwáwó ebi ɔ́nyé me; ³³ ɔ́bɔ́wó ɔ́lu mangé ntó nte meɣme wye meshwe ndere me ngené wá meshwe, pó mbo?' ³⁴ Ne metɔ́wó esó mfwa yimbo dɔ́wó ajɔ́wó aké áfyé mende yimbo né deno átulé ji kpaá te akwóle ujwáwó ebi anyéé ji uko." ³⁵ Jisɔ́s ánérégé manjɔ́wó aké, "Wyembo ntó ne ebe nye ne Esɔ́wá Nte wa muú alu né mfaánebuú. Mbɔ́gé ɔ́lá jinte gabo ayi nte meɣme wye ápyeé ne metɔ́wó wyeé meko wó, Esɔ́wá apyeé nye ne wá ntó wye ndere mfwa yimbo abó apyeé ne muú utɔ́wó wuú yimbo."

Jisɔ́s alerege depɔ́re manwá neba

(Mak 10:1-12)

19 Jisɔ́s anerege manjɔ́wó depɔ́ etire na deko, alyaaá gebagé mewaaá Galilíí afé né gebagé mewaaá Judiya achyaá ebeé Jodan. ² Gejamege bɔ́wó gekwóle ji. Apye abi ámeé átoó. ³ Ndere ji alú ewú, bɔ́wó Farasi fɔ́ afé eta wuú mam-mua ji áké, "Nnó ebé esé ekamé nnó mende awá neba ne mendée wuú né yénde eké mechɔ́wó?" ⁴ Ágíge mbo, Jisɔ́s ashuú ebwó meko aké, "Élu wáwálé nnó enyú dekuú mé né mmu Esɔ́wá nnó, té ula ulɔ́wó ebi Esɔ́wá muú ákwyeé nyá bɔ́wó, akwyeé ebwó, mende ne mendée." ⁵ "Getú eyigé na mende alyage nye mmá wuú ne nte wuú afé acho mmye ne mendée wuú ebwó ápea ákwé muú ama. ⁶ Ebwó ápó sé bɔ́wó ápeá nana, ála muú ama. Ndere elúmbó bɔ́wó abi Esɔ́wá áchomé chónchó

né neba ékágé muú akya nnó atyáa." ⁷ Bɔ́wó Farasi abimbo ágíí ji áké, "Ulan-nó ne ebe Mosis ejɔ́wó eké mende akáge chyeé mendée wuú mekpo ɣwe manlere nnó awá neba ne akage lyaá ji?" ⁸ Jisɔ́s ajɔ́wó ne ebwó aké, "Mosis akame nnó enyú déwá neba ne andée nyú gétúgé mekpo meto nyú. Yémbó, ebo epófó mbo gébégé Esɔ́wá abɔ́wó mbe akwyeé mende ne mendée.

Jisɔ́s alérege depɔ́re uló ne neba manwá

(Mat 5:27-32; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)

⁹ "Ne ngárege enyú nnó, yendé mende ayi awáne neba ne mendée wuú, mbɔ́gé mendée yimbo álá kwe uló wó ne ajyege ba mendée ayichá akwé mbo lé uló." ¹⁰ Baá utɔ́wó Jisɔ́s ájɔ́wó ne ji áké, "Ebege nnó wye mechó ulɔ́wó ewuewu ne muú akáge wa neba ne mendée wuú, elu chaɣéné nnó mende ábagé ye mendée cháchá." ¹¹ Jisɔ́s ashuú ebwó meko aké, "Bɔ́wó ako fɔ́ wó ákamé gé manjwóle ayi álá ábá neba wó. Ekose bɔ́wó abi Esɔ́wá achyeé ebwó eshye ne ákage jwóle. ¹² Kágé nnó ábyé ande abifó mpé, abifó elé ákwaá ne ápyeé ebwó álu mbo. Bɔ́wó abifó ájwóle wyembo eké mpé gétúgé utɔ́wó gefwa eyigé Esɔ́wá ágbárege. Bɔ́wó abi ákamé gé manjwólé ayi ála abá neba wó ájwólé."

Jisɔ́s ajé ambáné kɔ́wó

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Bɔ́wó fɔ́ áchwó ne baá bwó eta Jisɔ́s nnó anéré ebwó amu makpo anemmye mbaá Esɔ́wá ajé ebwó. Baá utɔ́wó bií ányá bɔ́wó bimbo. ¹⁴ Yémbó Jisɔ́s ajɔ́wó ne ebwó aké, "Lyáge ambánékó áchwó eta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Esɔ́wá ágbárege gelú eyigé bɔ́wó abi álu ndere baá bina." ¹⁵ Ajó gé mbo, anere ammu né mekpo yéndé maá ajé ebwó, anerege alyaaá yé melu ewémbó afé.

Abya muú ŋka

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Bií uma mende fɔ afé mbaá Jisɔs. Ágií ji áké, “Ménleré mbɔgé nkélege geŋwá eyi gélagé byéé, nde galógáló ayi mbɔ́ mampye?” ¹⁷ Agíge mbo, Jisɔs ashúú ji meko aké, “Ulannó wɔ ɔgíge me genó eyi gelóme, Eɔwɔ mbií ne alú muú ayi alóme. Mbɔgé ɔkélege mambɔ geŋwá, nógé yé mabe Eɔwɔ.” ¹⁸ Ne mende yimbo agíí Jisɔs aké, “Mabe ayi nde?” Jisɔs ashúú ji meko aké, “Ɖwáge muú, ɔkwége ulɔ, ɔjogé ejo, ɔténége ntésé gebyɔ́. ¹⁹ Nógé nte wyeé ne mmá wyeé ne gbógé ne nte ménmé wyeé ndere ɔgboó ne geme jyéé.” ²⁰ Ne mende yimbo ashúú Jisɔs meko aké, “Nlɔ mambélé mabé yina mako, ndegecha gelaá?” ²¹ Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Mbɔge ɔkelege mambɔ chɔ́, gé genó eyi gélaá, chɔ́ kpoó yéndégenó eyigé ɔwyaá, ɔchyeé ŋka yimbo mbá ubya bɔ́, ne ɔbéé nye ne gefwa né mfaánebuú. Ɖpyegé mbo, ɔchwɔ́ ɔkwólé me ndere maá utɔ́ wa.” ²² Mende yina awugé ndere Jisɔs ajɔ́, alyaa afé mesh-wemeshwe ne mesómé néndé ji awyaá gefwa dɔ́. ²³ Ne Jisɔs ajɔ́ ne baá utɔ́ bií aké, “Ngárege enyú wáwálé nnó ejw-erége ne muú ŋka akpe né gefwagé Eɔwɔ.” ²⁴ Mmage gare enyú nnó elú wáwá nnó mpɔ mashwɔne áshwá né embú ábyamé ne nnó muú ŋka akpe né gefwagé Eɔwɔ ágbárege. ²⁵ Baá utɔ́ bií áwúgé mbo matye mawa ebwɔ́ meno ne agige ate aké, “Ne ndé muú yi abɔ nyé geŋwá eyi gélagé byéé?” ²⁶ Jisɔs ape ebwɔ́ domeé ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Ákwaa ákágé pye fɔ́ ufɔ́ unó bina, yémbo Eɔwɔ akage pye unó uko.” ²⁷ Pita ashúú ye ji meko aké, “Gé esé delyaa unó sé uko dékwɔlege wɔ. Ndé nsá ayi esé débɔ́ nyé?” ²⁸ Jisɔs ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, enyú abi dékwɔle me dejwɔlege nyé ntó ndere afwa mampáné depɔ́ né matoó áfyáneapeá ayi bɔ́ Is-

reli gébége Maá Nte Mekwaa ajwólégé né geluɔ mamgbare gefwa jíí né mme meke. ²⁹ Ne yémbo muú ayi alyaa upú, áŋmé, nte ne mmá, yé baá yé lé makɔ́ gétúgé alu menkwólé wa, abéé nye ne bɔ́ ne gejamégé unó bi upwɔ́ amu. Ne Eɔwɔ achyege nye ji geŋwá eyi gélagé byéé. ³⁰ Yémbo gejamégé bɔ́ abi álu mbo mbe nana, meso gébé álaá nye meso ne gejamé abi álu mbo meso nana ábéé nye mbe.”

Jisɔs atoó nekanémejɔ́ ampýéé utɔ́ né mekɔ́ umpome

20 Jisɔs ama ajɔ́ aké, “Gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege gelú eké nekanémejɔ́ enina. Bií uma mende fɔ́ afé ntone gesé dondo ajye kelé bɔ́ abi ájyeé pye utɔ́ né mmu mekɔ́ wuú. ² Ajyege, bɔ́ abi ji abɔ́ mbe ágene ákame nnó ji achyege yéndémuú ebwɔ́ meno ŋka ewé yéndémuú anyéé mé né bií uma ne agare yé ebwɔ́ nnó ajye alɔ utɔ́. ³ Kálánká eneéneama ekwónégé ama jyéé dafye age bɔ́ abifɔ́ átene wye detú né ntóné gese. ⁴ Ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, ‘Enyú ntó chogé depye utɔ́ né mmu mekɔ́ wa. Nchyege nye enyú genó eyi gepyeé matɔ́ ágɔ́ enyú.’ ⁵ Abimbo áfé manjyeé lɔ utɔ́. Mbɔ́ mekɔ́ yimbo apyeé wyembo né metɔ́ ŋwómésé. Né kálánká eleé ama jyé pye wyembo. ⁶ Genógé kálánká eta né nkwale mende yimbo ama jye né gese, ama gé bɔ́ átené wye efeé detu. Agíí ebwɔ́ aké, ‘Enyú dechɔ́ bií bina detu, elɔ mbo?’ ⁷ Áshúú ji meko aké, ‘Muú fɔ́ ákuú esé nnó depye utɔ́ wɔ.’ Aké ne ebwɔ́, ‘Enyú ntó choge depye utɔ́ né mekɔ́ wa.’ ⁸ “Nkwale akwónégé mbó mekɔ́ yimbo ajɔ́ ne mempelé bɔ́ utɔ́ bií aké, ‘Kuú ampýéé utɔ́ bimbo ako áchwɔ́ ne ɔchyeé yéndémuú ŋka jíí. Bɔ́mbe chye bɔ́ utɔ́ abi álaá meso, ne abi abɔ́ mbe chye ebwɔ́ kwyakwya.’ ⁹ Ne bɔ́ abi ábɔ́ áchwɔ́ né kálánká eta né nkwale anyé

wye meno nka ema ne abi áchwáó te dondo. ¹⁰Abi ábó mbe áchwáóge áfere nnó ebwó ányéé nye nka dóó ápwó abifó, yémbó ebwó ntó ányéé wye nka janja. ¹¹Ndere ebwó ásele nka eyimbo álo manménégé áshuúlege mbóó mekóó ndo, ¹²ájóge aké, ‘bóó abi ósele ebwó kwyakwya apye utóó lé né nchwaneke ama yémbó óchyeé ebwó meno nka wye ndere esé abi dégene efwyale depyeé utóó bíí kpoógele né mmu gebábálégé nmeé!’ ¹³Yémbó mbóó mekóó ashuú muú bwó ama meko aké, ‘Mejée wa me mfwale fí wá, wó. Okame manse nka ndere yéndémuú anyéé mé né bíí uma, epo mbó? ¹⁴Se nka jyeé wulege, membóó ne nke nchyege muú utóó ayi kwyakwya wye ndere nchyeé wó. ¹⁵Nnó nlu gyeé mampye genó eyigé nkelege mampye ne nka ya?’ Wa metóó esóó wó ele nlu muú ayi nchyege echye?’ ¹⁶Jisós anerege ajóó ye aké, ‘Bóó abi ajea mbó geme fina akwene nye mbya né meso gébé ne abi alu mbó mbya fina ajeage nye geme né meso gébé.’”

**Jisós ama gáré mánjáne alé
nkane ji agboó nye**

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷Ndere bó Jisós ákwóme ájyeé né Jerosale, ase baá utóó bíí áfyaneápeá ebwó átené babá. ¹⁸Ajóó ne ebwó aké, “Wu-úge, esé dékwóme mbó déjyeé né Jerosale, ewu, áfyéé nye Maá Nte Mekwaá né amú ancó baá ampyéé upe Esówo ne ánléré mabé Esówo. Ebwó ajóóge nye nnó, me nkwe mpa, áwá me. ¹⁹Ne áfyéé nye ji né amú bóó abi alá pó bóó Jus. Ebwó ájwyaáge nye ji, átulege nye ji ne utóó ne áwóme nye ji né gekwa agboó. Yémbó, ndóó éléé ékwónégé Esówo apyeé nye ji akwilé né negbo.”

Dékpakpa né gefwagé Esówo

(Mak 10:35-45)

²⁰Wye né gébé eyigémbó, mendée Sebedee afé mbaá Jisós ne baá bíí ande ápeá, ató mano né mbe ushu wuú, agíí Jisós nnó apoó ji. ²¹Jisós agí ji aké, “Okélege ndé?” Ashuú ji meko aké, “Nkélege nnó, né meso gébé ójwólégé óke ógbarege gefwa jyeé ópye baá ba bina apea ájwóle ntó ne wó né malu enoge, ama né egbe ebwónye wye ne ayifó né egbe ebwóbe wye.” ²²Ne Jisós ajóó ne ebwó aké, “Enyú dekage genó eyigé degígé mbó. Nnó enyú dekage nyú nye nka efwyale ayi me nyuú nye?” Áké, “É é, esé dekage.” ²³Ákamege mbó, Jisós ajóó ne ebwó aké, “Nkame wáwálé nnó enyú dékágé gé nye efwyale nkane me ngene nye, yémbó me fí njyaá bóó bi ájwólege né ebwónye wa ne abi ajwólege né ebwóbe wó. Malu yimbo alú élé ayi bóó abi Nte wa ajyaá me nnó ajwólé wye.” ²⁴Ne baá utóó Jisós abi makpo áfya, áwúgé genó eyigé abi ápeá ápye, matóó ásóó ebwó dóó.

²⁵Ne Jisós akuú baá utóó bíí ako ajóó ne ebwó aké, “Enyú dekaá nnó afwa mme abi alá pó bóó Jus áselé utóó bwó ápyéé yéndégenó eyi géjíí ebwó metóó ne bóó bwó ne yé ákpakpa melo áwyaá utóó bi ajóóge mechó ne bóó bwó ébyé. ²⁶Ne ébége fí mbó ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambe muú kpaá abó mambe ménkpané defwé nyú; ²⁷yéndémuú nyú ayi akélege mambe menómbé abó mambé eké mewé nyú. ²⁸Wye nkane Maá Nte Mekwaá, ji achwóó fí nnó bóó ákpá ji defwé wó, achwóó lé mánkpá bóó defwé nnó achye geme jíí mawené gejamégé bóó né gabo.”

**Jisɔs apye bɔɔ ame
nónómé apea ágene**

(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Jisɔs ne baá utɔɔ bií ályage Jeriko, gejamégé bɔɔ ákwólé ebwɔ. ³⁰ Wye né gébé eyigémbo, ande fɔ ame nónómé apea abo ájwólé né mapea meti. Nkane bɔɔ ájɔɔgé nnó Jisɔs ale koó ande bimbo ábege áke, “Ata, Mpyáne Devid gé esé meshwe!” ³¹ Bɔɔ bimbo ányá ebwɔ áke, “Kwenege nyáme”, yémbo ábeé lé beége ne eshye áke, “Ata, Mpyáne Devid, gé ese meshwe.” ³² Jisɔs awúgé mbo atené, akuú ye bɔɔ ame nónómé bimbo apea ágií ebwɔ aké, “Ndé genó dekelege me mpye eta enyú?” ³³ Áshuú ji meko áke, “Ata, dékelege nnó ɔpye esé dégene mbaá!” ³⁴ Meshwe akwɔ Jisɔs metɔɔ getúge bwɔ ne ata amɛ bwɔ. Ténéténé yimbo álo mángéné mbaá ne ákwólege ji.

Jisɔs akpe né Jerosale nkane mfwa

(Mak 11:1-11; Luk
19:28-40; Jɔn 12:12-19)

21 Ndere Jisɔs ne baá utɔɔ bií álé kwɔkwólé ne Jerosale, ákwónégé Betfage melo ewé elu né mfaá Mékwé Olif. Jisɔs áfere baá utɔɔ bií makpo ápeá atɔ nnó ábɔ mbe. ² Ndere atɔme ebwɔ, ajɔɔ aké, “Chogé né maá melo ayi alu mbo enyú né mbe, ténéténé dégene nye maá géjuɔá eyigé áshíí ne maá wuú ne egbe mmye. Kaáge dechwɔ me ne ubi. ³ Ne mbɔgé muú agigé enyú ula bi dekelege geji, garege ji nnó, ‘Ata ne akélege ubi.’ Tenéténé yimbo, alyágé enyú dechwɔ ne ubi.” ⁴ Éwéna epyembo nnó ebe wáwálé ndere muú ekpávé Éɔwɔ abo ajɔɔ nnó, ⁵ “Gare bɔɔ Sayɔn nnó,

Gege mfwa nyú,
apɔ ne nepa,
ajwólé mfaá géjuɔá achwɔɔ ne maá mbyene géjuɔá.” §

⁶ Baá utɔɔ bimbo ájyégé ápye wye ndere Jisɔs agare ebwɔ. ⁷ Áchwɔgé ne géjuɔá yimbo ne maá etá Jisɔs, áfere mandeé bwɔ ágyaá ubi meso ne Jisɔs akwɔ ajwólé mfaá. ⁸ Ne gejamégé bɔɔ abi álu efeé ágyaáge mandeé bwɔ né meti. Ábifo ášrege uwɔ mámé ágyaáge ntó né meti nnó Jisɔs akoó mfaá. **

⁹ Gejamégé bɔɔ ájyeyé mbe abifo ákwólege meso ne Jisɔs alu metɔɔ metɔɔ. Ebwɔ ako álo mankálégé áke,
“Matame mábé ne mpyáne Devid!
Mejé ebé ne muú ayi achwɔɔ né mabo
Ata.

Matame mábé ne Éɔwɔ muú alu
né mfaánebuú eniné mfaá mfaá!”

¹⁰ Wye ndere Jisɔs akpené né Jerosale, melo meko enyigé tegétege ne bɔɔ álo mangígé áké, “Acha muú ayi achwɔɔ mbo waá ye?” ¹¹ Ne gejamégé bɔɔ abi akene ne Jisɔs ashuú meko áké, “Elé Jisɔs muú ekpávé Éɔwɔ ayi atané né melo Naseret né gebage mewaa Galilií.”

**Jisɔs abú bɔɔ bi ákpóó unó né
mmu echa upe Éɔwɔ**

(Mak 11:15-19; Luk
19:45-48; Jɔn 2:13-22)

¹² Ne Jisɔs akpégé né melo Jerosale akpe né mmu dachi echa upe Éɔwɔ, abú bɔɔ bi ákpóó ne abi áname unó. Atyá makpókópógélé bɔɔ abi ákene gesegé maɔka mankworé ne malu ujwólé bɔɔ ako abi ákpóó upwine melo ebi ápye upe Éɔwɔ ne ubi. ††

¹³ Ndere Jisɔs apyembo, agare ebwɔ aké, “Ása né mmu ɔwe Éɔwɔ nnó,

§**21:5** Elú wáwálé nnó: 1. Sayɔn elé melo Jerosale. 2. Gébége bɔ Jisɔs, afwa ájwólege lé né mfaá mpɔ mekagala ne ákene. Ubya bɔ ne ukene mfaá ujuɔa.

****21:8** Elú wáwálé nnó: Ge na ne bɔɔ Jus apye manse muú kpaá ne enoge.

††**21:12** Elú wáwálé nnó: Gepwine melo gélú getu eyigé bɔɔ Jus ápye upe mbaá Éɔwɔ.

Ɛsɔwɔ aké, ‘Gepú ya eyíge bɔ́ áchómege wye mamfeé me ákuú nye geji nnó gepúgέ mmyemenene.’ Yémbɔ enyú déb-wólé géjí gelá melu ewé ánjó ábige wyeé!”¹⁴ Ndere ji alú né mmu echa upe Ɛsɔwɔ, bɔ́ amε nónómé ne abi ubwire áfé eta wúú. Apye ebwɔ ako átoó.¹⁵ Ánɔ́ baa ampweé upe Ɛsɔwɔ ne ekwɔ anlere mabe Ɛsɔwɔ ágé ukpékpé unó bi Jisɔs apyeé ne áwú ntó ndere baa melo ákalege né mmu echa upe Ɛsɔwɔ, nnó matame mábé ne mpyáne Devid. Áwugé mbo matɔ́ ás ebwɔ.¹⁶ Ágí Jisɔs áke, “Ɖwuú mbo genó eyigé baa melo ájǔge?” Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Ɛeh nwu, nnó enyú délu danjú genó eyigé asame né mmu ηwe Ɛsɔwɔ? Ásá wye nnó; ‘Ɖleré baa melo ne abi álu maka amu ndere áféεge w’.”

¹⁷ Jisɔs ajǔge mbo alyá ebwɔ afé né melo Betani ajye bele ewu.

Jisɔs alweré genɔ́oge fig gégbó

(Mak 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Bíí ujjágé, dondo gemua mme, ndere Jisɔs abɔ́ mankeré meso né Jerosale, akwónégé meti mesa alɔ mamye ji.¹⁹ Agé genɔ́ eyigé akuú nnó fig né egbé meti. Afé wye nnó waá agene umpomé fɔ́ wyeé, yémbɔ yeé géma age wɔ ekosé bya ubfubí. Jisɔs ajɔ́ ne genɔ́ eyigémbɔ aké, “Te mme abyéé, wɔ ɔmagé wɔ́ sé umpomé.” Ténéténé yimbo genɔ́ eyigémbɔ gewanésé gégbó.²⁰ Ne baa utɔ́ Jisɔs ágégé mbo ála mano mekpɔ fuú, ágíge ate aké, “Genɔ́gé fig eyigé na gégbó mbo wáwá ndé?”²¹ Ne Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, mbɔgé enyú defyegé matɔ́ ne Ɛsɔwɔ ne déla pɔ́ ne dembyɔ né eshye ewe ji awyaá, dépye nye unó nkane me mpyeé mbo ne genɔ́ge fig, yé ebé lé ebi upwɔ́ bina dépye nye ubi. Dékage jɔ́ yé ebé lé ne mékwé ewéna nnó, ‘Táné fa ɔjyé ɔkwé né mmu ebeé mega’, Ɛsɔwɔ apye wye nkane enyú déjɔ́.²² Mbɔgé

défyegé matɔ́ nyú ne Ɛsɔwɔ ne dégíge yéndégenó né mmyemenene achyεge nye enyú geji.”

Ágíí Jisɔs mbaá ayi uto bi utané

(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Jisɔs akeré né mmu echa upe Ɛsɔwɔ, akpégé mmu alɔ manleré bɔ́ mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ. Ndere alérege anɔ́ baa abi ápyeé upe Ɛsɔwɔ ne ákpakpa melo áchwɔ́ báne ji, ágíí ji áke, “Ndé uto ebi ɔwyaá mampye unó bina? Waá achyεé wɔ uto ubi?”²⁴ Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Me ntó nwyaa awa nkwe mangíí enyú, deshúgé me meko me ngarége enyú uto ebi me nwyaa ne mpyeé unó bina.²⁵ Waá achyε Jɔ́n uto manwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ, Ɛsɔwɔ waá akwaá?” Jisɔs ágíígé mbo álɔ manyége mbeé ne ate áké, “Dejǔgé mbo nye nnó? Ébege dejǔgé nnó elé Ɛsɔwɔ ne achyεé Jɔ́n uto bi, agige nye esé aké, ‘Ulanó ne delá kamé mekomejɔ́ wúú wɔ́?’²⁶ Yémbɔ mbɔgé déjǔge nnó ‘Ákwaá ne áchyε’ ebyénnó dekelege bɔ́ bina mpa. Nendé, yéndémuú abɔ́ akaá nnó Jɔ́n alu muú ekpávε Ɛsɔwɔ wáwálé.”²⁷ Epye ebwɔ áshú lé Jisɔs meko aké, “Esé dékaá fɔ́ muú ayi achyεé Jɔ́n uto wɔ́.” Ne Jisɔs ashúú ntó ebwɔ meko aké, “Yé me ntó ngarége fɔ́ enyú muú yi achyε me uto ne mpye unó bina.”

Jisɔs ató nekanémejɔ́ mende fɔ́ ne baa bíí apea

²⁸ Ne Jisɔs aké, “Enyú déferé mbo nnó ne mechɔ́ ewéna? Mende fɔ́ abɔ́ alu, awyaá baa ande makpó apea. Bíí uma ákuú ayi mbe, ajɔ́ ne ji aké, ‘chó pye utɔ́ ne mekɔ́ fina.’²⁹ Ne maá yimbo ashúú ji meko aké, ‘Njyeé fɔ́’ yémbɔ ewyáge akwɔré metɔ́ wúú afé.³⁰ Mende yimbo afe mbaá ayifɔ́ ajɔ́ wyembo ne ji. Ajǔgé mbo maá yimbo akamé aké, ‘Ata njye.’ Yémbɔ ajyeé ji wɔ́.³¹ Jisɔs ajǔgé mbo, aké, gárege me, né baa bina makpɔ apea, ayi ndé áwuú meko nte wúú?”

Áshuú ji meko áké, “Élé ayi mbe” Eféé mbo Jis̄s agaré ebwó áké, “Mengarege enyú wáwálé nnó bɔ́ɔ́ abi álú bɔ́ɔ́ abo nkane anselé ŋka makpo ne andée eno, ábɔ́ɔ́ nye mbe age meti wáwá mamkpe né gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege ápwɔ́ enyú abifɔ́. ³²Néndé Jɔ́n menwyaá bɔ́ɔ́ man-aa Eɔ́wɔ́ achwó nya eta nyú bɔ́ɔ́ Isreli ako aleré enyú ndere muú abɔ́ɔ́ mam-belé genwá jíí ndere Eɔ́wɔ́ akelege, ne enyú dekamé meko wuú wó; yémbo an-selé ŋka makpo ne andée eno ne ákamé meko wuú. Ne yeé gébégé enyú dégené mbo na, enyú deti fɔ́ meso ne gabo nyú dekamé meko wuú wó.”

Nekanémejjɔ́ bɔ́ɔ́ uségé ne mbóɔ́ mekɔ́ɔ́

(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³Jis̄s ama ajɔ́ɔ́ aké, “Wuúge nekanémejjɔ́ eniné fɔ́”, “Muú fɔ́ awyaá nya mekɔ́ɔ́ wuú, ape unɔ́ɔ́ ebi ákuú vine, ásele umpome bíí mampye mmɔ́ɔ́, ano gebame agyaá ewú mme, achó embu akwyeé ewú cháŋéné nnó áké áŋámege umpome ebimbo manaá makpéné wye. Atene ntó maá enyɔ́ŋ nnó membamé mekɔ́ɔ́ ajwólégé wye. Ase bɔ́ɔ́ uségé afyé wye. Apyégé mbo, atané afé neke né melo fɔ́. ³⁴Gébé gekwónégé eyigé akyeé umpome vine ebimbo mbóɔ́ mekɔ́ɔ́ atɔ́ baá defwé bíí nnó ájye áse ebií umpome vine mbaá bɔ́ɔ́ uségé bimbo. ³⁵Baá defwé bimbo akwónégé né mekɔ́ɔ́, bɔ́ɔ́ uségé ágbaré ebwó, átulé ama, áwá ama, ne átó ayifɔ́ ne mataá. ³⁶Ápyégé mbo, mbóɔ́ mekɔ́ɔ́ yimbo ama tɔ́ baá defwé abifɔ́, abi ajamé apwɔ́ɔ́ abi mbembe. Ne bɔ́ɔ́ uségé bimbo ápye ne baá defwé bimbo wye nkane ápye ne abi mbe. ³⁷Ne kwyakwya, achwó fére maá wuú atɔ́, ajɔ́ɔ́ aké, ‘Ágegé nye maá wa membɔ́ɔ́ yé ebé nnó áchyege nye ji éno’gé.’ ³⁸Yémbo bɔ́ɔ́ uségé bimbo, ágegé maá awuú nkane achwɔ́ɔ́, ájɔ́ɔ́ ne ate áké, ‘Gége menyeé geteé mbóɔ́

mekɔ́ɔ́ na, chwóge déwá ji, ji ne alú muú ayi anyeé nye geteégé mekɔ́ɔ́ ewéna, chwóge dewá denyé geteé jíí!’ ³⁹Ápyégé ji áfomé meso gébámé áwá.

⁴⁰“Jis̄s anérégé mantó nekanémejjɔ́ eniné na, agíí ákpakpa bɔ́ɔ́ Jus abi ji agarege ebwó makamejjɔ́ ayina aké, déferé nnó mbóɔ́ mekɔ́ɔ́ yimbo akérégé meso né neke níí, apye nye nnó ne bɔ́ɔ́ uségé bimbo?” ⁴¹Áshuú ji meko áké, “Akerégé meso, apye nye bɔ́ɔ́ nchye bimbo ágbo negbo nebo. Achyeé mekɔ́ɔ́ ewémbo mbaá bɔ́ɔ́ uségé abi cha, abi áchyege nye ji ebi umpome vine yéndé gébégé mbwe.” ⁴²Ájɔ́gé mbo, Jis̄s agíí ebwó aké, “Nnó enyú délú danjú genó eyige ásamé né mmu ŋwe Eɔ́wɔ́? Ása wye nnó, ‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélómé, néni ne nélaá menɔ́ ntaá ayi ágbaré ekwɔ́ gepú. Ata ne apye nnó ewú ebe mbo, ne elu gekpekpe genó né ame se!’

⁴³“Ndere elúmbo, me ngarege enyú wáwálé nnó, enyú débéé nye sé bɔ́ɔ́ bi Eɔ́wɔ́ ágbárege gefwa ne enyú, ala gbaré nye lé ne bɔ́ɔ́ abi ákwɔ́re matɔ́ɔ́ bwó ákwane mambe bɔ́ɔ́ gefwage Eɔ́wɔ́.” ⁴⁴[Ne yéndémuú ayi akwene mfaá ntaá eníne na, akorege nye, yéndémuú ntó ayi ntaá enína nekwene ji mmye nechɔ́géré ji yilé yilé.] ⁴⁵Anɔ́ɔ́ baá abi apye upe Eɔ́wɔ́ ne bɔ́ɔ́ Farasi áwuúgé ndere Jis̄s atomé maka mejjɔ́ yimbo, ákaá nnó ájɔ́ge mbo lé ne ebwó. ⁴⁶Ákelé meti mampye ji, yémbo áfɔ́ɔ́ nyá gejamégé bɔ́ɔ́ abi álú efeé, néndé yéndémuú áse Jis̄s nnó alu muú ekpávé Eɔ́wɔ́.

Nekanémejjɔ́ epaá neba

(Luk 14:15-24)

22 Ne Jis̄s ama tó ebwó nekanemejjɔ́ eniné fɔ́ aké, ²“Gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege gélú eké nekanémejjɔ́ eniné na. Mfwa fɔ́ akpomé mmye mampye epaá nebane maá wuú ayi mende. ³Mfwa yimbo anérégé, atɔ́ baá

defwe bií nnó ájye ákú bɔ́ɔ́ abi ji agaré mé nnó achwó epaá elɔ́, yémbɔ́ ye muú ama achwó wó. ⁴Mfwa yimbo ama kéré ató baá defwé abi fɔ́ aké, ‘chóge dégaré bɔ́ɔ́ abi me mbo nɔ́ɔ́ nnó nwá mpɔ́ mabo, ntyeé ebwó menyeé melóméló, nkwyéé yéndégenó. Áchwó wáwá, áwyagé epaá echwó elɔ́!’ ⁵Yémbɔ́ bɔ́ɔ́ bimbo áse yé ewémbɔ́ eké genó wó. Áfé ápye lé depɔ́ debwó etiré cháchá. Abifó áfé makóɔ́ bwó, abifó áfé ne upú use bwó. ⁶Ne abifó ágbaré baá defwe mfwa átulé ebwó eke menya, áwá. ⁷Ápyegémbɔ́, metɔ́ɔ́ esó mfwa yimbo, ató bɔ́ɔ́ bee bií ájye wá bɔ́ɔ́ abi áwané mbo baá défwe bií, ne áso ntó melo bwó. ⁸Ne agaré yé baá defwé bií aké, ‘Epaá wa echwóɔ́ lɔ́, ne bɔ́ɔ́ abi me nene álere nnó ákwane fɔ́ mambé bɔ́ɔ́ abi áchwóɔ́ epaá wa wó. ⁹Chóge né mati mako, kuúge yéndémuú ayi dégéne nnó áchwó epaá.’ ¹⁰Ne baá defwé bií mbo áfé ápyéé wye nkane ji ajóɔ́. Ákuú yéndémuú ayi ebwó ágené, abi aboabo ne abi álálál achwó. Kpaá te gepúgé neba gegbeé ne bɔ́ɔ́. ¹¹Ne gébégé mfwa yimbo akpené mmu mangé bɔ́ɔ́ abi anené ebwó epaá, agé mende fɔ́ ama ayi ala fye ndée neba eyi ekwané mbaá epaá ewémbɔ́ wó. ¹²Agíí ji aké, ‘Mejeé wa, wɔ́ ɔ́pyeé nnó ne ɔ́kpené fa ne ndée eyi ela ekwané mbaá epaá ewéna wó?’ Ne mende yimbo ala bɔ́mbɔ́. ¹³Epye mfwa agaré bɔ́ɔ́ abi ánene aŋkéé né epaá aké, ‘pyége ji déwé uka ne amu, debweé ji défómé dafye né melu ewé empinya gemua elu wye. Eféé mbo ne bɔ́ɔ́ álílí nye ányeé manéne.’” ¹⁴Jisɔ́s anérégé mantó nekanémejóɔ́ eníné na, aké, “Esówɔ́ akúu gejamé gé bɔ́ɔ́ yémbɔ́ abi ji ajyaá jaá wó.”

Ágíí Jisɔ́s mecho ŋkamakpo

(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵Ewya yé wó, bɔ́ɔ́ ekwɔ́ Farasi fɔ́ abi awuú genó eyigé Jisɔ́s ajógé, atane ájyeé gbáre geju ákélege meti ewé ebwó ápye ne Jisɔ́s akwe nekwené meno.

¹⁶Ebwó ako ákamé meko ama, ató baá utóɔ́ bwó choncho ne bɔ́ɔ́ ekwó Herɔ́ɔ́, nnó ájye ágíí Jisɔ́s nkwe. Ájyégé áké, “Ménleré, esé dékaá nnó wɔ́ ɔ́lu muú ayi ɔ́jógé wáwálé, ne ɔ́lerege bɔ́ɔ́ unó ndere Esówɔ́ akélege wáwálé, ɔ́fɔ́ fɔ́ ame bɔ́ɔ́ néndé, ɔ́sélé fɔ́ nnó muú ayifó, aŋea geme apwɔ́ ayifó. ¹⁷Nnó esé delú chó mancheyége ŋkámakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégé fɔ́? Garé esé genó eyigé wɔ́ ɔ́fere nnó gelú chó.” ¹⁸Yémbɔ́ Jisɔ́s akaá uféré uboubo ebi úlú ebwó metɔ́ɔ́. Ne epye ji aké enyú bɔ́ɔ́ dembwɔ́le bina, “Ndé enyú dépénege me mataá? ¹⁹Lerege me gefógé ŋka eyi dechyege ŋkámakpo.” Áleré ji, ase agbaré. ²⁰Agíí ebwó aké, “Mekpo wá na, ne mabo waá na ásamé né ŋka eyi?” ²¹Áshuú ji meko áké, “Élé mekpo mfwa Rom ne mabo mií.” Eféé ne Jisɔ́s agaré ebwó aké, “Chyéége yé mfwa Rom genó eyi gélú ejíí. Ne chyege ntó Esówɔ́ genó eyi gélú eyi Esówɔ́.” ²²Áwuúgé meko ayi Jisɔ́s ashuú ebwó byɔ́ uwɔ́ ebwó mmu ályaá ji áfé.

Ágíí Jisɔ́s nkwe mecho mankwile né negbo

(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³Wye né bií bimbo, bɔ́ɔ́ ekwɔ́ Sadusi fɔ́ áchwó mangíí Jisɔ́s mechó. Ebwó abi na álu bɔ́ɔ́ abi ákame nya nnó muú agbogé, akwilége sé né negbo. Ágíí ji áké, ²⁴“Ménleré, ebé Mosis eké mbɔ́gé muú abagé mendée ne agboge ayi ála pó ne maá, meŋmo áwuú abó manse mendée yimbo ukwi nnó ábyé gé baá ábé lé né mabo ami mewené meŋmo yimbo. ²⁵Ebó epye nyá nnó, áŋmó fɔ́ ákénéama abi ande álú. Ayi mbe abá mendée, agboó alya ji yé maá apó, ayi akwɔ́lege ase mendée yimbo ukwi, ²⁶meŋmo yimbo ntó agbo yé maá abyéé ne mendée yimbo wó. Wyembo ne epye ne ayi agbeé makpo aléé kpaá te ebwó ákénéama ágbó ako. ²⁷Kwyakwya, mendée yimbo

ntó agbó.”²⁸ Ndere elúmbò, ágií Jisṣ aké, “Elé mendée yina abané mbo ebwó ako, gébé eyigé Eṣṣwá apye nye bṣṣ ákwilégé né negbo, mendée yina abéé nye ayi waá?”²⁹ Jisṣ ashúú ebwó meko aké, “Enyú délu gyeé dṣṣ né nkwe ayi dégií, néndé dékágé fṣ mekomejṣṣ Eṣṣwá ne utó bií.”³⁰ Débṣ mankaá nnó, gébégé Eṣṣwá apyegé bṣṣ ákwilégé né negbo, ábáné fṣ neba ne átuú fṣ andeé neba, ábdeé eké makiénné Eṣṣwá né mfaánebuú. ³¹ Ne gétúgé mechṣ bṣṣ abi ágboó meso gébé Eṣṣwá apye nye ebwó ákwilé né negbo, nnó délu dankú genó eyigé Eṣṣwá ajṣṣ atome ne ukwene ante abi ágboó me? Ajṣṣ aké, ³² ‘Me nlu Eṣṣwá ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jakṣb ánógé.’ Ewéna eléré nnó Eṣṣwá apye bṣṣ ákwilégé né negbo néndé ji apṣṣ fṣ Eṣṣwá awuú bṣṣ alu ayi bṣṣ abi álu abe.”³³ Gejamégé bṣṣ abi álu efeé áwúge ndere ji ajṣṣ mbo, byṣṣ uwṣ ebwó mmu né gefṣṣ eyigé Jisṣ alérege unó.

Ébé ewé epwṣ mabe mako

(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Bṣṣ ekwṣ Farasi áwuúgé nnó genó eyigé Jisṣ ajṣṣ ne bṣṣ Sadusi gépye mano ágbe bṣṣ ekwṣ Sadusi, ágbaré geju mankelé meti ewéchéá nnó ágií Jisṣ nkwe. ³⁵ Ne muú bwṣ áma ayi ákaá mabe Mosis dṣṣ, áfé mamua Jisṣ. ³⁶ Agií ji nkwe aké, “Ménleré, ndé ebé Mosis ewe eṣṣeá epwṣṣ mabe jíí mako?” ³⁷ Jisṣ ashúú ebwó meko aké, “Ébé ewé eṣṣeá epwṣṣ mabe Mosis ako elé ewé eṣṣṣ nnó, ‘Gbógé ne Ata Eṣṣwá wyeé ne metṣṣ wyeé meko, ne mendoó wyeé meko ne uféré byeé uko.’ ³⁸ Ge menṣ ebé ayi aṣṣeá apwṣṣ mabé mako. ³⁹ Ne ebé ewé ema kwóle elu wye eké ewé mbe ne eṣṣṣ eké, ‘gbógé ne nte méṣṣmṣ wyeé ndere ṣṣboó ne geme jyéé.’ ⁴⁰ Mabé ayi na apeá ne ágbaré yéndégenó, eyigé Eṣṣwá akelege nnó bṣṣ ápye ndere Mosis ne bṣṣ ekpávé Eṣṣwá ásamé.”

Muú ayi Eṣṣwá akweré ji ela gefwa alu maá waá?

(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Ndere bṣṣ ekwṣ Farasi álu melu ema ne Jisṣ, agií ebwó nkwe aké, ⁴² “Enyú deferé nnó ne Kras, Muú yi Eṣṣwá akweré ji elá gefwa, ji alu maá waá?”

Ashúú ji meko aké, “Alu mpyáne mfwa Devid.” ⁴³ Ájṣṣge mbo Jisṣ agií ebwó aké, “Mbógé ji alu mpyáne Devid, epye nnó ne Mendoó Ukpea epyeé nyá mfwa Devid akuú ji nnó Ata? Néndé aké, ⁴⁴ ‘Ata Eṣṣwá ajṣṣ ne Ata wa aké, jwólé fa né egbé ebwṣṣnye wa né geluṣge énogé kpaá te mpyeé bṣṣ mawámé byeé álaá eké mboó genṣṣ ayi ṣṣnérege uká byeé mfaá.’ ⁴⁵ Ne mbógé Devid akuú Muú yi Eṣṣwá akweré ji elá gefwa nnó Ata, epyeémbo nnó ne ji amáge bé mpyáne wuú?” ⁴⁶ Agíge mbo, yé muu ama ayi akáge shuú ji meko apṣṣ. Elṣṣ né gébé eyigémbo, ṣṣjyé mbe, yé muú ayi ama mua mangií ji nkwe apṣṣ.

Jisṣ akwelé baá utṣṣ bií mbeé nnó ekage áse gepṣṣge Ánleré mabe Eṣṣwá

(Mak 12:38, 39; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)

23 Ne Jisṣ ajṣṣ ne gejamégé bṣṣ bi álu efeé chóncho ne baá utṣṣ bií aké, ² “Anleré mabe Eṣṣwá ne bṣṣ ekwṣ Farasi ne abṣṣ manleré mabé Eṣṣwá. ³ Gétú eyigé na, débṣ mankwólégé ne mampyégé yéndégenó eyigé ebwó álérege cháṣṣéné. Yémbṣ, enyú dékwólégé fṣ gepṣṣge bwṣ, néndé álerege mabe Eṣṣwá ayi ebwó ámbṣṣ álá nógé áji. ⁴ Áwéle matuú ayi áṣṣṣ ánérege bṣṣ né makpo, yémbo átárége fṣ yeé ebwṣ bwṣ nnó ápoó ebwṣ ákpá áji. ⁵ Ápyeé lé depṣṣre Eṣṣwá deko nnó bṣṣ ágé, áfégége ebwṣ. Peége yé ndere ebwṣ ápye unó bi ásamé mekomejṣṣ Eṣṣwá né mmu uṣṣeage ne áwelé né mampwé ne ulóó amu bwṣ. Áfyéé ntó bṣ

nku abi áwyaá machagele matyeé matye né mano. ⁶Ebwó ágbóo manjyágé uluó énogé né mapaá ne áma ájyaá ntó malu aló aló né mmu macha mmyemenene ájwólege wye. ⁷Ebwó ágbóo ntó nnó bɔ́ɔ́ átámégé ebwó ne énogé, ne ájyége né machomelé ákelege ntó nnó bɔ́ɔ́ ákúgέ ebwó nnó, ‘Anleré.’ ⁸Yémbɔ́ ekagé muú nyú fɔ́ akamé nnó ákuú ji nnó, ‘Ménleré,’ néndé enyú déwyaá elé menleré ama ne enyú ako delu aɲmε. ⁹Ne dékúgέ ntó muú fa mme nnó, ‘Nté’, nyú néndé déwya lé Nte ama muú alu né mfaánebuú. ¹⁰Ne dékamégé ntó ákuú muú nyú nnó, ‘Ata’, néndé déwya lé Ata ama. Ata yimbo elé Kras, Muú yi Eɔ́wɔ́ akweré ji elá gefwa. ¹¹Muú ayi ábeé muú kpaá né geluágé nyú, abó mambé lé menkpané defwé nyú. ¹²Yéndémuú ayi ábwege geme jíí, Eɔ́wɔ́ awáne nye ji gelu. Ne yéndémuú ayi asele mmye ji nnó apó yéé muú fɔ́, Eɔ́wɔ́ apye nye ji akwɔ́ ɲgɔ́.

Jisɔ́s ashule ndo mbaá anleré mabe Eɔ́wɔ́ ne ekwɔ́ bɔ́ɔ́ Farasi

(Mak 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³Ne Jisɔ́s afé mbe manjɔ́ge aké, “Eɔ́wɔ́ e wé egile enyú anleré mabé Eɔ́wɔ́ ne enyú ekwɔ́ bɔ́ɔ́ Farasi ejame nye dɔ́ɔ́. Enyú délu bɔ́ɔ́ démbwólé, néndé unó bi enyú dépyeé, dégbéé bɔ́ɔ́ nnó ákpegé fɔ́ né gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege. Enyú ambɔ́ɔ́ dékpené fɔ́ né geji ne délyágé fɔ́ meti nnó bɔ́ɔ́ abi amuame makpe wye ákpe. ¹⁴Eɔ́wɔ́ e wé egile enyú anleré mabé Eɔ́wɔ́ ne enyú ekwɔ́ bɔ́ɔ́ Farasi ejame nye dɔ́ɔ́. Enyú délu bɔ́ɔ́ dembwólé, néndé enyú denyéé akwi andée upwɔ́ɔ́ né unó bwɔ́ enyú depyeé eké delú cho né mbe ushu Eɔ́wɔ́, depyeé mmyemenene nyú éshyaá né mbe ushu bɔ́ɔ́. Né

meso gébé eɔ́wɔ́ e wé Eɔ́wɔ́ achyeye nye enyú ejame nye dɔ́ɔ́. ¹⁵Eɔ́wɔ́ e wé egile enyú anleré mabé Eɔ́wɔ́ ne enyú ekwɔ́ bɔ́ɔ́ Farasi ejame nye dɔ́ɔ́. Enyú délu bɔ́ɔ́ dembwólé, néndé dékene déjye yéndé mbaá nnó dépye yé muú ama ayi alá kwólege Eɔ́wɔ́, akwólege ji. Ne muú akamege nnó akwólege Eɔ́wɔ́, depye ji ákwore alá elé muú ayi agéne nye eɔ́wɔ́ e wé e wé egile enyú ejame nye dɔ́ɔ́. Enyú délu eké bɔ́ɔ́ ame nónómé abi ájame ate meti. Enyú délerege bɔ́ɔ́ nnó, ‘Mbɔ́ge muú ányégémeno akelégé echa upe Eɔ́wɔ́ nnó apye genó ne ála apye wɔ́, ewémbo epó yéé genó. Yémbɔ́ mbɔ́ge muú akelégé unó bi ákwye ne gesege ɲka ebi úlú né mmu echa upe Eɔ́wɔ́ nnó apye genó, abɔ́ mampye genó eyigé ji anyémeno.’ ¹⁷Enyú ukeɲkéne bɔ́ɔ́ ame nónómé, enyú déferé nnó ndé genó geɲeá na dɔ́ɔ́ gepwɔ́? Genó eyi gélú mmu echa upe Eɔ́wɔ́, waá echa upe Eɔ́wɔ́ e wé epyeé nnó genó eyi gélú mmu gébé ne ukpea né mbe ushu Eɔ́wɔ́? ¹⁸‘Enyú dema delerege nnó muú anyegémeno akelege geluó eyigé apyeé upe Eɔ́wɔ́ wye nnó apye genó ne ala apye geji wɔ́, genó gefɔ́ gepyeé ji. Yémbɔ́ mbɔ́ge genó eyigé ji achyéé nnó ápye gepe né mfaá geluó ne ji akelé, abɔ́ mampye genó eyigé ji anyémeno nnó apye.’ ¹⁹Enyú bɔ́ɔ́ ame nónómé, enyú deféré nnó ndé genó géɲeá na gepwɔ́? Eɔ́wɔ́ e wé elú mfaá geluó eyigé ápyeé upe wye waá, geluó eyigé ápye gepé eyigémbo ne gélú ne ukpea né mbe ushu Eɔ́wɔ́? ²⁰Yémbɔ́ muú akelégé geluó eyigé apyeé upe Eɔ́wɔ́ wye, akelé fɔ́ lé geluó eyigémbo gejigeji wɔ́. Akelé ntó yéndégenó eyi gélú né mfaá geluó eyigémbo. ²¹Ne yéndémuú ayi akelégé echa upe Eɔ́wɔ́ akelé ntó chóncho ne

‡23:9 Elú wáwálé nnó: Jisɔ́s ajóge fɔ́ lé ne ante abi ábyené ese, ajóge lé ne bɔ́ɔ́ abi ákelege nnó ákuúgé ebwɔ́ mabɔ́ kpakpa, nnó ákwɔ́ ɲgɔ́.

Ɛsɔwɔ muú ajwólége mmu ewu. ²² Muú ayi akelége mfaánebuú akelé ntó geluú eyigé Ɛsɔwɔ ajwólége wye chóncho ne Ɛsɔwɔ muú ajwólége mfaá geji.

²³ Ɛfwyale ewé egile enyú anleré mabé Ɛsɔwɔ ne enyú ekwó bɔɔ Farasi ejame nye dɔɔ. Enyú délu bɔɔ dembwólé, Ɛnyú dekarége menyeé ayi dékpáne né makɔɔ nyú dékaré malú afya, déchye Ɛsɔwɔ melú ema, yé ne utɔnse ebí up-yeé menyeé agɔɔ gebé. Yémbɔ delyage mampye ukpékpé unó bi mabé Ɛsɔwɔ álerege nnó dépyege. Depɔ fɔ pópó ne ate aɲme, dégéné fɔ ɛbwɔ meshwe ne défyéé fɔ matɔɔ ne Ɛsɔwɔ wɔ. Pyege ukpékpé unó bina. Yémbɔ délyage fɔ manchye echye ewé enyú debɔ dechyege me. ²⁴ Ndere demmye mambele ukeke mabe debyaá ayi kpakpa, delu bɔɔ ame nónómé abi ájame abifɔ meti. Delu eké muú ayi áchérege manaá ami ji anyúu nnó ekagé ámé gejenchi, yémbɔ áméne mpɔ mashwɔne.

²⁵ “Ɛfwyale ewé egile enyú anleré mabé Ɛsɔwɔ ne enyú ekwɔ bɔɔ Farasi ejame nye dɔɔ. Néndé gepɔge nyú gélu eké muú ayi ashwɔnege meso amo ne uchweri menyé pópó, yémbɔ né mmu, abelege unó bi ji abɔɔ né mati mabomabo. Dépyé unó nnó bɔɔ áférégé nnó enyú délu cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ, yémbɔ matɔɔ nyú agbeé ne maɲwaá ne mmwólé unó unyeé. ²⁶ Enyú ekwó Farasi délu bɔɔ ame nónómé, bɔge mbe déshwóné mmu amo ne uchweri menyé, depyegé mbo meso ntó akpeage nye.

²⁷ “Ɛfwyale ewé egile enyú anleré mabé Ɛsɔwɔ ne enyú bɔɔ ekwó Farasi ejame nye dɔɔ. Enyú délu bɔɔ dembwólé, néndé enyú délu eké manomé ayi áwaá mbɔmɔ né mfaá. Ɖgegé áji, álu malómálɔ né dafye, yémbɔ né mmu ágbeé ne ugoó áwuú bɔɔ ne ufɔɔufɔɔ umpwapwáne unó. ²⁸ Wyembo ntó ne enyú depye wéna né dafye nnó bɔɔ áférégé nnó enyú delu cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ,

yémbɔ wáwálé alu nnó né mmu matɔɔ nyú enyú delu bɔɔ dembwólé, ne degbɔo mampyége nchye.

²⁹ “Ɛfwyale ewé egile enyú anleré mabé Ɛsɔwɔ ne enyú ekwó bɔɔ Farasi ejame nye dɔɔ. Enyú bɔɔ dembwólé, dékwyege manómé bɔɔ ekpávé Ɛsɔwɔ ne ayi bɔɔ abi álu cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ, ³⁰ deɲge deké, ‘Ɛsé débɔ débé nyá gébége ukwene ante sé mbo debɔ décho fɔ amu manwá bɔɔ ekpávé Ɛsɔwɔ bimbo wɔ.’ ³¹ Ndere enyú deɲgɔge ne ukwene ante se mbo, eléré nnó enyú délu upyáné bɔɔ abi áwané bɔɔ ekpávé Ɛsɔwɔ bimbo. ³² Chóge yé mbe, dénééré mampye gabo ayi nyá ukwene ante nyú álwɔ ula mampye. ³³ Enyú mmyɔ, délu baá utɔɔ, déféré nnó dékáge bó Ɛfwyale ewé ekpane nye enyú dékpe né ntoné mewe ewé elá nómégé? ³⁴ Ne gétú eyigé na, ntɔme nye enyú bɔɔ ekpávé Ɛsɔwɔ, bɔɔ déngga ne anleré mabé Ɛsɔwɔ. Déwane nye abifɔ, ne déwɔmɔ nye abifɔ né gekwa, ágbó, détulege nye abifɔ ne utó né mmu macha mmyemenene nyú ne déma déchyege nye abifɔ Ɛfwyale né malómálɔ. ³⁵ Ndere enyú dépyembo, gewu eyigé ukwene ante nyú áwané nyá bɔɔ abi álu cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ fa né mme gékpéne nye enyú mmye gelɔɔ ula ne manoo Ɛbel muú alú cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ kpaá gekwóné né ami Sakariya maá Barakia ayi enyú déwané nya né metɔɔ metɔɔ echa upe né geluú eyigé ápyéé upe Ɛsɔwɔ wye. ³⁶ Me ngarege enyú wáwálé nnó gewu eyigé ukwene ante nyú áwané nyá bɔɔ abi álu cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ gelú enyú bɔɔ nɲyé eniné na mmye.”

Jisɔs asomége Jerosale

(Luk 13:34, 35)

³⁷ Jisɔs ajɔɔge mbo aké, “Ɛ é, bɔɔ Jerosale! Bɔɔ Jerosale! Enyú dewane bɔɔ ekpávé Ɛsɔwɔ ne detome abifɔ ne mataá, bɔɔ dentɔɔ abi Ɛsɔwɔ atómé eta nyú! Mmua mé ndɔndɔ ne ndɔ manyweré

enyú nkwere nkane mekwɔ akwérege baá bíí, yémbɔ enyú dékélégé fí. ³⁸Gége yé nnó, melo nyú éla mé mábómé, éla mewa. ³⁹Néndé ngarege enyú nnó, elɔ fina ejyé gé mbe, enyú démágé gésé me kpaá te bíí ebi enyú dejóge nye nnó, ‘Mejé ébé ne muú ayi achwɔó né mabɔ Atá.’”

**Jisɔs agaré ndere áchɔ́
nye echa upe Ɛsɔwɔ**

(Mak 13:1, 2; Luk 21:5, 6)

24 Jisɔs ajɔ́gé mbo, alyaa echa upe Ɛsɔwɔ. Ndere ji ajyé baá utɔ́ bíí áke áfíí ji nnó álere ji upú ebi átené né mmu dachi echa upe Ɛsɔwɔ. ²Yémbɔ Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Pɔ enyú dége mbo uchánchá upú bina uko? Ngarege enyú wáwálé nnó ámuú nye ubi uko kpá, té ne mataá ne mataá yé ntaá némaá eni nélaá nye mfaá nte népɔ.”

**Jisɔs agaré ndere ankwólé
bíí ágéne nye efwyale**

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³Ewyágé Jisɔs ajye jwólé né mfaá Mékwé Olif. ⁴“

Baá utɔ́ bíí ebwɔ ebwɔ ájyé bane ji, ágií ji áké, “Garé esé, nde gébé eyige depɔ tiré na depyé nye? Ne ndé ufɔ́ unó upye nye ne esé dékaá gébé eyigé wɔ ɔchwɔ́ ne gébé eyigé mme ábyeé?”

⁴Ágígé mbo, Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Sége gébé nnó ekagé muú fɔ́ ábwólé enyú dénnó mewaá. ⁵Nénde, gejamégé bɔ́ áséle nye mabɔ ma áchwɔ́ eta nyú. Adoó nye ebwɔ ewómé ájɔ́ge aké, ‘Me ne nlú Kras, Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa.’ Ápye nye mbo ábwólé gejamégé bɔ́ áno mewaá. ⁶Ne déwuú nye ntó abya be kwɔkwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete. Yémbɔ gébége unó bina uké upyé, débége fɔ́ ne efɔ́. Néndé unó

bina ubɔ mampye ne epɔ́fɔ́ nnó mme yina achwɔ́ kwya wɔ́. ⁷Gébé eyigémbɔ ntó malɔ́ kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bɔ́ bɔ́ ámmye nye ne ate, emímí mesa ekwene nye malumalu. Mme yina anyíge nyé ne eshye abwólé né gejamégé malu. ⁸Ɛwéna ebé nye eké lé ula ulɔ́ ubalé bi mendée awúu gébége nebye neké nemmye ji.

⁹“Gébé eyigémbɔ ápyéne nye enyú áfyé né amu bɔ́ abí áchyege enyú efwyale ne áwáne nye enyú. Malɔ́ mme meko ápaá nye enyú gétúgé déllú ánkwalé ba. ¹⁰Ɛwéna epyéne nye gejamégé bɔ́ ája mmye meso, áferé metɔ́ ewé áfyé né Ɛsɔwɔ, áchyege nye ate mankwáá ne ápaá nye ntó ate.

¹¹“Ne gejamégé bɔ́ ekpávé Ɛsɔwɔ abí gebyɔ́ áchwɔ́ nye, ábwólé gejamégé bɔ́ áno mewaá. ¹²Ne gétúgé nchye ayi bɔ́ ápye ájame nye dɔ́, gejeé eyigé bɔ́ abɔ́ gebe nye sé dɔ́. ¹³Yémbɔ yéndémuú ayi akogé metɔ́ te kwyakwyaá áférege nye ji né efwyale gabo.” ¹⁴Abya melómélɔ́ yina, ayi Ɛsɔwɔ ágbárege nye gefwa ne bɔ́ bíí, ankwólé ba agarege me ji mbaá bɔ́ mme meko nnó malɔ́ mako né mme ákaá ji, gébé eyigémbɔ ne mme akwyage nye.

Jisɔs agaré nkane áchɔ́ nye Jerosale

(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵“Danel muú ekpávé Ɛsɔwɔ abɔ́ ajɔ́ nya atoó ne ‘geboboge genó eyi gechyege mekpɔ unɔ́ mbaá Ɛsɔwɔ.’ Degene nye ndere genó eyigémbɔ gepyé né mmu echa upe Ɛsɔwɔ.” (Yéndémuú ayi akuú malɔ́ ηwe ayina akaá ula). ¹⁶“Gébé eyigémbɔ, bɔ́ abí álu né Judiya ábɔ́ ájye ákwɔ́ mfaá makwe ábíí. ¹⁷Yéé muú ayi alú mfaá gepú ekagé akyaá nnó ashulege mme, ajye bɔ́ genó né mmu gepú jíí. ¹⁸Muú ayi alú ntó né mekwɔ́ áchɔ́ge yé

⁴24:3 Elú wáwálé nnó: Mékwé ewéna ekamege mbo gétúgé ejamé unɔ́ ebi ákuú nnó Olifet dɔ́.

gébé nnó akere mmú achwáó bɔ nku gefwene wuú ne ábó. ¹⁹ Ɛ é ebéé nye mbo nnó ne andeé abi álú ne mane yé ne abi áchyége baá mámbé. ²⁰ Neége mmye mbaá Ɛsɔwɔ nnó gébé gebo eyigémbo, gébége fɔ ne metɔɔ nshwɔne. Yé ebé lé bíí uwyáá. ²¹ Néndé gébé eyigémbo, gebéé nye lé gébége gekpékpége efwyale ewé té Ɛsɔwɔ akwye mme yina bɔɔ álá álu dangé ewú. Ne yé ewé emage be sé eké ewémbo epó. ²² Ne wáwálé alu nnó mbɔgé Ɛsɔwɔ ala asɔɔ ndɔ efwyale eyimbo ela mboó wɔ, ebyénnó yéé muú ayi apome nye apó. Yémbo gétúgé bɔɔ abi Ɛsɔwɔ ájyaá nnó ábé abii, asrege nye ndɔ eyimbo ela mboó.

²³ “Ne mbɔgé muú agaré enyú nnó, ‘Gége Kras, Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa alu fana,’ yéé agaré lé enyú nnó, ‘Alu né’, dékamégé fɔ ne ji. ²⁴ Néndé bɔɔ gebyɔ abi áké álu Kras ne bɔɔ gebyɔ abi ake alu bɔɔ ekpávé Ɛsɔwɔ ntó áchwáó nye. Áchwáge ápyéé nye ukpékpé ufélek-pá ebi upwɔ amu. Ápyembo nnó ábwólé bɔɔ ako ne mbɔgé meti ebege yé ebélé bɔɔ abi Ɛsɔwɔ ajyaá nnó ábé abii, ábwólé eb-wɔ ánó mewáá. ²⁵ Kaáge yé nnó mbɔ mé mbe ngaré enyú unó bina, gemégé nnó upyégé.

²⁶ “Yé muú achwáó agaré enyú nnó, ‘Gége ji alu mbo né mewáá’, déjyegé wye. Yé agaré lé nnó, ‘Gége abii mbo né mmu baá upú’, dékamégé fɔ nnó elú wáwálé. ²⁷ Néndé ndere dasama akéle mamma, ne nebuú négénége, áló ne eg-bé ebwonye akwóné ne ebwɔbe bɔɔ ako ágéne, wyembo ntó ne Maá Nte Mekwaá achwáó nye.

²⁸ “Yéndé mbaá ayi genkwógé genó gebéé, efeé mbo ne denwɔne etire denyéé unkwɔ unó dénwérege.”

Unó bi upye nye gemégé nnó Maá Nte Mekwaá ákérege fa mme

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ “Efwyale ewéna echwáge, ténéténé ayi ebyeé, nmeé ekwene nye gemuagemua. Mfaá ágénége sé, ambe ntó ánómege nye, ne unó bi uwyáá uto né mfaánebuú unyíge nye. ³⁰ Gébé eyigémbo genó eyi gelére nnó Maá Nte Mekwaá achwáó, gegénége nye né mfaánebuú. Ne bɔɔ malɔ mme meko áfyéé nye gepúgé negbo álíle. Ne ágéne nye nkane Maá Nte Mekwaá achwáó né mmu gekó ne uto bíí, ne gekpékpége énogé. ³¹ Ndere ji achwáó áfomege nye gekpékpé mbá, ne atome nye makiénné jíí nnó ájyé anyweré bɔɔ abi ji ájyaá né mme meko ábé abii mbaá ama.

³² “Pége gepoge genóge fig degí genó wye. Gébége mata jíí álogé mántó bya uke enyú dekaá nnó nshwóné achwɔ shúle. ³³ Wyémbo ntó ne gébége enyú dégége unó bina uke uke upyéé, débɔ mankaá nnó gébé eyigémbo géla kwók-wólé. ³⁴ Ngarege enyú wáwálé nnó njye eníné na négboó fɔ kpaá te unó bina ukó úpyéé. ³⁵ Mfaá ne mme ábyeé nye, yémbo mekomejɔ wa alaá te kwyakwya.

Yé muú ayi akaáge gébé eyigémbo apó

(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Yé muú ayi ákaá bíí ne gébé eyíge unó bina úpyéé nye apó. Makiénné Ɛsɔwɔ ne mfaánebuú ákaáge fɔ, yé Maá Ɛsɔwɔ jimboɔ ákaá wɔ. Ekosé wye Nte wuú ji mbií ne ákaá. ³⁷ Ndere epyéé nyá né gébége Nowa, wyémbo ntó ne epyéé nye gébége Maá Nte Mekwaá aké akerege meso fa mme. ³⁸ Ne gébé eyigémbo, gemégé nnó genyagé nnyi geshwa nyá bɔɔ, bɔɔ abɔ ányé, ányuú, ápyéé maba ne átuú baá né maba. Ányé kpaá te bíí bi Nowa ákpené mmu ékpe. ³⁹ Ndere apyembo, abo ákaá nya genó eyi gepye wɔ, kpaá te genyage nnyi geshwané eb-

wó ako. Wyémbo ntó ne epyé nye gébégé Maá Nte Mekwaá akérege meso fá mme. ⁴⁰Né gébé eyigémbo ntó, ande apea ábégé ne mekó aké apye utó, Maá Nte Mekwaá akpane nye ama alyaá ama. ⁴¹Andée apea ábégé né mbaá ayi ákwó unó, akpane nye ama alyaá ama.

⁴²“Gétú eyigé na, débo mambe peé déglé néndé, dekaá fí bí bi Ata nyú akérege meso wó. ⁴³Kaáge nnó mbógé mbó gepú akaáge gébé eyigé menjó achwó ne utuú manchwó gya gepú jí, mbo abeé peé abame geji nnó ekáge menjó achwó agyá akpé mmu. ⁴⁴Enyú ntó kpómege mmye gétúge Maá Nte Mekwaá akerege nyée meso né gébé eyigé déla dékágé.

Baá defwe abo mampye mató bwó chánchá

(Luk 12:41-48)

⁴⁵“Bege ndere maá defwé ayi awyaá denge, apye utó bí chánchá. Nte wuú alyaáge ji ne baá defwé abifo nnó apélé ebwó, achyge ebwó menyé chánchá né gébé gelógéló. ⁴⁶Galógáló abeé nye ne maá defwé yimbo, gébégé nte wuú akérége meso agéne nye nnó ji apye utó bí chánchá. ⁴⁷Ngarege enyú wáwálé nnó nte wuú abelege nye ji ndere muú kpaá né unó bi ji awyaá uko nnó apélé. ⁴⁸Ne mbógé maá utó yimbo abégé ayi awyaá gepo gebogebo, ajóge nye ne geme jí aké, ‘Nte wa abelege nye doó ne achwó.’ ⁴⁹Aló mantúlégé ate ayme abifo, anyé anyú mmó ne ate anyuú mmó ne abifo ákwene. ⁵⁰Mbógé apyége mbo, nte maá utó yimbo achwó kwó nye ji nejmé né gébé eyigé ji álá kaá nnó achwó wó. ⁵¹Abanége ji mbo, achyge nye ji gekpékpé efwyale ewé ebó epwó amu, afye ji né melu ewé Ekwó afyé nye

bó dembwólé. Ne bó alilé nye anyé manjéné ewú.

Nekanémejó asó andée makpo afya

25 Jisús afé mbe ajóge aké, “Gefwa eyigé Ekwó ágbárege gelu eké asó andée makpo afya abi álweé má-túléká manjyé bane menó neba. ^{§§2}Né geluáge ebwó, abi ata awyaá defó ne abi ata akénege. ³Abi ata abi akénege álweé má-túléká, yémbo ama kpá sé mawé ami fí nnó ámi malu mmu má-túléká mábyége áma áfyé wó. ⁴Ne abi awyaá defó akpa mawé nnó ami malu mmu má-túléká bwó mábyége ebwó ama afye. ⁵Ne élé menó neba yimbo alá achwó wáwá wó, géjá gékpá ebwó ábelé.

⁶“Ne metó utuú eké ekwónege ebwó awú nkane bó ákálege aké, ‘Menó neba achwó chwóge débáne ji.’ ⁷Baá áscandée bimbo áwúge mbo ákwilé ati má-túléká bwó. ⁸Ne abi akénege ajye kó mawé mbaá abi awyaá defó aké, ‘Chyge esé ekéké mawé defye né má-túléká sé áchwó nóme.’ ⁹Abi awyaá defó áshuú ebwó meko aké, ‘Ngba mawé amina makwánégé fí esé ne enyú, chóge mbaá bó abi ákpoó né melo déna amí nyú.’ ¹⁰Ne ndere ájye mana mawé, menó neba yimbo achwó. Achwóge ase abi ata abi ákpomé mmye álú efeé ágilé ji, áfé ákpe né mmu gepú epáa neba ágbé menombi.

¹¹“Ewyágé abifo ata abi ájye na mawé áchwó. Ála dafye ádoó menombi ákuú aké, ‘Ata Ata! néné esé menombi.’ ¹²Ne menó neba ashuú ebwó meko aké, ‘Me ngarége enyú wáwálé nnó nkágé fí enyú.’”

¹³Jisús anérége mantó nekanémejó eníné na aké, “Sege yé gébé néndé dekaáge fí bí ne gébé eyigé me nkerege meso.

§§25:1 Elú wáwálé nnó: Né gepoge bó Jus muú abagé neba bó ájyélé lyaá ji né gepú jí ne utuu.

Nekanémejó baá defwe makpo alé

(Luk 19:11-27)

¹⁴“Gefwa eyigé Eṣṣṣo ágbárege ne bɔ́ bɔ́ bií gelu eké nekanémejó eniné na: Mende fɔ́ abó ajyeé neke, gébége ji achwó jyeé, akuú baá defwé bií ako, akaré ebwó ŋka nnó áke gese ne eji. ¹⁵Achyeé ama uba ŋka uta, achye ayifó uba upea ne achye ntó ayifó geba géma. Akare ebwó ŋka eyina ndere yéndemuú akáge gbáre atane afe neke. ¹⁶Ayi aselé uba ŋka uta, achó sé gébé wó, ajye ló gese manke. Abó ntó nsa uba ŋka uta. ¹⁷Wyembo ntó ne ayi aselé uba upea apyeé. Ji ntó abó nsa uba ŋka upea. ¹⁸Yémbó ayi aselé geba géma ajye cho mme anii ŋka nte wuú.

¹⁹“Ebélége nte bwó akaré meso né neke eniné ji abó ájyeé. Akuú ebwó ako nnó áchére áge ndere yéndemuú apyeé ne eji ŋka. ²⁰Ne ayi achyeé ji uba ŋka uta achwó téné mbe ushu nte bwó, ajó ne ji aké, ‘Ata chyeé nyá me uba ŋka uta, nke gese ne eji, mbo nsa uba ebifó uta gé eji na.’ ²¹Nte wuú ashúú ji meko aké, ‘Opye dɔ́, ɔ́lu maá defwé melóméló, muú akage nere metɔ́ ne wɔ́. Te ndere ɔ́leré nnó ɔ́kage gbáre ekéké ŋka chánchá, mbelege nye wɔ́ né melu ewé ɔ́gbárege gejamége ŋka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metɔ́ megomego!’

²²“Ne maá defwé ayi achyeé ji uba ŋka upea achwó ntó mbaá nte bwó. Ajó ne ji aké, ‘Ata chyeé nyá ntó me uba ŋka upea, nke gese ne eji. Mbó nsa uba ebifó upeá gé eji na.’ ²³Nte bwó ashúú ji meko aké, ‘Opye dɔ́ ɔ́lu maá defwe melóméló, muú akage nre metɔ́ ne wɔ́. Te mbaá ɔ́leré nnó ɔ́kage gbáre ekéké ŋka chánchá, mbelege nye wɔ́ né melu ewé ɔ́gbárege gejamége ŋka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metɔ́ megomego!’

²⁴“Ne kwyakwya ayi achyeé ji gébagé ŋka géma achwó ntó eta nte bwó. Ajó ne ji aké, ‘Ata menkaá nnó depɔ́ tyeé

demmye amba. ɔ́lu eké muú ayi agóme menyeé né mekɔ́ ayi nlá kágé meso yi ápéne. ²⁵Getú eyigémbó, mbó efɔ́ nnó ŋka jye enógé chyege nye me efwyale. Njye cho mme nnií eji wye nnó ekagé enó. Gé ŋka jye na se.’

²⁶“Ne nte bwó ashúú ji meko aké, ‘Wɔ́ ɔ́lu maá defwé mebomebo, ne mémbwá, ɔ́jɔ́gé ɔ́ke me nlu eké muú ayi agóme menyeé né mekɔ́ ayi nlá kágé meso ayi ápéne ne nkyeé mbwé né mbaá ayi nlá ntyaá depomé wó. ²⁷Gétú eyigémbó, mbó ɔ́bo ɔ́fyé ŋka ya né gepúge ŋka nnó nkerege meso nse eji ne nsa mfaá.’ ²⁸Ajɔ́gé mbo, agaré baá defwé abifó aké, ‘Te mbaá ji aleré nnó akaage gbáre fɔ́ ŋka eyimbo, sége eji déchyeé muú ayi awyaá uba ufya. ²⁹Kaage nnó muú ayi abɔ́ge nsá né genó, ji ne ámage gbéé ji ebwó nnó ji abó gejamége unó. Yémbó muú ntó ayi álá abɔ́ nsá né genó eyigé me nchyeé ji wó, yé ekéké genó ewé ji awya, ásélé nyé geji eta wuú, nnó álá amu mawa. ³⁰Ne áfomé ji ntó né epinyá gemua né dafye, mbaá ayi ji awuú nye ubalé, alíle anyeé májéné.’

Gefɔ́ eyigé Eṣṣṣo apane nye mpa bɔ́ né bií bi kwyakwya

³¹“Gébége Maá Nte Mekwaá achwɔ́ge ne enógé, chóncho ne makiénné jíí ako, ajwlege nye né mfaá gelúge gefwa jíí eyi gewyaá enógé, ³²ne bɔ́ átaneye nye né malo mme mako anyweré né mbe ushuú wuú. Eféé mbo, akarege nye ebwó matoó apea nkane membamé magɔ́me aferege magɔ́me ayi álú choncho ne menmené ŋme. ³³Abelege nye ntoó nema né egbé ebwɔ́nye wuú, nema né egbé ebwɔ́be wuú. ³⁴Ne mfwa ajɔ́ge nye ne bɔ́ abi alú né egbe ebwɔ́nye wuú aké, ‘Chwóge enyú bɔ́ abi Nte wa ajéle enyú. Denyé gefwa eyigé ji akwyeé mé abelé eta nyú teé gébége mme alɔ́. ³⁵Néndé mesa abó ámmye me, déchyeé me menyeé, mmmwólé manaá

epye me, déchyeé me manaá nyú, dége me ndere menkéé, dése me. ³⁶Mpɔ ne mandeé mamfyé, déchyeé me mandeé, mbɔ mmeé dépele me, nkpe denɔ dekene degene me.’

³⁷“Eféé mbo ne bɔɔ abi alú cho né mbe ushu Esɔwɔ ashúge nye ji meko áké, ‘Ata ndé gébé esé degene mesa ammye wɔ, dechyeé wɔ menyeé, mmwólé manaá epyeé wɔ déchyeé wɔ manaá onyuú, ³⁸ne ndé gébé ntó dégené wɔ ndere menkéé, dénené wɔ, ɔlú gejógéné dechyeé wɔ mandeé ɔfyéé? ³⁹Ndé mbaá dégené wɔ ɔméé, dépelé wɔ, ɔkpené denɔ esé dékené dégené wɔ?’ ⁴⁰Ne mfwa ashúge nye ebwɔ meko áké, ‘Me ngarege enyú wáwálé nnó te mbaá enyú depye unó bina ne aɲme ba, yé ebélé mbaá muú ama ayi álá aɲea geme wɔ né geluage aɲme ba ebyénnó depye mbo lé ne me!’

⁴¹“Ne abwolége nye mmye ajɔɔ ne abi alú ji né egbé ebwɔebe áké, ‘Kwilege me ushu, enyú abi mfaánebuú ashule enyú mmye, débɔ manjye né ntoné mewe ewé elá nómégé, ewé me nkweé mé mbelé mbaá danchɔmeló ne makiénné jíí. ⁴²Néndé mbɔ nlu mesa déchyeé me menyeé wɔ, mmwólé manaá epyeé me, déchye me manaá nnó nyú wɔ, ⁴³dégé me ndere menkéé, déne me wɔ, nlu gejógéné dechyeé me mandeé nnó mfyé wɔ, mmeé dechwɔ gé me wɔ, nkpe denɔ dekéé dégené me wɔ.’

⁴⁴“Eféé mbo ne ebwɔ áshuge nye ji meko áké, ‘Ata ndé gébé esé dégené mesa ammyeé wɔ, mmwólé manaá epyeé wɔ, esé délá poó wɔ wɔ? Ne ndé gebe ntó degene wɔ nkane menkéé, ɔméé, ne ɔkpené denɔ esé délá depoó wɔ wɔ?’ ⁴⁵Ne ashuge nye ebwɔ meko áké, ‘Me ngarége enyú wáwálé nnó, te mbaá enyú délá poó yeé muú ama ayi álá aɲea geme né geluagé aɲme ba bina wɔ, ebyénnó

depoó fɔ me wɔ.’ ⁴⁶Gétú eyigéna, bɔɔ bimbo ákpene nye né efwyale ewé elá ebyeé yémbɔ abi alu cho né mbe ushu Esɔwɔ anyé nye geɲwá eyi gélagé byé.”

Ájɔɔ geju manwá Jisɔs

(Mak 14:1, 2; Luk 22:1, 2; Jɔn 11:45-53)

26 Jisɔs anérégé manlere unó bina uko, ajɔɔ ne baá utɔɔ bií ²aké, “Enyú dékaá me nnó epaá koó upú elú ndó fi eléé, né bií bimbo, achyegé nye me Maá Nte Mekwaá mankwaá nnó áwɔ me né gekwa.” ³Wye né gébé eyigémbɔ anɔɔ baá ámpyeé upe Esɔwɔ chóncho ne ákpakpa melɔ ágbare ujwale né gepúgé Kaifas ayi alu etukpe ámpyeé upe Esɔwɔ, ⁴ájɔɔ geju ndere ebwɔ apyeé ne apye Jisɔs né defya awá. ⁵Yémbɔ áferé áké, “Dépyegé fɔ ji gébégé epaá ewéna, ékágé bɔɔ aɲme ummye né melɔ.”

Áwaa Jisɔs maweé né melɔ Bétáni

(Mak 14:3-9; Jɔn 12:1-8)

⁶Né gébé eyigémbɔ, Jisɔs alu né melɔ Betani né mmu gepúge Simun ayi abɔ ameeé uba, akuú ji nnó ebwɔ ájye anyé menyeé. ⁷Ndere ebwɔ anyé menyeé, mendée fɔ akpe ne maweé gebé ami majamé ɲka dɔɔ. Maweé amibɔ malu né mmu ekpómé ewé akwyeé ne genó eyigé akuú nnó alabasta. Akpégé mbo amo Jisɔs maweé ami mbo né mekpó. *

⁸Ne baá utɔɔ Jisɔs ágégé mbo, matɔɔ áɔɔ ebwɔ mmu te ágígé ate áké, “Ulan-
nó ji áchɔɔ maweé amina? ⁹Mbo ákpoó mami áse gejamégé ɲka, áchyeé mbaá ubyá bɔɔ.” ¹⁰Jisɔs akaá mé genó eyigé ebwɔ áferege né mmu matɔɔ bɔɔ, ashúú ebwɔ meko áké, “Ulanó enyú déchyége mendée yina efwyale? Ji apyémbɔ lé genchánchágé genó eta wa. ¹¹Ubyá bɔɔ úlú ne enyú yéndégébé yémbɔ gébé eyigé me mbeé ne enyú géjá sé wɔ. ¹²Mendée

*26:7 Elú wáwálé nnó: Ntaá né alabasta nétánege nya né melɔ Ijip, mendée yimbo achwɔ né maweé gebé mimbo, abɔ mami, agbé né mekpó.

yina amo me mawee mina mmye nnó gébégé ngboge ánií me nííge. ¹³Ne me ngarége enyú wáwálé nnó yéndé mbaá ayi bɔ́ ágárege nye Abya melóméló yina né mme meko, ágárege nye ntó genó eyígé mendée yina apye. Nkane ágárege, mbɔntó ne áteé nye ji yéndégébé.”

Judas akame mankpó Jisɔs

(Mak 14:10, 11; Luk 22:3-6)

¹⁴Ewyágé, maá utɔ́ Jisɔs ama né gelu-ágé abi áfyaneápeá ayi akuú ji nnó Judas Iscarot ajye báne anɔ́ baá ámpyeyé upe Esɔwɔ, ¹⁵ajɔ́ ne ebwɔ aké, “Mbɔgé me mfyegé Jisɔs né amu nyú déchyege me ndé?” Ajɔ́gé mbo, ápa uba ngba bɔ sere esaa meso efya áchye ji. ¹⁶Efée ne Judas áɔ́ mankélégé meti ewé ji apyeyé ne Jisɔs akpe ebwɔ né ámu.

Jisɔs anyeé epaá koó upú ne baá utɔ́ bií

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-13, 21-23; Jɔn 13:21-30)

¹⁷Né bií mbe, ebi epaá bred yi álá muálé elɔ́, baá utɔ́ Jisɔs ájye gií ji áké, “Ndé mbaá ayi ɔ́kélege nnó esé déjyé détyeyé menyeyé epaá koó upú wyyé?” ¹⁸Ágigé mbo Jisɔs ashúú ebwɔ aké, “Chóge né meló kpaá, déjyegé dégéne nye mende fɔ, gárege ji nnó, ‘Ménleré aké, gébé ya gékwané; ne me nkélege manyé menyeyé epaá koó upú ne baá utɔ́ ba né gepú jyé.” ¹⁹Ne baá utɔ́ Jisɔs apye wye ndere ji agaré ebwɔ, átyé menyeyé epaá koó upú.

²⁰Nkwale ákwónégé Jisɔs ne baá utɔ́ bií áfyaneápeá, ájwólé ka manyé menyeyé. ²¹Ne ndere ányeyé, Jisɔs ajɔ́ ne ebwɔ aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, muú nyú ama achyege nye me mankwaá.” ²²Mechó ewé epye ebwɔ ábɔ efwyale né matɔ́ ne alɔ mangií ji ama,

ama áké, “Ata nnó élé me?” ²³Ágigé mbo Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Élé muú ayi ebwɔ wuú ne ewa etuúge né mmu akpánkpa ne akpóó nye me. ²⁴Ne Maá Nte Mekwaá agbóo nye wye ndere nwe Esɔwɔ abɔ ajɔ́ mé te gachií, utonkwa ube ne muú ayi akpóo nye Maá Nte Mekwaá. E é! Mbɔgé nnó ábé dambyé muú yimbo, mbo elɔ́ kpaá epwɔ.” ²⁵Jisɔs ájɔ́gé mbo Judas ayi alú mankpóo ji achwɔ gií ji ntó áké, “Ménleré nnó élé me?” Jisɔs ashúú ji meko aké, “Mbo ne wɔ ɔ́ɔ́.”

Menyeyé Ata Jisɔs

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²⁶Ne ndere ebwɔ álú nyée menyeyé yimbo, Jisɔs abɔ ntó bred, anemmye, achyeyé matame mbaá Esɔwɔ. Agyá ntó bred yimbo uba uba, akaré mbaá baá utɔ́ bií ajɔ́ aké, “Gége menyammye wa na. Sége dényé.” ²⁷Ne abɔ ntó amo ne mmɔ́ mmu, anemmye achyeyé matamé mbaá Esɔwɔ, achyeyé ebwɔ aké, “Sége dényú enyú ako. ²⁸Gége manoó ma na, amí malu menomenyeyé ewé Esɔwɔ anyeyé nye ne bɔ́ bií. Magbélege nyé né mme mampye nnó Esɔwɔ ájiínte gabo ayi gejamégé bɔ́ ápyeyé.” ²⁹Ama ajɔ́ ne ebwɔ aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú mbo mmɔ́ mína kwyakwya, mmagé nyú sé amícha kpaá te nnyú nye amí make ne enyú né gefwa eyigé Nte wa agbárege.” ³⁰Ne ebwɔ ánerégé, ákwá ekwá áfée Esɔwɔ átané ákwá mfaá Mekwe Olif.

Jisɔs agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jɔn 13:36-38)

³¹Ewyágé Jisɔs ajɔ́ ne ebwɔ aké, “Enyú ako deboó nye delyaá me ne utuú bina mbo ne ásáme né mmu nwe Esɔwɔ

[†]26:18 Elú wáwálé nnó: Gébé eyigé Jisɔs aké gekwané, ele gébé eyigé ábɔ́ manwo ji né mfaá gekwa.

nnó Ɛsɔwɔ aké, ‘Nwane nye membame mágóŋme ne ekwɔ mágóŋme eláa nye tyátyá.’ ³²Ne nkwlílegé né negbo, mbo nye mbe ne enyú né gebagé mewaaá Galilíí.” ³³Ajɔ́gégé mbo Pita ashuú ji meko aké, “Yé ebélé nnó bɔ́ɔ ako ábó alyaa wɔ, me nlyágé fɔ́ wɔ.” ³⁴Ne Jisɔs ntó ashuú ji meko aké, “Pita, gɔ́ ngaré wɔ wáwálé nnó utuú bina gemégé nnó menɔ mekwɔ akú, wɔ ɔshyaá nye ndo eleé nnó wɔ ɔkágé me.” ³⁵Ndere Jisɔs ajɔ́ɔ mbo, Pita anyémenó aké, “Yé ebé lé negbo, ng-bóo ne wɔ, nshyáá fɔ́ wɔ.” Wyémbɔ ntó ne baá utɔ́ɔ abifɔ́ anyémenɔ mampye.

Jisɔs anemmye né Getsemane

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶Ánerégé eféé Jisɔs asé ebwɔ áfé né melu ewé ákuú nnó Getsemane wyeé né mékwé ewémbɔ. Ákwónégé éwu, agaré ebwɔ aké, “Jwólege fa, mente mmye mbe gachyé manénémmye.” ³⁷Ndere ji atené mmye mbe manémmye asé Pita ne baá Sebɛdee apeá (Jemsi ebwɔ ne Jɔn) ndere ebwɔ ájye meshwe ne masómé makwɔ Jisɔs metɔ́ɔ. ³⁸Ne ajɔ́ɔ ne ebwɔ aké, “Masómé amí malú me metɔ́ɔ maténe me meti negbo. Yémbɔ jwólege fa, debe peé ne me.” ³⁹Atégé yeé mmye mbe gachyéé ató mano mme, amo ushuú mme anemmye aké, “Nte wa mbɔgégé elú kɔ́kɔge féré amó efwyale yina átáné me mmye, yémbɔ pye genó eyigé wɔ ɔkelege épɔ́ fɔ́ eyigé me nkélege.” ⁴⁰Ne ákerégé meso né mbaá ayi baá utɔ́ɔ bíí abi aleé álú, abané ebwɔ ndere ábélege géjyá. Ajɔ́ɔ ne Pita aké, “Nnó enyú dékágé bífɔ́ peé ne me, yeé lé né nchwaneke ama? ⁴¹Beége peé, dénénémmye mbaá Ɛsɔwɔ nnó ékágé enyú dékpé né mmuameno. Matɔ́ɔ nyú ákélege nnó enyú dénénémmye yémbɔ menyammmye nyú áwyá gepwá.” ⁴²Ajɔ́gégé mbo ama akéré meso manemmye aké, “Nte wa, mbɔgégé ɔkélégé fɔ́ manke ŋkɔ́ efwyale ayina akoó me, gɔ́ me nyú ji ndere wɔ ɔkele.” ⁴³Ne amá

akerégé ndo eyi egbeé epeá né mbaá baá utɔ́ɔ bíí álú, abané wye ndere ebwɔ ábélege géjyá néndé géjyá gejá ebwɔ ame ɔ́ɔ. ⁴⁴Ne Jisɔs amágé lyaágé ebwɔ, ajye nemmye ndo eyi egbeé eleé annyuaré wye mmyemenene eyimbo. ⁴⁵Ne ama kérége mbaá baá utɔ́ɔ bíí ajɔ́ɔ ne ebwɔ aké, “Délú bélege géjyá, degbeége mmye? Gége gébé gekwané eyigé áchyege nye Maá Nte Mekwaá mankwaá ne áfyé ji né amu bɔ́ɔ ubeé. ⁴⁶Kwilege mme déjyé, gége muú ayi achyege nye me mankwa mbo alé chwɔ́.”

Ápye Jisɔs

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jɔn 18:3-12)

⁴⁷Wye ndere Jisɔs alú jɔ́ɔge mbo, maá utɔ́ɔ wuú ama ayi akámege Judas né geluágé abi áfyaneápeá achwɔ́ ne njuné bɔ́ɔ. Bɔ́ɔ bimbo ágbaré bɔ́ɔ aparanja ne mámbó unɔ́ɔ. Bɔ́ɔ bi átómé ebwɔ élé anɔ́ɔ baá ámpyeé upe Ɛsɔwɔ ne ákpakpa melo. ⁴⁸Éké epyembo, Judas abó mé mbe agaré ebwɔ aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbo pyége.” ⁴⁹Ákwónégé, yé gébé acho sé wɔ, akoó cho afé mbaá Jisɔs aké, “Ménleré ntamé,” akpá ji atyaá. ⁵⁰Atyágé ji mbo, Jisɔs ajɔ́ɔ ne ji aké, “Mejeé wa, chó mbe ne utɔ́ɔ byeé.” Ajɔ́gégé mbo bɔ́ɔ bimbo áchwɔ́ ápye ji agbaré ji ne amu matomato. ⁵¹Ágbáregé Jisɔs mbo, muú ama né geluágé abi álú ne Jisɔs, ajuú aparanja asó etu memfwé etukpe ámpyeé upe Ɛsɔwɔ. ⁵²Ne Jisɔs ajɔ́ɔ ne ji aké, “Shwóré aparanja wye né mmu mekwɔ, néndé bɔ́ɔ ako abi ámmye umye ne aparanja, agboó negbone aparanja. ⁵³Ɖferé nnó nnegé mmye mbaá Nte wa nnó apoó me, atómé fɔ́ gejamégé makiénné ji nnó áchwɔ́ apoó me? ⁵⁴Yémbɔ, me mpyegé mbo, epye mbɔ́ nnó ne unó bi ŋwe Ɛsɔwɔ ajɔ́ɔ upye wáwálé?” ⁵⁵Wye né gébé eyigémbɔ, Jisɔs ajɔ́ɔ ne gejamége bɔ́ɔ bimbo aké, “Enyú dechwɔ́ na ne bɔ́

aparanja ne mámbó unó mampye me nnó me nlu menjó? Me nlu fa ne enyú yéndé bíí, nlerégé mekomejó Ésoᵛᵛó né echa upe, nnó débó degéé me mampye wó? ⁵⁶ Yémbó, depó etiré depye mbo na, nnó unó bi bóó ekpávé Ésoᵛᵛó ásamé ubé wáwálé.” Eféé ne baá utóó bíí ako áboó ályáa ji.

Jisᵛᵛs akpe unóó mpa

(Mak 14:53-65; Luk 22:63-71;
Jón 18:13, 14, 19-24)

⁵⁷ Ne baá utóó bíí alyágé ji mbo, bóó abi ápyene ji, ase ji áfé né gepúgέ Kaifas ayi alu etúkpe amppe upe Ésoᵛᵛó. Eféé mbo nto ne anleré mabé Ésoᵛᵛó chóncho ne ákpakpa melo anyweré. ⁵⁸ Ne ndere ájye, Pita akwólege ebwó meso gachyeé, gachyeé kpaá te akpené né mmu dachi etukpe amppe upe Ésoᵛᵛó. Akpégé, ajye jwóle ne ámbamé dachi etukpe mangé genó eyigé apye mbaá Jisᵛᵛs. ⁵⁹ Anóó baá amppe upe Ésoᵛᵛó ne bóó ako abi ájwólé mmu echa eso, ákelé amma mpa gebyó mamma Jisᵛᵛs mmye nnó áwá ji. Yémbó ágé yeé ema wó. ⁶⁰ Ne gejamégé bóó ntésé gebyó átané áma Jisᵛᵛs depó mmye, yémbó yeé mémá ema ewé eleré nnó Jisᵛᵛs akwé mpa epó. Ewyágé, bóó ntésé gebyó apeá achwó, ⁶¹ ne ájóó áké, “Maá mende yina ji aké, me nkagé mú echa upe Ésoᵛᵛó ne gemégé nnó ndo eleé ekwóné mmagé nténe ewú.” ⁶² Eféé mbo ne etúkpe amppe upe Ésoᵛᵛó akwilé ajóó ne Jisᵛᵛs aké, “Wó ntó ópó ne meko manshuú né depó etire bóó ájóóge mbo nnó ópye?” ⁶³ Yémbó, yeé meko Jisᵛᵛs ashúú ji wó, etukpe ema ηmére ejóó eké, “Me ngígé wó né mabo Ata Ésoᵛᵛó, muú alú mebe yéndégébé, mbógé wó ne ólú Maá Ésoᵛᵛó, Muú yi Ésoᵛᵛó akweré ji elá gefwa gárá.” ⁶⁴ Agígé mbo, Jisᵛᵛs akamé aké, “Mbo ne wó ójóó. Yémbó mengaregé enyú wáwálé nnó: meso gébé degéne nye ndere Maá Nte Mekwaá ajwólé né egbé ebwónye Ésoᵛᵛó ayi apwóó amu ne dégene nye ntó ndere

achwóó né mmu gekógé mfaánebuú!” ⁶⁵ Jisᵛᵛs ajóógé mbo, etúkpe amppe upe Ésoᵛᵛó agyá mandeé jíí né mmye manleré nnó metóó esóó ji bóó, akalé aké, “Amege mmye ne Ésoᵛᵛó! Ndé gécha démage kéle bóó ntésé? Enyú ambóó dewú mé ndere ji ámége mmye ne Ésoᵛᵛó! ⁶⁶ Déferé nnó ápyeé nnó ne ji?” Agígé mbo, bóó ako áwya áké, “Akwe mpa ne abó mangbó.” ⁶⁷ Eféé ne álóó mankpó Jisᵛᵛs matye ushu ádoó ji ukpékpé ne bóó abifo ádoó ji maka, ⁶⁸ ájwyagé ji áké, “Wó ólu Kras, Muú yi Ésoᵛᵛó akweré ji elá gefwa. Garé esé, Waá adoó wó?”

Pita ashya nnó akaágé fó Jisᵛᵛs

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62;
Jón 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Ndere epyembo, Pita alú wye ka né dachi etúkpe amppe upe Ésoᵛᵛó, aké apelé maá meso mendée fó alú maá defwé etúkpe amppeé upe Ésoᵛᵛó, achwó jóó ne ji aké, “Wó ntó bóó ólú ne Jisᵛᵛs muú Galilíí.” ⁷⁰ Ájóógé mbo, Pita ashya né mbe ushu ebwó ako aké, “Chaá-ó nkaá yeé geno eyigé jóóge mbo wó.” ⁷¹ Ashyágé mbo akwilé afé né menombi gébámé. Eféé maá meso mendée ayi fó agégé ji ajóó ne bóó abi átané eféé aké, “Mende yina abó alú ne Jisᵛᵛs muú Nasaret.” ⁷² Yémbó Pita ama shya wye shya afyé amu mewe aké, “Wáwálé nkaágé fó mende yimbo.” ⁷³ Eké ewyage bóó bi átané eféé áchwó jóó ne ji aké, “Wáwálé gebíí gepó mmu, wó ntó ólú muú bwó ama néndé nénóme mejóó neé néleré mbaá ayi wó ótané.” ⁷⁴ Ndere ájóó mbo Pita aké. Me nkaá kpé mende yimbo te mfaánebuú. Wye ndere ji akélege mbo, aké awúu menó mekwó akú kókóóólókóó. ⁷⁵ Ne ténéténé yimbo Pita ate mekomejóó ayi Jisᵛᵛs abóó ájóó ne ji nnó, “Gemégé nnó menó mekwó akú, óshya nye ndo eleé nnó ókaágé fó me.” Ne átané dafye anyó meko ngbó ali segé segé.

Áfé né Jis̄s mbaá Palet

(Mak 15:1; Luk 23:1, 2; J̄n 18:28-32)

27 Bii ujjágé ne dondo, anɔ́ baá ampye upe Ɛsɔwɔ ne ákpakpa melo áchomé, áso mala ndere ápye ne áwá Jis̄s. ² Ne ánerégé mansɔ mala, áwé Jis̄s amu áse ji áfé mbaá Palet gɔmena bɔ́ Rom.

Negboné Judas

(Aɗg 1:18, 19)

³ Judas muú akpoó Jis̄s ágégé nnó áso mpa nnó áwáne Jis̄s, byɔ ukɔré ji mmu, aferé nnó ji apye gabo, akpá uba ɗgba sére esaá meso efya eyi ji abó akpoó Jis̄s ajye shuú etukpe ampye upe Ɛsɔwɔ ne ákpákpa melo. ⁴ Ajɔ́ ne ebwɔ aké, “Mpye gabo manchyaá manoó nte mekwaá ayi álá apyeé gabo wɔ.”

Bɔ́ bimbo áshuú ji meko aké, “Ɛwémbo eta esé ndere ndé? Gabo ayi mbo akpa wɔ.”

⁵ Ájɔ́gé mbo, Judas atyá ɗka eyimbo efeé né metɔ́ gepú echa upe Ɛsɔwɔ atané ajye shií geme jíí.

⁶ Ne anɔ́ baá ampye upe Ɛsɔwɔ ápwé ɗka eyimbo. Ájɔ́ aké ɗka eyina élé ɗka manoó, ne ébé sé ekamé f̄s nnó décho ɗka eyina melu ema ne eyi elu ne mmu mekwa ɗka echa upe Ɛsɔwɔ wɔ. ⁷ Áfyégé makpo bwɔ mbaá ama, áke ábɔ́ ɗka eyina ána melu mme mbaá menkwyé unje meséé anigé aɗke bɔ́ wye. ⁸ Elo né gébé eyigémbo kpaá te fina álú ákuú melu mme ewémbo nnó mewaá manoó.

⁹ Epyeémbo nnó mekomejɔ́ ayi Jerimaya muú ekpávé Ɛsɔwɔ abó ajɔ́ abe wáwálé. Ji ajɔ́ nya aké áse uba ɗgba bɔ́ sére esaá meso efya eyi elú gese eyi bɔ́ Isreli ákamé mana ji, ¹⁰ ápye wye ndere Ɛsɔwɔ agaré me ana melu mme mbaá menkwyeé ujemeséé.

Palet agii Jis̄s bɔ́ nkwé

(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; J̄n 18:33-38)

¹¹ Ndere Jis̄s atené né mbe ushu Palet gɔmena bɔ́ Rom, Palet agii ji aké, “Wɔ ne olú mfwa bɔ́ Jus?”

Ne Jis̄s ashuú ji meko aké, “Elu nkane ɔ́jɔ́.” ¹² Yémbɔ gebyɔ eyigé anɔ́ baá ampye upe Ɛsɔwɔ ne ákpakpa melo ámalé ji mmye, yeé meko Jis̄s ashuú ji wɔ. Ajwólé wye ji nyámé. ¹³ Ne Palet agii ye ji aké, “Nnó wɔ ɔ́wuú mbo f̄s depɔ etiré bɔ́ bi áké wɔ ɔ́pye?”

¹⁴ Yémbɔ Jis̄s ajwólé wye ji nyámé. Ewéna epye mfwa bɔ́ Rom akwe tametame.

Palet asó mpa nnó áwá Jis̄s

(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; J̄n 18:39—19:16)

¹⁵ Ne gepógé gómená bɔ́ Rom, gélú nnó yéndé ɗme, gébégé epaá koó upú, áferégé muú denɔ́ ama né gepúgé denɔ́, ndere bɔ́ akélege. ¹⁶ Ne wye né gébégé epaá koó upú ewémbo, mende f̄s ayi bɔ́ akaá ji dɔ́ gétúgé depɔ etiré ji apyeé abó akpe denɔ́. Akamege Barabas. ¹⁷ Ne ndere melo meko echomé né dachi Palet, Palet agii ebwɔ aké, “Enyú dekélege me mferé ndé muú né denɔ́; Barabas waá Jis̄s muú ayi ákuú ji ntó nnó Kras?”

¹⁸ Palet agii mbo néndé akaá chánéné nnó élé wye né nchye detú ne ákpakpa bɔ́ Jus ápyené Jis̄s áchwɔ ne ji eta wuú. ¹⁹ Ne ndere Palet ajwólé né mmu echa eso apane mpa yina, mendée wuú ató áchwɔ gáre ji aké, “Féré amu né mpa mende yimbo, néndé apye gabo f̄s wɔ. Genó eyigé Ɛsɔwɔ alere me né géjya gé-tú jíí fina gechye me efwyale dɔ́.”

²⁰ Yémbɔ anɔ́ baá ampye upe Ɛsɔwɔ ne ákpakpa melo áfye eshye nnó ájɔ́ nnó Palet aferé Barabas né denɔ́, alyáá Jis̄s nnó áwá. ²¹ Ne Palet ama agii ebwɔ aké, “Ebwɔ bina apeá, ndé muú ayi enyú dekélege nnó mféré ji né denɔ́?”

Áshuú ji meko áké, “Esé dekélege nnó wɔ ɔféré Barabas.”

²² Palet ama aɲmere agií ebwɔ aké, “Enyú dékélege me mpye yeé nnó ne Jisɔs ayi ákuú ji ntó nnó Kras?” Áma áshuú ji meko áké, “Gɔ áwɔ ji né gekwa.”

²³ Ájɔɔgé mbo, Palet ama gií ebwɔ aké, “Ulannó enyú dékélege nnó áwá ji? Ndé gabo ayi ji ápyeé?”

Yémbɔ, ebwɔ áwya wyale ne ɛshye áké, “Gɔ áwɔ ji né gekwa!”

²⁴ Ne Palet agéégé nnó ji atulege mmye detú efwyale ekagé tane mbɔgé ji álá akamé nnó áwá Jisɔs wɔ, Atɔ ájye chwé manaá, áchwɔɔ chyéé ji ashwɔné amu né mbe ushu bɔɔ bimbo aké, “Amu ya apó né negboné mende yina, gé efwyale nyú mbo”.

²⁵ Ajɔɔgé mbo, bɔɔ bimbo ákamé áké, “Gɔ gewu eyigémbo gewilé esé mmye chóncho ne baá esé.”

²⁶ Palet aférégé Barabas né denɔ. Atulé Jisɔs ne geto ne álé lyaá nnó bɔɔ bee Rom ája ji ájyé áwɔ ji né gekwa.

Bɔɔ bee ájwyagé Jisɔs

(Mak 15:16-20; Jɔn 19:2, 3)

²⁷ Palet alyágé Jisɔs nnó áwɔ ji né gekwa, bɔɔ bee bií áse Jisɔs áfé ne ji né echa gɔmena, ákuú bɔɔ bee ako áchwɔ nɔ ji mme, ²⁸ áferé ji mandeé mmye, áfyé ji ewulé megéle éwé elú eké nkúu afwa. ²⁹ Átɔ elá meshií áfaá Jisɔs né mekpo ne áfyé ji ntó meto né ebwɔ eké meto gefwa. Ápyéégé mbo, átóme manó né mbe ushu wúu ne ájwaáge ji áké, “Wɔ Mfwa bɔɔ Jus neki nébé ne wɔ.” ³⁰ Ndere ájwyáge ji mbo, ákpóo ji matyé mmye, ne áfɔɔ meto ewémbo né ebwɔ wúu ádo ji né mekpo. ³¹ Ánérégé mánjwya ji, áferé nkúu megéle yimbo ákeré áfyé ji mandeé jií né menyammye wúu. Ája ji ájye wɔ né gekwa.

Áwɔ Jisɔs né gekwa

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jɔn 19:17-27)

³² Ndere ájyee, átuú ne mende fɔ né meti ayi ákuú ji nnó Simun muú melo Seren, ápye ji ne utó nnó akpá gekwagé Jisɔs. ³³ Akwɔnégé né melú éwé ákúu nnó Golgota, mabo ami matene nnó “Melú Uɲkɔɲkɔ Makpo” ³⁴ áchyeé Jisɔs mmɔɔ amí áchwaré ne genó eyi génywɔ-nege nnó anyú ne afwɔrégé mami, ashya manyú.

³⁵ Ebwɔ áwɔgé ji, áɲme gefɔgé megyaá fɔ nnó ákaré mandeé jií. ³⁶ Ánérégé ájye jwóle mme ábáme Jisɔs efeé. ³⁷ Ndere ebɔ epyéé mbo ása genó eyigé áké Jisɔs apye né gebagé genɔɔ awɔ né mekpo gekwa eyigé áwɔmé Jisɔs wyee. Ása wye áké, “Gé Jisɔs Mfwa bɔɔ Jus na.” ³⁸ Wye né bií ebií mbo, áwɔ nyá ntó anjo apeá né ebi bɔɔ ukwa. Áwɔ ama né ejií gekwa né egbé ebwɔnye Jisɔs ne ama né egbé ebwɔbe wúu.

³⁹ Ne bɔɔ abi ákoge koógé ájúu Jisɔs mashye mmye, ákamege ne makpo ájwyage ji áke, ⁴⁰ “Wɔ muú ɔké ɔmugé echa upe ɛsɔwɔ, geméégé nnó ndɔ eleé ekwɔné wɔ ɔmage téne ewéchá, mbɔgé nnó ɔlu Maá ɛsɔwɔ, poó geme jyé, ɔtáné mfaá gekwa ɔshulé mme.”

⁴¹ Wyémbo ntó ne anɔɔ baá ampye upe ɛsɔwɔ ne ánleré mabé ɛsɔwɔ chóncho ne ákpakpa melo ájwyaá ntó Jisɔs áké, ⁴² “Apoóge bɔɔ bí chachá, yémbo akaágé poó gemé jií? Pɔ nnó ji aké na ji alu Mfwa bɔɔ Isreli? Goge ji átáné mfaá gekwa áshuúle mme ne esé défyee matɔɔ se ne ji. ⁴³ Ji áfyee metɔɔ ne ɛsɔwɔ, ne ɛsɔwɔ áchwɔ ápoó ye ji mbɔgé ágboó ne ji, néndé ji ajógé aké ji alú Maá ɛsɔwɔ.”

⁴⁴ Yé bɔɔ ubée abi áwɔmé ntó ebwɔ né ukwa, wyembo ntó ne ájúu Jisɔs mashye mmye.

Negboné Jisɔs

(Mak 15:33-41; Luk
23:44-49; Jɔn 19:28-30)

⁴⁵ Kálánjká efyánepeá eké ékwɔnege, nmeé enomé, gemmua gékwé né melo meko kpaá te kálánjká eleé. ⁴⁶ Wye né kálánjká eyimbo eleé, Jisɔs alɔ mánkalé kénjké aké, “Eli, Eli lama sabatani” ula etené nnó Eɔwɔ wa Eɔwɔ wa, ndé ɔlyaa me mbií né efwyale?

⁴⁷ Ne bɔɔ abifo abi átené efeé, áwúgέ ndere Jisɔs ajóge mbo, áferé aké, “Akuú mbo lé Elija muú ekpávé Eɔwɔ.” ⁴⁸ Ne muú ama né geluágé abi átené efeé, alomé gatelé ajye bɔ ekochá anyua né mmu mmɔɔ amí mamýame, ajo né genɔɔ abweé asa né ubɔɔ meno Jisɔs nnó ányú.

⁴⁹ Yémbɔ abifo aké, “Gɔ ji ábé ewú dégé kpé nnó Elija achwɔ poó nye ji!”

⁵⁰ Ne Jisɔs ama akále kénjké afye geme jíí né amu Nte wúú Eɔwɔ.

⁵¹ Wye ndere metɔɔ ekwené Jisɔs mbɔ, ndeé eyi ekaré echa upe Eɔwɔ egyalé uba upeá te mfaá gba-ra-ra-ra etya mme, mme anyigé, tegetege matárávé agyalé ubauba. ⁵² Manome ánené alá fuúfuú ne gejamégé bɔɔ Eɔwɔ abi agboó mé te gachi, ákwilé né negbo. ⁵³ Gébégé Jisɔs akwilé né negbo. Bɔɔ Eɔwɔ bimbo, átané né manome áfé né Jerosale melo ukpea. Áleré mmye mbaá gejamégé bɔɔ.

⁵⁴ Ne muú kpaá bɔɔ bee ne bɔɔ bee abifo abi álú efeé ábáme Jisɔs, ágégé ndere mme anyigé, ne unó bifɔ ebi upyé efo ekwɔ ebwɔ matɔɔ. Ájɔɔge aké, “Wáwálé mende yina abɔ alu Maá Eɔwɔ.”

⁵⁵ Gébé eyigémbɔ ntó, gejamégé andée, átené tete ágéné yéndégenó eyi gepyé. Andée bina átané ne Jisɔs kpaá te né Galilíí ákwólé ji, ápóge Jisɔs, achyege ji unó bi akélege. ⁵⁶ Né geluage andée bina elé, Meri ayi atané melo Magdala,

Meri mmá Jemsi ebwɔ ne Josef, ne Meri mma baá Sebedee. †

Ánií Jisɔs

(Mak 15:42-47; Luk
23:50-56; Jɔn 19:38-42)

⁵⁷ Ne nkwale akwɔnege, muú nka fo ayi atane melo Arimatya akuú ji nnó Josef achwɔ. Ji ntó alú nyá maá utɔɔ Jisɔs ama. ⁵⁸ Áchwɔgé, ajye bane Palet agíí ji nnó achye ji utó ji ajye afere gejkwɔgé Jisɔs aníí. Ne Palet achyéé utó nnó afere gejkwɔgé Jisɔs áchye ji. ⁵⁹ Ne Josef aségé gejkwɔgé Jisɔs, afyalé géjí ne éshyé ndeé pópó ⁶⁰ abweé ajye béle né mmu menome meke ewé ji apye bɔɔ akwyéé né eba ntaá. Ábélégé, apelé gekpékpégé ntaá akweré meno menome ewémbɔ alyaa awilé ji. ⁶¹ Ndere ji apyéé unó bina, Meri muú melo Magdala ne Meri ayifo ájwólé toitoi ne menome ewémbɔ ápélé.

Palet atɔɔ bɔɔ nnó ábámé menome Jisɔs

⁶² Ne bií uyyage, mmyeke bií ebi bɔɔ Jus ákpomege mmye manyé uwyaá bwɔ ukoge, anɔɔ baá ampye upe Eɔwɔ ne ekwɔ bɔɔ Farasi ájye báne Palet, ⁶³ ágaré ji aké, “Ata, délu téé mbo ndere muú dembwólé yimbo ajɔɔ nyá gébégé ji alú mebe nnó, ‘Ndo eleé ekwɔnégé Eɔwɔ abwege nye me nkwilé né negbo.’” ⁶⁴ Ndere elúmbo esé dekelégé nnó wa ɔfyé bɔɔ ábámé menome ewémbɔ kpaá te ndo eyimbo eleé ekóge. Ewéna epye nye nnó ekagé baá utɔɔ bií ájó genkwɔ ji, ne meso gébé agarege gebyɔ nnó Eɔwɔ apye ji akwilé né negbo. Mbogé olá ɔpye mbo wɔ, ne ájogé genkwɔ jíí, dembwólé etire nana depwɔɔ nye etiré mbembe.”

⁶⁵ Ajɔɔgé mbo Palet aké, “Pye ndere wɔ ɔkágé pye, kwyéé bɔɔ bee ɔbele ábámé menome ewémbɔ chánéné.”

†27:56 Elú wáwálé nnó: Baá bina elé Jemsi ebwɔ ne Jɔn.

⁶⁶Ne ájyégé afye gelo né menome ewémbo nnó ékágé muú anene ewu, afye bɔ́ bee ábámé ewu.

Jisɔs akwilé né negbó

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jɔn 20:1-10)

28 Bií uwyaá bɔ́ ukógé, ndere bií ujjáge, Meri muú melo Magdala ne Meri ayifo átané ájye chere ndere menome Jisɔs elú. ²Aké apele mme abo anyígé ne eshye. Ekiénné Eɔwɔ etané mfaánebuú, echwɔ bógene ntaá eniné mbo ebelé babá ejwolé mfaá. ³Menyammye wúú agénege manémané eké gasama, ne mandeé jíí ashwánege pópó eké eshyeé ndeé. ⁴Epyégé mbo, bɔ́ bee abi ábámé menome ewémbo áwe jaja ne efo metɔ́ getu jíí, ákwé eké unkwɔ́ bɔ́.

⁵Ne ekiénné Eɔwɔ ewémbo ejɔ́ ne andée bimbó eké, “Défógé. Nkaá nnó enyú dékelege mbo lé Jisɔs, ayi ábɔ́ áwɔ́mé jí né gekwa. ⁶Ji apó́sé fana, akwilé né negbo wye nkane jí abɔ́ ajɔ́ nnó epye nye. Chwógé dégé melú ewé ábɔ́ ábelé jí. ⁷Ne kérege meso wáwá, dégaré baá utɔ́ bií nnó, ‘Eɔwɔ apye jí akwilé né negbo. Abɔ́ mé mbe ne enyú afé né Galilíí; dégené nye jí ewú!’ Gége genó eyigé me mbɔ́ mangaré enyú mbo.”

⁸Andée bimbó átané né menome ne gatelé, ne efo metɔ́, yémbo ájyeeé ne nechóchɔ́. Áke wáwá manjye gáre baá utɔ́ Jisɔs meko ayi ekiénné egaré ebwɔ́.

⁹Ne ndere ebwɔ́ ájye, Jisɔs abané ebwɔ́ né meti, atamé ebwɔ́ aké mejé ebé ne enyú. Andée bimbó ákwé jí né uká ánoje jí. ¹⁰Ne Jisɔs afyeeé ye ebwɔ́ metɔ́ aké, “Défógé, choge dégaré anjé ba nnó ájye ne Galilíí, ágéne nye me ewú.”

Ambamé menome Jisɔs agaré mechó ewé epyeé

¹¹Ndere andée bina ájye né melo manjye gáre baá utɔ́ Jisɔs genó eyigé Jisɔs ne

ekiénné Eɔwɔ ájɔ́, bɔ́ bee fɔ́ abi ábɔ́ ábámé menome Jisɔs, afé ntó né melo manjye gáre ánó baá amppe upe Eɔwɔ yéndegenó eyi gepyé. ¹²Apyegembo, ánó baá amppe upe Eɔwɔ choncho ne ákpakpa melo, áhomé mbaá ama, áś mala akpa gejamégé njka áchyeé unyélé mbaá bɔ́ bee bimbó ¹³Ágaré ebwɔ́ aké, “Débɔ́ mangaré bɔ́ nnó, baá utɔ́ Jisɔs achwɔ́ jo genkwɔ́ jíí ne utuú gébége enyú débélege gejjá. ¹⁴Ne mbógé gɔ́mena awúgé mechó ewé, esé dékagé nye ndere dégárege jí, nnó ekagé enyú dékpe efwyale.”

¹⁵Bɔ́ bee ásége njka eyimbo, ájye gáre wye ndere ánó baá amppe upe Eɔwɔ áké ebwɔ́ ágaré. Ne abya yina atyaá akpe né gebagé mewaá bɔ́ Jus geko, yeé te fina abya yina álu asanege né gebage mewaá bɔ́ Jus.

Jisɔs aleré mmye mbaá baá utɔ́ bií

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jɔn 20:19-23; Anj 1:6-8)

¹⁶Baá utɔ́ Jisɔs afyaneama áwugé meko ayi Jisɔs alɔ́ ebwɔ́, afé né mfaá mékwé né gebage mewaá Galilíí ndere Jisɔs agaré ebwɔ́. ¹⁷Ne ebwɔ́ ágegeé jí, ánoje jí yémbo abifo áwyaá dembyɔ́ né metɔ́. ¹⁸Jisɔs ajɔ́ ne bɔ́ aké, “Eɔwɔ achyeé me uto né unó uko bi úlú, né mfaánebuú ne fa mme.” ¹⁹Ndere elúmbó chóge ye né malo mme meko dépye bɔ́ ábé ankwólé ba. Abi akemege mambé ankwólé ba, wyagé ebwɔ́ manaá Eɔwɔ né mabo Eɔwɔ nte ne ami maá ne Mendóo Ukpea. ²⁰Lérége ebwɔ́ nnó akwolege majyeeé ami me nchyeé enyú. Ne kaágé wáwálé nnó me mbée wyé ne enyú yéndébé kpaá te mme abyeeé.

Abya melómél Jisós Kras ndere

MAKOS

ásamé

Mekomejwó ayi Jón menwyaá bóó manaá Esowó ágarége

(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Jón 1:19-28)

1 Gé náne abya melómél ayi Jisós Kras, Maá Esowó ákéné. ²Abya yina aló wye nkane Asaya muú ekpávé Esowó abó ásámé nnó, “Esowó aké, ‘Wuúgé, ntóme nyé muú dentwó wa

ayi abwó mbe ne wó

manchwó kwyé meti wye.’

Asaya ama asá ntó nnó, ³muú fó abene mbó né mashwóne aké,

‘Kwyege meti Ata dakené.

Nyaáge éwú ébé cho!’”

⁴Bií fó Jón achwó né mashwóne agarege yéndémuú nnó ákworé metwó wuú álya gabo ne áwyaá ji manaá Esowó nnó, Esowó ajinte gabo wuú. ⁵Yéndégébé gejamége bóó átanége né gebagé mewaá Judiya ne bóó Jerosale áko ájyé wu mekomejwó Jón, áshuú ekúu né gabo ayi ébwó ápyéé, Jón awyaáge ébwó manaá Esowó né Ébéé Jodan.

⁶Jón afyé mandeé ayi átwó ne bya mpó mashwóne. Awélé ekandá mekó menya né gebwe jíí, ne menyéé wuú alu nyá lé égomé ne nwywó.

⁷Jón agarege bóó aké, “Muú fó achwó mbó me meso ayi ájeá geme apwó me, nkwané yé muú ayi nkage mbyéle mme nkaá manyíí unó uka bií wó.” ⁸Ama jwó aké, “Me nwyage enyú ne manaá Esowó

mamímamí ne ji ayi áchwó awyage nye enyú ne Mendoó Ukpea.”

Áwyaá Jisós manaá Esowó

(Mat 3:13-17; Luk 4:1-13)

⁹Né gébé eyimbo, Jisós atané né meló Nasaret né gebagé mewaá Galilíí achwó nnó Jón awyaá ji manaá Esowó ‘né Ébéé Jodan. ¹⁰Gébége awyaá ji manaá Esowó átanége né mmu nnyi, agé mfaanebuú anené Mendoó Ukpea etané mfaá éshúlege ji mmye nkane gepwine. ¹¹Ne meko atané mfaánebuú aké, “Wó ólu maá metwó wa, metwó egwó me ne wó ówó.”

Danchóméló ammuwa Jisós

(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)

¹²Ténéténé yimbo Mendoó Ukpea épye ji afé né mashwóne. ¹³Jisós abelé ewu usaá ndó upea, ne danchóméló achwó kpelé ji. Mbaá ayi ji alu, menya mebomebo ntó elu wye ne makiénné Esowó áchwó póó Jisós.

Jisós aló utwó bií né Galilíí

(Mat 4:12-17; Luk 4:14, 15)

¹⁴Ewyagé Heród apyéé Jón áfyé denó. Jisós atané né gebagé mewaá Judiya afé né Galilíí agarege abya melómél ayi atané mbaá Esowó. ¹⁵Ajwóge aké, “Lyage gabo nyú dékámé ne abya Esowó melómél elé gébé eyigé Esowó ágbarege gefwa jíí gelá kwókwólé.”

Jisós akú baá utwó bií ani abi mbe

(Mat 4:12-17; Luk 5:1-11)

¹⁶Bií fó Jisós abó akoóge né mbále ebeé mega ewé elu né Galilíí, agé Simun ne meymó wuú Andru, áhnméé utófó bwó, elé álu áwáné meshuú. ¹⁷Jisós ajwó ne ébwó aké, “Kwólege me, nlerege nye

¹1:9 Elú wáwálé nnó: Manwyaá bóó manaá Esowó ele manlere nnó bóó áfyé matwó bwó ne Jisós ne ákwólége ji.

⁸1:14 Elú wáwálé nnó: Ókuúge né uba nywe 6:14-29 ókage ula bi áfyéé Jón denó.

enyú ndere ákpálege bɔ́w éké meshuú.”
¹⁸Ténéténé yimbo, ebwɔ́ álya utófó ebwɔ́, ne ákwólé ji.

¹⁹Ndere Jisɔ́s ályá eféé ajyeé mbe gachye, agé Jemsi ne Jɔ́n meɲmo wuú, ebwɔ́ álú baá Sebēdee. Ábɔ́ álú mmu ékpée átome upaá utófó bwɔ́. ²⁰Akuú ebwɔ́, ne yé gébé áchɔ́ wɔ́ álya nte ebwɔ́ Sebēdee né mmu ékpée ne bɔ́w utɔ́w abi ebwɔ́ áselé, ne ákwólé ji.

Jisɔ́s afere mende fɔ́ meló nchye mmye

²¹Jisɔ́s ne baá utɔ́w bií áfé né Kapanɔ́m, bií uwyaá bɔ́w Jus ukwónégé afé né echa mmyemenene alɔ́ mánlérégé. ²²Bɔ́w áwu nkane ji alérege ála mano mekpɔ́ fuú né gefɔ́w eyígé ji álérege néndé álérege ne ncha ayi atane mbaá Eɔ́wɔ́ épófɔ́ eke ánléré mabé Eɔ́wɔ́.

²³Mende fɔ́ ayi awya meló nchye abɔ́ alu ntó mmu echa mmyemenene, aké agéne Jisɔ́s alɔ́ mánkalégé aké, ²⁴“Jisɔ́s ayi Nasaret, ɔ́kelege mampye esé ndé? Ɔ́chwɔ́ maníí esé mbwe? Nkage wɔ́, ɔ́lu Muú Ukpea ayi atané mbaá Eɔ́wɔ́.”

²⁵Jisɔ́s anyá meló nchye yimbo aké, “Kwéné meɔ́wɔ́, táné ji mmye.”

²⁶Meló nchye yimbo apye ji akalé akwé mme achu gbokgbok ne atané ji mmye. ²⁷Bɔ́w ako ágégé gefɔ́w yina ala mano mekpɔ́ fuú ne ágige ate áké, “Éwé etané efɔ́? Ndɔ́fɔ́ elé gefɔ́wé geno eyi geke ne utoó? Mende yina awya uto mányá áló nchye ne áwúu ji.”

²⁸Ɔ́wya wɔ́, ngɔ́w Jisɔ́s akwɔ́ akwɔ́né gebagé mewaá Galilíí geko.

Jisɔ́s apye gejamégé bɔ́w mameé atóó

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹Jisɔ́s, Jemsi ne Jɔ́n ályágé echa mmyemenene, ebwɔ́ ako áfé cho né gepúgέ Simun ne Andru. ³⁰Ne mmá mendée Simun ameé njaja gefwine abelé mfaá ukwɔ́, ágare Jisɔ́s nnó mendée yimbo ameé. ³¹Awuúge mbɔ́ atene ji

nekune mmye agbaré ji ebwɔ́ abwe ji akwílé ajwɔ́le ka. Ténéténé yimbo gefwine gebyé ji mmye ne mendée yimbo achyé ebwɔ́ menyeé.

³²Ne nkwale akwɔ́nege, gébégé mɲmeé epwyaá, bɔ́w áchwɔ́ ne bɔ́w mameé ako ne ye abi aló nchye áchyeye ebwɔ́ efwyale mbaá Jisɔ́s. ³³Ne gemege melo geko gechwɔ́ chóme né menombi gepú eyige Jisɔ́s álu. ³⁴Ɔ́fée ne Jisɔ́s apyé gejamégé bɔ́w bi ámeé ufɔ́w mameé atóó ne ama féré abifɔ́ gejamégé aló nchye mmye. Akámé fɔ́ aló nchye abifɔ́ áɔ́w meɔ́w wɔ́ néndé ákaa gefɔ́wé muú yi ji álu.

Jisɔ́s agaré mekomeɔ́w Eɔ́wɔ́ né gebage mewaá Galilíí

³⁵Dondo gemuá mme Jisɔ́s akwile afé né melu éwé bɔ́w álá pɔ́ wyyeé, anenemmye. ³⁶Simun ne abifɔ́ áló ji mánkelé. ³⁷Ágégé ji áké, “Yéndemuú akelege wɔ́.”

³⁸Jisɔ́s aké ne ebwɔ́, “Esé debɔ́ manjye ntó mata malɔ́ ayifɔ́ nnó ngaré ntó ebwɔ́ mekomeɔ́w Eɔ́wɔ́ nende gé genó eyi gepyé me nchwɔ́ mbɔ́.”

³⁹Ne Jisɔ́s ake né gebagé mewaá Galilíí geko agarege mekomeɔ́w Eɔ́wɔ́ né mmu macha mmyemenene bwɔ́ ne aférégέ bɔ́w aló nchye mmye.

Jisɔ́s apye muú ubá atóó

(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰Bií uma, muú ubá fɔ́ achwɔ́ tó mánó mbe ushu Jisɔ́s, ane ji mmye aké, “Mbɔ́gé ɔ́kelege, pye me nkpea.”

⁴¹Jisɔ́s áwuúgembɔ́ meshwe akwɔ́ ji metɔ́w, anyaá ebwɔ́ wuú ata ji aké, “Nkelege, kpea.” ⁴²Ájógémbɔ́ ubá mende yimbo ubye, akpea. ⁴³Jisɔ́s anerege, aké alyaáge mende yimbo nnó ajye, aji ji etu, ⁴⁴ajɔ́w ne ji aké, “Ékagé ɔ́pye muú fɔ́ akaá genó eyi gépye ne wɔ́. Chó léré lé mmye jyé mbaá mémpyé upe Eɔ́wɔ́ áchére agé nnó ɔ́toó. Ne chyeé

genó eyíge ebé Mosis éjɔɔ, mampye bɔɔ ákaá nnó ɔtoó.”

⁴⁵ Yémbɔ mende yina ajyege ake agaré abya yina mbaá meko, ne gegare eyi gepye Jisɔs kpené sé melo gbógónɔ ajwɔle shushu, ne yémbɔ bɔɔ átánege yéndé mbaá áchwɔ wye eta wuú.

Jisɔs apye muú úchánchi atoó

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

2 Jisɔs ábélégé éwu mboó ndɔ, ama akéré meso né Kapanɔm ne bɔɔ áwú nnó alú mmu. ² Gejamé gé bɔɔ áchwɔ chome né mmu gepú, ágbeé kpaá melu epó sé yé né menombi. Ne Jisɔs abó agaregé ebwɔ mekomejɔɔ Esɔwɔ. ³ Ndere alerege ande fɔ aníi, ákpá muú úchánchi né ulú áchwɔ ne ji mbaá Jisɔs. ⁴ Ákwɔwɔné gé ágé fɔ meti mánkpɛ ne ji mmu gepú wɔ, gétúgé bɔɔ ájamé dɔɔ, ákwɔ mfaá gepú átí embu né mfaá nchu mbaá yi Jisɔs alu. Ánérégé ábwe mende yimbo ne gebɔ, ápyé ji ashule mme. ⁵ Jisɔs agégé ndere bɔɔ bimbo áfyéé matɔɔ ne ji, aké ne mende úchánchi yimbo, “Maá wa, ájiinte gabo wyeé.”

⁶ Eke epyéémbɔ ánleré mabé Esɔwɔ fɔ abó alú efeé, áwúgembɔ álɔ mangígé né matɔɔ ebwɔ nnó ndé muú na? ⁷ “Epye nnó ne mende yina ábayaá Esɔwɔ. Ajɔɔ eké ji alu Esɔwɔ. Esɔwɔ mbií ne akage jinte gabo muú.”

⁸ Jisɔs akaá me genó eyige ebwɔ áféré gé né mmu matɔɔ bwɔ, agií ebwɔ aké, “Ulannó enyú déwya gefɔgé uféré bimbo né matɔɔ nyú? ⁹ Ndé gelu pere manjɔɔ ne muú uchánchi, ‘Nnó ájiinte gabo wye,’ waá manjɔɔ nnó, ‘Kwile téné, pwi gebɔ jye ke jye.’ ¹⁰ Nkelege mámpye enyú dékaá nnó Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá.” Jisɔs aké ne mende úchánchi yimbo, ¹¹ “Kwile téné, pwi gebɔ jyé, ɔjye mmu.”

¹² Ajɔgembɔ, mende yimbo akwilé téné mbe ushu bwɔ ako, apwi gebɔ awulé né gepú jíi. Ne bɔɔ ako alá mano mekpo

fuú, áfeége Esɔwɔ ake, “Ese delú dangé gefɔ geno eyige na.”

Jisɔs akú Levi ndere maá utɔɔ wuú

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Bií fɔ Jisɔs ama jye né mbále gén-toógé mewaá Galilií. Ne gejamé gé bɔɔ áchwɔ nɔ ji mme, alɔ manleré ebwɔ mekomejɔɔ Esɔwɔ. ¹⁴ Ndere Jisɔs álya efeé akene ajye, agé Levi maá Alfɔs. Ajwɔlé né melú utɔɔ wuú ásele ñkámakpo. Jisɔs akuú ji aké, “Kwólé me.” Ne akwilé ka alɔ mankwólé ji.

¹⁵ Éwyágé ndere Jisɔs ajwɔle ányéé menyéé ne baá utɔɔ bií né gepúgé Levi, gejamé gé ánselé ñkámakpo ne bɔɔ ubeé ne gejamé gé bɔɔ abifɔ abi ákwɔlege Jisɔs, abó ányéé ntó menyéé ne ji. ¹⁶ Ne ánleré mabé Esɔwɔ fɔ abi alú bɔɔ Farasi, ágégé nkane Jisɔs anyéé menyéé ne ánselé ñká makpo ne bɔɔ ubeé, ágií baá utɔɔ bií áké, “Ulannó ne Jisɔs anyéé menyéé ne ánselé ñkámakpo ne bɔɔ ubeé?”

¹⁷ Jisɔs awúgé genó eyíge ebwɔ ágií baá utɔɔ bií, ató ebwɔ neka aké, “Bɔɔ abi alá meé, ákélégé fɔ muú uka, élé abi ámeé ne ákélege. Ne me nchwɔ fɔ fa mme mánkú bɔɔ abi álu cho né Esɔwɔ wɔ, nchwɔ lé mánku bɔɔ abi ápyéé ubeé.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ Bií fɔ baá utɔɔ Jɔn ménwyaá bɔɔ manaá Esɔwɔ ne abi bɔɔ Farasi, álya menyéé kpékpé getúgé deporé Esɔwɔ. Ne bɔɔ fɔ ágégé mbɔ áchwɔ gú Jisɔs áké, “Ulannó baá utɔɔ Jɔn ne abi bɔɔ Farasi ályage menyéé kpékpé, ne abyéé alá pye mbɔ?”

¹⁹ Ne Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “Nnó ájeé menɔ neba ályage menyéé kpékpé ayi menɔ neba alú ne ebwɔ? Ákáge lyaá fɔ. ²⁰ Yémbɔ gébé gebeé nye eyíge menɔ neba alá beé nyé sé ne eb-

wó, éféé ne ályáge nyé menyeé kpékpé ne mboó gébé gétúgé deporé Esɔwɔ.”

Gepo geke géselé fɔ gekwene gepo

²¹ Jisɔs ama tó makámejɔɔ ayifɔ aké, “Ne muú akaágé sé fɔ gebagé ndeé geke akwɔmé embu né ndeé eyi gekwéne. Apyegé mbo gebagé ndeé eyigembo génywerege nye gépye ndeé yimbo egyalé dɔɔ. ²² Ne muú akpané fɔ mmoɔ make áfyé né ukwéne unó mmoɔ ebi akwyéé ne mekɔ menya. Apyegé mbo, mmoɔ mimbo mamuale nye mapye unó mmoɔ bímbɔ úgbɔ. Mmoɔ ne unó mmoɔ ebimbo uchoge nye detú. Áfyé le mmoɔ make né unó uke.”

Nkwé ayi bíí uwyaaá bɔɔ Jus

(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Né bíí uwyaaá bɔɔ Jus fɔ, Jisɔs ne baá utɔɔ bíí ákoóge né mekɔ gefɔgé nchi fɔ eyi ákuú nnó wid. Ndere ebwɔ ákoóge né mmu mekɔ wembo, baá utɔɔ bíí áló mánkógé gefɔgé nchi eyimbo álálege ányéé. ²⁴ Ne bɔɔ Farasi fɔ ágegé mbo, ájɔɔ ne Jisɔs áké, “Gé ebé se ékámé fɔ nnó baá utɔɔ byé ákɔɔ nchi bíí uwyaaá wó.”

²⁵ Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Enyú délú danjɔɔ né mmu nywe Esɔwɔ dékaá genó eyigé mfwa Devid ápyé nyá gébége mesa ámmye ji ne bɔɔ bíí wɔ? ²⁶ Akpe nyá mmu echa upe Esɔwɔ, abɔ bred ayi abɔ ájelé áchye mbaá Esɔwɔ ányé. Ewe ebe se eké muú yicha anye fɔ menyeé yi ajéle áchye mbaá Esɔwɔ, ekose ámpye upe Esɔwɔ wó. Yé mbo Devid ábɔ anyé achye ntó bɔɔ bíí.” Mechɔ ewe epye gébége Abyata alu mfwa ámpyé upe Esɔwɔ.

²⁷ Jisɔs anmre ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Ákwyé fɔ mekwaá gétúgé bíí uwyaaá wó, ákwyé lé bíí uwyaaá gétúgé mekwaá.

²⁸ Nkelege mangaré enyú nnó Maá Nte Mekwaá ne alú Ata ayi abɔɔ utó mangaré mekwaá genó yi abɔ mampye bíí uwyaaá bɔɔ Jus.”

Jisɔs apye mende yi ebwɔ egboó ji atoo

(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

3 Jisɔs ama jye né echa mmyemenene ne mende ayi ebwɔ egboó ji abɔ alú wye. ² Éféé mbontó, bɔɔ fɔ abi ákélege meti mánjɔɔ nnó Jisɔs ápye genó gebo álú wye ápéle ji dome mange nnó apye nye mende yimbo atoo né bíí uwyaaá bwɔ ne ájɔɔ nnó ákwé ebé. ^{**3} Jisɔs aké ne mende yimbo, “Kwilé, chwɔ téné mbe ushu bwɔ.” ⁴ Agií ebwɔ aké, “Ébé esé eké depye ndé né bíí uwyaaá? Eke depye galógál wá gabogabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyaaá ji agbó?”

Ne yé muú ayi anené meko apó. ⁵ Metɔɔ esɔɔ Jisɔs dɔɔ ape ebwɔ agyaaá yémbo meshwe akwɔ ji metɔɔ gétúgé ájeá matɔɔ. Ajɔɔ ne mende yimbo aké, “Nyaá ebwɔ wye.” Ányágé ebwɔ wuu etoo. ⁶ Ténéténé yimbo bɔɔ Farasi átáné dafye ájye báne ekwɔ Herɔd, áss mala nnó apye Jisɔs áwá.

Gejamége bɔɔ ákwólege Jisɔs

⁷ Jisɔs ne baá utɔɔ bíí ályaaá áfé ne mbále gentoge mewaá Galilíí, né gejamége bɔɔ ákwólege ji abi átáné gebage mewaá Galilíí, Judiya, ⁸ Jerosale, Idu-miya, abi átáné egbé ebéé Jodan, ne gebagé mewaá eyi gelu kwókwólé ne Tiya ne Sidɔn. Bɔɔ bina áko ábɔ áchwɔ efeé gétúgé áwú unó bi Jisɔs ápyeé. ⁹ Jisɔs agaré baá utɔɔ bíí nnó ákwyé ekpeé ji akpe mmu, néndé bɔɔ ája dɔɔ ekagé ánméré ji mme. ¹⁰ Ne gétúgé ji apye gejamége bɔɔ atoo, bɔɔ mameé ako ámmye mánchwɔ ji mmye nnó áta ji. ¹¹ Yén-

****3:2** Elú wáwálé nnó: Mabe bɔɔ Jus áleré nnó mampye muú átoó elé utɔɔ gétúgé eyigémbo, ákamege fɔ muú apye muú átoó né bíí uwyaaá ekosé mbogé muú nemeé yimbo ala meti negbo.

dégébé bɔɔ bi áwya aló nchye ágegé Jisɔs, aló nchye bimbo ápye ebwɔ akwéne mme mbe ushu wuú ákálege áké, “Wɔ ɔlu Maá Ɛsɔwɔ.”

¹² Yémbɔ Jisɔs anyáne abi nnó ékáge ájye ágáre bɔɔ ákaá gefɔge muú yi ji alu.

Jisɔs ajya ángbá bíí áfyáneápea

(*Mat 10:1-4; Luk 6:12-16*)

¹³ Ɛwyagé Jisɔs afé mfaá mekwé, akuú bɔɔ bí ji akelege nnó ákwɔle ji, áchwɔgé, ¹⁴ ajya bɔɔ áfyáneápea nnó ábé ne ji, achye ebwɔ mabo nnó ángbá. Agare ebwɔ aké, “Ntɔme nye enyú dafye nnó déjyé degarége mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ melóméló, ¹⁵ ne uto bíí déférége aló nchye bi áchyége bɔɔ efwyale mmye.”

¹⁶ Ge mabo bɔɔ abi ji ajyá na, Simun ayi Jisɔs achye ji mabo amifɔ nnó Pita, ¹⁷ Jemsi ne menjme wuú Jɔn baá Sebédée, Jisɔs achye bwɔ mabo nnó Banagis, ula útené nnó baá nénfée. ¹⁸ Andru, Filip, Batolomyo, Matyo, Tɔmasi, Jemsi maá Alfɔs, Tadyɔs ne Simun ayi alu muú ekwɔ bɔɔ Kanenia, ††¹⁹ ne Judas Iscarot ayi meso gébé achyé Jisɔs mankwaa.

Jisɔs apɔ ula uma ne Belsebɔb mfwa aló nchye

(*Mat 12:22-30; Luk 11:14-23*)

²⁰ Ndere bɔ Jisɔs akérége mmu, gejamége bɔɔ ama chwɔ efeé ája kpaá ápye ji ne ákwólé bíí gébé gepɔ eyi ebwɔ ákáge nyeé yé menyéé. ²¹ Bɔɔ ula gepú Jisɔs áwuúge ndere bɔɔ ájɔge nnó Jisɔs alé meé gebwɔ áfé manjye se ji.

²² Ne ánleré mabé Ɛsɔwɔ fɔ abi átané Jerosale ábɔ ájɔge áké, “Jisɔs awya melo nchye ayi ákuú nnó Belsebɔb mfwa aló nchye. Ji ne achyége Jisɔs uto nnó ábúge aló nchye.” ††

²³ Jisɔs awúgembɔ, akúu bɔɔ bimbo nnó áchwɔ, áchwɔge aló mántó eb-

wɔ makámejɔɔ aké, “Danchɔmeló ákáge bú mbo gemɛ jíí nnó? ²⁴ Mbɔgé melo ekarége eké emyé ne ate, melo ewémbo eténége. ²⁵ Mbɔgé ula gepú ukarége, uké umye ne ate utyage. ²⁶ Ne mbɔgé danchɔmeló aké amye ne bɔɔ bíí, ebyennó ewú ebye.

²⁷ “Muú ákaáge kpe fɔ gepúge meto muú ájɔ genó mbɔgé alá bɔmbe áwé ji wa. Ékosé nnó mbɔgé mbe awege ji ne ákaáge kpe ajó yéndégenó.

²⁸ “Ne enyú kaáge wáwálé nnó Ɛsɔwɔ ajigente gabo yi muú apye ne mejɔɔ mebomebo ewé étánege ji meno. ²⁹ Yémbɔ ájígé fɔ nte muú ayi ájɔge mejɔɔ mebomebo ne Mendóó Ukpea, gabo yimbo alaá ji mmye te kwyakwya.” ³⁰ (Jisɔs ajɔmbo gétúge bɔɔ ábɔ ájɔge nnó, “Ji awyaa meló nchye.”)

Mmá Jisɔs ne áɣmo bíí

(*Mat 12:46-50; Luk 8:19-21*)

³¹ Mmá Jisɔs ne aɣmó bíí áchwɔ téne dafye, átɔ muú nnó akúu ji. ³² Ne gejamége bɔɔ bíí ájwólé áncɔ Jisɔs mme, ágaré ji áké, “Mmá wye ne aɣmó byéé álú dafye ákélege wa.”

³³ Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Gɔge me ngaré enyú ntó muú ayi alú mmá wa ne áɣmó ba”. ³⁴ Abwólé ape bɔɔ bíí ájwólé áncɔ ji mme aké, Gége mmá wa ne aɣmó ba na. ³⁵ Yéndémuú ayi awuú ne ápyé genó eyígé Ɛsɔwɔ ákelege, ji ne alú menjmo wa ne mmá wa.

Nekanémejɔɔ Mentyaá mbwe

(*Mat 13:1-9; Luk 8:4-8*)

4 Gébé gefɔ Jisɔs afe né mbale gén-toógé mewaa Galilií, aló mánlere mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ ewu. Gejamége bɔɔ ákwólé ji áfé ewu. Ji ágége nnó bɔɔ bimbo ájá dɔɔ, ajye kpe ajwólé mmu ékpée ewé élu mbale mewaa. Bɔɔ bimbo

††3:18 Élu wáwálé nnó: Ekwɔ bɔɔ Kanenia ula utene nnó ekwɔ bɔɔ ukoge.

††3:22 Élu wáwálé nnó: Belsebɔb ne danchɔmeló élé muú awu ama.

álaá né mbale gentoo mewaá. ²Álerege ebwó gejamégé unó né makámejó. Ndere ábó alérege aké, ³“Wuúge! Bii uma mepye makó fó afé manjye tya mbwé né mekó wuú. ⁴Ndere átyaá ájyeé, ámé mbwé áyifó ákwé né maá meti ayi bó akoge wye, denywoné dégé gé déchwó chwé dényé. ⁵Ámé áyifó ákwé né mfaá mme etárávé mbaá ayi mme alá jaá wye wó. Ebelé yeé wó áchií. Ne élé mme alá jaá wye wó. ⁶Ŋmésé étyégé, edo mbwé yimbo, ne élé maka alá kpe mme chánchá wó, adé agbó. ⁷Ámé ayifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchige wye, áchigé, genkpé eyigémbo géwé gekweré mbwé yimbo, meshíí ejo agbó, mbwé yimbo áfyé uló wó. ⁸Yémbo ámé ayifó ákwé né mme melóméló, awégé áfyé uló, ayifó áfyé uló esaá mesó efya, ayifó áfyé usaá uléé ne ayifó usaá uta apwó nkane ábó átyá.”

⁹Jisós ánerégé manto nekanemejó eníne na aké, “Muú yi áwyaá matu mawú, áwú.”

Ula bi Jisós atóme makámejó

(Mat 13:10-17; Luk 8:9, 10)

¹⁰Ewyágé Jisós alyaa gejamégé bóó bimbó ala mmyemmye jíí, ángba bíí áfyáneápea ne bóó bifó abi álu kwókwóle ne ji ágíí ji ula bi ji atome makamejó. ¹¹Aké ne ebwó, “Élé enyú ne Ešwó apyé nnó dékaá gbogwó unó bi úlú nya bibí né gefwa jíí, ne abi alá pó né gelua genyú, ntome lé ebwó makamejó, ¹²nnó,

‘Ápele wye pele yémbo ágegé fó;

ne awuúge lé wúu,

yémbo ákágé fó ula;

Nnó ekágé ákére meso mbaá Ešwó ajige nte gabo bwó.”

Jisós agare baá utóó bíí ula nekanemejó mentya mbwe

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹³Ne Jisós aké ne ebwó, “Enyú delá ká mbo ula nekanemejó eni na wó, depyembo nnó ne dekaá ayifó?”

¹⁴Mbwé ayi mepyé mekó atyá mbo, élé mekomejó Ešwó. ¹⁵Gejamégé bóó bifó álu eké mbwé ayi ákwené meti, ebwó áwúgé mekomejó Ešwó, ténéténé danchóméló achwó aféré mekomejó yimbo né mmu matóó bwó. ¹⁶Bóó ábifó álu eké mbwé ayi ákwené né mfaá mme etárávé, áwúgé mekomejó Ešwó ténéténé yimbo, áse ji ne nechóchó. ¹⁷Yémbo mekomejó Ešwó ájwóle ebwó né mmu metóó wó néndé álú eke genóó eyi gelá gepó ne maka né mme. Ne ábógé efwyale mangé ndere bóó ápaá ebwó gétúgé mekomejó yimbo, ténéténé ájá mmye meso. ¹⁸“Bóó abifó álu eké mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshíí ejomé. Ebwó bina álú eké bóó abi áwugé mekomejó Ešwó, ¹⁹yémbo élé ebwó áwyaá mmwólé né unó mme, ábóó gejeé ne ŋka ne ufóó unó uko bí ebwó ákélege, unó bina ujo mekomejó yimbo upyeé ebwó áwó umpome ulóúló wó. ²⁰Yémbo bóó abifó álú eké mme melóméló, ebwó áwúgé mekomejó Ešwó áse ji áfyé mmu genwáge bwó, áwóme umpome ulóúló, abifó áfyé uló esaá meso áfyá, abifó usaá uló uléé, ne abifó ntó usaá uló uta epwó nkane ábó ápené.”

Muú abíí fó mekomejó Ešwó mbaá bóó

²¹Jisós ama jóó ne ebwó aké, “Muú akágé lwe fó étúléŋká abo gesá ákweré ye mambelé éwú né ntee ukwó. Anma ewú mfaá. ²²Yé genó eyi gebeé bíbí bóó alá kágé nye gépó. Ne genó fó gépó eyigé ákwérégé gejí bóó alá kágé. ²³Mbógé muú awya matu, awú.”

²⁴ Ajɔɔ ntó ne ebwɔ aké, “Sége gébé nkane enyú déwúu depɔ. Gefɔɔ eyíge démege genó déchyége muú, mbɔntó ne ámege nye áchyéé enyú. Ne achyége nye ntó enyú eyi géjame gepwɔɔ. ²⁵ Muú ayi awya genó, ji ne ágbége nyé ji ebwɔ, ne muú ayi alá pɔ, yé ékéké ewé ji awya, áséle nye eta wuú.”

Nekanémeɔɔ mbwé yi awéne

²⁶ Jisɔs ama jɔɔ aké, “Gefwage Eɔwɔ gélú nkane mbwé ayi mempyé makɔɔ ápene. ²⁷ Alyaá afé apye unó bií ebicha agéne ndere mbwé wuú áwéne, ne yé genó eyi gepye mbwé wuú áwéne akágé. ²⁸ Elé mme ne apye nnó amé mbwé áchií, áwé ákwóné áfyé ulɔ. ²⁹ Ne gébé eyíge mbwé yimbo ágélégé me mempye makɔɔ achwɔ alɔ mansɔré ne esaá nende gébé gekwóné.”

Nekanémeɔɔ mbwé ayi ákuú ji Mɔsta

(Mat 13:31-32; Luk 13:18, 19)

³⁰ Ne Jisɔs ama agii ntó aké, “Ese deɔge nnó gefwage Eɔwɔ gélú nkane nde? Mmége nyé geji ne ndé nekanémeɔɔ? ³¹ Gélú nkane mbeé mbwé ayi ákuú mɔsta, ápege alu ɔ́nénɔ́néné eke nyiné mbwé ngboɔ. ³² Ébélégé ndere ápéne néchií, nówé, nébwólé gekpékpégé genɔɔ eyi gepwɔɔ unɔɔ uko, gefye mata ayi denwɔ́né débígé ɔ́mɛé, déténege anyua bwɔ wyé.”

Ula bí Jisɔs álerege né makámeɔɔ

(Mat 13:34-35)

³³ Jisɔs agaré bɔɔ mekomeɔɔ Eɔwɔ né gejámégé makámeɔɔ aleré ebwɔ né gefɔ eyige ebwɔ ákage káa ula. ³⁴ Ajógé fɔ ne ebwɔ ayi alá tóme makámeɔɔ, yémbo gébége abegé ji mbi ne baá utɔɔ bií á-garege ebwɔ úla yéndé mechó.

Jisɔs anyá mbyonnyi atené

(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Ne nkwale Jisɔs ajɔɔ ne baá utɔɔ bií aké, “Déchyaá gentógé mewaá de-jyé egbé né.” ³⁶ Ne ebwɔ álya gejámégé bɔɔ efeé, ne Jisɔs ajye jwɔle mé mmu ékpe, ne baá utɔɔ bií achwɔ kpé. Ebwɔ álɔ mánychya ne mákpée ayifɔ ákwɔlege. ³⁷ Ndere ájye, mbyonnyi metometo ách-wɔ bule nnyi ne ngba nnyi apye nnyi nébúlege, apye ékpe enyige ne uto ne manaá malɔ mankpéne né ékpe, éla mankemanke. ³⁸ Jisɔs abɔ alú né meso ékpe, anéré mekpo né genɔɔge mekpo, abelege. Ne baá utɔɔ bií ájye pe ji ájɔge áké, “Ménleré ɔbo gébé nnó ese dechwɔ gbó wɔ?”

³⁹ Ne Jisɔs akwilé ka, anyá mbyo nnyi yimbo ajɔɔ aké, “Mgbannyi tené nyámeé.” Mbyo nnyi yimbo átené, mbaá akwené tómeé. ⁴⁰ Ewyage Jisɔs agii ebwɔ aké, “Défɔɔ ndé? Défyéé fɔ matɔɔ ne Eɔwɔ wɔ?”

⁴¹ Ála mano mekpo fuú áwére ne efɔ metɔɔ ágige ate áké, “Ndé gefɔge muú na? Yé mbyo nnyi ne mgbannyi áwuú ji?”

Jisɔs abú aló nchye átané mende fɔ mmye

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

5 Jisɔs ne baá utɔɔ bií áchyaagé gentóogé mewaá Galilí, ákwóné mbale nnyi kwɔkwólé né gebagé mewaá Garesene. ² Ndere Jisɔs átané né ékpe ashule né mbale nnyi, mende fɔ yi awya meló nchye átané né manome ayi áchomé né etárávé abó gatelé áchwɔ báne ji, ³ ji ajwɔlege le né manome. Yé muú yi akágé wé se ji ne bɔ mkpokove apɔ, ⁴ Ndo ndo ne ndo ábɔ áwéle mé ji uka ne amu yémbo asɔrege bɔ ɔ́kpɔkove ne use bi úlú ji uka agbe. Mende yina atóo kpaá apwɔ ayi muú alá kágé ba ji mme awe. ⁵ Utuú ne nwómésé mende

yimbo akene tametame né manome ne mfaá makwe, akalege ne asorege menyammye wuú ne mataá awuú ubale.

⁶ Aké agene Jisós tete, abó gatelé, ajye tó manó né mbe ushu Jisós. ⁷ Apyegé mbo, alile akalege kénké aké, “É é Jisós, Maá Esówa Anyata! Óbó ndé mechó ne me? Kélé mabo Esówa nnó ÷hyegé fí me efwyale.” ⁸ Ajogembo élé Jisós abó anyane ji nnó, “Wó meló nchye táné mende yina mmye.”

⁹ Ewyagé Jisós agí ji aké, “Mabo mye makamege nnó?” Mende yimbo ashuú ji meko aké, “Nkamege ‘Gejamé’, néndé ese delú gejamé.” ¹⁰ Ne aló nchye ane Jisós mmye nnó ekágé ábú ebwó átané né gebagé mewaá eyigémbo.

¹¹ Wye efeé, nfoné mekwende fó nébó nényéé kwókwólé né mbyó Mékwe. ¹² Aló nchye bimbo áne Jisós mmye nnó álya ebwó ájyé kpe mekwende eyimbo mmye. ¹³ Jisós akamé. Aló nchye bimbo átané ájye kpe nfoné mekwende eníné mbo né mmye. Ákpegé mbo, nébó neshulé Mékwe, nékwé mmu gentoóge mewaá néke. Nfoné mekwende eníné mbo nelú genógé bó delé ápea.

¹⁴ Ámbamé mekwende yimbo ágégé, ábó afé né meló mangaré genó eyi gepyéé, abifó afé né makóó ágarege abya yimbo. Ne bós átané nnó áchwó áge mechó ewé epyéé. ¹⁵ Ne ebwó ákwónégé mbaá ayi Jisós alu, ágé ntó mende ayi abó awya gejamégé aló nchye ndere ajwolé efeé ne mandeé jíí mmye, akéré menyammye wuú. Ebwó ágégé mbo efo ekwó ebwó matóó. ¹⁶ Bós bí abó ágené genó eyígé pyé áló mangaré mechó ewé epye ne mende yi abó awya aló nchye, ágarege ntó mechó ewé epye ne mekwende.

¹⁷ Ne ebwó áló máne Jisós mmye nnó ályaá gebagé bwó ájye.

¹⁸ Ndere Jisós abó akpéne mmu ekpée, mende yi abó awya aló nchye ane Jisós mmye nnó ago ji akwólé ji.

¹⁹ Yémbo Jisós akamé wó. Agare le ji aké, “Kere meso mbaá bós bye ne ÷gare ntó ebwó nkane Esówa agené wó meshwe, apóó wó ne unó uko bi ápyéé eta wyé.”

²⁰ Mende yimbo afé né gebagé mewaá eyigé ákuú geji nnó Dekapolis, mme maló ufya, aló mankené ne agarege galógáló ayi Jisós ápyéé eta wuú. Mechó ewena épye yéndémuú ayi awuú ala meno mekpo fuú.

Maá Jarós ne mendée ayi ataá nku Jisós

(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Bó Jisós ama kpe ékpe áchya ákéré egbé gentógé mewaá Galilíí. Ne ndere atené mapeá nnyi, njuné bós néchwó nó ji mme. ²² Ne Jarós muú kpaá né echa mmyemenene ewe elu efeé abó alu nto geluage bós bimbo. Gébége agené Jisós, ajye tó manó mbe ushu wuú. ²³ Aló manené Jisós mmye ne metóó wuú meko nnó apóó ji. Aké, “Maá wa ayi kóó mendée amee ne achwó gbó. Ata, chwó nere ji ebwó mmye, apege nye.”

²⁴ Jisós alya, aló manjye ne Jarós. Ne njuné bós nekwolege ji, egbe we ne ewe ájmerege ate mme.

²⁵ Né geluage bós bimbo mendée fó abó alu ayi manóó mátánege ji mbe, málé aymé áfyáneápeá. ²⁶ Mendée yina agé me efwyale dós, achó ñka mbaá bó maka kpaá yeé galógáló apó. Yémbo ébóó wye bóó. ²⁷ Mendée yimbo abó áwuú ngo Jisós ake né mpu ekwó bós ewémbo, achwó ji né meso, anyaa ebwó, atá nku wuú. ²⁸ Ajoge ne geme jíí aké, “Mboge ntagé yé lé mandée jíí, ntoge nye.”

²⁹ Atágé mbo, ténéténé manóó mansó. Ne awuú menyammye wuú nnó atoó.

³⁰ Wye né gébé eyigémbo Jisós awuú nnó uto útané ji mmye, ábwolé mmye ne njuné bós aké, “Waá ataá mandeé ya?”

³¹ Baá utóó bíí áké ne ji, “Ge nkane ge-jámégé bọ́o ánóó wọ́ mme, epyeémbọ́ nnó ne ọ́gige nnó waá ataá wọ́?”

³² Yé lé ebwó ájọ́ombọ́, Jisọ́s ashíí wye mampẹle agyage, agíge muú yi abọ́ ataá ji. ³³ Mendée yimbọ́ ákaáge genó eyigé gepyeé né menyammye wuú, atané metóómetóó bọ́o bimbọ́ awere ne efọ́ metóó achwó kwé mbe ushu Jisọ́s. Apyege mbọ́, agare ji abya wuú meko. ³⁴ Ne Jisọ́s aké ne ji, “Maá wa, ọ́toó getúgẹ́ ọ́fyeé metóó wye ne me. Ọ́mágé wú sé ubale. Kẹ́ pere.”

³⁵ Ndere Jisọ́s abọ́ alú jọ́ge ne mendée yimbọ́, bọ́o dentóó atané né gepúgẹ́ Jaros áchwó gáre Jaros aké, “Maá wye agbó mé, ọ́chyege sé ménleré efwyale detú.”

³⁶ Ne Jisọ́s afyeé mekpo né depo etiré ájọ́gé wó, yémbọ́ aké ne Jaros, “Ọ́fọ́gẹ́, fyé lé metóó ne me.” ³⁷ Akamé fọ́ nnó muú yicha akwólé ji wó ékosé Pita ne Jemsi ne meṣmọ́ wuú Jón. ³⁸ Ákẹ́gé ákwónégé gepúge Jaros, Jisọ́s age nkane bọ́o ákwené tametame áyiáge, ádorege mmye mme álíle kenke. ³⁹ Jisọ́s akpé mmu aké ne ebwó, “Ndé enyú déyiáge délíle? Maá mesó mendée yina agbọ́ wó, abelege lé géjyá.”

⁴⁰ Áwúgẹ́ mbọ́ álọ́ manjwáné ji jwané, eféé ne alé bú ebwó ako atané dafye, asé le mma ne nte maá yimbọ́ ne baá utóó bíí aléé, ájyé kpe mbaá ayi ábelé maá yimbọ́. ⁴¹ Ne Jisọ́s agbare ji ebwó ajọ́o né meko aramaic aké, “Tabita kumi. Ula utené nnó, mesó mendée njọ́ge ne wọ́ nnó kwilé ka.”

⁴² Maá yimbọ́ akwilé, ténéténé alọ́ mankené. Mesó mendée yimbọ́ alu aṣmẹ́ afyanéápeá. Bọ́o bi ágene mecho ewé, mano áwule ebwó mmu ukokó. ⁴³ Jisọ́s aji ebwó matu nnó ekagé ágaré muú yicha mechó ewe. Anérégẹ́ aké ne ebwó, “Chyege maá yimbọ́ menyéé anyéé.”

Bọ́o Násaret ábya Jisọ́s

(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

6 Jisọ́s alyáá melu ewémbọ́, akéré né melo wuú ne baá utóó bíí. ² Ne bíí uwyáá bọ́o Jus ukwónégé, afé mmu echa mmyemenene, aló manleré bọ́o depọ́ré Esoṣwọ́. Gejamégé bọ́o bi áwuú unó bi alerégé ála mano mekpo fuú ne áké, “Ewéna elúmbọ́ nno? Nde mbaá, atané ne unó uko? Ndé muú áchyeé ji gefọ́ógé denjá ti ne utó́ nnó apyegé ufelekpa? ³ Pó memwómé upú ayi alu maá Meri na? Pó aṣmọ́ bíí álú Jemsi, ne Jose, Judas ne Simun? Pó aṣmọ́ bíí abi andée álú fa ne esé.” Epye bwó áfyeé matóó ne Jisọ́s wó ne ábya ji.

⁴ Ne Jisọ́s ajọ́o ne ebwó aké, “Ánoge bọ́o ekpávẹ́ Esoṣwọ́ yéndé mbaá. Yémbọ́ wylé bọ́o melo bwó ne ula gepú bwó ne aṣmẹ́ bwó ne alá nógé ebwó”

⁵ Ewena epye ji abọ́ fọ́ gébé mampye ufélekpa eféé wó, ekosé ukéke bọ́o mamée abi ji anéré ebwó amu mmye atoó. ⁶ Ji ala meno mekpo fuú ndere agene nnó bọ́o bina áfyeé fọ́ metóó ne ji wó.

Jisọ́s ató aṣgbá afyáneápeá nnó apye utóó bíí

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Ne Jisọ́s atanégé melo wuú, afé né mata malo ayifó, alerege bọ́o mekomejọ́o Esoṣwọ́. ⁷ Akuú aṣgbá bíí afyáneápeá ako, áchwógé ató ebwó dafye apea apea. Achyé ebwó uto mamférégẹ́ aló nchye né mmye bọ́o. ⁸ Ndere ebwó achwó jye, Jisọ́s aké ne ebwó, “Ekagé débọ́ yé genó, bọ́ge le meto ewu ewu, dékpágé fọ́ menyéé, yé gébagé neke, yé ṣka, ⁹ yé gekwórégé ndeé, yémbọ́ fyége lé unó uka.” ¹⁰ Ama jọ́o ne ebwó aké, “Dekwónégé yénde melo, gepú eyigé dékpégé, ásege enyú ne metóó megomego bége wye eféé kpaá te délyáge. ¹¹ Mbọ́ge melo elá seé enyú wó, yé manwu mekomejọ́o nyú wó, lyáge déjye detene né metóó meló, dekwe

uka mme nnó mpupu eyi ebalé enyú uka étáné, ne elerege nye nnó ákwele ebwó mbeé.”

¹²Ne baá utóó bíí atáné áfé, álo mangáregé bọ́ mekomejọ́ Ésowo. ¹³Ébwó áfere gejaméégé aló nchye né mmye bọ́, áma ápye bọ́ mameé átoó ndere ágbele ebwó mawéé mmye.

Negbo né Jón Menwyaá bọ́ manaá Ésowo

(Mat 14:1-2; Luk 9:7-9)

¹⁴Mfwa Herod Antipas ayi awáne baá gebéégé ábyené Jisọs awú ngọ ukpékpé depọ tiré Jisọs apyé deko. Nendé yénde mbaá bọ́ ágaré abya wuú. Bọ́ bifo ájoge áke, “Jón menwyaá bọ́ manaá Ésowo ne akwilé né negbo nkaáwu ne awya utó mampye ufélékpa.” ¹⁵Yémbọ abifo áké, “Jisọs alu mewené Elija muú ekpávé Ésowo.” Abifo áké, “Jisọs alu gekwénéégé muú ekpávé Ésowo.”

¹⁶Ne Herod awúge ngọ Jisọs aké, “Ndọfọ elé Jón menwyaá bọ́ manaá Ésowo ayi mbo nsoó ji mekpo ne ákwilé né negbo achwá.” ¹⁷Epyembo Herod ato bọ́ nnó ágbaré Jón áwé áfyé né mmu gepúgé deno, gétúgé agaré gabo ayi Herod apyé nnó aferé Herodias mendée menmo wuú Filip abá. ¹⁸Jón abo ajógé ne Herod nnó, “Elome fọ manfere mendée menmó wye obá.”

¹⁹Né gétú eyigémbo Herodias abo apaá Jón ne akelé meti manwá ji yémbo ágé meti wó. ²⁰Herod abo ánogé Jón ne ákelégé fọ nnó awá ji. Akaá nnó Jón alu muú melóméló ne alu cho né mbe ushu Ésowo. Yélé unó bi Jón ajóge ulú tametame né metó wuú, yémbo metó égọ́ ji manwúge Jón yéndégébé.

²¹Bíí uma Herodias age meti mawá Jón. Gébégé Herod apye epaá bíí ebi ábyéné ji, akú ákpakpa melo ne afwa bọ́ bee né gebage mewaá Galilií. ²²Ne maá Herodias meso mendée achwá bee gefógé mabeé eyigé gégọ́ Herod ne

anjéé bíí mató, efeé ne Herod aké ne ji, “Gare me yénde genó eyige ọkelege, nchye wo.” ²³Nkelé nnó, “Nchyege wo yénde genó eyigé ọkelege, ye ebe le gebagé melo wá.”

²⁴Maá yimbo atané ajye gií mma wuú aké, “Mma, ngaré mfwa nnó nkelege nde?”

Mma aké, “Mekpo Jón menwyaá bọ́ manaá Ésowo.”

²⁵Maá yimbo abó akéré, agaré Herod aké, “Nkelege nnó ọchye me mekpo Jón menwyaá bọ́ manaá Ésowo fa né gebagé nkpagene nana.”

²⁶Mechọ ewé epye mfwa Herod byọ ukóré ji mmu yémbo akágé shya manchye ji gétúgé abó akele me né mbe ushu anjéé bíí. ²⁷Ténéténé yimbo, Herod ato membame wuú ayi ama nnó, ájye ásó mekpo Jón né gepúgé deno. Ne ájye só áchwá ne ewu. ²⁸Mende yimbo anérégé, abó mekpo ewu afyé né gebagé nkpagene ajyé chye maá yimbo mendée, ne maá yimbo ajye chye mbaá mma wuú. ²⁹Ne baá utóó Jón áwúge nnó awá nte bwó, ájye kpá genkwo jí, anii né menome ewe áchomé né etárávé.

Jisọs achyéé delé bọ́ áta menyéé

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jón 6:1-14)

³⁰Ángbá Jisọs ákére meso né neke eniné ji abó atome ebwó. Ágaré Jisọs ufó unó bí ebwó ápyé ne áleré. ³¹Ewyágé bọ́ áchwá mbaá Jisọs, abi áchwá, ne abi ájye, ájá kpaá ápye Jisọs ne baá utóó bíí ápó yé ne gébé manyéé menyéé. Efeé ne Jisọs aké ne baá utóó bíí, “Déjyé né melú ewé bọ́ alá pọ́, nnó enyú degbeé mmye gachyé.” ³²Efeé ájye kpe mmu ékpée ebwó ebwó, álo manjye né mbaá ayi álú bọ́mbo.

³³Yémbo gejaméégé bọ́ ágé ebwó ndere atané ájye ákaá Jisọs ne bọ́ bí ne melu ewé ebwó ájye. Ne ebwó atané malómaló, ásó mewaá mewaá, abó mbe ne Jisọs ne baá utóó bíí. ³⁴Jisọs atanéégé mmu ekpée,

agé gejamé gé bɔ́, ne meshwɛ akwɔ́ ji metɔ́, gétúgɛ álu eké magɔ́ɔme ayi álá pɔ́ ne membámé. Efeé alɔ manleré ebwɔ́ gejamé gé unó. ³⁵ Ndere bií ulɔ mangíle baá utɔ́ Jisɔs ájye jɔ́ ne ji áké, “Átá bií úfé ne mbaá yina alu eke mashwɔne. ³⁶ Gɔ́ bɔ́ bina ájye nnó ebwɔ́ ákágɛ jye ne makɔ́ né baá malɔ ayi álú kwɔ́kwɔ́lé, áná menyéé ányéé.” ³⁷ Ne Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko aké, “Enyú ambɔ́ chyége ebwɔ́ genó ányéé.”

Ne ebwɔ́ áké, “Átá ɔ́kaá fɔ́ nnó ŋka yi ese dénáme bɔ́ bina menyéé ékágɛ be genóge uba ŋka upea wɔ́?” [¶]

³⁸ Jisɔs aké, “Enyú dewya ntó bred ení? Choge depé.” Ájye gé, ne áké, “Ese dewya ntó bred eta ne meshuú epea.”

³⁹ Ne Jisɔs agare ebwɔ́ nnó ákaré bɔ́ bimbɔ́ matoómatoó, ájwólé né dambyanja. ⁴⁰ Apye ebwɔ́ ájwólé, mbaá ayifɔ́ álu usaá bɔ́ uta ne ayifɔ́ alu usaá bɔ́ upea meso efya. ⁴¹ Ájwólégɛ Jisɔs abɔ́ ntóo bred étáa ne meshuú épeá, ape ame mfaánebuú, achyé matame mbaá Esɔwɔ́. Agya bred achyé mbaá baá utɔ́ bií nnó ákaré mbaá bɔ́ bimbɔ́. Ne ákaré ntó meshuú epea mbaá ebwɔ́ ako. ⁴² Yéndemuú ányé ágbeé. ⁴³ Ne baá utɔ́ Jisɔs ányweré bred ne meshuú ágbeé usá úfyáneupeá ebi ányéé ulaá. ⁴⁴ Bɔ́ bi ányé menyéé álú delé bɔ́ átáa.

Jisɔs ake mfaá meko manaá

(Mat 14:22-23; Jɔn 6:15-21)

⁴⁵ Éwyágɛ Jisɔs apye baá utɔ́ bií ákpe ékpée nnó ábɔ́ mbe áchyá gentóogé mewaá ájyé né melo Betsada. Ji ala meso agare bɔ́ nnó ebwɔ́ ákéré né upú bwɔ́. ⁴⁶ Ajɔgɛ mé né bɔ́ nnó áke chánéné, afe né mfaá Mekwe manemmye. ⁴⁷ Nkwále akwónégɛ, ekpée elú né metɔ́ gentóogé mewaá Galilií, ele Jisɔs mbií ne álaá né mapeá nnyi. ⁴⁸ Jisɔs agé nnó baá utɔ́ bií ágéne efwyale ndere mbyo nnyi atané

ebwɔ́ mbe ushú ápélege ékpée bwɔ́. Elo né gejéjégébi kpaá te dondo, Jisɔs ákéné mfaá meko manaá achwɔ́ eta bwɔ́, ela gachye ake apyáme ebwɔ́ akoó. ⁴⁹ Ebwɔ́ áké ágéne nkane Jisɔs akéne mfaá meko manaá achwɔ́, áferé nnó ele muú nefoó ne alɔ máŋkalégɛ. ⁵⁰ Ebwɔ́ ako ágégɛ ji efɔ́ ekwɔ ebwɔ́ matɔ́.

Yémbɔ áké ne ebwɔ́ tenetene yimbo, “Elé me, gbarege matɔ́ nyú, défɔge.” ⁵¹ Jisɔs akpége né mmu ékpée ne ebwɔ́, mbyo yimbo apwá. Agege mbo ala mano mekpo fuú. ⁵² Yele Jisɔs abɔ́ achye dele bɔ́ atá bred ányéé, akaá fɔ́ gefɔge muú eyige ji alu wɔ́; néndé anjea matɔ́.

Jisɔs apye bɔ́ mameé atoó né Genesáret

(Mat 14:34-36)

⁵³ Jisɔs ne baá utɔ́ bií áchyagɛ gentóogé mewaá, áchwɔ́ kwóne né melo Genesáret, né gentó eyigémbo ne ebwɔ́ áshii ékpée efeé. ⁵⁴ Ténéténé yi ebwɔ́ átané mmu ékpée, bɔ́ ákaá nnó gé Jisɔs na. ⁵⁵ Álomé gatelé, áfe melo meko ne baá mata malɔ, áfe ákpane bɔ́ mameé bwɔ́ áchwɔ́ ne ebwɔ́, ne yénde mbaá ayi áwuúge nnó Jisɔs alú wye. ⁵⁶ Ne yénde mbaá ayi Jisɔs ákwóné, yé né malɔ ayi kɔ́kɔ́ ye ayi kpákpá ne ye né makɔ́ ákpané bɔ́ mameé ánywéregɛ malú malú yé né ntoné gese, ne ánené Jisɔs mmye nnó alya ebwɔ́ atá mano nkú jíí. Ne yéndemuú nemeé ayi atáa mano nkú Jisɔs atoó.

Jisɔs agarege unó bi ukwene ante bɔ́ Jus áleré

(Mat 15:1-20)

7 Bɔ́ Farasi ne anleré mabé Esɔwɔ́ fɔ́ átané Jerosale áchwɔ́ nɔ́ Jisɔs mme. ² Ndere ebwɔ́ álu efeé, ágé nnó baá utɔ́ Jisɔs abifɔ́ anyéé menyéé amu debadeba

[¶]6:37 Elú wáwálé nnó: Denari alu ŋka yi apege muú né utɔ́ bií uma.

ayi álá shwónége amu ndere gepo gebwó gelerége wó.

³ Bóó Farasi ne bóó Jus ako abi ákwólege unó bina dóó, ushuú bóó Farasi cháchá ányéé fí menyéé ayi álá bómbe áshwóné amu bwó ndere gepogé ukwene ante bwó gelu wó. ⁴ Yéé muú bwó ayi anyéé genó eyígé ánáme né gese ayi álá shwóné chánéné apó. Ebwó ábelege ntó gejamége mabe bwó nkane manshwónége amó, meseé ne mámba.

⁵ Ne Bóó Farasi ne anleré mabé Ešwáw ágií Jiswá áke, “Ulannó ne baá utóó bye álá kwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Ulannó ebwó ányéé menyéé ayi álá shwónége amu?”

⁶ Jiswá ashuú ebwó meko aké, “Enyú bóó dembwólé. Asaya, muú ekpávé Ešwáw abó alu cho gébége agaré nyá mekomejóó Ešwáw atomé ne enyú nnó, ‘Bóó bina ánógé me ne ubómeno yémbó ánógé fí me né mmu matóó bwó cháchá.

⁷ Enógé ewé ebwó ánoge me, elú detú néndé ásele unó ukwene ante bwó álerege eké mabe ya!”

⁸ Jiswá aké ne ebwó, “Enyú dése mabé Ešwáw, deke debélé egbe ema nnó dénógé unó bi ákwáá álerege.”

⁹ Jiswá afe mbe manjóó aké, “Dewyá mati malómaló mánlya mabé Ešwáw nnó dékwólégé le unó bi ukwene ante nyú álerége. ¹⁰ Gébége Mosis alerege mabe Ešwáw, abó ajóó aké, ‘Nógé mma wye ne nte wye’. Ama jóó ntó nnó, ‘Mbógé muú ajógé mejóó mebo ne mma wuú yé elé ne nte wuú, ábó manwá jl.’ ¹¹ Yémbó né egbé ewé nyú, dela gáre lé nnó, mbógé muú abegé ne genó eyigé ji akage poó mma wuú ye ebélé nte wuú ne geji, ajóó le nnó, ‘Élé echye Ešwáw.’ ¹² Wyembo ne dégbéé bóó nnó ápoóge fí amma bwó ne ante bwó. ¹³ Enyú dépye mabé Ešwáw áfu sé yé genó wó getúgé unó bi enyú délérege. Ge wye gepo gema na me njóó

mbó gejamége gabo alú ayi enyú dépye wye na.”

Unó bi upye mekwáá álá beé fí cho né mbe ushuú Ešwáw

(Mat 15:10-20)

¹⁴ Ne Jiswá ama akuú njuné bóó nnó áchwó eta wuú. Áchwóge aké, “Enyú ako wuúge, ne yéndémuú ákaá genó eyigé njógé. ¹⁵ Genó eyigé muú ányége gejye ji une gepye fí muú ábeé debadeba né mbe ushuú Ešwáw, elé eyi getanege ji né meno.” ¹⁶ Ne mbógé muú awyá matu manwú áwú.

¹⁷ Jiswá anérége, ji ne baá utóó bií ályá bóó bimbo, áfé né mmu gepú, ne ebwó ágií ji ulá nekanemejóó enina. ¹⁸ Jiswá ashuú ebwó meko aké, “Enyú delú defóó pó eké ate? Enyú dékaá wáwálé nnó dényege menyéé ákágé pye fí enyú debé debadeba. ¹⁹ Menyéé wu ákpéné fí né matóó nyú, ájye le né une, ne á-tane né menyammye.” Ndere Jiswá ajóó mbó ebyennó ufoó menyéé uko ukwané manyéé.

²⁰ Ne Jiswá aké, “Uferé ebi utánege muú metóó ne upye muú abeé debadeba né mbe ushuú Ešwáw.” ²¹ Ama jóó aké, “Uferé uboubo, ubelé tametame, ejo ne manwáné bóó. Unó bina uko utánege né metóó, ²² mankwéné uló, use, ne nchye, mambwólege bóó, eymenmené, mansoge metóó nnó bóó ábó unó ápwó enyú, manchoge bóó mambó, nepa ne ukéjkené. ²³ Unó bina uko utanege né metóó ne ubi ne úpyeé muú ábeé debadeba né mbe ushuú Ešwáw.”

Mendée ayi áfyéé metóó ne Jiswá

(Mat 15:21-28)

²⁴ Ne Jiswá atané afé né gebagé mewáá bóó Jus eyi gelú kwókwólé ne melo Tiya ne Sidón. Jiswá ajye kpe mmu gepú gefo ne akélége fí nnó muú akaá nnó ji alu efeé, yémbó meti epó ewe ji ákágé bií. ²⁵ Mendée fo ayi maá wuú yi mendée

awya melo nchye, awuúgé nnó Jisós alu efeé, atané ténéténé achwó tó manó né mbe ushuú wuú. ²⁶ Mendée yina apó fó muú Jus alu muú Grek ne ábó ábyé ji títi né gebagé mewaá Siriya né Sirofónishya. Ane Jisós mmye nnó aféré melo nchye yimbo né mmye maá wuú. ²⁷ Yémbó Jisós aké, “Gó esé debo mbe dechye baá melo menyéé, elómé fó nnó muú ase menyéé ayi baá melo ányé achyéé bó mammye.”

²⁸ Ne mendée yimbo ashúú ji meko aké, “Ata, yémbó bó mammye ányéé uchóchogéré ebi utánege né ekpókópógélé ukwéne mme gébégé ambané áke ányéé menyéé.”

²⁹ Jisós aké ne ji, “Elé wáwálé, chó, ɔgene nye ndere melo nchye yimbo atané mé maá wye mmye.”

³⁰ Gébégé mendée yimbo akéré né gepú jíí, agé maá wuú ndere ábelé né ukwó ne melo nchye atané mé ji mmye.

Jisós apye mbuú atoo

³¹ Ne Jisós atánege melo Tiya akoó né meti Sidón afé né ebeé mega Galilíí. Afé né mme Dekapolis, mme maló afya.

³² Bóó fó áchwó ne mende ayi alu matu gbégbé ne akágé jóó fó mejóó. Ebwó áne Jisós mmye nnó anéré ji ebwó mmye.

³³ Jisós ase ji né metóó metóó gejaméagé bóó, afé né melu ewé elu bibíí efeé ne afye denóré amu né matu mende yimbo, akpó matye ne ata nenome níí. ³⁴ Ne Jisós ape ame mfaánebuú ne ashuúle gefere, ajóó né meko aramaic aké, “Effata” ula úlú nnó, “Néné”.

³⁵ Ténéténé mende yimbo aló manwu ne aló ntó manjóó mejóó ayi alá pó se ne efwyale. ³⁶ Ne Jisós akwelé ebwó mbeé nnó ékagé ágaré muú. Yémbó ndere ák-

welé ebwó mbeé bóó, mbo nto ne bóó á-garege abya wuú ájye. ³⁷ Ebwó ako abó, alá manó mekpo fuú ájɔge áké, “Yéndé genó eyige ji apyéé gelú gelógeló.” Apye bóó matu gbégbé awuú ne abi alá jɔge, ájɔge.

Jisós achyéé delé bóó ani menyéé

(Mat 15:32-39)

8 Ewyage gejaméagé bóó gema chwó nnó Jisós mme. Bóó bina abó akpá fó menyéé ayi ányéé wó. Ne Jisós akuú baá utóó bíí ne aké, ² “Meshwe apyéé me ne bóó bina, néndé ebwó álé mbo ndó eléé ne me ayi alá ányéé ye genó fó wó. ³ Mbɔgé ngarege ebwó nnó ájyeé une mesa, átóó né meti gétúgé abifó nekene bwó neshya.”

⁴ Baá utóó bíí ágií ji áké, “Fa né mash-wone muú agene mbo menyéé efó ayi ák-wanege bóó bina ako?”

⁵ Ne Jisós agíí ebwó aké, “Enyú dewyaá ntoó bred eníí efeé”? Áké, “Dewyaá ntoó bred ékénéama.”

⁶ Ewyage Jisós agaré bóó bimbo aké, “Jwólege mme”. Ne asé ntoó bred eyimbo ékénéama áchyege matame mbaá Esɔwo, agya, achyéé baá utóó bíí nnó ákáré mbaá bóó bina, ne ápye wyembo.

⁷ Ne ebwó ábó awya ntó ukeke baá meshuú. Jisós ase achyéé matame mbaá Esɔwo né uno bi, agaré baá utóó bíí nnó ákáré mbaá bóó. ⁸ Yéndémuú ányéé ág-beé ne baá utóó Jisós ánywéré uba bi uláá ugbeé usá ukeneama. ⁹ Mpa bóó bi ányé alú delé bóó aníí. Ánérégé Jisós aké ákere meso né upú bwó. ¹⁰ Ténéténé yimbo Jisós ne baá utóó bíí ákpe mmu ékpée áchyaá áfé né gebagé mewaá eyigé akuú nnó Dalmanuta.

§§7:27 Elú wáwálé nnó: Né melo ɣwe ewéna bóó abi Jisós ájɔgé atome ne ebwó nnó baá melo elé bóó Jus ne abi ji atome ne ebwó nnó bó mammye elé bóó abi alá pó fó bóó Jus.

**Ekwo bɔɔ Farasi ne Sadusi agiɪ
Jisɔs nnɔ ɔlɛrɛ ebwɔ ufɛlekpa**

(Mat 16:1-4; Luk 12:54-56)

¹¹ Bɔɔ Farasi fɔ ɔbɔ ɔfɛ mbaa Jisɔs ɔlɔ manyɛ mbeɛ ne ji. Ebwɔ abɔ akele meti mamua ji. Agiɪ ji ɔkɛ, “Pye ufɛlekpa ese dɛgɛ, manlere nnɔ ɛsɔwɔ ne atɔme wɔ.” ¹² Jisɔs awuɔgɛmbɔ, ashulɛ gefere ne agiɪ ebwɔ akɛ, “Ulannɔ nje enina fi nekelege ufɛlekpa? Ngarege enyɪ wawalɛ nnɔ yɛ ɔma degenɛ fɔ.”

¹³ Ajɔgɛ mbo alya ebwɔ, ama jye kpe mmu ekpeɛ, achya afɛ egbe gentɔgɛ mewaɔ.

**Jisɔs akwelɛ baɔ utɔɔ biɪ
mbeɛ nnɔ ɔse gɛbɛ ne yis bɔɔ
Farasi ne bɔɔ Sadusi**

(Mat 16:5-12)

¹⁴ Baɔ utɔɔ Jisɔs ɔbɔ ɔjinte mankpa gɛjamɛgɛ bred ne ɔbɔ ɔwya le maɔ ntɔ bred ama nɛ ekpeɛ. ¹⁵ Jisɔs akwelɛ ebwɔ mbeɛ akɛ, “Sege gɛbɛ ne yis bɔɔ Farasi ne mfwa Herɔd.”

¹⁶ Ne ebwɔ ɔlɔ manjɔgɛ ebwɔ ebwɔ akɛ, “Ndɔfɔ ajɔgɛ mbo lɛ dɛlɔ depɔ yɛ ne bred?”

¹⁷ Jisɔs akaɔ genɔ eyigɛ ebwɔ ajɔgɛ ne agiɪ akɛ, “Ulannɔ enyɪ dejɔge mecho bred ayi enyɪ dela pɔ ne ji? Nnɔ enyɪ dɛlɔ dankaɔ ula mecho ewɛ? Matɔɔ nyɪ ɔlu wye sɛsɛlɛ? Dɛlɔ dankaɔ gefɔge muɪ ayi me nlu?” ¹⁸ Enyɪ dɛwyaɔ ame dɛgene fɔ mbaa? Enyɪ dɛwyaɔ matu dɛwuɪ fɔ? Dɛkɔgɛ fere fɔ depɔ tirɛ na? ¹⁹ Gɛbɛgɛ nkare ntoɔ bred ɛta mbaa bɔɔ dele bɔ ɔtaɔ anyɛɛ, ayi ɔbɔ ɔlaa gbeɛ usa unii?” Ne ebwɔ ashuuɪ ji meko akɛ, “Usɔ ufyanupeaɔ.”

²⁰ Jisɔs ama agiɪ ebwɔ nnɔ, “Ne gɛbɛgɛ nkarɛ ntɔ, ntoɔ bred yimbo ɛkɛnɛama mbaa bɔ dɛlɛ bɔɔ ani anyɛɛ, ayi alaɔ enyɪ dɛnywere nyɔ, ɔlaa usɔ unii?” Ebwɔ ashuuɪ meko akɛ, “Usɔ ukeneama.”

²¹ Jisɔs agiɪ ebwɔ ake, “Enyɪ dege nkane nsele baɔ nto bred nchyeɛ gɛjame bɔɔ menyɛɛ wɔ, te fi, dɛlu dankaɔ gefɔgɛ muɪ eyi me nlu?”

**Jisɔs apye muɪ ame
nɔnɔmɛ nɛ Betsaida agɛne**

²² Gɛbɛgɛ Jisɔs ne baɔ utɔɔ biɪ ɔkwɔne nɛ Betsaida, bɔɔ fɔ ɔse muɪ ame nɔnɔmɛ ɔfɛ ne ji mbaa Jisɔs ɔne ji mmye nnɔ atɔ ji. ²³ Jisɔs agbarɛ ji ebwɔebwɔ ɔfɛ mekpo meti, efaɛ ne akpɔ ji matye ame. Anerɛ ji amu nɛ ame, agiɪ ji akɛ, “Nnɔ ɔgene mbo genɔ fɔ?”

²⁴ Mende yimbo ape ame mfaa akɛ, “Ngene bɔɔ yɛmbo ɔlu lɛ ekɛ unɔɔ ebi ukene ugyage.”

²⁵ Ama ata ji amu nɛ ame nana mende yimbo akɛ apele ame ji ɔnenɛ ɔlɔ mɔngene mbaa, ne agene yɛnde genɔ chɔnɛnɛ. ²⁶ Jisɔs agare nnɔ, “Cho mmu gepɪ jye, ekagɛ ɔkere nɛ melɔ.”

**Pita akɛ Jisɔs alu muɪ ayi
ɛsɔwɔ akwere ji ela gefwa**

(Mat 16:13-16; Luk 9:18-21)

²⁷ Jisɔs ne baɔ utɔɔ biɪ ɔjyɛ nɛ baɔ malɔ fɔ kwɔkwɔlɛ ne melɔ Kaisaria Filipi. Ndere ebwɔ akene ɔjyɛ, agiɪ baɔ utɔɔ biɪ akɛ, “Ndɛ gefɔgɛ muɪ ayi bɔɔ ɔjɔgɛ nnɔ me nlu?”

²⁸ Baɔ utɔɔ biɪ ashuuɪ ji meko akɛ, “Bɔɔ bifɔ ɔke ɔlu Jɔn menwyaɔ bɔɔ manaɔ ɛsɔwɔ, abifɔ ɔke ɔlu Elija ne abifɔ ɔke ɔlu muɪ ekpavɛ ɛsɔwɔ ama.”

²⁹ Ajɔgɛmbɔ, Jisɔs agiɪ ebwɔ akɛ ne “Yɛ enyɪ ambɔɔ dekɛ me nlu waa?” Pita ashuuɪ ji meko akɛ, “Wɔ ɔlu Muɪ yi ɛsɔwɔ akwerɛ ji elɔ gefwa.”

³⁰ Jisɔs akwelɛ baɔ utɔɔ biɪ mbeɛ nnɔ ɛkɔgɛ ɔgarɛ muɪ fɔ, muɪ ayi ji alu.

Jisɔs agarɛ efwyale wuuɪ ne negbo niɪ

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Jisɔs ɔlɔ mangarɛ nnɔ, Maɔ Nte Mekwaɔ ɔbɔ mangɛ gɛjamɛgɛ efwyale,

ele akpakpa melo, ne anɔɔ baá bi ápye upe ne anleré mabe Esɔwa, áshya nye ji, áwáne nye ji. Yémbɔ ndo eleé ekwɔnegé akwilege nye né negbo. ³²Ne Jisɔs agaré ebwɔ mecho ewe gbɔgɔɔ. Ajɔge mbo, Pita ase ji átené egbe. Alɔ manshule ji ndo nnó ajɔge se gefɔge mecho ewémbɔ. ³³Yémbɔ Jisɔs abwólé ushu ape baá utɔɔ bíí ne ashule Pita ndo aké ne ji, “Kwilé me mbe ushu danchɔmeló. Ɖferege unó nkane mekwaá, ɔferégé fɔ eké Esɔwa.” ³⁴Ne Jisɔs akuú gejamégé bɔɔ bimbo ne baá utɔɔ bíí, ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Yé mbɔgé muú enyú akelege mambɛ menkwɔle wa, abɔ manjinte geme jíí akpa gekwa ji akame ye negbo ne akwólégé me. ³⁵Mbɔgé muú akelege mampoo geɲwá jíí ebyénnó aníige nye geji, ne mbɔgé muú akamégé manchyeé geɲwá jíí getú ya ne abya melóméló, apomé nye. ³⁶Ndé nsá ayi muú ábɔɔ, mbɔgé abege ne unó mme uko ne aníige geɲwá jíí? ³⁷Ndé genó muú ákage bɔ achye mankwɔré ne geɲwá jíí? ³⁸Kaáge nnó mbɔgé mmyé égbóo muú gétuú ya ne mekomejɔɔ wa né mbe ushu njye eniné na, eniné nétíí meso ne Esɔwa, népyeé gabogabo, mbɔntó ne Maá Nte Mekwaá mmye egbóo nyé ji manse muú yimbo ndere muú wuú gébégé aké achwɔ ne makiénné ukpea jíí ne enoge ewé Nte wuú achyeé ji.”

9 Jisɔs ama jɔɔ ne bɔɔ bimbo aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, gentɔgé bɔɔ álú mbo fáná, abi alá gbóo fɔ kpaá te ágene nye gefwage Esɔwa ndere gechwɔɔ ne eshye wuú.”

Jisɔs akwɔré gefɔɔ agenege mané mané

(Mat 17:1-9; Luk 9:28-36)

²Ndo ékéné ékógé Jisɔs ase Pita, Jemsi ne Jɔn ákwɔ áfé mfaá Mekwe fɔ kpaá. Ájyeye ájwólé ebwɔ ebwɔ áke ápele menyammye Jisɔs alɔ manshwanegé né mbe ushu bwɔ. ³Gefɔɔ eyigé mandeé ji akpea ye muú ayi akage shwɔne áji

nnó ábé pópó mbo apɔ, ye ébélé ne uka. ⁴Áké ápéle ágé Elija ne Mosis ákwɔ fwéé ájɔge mejɔɔ ne Jisɔs. ⁵Pita ajɔɔ ne Jisɔs aké, “Ata, élɔ ndere esé délú fa, gó ese détené oto úléé, géma eta wye, géma eta Mosis, géma eta Elija.” ⁶Pita akágé se genó eyigé ji ajɔge néndé efɔ ékwɔ ebwɔ matɔɔ dɔɔ.

⁷Ndere ajɔge mbo, áké ápelé gekó gekweré ebwɔ mme ne meko atané né mmu gekó eyigembo aké, “Gége maá wa ayi mbwi metɔɔ na, wuúge ne ji.” ⁸Ténéténé yimbo áké amagé pe áge sé ye muú fɔ wó ekosé Jisɔs jimbíí ne ebwɔ ambɔɔ.

⁹Ndere ebwɔ áshulege mékwé ájyee, Jisɔs áji ebwɔ etu aké ékagé ágaré muú fɔ genó eyige ebwɔ ágené kpaá te ji Maá Nte Mekwaá akwilége né negbo.

¹⁰Áwúgé depɔ tire Jisɔs ajɔɔ, ábele wyé déti né mmu matɔɔ bwɔ, ne ági-íge ate nkane ulaá mankwilé né negbo útené. ¹¹Ne baá utɔɔ Jisɔs bimbo ágíí ji áké, “Ulannó ánléré mabé Esɔwa ájɔɔ áké Elija abɔ mambɔ mbe achwɔ ne Muú yi Esɔwa akwere ji ela gefwa?”

¹²Efeé Jisɔs akamé aké, “Élú wáwálé nnó, Elija abɔ mambɔ mbe achwɔ akwyeé unó uko abelé, yémbɔ ulannó ásáme ntó né mmu ηwe Esɔwa nnó, ‘Maá Nte Mekwaá abɔ mange gejamégé efwyale ne ápaá nye ji, áma shyá jí?’ ¹³Yémbɔ ngárege enyú wáwálé nnó, Elija achwɔ mé ne bɔɔ ápye gabo ne ji nkane ejíí ebwɔ wye ndere abɔ asamé né mmu ηwe Esɔwa atomé ne ji.”

Jisɔs apye maá ayi amee gesasa atoo

(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

¹⁴Ebwɔ ákérége meso, áge gejamégé bɔɔ ndere áɔɔ baá utɔɔ abifɔ né mme ánlere mabe Esɔwa anyeé mbeé ne ebwɔ. ¹⁵Ne bɔɔ bimbo áké ágene Jisɔs ácháné ala áme makpo faɲ álomé ájyee táme ji. ¹⁶Jisɔs agíí ánléré mabe Esɔwa aké, “Nde enyú denyeé mbeé ne ebwɔ?”

¹⁷ Ne mende fo né geluagé njune bɔɔ bimbo aké, “Ménleré nchwɔ ne maá wa né eta wye ayi meló nchye apyé ji álá jógé mejɔɔ. ¹⁸ Yéndégébé meló nchye yimbo akwilégé ji mmye, apye ji akwe mme, génfwéné gétánege ji meno, anyé májéné ala nógéé. Nne baá utɔɔ bye mmye nnó áféré meló nchye yimbo, ápulé épwo.”

¹⁹ Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “E é ndé gefɔge njye eni nelá fyéé metɔɔ ne Eɔwɔ? Nkoge mbo metɔɔ ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndo enií ne défyéé metɔɔ ne Eɔwɔ? Chwóge me ne maá yimbo.”

²⁰ Áchwɔ ne maá yimbo mbaá Jisɔs.

Ndere meló nchye yimbo agéné Jisɔs, apye maá yimbo akwé mme achuú gbok! gbok, genfwéné getánege meno. ²¹ Jisɔs agégé mbo agií nte maá yimbo aké, “Nemeé niné na nébele mé ji mmye nnó?”

Mende yimbo aké, “Nelo ji te dembáné.” ²² “Meló nchye yimbo ákélege manwá ji, apyé ji akwéne gébé eyigé fo né mewe gebé eyifo né nnyi, Áta gé esé meshwe ɔpoó esé mbógé ɔkage pye.”

²³ Jisɔs agií ji aké, “Ndé genó wo jógé! Nno mbógé ɔkage pye? Eɔwɔ apye yéndégenó eyi gejaweregé ne muú ayi áfyéé metɔɔ ne ji.”

²⁴ Nte maá yimbo ala ténéténé aké, “Me nkamé ne Eɔwɔ, Ata, poó me nkame ne metɔɔ ema.”

²⁵ Gébége Jisɔs agéné nnó gejamégé bɔɔ áboó áchwɔ ji mmye, anyá meló nchye yimbo aké, “Wo mbú ne álú, nnyá wo tánege ji mmye. Djyé mbo ɔkerege sé.”

²⁶ Meló nchye yimbo apye maá yimbo akalé akwé mme ne alé táne ji mmye. Átánégé, maá yimbo ala mme nyamé eké mewu muú ne bɔɔ ágégé mbo áférége

nnó ágbó. ²⁷ Jisɔs agbaré ji ebwɔ, abweé ji akwilé tené.

²⁸ Ne Jisɔs ne baá utɔɔ bií ákerégé mmu, ágií ji bibií aké, “Ulanó ne esé dépulé meló nchye yimbo mambuú apwo?”

²⁹ Jisɔs agare ebwɔ aké, wye lé mmyemenene ne ekage feré gefógé meló nchye yina. *

Jisɔs ama gare baá utɔɔ bií ndere ji ágbóo nye

(Mat 17:22, 23 ; Luk 9:43b-45)

³⁰ Jisɔs ne baá utɔɔ bií ályá mbaá yimbo ákoó koóge né gebagé mewaa Galilií. Ji ákélegé fɔ nnó muú akaá mbaá ayi ji alú. ³¹ Nénde ji abó alerege ebwɔ nnó, “Meso gébé áchyége nye Maá Nte Mekwaá né amu bɔɔ nchye, áwáne nye ji. Yémbo ndo elé ekwónégé, ji akwilege nye né negbo.”

³² Yelé ji agaré neka eni, baá utɔɔ bií ákaá ula wó, ne áma áfɔ mangií ji ula neka eníné na.

Ndé muú alú muú kpaá

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Ebwɔ ákwónégé né melo Kapanɔm, ájye kpe né gepú eyige ebwɔ ájwɔle. Jisɔs agií baá utɔɔ bií aké, “Ndé enyú denyé nye mbeé né meti gébége dechwɔɔ.”

³⁴ Áwúgé mbo, ákwené nyámé getúgé ebwɔ ábó ányéé mbeé mechó dékpakpa. ³⁵ Ájwólégé ka, akuú baá utɔɔ bií makpo áfyaneápeá, áchwage, ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Mboge muú akelege mambé muú kpaá né geluage nyú, abó mambe ndere maá defwé akpáné defwe mbaá abifo.”

³⁶ Ajoge mbo, akuú maá fo kɔɔ achwɔ téné né metɔɔ metɔɔ ebwɔ, akpa maá yimbo né amu jí ajɔɔ ne baá utɔɔ bií aké, ³⁷ “Yéndémuú ayi akamege mampye galógaló ne mamane kɔɔ nkane ayina né

*9:29 Elú wáwálé nnó: Manlya menyéé kpekpe ápó né gejamégé gekwene bo njwe bi mbembe abi ábó ásame.

mabo ma, ebyennó apyembo lé ne me ne yéndémuú ayi apye galógáló ne me ntó, ebyennó apyembo lé ne nte waá yi átómé me.”

Muú ayi álá paá esé alu awesé

³⁸ Ne Jón akuú Jisós aké, “Ménleré, esé degé mende fɔ asele mabo myéé afer-
ege bɔɔ aló nchye né mmye. Degégémbo,
dégbé ji gétúgέ álá pɔ fɔ né geluá gesé.”

³⁹ Jisós ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Dégbéjé
fɔ gefógé muú yimbo. Néndé ye muú yi
asele mabo ma apyéé ufélékpá ne éwyagé
ajɔge gabo getú ya apɔ, ⁴⁰ nénde muú yi
á lá paá esé, alu awesé. ⁴¹ Ngarege enyú
wáwálé nnó ye muú ayi achyege enyú
ɲko manaá né mabo ama gétúgέ délu bɔɔ
ba ayi á lá abɔɔ nye nsá apɔ.” †

Mmuameno mampye gabo

(Mat 18:6-9; Luk 17:1, 2)

⁴² Jisós á má jɔɔ aké, “Yéndémuú ayi
apyéé mamane kɔɔ nkane ayina ayi á-
fyéé metɔɔ ne me nnó apye gabo, élú
galógáló nnó áshíí ji gekpékpégé ntaá né
geme, áɲmé ji né gentoógé ebeé mega.
⁴³⁻⁴⁴ Ama jye mbe aké, mbógé ebwɔ wye
epyé wɔ nnó ókwéné mabé Esɔwɔ, sɔ ewu
ɔfómé, élú galógáló nnó ókpe né geɲwá
gechúchúle ne nnó ókpe né ntoné mewe
ewé é lá nómégé ne amu apea. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ne
mbógé geká jye ne gétene wɔ nnó ók-
wéné mabé Esɔwɔ, sɔ geji ɔfómé, élú
galógáló nnó ókpe né geɲwá geká géma
epwɔ nnó ókpe uka upea né ntoné mewe
ewé é lá nómégé ne bɔ dámmwólé bíí
ntó ala gboó. ⁴⁷ Ne mbógé dambɔɔnnyi
wye atene wɔ nnó ókwéné mabé Esɔwɔ,
pwólé ji ɔfómé, élú galógáló nnó ókpe né
gefwa eyigé Esɔwɔ ágbárege gechúchúle

ne nnó ókpe né ntoné mewe ewé é lá
nómégé ne amé ápeá. ⁴⁸ ‘Mbaá yi bɔ
dámmwólé bí á lá gboó, ne mewe ewu ntó
ela nomege.’

⁴⁹ “Yéndémuú awuú nye mewe né
menyammye wuú wye nkane muú ách-
warege mega né menyéé nnó ékágé
áchɔɔ.

⁵⁰ “Mega élú genó gelógéló, ne mbógé
mega é lá pɔ sé ne ugo bíí, ápyéé mbo nnó
ne ewu ema egɔɔ?

“Éwéna éleré nnó enyú débé eké mega,
dényegé neso ne ate.”

Jisós alerege depɔré manwá neba

(Mat 19:1-8)

10 Eféé Jisós alyaá Kapenum, afé né
gebagé mewaá Judiya, achyaá
ebeé Jodan. Ndere akwɔné éwu, ge-
jámégé bɔɔ áma chwɔ nɔ ji mme ne
alɔ mánleré ebwɔ nkane ji apye mé
yéndégébé.

² Bɔɔ Farasi fɔ áfé eta wuú mammua
ji, ágíí ji áké, “Nnó ebé esé ekamé nnó
mende awá neba ne mendée wuú?”

³ Jisós ashuú ebwɔ meko aké, “Ebe ewé
Mosis achyé enyú gétúgέ neba ejɔɔ nnó?”

⁴ Ebwɔ áshuú meko áké, “Mosis abɔ
agaré esé nnó mende akáge chyéé
mendée wuú mekpo ɲwe manlere nnó
awá neba ne akage lyaá ji.”

⁵ Ne Jisós ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Élé gé-
túgέ mekpo meto nyú ne epye Mosis
achyéé enyú ebé ewéna. ⁶ Te ula ulɔɔ ebi
Esɔwɔ alɔɔ mankwye mme, akwyéé eb-
wɔ, mende ne mendée. ⁷ Getú eyigé na
mende alyage mmá wuú ne nte wuú, afé
acho mmye ne mendée wuú, ⁸ ebwɔ á-
pea ákwé muú ama. Ebwɔ ápɔ sé bɔɔ á-
peá nana, á lá muú ama. ⁹ Ndere elúmbo,

†**9:41** Élú wáwálé nnó: Jisós ajógé mbo atóme lé ne geme jíí ndere muú ayi Esɔwɔ ákwere ji ela gefwa.

‡**9:43-44** Élú wáwálé nnó: Malɔ 44 ne 46 ápɔ fɔ né gejamégé bɔ ɲwe. Unó bi ájɔɔ né malɔ ayina úlú wye eké ebi ájɔɔ né malɔ 48.

¶**10:6** Élú wáwálé nnó: Né 10:6 Jisós ajɔɔ mbo lé genó eyigé ásame né ɲwe ula ulɔɔ 1:27, ne 2:24.

boó abi Esowo áchomé chónchó né neba ékágé muú akya nnó atyáa.”

**Jisw alérege depore
ulo ne neba manwá**

(Mat 5:27-32; Mat 5:27-32; Luk 16:18)

¹⁰ Jisw ne baá utóó bií ákérégέ mmu, ewyage baá utóó bií áma gíí ji mechó nebá ewé. ¹¹ Ajóó ne ebwó aké, “Muú yi awáne neba ne mendée wuú, ajyé bá ayichá, akwé mbo lé uló, ¹² ne mendée ayi atanegé menó wuú neba, ajyegé ba ayichá, akwé mbóntó lé uló.”

Jisw ajé ambáné kóó

(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Bií uma boó fó ákpa baá bwó áfe mbaá Jisw nnó anéré ebwó amu mmye, ajé ebwó. Baá utóó bií ágégé mbo, ányá ebwó. ¹⁴ Yémbó Jisw agégé mbo, metóó ésóó ji ajóó ne ebwó aké, “Lyáge ambánékóó áchwó eta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Esowo ágbárege gelú eyigé boó abi álu ndere baá bina. ¹⁵ Goge me ngare enyú wáwálé nnó muú yi alá kamé nnó Esowo ábé mfwa wuú nkane mamane kóó wó, akpéné fó né gefwa jíí.” ¹⁶ Efeé Jisw akpa baá bimbo ama ama né uwyaa, anere ebwó amu mmye ajé ebwó.

Abya muú nka

(Mat 19:16-22; Luk 18:18-30)

¹⁷ Jisw alo mánjye neke, ndere ájyé mendefó alomé gatele achwó kwé ji uká aké, “Ménleré melóméló, mpyeé nnó ne mbó genwá eyi gélágé byeé?”

¹⁸ Jisw ashúú ji meko aké, “Ulannó okuú me muú melóméló? Yé muú ayi alómé metóó apó, ekosé Esowo mbií ne alu melóméló. ¹⁹ Pó okage mabé Esowo ayi áke, ‘Ekagé owá muú, ekagé okwé uló, ojogé ejo, ekagé óténé ntésé gebyó. Onyegé manwáá, nógé nte wyeé ne mmá wyeé.”

²⁰ Mende yimbo aké, “Ménleré nló mambélé mabé yina mako te dembané ta.”

²¹ Ájógémbó, Jisw ape ji domée ne gejeé aké, “Ela wó genó géma. Chó kpó unó byé uko, ochye nka yimbo mbaá boó gekpo, obee nye ne gefwa né mfaánebuú, ochwó okwolé me.” ²² Mende yina awugé mechó ewé Jisw ajóó apwa, alyaa afé meshwemeshwe ne mesómé néndé ji awyaa gefwa doó.

²³ Jisw abwolé mmye ape baá utóó bií aké, “Éjweré ne muú nka akpe né gefwagé Esowo.”

²⁴ Baá utóó bií áwugé mbo alá mano makpo fuú, yémbó Jisw ama jóó ne ebwó aké, baá ba ejwéré mankpe né gefwagé Esowo! ²⁵ Élú wáwá nnó mpo mashwone áshwá né embú ábyamé epwo nnó muú nka akpe né gefwagé Esowo ágbárege.

²⁶ Baá utóó bií áwugémbó byó ukore ebwó mmu ágigé ate aké, “Ne ndé muú yi abo nyé genwá eyi gélágé byeé?”

²⁷ Jisw ape ebwó domeé ajóó ne ebwó aké, “Unó bi upwáó ákwaá mampye, upwáó fó Esowo, néndé Esowo akage pye unó uko.”

²⁸ Pita alo manjóó aké, “Gé, esé delyaa unó sé uko dékwólege wó.”

²⁹ Ne Jisw ashúú meko aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémuú ayi alyaa gepú jíí, yé lé ánmé bií abi andée ne abi ande, amma bií ne ante bií, baá bií ne makóó jíí né gétú ya ne gétúgé abya melóméló, ³⁰ Esowo achyegé nye ji boó ne gejame unó fa mme yina epwo nkane abo awyaa, yé úpú, ánmé abi andée ne abi ande, amma bií ne baá bií ne makóó jíí ne áchyegé nye ji ntó gejamé gé efwyale né gétú ya. Ne abóó nye ntó genwá eyi gélágé byeé né mme ayi áchwó. ³¹ Yémbó gejamé gé boó abi alú mbo mbe nana, meso gébé aláá nye meso ne gejamé abi álu mbo meso nana ábeé nye mbe.”

**Jisɔs ama gáré máǵáne aláé
nkane ji áǵboó nye**

(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² Jisɔs ne baá utɔ́ bii alyá ákwɔme ájyeé né Jerosale, Jisɔs alu ebwó mbe ne baá utɔ́ bii akwe tametame, efo epye bɔ́ bi akwɔlege ebwó. Ne Jisɔs ase baá utɔ́ bii makpo áfyaneápeá átené babá ne alɔ mangaré ebwó unó bi upye nye ne ji, ³³ alɔ mangaré ebwó aké, “Wuuǵe, esé dékwɔme mbo déjyeé né Jerosale, ewu, áfyéé nye Maá Nte Mekwaá né amú anɔ́ baa ampyeé upe Eɔwɔ ne ánléré mabé Eɔwɔ. Ebwó ajǵgé nye nnó, me nkwe mpa, áwá me, ne áfyéé nye ji né amú bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus. ³⁴ Ájwyaáge nye ji, ákpóo ji matye mmye, átulé ji ne áwá ji. Yémbɔ ndó kpogele éléé ékwɔnégé, akwilége nye né negbo.”

Dékpakpa né gefwagé Eɔwɔ

(Mat 20:20-24)

³⁵ Jemsi ne Jɔn baá Sebedee áfe mbaá Jisɔs áké, “Ménléré dekelege nnó wɔ ɔpye ese genó gefɔ.”

³⁶ Jisɔs agii ebwó nnó, “Enyú dekélege mpye nyú ndé?”

³⁷ Áshuú ji meko áké, “Ese dekelege gébégé ɔjwɔlégé né geluɔge enóge, ɔpye esé dejwɔlé ne wɔ, muú ama né egbe ebwɔnye wye ne ama né egbe ebwɔbe.”

³⁸ Yémbɔ Jisɔs ajɔ́ ne ebwó aké, “Nnó enyú dekage genó eyigé degígé mbo. Nnó enyú dekage nyú nye ɲkɔ efwyale ayi me nyúú nye? Nnó enyú dekage wɔ nye manaá efwyale ami me nɔwɔ nye?”

³⁹ Áshuú ji meko áké, “Ese dekage pyembɔ.” Jisɔs ajɔ́ ne ebwó aké, “Enyú denyúú nye né ɲkɔ ayi nnyú nye ne dewɔ́ nye manaá efwyale ami me nɔwɔ. ⁴⁰ Yémbɔ, me fɔ wɔ nɲyaá bɔ́ bi ájwɔlege né ebwɔnye wa ne abi ajwɔlege né ebwɔbe wɔ. Malu yimbɔ alú mbaá bɔ́ bi abɔ manɲwɔlé wyeé.”

⁴¹ Baá utɔ́ Jisɔs abi makpo áfya áwúgé genó eyigé Jemsi ne Jɔn ájɔ́ mbo, alá mansó matɔ́ ne ebwó. ⁴² Jisɔs akuú ebwó ako ajɔ́ ne ebwó aké, Enyú dekaá nnó ákpakpa bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus áwyaá utó mampye ne bɔ́ bɔ́ nkane ejii ebwó. Yé ákpakpa melɔ áwyaá utó bi ajǵge mechó ne bɔ́ bɔ́ ébyé. ⁴³ Ne ébégé fɔ mbo ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambe muú kpaá abɔ mambe ménkpané defwé nyú, ⁴⁴ yéndémuú nyú ayi akélege mambe menɔmbe abɔ mambé eké mefwé mbaá bɔ́ ako. ⁴⁵ Pege gekpekpegé muú ndere Maá Nte Mekwaá, ji achwɔ́ fɔ nnó bɔ́ ákpá ji defwé wɔ, achwɔ́ lé mankpá bɔ́ defwé nnó achye geme jii mawené gejámégé bɔ́ né gabo.

Jisɔs apye Batimus agene

⁴⁶ Jisɔs ne baá utɔ́ bii akwɔné né Jeriko. Ndere ályaaá ajyeé, gejámégé bɔ́ akwɔlege ebwó meso. Muú ame nónómé fɔ akamege Batimus maá Timɔs ajwɔlé né mapea meti akɔ́ deko. ⁴⁷ Awúgé nnó Jisɔs ayi Nasaret ne akoóge mbo alɔ mankalé aké, “Jisɔs mpyáne Devid, gé me meshwe.”

⁴⁸ Gejamégé bɔ́ áweé ji áké jwɔle nyame, yémbɔ akálege wye kálege ne eshye aké, “Mpyáne Devid ge me meshwe.”

⁴⁹ Jisɔs awúgé mbo atené, ajɔ́ aké, “kuǵe ji achwɔ́.” Ájye kuú ji áké, “Kwilé ka chwɔ́ ɔfoge, ákuú wɔ.”

⁵⁰ Muú ame nónómé yimbɔ afere nkú gefwine wuu áǵmé, anyo akwilé ka ája ji áfé mbaá Jisɔs.

⁵¹ Jisɔs agii ji aké, “Ndé genó wɔ ɔkélege nnó me mpye eta wyé?” Muú ame nónómé yimbɔ ashuú meko aké, “Ata, nkelege nnó ɔpyé me ngéné mbaá.”

⁵² Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Chó mmu gepú jye, metɔ́ ewé wɔ ɔfyéé ne me epye wɔ ɔtoó.”

Ténéténé yimbo alɔ mángéné mbaá ne akwɔlege ji.

Jisɔs akpe né Jerosale nkane mfwa

(Mat 21:1-9; Luk 19:28-40; Jɔn 12:12-19)

11 Ndere Jisɔs ne baá utɔɔ bií álé kwɔkwɔlé ne Jerosale, ákwɔnégé Betfage ne Betani baá malɔ áyi álú mfaá Mékwé Olif, atɔ baá utɔɔ bií makpo á-peá nnó ábɔ mbe. ²Ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Chogé né maá melo ayi alu mbo enyú né mbe. Ndere dékpené wye, dégene nye maá géjuná ayi áshií muú álú danké wye. Kaáge, déchwɔ ne geji. ³Ne mbɔgé muú agigé enyú nnó waá aké dekaá, garege ji nnó, Ata ne akélege, ne anérégé atɔmé nye gekéré wáwá.”

⁴Ajyége, ágé maá géjuná yimbo ndere áshií né mbe menombi egbe menɔ meti. Álɔ mánkaá geji, ⁵ndere ákaáge bɔɔ abi álú efeé ágií ebwɔ aké, “Dekaáge géjuná yimbo ndé?”

⁶Baá utɔɔ Jisɔs ágaré bɔɔ bimbo wye nkane Jisɔs abɔ ajɔɔ gébége atɔme ebwɔ, ne ályaá ebwɔ ájye ne geji. ⁷Áchwɔgé ne géjuná yimbo mbaá Jisɔs, áfere mandé bɔɔ ágyaá géjuná yimbo né meso, Jisɔs akwɔ ajwɔlé mfaá. ⁸Gejamége bɔɔ ágyaáge mandé bɔɔ né meti nnó géjuná yimbo gekené mfaá, abifɔ áśɔrege uwɔ mámé ágyaáge meti ntó. ⁹Ndere ajye bɔɔ abi álú mbe ne abi álú meso ákálege aké, “Matame mábé ne Eɔwɔ! Mejé ebé ne muú ayi achwɔ né mabɔ Ata.” ¹⁰Mejé ebe ne gefwage nte sé Devid eyi gechwɔ mbo! Matame mábé ne Eɔwɔ ayi álú né mfaánebuú eniné mfaá mfaá!

¹¹Ndere Jisɔs akpené né Jerosale, ajye kpe né mmú echa upe Eɔwɔ ape yéndégenó. Ágége nnó gébé gekoó, ase baá utɔɔ bií áfyanéapeá ákeré né melo Betani manjye bele wye.

Jisɔs alweré genɔ́ge fig gégbó

(Mat 21:18-22)

¹²Bií ujjágé, ndere ebwɔ ályaá Betani ákerége meso, mesa alɔ mamye ji. ¹³Atene tete agé genɔ́ fig ne gejamége bya wye, afé ape nnó agene nye gem-pome fɔ wye. Akwɔnége agé yé gefɔ wɔ ekosé bya ubíubi néndé gébé eyigé unɔɔ fig uwɔme umpomé gelu gakwáne. ¹⁴Jisɔs ajɔɔ ne genɔ́ fig eyigembo aké, “Te mme abyéé muú amage nyeé sé gem-pome jyeé.” Baá utɔɔ bií áwuú genó eyigé ji ajɔɔ.

Jisɔs abú bɔɔ bi ákpóó unó né mmu echa upe Eɔwɔ

(Mat 21:12-13; Luk 19:45-48; Jɔn 2:13-22)

¹⁵Ebwɔ ákwɔnége né Jerosale, Jisɔs akpe né mmu echa upe Eɔwɔ, alɔ mambu bɔɔ abi ákpóó ne abi ánáme unó né mmu. Atyá makpókógélé bɔɔ abi ákene gesegé manka mankwɔré ne malu ujwɔlé bɔɔ ako abi ákpóó upwine melo ebi ápye upe Eɔwɔ ne ubi. ¹⁶Ne ama kame sé nnó muú áma kpá genó gese akoó ye ne geji né mmu echa upe Eɔwɔ wɔ. ¹⁷Ne alɔ manlere bɔɔ aké, “Ása mmu ηwe Eɔwɔ nnó Eɔwɔ aké, ‘Gepú ya ákuú nye geji nnó gepúge mmyemenene mbaá ume malɔ mako.’? Yémbɔ enyú débwalé géjí gelá melu ewé ánjɔ ábige wyeé.”

¹⁸Anɔɔ baá abi ápyeé upe Eɔwɔ ne ánleré mabé Eɔwɔ áwúge depɔ tiré Jisɔs apye, álɔ mánkele meti nnó áwá ji. Áfɔɔ ji gétúge gejamége bɔɔ álaá meno mekpɔ fuú né unó bi Ji alerege.

¹⁹Nkwale akwɔnege, Jisɔs ne baá utɔɔ bií álya melo kpaá áfe ábelé mbaá ayicha.

Genoógé fig gégbó

(Mat 21:18-22)

²⁰ Ne dondo ayi Jisɔs ne baá utɔ́ bii ákerege meso, áge genoógé fig eyi Jisɔs abo jɔ́ nnó gamage wɔ se umpome nkane gegbó me. ²¹ Pita atege genó eyigé Jisɔs abo ajó ne genóge fig yimbo, ajó ne ji aké, “Ménleré, gé genɔ́ eyigé óbɔ́ jɔ́ nnó gamage wɔ sé umpome gégbó.”

²² Ne Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko aké, “Fyege mató nyú ne Eɔwɔ. ²³ Ngarege enyú wáwálé nnó, muú ajóge ne mékwé ewéna nnó, ‘Kwilé fa ɔkwéné mmu ebéé mega,’ ayi ála pɔ́ ne dembyɔ́ né metɔ́ ne akamege nnó genó eyigé ji ajó gepyéé nye, Eɔwɔ apye wye nkane ji ajó. ²⁴ Ngarege enyú nnó dégíge yéndégenó né mmyemenene mbaá Eɔwɔ, kamege nnó dése mé geji, ne gebéé nye eyigé nyú. ²⁵ Ne yendé gebé enyú deke denenemmye, debó manjinte gabo yi bɔ́ ápyeé eta nyú nnó Nte nyú yi alu né mfaánebuú ajinte gabo awu nyú ntó. ²⁶ Yémbɔ dela jinté gabo yi bɔ́ ápye etá nyú wɔ, nte nyú yi alu né mfaánebuú ajigé fɔ́ nte gabo awu nyú.” §

Ágií Jisɔs mbaá ayi uto ebi utané

(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Jisɔs ne baá utɔ́ bii ákéré meso né Jerosale. Ndere akwóne, akpe né echa upe Eɔwɔ alɔ mankéne né mmu, anɔ́ baá abi ápyeé upe Eɔwɔ ne ánleré mabé Eɔwɔ chóncho ne ákpakpa melo ájye gií ji aké, ²⁸ “Wɔ́ ɔpye unó bina ne ndé uto, ne waá achyeé wɔ uto ubi?”

²⁹ Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko aké, “Me ntó nwyaá awa nkwé mangií enyú, degarege me, me ntó ngare enyú uto bi me nwyaá ne mpyeé unó bina. ³⁰ Agií ebwɔ́ aké, Waá achye Jɔ́n uto manwyaá bɔ́ manaá Eɔwɔ, Eɔwɔ waá akwaá? Shuúge me meko.”

³¹ Álɔ manyége mbeé ne ate áké, “Dejógé mbo nye nnó? Ébege dejojgé nnó, ‘Elé Eɔwɔ ne achyeé Jɔ́n uto bí,’ agige nye esé aké, ‘ulannó ne delá kamé mekomejɔ́ wuú wɔ?’ ³² Nnó dejoj nnó utó bii utané mbaá akwaá?” Ákage jɔ́ fɔ́ mbo gétúgé áfɔ́ bɔ́ bi álu efeé nendé yéndémuú ajóge nnó Jɔ́n abɔ́ alu muú ekpávé Eɔwɔ wáwálé. ³³ Ewéna epye ebwɔ́ áshuú Jisɔs meko aké, “Esé dekaá wɔ”.

Jisɔs ashuú ntó ebwɔ́ meko aké, “Yé me ntó ngarége fɔ́ enyú muú yi achyeé me uto ne mpye unó bina.”

Nekanemejɔ́ bɔ́ uségé ne mbɔ́ mekɔ́

(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

12 Efeé Jisɔs alɔ manto ebwɔ́ nekanemejɔ́ aké, “Mende fɔ́ abo atɔ́ mekɔ́ wuú, ape unɔ́ ebi ákuú vine, ábɔ́ge umpome bii ápyeé mmɔ́, anɔ́ gebame agyaá ewú mme, achó embu, akwyeé mbaá ayi ányámege umpome mampye mmɔ́. Atene enyɔ́n mbaá ayi muú ájwólege ábamé mekɔ́. Ase bɔ́ uségé afyé né mekɔ́ ewémbɔ. Atane afé neke né melo fɔ. ² Gébé gekwónégé eyigé áɔ́rege umpome ebimbo, mbɔ́ mekɔ́ atɔ́ maá defwé wuú ama nnó áchyeé ebií unó mbwé ebi utane né mekɔ́ ewémbɔ. ³ Yémbɔ bɔ́ uségé bimbo áchyeé wɔ, ágbaré maá defwé yimbo átulé, ábú ji akéré amuamu. ⁴ Mbɔ́ mekɔ́ ama tɔ́ maá defwé ayifɔ, bɔ́ bimbo ápye ji ntó átulé, ákere ji upa mekpo, áchyeé ji mekpo genoó. ⁵ Ama kere atɔ́ ayi agbeé makpo aleé, ji yimbo ágbare áwá. Atɔ́ gejamege abifɔ, átulé abifɔ, áwá abifɔ. ⁶ Elá le maá wuú ayi mende ama ayi abɔ́ gejeé ne ji dɔ́, kwyakwya achwɔ́ fére maá yimbo atɔ́, aferege nnó áchyeege nye ji énogé. ⁷ Yémbɔ bɔ́ uségé bimbo ágégé ji álɔ

§11:26 Elú wáwálé nnó: Ukwene bɔ́ nwe abifɔ agbéé v. 26 nkane KJV.

mánjǎǎgé áké ne ate, ‘Gége menyéé geteé mbǎǎ mekǎǎ na, chwǎǎge déwá ji, geteé jíí gelaá eyigé esé.’⁸ Ápyegé maá mbǎǎ mekǎǎ yimbo, áwá, ábwéé genkwǎ áfomé meso gébámé.”

⁹ Jisǎs ánerage agíí ebwǎ aké, “Enyú defereé nnó mbǎǎ mekǎǎ yimbo apye nye nnó ne bǎǎ uségé bimbo? Abǎ manchwǎ awá bǎǎ bimbo achyéé mekǎǎ ewémbo mbaá bǎǎ abicha. ¹⁰ Enyú dejǎǎ me né mmu nwe Esǎwǎ nnó, ‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélǎmé, néni ne nélaá menǎ ntaá ayi ágbaré ekwo gepú.

¹¹ Ata ne apye nnó ewú ebe mbo, ne elu gekpekpe genó né ame se.”

¹² Jisǎs ánerage mántó nekanemejǎǎ eni, ákpakpa bǎǎ Jus ákaá nnó ajǎǎge mbo lé ne ebwǎ. Ákelé meti mampye ji, yémbo áfǎǎ nyá gejamégé bǎǎ abi álú efeé ályaa ji áfé.

Ágíí Jisǎs mecho nkamakpo

(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Ewyage átǎ bǎǎ Farasi fǎ ne ekwǎ Herǎd nnó ájye agíí Jisǎs gejamégé bǎ nkweé nnó akwegé nekwené meno, ágbaré ji. ¹⁴ Ájyégé mbaá Jisǎs áǎǎ ne ji áké, “Ménleré esé dékaá nnó ǎlu muú wáwálé. ǎsele yéndémuú janja, ǎǎǎ fǎ ame bǎǎ. ǎlerege bǎǎ unó ndere Esǎwǎ akélege wáwálé. Garé esé, nnó ebé se ekame nnó déchyégé nkamakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégé? ¹⁵ Nnó déchye waá déchyégé?”

Yémbo Jisǎs agé me defyá debwǎ, agíí ebwǎ aké, “Ndé enyú dépenege me mataa? Chwǎǎge me ne sére me nchére.”

¹⁶ Áchwǎǎgé ne ji, agíí ebwǎ aké, “Mekpo wá na ne mabo waá na ásamé né nká eyi?” Áshuú ji meko áké, “Élé mekpo mfwa Rom ne mabo mií.”

¹⁷ Jisǎs agaré ebwǎ aké, “Chyéége mfwa Rom genó eyi gélú ejíí ne chyéége ntó Esǎwǎ genó eyi gélú eyi Esǎwǎ.”

Áwuúgé meko ayi Jisǎs ashuú ebwǎ álaá mano mekpo fuú.

Ágíí Jisǎs nkweé mankwile né negbo

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Éwyágé bǎǎ Sadusi fǎ áchwǎǎ mbaá Jisǎs. Ebwǎ ákame nnó muú agbogé, akwilége sé né negbo. Áǎǎ ne Jisǎs áké, ¹⁹ “Ménleré, Mosis abǎ asá né mmu nwe ebé se nnó, ‘Muú agbogé alyage mendée wuú ayi álá bye baá ne ji wǎ, mejmó wuú abǎ manse mekwi mendée yimbo nnó ábyégé baá ábé lé né mabo ami mewené mejmó yimbo.’ ²⁰ Né gébégé fǎ áǎǎmó fǎ ákénéama abi ande álú, ayi mbe abá mendée agboó yé maá apǎ. ²¹ Ayi akwǎlege ji ase mendée yimbo né ukwi ji ntó agboó yé maá apǎ. Wyembo ne epye ne ayi agbeé makpo áléé. ²² Mbo ne epye ne aǎǎmó bimbo akénéama. Ebwǎ ako ágboó ayi ye muú alá bye maá ne mendée yimbo wǎ. Ébélégé mendée yimbo ntó agboó. ²³ Ne ndere ebwǎ ako ábané mbo mendée yina, gébégé ákwilégé né negbo, mendée yina abéé nye ayi waá?”

²⁴ Jisǎs ashuú ebwǎ meko aké, “Enyú dékaá nnó delu gyeé wǎ? Delu gyeé nénde dékágé fǎ mekomejǎǎ Esǎwǎ ne utó bíí. ²⁵ Ama ǎǎǎ ne ebwǎ aké, gébégé bǎǎ ákwilégé né negbo, neba nébéé se. Álaá le nkane makiénné Esǎwǎ né mfaánebuú. ²⁶ Ne gétúgé mecho bǎǎ ágboógé ákwilégé né negbo, enyú delu danjǎǎ genó eyigé ásamé mmu nwe Mosis? Né abya genǎǎ eyigé mewé ebo eluli wye gélá ǎǎǎge, Esǎwǎ ajǎǎ ne Mosis aké, ‘Me nlu Esǎwǎ ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jakǎb’. ²⁷ Esǎwǎ apǎ fǎ ayi awuú bǎǎ, alú Esǎwǎ ayi bǎǎ abi álú abe. Enyú bǎǎ Sadusi ako delu gyeé né mecho ewéna.”

Ebé ewé epwǎ mabe mako

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Ménleré mabé Esǎwǎ fǎ ayi alú efeé gébégé Jisǎs ajǎǎge ne bǎǎ Sadusi, ágégé nnó Jisǎs ashuú ebwǎ meko ne denja

ágií ji aké, “Ébé Èsɔwɔ ewéndé eɲea epwɔ́ wɔ́ mabé mako?”

²⁹ Jisɔs ashuú ji meko aké, “Ébé ewé epwɔ́ mabe mako ele ewé ejɔ́ nnó, bɔ́ Isreli wuúge Èsɔwɔ nte se ayi abo esé ako alu ama, ³⁰ gbógé ne Ata Èsɔwɔ wyeé ne metɔ́ wyeé meko, ne mendoó wyeé meko ne uféré byeé uko. Tége wyeé lé ji yéndégébé, pyége utɔ́ bíí ne eshye wyeé meko, ³¹ ne ewé egbeé apeá eke, gbógé ne nte méɲmé wyeé ndere ɔgboó ne geme jyé. Yé ebé ewé eɲea epwɔ́ ayina apeá épɔ́.”

³² Ménleré mabé Èsɔwɔ yimbo ajɔ́ ne Jisɔs aké, “Ménleré, ɔɔ́ chánéné, elu wáwálé nkane ɔɔ́ nnó Èsɔwɔ alu ama ayichá apɔ́. ³³ Ne élu ntó wáwálé nnó ɔ́bó mambógé gejee ne Èsɔwɔ ne metɔ́ wyeé meko, ɔ́bó mántégé wye lé ji yéndégébé, ɔ́bó mámpyége utɔ́ bíí ne eshye wyeé meko. Ne ɔ́bó mambó gejeé ne ate bɔ́ nkane ɔ́bó gejeé ne geme jyé. Obelege mabé ayina apeá elo epwɔ́ yéndé gefágé upe ne echye ewé ɔ́ɔ́ né mewe ɔ́chyege mbaá Èsɔwɔ nkane echye.”

³⁴ Jisɔs agegé nnó menleré mabe Èsɔwɔ ayina ashuú meko melómélɔ́, ajɔ́ ne ji aké, “Ela wɔ́ gachyé ne ɔ́kpé né gefwage Èsɔwɔ. Elo né gébé eyigémbo yé muú ayi ama mua mangíí ji nkwé apɔ́.”

Muú ayi Èsɔwɔ akweré ji ela gefwa alu maá waá?

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Ndere Jisɔs alérege bɔ́ né echa upe Èsɔwɔ, ajɔ́ aké, “Èpye nnó ne ánleré mabé Èsɔwɔ aké Muú yi Èsɔwɔ akweré ji elá gefwa alu mpyáne mfwa Devid?

³⁶ Mendoó Ukpea ne epye mfwa Devid jimbo abo ajɔ́ nnó,

‘Ata Èsɔwɔ aké ne Ata wa, jwólé fa né egbé ebwɔ́nye wa né gelúge éno gé

kpáá te mpyéé bɔ́ mawámé byeé álaá eké mboó genɔ́ ayi ɔ́nérege uká

byeé mfaá.’ ³⁷ Ne mbogé mfwa Devid akú Muú yi Èsɔwɔ akweré ji elá gefwa nnó ‘Ata wuú’, epyeémbo nnó ne muú yimbo ámagé bé mpyáne wuú?”

Ndere Jisɔs alerege mbo mmye muú ayi alu efeé matɔ́ ágɔ́ ebwɔ́ manwúge unó bi ji álerege.

Jisɔs akwelé baá utɔ́ bíí mbeé nnó ekage áse gepogé Ánleré mabe Èsɔwɔ (Mat 23:1-36; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)

³⁸ Ndere Jisɔs alu lérege aké, “Sége gébé ne gepogé ánleré mabé Èsɔwɔ. Ebwɔ́ ágboó mámfyége bɔ́ nkúu átyé átyé, akéné ágyaáge ntoné gese nnó bɔ́ átámégé ebwɔ́ ne éno gé. ³⁹ Ebwɔ́ ágboó ntó mánjwólé né malu éno gé né mmu macha mmyemenene, ne ájyége epaá, ájyaá lé malu afwa ne ájwólége. ⁴⁰ Ebwɔ́ ányé ákwi ándée upwɔ́, ánéne mmye áwyáge mámbwolé bɔ́ nnó álú bɔ́ aláál. Ndere ápyembo efwyale ebwɔ́ ejame nye epwɔ́.”

Echyé mbya mekwi mendée

⁴¹ Jisɔs anérége manlere, ajye jwólé toitoi ne mekwa ewé áfyéé ŋka apele ndere bɔ́ áchwɔ́ áfyé manka bwɔ́ mmu genó eyigé áfyé ŋka Èsɔwɔ. Agé ndere gejamégé bɔ́ manka áchwɔ́ áfyéé gejamégé ŋka. ⁴² Ewyage mbya mekwi mendée fɔ́ achwɔ́ fyé ntó baá ubaá ŋgba ápeá abi ála fuú ye genó wɔ́. ⁴³ Mekwi mendée yimbo achyege mbo, Jisɔs akú baá utɔ́ bíí aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó echye ewé mbya mekwi mendée yina achyéé epwɔ́ ewé yéndémuú áchyeé. ⁴⁴ Yéndémuú áferé ekéke ŋka né gejamé eyi ji awyaá achyé, yémbo, ye lé mekwi mendée yina alu mbya, akwe ula géba jíí achyéé.”

**Jisɔs agaré ndere áhɔ́ɔ́
nye echa upe Ɛsɔwɔ**

(Mat 24:1, 2; Luk 21:5, 6)

13 Jisɔs ályáge echa upe Ɛsɔwɔ, maá utɔ́ wuú ama ajɔ́ ne ji aké, “Ménleré, pe uchánchá upú ebi átené ne uchánchá mataá.” ²Anérégέ, Jisɔs ashuú ji meko aké, “Pó ɔ́ge mbo ukpékpé upú bina? Umúge nye kpá ne mataá ne mataá. Yeé ntaá némaá eni nélaá nye mfaá nte nɛ́pɔ́.” ³Ɔwyage ndere Jisɔs ajye jwóle né mfaá Mékwε Olif éwé élu toitoi ne echa upe Ɛsɔwɔ. Pita, Jemsi, Jɔn ne Andru áfε mesomeso ájye gií ji aké, ⁴“Garé ese, nde gébé eyige depɔ́ tiré na depyé nye? Ne ndé gepɔ́ ese dégéne nye ne dékaá nnó unó bina uko upye nye wáwálé?”

⁵Jisɔs alɔ mangaré ebwɔ aké, “Sége gébé ekagé muú fɔ ábwólé enyú déno mewaá. ⁶Njɔge mbo, néndé gejamégé bɔ́ɔ́ áséle nye mabo ma áchwɔ́ eta nyú. Adoo nye ebwɔ ewómé ájɔ́ge aké, ‘Me ne nlú’ Ápye nye mbo ábwólé gejamégé bɔ́ɔ́ áno mewaá. ⁷Ne déwuú nye ntó abya be kwɔ́kwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete, Yémbɔ gébége unó bina uké upyé, débégé fɔ́ ne efɔ́. Néndé unó bina ubɔ́ mampye ne epófɔ́ nnó mme yina achwɔ́ kwya wɔ́. ⁸Gébé eyigémbɔ ntó malɔ́ kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bɔ́ɔ́ bwɔ́ ámmye nye ne ate, emímí mesa ekwene nye malumalu. Mme yina anyíge nyé ne eshye abwólé né gejamégé malu. Éwéna ebé nye eké lé ula ulɔ́ ubalé ebi mendée awúu gébége nebye neké nemye ji.

**Jisɔs agare ángbá bíí efwyale
ewé ebwɔ́ ágéne nye**

(Mat 10:16-25; Luk 21:12-17)

⁹“Sége gébé, kaáge nnó ápyéne nye enyú áfyé né amu ákpakpa melɔ́ ápa mpa enyú mmu macha eso. Átúlege nye enyú né macha mmyemenene. Né getú ya, ájáme nye enyú détene né mbe ushu bɔ́ gómene ne afwa melɔ́. Ápyegémbɔ kaáge nnó dege mbo lé meti mangaré ebwɔ́ mekomejɔ́ wa. ¹⁰Ne gemégé nnó mme yina akwya, bɔ́ɔ́ ábɔ́ mangaré abya Ɛsɔwɔ melómélɔ́ né malɔ́ mako. ¹¹Gébége ápyégé enyú ekagé dedorégé mmye mankelé uchuú mejɔ́ ebi déjɔ́ge. Gébé gékwɔ́nége jɔ́ge uchu mejɔ́ ebi uchwɔ́ enyú meno, néndé uchu mejɔ́ ebi déjɔ́ge upófɔ́ ebi enyú élé Mendoó Ukpea ne échyége nye enyú. ¹²Ne gebé eyigémbɔ ntó, aɲmó áchyége nyé ateé aɲmó nnó áwá. Ante áchyége nyé baá bwɔ́ nnó áwá. Baá áténege nyé ukólɔ́ ne amamá bwɔ́ ne ante bwɔ́ mampye nnó áwá ebwɔ́. ¹³Bɔ́ɔ́ ako ápaá nye enyú gétúge délu áɲkwólé ba. Yémbɔ yéndémuú ayi akogé metɔ́ te kwyakwyaá, áférege nye ji né efwyale gabo.

Jisɔs agaré nkane áhɔ́ɔ́ nye Jerosale

(Mat 24:15-21; Luk 21:20-24)

¹⁴Jisɔs afe mbe mánjɔge aké, “Gebobogé genó eyi gechyége mekpo unɔ́ mbaá Ɛsɔwɔ, gepyé nyé né malu ayi gélage pɔ́ mampye. (Muú ayi akúu ηwe yina ase gebé nnó efwyale echwɔ́.) Gébé eyigémbɔ, bɔ́ɔ́ abi álu né gebagé mewaá Judiya ábɔ́ ájye ákwɔ́ mfaá makwe ábíí. ¹⁵Yeé muú ayi alú mfaá gepú ekagé akyaá nnó ashulege mme ajye bɔ́ genó né mmu gepú jíí. ¹⁶Muú ayi alú ntó né mekɔ́ áhɔ́ge yé gébé nnó akere mmú achwɔ́ bɔ́ nku gefwene

** 13:15 Élu wáwálé nnó: Bɔ́ɔ́ Jus áténege upú bwɔ́, mfaá alu dede ayi muú akáge kwɔ́ ajwóle wyeé.

wuú ne ábó. ¹⁷ E é ebée nye mbo nnó ne andeé abi álu ne mane yé ne abi áchyége baá mámbé. ¹⁸ Nége mmye mbaá Esowo nnó ekagé unó bina upye gébége néba, ¹⁹ néndé efwyale ewé echwo nye, ebeé gekpékpége efwyale ewé délá lú dangé te Esowo akwye mme yina ne yé ewé emage be sé eké ewémbó epó. ²⁰ Mbogé Esowo alá sóre ndo yimbo ela mboó wó, ebyénnó yéé muú ayi apome nye apó. Yémbó gétúgé bós abi Esowo ájyaá nnó ábé abii, asorege nye ndo eyimbo ela mboó. ²¹ Gébége yimbo, mbogé muú agaré enyú nnó, 'Gége Kras, Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa alu fa,' yéé agaré lé enyú nnó, 'Alu né', dékamégé f3 ne ji. ²² Nj3ge mbo mampye enyú dekaá nnó, bós gebyo abi áké álu Kras ne bós gebyo abi áke álu bós ekpávé Esowo ntó áchwós nye. Áchwogé ápyéé nye ukpékpé ufélekpá ebi upwo amu. Ápyembo nnó ábwólé bós ako ne mbogé meti ebege yé ebéle bós abi Esowo ajyaá nnó ábé abii, ábwólé ebwó áno mewaá. ²³ Sége ye gébé! Dekaaá nnó mbó mé mbe ngaré enyú depó etíré na gemége nnó dépyége.

Unó bi upye nye gemégé nnó Maá Nte Mekwaá ákérege meso fa mme

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ "Gébége efwyale ewéna echwogé, ténéténé ayi ebyeé, nmeé ekwene nye gemuagemua. Mfaá ágénégé sé. ²⁵ Ambe ntó áno mege nye, ne unó bi uwyaá uto né mfaánebuú unyige nye. ²⁶ Efeé ne ágéne nye nkane Maá Nte Mekwaá achwós né mmu gekó ashúlege achwós ne gekpékpége uto ne énogé. ²⁷ Wye né gébé eyígémbo, atome nye makiénné jii nnó ájyé anyweré bós abi ji ájyaá né mme meko nnó ábé abii mbaá ama."

Jisós améé gepogé genóoge fig ne unó bi upyéé nye

²⁸ Jisós ajós ne baá utós bií aké, "Pége gepoge genóoge fig degii genó wye. Gébége mata jii álógé mántó bya uke enyú dekaá nnó nshwóné achwo shúle. ²⁹ Wyémbo ntó ne gébége enyú dégégé nkane unó bina upyéé, déb3 mankaá nnó gébé eyígémbo géla kwók-wólé. ³⁰ Ngarege enyú wawálé nnó nje eníne na négboó f3 kpaá te unó bina ukó úpyéé. ³¹ Mfaa ne mme ákooge nye yémbo mekomejós wa alaá te kwyakwya.

Yé muú ayi akaáge gébé eyigémbo apó

(Mat 24:36-44; Luk 17:26-30, 34-36)

³² "Yé muú ayi ákaaá bií né gébé eyígé unó bina úpyéé nye apó. Makiénné Esowo ne mfaánebuú ákaaáge f3, yé Maá Esowo jimboós ákaaá wó. Ekosé wye Nte wuú ji mbií ne ákaaá. ³³ Ségé gébé dékpómé mmye, debé peé dégilé néndé enyú dékaáge f3 gébé eyígé unó bina upyéé nye." ³⁴ Aké, "Elú eké mende f3 abó ajyéé neke, alyaá gepú jii ne baá défwe bií nnó ápele. Achyéé yéndémuú ebi utós, ajós ne ayi ábáme gepú aké, 'Bé peé, ógilé'. ³⁵ Wyémbo ntó ne enyú débo mambe peé dégilé néndé dekaá f3 gébé eyígé mboós gepú akerege meso wó. Akage chwó ne nkwale, metós utuú, gejyéjyége bií, yéé ebéle dondo. ³⁶ Ekáge akwo enyú nejmé ndere debélege dékwánege. ³⁷ Ndere ngarege mbo enyú, mbóntó ne ngarege yéndémuú nnó, Bége peé".

Ájós geju manwá Jisós

(Mat 26:1-5; Luk 22:1, 2; Jon 11:45-53)

14 Ndo ela epea eyi bós Jus ányéé epaá koó upú ne epaá bred yi álá muálé. Ános baá ámpyéé upé Esowo ne ánléré mabé Esowo ájwóle geju ákélege meti nnó áwá Jisós bibí. ² Ájós ne ate aké,

“Dépyégé f3 ji gébégé epaá ewéna, ékágé b33 áhme ummye né melo.”

Áwaa Jis3s maweeé né mel3 Bétáni

(Mat 26:6-13; J3n 12:1-8)

³Ndere Jis3s alu né mel3 Betani mmu gepúgé Simun muú ubá anyée menyée, mendée fo achw3 kpé mmu ne ékpómé maweeé gebé ami majame nka d33, ele laménda ayi ebw3 ákuú nnó nard. Anené meno ékpómé ewémbo agbe maweeé mimbo né mekpó Jis3s. ⁴Mendée yina apyegé mbo, mat33 ás3 b33 fo abi álu efeé kpaá te áj3ge ne ate áké, “Mendée yina achw3 mbo maweeé mína ndé? ⁵Maweeé ami ákage kpó, áse gejamégé nka eyi epw33 nka eyi muu akage pye né nme, áchyée mbaá ubyá b33 ne wo mendée yina 3ch33 mbo?” ⁶Jis3s aj33 ne ebw3 ake, “G3gé ji abe nyame, ndé enyú dechyége ji efwyale? Apye mbo lé me genchánchágé genó eta wa. ⁷Ubyá b33 úlú ne enyú, dékage poó ebw3 yéndégébé eyi dékélege. Ne me mbeé nye f3 ne enyú gébé geko. ⁸Mendée yina apye me genó eyigé ji akaáge pye, ab3 mbe agbe me maweeé mmye nnó gébégé ngboge ánií me níge. ⁹Ngarege enyú wáwálé nnó yéndé mbaá ayi b33 ágárege nye Abya melómél3 ayina né mme meko, ágárege nye ntó genó eyigé mendée yina apye. Nkane ágárege, mb3ntó ne átee nye ji yéndégébé.”

Judas akame mankpó Jis3s

(Mat 26:14-16; 11; Luk 22:3-6)

¹⁰Judas Iscarot ayi alú maá ut33 Jis3s ama né géluágé abi áfyaneápeá, ajye báne an33 baá ámpyeeé upe E33wo nnó ákpóo ebw3 Jis3s. ¹¹Ebw3 awuúgé gejuge Judas, mat33 ág3 ebw3 ányemeno nnó áchyége ji nka. Efeé ne Judas ál33 mankélégé meti ewé ji apyeeé ne Jis3s akpe ebw3 né ámu.

Jis3s anyeeé epaá koó upú ne baá ut33 bíí

(Mat 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; J3n 13:21-30)

¹²Bíí mbe ebí ányeeé epaá bred yi álá muálé, gébé eyígémbo ne áwáne mág3n3m3 gepé nnó ányé epaá koó upú. Baá ut33 Jis3s ájye gií ji áké, “Á-tá ndé mbaá yi 3kélege nnó esé déjyé détyeeé menyeeé epaá koó upú wyyé?” ¹³Ágigémbo Jis3s áferé baá ut33 bíí á-peá, at3 aké, “Chóge né mel3 kpaá, detuge nye ne mende fo ayi ákpané nk-w3 manaá né mekpó, kw3lege ji. ¹⁴Dek-w3nége né gepú eyigé ji akpené, j3ge ne mb33 gepú nnó, ‘Ménleré aké dégií wo nnó, maá gepú áhkeé alé nnó ji achw3gé ajw3lé anyé menyeeé epaá koó upú ne baá ut33 bíí?’ ¹⁵Ne mb33 gepú yimbo alerege nye enyú maá gepú ayi ákwyé mé ábélé né mfaá eny3n, tyége menyeeé sé efeé.” ¹⁶Baá ut33 bimbo ájyegé, ágé wye yén-dégenó nkane Jis3s aj33, átyé menyeeé epaá koó upú bw3 efeé ábele. ¹⁷Nkwale akw3nége, Jis3s ne baá ut33 bíí makpo áfyaneápeá, áfé manyé menyeeé yimbo. ¹⁸Ndere ájw3lé ányeeé menyeeé Jis3s aj33 ne ebw3 aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó muú nyú ama achyegé nye me mank-waá.” Mb33 yimbo alu mbo fa anyé menyeeé ne me. ¹⁹Baá ut33 bíí áwúgé mbo, ála mmye meshwemeshwe, yéndé-muú agige ji áké, “Ata nnó élé me?” ²⁰Jis3s ashúu ebw3 meko aké, “Elé muú ayi ese ne ji détyege nye amu manta mbya né mmu akpánkpa. ²¹Ne Maá Nte Mek-waá agbóo nye wye ndere nwe E33wo ab3 aj33 mé te gachií. Utonkwa ube ne muú ayi akpóo nye Maá Nte Mekwaá. E é! Mb3gé nnó áb3 dambyé muú yimbo, mbo el3 kpaá epwo.”

Menyee Ata Jisɔs

(Mat 26:26-30; Luk
22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²² Ndere Jisɔs ne baá utɔ́ bíí ányée menyee, abó ntó bred áhyegé matame mbaá Eɔwɔ né mmyemenéne, agyá ntó bred yimbo ubauba, akaré mbaá baá utɔ́ bíí ajóge aké, “Gége menyammye wa na. Sége dényé.” ²³ Jisɔs abweé ntó amó ne mmɔ́ né mmu, achyégé matame mbaá Eɔwɔ, achye baá utɔ́ bíí ányú átu ate. ²⁴ Ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Gége manoó ma amí magbéle mbaá gejamégé bɔ́ gétúgέ menomenye ewé Eɔwɔ ányé ne ákwaá. ²⁵ Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú mbo mmɔ́ mína kwyakwya, mmagé nyú sé amícha kpaá te nnyú nye ami make gébége Eɔwɔ aké agbarege gefwa jíí.” ²⁶ Ne ebwɔ́ ánerégé, ákwá ekwɔ́ áfée Eɔwɔ átané ákwɔ́ mfaá Mekwe Olif.

Jisɔs agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(Mat 26:31-35; Luk
22:31-34; Jon 13:36-38)

²⁷ Jisɔs ajɔ́ ne baá utɔ́ bíí aké, “Enyú ako deboó nye delyaá me ndere ásámé mmu ηwe Eɔwɔ nnó, Eɔwɔ aké, ‘Nwane nye membame mágónme ne ekwɔ́ mágónme eláa nye tyátyá.’ ²⁸ Ne nkwlégé né negbo, mbo nye mbe ne enyú né gebagé mewaá Galilíí.” ²⁹ Ájɔ́gέmbo, Pita aké, “Yé bɔ́ ako ne ábó alyáá wɔ, me nlyágé f́ wɔ.” ³⁰ Jisɔs ashúú ji meko aké, “Pita gó ngaré wɔ nnó utuú bina fí gemégé nnó menɔ mekwɔ́ akú ukúkúle upea, wɔ ɔshyáa nye ukúkúle uléé nnó ókágé me.” ³¹ Yémbɔ Pita aké, “Yé ebé lé negbo, ngbóo ne wɔ, nshyáá f́ wɔ.” Wyémbɔ ntó ne abifɔ́ ako ájɔ́.

Jisɔs anemmye né Getsemane

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Jisɔs ne baá utɔ́ bíí ako áfée né melu ewé ákuú nnó Getsemane. Ákwónégé

éwu, agaré ebwɔ́ aké, “Jwólege fa, kpaá te nnérege manénemmye.” ³³ Ajɔ́gέmbo asé Pita, Jemsi ne Jon nnó akwólé ji. Nkane ájye alɔ mambɔ gejamégé meshwe ne masómé né metɔ́. ³⁴ Ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Masómé amí malú me metɔ́, maténe me meti negbo. Yémbɔ jwólege fa debe peé.” ³⁵ Atégé yéé mmye mbe gachyée ató mano mme, amo ushuú mme, anemmye nnó mbógé meti élu, Eɔwɔ apye efwyale ewémbɔ ekoó ji koóge. ³⁶ Anemmye aké, “Nte, Nte yéé genó eyi gepwɔ́ wɔ gepɔ́. Nnene wɔ mmye féré amó efwyale yina átané me mmye. Yémbɔ pye genó eyigé wɔ ɔkelege épɔ́ f́ eyigé me nkélege.” ³⁷ Ánerégé akéré meso mbaá ayi bɔ Pita álú, achwɔ báne ebwɔ́ ndere ábélege géjyá. Ape Pita, agíí ji aké, “Simun, nnó enyú dékágé béfɔ́ peé ne me, yéé lé né nchwaneke ama? ³⁸ Beége peé, dénénemmye mbaá Eɔwɔ nnó ékágé enyú dékpé né mmua-meno. Matɔ́ nyú ákélege nnó enyú dénénemmye yémbɔ menyammye nyú áwyá gepwá.” ³⁹ Ama lya ebwɔ́ akéré meso manemmye wye gefóge mmyemenéne eyigé ji abɔ anéne. ⁴⁰ Ne amá akérége ndɔ eyi egbeé epeá né mbaá baá utɔ́ bíí álú, abané wye ndere ebwɔ́ ábélege géjyá néndé géjyá gejá ebwɔ́ ame ɔɔ́, ne ákaá se meko ayi áshuúge ji wɔ.

⁴¹ Jisɔs ama akérége ndɔ eyi egbeé eleé, abané wyé ebwɔ́ ndere ábélege, anyá ebwɔ́ aké, “Délú bélege géjyá, degbeége mmye? Gékwyá mbo, ge gébé gekwané eyigé áfye nye Maá Nte Mekwaá né amú bɔ́ ubeé. ⁴² Kwilége ka, déjye, gé muú ayi akpóo me mbo, alé chwɔ́ mé.”

Ápye Jisɔs

(Mat 26:47-56; Luk
22:47-53; Jon 18:3-12)

⁴³ Ndere Jisɔs álú jɔ́gέmbo, Judas maá utɔ́ wuú ayi ama né geluágé abi áfyaneápeá achwɔ́ ne njuné bɔ́ enine negbare bɔ aparanja ne mámbó unɔ́.

Bɔɔ bina élé anɔɔ baá ámpyɛ́ upe Esɔwɔ ne ánléré mabé Esɔwɔ chóncho ne ákpakpa melo ne átómé ebwɔ nnó áchwɔ apye Jisɔs. ⁴⁴ Eké epyembo, Judas abó mé mbe agaré ebwɔ aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbo pyége, défyéé metɔɔ metɔɔ nyú, déjye ne ji.” ⁴⁵ Judas ákwónégé yé gébé achó sé wɔ, akoó cho afé mbaá Jisɔs aké, “Ménleré ntamé,” akpá ji atyaá. ⁴⁶ Bɔɔ bina ágégé, áchwɔ ápye ji agbaré ji ne amu matomato. ⁴⁷ Ápyégé Jisɔs, metɔɔ esɔ maá utɔɔ wuú ama ajuú aparanja asɔ etu memfwé etukpe ámpyɛ́ upe Esɔwɔ. ⁴⁸ Eféé ne Jisɔs agíí ebwɔ aké, “Enyú dechwɔ na ne bɔ aparanja ne mámbó unɔɔ mampye me nnó me nlu menjó? ⁴⁹ Me nlu fa ne enyú yéndé bíí, nlerégé mekomejɔɔ Esɔwɔ né echa upe, nnó débɔ degeé me mampye wɔ? Yémbɔ genó eyigé ásame mmu njwe Esɔwɔ gebɔ mampyɛ́.” ⁵⁰ Baá utɔɔ bíí ágégé mbo, áboó, ályaá ji.

⁵¹ Nkane ájye ne Jisɔs, njye gesa fɔ afyale metyɛ́é ndeé né menyammye akwolege ebwɔ. Aké ágéne ji, ágbare ndeé yimbo nnó ápye ji, ⁵² apalé eji, alyaá abó afé gejóñéné.

Jisɔs akpe unɔɔ mpa

(Mat 26:57-66; Luk 22:63-71;
Jɔn 18:13, 14, 19-24)

⁵³ Áse Jisɔs áfe ne ji mbaá etúkpe ampye upe Esɔwɔ, áncɔ baá abi ápye upe Esɔwɔ, ánléré mabé Esɔwɔ chóncho ne ákpakpa melo ájye chome wye. ⁵⁴ Pita ntó akwolege ebwɔ meso gachye, gachye kpaá te akpene né mmu dachi etúkpe ampye upe Esɔwɔ. Eféé ne ajye bane ámbamé dachi etukpe nnó awyagé mewe. ⁵⁵ Anɔɔ baá ampye upe Esɔwɔ ne bɔɔ ako abi ájwolé mmu echa eso, ákelé amamá mpa gebyɔ́ mamma Jisɔs mmye nnó áwá ji. Yémbɔ ágé yéé ema wɔ. ⁵⁶ Gejamégé bɔɔ ákwye depɔ mámma Jisɔs mmye yémbɔ élé gebyɔ́ néndé ebwɔ ako apɔ́ nya meko ama. ⁵⁷ Bɔɔ abifɔ ákwilé

ka, ábyɔge ji gebyɔ́ mmye aké, ⁵⁸ “Ese déwú ndere ji ashúú mmye nnó ji ammu nye echa upe Esɔwɔ ewéna ewé akwaá átené ne ámu, ne ndɔ eléé ekwónégé áte-nege ewéchá ewé alá tené fɔ ne ámu wɔ.” ⁵⁹ Yémbɔ ebwɔ ako apɔ́ meko ama.

⁶⁰ Eféé ne etúkpe ampye upe Esɔwɔ ákwile ka né mbe ushuú bɔɔ ako agíí Jisɔs aké, “Wɔ ntó opɔ́ ne meko manshuú né depɔ etire bɔɔ ájɔ́ge mbo nnó opye?” ⁶¹ Yémbɔ Jisɔs akwene bɔmbɔ yé meko ashúú ji wɔ. Etukpe ema njmére egíí ji eké, “Wɔ ne ólú Maá Esɔwɔ, Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa?” ⁶² Jisɔs akamé aké, “Me ne nlu, dégene nye ndere Maá Nte Mekwaá ajwolé né geluɔge enógé né egbé ebwɔnye Esɔwɔ ne ndere achwɔ nye né mfaánebuú mmu geko.” ⁶³ Etúkpe ampye upe Esɔwɔ agyá mandeé jíí né mmye manleré nnó metɔɔ esɔ́ ji dɔɔ, agíí eso aké, “Nde gécha démage kéle bɔ ntésé? ⁶⁴ Pɔ déwú depɔ etiré ji ajɔ́ge? Amege mmye ne Esɔwɔ, nana deké depye nnó ne ji?” Bɔɔ ako akame aké, ekwane nnó, “Áwá ji wáne.” ⁶⁵ Eféé ne bɔɔ abifɔ álo mánkpo ji matye mmye, áwé ji ndeé ame, átúlege ji, ájɔ́ge aké, “Garé esé muú ayi adoó wɔ?” Ámbamé echa eso áchwɔ se Jisɔs ádoó ji maka.

Pita ashya nnó akaáge Jisɔs

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62;
Jɔn 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Ndere Pita álu né dachi yimbo, maá mesɔ mendée fɔ ama né geluage abi ákpáne defwé mbaá etúkpe ampye upe Esɔwɔ achwɔ eféé, ⁶⁷ agé ndere Pita ájwolé áwyáa mewe. Ape ji dómeé, ajɔɔ aké, “Wɔ ntó ɔlu gelua ne Jisɔs muú Nasaren yimbo.” ⁶⁸ Pita ashya aké, “Chaa-ó nkaa yé geno eyigé jɔ́ge mbo wɔ.” Ndere Pita akwilé manjye né meno gébámé, menomekwɔ mbe akú. ⁶⁹ Mesɔ mendée yimbo amá ágege Pita wye alɔ mamma jɔɔ ne bɔɔ abi átené eféé aké, “Mende yina alu muú bwɔ

ama.” ⁷⁰Pita ama shya wye shya eké ewyage, bɔ́ abí átené eféé álo mánjɔ́ ne Pita aké, “Wáwálé gebíi gepɔ́ mmu, ɔ́kágé shya fɔ́ néndé ɔlu muú Galilíi.” ⁷¹Yémbɔ́ Pita álo mánkalé aké, “Mbɔ́gé mbyɔ́gé le gebyɔ́ mfaánebuú áshulé me mmye, nkágé fɔ́ mende ayi enyú déjɔ́ge mbɔ́.” ⁷²Ténéténé yimbo menɔ́ mekwɔ́ akú ukúkúle upeá kɔ́kɔ́ɔ́lɔ́kɔ́. Pita ate mekomejɔ́ ayi Jisɔ́s abɔ́ ájɔ́ ne ji nnó, “Gemégé nnó menɔ́ mekwɔ́ akú ukúkúle upeá ɔshya nye mánáne aléé nnó ɔ́kágé me.” Ateége mbɔ́ anyɔ́ meko ngbó alí segé segé.

Áfé né Jisɔ́s mbaá Palet

(Mat 27:1, 2, 11-14;

Luk 23:1, 2; Jɔ́n 18:28-32)

15 Wye ndere bíi ujaá dondo, anɔ́ baá ampye upe Esɔ́wɔ́, ákpakpa melɔ́ ne ánléré mabé Esɔ́wɔ́ áchomé ne bɔ́ eso ako, ájwɔ́le ájɔ́ geju. Eféé ne ágbaré Jisɔ́s áwéle, áse ji, áfé mbaá gɔ́mena Palet. ²Ákwónégé Palet agíi Jisɔ́s aké, “Wɔ́ ɔlu Mfwa bɔ́ Jus wáwálé?” Jisɔ́s aké, “Élu nkane ɔ́jɔ́.” ³Ájɔ́gémbɔ́, anɔ́ baá ampye upe Esɔ́wɔ́ álo mammálé Jisɔ́s depɔ́ mmye matimati. ⁴Palet ama gíi Jisɔ́s aké, “Ɔpɔ́ ne meko manshuú? Ɔwuú fɔ́ depɔ́ etíré ámmálé wɔ́ mmye nnó ɔ́pye?” ⁵Ne yeé meko Jisɔ́s ashúú ji wɔ́, ewena epye Palet alaá meno mekpo fuú.

Palet asó mpa nnó áwá Jisɔ́s

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25;

Jɔ́n 18:39—19:16)

⁶Gepɔ́ge Palet gelu nnó yéndé ñme gébége epaá koó upú bɔ́ Jus ábɔ́ mamferé muú ama né denɔ́ ndere bɔ́ akélege. ⁷Né gébé eyígémbɔ́ muú denɔ́ fɔ́ alú eféé, ákuú ji Barabas. Ji ne abifɔ́ ákpe denɔ́ gé-túgé bɔ́ abí ebwɔ́ áwané né efwyale ewé ebwɔ́ áchwɔ́ ne éwú né melɔ́. ⁸Ndere elúmbɔ́, gejamégé bɔ́ ájye báne Palet nnó áferé muú denɔ́ ama ndere ápye mé

yéndé epaá ewémbɔ́. ⁹Palet agíi ebwɔ́ aké, “Enyú dékelege nnó mferé Mfwa bɔ́ Jus?” ¹⁰Palet agíi mbɔ́ elé ji akaá cháñéné nnó elé wye né nchye detú ne anɔ́ baá ampye upe Esɔ́wɔ́ ápyené Jisɔ́s áchwɔ́ ne ji eta wuú.

¹¹Yémbɔ́ anɔ́ baá ampye upe Esɔ́wɔ́ ágaré ekwɔ́ bɔ́ ewémbɔ́ nnó ágaré Palet aferé lé Barabas. ¹²Palet ama agíi ebwɔ́ aké, “Enyú dékelege me mpye yeé nnó ne mende yina ayi ákuú ji Mfwa bɔ́ Jus?” ¹³Ne ebwɔ́ ako ákalé kénké aké, “Wɔ́ ji né gekwa.” ¹⁴Palet ama gíi ebwɔ́ aké, “Ndé gabo ayi ji ápyeé?” Yémbɔ́ ákpe kále kénké né eshye aké, “Áwɔ́ ji né gekwa.” ¹⁵Nnó Palet apye matɔ́ ágɔ́ bɔ́ Jus, aferé Barabas né denɔ́. Agaré bɔ́ bee bíi nnó átulé Jisɔ́s ne geto, ánerégé, áwɔ́ ji né gekwa.

Bɔ́ bee ájwyage Jisɔ́s

(Mat 27:27; Jɔ́n 19:2, 3)

¹⁶Bɔ́ bee bimbo ánerégé mantulé Jisɔ́s, ája ji áfé mmu echa gɔ́mena. Ákuú bɔ́ bee ako né geluá gebwɔ́. ¹⁷Áfyé ji nkúu megéle, áto ela meshíi eke ela mfwa ákweré ji mekpo. ¹⁸Ápyégémbɔ́, álo manjwyagé ji aké, “Mfwa bɔ́ Jus, neki nébé ne wɔ́.” ¹⁹Ne álo mándógé ji unɔ́ né mekpo. Ákpó ji matyé mmye, áto manó mme mampye eké anóge ji. ²⁰Ánerégé mánjwya ji, áferé nkúu megéle yimbo ákeré áfyé ji mandeé jíi né menyammye wuú. Ája ji átane né melɔ́ manjye wɔ́ né gekwa.

Áwɔ́ Jisɔ́s né gekwa

(Mat 27:32-44; Luk

23:26-43; Jɔ́n 19:17-27)

²¹Ndere ájyeé átuú ne mende fɔ́ ayi akamege Simun muú melɔ́ Seren nkane atané melɔ́ wuú ajyeé né Jerosale. Bɔ́ bee bimbo ágbaré ji kpékpé nnó akpá gekwagé Jisɔ́s. Simun alu nte bɔ́ Aleksanda ne Rufɔ́s. ²²Áfé né Jisɔ́s né mbaá ayi ákúu nnó Golgota. Ula utané nnó

melú Uηkónkó makpo. ²³ Áchyeé ji mmɔɔ amí áchwaré ne uka ebí ákuú nnó myrrh ††Yémbɔ Jisɔs ashya manyú. ²⁴ Ála wye efeé mbo, áwɔ ji né gekwa, áηme gefógé megyaá fɔ nnó ákáré mandeé jíi eyi yéndémuú aséle. ²⁵ Áwɔ Jisɔs né gekwa né kálánka eneneama né dondo. ²⁶ Ábɔ egbagé genɔɔ áwɔ mfaá mekpo gekwa eyigé áwɔmé Jisɔs wyeé, ásá genó eyigé áké ji apye ne áwɔme ji. Áké, “Mfwa bɔɔ Jus.” ²⁷ Áwɔ ntó ánjo apea gébégé gema ne Jisɔs, ama alu né egbé ebwɔnye wuú ayifɔ né egbé ebwɔbe wuú. Yéndémuú bwɔ álu né mfaá gekwa jíi. ²⁸ Mechɔ ewéna épye nnó ébé wáwálé nkane mekomejɔɔ Eɔwɔ ájɔɔ nnó áfyé ji mmu mpa bɔɔ ubeé. ††²⁹ Ne bɔɔ abi ákoge koógé ájúu Jisɔs mashye mmye, ákamege ne makpo, ákálege áké, “É é, Pɔ wɔ ne ɔké ɔmmu nye echa upe Eɔwɔ gemégé nnó ndɔ eleé ekwóné wɔ ɔmage téne ewéchéá? ³⁰ Poó geme jyé ɔtáné mfaá gekwa ɔshulé mme.” ³¹ Wyémbɔ ntó ne anɔɔ baá ampye upe Eɔwɔ ne ánleré mabé Eɔwɔ ntó ájwyáge ji áké, “Apoóge bɔɔ bí chachá, akaáge poó fɔ geme jíi. ³² Áké ji alu Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa, áma jɔɔ áke ji alu Mfwa bɔɔ Isreli, átáné mfaá gekwa áshuúlé mme. Apyegé mbo, ese défyéé matɔɔ ne ji.” Ánjo bimbo abi áwɔmé ntó ebwɔ né ukwa, ájúu Jisɔs mashye mmye.

Negboné Jisɔs

(Mat 27:45-56; Luk
23:44-49; Jɔn 19:28-30)

³³ Metɔɔ ηwɔmese, kálánká efyáneé-peá eké ékwónege, ηmεé enomé, gem-mua gékwé né melɔ meko kpaá te kálánká eleé. ³⁴ Kálánka eleé eyimbo, Jisɔs alɔ mánkalé kéké áké, “Eloi, eloi

lama saba tani, ula utené nnó Eɔwɔ wa, Eɔwɔ wa, ndé ɔlyaá me mbii né efwyale?” ³⁵ Bɔɔ abifɔ abi átené efeé áwúgé ndere Jisɔs ajóge mbo áferé áké, “Akuú mbo lé Elija muú ekpávé Eɔwɔ.” ³⁶ Muú ama né geluage bɔɔ bimbo abó gatelé ajye bɔ ekochá, áwe ne genɔɔ anyua né mmú mmɔɔ amí mamýáme, abweé até Jisɔs né ubɔɔ meno nnó ányú. Ajɔɔ áké, “Degé kpé nnó Elija achwɔ feré nye ji mfaá gekwa yi.” ³⁷ Ne Jisɔs ama akále kéké, ashulé kwyakwya geféré h-ε-m metɔɔ ekwé. ³⁸ Wyé ndere Jisɔs ágbɔ, ndeé eyi ekaré echa upe Eɔwɔ, egyalé uba upeá te mfaá gba-ra-ra-ra etya mme. ³⁹ Muú kpaá bɔɔ bee “††ayi atene efeé agegé gefɔɔ eyige Jisɔs akalé ne ale gbó áké, “Wáwálé mende yina alu Maá Eɔwɔ.”

⁴⁰ Gébé eyigémbɔ ntó, andée fɔ átené nya tete ágéné yéndégenó eyi gepyé ne Jisɔs. Né geluage andée bina Méri ayi atané melɔ Magdala, Salɔme, ne Méri mma Jemsi ayi mamane kɔ ebwɔ ne Jose álu ntó wye. ⁴¹ Gébégé Jisɔs alu né Galilíí andée bina ábɔ ákwólege ji, ama ápóge ji ntó, andée abifɔ abi átane Jerosale ákwale Jisɔs álu ntó wye.

Ánií Jisɔs

(Mat 27:57-61; Luk
23:50-56; Jɔn 19:38-42)

⁴² Jisɔs agbɔ bíí bí bɔɔ Jus ako ákpomége mmye nnó né nkwale álɔ mányé uwyaá bwɔ. Ndere bíí ule koó, ⁴³ mende fɔ ayi ákuú ji Josef achwɔ. Alu muú melɔ Arimatya, alu muú ayi anoge ji dɔɔ né eso bɔɔ Jus, ji abɔ agile ntó gébé eyigé Eɔwɔ achwɔ gbáre nye gefwa jíi. Akpome mmye nkane mende, ajye báne Palet agíí ji nnó achye ji utó

††15:23 Elú wáwálé nnó: Myrrh ele uka bi úlú nya mampye nnó muú awuúge fɔ ubale dɔɔ.

††15:28 Elú wáwálé nnó: Melɔ ηwe ewena né ukwene bɔ ηwe abifɔ áfyé ewu né ukélenge pe KJV ne TEV.

††15:39 Elú wáwálé nnó: Muú kpaá bɔɔ bee Rom alu muú yi apele usaá bɔɔ bee uta.

nnó ajye áferé genkwógé Jisɔs né mfaá gekwa. ⁴⁴Ágigé mbo, Palet alaá meno fuú mánwu nnó Jisɔs agbó me. Akú muú kpaá bɔɔ bee agíi ji wá Jisɔs agbóo mé. ⁴⁵Muú kpaá bɔɔ bee yimbo akamé nnó agbo, eféé ne Pálet akamé nnó Josef akáge jye feré genkwógé Jisɔs né gekwa. ⁴⁶Josef ajye na éshyé ndeé pópó, aféré genkwógé Jisɔs né gekwa, afyalé géjí ne eshyéé ndeé eyimbo, akpa ajye fye mmu menome ewé áchomé mmu etárávé. Abogéné gekpékpégé ntaá agbé meno menome ewembo. ⁴⁷Meri muú melo Magdala ne Meri ayi mmá Jose ágé mbaá ayi ábelé genkwógé Jisɔs.

Jisɔs akwilé né negbo

(Mat 28:1-10; Luk 24:1-12; Jɔn 20:1-10)

16 Bii uwyaá bwɔ ukógé, Meri muú melo Magdala, Salome ne Meri mmá Jemsi ájye na mawéé gebéé nnó ájye gbere né genkwógé Jisɔs. ²Ne dondo bii mbe né uwyaá, ndere mbe njme atane, ebwɔ ájye né menome ewé anii Jisɔs. ³Ágigé ate áké, “Waa ábogéné nye esé gekpékpé ntaá eníné ágbe mbo menome?” ⁴Áké ákwonege wye, áge nnó ábogéné mé ntaá enínémbo néla babá nelu gekpékpégé ntaá. ⁵Ndere ebwɔ ákpené mmu menome ewémbo, áge njye gesa fɔ ajwólé né egbé ebwɔnye bwɔ, afye ewule pópó. Ebwɔ ágégé mbo alá mano mekpó fuú. ⁶Njye gesa yimbo ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Défógé. Nkaá nnó dékelege mbo lé Jisɔs muú Nasaret ayi ábɔ áwómé nya ji né gekwa, apɔ sé fa, Esɔwɔ apye ji akwilé né negbo. Gége melú ewé ábɔɔ ábelé ji. ⁷Kéregé meso dégaré Pita ne baá utɔɔ bii abifɔ nnó ji abɔ mé mbe ne enyú afé né Galilií; dégené nye ji ewú wye ndere ji abɔ agaré enyú.” ⁸Andée bimbo átáné né menome ne gatelé, áwére ne efɔ metɔɔ, ne yeé

muú fɔ ágaré ebwɔ geno eyíge pye wɔ gé-túgé efɔ ewe elú ebwɔ matɔɔ. ⁸⁸

Jisɔs aleré mmye mbaá

Meri yi Magdala

⁹[Dondo bii mbe uwyaá ebi Jisɔs akwilé né negbó, abɔ mbe aleré mmye mbaá Meri muú melo Magdala. Jisɔs abɔ aferé nya ji aló nchye akénéama mmye. ¹⁰Meri afe agáre ájeé bii abi ebwɔ ábɔ ákene nya ne Jisɔs ne ábane ebwɔ ndere álíle, ásómege. ¹¹Yé lé ebwɔ áwuú nnó Jisɔs álú mebe Meri muú melo Magdala agé ji, ákamé fɔ nnó elu wáwálé wɔ.

Jisɔs alere mmye mbaá baá

baá utɔɔ bii apea

¹²Ewyágé Jisɔs akwɔ mbe ushuú baá utɔɔ bii apea né gefɔ eyigé alá kaáge sé ji gébége ebwɔ akene ájye né meti. ¹³Ebwɔ ákaáge nnó muú yi ágene mbo ele Jisɔs, ákeré meso ájye garé baá utɔɔ bifɔ yémbo ye muú bwɔ yi ákamé nnó elú wáwálé apɔ.

Jisɔs alere mmye mbaá baá utɔɔ bii afyaneama

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Jɔn 20:19-23; Anj 1:6-8)

¹⁴Ena ewyágé ndere baá utɔɔ bii ajwólé ányéé menyéé, akwɔ ebwɔ ushuú aló mawéé ebwɔ gé-túgé alá pɔ né ukáme ne matɔɔ ayi ebwɔ áneja alá kamé mekomejɔɔ bɔɔ abi ágené nnó ji akwilé né negbo wɔ. ¹⁵Ajɔɔ ne bwɔ aké, “Chóge né malo mme meko dégarége bɔɔ abya Esɔwɔ melómélɔ. ¹⁶Muú ayi akamégé mekomejɔɔ yina ne áwyaáge ji manaá Esɔwɔ, áférege nye ji né efwyale gabo. Ne muú ayi alá kamé mekomejɔɔ yina wɔ, ákwéne nye mpa Esɔwɔ. ¹⁷Gé unó bi upye nye ne bɔɔ abi ákamé ne Esɔwɔ na. Né mabɔ ma ábuú nye aló nchye, ájɔge nye ufɔɔ mejɔɔ ebi alá kaáge fɔ. ¹⁸Ág-

⁸⁸16:8 Elú wáwálé nnó: Malo njwe yina 9-20 apɔ né ukwene bɔ njwe bifɔ.

bárége nye mmyo ne ámu ne ye ányú le uka ubo yeé geno eyi gepye ebwó gepó. Ánerégé bós mameé amu mmye, átóge.”

Jisós akwó afé mfaánebuú

¹⁹ Ata Jisós anérégέ mánjós depó tire na, Esowó ase ji akwó afe né mfaáne-

uú. Ajwólé né geluoge enógé né egbé ebwonye nte wuú Esowó. ²⁰ Baá utó bii ntó alá mbo ákeré, ákené ágarége bós mekomejós Esowó né malo mme mako. Atá Jisós ntó alu ne ebwó achyege ebwó utó ápyéé ufélekpá mánleré nnó mekomejós bwó alu wáwálé.]

Abya melóméló ayi Jisʼs Kras ndere

LUKASE

ásamé

Ulaulo

1 Átá Tyófilos, gejamé gé bɔ́ ámuá mé mansá abya unó bí úpyé né metɔ́ metɔ́ esé. ² Ebwɔ́ ásá wyé ndere ebwɔ́ ábɔ́ áwuú mbaá bɔ́ bí ákpané ame ebwɔ́ ágené ndere unó biná ulɔ́ mampye ne ukwyá, ne eké éwyage álɔ́ mangare abya yi. ³ Ndere me ntó mbɔ́ nkwolege unó bina uko cháḡéné te gachií, mbɔ́ ngé nnó élu galógálɔ́ nnó nsá wɔ́ unó bi ndere nsámé nkwyé ubi nkane úpyé géma géma. ⁴ Mpyé na nnó wɔ́ ɔ́kaá nnó, unó bí ábɔ́ ágií wɔ́ úlú wáwálé.

Na ne nebyéné Jɔ́n Menwyaá bɔ́ manaá Eɔ́wɔ́ nékené

⁵ Gébégé Herɔ́d abɔ́ alú mfwa né gebagé mewaá Judiya, Memyé upe Eɔ́wɔ́ fɔ́ abɔ́ alu wyé, ákuú ji Sakariya. Ji ne ampyé upe abifɔ́ ápye utɔ́ né geluágé Abija. Mendée wuú Elisabet alu ntó mpyáne *Eɔ́n. Ábi álú ntó ámpye upe Eɔ́wɔ́. ⁶ Ebwɔ́ apeá álú cho né mbe ushu Eɔ́wɔ́, áwuú mekomejɔ́ wuú áma ábélege mabe jii, ákwéné ye ema ⁷ ebwɔ́ ako ákwɔ́ ukoó ne ápɔ́ ne maá, gétúgé Elisabet alú ménkwɔ́.

⁸ Bií uma, élé gebégé utɔ́ Sakariya ne ekwɔ́ wuú, Mampye utɔ́ bií nkane memye upe Eɔ́wɔ́. ⁹ Náná elú lé gepɔ́ge bwɔ́ ámpyé upe Eɔ́wɔ́ manyú nkwi nnó, Eɔ́wɔ́ ajoyá genó eyigé yéndemuú abɔ́ mampye. Ápyégé mbo ajoya Sakariya, nnó ji ne akpé mmu echa upe Eɔ́wɔ́ mansɔ́ genó eyigé géwya gebé nkane elu. ¹⁰ Gébé gékwónégé eyigé Sakariya ajoyé sɔ́ geno gebé eyigémbo, gejamé gé bɔ́ gélú dafye génénemmye. ¹¹ Wyé gébé eyigémbo, aké apele ekiénné Eɔ́wɔ́ ekwɔ́

ji ushu, étené égbé ebwɔ́nye wuú kwɔ́kwɔ́lé ne geluú eyigé asó uno ubé bimbo. ¹² Agégé mbo efɔ́ ékwɔ́ ji metɔ́, ala ame mekpo faj.

¹³ Yémbo ekiénné Eɔ́wɔ́ éké ne ji, “Sakariya ɔ́fɔ́gé, néndé Eɔ́wɔ́ awú mmyemenene jyé ne mendée wyé Elisabet akpane nyé une ne abyene nyé maá mende ne ɔ́bɔ́ mankuú ji nnó Jɔ́n. ¹⁴ Ɔ́be nye ne metɔ́ megomégó, ne gejamé gé bɔ́ ábeé nyé ne nechɔ́chɔ́ gétúgé nebyé ní. ¹⁵ Ji maá yina abe nyé gekpékpégé muú né mbe ushu Ata Eɔ́wɔ́, ne ji anyú fɔ́ mmɔ́, ye amí bɔ́gebɔ́ge, ye amí matomato, ne élo te bií ebi ábyené ji Mendoó Ukpea egbége nye ji metɔ́, ¹⁶ ne ji abwólége nyé matɔ́ bɔ́ Isreli nnó ákwɔ́lé Ata Eɔ́wɔ́ bwɔ́. ¹⁷ Maá yimbo abo nyé mbe ne Ata Eɔ́wɔ́ ndere muú dentɔ́. Eɔ́wɔ́ achyége nye ji uto mendoó wyé nkane abo achyé Elija, nnó apyé ánté ábɔ́ gejeé ne baá bwɔ́ ne apye nyé abi átoó makpo ásé gepɔ́ eyigé abi átené cho. Apye nyé unó bí uko nnó bɔ́ ákpómé mmye mangílí Ata Eɔ́wɔ́.”

¹⁸ Sakariya agii ekiénné Eɔ́wɔ́ aké, “Mpye nnó ne nkaá nnó mechɔ́ ewená ebéé nye wáwálé néndé esé ne mendée wa dékwɔ́ mé ukoó?” ¹⁹ Ekiénné ewémbo éké, “Me Gabriya, ne ntené fáná gétúgé Eɔ́wɔ́ atómé me nnó nchwɔ́ ngaré wɔ́ abya melóméló yina. ²⁰ Gé ɔ́be nyé mbú, ɔ́jógése mejɔ́ kpaá te depɔ́ etí dépye nyé gétúgé ɔ́lá ɔ́kamé uchwú mejɔ́ bá ebi ube nyé wáwálé né meso gébé wɔ́.”

²¹ Ndere Sakariya alú wyáge mmu, bɔ́ bí ábɔ́ álú dafye ánénemmye akwé tametame, álo memferé genó eyi gepye ji mmu echa upe Eɔ́wɔ́. ²² Gébégé ji atané dafye, amua manjɔ́ mejɔ́ meti épɔ́. Ala méé lé ne amu elé alaá mbú, ebwɔ́ ágégé mbo ákaá nnó agé lé amé géjyá né mmu echa upe Eɔ́wɔ́. ²³ Gébégé néḡáne utɔ́ bií né byégé, akere melo wuú.

²⁴ Éké ébelege, mendée wuú Elisabet akpa une, ala mmu bibii né amfaá áta.

²⁵ Ne aké, “Nána nkaá nnó Ɛsɔwɔ agé me meshwe, aferé me neshye mmye nnó bɔɔ ájwɔyágé sé me dénkwɔ.”

Gegáré nebyéné Jisɔs

²⁶ Gébégé Elisabet alú ne une amfaá akéné, Ɛsɔwɔ atɔ Gabriya ekiénné wuú né melɔ Nasaret ewé elú né gebagé mewaá Galilií. ²⁷ Atɔ ewú nnó ejyé etá gébwéne mesɔ mendée ayi ákúu ji Meri, ayi ɛbwɔ ne Josef ányémeno mambá ate. Josef alu mpyáne mfwa *Devid. ²⁸ Ekiénné Ɛsɔwɔ ɛfé eta Meri ɛké, “Mmá ojwɔle, Ɛsɔwɔ alu ne wɔ amá agbo ne wɔ dɔɔ.”

²⁹ Meri awúgέ mbɔ akwé tametame, aferege, agige né metɔɔ wuú nnó ndé gefɔgé matame na? ³⁰ Ekiénné ewémbo ɛké ne ji, “Meri Ɔfɔgé, Ɛsɔwɔ agboó ne wɔ ne achyé wɔ nebo. ³¹ Gé, ɔkpane nyé une, ɔbyé maá mende ne ɔkuú nyé ji nnó Jisɔs. ³² Abe nyé gekpékpége muú ne ákuú nye ji Maá Anyátá Ɛsɔwɔ. Ata Ɛsɔwɔ apye nyé ji ajwɔlé né geluógé Mfwa Devid, gekwénége nte wuú. ³³ Agbarege nyé gefwa mbaá upyáne Jakɔb uko te kwyakwyá. Ne gefwa jí gébyé fɔ.”

³⁴ Meri awúgέ mbɔ, agíí ewú aké, “Ékéne mbɔ nnó ne nkpá une nkane nlá nlú dankáa mende?” ³⁵ Ekiénné Ɛsɔwɔ eshuú ji meko ɛké, “Mendoó Ukpea echwɔ nyé wɔ mmye ne uto bí Anyátá Ɛsɔwɔ upye nyé wɔ ɔkpá une. Né gétú yina maá yi ɔbyéne nyé abe ne ukpeá ákúu nyé ji Maá Ɛsɔwɔ. ³⁶ Gé, menj mó wyé Elisabet ye elé akwɔ ukoó ne bɔɔ abɔ ákúu ji menkwɔ mendée, nana akwɔré gefɔɔ alé amfaá akéné ne abyene nyé maá mende. ³⁷ Ne kaá nnó genó gefɔ eyí gépwɔ Ɛsɔwɔ gepɔ.” ³⁸ Ekiénné Ɛsɔwɔ ejógé mbɔ, Meri aké ne ewú, “Nlu lé maá utɔɔ Ɛsɔwɔ, ɛbé wyé nkane ɔjɔɔ.” Meri ajógé mbɔ, ekiénné ewémbo ésee.

Meri ajye gé Elisabet unkeé

³⁹ Depɔ eti dépyégé, Meri akpomé mmye akwilé wá akwɔ afé né melɔ fɔ

ewé, elú né gebagé mewaá Judiya. ⁴⁰ Akwónégé, akpe mmu gepúgé Sakariya, atamé mendée wuú Elisabet. ⁴¹ Gébégé Elisabet awuú matame Meri, maá yi alú ji une akwilé melu ujwólé ne eshye, ne Mendoó Ukpea echwɔ gbée Elisabet metɔɔ. ⁴² Ji ado elúlú ajɔɔ ne meri aké, “Wɔ ɔwya ɛfwɔ ɔpwɔ andée ako, ne mejé Ɛsɔwɔ ɛbé ne maá yi wɔ ɔbyéne nye. ⁴³ Nlu kpé waá ayi Ɛsɔwɔ anóge me ne mmá Ata wa achwɔ gé me unkeé? ⁴⁴ Wye ɔké ɔtamege me mbɔ, nechóchɔ népye maá akwilé né melu ujwólé. ⁴⁵ Méjé Ɛsɔwɔ ɛbé ne ji yi akamé nnó mechɔ ewé Ata ajɔɔ mbɔ, ebe nyé wáwáwé.”

Meri afeé Ɛsɔwɔ

⁴⁶ Meri aké:

“Metɔɔ wa egɔɔ me ne Ata.

⁴⁷ Ne metɔɔ wa elú ne nechóchɔ gétúgé Ɛsɔwɔ Mempoó wa.

⁴⁸ Ji ate me ye elé nlú lé menkpané defwé wuú.

Lɔ nána ɔjyégé mbe, bɔɔ ako ákúu nyé me nnó muú yi abɔɔ nebo,

⁴⁹ nendé Ɛsɔwɔ yi awya uto uko, apye me gekpékpége mechɔ.

Énógé ɛbé ne ji kpaá te kwyakwyá,

⁵⁰ agéne meshwe mbaá bɔɔ bí anóge ji, elɔ né ante bwɔ ekwóné né upyáne.

⁵¹ Aleré eshye ne ɛbwɔ wuú

mantýá bɔɔ nepá ne ufɔɔ unó bí ɛbwɔ áférege.

⁵² Aferé afwa né malú ujwólé bwɔ, ne afyé ubyá bɔɔ né malu bwɔ.

⁵³ Achyé menyéé mbaá bɔɔ bí alú mesa, ne abú afwa áfé amu máwa.

⁵⁴⁻⁵⁵ Ate menomenye ewé ji abɔ anyéé ne ukwéne ante sé,

ne náná achwɔ mampoó baá Isrelí, bɔɔ utɔɔ bíí.

Apye wye ndere ji abɔ anyémeno nnó agene Abraham meshwe, ne upyáne bíí te kwyakwyá!”

⁵⁶ Meri ajóǵé mbo, abelé ne Elisabet genóǵé amfaá aléé, ne ákeré meso melo wuú.

Nebyéné Jón Menwya bóó Manaá Esowo

⁵⁷ Gébé gékwónégé eyíǵé Elisabet ábyéne, abye maá mende. ⁵⁸ Ate áǵmé ne bóó ulagepú bíí, aké áwúu nnó Ata Esowo agé ji meshwe achyé ji nebo, matóó áǵo bwo ako. ⁵⁹ Ne ndó énee ékwónégé áchwó mansó ji nsó ne ábó álú mamfye ji mabo nte wuú Sakariya. ⁶⁰ Mma wuú aké ǵǵba, “Ákúu ji Jón.” ⁶¹ Yémbó áké ne ji, “Yé muú ula gepú wyé fǵ ayi awya mabo mímbó apó.” ⁶² Ne ámeé ne amu áǵíí nte wuú áké, ndé mabo mí ji akélege nnó áfyé maá yimbo. ⁶³ Améé ne amu nnó áchyé ji genó gefó ásá wyé. Áchwó ne géjí asá, “Mabo maá yimbo nnó Jón.” Bóó áǵégé mbo ála mano mekpo, fuú.

⁶⁴ Sakariya áságé mbo, ténéténé ama lo manjóó mejóó ne alo mamféé Esowo. ⁶⁵ Gébéǵé bóó melo wuú, áwuú nnó Sakariya ama ló manjóó mejóó, mecho ewéna epwo bwo amu. Gegaré mechó ewé, gékwó gékwóné maló mekwé mako né gebagé mewaa Judiya. ⁶⁶ Bóó ako abi áwuú mechó ewé, áfye né matóó bwo áferege nnó, “Maá yi abéé nyé ndé gefóó?” Áferege mbo elé áǵené nnó Esowo alu ne ji.

Sakariya afeé Esowo

⁶⁷ Né gébé eyíǵémbó Mendoó Ukpea echwo gbée Sakariya mmu metóó awú meko mejóó Esowo ne alo mangaré aké: ⁶⁸ “Gó ebwó áfeé Ata Esowo, nte bóó Isreli! Gétúǵé achwó mamferé bóó bíí né defwé. ⁶⁹ Achyé esé gekpékpéǵé ménchyé geǵwá ayi átané ula gepú Mfwa Devid maá utóó wuú,

⁷⁰ wyé ndere abó ányémeno mbaá bóó ekpáve Esowo abi gekwéne nnó,

⁷¹ ji apoóǵe nye esé, mbaá bóó bi ákelege manwá esé, ne aferege nye esé né amú bóó mawámé esé.

⁷² Abó anyémeno mangé meshwe mbaá ukwéne ante sé, ne ate menomenye ukpea ewé jimboó abó anyeé ne ebwó.

⁷³ Abó agaré gekwéne nte sé Abraham ne akelé nnó,

⁷⁴ aferege nye esé né amú bóó mawámé esé, nnó dépyé utóó bíí débegé ne efó,

⁷⁵ mambé bóó ukpea bíí wawálé ne manténé cho né mbe ushu wuú, ndó meko kpaá te déǵboó.

⁷⁶ Wo, maá wa, ákúu nyé wo *Muú Ekpáve Anyátá Esowo.

ǵbo nyé mbe ne Ata Esowo nnó, okwyé mati jíí.

⁷⁷ ǵpye nyé bóó Esowo ákaá nnó, Esowo akelege manjíinte gabo bwo ne áféré ebwó né efwyale gabo.

⁷⁸ Gétúǵé ji áǵéne meshwe dóó mbaá bóó yéndégébé,

ji atome nyé muú yi achyege esé geǵwá, achwó ayi atánege né mfaánebuú ayi mfaá mfaá nkane mǵmeé ewé étye dondo,

⁷⁹ ewú échyéǵe nyé geǵgbó mbaá bóó bí álú né gemua,

ne échyéǵe nyé geǵwá mbaá bóó abi álú né manó negbo,

ne manleré esé meti ewé échwó ne geǵwágé nesó.”

⁸⁰ Ne maá Sakariya yimbo alu ne ekwo wuú, awéne ne menyamme ne deǵgá, ne Mendoó Esowo elú ne ji. Awégé, aǵye jwóle né *mashwone, ne gébé gekwónéǵe, álere mmye jíí gbóǵónó mbaá bóó *Isreli.

Nebyené Jisós Kras

(Mat 1:18-25)

2 Né gébé eyíǵémbó, ǵǵstós abó alu *Mfwa kpaá né maló yi álú ntente

*Rom. Afyé ebé nnó ápá bɔ́ɔ ako abi álú né malɔ ayi ábɔ́ álú nte gefwa jíí. Gé ndɔ mbe ayi alɔ mampáné bɔ́ɔ na, ²né gébé eyigembɔ Kwirinɔs alu gɔ-mena né gebagé mewaá Síríya. ³Ndere elúmɔ, yéndemuú afé né gebagé melɔ wuú mansá mabɔ míí mmu bɔ́ ɲwe abi ápáne bɔ́ɔ. ⁴⁻⁵Josef atané melɔ Nasaret né gebagé mewaá Galilíí, ase Meri ayi ebwɔ́ ányémeno mambá ate, áfé né Betelehem mmu Judiya mbaá ayi abɔ́ ábyené Devid mfwa nyá *Isrélí, mánsá mabɔ́ bwɔ́. Josef afé éwu gétúgέ alú mpyáné Devid. Gébé yimbo ntó Meri alu ne une.

⁶Ndere ebwɔ́ álú ewú, gébé gekwané eyígé Meri abyéné maá yimbo. ⁷Ne abyé maá mbe wuú mende. Afyalé ji ne ubaá mandeé, abelé ji mmu gekú mbaá utú unyεé menyεé, néndé melu epɔ́ nyá ewé ebwɔ́ achwɔgέ ábélege mmu.

Ámbamé magónɲme ne Makiénné Eswɔ́

⁸Eké epyembɔ, ande fɔ́ álú né mewaá kwɔ́kwɔ́lé ne Betelehem, ábáme magónɲme bwɔ́ ne utuú. ⁹Ne áké ápéle *Ekiénné Eswɔ́ ekwɔ́ ebwɔ́ mbe ushu ne genɲbógé Ata gégené gegyá ebwɔ́ mme. Efo ekwɔ́ ebwɔ́ metɔ́ dɔ́.

¹⁰Yémbɔ Ekiénné Eswɔ́ eke, “Défɔgέ, nchwɔ́ enyú ne genchánchágé abya ayi álú ne gejamégé nechɔ́chɔ́ mbaá bɔ́ɔ ako. ¹¹Fina né melɔ Mfwa Devid, ábyé Mempoó nyú, alu Ata, Muú yi Eswɔ́ akweré ji elá gefwa. ¹²Ne gepɔ́ eyi gelérege nyé enyú nnó gé maá yimbo na, gélú nnó degene nye maá yi áfyálé ji ne ubaá mandeé, abelé ji mmu gekú, melu ewé utú unyεé menyεé.”

¹³Wyé mbélépó mbɔ, áké ápélé, ekwɔ́ makiénné Eswɔ́ etané mfaánebuú echwɔ́ cho ne ewé ebɔ́ɔ mbe, ál mánkwáné, áféεge Eswɔ́ ake:

¹⁴“Ngɔ́ ábé ne Ata Eswɔ́ ayí álú né mfaánebuú ayi mfaá mfaá,

achyé nesɔ́ ne bɔ́ɔ mme néndé agboó ne ebwɔ́.”

¹⁵Makiénné yimbo ályágé ebwɔ́, ákééré meso né mfaanebuú. Ne ámbamé magónɲme áke ne ate, “Déjyé dégé geno eyi gépyé né Betelehem eyígé Ata Eswɔ́ agaré esé.” ¹⁶Mbɔntó ne ebwɔ́ ákwilé wáwá ákwónégé, ágé Josef ne Meri chóncho ne maá yimbo ndere ábelé ji mmu gekú. ¹⁷Ndere ágené ebwɔ́, álɔ mangaré unó uko ebí ekiénné Eswɔ́ ejɔ́ɔ, gétúgέ maá yina. ¹⁸Bɔ́ɔ ako bí áwuú mechɔ́ ewé ámbamé magónɲme ájɔ́ɔ, ála mano mekpɔ́ fuú. ¹⁹Yémbɔ Meri awuúgέ depɔ́ eti deko, afye mmu metɔ́ wuú aférégέ yéndégébé. ²⁰Bɔ́ɔ bi ábáme mágónɲme, ákéérégέ meso, áchyege ngɔ́ ne áféεge Eswɔ́ mbaá depɔ́ tiré bwɔ́ áwuú ne ágené. Unó bi upye janja ndere ekiénné Eswɔ́ egaré bwɔ́.

Áfyé maá yimbo mabɔ́ nnó Jisɔ́s

²¹Uwyá ukoó, ne gébé eyígé ebwɔ́ áso maá *nsɔ́ gékwané, ne ebwɔ́ áfyé ji mabɔ́ nnó Jisɔ́s, mabɔ́ mí Ekiénné Eswɔ́ ebɔ́ efyé ji ne mma wuú alé kpá une bíí.

Áleré maá ayi ákuú ji Jisɔ́s mbaá Eswɔ́

²²Ne gébégé gepúgέ buú getyaágé, gébé gékwané eyígé Josef ne *Meri ájye pyé *Gepe ndere ásámé né mabe Mosis, ne ákpa maá bwɔ́ manjye mfaá Jerosale nnó áleré ji mbaá Eswɔ́. ²³Ndere ásámé né ɲwe Eswɔ́ nnó, “Yende mambe maá ayi alú mende, ábɔ́ manchyé ji mbaá Eswɔ́.” ²⁴Ne áfé ntó áchyeé *gepe eyigembɔ eyígé gelú, “upwene mewaá upea, mbɔgέ upɔ́ áchyege baá upwene melɔ ápeá nnó ápyé gepe wyé ndere asamé né ɲwe Eswɔ́.”

²⁵Né gébé eyigembɔ, mende fɔ́ alu nyá né Jerosale ákúu ji nnó Simyɔn; alu cho né égbé Eswɔ́ ne anoge ji, ne ji ntó abɔ́ agile Eswɔ́ nnó áféré bɔ́ɔ Isrélí né mbaá efwyale. *Mendoó Ukpea elú nyá

ne ji. ²⁶ Mendoó Ukpea ebó epye Simyɔn akaá nnó aságé gbó ayi alá gé f́ *Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa, ayi Eɔwɔ abó anyémeno nnó atome. ²⁷ Bií bi Meri ne Josef ábó áchwɔ né Jerosale, manleré Jisɔs mbaá Eɔwɔ ndere ebé Mosis egaré, Mendoó Ukpea epyé Simyɔn afé né echa upe Eɔwɔ. Ndere akpené agé maá yimbo, ²⁸ ase ji né amu jíí, aló manchyé gé matame ne mamfé gé Eɔwɔ ake:

²⁹ “Ata menomenyeé wyé elú nana wáwálé,

mbɔgé ejíí wɔ ɔkaáge lya maá utɔ́ wyé agbó pere,

³⁰ néndé nkpá ame ya ngé Menchye Gejwá ayi ɔbó ɔnyémeno.

³¹ Ne wɔ ɔtɔ́ ji nnó bɔ́ ɔko ágé ji.

³² Abe nye mewé mbaá bɔ́ ɔko abí alá ṕ bɔ́ Jus,

nnó ebwɔ́ ákaá wɔ ntó. Apye nye melɔ́ Isreli ékwɔ́ ηgɔ́.”

³³ Mma ne nte áwuú gé mechwɔ ewe Simyɔn ajɔ́ gétú gé maá bwɔ́, ála meno mekpo fuú. ³⁴ Simyɔn anérége manjɔ́ depɔ́ etire na, achyéé ebwɔ́ mejé Eɔwɔ. Éké ewyágé ama kuú Meri mmá Jisɔs aké, “Wuú gé! Eɔwɔ ajyá maá yiná nnó apyé gejamé bɔ́ Isreli ákwé ne mambweé abifɔ́ mfaá. Abe nye ntó ndere gepɔ́ eyí gé Eɔwɔ jimbo, ne gejamé gé bɔ́ áshyá nye ji. ³⁵ Apyé gé mbo, elerege gbɔ́ gɔ́n depɔ́ etiré ebwɔ́ ábií mmu matɔ́ bwɔ́. Ne mesómé maá wyé yina ebéé nye wɔ metɔ́ éké aparaja ne ájómé wɔ.”

³⁶ Gébé eyigémbo ntó, mekoó mendée fɔ́, alu né Jerósále akamege Ana. Alu muú ekpave Eɔwɔ ayi mendée. Eɔwɔ agárege ji depɔ́ mangáre gé bɔ́ bií. Alu maá Fanuel ayi alú mpyáne Ékwɔ́ Ashye. Abá meno abelé ηm é akénéama ne menɔ́ wuú ágbó. ³⁷ Té gébé eyigémbo ala mekwí mendée. Yéndé gébé alu mmu echa upe Eɔwɔ, afége Eɔwɔ ne anenemnye, utuú ne ηwɔmésé, alyage menyeé kpékpé. Né gébé eyigémbo, alu usaá

ηm é uni meso eníí. ³⁸ Ama chwɔ́ né echa upe Eɔwɔ, wyé gébé yimbo ntó ne Meri ne Josef achwɔ́ ne maá bwɔ́. Ana agé gé maá yina, aló mánfé gé Eɔwɔ, agarege depɔ́ etiré maá yi mbaá bɔ́ ɔko abí ágili nnó Eɔwɔ áféré bɔ́ Jerosale né efwyale.

³⁹ Josef ne Meri anéré gé yéndé genó ndere ebe Eɔwɔ egaré, ákpá maá bwɔ́ ákéré meso né Nasaret *gebagé mewaá Galilií. ⁴⁰ Maá yimbo alu efeé, awene wyé wéne ne gelu, ne eshye chóncho ne den-gá. Ne mejé Eɔwɔ elú ne ji.

Maá yi ákúu ji Jisɔs alu né echa upe Eɔwɔ né Jerosale

⁴¹ Yéndé ηm é, mmá ne nte Jisɔs ájye né Jerosale manjye nyé epáá *koó upú ewé Eɔwɔ aferé nyá bɔ́ Isreli né defwé.

⁴² Jisɔs akwóné gé ηm é áfyanéapeá, áfé ndere ebwɔ́ ájye mé, ndere ebwɔ́ ájye áse ntó Jisɔs. ⁴³ Epáá ébyegé, áló mankeré meso melo bwɔ́. Ne Jisɔs alá meso né Jerosale ayi mmá wúu ne nte wúu alá kaá wɔ́. ⁴⁴ Ábó áfere nnó ake geluá ne bɔ́ abifɔ́. Áke kpaá bií kpogele. Ne gébé gé ákelé ji né geluá gé ηm é ne ajeé bwɔ́, ⁴⁵ áge ji wɔ́. Áló mankere meso né Jerosale mankélé gé ji. ⁴⁶ Né ndɔ́ élé ekwɔ́ negé ágé ji mmu echa upe Eɔwɔ. Abó alu geluá ne *Ánleré mabé Eɔwɔ. Awuú genó eyige álérege ne amá agige ntó bwɔ́ bɔ́ nkwe. ⁴⁷ Bɔ́ ɔko abí áwuú genó eyigé ji ajɔ́ge alá mano mekpo fuú néndé awya uchánchá ɔ́ ɔ́ ne ashuú gé ebwɔ́ meko ne den-ga. ⁴⁸ Ndere mmá wuú ne nte wuú ágené ji, matye mawá ebwɔ́ meno. Mmá aké, “Maá wa ɔpye mbo esé nnó? Ésé ne nte wyé dekelé wɔ́ kaá depwáá, delo manfɔ́ nnó ndɔ́ fɔ́ genó ne gepyé wɔ́.”

⁴⁹ Ashuú bwɔ́ meko aké, “Ulannó enyú dékélege me, deká gé f́ nnó mbɔ́ mambé fa mmu echa nte waá wɔ́?” ⁵⁰ Yé lé ashuú ebwɔ́ meko yimbo, ákaá f́ ula mechwɔ́ ewé ji ajɔ́ wɔ́.

⁵¹ Jis̄s akéré meso ne ebwó né melo bwó Nasaret, alu ne bwó, awuú majyéé cháchá. Ndere depó ti depye mbó, Mmá wuú afyé deti deko né metó wuú ne atee yendégébé. ⁵² Eféé, Jis̄s awene ne menyamye ne denjá ne gelú, awya mejé né égbé Ešwá ne bó agbóo ne ji.

**Mekomejó ayi Jón menwyaá
bó manaá Ešwá ágarége**

(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Jón 1:19-28)

3¹⁻² Gébé eyíge *Jón maá Sakariya alú né *mashwóné, Ata Ešwá achyée mekomejó wuú. Wyé gébé eyigémbó ntó ne Tibarós alú aymé nekuú né gefwa jíí né *Rom. Póntyós *Palet alu nyá gomena né *gebagé mewaá Judiya, *Heró Antipa alu mémgbaré gebagé mewaá Galilíí, mejmé wuú Filip alu nyá mémgbaré gebagé mewaá Itura ne Trakoni-tis. Lysanias alu mfwa melo Abilen gébé eyigémbó ntó, Anas ebwó ne Kaifas álú nyá *Matúkpe ampye ure Ešwá. ³ Wyé ndere Ešwá abó atómé Jón mbo, aló mankéné maló yi álú kwókwólé né ebeé Jodan, agarege yéndemuú nnó ákwóré metó wuú álya gabo ne áwyaá ji manaá Ešwá nnó Ešwá ajinte gabo wuú. ⁴ Ndere abó agárege mbo, elú wyé nkane Asaya muú ekpávé Ešwá asámé mmu ɲwe wuú nnó,

“Muú fɔ abene mbo né mashwone aké:

Kwyége meti Ata dakené,

nyaáge éwú ébé cho!

⁵ Sórege yéndé mékwé ewé kpaá ne ewé kóó, nnó degbéé yénde genjko.

Nyaáge mati ufwé ábé cho,

pyége malu yi álú gbérégbéré ábé dógédógé.

⁶ Ne bóó ako ágéne nye nkane Ešwá áférege ebwó né efwyale gabo.”

⁷ Nkane Jón agárege mbo, gejamége bóó áchwó eta wuú nnó ji áwyaá bwó manaá Ešwá, aké ne bwó, “Enyú mmyó! Ndémuú agaré enyú nnó dekáge bó efwyale ewé Ešwá achwó tó? ⁸ Pyége

unó bí úlérege nnó dekwóre mató nyú wáwálé. Déferége fɔ nnó dekáge déjwóle déli mmye nnó, esé délú upyáne *Abraham. Ewémbó efú yé genó né eta Ešwá wó. Kaáge wáwálé nnó, Ešwá akage pye mataá yina ábwólé upyáne Abraham. ⁹ Ye nana, enyú debó mankaá nnó, ábweé mé etóó mfaá mango yénde genó ne makaka eyi gélagé womé umpomé ulóúló ásré áfome mmu mewe.”

¹⁰ Ne gejamége bóó áwúge mbo, ágií Jón áké, “Nana esé dépyé nnó?” ¹¹ Jón ashuú ebwó meko aké, “Muú abegé ne bó nkwi ápeá, akaré achyé nte mejmé ayi ala pó ne nkwi, ne ayi abegé ne menyéé, akaré achyé ayi ala pó ye ne genó.” ¹² Yé anselé ɲkámakpo ntó áchwó nnó Jón áwyaá ebwó manaá Ešwá ágií ji áké, “Ménleré, ese ntó depyé nnó?”

¹³ Ashuú ebwó meko aké, “Désege fɔ ɲka épwó ndere ebeé éké.” ¹⁴ Bóó bee áchwó gii ntó áké, “Ne esé dépyé nnó?” Agaré bwó aké, “Dényege manwaá, ye maáma muú mechó detú, sége wyé ɲka utóó nyú ne metó megomego.”

¹⁵ Jón agárege mbo, bóó ábó ágile me *Muú yi Ešwá akweré ji elá gefwa, efeé ebwó álú ne dembyó né mató bwó, ábélege uméé nnó ndóó ji ne alú Muú ayi Ešwá akweré ji elá gefwa. ¹⁶ Jón ashuú ebwó ako meko aké, “Me nwyage enyú ne manaá Ešwá mamímamí yémbó, muú ayi áɲeá geme apwó me achwó mbo me meso. Ne nkwané yé muú ayi ntóme manó mme nkaá manyíí unó uká bíí wó. Achwóge, awyage enyú ne *Mendoó Ukpea ne mewe. ¹⁷ Achwóó nyé ne ékóriyá né ebwó wuú máńhá esa. Anerége ashwané nye matoó alá pópó, afye esa né mmu uba abelé. Ne ukwóó ebi uláá akpane agbe né mewe ewé élá nómgé.”

¹⁸ Na ne Jón agaré *abya Ešwá melóméló mbaá bóó, ne aji bwó matu né gejamége majyé amí ama chyéé bwó. ¹⁹ Jón ashulé ntó ndo mbaá Heró ayi alú góména, gétúge abané Heródias,

mendée meɲmé wuú jimbo, ne géjámégé ubée bí ama pye. ²⁰Herɔd aké awúu mbo, ama jye mbé mampye gabo, apye Jon afyé deno.

Áwyaá Jisɔs manaá Ɛsɔwɔ

(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11)

²¹Nsá nnó Jon akpé deno, abó awyage mé boó manaá Ɛsɔwɔ. Bií fɔ anérége Jisɔs achwó ntó nnó Jón awyaá ji manaá Ɛsɔwɔ. Aké atanege mmu nnyi, anenem-
mye mfaánebuú anené. ²²Anénéégé mbo, *Mendoó Ukpea éshulé echwó ji mmye élu wye éké gepwine. Ne meko atané mfaánebuú aké, “Ólu maá metɔw wa, metɔw egɔw me ne wo dɔw.”

Ukwéne ante Jisɔs Kras

(Mat 1:1-17)

²³Gébégé Jisɔs aleré mmye manbo utɔw bií alu aɲme esaá meso efyá. Bó abó áfere nnó alu maá Josép ne Josef abó alu maá Heli. ²⁴Heli abó alu maá Matat, Matat abó alu maá Levi, Levi maá Melki, Melki abó alu maá Jana, Jana ayi alu maá Josef. ²⁵Josef alu maá Matatyas, Matatyas alú maá Ɛmɔs, Ɛmɔs maá Nahum, Nahum maá Eseli, Eseli ayi alú maá Nagay, ²⁶Nagay alu maá Mat, Mat maá Mattatya, Mattatya maá Semen, Semen, maá Josech, Josech maá Joda, ²⁷Joda maá Joanan, Joanan maá Resa, Resa maá Serubabel, Serubabel maá Shelytel, Shelytel alu maá Neri. ²⁸Neri maá Melki, Melki maá Adi, Adi maá Kɔsam, Kɔsam maá Ɛlmada, Ɛlmada alu maá Ere. ²⁹Ere maá Joshua, Joshua maá Elyssa, Elyssa maá Jorim, Jorim ayi alú maá Matat, Matat maá Levi. ³⁰Levi maá Simyɔn, Simyɔn maá Juda, Juda maá Josef, Josef maá Jonam, Jonam yi alú maá Eliakim, ³¹Eliakim maá Meleya, Meleya maá Menna, Menna maá Matata, Matata maá Natan, Natan alu maá Devid. ³²Devid maá Jesse, Jesse maá Obed, Obed maá Boas, Boas

maá Salmɔn, Salmɔn alu maá Nashyɔn. ³³Nashyɔn maá Aminadab, Aminadab maá Admin, Admin maá Ani, Ani maá Hesrɔn, Hesrɔn maá Peres, Peres alu maá Juda. ³⁴Juda maá Jakɔb, Jakɔb maá Asek, Asek maá Abraham, Abraham maá Tera, Tera maá Náho. ³⁵Náho alu maá Serug, Serug maá Ru, Ru maá Peleg, Peleg maá Ebe, Ebe maá Shela. ³⁶Shela maá Kenan, Kenan maá Afasad, Afasad maá Shem, Shem maá Nowa, Nowa alu maá Lamek, ³⁷Lamek maá Metusela, Metusela maá Ɛnok, Ɛnok maá Jare, Jare maá Mahalale, Mahalale alu maá Kenan. ³⁸Kenan alu maá Ɛnɔs, Ɛnɔs maá Set, Set maá Adam, Adam abó alu Maá Ɛsɔwɔ.

Danchɔmeló ammuá Jisɔs

(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)

4 Ndere Jon abó áwyaá Jisɔs manaá Ɛsɔwɔ né ebeé Jodan, Mendoó Ukpea egbeé Jisɔs metɔw ne épye ji afé né mashwɔne. ²Ébá ji né usaá ndo upeá, nnó danchɔmeló ammuá ji. Jisɔs abelé né mashwɔne wyémbɔ ye menyéé anyéé wó. Gébége ndo yimbo ekwyágé mesa aló mammye ji.

³*Danchɔmeló áchwó eta wuú ajɔw aké, “Mbɔgé wo ɔlu *Maá Ɛsɔwɔ, garé mataá áyina ábwólé ntoó bred.” ⁴Jisɔs ashúú ji meko aké, “Ásá mmu ɲwe Ɛsɔwɔ nnó, ‘Menyéé jiji fɔ wó awyaá eshye mángbaré geɲwágé mekwaá wó.’”

⁵Danchɔmeló akpá ji ákwó te mfaá melu fɔ ewé ɛɲɔgé ne aleré ji malo mme mako ne gefwa. Jisɔs age ájí gébé dáma. ⁶Ne ajɔw ne Jisɔs aké, “Áchye me mme yiná meko ne nkage chyé yé waá ayi ajigé me metɔw. Menchyege nye wo uto ne gefwa yí gélú fá né mme yina. ⁷Mbɔgé ɔtógé mánó mbe ushu wa ne ɔnogé me nkane Ɛsɔwɔ, mme yiná meko abeé nyé awyé.” ⁸Jisɔs ashúú ji meko aké, “Ása né mmu ɲwe Ɛsɔwɔ nnó, ‘Ɖbó manógé élé Nte wye Ɛsɔwɔ jimbií ne ɔkpáné wye lé ji defwe’.”

⁹ Dánchɔmeló ama ase Jisɔs afé né Jerosale abelé ji né melu ewé élú tete mfaá echa upe Eɔwɔ né Jerosale ne aké ne ji, “Mbɔgé wɔ ɔlu Maá Eɔwɔ nyó cho mme. ¹⁰ Néndé ása né mmu ɲwe Eɔwɔ nnó:

‘Eɔwɔ atɔme nyé makiénné jíí nnó ách-wɔ ábámé wɔ.’

¹¹ Áma sá nnó:

‘Ágbárege nyé wɔ né amu bwɔ chánchá nnó ʒkagé ʒtó enɔɔ geká né ntaá.’”

¹² Jisɔs ashuú ji meko aké, “Ájɔɔ nnó:

‘Mekwaá ákpelégé fɔ Nte wuú Eɔwɔ mankpea ji nnó ápyé genó.’”

¹³ Danchɔmeló ánerégé mámua Jisɔs alyá ji, afé kpé.

Jisɔs alɔ utɔɔ bíí né Galilíí

(Mat 4:12-17; Mak 1:14-15)

¹⁴ Jisɔs ályágé melu ewémbo akeré meso né Gálilíí, ne uto Mendoó Ukpea úlú ne ji. Ngó wuú akwɔ né malɔ Galilíí yimbo mako, ¹⁵ gétúgé ábɔ álérege bɔɔ né mmu macha mmyemenene ne bɔɔ ako bi awuú, áféége ji.

Bɔɔ Násaret abya Jisɔs

(Mat 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Né gébé gefɔ Jisɔs afé ntó né Nasaret mbaá yi áweé ji. Bíí uwyaá bwɔ úkwɔnégé afé mmu echa mmyemenene ndere gepɔ jíí gélu mé. Éké éwyáge akwilé ka mankwuú ɲwe Eɔwɔ. ¹⁷ Áchyé ji ɲwe yi Asaya *Muú Ekpávé Eɔwɔ ásamé. Anené ji, ape melu fɔ né mmu, akú melu ewémbo éké:

¹⁸ “Mendoó Ata Eɔwɔ elú ne me, gétúgé ábɔ ajoyá me nnó ngaré abya Eɔwɔ melómélɔ mbaá bɔɔ gekpo.

Ama tɔ me nnó ngare mekomejɔɔ Eɔwɔ mbaá bɔɔ bí ákpené denɔré bee nnó ebwɔ átánege nyé

ne mangaré mbaá bɔɔ ame nónómé nnó ebwɔ ámage lɔ nyé mangé,

átɔ me ntó nnó mféré ntó abi álú né efwyale,

¹⁹ ne mangaré nnó gébé gékwɔné eyígé Átá ápóoge nyé bɔɔ bíí.”

²⁰ Jisɔs ájɔgé ɲwe yimbo, akweré, ashuú etá mémbelé, ajwólé ka. Bɔɔ ako né mmu echa mmyemenene átó ji ame mmye. ²¹ Alɔ mangaré ebwɔ aké, “Mekomejɔɔ yi déwuú fina né mmu ɲwe Eɔwɔ alu wáwálé.” ²² Bɔɔ áwúgé den-gare mejɔɔ melómélɔ ewé ájɔɔ, matɔɔ ágo bwɔ dɔɔ. Ákamé nnó alu cho ne ákwéne dembyɔ aké, “Pɔ maá Josef na?”

²³ Jisɔs aké ne ebwɔ, “Éla gachyé enyú déto me maka mmye nnó, ‘Mémpyé mamée, poó game jyé, ufélekpá ebí ʒlerege né Kapanɔm, léré úbí ntó fá né melo wyé.’” ²⁴ Jisɔs ama jɔɔ ne ebwɔ aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó bɔɔ ekpávé Eɔwɔ apɔ ne énoyé né melo bwɔ”.

²⁵ Ama ɲmére aké, “Wuúge gébége Elija álú Muú Ekpávé Eɔwɔ, Eɔwɔ apye mekwé abelé né áɲmé áléé ne geba ne mesa akwé malɔ mako. Dekaa ntó nnó gejamégé akwí andée álú nyá né gébé eyigémbo fá melɔ Isreli, ²⁶ Eɔwɔ áto fɔ *Elija nnó ájyé ápoó afɔ wɔ. Atɔ lé ji mbaá mekwí mendée yi ajwólége né Sarifat né gebagé mewaá Sidɔn ne apoó ji.

²⁷ Gébége *Elishya alú *Muú Ekpávé Eɔwɔ gefɔɔ genó eyigémbo gépye ntó. Né mme Isreli, gejamégé bɔɔ ábɔ ámeé ubá ne Elishya apoó yé muú bwɔ ama wɔ. Apoó élé *Naman ayi alú lé muú Siriya.”

²⁸ Bɔɔ bí alú né mmu Echa Mmyemenene awuúgé depɔ eti, nchye anwyɔné ebwɔ, ²⁹ ákwilé ka, ágbaré Jisɔs, ája ji áfé nnó ámmú ji akwé né ntee géɲkɔ. Ábɔ áténé melo bwɔ né mfaa mekwé, egbe ema ebo élú ntee géɲkɔ. ³⁰ Ndere ájyε ne ji abwólé mmye akoó kóoge metɔɔ metɔɔ bwɔ afé egbé wuú.

**Jisɔs apye mende ayi
awya meló nchye atóó**

(Mak 1:21-28)

³¹ Jisɔs ashulé afé né Kapanɔm, melo kpaá ewú né gebagé mewaá Galilií, ne yéndé bíí uwayá bɔ́ɔ Jus ukwɔnégɛ, alerege ebwɔ mekomejɔ́ɔ Ɛsɔwɔ. ³² Ebwɔ ála mano mekpo fuú, né gefɔ́ɔ eyígɛ ji álérege gétúgɛ ajóge ne uto. ³³ Mende fɔ́ abɔ́ alu éféé né Echa Mmyemenene ayi meló achyége efwyale. Éwýá wɔ́, ala mánkalé ne eshye aké, ³⁴ “É é Jisɔs ayi Nasaret, ɔ́kelege mampye esé ndé? Dɔ́chwɔ́ manií esé mbwe? Nkage wɔ́, ɔ́lu Muú Ukpea ayi atané mbaá Ɛsɔwɔ.”

³⁵ Jisɔs anyá meló nchye yimbo aké, “Kwéné mejɔ́ɔ, táné ji mmye.” Meló nchye apye mende yimbo akwé né mbe ushu bɔ́ɔ, ne atané ji mmye. Yémbɔ́ achwu ji wɔ́. ³⁶ Bɔ́ɔ ako ágégɛ gefɔ́ɔ yina ala mano mekpo fuú ne ágige ate aké, “Mekomejɔ́ɔ Jisɔs alu mbo nnó? Awya uto mányá áló nchye átáné bɔ́ɔ mmye.” ³⁷ Ngɔ́ Jisɔs akwɔ́ malɔ́ mako né gebagé mewaá eyigémbo.

Jisɔs apye gejamégɛ bɔ́ɔ mamée átoó

(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jisɔs ályágɛ echa mmyemenene, afé gepúgɛ Símun. Éféé mmá mendée Simun amée njaja gefwine. Bɔ́ɔ bí álú mmu gepu áke né Jisɔs: Ata pye ji atóó. ³⁹ Ajógɛ mbo, Jisɔs akwilé ajye tene ji né nékuú né mmye né mbaá yi abelé. Anyá dāmáa gefwine gebyé ji mmye ne mendée yimbo akwilé ka achyé ebwɔ́ menyéé.

⁴⁰ Nkwale aké akwɔ́nege bɔ́ɔ bí áwya bɔ́ɔ bi ámeé ufɔ́ɔ mameé né upú bwɔ́ áchwɔ́ ne ebwɔ́ mbaá Jisɔs. Ji ata bwɔ́ amu mmye, ebwɔ́ ako átoó. ⁴¹ Yémbɔ́ gejamégɛ bɔ́ɔ abɔ́ álú ábí áló nchye áchyége bwɔ́ efwyale. Gébégɛ áló nchye bimbo átanégɛ ebwɔ́ né mmye, ábó ákálege áke, “Jisɔs, ɔ́lu Maá Ɛsɔwɔ.”

Jisɔs anyá ábí nnó ákwéné mejɔ́ɔ, akámé fɔ́ ábí ajɔ́ɔ mejɔ́ɔ wɔ́ néndé ákaá nnó alu *Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa.

**Jisɔs agarege meko mejɔ́ɔ Ɛsɔwɔ né
mmu macha mmyemenene**

(Mak 1:35-39)

⁴² Bíí ujyágɛ alyá afé né melu éwé bɔ́ɔ álá pɔ́ wyeé. Aké ajye mbo, bɔ́ɔ ála meso mákélégɛ ji ne áge ji wɔ́. Gébégɛ ágené ji alu mé téné manjye. Éféé ne ánené ji mmye nnó ajwólé éféé ne ebwɔ́ ⁴³ Ashya aké ne ebwɔ́, “Mbɔ́ ntó manjye né malo ayichá mangaré abya melóméló ayi agarege ndere gefwage Ɛsɔwɔ gélú. Ɛsɔwɔ atɔ́ me fá mme yina gétú eyígémbo.” ⁴⁴ Ajógɛ mbo ne ji alyá ájyɛ melo Nasaret meko, mángárégɛ abya yimbo né mmu macha mmyemenene Judiya.

Jisɔs akú baá utɔ́ɔ bíí ani abi mbe

(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)

5 Bíí fɔ́ Jisɔs abɔ́ atené né mapeá gén-toógɛ mewaá Genesaret. Bɔ́ɔ áchwɔ́ nɔ́ ji mme, áɲmérege ji ákélege manwú meko mejɔ́ɔ Ɛsɔwɔ. ² Agé mákpée ápeá né mapea géntoógɛ mewaá ne ambɔ́ɔ mákpée átané ájye shwɔ́ne utófu bwɔ́. ³ Ajye kpe né ekpée éma éwé Simun, ne ajɔ́ɔ ne ji aké, “Até ekpée éjyɛ dachyé ne nnyi. Áté Jisɔs ajwólé mmu ekpée, bɔ́ɔ ála mbale nnyi, Jisɔs alɔ́ yé manleregé bwɔ́.”

⁴ Ánerégɛ mánleré, aké ne Simun, “Té ekpée éjyɛ mbaá yi nnyi négomé ne wɔ́ ne bɔ́ɔ byé ɲmége utófu nyú manwá meshuú.” ⁵ Simun ashúú ji meko aké, “Ata dépye utɔ́ɔ ne utuú kpaá ye genó déwa wɔ́. Yémbɔ́, ndere wɔ́ ne ɔ́ɔɔ mmage njyɛ mua.” ⁶ Ebwɔ́ áfé, áɲme utófu bwɔ́, meshuú ése gejamé te utófu úke úgyálé. ⁷ Ɛpɔ́wégɛ ebwɔ́, áfu amu nnó ate ajée abi alú mmu ékpe ewé fɔ́ áchwɔ́ pɔ́ɔ bwɔ́. Áchwógɛ áferé gejamégɛ meshuú,

áfyé makpée bwó apea ágbéé tɛ ákégele manke.

⁸ Simun ayi akúu ji ntó nnó Pita agégé genó eyi gepyɛ mbo, ajoye tó manó mme mbe ushu Jisɔs aké, “Atá kwilé lyá me, néndé nlu mémpyɛé ubeé.” ⁹ Abó ajoge mbo gétúgɛ ji ne bɔ́ɔ́ bií ágené gejaméégé meshuú eyí ebwó áwané, efó ékwó bwó matɔ́ɔ́. ¹⁰ Ajeé bií Jemsi ne Jon abi álú baá Sebɛdeɛ ala ntó mano makpo fuú. Ne Jisɔs ajóɔ́ ne Simun aké, “Ófɔ́gɛ, nana ɔ́ɔ́ nyé manywérégɛ lé bɔ́ɔ́.” ¹¹ Ebwó áwúgɛ mbo ája mákpée bwó ákwó mewaá, ályá yendégenó ne ákwólé ji.

Jisɔs apye muú ubá atoó

(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Né gébé gefó Jisɔs abó álu né meló kpaa fó ne muú fɔ́ álu wyé ayi amée *ubá. Agégé Jisɔs ajoye tó manó mme, akpá ji geká aké, “Ata mbogé ɔkelege, pye me nkpea.” ¹³ Jisɔs anyaa ebwó wuú ata ji aké, “Nkelege, kpea.” Wye ndere ájɔ́ɔ́ mbo ubá bimbo úbyé ¹⁴ Jisɔs aké né ji ek-agé ɔgáre muú fó, “Chó lére lé mmye jyé mbaá mémpyɛé upe Eɔ́ɔ́wɔ́, chyé ntó genó eyige ápye gepe ndere Mosis abó ájɔ́ɔ́ nnó muú amegé ubá atoógé áchyége, mampye bɔ́ɔ́ ákaa nnó ɔtoó.”

¹⁵ Yé élé Jisɔs afye ji ebé, mende yina agaré abya wuú mme meko kpaá gejaméégé bɔ́ɔ́ gechwó chóme mbaá Jisɔs, manwú nkane alérege ne nnó apye ntó abi ámeé átoó. ¹⁶ Yémbɔ́ Jisɔs ályá ebwó né mboó gébé manjye némmye né melu ewé bɔ́ɔ́ alá pó wyé.

Jisɔs apye muú úchánchi átoó

(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ Né bií fó Jisɔs abó alerege bɔ́ɔ́, Atá Eɔ́ɔ́wɔ́ áchyége ji uto ne ji apye bɔ́ɔ́ mamée átoógé. Bɔ́ɔ́ bí ákúu bwó Farasi ne Ánleré mabe Eɔ́ɔ́wɔ́ álú wyé, ne abó

átané né maló Galilíí mako ne Judiya chóncho ne Jerosale. ¹⁸ Bɔ́ɔ́ fó akpá muú úchánchi né uló. Abó áchwó nnó ákpe mmu gepú ne ábélé ji mbe ushu Jisɔs. ¹⁹ Yémbɔ́ áge meti mankpe ne ji wó, gétúgɛ bɔ́ɔ́ ájamé ɔɔ́, kpaá ánmérege ate. Eféé ne ákwómé mfaá nchwú, *ábeá mekpo ñkó, áshulé mende yimbo né uló né mbe ushu Jisɔs. ²⁰ Jisɔs agégé nnó bɔ́ɔ́ bimbo áfyéé matɔ́ɔ́ ne ji áké né mende úchánchi yimbo, “Mejeé wa ájiínte gabo wyé.”

²¹ Ánleré mabé Eɔ́ɔ́wɔ́ fɔ́, ne abi akúu bwó Farasi ánménege ne matɔ́ɔ́ usɔ́ áke, “Mende yina áferé nnó álu waá. Ákelege mameé mmye ne Eɔ́ɔ́wɔ́? Élé Eɔ́ɔ́wɔ́ mbií ne akage jinte gabo muú.” ²² Jisɔs akaá ula bí ebwó ánménege ne ágií ebwó áké, “Ulannó enyú déwya gefogé uféré bímbɔ́ né matɔ́ɔ́ nyú? ²³ Ndé gelu pere manjɔ́ɔ́, ‘Nnó ájiínte gabo wyé’, waá manjɔ́ɔ́ nnó, ‘Kwile téné ke?’ ²⁴ Nkelege mámpyɛ enyú dékaa nnó *Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá.” Ajógé mbo, akúu mende úchánchi yimbo aké, “Kwile téné. Kpá uló byéé, chó mmu.” ²⁵ Akwilé téné mbe ushu bɔ́ɔ́, akpá uló bií awulé né gepú jíí aféége Eɔ́ɔ́wɔ́. ²⁶ Bɔ́ɔ́ ako ágége ewe epye na, efó ékwó bwó matɔ́ɔ́ ɔɔ́. Ála mano mekpo fuú ne áféége Eɔ́ɔ́wɔ́ áké, “Dégé ufó unó fina.”

Jisɔs akú Lévi ndere maá utɔ́ɔ́ wuú

(Mat 9:9-13; Mak 2:13-17)

²⁷ Jisɔs ályá eféé manjye dafye, gébége ajoye agé mende fɔ́ ayi ákúu ji Levi; mén-selé ñkámakpo, ajwólé melú utɔ́ɔ́ wuú. Jisɔs akúu ji aké, “Kwólé me.” ²⁸ Ajógé mbo Lévi alyá yéndégenó, akwilé ka alo mankwólé ji.

²⁹ Éké éwyage Levi akúu gekpékpégé epaa né gepú jíí nnó ebwó ne Jisɔs ábé mmu nechóchó. Gejame ánselé ñká-

*5:19 Elú wáwálé nnó: Gepú eyigémbo gepófó gepúgɛ nchwú. Upú bi bɔ́ɔ́ Isreli aténégé mfaá alu dede, muú akaage jwóle wye nkane agbá. Mbaá yifo ákwérege ne mataá, ne ákage fère ala fuú.

makpo ne bɔɔ bífɔ abi bɔɔ Jus áselé ndere bɔ ápɔ mpa, ebwɔ ako abɔ ányéé menyéé ne Jisɔs. ³⁰ Bɔɔ Farasi ne Ánleré mabé Eɔwɔ abifɔ ágége mbo, álɔ máŋmené áké ne baá utɔɔ Jisɔs, “Ulannó enyú dénye menyéé ne ánselé ŋkámakpo ne bɔɔ ubeé.” ³¹ Jisɔs ató ebwɔ neka áké, “Bɔɔ abi álá meé, ákélége fɔ muú uka, élé abi ámeé ne ákélege. ³² Ne me nchwɔ fɔ fa mme mánkú bɔɔ abi álú cho ne Eɔwɔ wɔ, nchwɔ lé mánkú bɔɔ abi ápyéé ubeé nnó ákwɔre matɔɔ bwɔ.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé

(Mat 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³ Áma gíi Jisɔs nkwé yina nnó, “Baá utɔɔ Jɔn ályage *menyéé kpékpé né mboó gébé gétúge depɔré Eɔwɔ. Baá utɔɔ bɔɔ Farasi ápye ntó wyémbo ne abyéé ápyé fɔ mbo. Ebwɔ ákéne ányé, ányúu.” ³⁴ Jisɔs ashúu ebwɔ meko áké, “Nnó bɔɔ ájyegé epaá neba muú akage pyéé ajéé menɔ neba ályage menyéé kpékpé ayi menɔ neba alú ne ebwɔ? ³⁵ Yémbo gébé gebeé nye eyígé menɔ neba álá beé nyé sé ne ebwɔ, éféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboó gébé gétúge depɔré Eɔwɔ.”

³⁶ Ama tó neka eníne fɔ aké, “Élómé fɔ nnó muú ágyá ndeé meke ákwómé ndeé eyi gekwéne. Apyegé mbo achɔɔ ndeé yi meke, ne nkwómé yimbo ábálé ne gekwénegé ndeé. ³⁷ Élómé fɔ ntó nnó muú ákpa mmɔɔ make, áfáné mmu ukwéne unó mmɔɔ ebi akwyéé ne meko menya. †Mboogé apyegé mbo gébége mmɔɔ mí make maké mabéne unó mmɔɔ bimbo úfúle nyé, mmɔɔ magbélégé nyé mme ne unó mmɔɔ uchógé nye ntó. ³⁸ Muú abɔ mamfyé mmɔɔ make yéndégébé mmu unó mmɔɔ ebí uke. ³⁹ Épɔ kɔkɔge nnó muú yi abea mé mányú akí mmɔɔ áma ákwóré ányúge mpwa mmɔɔ. Akélege wyé akí mmɔɔ.”

Nkwé ayi bií uwyaá bɔɔ Jus

(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)

6 Né bií uwyaá bɔɔ Jus fɔ, Jisɔs ne baá utɔɔ bií ákoóge né mekwɔ gefógé nchi fɔ eyi ákuú nnó wid. Baá utɔɔ bií álɔ mánkógé ulɔnchi fɔ álálege ányé. ² Bɔɔ Farasi ágégé mbo agíi áké, “Ulannó enyú dépyéé genó eyígé ebé ela ékamé nnó muú apye bií uwyaá wɔ?” ³ Jisɔs agíi ebwɔ awuú nkwé aké, “Enyú délú danjɔɔ né mmu ŋwe Eɔwɔ ndere mfwa David ápyé nyá gébége mesa ámmye ji ne bɔɔ bií wɔ? ⁴ Akpe mmu echa upe Eɔwɔ ábɔ menyéé yi ábɔ áchyé mbaá Eɔwɔ, ányé ne áchyé ntó bɔɔ bií wɔ? Ebé ejɔɔ nyá nnó muú ányegé fɔ menyéé yimbo, ékosé mémpyé upe Eɔwɔ.” ⁵ Jisɔs ama jɔɔ ne bwɔ aké, “Ele *Maá Nte Mekwaá ne akáge gáre genó yí muú ábɔɔ mampye né bií uwyaá.”

Jisɔs apye mende yi ebwɔ egboó ji atóó

(Mat 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ Bií uwyaá ebifɔ úkwónégé, Jisɔs ajye kpé mmu Echa mmyemenene, alɔ mánlérége bɔɔ. Mende fɔ abɔ alú eféé, ayi ebwɔnye wuú egboó. ⁷ *Ánleré mabé Eɔwɔ ne bɔɔ Farasi ábɔ ábáme Jisɔs nnó áma ji mechɔ mmye. Ápéle ji dome mange nnó apye nye mende yimbo atóó né bií uwyaá bwɔ ne ájɔɔ nnó ákwé ebé. ⁸ Yémbo Jisɔs akaá genó eyígé ebwɔ áférege aké ne mende yimbo, “Kwilé chwɔ téné mbe ushu bwɔ.” Ne akwilé achwɔ téné eféé. ⁹ Mende yimbo áténégé eféé, Jisɔs agíi ebwɔ aké, “Ebé esé eké depye ndé né bií uwyaá? Eke depye galógál wá gabogabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyaá ji agbó?” ¹⁰ Ape ebwɔ bɔɔ ne álé jɔɔ ne mende yimbo aké, “Nyaá ebwɔ wye.” Téneténe mende yimbo anyágé, ebwɔ wuú etóó. ¹¹ Éwéna epwɔ ebwɔ amu,

†5:37 Elú wáwálé nnó: Épɔfɔ ushwɔ, élé uba mekwomenya.

matɔ́ ɔ́sɔ́ ebwɔ́ ájye chó mánsɔ́ mala nnó áwá Jisɔ́s.

Jisɔ́s ajya ángbá bíí áfyanéápeá

(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Né gébé eyígémbo, Jisɔ́s alyá melo akwɔ́ mékwé fɔ́ mánemmye mbaá Eɔ́wɔ́ ne ala ewú anenemmye utuú uko. ¹³ Gébégé bíí úkaá, akú baá utɔ́ bíí; áchwɔ́gé ajya áfyanéápeá abi akúu ebwɔ́ nnó ángbá. ¹⁴ Abi ájya élé Simun ayi akúu ntó nnó Pita ne Andru menjómó Simun. Abifɔ́ álú Jemsi ne Jɔ́n, Filip ne Batolomyo. ¹⁵ Matyo ne Tɔ́masi, Jemsi maá Alfɔ́s, Simun ayi akúu ji muú ukógé. ¹⁶ Judas ayi maá Jemsi, ne Judas Iscarot ayi né meso gébé áchyé Jisɔ́s manjkaá.

Jisɔ́s alerege, agarege mekomejɔ́ Eɔ́wɔ́ ne apye bɔ́ mamée átóoge

(Mat 4:23-25)

¹⁷ Ánérégé manjya ebwɔ́ alɔ́ mánshulé mekwe. Ashúlé akwya né mbaá ayi alú dede, ne gejamégé bɔ́ gébɔ́ géchomé éféé. Ábɔ́ átané malɔ́ mako ayi Judiya ne Jerosale ne malɔ́ Tiya ne Sidɔ́n ayi álú mbále ebeé mega. ¹⁸ Ábɔ́ áchwɔ́ mánwú nkane Jisɔ́s álérege ne nnó apye mamée bwɔ́ ábyé. Bɔ́ bíí áló nchye áchyége ebwɔ́ efwya áchwɔ́ ntó, ne Jisɔ́s apye ebwɔ́ átóó. ¹⁹ Wyémbo ne gejamégé bɔ́ genjéméregé ate manjye tá Jisɔ́s gétúgé uto bíí útánege ji menyamyé úpyé bɔ́ mamée ako átóoge.

Jisɔ́s alerege mejé ewé wáwálé

(Mat 5:2-12)

²⁰ Né gébé gefɔ́ Jisɔ́s ape baá utɔ́ bíí dómeé aké:
 “Méjé élu ne enyú bíí délú gekpo, néndé *Gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege gelú eyigé nyú.
²¹ Méjé élu ne enyú bíí mesa ámyé nyú nana,
 denyé nyé menyéé degbeé.
 Méjé élu ne enyú bíí delíle mbo náná,

enyú dejwane nye.

²² “Méjé elu ne enyú mbɔ́gé dekwlege Maá Nte Mekwaá, ne bɔ́ aké ápáa enyú, áfwéne enyú, áshye nyú ne akúu nyú mabo mabomabo. ²³ Bége ne nechóchɔ́ gébégé gefɔ́ genó eyigé ná gépyegé, gétúgé Eɔ́wɔ́ akwye mé gekpékpégé nsá nyú alu né mfaánebuú. Kaáge nnó wyémbo ne ukwéne ante bɔ́ bíina áfwyalé nyá ukwéne bɔ́ ekpávé Eɔ́wɔ́.

²⁴ “Yémbo utónkwa úlú ne enyú bíí delú mbo né gefwa nana,
 néndé débɔ́ mé nsá nyú.

²⁵ Utónkwa úlú ne enyú bíí dényéé dégbége náná,
 néndé debeé nyé mesa.

Utónkwa úlú ne enyú bíí déjwáne náná,
 néndé delíle nyé né masómé.

²⁶ “Utónkwa úlú ne enyú gébégé bɔ́ ako áké áféége enyú, wyémbo ntó ne ante bwɔ́ abi mbe ábɔ́ apye ne bɔ́ ekpávé Eɔ́wɔ́ abi gebyó.

Bɔ́ gejeé ne bɔ́ mawámé

(Mat 5:38-48; 7:12a)

²⁷ “Yémbo enyú bíí déwúu mekomejɔ́ wa ngarege enyú nnó, bógé gejeé ne bɔ́ mawámé nyú, pyége galógálɔ́ ne bɔ́ bíí ápáa enyú. ²⁸ Yendégébé bɔ́ álwerégé enyú, négemmye nnó Eɔ́wɔ́ agé ebwɔ́ meshwe ájé bwɔ́, máge dénénemmye mbaá Eɔ́wɔ́ gétúgé bɔ́ bíí áshye enyú.

Jisɔ́s alerege nnó ékagé muú ashúú gabo mfaá gabo

(Mat 5:38-42)

²⁹ Mbɔ́gé muú adogé wɔ́ neka né etá éma, bwólé ewé fɔ́ ntó ádo. Mbɔ́gé ofyegé bɔ́ nkú apeá né mmye ne muú afɔ́zógé ayi mfaá, kpe chyé ji ayi nteé. ³⁰ Muú akɔ́gé wɔ́ genó, chyéé ji. Afɔ́zógé genó jye, ɔ́segé sé géjí. ³¹ Pyégé etá bɔ́ wyé genó eyigé dekélege nnó apye eta nyú.

³²“Mbɔgé enyú degboó lé ne bɔ́ abí ágbóó ne enyú ndé nsá ayi enyú debɔ́? Ye bɔ́ abí ápyéé gabo, ágbóó ne bɔ́ bí ágbóó ne ebwó. ³³Ne mbɔgé enyú depye élé galógáló ne bɔ́ bí apyé galógáló ne enyú nsá nyú alu éfó? Yé bɔ́ abí ápyéé gabo, mbɔntó ne apyéé. ³⁴Mbɔgé depwɔle unó mbaá bɔ́ bí dékaá nnó áshúuge nyé eta enyú galógáló yi enyú dépye alá? Abi deké álú bɔ́ ubeé ápye ntó gefɔ́ gémbá. Yéndémuú apwɔle genó etá mejí wuú, akaáge nnó ashuge nyé geko. ³⁵Genó eyigé débɔ́ mampye gélú nnó gbógé ne bɔ́ mawámé enyú ne pyége galógáló ne ebwó, depwóge ebwó epwá, dégigé nnó áshuú. Debɔ́ nyé gekpékpegé nsá ne debeé nyé baá Anyátá Esɔwá. Néndé alɔme ne bɔ́ ubée ne abi alá támégé ji. ³⁶Gége bɔ́ meshwe wyé ndere Nte nyú Esɔwá agéne nyú meshwe.

Dépagé mpa bɔ́ ne metɔ́ usɔ́

(Mat 7:1-5)

³⁷“Dépagé mpa muú ne ufyá ékagé Esɔwá ápá ntó awu nyú mbo. Déchoge muú mabo nnó apye ubée ékagé Esɔwá áchó ntó ami nyú. Jíge nte gabo ayi bɔ́ ápyé eta nyú nnó Esɔwá ají ntó nte gabo awu nyú. ³⁸Chyége bɔ́ genó eyigé ebwó akélege, Esɔwá achyége nyé ntó enyú. Yéndégébé aké achyége, amége chánchá, akwyége anmrege nnó gégbéé gégbélége mme. Gefɔ́ eyigé démege genó déchyége muú, mbɔntó ne ámege nyé áchyéé enyú.”

³⁹Jisɔs ama tó ebwó neka nnó, “Épɔ́ kɔkoge nnó muú ame nónómé ájáa nte ayífo meti. Mbɔgé apyége mbo, ebwó ako ákwéne mmu gepyéé. ⁴⁰Kaáge nnó maá nyé akaáge fɔ́ nyé ápwó menleré wuú. Yémbɔ, gébége aneregé mángíí nyé, abéé nyé ntó ndere ménleré wuú.

⁴¹Ulanó óchérege ekéké gabo ayi alu eke maá gejawá né dambɔ́nni nte

menmé wyé ɔla ɔfyéé mekpo né gabo ayi alu eke mekwɔkwá né dambɔ́nni awye wá mbɔ́? ⁴²Épyembo nnó ne ɔ́ɔ́ ne menmé wyé nnó, “Té mmye we mfére wá gejawá né dambɔ́nni ayi ɔla kaáge nnó mekwɔkwá elú né dambɔ́nni wyé.” Wá muú dembwólé bɔ́ mbe féré ntó mekwɔkwá ewé elú wá né dambɔ́nni, ne ɔ́kaá nkane ɔ́férége ekéké gejawá eyigé lú menmé wye né dambɔ́nni.”

Genɔ́ ne umpomé bí

(Mat 7:15-20; 12:33-35)

⁴³Jisɔs ama jɔ́ aké, “Genɔ́ yi gelógeló géwómé fɔ́ umpomé uboubo ne eyi gebo-gebo ntó géwómé fɔ́ umpomé ulóuló. ⁴⁴Yéndémuú akaáge genɔ́ né umpomé bí géjí géwóme, muú ajye fɔ́ ákyé genchógélé eyigé mbɔ́ mfaá genchógélé denywóné. Muú ajye fɔ́ né nepe ákyé éké. ⁴⁵Muú melóméló ájɔ́ge depɔ́ delódeló eti délu ji né metɔ́, muú mebomebo ájɔ́ge depɔ́ debodebo eti délu ji metɔ́. Ná ne elú gétúge genó eyi gélú muú né metɔ́ géjí ne gétánege ji meno.”

Ufɔ́ ántené upú ápeá

(Mat 7:24-27)

⁴⁶Jisɔs ama gíí aké, “Ulanó enyú dekuú me Ata Ata! ne dela dépyé genó eyigé me njɔ́ge. ⁴⁷Muú yi achwó awúu mekomejɔ́ wá ne ajyége ápyéé ndere ájɔ́, ⁴⁸muú yimbo alu eké mende yi álɔ́ mantené gepú jíí, ne abɔ́ mbe achó mme, afyé mataá chánchá ne ale téné géjí. Meso gébé geneagé nnyi géchwɔ́ge mammu géjí yémbɔ genyigé fɔ́ gétúge áténé géjí chánchá. ⁴⁹Yémbɔ muú yi awúu mekomejɔ́ wá ne alá pyéé ndere akélege alu eké muú ayi atené gepú jíí né nébóme eniné alá cho áfyé mataá wó. Meso gébé nnyi negbeége né mmu gepú eyigémbɔ gékwé mme gbang.”

**Jisɔs apye maá defwé muú
kpaá bɔ́ bee Rom ató**

(Mat 8:5-13)

7 Jisɔs anéré manlérégɛ bɔ́ unó bimbɔ ne atané afé né melɔ Kapanɔm. ²Muú kpaá bɔ́ bee *Rom fɔ́ abɔ́ alu né melɔ wémbo ne abɔ́ awya maá defwé ayi agbo ne ji dɔ́. Maá defwé yimbɔ akwé nemé ala mangbómangbó ³Mende yimbɔ awúgɛ abya Jisɔs, atɔ́ ákpakpa bɔ́ Jus nnó ájyɛ ákuú ji áchwɔ́ ápyeé maá defwé wuú átoó. ⁴Ájyégɛ, ágé Jisɔs ákwé ji uká áké, “Atá chɔ́ poó muú kpaá yimbɔ. Alu muú yi ɔ́kage *pó ji. ⁵Agboó ne esé bɔ́ Jus dɔ́ te atené esé echa mmyemenene.”

⁶Ebwɔ́ ájɔ́gɛ mbo Jisɔs afé ne ebwɔ́. Ndere álé kwɔ́kwɔ́lé ne dachi muú kpaá yimbɔ, atɔ́ ajeé bií bichá ájyégɛ átuú ne Jisɔs áké, “Muú kpaá aké dégáre wɔ́ nnó, ‘Ata, ɔ́wagɛ mmye jyé detú mánkwɔ́né gepú ya, nfu yeé muú fɔ́ ayi ɔ́kpéne gepú eyá wɔ́.’ ⁷Gé ula úbí jimbɔ́ alá chwɔ́ báne wɔ́ wɔ́. ‘Wɔ́ jɔ́ lé genó, ne maá defwé wuú átoó.’ ⁸Elé mentó nwyá bɔ́ kpakpa né mbe, abi me nwuú ne ebwɔ́. Ájɔ́gɛ ne me nnó, ‘Mpye genó eyi’, mpye. Ne nwyá ntó bɔ́ bee abi áwúu ne me. Yé ayi ndé ne njɔ́gɛ ne ji nnó, ‘Chɔ́ fa aje, njɔ́gɛ ne ayimbɔ nnó chwɔ́ we, achwɔ́.’ Ne njɔ́gɛ ntó ne maá defwé wa nnó pye eyi, apyeé géji.” ⁹Jisɔs awúgɛ mbo, akwé dembyɔ́, abwɔ́lé ushu mbaá ekwɔ́ bɔ́ bi ákwɔ́lege ji aké, “Ngarege nyú nnó me nlú danjé muú yi áfyéé metɔ́ ne me na, yeé ébélé né Isrelí.” ¹⁰Ajeé muú kpaá yimbɔ abi ji atómé, aké akérege meso mmú gepú ágé nnó maá defwé mende yimbɔ atóó.

**Jisɔs ape maá mekwi
mendée né negbo**

¹¹Mechɔ́ ewémbo ékógɛ, Jisɔs ne baá utɔ́ bií áló mánjye né melɔ ewé ákúu Nen. Ne gejamége bɔ́ ntó abɔ́ akwɔ́lege

ji. ¹²Áfé, áké ákwɔ́nege mekpó meti, ágé ndere bɔ́ fɔ́ ákpané mewu muú ájyɛ ní. Mende yi agboó mbo, mmá wuú abɔ́ abyé lé ji mbií. Ne mmá yimbɔ alu mekwi mendée. Ndere ebwɔ́ aje mbo, gejamége bɔ́ né melɔ ewémbo ákwɔ́lege mekwí mendée yimbɔ.

¹³Atá Jisɔs agégɛ mendée yimbɔ meshwé akwɔ́ ji metɔ́ te ajɔ́ ne ji ake, mma “Óligé se.” ¹⁴Ajógɛ mbo, anje uká afé mbe, atágɛ ulɔ́, bɔ́ abi ákpané genkwógɛ muú eyigémbo átene. Jisɔs aké, “Gesagɛ muú ngaré wɔ́ nnó kwilé ka.” ¹⁵Mende yi agboó mbo, akwilé ka aló manjɔ́ mejɔ́. Jisɔs agbaré ji achyé mbaá mma wuú. ¹⁶Bɔ́ ako ágégɛ na, efɔ́ ékwɔ́ bwɔ́ matɔ́. Áló manféé Esɔ́wɔ́ áké, “Gekpékpégɛ *Muú Ekpávɛ Esɔ́wɔ́ achwɔ́ mámbé ne esé. Esɔ́wɔ́ achwɔ́ póo bɔ́ bií.” ¹⁷Abya mechɔ́ ewé Jisɔs apye na afé né malɔ́ bɔ́ Jus mako ne máta malɔ́ ayifo.

**Bɔ́ dentɔ́ Jɔ́n menwyaá
bɔ́ manaá Esɔ́wɔ́**

(Mat 11:2-19)

¹⁸Baá utɔ́ Jɔ́n ntó áwuú depɔ́ etiré na deko ne ále garé ji. ¹⁹Ágáregɛ mbo, Jɔ́n aferé ebwɔ́ makpó apeá atɔ́ mbaá Atá Jisɔs nnó ájyɛ gíí ji nnó, “Ólu *Ménkwɔ́lé Gewu ayi abɔ́ alú manchwɔ́ wá esé dégilé ayichá?” ²⁰Ájyégɛ ágé Jisɔs áké, “*Jɔ́n menwyaá bɔ́ manaá Esɔ́wɔ́ atɔ́ esé né eta wyé nnó déchwɔ́ dégíí wɔ́ nnó, ‘Ólu Ménkwɔ́lé Gewu ayi abɔ́ alú manchwɔ́ wá esé dégilé ayichá?’”

²¹Wyé né gébé eyigémbo, Jisɔs abɔ́ apógɛ bɔ́ mamée mámpyé mamée bwɔ́ ábyé. Aferege ntó áló nchye abi áchyege bɔ́ efwyale ne apye bɔ́ amɛ nónómé ágéne. ²²Efeé ne ashuú baá dentɔ́ bimbɔ meko aké, “Choge dégare Jɔ́n unó bi enyú déwuú bɔ́ ájɔ́ge ne ebi enyú ambɔ́ dékpané amɛ dégene. Bɔ́ amɛ nónómé ágéne, ubwéré ukwilé úkéne, bɔ́ abi ámeé ubá átoó, bɔ́ matu gbé gbé áló

manwúgέ, abi ágboó ápeé, ne ubyá bɔɔ úwú abya melómélɔ. ²³Metɔɔ megɔmegɔ ébέ ne muú yi alá pɔ ne dembyɔ né metɔɔ gétú yá.”

²⁴Baá dentɔɔ Jɔn ákérégé meso, Jisɔs alɔ mángare bɔɔ depo tiré Jɔn, ake, “Tégé gébégé enyú déjye nya né mashwɔne, defe mange ndé gefɔgé muú? Déjye gé le muú ayi alú eké mancha ami afofo akpáne áténe egbe ewe ne ewe? ²⁵Mbɔge mbo fɔ wɔ, deferé nnó deyjé gé ndé gefɔɔgé muú? Défé manjye ge muú ayi afye mandeé malómálɔ yendégébé ápyé gesa? Bɔɔ bi áfyé mandeé malómálɔ ne ányéé genwá, ájwólége né dachi afwa. ²⁶Gárege me, enyú défé yé éwú mánjye gé waá? Elé muú ekpávέ Eɔwɔ? Eh, gé muú yi enyú dégené mbo. Ngare enyú wáwálé nnó ajeá geme apwo yéndémuú ekpávέ Eɔwɔ. ²⁷Elé Jɔn yina ne abɔ ásamé gétú jíí nnó Eɔwɔ aké, ‘Wuúgέ, ntɔme nyé muú dentɔɔ wa ayi abɔ nyé mbe ne wɔ manchwɔ kwyé meti wye ne ɔchwɔgé.’ ²⁸Jisɔs ama jɔɔ aké, Jɔn ajeá geme apwo yéndémuú yi mendée ábyené ji fá mme. Yémbɔ Jɔn agé lé *ugéné ámé, ne muú ayi mejé gefwage Eɔwɔ éɔɔ ne ji, ye alu kɔɔ apwo ji Jɔn.”

²⁹Bɔɔ áwúgέ mechɔ ewéná ákamé nnó, depo tiré Eɔwɔ abɔ akwyé na delú cho, gejamégé bɔ bina abifɔ alu anselé nkámakpo. Akamé wyémbɔ, gétúgέ ábɔ ákamé depo tiré Jɔn ajɔɔ, ne alé wyaá ebwɔ manaá Eɔwɔ. ³⁰Yémbɔ bɔɔ Farasi ne Ánleré mabé Eɔwɔ né matɔɔ bwɔ áma áshyá wyé shyá depo tiré Eɔwɔ akwye. Ebwɔ áshya mbo, élé ábɔ áshyá ntó nnó Jɔn awyágé fɔ ebwɔ manaá Eɔwɔ.

³¹Jisɔs awyágé agíí geme jíí aké, “Mmege na bɔɔ njye enina ne ndé? Álú mbo nnó? ³²Agígé mbo aké, álú eké ambáné bi álú né metɔɔ melɔ ápye metu, ákuú áte, áké:

‘Esé dékwe enyú ubeé neba nnó débé, déshya mambé,

Esé dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.’

³³Wyémbɔ ne enyú depye ntó. Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Eɔwɔ, abɔ achwɔ ajwólé mesa, anyuú mɔɔɔ wɔ, ne deshye ji deké, ‘Awyaa meló nchye.’ ³⁴Me *Maá Nte Mekwaá nchwɔ nnye menyéé, nnyu mɔɔɔ deshye me ntó deké, ‘Nlú muú genɔ ne menyúú mɔɔɔ, ne dékií me deké me nlu mejeé ánselé nkámakpo ne “Bɔɔ ubeé”.’ ³⁵Yémbɔ ákaágé nnó den-garé Eɔwɔ etiré muú áwyaá delu cho né unó ulúúɔ ebi ji ápyeé.”

Jisɔs alu mmu gepúgέ Simun muú Farasi ne mendée yi achwɔ nnó apɔɔ jí élé apyé gabo

³⁶Né gébé gefɔ muú Farasi akuú Jisɔs nnó ajye ányé menyéé né gepú jíí. Jisɔs akamé ajye nyé menyéé ne ji. ³⁷Mendée fɔ abɔ alu né melɔ wémbɔ, bɔɔ akií ji gétúgέ ányéé eno. Awúgέ nnó Jisɔs anyéé menyéé né gepúgέ mende Farasi, abɔ maá ekpómé laménda afé ne ji efeé. ³⁸Akpégé mmu gepú atené né nénkúné mmye Jisɔs, mmyé égbɔ ji, alɔ manlí, mánsé áshúlege áchyéége né uká Jisɔs. Efeé ne amoo mekpo mme atile uká Jisɔs ne méjwé wuú, anywalé ubí ne alé awaa laménda yimbo wyé.

³⁹Mende Farasi ayi akuú Jisɔs né gepú jíí, agégé mbo, ajɔɔ né metɔɔ wuú aké, “Mbɔgé Jisɔs ábɔ ábέ *Muú Ekpávέ Eɔwɔ wáwálé mbɔ abɔ akaá gefɔgé mendée yi atáa mbo ji nnó alu mendée eno.” ⁴⁰Ténéténé Jisɔs akuú mende Farasi yimbo aké, “Simun nwyá mechɔ mangaré wɔ.” Aké “E é” “Ménleré” “gáre me.”

⁴¹Efeé Jisɔs alɔ mangaré abya nnó, “Gébé gefɔ nyá mende fɔ apwo bɔɔ á-peá nká. Apwo ama uba nká útá, ayifɔ mboó géba. ⁴²Aka mánsé nká jíí meti épɔ, agegé nnó ujwɔɔ bi na úpwo ebwɔ mankwá, ajinte ebwɔ ako. Jisɔs agáregé

mbɔ agií, Simun ake, né uméé byé ebwɔ bina makpó apeá, ayindé agbóo nyé ne mbɔɔ ujwɔɔ dɔɔ?”⁴³ Ashuú ji meko aké, “Élé muú yi abó ájinte ujwɔɔ bií dɔɔ.” Jisɔs aké, “Ɔjɔɔ cho.”

⁴⁴Jisɔs abwólé ushu ape mendée yimbo ne ama kuú Simun aké, “Pe mendée yiná gé! Te mekoó nkpené fá gepú jye, ɔchyé me manaá nnó nshwóné uká bá wó. Yémbɔ, mendée yina ashwóné uká ba ne mánsé jíí, ne ati úbí ne méjwé wuú. ⁴⁵Ɖamé fɔ me ɔkpá ɔtya wó. Yémbɔ te mekoó nkpené fá, mendée yi alú danlya mánywálé me uká. ⁴⁶Ɖwaá me ye mawéé amma né mekpɔ wó. Yémbɔ mendée yina awaá me laménda né uká ba. ⁴⁷Kaá nnó mendée yina aleré mbɔ gekpékpégé gejee eyigé na, Ɛsɔwɔ ajiínte gejamége gabo ayi abó apyé. Yémbɔ, muú yi aferé nnó Ɛsɔwɔ abó manjinte gabo ayi ji apye dachye, mbɔntó ne alerégé gejee ne Ɛsɔwɔ dachye.”

⁴⁸Wyé éféé Jisɔs ajɔɔ ne mendée yimbo aké, “Ájiínte *gabo wyé.” ⁴⁹Bɔɔ bi abó ányéé menyéé ne ji éféé álo máñmené nnó, “Mende yina aferé nnó alu ndé gefógé muú, ayi akáge jɔɔ nnó ji ajiínte gabo muú?” ⁵⁰Éféé Jisɔs ama ñméréé aké ne mendée yimbo, “Chó chánchá, Ɛsɔwɔ apoó wó gétúgú ɔfyéé metɔɔ wyé ne me.”

Andée fɔ ákéne ne Jisɔs ne ápóge ji

8 Ebelé ye wó, Jisɔs ne baá utɔɔ bií makpó áfyanéapeá álo mánkéné né malo ayi kɔkɔɔ ne ayi kpakpa. Ágárege abya Ɛsɔwɔ melóméló nkane gefwage Ɛsɔwɔ gélú. ²Andée fɔ ntó áfé ne ebwɔ, ebwɔ abó álú andée bi Jisɔs apye mamée bwó ábyé. Abifó abú aló nchye abi áchyegé ebwɔ efwyale. Ama akamege *Meri ayi atané meló Magdala ayi Jisɔs ábuú aló nchye ákénéneama. ³Ayifó akámége Joana mendée Chusa ayi alú mammye dentɔɔ mfwa Herɔd. Ayifó Susana, ne gejamége andée bifó ntó. Andée

bina ako ápóoge Jisɔs ne baá utɔɔ bií ne máñka bwó.

Nekanémejɔɔ mentya mbwe

(Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴Ndere Jisɔs ákéne mbɔ, bɔɔ átánege malómáló áchwɔ gé ji. Gejamége bɔɔ géchómégé, aló mangaré ebwɔ nekanémejɔɔ eni. ⁵Nébó nelú nnó, “Bií uma mempye makɔɔ fɔ afé manjye tya mbwé né mekɔɔ wuú, ndere átyaá, ámé ayifó ákwé né maá meti. Ewyágé bɔɔ ákógé ájyále, ne denywóné ntó déchwɔ dechwére denyé. ⁶Ámé ayifó ákwé né mfaá mme etárávé áchií ne ewyá wó áwangésé getúgú mbaá yimbo alú kpógóló. ⁷Ámé ayifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye, áchíge, genkpé eyigémbɔ géwé gekweré mbwé yimbo meshii ejo ji. ⁸Ámé ayifó ákwé né mme melóméló, áchiígé, áwé, áfyé úsaá ame uta ápwɔ nkane abó ápéné.” Jisɔs ánerégé ake, “Fwɔregé! Muú yi áwyaá matu manwú, áwú.”

Ula bi Jisɔs atóme makámejɔɔ

(Mat 13:10-17; Mak 4:10-12)

⁹Ewyágé baá utɔɔ Jisɔs ágií ji ula nekanémejɔɔ eniné abó atómé mbɔ. ¹⁰Ake ne ebwɔ, “Élé enyú ne Ɛsɔwɔ apyé nnó dékaá unó bi. Yémbɔ bɔɔ bifó áwúu gefwa jíí eyi gébó gélú nyá bibí né mákámejɔɔ jíí. Ɛsɔwɔ apye wyembo nnó ébé nkane abó ásámé nyá mmu bɔ ñwe nnó: ‘Ápéle ágéné fɔ, áwúu ákaágé fɔ ula’.”

Jisɔs agare baá utɔɔ bií ula nekanémejɔɔ mentya mbwe

(Mat 13:18-23; Mak 4:13-20)

¹¹Ake, “ula nekanémejɔɔ eniné na nelú nnó, mbwé yimbo élé mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ. ¹²Ámé mbwé ayi ákwéne meti álú bɔɔ bi áwúu mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ, ewyágé danchɔmeló achwɔ féré mekomejɔɔ yimbo né matɔɔ bwó nnó

ekáge ebwó ákámé ne Eṣṳwṳ aferé ebwó né efwyale gabo. ¹³ Amé mbwé ayi ákwené né mfaá mme etárávé álú bṳṳ bi áwúgέ mekomejṳṳ Eṣṳwṳ, ténéténé áse ji ne nechóchṳ. Yémbṳ álya fṳ nnó mekomejṳṳ Eṣṳwṳ akpé mmu matṳṳ bwṳ wṳ. Mekomejṳṳ Eṣṳwṳ yimbo alu eta bwṳ eké genṳṳ eyi gélá gepṳ ne maka. Gébégé mmuameno achwṳgé gétúgέ mekomejṳṳ Eṣṳwṳ, ájá mmye meso. ¹⁴ Ne mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshíí ejomé, álu nkane bṳṳ abi áwuúgέ mekomejṳṳ Eṣṳwṳ, uféré unó mme ne mmwólé né unó bi uchwṳṳ ne gefwa ujo mekomejṳṳ yimbo. Mbṳntó ne mekomejṳṳ Eṣṳwṳ anómé mmu matṳṳ bwṳ detú. ¹⁵ Amé mbwé ayi ákwené mme melómélṳ álú ntó eké bṳṳ bi áwuú mekomejṳṳ Eṣṳwṳ, ágbaré ji metṳṳ é má ne ápyé genó eyigé mekomejṳṳ ágaré, ne ájyé wyé mbembe.

Muú abi fṳ mekomejṳṳ Eṣṳwṳ mbaá bṳṳ

(Mak 4:21-25)

¹⁶ “Muú álwégé fṳ étúléká ne abṳ genó akwéré éwú. Akágé bṳ ntó éwú afyé ntee ukwṳ. Yendegébé muú alwégé étúléká, aṅma éwú mfaá, nnó, bṳṳ ákpegé mmu gepú ágéné mbaá. ¹⁷ Kaáge nnó depṳ deko etiré débṳ délú bibí, dégenege nyé ne etiré délú né gemmua déchwṳ nyé né genṳgbṳ. ¹⁸ Yendé gébé ayi enyú dewuúgέ mekomejṳṳ Eṣṳwṳ, fwṳrege chánchá nnó dekaá depṳ etiré delú mmu. Kaáge nnó muú yi awya genó, á máge gbée nyé ji eyigéṳ. Muú yi álá pṳ ne geji, áśle nyé ye ékéké ewé ji awya nnó akpé alá amuamu.”

Mmá Jisṳs ne áṅmo bií

(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)

¹⁹ Ndere Jisṳs abṳ álú alerege mbo, mmá wuú ne aṅmó bií áchwṳ mangé ji. Yémbṳ áka mankpe meti epṳ gétúgέ bṳṳ ájamé dṳṳ né menómbí. ²⁰ Muú fṳ agare ji nnó, “Mmá wyé ne aṅmó byéé álú

dafye ákélege mangé wṳ.” ²¹ Jisṳs agaré ebwṳ aké, “Mmá wa ne aṅmó ba élé bṳṳ abi áwuú mekomejṳṳ Eṣṳwṳ ne ápye genó eyigé mekomejṳṳ yimbo ákélege.”

Jisṳs anyá mbyonnyí atené

(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)

²² Bií bifṳ Jisṳs ákpe mmu ékpe ne baá utṳṳ bií, ne ájṳṳ ne ebwṳ aké, “Déchyaá gentógé mewaá deyyé egbé né.” Eféé ebwṳ álṳ manjyeye. ²³ Ndere ebwṳ áchyaáge, Jisṳs akwé gejyá. Mbyonnyí átáné wye mbélépó né mfaá achwṳ ne eshye né gentógé mewaá, apye mbyo nnyi ado ékpe, manaá malṳ mánkpe mmu. Mane magyálege ebwṳ nnó áchwṳ kée. ²⁴ Ne ebwṳ ájye peé ji áké, “Atá, Atá déchwṳ nó nnyi.” Jisṳs akwilé ka anyá mbyo nnyi yimbo akwené, mbaá akwené tṳmeé. ²⁵ Ewyágé Jisṳs agíí bwṳ aké, “Matṳṳ nyú ayí défyéé ne me álé?” Yémbṳ eṳṳ éwú éwú ne elaá ebwṳ matṳṳ ne ála mano mekpṳ fuú, ágíge ate áké, “Ndé gefṳgé muú na ayi anyagé mbyo ne ngba nnyi áwuú ji?”

Jisṳs abú aló nchye átané mende fṳ mmye

(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶ Áké ánérege manchýá gentógé mewaá, ákwṳné gebagé mewaá Garesene eyi gélú toitoi né *gebagé mewaá Galilí. ²⁷ Jisṳs aké atanege né ékpe, akwṳne kwṳkwólé né melṳ fṳ, mende fṳ yi átáné melṳ ewémbṳ, ayi aló nchye áchyége ji efwyale áchwṳ báne ji. Te mekoó mende yina abṳ álú wyé gejṳgéné, alyá upú ne abelege lé mmu manome ayi áchomé né etárávé.

²⁸ Aké agene Jisṳs ajye kwé ji uká, alile akalege kénké aké, “Jisṳs Maá Eṣṳwṳ Anyata! Ṍbṳ ndé mechṳṳ ne me? Nkpá wṳ geká, śchyege fṳ me efwyale.” ²⁹ Ajṳṳ mbo gétúgέ Jisṳs abṳ anyane ji nnó, tané mende yina mmye. Mende yina yéndégébé melṳ nchye yimbo akwilégé ji

mmyé, bɔ́ áfwénege ji ne ápye. Yé lé áwéle ji uká ne amu ne bɔ́ ηkpəkɔ́vé, ábelé ji nkane muú denɔ́, asɔ́régé abi, meló yimbo ápyé ji abó akpe mewaá.

³⁰ Éfée ne Jisɔ́s agií mende yimbo aké, “Mabɔ́ mye makamege nnó?” Ashuú ji meko aké, “Nkamege gejamé.” Ajɔ́ɔ́ mbo gétúgé gejamé aló nchye ábɔ́ álú ji mmye. ³¹ Aló nchye bímbɔ́ ákwɔ́ Jisɔ́s mata nnó ékagé ábú abi akeré mmu gepyé eyi geláge pɔ́ ne kwyakwya nnó ágéné efwyale. ³² Éfée kwɔ́kwɔ́lé, nfné mekwende fɔ́ nébɔ́ nényéé né mbyɔ́ mékwe. Aló nchye bimbo ágégé nfné mekwende eniné mbo áne Jisɔ́s mmye nnó agɔ́ bwɔ́ ákpe mekwende yimbo mmye, Jisɔ́s akamé. ³³ Aló nchye bimbo átané ájye kpé nfné mekwende eniné mbo né mmye. Nfné mekwende eniné mbo néɔ́ɔ́ ne gatelé, né shulé mékwe nékwé mmu géntógé mewaá né nyú manaá néke.

³⁴ Ámbamé mekwende yimbo ágégé ndere epyéé, ábɔ́ ákeré meso meló bwɔ́, mangaré abya yimbo. Ndere ájyé, ágaré ntó abya yina né baá malɔ́ ne bɔ́ dachi né gebagé mewaá eyígémbo. ³⁵ Bɔ́ɔ́ áwúgé abya yi, áchwɔ́ mangé genó eyigé gébɔ́ gépyé, ákwónégé mbaá ayi Jisɔ́s alu, ágé mende yimbo, ayi aló nchye á-tane ji mmye ne nana ajwólé né egbe mmye Jisɔ́s, ne mandeé jii mmye, akéré menyammmye wuú. Ébwɔ́ ágégé mbo efo ekwɔ́ ébwɔ́ matɔ́. ³⁶ Bɔ́ɔ́ bí abɔ́ ágené genó eyigé pyé álɔ́ mangaré abi áchwɔ́ ndere épyégé ne mende yimbo alé tóo.

³⁷ Bɔ́ɔ́ ako né geba eyígémbo gétúgé ábɔ́ efo ané Jisɔ́s mmye nnó ályaá meló bwɔ́. Ájógé mbo, Jisɔ́s akpe mmu ekpé manjye. ³⁸ Jisɔ́s ákwilégé manjye, mende ayi aló nchye abó achyége ji efwyale, ane Jisɔ́s mmye nnó agɔ́ ji akwólé ji. Jisɔ́s ashya aké, ³⁹ “Kéré meso. Ndere ájye mbo, gáre bɔ́ɔ́ gekpékpégé genó eyigé Éɔ́wɔ́ ápyéé eta wyé.” Jisɔ́s ajógé mbo mende yimbo afé, ake meló kpaá

ewémbo meko agarege yéndémuú galó-gálɔ́ ayi Jisɔ́s ápyéé eta wuú.

Maá Jarɔ́s ne mendée ayi ataá nku Jisɔ́s

(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Jisɔ́s achyá akeré égbé géntógé mewaá. Éfée ekwɔ́ bɔ́ɔ́ ábɔ́ ágile ji ne áchwɔ́gé áse ji ne metɔ́ɔ́ megɔ́megɔ́. ⁴¹ Mende fɔ́ achwɔ́, ayi ákúu ji Jarɔ́s, alu muú kpaá né echa mmyemenene. Ajye kpá Jisɔ́s geká nnó ajyé né gepú jii, ⁴² gétúgé maá wuú áchwɔ́ gbó. Awya lé maá yiná ama mendée, ne alu anjmé afyáneapeá.

Ne Jisɔ́s aló manjye, ndere ajyé bɔ́ɔ́ ákwɔ́lege ji égbé ewé ne ewé. ⁴³ Né geluage bɔ́ɔ́ bimbo mendée fɔ́ abó alu ayi manoó mátánege ji mbe, málé anjmé áfyáneapeá; bɔ́ɔ́ maka apye kpá meti epó mantoó. ⁴⁴ Né geluage bɔ́ɔ́ bimbo mendée yimbo ake né mpu bɔ́ɔ́ achwɔ́ ji né meso anyaa ébwɔ́ ata manó nku wuú. Wyé ndere ataá mbo manoó mimbo masó.

⁴⁵ Jisɔ́s agií aké, “Waá taá me?” Yéndémuú ashya, Pita aké, “Ata ógéné fɔ́ ndere bɔ́ɔ́ áno wɔ́ mme anjmérege wɔ́?” ⁴⁶ Yémbo Jisɔ́s ató wyé eshye ajɔ́ɔ́ aké, “Muú fɔ́ ata me néndé nwú ndere uto ú-tané me mmye.” ⁴⁷ Mendée yi ágégé nnó ula úgyá ji achwɔ́ mbe ushu Jisɔ́s awere, akwé ji uká. Éfée aló mangaré mbe ushu bɔ́ɔ́ ako genó eyigé pyé ne ji ataá Jisɔ́s. Ne ama gáre ntó ndere ji atágé Jisɔ́s nemée níí nébyé ténéténé. ⁴⁸ Jisɔ́s aké ne ji, “Maá wa ɔ́toó gétúgé ɔ́fyéé metɔ́ɔ́ wye ne me, ke pere.”

⁴⁹ Ndere Jisɔ́s abɔ́ alú jɔ́ɔ́ge ne mendée yimbo, muú fɔ́ átané né gepúgé Jarɔ́s áchwɔ́ gáre Jarɔ́s aké, “Maá wye agbó mé, ɔ́chyege sé ménleré efwyale detú.” ⁵⁰ Ndere ajógé mbo, Jisɔ́s awú ne aké ne Jarɔ́s, “Ɔ́fɔ́gé, fyé lé metɔ́ɔ́ ne me, maá wye apome nyé.” ⁵¹ Jisɔ́s ne Jarɔ́s átané áfé. Ákwónégé né gepúge Jarɔ́s, Jisɔ́s akamé fɔ́ nnó muú yicha akpe mmu

wó, ékosé Pita ne Jemsi ne Jɔn ne mma ne nte maá yimbo. ⁵² Bɔ́ɔ ako bí ábɔ́ á́lú éféé, á́lílí, á́dórege mmyé mme. Jisɔs aké ne ebwó, “Deligé sé, mesó mendéé yina agbo wó, abelege lé géjyá.” ⁵³ Ebwó á́lɔ manjwáné Jisɔs jwané gétúgέ ákaá nnó maá awú agbó mé. ⁵⁴ Jisɔs afé né melu ewé ábelé maá yimbo, agbaré ji ebwó, akú ji aké, “Mensɔ mendéé kwilé ka.” ⁵⁵ Maá yimbo mendoó wúú ekeré, apeé akwilé ajwólé ka. Jisɔs aké ne bwó kélege menyéé chyége ji anyé. ⁵⁶ Mmá maá yimbo ne nte wúú áké ágéne mbo, matye mawá ebwó meno. Jisɔs afye ebwó ebé nnó ékagé ápyé muú akaá genó eyí gépyé.

Jisɔs ató ángbá áfyáneapeá nnó ápye utɔ́ bíí

(Mat 10:5-15; Mak 6:7-13)

9 Né gébé géfɔ́ Jisɔs akuú ángbá bíí áfyáneapeá. Áchwógé, achyéé ebwó uto mámbú aló nchye ako abi áchyége bɔ́ɔ efwyale ne mampye bɔ́ɔ mamée átoóge. ² Ne ató ebwó nnó ájyé ágáré abya gefwage Eɔwɔ ne mámpye bɔ́ɔ mamée átoó. ³ Ama jɔ́ɔ ne ebwó nnó, “Deké debye dékpage ye genó. Dégbarége meto ye menyéé ye gebá ye ŋka. Ékagé muú abó ndéé eyichá. ⁴ Dekwónégé yendé melo yéndé gepú eyigé dékprégé, bége wye kpaá te délyáge géjí. ⁵ Mbɔ́ge meló éshagé mánse enyú, lyáge éwú. Deke delyage, nóge uká mme nnó mpúpú eyi ébalé enyú né uká étáné mambe nkane gepɔ́ eyi gelérege gabo yi bɔ́ɔ biná ápyé.” ⁶ Wyémbo ne ályá, á́lɔ mankéné maló-maló ágárege Abya Eɔwɔ melóméló ne ápyé bɔ́ɔ mamée átoóge mbaá meko.

Mfwa Herɔd akwé tametame

(Mat 14:1-12; Mak 6:14-29)

⁷ Né gébé eyigémbo, Herɔd muú alu muú kpaá né gebagé mewaá Galilíí, ji awú ŋgɔ ukpékpé unó bí baá utɔ́ Jisɔs ápye. Akwé tametame, gétúgέ bɔ́ɔ fɔ́

ájóge áké Jisɔs yina alu lé mewené Jɔn menwyaá bɔ́ɔ manaá Eɔwɔ ne akwilé né negbo. ⁸ Abifɔ́ áké: Elíja *Muú Ekpávé Eɔwɔ ne áma chwó lére mmye mbaá bɔ́ɔ, abifɔ́ áké: Élé gekwénége muú ekpávé Eɔwɔ ne áma kwilé né negbo. ⁹ Herɔd awúgέ mbo aké, “Jɔn nɔ́ɔ́ ji mekpo ne waá chá me mmage wúmbɔ uféleka ebí apye.” Ne akelé meti mangé Jisɔs yimbo.

Jisɔs achyé menyéé mbaá bɔ́ɔ *delé bɔ́ɔ átáa

(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Jɔn 6:1-14)

¹⁰ *Ángbá Jisɔs bimbo áfe neke ákérége meso, ádo ji abya ufɔ́ɔ unó bí ebwó ápyé. Aferé ebwó né gelúagé bɔ́ɔ ase ebwó áfé ebwó ebwó né meló kpaá ewé ákúú Betsada. ¹¹ Yémbo gejamégé bɔ́ɔ áwúgέ nnó áfé, á́lɔ mankwólé ji. Agégé ebwó, ase wye ebwó ako ne alɔ mangáregé ebwó ndere gefwage Eɔwɔ gélú ne mampye bɔ́ɔ mamée átoóge.

¹² Nkwale aké akwonege baá utɔ́ bíí áfyáneapeá ágáre ji aké, “Ese delu fá né mashwone. Gáre bɔ́ɔ bina ájye ákélé né malo nnó ágéne genó eyigé ányéé ne malú ubélé.” ¹³ Jisɔs ashúú ebwó meko aké, “Enyú ambɔ́ɔ chyége ebwó menyéé ányé.” Áshúú ji meko áké, “Déwyaá lé ntó bred étáa ne meshúú épea, wá ókelege nnó esé déjyé déná menyéé yi ákwánege gejamégé bɔ́ɔ bí?” ¹⁴ Ábɔ́ ájɔ́ɔge mbo gétúgέ bɔ́ɔ á́lú eké ushye. Ande ebwó ebwó á́lú *delé bɔ́ɔ átáa. Jisɔs ake ne baá utɔ́ bíí, “Gáre ebwó ájwólé matoó matoó, yendé ntoó usa bɔ́ɔ úpéa mesó éfyá.” ¹⁵ Ájɔ́gέ mbo, bɔ́ɔ bimbo ájwólé mme. ¹⁶ Jisɔs abó ntóo bred eyimbo étáa ne meshúú épeá, ape ame mfaánebuú, achyé matame mbaá Eɔwɔ, agyá éjí ubauba achyé baá utɔ́ bíí nnó ákáré mbaá bɔ́ɔ bimbo ányé. ¹⁷ Ebwó ako ányéé ágbeé. Ne ánéregé, ányweré ayi álaa ágbeé usá úfyáneupeá.

**Pita aké Jis̄s alu muú ayi
Eṣṣṣṣ akwere ji ela gefwa**

(Mat 16:13-19; Mak 8:27-29)

¹⁸ Bií úmá ebí Jis̄s anénemmye jim-bí, baá utṣṣ bií ábṣ álú kwṣkwṣlé ne ji. Aké anerege agií ebwṣ ake, “Ndé gefṣgé muú njune bṣṣ ájṣṣgé nnó me nlu?” ¹⁹ Ebwṣ akéré meko aké, “Bṣṣ bi fṣ aké ṣlu mowené Jṣn menwyaá bṣṣ manaá Eṣṣṣṣ, abi fṣ áke ṣlu Elija abifṣ ntó áke ṣlu muú ekpávé Eṣṣṣṣ ayi ábṣ agboó ne ama péé.” ²⁰ Jis̄s ama gií ebwṣ aké, “Yé enyú deké nlu waá?” Pita ashuú ji meko aké, “Wṣ ṣlu *Muú yi Eṣṣṣṣ akweré ji elá gefwa.”

Jis̄s agaré efwyale wuú ne negbo nií

(Mat 16:20-28; Mak 8:30; 9:1)

²¹ Jis̄s afye ebwṣ ebé nnó ékágé ágaré muú fṣ nnó ji alu Muú yi Eṣṣṣṣ akweré ji elá gefwa. ²² Ama jṣṣ ne ebwṣ aké, “*Maá Nte Mekwaá abṣ mangé efwyale ṣṣṣ. *Ákpakpa melṣ chóncho ne ámpyé upe Eṣṣṣṣ ne *Ánleré mabé Eṣṣṣṣ áshyá nyé ji ne áwáne ji. Yémbo ndṣ éléé ékwónégé akwilege nyé né negbo.”

²³ Ne ama jṣṣ ne bṣṣ áko aké, “Yé mbṣgé muú nyú akelege mambe menkwṣle wa, abṣ manjinte geme jií akpa gekwa ji akame ye negbo ne akwṣlégé me. ²⁴ Mbṣgé muú akelege mampoó geṣwá jií ebyénnó aníge nye geji, ne mbṣgé muú akamégé manchyeé geṣwá jií getú ya, ebyénnó apomé nye. ²⁵ Ama gií aké: Ndé nsá ayi muú ábṣṣ, mbṣgé abege ne unó mme uko ne aníge geṣwá jií? ²⁶ Kaáge nnó mbṣgé mmyé égbóo muú gétuú ya ne mekomejṣṣ wa, wyémbo ne *Maá Nte Mekwaá mmyé égbóo nyé ji manse muú yimbo ndere muú wuú né gébégé aké achwṣ ne geṣgbṣ gefwa jií ne eyi gélu ntó eyigé Eṣṣṣṣ ne makiénné ukpea jií. ²⁷ Kaáge wáwálé nnó gentṣgé bṣṣ álú mbo fáná, abi álá

gbóo fṣ kpaá te ágene nye gefwage Eṣṣṣṣ.”

**Jis̄s akwṣré gefṣṣ
agenege manémané**

(Mat 17:1-9; Mak 9:2-8)

²⁸ Genógé ndṣ énee ékógé eyi *Jis̄s abṣ ajṣṣ unó bi, ase Pita, ne Jṣn ne Jemsi akwṣ ne ebwṣ mfaá mekwe fṣ nno ajye anémmye éwu. ²⁹ Afé, ne ndere abṣ anénemmye ushu bií ulṣ mánkwaré ne úla gefṣ géchá. Mandeé jií ntó ákwṣré ála pópó ashwánege. ³⁰ Wyé mbélélopṣ bṣṣ ápéa ákwṣ fweé, efeé ájṣṣge mejṣṣ ne Jis̄s. Bṣṣ bímbṣ élé Mosis ne *Elija, ³¹ ne geṣgbṣgé Eṣṣṣṣ gebo gegénege mbaá yi ebwṣ abṣ álú. Ebwṣ ájṣṣge ndere Jis̄s ajye gbó nyé né Jerosale ndere Eṣṣṣṣ aké ébé.

³² Ndere ebwṣ ábṣ jṣge ne Jis̄s, Pita ne Jemsi ne Jṣn ábṣ ákwé géjya. Aké ápéle áge ndere Geṣgbṣge Eṣṣṣṣ géshwánege né menyamye Jis̄s ne ande bimbo ápéa abi átené ne ji. ³³ Wyé ndere ande bimbo ályá Jis̄s ájye, Pita aké ne Jis̄s, “Ata, elṣ ndere esé délú fa. Esé détenege nyé óto úléé, géma eta wye, géma eta Mosis ne géma eta Elija.” Pita ajṣge mbo, akaá wṣ.

³⁴ Wyé ndere Pita ajṣgé mbo, gekṣ géchwṣ kwereé bwṣ ne éfṣ ékwṣ bwṣ matṣṣ ³⁵ Meko muú fṣ atané mmu gekṣ aké, “Gége maá wa ayi me nnyá na, wu-úge ne ji.” ³⁶ Meko yimbo aké akwyage áge nnó Jis̄s ala jimbií. Ebwṣ ákérégé meso ála bṣmbṣ né gébé eyigémbo, ágaré ye muú fṣ unó bí úpyé né mfaá mékwé wṣ.

Jis̄s apye maá ayi amee gesasa atoó

(Mat 17:14-18; Mak 9:14-27)

³⁷ Bií újyágé ndere Jis̄s ne ángbá bií áshúlege mekwe ewémbo áchwṣ, gejamégé bṣṣ áchwṣ báne ebwṣ. ³⁸ Muú ama akalé né mmu gejamégé bṣṣ bimbo aké, “Ménleré, nkpa wṣ geká pe maá wa. Nwya éle maá yiná ama, alu mende.

³⁹ *Meló nchye achyége ji efwyale. Yéndégébé akwilégé ji akalé, akwé mme achuú, akpane upa, ne genfwéné getánege ji meno, meló nchye yimbo alyágé ji kóko. ⁴⁰ Nne baá utó bye mmye nnó áféré meló nchye yina ne ápulé épwá.”

⁴¹ Jisós awúgé mbo aké, “É é enyú nnye enina delu untantamé bóó abi dela fyé matóó ne Ésoó cháchá wó. Nkoge mbo metóó ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndó eníí ne défyéé matóó ne Ésoó? Ajógembo, aké ne mende yimbo, chwó ne maá wye fa.” ⁴² Ndere ákéne achwóó ne maá yimbo meló nchye yimbo, apye ji akwé mme achwu gbokgbok. Jisós anyá meló nchye yimbo atané maá yimbo mmye atóó. Jisós ashuú ji mbaá nte wuú. ⁴³ Bóó áko ágégé uto bí Ésoó awya matye mawá ébwóó meno.

**Jisós ama gare baá
utóó bíí ndere ji ágboó nye**

(Mat 17:22, 23; Mak 9:30-32)

Yéndémuú ala meno mekpó fuú né ukpékpé unó bí Jisós apye, abwólé ajóó ne baá utóó bíí ake, ⁴⁴ “Nénege matu déwú mechó ewé nchwóó gare enyú. Áchyége nye Maá Nte Mekwaá né amu bóó nchye nnó ápyé ne jí ndere éjíí bwó.” ⁴⁵ Yé ndere Jisós ajóó mbo, baá utóó bíí ákaá ula mechó ewéna wó. Genó gefó géwá ébwóó matóó nnó ye áwú ákaágé ula. Ne ébwóó ábóó ntóó efó má mangíí ji.

Ndé muú alú muú kpaá

(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Éké éwyage mbeé akwé baá utóó Jisós ébwóó ébwóó nnó waá alú muú kpaá? ⁴⁷ Jisós akaá uféré bwó éféé ne aselé maá fó kóó aténé ne ji né néjkwú né mmye, ⁴⁸ ne aké ne ébwóó, “Yéndémuú ayi akamege mampye galógaló ne mane kóó nkane ayina né mabo ma ebyennó ase mbo lé me, ne muú yi asege

me ebyennó ase mbo lé muú yi atómé me. Kaáge nnó muu yi aséle menyamye wuú nnó ji apó ye muú fó né geluáge nyú élé ji ne alú muú kpaá.”

Muú yi álá paá wó alu lé awyé

(Mak 9:38-40)

⁴⁹ Jón akwilé ne ewú aké, “Ata debó degé mende fó aferege aló nchye né mabo myeé ne dégbé ji gétúgé álá pó fó né geluá gesé.” ⁵⁰ Jisós ajóó ne ébwóó aké, “Dégbegé gefóge muú yimbo gétúgé muú yi álá paá enyú alu lé awu nyú.”

Bóó Samarya áshya mánse Jisós

⁵¹ Gébé gélagé kwókwólé eyíge Ésoó aséle nyé Jisós mánjye mfaánebuú, Jisós awya metóó nnó abóó manjye né Jerosale. ⁵² Ndere alóó mánjye, atóó bóó fó né mbe. Ákwónégé meló fó né gebage Samariya, áló mánkelé melu ewé Jisós achwóóge ábélege. ⁵³ Bóó bimbo ágégé nnó Jisós akoge mánjye Jerosale, áshya mánse ji. ⁵⁴ Jemsi ne Jón, áwúgé mbo ágíí Jisós áke, “Ata, nnó déjó mewé é-táné mfaánebuú éshulé échwóó ésó bóó bí ágboó?” ⁵⁵ Jisós abwólé ushu ashulé ébwóó ndo. ⁵⁶ Ne alyágé éféé afé melo ewéchéá ne baá utóó bíí.

Genwágé ájkwólé Jisós

(Mat 8:19-22)

⁵⁷ Wyé ndere ákéne ájye né meti, mende fó achwóó jóó ne Jisós aké, “Nkwólégé wó déjyégé yéndé mbaá ayi ojyé.” ⁵⁸ Jisós ashuú ji meko né nekanémejóó aké, “Ushua úwya ambu ayi úbélege wyé, denwycné dewyaá anywa ne me Maá Nte Mekwaá mpó ye ne melu ewé nshwórege mekpó ngbeé mmye.”

⁵⁹ Éké éwyáge Jisós aké ne mende yicha, “Kwólé me.” Mende yimbo aké, “Ata gó nnyé nníí kpé nte wa ne nchwóó.”

³⁹9:53 Elú wáwálé nnó: Ásé ji wó, getugé bóó Jus ne bóó Samarya ápáa ate.

⁶⁰ Jisɔs ashuu ji meko aké, “Lyá abi álú eké áwuú bɔ́ ánií mewu bwɔ́; ne wɔ́ chɔ́ ʒjyé ʒgáre ndere gefwage Ɛsɔwɔ́ gélú.”

⁶¹ Muú yifɔ́ ama jɔ́ ne ji aké, “Ata nkwolege nyé wɔ́, yémbɔ́ gɔ́ kpé nnyé ngaré ulagepú ba nnó esé détámé ate ne nchwɔ́.” ⁶² Jisɔs ashuu ji meko aké, “Muú yi agbarégé mé géká mankyá mekɔ́ ne amagé ja mmye meso akwané fɔ́ mambé muú utɔ́ gébégé Ɛsɔwɔ́ agbarégé gefwa ji wɔ́?”

Jisɔs atɔ́ áŋkwólé usaá úléé mesó eɣyanepéa

10 Depɔ́ etíré na dékógé, Ata Jisɔs ajya usaá bɔ́ úléé mesó eɣyanepéa, atɔ́ ebwɔ́ ápéa ápéa nnó ábɔ́ mbe né malɔ́ ayi jimɔ́ akoge nyé wyeé. ² Ndere atómé ebwɔ́ aké, “Mbwé manferé ajá dɔ́ ne bɔ́ utɔ́ abi áférege ája wɔ́. Nége mmye mbaá Ɛsɔwɔ́ mɔ́ mekɔ́ nnó atɔ́ bɔ́ utɔ́ abifɔ́ nnó áchwɔ́ áferé mbwé wuu. ³ Chóge, ndere déjyé mbo kaáge nnó mentɔ́me enyú mbaá bɔ́ mme nkane mágɔ́me né mpú ukwaála. ⁴ Deké deyye debɔ́ge ŋka, ye géba ye unó uká ebifɔ́. Deké deyye né menɔ́ meti détenégé fɔ́ détámé muú ⁵ Yéndé melo ewé dekwónégé, gepú eyigé dékpéne, bɔ́ge mbe détámé bɔ́ abi álú né mmu nnó, ‘Neso nébé né gepú yina’ ⁶ Mbɔ́ge muú alú né gepú eyigémbo ayi apyé fɔ́ neso, neso neláa nyé ne ji, mboge ápyé neso, neso nékérege nyé eta nyú. ⁷ Dekpégé né gepú eyigémbo bége wyé éféé, dékpégé fɔ́ upú upú. Yéndégenó eyigé áchyégé nyú nyége lé nyé ne eyigé manyú nyúge, getúgé muú utɔ́ abɔ́ mambé ne nsá. ⁸ Yéndé melo ewé dekwónégé ásege nyú ábelégé mmu gepú déshagé fɔ́ menyéé yi áchyége enyú. ⁹ Pyége bɔ́ mamée átóo né melo ewémbo, ne gárege ntó ebwɔ́ mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́ nnó, ‘Gefwage Ɛsɔwɔ́ gechwɔ́ kwɔ́kwólé ne nyú.’ ¹⁰ Yéndé melo ewé dekwónégé ne áshagé manse

enyú, chóge né metɔ́ melo déjɔ́ nnó, ¹¹ ‘Yé mpúpú éyí dékpané né melo enyú, gége éjíná ndere dékwele uká nnó étané. Yémbɔ́ kaáge nnó Gefwage Ɛsɔwɔ́ gechwɔ́ kwɔ́kwólé.’ ¹² Ŋgarege enyú nnó bíí únɔ́ mpa, Ɛsɔwɔ́ agene nyé melo Sodom meshwe apwɔ́ melo ewémbo.”

Malɔ́ ayi álá áfyeé matɔ́ ne Jisɔs wɔ́ (Mat 11:20-24)

¹³ Ake, “Utóŋkwa ubé nye ne enyú bɔ́ melɔ́ Korasin, utóŋkwa ubé ntó ne enyú bɔ́ Betsada néndé, ukpékpé ufélekpa ebi mpye eta nyú, mbo mpye nyá ubi mbaá bɔ́ Tiya ne Sidon mbo ályaá mé gabo bwɔ́ te gachií, áfye uchálé mandeé, áwaá matwɔ́ né mekpɔ́ mánleré nnó ályaá gabo ebwɔ́. ¹⁴ Kaáge nnó bíí unɔ́ mpa Ɛsɔwɔ́ agene nye bɔ́ Tiya ne Sidon meshwe apwɔ́ enyú. ¹⁵ Chyá enyú bɔ́ Kapanom, déferé nno ngɔ́ nyú akwɔ́me nyé te mfaá mfaá? Ngba! Áshúlege nyé enyú mme kpáte dékwónége melo áwuú bɔ́.”

¹⁶ Jisɔs aké achwɔ́ nére, ajɔ́ ne abi ji atómé aké, “Muú yi awugé enyú ebyennó awú mbo élé me, ne muú yi ashyagé enyú ebyennó ashya mbo élé me; ne muú yi ashyagé me éleré nnó ashya mbo lé Ɛsɔwɔ́ muú átome me.”

Baá dentɔ́ Jisɔs ákeré meso ne nechóchɔ́

¹⁷ Baá dentɔ́ Jisɔs bimbo usaá uleé mesó eɣyanepéa ákeré meso ne nechóchɔ́ aké ne Jisɔs, “Átá ye aló nchye áwuú ésé gébégé dényané abi né mabo myé.” ¹⁸ Jisɔs ákeré bwɔ́ meko aké, “Élú wáwálé, ngé *danchomeló ndere atané mfaánebuú eké dasama akwe né mme. ¹⁹ Wuúge! Nchyé enyú uto ebí dékáge jyá mmyɔ́ ne ngát ne mma nchyeé enyú uto bí upwɔ́ ye uto ebi Danchomeló ne genó gefɔ́ eyí gépyé enyú gépɔ́. ²⁰ Yémbɔ́ débégé fɔ́ ne nechóchɔ́ gétúgé aló nchye áwuú enyú. Bége lé ne nechóchɔ́ nnó

Ɛsɔwɔ asá mabɔ nyú né mmu ηwe ayi alú né mfaánebuú.”

Jisɔs alu ne nechóchó

(Mat 11:25-27; 13:16, 17)

²¹Né gebé eyigé Jisɔs ájɔ́ge depɔ ti, Mendoó Ukpea épye ji agbeé ne nechóchó ne ajɔ́ aké, “Nte wa, Ata ayi abɔ́ mfaá ne mme, mfeé wɔ dɔ́, nkane ɔpyeé nnó depɔ etire detome ne me debe bibíí mbaá bɔ́ denɔ́á ne abi ákaá ηwe dɔ́. Ónené deti gbɔ́gɔ́n mbaá bɔ́ abi álá kaáge ye genó nnó ákaá. Elu wáwálé Nte wa, mbo ne wɔ mbɔ́ ɔ́kelé nnó ébé.”

²²Jisɔs ama jɔ́ aké, “Nte wa achye me unó uko. Muú ayi akaáge gefɔ́ge muú ayi Maá alú ápɔ́, ekosé Nte wuú ne ye muú ayi akaáge gefɔ́ge muú ayi Nte alu ápɔ́ ekose Maá ne bɔ́ abi ji ájyaá nnó ápye ebwɔ́ ákaá Nte wuú.”

²³Éké éwyage abwólé ushu ajɔ́ ne baá utɔ́ bií aké, “Enyú dewya éfwɔ́ mangé unó bí dégéne mbo. ²⁴Ngarege enyú nnó gejamége bɔ́ ekpávé Ɛsɔwɔ ne afwa ntó abɔ́ ákelé mangé unó bi enyú dégéne mbo ne manwú unó bi enyú déwuú mbo yémbɔ́ áwuú wɔ́.”

Nekanémejɔ́ mende Samarya ayi alómé metɔ́

²⁵Éké éwyage *Ménleré mabé Ɛsɔwɔ fɔ́ achwɔ́ ne defyá né metɔ́ mámua Jisɔs aké, “Ménleré, mpye nnó ne mbɔ́ geɲwá eyi gélagé byé?” ²⁶Jisɔs agíí ji aké, “Ásá né mmu ηwe Ɛsɔwɔ nnó? Ɔjɔ́ wyé ɔ́wú nnó?” ²⁷Ashuú Jisɔs meko ake, “Gbógé ne Ata Ɛsɔwɔ wyéé ne metɔ́ wyéé meko, ne mendoó wyéé meko ne uféré byéé uko, pyége utɔ́ bií ne eshye wyéé meko, tége wyéé lé ji yéndégébé, ne gbógé ne nte ménémé wyéé ndere ɔgboó ne geme jyeé.” ²⁸Jisɔs aké ne ji, “Ɖlu cho Pyembo ne ɔ́bɔ́ geɲwá.”

²⁹Mende yimbo, manleré nnó nkwe wuú alu cho, agíí ji aké, “Mpye nnó ne nkaá nte menémé wa?” ³⁰Jisɔs agaré lé ji nekanémejɔ́ aké, “Né bií fɔ́ mende fɔ́ atané Jerosale ashulege ajye né Jeriko, aké akwɔ́nege meti ánjɔ́ apye ji, átule ji, áfɔ́ unó bií uko, ályá ji ala máng-bómanɔ́bɔ́, ábó áfé. ³¹Éké épyembo, *mémpye upe Ɛsɔwɔ ashulege ajye né meti ewémbo aké agene mende yimbo apyamé akoó. ³²Wyémbo ntó ne muú Levi áchwɔ́, alu mempoó ámpyé upe Ɛsɔwɔ, akwɔ́nége éféé, agé mende yimbo ji ntó akoó égbé ewé chá. ³³Éké éwyage mende *Samariya fɔ́ ayi ebwɔ́ álá túgé ne bɔ́ Jus akwɔ́ne éféé aké agene mende yimbo meshwe akwɔ́ ji metɔ́. ³⁴Ajye báne ji, ashwɔ́né upa bímbɔ́ ne mmɔ́ [¶], ata maweé wyé awé úbí ne ubaá mán-dée. Abweé ji anéré mfaá *géjɔ́já jíí, áfé ne ji né gepú eyigé aɲkéé ábélege áchyége manka, éféé ne apelé ji. ³⁵Bií ujjágé aferé nka achyé mbó gepú aké ne ji, ‘Pélé me mende yiná. Mbogé ɔchogé ηka épwogé eyí, nkerége meso nshuge nyé wɔ́ éjí’.”

³⁶Jisɔs agarége ji mbo, agíí ji aké, “Né ebwɔ́ bímbɔ́ áléé ayi ndé álere nnó ji alu nte menémé mende yi ánjɔ́ átulé mbo ji? Garé me.” ³⁷*Ménleré mabe Ɛsɔwɔ ashuú ji meko ake, “Élé ayi agené mbo ji meshwe.” Jisɔs agaré ji aké chó, “Pye wyémbo.”

Jisɔs ajye gé Mata ne Meri

³⁸Ewyágé Jisɔs ne baá utɔ́ bií á-tane ájye kwɔ́ne né melo fɔ́. Mendée fɔ́ ajwɔ́lege éféé ayi akamege Mata. Ane Jisɔs mmye nnó achwɔ́ né gepú jíí. ³⁹Mata abɔ́ awya meso wuú yi alú mendée ayi akámege Meri. Ndere Jisɔs abɔ́ akpené mmu, Meri ajwɔ́le ji né neɲkúné mmye, afwɔ́rege unó bí Jisɔs alárege, ⁴⁰yémbo Mata né égbé ewuú

[¶]10:34 Elú wáwálé nnó: Bɔ́ Isreli áselé mmɔ́ bwɔ́ ne maweé nkane uka.

amye le mankele genó eyíge Jis̄s anyé. Eke ewyage Mata ajye j̄o ne Jis̄s aké, “Átá Ɖgéné ndere Meri alyá me nnó mpye utó me mbií? Gáré ji áchwá apóo me.”⁴¹ Ata Jis̄s akuú ji aké, “Wá Mata ɔwane mmye jye mampye gejamégé unó ne ɔma ɔchyege gemé jye efwyale; ⁴²Yémbó genó gelu géma élé Meri ne ajyá genó eyígbé. Ámage sé sé gejí eta wuú.”

Jis̄s aleré ndere muú abó manemmye mbaá Éɔwá

(Mat 6:5-13; 7:7-11)

11 Né gébé gefó Jis̄s abó anenemmye né mbaá f. Aké anerege maá utó wuú ama achwá j̄o ne ji áke, “Ata leré ese ndere debó manemmye mbaá Éɔwá wye ndere J̄n abó aleré baá utó bií.”² Éféé Jis̄s aleré baá utó bií ako aké, “Yendégébé deké denenemmye j̄o ge nnó:

Nte sé, pyé mabó mmyé mábé ne énogé Pye gefwa jye géchwá.

³Chyegé esé menyéé yi dékélege bií ne bií.

⁴Jinte gabo yi ese depye eta wye, ndere esé ntó déjigente gabo yi bóó ápyéé eta esé.

Ɖkamégé esé dékpé né mmuameno.”

⁵Ne Jis̄s améé aké dése nnó, “Mbógé ɔlu ne mejeé ne ɔjyegé gáre ji ne metó utuú ɔké, ‘Mejeé pwo me ntó bré éléé.

⁶Menkéé wa achwá, mpo ne genó eyigé nchyege ji, mejeé wye ajóoge nyé nnó?”

⁷Ndofó ebéé nnó ji ashuge ji meko né mmu gepu aké, ‘Ɖchyege me efwyale. Ngbé mé gepú ya mbelé ne baá ba, nkwilégé sé ka mankelé genó nchyé wá.’

⁸Jis̄s aké, mende yiná ashyá mánkwilé ka achyé ji menyéé, yé lé alú mejeé wuú yémbó ngarege wá nnó ye épyé nnó, gé-túgé adoó menómbí d̄ó d̄ó, mejeé wuú akwilege nyé ka manchyé ji yendé genó eyigé akélege ájyé.

Jis̄s alerege nnó ɔké ɔkelege genó, gíí Éɔwá né mmyemenene

(Mat 7:7)

⁹“Mbó ne ngarege enyú nnó, ‘Gige wye Éɔwá gige, achyege nyé enyú unó bi dekelege, kelege wye kelege ápye nyé enyú dege ubi. Dóoge wye menombi doó, anénege nyé enyú ewú.’ ¹⁰Kaáge nnó muú yi agigé genó, asele nye, ne ayi akelégé, agene nye, ne muú yi anogé menómbí, ánénege nyé ji éwú. ¹¹Ndé muú nyú ayi abegé nte, ne maá wuú agigé ji meshuú, áchyége le ji mmyo? ¹²Wá mbógé akógé nekwanchií, achyege lé ji ngat? ¹³Mbógé enyú ákwaá abi délu bóó nchye, dechyege unó ulúúlú mbaá baá nyú, ndé gepye ne Nte nyú yi alú né mfaánebuú alá chyégé Mendoó Ukpea mbaá bóó abi ágige ji?”

Jis̄s apó ula uma ne Belsebób mfwa aló nchye

(Mat 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴Né gébé gefó Jis̄s aféré meló nchye ayi apyé mende f̄o álaá mbú. Meló yimbo aké atanegé ji mmye mende yimbo aló manj̄o mej̄o. Gejamégé bóó bí awuú ndere mende yimbo ajóge mej̄o matye mawá ebwó meno. ¹⁵Yémbó abifó aké, “Abuú áló nchye né menyamye bóó, élé Belsebób mfwa áló nchye ne achyége ji uto nkawu ne ábuú áló nchye.” ¹⁶Abifó akele meti mamua Jis̄s. Ágíí ji aké, “Pye ufélekpa ese dégé, manlere nnó Éɔwá ne atóme wá.” ¹⁷Jis̄s ákaá genó eyigé ebwó áférége, ajóó ne ebwó aké, “Yéndé melo ewé bóó alá p̄o meko ama, éténégé. Mbógé ula gepú ukarégé, uké umye ne ate utyage. ¹⁸Mbóntó ne élú ne danchomelo, mbógé bóó bií ákarégé aké ámyé ne ate gefwa jíí géténégé. Nj̄o mbó, gétúgé enyú deke uto ba utanegé mbaá danchomeló, ne nkáge mfére aló nchye. ¹⁹Deké mféregé aló nchye né uto bí danchomeló. Ndere enyú deké mbó,

bɔɔ nyú áferege né uto bí wá? Ébyen-
nó ebwɔ ambɔɔ álerege enyú nnó delu
gyé. ²⁰ Yémbɔ, mbɔgé élé utó bí Eɔwɔ
ne mbuú áló nchye, kaáge nnó Gefwage
Eɔwɔ gélo mé fá ne enyú.

²¹ “Enyú dekaaá nnó, mbɔgé meto muú
akpomégé mmye ne unó bee mámbá
gepú jíí, unó bíí uko ubéé chánjéné.
²² Yémbɔ mbɔgé muú yi atóo apwɔɔ ji,
achwógé kpá ji ne umye, afóge nyé unó
umye bíí ebí ji abɔ anéré metɔɔ wuú wyé,
akaré ne ajeé bíí.

²³ “Muú yi ashyagé mantené né depo
ta, ébyennó atya lé déti. Mbɔgé muú
ashyagé mampoó me nnó apyé bɔɔ ákaa
Eɔwɔ, ébyénnó acho mbo élé utɔɔ ba.

Meló nchye ayi akeré meso

(Mat 12:43-45)

²⁴ “Gepógé meló nchye gélú nnó,
gébégé atanégé muú né mmye akéne
akélege melu mangbeé mmye né mmu
mewaá. ‘Mbɔgé alá ge melu wɔ, ajɔge
aké nkerege meso né mbaá yi ntané.’

²⁵ Mbɔgé akerege meso ne agegé nnó
gepú yimbo gela gewa, ákwyé áshwa mé
gégí, ²⁶ akerege, afé ase áló nchye abifɔ
akénéama abi abɔɔ apwɔɔ ji, ákpé ájwólé
mmu. Ne gefɔɔ eyígé muú yimbo ábeé
gebɔɔ gépwo eyígé mbembe.”

Metɔɔ megɔmegɔ ewé wáwálé

²⁷ Jisɔs ajɔógé depo etí, mendée fɔ
né mmu geluage bɔɔ bimbo ado elúlú
aké, “Metɔɔ megɔmegɔ elú ne mendée
yi ábyené wɔ ne awéé wɔ ne mámbé
jíí.” ²⁸ Jisɔs akeré meko ake, “Géjamégé
metɔɔ megɔmegɔ gélú lé ne bɔɔ bí awúu
mekomejɔɔ Eɔwɔ, ne apye nderé aké.”

Bɔɔ akélege ufélékpá

(Mat 12:38-42; Mak 8:11, 12)

²⁹ Ndere Jisɔs ajóge depo tí gejamégé
bɔɔ áchwɔ chóme áwúu. Ne Jisɔs ajɔɔ
ne ebwɔ aké, “Enyú nnye eniné na debo.
Dekelege me nléré enyú ufélékpa, yémbɔ

yé uma nlérégé fɔ, wye lé ufélékpa ebi
*Jona. ³⁰ Wyé ndere Eɔwɔ abɔ apyé
ufélékpa né mmye Jona manleré utó bíí
mbaá bɔɔ Nineve, mbɔntó ne álerege nye
né mmye Maá Nte Mekwaá, ne nnye eniné
na négéne nye. ³¹ Bíí unɔɔ mpa Eɔwɔ,
mfwa mendée né melo Sheba ákwilege
nye ashule bɔɔ nnye enina ndo nnó ápye
gabo. Néndé, atané nya kpaá tete ewu
áchwɔ wú unó bi mfwa *Solomun áleré
nya bɔɔ ne déngá. Kaáge ye nnó muú
alu mbo né metɔɔ metɔɔ enyú ayi álerege
mekomejɔɔ ne déngá apwɔɔ mfwa Solo-
mun yémbɔ défyéé fɔ matu manwúge wɔ.
³² Bíí mpa, bɔɔ Nineve ntó áshulege nyé
ndo mbaá nje eniné fí gétúgé ebwɔ abɔ
awúu mekomejɔɔ Eɔwɔ ayi Jona abo
agare ne ákworé matɔɔ bwɔ. Muú yichá
alu fá nána ayi mekomejɔɔ wuú apwɔɔ
ayi Jona, ne enyú dewuú fɔ ji.

Jisɔs alerege bɔɔ gejgbógé menyammye

(Mat 5:15; 6:22, 23)

³³ “Muú álwégé fɔ étúléká ábele bíbí.
Yé gesá akpáné fɔ akwéréé ewú. Anɔma
ewú mfaá nnó bɔɔ ákpegé mmu gepú
ágéné mbaá. ³⁴ Ámé mekwaá álu eke
étúlékánj né menyammye wuú meko.
Mbɔgé ame jyé álú chánjéné, kaá nnó
menyammye wyé meko abeé ne gejg-
bɔ, ne mbɔgé ame jíí apɔ chánchá
agene gemua mbaá meko. ³⁵ Muú abo
mancheré chánchá agé nnó gejgbɔ eyigé
ji aferé nnó agene gépɔ fɔ lé gemua.
³⁶ Mbɔgé muú akwólégé gejgbɔ wáwálé,
ayi depo tíí délá pɔ né gemua, geɔwá jíí
geko gebéé nyé pópó ndere mewé egé-
nege né gemua.”

Jisɔs ashule ndo mbaá anleré mabe Eɔwɔ ne ekwɔ bɔɔ Farasi

(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

³⁷ Ndere Jisɔs alú ajóge mbo, muú
Farasi fɔ akú ji nnó ajyé anyé menyéé
ne ji né gepú jíí. Ajye kpé ajwólé, ebwɔ

áló manyé menyéé. ³⁸ Muú Farasi yimbo agégé nnó Jisós aló manyé menyéé ayi álá shwóné amu wó ala meno mekpo fuú. ³⁹ Jisós aké ne ji, “Enyú bós Farasi dewya matós nchye ne usée. Néndé gepoge nyú gélu eké muú ayi ashwonege meso amo ne uchweri menyéé, yémbó né mmu, abelege unó bi ji abós né mati mabomabo. ⁴⁰ Ama jó aké: Enyú delu ukenkené bós. Enyú dekaá fí nnó Ešwá wí akwýé meso genó ji ne akwýé ntó mmu wó? ⁴¹ Genó eyigé enyú débós mampye gélu nnó, bóge genó eyigé gelu mmu bó akpánkpa menyéé nyú déchyé mbaá bós gekpo. Éféé matós nyú ntó ábé nyé pópó né depó deko.

⁴² “Utónkwa úlu ne enyú bós Farasi. Enyú dekarege menyéé yi dékpáne né makós nyú dékaré malú afya, déchyé Ešwá melú ema. Yémbó depyé unó ebí úlu cho mbaá bós ne dejinte mangbógé ne Ešwá. Pyege ukpékpé unó bina. Yémbó délyage fí manchye echye ewé enyú debo dechyége me.

⁴³ “Utónkwa úlu ne enyú bós Farasi degboó mánjwólé malú ujwólé ayi énogé né mmu macha mmyemenene ne dekelege nnó bós átámégé enyú ne énogé ne matoó gese.

⁴⁴ “Utónkwa úlu ne enyú, délu eké manome ayi álu bibi. Bós ákéne mfaá ákaá fí nnó ákpáne mbo lé getoó wá.”

⁴⁵ Jisós anérége manjós depó etí, Ménleré mabé Ešwá ama aké, “Ménleré jwóge mbo depó etiré na, wshye mbontó esé.” ⁴⁶ Jisós ashúú ji meko ake, “Utónkwa úlu ntó ne enyú Ánleré mabé Ešwá, enyú denerege bós matuú ayi áncó nnó ákpa, mánwó ebwó yé dachyé déwólé.

⁴⁷ “Utónkwa úlu ne enyú; enyú dékwyége manómé bós ekpávé Ešwá abi ante nyú abó áwané, yémbó deshya meko mejós ebwó. ⁴⁸ Mámpye mbo enyú

degame mbo lé ante nyú né unó bi ebwó abó ápyé. Áwá bós ekpávé Ešwá, nána dékwyége manome bwó. ⁴⁹ Ešwá mfwa déngá né gétú eyigé mbo aké, ‘Ntome nyé ebwó bós ekpávé ne ángbá bá. Ebwó áchyége nye gentógé bós ba bimbo efwyale ne áwáne nyé abifo.’ ⁵⁰ Elé nje eníné na ne Ešwá agíge nyé ebwó gewu eyigé bós ekpávé bíí, abi bós áló manwáné te mme yina aló úla, kpaá te nána. ⁵¹ Áló nyé mángii manoo mewené Ebel ákwóné ami Sakariya ayi ebwó áwáné ji né mmu echa upe Ešwá, metómetó gelu eyigé ápye upe ne melu ewé bós álá kpéné tametame. Ngarege enyú wáwálé nnó Ešwá aló nyé mángigé nje eniné na gewugé bós abi áwané.

⁵² “Utónkwa úlu ne enyú Ánleré mabé Ešwá. Debí egbógóló menómbi ewé muú akoógé ne akaá Ešwá. Enyú ambós dékélégé fí mankoó wyé dekaá uchánchá bii, wyembo ntó ne dégbéé bós abi akelégé mankoó wye.”

⁵³ Jisós anérége uno ebi manjós, eké ewyage atané dafye, Ánleré mabé Ešwá ne bós Farasi áshulé ji mmye, ágii ji bó nkwe ne gejamégé depó nnó áwú ewé étánege nye ji meno. ⁵⁴ Ágige ji mbo nnó akwegé nekwené menó ne ebwó ammaá ji mechó mmye.

Muú akaágé bwóle fí Ešwá

(Mat 10:26, 27)

12 Ndere Jisós alú jóge depó etí, gejamégé bós áchwá nó ji mme, ájá eké ushye te áhmérege ate. Jisós abwólé kpé ushu ne baá utós bíí aké, “Sége gébé ne gepó eyigé bós Farasi §áwyá, álú lé bós dembwólé. ² Kaáge nnó genó gefó gépó eyigé ákwérége gejí, bós álá géné nye ne eyigé ábigé ntó géjí bós álá kágé nye gépó. ³ Ébyennó, depó deko etiré enyú dejjwóge lé né metós utuú, áwúu nyé déti

§12:1 Elú wáwálé nnó: Gepó eyigé bós Farasi ne bós Sadusi getené mbaá *Yis.

bií gbɔ́. Ne depɔ́ etiré enyú degbe gepú dejó́oge geju, bɔ́ ako áwúu nyé défí.

**Muú ayi débɔ́ mamfɔ́ lé
Esówo épɔ́fɔ́ mekwaá**

(Mat 10:28-31)

⁴“Ajeé ba, ngarege enyú nnó défó́gɛ́ fɔ́ bɔ́. Ákágé wá lé muú wáne ne ákágé pyé esé genó eyigéchá. ⁵Ngarege nyé enyú muú yi debɔ́ mamfɔ́. Fó́ge lé Esówo ayi awagé muú, alú wyá uto mamfúmé muú yimbo né mewé ewé élá nómégé. Ngarege enyú wáwálé nnó ji ne alú muú ayi debɔ́ mamfɔ́.

⁶“Pɔ́ enyú dekaá nnó akpóo baá denywɔ́né átá ne ŋka eyi élá fuú yé genó wó. Yémbɔ́ Esówo abya yé maá enwyóné ama wó. ⁷Ne enyú, Esówo akaá mpa déŋkaáré mejwe eti délú yéndémuú nyú mekpo. Dechyégé game genyú efwyale néndé deŋeá game né mbe ushuú Esówo dépwɔ́ ekwɔ́ denwyóné.

**Muú ayi áfyéé metɔ́ ne
Kras ne ayi ashya ji**

(Mat 10:32-39; 12:32; 10:19-20)

⁸“Ngarege enyú nnó yéndémuú ayi á-gárege gbɔ́ŋɔ́nɔ́ né mbe ushu bɔ́ nnó alu muú wa, Maá Nte Mekwaá ntó akamege nyé né mbe ushu makiénné Esówo nnó muú yimbo alu awuú. ⁹Yémbɔ́, yéndémuú ayi áshyágé né mbe ushu bɔ́ nnó akágé me, nshyaá nyé ntó ji né mbe ushu makiénné Esówo.

¹⁰“Génó géma eyigé débɔ́ mankaá gélú nnó, Esówo akage jínte gabo muú ayi ájɔ́oge mejɔ́ mebomebo ne Maá Nte Mekwaá, yémbɔ́ muú ayi ájɔ́gɛ́ mejɔ́ mebomebo ne Mendoó Ukpea, Esówo ájígé fɔ́ nte gabo wuú.

¹¹“Kaáge nnó gébé gékwónége nye eyigé ápyéne enyú muú ama ama mánjye téne unɔ́ mpa né macha mmyemenene, ámage sé enyú nnó déféné mbe ushu afwa melo ne bɔ́ góména. Gébé eyígémbɔ́ gekwónégé, désomé́gɛ́ fɔ́ nnó depye nyé

nnó ne dépoó game genyú, ye nnó de-jóge nyé nnó. ¹²Né gébé eyigémbɔ́, Mendoó Ukpea égárege nyé enyú genó eyigé débɔ́ manjɔ́.”

Nekanémejɔ́ gekenkenégé mfwa

¹³Ndere Jisɔ́s abɔ́ achyége baá utɔ́ bií majyéé na, muú fɔ́ né mmu ekwɔ́ bɔ́ ajɔ́ ake, “Ménleré, gáre meŋmé wa akaré geteégé nte sé achyé eya.” ¹⁴Jisɔ́s akuú ji aké, “Mejeé, waá ake me mpáné bɔ́ mpa nyú ne nkáre geteé genyú?” ¹⁵Abwólé, ajɔ́ ne bɔ́ ako aké, “Sége gébé, ek-agé dénére matɔ́ né unó mme dɔ́, néndé, geŋwágé muú gepɔ́ fɔ́ lé né unó bi ji awya. Yé ábɛ́ lé ne gefwa nnó?”

¹⁶Jisɔ́s ajóge mbo, ató ebwɔ́ nekane-mejɔ́ ake, “Mfwa fɔ́ abɔ́ alu ayi awyá mekɔ́ wuú ewé élómé menyéé dɔ́. ¹⁷Agií game jíí ake, ‘Mpye nyé nnó? Mpó sé ne melú ewé mbélégé menyéé wa. ¹⁸Ewyage ake, ‘Genó eyigé mpye nyé gélú nnó.’ Mmu nye utó ba, ntené ebi uŋea; mbélége nyé menyéé ne mbwé menyéé wa meko efé. ¹⁹Mpyegé mbo, njóge nyé ne game yá nnó nana njyé gbée mmye. Nwya gejamé menyéé ayi nnyéé né gejamégé aŋme. Njye nyégé, nnyúgé mmɔ́ ne nnyégé geŋwá.’ ²⁰Ndere áférége mbo, Esówo akuú mende yimbo ake, ‘Wɔ́ geŋkekenégé muú ásíle geŋwá jyé ne utuú bína ne unó byé ebi ɔ́belé, ulá nyé ebi wa?’” ²¹Jisɔ́s aké ne ebwɔ́, “Wyé na ne epyé nyé ne muú yi akélégé unó uko nnó ubé ebií ayi álá akélégé unó ebi mampye deporé Esówo.”

**Jisɔ́s alerege nkane debɔ́
mambé ne Esówo ne unó mme**

(Mat 6:24-34)

²²Jisɔ́s anérége aké ne baá utɔ́ bií, “Ndere elúmbɔ́, ngarege enyú nnó dechyégé fɔ́ game enyú efwyalé mankelé genó eyigé dényé ne mandeé ayi défyéé nye. ²³Kaáge nnó geŋwá enyú geŋeá

gepwo menyeé ayi dényéé ne menyam-
mye enyú ajeá apwo mandeé ayí défyéé.
24 Pége denywóné, detí depené menyeé,
déferere ne débélégé mbwé. Dépó ye ne
malu ayí débelege menyeé, élé Eṣowo
ne achyége detí menyeé. Ne enyú dejeá
dó né ame Eṣowo depwó denywóné.
25 Déchyege geme nyú efwyale, ndé muú
nyú ayi mesóme wuú ekáge gbéé yeé
bií uma né aṣme ayi Eṣowo achyé jí
nnó débélé fá mme? 26 Epyé nnó ne ji
amye mambé ne unó uko ebi úchyége
ji geṣwá, ayi álá kaágé pyé ye ekéké
genó ewéna? 27 Pége dégé unó mewaa
ebi úkome ukoó ulóúlú ndere úwéné,
úpyé fí utó, ukwyége ye mandeé. Yémbó
ngarege enyú wáwálé nnó ye Mfwa
*Solomun ayi abó awyá unó uko, apó
ye ne nkú ayi alomé akwóné ukoó ebi
unó bina. 28 Mbogé Eṣowo achyege bya
mewaa bina ukoó ulóúlú. Bya ebi fina
úlú ube geyá úgbó atuú áfyé mewe,
deferé nnó akágé chyéé fí enyú man-
deé apwo ndere ji apele bya mewaa?
Metó ewé enyú defyéé ne Eṣowo éjjené
kpaá épwo amu. 29 Ebege mbo, dechyege
fí geme enyú efwyale mankélégé genó
eyigé dényéé ne eyigé dényúu nyé. 30 Élé
bó bi álá kaágé Eṣowo ne áchyége geme
bwó efwyale yendegébé mankélégé unó
bina. Kaágé nnó Nte nyú Eṣowo akaá
me nnó debo mambé ne ubi uko. 31 Ne
myége mange meti ewé Eṣowo abeé mfwa
nyú, dépyegé mbo, achyege nye enyú unó
bina uko.

Ekágé muú abya Eṣowo gétúgé unó mme

(Mat 6:19-21)

32 “Baá ba, défóge, ye lé délá déja wó,
Ata Eṣowo ajya mé enyú nnó dényéé
geṣwá né mmu gefwa jí. 33 Kpóge unó
bi déwya uko, déchye ḡka yimbo mbaá
ubyá bó. Kelege úba ebi ulá chógé,
ewéna eléré nnó débéle gefwa genyú né
mfaánebuú mbaá yi genó gélá kaáge ta.

Yé menjó álá kaágé jó, ye ukye úla kaágé
nyé. 34 Kaáge nnó mbaá ayi muú ábélege
gefwa jí, efeé ntó ne metó wuú ebéé.

Bó Kras abó mangilé ji

35 “Kpómege mmye lwege mawe álúli,
36 dégíle nderé bó ágíle nte bó nnó
akéré meso né epaa neba ewé ji ajyé.
Akérége meso adogé menómbí akáge
néne ji éwu ténéténé. 37 Éfwó élu né baá
defwé abi nte bó akérége meso, ábá-
nege ebwó peé! Ngarege enyú wáwálé
nnó, akpomege nyé mmye, agaré ebwó
nno ájwólé ka ji akpá menyeé achyé ebwó
ányé. 38 Éfwó élu né baá defwé abi mbogé
mbó gepú achwogé, ye ne metó utuú ye
gejyéjyé gé bí, ábánege ebwó peé.

39 “Kaáge nnó mbogé mbó gepú
akaáge gébé eyigé menjó achwó gyá nyé
geji akpé mmu, mbó ajwólé abame géjí
nnó menjó akáge achwó agyá akpé mmu.
40 Enyú ntó kpómege mmye, gétúgé Maá
Nte Mekwaa akerege nyé meso né gébé
eyigé délá dékágé.”

Baá defwé abo mampye mató bwó chánchá

(Mat 24:45-51)

41 Pita akuú Jisṣ aké: Átá, “Otó mbo
nekanémejó eni né eta esé waá mbaá
bó ako?”

42 Ata ama ló mangaré ebwó ake, “Bege
ndere maá utó ayi awyaa denge, apye
utó bií chánchá. Nte wuú alyaa ge ji
ne baá defwé abifó nnó apélé ebwó,
achyege ebwó menyé chánchá né gébé
gelógéló. Maá utó yiná alu ndé gefogé
muú? 43 Galógáló abeé nye ne maá defwé
yimbo, gébége nte wuú akérége meso
agéne nye nnó ji apye utó bií chánchá.
44 Ngarege enyú wáwálé nnó nte wuú
abelege nye ji ndere muú kpaá né unó
bi ji awyaa uko nnó apélé. 45 Ne mbogé
maá utó yimbo abegé ayi áwyaá gepó
gebogébo, ajóge nye ne geme jí aké, ‘Nte
wa abelege nye dó ne achwó,’ ne aló

nyé mantúlégé baá defwé abifo, andée ne ande ne manyéégé menyéé ne manyúgé mmáw te mapyéne ji. ⁴⁶Mbògé apyéégé mbo, nte maá utów yimbo achwo kwó nye ji nejmé né gébé eyíge ji alá kaá nnó achwó wó. Abanégé ji mbo, achyege nye ji gekpékpé efwyale ewé ebów epwów amu nnó ájyé ábáné bów ubée

⁴⁷“Maá defwé ayi akaágé genó eyíge nte wuú akélege nnó ji apye ne alá pye géjí wó, nte wuú agarege nnó ábwólé ji ula ádó chánéné. ⁴⁸Mbògé maá utów alu ayi apyége gyé né mechó ewé akpáne matúlé, yémbo élé alá kaá genó eyíge nte wuú akélege wó, ajií matúlé á-jámé. Enyú debó mankaá nnó muú yi áchyegé ji gekpékpé gé genó, ji ne ame mako apéle. Muú yi áchyége ji genó eyíge mbó, ji ne áchérege ji chánéné.”

Mekomejós Jisús achwó ne mawámé épófó nesó

(Mat 10:34-36)

⁴⁹Jisús ama jów nnó, “Nchwó né mme yiná manlweé mewe, ne mbògé ébó élo mé manlúlé, mbó metów égós me. ⁵⁰Á-fyé nyé me né efwyale wyé ndere áfyé muú mmú nnyi nnó awó manaá Esówó. Wyé kpaá depó etí dékogé ne metów wa ékwené.

⁵¹“Enyú deferé nnó nchwó fá mme mámpye nnó bów ábé nesó ne ate? Kaáge nnó nchwó lé mampye bów áfá mbwa ne ate. ⁵²Ló nána ójyé gé mbe, bów ábegé makpó áta né ulá gepú, ákárege nyé, álé ábéé nyé né égbé wá, ápea áshyá nyé me. Mbògé ápea álu égbé wá, áléé áshyá nyé me. ⁵³Nte ashya nyé manwú mechó ne maá wuú ayi mende, maá ayi mende ntó ashya nyé manwú mechó ne nte wuú. Mmá ashya nyé ewé maá wuú ayi mendée, maá ntó ashya nyé ewé mmá. Imogétá ashya nyé ewé mendée maá wuu, mendée maá wuú ntó ashya nyé ewé imogétá wuú.”

Muú abó mancheré akaá ndere ji atené ne Esówó

(Mat 16:2, 3)

⁵⁴Jisús ama jów ne ekwó bów aké, “Enyú degege gekó yendégébé géké génywérege dejógé deké, ‘Manaá achwo kwé. Ne akwene ntó.’ ⁵⁵Yéndégébé degege nnó, ‘Gefwene nebá géle chwó’ dekaá nnó genóme gechwó jyá. Ne mbóntó ne ébéé. ⁵⁶Enyú bów dembwólé, ndere dépéle mfaá ne mme délóo ndere bí ubé nyé. Epye nnó ne enyú delá géné unó bí Esówó apyé mbo né gébé eyí?

Kwye depó ne muú mawámé wyé

(Mat 5:25, 26)

⁵⁷“Enyú ambów dekágé fére fí, dékáa genó eyí gélu cho eyíge débów mampye? ⁵⁸Mbògé muú nyú abógé efwyale ne muú mawámé wuú, ne muú yimbo ajyege kpó ji né eso, abó mankwó ji mata nnó ajá mechó ewémbo meso ndere ebwó alú jyée jyée. Ébegé alá pyémbo wó mbów ujwów ajye nyé ne ji mbaá mémpané mpa. Ne mempané mpa afye ji né amú bów bó nku, ne bów nkú áfyéé nye ji denó. ⁵⁹Ngarege enyú nnó, átánégé nyé denó etirémbo kpaá te ákwóle ujwów bimbo uko.”

Kwóré metów wyé ne ópó mbógé mbo fí wó ógbó

13 Né gébé eyigémbo, bów áchwó gáre Jisús mechó fí ewé ebów epyéé ne bów Galilíí fí. Ndere ebwó ápyé upe, Palet Góména né Rom, ató bów nnó áwá ebwó. Ajyege áwá bów bimbo ne manoó bwó macho ne amí menya eyí ápyé upe. ²Jisús awúge mbo agíí aké, “Déferé nnó bów abi ágbó mbo, élé ápyéé ubeé ápwów bów Gálilíí abifo? ³Épófó mbo. Ngarege enyú nnó: Mbògé délá *kwóré matów nyú wó, deníge nyé gémé nyu geko nka ama. ⁴Tége genó eyí gépyé né meló Silóm. Enyów ekwé éwá bów nek-wuneáléé. Déferé nnó bów bí ágbó mbo,

élé ebwó ápyéé ubeé dɔ́ ɔ́pwɔ́ bɔ́ Jerosale abifɔ́? ⁵Épɔ́fɔ́ mbɔ. Ngarege enyú nnó, Mbɔ́gé delá kwɔ́ré matɔ́ nyú wɔ́, deniige nyé geme nyu geko nka ama.”

Nekanémejóɔ́ genɔ́ eyí gélá wómé

⁶Ne Jisɔ́s agaré ebwó nekanémejóɔ́ eni ake, “Mende fɔ́ abɔ́ ape genɔ́ **gefɔ́ né mekɔ́ wuú, gébé gékwɔ́négé ajye pe nnó genɔ́ eyigémbo gewo ne ji akyé umpomé ne ye géma agé wɔ́. ⁷Né gébé eyigéfɔ́, ajɔ́ ne muú utɔ́ wuú aké, ‘Aɲmé álé mbo aleé ayi nchwɔ́o mankyé umpomé fá né genɔ́ eyi ne ye gefɔ́ ngéné. Ke géjí gékwé, géfɔ́ mbaá detú.’ ⁸Muú utɔ́ aké, ‘Atá, nne wɔ́ mmye, ma lyaá géjí gébé né ɲme néma. Nchome nyé ula bíí ngyá, ngbele ujwaá wyé. ⁹Mbɔ́gé ɲme néchá gewɔ́gé elɔ́, gélágé wɔ́ wɔ́ ɔ́kágé ké geji ɔ́ɲmé mme.”

Jisɔ́s apye mbwéré mendée alɔ́ mankene né bíí uwyaa

¹⁰Bíí uwyaa bɔ́ Jus fɔ́ úkwɔ́négé Jisɔ́s abɔ́ alerege bɔ́ né mmu echa mmyemenene. ¹¹Mendée fɔ́ abɔ́ alu éféé, ayi meló nchye ájyálé ji gempyó, ála ke pyópyó. Ameé né aɲme nekúuneáléé ne akágé nyaá mmye aké cho. ¹²Jisɔ́s age mendée yimbo, akuú ji ne aké ne ji, “Mmá lɔ́ nána ɔ́jyégé mbe nemée néé nébyé.” ¹³Ajóge mbo aneré ji ebwɔ́ mmye, téné téné mendée yimbo atoó, anyaa mmye atené cho, alɔ́ mamfégé Éɔ́wɔ́.

¹⁴Muú kpaá né echa mmyemenene agégé nnó Jisɔ́s apye mendée yiná atoó bíí uwyaa bwɔ́, metɔ́ éɔ́ ji. Alɔ́ manwégé bɔ́ aké, “Ndó élú ékéné eyí bɔ́ ápye utɔ́. Chwóge lé né ndɔ́ yimbo nnó ápye enyú detoó. Muú amagé chwɔ́ sé né bíí uwyaa.” ¹⁵Átá Jisɔ́s aké ne ji, “Enyú bɔ́ dembwólé! Yéndé bíí uwyaa, yéndemuú nyú, akágé ná mpɔ́ wuú nnó

ajyé ányú manaá? ¹⁶Mechó ewé mendée yina élú nnó alu mpyáne Abraham, ne danchɔ́meló afye ji né efwyale né aɲme nekúuneáléé. Épɔ́ galɔ́galɔ́ nno áféré ji né efwyale bíí uwyaa?” ¹⁷Jisɔ́s ajóge mbo, bɔ́ mawámé bíí mmyé égbó ebwó yémbo gejamégé bɔ́ álú ne nechɔ́chɔ́ né ufélékpá ebi Jisɔ́s apyée.

Nekanémejóɔ́ mbwé ayi ákuú ji Mɔ́sta

(Mat 13:31, 32; Mak 4:30-32)

¹⁸Ne Jisɔ́s agií geme jíí aké, “Gefwage Éɔ́wɔ́ gélú mbo nnó? Mmege ná geji ne ndé? ¹⁹Gélú nkane mbeé mbwé ayi ákuú mɔ́sta, eníné muú abɔ́ apené né mekɔ́ wuú. Néchíge, néwé, nébwólé gekpékpégé genɔ́ ne denywɔ́né déte-nege anyua bwɔ́ wyé.”

Nekanémejóɔ́ Yis

(Mat 13:33)

²⁰Jisɔ́s ama gíí geme jíí aké: “Mmage méé na gefwage Éɔ́wɔ́ ne ndé? ²¹Gelú ntó nkane yis uka ebi upye bred amualé ebi mendée abɔ́ achwaré ne gejamégé flawa abelé kpaá te flawa meko amuále.”

Menómbí mamkpe né geɲwá eyí gélá gebyeé élú mámálé

(Mat 7:13, 14, 21-23)

²²Jisɔ́s alú kéne ajye né Jerosale. Ndere ajyé, akoge malómálɔ́, alerege bɔ́ mekomejóɔ́ Éɔ́wɔ́. ²³Muú fɔ́ agií ji aké, “Ata, bɔ́ bíí ányéé nyé geɲwá eyí gélá gébyeé ábeé nyé élé gachyé?”

Ne Jisɔ́s aké ne bɔ́ ako, ²⁴“Enyú myége lé mamkpe né menómbi ewé élú mámálé nnó depó. Néndé ngarege enyú nnó gejamégé bɔ́ ámuáme nye mamkpe, ne metí ébé nye. ²⁵Gébé gékwónege nye, eyíge mbɔ́ gepú akwilege ka, agbé menómbi. Gébége agbége ewú, enyú bí délaá dafye denóme nye menómbi dekuú nnó, ‘Ata, néné esé menombi.’ Ne

**13:6 élú wáwálé nnó: Genɔ́ eyige mende yimbo apéne akuú geji *fig.

ajɔge nye ne enyú aké, 'Nkágé fɔ mbaá yi enyú detané.' ²⁶ Enyú delo nye manené mmye deké, 'Pó esé debɔ dejwólé mbaá ama ne wɔ, denyé menyéé, denyú mmɔɔ? Pó ɔbɔ ɔchwɔ né melo sé ɔgarege bɔɔ mekomejɔɔ Esɔwɔ?' ²⁷ Yémbɔ ashúge nye enyú meko nnó, 'Ngarege enyú, nkágé fɔ mbaá yi détané. Kwílege me ushuú. Enyú dekene depye nchye!' ²⁸ Ne degene nye Abraham, Asek, ne Jakɔb chónchón ne bɔɔ ekpávé Esɔwɔ ako ndere ájwólé mbaá ayi Esɔwɔ ágbárege gefwa jíí, enyú delile nye, ne denyé máńéné ne matɔɔ usɔɔ. ²⁹ Né gébé eyígémbɔ bɔɔ átánege nye né umé malɔ mme mako, manye gefwa eyigé Esɔwɔ ágbárege. ³⁰ Kaáge nnó bɔɔ fɔ abi anóge mbo ebwɔ, álaá nye bɔ apó mpa ne bɔɔ abi álu bɔ apɔ mpa álaá nye afwa."

³¹ Wyé né gébé eyígémbɔ, bɔɔ Farasi fɔ áchwɔ garé Jisɔs áké, "Kwélé fa chó geba eyigéchá néndé Mfwa *Herɔd akelege manwá wɔ." ³² Jisɔs áké ne ebwɔ, "Chóge dégaré muú defyá yimbo nnó, ji akaá nnó mferege aló nchye fína mmage mpye bɔɔ mamée átoó ne wyémbɔ ne mmáge pyé geyá. Fí ndɔ élé ne nnérege utɔɔ ba. ³³ Yémbɔ yelé mbɔ njɔɔ, mbɔ manlyá fina njye Jerosale, nkene neke geyá ne ndɔ epéa. Élómé fɔ nnó áwá muú ekpávé Esɔwɔ né mbaá yichá ékosé né Jerósále wɔ."

Jisɔs asomége Jerosale

(Mat 23:37-39)

³⁴ Jisɔs alɔ mánómégé ake, "É é Jerosale, É é Jerosale, dewane bɔɔ ekpávé Esɔwɔ ne detome abifɔ ne mataá, bɔɔ dentɔɔ abi Esɔwɔ atómé eta nyú! Mmuá mé ndɔ ndɔ ne ndɔ, manyweré enyú nkwere nkane mekwɔ akwérege baá bíí, yémbɔ enyú dékélégé fɔ. ³⁵ Gége yé nnó, melo nyú éla mé mábómé. Ne ngarege enyú nnó, elɔ fina ejyége mbe, enyú démagé gésé me kpaá te bíí ebi enyú dejɔge

nye nnó, 'Mejé ébé ne muú ayi achwɔɔ né mabɔ Atá!'"

Jisɔs ama pye mende fɔ atoo né bíí uwyaa bɔɔ Jus

14 Né bíí uwyaa ebífɔ, Jisɔs ajye nye menyéé né gepúgé mende fɔ. Mende yimbo abɔ alu muú kpaá bɔɔ Farasi. Ndere Jisɔs alú éféé, bɔɔ ápéle ji chwechwe, nnó ágé genó eyige ji apye nye bíí bimbo. ² Éféé mende fɔ ayi uká ne amu úmualé, abɔ aténé mbe ushu Jisɔs, ³ Jisɔs agíí bɔɔ Farasi ne Ánleré mabé Esɔwɔ abi álu ntó eféé aké, "Ébé esé egaré nnó muú akage pye muú nemée atoo né bíí uwyaa?" ⁴ Yémbɔ ebwɔ akeré ye ji meko wɔ. Ne Jisɔs agbaré mende yimbo apye ji atoo, agaré ji nnó ajyé. ⁵ Éké éwyage Jisɔs agíí ebwɔ aké, "Mbɔgé muú nyú fɔ ne maá wuú akwegé né gepyége manaá bíí uwyaa, ye élé mpo wuú ne akwené, muú yimbo anyógé wáwá akpé mmu aféré ji?" ⁶ Nkwé yiná apwɔ ebwɔ amu, apye ebwɔ ála bɔmbɔ.

Esɔwɔ akelege lé muú yi alá bwége mmye ne ayi anéne mane

⁷ Jisɔs agégé nnó bɔɔ abi álwɔ bwɔ epaa, áchwɔge ájyá lé malu ujwólé malómál, agaré ebwɔ nekanémejɔɔ eni aké: ⁸ "Yéndegébé ákugé muu né epaa neba ajwólé lé né melu ewé bɔɔ ako ájwólége. Akelégé fɔ melú énogé. Mbɔgé ɔjwólégé wyé, ékage bé nnó ákuú mbɔntó muú yi apwɔɔ wɔ. ⁹ Gébége muú yimbo achwogé, mbɔɔ epaa agarege nyé wɔ nnó, 'kwílé melu ujwólé ewe, muú kpaá ajwólé.' Mbɔgé épyége mbo ɔjwólége nyé né melú ewé éla pɔ ne énogé, éféé mmyé égbóo nyé wɔ. ¹⁰ Yéndegébé ɔjyegé epaa, jwólé né melu ewé éla pɔ ne énogé. Gébége muú yi alɔ wɔ epaa achwogé gé wɔ éféé, ajɔge nyé ne wɔ nnó, 'Mejeé wa, kwílé fá chó jwólé né melú énogé.' Gébége épyegémbɔ ɔbe nye ne énogé né mbe ushu bɔɔ. ¹¹ Wyémbɔ ne Esɔwɔ

áwane nyé muú ayi ábwége mmye gelu ne ábwége nyé lé ayi alá lérégé mmye.”

¹² Jisɔs ama jɔ́ ne mbɔ́ epaá yi akuú ji aké, “Yéndégébé ɔké ɔpye epaá, ɔkugé fɔ wyé lé ajeé byé, aɲmé byé ne bɔ́ ula gepú byé. ɔkugé fɔ wye lé afwa melo gétúgέ ebwɔ́ ákágé kuú nyé wo ntó né ewu bwɔ́ epaá. Apyegémbo áshúge wo galógál ayi ɔpyé eta bwɔ́. ¹³ ɔké ɔpye epaá, kuú lé bɔ́ gekpo, ubwéré, ukókóré bɔ́ ne abi amé nónómé. ¹⁴ Mbɔ́gέ ɔpyegé mbo, ɔbe nyé ne metɔ́ megomegɔ gétúgέ bɔ́ bimbo ákágé shúu fɔ galógál ayi ɔpyé eta bwɔ́. Galógál wyé atanegé nyé mbaá Eɔwɔ́ né gébé eyigé bɔ́ abi álu cho ákwilege nye né negbo.”

Nekanémejɔ́ epaá neba

(Mat 22:1-10)

¹⁵ Ndere Jisɔs ajɔge mbo, muú fɔ ama ayi abɔ́ anyéé menyéé ne ji akame ake, “Wáwálé galógál alu ne muú yi anyéé nyé menyéé né mbaá ayi Eɔwɔ́ ágbaraḡege gefwa jíí.” ¹⁶ Jisɔs awúgέ mbo, alɔ man-gare ji abya aké, “Né gébé gefɔ́ mende fɔ abɔ́ apye gekpékpégé epaá, akuú ge-jamégé bɔ́. ¹⁷ Gébé gékwónégé, atɔ́ maá defwé wuú nnó ajyé agaré bɔ́ bi ji akuú bwɔ́ epaá nnó, ‘Áchwɔ́ epaá échwɔ́ lɔ.’ ¹⁸ Ajyéḡé, agé muú ama ama ne yéndémuú alɔ mandoré úbɔ́meno agare wyé ewú. Muú ayi mbe aké, ‘Wyé náná ne nnamé mekɔ́ wa nkelege manjye gé ewú. Chó gáré nte wyé nnó ekagé asɔ́ metɔ́ nnó nchwɔ́ epaá wuú wɔ́.’ ¹⁹ Ama jyé gé ayifo, mende yimbo ntó aké, ‘Wyé náná ne nnamé mpo eyi ékyá makɔ́ efya, nlu mé téné manjye muá éjí wá epyé utɔ́. Nkpa enyú geká, ekage désɔ́ metɔ́ nnó nchwɔ́ wɔ́.’ ²⁰ Ama jyé gé ayifo, mende yimbo ake, ‘Wyé náná ne mbané mendée wa gétú eyige na nchwɔ́ fɔ.’

²¹ “Maá defwé yimbo akérégé meso, agaré depɔ́ etíré na deko mbaá nte wuú; ayi akuú epaá, ne aké awuú mbo metɔ́ esɔ́ ji dɔ́. Ama tɔ́ maá defwé wuú

aké, ‘Chó né metɔ́ melo ne anɔ́ mati ayi kókɔ́ ne ayi kpakpa, ɔkuú ubwéré, abi amé nónómé, ukókóré bɔ́ ne abi gekpo nnó achwɔ́ gepú ya.’ ²² Maá defwé ajyéḡé, akéré meso aké, ‘Ata mpye mé ndere ɔjɔ́ ne gepú gélú danbée.’ ²³ Nte wuú, ama gáre ji aké, ‘Chó náná né baá malɔ ne bɔ́ dachi ako ne mati ayi kókɔ́, ɔgaré bɔ́ áchwɔ́ ápyé gepú yá gégbeé. ²⁴ Kaá nnó bɔ́ bi mbɔ́ nkuú mé ebwɔ́, áshyá manchwɔ́ ye muú ayi áfwórege menyéé wa ayi ntyéé apɔ́.”

Gefɔ́ eyigé muú abɔ́ mamkpomé mmye mambé ménkwólé Jisɔs

(Mat 10:37, 38)

²⁵ Ndere Jisɔs ama lɔ manjyéḡé neke níí, gejaméḡe bɔ́ ákwólege ji. Éké éwyage atené, abwólé ushu, ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, ²⁶ “Muú akágé bé fɔ ménkwólé wa mbɔ́ḡé alá agboó ne me apwɔ́ mmá wuú ne nte wuú ne amá agbógé ne me apwɔ́ mendée wuú, baá bíí ne aɲmé bíí. Ne amá agbógé ne me apwɔ́ gémé jíí. ²⁷ Muú akágé béfɔ́ ntó ménkwólé wa mbɔ́ḡé alá kamé negbo akpá ejíí gekwa akwólé me ne gejí wɔ́.

²⁸ “Mbɔ́ḡé muú nyú ama ashúú manténé enyɔ́ɲ, abɔ́ kpé mbe ajwólé, aféré chánchá meno ɲka eyi gepú eyigémbo genyéé nye ne akaá wa abe nyé ne ɲka eyi ekwanegé manéré géjí? ²⁹ Mbɔ́ḡé alá feré mbo wɔ́, ébé nyé nnó anéréḡé fɔ gepú eyigémbo, ateneḡe nyé lé nébómé, bɔ́ bi ákóoge efeé ágeḡé nebómé eniné mbo, álu manjwáné áke: ³⁰ ‘Gé muú yi aké ateneḡe enyɔ́ɲ, épwo jí.’

³¹ “Ékágé bé nnó mfwa ajye myé bee ne mfwa ayifo. Mbɔ́ḡé akwilege manjye, gé nnó Mfwa ayifo achwɔ́ ne bɔ́ gejamé abi apwɔ́ abíí né malú ápéa, apye nnó? Nnó abɔ́ kpé mbe ajwólé ne bɔ́ bíí aferé wa ákágé myé nyé bee ne bɔ́ bimbo? ³² Mbɔ́ḡé ageḡé nnó úpwɔ́ nye ebwɔ́, afereḡe nyé bɔ́ atɔ́ nnó ajyé ábáné mfwa yimbo ndere alú tete, akwɔ́ ji mata nnó á-

gáré élé genó eyíge ji akélege nnó ebwó áchyé ne álya ebwó ábé né nesó. ³³Wyé na ntó ne enyú debwó mankpomé mmye.” “Muú akágé bé fɔ ménkwólé wa mbɔgé alá kámé mánlyá unó uko wó.

Mechó menkwólé Jisɔs ayi atɔ́ getɔ́

(Mat 5:13; Mak 9:50)

³⁴“Mega élú genó gelógélé ne mbɔgé mega élá pɔ́ sé ne ugo bíí, ápyeé mbo nnó ne ugo bíí ukéré? ³⁵Efúlé sé genó. Muú akágé gbé fɔ éwú né mekwó, yé ama áchwáwá ne ujwaá ne ágbé né mekwó élmé fɔ. Ágbéle lé éwú gbéle. Muú yi awyá matu áwú.”

Nekanémejɔ́ egɔ́mɔme ewé enomé

(Mat 18:10-14)

15 Bíí uma ánselé ŋka makpo ne abifɔ́ abi ápyeé ubeé, áchwá mánwú mekomejɔ́ Jisɔs. ²Ne bɔ́ bi akúu ebwó Farasi abi áferé nnó álú cho né ebé Eɔ́wɔ ne *Ánleré mabé Eɔ́wɔ ágégé na matɔ́ ásɔ́ ebwó áke, “Mende yina alu geluá ne bɔ́ ubeé ne amá anyéé menyéé ne ebwó.”

³Eféé Jisɔs ató ebwó nekanémejɔ́ eni aké, ⁴“Mbɔgé muú nyú awyaá usaá magɔ́nɔmɔme úta ne éma enogé apyeé nnó? Nnó ályágé fɔ ayi usaá uni meso neku-úneeni ne ajyé ákélégé ewé enomé kpaá té ágéne? ⁵Gébégé akelégé, agegégé, akpane anéré mankwó abene. ⁶Achwógé mmu akú ajeé ne ate áŋmé aké, ‘chwɔge débé mabeé. Egɔ́mɔme wa ewé ebɔ́ enómé, ngé.” ⁷Ne Jisɔs aké: “Ngarege wɔ nnó wyémbɔ ntó ne matɔ́ agɔ́ bɔ́ dɔ́ né mfaánebuú gétúgé muú ubeé ama ayi ákwóré metɔ́ wúu ne geŋwá jíí epwɔ ge-jame bɔ́ abi álu cho alá bɔ́ mankwóre matɔ́ bɔ́ wó.

Nekanemejɔ́ ŋka eyi énomé

⁸“Mbɔgé ntó mendée fɔ awya bɔ́ sére áfya ne ama anogé apyé nnó? Alwégé mewé áshwá gepú jíí, ápéa akélé kpaá te ágéne? ⁹Ne akélégé agegégé akú ajeé bíí

aké chwógé debé mabeé, sére wa ayi abɔ́ ánomé, ngé ji.” ¹⁰Ne Jisɔs aké: “Ngarégé wɔ nnó. Wyémbɔ ntó ne makiénné Eɔ́wɔ ábéé ne nechóchɔ́ gétúgé muú ubeé ama ayi ákwóré metɔ́ wúu ne geŋwá jíí.”

Nekanémejɔ́ maá ayi ánomé

¹¹Jisɔs ama jɔ́ aké, “Mende fɔ abɔ́ awya baá ande ápéa. ¹²Bíí uma ayi meso aké ne nte wúu, ‘Atá káré geteé chyé eya.’ Eféé ne nte wúu akaré achyé ejíí. ¹³Áségé gebagé geteé jíí ébelé ye mboó ndɔ́ wó, akpó ase ŋka, alyá melo wúu, afé neke tete né meló kpaá ewéché, eféé ne akwené menya anyeé ŋka meko. ¹⁴Ányégé ŋka jíí ébyege eké getú ne mesa ayi ákwené né melo ewémbɔ alá ámu amu. ¹⁵Eféé ajye gé mende fɔ né melo wembo, ákwe ji uká ne mende yimbo ase wyé ji séle né utɔ́ mambámé mekwende jíí né mekwó wúu. ¹⁶Afé mambámé ne muú ayi achyége ji menyéé ápɔ́, mesa amyé ji dɔ́ ne akelege ye manyeé ntó uchachuú gasala ebi ukwéndé unyeé ¹⁷Gébégé ji aferé defɔ́ tíí dékeré aké, ‘Bɔ́ utɔ́ nte wa ányé ágbége, ayifɔ́ alaá, nlu fá ndere mesa. ¹⁸Nkerege meso mbaá nte wa nné ji mmye nnó, Ata, mpye gabo né égbé Eɔ́wɔ, ne gyé eta wyé. ¹⁹Mfu sé ayi mbeé maá wyé wó. Se le me nkane muú utɔ́ wyé ama.’ ²⁰Ajɔ́gé mbo, akwilé afé mbaá nte wúu.

“Ndere álú tete nte wúu agé ji nkane achwó, gejeé ne meshwe gekwó ji metɔ́, alomé ajye kpá ji atyá ábogéné mme. ²¹Maá aké, ‘Ata mpye gabo né égbé Eɔ́wɔ ne eta wyé. Mfu sé mambé maá wyé wó.’ ²²Ajɔ́gé mbo, nte wúu aké ne baá defwé bíí, chóge wáwá dépe nkwi melóméló dechwó défyé ji mmye, ‘Ma fyége ji ŋkpágeré ne unó uká. ²³Ma chwógé ne mpɔ́ mabo déwá depyé epaá. ²⁴Mbɔ́ mferé nnó maá wa yiná agbó, ne alu mebe, abɔ́ anó ne mmangé ji, eféé ne epaá élwó.’

²⁵ “Gébégé ányé epaá ewémbó, mámbé mende yimbo alu né mekóó aké akerege meso alé kwókwólé ne gepú, awú ubeé né dachi bwó ²⁶ Ne atené agií maá defwé aké ndé mechó élú dachi sé? ²⁷ Ágiigé mbo, maá defwé agaré ji ake, ‘Meḡmó wyé ne ákeré meso mebe ne nte wyé metóó egóó ji awané ji mpo mabo.’ ²⁸ Awúge mbo metóó esóó ji kpaa ashya mánkpe mmu dachi, éféé ne nte wuú achwóó né ji mmye nnó akpé mmu. ²⁹ Yémbó atené éshyéné ne nte wuú aké, ‘Gejame aḡme ayi me nkwené na nkane memfwé eta wyé, nlú dantó mekpo ye dámáa, óhyé me ndé? Ye maá mbyéné mḡme yi óhyé me nnó nnye ne ajeé ba ne metóó megómeḡo apó. ³⁰ Ne gébégé maá wyé yi akwené menya anyéé ḡka ne andée deno ake achwóó ówá ji mpo mabo?’ ³¹ Nte wuú akú ji aké, ‘Maá wa ólu ne me fá yendégebé ne unó uko ebí nwyá élé ebyé ³² Yémbó esé abi mmu debó mampye epaá ne metóó megómeḡo gétúgé meḡmó wyé ayi débó déferé nnó agbó ne alu mebe, abó anó ne dégé ji nána.’”

Jisós agare nkane muú abóó mangbaré ḡka jíí

16 Jisós ama garé baá utóó bíí nekanémejóó eniné fó aké, “Muú ḡka fó abó alu, ayi awyá muú utóó wuú ayi apéle unó ḡka bíí uko. Gébé gefó, bóó fó áchwóó garé ji nnó muú utóó wuú achwóó ḡka jíí. ² Ne akú muú utóó yimbo, achwóógé, agií aké, ‘Ndé gefó genó eyi nwuú mbo nnó ópyéé? Chó, chwóó ne bó ḡwe ako abi ósamé unó ba, óshuú me nende ópó sé muú utóó wa.’

³ “Muú utóó yimbo agige geme jíí ake, ‘Mpye mbo nye nnó, nana ayi nte wa áchwóó fére me né utóó? Mpo ne eshye mangbaré esaá, ye deko degbóo me mmye.’ ⁴ Eké ewyáge ake: ‘Nana nkaá genó eyigé mpye nye, nnó gébégé nte

wa aférege me né utóó, mbe ne ajeé abi ápoóge me né upú bwó.’

⁵ “Éféé, ne muú utóó yimbo aló manku-úge bóó abi ágbárege nte wuú ujwóó ama ama. Agií muú ayi mbe aké, ‘Ógbaré nte wa nnó?’ ⁶ Muú yimbo aké, ‘Ngbarege ji usaá ndá maweé uta.’ Muú utóó yimbo aké, ‘Gé ḡwe ayi óbó samé wyé, se wáwá jwólé mme, ókwóré, ósá usaá ndá maweé upéa meso éfya.’ ⁷ Ama agií ayifó ake, ‘Wó gbare nte wa ujwóó nnó?’ Aké, ‘Ngbarege ji usaá úba Érise uta.’ Muú utóó yimbo ake, ‘Gé ḡwe ayi óbó samé wyé na, kwóré, sá usaá úba uni.’

⁸ “Nte muú utóó yimbo agéagé nnó muú utóó wuú anyé ji upwó, akame ake, nte mende yina akpaá. Jisós anerege nekanémejóó eni ake, bóó mme bina ápye uno bwó ne defóó ápwó nkane bóó Ésoóó ápyé ebi bwó. ⁹ ḡka elúmbó, ndó yifó epye gabo. Ne nchyege enyú majyé nnó debó ḡka eyi déwyaá dépyé dejeé ne Ésoóó nnó gébégé ḡka yina ébyegé ásele nyé enyú, ábelé né melu ewé ḡenwá eyi gélá gébyeé.

¹⁰ “Muú yi anerege metóó ne ji né ekéké genó mbóntó ne anerege metóó ne ji né eyigé kpaá. Ne muú yi áfwalege muú né ekéké genó mbóntó ne áfwálege muú né eyigé kpaá. ¹¹ Mbógé enyú dekáge béle fó ḡka chánéné eyi ndóó épyé gabo, epyéémbó nnó ne áchye enyú genó gembóó? ¹² Mbógé dekáge chéré genó eyigé muú ayichá chánéné, ndé muú ábóó genó áchyége nnó gébé eyigé enyú?

¹³ “Maá defwé ama ákágé kpá fó defwé mbaá bóó apea gébé gemaá. Ápyegémbó, apaá nyé ama agboó ne ayifó. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifó. Enyú dekáge nóge fó Ésoóó ne ḡka gébé gemaá.”

¹⁴ Bóó Farasi fó abi abó álú eféé áwu-úge mechó ewé Jisós ajóó, áló manshwá meshwá gétúgé ebwó ágbóo ne ḡka dóó. ¹⁵ Éféé Jisós ake ne ebwó, “Enyú delu bóó abi débwólege bóó nnó enyú delu

cho, yémbo Ata Eṣṳwṳ akage matṳṳ enyú. Kaáge nnó unó bi bṳṳ afége nnó úlṳ, úlú ukwenjke né mbe ushu Eṣṳwṳ.”

***Gefwagé Eṣṳwṳ gepwṳ mabé áyi nyá**

¹⁶ Jisṳs amá aké, “Gébé genyá, bṳṳ áwúu le *Mabé Mosis ne unó bi bṳṳ ekpávé Eṣṳwṳ ábṳ ásamé. Lṳ né gébé eyigé Jṳn achwṳṳ, bṳṳ ágárege abya melómélṳ gefwa eyigé Eṣṳwṳ ágbárege ne bṳṳ ako ámyé ne eshye mankpé mmu gefwa yimbo. ¹⁷ Yémbo, epṳṳfṳ nnó ebé Mosis elá detú. Élú wáwá nnó mfaá ne mme ákwýá epwṳ nnó eké mansá ḡwe né ebé ewémbo elá detú.”

**Jisṳs alérege depṳré
ulṳ ne neba manwá**

(*Mat 5:27-32; Mat
5:27-32; Mak 10:11-12*)

¹⁸ “Wyémbo ne élú nnó yendé mende ayi awáne neba ne mendée wuú, ne abagé ayichá, akwé mbo lé ulṳ. Mende ayi abagé ntó mendée ayi menṳ wuú ábuú ji, akwé mbo lé ulṳ.”

**Abya Lasarṳs ne mende
ayi awyá gefwa**

¹⁹ Jisṳs ama garé abya yiná aké, “Mende fṳ abṳ alu ayi awyá gefwa. Afye uchánchá mandée, anyeé geḡwá yendé bíí. ²⁰ Ne mbyá muú fṳ, abṳ alu ntó ayi akúu ji Lasarṳs. Ayi abṳ amée mansa. Yéndégébé abelege wyé né menómbi muú gefwa yimbo, ²¹ anyagé geme, apele wa muú ḡka yimbo, alṳ mé manyége menyéé nnó eke ekwéne ye mme, ji abṳ anyé. Ne mbaá ayi ji abelé, bṳ mamye áchwṳ álárege upa bíí.

²² “Ne bíí uma Lasarṳs agbó, makién-né Eṣṳwṳ áchwṳ kpa ji, áfé né mfaánebuú. Ajwólé né néḡkúné mmye Abraham, eféé Lasarṳs alṳ manyé menyéé ne ji. Ebélége muú ḡka yimbo ntó agbó, ánií ji. ²³ Afé né melṳ áwuú bṳṳ, eféé alṳ mangéné efwyalé ewé mebo.

Né gébé gefṳ aḡme amḡ agé Lasarṳs tete, ndere ajwólé né nenkúné mmye Abraham. ²⁴ Agége mbo, akuú ake, ‘Ata *Abraham, gé me meshwe, tṳ Lasarṳs ajyé fye enṳ bṳṳ wuú mmu manaá achwṳ pye metṳṳ wa ekwené, ḡgene gebége efwýale né mewe ewéna.’

²⁵ “Abraham ashuú ji meko aké, ‘Maá wa, te nderé ṳlu nyá né mme, ṳbṳ ṳlu gbene, ṳnyeé ṳbwṳlege ayi Lasarṳs álá pṳ ye ne genó, agene lé efwýale. Nana Lasarṳs anyeé geḡwá fa ayi wṳ gené gebége efwýale ewu. ²⁶ Epṳṳfṳ yémbo, newú nékaré esé nnó muú ayi akelege manchya áchwṳ wena agége fṳ meti ne ayi akelege manchya ntó áchwṳ ewu agege fṳ meti.’ ²⁷ Muú ḡka yimbo, ama kwṳ ji mata ake, ‘Nte ese Abraham, tṳ Lasarṳs né dachi nte wa, ²⁸ nnó ajyé ajií aḡmé ba áta matu nnó ekagé ebwṳ ákwólé gepṳ ya, áchwṳ né melú ubalé ewé.’

²⁹ “Abraham ashuú le ji meko aké, ‘Ebwṳ áwya ḡwe Mosis ne abi bṳṳ ekpávé Eṣṳwṳ ásamé. Gṳ ebwṳ áwuú geno eyigé bṳṳ ekpávé Eṣṳwṳ ajṳge.’ ³⁰ Muú gefwa yimbo ashya ake, ‘ḡgba, Atá Abraham, mbṳgé muú ayi agboó mé ne abṳ ajyege gére ebwṳ, ákwórege nyé matṳṳ.’ ³¹ Yémbo Abraham aké ne ji, ‘Mbṳge ebwṳ áshyagé manwú mekomejṳṳ Mosis ne ayi bṳṳ ekpávé Eṣṳwṳ ye lé mewu muú ne ajye garé ebwṳ, awuú nyé fṳ.’”

Mmuameno mampye gabo

(*Mat 18:6, 7, 21, 22; Mak 9:42*)

17 Jisṳs ajṳṳ ne baá utṳṳ bíí ake, “Unó úlú ebi úbwṳlege bṳṳ nnó ápyé *gabo. Yémbo utóḡkwa úlú ne muú ayi ábwṳlege nyé ayifṳ nnó apyé gabo. ² Ebo elṳ nnó áshif muú yimbo gekpékpége ntaá né geme, áḡmé ji né gentoóge ebeé mega, ne nnó ábé mebe, ábwólége ye muú ama né bṳṳ bi alú eké ambáné nnó apyé gabo.

³ “Sege gébé nnó ekagé depye gyeé mbaá depṳ tiré na. Mbṳgé meḡmé wyé

apyégé gabo, óbó mankuú ji ɔ́ɔ́ ne ji ne akamégé nnó alu gyeé, óbó manjíí ji nte. ⁴Ye apyége gyeé eta wyé mánjáne akénéama né bíí, ne achwógé akamégé yéndégébé nnó, ‘Alu gyeé,’ óbó manjinte né ndó yimbo meko.”

Gefóó eyigé bóó Jisɔs ábó mamfyé matɔɔ bóó ne Ɛsɔwɔ

⁵*Ángbá Jisɔs áwyágé áké ne ji, “Ata poó esé nnó défyéé matɔɔ ne Ɛsɔwɔ dépwo ndere debo défyéé mé.” ⁶Ne Ata Jisɔs ashúú ɛbwɔ meko ake, “Metɔɔ ɛwé défyéé ne Ɛsɔwɔ yé ɛbé elé ††ñénéñéné eke nyiné mbwé ngboɔ, dekage ɔ́ɔ́ ne genɔɔ eyina nnó, ‘Kwilé fa ɔ́jye téné né ɛbéé mega.’ Genɔɔ eyimbo gébó mampyé nkane dejɔɔ.

Bóó Jisɔs awya utɔɔ ebi bóó

⁷“Désé nnó muú nyú ama awya muú utɔɔ wuú. Ne apyegé utɔɔ bii uko né mekɔɔ yelé membame magɔɔɔmémé. Nnó achwɔge mmu agarege ji ténéténé nnó, ‘Chó, kpá menyéé wyé, ɔ́nyé?’ ⁸Ŋgba agarege nye le ji nnó, ‘Chó, kwóré mandéé jyé, ɔ́tyé menyéé, ɔ́chyé me nyé.’ Nnerégé mé, ɔ́chwɔ, ɔ́féré unó ne ɔ́fé ɔ́nyé awyé. ⁹Mbɔgé apyegé ndere ágaré ji, nnó nte wuú ala nyé wyé mantámégé ji? ¹⁰Élú wyé genó gémá ne enyú, depyegé utɔɔ ebi áchyége enyú denérégé, debó manjɔɔ nnó, ‘Ese delu lé baá defwé. Depyé lé utɔɔ ebi deboɔ mampye.”

Jisɔs apye bóó ubá áfya átoó, ama ne akéré áchwɔ táme ji

¹¹Ndere Jisɔs abó alu akéne ajye né Jerosale, akoó melere ayi bóó Samariya ne bóó Galilíí. ¹²Gébége Jisɔs áchwɔ kwóne né maá melo fɔ, agé ande fɔ afya abi amée ubá, ágégé ji átené tete, ¹³ne álo mankuú ji áke, “Ata Jisɔs, ge esé

meshwe.” ¹⁴Jisɔs ake agene ɛbwɔ, áké, “Choge délére lé mmye nyú mbaá ámpyé upe Ɛsɔwɔ nnó áchére enyú.” Ndere bóó bina akene ájyé né meti, ágé nnó ɛbwɔ ako atoó. ¹⁵Ne muú ama né geluágé bóó bimbo agégé nnó atoó, aló mankeré meso, akwane kénké, aféége Ɛsɔwɔ, manchwo táme Jisɔs. ¹⁶Akwónégé, ató manó mme né mbe ushu Jisɔs, atamege ji. Mende yina abó alu lé muú Samariya. ¹⁷Jisɔs agégé ji, aló mangíí geme jíí áké, “Pó mbo mpye ná bóó áfya átoó ne abi aneneéama álé? ¹⁸Wyé lé menkéé yiná ne akeré meso manchwo táme Ɛsɔwɔ?” ¹⁹Ne Jisɔs ake ne mende yimbo, “Kwilé, chó ejyé geba, ɔ́toó mbo gétúgé ɔ́fyéé metɔɔ ne me.”

Jisɔs agaré nkane

***Gefwagé Ɛsɔwɔ géchwɔɔ**

(Mat 24:23-28, 37-41)

²⁰Né gébé gefó bóó Farasi, ágií Jisɔs ake, “Ndé gébé eyige Ɛsɔwɔ áchwɔɔ gbáre nyé gefwa jíí fá mme? Ashúú ɛbwɔ meko ake, ‘Unó fɔ upó se ebi ulérege nyé nnó Ɛsɔwɔ achwɔ gbáre gefwa jíí.’ ²¹Muú fɔ apó ayi akaáge gáre nyé wáwálé nnó, ‘Gé Ɛsɔwɔ na elé agbaré mé gefwa jíí fa!’ ‘Gé Ɛsɔwɔ mbo elé agbare mé Gefwa jíí ewu!’ Kaáge nnó *Gefwage Ɛsɔwɔ gelú mé ne enyú.” ††

²²Ne ajɔɔ ne baá utɔɔ bíí ake, “Gébé gekwónége nyé eyigé enyú dékélege mangé Maá Nte Mekwaá ye né bii uma, yémbo degené nye fɔ ji. ²³Né gébé eyigembo, bóó bifɔ ajɔɔge nyé ne enyú nnó, ‘Gége ji alu fa,’ ‘Gége ji alu éwu.’ Ye ájɔɔge mbo déjyegé fɔ mankéle ji. ²⁴Gébége Maá Nte Mekwaá ake achwɔɔ, bóó ágéne nyé ji wye nkane dasama akéle mamma, egbe ewe ne ewe, ne nebuú négénege. ²⁵Yémbo nsá nnó ji ájyé achwɔ, abó mangé gejamégé ɛfwyale ne

††17:6 Élú wáwálé nnó: Gefógé mbwé ngboɔ ayina ákuú nnó Musta.

‡‡17:21 Élú wáwálé nnó: Kaáge nnó Gefwage Ɛsɔwɔ gelu mé metɔɔ metɔɔ nyú.

njye eniné na nésnyá nyé ji. ²⁶ Ndere epyé nyá né gébégé Nowa, wyémbo ntó ne epyé nyé gébégé Maá Nte Mekwaá aké akerege fa mme. ²⁷ Bɔ́ abo ányé, anyúu, abifo ábáne andée, ne átuú baá né maba. Ányé kpaá te bií ebi Nowa ákpené mmu ékpe. Eféé ne manaá akwené dɔ́, manyi ákpe ne genyágé nnyi, gechwɔ shwa bɔ́ bimbɔ ako, ágbó. ²⁸ Epye nyé ntó wyé nkane ebó epyé né gébé eyigé *Lɔt alu mebe, bɔ́ abó ányé, ányúu, abifo akpóo unó, abifo ánáme, bɔ́ bifɔ ápyé makɔ́, abifo áténege upú, ²⁹ ne bií ebi Lɔt alyá melo Sodom, Eɔwɔ apyé ndoó mewe atané mfaánebuú achwɔ sɔ́ melo Sodom meko eke *mewe dáwá ³⁰ Wyémbo ntó ne epyé nyé mbaá bɔ́ né gébé eyigé Maá Nte Mekwaá akérege meso fá mme.

³¹ “Né bií bimbɔ, mbɔgé muú abegé mfaá gepú, ekagé ashúlé mme nnó abɔ́ genó né gepú jíí, ábó ájyé. Wyémbo ntó muú yi ajoyé mekɔ́ ekagé ama kéré mmu gepú jíí. ³² Tége genó eyigé gébɔ́ gepyé ne mendée Lɔt. ³³ Muú ayi akélege mampoó geɲwá jíí ebyénnó anúige nye geji, ne mbɔgé muú akamégé manchyeé geɲwá jíí getú ya, apóme nye.” ³⁴ Jisɔs ama jɔ́ ake, “Ngarege enyú nnó né utuú bimbɔ, bɔ́ ábelégé né ukwɔ apea, ákpáne nyé ama, ályaa ayifo. ³⁵ Yé andée apeá ake ákwɔ́ nchi mbaá ama, ákpáne nyé ama, ályaa ayifo.” ³⁶ [Yé mbɔgé bɔ́ apeá ábégé né mekɔ́, áke ápyé utɔ́, ákpáne nyé ama, ályaa ayifo.] ³⁷ Baá utɔ́ bií áwúgé depɔ́ etirena ágíí ji áke, “Ata unó bína úpyé nyé éfɔ́.” Ne Jisɔs ashúú ebwɔ́ meko ne neka enína ake, “Yéndé mbaá ayi geɲkwɔ́gé genó gebeé, eféé mbo ne denwyɔ́ne etire denyéé unjkwɔ́ unó dénwérege.”

Nekanémejɔ́ mekwi mendée ne mémpané mpa

18 Jisɔs agaré baá utɔ́ bií nekanémejɔ́ eníne fɔ́ manleré ebwɔ́ nnó, muú ábɔ́ fɔ́ mampwa

manénemmye mbaá nte wuú Eɔwɔ́. ² Aké, “Mémpané mpa fɔ́ abó alú né melo fɔ́ ayi álá afɔ́ Eɔwɔ́ ne ye gébé ne bɔ́ abo wɔ́. ³ Mekwi mendée fɔ́ abó alu ntó né melo ewémbo. Mendée yimbo ajyé yéndégébé, agige mémpané mpa yimbo nnó, ‘Akwyé mechɔ́ bwɔ́ ne muú mawámé wuú!’ ⁴ Ndo mbe yi mendée yina alɔ manjɔ́ ne ji, abó ashya manwú ne éwyágé, agíí game jíí aké, ‘Yé élé nlá fɔ́ Eɔwɔ́ ne nlá bɔ́ gébé ne muú wɔ́, ⁵ yémbo gétúgé mendée yina achwɔ́ yéndégébé, achyége me efwyale, nkwyege nye mechɔ́ wuú, mbɔge nlá pyembo wɔ́, agɔ́ nyé me mbélé géjyá’.”

⁶ Ne Ata Jisɔs ájɔ́gémbo aké ne ebwɔ́, “Pɔ́ enyú dewú nkane muú defyá mémpané mpa yiná ajɔ́? ⁷ Ndere mémpané mpa ápoó mendée yina, nnó Ata Eɔwɔ́ achɔ́ nye gébé mampoó bɔ́ bi ájyá abi álile eta wuú utuú ne nwómésé? Alyágé nyé ebwɔ́ né efwyale? ⁸ Kaáge, nnó Eɔwɔ́ achɔ́ nye gébé mampa mpa achye ebwɔ́. Yémbo gébégé Maá Nte Mekwaá akerege meso, nnó agene nyé bɔ́ bi áfyéé matɔ́ ne Eɔwɔ́?”

Nekanémejɔ́ Muú Farasi ne Menselé ɲkámakpo

⁹ Jisɔs ama gáre nekanémejɔ́ eníne fɔ́, mbaá bɔ́ abi álérege mmye nnó ebwɔ́ álú cho ne ápéle abifo nnó ápɔ́ bɔ́. ¹⁰ “Bií fɔ́, ande fɔ́ apeá, áfé né echa upe Eɔwɔ́ ewé élú né Jerósále manemmye. Mende ayi ama, alu muú Farasi ne ayifo alu мэ́nselé ɲkamakpo. ¹¹ Gébégé ebwɔ́ akpéné mmu echa, muú Farasi yimbo ajye téne né melu ewé bɔ́ akó ákáge gé ji, alɔ manénemmye aké, ‘Ata Eɔwɔ́ ntamé wɔ́ nnó mpó fɔ́ nkane bɔ́ abifo, ye eké мэ́nselé ɲkamakpo yimbo. Me mfɔ́gé fɔ́ genógé muú detú, nnyé fɔ́ manwaá ne nkwené fɔ́ ulɔ ne mendée muú. ¹² Nlyage menyéé kpékpé né depɔ́ tyé, ndo epéa yéndé uwyaa, mma nkarege unó ba né malú afya,

nchyege wo melú ema.’¹³ Mensélé ñká-makpo yimbo, atené meso, akparé amu mekpo, amo mekpo mme, ajoge ake, ‘Ata Esowo, gé me meshwe, nlu muú yi mpyé gabo’.”¹⁴ Jisɔs anérégégé, ake ne ebwó, “Bɔ́ bina ákerere meso, muú ayi alú cho mbe ushu Esowo élé Ménselé ñkámakpo épó fɔ́ muú Farasi. Nende muú ayi awya nepá, Esowo awane nyé ji gelu ne apyé nyé ayi alá pɔ́ ne nepá, akwó ngó.”

Jisɔs ajé ambáné kɔ́

(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ Né gébé géfɔ́, bɔ́ fɔ́ ákpá ambáné kɔ́ áchwɔ́ etá Jisɔs nnó anéré ebwó amu makpo ama ama ne ajé ebwó. Baá utɔ́ bii ágégé ndere ebwó áchwɔ́, ányá ebwó. ¹⁶ Jisɔs awúgégé mbo, akú bɔ́ bimbo nnó áchwɔ́ ne baá bwó. Ne ajɔ́ ne baá utɔ́ bii aké, “Lyáge ambánékɔ́ áchwɔ́ eta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Esowo ágbárege gelú eyigé bɔ́ abi álu ndere baá bina. ¹⁷ Ngarégé enyú wáwálé nnó: muú yi alá kamé nnó Esowo ábé mfwa wuú, nkane mamane kɔ́ wɔ́ akpéné fɔ́ né gefwa jii.”

Abya muú ñka

(Mat 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ Muú kpaá fɔ́ achwɔ́ gií Jisɔs ake: “Ménleré melómélɔ́, mpyéé mbo nnó ne mbɔ́ geɱwá eyi gélagé byéé?”

¹⁹ Jisɔs agii ji ake, “Ulannó okuú me muú melómélɔ́? Yé muú yi alómé metɔ́ apɔ́, ekosé Esowo mbii ne alu melómélɔ́. ²⁰ Pɔ́ okage mabé Esowo ayi áke, ‘ekagé ɔ́wá muú, ekagé ɔ́kwé ulɔ́, ɔ́jogé ejo, ekagé ɔ́téné ntésé gebyɔ́. Onyegé manwaá, nógé nte wyeé ne mmá wyeé’.”

²¹ Mende yimbo aké, “Nlɔ́ mambélé mabé yina mako te dembáné.”

²² Jisɔs áwuúgémbo, ake ne ji, “Éla genó gema eyi ɔ́bɔ́ mampye, cho, kpó unó byé uko ɔ́káré ñka yimbo mbaá bɔ́ geɱpo, ne ɔ́lɔ́ mankwólé me.

Mbɔ́gé ɔ́pyégémbo, ɔ́béé nye ne gefwa né mfaánebuú.”

²³ Mende yina awugé mechɔ́ ewé, byɔ́ úkɔ́ré ji, alɔ́ mansomé gefwa jii.

²⁴ Jisɔs agégé nnó metɔ́ egɔ́ ji wɔ́, aké, “Éjweré ne muú ñka akpe né gefwagé Esowo. ²⁵ Élú wáwá nnó *mpɔ́ mashwɔ́ne áshwá né embú ábyamé, ne nnó muú ñka akpe né gefwagé Esowo ágbárege.”

²⁶ Bɔ́ abi awuú mechɔ́ ewé ágií áké, “Ne ndé muú yi abɔ́ nyé geɱwá eyi gélagé byéé.”

²⁷ Jisɔs ashúú ebwó meko aké, “Genó eyi gepwɔ́gé ákwaá, gepwɔ́ fɔ́ Esowo.”

²⁸ Ne Pita ajɔ́ aké, “Gé esé delyaa unó sé uko, dékwɔ́lege wɔ́.”

²⁹ Ajɔ́gé mbo, Jisɔs ake ne baá utɔ́ bii, “Ngarege enyú wáwálé nnó muú ayi alyagé gepú jii, ye mendée wuú, ye baá bii, ye aɱmé bii, ye mma wuú ne nte wuú gétúgé gefwage Esowo, ³⁰ abe nyé ne bɔ́ ne gejamégé unó né mme yina, upwɔ́ ebi ji abɔ́ alyaa ne abe nyé ne geɱwá eyi gélagé byéé né mme ayi áchwɔ́ nye.”

Jisɔs ama gáré máǵáne aleé nkane ji agboó nye

(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)

³¹ Né gébé géfɔ́, Jisɔs ase baá utɔ́ bii áfyaneápeá, ájye tène melu ewéchá, eféé alɔ́ mangaré ebwó aké, “Wuúge esé dékwɔ́me mbo déjyeé né Jerosale, dekwɔ́négé éwú, unó uko ebi bɔ́ ekpávé Esowo ábɔ́ ásamé útaá Maá Nte Mekwaá, ubée nyé wáwálé. ³² Ásá nnó áfyé nyé ji né amú bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus, abi ájwyaáge nye ji, áshyé ji, ákpóo ji matye mmye. ³³ Átúlege nyé ji, ne áwá ji, yémbo ndɔ́ éléé ékwɔ́négé, akwilége nye né negbo.”

³⁴ Yé ndere Jisɔs ajɔ́ mbo, ángbá bii ákaá fɔ́ ula mechɔ́ ewíná wɔ́, ebwó alá tametame ye genó gema ágbaré né metɔ́ wɔ́.

Jisɔs apye muú ame nónómé agene

(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)

³⁵ Jisɔs aké akwonege né mekpó meti Jeriko, muú ame nónómé fɔ, ajwólé né mapea meti akɔɔ ŋka. ³⁶ Awúgέ nkane gejamégé bɔɔ áwyále, ákóge, mende yimbo agíí aké, Ndé mechɔ echwɔɔ?

³⁷ Ágaré ji aké, “Jisɔs ayi Nasaret ne akóge.”

³⁸ Mende yimbo awúgέ mbo, alɔ mankálégé aké, “Jisɔs, mpyáne Devid, gé me meshwé.”

³⁹ Bɔɔ abi abɔ ájyé mbe, álɔ manyáné ji nnó akwéné mejɔɔ. Ndere ányáne mbo ji, élu éké áchyé lé ji eshye nnó akálé kénké. Ne aké, “Mpyáne mfwa Devid, nkpa wɔ geká, gé me meshwé.”

⁴⁰ Jisɔs awúgέ mbo aténé, atɔ bɔɔ nnó ajyé achwɔ ne muú ame nónómé yimbo. Ebwɔ áchwógé ne ji, Jisɔs agíí ji ake, ⁴¹ “Ndé genó wɔ ɔkélege mpyé eta wyé?”

Mende yina aké, “Ata, nkelege nnó ɔpyé me ngéné mbaá.”

⁴² Ne Jisɔs aké ne ji, “Lɔ yé mangéné. Ɖtoó mbo gétúgέ ɔfyéé metɔɔ wyé ne me.”

⁴³ Ténéténé yimbo alɔ mángéné mbaá ne akwolege ji, ne afege Eɔwɔ. Bɔɔ ako ágégé mbo, álɔ ntó mamféé Eɔwɔ.

Jisɔs ne Sakiyɔs

19 Jisɔs akwónégé melo Jeriko, alɔ mankogé. ² Muú kpaá *ánselé ŋkamakpo fɔ, abɔ alu eféé ayi akamege Sakiyɔs. Alu muú ŋka. ³ Awúgέ nnó Jisɔs akoge né melo bwɔ, afé mangé gefógé muú ayi Jisɔs alú, yémbo age ji wɔ gétúgέ bɔɔ ájamé ne alu mboó. ⁴ Eféé ne áboó gatelé ajyé kwɔ mfaá genɔɔ né mbaá yi Jisɔs akóge nyé nnó age ji. ⁵ Jisɔs akwónégé né genɔɔ yimbo, ape ame mfaá, agé ji. Aténé akú ji aké, “Sakiyɔs shúlé mme wáwá. Fina mbɔ mankre wɔ unkeé.”

⁶ Sakiyɔs awúgέ mbo ashúlé mme ténéténé, ase Jisɔs ne metɔɔ megɔmegɔ. ⁷ Bɔɔ ágégé nkane Jisɔs ajyé ne Sakiyɔs, álɔ manmené aké, “Mende yiná ajyé kpé unkeé mbaá muú ubeé.”

⁸ Ebwɔ ne ji ájwólégé mmu, ewyage Sakiyɔs akwilé téné aké, “Ata nkarege nyé unó ba nchyé geba mbaá bɔɔ gekpo, ye nnyé lé muú manwaá, nshúge nyé mboɔ genó eyimbo né malu ani.”

⁹ Jisɔs awúgέ mbo ake, “Ngarege enyú nnó, fina bɔɔ bi álu né gepú yina átane né efwyale gabo, gétúgέ mende yina alú ntó mpyáne Abraham. ¹⁰ Maá Nte Mekwaá, achwɔ le mankele bɔɔ bi ánomé né egbe ewe Eɔwɔ nnó apyé ebwɔ átáné né efwyale gabo.”

Nekanémejɔɔ baá defwe makpo aléé

(Mat 25:14-30)

¹¹ Ndere bɔɔ ábɔ áwuú mechɔ ewé, Jisɔs ama gáre ebwɔ nekanémejɔɔ eníné fɔ, getúgέ ji alé mé kwɔkwólé ne Jerosale ne bɔɔ aférege nnó *Gefwage Eɔwɔ géchwɔ lɔ ténéténé fa mme. ¹² Ajɔɔ aké, “Né gébé gefɔ maá mfwa fɔ alyá melo wuú, afé neke né melo fɔ ewé élu tete nnó ákwéréé ji elá gefwa ne achwógé ábé mfwa né melo wuú. ¹³ Gébé eyige achwɔ jyé, akú baá defwé bíí afya, akaré ebwɔ ŋka. Achyé yéndémuú gébagé ŋka, ne aké ne ebwɔ, ‘Delagé fa, kége gese ne ŋka yimbo kpaá te nkérege.’

¹⁴ “Ne ályaa ájyé, yémbo bɔɔ melo wuú ápá ji dɔɔ te átɔ bɔɔ nnó ájyé garé nnó, ‘Ebwɔ ákélege fɔ mende yimbo ábé mfwa bwɔ.’

¹⁵ “Yémbo ndere mende yimbo ajyé, ákwéréé ji ela ewémbo nnó achwɔ ábé mfwa. Ákérégέ meso, akú baá defwé bíí abi ji abɔ achyé ebwɔ ŋka nnó áchwɔ leré ji nsá ayi ebwɔ abɔɔ né ŋka yimbo. ¹⁶ Maá utɔɔ ayi mbe achwógé aké, ‘Ata gébagé ŋka eyi ɔbɔ chyé me, gépye mbɔ nsá úba ŋka úfyá.’ ¹⁷ Mende yina awúgέ mbo, metɔɔ ego ji ne aké, ‘Ɖpye dɔɔ,

olu maá utó melóméló, muú akage nere metó ne wo. Ndere ópélé eké genó ewé chájéné, nchyege nyé wo uto né maló á-fya nnó ópélé ájí.’¹⁸ Ayifo achwógé aké, ‘Ata gébagé nka eyi óchye me, gépye mbo nsá uba nka úta.’¹⁹ Ne ajó ne ayimbo aké, ‘Nchyege nyé wo malo áta nnó ópélé ájí.’

²⁰ “Ne ayifo achwógé aké, ‘Ata gé gébagé nka jyé. Mbo mpwé né gebagé ndeé mbelé.’²¹ Mbélé eji gétúgé nkaá nnó gepo jyé getóo ne mfó wo. Ne gébé eyigé fó osele unó detú. Okpane menyéé né mekó ayi olá kágé meso yi ápéne.”²² Mende yimbo ake né maá defwé yimbo, ‘Óbó gepo, uchuú mejó ebi ójó ne nséle mpa, mpa wyé. Ókaá nnó gepo yá getóo ne mma nséle unó detú ne mkpane menyéé né mekó ayi nlá kágé meso yi ápéne.’²³ Ndere ókaá mbo, ndé óbó olá fyé nka yá né gepúgé nka nnó nkeregé meso nse eji ne nsa wó?’

²⁴ “Eké ewyage ajó ne bó abi áténé efé aké, ‘Sége gébagé nka yimbo, déchyeé muú ayi awyaá uba ufya.’²⁵ Bóó bimbo áshya aké, ‘Ata, ji awya mé úba nka ufya.’²⁶ Ajó ne ebwó aké, ‘Kaáge nnó muú ayi abóge nsá né genó, ji ne á-máge gbeé ji ebwó, ne ayi álá abóó nsá yé ékéké genó ewé ji awya, ásélé nyé geji eta wuú, nnó álá amu mawa.’²⁷ Nána bóó mawámé ba, abi áshya nnó mbegeé fó mfwa bwó, chwóge ne ebwó, dewá né mbe ushu wa.”

Jisós akpe né Jerosale nkane mfwa

(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Jón 12:12-19)

²⁸ Jisós anérége manjó nekanémejó eni, aló mankwó ajyé né Jerosale. ²⁹ Ákwónégé kwókwólé né meló Betfage ne Betani baá malo áyi alú mfaá mékwé ewé ákuú nnó Olif, ató baá utó makpo ápeá nnó ábó mbe, ³⁰ aké ne ebwó, “Chogé né maá melo ayi alu mbo enyú né mbe, dek-

wónégé dégene nye maá géjuná ayi áshí ji ne muú álú danké wye, kaáge déchwó ne geji fa. ³¹ Ne mbóge muú agigé enyú nnó, ‘Waa aké dekaá *géjuná yimbo?’, gárege ji nnó, ‘Ata ne akélege.’”

³² Ne baá utó bimbo áfé, ájyége áge yéndégenó ndere Jisós abó ajó. ³³ Gébége ákaáge maá géjuná yimbo, mboó géjuná achwó gií ebwó aké, “Waa aké enyú dekaá géjuná yimbo?”

³⁴ Áshuú ji meko aké, “Ata ne akélege.” ³⁵ Áchwóge ne géjuná yimbo mbaá Jisós, áfere mandeé bwó ágyaá mfaá, ábwéé ji ajwólé mfaá. ³⁶ Ndere Jisós ajyé, bóó ájye ji mbe ágyaáge mandeé bwó né meti nnó ji akóge wyé.

³⁷ Ákwónégé mekpó Mekwe Olif, aló manshúle, ndere alé kwókwólé ne Jerosale, ne gejamége ánkwlé bíí, áchwóó ji meso ákwáne kénké, áfége Esówo né ufélekpá ebi ebwó ágené. ³⁸ “Mejé ebé ne Mfwa ayi áchwóó né mabo Ata ayi alú né mfaánebuú, eniné mfaá mfaá, ji ne achyége nesó.”

³⁹ Ne bóó Farasi bífó aké, “Ménleré weé baá utó byé ákwéné mejó.”

⁴⁰ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Kaáge nnó ye mbóge bóó bina ákwénége mejó, ye mataá ákálege nyé áfége Esówo.”

Jisós ali magbo getúge Jerosale

⁴¹ Ndere Jisós akwóné kwókwólé ne Jerosale, ape ewu dómee, meshwe akwó ji metó, aló manlilé ajóge ⁴² aké, “É é bóó Jerosale, fina enyú debó dekaá genó eyi géchyége enyú nesó, ne nana dekáge sé gejí. ⁴³ Gébé gekwónége nye eyigé bóó mawámé nyú, áchwóge áténé ekwó gepú ágyaá melo nyú mme, ákelé enyú mmu. ⁴⁴ Ápyégémbo, ákpéne nye mmu áwá enyú ako, áma amú upú enyú uko ne mbaá ala nye dede nnó ye ntaá nema nélagé mfaá eníne fó. Mbo ne ebéé nyé néndé enyú deshá mankaá bíí bi Esówo áchwóó mampóo enyú.”

**Jisɔs abú bɔ́ bi ákpoo unó né
mmu echa upe Eɔwɔ**

(*Mat 21:12-17; Mak
11:15-19; Jɔn 2:13-22*)

⁴⁵ Jisɔs alyágé melu ewémbɔ, akpe né mmu echa upe Eɔwɔ, alɔ mamfwéné bɔ́ abí ákpoo unó né mmu. ⁴⁶ Ndere ábuú ebwɔ aké, “Ásá né mmu ɲwe Eɔwɔ nnó, Eɔwɔ aké, ‘Gepú ya gebée nyé lé gepúgέ mmyemenene.’ Ne nana enyú débwalé géjí gelá melu ewé ánjó ábigé wyeé.”

⁴⁷ Ne Jisɔs alerege wye bɔ́ mmu echa upe Eɔwɔ yéndé bií. Né gébé yimbo anɔ́ baá abí ápyeé upe Eɔwɔ chóncho ne ánléré mabé Eɔwɔ ne ákpakpa melo ákélege meti nnó áwá jí. ⁴⁸ Yémbɔ ebwɔ áge meti wɔ́ néndé bɔ́ ájwalége yéndégébé áwú mekomejɔ́ Jisɔs ne ákelege fɔ́ nnó gechu jí gema gekoo mme detú.

Ágii Jisɔs mbaá ayi uto ebi utané

(*Mat 21:23-27; Mak 11:27-33*)

20 Bií fɔ́ Jisɔs abɔ́ alerege bɔ́ né echa upe Eɔwɔ, ágarege ebwɔ abya melómélɔ́ ayi atané mbaá Eɔwɔ. Ndere ájógembɔ, anɔ́ baá abí ápyeé upe Eɔwɔ chóncho ne Ánléré mabé Eɔwɔ, ne ákpakpa melo, áchwɔ choo ne bɔ́ bimbo, ² ágii Jisɔs aké, “Ndé uto ebi ɔ́wyaá mampye unó bina? Waá achyeé wɔ́ uto ubi?” ³ Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké “Me ntó nwyáá awa nkwe mangii enyú ayi debɔ́ manshuú me”. ⁴ Ne agii ebwɔ aké, “Waá achye Jɔn uto manwyaá bɔ́ manaá Eɔwɔ, Eɔwɔ waá akwaá?”

⁵ Álɔ manjɔ́ ne ate áké, “Ébege de-
jɔ́gέ nnó élé Eɔwɔ ne achyeé Jɔn uto bi, agige nye esé aké, ‘Ulannó ne delá kamé mekomejɔ́ wuú wɔ́.’” ⁶ Ne mbogé dejogé nnó, ‘Útané mbaá akwaá,’ bɔ́ ako áwáne nyé esé ne mataá gétúgέ ebwɔ ákaá wáwálé nnó Jɔn abɔ́ alu *Muú Ek-

pávé Eɔwɔ.” ⁷ Ne áké ne jí, “Ese dekaá fɔ́ mbaá yi uto bií utane wɔ́.”

⁸ Ne Jisɔs ashúú ntó ebwɔ meko aké, “Yé me ntó ngáregé fɔ́ enyú muú yi achyé me uto ne mpyé unó bina.”

**Nekanémejɔ́ bɔ́ uségé
ne mbɔ́ mekɔ́**

(*Mat 21:33-46; Mak 12:1-12*)

⁹ Jisɔs alɔ mangaré bɔ́ bina nekanémejɔ́ ake, “Mende fɔ́ abɔ́ atɔ́ mekɔ́, ape unɔ́ ebi ákuú vine, ábogé umpome bií ápye mmoɔ́. “Ase bɔ́ uségé afyé wye. Atane afé neke né melo fɔ́, ewú ne ábélé dɔ́. ¹⁰ Gébé gekwónégé eyigé ákyé umpomé bimbo, mbɔ́ mekɔ́ atɔ́ maá defwé wuú ama mbaá bɔ́ uségé bimbo nnó áchye ebií unó mbwé ebi utane né mekɔ́ ewémbɔ. Yémbɔ ebwɔ átulé maá defwé yimbo, ábú jí akéré amu amu. ¹¹ Ama tɔ́ ayifo, ebwɔ ágégé jí, áse jí ne matúlé, áchyé jí mekpo unɔ́, ábú ntó jí akéré amuamu. ¹² Mende yimbo ama tɔ́ maá defwé ayifo, bɔ́ bimbo átulé jí, afyé jí upa mmye, ne ája jí mmemme átó jí dafye. ¹³ Ne mbɔ́ mekɔ́ yimbo aké, ‘Mpye nyé nnó? Elú galógálɔ́ nnó ntó nana maá wa ayi ngboó ne jí dɔ́, ndɔ́fɔ́ ágegé nye jí, áchyege jí énogé.’ ¹⁴ Maá yimbo afé, ne ndere álé kwókwólé, bɔ́ bimbo ágé jí ne áké ne ate, ‘Gége menyeé geteé mbɔ́ mekɔ́ na, chwóge déwá jí, geteé jí geláa eyigé esé.’ ¹⁵ Ákpégé mmu mekɔ́, ája jí átó dafye, áwá jí.”

Jisɔs anerege nekanémejɔ́ eni, agii bɔ́ abí alú efeé ake, “Enyú deferé nnó mbɔ́ mekɔ́ yimbo apye nye nnó ne bɔ́ uségé bimbo? ¹⁶ Elú wáwálé nnó, abɔ́ manchwɔ́ awá bɔ́ bimbo achyeé mekɔ́ ewémbɔ mbaá bɔ́ abí cha.”

Bɔ́ bina áwúge mbo aferé ubée áké, “Eɔwɔ akamégé.”

“**20:9** Elú wáwálé nnó: Genɔ́ eyigé bɔ́ Isreli áselé umpomé bií ápye mmoɔ́ ákuú gejí né meko mekala nnó, *Grape.

¹⁷ Jis̄s aƳe ebw̄ó dómeé ne agií aké, “Ne nana genó eyigé ásáme mmu Ƴwe Ǝs̄w̄o geke nnó? Ásá nnó: ‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélómé, nēni ne nēlaá menó ntaá ayi ágbaré ekw̄o gepú.’”

¹⁸ Muú akwegé mfaá ntaá enine mb̄o, atyáge nye ubauba ne mb̄ogé nekwege muú mmye, muú yimbo alá nye yiliyili.”

¹⁹ Jis̄s agárégé nekanémej̄o eni, *Ánleré mabé Ǝs̄w̄o ne an̄o baá bi aƳe uƳe Ǝs̄w̄o áwúgé, ákaá nnó aƳoge mb̄o lé ne ebw̄ó, áb̄ó álú mampye Jis̄s wyé né gébé eyigémb̄o, yémb̄o áḡo gétúgé áf̄o amé b̄o.

Ágií Jis̄s mecho Ƴkamakpo

(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)

²⁰ B̄o bina ámal̄ó mankéle meti ewéché, ne át̄o b̄o nnó ájyé pyé eké áb̄o mechó ne Jis̄s w̄ó, nnó mb̄ogé Jis̄s akwegé nekwené meno, ebw̄ó ágb̄aré ji ájyé mbaá ámpané mpa abi átómé nye ji mbaá gómēna ayi Rom. ²¹ B̄o bimbo ájyégé ákú Jis̄s aké, “Ménleré, esé dékaá nnó dep̄o etiré ogárege ne olérege délú wáwálé. Op̄o f̄o meso ama. Olerege b̄o unó ndere Ǝs̄w̄o akélege wáwálé.” ²² Esé dekaá w̄ó, “Nnó ebé sé eké nnó déchyégé Ƴkamakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégé?”

²³ Jis̄s akágé nnó ápené mb̄o ji lé metáa, aké ne ebw̄ó, ²⁴ “Chwóge me ne sére s̄s̄ama. Áchwóge ne ji, agií ebw̄ó aké, Mekpo wá na ne mabo waá na ásamé né Ƴka eyi?” Áké ne Jis̄s, “Élé mekpo mfwa Rom ne mabo mií.”

²⁵ Ne Jis̄s aké ne ebw̄ó, “Chyēge Mfwa Rom genó eyí gélú ejíi ne chyēge ntó Ǝs̄w̄o genó eyi gélú eyi Ǝs̄w̄o.”

²⁶ Gef̄o eyigé Jis̄s akwyé meko ashúú ebw̄ó gepyē bȳo úk̄oré ebw̄ó mmu, álá

nyámé néndé ágé f̄o genó eyigé ji aƳeé w̄ó.

Ágií Jis̄s nkwé ayi muú akwilege né negbo

(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ *B̄o Jus f̄o abi ákú b̄w̄ó *Sadusi. Ebw̄ó alú b̄o bi áké muú agbógé akwilege sé né negbo. Áchw̄ó gií Jis̄s aké, ²⁸ “Ménleré, Mosis abo asá ebé ewéna mmú Ƴwe mabé sé nnó ‘Mb̄ogé muú abagé mendée wuú ne agbógé alyagé mendée yimbo ayi ebw̄ó álá byé maá w̄ó, meƳmó wuú ab̄o manse mendée yimbo né ukwi, nnó ábyégé baá ábélé né mabo ami mewené meƳmo yimbo.’” ²⁹ Ágare ji neka eni aké, áƳmó f̄o ákénéama abi ande álú abi átané nte ama. MeƳmó yi muú kpaá ab̄o abá mendée wuú ne agb̄o ayi ebw̄ó álá bye maá w̄ó. ³⁰ Ayi akwólege ji ase mendée yimbo né ukwi. Ayi mb̄o agb̄o ntó ayi ebw̄ó álá byé maá w̄ó. ³¹ Ǝpye wyémb̄o kpaá ebw̄ó ákénéama ágb̄o ako. Yé muú yi ábyené maá ne mendée yimbo ap̄o. ³² Ébélégé mendée yimbo ntó agb̄o.” ³³ Ájogémb̄o, ágií Jis̄s aké, “Ndere aƳmó bina ákénéama áb̄o ábané mendée yina, gébége ebw̄ó ako ákwilégé né negbo, mendée yina abeé nye ayi waá?”

³⁴ Ne Jis̄s ashúú ebw̄ó meko ake, “Né mme yina ande ábáné andée ne andée át̄o an̄o. ³⁵ Yémb̄o gébége b̄o abi Ǝs̄w̄o asélé nnó ákwáné, b̄o ákwilégé né negbo, ákpegé né mme yi achw̄ó nye, gébé eyigémb̄o, ye neba nébēé se. ³⁶ Ndere Ǝs̄w̄o aƳe ebw̄ó ákwilégé né negbo, ámagé gb̄o sé, néndé álú nkane makiénné Ǝs̄w̄o, ne álú baá Ǝs̄w̄o tē kwyakwyá. ³⁷ Mosis ntó aleré wáwálé nkane muú ágbógé ákwilégé né negbo. Asá abya gen̄o eyigé mewe ebo eluli wye gélá s̄oƳge ne akuú Ata Ǝs̄w̄o né melu ewémb̄o mmu Ƴwe wuú nnó, Ǝs̄w̄o

§§20:24 Elú wáwálé nnó: Ǝp̄of̄o sére élé *denarius, ayi éb̄o élú Ƴká b̄o Rom.

ayi Abraham ne ayi Asek ne ayi Jakɔb.
³⁸Mosis akúgέ ji mbo, éleré nnó Ɛsɔwɔ alu ayi bɔ́ abí álú abe. Ɛsɔwɔ apó fí Ɛsɔwɔ ayi awuú bɔ́, alu ayi bɔ́ abí álú abe, néndé bɔ́ ako álú abe né mbe ushu wuú.”

³⁹Jisɔs ajógé mbo, Ánleré mabé Ɛsɔwɔ abifo áké ne ji, “Ménleré ɔlu cho.” ⁴⁰Eb-wɔ́ áwúgέ mbo, mano bwɔ́ ákpe né mekwɔ́, yé muú ayi ama mua mangií ji nkwé apó.

Muú ayi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa alu maá waá

(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹Ewyage Jisɔs ntó agií ebwɔ́ awuú nkwé aké, “Bɔ́ ájɔge nnó Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa alu mpyáne mfwa Devid, ewena ébée mbo nnó? ⁴²Enyú dekaá nnó mfwa Devid asá né ηwe makwa wuú nnó:

‘Ata Ɛsɔwɔ ajɔ́ ne Ata wa nnó, jwólé fa né egbé ebwɔ́nye wa,

⁴³kpaá te gébé gékwónége nyé eyigé mpye bɔ́ mawámé byéé, álaá eké mboó genɔ́ nnó ónéré uká byéé mfaá.’

⁴⁴Ewéna éleré nnó Mfwa Devid akuú Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa nnó Ata wuú. Epyembo nnó ne *Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa ama alú mpyáne Devid?”

Jisɔs akwelé baá utɔ́ bií mbeé nnó ekage áse gepógé Ánleré mabe Ɛsɔwɔ

(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

⁴⁵Nana Jisɔs ajɔge lé ne baá utɔ́ bií ne bɔ́ ako áwúu ntó, aké, ⁴⁶“Sége gébé ne gepógé ánleré mabé Ɛsɔwɔ. Ebwɔ́ ág-bóo mamfyégé bɔ́ nkúu átyé átyé, ákéné, ágyaáge ntoné gese nnó bɔ́ átámégé ebwɔ́ ne énogé. Ágboó ntó mánjwólé né malu énogé né mmu macha mmyemenene. Ájyégé epaá, ájyaá lé malu afwa ne ájwólége. ⁴⁷Yémbo, mmyé egbóo ebwɔ́, áfwyálege akwi andée, áfɔ́ge upú bwɔ́, ne ama ákéne malumalu, ánénem-

mye áwyáge dɔ́ nnó ágilégé bɔ́ ame. Ndere ápyé mbo, áfyé lé getoó né mmye bwɔ́. Ákpéne nyé né efwyale ewé mebo.”

Ɛchýé mekwí mendée ayi alú mbyá

(Mak 12:41-44)

21 Ndere Jisɔs alú mmu echa upe Ɛsɔwɔ, apele dómee nkane bɔ́ ηka áchwɔ́ áfyé maŋka bwɔ́ mmu genó eyigé áfyé ηka Ɛsɔwɔ. ²Agé ntó mbya mekwí mendée fɔ́ ndere afyé baá ubaá ηgba ápeá. ³Ágégémbo aké, “Kaáge wáwálé nnó ηka yi mbyá mekwí mendée yina afye, ejá epwɔ́ eyi bɔ́ ako áfyé. ⁴Yéndémuú áferé ekeke ηka né gejamé eyi ji awyaá achýé, yémbo, ye lé mekwí mendée yina alu mbya, akwe ula géba jí achýé.”

Jisɔs agaré nkane gekpékpégé efwyale géchwɔ́ nyé meso gébé

(Mat 24:1, 2; Mak 13:1, 2)

⁵Baá utɔ́ bifɔ́ áló mamfégé echa upe Ɛsɔwɔ nkane átené ewú ne uchánchá mataá, ne ama afége uchánchá unó bi achýé nnó ánogé Ɛsɔwɔ. Efeé Jisɔs aké ne ebwɔ́, ⁶“Enyú degene unó bi, dema defeége yémbo gébé gékwónégé nyé eyigé amúu ewú ne yeé ntaá némaá eni nélaá mfaá nte nóp.”

⁷Ágií ji áké, “Menléré, nde gébé eyige depɔ́ tiré na depyé nyé? Nde genó eyi gélérege nyé nnó unó bi uchwɔ́ pyé?”

⁸Jisɔs ashúu ebwɔ́ meko aké, “Sége gébé nnó ékagé muú fɔ́ ábwólé enyú déno mewaa. Nénde, gejamégé bɔ́ áséle nyé mabo ma áchwɔ́ eta nyú, áké, ‘Me ne nlú’ ne ájɔ́ge nyé nnó, ‘Gébé gékwóné.’ Ájɔ́ge depɔ́ tí, déwugé fɔ́ ebwɔ́. ⁹Ne déwuú nyé ntó abya be kwɔ́kwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete, défɔ́ge fɔ́. Unó bina uko ubɔ́ mbe upye ne epófɔ́ nnó mme yina achwɔ́ kwýá ténéténé w’.”

¹⁰Jisɔs amajɔ́ ne ebwɔ́ ake, “Malɔ́ kpakpa ámmye nyé ne ate ne ate afwa ne bɔ́ bwɔ́ ámmye nyé ne ate, ¹¹Ukpékpé

unó upyɛ́ nyé mme yina anyíge ne eshye abwólé né gejamégé malu. Emímí mesa ekwéne nyé né malumalu, ne mamée áwáne nyé bɔ́. Unó bi úgyálege mane upyɛ́ nyé né nebuú manleré ubée unó bi uchwɔ́ pye.

Jisɔs agare ángbá bíí efwyale ewé ebwɔ́ agéne nye

(Mat 10:16-25; Mak 13:9-13)

¹²“Gemégé nnó unó bi upye; kaáge nnó bɔ́ ápyéne nye enyú, áma átulé enyú. Dekpene nyé unɔ́ mpa né macha mmyemenene ne áfyé nyé enyú deno. Ájyé nyé ne enyú né mbe ushu afwa ne bɔ́ gɔmena gétúgé dékamé nnó delu bɔ́ ba. ¹³Gébégé detenégé mbe ushu bɔ́ bimbɔ́, kaáge nnó debɔ́ mbɔ́ élé meti mangaré ebwɔ́ mekomejɔ́ Esɔwɔ́. ¹⁴Yémbɔ́ ekagé dechyé geme nyú efwyale, mamférégé unó bi dejóge nyé. ¹⁵Gébé gekwɔ́négé, nchyege nyé enyú denгарé mejɔ́ eti déjógé ye muú mawame nyú ayi anénége geyɔ́ ye manyé mbeé ábeé. ¹⁶Kaáge nnó bɔ́ enyú ne ákpóo nyé enyú, ye ébélé ánte nyú, ye ánmé nyú ye bɔ́ ula gepú nyú, ye ajeé nyú. Áchyége nye enyú mbaá ákpakpa melo, nnó détné unɔ́ mpa ne áwáne nye enyú bífɔ́. ¹⁷Bɔ́ ako ápaá nye enyú gétúgé délú ángwólé ba. ¹⁸Ye enkaá mejwe ewé éjúge nyé né mekpo nyú ekwé, enó epɔ́. ¹⁹Dekamégé metɔ́ ema, dekpéne nyé mmu genjwá eyi gelá gebyé.

Jisɔs agaré nkane áchwɔ́ nye Jerosale

(Mat 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰“Gébégé degégé nnó bɔ́ bee áno melo Jerosale mme, kaáge nnó gébé gekwɔ́né eyigé áchwɔ́ chɔ́ ewu. ²¹Gébégé mechɔ́ ewé epyegé, bɔ́ ako abi né gebagé mewaá Judiya ábó ajyé bíí mfaá makwe. Bɔ́ abi álú né melo ewémbɔ́ áboó ntó. Yéndémuú ayi atanégé mekɔ́,

ekage akyaá nnó ajyé mmu. ²²Kaáge nnó gébé eyigémbɔ́, élé bíí bi Esɔwɔ́ atɔme nyé efwyale né melo Jerosale mampye nnó unó bi ásáme mmu nwe wuú ubé wáwálé. ²³É é ebéé nye mbɔ́ nnó ne andéé abi álú ne mane yé ne abi áchyége baá mámbé. Esɔwɔ́ asɔ́ nyé metɔ́ ne melo ewé, ne bɔ́ ako ágéne nyé gebégé efwyale. ²⁴Áwáne nyé abifɔ́ ne desaá, áséle nyé abifɔ́ nkane bɔ́ denɔ́ré bee, ákaré átɔ́ né malo mako. Ne bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus ápwɔ́ nyé melo Jerosale, ne áchyége nyé ebwɔ́ efwyale, kpaá gébé bwɔ́ gébyé.

Unó bi upye nye gemégé nnó Maá Nte Mekwaá ákérege meso fa mme

(Mat 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵“Né gébé eyigémbɔ́, ágéné nye ufoɔ́ unó bi upye né nmeé ne mfaá ne ambe. Né mme, gewyágé mgbannyi eyi gé-tánege né ebeé mega, gepyé nyé gejamégé malo áfɔ́ nnó ebeé échwɔ́ kpá ebwɔ́. ²⁶Bɔ́ áwére nyé ne efó né metɔ́ getúge ákaá nnó unó bi úgyálege mane uchwɔ́ pyé né malo mako. Ne unó bi uwyaá uto né mfaánebuú unyíge nye, ²⁷ne ágéne nye nkane Maá Nte Mekwaá achwɔ́ né mmu gekó ne uto bíí, ne gekpékpégé énoógé. ²⁸Degégé nnó unó bi úl mampye, ténége, dégilé gétúgé dekaá nnó gébé gekwɔ́né eyigé Esɔwɔ́ achwɔ́ féré enyú né efwyale.”

Jisɔs agaré nkane unɔ́ bi úlálege bya

(Mat 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹Ne Jisɔs agaré ebwɔ́ nekanéme-jɔ́ ake, “Pége gepɔ́ge genɔ́ge fig ne unɔ́ uko ebi úlálege bya. ³⁰Gébégé degégé nnó unɔ́ bimbɔ́ úl mantó bya uke, dekaá nnó nshwɔ́né alé chwɔ́ lɔ́. ³¹Wyémbɔ́ ntó, gébége enyú dégége nnó unó bina upyɛ́, débɔ́ mankaá nnó Esɔwɔ́ achwɔ́ gbaré Gefwa jíí.

*21:29 Elú wáwálé nnó: Genɔ́ eyige ásámé né mmu nwe ákú nnó *fig.

³²“Ngarege enyú wáwálé nnó nnye eníné na négboó fí kpaá te unó bina ukó úpyéé. ³³Mfaá ne mme ákwyáge nye, yémbó mekomejó wa alaá te kwyakwya.

Sége gébé

³⁴“Sége gébé nnó dékagé dényéégé geṅwá, ne dényúgé mmóó dékwéné, ék-agé matóó nyú átáné ne Eṣṣwá. Ékagé dénérégé matóó né geṅwágé mme yina nnó ékagé bíí bimbo úbáné enyú nkane menya akwéne metaá. ³⁵Ne depó etiré bíí bimbo dégbárege nyé bóó ako abi álú fá mme. ³⁶Krómege mmye, dénéném-mye mbaá Eṣṣwá yéndégébé, nnó ji achyé enyú ešhye dékoó né efwyale ewé echwó nye. Depyégé mbó, detenege nyé mbe ushu Maá Nte Mekwaá ayi déla pó ne deba.”

³⁷Yéndé bíí Jisṣs alerege wyé bóó né echa upe Eṣṣwá. Anerégé, yéndé nkwale ajye né Mekwé Olif. ³⁸Ne yéndé dondo bóó ako áchwá, ajwólege mmu echa upe Eṣṣwá manwú mekomejóó wuú.

Ájóó geju manwá Jisṣs

(Mat 26:1-5; Mak 14:1, 2; Jón 11:45-53)

22 Ne gébé gébó géfíí eyigé ányéé epaá koó upú ne epaá bred yi alá muálé. ²Né gébé eyigémbó, anóó baá ámpyéé upe Eṣṣwá ne ánleré mabé Eṣṣwá, ábó ákégele meti nnó áwá Jisṣs bibí, nendé, áfóó nya bóó melo.

³Ne danchómelo akpe mmu metóó Judas ayi ákuú ji ntó Iscarat, maá utóó ama né geluágé abi áfyaneápeá. ⁴Ajye só ula ne Anóó baá ámpyéé upe Eṣṣwá ne bóó kpakpa abi ábáme echa upe Eṣṣwá, nnó ákpoó ebwó Jisṣs. ⁵Ebwá áwúgémbo, matóó ágó ebwó ne ákamé nnó áchyége Judas ḡka. ⁶Judas akamé mechó ewé ájóó ne álóó mankélégé meti ewé ji apyéé ne Jisṣs akpe ebwó né ámu nkane ge-jamégé bóó alá kágé.

Jisṣs anyéé epaá koó upú ne baá utóó bíí

(Mat 26:17-25; Mak 14:12-21; Jón 13:21-30)

⁷Bíí ebi áwáne maá egóḡme gepe mbaá epaá bred yi alá muálé, úkwónégé, ⁸Jisṣs ató Pita ne Jón aké, “Chógé depyé menyéé epaá *koó upú nnó esé deyje dényé éwú.”

⁹Ágíí ji áké, “Okelege nnó esé deyje de-tyéé menyéé éfí?”

¹⁰Ashuú ebwó meko ake: “Wuúge, mbógé deyjege, dekpégé né meló kpaá, degene nye mende fó ne ḡkwó manaá né mekpo, kwólege ji né gepú eyigé ji akpéne. ¹¹Gébége enyú dekpégé, gárege mbóó gepú nnó: ‘Ménleré aké, léré esé maá gepú áḡkeé, ayi ji anyéé nyé menyéé epaá koó upú ne baá utóó bíí.’ ¹²Ne mbóó gepú yimbo alerege nye enyú maá gepú ayi alú te mfaá enyóḡ ayi ákwyé mé ábélé. Pyégé menyéé yimbo éwu.”

¹³Áfí, ágé wye yéndégenó nkane Jisṣs abó agaré ebwó. Ne átyé ntó menyéé epaá koó upú yimbo.

Menyéé Ata Jisṣs

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Kór 11:23-25)

¹⁴Gébé gékwónégé, Jisṣs ne áḡgbá bíí áchwó áló manyé menyéé yimbo. ¹⁵Ne Jisṣs aké ne ebwó: “Mbó gejigé metóó manjwalé chóncho ne enyú nnó dényé epaá koó upú ne ḡé efwyale. ¹⁶Kaáge nnó me mmáge nyé sé epaá ewená kpaá te depó etiré epaá ewé débée wáwálé, gébége Eṣṣwá agbárege nyé gefwa jíí.”

¹⁷Ne abweé amó ne mmóó né mmu, achyége matame mbaá Eṣṣwá, achyéé mmóó mimbo mbaá áḡgbá bíí aké: “Sége dényú, déchuú áte. ¹⁸Ngarege enyú wáwálé nnó, élo nana epyégé mbe, nnyú sé mmóó mina te gébé eyigé Eṣṣwá aké agbarege gefwa jíí.”

¹⁹ Abó ntó bred, áchyege matame mbaá Eṣṣṣṣ, agyá nto bred yimbo ubauba achyeeé bwó aké, “Gége menyammye wa [ayi nchyege né gétúgé enyú. Pyége wye na mantége negbo na.” ²⁰ Áke ánérege manyeeé menyeeé, ama bó amó ne mmóó né mmu, aké, “Amo yina, élé *menomenyeeé meke ewé Eṣṣṣṣ anyeeé nye ndere manoó ma magbélege nye né mme né gétúgé enyú.]

²¹ Yélé njógembo, muú ayi akpóo nye me alu fá né ujwólé bina. ²² Kaáge nnó Maá Nte Mekwaá agbóo nye wye nkane Eṣṣṣṣ ameeé abelé, yémbo utonkwa ube ne muú ayi akpóo nye ji.”

²³ Ángbá bíí áwúgé mbo, álo mangií ate aké, “Waa álú né geluáge sé ayi apyé nye gefóó genó eyíge na?”

Ángbá Jisṣṣ ányeeé mbeé mechó dékpakpa

²⁴ Né gébé gefó, ángbá Jisṣṣ álo mbeé manyége ne ate, nnó waa álú muú kpaa né geluáge bwó. ²⁵ Jisṣṣ awúgé mbeé bwó, ajóó ne ebwó aké, “Gé na ne afwa mme abi alá pó bóó Jus ápyeeé. Ágárege nnó uto melo meko úlú ebwó né ámu, ájyárege bóó ne uká, ne ama ákélege nnó bóó ákwáné galógaló ayi ebwó ápye. ²⁶ Yémbo, ébége fó mbo ne enyú. Muú kpaa nyú abe nkane mamáné ne menombe abeeé nkane ménkpané defwé. ²⁷ Waa álú muú kpaa? Muú ayi áchóge ji menyeeé nnó anyé waa muú ayi áchwó ne menyeeé? Élé ji ayi áchóge ji menyeeé nnó anyé pó mbo? Yémbo me nlu né geluáge enyú ndere menkpané menyeeé.”

²⁸ Jisṣṣ aké, “Yé ndere ngéne efwyale, enyú ne délú wye ne me. ²⁹ Gétú eyigémbo, mpye nye enyú nnó débé afwa wye nkane nte wa apye me ntó nlú Mfwa. ³⁰ Denye nye, denyú ne me né gefwa ya. Dejwolege nye ntó ndere afwa mampané depó né matoó áfyáneapeá ayi bóó Isreli.”

Jisṣṣ agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Jón 13:36-38)

³¹ Jisṣṣ akú Pita aké, “Simun, Simun! Gé ngarege wó nnó danchomeló ase uto nnó amuaá enyú, mamféréé matóó nyú ne me nkane ácháge esa, áférege ukwáó.

³² Ne me nnenemmye mbaá Eṣṣṣṣ nnó ékagé wó óféréé metóó wye ne me kánká. Metóó wye emagé béne, fyé aṣmé byé eshye.”

³³ Pita ajóó ake, “Ata, me mkpomé mmye manjye deno ne wó ne ye mangbó ne wó.”

³⁴ Jisṣṣ ake, “Pita gé, gó ngaré wó nnó, gemége nnó meno mekwó akú fína wó óshyáa nye nnó ókágé me kpaáte ukúkúle uléé.”

Jisṣṣ agaré baá utóó bíí nnó ákpómé mmye

³⁵ Ne Jisṣṣ ama jóó ne ángbá bíí aké, “Tége nkane ntómé nyá enyú neke nká pó, geba pó ne unó uká ebichá pó, genó geli nya enyú?”

Ne ebwó áke, “Ngba, ye genó eyi geli esé gepó.”

³⁶ Agaré ebwó áke, “Nana muú yi awya nká menyeeé jíí abó, ne geba ntó. Ne muú yi alá pó ne esaá akpó nkú wuú asé nká yimbo ana esaá. ³⁷ Wuúge, Ásá genó gefó mmu ḡwe Eṣṣṣṣ nnó, ‘Áfyee nye ji né geluáge bóó nchye.’ Genó yina gépye nye me wáwálé. Enyú debó mankaá nnó yendé genó eyigé ajóó atome ne me gébó mambé wáwálé.”

³⁸ Ne ángbá bíí aké, “Ata dewyá de-saá depeá fa.” Jisṣṣ ake, “Lyáge mechó ewémbo.”

Jisṣṣ anemmye né Mekwe Olif

(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)

³⁹ Jisṣṣ ályáge gepú eyigémbo, afé né Mekwe Olif nkane ji apye mé, ne baá utóó bíí, ákwólé ji ntó. ⁴⁰ Áké ákwónge né

melu ewémbɔ, agaré ebwɔ aké, “Négemmye mbaá Eɔwɔ nnó ékágé enyú dékpé né mmuameno.”

⁴¹ Ne alyá ebwɔ afé mbe gachyé, ató manó mme alɔ manemmye mbaá Eɔwɔ aké, ⁴² “Nte, mbɔgé ejigé wɔ, féré amó efwyale yina né eta wa ábé tete, yémbɔ pye genó eyigé wɔ ɔkelege, epófó eyigé me nkélege.” ⁴³ [Gébégé anénemmye mbaá Eɔwɔ, ekiénné Eɔwɔ étané mfaánebuú echwɔ fyé ji metɔɔ. ⁴⁴ Ne gekpékpégé mesómé né metɔɔ, Jisɔs anemmye ne eshye kpaá njúnjú atáné ji mmye achyege mme nkane denkáré manoó.]

⁴⁵ Ji ánerégé mánemmye, akwilé akeré mbaá yi ángbá bíí álú. Abané ebwɔ ndere ábélege géjyá gétúgé ápwá né masómé. ⁴⁶ Ape ebwɔ agíí aké, “Debelege nde? Kwélége ka, négemmye mbaá Eɔwɔ nnó ékágé dékpé né mmuameno.”

Ápye Jisɔs

(*Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jɔn 18:3-11*)

⁴⁷ Ndere Jisɔs alu jɔ́ge, njuné bɔɔ néchwɔ ne Judas, ngba ama né gelu-ágé abi áfyaneápeá. Judas aja ebwɔ meti, achwɔgé, afé mbe atyá Jisɔs. ⁴⁸ Atyágé ji mbo, Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Judas ɔkpó lé Maá Nte Mekwaá né mantýá ji nnó bɔɔ ákaá ne ápye ji?”

⁴⁹ Gébégé ángbá Jisɔs ágené nnó mechɔ kpaá élé chwɔ, agíí aké, “Ata debɔ desaá delɔ úmye?” ⁵⁰ Ne ngbá Jisɔs ama né geluágé bwɔ, ajuú aparanja, alɔ manké memfwé *Étúkpé ámpyézé upe Eɔwɔ, asɔ etu ewé egbé ebwɔnye.

⁵¹ Ne Jisɔs agaré bɔɔ bíí aké, “Dépyegé sé mbo, lyáge ebwɔ.” Aferé ebwɔ wuú ata etu memfwé yimbo, eferé.

⁵² Ne Jisɔs abwɔlé eta *Anɔɔ baá ámpyézé upe Eɔwɔ ne ámbamé echa upe Eɔwɔ ne ákpakpa melɔ abi áchwɔ mampye ji. Agíí ebwɔ aké, “Enyú dech-

wɔ na ne bɔ aparanja ne mámbó unɔɔ mampye me nnó me nlu menjó? ⁵³ Ndo ndo ne ndo njwɔlege ne enyú né echa upe, enyú deta me ebwɔ mmye wɔ. Yémbɔ gébé eyige nyú gékwané nana, dechwɔ né uto dánchɔmeló ayi mfwa utuú.”

Pita ashya nnó ji akágé fɔ Jisɔs

(*Mat 26:69-70; Mak 14:66-72; Jɔn 18:15-18, 25-27*)

⁵⁴ Ne bɔɔ bina ápye Jisɔs áfé ne ji né dachi étúkpé ámpye upe Eɔwɔ. Ne Pita ala te meso, akwɔlege ebwɔ gachyéé, gachye. ⁵⁵ Ákwónégé, abané bɔɔ bí ásené mewe né dachi áwyá. Pita achwɔ jwɔle ntó né geluáge ebwɔ. ⁵⁶ Ménkpané defwé ama né dachi yimbo ayi alú mendée, agégé Pita né gengbɔ́gé mewe nkane ajwɔle, ape ji domeé, aké, “Mende yina ntó abɔ alu ne Jisɔs.”

⁵⁷ Pita ake, “Chaá-ó! Mesɔ mendée nkágé ji.”

⁵⁸ Ewya ye wɔ, mende fɔ agé Pita ake, “Wɔ ntó ɔlu muú bwɔ ama.”

Pita ake, “Me detuú-o!”

⁵⁹ Ewya genógé nchwáneke, mende ayifɔ aké, “Wáwálé gebíí gepɔ mmu mende yiná ntó abɔ alu ne Jisɔs, ji ntó atané gebagé Galilíí.”

⁶⁰ Ne Pita ake, “Ge da, me kágé ewe wɔ jóge mbo.”

Wye nkane ji alú jóge mbo, menɔ mekwɔ akú kɔkɔɔlɔkɔɔ. ⁶¹ Ata Jisɔs akó geme apé Pita. Ame bwɔ átuú, ne Pita ate mekomejɔɔ ayi Ata Jisɔs abɔ agaré ji nnó, “Gemégé nnó menɔ mekwɔ ákú, ɔshya nyé ukúkúle uleé nnó ɔkágé me.”

⁶² Gébégé Pita áteé mekomejɔɔ yimbo, afe dafye, anyɔ meko ngbó ali segé segé.

⁶³ Bɔɔ bí ábáme Jisɔs, álɔ manjwýá Jisɔs, ne átúlege ji. ⁶⁴ Áwé ji ndeé né ame, ne ágíige ji aké, “Waá adoó wɔ? Garé esé mbɔgé ɔkage.” ⁶⁵ Ne ebwɔ áma jú ji mashye mmye né gejamégé mati.

Jisɔs akpe unɔɔ mpa

(Mat 26:59-66; Mak
14:55-64; Jɔn 18:19-24)

⁶⁶ Bií újyágé, *ákpakpa melo, ne Anɔɔ baá ampye upe Eɔɔwɔ ne *Ánleré mabé Eɔɔwɔ áchomé né eso. Áchwɔ ne Jisɔs né mbe ushu bwɔ. ⁶⁷ Ágíí jí áké, “Wɔ ne ɔ́lú Muú yí Eɔɔwɔ akweré jí elá gefwa?”

Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “Mbɔge ngarégé enyú, dekámégé nye fɔ ne me. ⁶⁸ Ne mbɔgé ngíígé enyú nkwe dekámégé nyé fɔ manshuú me meko. ⁶⁹ Yémbɔ lo nana chó mbe, Eɔɔwɔ ayi áwya uto uko abelege Maá Nte Mekwaá né mfaá geluógé énogé né egbé ebwɔnye wuú.” ⁷⁰ Ajógé mbo, ebwɔ ako ágíí áké, “Wɔ ne ɔ́lú Maá Eɔɔwɔ?”

Jisɔs aké, “Élú wyé nkane enyú deɔɔ mbo.” ⁷¹ Ne ebwɔ áke ne ate, “Ndé gécha démage kéle bɔ ntésé? Esé ambɔɔ dewú mé genó eyi getané jimbo meno.”

Áfé né Jisɔs mbaá Palet

(Mat 27:1, 2, 11-14;
Mak 15:1-5; Jɔn 18:28-38)

23 Ebwɔ ájógé mbo, echomele meko ekwelé ká efé ne Jisɔs mbaá Palet. ² Ákwɔnégé éwu, álo maáma jí depɔ mmye áké, “Dépyé ményákwɔ yí ndere achɔɔ melo esé, achoge bɔɔ uká mme nnó áchyege fɔ nkamakpo mbaá Mfwa Rom, ne ama garege bɔɔ nnó jí ne alú Muú yí Eɔɔwɔ akweré jí elá gefwa.”

³ Palet agíí Jisɔs aké, “Wɔ ɔlu Mfwa bɔɔ Jus wáwálé?”

Jisɔs aké, “Élu nkane ɔjɔɔ.”

⁴ Ne Palet ajɔɔ ne anɔɔ baá abi ápyé upe Eɔɔwɔ ne gejamégé bɔɔ, áké, “Ngéfɔ gabo ayi mende yina apyé wɔ.”

⁵ Yémbɔ áshíí wyé ne ewú aké mende yina achoge bɔɔ uká mme, aleré né mme Judiya meko, alo né melo Galilíí kpaá akwɔné fá melo ewe.

Palet atɔ Jisɔs mbaá mfwa Herɔd

⁶ Palet awúgé mbo, agíí áké, “Mende yina ele muú Galilíí?” ⁷ Ákámégé, Palet atɔ Jisɔs mbaá Herɔd néndé Herɔd ne agbaré mboó melo yimbo. Né gébé eyigembo Herɔd abɔ alu né Jerosale. ⁸ Gébége Herɔd agené Jisɔs, metɔɔ ego jí dɔɔ, élé jí abɔ akelege mé mangé jí te gachií, néndé, jí abɔ awuú mé ngo Jisɔs. Ne abɔ awya uméé nnó jí agé ufélekpá ebi Jisɔs apye. ⁹ Ewyágé Herɔd agíí Jisɔs bɔ nkwe dɔɔ, ne yeé meko Jisɔs ashuú jí wɔ. ¹⁰ Agíígé mbo, *Anɔɔ baá ampye upe Eɔɔwɔ ne *Ánleré mabé Eɔɔwɔ áwɔ áchwɔ mbe, álo manjɔɔ depɔ eti Jisɔs apyé ne eshye. ¹¹ Mfwa Herɔd ne bɔɔ bee bií álo manjwyagé Jisɔs, áchyege jí mekpɔ unɔɔ. Ábɔ nkúu mfwa áfyé jí mmye, á-má átɔ jí akéré meso mbaá Palet. ¹² Né bií ebi mbo dejeé Palet ne Herɔd delo. Te gachi ebwɔ ábɔ alú máwámé ne ate.

Palet asɔ mpa nnó áwá Jisɔs

(Mat 27:15-26; Mak 15:6-15;
Jɔn 18:39—19:16)

¹³ Gébége ákeré meso ne Jisɔs, Palet akú ánɔɔ baá abi ápyé upe Eɔɔwɔ, ne ákpakpa melo, ¹⁴ áchwɔgé, áké ne bwɔ, “Mbe mbe, enyú dese mé mende yina dechwɔ ne jí eta wa deké achɔɔ melo. Ngíí jí bɔ nkwe né mbe ushu nyú, yémbɔ ngefɔ gabo yí mende yina apyé né depɔ etiré enyú déké jí akwé ebe wɔ. ¹⁵ Yé Mfwa Herɔd ntó age nnó mende yina akwé ebe wɔ, nkawú ne jí akéré meso eta esé. Góge ngaré enyú nnó mende yina apyé ye gabo fɔ ayi abɔ mangbó wɔ. ¹⁶ Yémbɔ nchyege nyé enyú ebwɔnye nnó átúlé jí ályá jí, ajyé.”

¹⁷ [Nkane gepɔgé gébé yimbo gélú, yendégébége epaá kwyakwya defwé, Palet aferege muú denɔ ama nkane bɔɔ bií ákelege.]

¹⁸ Ne ákalé ebwɔ ako áké, “Wá mende yina, esé dekelege élé Barabas.”

¹⁹ (Barabas abó akpe deno gétúgé achwáó ne efwyale né melo ne muú ayi ji ama wá.)

²⁰ Palet akelege meti manlyá Jisós ajyé, ne ama ajóó ne ebwó. ²¹ Ne ebwó ako ákalé áke, “Wó ji né gekwa, wó ji né gekwa.”

²² Né manjáne alé Palet ama gií ake, áwó ji nnó apye nnó? “Ndé gabo ayi ji ápyé?” Nge ye genó eyigé ji apyé ne njóó nnó áwó ji né gekwa wó. Ngarege ádó ji ályá ji ajyé.

²³ Né ebwó ádo delúlú áké, “Áwó ji né gekwa.” Makálé bwó áwerí uto Palet.

²⁴ Akamé ne asó mpa áké, “Ápye ne Jisós ndere ebwó ákelege.” ²⁵ Aferé muú yi ebwó ákélege ayi abó akpené deno gétúgé, efwyale ewe ji achyé ne muú ayi ji awáné. Gébégé áféré ji, Palet agbaré Jisós achyé ebwó, nnó ápye ndere ejí ebwó.

Áwó Jisós né gekwa

(*Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27*)

²⁶ Bóó bee áse Jisós né dachi Palet ále jyeé, ne nkane ebwó ákéne ájyeé, átuú ne mende fó ayi akú ji Simun, muú melo Seren, atané dondo yimbo né mewaá ajyeé Jerosale. Ágbaré ji áneré ji gekwagé Jisós né máńkóó nnó ji akpá akwólege Jisós meso. ²⁷ Ne gejamégé bóó ákwólege ji meso. Abifó élé andée, abi ákparé amú mekpo, álile, áyiage ne masómé ndere áteé efwyale wuú. ²⁸ Ne Jisós abwólé áké ne ebwó, “Andée Jerosale, déligé sé gétú ya, líge lé geme enyú ne baá enyú. ²⁹ Kaáge nnó né meso gébé bóó ájóge nyé nnó, ‘Éfwó ébé ne andée abi ákwené déńkwó ne abi ála alú danchyéé baá mámbé!’ ³⁰ Né gébé eyigémbo, bóó áshyáge nyé mmye nnó, ‘Échye mfaánebuú ashulé esé mmye, ye mme anií ese.’ ³¹ Ápyegémbo na ne genóó eyi gélú gebe, ne ebéé nyé nnó ne gegbógbógé genóó?”

³² Gébégé ájye wó Jisós, áse ntó bóó ubée apéa manjye wá choncho ne ji. ³³ Ákwónégé melú ewé ákuú nnó, “Uńkńkń makpo,” áwó Jisós né gekwa. Ne ama wó bóó ubée bimbo mfaá ukwa upea, ama né egbé ebwonye wuú, ne ayifó né egbé ebwobe wuú. ³⁴ Jisós áké, “Nté, gé ebwó meshwe, jinte gabo áyi ebwó ápyémbo, néndé ákágé.”

Bóó bee bina, ákpyá megyaá ákaré mandeé Jisós áfyé ate amú. ³⁵ Bóó átené éféé ápéle nkane áwóme Jisós né gekwa. Ne ákpakpa bóó Jus, áló manjwyágé ji áké, “Apoóge bóó bí chachá, akaágé poó fó ntó geme jí mbógé alú Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa.”

³⁶ Bóó bee ntó ájwyá Jisós, áchyeé ji mmóó amí mamyáme, ³⁷ ne áké, “Mbógé nnó ọlu Mfwa bóó Jus wáwálé, poó geme jyé.”

³⁸ Ásá ntó ńwé ába né gekwa né mfaá mekpo Jisós. Ásá wyéé áké, “Gé Mfwa bóó Jus na.”

³⁹ Muú ubée ama ayi áwómé ji ntó né gekwa ejí, aló manjwya ntó Jisós áké, “Pó ọlu Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa? Poó yé gemé jyé, ọpoó esé ntó.”

⁴⁰ Ne ayifó ashúlé ji yimbo ndo áké, “Wó ọfó fó Esówo? Ọlu ntó mmú efwyale nkane mende yina. ⁴¹ Esé ne wó debó nsá né gabo ayi esé depyé, nkawú ne dégéne efwyale ewé. Ne mende yina apyé gabo wó.” ⁴² Ne ajóó ne Jisós áké, “Ata te me gébége ọchwógé gbáre gefwa jyé.”

⁴³ Jisós áshuú ji meko áké, “Ngarege wó wáwálé nnó fina ọbe nyé ne me né meló Esówo.”

Negboné Jisós

(*Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30*)

⁴⁴ Kálánká efyáneépeá eké ékwónége, ńmeé enomé, gemmua gékwé né melo meko kpaá te kálánká eleé. ⁴⁵ ńmeé énomégé, ekat ewé ekaré metóó echa upe Esówo egyalé ubaá úpeá. ⁴⁶ Eké éwyáge,

Jisɔs alɔ mankále kɛŋké aké, “Nte mfyɛ gwe ya né amú jyé.” Ajɔgé mbɔ, ashulé kpyakwya geféré h-ɛ-m metɔɔ ekwé.

⁴⁷Muú kpaá bɔɔ bee ayi abɔ aténé eféé, agégé genó eyi gepyé, afeé ɛsɔwɔ aké, “Wáwálé, mende yina abɔ apyé gabo wɔ.” ⁴⁸Gejámégé bɔɔ abi abɔ áchomé eféé ápéle, ákeré upú bɔɔ amu meso kpákpáré, mashu mme tóntó né genó eyigé ebwɔ ágené. ⁴⁹Ajeé Jisɔs ako áténé tete ágéne depɔ etiré na. Abifɔ alú andée abi abɔ átané Galilíí ákwólé ji.

Ánií Jisɔs

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jɔn 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹Mendefɔ abɔ alu, akamege Josef, atané né melɔ Arimatya né gebagé mewaá Judiya. Alu nyá muú ayi alu cho, ne abelege mabé ɛsɔwɔ. Abɔ agile gébé eyigé ɛsɔwɔ achwɔ gbáre gefwa jíí. Yé élé alú ntó muú ama né geluágé ák-pakpa bɔɔ Jus, apɔ nyá meko ama ne ebwɔ nnó áwá Jisɔs. ⁵²Nkane Jisɔs agboó, afé mbaá Palet, ajye gíí nnó achyé ji genkwɔgé Jisɔs. ⁵³Palet achyé gé ji ebwɔnyɛ, ajye féré genkwɔgé Jisɔs né mfaá gekwa, afyalé géjí ne éshyé ndeé, ajye níí mmu menome ewé abɔ áchomé te gachií mmu etaravé, ewé ála álu ganíí muú wye. ⁵⁴Afyé ji mmu menome, nénde ákpomege mmye nnó bíí uwyaá ebwɔ ebi ulɔ nkwalé yimbo.

⁵⁵Andée abi átane ne Jisɔs né Galilíí, ákwólé Josef ne ágé ntó menome ne áma ágé ntó nkane áfyé ji né mmu. ⁵⁶Ákérégé meso né úpú bɔɔ ákwyé maweé gébé ami malómálɔ ami awáage mewu muú.

Bíí uwyaá bɔɔ úkwónégé, ebwɔ ágbeé mmye nkane ebé bɔɔ élú.

Jisɔs akwilé né negbo

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Jɔn 20:1-10)

24 Bíí mbe né uwyaá, andée bimbo ákpá maweé gebé ami ebwɔ ákwyé, dondo gemmuá mme áfé né

menome ewé aníí Jisɔs. ²Ákwónégé wyé, áge nnó, ábogéné mé ntaá égbé éma eniné abɔ ákweré embú menome. ³Ne gébé gé ákpené mmu menome, ákelé genkwɔgé Atá Jisɔs áge wɔ, ⁴ákwé tametame, áké ápéle ágé bɔɔ makpó apéa ne mandeé áyi áshwánege átené ebwɔ nenkuné mmye. ⁵Éfɔ ekwɔ bɔɔ metɔɔ, ámmo makpo mme. Bɔɔ bimbo ágií bɔɔ áké, “Ndé enyú dékelege muú yi alú mebe né geluágé abi ágboó?” ⁶Apɔ fa, akwilé né negbo, atane. Tége genó eyigé ji agaré enyú gébé gé enyú delú né Galilíí.

⁷“Abɔ aké, ‘Áchyége nyé Maá Nte Mekwaá mbaá bɔɔ ubeé, áwɔme nyé ji né gekwa, ne ekwónégé ndɔ eléé, akwilége nyé né negbo’.”

⁸Andée bina áte unó bí Jisɔs abɔ ajɔɔ, ⁹átané né menome áfé mangaré unó bi úpyé mbaá ángbá bíí abi álaá áfyaneama, ne áma garé ntó áŋkwólé Jisɔs ako. ¹⁰Andée bimbo élé, Meri muú melɔ Magdala, ne Joana ne Meri ayi Mmá Jemsi chóncho ne andée abifɔ ntó, agaré ángbá Jisɔs genó eyigé ebwɔ ágené. ¹¹Ne ángbá ákamé wɔ, áse nnó élú gebyɔ. ¹²Yémbɔ, Pita akwilé ka abɔ afé né menome, abyelé mme ape, agé lé mandeé áyi abɔ afyalé genkwɔgé Jisɔs. Ala meno mekpo fuú, ne akere meso mmu gepú jíí.

Ágé Jisɔs né meti melɔ Emaeus

(Mak 16:12-13)

¹³Wyé bíí bimbo, bɔɔ abi ákamé ne Jisɔs apéa, álya melɔ Jerosale ájye né maá melɔ ayi ákú Emaeus. Neke nelu genógé *ŋkpá neke ekénéama. ¹⁴Ndere ájyé, ádóo abya né depɔ deko etiré depyé. ¹⁵Nkane ádóo abya ákéne ajye, Jisɔs atané ebwɔ né meso ne alɔ manké ne ebwɔ. ¹⁶Yémbɔ áge ji, ne ákaá fɔ nnó élé Jisɔs wɔ. ¹⁷Jisɔs agíí bɔɔ aké, “Nde abya ayi enyú dékéne dédóo ne dembyɔ né matɔɔ enyú?”

Átené nyámeé, mmye meshwé meshwé. ¹⁸ Muú bwó ama, ayi ákú ji Klyopas agií ji aké,

“Wó mbi ne ɔlu menkéé fá meló Jerosale ayi ɔlá kágé depɔ etiré depyé mboó ndo eyína?” ¹⁹ Jisɔs agií aké, “Nde depɔ depyé?”

Ashuú ji meko áké, “Depɔ eti depyé mbaá mende yi akámege Jisɔs ayi muú Nasaret. Alu nyá gekpékpéégé *Muú Ekpávé Eɔwɔ. Ne apye ukpékpé ufélekpá ne agarege nyá meko mejɔ Eɔwɔ. Eɔwɔ afeé utɔ́ bíí, ye bɔ́ ntó afeé utɔ́ bíí. ²⁰ Yémbɔ anɔ́ baá abi ápye upe Eɔwɔ ne ákpakpa melo ágbare ji áchyeé nnó áwá ne áwɔ́ ji né gekwa. ²¹ Ne esé debɔ́ débelé uméé nnó ji ne Eɔwɔ atɔme nnó achwɔ́ áféré bɔ́ Isreli né efwyale. Elé mbo ndó éléé fi, eyi depɔ etiré na depyé. ²² Ekwyá mbo wó, andée fɔ́ abi alú né geluágé sé ápye esé dela meno mekpɔ fuú. Áfé né menomé gejyéjyégé bí. ²³ Yémbɔ áge fɔ́ genkwógé Jisɔs wó, ne ákere meso, ágere esé nnó ebwɔ́ ábɔ́ áge makiénné Eɔwɔ eké elé *ame gejyá, ágaré ebwɔ́ nnó Jisɔs alu mebe. ²⁴ Bɔ́ bifɔ́ abi álu né geluágé esé áfé né menome ne ágé yéndégenó wyé nkane andée bimbo abɔ́ ájɔ́, yémbɔ ebwɔ́ áge Jisɔs wó.”

²⁵ Jisɔs aké ne ebwɔ́, “Enyú dekenege, matɔ́ nyú álu dembyɔ́ mankamé unó bi bɔ́ ekpávé Eɔwɔ ásámé. ²⁶ Enyú dekaá fɔ́ nnó Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa abɔ́ mangé efwyale ne akpé mmu gefwa jíí wó?” ²⁷ Jisɔs alɔ́ mampye nnó ebwɔ́ ákaá unó uko ebí ásámé átome ne ji né mmu ηwe Eɔwɔ, manlɔ́ né ηwe ayi Mosis asamé, ɔkwóné né abi bɔ́ ekpávé Eɔwɔ ntó ásámé.

²⁸ Wyé nkane ála kwókwólé ne melo ewé ebwɔ́ abɔ́ ájyée, Jisɔs apye eké achwɔ́ koó, ²⁹ ebwɔ́ ágbé ji áké, “Béle fá ne esé néndé bíí ukoó, gemmua géle chwɔ́.” Akame, ne afé mámbelé ne ebwɔ́. ³⁰ Gébégé ajwólé ka mányé menyéé ne

ebwɔ́, abɔ́ nto bred achyé matame mbaá Eɔwɔ agyá achyé ebwɔ́. ³¹ Ténéténe yimbo ame ákaá ebwɔ́ mekpɔ, ebwɔ́ ákaá nnó gé Jisɔs na. Ne eke ewyage aseé ebwɔ́ né ame. ³² Álágé meso, áké ne ate, “Pɔ́ mane magyalé esé gébége ábáné esé né meti agárege ese depɔ etiré délú mmu ηwe Eɔwɔ?”

³³ Ténéténe yimbo, ákwilé, ákere meso né Jerosale, áge baá utɔ́ afyaneama choncho ne áñkwólé Jisɔs abifɔ́. ³⁴ Abi afyaneama áke, “Élú wáwálé, Ata akwilé né negbo, Simun agé ji mebe.”

³⁵ Abimbo ápeá ágaré ntó ebwɔ́ ewé ebɔ́ épyé né meti, ne gébége Jisɔs agyalé bred ne ebwɔ́ álé ká ji.

Jisɔs aleré mmye mbaá ángbá bíí

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jɔn 20:19-23; Aηg 1:6-8)

³⁶ Gébégé ebwɔ́ álu garégé depɔ tí, Jisɔs jimbo akpe atene metɔ́ metɔ́ bwɔ́ aké, “Neso nébé ne enyú.”

³⁷ Yémbɔ ebwɔ́ ábɔ́ efɔ́, áferege nnó ebwɔ́ ágéne mbo le muú nefeó. ³⁸ Jisɔs agií ebwɔ́ aké, “Nde mane magyálege enyú? Enyú debyɔme mbo ndé? ³⁹ Pége amu ya, ne uká bá ne dekaá nnó elé me mboó. Tage menyammye wa dewú ndere alú, muú nefeó ábeé fɔ́ ne menyammye ne ugoó nkane enyú degene mbo me.”

⁴⁰ Jisɔs ajógé mbo, aleré ebwɔ́ amu jíí ne majya jíí. ⁴¹ Yémbɔ ákwé tametame mmu nechɔ́chɔ́ ne ákélégé fɔ́ mankamé. Eféé mbo Jisɔs agií bwɔ́ aké, “Dewyáá menyéé fɔ́ fá manyé?” ⁴² Ábɔ́ mboó meshuú ayi ábɔ́ átyé, áchyeé ji. ⁴³ Ase anyé né mbe ushu bwɔ́.

⁴⁴ Ake yé ne ebwɔ́, “Genó eyigé enyú dégene fina élé eyigémbɔ́ ngaré enyú gébége debɔ́ délú choncho. Nké unó uko ebí abɔ́ ásámé átome ne me né mmu ηwe Mosis ne abi bɔ́ ekpávé Eɔwɔ ne ebí ásámé nto né mmu ηwe makwa Eɔwɔ, úbɔ́ mambé wáwálé.”

⁴⁵ Ndere Jisṣs ajṣṣ mbo, anené ebwṣ defṣṣ nnó ákaá mekomejṣṣ ayi alú né mmu ḡwe Ḙṣṣṣṣ. ⁴⁶ Ne ajṣṣ ne bwṣ aké, “Ábṣ ása nnó, Muú yi Ḙṣṣṣṣ akw-eré ji elá gefwa abṣ mangé efwyale ne ágbó, ne ndṣ ekwṣnégṣ eléé, akwilege nyé né negbo. ⁴⁷ Álṣ nye né Jerosale ne ájye né malṣ mako mangárégṣ mekomejṣṣ Ḙṣṣṣṣ né mabo míí nnó bṣṣ ákwṣré matṣṣ bwṣ ne Ḙṣṣṣṣ ajinte gabo bwṣ. ⁴⁸ Enyú delu bṣṣ bí degéné unó bina, ne debṣ mangaré bṣṣ ubi. ⁴⁹ Ntṣme nyé enyú echye ewé nte wa abṣ anyémeno manchye enyú. Yémbṣ jwṣlege fa né

melṣ kpa ewé, kpaá té gébé gékwṣnege nyé eyigé uto bimbo utánege mfaánebuú uchwṣ enyú mmye.”

Jisṣs akwṣ afé mfaánebuú

(Mak 16:19-20; Anḡ 1:9-11)

⁵⁰ Jisṣs ase ebwṣ afé kwṣkwṣlé né melṣ Betani, efeé mbo abweé amu mfaá ajé ebwṣ. ⁵¹ Ndere ajéle ebwṣ, alya bwṣ alṣ mankwṣ ajye né mfaánebuú. ⁵² Efembṣ, baá utṣṣ bi álṣ mamféé ji ne ákeré meso né Jerosale ne gejamégṣ nechṣchṣ. ⁵³ Ne yendégébé ájwṣlege mmu echa upṣ Ḙṣṣṣṣ, áféḡge Ḙṣṣṣṣ.

Abya melóméló Jisós Kras ndere

JÓN

ásamé

Mekomejɔ́ɔ ayi achwɔ́ɔ ne geɲwá

1 Gemegé nnó mme yina alɔ, mekomejɔ́ɔ abo alú mé. Mekomejɔ́ɔ yimbo abo alu ne Ɛsɔwɔ ne mekomejɔ́ɔ yimbo abo alu Ɛsɔwɔ. ² Abó alú mé ne Ɛsɔwɔ té ula ulɔɔ.

³ Unó uko ebi Ɛsɔwɔ akwyéé uké ne ji. Ji ábé dampɔ, mmbɔ yé geno gema gepɔ.

⁴ Mekomejɔ́ɔ yimbo ne awyaa geɲwá. Ne geɲwá eyigémbo gelú lé geɲgbɔ mbaá akwaá. ⁵ Geɲgbɔ eyigémbo gegenégé né mmu gemmua, yémbo gemua gékágé kweré gejí.

⁶ Ɛsɔwɔ abó atɔ mende fɔ ayi ákuú ji nnó Jón, ⁷ Jón achwɔ́ɔ ndere ntese, mangaré akwaá genó eyigé geɲgbɔ eyigémbo gelú, nnó ebwɔ awú áfyéé metɔɔ ne gejí. ⁸ Jimbɔɔ apófɔ geɲgbɔ eyigémbo, achwɔ́ɔ lé nkane ntese mampye akwaá ákaa geɲgbɔ eyigémbo. ⁹ Geɲgbɔ eyigé wáwálé, eyi gegenégé mbaá yéndémuú, gebo gechwɔ́ɔ fa né mme.

¹⁰ Ji abó alú fa mme, ne yé elé mme ayi Ɛsɔwɔ akwyé akené ne jí, bɔɔ mme akaá fɔ ji wɔ. ¹¹ Ji achwɔ́ɔ né melɔ wuú, bɔɔ melɔ wuú ásé fɔ jí wɔ. ¹² Yémbo bɔɔ ako abi ásélé ji, áfyéé matɔɔ ne ji, áchyeé ebwɔ ebwɔnye mambe baá Ɛsɔwɔ. ¹³ Gefɔɔ eyigé ábyéné ebwɔ, gepófɔ ndere akwaá ábyene baá. Ne epófɔ ntó ndere akwaá ákelegé, epófɔ ntó ndere nte akelege. Nebyene bɔɔ netane mbaá Ɛsɔwɔ.

¹⁴ Mekomejɔ́ɔ yimbo, abwólé mekwaá, ajwólé fa mme ne ese, alere galógálɔ ayi apwɔ amu ne ajógé depɔ etire delú wáwálé. Degé enoge ewé ji awyaa, ewé ji aséle mbaá Nte wuú ndere danchi Maá.

¹⁵ Jón agarege bɔɔ geno eyigé ji agene getóme ne Jisós, ajógé kenke aké, “Gegé

muú ayi njóógé nya nnó, ‘Ji ayi achwɔ́ɔ mbo me meso apwɔ me, néndé gemegé nnó ábyé me, ji abo alu mé.’”

¹⁶ Ne gétúgé galógálɔ wuú apye ese ako debɔ nebo matimati. ¹⁷ Mabé Ɛsɔwɔ aké ne Mosis yémbo galógálɔ ne wáwálé áke ne Jisós Kras. ¹⁸ Yé muú ama ayi agene me Ɛsɔwɔ apɔ ekose danchi maá wuú. Ji alu ntó eke Ɛsɔwɔ. Ji ayi alu fíí ne nte wuú ne apye bɔɔ akaá gefɔɔ eyigé nte alu.

Mekomejɔ́ɔ ayi Jón menwyaá bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ ágarége

(*Mat 3:1-12; Luk 3:1-18*)

¹⁹ Ákpakpa bɔɔ Jus né Jerosale áto ámpyeé upe Ɛsɔwɔ ne ámpoó ámpyeé upe Ɛsɔwɔ nnó áchwɔ́ɔ ágíí Jón nnó ji alú waá? Agigé mbo,

²⁰ Jón ashya fɔ mangaré ebwɔ wáwálé wɔ. Ge na ne ji agare, aké “Me mpófɔ Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa.”

²¹ Ágí ji áké, “Ne wɔ ɔlu waá? Nnó wɔ ɔlu elé Elija.” Ne Jón ashúú ebwɔ meko aké, “Ngba me mpɔ.” Áma ágíí ji áké, “Nnó wɔ ɔlu muú ekpávé Ɛsɔwɔ?” Ama ashúú ebwɔ meko aké, “Ngba.”

²² Áké, “Wɔ ɔlu waá yeé, shúú esé meko ayi deɲye garé bɔɔ abi atómé esé. Wɔ mboɔ oké ɔlu waá?”

²³ Ne Jón ashúú ebwɔ meko aké, “Me nlu meko muú fɔ ayi ábéne né mashwɔne nnó, nyage meti Ata ebe cho; mbo ne Asaya muú ekpávé Ɛsɔwɔ abo ajɔɔ.”

²⁴ Bɔɔ dentɔɔ bina álu ntó ekwɔ bɔɔ Farasi, ²⁵ Ne ágíí Jón áké, “Ulannó wɔ ɔwyagé bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ mbogé ɔpófɔ Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa, yé elé Elija yé ebé elé muú ekpávé Ɛsɔwɔ ayi abo agare nnó achwɔ́ɔ?”

²⁶ Jón ashúú ebwɔ meko aké, “Me, nwyage enyú ne manaá Ɛsɔwɔ mamí-mamí, yémbo muú fɔ alú fa metɔɔ metɔɔ enyú ayi délá kágé ji. ²⁷ Achwɔ́ɔ mbo me meso, me nkwané yé muú ayi akágé manyíí unó uka ebií wɔ.”

²⁸ Unó bi na uko upye né melo Betani né egbé ebeé Jodan mbaá Jón awyagé bɔ́ manaá Eɔwɔ.

Jisɔs alu maá egɔŋme Eɔwɔ

²⁹ Bii uyyagé Jón agé ndere Jisɔs achwɔ́ eta wuú, aké, “Gégé maá egɔŋme Eɔwɔ ayi akpáné gabo akwaá fa mme.

³⁰ Ji ne me mbo njɔ́ge ntome ne ji nnó, ‘Muú fɔ achwɔ́ mbo me meso ayi apwɔ́ me néndé gemége nnó ábyé me ji abɔ́ alu mé.’ ³¹ Me mboɔ́, mbo nkaá fɔ́ ji wɔ́. Yémbɔ ula bi me nwyagé bɔ́ manaá Eɔwɔ úlú élé mampye bɔ́ Isreli akaá ji.”

³² Ne Jón agaré bɔ́ geno eyigé ji agene, aké, “Ngé Mendoó Ukpea ndere etané mfaánebuú éké gepwine echwɔ́ téné ji mmye. ³³ Me mboɔ́, nkaá fɔ́ ji wɔ́, yémbɔ muú ayi atómé me nnó nwyaá bɔ́ manaá agaré me aké, ‘Muú ayi ɔ́gené Mendoó Ukpea éshúlege etené ji mmye, ji yi mbo ne alú muú ayi awyagé bɔ́ ne Mendoó Ukpea.’ ³⁴ Me ngé ndere epyembo ne Jisɔs, ne ngarege enyú nnó ji alú Maá Eɔwɔ.”

Baá utɔ́ abi Jisɔs abɔ́ mbe akuú

³⁵ Bii ebifɔ́ uyyagé, Jón ama aténé efeé ne baá utɔ́ bii afea. ³⁶ Ndere agéne Jisɔs akene ajye, ajɔ́ ne baá utɔ́ bii aké, “Gégé maá egɔŋme gepégé Eɔwɔ mbo.”

³⁷ Ne baá utɔ́ bii bimbo apeá áwúgé ndere Jón ajɔ́ mbo, ákwólé Jisɔs. ³⁸ Jisɔs ábwólégé ushu meso agé ebwɔ́ ndere akwólégé ji, ágií ebwɔ́ aké, “Enyú dekelégé ndé?” Ebwɔ́ aké ne ji “Rabi wɔ́ ɔ́jwólege efɔ́” (Ula Rabi uténe nnó menleré).

³⁹ Aké ne ebwɔ́, “Chwɔ́ge dégé mbaá ayi me njwólege.” Ebwɔ́ ákwólé yé ji ájye gé mbaá awu, álá ewú ábelé ne ji bii bimbo. Gébé eyigémbo gébɔ́ gélú kálánká eni né nkware.

⁴⁰ Ne baá utɔ́ bina apeá abi áwuú ndere Jón ajɔ́ ákwólé Jisɔs, ama ele Andru meŋmo Simun Pita. ⁴¹ Andru abɔ́ mbe akelé meŋmo wuú Simun. Agégé ji,

agaré ji aké, “Esé degé Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa.” Mabo ami na, malu wye mabo mami mamaá ne Kras. ⁴² Asé yé Simun afé mbaá Jisɔs ne Jisɔs apé ji domeé, aké, “Wɔ́ ɔ́kamege Simun maá Jón, akuú nye ntó wɔ́ nnó Sefas.” Sefas alu wye mabo mami mamaá ne Pita. (Ula Pita utene nnó etárávé.)

Jisɔs akú Filip ne Nataniel

⁴³ Bii ebifɔ́ uyyagé, Jisɔs akpome mmye manjye Galilii, ndere ajyeé agé Filip, ajɔ́ ne ji aké, “Kwólé me.”

⁴⁴ Filip ntó atané Betsada maá melo ayi Andru ebwɔ́ ne Pita atane wye. ⁴⁵ Filip akele Nataniel. Agégé ji, agaré ji aké, “Esé dégé muú ayi Mosis asamé né mabé atome ne ji ne bɔ́ ekpávé Eɔwɔ ntó ásá ato ne ji. Alu Jisɔs muú Nasaret maá Josef.”

⁴⁶ Nataniel akale aké, “É é! Genó gelógéló ntó gétánege né Nasaret.”

Filip aké, “Chwɔ́ kpa ame jye ɔ́gé.”

⁴⁷ Jisɔs agégé ndere Nataniel achwɔ́ eta wuú, aké, “Gé maá Isreli ayi wáwálé na. abwólége fɔ́ dembwóle.”

⁴⁸ Nataniel agií ji aké, “ɔ́pye nnó ne ɔ́kaá me?” Jisɔs ashuú ji meko aké, “Gemégé nnó Filip akú wɔ́, me ngé me wɔ́ né ulaá genɔ́ eyigé ákuú nnó fig.”

⁴⁹ Nataniel awúgé mbo, aké, “Ménleré wɔ́ ɔ́lu Maá Eɔwɔ, ɔ́lu nto mfwa bɔ́ Isreli.”

⁵⁰ Jisɔs aké ne ji, gétúgé ngaré wɔ́ nnó ngé wɔ́ né ulaá genɔ́ eyigémbo, “Ne ɔ́fyé metɔ́ ne me? ɔ́géne nye ukpékpé unó bi upwɔ́ ebi.” ⁵¹ Ama ajɔ́ aké, “Ngarége enyu wáwálé nnó, dégéne nye nkane mfaánebuú anenege ne makién-né Eɔwɔ akwóme áshulege ne mfaa Maá Nte Mekwaá.”

Neba né melo Kana

2 Bii ebifɔ́ uyyagé, né ndo eyi egbeé eleé, neba nefɔ́ nebó nélú né melo Kana né gebagé mewaá Galilii, mma

Jisɔs abɔ alú wye. ²Álɔ ntó Jisɔs ne baá utɔɔ bií né neba eníné mbo. ³Ne mmɔɔ epaá ewémbɔ mabyegé mma Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Mmɔɔ bwɔ mabye.”

⁴Ne Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Mma ɔgarégé fɔ me genó eyigé mboɔ mampye, gébé ya gélú gawkwáne.”

⁵Yémbɔ mma Jisɔs ajɔɔ ne baá defwe abi áne ne aɱkéé aké, “Pyegé yéndégenó eyigé ji agarege enyú nnó dépye.”

⁶Éké epyeémbɔ, bo nkwɔ manaaá fɔ akené álú efeé kwɔkwólé abi bɔɔ Jus áchwele manaaá wye ne áshwónége byɔ bwɔ manemmye mbaá Eɔwɔ ndere gepɔgé bwɔ gélú. Nkwɔ ama akpene baá bo nda manaaá esaá yé esaá meso eɱya.

⁷Jisɔs ajɔɔ ne baá defwe abi ánéne aɱkéé aké, “Fyegé manaaá magbeé né bo ɱkwɔ bimbo.” Áfyegé manaaá magbégé lábé lábé, ⁸aké ne ebwɔ, “Chwegé am-ifo déchye memgbare epaá.” Ne ápye wye ndere ji ajɔɔ. ⁹Ne memgbare epaá afwóregé manaaá amimbo, ami mabwólé mmɔɔ, akaá fɔ mbaá ayi mami matané wɔ. Yémbɔ bɔɔ abi áchwelé manaaá amimbo ákaá. Ne megbare epaá akuú menɔ neba atené baba, ¹⁰ajɔɔ ne ji aké, “Yéndémuú anegé epaá, abɔɔ kpe mbe achwɔ ne mmɔɔ malómálɔ. Bɔɔ ányúgé me kpaá ápwagé ne achwɔ ne ami mabomabo. Ne wɔ ɔbelé mmɔɔ ami malómálɔ mala kpaá té nana”?

¹¹Ge gepɔge ufélekpa mbe eyigé Jisɔs apyee na. Ápye geji né Kana né gebagé mewaá Galilií. Apye mbo manlere gepɔgé uto bií. Ne baá utɔɔ bií ágégé mbo áfyee matɔɔ ne ji.

¹²Epaá ewémbɔ ebyégé, Jisɔs ashulé afé né Kapanɔm ne mma wuú, aɱmo bií ne baá utɔɔ bií, efeé ne ebwɔ ábelé mboó ndo.

Jisɔs abú bɔɔ bi ákpoó unó né mmu echa upe Eɔwɔ

(Mat 21:12-13; Luk 19:45-48; Jɔn 2:13-22)

¹³Epaá koó upú bɔɔ Jus elágé kwɔkwólé Jisɔs akwɔ afé né Jerosale. ¹⁴Akwónégé, akpe né mmu dachi echa upe Eɔwɔ. Agé ndere bɔɔ abi ákpoó mpɔ, magɔɱme, upwene mampye upe mbaa Eɔwɔ, ne abi ájwólé ákwórege maɱka. ¹⁵Agégé mbo, abɔ manyíí akwye getó, abú bɔɔ bimbo ako átané wye chónchó ne magɔɱme, ne mpɔ. Atyá maɱka ayi bɔɔ abi ákene gesegé maɱka mankworé, amu makpókpógélé bwɔ agbé. ¹⁶Ne anyá bɔɔ abi akpoó upwene aké, “Kpagé ubi détáné fa, débɔɔ mambwólé gepúgé Nte wa gélá ntoné gese wɔ.”

¹⁷Jisɔs apyegé mbo, baá utɔɔ bií áte meko mejɔɔ ayi asamé né mmu ɱwe Eɔwɔ nnó, “Géchyéé eyigé me nwyaaá né gepú jyé gesɔɔ me mmu éké mewe.”

¹⁸Ákpákpá bɔɔ Jus áchwɔɔ jɔɔ ne Jisɔs áké, “Nde gefɔgé gepɔ eyigé wɔ ɔkagé leré mampye esé dékaá nnó elé Eɔwɔ ne achye wɔ eshye mampye depɔ eti.”

¹⁹Jisɔs ashuué ebwɔ meko aké, “Muúgé echa upe ewéna, nselé ndo eleé mpye ewú ekere meso ndere ebo elu”.

²⁰Bɔɔ bimbo áké, “Ɔké ndeé? Echa upe ewé, eselé esé usaá ɱme upeá meso ekené mantené, ne wɔ ɔké ɔselé ndo eleé mantené ewú?” ²¹Yémbɔ echa upe ewé Jisɔs ajɔɔ mbo, ató elé ne menyammye wuú jimbo. ²²Jisɔs akwilégé né negbo, baá utɔɔ bií áte nnó ji abɔ ajɔɔ mé mechó ewé. Ákamé ne genó eyigé ɱwe Eɔwɔ ajɔɔ ne eyigé Jisɔs ajɔɔ.

Jisɔs akaá genó eyi gélú né metɔɔ akwaá

²³Ne gébégé Jisɔs alú né Jerosale anyee epaá koó upú, apye gejamégé bɔɔ áfyee matɔɔ ne ji gétúgé ufɔɔ unó ne ufélekpa ebi ji apyee. ²⁴Yémbɔ Jisɔs

afyee f3 mat33 ne ebw3 w3, n3nd3 aka3 ndere mekwa3 al3. ²⁵ Eps3e ewe mu3 agar3ge ji n3nd3 jimbo3 aka3 me3 gen3 eyi gel3 mekwa3 met33.

Jis3s ne Nikodemus

3 Mu3 kpa3 bo3 Jus f3 ab3 al3, ayi aku3 ji Nikodemus. Al3 mu3 ekw3 bo3 Farasi. ² Mende yimbo achw3 ban3 Jis3s ne utu3, aj33 ne ji ak3, “M3nler3 es3 d3ka3 nn3 E33w3 ne at3m3 w3, n3nd3 mu3 f3 ak3ge pye un3 bi w3 3py3e, mb3ge E33w3 al3 p3 ne ji.”

³ Ne Jis3s ashu3 ji meko ak3, “Ngar3ge w3 w3w3l3 nn3, mb3ge al3 aby3e mu3 mambye ayi meke w3, agene f3 gefwa eyig3 E33w3 agb3rege.”

⁴ Aj33ge mbo, Nikodemus agi3 ji ak3, “Mu3 akw3ge mbo me3 uko3, apy3e mbo nn3 ne am3 aby3e ji?” nno amage kpe ne mmu une mma wu3 aby3e ji?

⁵ Jis3s ashu3 ji meko ak3, “Ngar3ge w3 w3w3l3 nn3 mb3ge al3 aby3e mu3 nebye3 ne mana3 ne Mendo3 w3, any3e f3 gefwage E33w3. ⁶ Mekwa3 abyene ele nte mekwa3, Mendo3 nt3 ebyene el3 Mendo3. ⁷ Ek3ge 3l3 meno mekpo fu3, el3 nj33 ne w3 nn3, ab3 mambye mu3 mambye ayi meke. ⁸ Mbyo amye y3nd3 mba3 ayi akel3ge, mu3 awu3 geywa jii, y3mbo ak3ge f3 mba3 ayi atan3 ne mba3 ayi ajye. Wyembo nt3 ne elu ne mu3 ayi aby3ene ji ne Mendo3. Muu aka3ge gare f3 ndere Mendo3 ebyene Mendo3.”

⁹ Nikodemus awug3 mbo, agi3 Jis3s ak3, “Ew3na eb3e mbo nn3?” ¹⁰ Jis3s ashu3 ji meko ak3, “W3 3lu gekp3kp3ge menler3 bo3 Isreli nn3 3k3ge un3 bi?”

¹¹ Ngarege w3 w3w3l3 nn3, es3 dej33ge dep3 etir3 d3k3ge, ne d3garege un3 bi es3 d3ge3e, y3mbo eny3 d3kelege f3 manw3. ¹² Ngarege eny3 un3 bi upye fa mme eny3 d3k3m3ge, nn3 ngare eny3 ebi upy3e ne mfa3nebu3 ne d3k3m3ge?

¹³ Y3 mu3 ayi akw3m3 me3 ajye3 ne mfa3nebu3 ap3, ekos3 wye Ma3 Nte Mek-

wa3 ne atan3 mfa3nebu3 achw33 fa mme. ¹⁴ Ndere Mosis abw3e ny3 mmy3 ne mashw3ne wyembo nt3 ne ab33 mambwe Ma3 Nte Mekwa3 ne mfa3 ¹⁵ Ne y3nd3mu3 ayi afy3e met33 ne ji, ab3 ge3w3 eyi gel3ge by3.

¹⁶ E33w3 ab3 geje3 ne bo3 mme, nk3w3 ne at3m3 danchi ma3 wu3 nn3 y3nd3mu3 ayi afy3e met33 ne ji, anom3 f3 mme detu, ab3 ge3w3 eyi gel3ge by3. ¹⁷ E33w3 at33 f3 Ma3 wu3 fa mme nn3 achw3 agare nn3 bo3 mme akwe mpa w3. At3 l3 ji nn3 achw3 afere ebw3 ne efwyale gabo. ¹⁸ Y3nd3mu3 ayi afy3e met33 ne ji akwene f3 mpa, y3mbo mu3 ayi al3 afy3e met33 ne ji w3 akwe me3 mpa n3nd3 afy3e f3 met33 ne danchi Ma3 E33w3 w3. ¹⁹ G3 na ne mpa ayi mbo ab3e ny3. Ge3gb3 gechw3 fa mme, y3mbo bo3 agb33 ne gemua apw3 ge3gb3 n3nd3 un3 bi ebw3 ab3 apye ul3m3 f3. ²⁰ Ne y3nd3mu3 ayi apy3e gabo akif f3 ge3gb3, ne ak3l3ge f3 manchw3 ne ge3gb3 nn3 ek3ge gabo wu3 ag3ne. ²¹ Y3mbo mu3 ayi apy3e gal3gal3, achw33 ne ge3gb3, nn3 gal3gal3 wu3 ag3ne ag3 nn3 ji apy3e ndere E33w3 ak3lege.

J3n menwya3 bo3 mana3 E33w3 agar3 ndere Jis3s alu

²² Ewy3ge Jis3s ne ba3 ut33 bi3 alyaa Jerosale, af3 ne gebage mewa3 Judiya abel3 ew3 mbo3 nd3 awyage bo3 mana3 E33w3. ²³ Ne g3b3 eyig3mbo, J3n menwya3 bo3 mana3 E33w3 ab3 awyage nt3 bo3 mana3 E33w3 ne mel3 En3n ew3 el3 kw3kw3l3 ne mel3 Salim, el3 mana3 mal3 ew3 d33. Bo3 ajye eta wu3 awyage ebw3 mana3 E33w3. ²⁴ (Ne g3b3 eyig3mbo, ab3 al3 danfy3 J3n ne den3.) ²⁵ Ewy3ge mu3 Jus f3 al3 many3 mbe3 ne ba3 ut33 J3n, g3t3ge gef33 eyig3 mu3 ab33 manshw3ne mmy3 ne ab3 p3p3 ne mbe ushu E33w3. ²⁶ Ne ba3 ut33 J3n achw3 eta wu3 agar3 ji ak3, “M3nler3, mende ayi ny3 3b3 3lu ne ji ne egb3 ebe3

Jodan ewé né, ayi ɔɔɔ ɔgarege ɔɔɔ gétú jíí, alú mɔɔ fa ne ɔɔɔ ako ájyɛ́ɛ́ eta wúú awyagé ebwó manaá Ɛsɔwɔ.”

²⁷ Ájɔɔ́gɛ́ mɔɔ, Jón ashuú ebwó meko aké, “Muú fɔ akágé ɔ́ genó ekose nno Ɛsɔwɔ achyɛge ji geji. ²⁸ Ɛnyú ambɔɔ délu ɔ́ ntésé ba gébégé ngaré nnó, ‘Me mpó fɔ Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa. Ɛsɔwɔ atɔ me nnó mbó mbe ne ji.’ ²⁹ Menɔ neba ne awyaá mendée neba, yémbɔ mejeé menɔ neba, muú ajwɔlege awuú meko menɔ neba, abeé ne nechóchó gétúgɛ́ meko menɔ neba ayi ji awuú. Nechóchó ɛnina nelú ena, ne nana metɔɔ ɛɔɔ me gétúgɛ́ mende yina. ³⁰ Ji abó mankwó ɲgɔ, me mbó magbó gelú.”

³¹ “Muú yi atané mfaánebuú aɲea geme apwɔ ɔɔɔ ako. Muú mme, abye wye muú mme ne ajɔɔ́gɛ́ lé depɔ ndere ɔɔɔ mme ájɔɔ́gɛ́. Ji ayi atané mfaánebuú apwɔ ɔɔɔ ako. ³² Ji agarege unó bi ji awuú ne ebi agéne, yémbɔ yé muú yi akamege meko wuú apó. ³³ Yéndémuú ayi akámege meko mejɔɔ wuú alerege nnó genó eyigé Ɛsɔwɔ ajɔɔ gelú wáwálé. ³⁴ Ne muú yi Ɛsɔwɔ atomé, ajɔɔ́gɛ́ elé depɔré Ɛsɔwɔ néndé Ɛsɔwɔ achyɛge ji uto Mendoó wuú byágébyágé. ³⁵ Nte agboó ne Maá, ne afye ji unó uko né amu. ³⁶ Ne yéndémuú ayi áfyɛ́ɛ́ metɔɔ ne Maá yimbo, awyaá geɲwá eyi gélagé byé. Yémbɔ, yéndémuú ayi atóó mekpɔ mamfyɛ metɔɔ ne ji agéné fɔ geɲwá eyigémbɔ, metɔɔ usɔɔ Ɛsɔwɔ elu ne muú yimbo te kwýákwyá.”

4 Ɛkwó ɔɔɔ Farasi áwú nnó ɔɔɔ abi ajyɛɛ mbaa Jisɔs, ji awyage ebwó manaá Ɛsɔwɔ aja apwɔ abi ajyɛɛ mbaá Jón. ² Yembo wáwálé alú nnó Jisɔs jimbo awyáge fɔ ɔɔɔ manaá Ɛsɔwɔ, elé baá utɔɔ bíí ne áwyáge. ³ Ne Jisɔs awúgɛ́ nnó

ɔɔɔ Farasi áwú nnó ɔɔɔ abi áchwɔɔ eta wuú aja apwɔ abi Jón, alyaá Judiya akere meso né Galilíí, ⁴ abó mankoó wye né gebage mewaá Samariya ne afé né gebagé mewaá Galilíí.

⁵ Ákwɔ́négé né gebagé mewaá Samariya akwɔné melɔ ewé ákuú nnó Sikar. Sikar alú kwókwólé ne melú mme ewé Jakɔb abó achyɛ́ɛ́ maá wuú Josef. ⁶ Embu manaá ewé Jakɔb abó áchomé elú ntó efeé. Jisɔs ákegɛ́ ápwagé, ajyɛ jwólé wye. Gébé géluú kalanjá efyánépeá ne ɲwɔmese eyigé Jisɔs akwɔné né mbaá yimbo.

⁷ Ɛké ewyáge, mendée Samariya fɔ achwó efeé manchwé manaá. Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Chyɛ́ɛ́ me manaá nyú.” ⁸ Gébé eyigémbɔ, baá utɔɔ bíí áfé né melɔ manjyɛ na menyéé.

⁹ Mendée Samariya yimbo aké, ne ji “Wɔ ɔ́lu muú Jus, me nlú muú Samariya, epyeémbɔ nnó ne ɔgíí me manaá manyú?” Ajɔɔ mbo néndé ɔɔɔ Jus ne ɔɔɔ Samariya átuúgɛ́ fɔ. †

¹⁰ Jisɔs ashuú ji meko aké, “Wɔ ɔɔɔ ɔkaá mbo echyɛ ewé Ɛsɔwɔ achyegé ne gefɔgɛ́ muú ayi agíí mbo wɔ manaá, mbo ɔgíí ji, ne ji abó achyegé wɔ manaá ami machyɛge geɲwá.”

¹¹ Mendée yimbo ajɔɔ ne ji aké, “Ata ɔpɔ ne genó manchwé manaá, ne embu manaá ewéna egomé. Ɔpyéɛ mbo nnó ne ɔgɛ́ manaá ami machyegé geɲwá? ¹² Nnó wɔ ɔɲɛá geme ɔpɔwɔ gekwenege nte sé Jakɔb muú áchomé esé embu manaá ewéna? Ewé jimbo, baá bíí ne utú bíí anyuú manaá wye.”

¹³ Jisɔs aké ne ji, “Yéndémuú ayi anyú manaá amina, mmmwólé manaá emágé pye ji, ¹⁴ yémbɔ, yéndémuú ayi anyúu manaá ami me nchyɛge nyɛ, mmmwólé manaá emágé pye sé ji te kwýakwya. Ne

†4:9 Elú wáwálé nnó: ɔɔɔ Jus átuúgɛ́ fɔ ne ɔɔɔ Samariya néndé gébé eyigé ɔɔɔ Asariya amyeé be ápwɔɔ ɔɔɔ Isreli, ákpa ebwó áfe ndere afwe. Ne abi alá né gebagé mewaá Samariya ába ɔɔɔ abi alá pó fɔ ɔɔɔ Jus. Ndere elúmbo, ɔɔɔ Jus bifɔ abi alá né gebagé mewaá Judiya, áse nnó ebwó ápɔ pópó né mbe ushu Ɛsɔwɔ.

manaá ami me nchyege ji, mabwólége nye mala eta wuú eké embu nnyi ewé etanege manaá ami machyége genwá eyi gélagé byé.”

¹⁵ Mendée yimbo aké, “Ata chyeé me manaá amimbo nnó mmwólé manaá epyége sé me, ne nnó nchwóge sé fa manchwé manaá.”

¹⁶ Jisós ajóó ne ji, aké, “Chó kuú meno wye enyú déchwó.”

¹⁷ Ne mendée yimbo ashuú ji meko aké, “Me mmpo ne meno”,

Jisós aké, “Wó olú cho ndere óké opó ne meno, ¹⁸ néndé óbó óbá mé ano ata, ne ayi olú mbo ne ji nana, apó f5 meno wye. Genó eyigé wó ójádó mbo gélu wáwálé.”

¹⁹ Mendée yimbo ajóó ne ji aké, “Ata elúmbó eké wó olú muú ekpávé Esówo. ²⁰ Ukwene ante sé ábó ánogé Esówo né mekwe ewéna, yémbó enyú bódó Jus deké ánogé élé Esówo né melo Jerosale.”

²¹ Jisós ajóó ne ji aké, “Kámé genó eyigé me njóógé, gébé gechwó nye eyigé enyú délá nógé sé Esówo fa né mekwe ewéna, yéé ebélé né Jerosale. ²² Enyú bódó Samariya dénogé genó eyigé délá kaágé, esé bódó Jus dénogé genó eyigé dékaágé néndé muú ayi áférege akwaá né efwyale gabo atanege nye élé né mbaá bódó Jus. ²³ Yémbó gébé gechwó, ne géchwó mé, eyige bódó abi anógé Nte se wáwálé anoge nye ji né gefóó eyi gelu wáwálé ndere Mendoó Esówo elerege. Gé ufóó bódó abi Esówo akélege nnó ánoógé ji mbo. ²⁴ Esówo alú Mendoó ne bódó abi anógé ji abó manógé ji né gefóó eyi gelu wáwálé ndere Mendoó Esówo elerege.”

²⁵ Ne mendée yimbo aké, “Nkaá nnó Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa, ayi akuú ji Kras achwó, gébége achwóge agarege nye esé yéndégenó chánjéné.”

²⁶ Jisós agaré yé ji aké, “Me yi njóge mbo nlu ji awu.”

²⁷ Eké ewyágé baá utóó Jisós áchwó; ne álá meno mekpo fuú nkane ágéné ji ajóóge mejóó ne mendée yémbó yé muú

ayi agii ji nnó ókelege ndé, yé ebé élé nnó ulannó ójádóge mejóó ne mendée yina apó.

²⁸ Mendée yimbo alyaa yé nkwo manaá wuú efeé afé né melo ajye gáré bódó aké, ²⁹ “Chwóge dégé mende ayi agaré me yéndégenó eyige me mbo mpyéé. Nnó ji ne alu Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa?” ³⁰ Ne bódó átané né melo ájyéé gé Jisós.

³¹ Né gébé eyigé mendée yimbo ajyee né melo, baá utóó Jisós ákpeáge ji áké, “Ménleré nyé menyéé.”

³² Yémbó Jisós ajóó ne ebwó aké, “Me nwyá menyéé manyé ayi enyú délá kaá wó.”

³³ Ajóógé mbo, baá utóó bií ájádó ne ate aké, “Nnó muú fo achwó ji ne menyéé?”

³⁴ Ndere ájádóge mbo, Jisós aké, “Menyéé wa alú élé mampye genó eyigé muú ayi atómé me akélege ne mampye utóó bií nnéré chánchá. ³⁵ Pó enyú déjádóge na nnó, ‘Ela amfaá ani ne mbwé ákwóné mamferé?’ Yémbó me ngarege enyú nnó bwége ame dépe makóó, mbwe akwóné mé mamferé.

³⁶ Ye nana muú ayi aférége mbwé abóó nsa wuú ne anywerege mbwé yimbó ne mbwé yimbo ele genwá eyi gélagé byé. Ébegé mbo, mempené ne memferé ábéé ne nechóchó chónchó. ³⁷ Épyégémbó, nekanemejóó eniné ajóó nnó, ‘Mempené apegé, memferé aféré’ nelú wáwálé. ³⁸ Me ntó enyú nnó déjyéé déféré mbwé né mekóó ewé enyú déla dépéé mbwé wye wó. Bódó abi chá ápye utóó, enyú débó nsá né utóó bwó.”

Gejamége bódó Samariya áfyé metóó ne Jisós

³⁹ Né gébé eyigémbó gejamége bódó Samariya, áfyé metóó ne Jisós gétúge genó eyigé mendée yimbo agaré ebwó nnó, “Ágaré me yéndégenó eyigé mbó mpyéé.” ⁴⁰ Bódó Samariya bimbó, ágégé Jisós, áné ji mmye nnó ajwólé ne ebwó, ne Jisós abelé ne ebwó ndó epeá.

⁴¹ Né mboó ndo eyimbo, gejamégé bɔ́ɔ ama áfyé metɔ́ɔ ne Jisɔs gétúgέ mekomejɔ́ɔ ayi ji ágaré. ⁴² Ne ájɔ́ɔ ne mendée yimbo aké, “Esé défyéé metɔ́ɔ ne Jisɔs nana epósé gétúgέ mekomejɔ́ɔ ayi ɔ́garé esé néndé esé ambóɔ déwú ne dékaá nnó ji alu Mempoó bɔ́ɔ mme wáwálé.”

Jisɔs apyéé maá muú kpaá góména atóó

⁴³ Ndo yimbo epea ekógé, Jisɔs alyaa melo Samariya afé né Galilíí. ⁴⁴ Jisɔs jimboó abó ajɔ́ɔ mé aké, “Muú ekpávé Esɔwɔ apɔ́ ne énoógé né melo wuú.” ⁴⁵ Ákwónégé né Galilíí bɔ́ɔ melo Galilíí ásé ji amu apeá néndé ebwɔ́ ágé yéndégenó eyigé Ji apyéé né Jerosale gebége epaa koó upú. Elé ebwɔ́ ntó abó álú wye.

⁴⁶ Ne Jisɔs ama ajyéé né melo Kana ewé ji abó apyéé manaá mábwólé mmɔ́ɔ né gebagé mewaá Galilíí. Ne muú kpaá góména fɔ́ abó alú né melo Kapanɔ́m ayi maá wuú abo amée. ⁴⁷ Mende yimbo awúgέ nnó Jisɔs atané melo Judiya achwɔ́ né Galilíí, ajyé ne ji mmye nnó áchwɔ́ ápyéé maá wuú ayi amée alá magbómagbó átoó.

⁴⁸ Ne Jisɔs ajɔ́ɔ yé ne ji aké, “Me nlá mpyé gepɔ́gέ ufélékpá ebi ulérege utó Esɔwɔ wɔ́, enyú défyéé fɔ́ matɔ́ɔ ne me.”

⁴⁹ Ajɔ́ɔgέ mbo, muú kpaá yimbo aké, “Ata chwɔ́ déjyé ekágé maá wa agbó.”

⁵⁰ Ne Jisɔs ajɔ́ɔ ne ji aké, “Chó maá wye atoge nye.”

Ne mende yimbo akamé ne mekomejɔ́ɔ ayi Jisɔs ajɔ́ɔ mbo, afé. ⁵¹ Ndere mende yimbo ajyéé, baá défwé bíí átuú ne ji né meti, ágaré ji áké, “Maá wye alu mebe.” ⁵² Ne mende yimbo agíí ebwɔ́ gébé eyigé maá yimbo atóó. Áké, “Gefwene yimbo gébyé ji mmye njuna né kalanjá ama.”

⁵³ Ágáregé ji mbo, ate nnó élé wye né gébé eyigémbɔ́ ne Jisɔs abó ajɔ́ɔ ne

ji nnó, “Maá wye atógé nye.” Ndere epyéémbɔ́ mende yimbo ne ula gepú bíí uko áfyé metɔ́ɔ ne Jisɔs.

⁵⁴ Gé ndo ayi agbeé manjáne apea ayi Jisɔs aleré gepɔ́gέ ufélékpá né Galilíí gebége atané né Judiya.

Jisɔs apye mbwére atóó

5 Ndo fɔ́ ekógé, Jisɔs alyaa Galilíí akwɔ́ afé né Jerosale manjye nyé epaa bɔ́ɔ Jus fɔ́. ² Né melo Jerosale, géntoógé manaá fɔ́ gélú wye eyigé anɔ́ geji nebo agbá ata, Kwókwólé ne menombi ewé magɔ́nme ákóge wye. Ákuú geji né mejɔ́ɔ Hibru nnó Betsata. ³ Gejamégé bɔ́ɔ abi amée, ájwólége wye. Abi amé nónómé, ubwéré, ne abi amée unchanchi. Ágile nnó Nnyi nebulé. ⁴ Ekiénné Esɔwɔ fɔ́ echwɔ́, gebégebé ebúlege géntoógé manaá eyimbo. Ne muú ayi ábɔ́ɔ mbe ashúlége né mmu manaá mimbo, yéndé nemée eniné ji amée nebyeé. ⁵ Mende fɔ́ ntó ayi abó amée né aɔ́me esaá meso nekuúneleé abo alu eféé. ⁶ Jisɔs agégé ji ndere álú eféé bélé, akaá nnó amée mé né gejamégé aɔ́me. Agíí ji aké, “Okelege nemée nyée nebye?”

⁷ Mende yimbo ashuú ji meko aké, “Ata, mpɔ́ ne muú ayi akpané me afyéé né mmu gentoó eyigémbɔ́ gebége nnyi nébulégé. Yéndégébé nkulégé manjye, muú yicha abó mbe.”

⁸ Ajɔ́ɔgέ mbo, Jisɔs aké ne ji, “Kwilé ka, pwi gebo jyé, ɔ́jye mmu.” ⁹ Ne ténéténé ayi Jisɔs ajɔ́ɔ mbo mende yimbo atóó, akwilé ka, apwi gébo jíí akene.

Mechó ewéna epyé né bíí uwyaa bɔ́ɔ Jus. ¹⁰ Epyégémbɔ́, ákpakpa bɔ́ɔ Jus ájɔ́ɔ ne mende yi atóó mbo áké, “Fina élé bíí uwyaa, ne ebé sé ekamé fɔ́ nnó muú akpá gébo né bíí uwyaa wɔ́.”

¹¹ Ne mende yimbo ashuú ebwɔ́ meko aké, “Muú ayi apye me ntóo ne agaré me nnó nkpá gébo ya nke njye.”

⁵5:4 Elú wáwálé nnó: Malo ani yina, apó né ukwéne bo njwe.

¹² Ákpakpa bimbo, ágíí jì áké, “Ndé muú awú agaré wá nnó òkpá gébo jye ókené?”

¹³ Mende yimbo akagé sé muú ayi apye jì atóó, néndé gejamé gé bọ́ abú alú eféé, ne Jisọs akpe né mpú bọ́w.

¹⁴ Ewyagé Jisọs ama agé jì né mmu echa upe Eşọwá, ajọ́ ne jì aké, “Gé, nana otóó, ọpyegé sé gabo, ékágé mechó kpáa eşhúlí wá mmye.” ¹⁵ Ne mende yimbo ajye garé yé ákpakpa bọ́w Jus bimbo nnó elé Jisọs ne abú apyéé jì atóó.

¹⁶ Eféé mbo ne ákpakpa bọ́w Jus álú manchyege Jisọs efwyale gétúgé jì apyéé muú atóó né bií uwyáá. ¹⁷ Jisọs ajọ́ ne ebwó aké, “Nte wa apye utwó yéndégébé, mentó mbo mampyege utwó.”

¹⁸ Ajọ́gé mbo, matwó áşş ákpakpa bọ́w Jus kpáá, ányémeno nnó ábú manwá jì. Néndé jì akwé fş ebé bií uwyáá ewú ewú wó, améé ntó mmye ne Eşọwá gétúgé ajọ́w nnó Eşọwá alú nte wúú.

Jisọs awya utó manchyeé gejwá ne mansó mpa

¹⁹ Jisọs ajọ́w ne ebwó aké, “Me ngaré enyú wáwálé nnó me Maá nténégé fş ushu ushu ba mampye genó, ekosé unó bi me ngéne Nte wa apyéé ne me ntó mpye néndé yéndégenó eyigé Nte apye, geji ntó ne Maá apyéé. ²⁰ Elé Nte agboó ne me Maá alérege me unó uko ebi jimboş apyéé. Ne amágé lére nye me ukpékpé unó bi upwó bina. Ne enyú déláá nye mano mekpo fuú. ²¹ Ne wye ndere Nte apye bọ́w abi ágboó ákwilege ne negbo, achye ebwó gejwá, mbontó ne Maá achyege gejwá mbaá yéndémuú ayi jì Nte akélege. ²² Ne yé muú ayi Nte wa asó mpa wúú apó. Yémbó achye me Maá wúú utó nnó nsó gé mpa bọ́w akó. ²³ Nnó bọ́w ako ánogé Maá wye ndere ánogé Nte. Muú ayi álá anógé Maá wó, ebyennó ánogé fş ntó Nte muú atómé jì.

²⁴ “Ne me ngarége enyú wáwálé nnó yéndémuú yi awuú mekomejọ́w wa ay-

ina, ne áfyéé metwó ne muú ayi atómé me, awya gejwá eyi gélagé byé. Muú yimbo ntó akpéné fş unwó mpa, atané me né meti negbo akpe né meti gejwá. ²⁵ Ngarége enyú wáwálé nnó gébé géch-wóş, ne géchwó mé eyigé bọ́w abi álú ne meti negboó awuú nye meko Maá Eşọwá. Ne bọ́w abi awuú ne áfyéé metwó ne jì, ák-erege nyé né meti gejwá. ²⁶ Ndere Nte wa jimbo alú menchyéé gejwá mbontó ne jì apye me Maá wúú nnó mbé menchyéé gejwá. ²⁷ Ne achyéé me Maá wúú utó mansó mpa akwaá, néndé melú Maá Nte Mekwaá.

²⁸ “Ékágé délá mano mekpo fuú gétúgé mechó ewé. Gébé géchwóş eyigé áwuú bọ́w abi álú né mmu manome áwuú nye mekomejọ́w Maá Nte Mekwaá ²⁹ Áwúgé átánege nye mmu manome. Abi apyéé unó bi Eşọwá akélege, ákwilége nye ákpe né gejwá eyi gélagé byéé. Ne abi apyéé gabo ákwilége nye ákpe né unwó mpa. ³⁰ Nkágé téne fş ushu ushu ba mpye genó. Nkane Nte wa agárege me mbontó ne nsó mpa. Ne gefwó eyigé me nsó mpa gelú cho, néndé nkelege lé mampye genó eyigé muú ayi atómé me akélege nnó mpye, epóşş ndere me nkélege mampye.

Bọ́w ntese Jisọs

³¹ “Mbógé me mbọ́ş nke ngarege bọ́ş depş etiré détome ne uto ba ebyénnó unó bi me ngarege mbo úlú detú. ³² Muú fş ntó alú ayi alú ntésé wa, ne nkaá nnó unó bi jì agarege átóme ne me, úlú wáwálé. ³³ Enyú detş nyá bọ́ş dentwóş mbaá Jón menwyaá bọ́ş manaá Eşọwá, ne jì agaré enyú wáwálé gefógé muú ayi me nlu. ³⁴ Me nkelege fş nnó bọ́ş ákaá gefógé muú ayi me nlu. Me njógé mbo ntome ne Jón, nkelege elé nnó enyú dewu nnó ékágé dekwe mpa Eşọwá. ³⁵ Jì Jón abú alú eké etulekan ewé élúlí égénege. Ne mboó gébé fş enyú debo désé gejgbóş jìí ne nechóşş. ³⁶ Me nwyá unó bi úlerege gefógé muú ayi me nlu, ebi upea upwó

ebi Jɔn ágaré. Elé wye utɔ́ ubi, ebi Nte wa afyeé me né amu nnó nnéré, ubi ne mpyée. Ne ubi ne úlerege nnó Nte wa ne atómé me. ³⁷Ne Nte wa muú atómé me, agaré ntó gefɔ́gé muú ayi me nlú. Enyú délu danwú meko wuú, ne ye gefɔ́gé muú ayi ji alú délu dangé. ³⁸Ne enyú debelé fɔ́ mekomejɔ́ wuú né matɔ́ nyú wɔ́, néndé genó eyi gelerege mbo élé metɔ́ ewé enyú dela défyeé fɔ́ ne muú ayi ji atómé wɔ́. ³⁹Enyú decherege uno ebi ásame né muu nwe Esɔ́wɔ́ ayi déferé nnó ji ne apyeé enyú débɔ́ genwá eyi gélagé byé ne mekomejɔ́ yimbo ajɔ́gé atome élé ne me. ⁴⁰Yémbɔ́ enyú dékélégé fɔ́ manchwɔ́ eta wa nnó débɔ́ genwá eyi gélagé byé.

⁴¹“Me nkélégé fɔ́ nnó ákwáá áféé me. ⁴²Yémbɔ́ ndere me nkaá enyú, enyú débɔ́ fɔ́ gejeé ne Esɔ́wɔ́ wɔ́. ⁴³Me nchwɔ́ né mabo Nte wa, enyú déshya manse me. Yémbɔ́ muú yi chá achwɔ́ge né mabo amií jimbɔ́, enyú déselé nye ji. ⁴⁴Enyú dékélege nnó ate bɔ́ ne áfège enyú dékélege fɔ́ nnó muú yi ji mbií ne alú Esɔ́wɔ́, aféé enyú. Epyembo nnó ne enyú défyeé matɔ́ ne me.

⁴⁵“Yémbɔ́ déferégé fɔ́ nnó me ne nkúu nye enyú mpa né mbe ushu Nte wa, élé Mosis ayi enyú déneré matɔ́ ne ji ne akuú nye enyú mpa. ⁴⁶Mbɔ́gé enyú débɔ́ défyeé matɔ́ ne Mosis wáwálé, mbɔ́ défyeé ntó matɔ́ ne me, néndé unó bi ji asamé, útoó ne me. ⁴⁷Teé ndere enyú délá kamé nnó unó bi Mosis asamé úlú wáwálé wɔ́, epyembo nnó ne dekame nnó ebi me njógé úlú wáwálé?”

Jisɔ́s achyeé delé bɔ́ áta menyeé

(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

6 Ébélégé, Jisɔ́s achyaá géntoógé mewaá Galilií eyigé ákuú ntó nnó géntoógé Tiberas. ²Ne gejamégé bɔ́ ákwólege ji gétúgé ágené gepɔ́gé ufélekpá ebi ji apyeé bɔ́ mameé átoó.

³Jisɔ́s ne baá utɔ́ bií ákwó ájye jwóle né mfaá mekwé. ⁴Gébé eyigémbɔ́, epaá bɔ́ Jus ewé ákuú nnó epaá koó upú, éla kwókwólé.

⁵Ne Jisɔ́s ábwégé ame agé ndere gejamégé bɔ́ áchwɔ́ eta wuú, ajɔ́ ne Filip aké, “Déname mbo bred efɔ́ ayi akwánege bɔ́ bina manyé?” ⁶Agií mbo manwú meko yi Filip ashúge nye, néndé jimbɔ́ akaá mé genó eyigé ji abɔ́ mampye.

⁷Filip ashuú ji meko aké, “Yé dékpá élé nká eyi muú utɔ́ anyeé né ámpaa aneé ne déna bred dékáré ukéké ukéké mbaá bɔ́ bina, akwánégé fɔ́ ebwɔ́ ako.”

⁸Ne maá utɔ́ Jisɔ́s ayifɔ́ ayi akúu ji nnó Andru meɲmo Simun Pita, aké, ⁹“Njye gesa fɔ́, alú fana ayi awyaá ntó bred eta eyi ápye ne bele ne meshuú epea, yémbɔ́ ekwánege mbo bɔ́ bina nnó?”

¹⁰Ajɔ́gé mbo, Jisɔ́s aké, “Gáre yéndemuú ájwólé ka.” Melú ewémbo ejá dambyanja dɔ́, bɔ́ abi ájwólé wye ande ebwɔ́ ebwɔ́ álú genógé delé bɔ́ átáa.

¹¹Ne Jisɔ́s asé ntóo bred eyimbo, achyeé matamé mbaá Esɔ́wɔ́, akaré mbaá bɔ́ abi ajwólé efeé. Wyembo ntó ne apye ne meshuú eyimbo épeá ne yéndemuú ase ndere ji akelege. ¹²Ányégé agbégé, Jisɔ́s agaré baá utɔ́ bií aké, “Nywerege ayi álaá ekágé délyaá yeé genógefɔ́” ¹³Ne ányweré ayi álaá ágbeé usá úfyáneupeá yé élé ntó bred ebo élú élé eta.

¹⁴Ne bɔ́ bina ágégé gepɔ́ge ufélekpá bina, ebi Jisɔ́s apyémbɔ́, aké, “Gé muú ekpávé Esɔ́wɔ́ wáwálé na, ayi alú manchwɔ́ fa mme.” ¹⁵Jisɔ́s ákágé nnó bɔ́ bimbo ákélege mangbaré ji ne utó ápye ji ábé mfwa, alyaá ebwɔ́ ama akwó afé te mfaá mekwé jimbíi.

Jisɔ́s ake mfaá meko manaá

(Mat 14:22-23; Mak 6:45-52)

¹⁶Nkwálé akwónégé baá utɔ́ Jisɔ́s áshulé áfé né mbale géntoógé mewaá eyigémbɔ́, ¹⁷ákpe ékpe manchyaá ájyeé

né melo Kapanom. Gébé eyigémbó utuú ugi, ne Jis̄s abó alú danchwó báne ebwó. ¹⁸Ndere ajyéé mbyo metometo ammye apye mgbannyi akwome. ¹⁹Ebwó ájyéégé genógé ñkpa neke eni, áké ágéne nkane Jis̄s akéne mfaá mekó manaá achwó kwókwólé ne ekpée, ábó efó. ²⁰Ne Jis̄s ajó ne ebwó aké, “Défógé, elé me.” ²¹Ajógé mbo mató ágó ebwó manse ji akpe né mmu ekpée, áké ápéle ékpe etaré mé mbale mewaa né mbaá ayi ebwó ájyéé.

Jis̄s alú eké bred ayi achyége geñwá

²²Bií ujjage, gejamégé bó abo alu né egbé géntóógé mewaa ewefó, ágé nnó elé ékpe ema ne ebó elú né mbale nnyi. Ápe áge sé Jis̄s wó, ne ate nnó ji abó akpéé fó ékpe ewémbó ne baá utó bií wó, baá utó bií ábó áfé ebwó ambií. ²³Wye né bií bimbo, makpe fó átané né melo Tiberas achwó táre né mapea gentoge mewaa kwókwólé ne mbaá ayi Ata Jis̄s abó ajelé bred bó anyéé. ²⁴Ápé Jis̄s ne baá utó bií né makpe yimbo ágé wó. Akpe makpe yimbo áchyaá géntóógé mewaa eyigémbó áfé né melo Kapanom ákélege Jis̄s.

²⁵Agégé ji, ágií ji aké, “Ménleré ndé gébé wó ochyaá géntóógé mewaa ochwó wé?”

²⁶Jis̄s ashúú ebwó meko aké, “Me ngarégé enyú wáwálé nnó dékélégé fó me gétúge gepoge ufélékpá ebi enyú dégené. Dékélege elé me gétúgé dényéé bred dégbeé. ²⁷Détulégé fó mmye dékélégé menyéé ayi áchóge, mmyége mmye dékélégé elé menyéé ayi achyégé geñwá eyi gélágé byé. Ji yimbo ne me Maá Nte Mekwaá nchyegé nye enyú. Nte wa Es̄wó apye ukpekpe uno fó ne alérege nnó ji achyéé me utó bií, nnó nchyege bó geñwá eyigembo.”

²⁸Ne bó bimbo ágií ji aké, “Esé dépyéémbó nnó ne dépyéé utó Es̄wó?”

²⁹Jis̄s ashúú ebwó meko aké, “Utó Es̄wó bimbo úlú nnó enyú défyéé metó ne muú ayi ji atómé.” ³⁰Bó bimbo ama agií ji aké, “Ndé ufélékpá ebi wó omáge pye nnó esé dégé ne dékámé ne genó eyigé wó ojógé? ³¹Ukwéne ante sé anyé nyá mana né mashwóne, wye ndere asamé né mmu bó ñwe Es̄wó nnó, ‘Achyéé ebwó bred ayi atané né mfaánebuú únyé’.”

³²Ne Jis̄s aké ne ebwó, “Me ngarégé enyú wáwálé nnó epófó Mosis ne achyéé enyú bred ayi átané mfaánebuú, elé Nte wa ne achyége ushuú bred ayi mbó ayi atané né mfaánebuú. ³³Bred ayi Es̄wó achyége elé muú ayi atané mfaánebuú ne achyégé bó geñwá eyi gélá gébyéé.”

³⁴Jis̄s ajógé mbo, bó bimbo aké, “Ata chyégé esé bred yimbo yéndégébé.”

³⁵Ne Jis̄s agaré yé ebwó aké, “Me ne nlú bred ayi achyége geñwá. Yéndémuú ayi achwó eta wa mesa ammye sé ji, ne muu ayi áfyéé metó ne me mmwólé manaá nto epye sé ji. ³⁶Ne ngare mé enyú nnó enyú dégé me yémbó défyéé mató ne me wó. ³⁷Yéndémuú ayi Nte wa achyége me, achwó nye eta wa, ne yéndémuú ayi achwó eta wa, me mbuú fó ji. ³⁸Néndé me ntané fó mfaánebuú manchwó pye ndere nkélege wó, nchwólé mampye ndere muú ayi atómé me akélege. ³⁹Ne genó eyigé muú ayi atómé me akélege nnó, mpye gélú nnó ekágé mpye yé muú ama anó né geluágé bó ako abi ji achyéé me. Mpye elé ebwó akwilé né negbo né bií bi kwyakwya. ⁴⁰Néndé genó eyigé Nte wa akélege gélú nnó, yéndémuú ayi agéné me Maá wuú ne áfyéé metó ne me, abó geñwá eyi gélágé byé. Ne me mpye nye ji akwilé né negbo né bií ebi kwyakwya.”

⁴¹Jis̄s ajógé mbo, bó bimbo álo manménégé gétúgé ji ajó aké, ‘Me nlú bred ayi atané mfaánebuú ashulé mme’. ⁴²Áké pó nnó Jis̄s maá Josef na? Esé dékage mma wuú ne nte wuú. Epyembo

nnó ne ji aké atané mfaánebuú ashulé mme?

⁴³ Ne Jis̄s ashúú yé ebwó meko aké, “Ḡjgé man̄ménégé ne ate, ⁴⁴ yeé muú ayi akágé chwó eta wa ayi nte wa muú atómé me álá aja ji áchwá wó apó. Ne ayi achwó eta wa, mpye nye ji akwilé né negbo né bií bi kwyakwya. ⁴⁵ Muú ekpávé Es̄wá f̄ abó asá nnó, ‘Es̄wá alárege nye b̄ó ako meti.’ Ewena etene nno yéndémuú ayi awuú ne agií genó eyigé Nte wa akélege, achwó eta wa. ⁴⁶ Menj̄wó mbo, epóf̄s nnó muú f̄ agé mé Nte wa wó, ekosé me muú ntané eta wuú ne ngéne ji. ⁴⁷ Ngaré enyú wáwálé nnó yéndémuú ayi áfyéé met̄wó ne me ab̄wó geṅwá eyi gélá gébyeé. ⁴⁸ Me nlú br̄ed ayi achyege geṅwá. ⁴⁹ Ukwéne ante nyú anyé nya mana né mashwóne, yémbó ág-bó. ⁵⁰ Ne gé br̄ed ayi atané mfaánebuú ashulé mme, ji ne alu gef̄wó eyigé yéndémuú ayi anyé ji agboó f̄. ⁵¹ Me nlú br̄ed ayi achyegé geṅwá, ayi atané mfaánebuú ashulé mme. Yéndémuú ayi ányéé br̄ed yina abeé ne geṅwá eyi gélágé byé. Ne br̄ed yina élé menyamme wa ayi nchyége nye mbaá b̄wó mme mekó manwene geṅwáge b̄wó.”

⁵² Jis̄s aj̄wó gé mbo, b̄wó Jus áló manyé mbeé metometo ne ate aké, “Mende yina achyege mbo esé menyamme wuú nnó dénye nnó?”

⁵³ Jis̄s aj̄wó yé ne ebwó aké, “Ngarége enyú wáwálé nnó, mb̄ogé enyú délá dényéé menyamme Maá Nte Mekwaá ne dényúu manoó mií wó, débó f̄ geṅwá. ⁵⁴ Ne yéndémuú ayi anyéé menyamme wa ne anyúu manoó ma, ab̄wó geṅwá eyi gélágé byé, ne mpye nye ji akwilé né negbo né bií bi kwyakwya. ⁵⁵ Néndé menyamme wa alú menyéé wáwálé ne manoó ma ntó málú genó eyigé ányú wáwálé. ⁵⁶ Yéndémuú ayi anyéé menyamme wa ne anyú manoó ma, abeé muú ama ne me, ne me ntó mbeé muu ama ne ji. ⁵⁷ Nte wa menchye

geṅwá ató me, Me ntó nwyáá geṅwá gé-tú jíí. Mb̄ontó ne yéndémuú ayi anyéé menyamme wa ab̄wó geṅwá gé-tú ya. ⁵⁸ Gé br̄ed ayi atané mfaánebuú ashulé mme na. Apóf̄s eké mana ayi ukwéne ante nyú anyé nyá ne ábelégé ágboó. Yéndémuú ayi ányéé br̄ed yina abeé mebe te kwyakwya.” ⁵⁹ Jis̄s aj̄wó dep̄o etiré na né Kapan̄m, gébégé alárege b̄wó unó né mmu echa mmyemenene.

Gejamégé ankwólé Jis̄s ályáá jíí

⁶⁰ Gejamégé ankwólé Jis̄s áwúgé genó eyigé ji aláregé aké, “Genó eyigé mende yi alárege getoó. Yeé muú ayi akámege gef̄wó genó eyigé na apó.”

⁶¹ Yémbó Jis̄s akágé né mmu met̄wó wuú nnó ankwóle bií an̄ménégé gétúgé mechó ewé ji aj̄wó. Aké, ne b̄wó, “nnó mechó ewéna epye nnó enyú deja mmye meso? ⁶² Ébégé mbo, enyú deferege nye nnó mb̄ogé dégégé Me Maá Nte Mekwaá ndere nkérége meso mbaá ayi ntané yé?

⁶³ Élé Mendoó ne échyége geṅwá. Menyamme mekwaá apye ye genó cháchá! Unó bi Me nj̄wó mbo ne enyú, utané mbaá Mendoó ne ubi ne uchyege geṅwá eyi gélágé byé. ⁶⁴ Yémbó, enyú abif̄o défyéé mat̄wó ne me wó.” (Jis̄s akaá mé te ula uló b̄wó abi álá fye mat̄wó ne ji wó, ne muú ayi achyege nye ji man̄kwaá) ⁶⁵ Ne aj̄wó ne ebwó aké, “Gé ula bí ngaré enyú nnó, muú akágé chwó f̄ eta wa, mb̄ogé Nte wa álá leré ji meti wó.”

⁶⁶ Elo né gébé eyigé na, gejamégé ankwólé bií ája mmye meso, ámágé kwóle sé ji.

⁶⁷ Ne epyégémbó, Jis̄s aké ne an̄bá bií áfyáneapeá, “Nnó enyú ntó dékélégé manlyáá me?”

⁶⁸ Simun Pita ashúú ji meko aké, “Ata, esé demágé lya wó déf̄é efo? ele wó ne uwyaá mekomej̄wó ayi achyége geṅwá eyi gélágé byeé. ⁶⁹ Esé défyéé mat̄wó ne wó ne dékaá nnó wó ne olu Muú Ukpea ayi Es̄wá átómé.”

⁷⁰ Jis̄s ashuú ebw̄ meko aké, “Me ne n̄jyá enyú áfyáneapeá, yémb̄ muú nyú ama alú danch̄meló.” ⁷¹ Jis̄s aj̄w̄ m̄b̄o ato lé ne Judas maá Simun Iscarot, yéle alú né geluágé abi áfyáneapeá, ji ne achyeḡe nye Jis̄s man̄kwaá.

Jis̄s ne an̄mo bií

7 Jis̄s an̄erégé manléré unó bi, aló mankéné né gebagé mewaá Galilií, ákélégé f̄s manjye né gebagé mewaá Judiya gétúgé ák̄pakpa b̄w̄ Jus ák̄lelege manwá ji. ² Gébé eyigémb̄o epaá b̄w̄ Jus ewé ákuú nnó epaá baá otó elá kwók-wólé. ³ Ne an̄mo Jis̄s abi ande aké, “Lyaá fa ojye né gebagé mewaá Judiya ojye ufélekpá an̄kwólé bye ágé. ⁴ Néndé muú aké akélelege nnó b̄w̄ ákaá gefogé muú ayi ji alú, apyee f̄s utw̄o bií bíbí. Té ndere okágé pye ufélekpá ebi, élw̄me nnó ojye ubi mbaá ayi b̄w̄ ako ágéne.” ⁵ An̄mo bií aj̄w̄ge m̄b̄o ye ebw̄ ntó áfyee f̄s matw̄o ne Jis̄s w̄o.

⁶ Jis̄s ashuú ebw̄ meko aké, “Eya gébé gélu dan̄kw̄one, né egbé ewé nyú dékágé jye yéndégébé. ⁷ B̄w̄o mme akage paá f̄s enyú, ápaá elé me, néndé me ngarege gabo ayi ebw̄ ápyee gb̄w̄gón̄. ⁸ Enyú ch̄oge epaá ewená me n̄jyee f̄s nana néndé gébé ya gélu dan̄kw̄one.” ⁹ Aj̄w̄gé m̄b̄o ama abéle mboó nd̄o né Galilií.

Jis̄s afé epaá baá otó

¹⁰ An̄mo Jis̄s aj̄yégé ji alá meso akwólé ebw̄ afé bíbí, ep̄f̄s gb̄w̄gón̄. ¹¹ Ndere b̄w̄o ányee epaá ewémb̄o, ák̄pakpa b̄w̄o Jus ál̄o mankelé Jis̄s, ágigé ate b̄w̄o aké, “Mende yim̄b̄o alé?”

¹² B̄w̄o abi áchw̄w̄o epaá ewémb̄o, an̄m̄e-nege ákuú Jis̄s meno. Abif̄w̄o aké, “Alú muú melóméló,” abif̄w̄o ntó aké, “Ŋgba” “ach̄w̄o b̄w̄o makpo.” ¹³ Yémb̄o yeé muú

ayi akuú Jis̄s meno gb̄w̄gón̄ apó néndé áf̄w̄o ák̄pakpa b̄w̄o Jus.

¹⁴ Ányégé epaá ekárégé mmye, Jis̄s afé né mmu echa upe Es̄w̄w̄o alérege meko mej̄w̄o Es̄w̄w̄o. ¹⁵ Ne ák̄pakpa b̄w̄o Jus áw̄iugé ndere Jis̄s alérege, mano alá ebw̄ mekpo fuú ágigé ate aké, “Dén̄gá etire na détané mende yina ef̄s, ayi yeé ŋwe ji alá agi d̄w̄o w̄o?”

¹⁶ Aj̄w̄gé m̄b̄o, Jis̄s ashuú ebw̄ meko aké, “Unó bi me nlérege m̄b̄o utané f̄s me né metw̄o w̄o utané lé mbaá muú ayi atómé me. ¹⁷ Muú ayi awyaá metw̄o mampye genó eyigé Es̄w̄w̄o akélelege, ji ne akágé nye mbaá yi unó bi me nlérege m̄b̄o utánege. Yeé utanége lé mbaá Es̄w̄w̄o yeé lé né metw̄o wa, akágé nye. ¹⁸ Muú ayi aj̄w̄ge unó bi utánege ji né metw̄o, akélelege lé nnó ŋḡs wuú akw̄o. Yémb̄o muú ayi akélelege nnó muú ayi atome ji akw̄o ŋḡs, aj̄ge genó eyi gelu wáwálé, ábyógé f̄s gebȳs cháchá. ¹⁹ Mosis ab̄o achyee enyú mabé, wá m̄b̄o f̄s w̄o? Yémb̄o, yeé muú nyú ama ayi abelé aji apó. Ulan̄no enyú demuame manwá me?”

²⁰ Jis̄s aj̄w̄gé m̄b̄o, b̄w̄o bim̄b̄o áshuú ji meko aké, “Melo nchye achyegé w̄o efwyale, ndé b̄w̄o amuame manwá w̄o?”

²¹ Ji ntó ashuú ebw̄ meko aké, “Me mpye muú atoó bií uwyaá, enyú délá mano mekpo fuú. ²² Ele Mosis ne achyee enyú ebé nnó desógé ns̄o. Ye lé ela el̄o f̄s ne ji w̄o, el̄o ne ukwéne ante nyu, enyu des̄w̄o baá nyu ns̄o né bií uwyaá. ²³ Ne mb̄ogé bií ebi as̄w̄o maá ns̄o ukwegé bií uwyaá, enyú des̄w̄o ji ns̄o nnó ekágé dékwé ebé Mosis, ulán̄no enyú des̄w̄o matw̄o ne me gétúgé me mpye menyamme muú meko atoó né bií uwyaá? ²⁴ Muú apyegé genó ékágé déb̄o mbe déj̄w̄o nnó ji apye gabo ndere b̄w̄o ako ágéne, ayi délá déb̄o mbe dékaá ulá w̄o. Cherége dékaá né meti ewé elú cho ne des̄o mpa wuú.”

7:2 Elú wáwálé nnó: Epaá baá otó elé epaá ewé b̄w̄o Jus aténege baá otó né mbaá ayi alú b̄w̄o, manjwólé wye átámége Es̄w̄w̄o né galógál̄o ayi álere ebw̄o né mashw̄one.

Nde mmú alú Muú yi Eṣṓw akweré ji elá gefwa

²⁵ Ndere Jisṣs alárege bṓṓ Jerosale, abifo álṓ mangigé ate áké, “Pṓ mende yi ákélege na ji manwá na? ²⁶ Pṣ ndere ji ajṓṓgé mejṓṓ né mbe ushu bṓṓ ako ne yeé muú ayi apéṓé meko apṓ, nnó ákpakpa sé áḡé nnó ji ne alú Muú yi Eṣṓw akweré ji elá gefwa waa? ²⁷ Ndṓfṓ ji fṓ wṓ néndé Muú yi Eṣṓw akweré ji elá gefwa aké achwṓṓ muú akáḡé fṓ mbaá ayi ji atánégé yémbṓ eṣé dékaá mbaá yi mende yina atané.”

²⁸ Ndere Jisṣs alú lérege né mmu echa upe Eṣṓw, abwéé meko mfaá aké “Elú wáwálé nnó enyú dékaá me ne dékaá ntó mbaá yi me ntané yémbṓ me nchwṓ fṓ fa né utó ba wṓ, nchwṓlé gétúḡé muú ayi atómé me. Elu wawale nno ji ne atómé me ne enyú dékágé fṓ ji. ²⁹ Me nkágé ji néndé me ntané lé eta wuú. Ji ne atómé me nnó nchwṓ.”

³⁰ Ajṓṓgé mbo, bṓṓ bimbo ákwilé nnó ápyé ji yémbṓ yeé muú ayi ataá ji ebwṓ mmye apṓ, elé gébé ejíí gélá gelú dankwṓne. ³¹ Yémbṓ né geluáḡe bṓṓ bimbo gejame abi áfyéé metṓṓ ne ji ajṓṓgé áké, “Muú yi Eṣṓw akweré ji elá gefwa achwṓḡé nnó amáḡe pye gepṓḡe ufelekpa upwṓṓ ebi mende yina apyéé?”

³² Bṓṓ ekwṓ Farasi abi alú efeé áwúḡé ndere bṓṓ anménége gétúḡé Jisṣs, ácho ula ne anṓṓ baá ampyéé upe Eṣṓw, átṓ ámbamé echa upe Eṣṓw nnó ajye apyé Jisṣs. ³³ Ne Jisṣs ajṓṓ aké, “Me mbelege sé ne enyú dṓṓ, ela gachyéé me nkerege meso mbaá muú ayi atómé me. ³⁴ Enyú dékélege nye me, yémbṓ degéne fṓ me. Mbaá ayi me mbéé enyú dékágé chwṓ fṓ wye.”

³⁵ Ajṓṓgé mbo, ákpakpa bṓṓ Jus álṓ mangigé ate áké, “Ndé mbaá yi mende yina aferé nnó ji ajye, ayi yeé dékélé ji délá déḡéné? Nnó ajye jwṓle nye elé né gebagé mewaá Greek ne malṓ ayi bṓṓ sé ájwṓlege, alerege bṓṓ Grek mekomejṓṓ Eṣṓw?” ³⁶ Ajṓṓ mbo, aké, “Enyú dékélege nye me déḡéné, ne mbaá yi me mbéé, enyú dékágé chwṓ fṓ wye. Ula utene mbo nnó?”

Manaá ami machyeḡe geḡwá

³⁷ Kwyakwya bií bi ányéé epaá ewémbṓ, úlú gekpekpege bií. Né bií bimbo Jisṣs akwilé ka ajṓṓ kenke aké, “Yéndémuú ayi mmwṓlé manaá epyéé ji achwṓ anyú eta wa. ³⁸ Muú afyeḡé metṓṓ ne me, genó eyi gepyé ne ji gebéé wye ndere ásamé né mmu ḡwe Eṣṓw nnó, ‘Genó eyi gétánege ji te metṓṓ gebéé eké nnyi eniné néwya manaá ami machyeḡe geḡwá.’” ³⁹ Manaá ami machyeḡe geḡwá ami Jisṣs ajṓṓ mbo matené mbaá Mendoó Ukpea ewé bṓṓ abi áfyéé matṓṓ ne Jisṣs ábṓṓ nye. Né gébé eyigémbṓ, Eṣṓw abṓ alú danchyéé ebwṓ Mendoó Ukpea, néndé Jisṣs abṓ alú dangbṓ akéré meso mfaánebuú mbaá ayi Eṣṓw achyeḡé ji enóḡé.

Bṓṓ ajṓṓgé unó ucháuchá gétúḡé Jisṣs

⁴⁰ Bṓṓ bimbo áwuúḡé genó eyigé Jisṣs ajṓṓ, abifo áké, “Elú wáwálé nnó mende yina alú muú ekpavé Eṣṓw ayi débṓ déḡilé.”

⁴¹ Abifo áké, “Alú Muú yi Eṣṓw akweré ji elá gefwa.” Yémbṓ abifo áké, “Epyémbṓ nnó ne Muú yi Eṣṓw akweré ji elá gefwa átanégé né Galilíí. ⁴² Pṓ ḡwe Eṣṓw aké na, Muú yi Eṣṓw akweré ji elá gefwa abeé mpyáne mfwa Devid ne ábyéne ji né Betelehem, melo ewé mfwa

§7:37 Elú wáwálé nnó: Gébéḡe epaá ewéna ampyéé upe Eṣṓw ajyeé yéndé bií átuú manaá áchwṓṓ ne mami né echa upe. Ndere ápyéé mbo áteé nkane Eṣṓw áchyé nya bṓṓ bií manaá gébéḡe ebwṓ ákene né mashwṓne. Jisṣs ajṓṓgé nnó ji alu eké manaá mimbo mbaá bṓṓ.

Devid atané wye?” ⁴³ Ndere elúmbò, bɔ́ abifo ájɔ́gɛ ágáme Jisɔs, abifo ágáme fɔ́. ⁴⁴ Bɔ́ abifo ábɔ́ alú mampyé ji, yémbò yé muú ayi ataá ji ebwɔ́ mmye apɔ́.

Ákpa kpa bɔ́ Jus áshya mamfyé metɔ́ ne Jisɔs

⁴⁵ Ambamé echa upe Eɔwɔ́ abi ábɔ́ áɔ́mɛ ebwɔ́ nnó ájye apyé Jisɔs, ákeré meso amuamu mbaá anɔ́ baá ampye upe Eɔwɔ́ ne ekwɔ́ bɔ́ Farasi. Áchwɔ́gɛ ákpa kpa bimbo ágií ebwɔ́ áké, “Ulanó enyú délá chwɔ́ ne ji wɔ́?”

⁴⁶ Ambamé bimbo áshuú ebwɔ́ meko áké, “Esé délu danwú muú fɔ́ ajɔ́ gefɔ́gɛ depɔ́ etiré mende yimbo ajɔ́gɛ.” ⁴⁷ Ek-wɔ́ bɔ́ Farasi áshuú ebwɔ́ meko áké, “Nnó abwólé enyú ntó?” ⁴⁸ Ebwɔ́ ama gíi áké, “Nnó enyú dékaá yéé muú sé ama né geluágé ákpa kpa, yé ebélé muú ek-wɔ́ Farasi ayi áfyéé metɔ́ ne ji? ⁴⁹ Ngba! Ekosé bɔ́ abi álá kaágé mabe sé ne áfyéé metɔ́ ne ji. Ne ebwɔ́ bimbo alu bɔ́ abo né mbe ushu Eɔwɔ́.”

⁵⁰ Muú Farasi fɔ́ ayi ebwɔ́ ákuú ji Nikodemus muú yi abɔ́ ájye mbaá Jisɔs, abɔ́ alu ntó né geluage bwɔ́. Agíí ebwɔ́ aké, ⁵¹ “Nnó ebé sé egbarege muú nnó alú gyéé ayi bɔ́ álá lu danwú mpa wúu akaá mechɔ́ ewe ji apye?”

⁵² Ákpa kpa bimbo áshuú ji meko áké, “Elú eké wɔ́ ntó ɔ́lu muú Galilíí. Chó gíí né mmu ɲwe Eɔwɔ́ ne ɔ́kaá nnó muú ekpavé Eɔwɔ́ atanégé fɔ́ né Galilíí.” ^{**53} Ájɔ́gɛ mbo, yéndémuú atyaá ákeré meso né gepú jíí.

Ápye mendée ayi akwené ulɔ

8 Jisɔs akwɔ́ afe ji né Mekwe Olif. ² Ne bíí ujjágé ji ama kéré meso né dachi echa upe Eɔwɔ́. Gejamégé bɔ́ áchwɔ́ anɔ́ ji mme ne ajwólé ka alɔ́ man-

lérégé ebwɔ́. ³ Ndere ji ajɔ́gɛ, anléré mabé Eɔwɔ́ ne ekwɔ́ bɔ́ Farasi áchwɔ́ ne mendée ayi akwené ulɔ. Áchoó ji né mbe ushuú bɔ́ ako abi álú eféé. ⁴ Áké ne Jisɔs, “Ménleré, esé dépye mendée yina nkane akwéne ulɔ. ⁵ Ásá né mmu ɲwe mabé Mosis nnó ábɔ́ manwá gefɔ́gɛ mendée yina ne mataá. Ne wɔ́ ɔ́jɔ́ nnó?” ⁶ Nkwé yi ebwɔ́ agíí mbo élé metaá né ebwɔ́ ápené nnó Jisɔs akwegé, ebwɔ́ ágɛ meti manjɔ́ nnó apye gyéé.

Yémbò Jisɔs abyelé mme asamé genó gefɔ́ ne enɔ́ ebwɔ́ wúu. ⁷ Ndere ebwɔ́ álú ágígé wye ji gígé, Jisɔs anyaá mmye mfaá aké ne ebwɔ́, “Mbɔ́gɛ muú nyú fɔ́ alú dampye gabo, abɔ́ mbe abɔ́ ntaá ató ji.” ⁸ Ajɔ́gɛ mbo, ama byéle mme asamé genó ne enɔ́ ebwɔ́ wúu.

⁹ Bɔ́ abi achwɔ́ ne mendée yimbo, áwuúgɛ nkane Jisɔs ajɔ́, alɔ́ manjye ama ama. Bɔ́ kpa kpa ne ábɔ́ mbe alɔ́ manjye. Afé kpá ályá mendée yimbo téné né mbe ushuú Jisɔs. ¹⁰ Jisɔs anyaá mmye mfaá aké ne mendée yimbo, “Bɔ́ bimbo alé? Nnó yéé muú fɔ́ ajɔ́ nnó wɔ́ nkwe mpa wɔ́?”

¹¹ Mendée yimbo ashuú ji meko áké, “Ata yéé muú ajɔ́ wɔ́.” Ajɔ́gɛ mbo, Jisɔs ajɔ́ yé aké, “Yé me ntó mpyéé wɔ́ genó, chó, ɔ́pyegé sé gabo.”

Jisɔs alú gengbɔ́ mbaá bɔ́ mme

¹² Ewyágé Jisɔs ama jɔ́ ne ekwɔ́ bɔ́ bimbo aké, “Me nlú gengbɔ́ mbaá bɔ́ mme, muú yi akwólége me, akéné fɔ́ né gemua, agéne nye lé gengbɔ́ eyi gecheyege gengwá.” ††

¹³ Ne ekwɔ́ bɔ́ Farasi áké ne ji, “Gé yé nkane ɔ́tené ntésé né gema jye, ebyennó depɔ́ etiré wɔ́ ɔ́gárege mbo delu detu.”

¹⁴ Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko áké, “Yé me nténé lé ntésé né gema ya, depɔ́

**7:52 Elú wáwálé nnó: Ukwene bɔ́ ɲwe abi mbembe apɔ́ ne malɔ́ ɲwe yina. ɔ́lɔ́ né 7:53 ɔ́kwóné né 8:11.

††8:12 Elú wáwálé nnó: Jisɔs abeé ne áɲkwóle bíí yéndégébé wye nkane gekwage mewé gebo gelú ne bɔ́ Isrélí gébégé átané né Ijipt. (Ge Eɔ́. 13:21)

etiré me ngarege mbo dépó f3 detu, néndé me nkaáge mbaá ayi ntané ne mbaá ayi nnyé. Yémbó enyú dékaágé f3 mbaá ayi ntané, yé mbaá ayi nnyé dékaágé. ¹⁵ Enyú decherege depó ndere akwaá áchérege, me nchéregé yé mechó muú f3. ¹⁶ Ne yé ebélé nnó ncherégé, uchéchére ba ulú cho néndé nchéregé f3 me mbií, Nte wa muú atómé me alú ne me. ¹⁷ Ásá né mmu mabé nyú nnó b3 ntésé apeá áj33gé genó gema, ebyénnó mechó ewémbó ep3 f3 detú. ¹⁸ Me ntené ntésé né geme ya, ne Nte wa muú atómé me alú ntó ntésé wa.”

¹⁹ Aj33gé mbo, ebw3 ágií yé ji aké, “Nte wye alú ef3?” Jis3s ashuú ebw3 meko aké, “Esé ne nte wa yé muú ayi enyú dékágé áp3. Mb3gé enyú deb3 dékaá me, mbo dékaá ntó Nte wa.”

²⁰ Jis3s ab3 aj33gé dep3 etiré na gébége ji álerege b33 né dachi echa upé Es3w3 kw3kw3lé ne mbaá ayi ábélege makwa ayi áfyéε ηka Es3w3 wye. Yémbó yé muú ayi apyéné ji ap3 néndé gébé jií gélú dankw3né.

Jis3s akwelé mbeé mbaá b33 abi álá kame f3 nnó ji alu muú ayi Es3w3 atómé ji w3

²¹ Ewyágé Jis3s ama j33 ne ekw3 b33 bimbo aké, “Me nnye nye mbaá f3, enyú dékelégé nye me dégéné, ne dégbóo nye né mmu gabo enyú. Ne mbaá ayi me nnyé enyú dékaágé chw3 f3 wye.”

²² Ákpakpa b33 Jus áwuúgé mbo ágií ate aké, “Nnó ájye wá nye geme jií waá? Mb3gé mbo f3 w3, ula bi ji aj33gé nnó ‘mbaá ayi ji ajye nye esé dékaágé jyé wye utené nnó?’”

²³ Jis3s ashuú ebw3 meko aké, “Enyú détané fa mme yina, me ntané mfaánebuú, enyú délu b33 mme, me mp3 f3 muú mme. ²⁴ Gé ula bi mb3 nj33 ne enyú nnó,

dégbóo nye né mmu gabo nyú. Ne mb3gé enyú délá kame nnó, ‘Me Nlú Muu ayi Me Nké Nlú w3, dégbóo nye né mmu gabo nyú wáwálé.’”

²⁵ Ebw3 ágií yé ji aké, “W3 3lú waá?” Jis3s ashuú ebw3 meko aké, “Me nlú muú yi mb3 ngarege mé enyú te gachíí nnó nlú. ²⁶ Nwya gejamégé unó bi nj33gé ulérege nnó enyú dékwé mpa. Yémbó muú ayi atómé me aj33gé wáwálé ne genó eyigé nwúgé eta wuú géji ne ngarege b33 mme.”

²⁷ Ndere Jis3s ab3 aj33ge mbo ebw3 áb3 akaá f3 nnó aj33gé mbo atome lé ne Nte wuú w3. ²⁸ Ne Jis3s aj33 yé ne ebw3 aké, “Gébége abwége nye me Maá Nte Mekwaá né mfaa, gébé eyigémbó ne dékaáge nye nnó, ‘Me Nlú Muú ayi Me Nké Nlú’ ne dékaáge nye ntó nnó me nj33ge f3 genó gef3 né ushu ushu ba, mpye lé eyigé Nte wa aleré me nnó mpye. ²⁹ Ne ji muú atómé me alú ne me, alyaá f3 me mbií w3 néndé mpye unó bi ujigé ji met33.”

³⁰ Ne gejamé b33 abi áwuú ndere Jis3s aj33gé unó bina ákamé nnó ulú wáwálé.

B33 abi álu baá Abraham wáwálé

³¹ Jis3s aj33 ne b33 Jus abi ákamé ne ji aké, “Dégbarége amu né unó bi nlerege enyú, débe ankw3lé ba wáwálé. ³² Ne dékaáge nye wáwálé ne wáwálé, yimbo apye nye enyú dela mmyemmye nyu.”

³³ Ebw3 ashuú ji meko aké, “Esé délu upyáne Abraham ne délu dambé afwé eta muú f3, ulannó w3 3ké esé détanegé nye né efwyale.”

³⁴ Jis3s ashuú ebw3 meko aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémuú ayi apyéé gabo, abwolé mefwé gabo. ³⁵ Ne mefwé alaá f3 né ula gepú eyigé ji akpane défwé wye te kwyakwya élé maá mb33 gepú ne ala. ³⁶ Nkane élúmbó, mb3gé Maá apyegé w3 3lage mmyem-

††8:28 Elú wáwálé nnó: Jis3s aj33gembo, átome mbo ele ne gebe eyigé áw3me nye ji né gekwa.

mye jyeε, ebyénnó òla mmyemmye jye wawale. ³⁷ Me nkaá nnó enyú délú upyáne Abraham. Yémbò dékelégé manwá me néndé enyú debwó fò gébé ne mekomejwó wa chacha wó. ³⁸ Me ngarege enyú genó eyigé me ngené mbaá Nte wa, enyú dépyéε lé genó eyigé nte nyú agaré enyú.”

³⁹ Bwó Jus bimbo ashuú ji meko áké, “Abraham alú gekwéne nte sé.” Ájwógé mbo Jiswó aké ne ebwó, “Mbógé enyú débó débé upyáne Abraham wáwálé, mbó dépyéε unó bi ji abó apyéε. ⁴⁰ Yémbò enyú dékelege manwá me ayi ngárege enyú mekomejwó ayi wáwálé, ayi nwuú ne Eswó. Abraham abó apyéε fó mbo wó. ⁴¹ Enyú depyéε genó eyigé nte nyú apyéε.”

Ebwó áké ne ji, “Esé depó fó baá uló, Eswó ne alú Nte sé wáwálé.”

⁴² Ájwógé mbo, Jiswó aké ne ebwó, “Mbógé Eswó abó ábé Nte nyú wáwálé, mbó dégbóo ne me néndé ntané eta wuú ne nchwó fa. Nchwó fó fa né ushu ushu ba wó, ji ne atómé me. ⁴³ Epyénnó ne enyú delá kaágé genó eyigé me njwógé? Ndwó élé delá kélégé manwú genó eyigé me njwóge. ⁴⁴ Nte nyú élé danchomeló, enyú dékelege lé mampyéégé unó bi ujigé ji metwó. Te ula ulwó genwá jíí, ji alú lé muú ayi awáne bwó, ne akií fó genó eyi gélú wáwálé, néndé jimboó ajwógé fó wáwálé. Áke abyoge gebyo akwolege lé gepó jíí, néndé gebyo geko gelo ne ji. ⁴⁵ Elé me ngarege genó eyi gélú wáwálé, enyú dekámégé fó ne genó eyigé me njwógé. ⁴⁶ Nnó muu nyu fó akage gare ye gabo ayi me mpyéε? Ne mbógé me ngarege enyú genó eyi gélú wáwálé, ulannó enyu déla dékámégé ne me? ⁴⁷ Yéndémuú ayi alu muu Eswó, awúu genó eyigé Eswó ajwógé. Elú wáwálé nnó enyú depó fó baá Eswó, gé ula bi enyú délá wuú fó me mbo.”

Jiswó agarege gefógé muú ayi ji alú

⁴⁸ Ajwógé mbo, ákpakpa bwó Jus áshuú ji meko áké, “Esé depó fó gye manjwó nnó wó òlu muú Samariya ne melo nchye achyege wó efwyale.”

⁴⁹ Ne Jiswó ashuú ebwó meko áké, “Meló nchye achyege fó me efwyale. Me nnogé Nte wa yémbò enyú dénógé fó me. ⁵⁰ Me mpyéε fó unó nnó bwó áféégé me, yémbò muú alú wye ayi afége me. Ji ne alú muú ayi aswó mpa bwó. ⁵¹ Ne me ngarege enyú wáwálé nnó muú ayi ábélege mekomejwó ayi me nlerege agboó fó chacha.”

⁵² Ajwógé mbo bwó Jus áké, “Nana esé dékaá nnó omée gebwó wáwálé. Abraham agbó wye ndere bwó ekpávε Eswó abifo agbóo, wó wóké mbógé muú abelégé unó bi wó òlérege agboó fwó? ⁵³ Nnó wó wjéá geme wjéá ntesé Abraham ayi agbóo wa nnó? Bwó ekpávε Eswó ntó agbóo, wó wjéá nnó òlú waá?”

⁵⁴ Ne Jiswó ashuú ntó ebwó meko áké, “Mbógé me nféégé geme eyá, ufeféε ebimbo unó mme detú. Muú ayi aféεge me élé Nte wa muú enyú déselé nnó alú Eswó nyú. ⁵⁵ Yé élé enyú délá dékaá yeé ji kanja wó. Me nkáge ji. Mbógé me njwógé nnó nkaágé fó ji, ebyénnó me nlú muú gebyo nkane enyú. Me nkaá ji wáwálé, ne nwúu ne ji. ⁵⁶ Nte nyú Abraham abwó mé mbe akaá nnó, me nchwó nye ne metwó ego ji. Agege mbo metwó ego ji dwó.”

⁵⁷ Ne bwó Jus áshuú meko áké, “Ólú dankwóne yé usaá ayme upeá meso efya, wjémbò nnó ne wkaá Abraham.” ⁵⁸ Ne Jiswó aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, gemégé nnó ábyé Abraham, me nlú.”

⁵⁹ Ajwógé mbo, ebwó abó mataá nnó ató ji, yémbò Jiswó abíí atané né mmu echa upe Eswó.

**Jisɔs apye muú ayi ábyené ji
ame nónómé agéne**

9 Ndere Jisɔs akéne ajyéé, agé mende fɔ ayi ábyené ji ame nónómé. ²Ne baá utɔɔ bíí agíí ji aké, “Ménleré, gabo ayi ndé muú apyéé ábyené mende yina ame nónómé? Awuú jimboɔ? Waá ayi mma wuú ne nte wuú.”

³Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Ame anómé fɔ mende yina gétúgέ gabo ayi ji apyéé wɔ. Ne épɔfɔ ntó gétúgέ gabo ayi mma wuú ne nte wuú ápyéé. Ábyé mende yina ame nónómé nnó Eɔwɔ aléré ndere utó bi upyéé utɔɔ né menyammye wuú. ⁴Debo mampye utɔɔ Átá muú atómé me ndere bíí úlú gbɔɔ, néndé utuú ugígé ye muu akage pye se ubi. ⁵Te ndere me nlú fa mme yina, me nlú geɗgbɔ mbaá bɔɔ mme.”

⁶Ajɔɔgέ mbo akpó matye mme, apye gentwɔtwɔ awaá mende yimbo né ame ⁷ajɔɔ ne ji aké, “Chó shwóné ushu bye né gentoógé manaá eyigé ákuú nnó Silɔm” (Ula Silɔm utené nnó átɔ). Ne mende yimbo afé, ashwóné ushu bíí, aké achwɔɔ, alɔ mangéné mbaá.

⁸Epyégémbɔ, bɔɔ abi ájwɔlege dachi ama ne ji, ne abi abɔ ágéne mé ji ndere akɔɔ deko, ágégé ji, aké, “Pɔ mende ayi ajwɔlege na akɔɔ deko yéndégébé na?” ⁹Abifɔ aké, “Elé ji,” abifɔ ntó aké, “Iɗgba muú yimbo afú elé fulé.”

Ne mende yimbo ajɔɔgέ wye aké, “Elé me mbɔɔ.”

¹⁰Ajɔɔgέ mbo, bɔɔ bimbo agíí ji aké, “Eke nnó ne wɔ ɔlɔ mangé?”

¹¹Ashúú ebwɔ meko aké, “Mende fɔ ayi akámege Jisɔs, ne apye gentwɔtwɔ awaá me né ame, ajɔɔ ne me aké, chó shwóné ushu bye né gentoógé manaá eyigé ákuú nnó Silɔm. Njyégé, nshwóné ne nɔɔ mbaá mangéné.”

¹²Ne bɔɔ bimbo agíí ji aké, “Mende awú alú fɔ? Aké ne ebwɔ me nkaá wɔ”.

**Ekwɔ bɔɔ Farasi ácheré mankaá
ndere epyéé ne mende yimbo
alɔɔ mbaá mangéné**

¹³Mende yimbo ajɔɔgέ mbo, ákpá ji afé mbaá ekwɔ bɔɔ Farasi. ¹⁴Bíí bi Jisɔs apye getwɔtwɔ mende yimbo alɔɔ mbaá mangéné, elé bíí uwyaá. ¹⁵Ne ekwɔ bɔɔ Farasi ntó ama ágíí mende yimbo ndere epyégé ne ji alɔɔ mbaá mangéné. Ne mende yimbo agaré ebwɔ aké, “Awaá me gentwɔtwɔ né ame, nshwóné ushu ba ne nana ngéne mbaá”.

¹⁶Ajɔɔgέ mbo, ekwɔ bɔɔ Farasi abifɔ aké, “Mende yina ayi ákuú ji Jisɔs atané fɔ mbaá Eɔwɔ wɔ, néndé ábélégé fɔ ebé ewé aké muú apyéégé fɔ utɔɔ bíí uwyaá”.

Yémbɔ abifɔ aké, “Epyembo nnó ne muú ayi apyéé gabo, apyéé ufɔɔ ufélek-pá bina?” Ewéna epye ebwɔ ábɔ uféré ucháchá.

¹⁷Ne áma ágíí mende yimbo aké, “Ne wɔ mbɔɔ ɔɔɔ nnó, gétúgέ mende yina ayi apye ame jye ánené?”

Ashúú meko aké, “Ji alu muú ekpávé Eɔwɔ.”

¹⁸Yémbɔ ákpakpa bɔɔ Jus ákélégé fɔ mankamé nnó ábɔ ábyé mende yina ame nónómé ne alɔɔ mbaá mangéné. Ákuú mma wuú ne nte wuú. ¹⁹Áchwɔgέ ágíí ebwɔ aké, “Maá nyú na? Enyú déké débyé ji ame nónómé? Epyégé nnó ne ji agéne nana?”

²⁰Mma wuú ne nte wuú ágaré ebwɔ aké, “Esé dékaá nnó gé maá sé na, débɔ débyé ji ame nónómé. ²¹Ne genó eyi gépyégé ne ji alɔɔ mangéné mbaá, esé dékaá wɔ. Yéé muú ayi anené ji ame, esé dékaágé fɔ. Gígé jimboɔ agaré enyú, apɔ sé mamane ko.” ²²Ebwɔ ájɔɔ mbo gétúgέ áfɔɔ ákpakpa bɔɔ Jus, abi ábɔ ajɔɔ mé nnó muú ayi ajɔge nnó Jisɔs alu Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa, áfyéé ji ebé nnó akpegé sé né mmu echa mmyemenene. ²³Gé genó eyi gepyéé mma wuú

ne nte wuú ajóó áké, “Ji apó sé mamáné kó, gíge jimboó agaré enyú.”

²⁴ Ne ákpakpa bóó Jus áma kuú mende yi amé abó ánómé ji, ajóó ne ji áké, “Gáré wáwálé wye né mbe ushu Eṣṣwá, néndé esé dékaá nnó mende yina alú muú ayi apyéé gabo.”

²⁵ Ne mende yimbo ashúú ébwó meko aké, “Wáá ji alú muú ayi apyéé gabo ah, wáá apóó ah, genó gema eyigé me nkaá géluú nnó me mbo nlú amé nónómé ne nana ngéne mbaá.”

²⁶ Ne ágií ji áké, “Apyé nnó, ne wá? Apye nno ne wá ɔlɔ́ mangéné mbaá?”

²⁷ Ashúú ébwó meko aké, “Pó me mbó ngaré mé enyú? Yémbó dékélégé f́ manwú, ulannó enyú dékélégé mámanwú? Ndófo enyú ntó dékélégé mambé ankwólé bií?”

²⁸ Ajóógé mbo, bóó bimbo áló manju ji mashye mmye, áké, “Wá ne ɔlú menkwólé wuú. Esé délú ankwólé Mosis. ²⁹ Esé dékaá nnó Eṣṣwá ajóó nyá mejóó ne Mosis, ne ushuú mbaá menya muú yina atané esé dekaá wó.”

³⁰ Mende yimbo aké, “Mechó ewé egboó me mmye. Enyú déké dékaá f́ mbaá ayi ji atané wó yémbó apye me ngéné mbaá. ³¹ Dékaá nnó Eṣṣwá awuú f́ mmyemenené bóó abi ápyeé gabo, yémbó yéndemuú ayi ánogé Eṣṣwá ne ápyéé unó bi Eṣṣwá ákélege, Eṣṣwá awuú mmyemenene jíí. ³² Te mme álóó délú danwú nnó muú f́ ánené ámé muú ayi ábyené ji amé nónómé. ³³ Mende yina ábé dantáne mbaá Eṣṣwá mbo ye genó ji apyéé wó.”

³⁴ Ajóógé mbo, áshúú ji meko áké, “Ábyé wá ɔwé né mmu gabo. Ndé genó wá ɔkélege manleré esé?” Ájóógé mbo, áfyé ji ébé nnó ákpégé sé mmu echa mmyemenene.

Bóó abi ágéne ne abi alá ágéné

³⁵ Ne Jisṣs awuúgé nnó afyé mende yimbo ébé, akelé ji agé, ágií ji áké, “Nnó wá ɔfyé metóó ne Maá Nte Mekwaá?”

³⁶ Ne mende yimbo ashúú ji meko aké, “Ata, Maá Nte Mekwaá élé wáá? Garé me mmfyé metóó ne ji.”

³⁷ Jisṣs ajóó ne ji áké, “Wá ɔgé mé ji nana. Ji ne ajóógé mbo mejóó ne wá.”

³⁸ Mende yimbo ajóó yé ne Jisṣs aké, “Ata me mmfyé metóó ne wá”, ne anógé ji.

³⁹ Ne Jisṣs ajóó ne ji áké, “Me nchwó fa mme mampye gabo bóó agene gbɔɔɔ, nnó bóó, abi álú amé nónómé ágéné mbaá ne nnó abi aferé nnó ébwó ágéne, abe amé nónómé.”

⁴⁰ Ajóógé mbo, bóó ekwá Farasi abi álú efeé, áwuú, ágií ji áké, “Esé déferé nnó wá ɔjóógé f́ lé ne esé nnó délú ntó amé nónómé?”

⁴¹ Ne Jisṣs ashúú ébwó meko aké, “Enyú débó dékámé nnó délú amé nónómé mbo abo ajóó f́ nno enyu depye gabo wó. Te mbaá enyú déké dégéne, gabo nyú alá enyú mmye.”

Mebame magɔɔme melóméló ne magɔɔme jíí

10 Ngarege enyú wáwálé nnó, “Muú ayi akwóme mfaá gebame akpene né mmu gebamege magɔɔme, alá koge né meno gebame alú menjo. Elá pó mbo f́ wó, alú muú yi afóó unó bóó. ² Ne muú yi akogé né meno gebame akpe né mmu gebamege magɔɔme alú mbóó magɔɔme yimbo. ³ Mebame meno gebame ánenégé ji meno gebame, ji akpe né mmu, ne magɔɔme awuú meko wuú. Ne ji akuú magɔɔme jíí né mabo ne ase áji afé dafye. ⁴ Ne aségé magɔɔme jíí ako atanega dafye, ji ajye mbe áji akwólege ji meso, néndé ákáge meko wuú. ⁵ Yémbó áji akwólege f́ menkéé, áboó lé ji boó nénde ákáge f́ meko wuú.”

⁶ Jisɔs ató ebwɔ́ nekané mejɔ́ eníné na, yémbɔ́, ebwɔ́ ákágé fɔ́ geno eyige ji agarege ebwɔ́.

⁷ Ne Jisɔs ama ajɔ́ aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó me ne nlú meno gebamege magɔ́ɔme. ⁸ Ne bɔ́ akó abi abɔ́ mbe achwɔ́ ne me, álú lé anjo, ne bɔ́ abi afɔ́gé unó bɔ́ fɔ́ge, magɔ́ɔme awuú fɔ́ ebwɔ́. ⁹ Me ne nlú meno gebame, yéndémuú ayi akoógé eta wa ne akpe né mmu, Eɔ́wɔ́ aferege nye ji né efwyale gabo. Ne akpene nye mmu atanega dafye agene yéndégenó eyi gelíí ji. ¹⁰ Menjo achwɔ́ lé nnó ajo unó, awá bɔ́ ne ácho unó, yémbɔ́ me nchwɔ́ lé nnó mmpye bɔ́ abɔ́ geɔ́wá abe gbene né mati mako.

¹¹ “Me nlú membame magɔ́ɔme melómélól. Membame magɔ́ɔme melómélól achyege game jíí gétúgé magɔ́ɔme jíí. ¹² Muú usege apó fɔ́ membamé magɔ́ɔme, muú áwyaá magɔ́ɔme, ndere elúmbɔ́, gébégé agege mekwala aké achwɔ́, aboó alyaá magɔ́ɔme, mekwala afwené áji álá tyátyá. ¹³ Muú yimbɔ́, aboó alyaá magɔ́ɔme yimbɔ́ néndé ji alú lé muú usege, abɔ́ fɔ́ gébé ne áji wɔ́. ¹⁴ Me nlú membame magɔ́ɔme melómélól, me nkágé magɔ́ɔme ya ne magɔ́ɔme ya ntó ákágé me. ¹⁵ Wye ndere Nte wa akaa me, me ntó nkaa ji. Me nchyege game ya gétúgé magɔ́ɔme ya. ¹⁶ Ne nwyá magɔ́ɔme ayifɔ́, ayi álá pɔ́ né geluage ayina, mbɔ́ manse áji ncho ne ayina. Áji ntó áwuú nye meko wa, ne mpye nye áji ábe ekwɔ́ magɔ́ɔme ema ne ábéé nye ne membame ama.

¹⁷ “Ula bi nte wa agboó ne me úlú nnó nchyege game ya nnó áwá gétúgé bɔ́ ba ne nnó kwyakwya me mma mbɔ́ geji. ¹⁸ Yé muú ayi akágé wa me apó, yémbɔ́ me mbɔ́ ne nchyege game ya nnó awá. Ne me nwyáá uto manchyé game ya nnó áwá ne nwyá ntó uto mamma mbɔ́ geɔ́wá ya. Ge geno eyige Nte wa agare me mbɔ́”

¹⁹ Jisɔs ajɔ́gé mbɔ́, bɔ́ Jus ábɔ́ ufere ucháucha. ²⁰ Abifɔ́ ájɔ́gé áké, “Melo nchyé achyége Jisɔs efwyale ne ameeé gebwɔ́, déwúgé ji.”

²¹ Ne abifɔ́ ntó ájɔ́gé áké, “Muú ayi melo nchyé achyége ji efwyale ajɔ́gé fɔ́ ufɔ́ unó bina. Nnó muú ayi meló nchyé achyége ji efwyale, akaáge apyeé ntó muú ame nónómé agene mbaá?”

Bɔ́ Jus áshyá Jisɔs

²² Ne gébégé bɔ́ Jus ányéé epaá ewe ebwɔ́ áteé ndere áfyéé echa upe né amu Eɔ́wɔ́, Jisɔs abɔ́ alu né Jerosale. Gébé eyigémbɔ́ nebá nelu. ²³ Ndere Ji alú né dachi echa upe Eɔ́wɔ́, akene né agbá ayi akuú nnó agba Solomun. ²⁴ Bɔ́ Jus áchwɔ́ nɔ́ ji né mme, ágií ji áké, “Wɔ́ ɔ́yagé mbɔ́ esé né mmu dembyɔ́ nnó? Mbɔ́gé wɔ́ ɔ́lú Muú yi Eɔ́wɔ́ akweré ji elá gefwa gare ese gbɔ́ɔɔɔ.”

²⁵ Ne Jisɔs ashúú ebwɔ́ meko aké, “Me mbɔ́ ngare me enyú, yémbɔ́ enyú dékame ne me wɔ́. Utɔ́ ebi mempyéé né mabɔ́ Nte wa, ubi ne ulerege gefɔ́ge muú ayi me nlú. ²⁶ Yémbɔ́ enyú dékamege néndé depɔ́ fɔ́ né geluage magɔ́ɔme ya. ²⁷ Magɔ́ɔme ya, ákágé meko wa. Me nkágé áji ne áji ntó ákwolege me. ²⁸ Me nchyége áji geɔ́wá eyi gélagé byeé. Áji ánome fɔ́ mme detu ne yé muú ayi ákágé fɔ́ áji né amu ya apó. ²⁹ Néndé Nte wa muú áfyéé me áji né amu, aɔ́ea game apwɔ́ bɔ́ akó, ne yé muú ayi ákágé fɔ́ áji né amu Nte wa apó. ³⁰ Me ne nte wa Eɔ́wɔ́ delu muú ama.”

³¹ Jisɔs ajɔ́gé mbɔ́, bɔ́ Jus ama ábɔ́ mataá nnó áto ji áwá. ³² Ne Jisɔs ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Me mpye gejamé gé utɔ́ ulsúls ebi Nte wa achyéé me utó nnó mpye, enyú dege. Né ebi ndé ne enyú dékelege manto me ne mataá?”

³³ Bɔ́ Jus bimbo áshúú ji meko aké, “Eɔ́fɔ́ gétúgé utɔ́ ulsúls ebi wɔ́ ɔ́pyeé ne ese detome wɔ́ ne mataá. Elé gétúgé wɔ́

ɔbyaá Ɛsɔwɔ. wɔ ɔlú lé mekwaá, yémbɔ ɔse geme jyeé nnó wɔ ɔlú Ɛsɔwɔ.”

³⁴Ne Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Pɔ nnó asa né mmu nɔwe Ɛsɔwɔ nnó, ‘Me nke enyú delu bɔ Ɛsɔwɔ?’” ³⁵Ese dékaá nnó mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ akwɔrégé fɔ. Ne mbɔgé Ɛsɔwɔ akú bɔɔ abi ji achyeé ebwɔ mekomejɔɔ nnó álú bɔ Ɛsɔwɔ. ³⁶Epyembo nnó ne me muú Ɛsɔwɔ ajyaá atɔme fa mme, njɔgé nnó nlú Maá Ɛsɔwɔ, enyú déké me mbyaá Ɛsɔwɔ? ³⁷Mbɔgé me mpyeé fɔ utɔɔ ebi Nte wa achyeé me nnó mpyege, dékamegé fɔ ne me. ³⁸Ne mbɔgé me mpye lé ubi, ye lé enyú déla dékame nnó genó eyigé me njɔgé gelú wáwálé wɔ, kamegé ne utɔɔ ebi me mpyeé. Dépyege mbo, dégene nye nnó me nlu muú ama ne Nte wa, ne Nte alu muú ama ne me.”

³⁹Ajɔgé mbo, bɔɔ Jus bimbo ama amua mampye ji, yémbɔ aloó ebwɔ né amu.

⁴⁰Achyaá afe né egbe ebeé Jodan ewefɔ mbaá ayi Jɔn abɔ awyage nya bɔɔ man-aá Ɛsɔwɔ, ajwɔlege ewú. ⁴¹Ne gejamé gé bɔɔ ákwɔle ji, ájɔgé ne ate aké, “Jɔn apye ye ufélékpa fɔ wɔ, yémbɔ yéndégenó eyigé ji ajɔɔ atome ne mende yina gelú wáwálé.” ⁴²Efeé ne gejamé gé bɔɔ áfyéé metɔɔ ne Jisɔs.

Negboné Lasarɔs

11 Gébé gé fɔ, mende fɔ abɔ améé, akuú ji nnó Lasarɔs. Ji alu muú Betani. Betani ele melɔ Meri ebwɔ ne meɔmɔ wuú Mata. ²Elé Meri yina ne abɔ ágbelé nya lamenda né uka Ata, atile ne mejwe wuú. Ji ne meɔmɔ wuú Lasarɔs abɔ améé. ³Gétú gé Lasarɔs améé, aɔme bií átɔ meko mbaá Jisɔs aké, “Ata mejeé wyeé ayi ɔgboó ne ji ɔɔ améé.”

⁴Jisɔs awú gé meko ayi alɔɔ ji, aké, “Nemeé eniné Lasarɔs améé mbo, nepɔ fɔ eni netene ji aló nelú ele nnó, bɔɔ áfegé Maá Ɛsɔwɔ nnó nɔwɔ Ɛsɔwɔ akwɔ. Getu eyigembo bɔɔ áfegé nye Maá Ɛsɔwɔ.”

⁵Jisɔs agboó ne Mata, ne meɔmɔ wuú Meri ne Lasarɔs. ⁶awuge nnó Lasarɔs améé ama bele né melɔ ewé ji abɔ alú wyeé ndɔ epea. ⁷Ne ndɔ yimbo epea ekógé, ajɔɔ ne baá utɔɔ bií aké, “Déma déjye né gebage mewaá Judiya.”

⁸Baá utɔɔ bií ájɔɔ ne ji aké, “Ménleré elú dambele ayi bɔɔ bimbo aké áto wɔ ne mataá áwá, ne wɔ ɔkelege nnó déma dékeré ewú?”

⁹Ájɔgé mbo, Jisɔs ashúú ebwɔ meko né nekanémejɔɔ aké. “Yéndé bií uwyaá nchwaneke efyánépeá ne utuú ugi, wa mbo fɔ wɔ? Bɔɔ aké ákene ne bií gbɔɔ, ákparege fɔ nekwe néndé ágene mbaá. ¹⁰Yémbɔ bɔɔ abi akene ne utuú ákparege nekwe néndé gengbo gepɔ.” ¹¹Ajɔgé mbo, aké ne ebwɔ, “Meɔme se Lasarɔs akwe gejya, yémbɔ me njye ewú nnó pye ji apeé gejya.”

¹²Ajɔgé mbo, baá utɔɔ bií aké ne ji, “Ata mbɔgé abelé gejya ebyennó alé atoó.”

¹³Jisɔs abɔ agarege mbo lé ebwɔ negbone Lasarɔs, yémbɔ ebwɔ áfere nnó ajɔgé mbo lé mecho gejya eyigémbo.

¹⁴Jisɔs agare ye ebwɔ gbɔgɔnɔ aké, “Lasarɔs agbo. ¹⁵Ne metɔɔ egɔɔ me gé-tú gé nyú nnó me mbɔ mpɔ fɔ ewú ne ji. Genó eyigé mampye nye, gepye nye enyú défyéé metɔɔ ne me cháɔné. Kwilege mme déjye dége ji.”

¹⁶Ajɔgé mbo, Tɔmasi maá gefa, ajɔɔ ne ate baá utɔɔ aké, “Kwilege déjye, ye ebe lé negbo, degbo ne ji”.

Jisɔs afyéé aɔme Lasarɔs metɔɔ

¹⁷Jisɔs akwɔnege né melɔ Betani, age nnó anií Lasarɔs né mmu eba ntaá ale me ndɔ eni. ¹⁸Nekene Betani ne Jerosale nelú genóge nɔkpa neke epea. ¹⁹Ne gejamé gé bɔɔ Jus áfé manjwye Mata ebwɔ ne Meri mmye gé-tú gé negbone meɔmɔ bwɔ.

²⁰Mata awú gé nnó Jisɔs achwɔɔ, atane ajye bane ji, Meri álá ji né mmu gepú.

²¹ Mata ábánégé Jisɔs ajɔɔ ne Ji aké, “Ata mbɔgé wɔ ɔbɔ ɔbe fa, mbo meɲmó wa agboó wɔ.” ²² Yémbɔ, yé ebe elé nana, nkaá nnó, yéndégenó eyigé wɔ ɔgigé Ɛsɔwɔ, achyeye wɔ geji.

²³ Ne Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Meɲmó wye akwilege nye né negbo.”

²⁴ Ne Mata aké, “Nkaá nnó akerege nye meso né geɲwá gébégé ɔɔ aké ákwilege nye né negbo né bíí bí kwyakwya.”

²⁵ Ajɔgέ mbo, Jisɔs aké, “Me ne mbyeyege ɔɔ ákwilege né negbo, ne me ne ncheyege ɔɔ geɲwá. Yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne me, yé agbo akerege né geɲwá. ²⁶ Ne yéndémuú ayi alú mebe, áfyéé metɔɔ ne me ágboó fɔ, Mata ɔkamé nnó elé wáwálé?”

²⁷ Mata aké, “Ɛh Ata nkamé, nnó wɔ ne ɔlú Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elé gefwa, Maá Ɛsɔwɔ ayi áɔɔ manchwɔ fa mme.”

Jisɔs asɔ manse

²⁸ Mata ajɔgέ mbo, ajye kú meɲmo wuú Meri ajɔɔ ne ji bibi aké, “Ménleré achwɔ, akelege mange wɔ.” ²⁹ Meri awúgέ mbo, akwilé mme wáwá, ajye bane Jisɔs. ³⁰ Jisɔs abɔ alú dankwɔne yé né melɔ, alú wye né mbaá ayi Mata abané ji. ³¹ Ne ɔɔ Jus abi alú né mmu gepúge negbo áfyéé Meri metɔɔ né negbone meɲmo wuú, ágege ndere Meri akwilé ka wáwá átane dafye, ebwɔ ntó ákwilé ákwɔle ji, néndé áfere nnó ji ajyeé mbo lé né menome meɲmo wuú Lasarɔs manli negbo.

³² Meri akwɔnege, age Jisɔs, akwe ji né uka aké, “Ata wɔ ɔbɔ ɔbe fa, mbo meɲmo wa abɔ agboó wɔ.”

³³ Jisɔs ágége ndere Meri álíli chonchó ne ɔɔ Jus abi ákwɔlege ji, eta ji mmu ne meshwe akwɔ ji metɔɔ.

³⁴ Agií ebwɔ aké, “Ɛnyú dénií ji efɔ?”

Áshuú ji meko aké, “Ata, chwɔ ge mbaá wuú.”

³⁵ Jisɔs asɔ manse. ³⁶ Ɔɔ Jus bimbo, ágege mbo, aké, “É é, gege ndere ji abɔɔ gejeé ne Lasarɔs.”

³⁷ Yémbɔ abifɔ ajɔgέ aké, “Nnó ji muú apyeé muú ame nónómé agene, abɔ akágé pye fɔ nnó Lasarɔs agboge?”

Jisɔs ape Lasarɔs né negbo

³⁸ Ne nchye ama anywɔne Jisɔs né mmu, afé né menome. Menome ewémbɔ, élú lé embu ebá ntaá, agbe ewú ne ntaá. ³⁹ Jisɔs aké, “Ferege ntaá eniné mbo né meno menome.”

Mata meɲme Lasarɔs ashuú ji meko aké, “Ata, agbo mbo ale fina ndɔ eni, gébé eyi, gebe gebogebo geja gepwɔ amu.”

⁴⁰ Ne Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Mata, pɔ me ngaré na wɔ nnó ɔfyeye metɔɔ ne Ɛsɔwɔ, ɔgene nye genó eyigé utó ba upyeyé?”

⁴¹ Áférége ntaá eniné mbo, Jisɔs abweé ame ape mfaá anemmye aké, “Nte wa, ntame wɔ néndé ɔwú mmyemenene ya. ⁴² Nkaá nnó wɔ ɔwuú mmyemenene ya yéndégébé. Yémbɔ, njɔɔ mbo gétúgέ ɔɔ abi álú fa, nnó ebwɔ ákamé nnó wɔ ne ɔtɔme me.” ⁴³ Anerege manjɔɔ mbo, anyá ne meko metometo aké, “Lasarɔs táné chwɔ fa.” ⁴⁴ Tenétené yimbo, Lasarɔs atane dafye, uka bíí ne amu, úlú wye wéwé né mmu uba mandée ebií áni ji né mmye chonchó ne ushu. Ne Jisɔs aké, “Kaágé ji ajye.”

Ájɔɔ geju manwá Jisɔs

(Mat 26:1-5; Mak 14:1, 2; Luk 22:1, 2)

⁴⁵ Ne gejamégé ɔɔ Jus abi áɔɔ álú efeé áchwɔɔ áchwéé Meri mmyé, ágege ndere Jisɔs apyeé Lasarɔs apeé né negbo, áfyéé matɔɔ ne Jisɔs. ⁴⁶ Yémbɔ, abifɔ ájye gare ɔɔ Farasi fɔ genó eyigé Jisɔs apyeé. ⁴⁷ Ne anɔ ba ampyeé upe Ɛsɔwɔ ne ekwɔ ɔɔ Farasi fɔ, ákú ujwólé, áchomé né eso ájɔɔ aké, “Nana esé dépyembɔ nnó? Mende yina apyeé mbo ufélekpa ufɔɔ ufɔɔ ajyeé. ⁴⁸ Mbɔgé délyage ji nnó ajyeé

mbe mampye ubi, melo meko efyéé nye metɔ́ ne ji, ne bɔ́ Rom áchwɔ́ chɔ́ nye echa upe se chonchó ne melo.”⁴⁹

⁴⁹Ne muú bwɔ́ ama, ayi akamege Kaifas, ji ne alú etukpe amppe upe Eɔ́wɔ́ né ɲme eniné mbo. Aɔ́ɔ́ aké, “Enyú dékage yé genó kan̄ka, ⁵⁰dekaá fɔ́ nnó elú galógáló eta nyú nnó muú ama agbo gétúgɛ́ bɔ́ɔ́ ako epwɔ́ nnó melo meko énomé wɔ́?” ⁵¹Mejɔ́ɔ́ ewé Kaifas aɔ́ɔ́ mbo, etane fɔ́ jimboɔ́ né metɔ́ wɔ́. Ndere ji alú etukpe amppeé upe Eɔ́wɔ́ né ɲme eniné mbo, Eɔ́wɔ́ apye nnó ji agare nnó Jisɔ́s abɔ́ magbo gétúgɛ́ melo meko. ⁵²Ne epɔ́fɔ́ gétúgɛ́ melo ewú ewú wɔ́, agbo ntó nnó apye bɔ́ɔ́ Eɔ́wɔ́ abi álaá tyátyá né mme meko anywere akwe muú ama. ⁵³Elɔ́ né gébé eyigémbo, ákpakpa bɔ́ɔ́ Jus asɔ́ mala ndere ápyéé ne áwa Jisɔ́s. ⁵⁴Né getú eyigémbo, Jisɔ́s amáge ke sé gbɔ́ɲɔ́ɲɔ́ né géluage bɔ́ɔ́ Jus. Alyaá Jerosale afé né maá melo fɔ́ ayi akuú nnó Eɔ́frem kwɔ́kwólé ne mashwɔ́ne. Ewúmbɔ́ ne ji ne baá utɔ́ bíí ájwólége.

⁵⁵Ne gébége epaá bɔ́ɔ́ Jus ewé ákuú nnó epaá koó upú elá kwɔ́kwólé, gejamége bɔ́ɔ́ áfé né Jerosale nnó akpome mmye ndere ebwɔ́ apye me gemege nnó epaá ewémbo ekwɔ́ne. ⁵⁶Ne ndere ebwɔ́ anywere né mmu echa upe Eɔ́wɔ́, ápele mbɔ́gé agene nye Jisɔ́s. Ájɔ́ge ne ate áké, “Enyú défere mbo nnó? Nnó ji achwɔ́ɔ́ nye né epaá ewéna waá achwɔ́ɔ́?” ⁵⁷Gemege nnó epyembo etukpe amppe upe Eɔ́wɔ́ ne ekwɔ́ bɔ́ɔ́ Farasi fɔ́, ábɔ́ áchyeé me meko nnó muú ayi akaáge mbaá ayi Jisɔ́s alú ágare, ájye apye ji.

Áwaá Jisɔ́s maweé né meló Bétáni

(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9)

12 Epaá koó upú eláge ndɔ́ ekene, Jisɔ́s afe né melo Betani melo

ewé Lasarɔ́s muú Jisɔ́s apye ji apeé né negbo ájwólége. ²Efeé ne anene Jisɔ́s ne menyéé. Mata ne afaá menyéé yimbo ne Lasarɔ́s alú muú ama né geluage bɔ́ɔ́ abi ájwóle agíí mmye né ekpókópógélé ne Jisɔ́s. ³Ndere ájwóle mbo, Meri akpa ekpómé maweé Lamenda ami majame ɲka dɔ́ɔ́, amo Jisɔ́s né uka. Gepú geko geka ne gebege lamenda, ne ase mejwe wuú ati uka Jisɔ́s. Maweé amina malu mmye po. Ákwyeé mami ne genó eyigé akuú nnó, “Nard.” ⁴Ne Judas Iscarot, maá utɔ́ Jisɔ́s ama ayi abɔ́ɔ́ manchyeé Jisɔ́s man̄kwaá, agege geno eyi meri apyembo, aké, ⁵“Mbo ákpoó maweé lamenda amina, áse gejamége ɲka, eyi epwɔ́ɔ́ ɲka eyi muu akage pye né ɲme áchyeé mbaá ubyá bɔ́ɔ́.” ⁶Mejɔ́ɔ́ ewé Judas aɔ́ɔ́ mbo na, epɔ́fɔ́ nnó ji agboó ne ubya bɔ́, elé gétúgɛ́ ji alú menjo ne aɔ́ɔ́ mbo. Ji ne ábélege mekwa ɲka baá utɔ́ Jisɔ́s. Ne gébé eyigé fɔ́, ajoó ɲka wye.

⁷Judas ajóge mbo, Jisɔ́s aké, “Gɔ́ge ji abe nyame, ji apyémbɔ́ nnó me ngboge ánií me níge. ⁸Ubyá bɔ́ɔ́ úlú fa ne enyú yéndégébé, yémbo me mbeé nye fɔ́ ne enyú gébé geko.”

⁹Ne gejamége bɔ́ɔ́ Jus áwúgɛ́ nnó Jisɔ́s alú efeé né melo Betani, ákwóle áfe ewú. Ájye nya fɔ́ mange lé Jisɔ́s jimbíí wɔ́, áfe ntó nnó áge Lasarɔ́s muú Jisɔ́s apye ji apeé né negbo. ¹⁰Ndere elúmbɔ́, anɔ́ baá amppeé upe Eɔ́wɔ́ asɔ́ mala nnó áwa Lasarɔ́s. ¹¹néndé elé getú jíí ne gejamé bɔ́ɔ́ Jus ályaa ebwɔ́ áfyéé metɔ́ ne Jisɔ́s.

Jisɔ́s akpe né Jerosale nkane mfwa

(Mat 21:1-9; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹²Bíí ujjage, gejamége bɔ́ɔ́ abi áchwɔ́ɔ́ manyé epaá koó upú, áwú nnó Jisɔ́s achwɔ́ɔ́ né Jerosale. ¹³Ásɔ́ mamméé, á-tane ájye bane ji meti. Áwyále áké, “Matame mábé ne Eɔ́wɔ́. Mejé ebé ne

⁴⁹11:48 Elú wáwálé nnó: Mbɔ́gé nnó bɔ́ɔ́ Jus áfyége metɔ́ ne Jisɔ́s, Ji ámmye nye apwɔ́ bɔ́ɔ́ Rom nnó bɔ́ɔ́ Jus álaá mmyemmye bwɔ́.

muú ayi achwáó né mabɔ Ata. Efwó ebe ne Mfwa bɔ́ Isreli!”

¹⁴ Jisɔs agége maá géjujá, akwɔ ajwɔle né mfaá. Ne genó eyigé ábɔ ásamé né mmu ɲwe Eɔwɔ getane wáwálé nnó, ¹⁵ “Enyú bɔ́ Sayɔn défɔge, gége mfwa nyú achwáó, ajwɔlé mɔ́ né mfaá maá géjujá” ^{§§}

¹⁶ Ndere Jisɔs akpene né Jerosale, baá utɔ́ bii ákaá fɔ́ nnó uno bi ábɔ ásame me né mmu ɲwe Eɔwɔ úlú wawale wó. Yémbɔ gébégé Jisɔs akwɔme ajyee né mfaánebuú, ne ebwó ateé nnó abo asa né mmu ɲwe Eɔwɔ nnó unó bina upyee nye ne ji. Ne ápye ntó ubi ne ji.

¹⁷ Ne bɔ́ abi abo alú ne Jisɔs gébégé ji apye Lasaros apeé né negbo, akpa gegare eyigémbɔ, ájyee ne geji. ¹⁸ Genó eyigé na ne gepye gejamé gé bɔ́ ájyee bane Jisɔs né meti gétúgé áwuú gepɔge ufélekpá ebi ji apyee. ¹⁹ Ne ekwɔ bɔ́ Farasi, ájógé ne ate aké, “Ye mekpɔ ne ula esé dégene fɔ́ né mechwɔ ewe desɔ́ mɔ́ mala manwa Jisɔs. Gegé, gemge melo geko gela kwɔle élé ji.”

Jisɔs abɔ́ mbe agare negbo nii

²⁰ Né geluage bɔ́ abi ájye né Jerosale manogé Eɔwɔ gébégé epaá koó upú, ne abi ákú ebwó nnó bɔ́ Grek álú wye. ²¹ Bɔ́ Grek bina áchwɔ mbaá Filip muú melo Betsada né gebage mewaá Galilií, ájɔ́ ne ji áké, “Ata esé dékelege mange Jisɔs.”

²² Filip awúgé mɔ́, ajye gare Andru, ne ebwó ne Andru ájye gare Jisɔs. ²³ Ne Jisɔs ashúú ebwó meko aké, “Gébé gekwane eyigé bɔ́ ágene nye nnó Maá Nte Mekwaá apwɔ amu. ²⁴ Me ngarege enyú wáwálé nnó nyine nchi nelaá wye nyine nchi nemaá, mɔ́gé muú álá apeé neni né mme degbo wó. Negboge ne nechii nefye gejame ame nchi. ²⁵ Muú ayi asele geɲwá jii nnó geɲeá geme dɔ́, geɲwá jii

genóme nye mme detu. Ne muú ayi asele nnó geɲwá jii geɲeá fɔ́ geme né mme yina wó, abee nye ne geɲwá eyi gélagé byé. ²⁶ Mɔ́gé muú akelege mampyege utɔ́ ba, abɔ́ mankwɔle me. Ne yéndé mbaá ayi me mbee, muú utɔ́ wa ntó abee wyeé ne me. Ne yéndemuú ayi apógé me mampye utɔ́ ba, Nte wa anoge nye ji.

²⁷ “Nana ufere ba úlú uyaá uyaá. Ewena njoge mɔ́ nnó? Nnene mɔ́ élé mmye nnó, ‘Nte wa aféré me né efwyale ewé echwáó mɔ́ me né mbe waá?’ Ngba, nnene fɔ́ mɔ́, néndé ula bi me nchwáó fa mme úlú nnó nge efwyale ewéna. ²⁸ Nte wa, pye bɔ́ ákaá nnó wɔ́ ɔ́pwɔ amu.”

Ájógé mɔ́, meko fɔ́ atane né mfaánebuú aké, “Me mpye mé bɔ́ akaá nnó me mpwɔ amu, ne mmage pye wyemɔ́.”

²⁹ Ne gejamé gé bɔ́ abi átene eféé, áwúgé meko yimɔ́, abifɔ́ aké, élé nemfe, abifɔ́ aké, élé ekiénné Eɔwɔ ne ejɔ́ mejɔ́ ne Jisɔs.

³⁰ Ne Jisɔs ajɔ́ ne ebwó aké, “Meko ayi déwuú mbɔ́ alú lé né galógálɔ́ nyú, epó́fɔ́ awa. ³¹ Nana, gébé eyigé Eɔwɔ apyee bɔ́ mme ákpe né unɔ́ mpa gekwɔne, gébé gekwɔne eyigé ábuú danchɔmeló mfwa bɔ́ mme, ³² né geluoge gefwa jii. Ne abwege me né mbaá gekwa, njame nye bɔ́ ako achwó eta wa.” ³³ Jisɔs ajɔ́ mɔ́, manlere gefɔ́ge negbo eniné ji agboó nye.

³⁴ Ne bɔ́ bimɔ́, ájɔ́ aké, “ɲwe mabe eɔwɔ agare ese nnó Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa, abe mebe te kwyakwyaá, epyeémɔ́ nnó ne wɔ́ ɔ́ke ábɔ́ mambwye Maá Nte Mekwaá né mfaá gekwa, waá álú Maá Nte Mekwaá yimɔ́?”

³⁵ Jisɔs ashúú ebwó meko aké, “Gengbɔ́ gelú gegenege eta nyú né mboó gébé, kége nana ndere gengbɔ́ gelú gegenege nnó ékágé gemua gewere enyú. Muú ayi akene né gemua ákágé

§§12:15 Elú wáwálé nnó: Opege né Mat. 21:5 né ntee gebage ɲwe ɔ́gené ula Sayɔn.

fɔ mbaá ayi ji ajoyé. ³⁶Fyége metɔɔ ne muú ayi achyegé genɔɔ nana ayi ji alú ne enyú, nnó debe bɔɔ abi achyegé genɔɔ. Jisɔs ajógé mbo, alyaa ebwɔ ajye bií.”

Bɔɔ Jus áshyá wye shyá mamfye matɔɔ ne Jisɔs

³⁷Ne yé lé Jisɔs apye gejamé gé ufɔɔ ufélékpa ebwɔ ágené, áfyéé fɔ matɔɔ ne ji wɔ. ³⁸Epyembo nnó genó eyigé Asaya muú ekpave Eɔwɔ abo ajɔɔ getane wáwálé. Asaya abo ajɔɔ nya aké, “Ata, ndé muú ákamé ne mekomejɔɔ ayi esé dé gare. Ne ndé muú ayi Ata alere ji gefɔge utó bi ji awyaa?”

³⁹Ula bi ebwɔ alá ákame nya ne mekomejɔɔ yimbo wɔ, úlú wye ndere, Asaya muú ekpave Eɔwɔ abo ajɔɔ nya nnó Eɔwɔ aké, ⁴⁰“Ngilége ebwɔ ame nnó ékágé ágene unó ne ame, ne mpye bwɔ ánea matɔɔ nnó ékágé ebwɔ ákaá genó eyigé mekomejɔɔ yimbo ágaré. Eɔwɔ aké, ‘Me mpye mbo nnó ékágé ebwɔ áti meso ne gabo bwɔ, áchwɔ eta wá nnó me mfere ebwɔ né efwyale.’”

⁴¹Asaya ajɔɔ mejɔɔ ewéna ato ne Jisɔs, néndé ji abo age me nnó Jisɔs abeé nye muú ayi apwɔɔ amu.

⁴²Ne yé elé gejamé gé bɔɔ alú abi ála áfyéé fɔ matɔɔ ne Jisɔs wɔ, abifɔ áfyé, yé ákpakpa bɔɔ Jus abifɔ áfyé ntó metɔɔ ne Jisɔs, yémbo álerege fɔ gbogɔɔ nnó áfyéé metɔɔ ne ji gétúgé áfɔɔ nnó álerege, bɔɔ Farasi ábuú nye ebwɔ né echa mmyemenene. ⁴³Néndé ebwɔ ágbóo lé nnó akwaá áfegé ebwɔ ápwɔ nnó Eɔwɔ ne afege ebwɔ.

Mekomejɔɔ ayi Jisɔs agare ne asɔɔ nye mpa bɔɔ

⁴⁴Ne Jisɔs ajɔɔ kenke, aké, “Yéndé-muú ayi áfyéé metɔɔ ne me, áfyé fɔ metɔɔ ne me mbií wɔ, áfyé ntó ne muú yi atɔme me. ⁴⁵Muú agegé me, ebyennó age ntó

muú ayi atɔme me. ⁴⁶Me nchwɔ ndere muú yi alerege genɔɔ mbaá bɔɔ mme, nnó ékágé bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne me alá kenékéné eké muú ayi alú mmu gemua. ⁴⁷Mbɔgé muú awúgé mekomejɔɔ ayi me ngare ne alá apyéé fɔ genó eyigé me nké ji apye wɔ, me njógé fɔ nnó ji akwe mpa, néndé me nchwɔ fɔ fa mensɔ mpá bɔɔ mme wɔ nchwɔ lé mamfere ebwɔ né efwyale gabo. ⁴⁸Muú yi ashyaá nnó ji ákágé me, ne alá apye genó eyigé me njɔɔ, genó eyi gesɔ mpa wuú gelú wyeé. Ne genó eyi gesɔɔ mpá wuú né bií bi kwyakwya, élé mekomejɔɔ wa ayi ngare. ⁴⁹Nende Me njógé fɔ né uto ba. Nte wa muú atɔme me agare me genó eyi me njógé ne ndere me mbɔɔ manjɔɔ. ⁵⁰Ne nkaá nnó genó eyigé ji aké me ngare gechwɔɔ ne genwá eyi gélagé byé. Né getú eyigémbo, me njógé lé genó eyigé Nte wa agare me nnó njɔɔ.”

Jisɔs ashwɔne uka baá utɔɔ bií

13 Wye ndere epaá koó upú elaá kwɔkwɔlé Jisɔs akaá nnó gébé eyigé ji alyagé mme yina nnó akere meso mbaá Nte wuú gekwɔne. Ne élé ji abɔɔ gejeé ne bɔɔ bií abi alú fa mme, alere ebwɔ gefɔɔ eyigé ji abɔɔ gejeé ne ebwɔ.

²Ne ndere Jisɔs ajwɔle anyeé menyéé ne baá utɔɔ bií ne nkwale, danhome-ló anyú me metɔɔ maá utɔɔ Jisɔs ayi ama nnó achyéé Jisɔs mankwaá. Ákuú maá utɔɔ yimbo nnó Judas Iscarot, maá Simun. ³Jisɔs akaá nnó Nte wuú Eɔwɔ afye ji yéndégenó né amu. Akaá ntó nnó ji abo atane mbaá Eɔwɔ ne ji akerege meso mbaá Eɔwɔ. ⁴Ndere álú ányé menyé, Jisɔs akwile téné, afeé nku yi mfaa abelé. Ani agbogbo né gebwe. ⁵Afane manaá né mmu geku, alɔ manshwɔne uka baá utɔɔ bií, ne atile ubi ne agbogbo ayi ji aníí né gebwe. ⁶Akwónégé mbaá Simun Pita, Simun agíí ji aké, “Ata ákelele manshwɔne me uka?”

⁷Ne Jis̄s ashuú ji meko aké, “Genó eyigé me mpye mbo, enyú dékágé f̄s ula nana, meso gébé dékage nye.”

⁸Ajógémbó, Pita aké, “Ngba, wó ɔbo f̄s manshwone uka eba wó.”

Ne Jis̄s aké ne Pita, “Mbógé me nlá nshwone wó wó, ɔchome f̄s mbwa ne me.”

⁹Ajógé mbo Simun Pita aké, “Ata ɔshwonege f̄s lé uka ba ubiubi, shwone ntó amu ya chonchó ne mekpo wa.”

¹⁰Jis̄s aké, “Muú yi awó me manaá ábó mashwone lé uka bíf ubiubi néndé menyammye wuú alu me pópó. Ne enyú délu me pópó, yémbó enyú ako f̄s wó.”

¹¹Jis̄s ajóó mbo, ji akaá me muú ayi achyegé nye ji mankwaa, nkawu ne ji aké, “Enyú ako depó f̄s pópó.”

¹²Ne ji anerege manshwone uka baá utóó bíf, abó nku wuú afyé, akere ajwale ká. Agíí ebwó aké, “Enyú dékaá ulaá genó eyigé mmpye mbo né enyú?”

¹³“Enyú dékuú me menlere ne Ata. Enyú délu cho mankú me mbo, néndé ge muú ayi me nlú mbo. ¹⁴Ne mbógé me, Ata ne menlere enyú, nshwone enyú uka, enyú ntó debó manshwonege uka ate. ¹⁵Me nlere enyú genó eyigé debóó mampyege nnó dépyege geji ne ate ndere me mpyeé ne enyú. ¹⁶Me ngaregé enyú wáwálé nnó, maá utóó aŋeáge f̄s geme apwó nte wuú. Yé maá déntóó ntó aŋeáge f̄s geme apwó muú ayi atome ji. ¹⁷Nana ayi enyú dékaá unó bina, déké dépyeé ubi, débéé ne metóó megómegó. ¹⁸Me njógé mbo, ntome f̄s ne enyú ako. Me nkaá ufóó bóó abi me njyaa. Yémbó mpye mbo nnó genó eyigé ásame né mmu ηwe Ǝsɔwɔ gétané wawale. Ása wye nno, ‘Muu yi esé ne ji déchome ebwó menyeé, abwólé atene ummye ne me’ ¹⁹Me ngarege enyú genó eyigé na nana gemege nnó gepye. Ne gébégé gepyege, enyú dekamege nye nnó, ‘Me Nlú gefoge Muú ayi Me Nké Me Nlú.’ ²⁰Me ngarege enyú wáwálé nnó yéndemuú ayi asele muú dentóó wa ne

metóó megómegó, ebyennó ase mbo lé me mbóó. Ne muú ayi asele me, ase mbo lé Ǝsɔwɔ muú átome me.”

Jis̄s abó mbe agare nnó áchyege nye ji mankwaa

(*Mat 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23*)

²¹Jis̄s ajógé unó bina, metóó Ǝsɔ ji, agare gbógɔnɔ aké, “Me ngarege enyú wáwálé, muú nyú ama achyege nye me mankwaa.”

²²Ajógé mbo baá utóó bíf álá meno mekpo fuú ápe ate ne amé ne amé. Ákágé yé muú ayi ji ajóó atome ne ji. ²³Ne maá utóó ama, ayi Jis̄s agboó ne ji, agíí mpye né ɛkpokpogele kwókwólé ne uwyaá Jis̄s. ²⁴Ne Simun Pita anyú meno aké, ne ji “Gíí Jis̄s muú ayi ji ajóó mbo atome ne ji.”

²⁵Ndere maá utóó yimbo, ajwale agíí kwókwólé ne uwyaá Jis̄s, ako geme agíí Jis̄s aké, “Ata waá achyege nye wó mankwaa?”

²⁶Jis̄s ashuú ji meko aké, “ele muú ayi me nyuale bred yina né mmu akpánkpa nchyege ji. Jis̄s ajoge mbo abó gekpoge bred, anyuá né mmu akpánkpa achye Judas Iscarot, maá Simun.” ²⁷Tenétené ayi Judas asele gekpoge bred eyigémbó, danchomeló anyú ji metóó. Ne Jis̄s ajóó ne Judas aké, “Genó eyigé wó ɔkelege mampye, pye geji wáwá.” ²⁸Né geluage bóó abi ajwale agíí né ɛkpokpogele, ye muú ama ayi akaá ulaá mejóó ewé Jis̄s ajóó mbo ne Judas apó. ²⁹Ne elé Judas ne ábélege mekwa nká bwó. Baá utóó abifó áfere nnó Jis̄s ajóó mbo lé nnó Judas ajye ána unó ebifó ebi ebwó ákelege. Ela epó mbo wó, ndófó Jis̄s ajóó mbo lé nnó Judas ajye achye genó gefó mbaá ubya bóó.

³⁰Ne Judas asege gekpoge bred eyigé Jis̄s achye ji, atane afé. Gébé eyigémbó utuú ugi me.

Ebe meke

³¹ Judas atanege ajyege, Jis̄s aké, “Nana b̄w̄ agene nye ndere Maá Nte Mekwaá apw̄w̄ amu. Ne ji apye nye b̄w̄ age ndere Ēs̄w̄w̄ apw̄w̄ amu. ³² Ne mb̄w̄gé Maá Nte Mekwaá apyeé b̄w̄ age ndere Ēs̄w̄w̄ apw̄w̄ amu, Ēs̄w̄w̄ ntó apyeé nye b̄w̄ ágé ndere Maá Nte Mekwaá apw̄w̄ amu, ne ach̄w̄ sé gébé. ³³ Baá ba, me mbelege sé ne enyú d̄w̄, enyú dékelege nye me, ne wye ndere me mb̄w̄ ngare ákpakpa b̄w̄ Jus, mb̄w̄ntó ne ngarege enyú nana nnó, ‘Mbaá ayi me nnye enyú dékage chw̄w̄ f̄ wyeé.’ ³⁴ Aj̄w̄gé mb̄w̄, aké, nana nchyege enyú ebe ewé meké, “B̄w̄gé gejeé ne ate. Ndere me ngboó ne enyú mb̄w̄ntó ne enyú deb̄w̄w̄ mangboge ne ate. ³⁵ Ne mb̄w̄gé deké déb̄w̄w̄ gejeé ne ate, yéndémuú ákage nye nnó enyú délú baá ut̄w̄ ba.”

Jis̄s agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(*Mat 26:31-35; Mark 14:27-31; Luk 22:31-34*)

³⁶ Ne Simun Pita agíí ji aké, “Ata, w̄w̄ ojye ef̄w̄?”

Jis̄s aké, “Mbaá ayi me nnye w̄kágé kw̄ole me nana, yém̄b̄w̄ w̄kw̄olege nye me meso gébé.”

³⁷ Pita agíí ji aké, “Ata ulannó ne me nla nkágé kw̄ole f̄w̄ w̄w̄ nana? Me nkpome mmye mangbó gétú jyeé.”

³⁸ Ne Jis̄s ashúú Pita meko aké, “Pita nnó w̄kpome mmye magbo gétú ya? Ḡw̄ me ngare w̄w̄ wáwálé nnó geme nnó men̄w̄ mekw̄w̄ akú, w̄w̄ w̄shyáa nye mán̄áne aléé nnó w̄w̄ w̄kágé me.”

Jis̄s ne alerege meti ewé ejyeé mbaá nte wuú

14 “Dekamege f̄w̄ mesome ebe enyú né met̄w̄. Fyegé met̄w̄ ne Ēs̄w̄w̄, fyegé ntó met̄w̄ ne me. ² Baá upú alú gejame né gepúge Nte wa; mb̄w̄gé

abe damp̄w̄ mb̄w̄, mb̄w̄ me ngare f̄w̄ enyú mb̄w̄ w̄. Me nnye kwyéé melú mbele enyú. ³ Nnerege mankwyeé melú ewém̄b̄w̄, nkerege, nchw̄w̄ nse enyú nnó mbaá ayi me mbeé enyú ntó débe wyeé. ⁴ Enyú dékaá meti ewé ejyeé né mbaá yi me njyeé.”

⁵ Ne T̄omas̄ aj̄w̄ ne Jis̄s aké, “Ata ese dékaá yé mbaá yi w̄w̄ w̄jyeé w̄, epyem̄b̄w̄ nnó ne dékaá meti ewé ejye wyeé?”

⁶ Jis̄s ashúú ji meko aké, “Me ne nlú meti ewú. Me ne ngarege b̄w̄ wáwálé. Ne me ne nchyege genwá. Yé muú f̄w̄ ákágé chw̄w̄ f̄w̄ mbaá Nte wa mb̄w̄gé alá akó eta wa w̄. ⁷ Mb̄w̄gé enyú déb̄w̄ dékaá me ch̄án̄éné, mb̄w̄ deb̄w̄ dékaá ntó nte wa. Manl̄w̄ nana déjyegé mbe, dékaá me ji ne dege me ji.”

⁸ Ne Filip aké, “Ata lere esé Nte wye awu, nnó mat̄w̄w̄ akwene ese mmu.”

⁹ Jis̄s ashúú ji meko aké, “Mb̄w̄ te me nlú mb̄w̄ fana ne enyú, delú dan̄kaá me Filip? Yéndémuú yi agene me, ebyennó age ntó Nte wa. Waá ulannó w̄w̄ w̄ké me nlere enyú Nte wa? ¹⁰ Enyú dékame f̄w̄ nnó me ncho mmye ne Nte, ne Nte wa ntó acho mmye ne me w̄w̄? Dep̄w̄ etire me nj̄w̄gé mb̄w̄, detanege f̄w̄ me mb̄w̄w̄ né met̄w̄, élé Nte wa mmu áchomé mmye ne me ne apyeé ut̄w̄ bíí. ¹¹ Kamege ne me nnó genó eyigé me ngarege enyú gelú wáwálé nnó me ncho mmye ne Nte wa ne Nte wa ntó acho mmye ne me. Ne mb̄w̄gé ewéna ela ekwane enyú met̄w̄ w̄, kamege nnó elú wáwálé gétúgé ufélekpa ebi me mpyéé. ¹² Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémuú ayi áfyéé met̄w̄w̄ ne me, apyeé ntó unó bi me mpyéé mb̄w̄. Yé ebe lé ebi up̄w̄w̄ ebi, apye nye néndé me nnye mbaá Nte wa. ¹³ Ne yéndégenó eyigé enyú dégigé né mab̄w̄ ma, mpye geji nnó met̄w̄w̄ ego Nte wa gétú ya. ¹⁴ Ndere elúmb̄w̄, mb̄w̄gé dégige yéndégenó né mab̄w̄ ma, mpyeé geji.

Jísos anyémeno manto Mendoó Ukpea

¹⁵“Mbógé enyú dégbóo ne me, belege mabe ya. ¹⁶Dépyege mbó, me nnene nye mmye mbaá Nte wa, ne ji atome nye enyú muú majyee ayifó, ayi abe nye ne enyú te kwyakwya. ¹⁷Muú majye yimbo elé Mendoó Ukpea muú alerege enyú wáwálé ayi Eṣṳwá. Bóó mme akamege fó ne ji néndé agene fó ji ne akage ji. Yémbó enyú dékage ji, néndé ji ajwolege ne enyú ne alú enyú né mmye. ¹⁸Njyege, nlyage fó enyú gelame, nmáge kere nchwá eta nyú. ¹⁹Éla gachyee bóó mme amage ge sé me. Enyú ne dégene nye me. Ne te ndere me nwyáá geŋwá, enyú ntó debee nye ne geŋwá. ²⁰Bíí bimbo ukwonege, enyú dékage nye nnó mencho mmye ne Nte, Nte wa acho mmye ne me, ne me ntó ncho mmye ne enyú. ²¹Yéndemuú ayi awúgé mabe ya abelégé áji, ji yimbo ne abóó gejeé ne me, Nte wa ntó abóó gejeé ne ji. Me ntó mbóó nye gejeé ne ji, ne me mbóó nlerege nye geme ya etaá wuú.”

²²Ne Judas (ayi álá pó fó Judas Is-carot) ajóó ne Jísos aké, “Ata nde gepyee wá òlerege geme jye lé eta sé, ayi òla òlerege fó ntó mbaá bóó mme meko?”

²³Jísos ashúú ji meko aké, “Muú ayi abóó gejeé ne me, apye geno eyigé me ngarege, Nte wa gboó nye ne ji. Ne esé ne Nte wa déchwá bane nye ji déjwólé ne ji mbaá ama. ²⁴Muú yi álá agboó ne me, apye fó geno eyigé me ngarege. Ne unó bi enyú déwuú mbó utane fó mem-bóó né metóó wá, utane lé mbaá nte wa muú atome me.

²⁵“Me ngare mbó enyú unó bina nana yi me nlú ne enyú. ²⁶Yémbó Nte wa atome nye Menchyeé majyee né mabó ma. Menchyeé majyee yimbo elé Mendoó Ukpea achwógé alerege nye enyú unó

uko ne atee nye enyú yéndégenó eyigé me ngare enyú.

²⁷“Ndere me njye nchyege enyú nesó, ne nesó na ne me nchyege enyú. Me nchyege fó enyú nesó na nkane bóó mme achyege genó. Dekamégé fó matóó achyege enyú efwyale, ne debege fó ntó ne efó. ²⁸Enyú dewú nkane me nké, ‘Me nlyage enyú. Yémbó nmage kere nye nchwá eta nyú.’ Ebege nnó enyú débóó gejeé ne me, mbó débée ne metóó megómégó élé me njyee mbaá Nte wa muú aŋea geme apwá me. ²⁹Me mbó me mbe ngare enyú unó bina gemege nnó ubi upyege, nnó meso gébé, upyege enyú dekame nnó unó bi me njóó úlú wáwálé. ³⁰Me mpó sé ne gejamégé gébé man-jóó mejóó ne enyú néndé mfwa bóó mme alé chwá. Ji apó fó ne eshye apwá me. ³¹Yémbó me mpyee lé genó eyigé Nte wa agare me nnó mpye, nnó bóó mme akaá nnó me mbóó gejeé ne Nte wa.

“Kwilege mme déjyegé.”

Genoge umpome ne mata jíí

15 “Me ne nlú genoge vin geji am-bóó, ne Nte wa ne alú muú ayi áchérege geji. ²Yéndé eta ewé etome ne me, mbógé elá ewóme fó umpome, ji asóó ewuú afóme mme, ne yéndé eta ewé ewóme umpome, ji akwyege ewú nnó ewóme gejamégé umpome. ³Mekome-jóó ayi me ngare enyú apye enyú dela me pópó eké eta genóó eyigé akwyee. ⁴Chogé wye mmye ne me, me nchome mmye ne enyú. Eta genóó ékágé wá fó umpome mbógé elá cho mmye ne mbyó genóó geji mbóó wó. Wyembo ntó ne enyú déla dekágé pye genó gefó mbógé dela decho mmye ne me wó.

⁵“Me ne nlú genóó eyigémbó, enyú ntó ne delú mata jíí. Muú achogé mmye ne me, ne me ntó nchoge mmye ne ji, ji ne

*15:1 Elú wáwálé nnó: Né ukwene ŋwe menomenyee, Eṣṳwá abó amege bóó Isreli nkane mekóó vin ewé ji áchérege. Jísos jimboó ntó ájóó nnó ji ne alu genóóge vin yimbo nana.

apye nye gejamégé unó néndé me nla mpo enyú dékage pye fɔ yé genó. ⁶Ne muú alá cho mmye ne me wɔ, alú eké eta genɔ́ éwé ásoḡé afomege éwáḡese egbo. Ufɔ́ mata unɔ́ yina anywerege áji áfyé né mewé, áso. ⁷Mbɔḡé enyú déchogé wye mmye ne me, ne deké débelege mekomejɔ́ wa né matɔ́ nyú, yéndégenó eyi enyú degige nno Nte wa apye, geji ne ji apye eta nyu. ⁸Enyú deké dépye gejamégé unó ulɔ́úlɔ́ Nte wa abeé ne ḡḡo. Ne ewéna elerege nnó enyú delu baá utɔ́ ba. ⁹Ndere Nte wa abɔ́ gejeé ne me, mbɔ́ntó ne me mbɔ́ gejeé ne enyú. Bɔḡé wye gejeé ne ate wye ndere me mbɔ́ ne enyú. ¹⁰Mbɔḡé enyú deké depye genó eyige me ḡḡɔ́, me mbɔ́ nye gejeé ne enyú wye ndere Nte wa abɔ́ gejeé ne me gétúḡé mpyeé genó eyigé ji akelege. ¹¹Me ngaré enyú unó bina nnó enyú débe ne metɔ́ megɔ́megɔ́ wye ndere me nwyaa. Ne nnó metɔ́ megɔ́megɔ́ nyú eja epwɔ́ amu. ¹²Gegé genó eyigé me nkelege nnó enyú dépyege na: Bɔḡé gejeé ne ate wye ndere me mbɔ́ ne enyú. ¹³Gejeé eyigé cha gepɔ́, eyigé muú alerege, eyi gepwɔ́ gejeé eyigé muú ágbóo gétúḡé ajeé bií. ¹⁴Enyú débeé ajeé ba mbɔḡé dépye unó bi me ngaré enyú. ¹⁵Me mmagé kú se enyú nnó baá défwé néndé maá défwé ákágé fɔ́ genó eyigé nte wuú apyeé. Me nkuú enyú ajeé ba néndé yéndégenó eyigé Nte wa agare me, geji ne me nto ngare enyú. ¹⁶Enyú fɔ́ wɔ déjyaá me wɔ, elé me ne njyaá enyú ne ntɔ́me enyú nnó dépyegé unó ulɔ́úlɔ́ ne nnó unó bimɔ́ ubéé te kwyakwya. Ne yéndégenó eyi enyú dégige Nte wa né mabɔ́ ma achyege enyú geji. ¹⁷Gege ye mma ngare enyú nnó bɔḡe gejeé ne ate.

Bɔ́ mme ápaá baá utɔ́ Jisɔ́

¹⁸“Mbɔḡé bɔ́ mme apaá enyú, kaáge nnó abɔ́ me mbe apa me me ne alé pa enyú. ¹⁹Enyú debɔ́ débé bɔ́ mme, mbɔ́ bɔ́ mme agboó ne enyú eké ate bɔ́

mme. Ne enyú depɔ́ néndé me njya enyú né geluage bɔ́ mme, getu eyigémbɔ́ ne bɔ́ mme apaá enyú. ²⁰Tege genó eyigé me ngare enyú nnó, ‘Maá défwé aḡeage fɔ́ geme apwɔ́ nte wuú.’ Te ndere ebwɔ́ achye me efwyale, áchyege nye ntó enyú efwyale. Ne ebwɔ́ abɔ́ awú mekomejɔ́ wa mbɔ́ áwuú ntó awe nyú. ²¹Ebwɔ́ apye nye unó bina uko eta nyú gétúḡé enyú délu bɔ́ ba. Néndé ebwɔ́ ákágé fɔ́ muú yi atɔ́me me. ²²Me mbe danchwɔ́ gare ebwɔ́ mekomejɔ́, mbɔ́ akwe fɔ́ mpa wɔ́, yémbɔ́ nana yi ngare ebwɔ́ mekomejɔ́ Ésoḡo, ye meti ewe áboó gabo bwɔ́ epɔ́sé ²³Ne yéndémuú yi apaá me, ebyennó apaá ntó Nte wa. ²⁴Me mbe dampye ukpekpe unó né metɔ́ metɔ́ bwɔ́, ebwɔ́ age wɔ́, ebi yé muú fɔ́ alá alú dampye, mbɔ́ Ésoḡo agarege nye fɔ́ ebwɔ́ nnó ápye gabo ákwe mpa. Yé ndere ebwɔ́ ágene unó bi me mpye, ápaá me chonchó ne Nte wa. ²⁵Unó bina ubɔ́ mampye nnó, genó eyigé asame né mmu ḡwe Ésoḡo gebe wáwálé. Ása wye nnó, ‘Ebwɔ́ ápaá me ula pɔ́.’

²⁶“Menchyeé majyeé achwɔ́, ji alú Mendoó Ukpea muú alerege wáwálé yi Ésoḡo. Me ntɔ́me nye ji atane mbaá Nte wa, achwɔḡé agarege nye enyú muú yi me nlú. ²⁷Enyú ntó dégarege nye bɔ́ muú yi me nlú néndé delu ne me te ula ulɔ́.

16 “Me ngare me enyú unó bina nnó ékágé deja mmye meso. ²Ábuú nye enyú né macha mmyemenene. Ne gébé gechwɔ́ eyigé yéndémuú yi awáne enyú aferege nnó ji apyembo elé utɔ́ Ésoḡo. ³Ápye nye unó bina ne enyú néndé ákágé Nte wa, yé me ntó ákágé. ⁴Me mbɔ́ mbe ngare enyú nnó gébé eyigémbɔ́ gekwónége enyú détege nnó me mbɔ́ ngare me enyú nnó unó bina upyeé nye.

Utɔ́ bi Mendoó Ukpea epyeé

“Me mbɔ́ ngare enyú unó bina mbembe wɔ́, néndé me mbɔ́ nlú ne enyú. ⁵Ne

nana me nkerege meso mbaá muú yi atome me, yémba yé muú nyú yi agige mme nnó, “Djye efí?” Apo. ⁶Ne gétúgέ me ngare enyú unó bina, mató nyú alá meshwemeshwe. ⁷Yémba ngarege enyú wáwálé. Elú elé né galógálós awe nyú nnó me njye, néndé me nla njye wó menchyeé majyeé achwóó fí eta nyú. Yémba me njyegε ntome nye ji achwó eta nyú. ⁸Achwógε apyeé nye bóó mme akaá nnó ufere bwó né gabo ayi ebwó apyeé úlú gye. Apye nye ebwó akaá nnó ufere bwó né ndere muú abeé cho né mbe ushu Ešwáa úlú gyeé, ne apye nye ntó ebwó akaá nnó uféré bwó né ndere Ešwáa ášwó nye mpa úlú gyeé. ⁹Né egbe ewé gabo, ebwó alú gyeé néndé áfyéé fí metóó ne me wó. ¹⁰Né egbe ewé mambe cho né mbe ushu Ešwáa, apye nye ebwó akaá nnó me nlú cho néndé me nkerege meso mbaá Nte wa ne enyú demage ge nye se me. ¹¹Né egbe ewé mpa ayi Ešwáa ášwó, apye nye bóó mme akaá nnó alu gyeé né gefóó eyigé ášwó mpa wa, néndé danchómeló mfwa bóó mme akwe me mpa.

¹²“Me nlú wyaá gejamégé unó mangare enyú, yémba enyú dékage gbare nye fí matóó gétúgέ ubi. ¹³Yémba gébégέ Mendoó Ukpea muú alerege wáwálé achwóge, apye nye enyú dékaá wáwálé meko. Agarege nye fí unó bi utanege ji metóó, genó eyigé ji awúgέ geji ne ji á-garege. Ne apyeé nye enyú dékaá unó bi upyeé nye meso gébé. ¹⁴Ji apyé nye me mbo ngó néndé genó eyi getanege me metóó geji ne ji asele agarege enyú. ¹⁵Yéndé genó eyigé Nte wa awyaá elé eya, getú eyigémba ne me nké genó eyi gelú me metóó geji ne ji agarege nye enyú.

Mesome nyu ela nye lé nechóchó

¹⁶“Elá gachyeé enyú demage ge sé me, ne emage wyaá sé ntó ndóó enyú degene nye me.”

¹⁷Ajógé mbo, baá utóó bíí abifó aló mangigé ate aké, “Ajóó aké, ‘Ela gachye enyú degene sé me,’ ne ama aké, ‘Emage wyaá se ntó dóó enyú dégene nye me’, ula utene mbo nno? ne ulaa me njye mbaá nte wa. ¹⁸Ulaá ela gachyeé utene mbo nnó? Esé dekágé fí genó eyigé ji ajógé mbo.”

¹⁹Ndere ebwó áferege mbo, Jisós akaá me nnó ebwó akelege mangií ji ulaá mejóó ewé ji ajóó mbo. Ajóó ne ebwó aké, “Enyú degige mbo elé ate ulaá mejóó ewé me njóó nnó, ‘ela gachyeé enyú demage ge sé me ne nnó emage wyaá sé ntó dóó enyú dégene nye me?’” ²⁰Me ngarege enyú wáwálé nnó enyú delilí nye desóó manse gétúgέ unó bi upye nye. Ne bóó mme ábeé ne nechóchó, Enyú debeé ne masome né matóó, yémba masome nyú abwólege nye nechóchó. ²¹Nebyeé neke nemmye mendée, une ugyalege ji néndé gébé eyigé ji awuú ubale gekwone. Ne abyegé me maá, amage te se ubale, abeé elé ne nechóchó nnó ji agbeé muú ama fa mme. ²²Wyembo ntó ne elú ne enyú. Nana enyú delú ne masome né matóó, yémba me mmage ge nye enyú, ne enyú debeé nye ne nechóchó né matóó. Ne yé muú ayi akágé fere gefó nechóchó eniné na né matóó nyú ápó. ²³Bíí bi mbo ukwonege, demage gii se me ye mechó fí. Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndégenó eyi degige nte wa né mabo ma, achyegε enyú geji. ²⁴Kpaá te gébé eyigé na, enyú delu dangií yé genó gefóó né mabo ma. Gige achyegε nye enyú, ne nechóchó nyú nejame nye kpaá nepwó.

²⁵“Me ngare enyú unó bina né makamejóó, yémba gébé gechwóó nye eyigé me nla ngarege sé enyú depóó né makamejóó. Me ngarege nye enyú uno bi utome ne Nte wa gbógwó. ²⁶Gébé eyigémba gekwonege enyú degige nye Nte wa unó né mabo ma. Me njóó mbo fí nnó ngige nye Nte wa genó gefóó gétúgέ nyú wó. ²⁷Néndé Nte wa jimboó abo

gejeé ne enyú gétúgέ enyú deboó gejeé ne me, ne dékame nnó me ntane mbaá Ésowa. ²⁸ Wáwálé me ntane mbaá Nte wa nchwáó fa mme. Nana me lé nlyaa mme nkerege meso mbaá Nte wa.”

²⁹ Ajógé mbo, baá utóó bíí aké, “Nana wa ólé jóó yé mejóó gbogono, ójógé sé né makamejóó. ³⁰ Esé dékaá nana nnó wa ókaá unó uko, wa ókage ye ebe lé unó bi bóó awyaa né metóó mangíí wa. Éwéna epye esé dékamé nnó wa ótane mbaá Ésowa.”

³¹ Ne Jisós ashúú ebwó meko aké, “Pó enyú dékamé ne me, naná? ³² Gébé gechwáó nye, ne géfíí me eyigé enyú ako délaá nye tyátyá, yéndémuú nyú abóó nye meti gepú jíí, délyaa membíí. Yémbó me mpó fí me mbíí, Nte wa alú ne me. ³³ Me ngare enyú unó bina nnó enyu delíí mmye ne me debe ne nesó. Bóó mme apye nye enyú dege efwyale yémbó gbarege matóó nyú néndé mmye me mpwó bóó mme.”

Jisós anemmye mbaá Nte wuú nno apye ji abo ngó

17 Jisós anerege manjóó unó bina, abweé ame ape né mfaánebuú, anemmye aké, “Nte wa gébé gekwone pye me maá wyeé mbo ngó nnó me ntó mpye wa óbe ne enoge. ² Wó óchyeé me uto bi upwó bóó ako nnó me nchyeé geñwá eyi gélagé byé mbaá bóó ako abi wa óchyeé me. ³ Geñwá eyi gélagé byé gelu nnó ebwó akaá elé wa mbíí muú ólu Ésowa ayi wáwálé, ne me Jisós Kras muú wa ótome fa mme. ⁴ Mpye wa óbó enógé fa né mme, gétúge me nere mampye utóó bi wa óchyeé me nnó mpye. ⁵ Nte wa, pye me mbe ne enógé né mbe ushu wye nana, gefógé enógé ewé me mbo nwyá nya gébége nlú ne wa, gemége nnó mme álo.

Jisós anemmye mbaá nte wuú gétúgέ baá utóó bíí

⁶ “Me mpye bóó abi wáó jyaá fa mme óchyeé me akaá wa. Ábó álú bóó byeé, wa óchyeé me ebwó ne ebwó ábele mekomejóó wyeé. ⁷ Ne nana ebwó ákaá nnó ufóó unó uko bi wa óchyeé me utane eta wye. ⁸ Ngare ebwó mekomejóó ayi wa óchyeé me, áse ji amu apea ne ákaá wáwálé nnó me ntane eta wyeé ne ákame nnó wa ne ótome me.

⁹ “Nnennemmye gétúgέ ebwó. Nnene fí mmye gétúgέ bóó mme, nnene lé gétúgέ bóó abi wa óchyeé me, néndé álú bóó byeé. ¹⁰ Yéndé genó eyi nwyaa elé ejyeé ne yéndégenó eyi wa ówyaá, ele eya. Ne ele bóó bina ne apyeé me mbóó enógé. ¹¹ Mbeé sé fa mme, yémbó ebwó alú fa mme. Nchwáó eta wyeé Nte wa, Muú Ukpea, nnennemmye nnó wa óbame ebwó né uto mabó mmyeé, ami wa óchyeé me, nnó ópye ebwó ábé muú ama ndere esé ne wa delu muú ama. ¹² Gébége nlú ne ebwó, mbáme ebwó né utó mabó ami wa óchyeé me. Mbá ebwó cháñéné, ne yé muú bwó ama anó mme detu wó ekose muú ayi abó alú me nnó anome mme detu nnó genó eyigé ásame né mekomejóó wyeé gebe wáwálé.

¹³ “Ne nana me nlé chwáó eta wyeé. Ne njógé unó bina ndere me nlú fa mme, nnó mpye ebwó abe ne nechóchó gbene wye ndere me nwyaa nechóchó gbene. ¹⁴ Me ngare ebwó mekomejóó wyeé ne bóó mme apaá ebwó néndé ebwó ápófó mbwa ama ne bóó mme wye ndere me nlá pó fí mbwa ama ne bóó mme. ¹⁵ Me nnene fí mmye nnó wa ófere ebwó fa mme. Nnene lé nnó wa óbame ebwó ékágé ebwó akpe né amu muú nchye. ¹⁶ Ebwó apó fí mbwa ama ne bóó mme wye ndere me nlá pó fí mbwa ama ne bóó mme. ¹⁷ Pye ebwó áchyeé gemége bwó wáwálé eta wye. Ne wáwálé yimbo elé mekomejóó wyeé. ¹⁸ Ndere wa ótome me

fa né mme, mbántó ne me ntóme ebwó.
¹⁹Me nchye geme ya mampye utóó byéé.
 Me mpye mbo gétúgέ bwó, nnó ebwó
 ntó áchyeé gemége bwó wáwálé mampye
 utóó byéé.

**Jisós anemmye mbaá Nte wuú gétúgέ
 bóó abi ámáge fye nye metóó ne ji**

²⁰“Me nnene fó mpye gétúgέ baá utóó
 baá bina ebwó bwó, nnene ntó gétúgέ
 bóó abi áfye nye metóó ne me élé áwuú
 mekomejóó wye ayi baá utóó ba ágarege
 nye. ²¹Me nnenemmye nnó wó ópyé eb-
 wó ako abe muú ama, wye ndere wó
 Nte wa ólu muú ama ne me, me ntó nlu
 muú ama ne wó. Pye ebwó abe muú ama
 ne esé nnó, bóó mme ákamé nnó wó ne
 ótome me. ²²Enógé ewé wó óchyeé me,
 ewú ntó ne me nchyeé ebwó. Mpye mbo
 nnó ebwó abe muú ama wye ndere esé ne
 wó delú muú ama. ²³Me nlu muú ama
 ne ebwó, wó ntó ólu muú ama ne me.
 Dépye mbo nnó ebwó ntó abe muú ama
 cháñéné. Ndere elúmbó bóó mme ákágé
 nye nnó wó ne ótome me, ne ákágé nye
 ntó nnó wó bóóó gejeé ne ebwó wye ndere
 wó bóóó gejeé ne me.

²⁴“Nte wa, nkelege ntó nnó bóó abi
 wó óchyeé me, ábe ne me né mbaá yi
 me mbeé nye, nnó ágé ntó enógé wa.
 Wó óchyeé me enógé ewéna gétúgέ gejeé
 eyigé wó bóóó ne me gemege nnó mme
 alb.

²⁵“Eh, Nte wa muú ólú cho, wáwálé,
 bóó mme ákágé fó wó, yémbó me nkágé
 wó. Ne bóó bina, abi wó óchyeé me ákaá
 ntó nnó wó ne ótome me. ²⁶Me mpye
 ebwó ákaá wó, ne mpye nye wye ebwó
 ákágé wó yéndégébé nnó gejeé eyigé wó
 bóóó ne me óbo ntó ne ebwó ne nnó me
 mbe muú ama ne ebwó.”

Ápye Jisós

(Mat 26:47-56; Mak
 14:43-50; Luk 22:47-53)

18 Jisós anerege mmyemenene, ji ne
 baá utóó bií ályaá melu ewémbó,
 achyaá genko eyigé akuú nnó Kidron aje
 kpe mmu maá mekóó fó. ²Ne Judas muú
 achyege nye Jisós mankwaa abó akaá ntó
 melu ewémbó néndé ebwó abó áhómege
 me wye. ³Ndere elúmbó, ji ase ekwó bóó
 bee ne ambame echa upe Esówa abi anóó
 baá ámpyeé upe Esówa ne Farasi átóme
 áchwó né maá mekóó yimbo. Gébégé
 ájyeé ákpomé mmye ne unó ummye, al-
 wéé desá ne bó akpógéfo. ⁴Ne élé Jisós
 akaá me yéndégenó eyigé ápye nye ne
 ji, ake mmye afií ebwó, agií ebwó aké,
 “Enyú dékelege ndé muú?”

⁵Ashuú ji meko aké, “Dékelege Jisós
 muú Nasaret.”

Ji aké, “Me ne nlu ji.” Judas muú
 achyeé Jisós mankwaa alú ntó eféé tené
 ne ebwó. ⁶Jisós ajógé ne ebwó nnó, “Me
 ne nlu ji,” ája mmye meso ákwe mme
 gbaram. ⁷Ne ama agií ebwó aké, “Enyú
 déke dékelege wa?” Aké, “Dékelege Jisós
 muú Nasaret.”

⁸Aké, “Pó me ngare enyú nnó me ne
 nlu ji? Ne mbógé nnó élé me ne enyú
 dékelege, lyage bóó bina ájye. ⁹Ajóó mbo
 nnó meko ayi ji abó ajóó ábé wáwálé. Ji
 abó ajóó aké, Nte yé muú ama ayi anome
 mme detú né geluage bóó abi óchyeé me
 ápó.”

¹⁰Ne Simun Pita ajú yé aparanja
 ayi ji awyaa, asó etu ewé egbé eb-
 wónye ewé memfwé etukpe ámpyeé upe
 Esówa. Mabo memfwé yimbo makamege
 Malkós. ¹¹Pita apyegé mbo, Jisós ajóó ne
 ji aké, “Shwóré aparanja wye yimbo né
 mmu mekóó, wó ókelege fó nnó me nge
 efwyale ndere nte wa ake nge?”

Áfɛ ne Jisɔs mbaá Anas

¹² Ndere elúmbo, muú kpaá bɔɔ bee ne bɔɔ bee bií chonchó ne ambame echa upe Eɔwɔ apye Jisɔs awe ji amu. ¹³ Ase ji ábɔ mbe afe né mbaá Anas nte Mendée Kaifas. Kaifas yina ne alú etúkpe ampye upe Eɔwɔ né ŋme eniné mbo. ¹⁴ Elé Kaifas yina ntó ne abɔ achyɛé nya bɔɔ Jus majyɛé nnó, “Elú galógáló nnó muú ama agbo gétúgɛ bɔɔ ako.”

Pita ashya nnó akaágɛ fɔ Jisɔs

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Simun Pita ebwɔ ne maá utɔɔ Jisɔs yifo ama akwɔle Jisɔs meso. Etukpe ampye upe Eɔwɔ akaá maá utɔɔ yimbo chánjéné, getu eyigémbo ályaa maá utɔɔ yimbo akpe ne Jisɔs né mmu dachi etukpe ampyɛé upeé Eɔwɔ, ¹⁶ Pita álá né dafye. Ndere Pita atene né dafye, maá utɔɔ ayi etukpe ampye upe Eɔwɔ akaá ji, ajye bane mesɔ mendée ayi alú menombi gébame, ajɔɔ mejɔɔ ne ji ne mesɔ mendée yimbo alyaa Pita akpe muu. ¹⁷ Mesɔ mendée yimbo né meno gebame agíí Pita aké, “Nnó wɔ ɔpɔfɔ maá utɔɔ ama né geluage baá utɔɔ Jisɔs?”

Pita ashúú ji meko aké, “Eeh, me mpɔ.”

¹⁸ Gébé eyigémbo ntó gefwene gemmyeé, baá défwɛ ne ambame dachi etukpe ásené mewɛ né dafye átene áwyaá. Pita ntó abɔ alú ne ebwɔ áwyaá mewɛ.

Jisɔs akpe unɔɔ mpa

(Mat 26:57-66; Mak 14:53-65; Luk 22:54, 55, 63-71)

¹⁹ Etukpe egíí Jisɔs depɔ etiré détóme ne baá utɔɔ bií ne unó bi ji álérege. ²⁰ Jisɔs ashúú ji meko aké, “Me njógé me mejɔɔ gbɔɔɔ mbaá bɔɔ ako. Me nlerɛge unó yéndégébé né mmu macha mmyemenene ne echa upe Eɔwɔ mbaá ayi bɔɔ

Jus ako áchómege. Yé genó gefɔ eyigé me njɔɔ bibí gepɔ. ²¹ Ulanó wɔ ɔgigé me bɔ ɔkwɛ bina? Gíí elé bɔɔ abi awuú genó eyigé me ngare ebwɔ, neéndé ákaa uno bi me njɔɔ.”

²² Jisɔs ajógé mbo, membame dachi etukpe ayi alu fií ado ji né ushu. Agíí ji aké, “Mbo ne wɔ ɔbɔɔ manshuú etukpe meko?”

²³ Jisɔs ashúú ji meko aké, “Mbɔgé mecho ewé me njɔɔ elú gyeé, gare gabo ayi me njɔɔ. Ne mbɔgé elú cho, ulanó wɔ ɔdoó me.” ²⁴ Eféé ne Anas atɔme yé Jisɔs wye amuú wewe mbaá Kaifas etukpe ampye upe Eɔwɔ.

Pita ama ashya Jisɔs maǵáne epea ne eléé

²⁵ Ndere epyembo, Pita abɔ alú né dafye tené awyaá mewɛ. Ágíí ji aké, “Nnó wɔ ntó ɔpɔ fɔ maá utɔɔ ama né geluage baá utɔɔ Jisɔs?” Pita ashya aké, “Eeh me mpɔ.”

²⁶ Maá defwɛ etukpe ampye upeé Eɔwɔ ama ayi alú menjɛme muú ayi Pita asɔɔ ji etu, agíí Pita aké, “Nnó me nge fɔ wɔ né mmu maá mekɔɔ ne mende yimbo wɔ?” ²⁷ Pita ama ashya wye shyá. Wye né gébé eyigémbo menɔ mekwɔ akú kɔkɔgólɔkɔɔ.

Áfɛ ne Jisɔs mbaá Palet

(Mat 27:1, 2, 11-14; Mak 15:1; Luk 23:1, 2)

²⁸ Bií uɟyagé ne dondo gemua mme ák-pakpa bɔɔ Jus ase yé Jisɔs né gepúge Kaifas afé ne ji né echa gɔmena bɔɔ Rom. Ebwɔ ambɔɔ akpe wye wɔ. Apye mbo nnó ékágé ebwɔ ábé ne deba né mbe ushu Eɔwɔ néndé akelege manyé epaá koó upú. ²⁹ Ndere elúmbo Palet muú alú ngɔmena atané, aké ne ebwɔ, “enyú deké mende yina apye nnó?”

³⁰ Ebwɔ ashúú ji meko aké, “Mbɔgé mende yina apɔ muú mebo fɔ wɔ, mbo esé defye fɔ ji né amu jye wɔ.”

³¹ Palet aké ne ebwó, “Sege ji enyú am-bwó depa mpa wuú ndere ebe nyú ejwó.” Ákpakpa bwó Jus ashúú ji meko aké, “Ebé nyu bwó Rom ekamege fɔ nnó esé desó mpa nnó áwá muú.” ³² Genó eyigé eb-wó ajwó gepye nnó genó eyigé Jisɔs abo ajwó atome ne gefwóge negbo eniné ji ag-boó nye getane wáwálé.

³³ Ne Palet akere meso né mmu echa, mfwa akú Jisɔs agíí ji aké, “Wɔ ne olú mfwa bwó Jus?”

³⁴ Jisɔs aké, “Wɔ mbwó ne ɔfere mbo, waá nnó bwó fɔ ne agare wɔ mmu ayi me nlú?”

³⁵ Palet ashúú ji meko aké, “Me, ɔfere nnó me nlú muú Jus? Elé bwó bye ne anwó baá ampye upe Esɔwɔ ne afye wó ne amu ya. Ndé mechwɔ wɔ ɔpyeé?”

³⁶ Ne Jisɔs ashúú ji meko aké, “Gefwa ya gepɔ fɔ eyigé bwó mme. Mbɔge gebó gebé eyigé bwó mme, mbo baá defwe ba ampye nnó ékágé me nkpe né ámu bwó Jus, yémbɔ gefwa ya getane mbaá yicha.”

³⁷ Ndere ji ajwó mbo Palet aké ne ji, “Mmyeké wɔ olú mfwa?” Ne Jisɔs ashúú ji meko aké, “Wɔ olú cho manjwó nnó menlú mfwa. Ge ula bi ábyené me mbo, ne getu eyigémbɔ ne nchwó fa mme nno ngáre bɔwɔ wáwálé. Ne yéndémuú ayi ag-boó ne wáwálé, awuú mekomejwó wa.”

³⁸ Ne Palet agíí ji aké, “Wáwálé elé ndé?” Agige mbo ama akere meso né dafye, mbaá bwó Jus aké, “Me nge fɔ gabo ayi mende yina apyeé wó. ³⁹ Yémbɔ gepɔge nyú gelú nno, yéndé nme gébégé epaá koó upu me mbo mamferé muú deno ama ndere enyú dékelege. Ndere elúmbɔ nnó enyú dékelege nnó mferé Mfwa bwó Jus?” ⁴⁰ Palet ajwóge mbo, ebwó ákalé ne meko metometo, aké, “Ɖferege fɔ mende yina fere elé Barabas.” Barabas abo alú mmu ayi achyege efwyale né melo.

Bwó bee ájwyagé Jisɔs

(Mat 27:27-31; Mak 15:16-20)

19 Palet achyege Jisɔs nnó, átule ji ne getó. ² Ne bwó bee áto ela ewé elú meshíí áfaá Jisɔs né mekpɔ, áfye ji nkúu megéle né mmye eke mfwa. ³ Ájwyage ji aké, “Geɔwá gétyeé getyeé gebe ne wɔ Mfwa bwó Jus” ne ádo ji ukpe kpe né ushu.

⁴ Palet ama akere achwó ajwó ne bwó bimbo aké, “Nana me nchwɔ ne ji né mbe ushu nyu yémbɔ kaáge nnó me nge fɔ gabo ayi ji apyeé wó.” ⁵ Jisɔs atane né dafye ne ela ewé elú meshíí meshíí né mekpɔ ne nkúu megéle né mmye. Ne Palet ajwó ne bwó bimbo aké, “Gegé mende yimbo na.”

⁶ Anwó baá ampye upe Esɔwɔ ne am-bame echa upe agege Jisɔs, abo makale ne meko metometo aké, “Áwɔ ji né gekwa, áwɔ ji né gekwa.” Ajwóge mbo,

Palet ajwó ne ebwó aké, “Enyú ambwó sege ji dewɔ né gekwa, néndé me nge fɔ gabo ayi ji apyeé wó.”

⁷ Yémbɔ bwó Jus atome wye eshye ajwóge aké, “Esé déwya ebe ewé ejwó nnó ji abo magbo. Néndé ji aké alú Maá Esɔwɔ.”

⁸ Palet awúge mechwɔ ewéna, efɔ ekwɔ ji metwó dɔ. ⁹ Akere meso né mmu echa wuú, ama agíí Jisɔs aké, “Wɔ ɔtane efɔ?”

Yémbɔ Jisɔs ashúú ji meko wó. ¹⁰ Ne Palet ajwó ne Jisɔs aké, “Wɔ ukelege fɔ manjwó mejwó ne me? Wɔ ɔkaá fɔ nnó me nwyaa utó manlyaa wɔ ɔjye ne nwyaa utó manwɔ wɔ né gekwa wó?”

¹¹ Jisɔs ashúú ji meko aké, “Wɔ ɔpɔfɔ ne utó mampye me genó mbɔge utó bimbo ulá utane fɔ né mfaánebuú wó. Ne getu eyigémbɔ muú ayi afyeé me né amu nyú, gabo awuú aɔea apwɔwɔ.” ¹² Palet awúge mbo, abo akele meti nnó ályaa Jisɔs ajyeé yémbɔ bwó Jus akalege aké, “Mbɔge wɔ ɔlyage mende yina, ebyen-nó wɔ ɔpɔ fɔ mejeé Sesa. Yéndémuú ayi asele geme jíí nnó alú mfwa ebyennó

akelege mankare gefwa ne mfwa Sesa mfwa Rom.”¹³ Ne Palet awúgέ mejɔɔ ewéna, ase Jisɔs afe ne ji né dafye. Jimbɔɔ ajwɔlé né geluɔge mpa né mbaá ayi ákuú nnó, “Melu Mataá.” (Né Hibru ákuú mbaá yimbo nnó “Gabata”.)¹⁴ Bif bimbɔ úlú elé bif bi bɔɔ Jus akpomege mmye manyé epaá koó upu. Ne metɔɔ ɲwɔmese, Palet ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Gége Mfwa nyú na.”¹⁵ Yémbɔ ebwɔ ákálé aké cho ne ji ewú, cho ne ji ewú, awɔ ji né gekwa. Ne Palet ama gií ebwɔ aké, “Dékelege me nwɔ mfwa nyú né gekwa?” Anɔɔ baá ampye upe Ɛsɔwɔ, aké, “Ɛsé depɔ sé ne mfwa yicha ekosé Sesa wɔ”.¹⁶ Ne kwyakwyaá, Palet achyee yé Jisɔs né amu bwɔ nnó áwɔ ji né gekwa. Bɔɔ bee ásé Jisɔs áfé ne ji.

Áwɔ Jisɔs né gekwa

(*Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43*)

¹⁷ Jisɔs jimboɔɔ ne akpane gekwa jíí afé né melú ewé ákuú nnó, “Melú Uɲkókɔ makpo.” (Bɔɔ Hibru akuú ntó melu ewémbɔ nnó “Golgota.”)¹⁸ Elé né melu ewéna ne awɔme Jisɔs né gekwa. Áwɔ ntó anjo makpo apea né ebi bwɔ ukwa. Áwɔ ama né egbé ebwɔebe, ama egbé ebwɔnye ne Jisɔs né metɔɔ metɔɔ.¹⁹ Palet asá ntó genó gefɔ aba né mekpo gekwa eyigé áwɔmé Jisɔs. Ásá wyeé nnó, “Jisɔs muú Nasaret Mfwa bɔɔ Jus.”²⁰ Ne gemámé bɔɔ Jus ájógé genó eyigé ásamé ábalé né mfaá mekpo gekwa néndé mbaá ayi awɔme Jisɔs né gekwa alú kwɔkwólé ne Jerosale. Ása mansa ɲwe amimbo né mekómejɔɔ Hibru, Latin ne Grek.²¹ Anɔɔ bá ampyeé upe Ɛsɔwɔ, ájɔɔ ne Palet aké, “Ɔsage fɔ nnó Jisɔs alú mfwa bɔɔ Jus, sa elé nnó ji ajɔɔ aké, ‘Me nlu mfwa bɔɔ Jus’.”

²² Ne Palet aké ne ebwɔ, “Genó eyigé me nsame, nsa me.”

²³ Bɔɔ bee ánerere manwɔ Jisɔs né gekwa abɔ mandée jíí akare malu ani yéndémuú bee ase melu ema. Áse nto nku wuú ayi ji áfyee ne áfyee ewule. Nku yimbo apɔ ne nkɔwomé.²⁴ Bɔɔ bee bimbɔ ajɔɔ ne ate aké, “Dekarege fɔ nku yina, déɲmeé lé megyaá wyeé mankaá muú ayi aselé ji.” Ápyé mbo nnó genó eyigé ásame né mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ gebe wáwálé. Ása wye aké, “Ákare mandée ya áfyee ate amu, áse nku wa áɲme megyaá wyeé.” Gé genó eyigé bɔɔ bee ápyembo.

²⁵ Ne bɔɔ fɔ abi atene kwɔkwólé ne gekwa eyi awɔme Jisɔs wye, elé mma Jisɔs, meɲme mma Jisɔs ayi mendée, Meri mendée Klopas, ne Meri Magdala.²⁶ Jisɔs ágegé ndere mma wuú átene efeé kwɔkwólé ne maá utɔɔ ayi jimboɔɔ Jisɔs agboó ne ji dɔɔ, ajɔɔ ne mma wuú aké, “Mma, ge maá wye na.”

²⁷ Ne ajɔɔ ntó ne maá utɔɔ yimbo aké, “Ge mma wye na.” Ɛlɔ né gébé eyigémbo maá utɔɔ yimbo ase mma Jisɔs afe ne ji né gepú jíí, nnó ajwɔlege ne ji.

Negboné Jisɔs

(*Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49*)

²⁸ Ɛwyagé, Jisɔs akaá nnó ji anere me yéndégenó eyigé ji abɔɔ mampye, ne nnó genó eyigé mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ ajɔɔ gebe wáwále, ajɔɔ aké, “Mmwólé manaá epyee me.”

²⁹ Eké epyeémbo, nkwo fɔ alú efeé, ayi áfyee mmɔɔ amí mamýame magbeé wye. Áse ekochá, ányua né mmu mmɔɔ amibo, áfaa né eta maá genɔɔ eyigé akuú hisɔp, ábwéé até Jisɔs né ubɔɔ meno.^{†30} Ne gébégé Jisɔs anyú mmɔɔ amimbo aké, “Nnere utɔɔ ba.” Ajógé mbo, amo mekpo

^{†19:29} Elú wáwálé nnó: Jɔn afyé genógé hisɔp né ɲwe wuú gétúgέ genó eyigé apyee ne ji gébégé epaá koo upú.

mme, afye geme jíí né amu Nte wuú Eɔwɔ.

³¹ Bii bimbɔ, ele bii ebi bɔɔ Jus ákpomege mmye manyé uwyaá bɔɔ. ³² Eɔwɔ akelege fɔ nnó bii bimbɔ ubane uɲkwɔ bɔɔ abi awɔme né ukwa. Ajye jɔɔ ne Palet nnó achyeé ebwɔ uto ájye ákɔre uka bɔɔ bimbɔ né mfaá ukwa, áfere uɲkwɔ ebwɔ. ³² Ne bɔɔ bee achwɔ ákɔre uka bɔɔ apea abi awɔme ebwɔ ne Jisɔs. ³³ Achwɔgé mbaá Jisɔs, ákɔre sé uka bii wɔ néndé age nnó ji agbo me. ³⁴ Yémbɔ muú bee ama ajo egbe amba wuú ne nekwɔ. Tenétené yimbɔ manoo ne manaá matanege. ³⁵ Muú yi agene unó bina ne agaré. Ne unó bi ji agare ulú wáwálé. Ne jimbɔɔ akaá nnó ji agarege wáwálé nnó apye enyú ntó défyé metɔɔ ne Jisɔs. ³⁶ Unó bina upye nnó genó eyigé ásame né mmu ɲwe Eɔwɔ ube wáwálé. Ása wye aké, “Yé gegoó jíí gemma akɔɔ fɔ.” ³⁷ Ne ama ása ntó né melu ɲwe Eɔwɔ ewé fɔ aké, “Ápele nye muú ayi ebwɔ ájomé.”

Anii Jisɔs

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Unó bina upyege, Josef muú melo Arimatya ajye gii ne Palet nnó ago ji afere genkwógé Jisɔs né gekwa. Josef abo alú maá utɔɔ Jisɔs ama, yémbɔ akwɔlege ji bibii néndé afɔɔ ákpakpa bɔɔ Jus. Palet akamege, Josef ajye fere genkwógé Jisɔs né gekwa afé ne geji. ³⁹ Josef afé ebwɔ ne Nikodemus muú abɔ achwɔ gé Jisɔs ne utuú. Nekodemus achwɔ ntó ne gejamégé maka gebe. Akwyeé mami ne unó bi akuú nnó merrh ne alose. Manɔɔ genógé bo kilo usaá upea meso efya. ⁴⁰ Ebwɔ ákpa genkwógé Jisɔs, afyege ji unó ebimbɔ ne mmye aní ne éshyé ndeé. Gé mbo ne bɔɔ Jus ákwyege genkwógé muú ne anii. ⁴¹ Né mbaá yi awɔme Jisɔs

né gekwa, maá mekwɔ alú wye. Né mmu maá mekwɔ yimbɔ ntó, menome meke ewé álá alú danií muú fɔ ebɔ elú wye. ⁴² Anii Jisɔs né mmu menome ewémbɔ néndé mbaá yimbɔ, alu kwákwólé. Ne bii bimbɔ ntó bɔɔ Jus ákpomege mmye nnó bii uɲyage ebwɔ ányé uwyaá bɔɔ.

Menome ela mewa

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-10; Luk 24:1-12)

20 Bii mbe né uwyaá, ne dondo gemua mme Meri muú melo Magdala afé né menome ewé abɔ anii Jisɔs. Ajyege, age nnó áferé ntaá eniné ábɔ ákweré embú menome. ² Ndere ágene mbo Meri muú melo Magdala abɔ gatele akere ajye garé Simun Pita ebwɔ ne maá utɔɔ ayifɔ ayi Jisɔs ágboó ne ji dɔɔ aké, “Áfere Ata né mmu menome, ne esé dékaá fɔ mbaá ayi ájye belé ji wɔ.”

³ Ajógé mbo, Pita ebwɔ ne maá utɔɔ yimbɔ átane áfe né menome. ⁴ Ndere ájye, álómege gatele. Yémbɔ maá utɔɔ yimbɔ alome apwɔ Pita, ne abɔ mbe akwɔne né menome. ⁵ Akwɔnege wye, asé mmye mme ape né mmu menome, age ubaá éshyé ndeé ebi ábɔ anii Jisɔs ne ubi yémbɔ, akpe fɔ né mmu menome wɔ. ⁶ Ne Simun Pita muú abɔ alú meso akwɔnege, akpe né mmu menome, age ubaá éshyé ndeé ebimbɔ efeé. ⁷ Agé ntó gebagé ndeé eyigé abɔ anii Jisɔs né mekpoo ndere gelú pwipwi né mbaá awuú cha. Eɔfɔ mbaá ama ne uba éshyé ndeé ebimbɔ. ⁸ Ne maá utɔɔ ayi abɔ abɔɔ mbe akwɔne né menome, akpe ntó né mmu menome Jisɔs, age unó bi upye, akame nnó elú wawale. ⁹ (Yé elé ebwɔ ágene unó bina, álu wye dankaa genó eyi mekomejɔɔ Eɔwɔ abɔ ajɔɔ nnó Jisɔs abɔ mankwilé né negbo.) ¹⁰ Ne baá utɔɔ bii agege mbo áma akere meso né upú bɔɔ.

³¹19:31 Elú wáwálé nnó: Uwyaá bina, ulú lé uwyaá kpaá néndé ukwe gébégé epaá koo upu.

Jisɔs alere mmye mbaá Meri Magdala

¹¹ Yémbɔ Meri alá dafye téné né alilé. Ndere alilé abyelé mmye mme apé né mmu menome, ¹² age makiénné Ɛsɔwɔ apea ne mandeé pópó mmye, ájwɔle né mbaá yi abɔ ábelé geŋkwógé Jisɔs. Ɛma né mekpɔ, ɛma né uka. ¹³ Makiénné yimbo, ágií Meri áké, “Mma wɔ ɔlilé ndé?”

Ashuú ebwɔ meko aké, “Ákpa Ata wa ne me nkaá fɔ mbaá yi ájye bele ji wɔ!” ¹⁴ Ajógé mbo, abwɔlé mmye ake apele age ndere Jisɔs atene, yémbɔ akaá fɔ nnó élé Jisɔs ne atene mbo wɔ. ¹⁵ Jisɔs agií ji aké, “Mma wɔ ɔlilé ndé? Ndé muú wɔ ɔkelege?”

Meri afere nnó élé mboɔ maá mekwɔ yimbo ne ji agene mbo, ajɔɔ ne ji aké, “Ata mbógé wɔ ne ɔkpane geŋkwa jii lere me mbaá ayi wɔ ɔbele geji, me nnye mkpa.”

¹⁶ Ajógé mbo, Jisɔs akú ji aké, “Meri” abwɔlé mmye ape Jisɔs, ajɔɔ né mekóméjɔɔ Hibru aké, “Rabɔni” (ula Rabɔni utené nnó “Ménleré.”)

¹⁷ Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Ɖtage me, néndé me nlú dankwɔ nnye mbaá Nte wa. Cho gare élé aŋmé ba nnó me nlé nkwa nnyé mbaá Nte wa muú alú Nte nyú ntó. Ɛsɔwɔ wa ne Ɛsɔwɔ nyú ntó.”

¹⁸ Meri muú melɔ Magdala ajye gare baá utɔɔ Jisɔs aké, “Me nge Ata.” Ne agare ntó ebwɔ unó bi ji ajɔɔ ne ji.

Jisɔs alere mmye mbaá baá utɔɔ bií

(*Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Aŋg 1:6-8*)

¹⁹ Né nkwalé bií mbe né uwyaá, baá utɔɔ Jisɔs ányweré mbaá ama, ágbɛ mano mbií néndé áfɔɔ bɔɔ Jus. Ne Jisɔs akpe atené né metɔɔ metɔɔ bwɔ aké, “Nesɔ nébé ne enyú.” ²⁰ Ajógé mbo, alere ebwɔ mabɔme upa né amu jii ne egbe mmye wuú. Baá utɔɔ bií ágege ji mbo álu ne nechɔchɔ ndere ágené Atá. ²¹ Jisɔs

ama ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Nesɔ nebe ne enyú, ndere Nte wa atɔme me, mbɔntó ne me ntɔme enyú.” ²² Ajógé mbo afɔ ebwɔ gejulé né mmye aké “Sege Mendóó Ukpea. ²³ Yendemuu ayi enyu de- jigente gabo wuu, Ɛsɔwɔ ajigente gabo muu yimbo, ne yende muu ayi enyu dela dejinte gabo wuu wɔ, Ɛsɔwɔ nto ajige fɔ nte gabo wuu.”

Jisɔs alere mmye mbaá Tɔmasi

²⁴ Gébégé Jisɔs achwɔ lere mmye mbaá baá utɔɔ bií, ŋgba wuú ama né geluage abi áfyanéápeá ayi akuú ji nnó, Tɔmasi maá gefa abɔ apó. ²⁵ Tɔmasi achwógé baá utɔɔ abifɔ ágare ji aké, “Ese dege Ata.”

Tɔmasi aké, “Me nla ngé fɔ mabɔme upaá mpi né maka amu jii me nta enɔ ebwɔ wa wye, mma nta nto ebwɔ wa né nebɔmé gepa enií nélú ji né égbé amba wɔ me nkamege fɔ.”

²⁶ Nɔɔ eneé ekógé, baá utɔɔ Jisɔs ama anywere, né mmu gepú. Ne Tɔmasi alu ne ebwɔ. Ágbé manombi, ne aké apele Jisɔs achwɔ tene né metɔɔ metɔɔ bwɔ aké, “Nesɔ nebe ne enyú.” ²⁷ Ajɔɔ ntó ne Tɔmasi aké, “Fye enɔbwɔ wyeé fa. Pe amu ya. Nyaá ebwɔ wyeé ɔta egbe amba wá. Ɖbegé sé ne dembyɔ kamé wye kamege ne me.”

²⁸ Ne Tɔmasi ashuú ji meko aké, “Ata wa ne Ɛsɔwɔ wa.”

²⁹ Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Élé wɔ ɔgene me, ne ɔkame nnó élé me? Metɔɔ megɔmegɔ ebeé ne bɔɔ abi alá age me wɔ, yémbɔ áfyéé matɔɔ bwɔ ne me!”

Ula bi asame ŋwe yina

³⁰ Ne Jisɔs apye gejamégé upɔɔ ufélekpa né mbe ushu baá utɔɔ bií ebi alá ása fɔ ubi né mmu ŋwe yina wɔ. ³¹ Yémbɔ ása lé bina nnó upye enyú dékamé nnó Jisɔs ne alú Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa, nnó ji alú Maá

Ɛsɔwɔ. Ne nnó dekamege mbo debɔɔ geɲwá eyi gélágé byé gétúgέ mabɔ mií.

Jisɔs alere mmye mbaá baá utɔɔ bií akeneama

21 Mboó ndɔ fɔ ekoge, Jisɔs ama alere mmye mbaá baá utɔɔ bií né ebeé mega ewé ákuú nnó Tiberas. Gé na ne Jisɔs alere mmye mbaá baá utɔɔ bií. ² Simun Pita, Tɔmasi maá gefa, Nataniel muú melɔ Kana né gebage mewaá Galilíí, baá Sɛbedee ne baá utɔɔ abifɔ makpo apea ábɔ álú mbaá ama. ³ Ne Simun Pita ajɔɔ ne ebwɔ aké “Me nkelege manjye ntofó.”

Ebwɔ ntó aké, “Ese ntó déjye ne wɔ.” Ebwɔ ako ajye kpe mmu ekpeé. Né utuú bimbɔ yé genó ebwɔ áwa wɔ. ⁴ Ndere bií ujyage, Jisɔs achwɔ atene né mapea ebee mega, baá utɔɔ bií agege ji akaá fɔ jí wɔ ⁵ Jisɔs akú ebwɔ aké, “Baá ba, déwaá meshuu fɔ wɔ?” Ebwɔ áshuú ji meko, “Déwa wɔ.”

⁶ Ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Ŋmégé tofo nyú né egbe ebwɔnye ékpe, déwane nye meshuú.” Áŋmégé, meshuú eyi esele, epwɔ ebwɔ manja afye mmu ékpe néndé eja dɔɔ.

⁷ Epyege mbo, maá utɔɔ ayi Jisɔs abɔɔ gejeé ne ji dɔɔ, ajɔɔ ne Pita aké, “Muú ayi ajɔgέ mbo ne esé élé Ata.” Simun Pita awúge ndere maa utɔɔ yimbɔ ajɔɔ ake “Muú ayi ajɔɔ mbo mejɔɔ ne ese ele Ata” Akwye afye mandeé mmye (néndé abɔ afere áji) Anyo achɔ né nnyi. ⁸ Baá utɔɔ abifɔ álá né mmu ekpeé ajame dansa ne gejamégé meshuú eyi elú wye nnó achwɔ né mapea nnyi. Mantane né mapea nnyi ɔkwɔne mbaá ayi ebwɔ ajame dansa alú genógé matyεé amu usaá upea meso efya. ⁹ Ájágé dansa yimbɔ akwɔnege né mapea nnyi, age ujenjeé mewe ne bréd wye nere. ¹⁰ Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Chwɔge me ne meshuú fɔ eyi enyú déwane mbo.”

¹¹ Simun Pita akwɔ akpe mmu ekpeé aja dansa yémbɔ achwɔ ne ji né mewaá. Dansa yimbɔ agbeé ne gejamégé meshuú kpakpa. Meshuú elú usaá ukenéama meso efyane eléé (153). Ne yé élé meshuú ejame, dansa yimbɔ agyalé wɔ. ¹² Ne Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Chwɔge dégbáré une dondo”. Ne yé maá utɔɔ ama ayi ajea metɔɔ mangíí ji nnó, “Ŋlu wa?” apɔ; néndé ebwɔ ákaá nnó élé Ata. ¹³ Jisɔs ajye bɔ bréd yimbɔ ne meshuu ntó achyεé ebwɔ.

¹⁴ Gé manjane aléé na ayi Jisɔs alere mmye mbaá baá utɔɔ bií gébégé ji akwilé né negbo.

Jisɔs ajɔɔ ne Pita nnó mbɔgé abɔ gejeé ne ji apye utɔɔ bií

¹⁵ Ebwɔ anerege mangbaré une, Jisɔs agíí Simun Pita aké, “Simun, maá Jɔn nnó wɔ ɔbɔ gejeé ne me dɔɔ, ɔpwɔ abifɔ na?” Ne Pita ashuú Jisɔs meko aké, “Eh Ata, wɔ ɔkaá nnó me mbo gejeé ne wɔ.”

Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Pele baá magɔŋme ya.” ¹⁶ Jisɔs ama agíí ji manjane apea aké, “Simun Pita maá Jɔn nnó ɔbɔɔ gejeé ne me?”

Pita akame aké, “Eh Ata wɔ mbo ɔkaá nnó mbɔɔ gejeé ne wɔ”. Jisɔs aké, “Pele magɔŋme ya”. ¹⁷ Ama agíí Pita ne manjane ayi ágbeé aléé aké, “Simun maá Jɔn nnó wɔ ɔbɔ gejeé ne me.”

Agigé mbo, metɔɔ esɔ Pita gétúgέ agíí ji té manjane alεε nnó, “Pita nnó wɔ ɔbɔ gejeé ne me?” Getu eyigémbɔ Pita ashuú ji meko aké, “Ata wɔ ɔkágé unó uko, ɔkaá chánéné nnó me mbo gejeé ne wɔ.” Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Pele magɔŋme ya.” ¹⁸ Ngarege wɔ wáwálé nnó, “Gébégé wɔ ɔlu gesage muú, wɔ mbɔɔ ɔfyε mandeé ɔjyεé yénde mbaá ayi wɔ ɔkelege, yémbɔ gébégé ɔkwɔge ukoó, ula bwyε élé amu mfaá ne élé muu yicha ne afyεé wɔ mandeé ágbárege wɔ ebwɔ aja wɔ meti ɔjyεε mbaá ayi wɔ ɔlá ɔkelege fɔ

manjye.” ¹⁹ Jisɔs ajɔɔ mejɔɔ ewéna ne Pita mampye ji ákaá gefɔge negbo eniné Pita agboó nye ne achyeé Ɔsɔwɔ ɲɔɔ. Jisɔs ajɔ́gɛ mbɔ aké ne Pita, “Kwɔle me.”

²⁰ Pita abwɔlége mmye, age ndere maá utɔɔ ayi Jisɔs abɔɔ gejeé ne ji dɔɔ akwɔlege ebwɔ. Elé maá utɔɔ yina ne abɔ ajwɔlé nya agíí Jisɔs né egbe mmye, gébégé ebwɔ anyeé menyeé, agíí Jisɔs nnó, “Ata ndé muú wɔ ɔke achyege nye wɔ mankwaá?” ²¹ Pita agége ji agíí Jisɔs aké, “Ata ji ntó yé?”

²² Ne Jisɔs ashúú Pita meko aké, “Mbɔgɛ me nkelege nnó ji abe mebe kpaá te me nchwɔɔ, wɔ ɔbɔ ndé mechwɔ wyeé? Wɔ kwɔle elé me.”

²³ Ajɔ́gɛ mbɔ, mechwɔ ewéna eke ekwɔne mbaá baá utɔɔ abifɔ nnó Jisɔs aké maá utɔɔ yina agboó fɔ. Yémbɔ Jisɔs ajɔɔ fɔ nnó maá utɔɔ yimɔ agboó fɔ wɔ. Ajɔɔ elé nnó, “Mbɔgɛ me nkelege nnó ji abe mebe kpaá te me nchwɔɔ, ɔbɔ ndé mechwɔ wyeé?”

²⁴ Ge elé maá utɔɔ awú ne agarege unó bina. Asá ubi né mme ne ɛsé dékaá nnó unó bi ji agarege úlú wáwálé.

²⁵ Gejamege unó ebifɔ úlú ntó ebi Jisɔs apyeé. Mbɔgɛ abɔ ása ubi uko né mme, mbɔ melú ebeé fɔ fa mme ewé ábélege bɔ ɲwe abi ásame ubi.

Ńwe

UTɔ́ ʼŃGBÁ JISɔ́S ndere Lukase asamé

Ulaulɔ

1 Ata Tyɔ́filɔs, né Ńwe mbe yimbo ntɔme wɔ, nsá uno uko ebí Jisɔ́s abɔ apyé ne aléré bɔ́ɔ, lo né gébé eyige ji alɔ́ utɔ́ bíí, ²kpaá te gébé eyige ji ajyé mfaánebuú. Gemege nnó ji ajyé né mfaánebuú, achye bɔ́ɔ bíí ji ajyá nnó ábé ʼŃgbá bíí majye né uto Mendoó Ukpea. ³Gébége Jisɔ́s akwilé né negbo, abelé fa mme usáá ndɔ upéa. Né ndɔ yimbo, alerege ʼŃgbá bíí mmye né gejamégé mati ayi ebwɔ́ alá kagé be sé ne dembyɔ́ nnó ji alu mebe. Ne agare ebwɔ́ mecho ewé Eɔ́wɔ́ ágbárege nye gefwa jíí. ⁴Ne nkane ji alu chóncho ne ebwɔ́, afyé ebwɔ́ ebe ake, “Jwɔ́lege fa né Jerosale, degilé echye ewé Nte wa abɔ anyémeno nnó atɔme nye nkane me mbo ngare enyú. ⁵Geno eyige njɔ́gémbɔ gelu nnó, ndɔ eja sé dɔ́ wɔ́ eyi Eɔ́wɔ́ afyé nye enyú né amu Mendoó Ukpea wye nkane Jɔ́n abɔ afye nya bɔ́ɔ né mmu nnyi.”

Eɔ́wɔ́ ase Jisɔ́s afé Mfaánebuú

(*Mat 28:16-20; Mak 16:14-18;*
Luk 24:36-49; Jɔ́n 20:19-23)

⁶Gébége baá utɔ́ Jisɔ́s áma jwɔ́le chóncho ne Jisɔ́s ágíí ji áke, “Átá gébé gekwané eyigé ɔ́mage pye nnó esé bɔ́ɔ Isrelí dégbáre gefwage sé?”

⁷Ne Jisɔ́s ashuú ebwɔ́ meko aké, “Nte wa akwye me abelé né uto bíí gébé eyigé unó bina upye nye, ne epɔ́fɔ́ ewé enyú dekaáge gébé eyigémbɔ. ⁸Ne genó eyigé debɔ́ mankaá gelu nnó, Mendoó Ukpea echwɔ́gé enyú mmye, echyege nye enyú uto ne enyú degarege bɔ́ɔ né Jerosale gefɔ́ge muú yi me nluú, ne demage garege nye né malɔ́ bɔ́ɔ Jus ako, ne de-

garege wye debye né meló Samariya kpaá te dekwónene mbaá yi mme akwya.” ⁹Ndere Jisɔ́s ajóge depɔ́ tire na, Eɔ́wɔ́ abɔ mansé ji ajye né mfaánebuú, ne baá utɔ́ bíí ála ápelé ame mfaa. Akwɔ́ afe kpaá gekó gekweré ji.

¹⁰Ndere ebwɔ́ álu áfyé ame mange ji, eké ewyage áge ande fi apéa ne mandeé pópó mmye, átené kwókwólé ne ebwɔ́. ¹¹Éwyage ande bimbo áké ne ebwɔ́, “Bɔ́ɔ Galilíí, enyú detené fa depele ame mfaá nde? Jisɔ́s yina ayi alya enyú akwɔme mbo mfaánebuú fi, amage kéré nye meso wye nkane degéné mbo ji ajyee.”

Matyas ase melú Judas

¹²Ne ʼŃgbá Jisɔ́s ályágé mekwe Olif, ákére né Jerosale, neke nélu genógé ebwɔ́ ne meno. ¹³Ákwónégé né meló Jerosale, ákwɔ́ mfaá enyɔ́ŋ ákpe mmu maá gepú ayi ebwɔ́ ábélege. Ebwɔ́ alu Pita ne Jɔ́n, Jemsi ne Andru, Filip ne Tɔ́masi, Batolomyo ne Matyo, Jemsi maa Alfɔ́s, Simun ayi ákuú ji muú ukóge ne Judas ayi maá Jemsi. ¹⁴Ebwɔ́ ako áchómege yendégébé ánenemmye metɔ́ɔ ema chóncho ne andeé fɔ́ abi ábɔ́ ákwɔ́lege Jisɔ́s, ne aŋmé Jisɔ́s ne mma wuú Meri.

¹⁵Né bífɔ́ bɔ́ɔ abi akame ne Jisɔ́s áchomé ebwɔ́ ako, alu genógé usáá ukene. Ne Pita akwile ka aké ne ebwɔ́, ¹⁶“ʼŃme ba, geno eyige Ńwe Eɔ́wɔ́ ajɔ́ɔ nya gebo nye mambe wáwálé, Mendoó Ukpea ebɔ́ epyé Mfwa Devid nnó abɔ mbe agare geno gefɔ́ getuge Judas ayi abɔ́ ajamé bɔ́ɔ meti nnó apyé Jisɔ́s. ¹⁷Judas abɔ́ alu muú ama né geluagé esé, Jisɔ́s abɔ́ ajya ji nnó apyege gefɔ́ge utɔ́ uma ne esé.”

¹⁸Ndere Pita abɔ́ ajɔ́ge mbo, elu nnó Judas apyege geboboge mecho ewé, áse ŋka ji, ájye na melu mme, eféé ne akwené ushú mme, une ugbɔ́gé, mbwé une ewɔ́. ¹⁹Bɔ́ɔ ako bi alú né Jerosale, áwúge mechó ewé, ákuú melu mme ewémbɔ

né mejɔ́ bɔ́w nnó Akeldama. Ula utené nnó, “Mewaá gewu.”

²⁰Pita ama jɔ́w aké, “Mfwa Devid abó asá né n̄we makwa jíí nnó, ‘Achye gepú jíí gelá gewa,’ Achye muú amage ajwɔ́le sé mmu. Ne ama sá nnó, ‘echye muú ayicha ase melu utɔ́w wuú.’

^{21–22}“Ndere elúmbɔ́, muú ayicha abó mambané esé nnó décho, dégaréagé nkane Átá Jisɔ́s akwilé né negbo. Yém-bɔ́ muú yimbɔ́ abɔ́ mambɛ ayi abɔ́ akéné ne esé ne Jisɔ́s, lo né gébé eyige Jɔ́n abó awyáge bɔ́w manaá Esɔ́wɔ́ kpaá ekwɔ́ne né gébé eyigé Esɔ́wɔ́ aselé Jisɔ́s né eta sé ajye mfaánebuú.”

²³Eféé ne ebwɔ́w ajya bɔ́w apéa, muú yi ama akamege Josef ayi ákuú ntó ji Basabas ne ama ákuú ji ntó Justɔ́s. Ne ayifó akamege Matyas. ²⁴Ne ebwɔ́w anem-mye áké, “Átá wɔ́ ne ɔ́kaáge matɔ́w bɔ́w ako. Leré esé muú yi ɔ́jya, ²⁵nnó ábɛ́ ngbá Jisɔ́s ne ase melu utɔ́w Judas maá utɔ́w wye ayi ji alya ajye mbaá yi akwane ne ji.” ²⁶Ánégemmye mbɔ́, ángme megya nnó ájya muú ama. Ne aleré nnó Matyas ne ábɛ́é. Ne áse ji ágbɛ́é ne ángbá Jisɔ́s abi afyaneama.

Mendoó Ukpea Echwo

2 Bií epaá ewé ákuú Pentikos uk-wónégé, bɔ́w bi áfyé matɔ́w ne Jisɔ́s ako abɔ́ áchomé melu ema ne meko eb-wɔ́w ama. ²Áke áwuú gewyage genó gefó getané mfaá eké mbyo gechwɔ́w gekpe mmu gegbeé gepú eyige ebwɔ́w abó alu. ³Áké ápéle ágé genó eyi gelu nkane manómé mewe. Átya, ájyé tene, yéndé-muú mmye. ⁴Ne Esɔ́wɔ́w apyéé Mendoó Ukpea echwo kpe egbeé bɔ́w matɔ́w ne epye bɔ́w alɔ́ manjɔ́w ufɔ́w mejɔ́w ufɔ́w ufɔ́w.

⁵Né gébé eyigémbɔ́, bɔ́w Jus ne bɔ́w bi ánoge Esɔ́wɔ́w ábɔ́ átané né malɔ́ mako áchwɔ́w né Jerosale. ⁶Áwuúge gewya eyigémbɔ́, gejaméagé bɔ́w áchwɔ́w nɔ́ bɔ́w bi

áfyé metɔ́w ne Jisɔ́s mme. Áwuúge nkane bɔ́w Jisɔ́s ájɔ́ge unó ne yéndémuú awúge né mejɔ́w wuú, epwɔ́w ji uto. ⁷Ála amɛ mekpo fuú ájɔ́ge ne ate áke, “Bɔ́w bi ájɔ́ge na ako, átané gebagé Galilíí. ⁸Ne epye nnó ne ebwɔ́w ájɔ́ge mejɔ́w esé? ⁹Esé bifo detane Patiyans, Medis ne Elam, abifó á-tané Mesopotemya Judiya ne Kapadosia ne abifó átané nto Pɔ́ntɔ́s ne Esya. ¹⁰Abifó átané Frigiya ne Pamfilya, abifó átané Ijip ne gebage mewaá Libya kwɔ́kwɔ́lé ne Seren. Abifó átané Rom, abi álu bɔ́w Jus, ne abifó álaá bɔ́w Jus. ¹¹Abifó átané Kret ne Arabyan. Yémbo esé ako dewuú bɔ́w bimbo nkane ájɔ́ge ufɔ́w mejɔ́w esé, ágarege ukpekpe unó bi Esɔ́wɔ́w apyéé.” ¹²Álá mano mekpo fuú ne elú wye eb-wɔ́w matɔ́w tametame, ágige wye ate áké, “Ewéna etené mbɔ́ nnó?” ¹³Yémbo abifó álb manjwya le jwyage áké, “Bɔ́w Galilíí bina, mmɔ́w mapye ebwɔ́w.”

Mekomejɔ́w Pita

¹⁴Ne Pita akwile ka ne angbá abifó afyaneama, ajɔ́gé ne njune bɔ́w bimbo áké, “Enyú bɔ́w Jus ne bɔ́w ako abi alu né Jerosale, wuúge, nkelege mangaré enyú ula mechɔ́ ewé. ¹⁵Gébé gelú mbɔ́ le kálánká eneneama dondo, bɔ́w bina alu danyú mmɔ́w fɔ́ nkane enyú deferege. ¹⁶Geno eyi gepyéé mbɔ́ nana, elé eyigé Joel muú ekpave Esɔ́wɔ́w abó ajɔ́w te gachi nnó, ¹⁷Esɔ́wɔ́w aké, ‘Meso gébé nchyege nye Mendoó wa mbaá bɔ́w ako. Ne baá nyú abi andeé ne ande áwuú nye depɔ́ ne me, ágarege. Nje usa nyú agéne nye depɔ́ ta ne ágarege, ne akoó ande nyú agene nye ujya. ¹⁸Né gébé eyigémbɔ́ nchyege nye nto Mendoó wa mbaá baá utɔ́w ba ako, ye mendée ye mende ne ebwɔ́w áwuú nye depɔ́ ne me, ágarege. ¹⁹Mpye nye bɔ́w áge ufelekpa né mfaánebuú,

ne ukpekpe uno né mme.

Ágéne nye manoó, mewe ne gelógé amuawe

ne mfaá alá nye chuchu eke manoó,

²⁰ ɲmɛé énómege nye gemua gekwé

ne mfaá alá nye chuchu eke manoó,

gemege nnó bíí Átá Ɛsɔwɔ ebi upwɔ́ amu

ukwɔne. ²¹ Ne elé bɔ́ bi ánege Átá

mmye, ne áférege ebwɔ́ né efwyale

gabo.”

²² Pita amajɔ́ aké, “Bɔ́ Isreli wuúge,

Jisɔs ayi Nasaret alu muú yi Ɛsɔwɔ alere

enyú cháǵéné nnó, ji ne atɔme ji getuge

enyú dege ndere abó apyéé ukpekpe uno

bi ulere nnó Ɛsɔwɔ ne achyegé ji uto.

Ɛnyú dekaá nénde uno bina ubó upye

metɔ́ metɔ́ enyú. ²³ Jisɔs yina, ele ayi

enyú dechye eta bɔ́ nchye nnó áwɔ́ né

gekwa. Yémbɔ ele Ɛsɔwɔ ne abó ámɛé

mɛ ábelé ne akaá nnó mbɔ ne epye nye.

²⁴ Ne apye Jisɔs akwilé né negbo, atane

ne manome nénde negbo nebo nepɔ́ ne

eshye mangbaré ji, alá nkane muú denɔ́.

²⁵ Ne Mfwa Devid abó ajɔ́ depɔ́ ti getúgɛ

Jisɔs aké,

‘Ngene Átá Ɛsɔwɔ né mbe ushu wa né

gébé geko.

Alu me égbé ebwɔnye nnó mbegé ne efɔ́.

²⁶ Né getú eyigémbɔ nlu ne nechóchɔ́ né

metɔ́ nkwane, mbene.

Me nlu mekwaá ne ngboó nye, yémbɔ

nwya umɛé,

²⁷ gétúgɛ nkaá nnó wɔ́ yi ɔlu Ɛsɔwɔ,

ɔlyage nye fɔ́ mendoó wa elá né melo

áwuú bɔ́,

ɔlyágé nye fɔ́ Maá utɔ́ wye yi apyéé utɔ́

cháǵéné apwané mmu menome.

²⁸ Wɔ́ ɔleré me meti ewé mbɔ́ mankoó

ne mbó geɲwá.

Mbe nyé né mbe ushu wye, ne metɔ́

megɔmegɔ.”

²⁹ Ne Pita ama jɔ́ aké, “Aɲmɛ ba, mbó

mangaré enyú gbɔgɔnɔ́ nnó gekwenege

nte esé, Mfwa Devid yelé abɔ́ ajɔ́ mbɔ

agbó, áníí ji, ne menome wuú elu fa te

fina. ³⁰ Abó alu muú ekpávɛ Ɛsɔwɔ ne

abó akaá menomenyɛé ewé Ɛsɔwɔ abó

anyɛé ne ji. Ne Ɛsɔwɔ jimɔ́ ashu meko

aké, ‘Ji apye nye mpyáne Devid ama nnó

ábé Mfwa nkane Devid jimɔ́ abó alu.’

³¹ Ebyennó Devid abó abɔ́ mbe age genó

eyige Ɛsɔwɔ apyéé nye meso gébé; ne

alere nnó Ɛsɔwɔ apye nye Muú yi Ɛsɔwɔ

akweré ji elá gefwa nnó akwile né negbo.

Gé wye genó geji ne ji abó jɔ́ nnó ji alá fɔ́

né melo áwuú bɔ́, ne geɲkwɔ́ ji gepwá-

nege fɔ́ mmu menome. ³² Muú ayi Devid

abó ajɔ́ bɔ́ elé Jisɔs. Ɛsɔwɔ apye ji akwile

né negbo ne esé ako abi delu aɲkwɔle

bií dékpá amɛ dégé ji wáwále. ³³ Nte

wuú Ɛsɔwɔ apyegé ji akwile né negbo,

apye ji ajwɔle ne geluɔge enogé eyi gelu

né egbe ebwɔnye wuú, ne achye ji Men-

doó Ukpea nkane ji abó anyémeno nnó

apye. Genó eyigé enyú dewuú né degene

mbɔ, ele Ɛsɔwɔ Mendoó Ukpea ewu ne

Jisɔs atómé mbaá bɔ́ bií. ³⁴ Devid ajye

mfaánebuú wɔ́; yémbɔ aké,

‘Ata Ɛsɔwɔ ajɔ́ ne nte wa nnó,

jwɔle fa né geluɔ eyi gelu me egbe

ebwɔnye,

³⁵ kpaá te gébé gekwɔnege nye eyige mp-

wɔ́ bɔ́ mawame bye,

mpye bwɔ́ ála eké mboó eweé nnó ɔneré

uka mfaá.’

³⁶ “Bɔ́ Isreli ako ábɔ́ mankaá cháǵéné

nnó Jisɔs ayi enyú dewómé mbɔ né

gekwa, ele ji ne alú Muú yi Ɛsɔwɔ ak-

weré ji elá gefwa ne alu ntó Átá ayi abó

bɔ́ ako.”

Bɔ́ mbe abi ákamé mekomejɔ́ Pita

³⁷ Bɔ́ bina áwuúgɛ mekomejɔ́ yimbo,

anyií ebwɔ́ matɔ́ ne ágíí Pita ne áng-

bá abifɔ́ aké, “Aɲme esé, nana ese depye

nnó”?

³⁸ Pita ashuú bwɔ́ meko ake, “Yéndé-

muú nyú abó mankwɔre metɔ́ wuú ne

áwyaá ji manaá Ɛsɔwɔ né mabɔ́ Jisɔs

Kras. Depyéégémbɔ, Ɛsɔwɔ ajíge nye nte

gabo nyú ne achyegé nye enyú echye

wuú ewé elu Mendoó Ukpea. ³⁹ Ɛsɔwɔ

abɔ́ anyémeno ewéna né eta nyú ne baá nyú ne mbaá bɔ́ ako abi alu malɔ́ ayicha. Menomenyɛ́ ewé elu mbaá bɔ́ ako bi Ata se Eɔ́wɔ́ akuú nnó abe abíí.”

⁴⁰ Ne Pita ama gare ebwɔ́ gejame depɔ́, ne achyɛ́ ebwɔ́ majyé aké, “Poóge geme nyú né efwyalé ewe Eɔ́wɔ́ atóme nye mbaá bɔ́ njyene ubeé enine na.” ⁴¹ Bɔ́ awuúge mekomejɔ́ Pita, gejame ákamé ne áwyaá ebwɔ́ manaá Eɔ́wɔ́. Bíí bimbo, delé bɔ́ alɛ́ (3.000) ácho né geluge bɔ́ abi akame ne Jisɔs. ⁴² Ne ebwɔ́ áfyé makpo bwɔ́ né uno bi ángbá Jisɔs álerege, ájwɔ́lege melu ema, ányɛ́ menyɛ́ ne ánenemmyɛ́ chóncho.

Geɲwágé Bɔ́ Jisɔs

⁴³ Ne ángbá Jisɔs ápyɛ́ ufélékpa ne ukpekpe unó bi ulere utó Eɔ́wɔ́, ne bɔ́ ágegé ubi áfɔ́, ne áchyɛge bwɔ́ enoge. ⁴⁴ Bɔ́ ako abi ákamé né Jisɔs alú chóncho metɔ́ ema, ne ákárege unó bwɔ́ ne ate. ⁴⁵ Gébé eyige fɔ́, ákpóo uno bwɔ́, akarege ŋka yimbo ne ate nkane yéndemuú akelege. ⁴⁶ Ebwɔ́ áchónɛge yéndé bíí né echa upe Eɔ́wɔ́, anénemmyɛ́ chóncho ne anyɛ́ ntó menyɛ́ né úpú ate, áchyɛge ate unó metɔ́ ema, ⁴⁷ ne ákwáne makwa, áfɛ́ge Eɔ́wɔ́ yéndégébe. Bɔ́ ako ágéne nkane gepɔ́ gelɔ́gélɔ́ bwɔ́ gelu ne gejeége ebwɔ́ matɔ́. Ne yéndé bíí Eɔ́wɔ́ aférege bɔ́ né efwyale gabo, ne agbɛge ebwɔ́ né echomele bɔ́ Jisɔs.

Pita ne Jɔ́n ápyɛ́ mbwéré alɔ́ manke

3 Bíí bifɔ́ Pita ne Jɔ́n ákwóme ájyé né echa upe Eɔ́wɔ́, ne gébé gebɔ́ gelu kálánká elé ne nwómésé, ele gébé eyige mmyemenene. ² Ne ndere ebwɔ́ áchwɔ́ kpe né menombí ewé ákuú menombí melómélɔ́, ágé mende fɔ́ ayi abɔ́ alu mbwéré te ábyené ji ndere ajwólé efé. Bɔ́ ákpáne ji yéndé bíí, ábélege né menombi ewémbo nnó akɔ́gé deko mbaá bɔ́ abi ákóoge akpene mmu echa upe Eɔ́wɔ́. ³ Mende yimbo agégé Pita

ne Jɔ́n ndere ájyɛ́ kpe wye, ako ebwɔ́ nnó áchyé ji genó gefɔ́. ⁴ Ápe ji domeé, ne Pita aké ne ji, “Pe esé.” ⁵ Ne ape ebwɔ́, aférege nnó áchyɛge nye ji genó gefɔ́. ⁶ Pita aké ne ji, “Mpó ye ne ŋka, yémbo nchyɛge nye wɔ́ genó eyige nwyá. Ngarege wɔ́ né mabo Jisɔs Kras ayi Nasaret, kwile ka, lo manke.” ⁷ Ne Pita agbare ji ebwɔ́nye abwe. Tenetene yimbo, uka mende yimbo uto, ⁸ anyó atene, alɔ́ mankene agyage. Akwólé ebwɔ́, ákpe mmu echa upe Eɔ́wɔ́, akene, anyóge achɔ́ge, afé́ge Eɔ́wɔ́. ⁹ Bɔ́ ako bi ábɔ́ álu efé, ágége nkane mende yimbo akéne afé́ge Eɔ́wɔ́, ¹⁰ ákaá nnó élé mende yi ajwólége yéndégébé né menombi ewé akuú Menombi Melómélɔ́ echa upe, ako deko, ála amɛ mekpo fuú ne ákwé tametame nkane ágéne mende yimbo akéné.

Pita agare depɔ́re Jisɔs né Echa upe Eɔ́wɔ́

¹¹ Mende yimbo atome wye eshyɛ, akwólege Pita ne Jɔ́n. Bɔ́ ako abi ágené ji, ála mano mekpo fuú, ábɔ́, ájyɛ bane ebwɔ́ né echa ewé ákuú echa Solomun. ¹² Pita agégé nkane bɔ́ áchwɔ́ nɔ́ ebwɔ́ mme, agíí ebwɔ́ aké, “Bɔ́ Isrelí, ndé enyú détóme esé amɛ mmyɛ, ne ndé déla mano mekpo fuú né mechɔ́ ewé? Enyú deferége nnó ele uto sé ne upyé mende yina alɔ́ mankéné? Wa gétúgé ese depyɛ́ unó bi ugɔ́ Eɔ́wɔ́ metɔ́? ¹³ Elé Eɔ́wɔ́ ne apyé nnó ŋgɔ́ Jisɔs maá utɔ́ wuú akwɔ́. Ji Eɔ́wɔ́, alu Eɔ́wɔ́ ayi ukwene ante sé. Alu Eɔ́wɔ́ ayi Abraham alu nto ayi Asek, ne ayi Jakɔ́b. Ne Jisɔs yimbo ele ayi enyú debɔ́ dekpane, dechoó né mbe ushu ampané mpa. Gébége Palet akelege manlya ji ajyɛ, enyú deshya wye shya. ¹⁴ Jisɔs abɔ́ alu Muú Ukpea ne Muú ayi Cho. Yémbo enyú bina deshya ji ne dene Palet mmyɛ nnó alya muú gewu ajyɛ. ¹⁵ Dépyɛge mbo, dewá muú yi achyɛge bɔ́ geɲwá. Yémbo Eɔ́wɔ́ apyɛ

ji akwile né negbo ne esé delu bọ́ bí dekpáné amé degéné, ne nana degarege bọ́ mecho ewé. ¹⁶ Elé uto Jisús yimbo ne upye mbwéré mende yina atóó. Genó eyigé enyú degéne ne dekaá nnó gepye, elé gétúgé esé défyéé matóó ne Jisús yimbo. Elé matóó esé ayi défyéé ne ji, ne ápye mbwéré mende yina akéne mbo enyú degéne.

¹⁷ “Nana aṣmé ba, nkaá nnó genó eyigé enyú debó dechomé ne ákpakpa melo depyéé mbaá Jisús debó dekaá wó. ¹⁸ Esówo abó agare bọ́ ekpávé bíí te gachí nkane Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa abó mange efwyale, ne apye nnó mecho ewé ebé wáwálé nkane Esówo abo ajóó mé. ¹⁹ Ne kworege matóó nyú, dekére meso mbaá nte nyú Esówo nnó ji ajinte gabo enyú. ²⁰ Depyege mbó, Á-tá Esówo apye nye matóó nyú akwené, ne atome nye Jisús Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa, ayi ji abó ajya nnó áchwá pye enyú depó. ²¹ Ji abo manjwale né mfaánebuú kpáá te gébé gekwonege nye eyigé Esówo apye nye unó uko, ukéré uke nkane ji abo apye ukwéné bọ́ ekpave bíí ágaré. ²² Ne Mosis abó ajóó nya aké, ‘Átá Esówo atome nye muú ekpávé wuu, wye nkane abó atome me. Atanege nye né melo nyú, ne debó manwu yéndé genó eyige ji agarege enyú. ²³ Mboge muú ashyage manwu mekomejọ́ wuú, ábó mamféré ji né geluage bọ́ Esówo, áwá ji.’ ²⁴ Wye meti ewu ema ne bọ́ ekpave Esówo ako abó ágaré mecho ewé epyéé mbo fi. Ló né gébé eyi Samuele okwone né abi akwale ji meso. ²⁵ Unó uko ebi Esówo abo apye bọ́ ekpave bíí agaré, úlú ebi nyú. Enyú ntó delu né menomenye ewé Esówo abó anyéé ne ukwene ante nyú. Gétúgé Esówo abo ajóó nya ne Abraham aké, ‘Mpye nye upyáne bye uchwó ne galógáló mbaá bọ́ ako fa mme.’ ²⁶ Ne Esówo ajyagé maá utóó wuú, abó mbe atóó ji eta nyú nnó apye enyú

delya gabo ayi enyú depyéé nnó galógáló akwólé enyú.”

Áchwó ne Pita ne Jón né echomele melo

4 Ndere Pita ne Jón alu jóge, ampye upe Esówo fọ́ chóncho ne muú kpáá bọ́ bí ábáme echa upe Esówo ne bọ́ Sadusi fọ́ áchwá sọ́ ebwó mejóó meno. ² Ne matóó asó bọ́ bina dọ́ gétúge Pita ne Jón abó agarege nnó, te mbaá Jisús akwíle né negbo, bọ́ ako bí akame ne Jisús ákwíle nye ntó. ³ Ne ágbaré Pita ne Jón áfé. Ndere nkwale akwone, ebwó ájye fẹ́ bwó né deno, nnó mecho ewémbó ela wye geya. ⁴ Yémbó bọ́ bí áwuú mekomejọ́ Pita ne Jón, gejamé ákáme, ne ácho né geluage bọ́ bí áfyéé matóó ne Jisús, ebwó álú nana genógé bọ́ dele ata.

⁵ Bíí uyyagé, afwa melo ne ákpakpa melo ne anleré mabe Esówo ábó áchwó cho melu ema né Jerosale. ⁶ Anas ayi abo alu etukpe ampye upe Esówo abó alu wye, ne Kaifas, ne Jón ne Aleksanda ne bọ́ abifó abi átané ntó ula gepu etukpe ampye upe Esówo. ⁷ Ne ebwó ája Pita ne Jón, áchwá téné mbe ushu bwó, ne agíí bwó aké, “Èke nnó ne enyú depyéé mecho ewena njuú? Utóó nyú utané éfó? Enyú depyéé geno eyige na né mabo wá?”

⁸ Wye né gébé eyigémbó, Mendoó Ukpea egbeé Pita metóó ne aké ne ebwó, “Enyú afwa ne ákpakpa melo, ⁹ nnó geno eyige ese depye mbaá mbwéré mende yina geló wó? Enyú degige ese fina nnó dekaá fọ́ genó eyi gepye ne ji akéne mbo wó? ¹⁰ Goge degaré enyú ne bọ́ Isrelí ako nnó, ele uto Jisús Kras ayi atane Nasaret ne upyé mende yi aténé mbo mbe ushu enyu, atóó cháncha. Elé Jisús yina ne enyú debo dewómé né gekwa, ne Esówo apye ji akwíle né negbo. ¹¹ Ji ne alu ntaá eni ñwe Esówo aké, ‘Ntaá eni enyú antené upú debó déshya neni nela enine negbaré nékúné gepú.’ ¹² Jisús yina jimbí ne akage

féré bọ́w né efwyale gabo. Nendé muú yicha ápó sé fa mme yina ayi Eṣọwọ atómé nnó áchwo áféré esé né efwyale gabo.”

¹³ Ákpakpa bimbọ áwuúge nkane Pita ne Jón ajóge ayi alá pọ́ ne efọ metọ́, alá mano mekpo fuú, gétúgẹ ákaá nnó ebwọ́ ápó bọ́w né ájye ñwe wó. Ne ebwọ́ áte nnó Pita ne Jón ájójge mbo gé-túgẹ ábọ́ akené mé ne Jisós. ¹⁴ Ne ebwọ́ abọ́ ákagẹ shya fọ́ geno eyige Pita ne Jón ábọ́ ápyé getúgẹ ebwọ́ ágené mende yi atoó mbo nkane atené nekúné aṅgbá Jisós bimbọ. ¹⁵ Efeé ne afwa ne ákpakpa melo bimbọ ágaré Pita ne Jón nnó átané kpé dafye, ne ebwọ́ álagé meso, aló mangií ate áké, ¹⁶ “Ese depye nye nnó ne ande bina? Yéndemuú fa né Jerosale ákaá nnó gekpekpege ufélekpá bi, ele ebwọ́ ne apyéé ne ese dékágẹ shya sé. ¹⁷ Yembọ́ mampye nnó mecho ewé emage ejye se mbe, debọ́ mamfyé bwó mema ne ebwọ́ nnó ekage ákyaá manjọ́w ne muú fọ́ né mbaá mabo Jisós.”

¹⁸ Ájọ́ge mbo, ákuú Pita ne Jón ákéré mmu ne ákwelé ebwọ́ mbeé nnó, “Ekagẹ ama atyaá mabo Jisós ye manleré mekomejọ́w wuú mbaá muú.” ¹⁹ Ne Pita ne Jón áshuú bwọ́ meko áké, “Enyú ambọ́w ferege mecho ewé, elu cho né mbe ushu Eṣọwọ́, manwu ne Eṣọwọ́ wa manwu ne enyú? ²⁰ Ese debọ́ mangáregé genó eyi esé dewuú ne dégené.” ²¹ Ne afwa eso ama áfélé ebwọ́ amẹ ne ályá ebwọ́ nnó ájye. Ebwọ́ ágé fọ́ meti manchye bọ́w Jisós efwyale wó, nendé bọ́w áko áfége Eṣọwọ́ né mecho ewé ebọ́ epyé. ²² Elé ufélekpá wáwálé, mende yi ápyémbo ji atoó apwo usáá aṅme upéa.

Bọ́w Jisós ánemmye nnó Eṣọwọ́ apye ebwọ́ ábégẹ fọ́ ne efọ́

²³ Ndere bọ́w bimbọ́ álya Pita ne Jón ákérége meso, ágaré ekwó bwọ́ genó eyige anọ́w baá bíí apye upẹ Eṣọwọ́ ne ákpakpa melo abọ́ ajọ́. ²⁴ Bọ́w Jisós awúge

mbo, ácho melu ema anenemmye mbaá Eṣọwọ́ áké, “Átá yi apwo amu, wo yi okwýé mfaa ne mme ne manyi ne unó uko bi úlú wye. ²⁵ Opye gekwenege nte esé Devid, maa utóó wye, ajọ́w né uto Mendoo Ukpea nnó, ‘Ulannó bọ́w abi alá pọ́ bọ́w Jus matọ́w ásọ́ bwọ́ dọ́w?’

Ulannó bọ́w melo átenege ukọ́lo ne Eṣọwọ́ detuú?’

²⁶ Afwa abi mme ákpómege mmye mámye bee, ne ákpakpa melo átenege ukọ́lọ́ mamye ne Eṣọwọ́ ne muú yi ji ajoyá nnó abe Muú yi Eṣọwọ́ akweré ji elá gefwa.’

²⁷ Genó eyigé Devid abọ́ ajọ́w mbo, gepye wáwálé fa melo ewé. Mfwa Herod ne Pontyos Palet, chóncho ne abifọ́ abi alá pọ́ bọ́w Jus ne bọ́w Isrelí áso mala manwá Jisós, Jisós muú utóó melómélọ́ wye ayi obo ojyaá nnó abe Muú yi wo okwere ji elá gefwa. ²⁸ Ebwọ́ áchomé mbo, ápye le geno eyige wo Eṣọwọ́ né uto bye, obo okwye mé obelé nnó ubo mampyé. ²⁹ Átá nana gé nkane ebwọ́ áfelege ese amẹ. Pye esé, baá utóó bye dégarégẹ mekomejọ́w wye débegé fọ́ ne efọ́ metọ́. ³⁰ Pye ese, depyege bọ́w mamée atoóge ne dema depyegẹ ufélekpá né utó bi Jisós, muú utóó melómélọ́ wye, nnó bọ́w ákpá amẹ ágé utó bye.”

³¹ Gébégẹ áneré manemmye, mme meko anyií né mbaá yi ebwọ́ alú. Mendoo Ukpea echwo gbeé ebwọ́ metọ́w ne epye ebwọ́ aló mangare mekomejọ́w Eṣọwọ́ ayi alá pọ́ ne efọ́.

Bọ́w bi ákamé ne Jisós ákarege unó bwọ́ ne ate

³² Né echomele bọ́w abi áfyéé metọ́w ne Jisós, álu meko ama ne metọ́w ema. Muú ebwọ́ fọ́ ayi ájoge nnó genó eyigé na elé eya apó. Ne genó eyigé muú ama awya, gelu eyigé bọ́w akó. ³³ Àngbá Jisós ágarẹge ájye ne eshye mampye bọ́w ákaá

nnó, Ata Jisɔs akwilé né negbo. Ne Esɔwɔ apoóge ebwɔ ako dɔ́. ³⁴Ye muú ayi genó gelíí ji apó. Ewyage bɔ́ ákpóo makɔ́ ye upú bwɔ, ³⁵ne áchwɔ ne manka yimbo mbaá ángbá Jisɔs. Ebwɔ ákaré manka mbaá bɔ́ bi ákamé ne Jisɔs ako nkane yéndemuú ákelege.

³⁶Mende fɔ ntó abó alu efeé ayi ákuú ji Josef, atane ula gepú ámpyée upe Esɔwɔ. Ábyé ji né melo Syapros ne ángbá Jisɔs ntó akuú ji Banabas. (Ula utene nnó Memfyé bɔ́ eshye.) ³⁷Ne akpó ntó mekɔ́ wuú ewé ema achwɔ ne ŋka yimbo mbaá ángbá Jisɔs.

Gebyɔgé Ananiya ne Safira

5 Ne mende fɔ ayi ákuú ji, Ananiya ne mendée wuú Safira abó ákame mankpó melu mme bwɔ ema. ²Yémbɔ ebwɔ ne mendée wuú ákame mambi ŋka eyifó, ne ákpá eyi elaa áchwɔ chyée ángbá Jisɔs. ³Ne Pita agíí Ananiya aké, “Ulannó ɔlyaá danchɔmeló akpene mmu metɔ́ wye? Nde gepyée ɔbíí gebagé ŋka eyigé ɔsele ne ɔchwɔ byɔ gebyɔ mbaá Mendoó Ukpea? ⁴Mekɔ́ ewé ɔkpóo ebo elu ewye, ne ŋka yi ɔsele ele ejye. Nde gepyée ɔpye gefɔge mecho ewéna? Ɖferé nnó ɔbwɔlege mbo le bɔ́ ayi ɔbyɔge mbo le gebyɔ mbaá Esɔwɔ.” ⁵⁻⁶Ananiya awúge mbo, akwé mme, agbó. Njye usa akéle ndeé, afyale geŋkwɔ jíí, ákpá ájye níí. Bɔ́ ako bi áwuú mecho ewé, efɔ́ ekwɔ́ ebwɔ́ matɔ́.

⁷Nchwanke eléé eke ekwɔnege mendée wuú achwɔ kpe mmu, ayi alá kaá mecho ewé epye menɔ́ wuú wó. ⁸Ne Pita agíí ji aké, “Gare me wáwálé wye, nnó ŋka eyi enyú ne menɔ́ wye deselé né mekɔ́ ewé dekpó ná?” Ne Safira akame aké ebyembo.

⁹Ne Pita ama gíí ji aké, “Nde gepye enyú ne menɔ́ wye dekame manchwɔ mua Mendoó Ata Esɔwɔ? Gé majyá bɔ́ né menombi, elé bɔ́ bi ajye níí menɔ́ wye, ákpáne nye wɔ ntó áfé aníí.” ¹⁰Pita

ajɔge mbo, ténetene Safira akwé mbe ushu wuú, agbó. Nje usa bimbo ákpegé mmu, ágé nnó ágbo ne ákpá, ji ajye níí kwɔkwólé ne menomé menɔ́ wuú. ¹¹Bɔ́ Jisɔs ne bɔ́ bifó ako abi abó áwuú mecho ewé, ábó efɔ́.

Ángbá Jisɔs ápyé ufélekpá ne ukpékpé unó

¹²Ángbá Jisɔs ábɔ ápyée gejaméégé ufélekpá ne ukpékpé uno ebi uleré utó Esɔwɔ né metɔ́ metɔ́ bɔ́. Ebwɔ ne bɔ́ bi akame ne Jisɔs ako achwɔ yendégébé né echa upe Esɔwɔ, ajwɔlege né melu ewé ákuú egbe ewé Solomun. ¹³Ye muú yi akya manchó ne ebwɔ apó. Yémbɔ bɔ́ ako áfége bwɔ dɔ́. ¹⁴Ye nkane elúmbɔ gejaméégé bɔ́ áfyée matɔ́ ne Jisɔs ne gejaméégé andée ne ande akpéne né echomele bɔ́ bíí. ¹⁵Gétúgé ufélekpá ebi ángbá Jisɔs apyée, bɔ́ ákpáne bɔ́ mameé bwɔ né uló ne ábélege né anɔ́ mati nnó Pita ake akóge efeé, mendoó wuú ekage kóo ebwɔ mmye. ¹⁶Ne gejaméégé bɔ́ ntó abó átané né malɔ́ ayi álu kwɔkwólé ne Jerosale, áchwɔ ne bɔ́ mameé ne abi aló nchye achyege bwɔ efwyale mbaá ángbá Jisɔs, ápye ebwɔ ako átóge.

Áchyé ángbá Jisɔs efwyale

¹⁷Etukpe ampye upe Esɔwɔ ne ekwɔ wuú, abi alu né geluage bɔ́ Sadusi awya gembya né matɔ́ bwɔ ne ángbá Jisɔs, ¹⁸ne átó bɔ́ ájye pye ángbá Jisɔs, áfyé denɔ́. ¹⁹Yémbɔ, né utuú bimbo, ekiénné Esɔwɔ echwɔ néné manombi gepúge denɔ́ ebwɔ átané ne eké ne ebwɔ, ²⁰“Chóge mmu echa upe Esɔwɔ, detene, degare bɔ́ bi alu efeé mekomejɔ́ yi áchwɔ ne geŋwá geke.”

²¹Ne ebwɔ áwúge mbo ujjage ájye kpe mmu echa upe Esɔwɔ, alɔ́ manlerege bɔ́.

Eke ewyage etukpe ampyée upe Esɔwɔ ne ekwɔ wuú ne ákpakpa bɔ́ Isreli áchomé né eso. Átɔ́ bɔ́ bee né gepúge

denɔ nnó ajye gbaré angbá Jisɔs bimbo áchwɔ ne ebwɔ. ²² Ebwɔ ájyégé ewu ágé bwɔ wɔ, ne ákeré meso áké, ²³ “Ese defé né gepúge denɔ, degé nnó ágbé manombi chancha, ne bɔɔ bi ábáme átené wye. Ne gébége ebwɔ ánené manombi, dege ye muú né mmu wɔ.” ²⁴ Muu kpa bɔɔ bi ábáme echa upe Eɔwɔ ne anɔ baá bi apye upe Eɔwɔ áwuge mbo makpo átya bwɔ mmu. Ne álo mangií geme bwɔ áké, “Mechɔ ewé ebe nye nnó?” ²⁵ Wye gébé eyigembo muú fɔ atané né dafye, áchwɔ ajɔɔ aké, “Gege bɔɔ abi enyú degbé mmu gepúge denɔ, álu nana mmu echa upe Eɔwɔ, álerege bɔɔ.” ²⁶ Ájɔge mbo muu kpa bɔɔ abi ábáme echa upe ne ekwɔ wuu áfé ásé ebwɔ alɔ manchwɔ. Yémbɔ ája bwɔ jame wɔ, getúge áfɔ nnó bɔɔ bi álu mmu, átóme nye ebwɔ né mataá.

²⁷ Áchwɔgé ne ebwɔ, ápye angbá Jisɔs átené mbe ushu ákpakpa melɔ. Ne etukpe ampyé upe Eɔwɔ agií bwɔ ake, ²⁸ “Pɔ esé debɔ dekwelé enyú mbeé nnó degarege sé bɔɔ depɔré Jisɔs. Ne nana depye mekomejɔɔ ayi ake agyaá Jerosale meko, enyú dekelege nnó bɔɔ áshúle esé ndo nnó esé dékaá ula negboné Jisɔs.”

²⁹ Pita ne angbá Jisɔs abifɔ áshuú meko áke, “Ese debɔ mampye le genó eyige Eɔwɔ akelege, epɔfɔ eyigé akwaá ákelege. ³⁰ Eɔwɔ yi ukwené ante sé, ne apye Jisɔs akwíle né negbo, Jisɔs ayi enyú dewáné né gekwa. ³¹ Ne Eɔwɔ abwe mabo mií, apye ji ajwɔle né geluɔ eyi gelu né égbé ebwɔnyé wuu nnó ji abe Menɔmbe ne Menchyé gerjwá. Apye mbo nnó bɔɔ Isreli ákwɔre matɔɔ bwɔ, ne ji ajinte gabo bwɔ. ³² Ese delu bɔɔ abi áfyé nnó degarege uno bi, ne ese degarege chóncho ne Mendoó Ukpea ewé Eɔwɔ abo achye mbaá bɔɔ abi awuú ne ji.”

³³ Bɔɔ eso áwuge mbo, nchye anwyɔné ebwɔ te ábɔ ákelege manwá angbá Jisɔs. ³⁴ Gamalya, muú ama né geluage bwo akwile ka aké, ásé kpé bɔɔ bimbo átané dafye. Gamalya alu muú Farasi ne mén-

leré mabé Eɔwɔ, bɔɔ ako ntó anogé ji, ajɔɔ aké, áse bɔɔ bimbo átané kpe dafye. ³⁵ Ewyagé ajɔɔ ne bɔɔ eso aké, “Bɔɔ Isreli ferege mechɔ ewé dekelege mampye ne bɔɔ bina chánéné. ³⁶ Tege, gébé gefɔ, mende fɔ ayi ákuú ji Teudas, alomé ne ewu nnó ji alu menɔ muú. Bɔɔ bi akwɔle ji, álu genóge meleé. Gébége áwané ji, bɔɔ bi átyaá ucheme bií ukwé. ³⁷ Ne mende fɔ nto abɔ ama lome ne ewu né gébé eyige ápáné bɔɔ, ákuú ji Judas abo atane melo Galilíí. Apye gejamégé bɔɔ ákwɔlé ji. Yémbɔ gébége áwané ji, bɔɔ bi átyaá ne mabo mií mánó. ³⁸ Ndere mechɔ ewé elúmbɔ, nchyege enyú majyé nnó delya bɔɔ bi ajye, ékágé dépye ebwɔ genó. Mbɔgé unó bi ebwɔ ágarege ne ápye utané né amu ákwaá, unómé nye. ³⁹ Ne mbɔgé utané né amu Eɔwɔ, dekáge tene fɔ ukɔlɔ ne ebwɔ. Enyú dekeage gé nnó demye mbo le ne Eɔwɔ. Ne bɔɔ eso ako awúge mbo, ákamé ne ji.”

⁴⁰ Ne ebwɔ áku angbá Jisɔs nnó ákeré mmu, áchwɔge ásé bwɔ ne matúle, ne ákwelé bwɔ mbeé nnó ámage gare se bɔɔ mechɔ Jisɔs. Efé ne álya bwɔ nno ájyé. ⁴¹ Ndere ebwɔ átané né eso, ájyé, álu ne metɔɔ megomego, nnó Eɔwɔ agé nnó ebwɔ ákwane mankpa mekpo genɔɔ né getuge Jisɔs. ⁴² Yendé bií álerege bɔɔ né echa upe Eɔwɔ ne ákene ntó upú upú ágarege bɔɔ abya melómélɔ nnó Jisɔs alu Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa.

Ájya ande makpo akeneama nnó ápoóge Angbá Jisɔs

6 Né gébé eyigembo, echomele bɔɔ Jisɔs ewéne ejyé mbembe nkane gejamégé bɔɔ ábánegé bwɔ. Abi ajɔge mejɔɔ Grek abo áɔɔ matɔɔ ne abi Hibru nnó áfwalege akwi andeé bwɔ né uno bi ákarege yendé bií. ² Ne angbá Jisɔs afyaneapéa ákuú bɔɔ Jisɔs ako ne ake ne ebwɔ, “Epɔfɔ chó nnó esé delyaá mangaré mekomejɔɔ Eɔwɔ, depáne le depɔre menyéé mankaré. ³ Ne anjmé sé,

ndere elúmbò, elí nnó enyú déjyá bọ́ ak-eneama nnó ápyegé utóó ebi. Bọ́ bina abọ́ mambe abi bọ́ ako ákamé nnó awya gepọ́ gelógeló ne ákaáge geno chájéné ne Mendoó Ukpea egbeé bọ́ matóó. ⁴Ne esé ángbá Jisús dechyege nye geme se geko né mmye manene ne mangarege mekomejọ́ Ésoówa.”

⁵Ne bọ́ ako áwúge mbọ́, matóó agọ́ bọ́. Ne aya Stéfén ayi áfyéé metóó ne Jisús dọ́ ne Mendoó Ukpea egbeé ji metóó. Abifọ́ alú Filip ne Prokorọ́s, Nikanọ́ ne Timọ́n, Pamenas ne Nikolyọ́s ayi atané melo Antioķ ayi alaá muú Jus. ⁶Ébọ́ áchwá ne bọ́ bimbo né mbe ushu ángbá Jisús, ne ángbá Jisús ánere bọ́ amu mmye anemmye eta bọ́.

⁷Ne mekomejọ́ Ésoówa akene agyage, ne echomele bọ́ Jisús ewé elu né Jerosale ewene ejye mbe, ne gejamégé ampye upe Ésoówa ákwólege ntó deporé Jisús.

Ápye Stéfén

⁸Stéfén yina ayi ebwó abọ́ aya, alu muú yi mejé Ésoówa ebọ́ elu ne ji ne Ésoówa achyege ji uto apye ufélékpá ne ukpekpe uno né metóó metóó bọ́. ⁹Bọ́ Jus fọ́ áchwá, álọ́ manyéé mbeé ne Stéfén. Ébọ́ ne áwya echa mmyemenene ewé akuú echa bọ́ bi átané defwé. Ébọ́ abọ́ átané melo Seren ne Aleksanda ne abifọ́ nto atané gebagé mewaá Silisya ne Esya. ¹⁰Ébọ́ ápulé mankwore depọ́ tire Stéfén agare meti epọ́, getuge Mendoó Ukpea ebo echyege ji dengare mejọ́.

¹¹Ne ebwó achyé bọ́ fọ́ unyielé nnó áchwá byọ́ gebyọ́ nnó ebwó abọ́ áwuú nkane Stéfén ájọ́ge mejọ́ mebomebo ne Ésoówa ne Mosis. ¹²Mechọ́ ewé esó bọ́ matóó chóncho ne ákpakpa melo ne anlere mabé Ésoówa. Ne ájye pyé Stéfén áchwá né mbe ushu echomele ákpakpa bọ́ Jus. ¹³Bọ́ bina áchwá ne bọ́ bifo abi ágaré gebyọ́ ake, “Mende yina ajọ́ge mejọ́ mebomebo mbaá echa upe Ésoówa se yendé bifí ne mabé Mosis. ¹⁴Esé debó

dewú ji ajọ́ ake, Jisús, mende Nasaret ammuú nye echa upe Ésoówa ne akworege nye ntó gepọ́ge melo geko eyi Mosis abọ́ aleré esé.” ¹⁵Bọ́ ako abi abọ́ alu né echa eso ewémbọ́, átó Stéfén amé mmye ne ágé nnó ushu bi ukwóré úlú eke ebi ekiénné Ésoówa.

Mekomejọ́ Stéfén

7 Ne etukpe ampyé upe Ésoówa egí Stéfén eke, “Unó bi bọ́ bina ájọ́ge nnó úlú wáwálé?” ²Stéfén ashuú ebwó meko ake, “Ante ba ne anjme ba wuúge, gemégé nnó gekwenege nte esé Abraham awile gebu né melo Haran, Ésoówa, Mfwa gejnbọ́ aleré nya mmye gébége Abraham abọ́ alú né meló Mesopotemya. ³Ne abọ́ ajọ́ nya ne ji ake, ‘Lyaá ula gepú bye ne melo wye, cho né melo ewé nlerege nye wa.’ ⁴Ténéténé yimbo, Abraham alyaá melo Chalda ajye jwóle né meló Haran. Ne nte Abraham ágbógé nya, Ésoówa apye Abraham nnó alyaá melo ewémbọ́ achwó né melo ewé esé delu mbọ́ wye nana. ⁵Ndere abọ́ alu feé, Ésoówa achye fọ́ ji ye ekeke melu mme nnó ebe ewu wó. Yémbọ́ Ésoówa anyéméno nnó achyege ji melo ewena nnó ebé ewú ne upyáne bifí. Ésoówa abọ́ ajọ́ depọ́ ti gébége Abraham alá pọ́ ye ne maá. ⁶Ne Ésoówa ama jọ́ ne ji ake, ‘Upyáne bye ubeé nye anjkeé né melo ewéchá, ubeé nye nkane afwe ne bọ́ áfwalege nye bọ́ né usaá anjme esaá. ⁷Yémbọ́ nchyege nye bọ́ melo ewémbọ́ gekpékpégé efwyale ne upyáne bye ulyagé melo ewémbọ́ uchwó unóge me fa.’ ⁸Ne Ésoówa abọ́ achye Abraham gepọ́ge menomenyéé ewémbọ́ eyi gelu mansọ́ nsọ́. Ne Abraham ábyégé nya Asek, ndọ́ enéé ékwónégé, asọ́ ji nsọ́. Isek ntó asọ́ nya maá wuú Jakób nsọ́ ne Jakób ntó asọ́ nya baá bi afyaneapéa nsọ́ abi álú nto ukwene ante se abi nana.

⁹“Ewyágé, ukwéne ante sé bina, ákélégé sé mangé mejmé bọ́ Josef ne ákpó Jọ́sep nkane mefwé né melo Ijip.

Yémbɔ́ Ɛsɔ́wɔ́ abɔ́ abame wye ji, ¹⁰ ne aféré ji né efwyale meko ewé ji abɔ́ agéne. Achyé ntó dennga eti depye Fero mfwa bɔ́ Ijip agboó ne ji. Fero apyé ji ala muú kpaá melo Ijip ne apelé ntó ula gepú bíí. ¹¹ Ɛ́wýágé emímí mesa akwé né melo Ijip chóncho ne melo Kanaan, bɔ́ ágé efwyale dɔ́ ne ukwéne ante se upɔ́ nya ne menyɛ́. ¹² Ne Jakɔ́b awuúgé nnó menyɛ́ alu né melo Ijip, atɔ́ baá bíí abi alu ukwéne ante se ewu. Gɛ ndɔ́ mbe ayi ebwɔ́ ájye ewu na. ¹³ Ne ndɔ́ ayifɔ́ yi ebwɔ́ ajye, Josef apye aɲmé bíí akaá ji, ne Fero Mfwa bɔ́ Ijip ntó achwɔ́ kaá ula gepú Josef. ¹⁴ Ne Josef atɔ́ bɔ́ nnó ájyɛ́ se nte wuú Jakɔ́b ne ula gepú bíí uko áchwɔ́ jwólé né Ijip. Bɔ́ ula gepú bíí ako abɔ́ álú usaá ulé meso nekuú né gébé eyigembo. ¹⁵ Jakɔ́b awuúge mbo, akpá ulagepú bíí uko, ashulé afe né Ijip. Ji ne baá bi abi alu ukwéne ante esé ála nya ewu ágbó ebwɔ́ ako. ¹⁶ Ɛ́wýágé bɔ́ ákpá unkwɔ́ bwɔ́, áfé né melo Shechem, ánií né manome ayi alu muú mataravé ne melu ewé Abraham abɔ́ anamé ne ŋka mbaá matoó Hamɔ́ nte Shekem.

¹⁷ “Gemege nnó gébé gekwɔ́né eyigé Ɛsɔ́wɔ́ áchwɔ́ pye genó eyigé ji abɔ́ anyémeno ne Abraham, bɔ́ esé abi abɔ́ alu né melo Ijip, ája kpaá apwɔ́ amu. ¹⁸ Ne áfyé mfwa ayicha né Ijip ayi álá kaágé Josef. ¹⁹ Mfwa yina achwɔ́ ne defya mbaá bɔ́ sé. Afwalege ebwɔ́ ne apyéé bwɔ́ nnó abelégé baá bwɔ́ abi kɔ́kɔ́ né dafye nnó agbó. ²⁰ Wye né gébé eyigembo ne ábyené ntó Mosis. Mosis abɔ́ alú maá yi alɔ́me ulɔ́ dɔ́ né ame Ɛsɔ́wɔ́. Áweé ji né ámfáá áléé né gepú bwɔ́. ²¹ Ne gébégé alyá ji dafye, maá mfwa Fero ayi mendée achwɔ́ akware ji, aweé ji ne asé nkane maá wuú. ²² Ne ebwɔ́ álere Mosis denngare bɔ́ Ijip deko ne aweé abɔ́ alu gekpékpégé muú ne awya mekomejɔ́ méno melómélɔ́, ne mempye unó.

²³ “Mosis akwɔ́nege nya usaá aɲme upéa, ekwɔ́ ji metɔ́ nnó ajye gé aɲmé bíí;

bɔ́ Isreli. ²⁴ Ndere ajyé, agé nkane muú Ijip fɔ́ atulege muú Isreli, achwɔ́ gen-gá ne awá muú Ijip yimbo. ²⁵ Mosis abɔ́ aferé nnó aɲmé bíí abɔ́ ákaáge nye nnó Ɛsɔ́wɔ́ atóme nye ji nnó achwɔ́ féré ebwɔ́ né efwyale. Yémbɔ́ ákaá wɔ́. ²⁶ Bíí ujjagé ama ajye gé bɔ́ Isreli apéa nkane amye ne ate. Amua mangbaré ebwɔ́ ne aɲɔ́ ne ebwɔ́ aké, ‘Ɛnyú delu aɲmé, demye ndé?’ ²⁷ Yémbɔ́ muú ayi abɔ́ akelé menjéme wuú mpa, ammu Mosis ne agíí ji ake, ‘Nde muú afyé wɔ́ nnó ɔ́bé Mfwa esé ne ɔ́pane depré esé?’ ²⁸ “Ɔ́kelege ntó manwá me nkane ɔ́bo ɔ́wané muú Ijip yimbo njuú?’ ²⁹ Mosis awuúge mbo, efɔ́ ekwɔ́ ji metɔ́ ne alyáá Ijip, abɔ́ afe né melɔ́ Midiyan. Alá ewu, abá mendée, abyé baá ande apéa.

³⁰ “Usáá aɲmé upéa ukoóge, Mosis agé ekiénné Ɛsɔ́wɔ́ né mewe ewé ɛbo elúle né genɔ́. Ɛwena epye né mashwɔ́ne, kwɔ́kwólé ne mekwe Sinay. ³¹ Mosis agegé mewe ewémbo, ala meno mekpɔ́ fuú. Ne ndere ajye kwɔ́kwólé mange ewu chánéné, Átá Ɛsɔ́wɔ́ jɔ́ efɛe ake, ³² ‘Élé me Ɛsɔ́wɔ́ ayi ukwene ante bye, Ɛsɔ́wɔ́ ayi Abraham, ne ayi Asek ne Jakɔ́b.’ Mosis awuúge mbo, alɔ́ manjweré ne efɔ́ ne akelege sé mampe melu ewémbo. ³³ Ne Ɛsɔ́wɔ́ ama jɔ́ ne ji ake, ‘Féré uno uka bye nende melu ewé ɔ́tené mbo élé melu ukpea. ³⁴ Me ngé gekpékpégé efwyale ewé áchyege bɔ́ ba né Ijip, ne nwú magbo ayi ebwɔ́ alile ne mesómé. Nkawu ne nshulé mme nnó nchwɔ́ mféré ebwɔ́ né efwyale ewémbo. Nana cho, ntɔ́me wɔ́ né Ijip.’

³⁵ “Ne Ɛsɔ́wɔ́ atɔ́ Mosis yina nnó ájyɛ́ ábé memféré bɔ́ Isreli né efwyale ne amá be mfwa bwɔ́. Ji ne bɔ́ Isreli abɔ́ ashya agíí ji aké, ‘Nde muú afyé wɔ́ mfwa ne mepane depré esé?’ Ne nana Ɛsɔ́wɔ́ abɔ́ atɔ́ ekiénné wuú ewé Mosis agéné nkane mewe né genɔ́ eyigembo nnó echye Mosis eshye mampye utɔ́ bíí. ³⁶ Ne Mosis ajyé apye gejamége ufélék-

pá ne ukpékpé unó né Ijip ne alé féré bɔ́ Isreli. Ama pye gejamégé ufélekpá né ebeé megelé, ne mashwóné ayi ebwɔ́ ábɔ́ ábelé wye usaá aɲme upéa. ³⁷ Wye Mosis yina ne abɔ́ ajɔ́ ne bɔ́ Isreli nno, ‘Esówɔ́ atɔ́me nye enyú Muú ekpávé wuú ayífo wye nkane atɔ́me me ne atanege nye né ntone enyú.’ ³⁸ Ema elu wye Mosis yina ne ekiénné Esówɔ́ ebɔ́ ejɔ́ mejɔ́ ne ji né mfaá mekwe Sinay, gébégé ji ne ukwene ante esé abɔ́ áchomé né mashwóné. Ne ekiénné Esówɔ́ ewémbo echyé ji mabe Esówɔ́ ayi alu te kwyakwya nnó achye ese.

³⁹ “Né gébé géfɔ́ ukwene ante sé bina akelege sé manwu Mosis ne áke ji ábelé babá, ne ábɔ́ ákelege mankeré né Ijip. ⁴⁰ Ne ebwɔ́ ajɔ́ ne Eron áké, ‘Kwyé esé áló uka nnó ájámé esé meti, Mosis ayi aféré esé né Ijip, dekaá fɔ́ genó eyi gepyé ji né mfaá mekwe wɔ́.’ ⁴¹ Ála mbo ákwyé meló uka ayi áfulé mpɔ́, áwané menya, ápyéé upe ájele meló uka yimbo nkane uka bwɔ́, ne matɔ́ agɔ́ bwɔ́ yendégébé né genó eyigé ákwyé ne amu. ⁴² Ne Esówɔ́ agege mbo, ati meso ne ebwɔ́ ne alyaa ebwɔ́ nnó ápye nkané eji ebwɔ́. Ne ebwɔ́ anoge mɲmɛ́, mfaá, ne ambe wye nkane ábɔ́ ásámé né ɲwe bɔ́ ekpávé bií nnó,

‘Bɔ́ Isreli, enyú dekene né mashwóné né usaá aɲme upea,
dewane menya depyé upe,
yémbɔ́ depyé fɔ́ upe bimbo né eta wa.

⁴³ Depye le eta áló uka abi enyu dekwyé ne amu.
Dekpane géto gé melo uka ayi ákuu Molok,
ne dekpáne ntó membe melo uka ayi ákuu Refan. Né getú eyige na mbúu nye enyú défé tete dekoó Babilɔ́n.’

⁴⁴ “Ne nkane ukwene ante ese bina ábɔ́ ála né mashwóné mbo ábɔ́ áwya géto gé upe eyi geleré nnó Esówɔ́ abɔ́ álú ne ebwɔ́. Mosis ne abɔ́ akwyé geto eyina wye nkane eyige Esówɔ́ abɔ́ aléré ji

nnó apye. ⁴⁵ Ebélegé baá bwɔ́ áse gétógé upe eyigembo mbaá ukwene ante esé bimbo, ákpa geji gébégé ábɔ́ ákéné ájye ne Joshua áfɔ́ge mme bɔ́ abi alu eféé. Ndere ájye, Esówɔ́ alu bwɔ́ mbe abúu bɔ́ bimbo né malɔ́. Ne geto yina gela fa kpaá te gébé eyige Mfwa Devid agbaré melo ewé. ⁴⁶ Devid abɔ́ alu muú yi Esówɔ́ abɔ́ ájelé ji dɔ́. Né gébé géfɔ́ ji anemmye nnó Esówɔ́ ago ji aténé ji gepu, ji ayi alu Esówɔ́ Jakɔ́b. ⁴⁷ Yémbɔ́ ele Solomun, maá mfwa Devid, ne abɔ́ atené gepúgé Esówɔ́.

⁴⁸ “Yémbɔ́ epɔ́fɔ́ nnó Anyátá Esówɔ́ ajwlege né upú ebi bɔ́ atené, wye nkane Muu Ekpávé Esówɔ́ abɔ́ asamé nnó Esówɔ́ ake,

⁴⁹ ‘Mfaánebuú alu geluú ya ne mme alu genɔ́ eyige nnérege uka ba. Nde gefɔ́ gepú eyigé muú akage atene nnó mbé wye? Melu fɔ́ elu ewé nkage jwole wye? ⁵⁰ Pɔ́ me mbo ne nkwyé unó bina ukó?’

⁵¹ “Stefen ájógé mbo, áké ne ebwɔ́, “Enyu antoó makpo, ne bɔ́ bi áneáge matɔ́, enyú degbé matu eke bɔ́ bi ála kage Esówɔ́. Enyú deshya yendé gebé genó eyigé Mendoó Ukpea ejóge wye nkane ukwéne ante enyu ábɔ́ ápyé. ⁵² Muú ekpávé Esówɔ́ fɔ́ alu ayi ukwene ante nyú abɔ́ alá kelé manchɔ́ ji genwá wɔ́? Ábɔ́ áwá bɔ́ bi Esówɔ́ atómé nnó ábɔ́ mbe ágaré nnó Maá utɔ́ Esówɔ́ ayi wáwálé achwɔ́. Ne achwɔ́gé enyú dechyé ji mankwá ne dewá ji. ⁵³ Wye enyú abi depye mbo ne debɔ́ deselé mabe ayi makiénné Esówɔ́ áchye enyú ne nána deshya mambélé aji.”

Áwá Stefen ne mataá

⁵⁴ Bɔ́ kpakapa melo áwuge depɔ́ etiré Stefen ajɔ́, nchye anwɔ́né ebwɔ́, ame ágelé ebwɔ́ mekpɔ́. ⁵⁵ Yémbɔ́ Stefen ape nfaánebuú domeé, Mendoó Ukpea egbeé ji metɔ́ ne agé genjɔ́ge Esówɔ́ ne ama ge Jisɔs nkane atené né egbe ebwɔ́nye Esówɔ́. ⁵⁶ Ne Stefen áké, “Pege degé, ngé

mbɔ memombi mfaanebuú enené, ne Maá Nte Mekwaá aténé né egbe ebwɔnyé Eɔwɔ.”

⁵⁷ Áwuúgé mbo, ágbé amu matu, ádo elúlú, awɔ achwɔ ji mmye ágbaré ji, ⁵⁸ ája ji, áfé mekpɔ meti, álo mantome ji mataá nnó áwá ji. Ne bɔ́ abí áb́ á-malé Stéfén mecho mmye, áferé mandeé bɔ́ áchye gesagé muú ayi ákuú ji Sɔl ne álo Stéfén mántó. ⁵⁹ Ne nkane á-tome ji, Stéfén anemmye áké, “Átá Jisɔs se mendoó wa.” ⁶⁰ Ewýágé ató mánó mme, akalé kenjké ake, “Atá Ɖfyegé fɔ́ bɔ́ bina mmu metɔ́ né gabo ayi ebwɔ ápyéé mbo.”

Ajɔgé mbo metɔ́ ekwé, ne Sɔl atené efee akamege ne mekpɔ nnó áwá ji.

Sɔl aklege manchɔ geɲwágé bɔ́ Jisɔs

8 Wye né bii bimbo, bɔ́ álo mankelé mati manchɔ geɲwágé bɔ́ Jisɔs né Jerosale. Ne ebwɔ áb́ átyaá áfé né gebagé mewaa Judiya ne Samariya. Wye ángbá Jisɔs ne áláa né Jerosale. ² Nkane Stéfén abo agb́, bɔ́ fɔ́ abí ánoge Eɔwɔ abí áláa né Jerosale ákpá geɲkwɔ́ ji aníí ne ali ji ne gekpékpégé mesóme. ³ Yémbɔ Sɔl amye ele nnó ánií mbwe bɔ́ Jisɔs ako. Akpene upú upú apyene andeé ne ande áfyé né deno.

Filip Agaré Mekomejɔ́ Eɔwɔ né Samariya

⁴ Ne bɔ́ áɲkwɔlé Jisɔs abí áb́ átyaá, ákene malumalu ágarege mekomejɔ́ Eɔwɔ. ⁵ Filip abo ashulé áfé né melo Samariya ewé kpaá, agarege depɔ́ré Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa. ⁶ Bɔ́ áwuú depɔ́ etire ji ajɔge, ne ágé ge-jamégé ufélekpá ebi ji abo apye, ne áta matu ákelege nno agarege wye ebwɔ garege. ⁷ Ne aló nchye átanenge ge-jamégé bɔ́ mmye ákalege, ne bɔ́ á-toógé. Bɔ́ uchanchi ne ubwéré bɔ́ á-toó ntó ⁸ Ne bɔ́ melo ewémbɔ álú ne ge-jamégé nechóchó.

⁹ Mende fɔ́ ab́ alu efeé ayi ákuú ji Simun. Ab́ akpea megya te gachi ne bɔ́ Samariya ako ála mano mekpɔ fuú. Ne asele gema ji nnó alu menɔ́ muú.

¹⁰ Bɔ́ ako, ambané ne bɔ́ kpakpa átá matu awuú genó eyigé Simun ajɔge, ebwɔ áké: “Mende yina awya uto Eɔwɔ ebi upwɔ amu.” ¹¹ Ne ebwɔ afwɔrege wyembo néndé abwólóge me ebwɔ te gachi né megya ayi ji akpea. ¹² Ne Filip achwógé, agarege bɔ́ abya melóméló nkane gefwage Eɔwɔ gelu, ne depɔ́ré Jisɔs Kras, bɔ́ ákamé ne ji ande ne ande ne áwyaá bɔ́ manaá Eɔwɔ. ¹³ Simun jimbó ntó áfyéé metɔ́ ne Jisɔs ne áwyaá ji manaá Eɔwɔ. Ne ji ajwólé fíí ne Filip, agene ufélekpá ne ukpékpé unó bi ji apyé ne aláa meno mekpɔ fuú.

¹⁴ Ne ángbá Jisɔs abí abo áláa né Jerosale, áwuúge nnó bɔ́ Samariya nto ákamé mekomejɔ́ Eɔwɔ, átɔ́ Pita ne Jɔn ewu. ¹⁵ Ájyege, ágé bɔ́ bi ákame ne Jisɔs ewu ne álo manemmye nnó Eɔwɔ átɔ́ bɔ́ Mendoó Ukpea, ¹⁶ nendé Mendoó Ukpea élú dankpé ebwɔ mmye. Áb́ áwyaá ebwɔ manaá Eɔwɔ mamímamí nkane bɔ́ bi ákwólege Átá Jisɔs. ¹⁷ Pita ne Jɔn ánerenge manemmye, áneré ebwɔ amu mmye ne Mendoó Ukpea echwɔ ebwɔ mmye.

¹⁸ Simun agégé nkane ángbá Jisɔs áneré bɔ́ amu mmye ne Mendoó Ukpea ekpené ebwɔ mmye, achyé ebwɔ ŋka, ¹⁹ ake, “Kpoge me uto bina nnó nnerégé muú ebwɔ mmye Mendoó Ukpea ekpe ji mmye.”

²⁰ Ne Pita ajɔ́ ne ji aké, “Echye wɔ ɔ́nó ne ŋka jyé. Ɖfére nnó muú akage na echye Eɔwɔ ne ŋká?” ²¹ Ɖb́ mechɔ né utɔ́ ebi wɔ́, nende metɔ́ wye epɔ́ pópó né mbe ushu Eɔwɔ. ²² Ne nana kwɔre metɔ́ wye né ubobo unó bi ɔ́ferenge, ne ɔ́nemmye nnó Eɔwɔ ajinte gabo yina ayi ɔ́meé mampye. ²³ Nge nnó ɔ́kií fɔ́ galó-gáló, ne gabo awé wɔ nkane muú deno.”

²⁴ Ne Simun akwɔ Pita ne Jɔn mata nnó, “Ebwɔ́ ánemmye mbaá Átá Eɔwɔ́ nnó ekage geno gemá eyige ebwɔ́ ajɔ́ gepyé ji.”

²⁵ Pita ne Jɔn ánerégé mangaré mekomejɔ́ Eɔwɔ́, álɔ́ mankére né Jerosale. Ne ndere ájyé, ágarege abya Eɔwɔ́ melómélɔ́ né gejamgé malɔ́ bɔ́ Samariya.

**Mende ayi atané
Etopya akamé ne Jisɔs**

²⁶ Filip alagé meso, ekiénné Eɔwɔ́ echwɔ́ ejɔ́ ne ji eké, “Kwili, shule ojyé né nte melɔ́. Okwonégé ewu, kwólé meti ewé etane Jerosale ejye Gasa. Meti ewé ji ajɔ́gembɔ́ bɔ́ ákéné sé wye dɔ́ dɔ́.”

²⁷⁻²⁸ Filip awugé mbɔ́ ashule afé ewu. Agé mende fɔ́ abɔ́ ajye nóge Eɔwɔ́ né Jerosale, akerege né mekɔ́ wuú, ajwɔ́le né mboó gese uka upea ayi géjunjá ne gejame. Abɔ́ alu muu kpaá né melɔ́ Etopya ji agbarége egbɔ́gɔ́lɔ́ mekwa nká ewe Kandise Mfwa mendée ayi abɔ́ melɔ́ ewémbɔ́. Abɔ́ ajwɔ́le ajɔ́ge nwe ayi Asaya muu ekpavé Eɔwɔ́ asámé. ²⁹ Ne Mendoó Ukpea ejɔ́ ne Filip eké, “Ke chó bané mboó gese yimbo.” ³⁰ Eféé ne Filip abɔ́ ajye bané ji ne awuú ndere mende yimbo ajɔ́ge nwe Asaya. Filip agíí ji aké, “Okagembɔ́ genó eyige ojɔ́ge?”

³¹ Mende yimbo aké, “Mpye mbɔ́ nnó ne nkaá ayi muú álá pɔ́ mangaré me ula wɔ́.” Ne akuú Filip nnó akwɔ́ mfaá mboó gese, ajwɔ́le ne ji. ³² Melu nwe ewé ji ajɔ́ge mbɔ́ eké, “Abɔ́ alu nkane egɔ́nme ewé ágbaré ájye wá, ye mankale ekále wɔ́ wye nkane maá egɔ́nme ayi ákpálege ji bya mmye álá kálégé. ³³ Áchyé ji mekpo genɔ́ ne ye muú yi apané mpa wú cho apɔ́. Wáa akuú nyé mabɔ́ baá bii nkane áchɔ́ mbɔ́ ji genwá?”

³⁴ Muú kpaá yimbo agíí Filip aké, “Garé me, Muú ekpavé Eɔwɔ́ yina ajɔ́ge mbɔ́ depɔ́ ti getuge wáa? Ajɔ́gembɔ́ le ne geme jii waá ne muú yichá?” ³⁵ Ne

Filip alɔ́ mangaré ji né nwe yina, abya melómélɔ́ ayi akené atúu ne Jisɔs.

³⁶ Ndere ákene ájyé, ákwɔ́né mbaá yi nnyi nélú, muú kpaá yimbo ake, “Gé nnyi na, ndé gemage gbé nnó ɔ́wyaágé me manaá Eɔwɔ́?” ³⁷ [Filip ashuú ji meko aké, “Mbɔ́ge ɔ́fyegé metɔ́ meko ne Jisɔs nkage wyaá wɔ́ manaá Eɔwɔ́”. Ne ake: “Nkame nnó Jisɔs alu Maá Eɔwɔ́”.]

³⁸ Ne Muú kpaá yimbo aké ápye mboó gese atené ebwɔ́ ne Filip áshulé áfé né nnyi, ne Filip awyaá ji manaá Eɔwɔ́.

³⁹ Ebwɔ́ átánégé mmu nnyi, Mendoó Ata ekpa Filip ayi mende yimbo álá ge sé ji wɔ́. Yémbɔ́ akené wye ajye ne nechóchɔ́.

⁴⁰ Filip ake apele agé nnó ji alu né Asɔtus, ne akene ajye, ágarege abya melómélɔ́ né malɔ́ ayi álú né gebagé mewaa eyigembɔ́ kpaá te akwɔ́né melɔ́ Kaisaria.

Sɔl akwɔ́ré akame ne Jisɔs

9 Yémbɔ́ Sɔl álú tóme eshye, afelege bɔ́ Jisɔs ame nnó awane ebwɔ́, nká wu ne ajye agé etukpe ampyé upe Eɔwɔ́, ² nnó asá bɔ́ nwe atɔ́ né macha mmyemenene bɔ́ Jus áyi álú né melɔ́ Damaskɔs nnó mbɔ́ge ajyegé agégé bɔ́ bi akwɔ́lege meti Jisɔs, apye bwɔ́, awé, achwɔ́ ne ebwɔ́ né Jerosale.

³ Ndere alya ajyé, gébégé ale kwɔ́kwólé ne Damaskɔs wye mbélépo gengbɔ́ gétané mfaánebuú, geshwané gegyá ji mme. ⁴ Gengbɔ́ eyimbo gékpégé ji ame, akwé mme ne awú nkane muú fɔ́ akuú ji aké, “Sɔl, Sɔl, ndé ɔ́kelege manchɔ́ me genwá?”

⁵ Sɔl agíí aké, “Wɔ́ waá Átá?” Meko yimbo aké, “Élé me Jisɔs ayi ɔ́kelege manchɔ́ ji genwá. ⁶ Yémbɔ́ kwili ka, kwɔ́né né melɔ́ ewémbɔ́, eféé ágárege nyé wɔ́ geno eyige ɔ́bɔ́ mampye.”

⁷ Bɔ́ bi abɔ́ ákéné ne Sɔl áwúgé meko yimbo, ágé muú fɔ́ wɔ́, matye mawá bwɔ́ meno. ⁸ Sɔl akwilege tené, agéné sé mbaá. Ágbaré ji ebwɔ́ áfé ne ji né Damaskɔs. ⁹ Abelé ndɔ́ eléé né melɔ́

ewembo, ye mbaa agené, menyéé anyéé, manaá anyú.

¹⁰ Muú Jisus fo abó alú né Damaskos yimbo ákuú ji Ananya. Ne bií fó agé Jisus né ame gejá, ne Jisus akuú ji aké, “Ananya” ne Ananya ashúú ji meko aké, “Átá gé me na.”

¹¹ Ne Jisus aké ne ji, “Kwile ka, ojyé né menó meti ayi ákuú nnó Cho. Okwoné gé né gepú Judas, gií mende fo ayi atané melo Tasos, ákuú ji Sol. Alu eféé anenemmye, ¹² ne abó agé ame gejá ndere mende yi ákuú ji Ananya achwo nere ji amu mmye nnó ama ló mangené.”

¹³ Yémbó Ananya aké, “Átá, gejamé gé bós ágaré mé me nkane mende yina akelege manii mbwe bós bye né Jerosale. ¹⁴ Ne anós baá áchyé ji uto nnó áchwó pye bós ako bi anénemmye ákuú mabo mye.”

¹⁵ Ne Átá Jisus aké ne ji, “Chó wye ewu néndé njya mende yimbo nkane muú utós wa nnó agaré mekomejóó wa mbaa bós abi álá pó bós Jus ne afwa bwó ne bós Isreli ntó. ¹⁶ Me nlerege nye ji nkane ábós mangé gejamé gé efwyale getú ya.”

¹⁷ Ne Ananya ajye kpé mmu gepú eyigé Sol alu wye, anéré ji amu mmye ne ajós ne ji aké, “Menímé wa Sol, ele Ata Jisus ayi óbó ógené né meti gébé gé óchwó fa, ne atómé me nnó nchwó mpye wó óma ógéné ne nnó Mendoó Ukpea echwo kpe egbeé wó metós.” ¹⁸ Wye tenétené yimbo, Sol awuú unó fó eké ufá meshuú utané ji ame ne alo mangéné. Ne akwili ka, áwyá ji manaá Ešwá. ¹⁹ Ne ama lo menyéé manyéé, anyege abó eshye.

Sol agaré mekomejóó Ešwá né Damaskos

Sol abelé mboó ndó né Damaskos ne bós Jisus, ²⁰ afé tenétené né macha mmyemenene bós Jus, agarege bós nnó Jisus alu Maá Ešwá.

²¹ Bós áwú gé mbo, epwó ebwó uto ne ágigé ate aké, “Pó mende yi akéne,

awáne bós bi akwó lege Jisus né Jerosale na? Pó achwó fa manwé bós ájye ne ebwó né Jerúsale”?

²² Yémbó Sol ajye wye mbe, agarege mekomejóó Jisus ne eshye ne apye bós ákaá né gejamé gé mati nnó Jisus alu Muú yi Ešwá akweré ji elá gefwa. Ewémbó epye bós Jus abi álu eféé né Damaskos ápó sé ne meko manshuú ji.

²³ Ebé lé gé gejamé gé ndó, bós Jus áchomé áš mala manwá Sol. ²⁴ Yémbó Sol áwuú geju nnó bós Jus ájwólé né mano genkagé melo, ábáme nnó ágégé ji awá. ²⁵ Yémbó bós bi akamé mekomejóó Sol, áse ji utuú uma, afye né gésá, ápye ji achyá mfaá genka, áshulé ji mme nnó ábó ajye.

Sol afé né Jerosale

²⁶ Sol akérége né Jerosale, afé mancho ne bós Jisus, ebwó ábó néndé ebwó ákamé fó nnó Sol áfyéé metós ne Jisus wó. ²⁷ Yémbó Banabas achwó se ji, afé mbaa ángbá Jisus. Ne agaré ebwó nkane Sol agené Átá Jisus né meti Damaskos, ne nkane Atá Jisus ajós mejós ne ji. Ama garé nkane Sol abó agaré depó etire Jisus gbó gónó né melo ewémbó. ²⁸ Eféé alo mankené ne bós Jisus ako né Jerosale, agarege depóré Jisus ayi álá pó ne efó. ²⁹ Gébé eyi gefó, Sol agarege bós Jus abi ajóge Grek ne anye mbeé ne ebwó né depóré Jisus. Ne ebwó ákélege meti manwá ji. ³⁰ Bós Jisus áwú gé geju eyigembo, áse ji áshulé afé né melo Kaisaria ne até ji nnó ajye meló Tasos.

³¹ Né gébé eyigembo machomele bós Jisus ayi álu né gebagé mewaá Judiya, né Galilí ne Samariya ápó sé ne efó metós. Ebwó ánóge Ešwá ne áwuú le mekomejóó wú. Mendoó Ukpea efyéé bwó eshye ne machomele bwó áwene ájye mbe.

Pita afé né melo Lyda ne melo Jopa

³² Pita abó akene malómalo agene bós Ešwá. Ne bií uma afé né melo Lyda

mangé bɔ́ Jisɔs abi alu ewu. ³³ Eféé agé mende fɔ ayi ameeé uchanchi, ákuú ji Enias. Nemeé eni néba ji mme né aɣmé aneeé. ³⁴ Ne Pita ajɔ́ ne ji aké, “Enias, Jisɔs Kras alɔ mampye wɔ nnó ɔtoó, kwili ka, pwi gébo jye.” Tenétené yimbo Enias akwili ka. ³⁵ Ne bɔ́ ako abi alú né Lyda ágegé nnó mende yimbo atoó, ebwɔ́ áfyé matɔ́ ne Jisɔs wyembo ntó ne bɔ́ bi álú né gebage mewaá Sharɔn áwuúge mbo áfyé ntó matɔ́ ne Jisɔs.

³⁶ Mendée fɔ abɔ alu né melɔ Jopa, ákuú ji Tabita, alu maá utɔ́ Jisɔs. (Ne ákuú ji né meko Grek nnó Dokas, ula utené nnó mekwɔbu.) Abɔ apye galɔ́-gálɔ́ yendegébé, apoóge ubyá bɔ́. ³⁷ Né gébé eyigémbo, akwé nemée, ala mbo agbó. Ne áshwɔné genkwɔ́ ji ábelé mmu maá gepú né mfaá eyɔɣ. ³⁸ Jopa yina alu kwákwólé ne Lyda. Bɔ́ Jisɔs áwuúgé nnó Pita alu né Lyda átɔ́ ande apea ewu, ájyegé áké ne ji, “Nte esé, chwɔ́ wáwá.” ³⁹ Ne Pita akpomé mmye, akwili, afé ne ebwɔ́. Ákwónégé áse ji akwɔ́ mfaá eyɔɣ. Ne akwi andée ako abi alu eféé, áchomé áno ji mme, álíli álerege Pita ufɔ́ mandeé ayi Dokas ájomé ebwɔ́ gébége ji alu mebe. ⁴⁰ Pita abú ebwɔ́ ako atané dafye, ató manó mme anenemye mbaá Eɔwɔ́. Eké ewyage ape genkwɔ́wógé mendée yimbo ama ákuú ji ake, “Tabita, kwili ka”. Tabita anene ame, agégé Pita, akwili, ajwólé ka. ⁴¹ Pita agbaré ji ebwɔ́, apoó ji akwili téné. Ákuú bɔ́ Jisɔs ne akwi andé bimbo, áchwógé achye ji eta bwɔ́ ⁴² Bɔ́ ako né gebagé Jopa áwu abya yina ne gejamé áfyéé matɔ́ ne Ata. ⁴³ Ne Pita ábelé gejamégé ndo né Jopa né gepúge Simun, mende yi apame mekwɔ́menya.

Ekiénné Eɔwɔ́ egaré Kɔnelyos nnó álɔ Pita achwɔ́

10 Mende fɔ abɔ alu né melɔ Kaisaria. Ákuú ji Kɔnelyos. Abɔ alu muú kpáá bɔ́ bee né melɔ Rom. Ji

ne anyáne uchome bɔ́ bee ebi ákuú nnó abi átané Itali. ² Ji ne bɔ́ dachi wú ako, ánoóge Eɔwɔ́. Anenemmye yendégébé ne apye galɔ́gálɔ́ dɔ́ mampoo bɔ́ Jus abi álú mbya. ³ Bií fɔ genógé kálánká eleé ne nwɔ́mésé, agé ame gejya nkane ekiénné Eɔwɔ́ echwɔ́ kuú ji nnó, “Kɔnelyos.”

⁴ Efo ekwɔ́ ji metɔ́ ne ató ewu ame mmye agii aké, “Átá ndé?”

Ekiénné Eɔwɔ́ eshuú ji meko eké, “Eɔwɔ́ awú mmyemenené jye ne agé ntó utɔ́ ulɔ́ulɔ́ ebi ɔpye ne atée wɔ. ⁵ Nána tɔ́ bɔ́ ájye né melɔ Jopa, ákuú mende fɔ ayi akamege Simun Pita. ⁶ Ji ajwɔlege ne Simun, mende yi apame mekwɔ́menya. Gepú jí gelú né mbale ebeé mega.” ⁷ Ekiénné Eɔwɔ́ ejógé mbo ekwili efé, ne Kɔnelyos ákuú bɔ́ utɔ́ bií abifo apeá ne ákuú ntó muú bee ama né geluage abi ábamé ji ayi anoge ntó Eɔwɔ́. ⁸ Ebwɔ́ achwógé agaré ebwɔ́ yendé genó eyi gebɔ́ gepyé ji ne átɔ́ ebwɔ́ né Jopa.

⁹ Bií ujjágé, bɔ́ bimbo átané áfé, ne kálánká efyanepea eké ekwɔ́nege, ebwɔ́ ale kwákwólé ne Jopa. Gébé eyigémbo ntó Pita abɔ akwɔ́ mfaá eyɔɣ manemmye. ¹⁰ Ne mesa alɔ mamye ji, akelege menyeé manyeé, yémbo menyeé alú gambé. Gébé eyigémbo ne abɔ agené ame gejyá. ¹¹ Agé nkane menombi mfaánebuú enené, geno gefɔ eké gekpekpege gebagé ndé getané mfaá, geshúlege eké ágbaré geji né manjú ani. ¹² Né gebagé ndé yimbo ufɔ́ menya ufɔ́ ufɔ́, mmyɔ ne denywɔ́né delú wye. ¹³ Ne awuú meko muú fɔ aké, “Pita, kwilé ka, wá nyéé.”

¹⁴ Pita ake, “Ŋgba Átá, te ntané aló nlú ganye genó eyigé ebeé esé éshyaa.”

¹⁵ Meko yimbo ama jɔ́ ne ji aké, “Pita, ɔshyagé fɔ geno eyige Eɔwɔ́ ake gelɔme nnó gelómé fɔ.” ¹⁶ Meko yimbo ajɔ́ ne ji né manjáne aleé, ne geno yimbo gekwɔ́ gekéré mfaánebuú.

¹⁷ Ndere Pita alu férege ula ame géjya ayi ji agené, bɔ́ bi Kɔnelyos ábɔ átomé,

ákage gepúgέ Simun, áchwɔ́ téné né menó gébámé. ¹⁸ Ebwɔ́ ágií aké, “Menjké fɔ́ alú fá ayi akuú ji Sinun Pita?”

¹⁹ Ndere Pita alu férege ula amé gejya ayi ji agené, Mendoó Ukpea eké ne ji, “Ge, ande fɔ́ alé alu dafye, ápéle wɔ́. ²⁰ Kpóme mmye, ɔshúlé ɔjye ne ebwɔ́, ɔchɔge gébé néndé me ne ntómé ebwɔ́ eta wyé.” ²¹ Ne Pita ashúlé, ajye báne ande bimbo aké, “Me ne nlú muú ayi enyú dekelege. Nde mecho enyu dechwɔ́?” ²² Ebwɔ́ áshuú ji meko aké, “Elé Kɔnelynos, muú kpaá bɔ́ bee ne atomé esé nnó dechwɔ́ kuú wɔ́. Ji alu muú metɔ́ melómélɔ́ ne anóge Eɔwɔ́ ne bɔ́ Jus ako afeége ji. Ekiénné ukpea echwɔ́ gare ji nnó akuú wɔ́ ɔchwɔ́ né gepú ji nnó ji awuú mekomejɔ́ wyé.”

²³ Ne Pita ase ebwɔ́, ájye béle ne ji.

Pita gare mekomejɔ́ Eɔwɔ́ né gepúge Kɔnelynos

Ujyágé, Pita ne ande bimbo álɔ́ manjye ne bɔ́ bifɔ́ bi ákamé ne Jisɔs abi álú melɔ́ Jopa áfé ntó ne ebwɔ́. ²⁴ Ákéne wye ájye, ujyágé áke ákwɔné melɔ́ Kaisaria. Ne Kɔnelynos abɔ́ akuú bɔ́ ula gepú bii ne ajeé bíí ne ebwɔ́ ako ábɔ́ ájwɔlé ágili Pita. ²⁵ Ndere Pita achwɔ́ kpé mmú, Kɔnelynos ajye bane ji, ató manó mbe ushu wuú, alɔ́ manogé ji. ²⁶ Yémbɔ́ Pita agaré ji aké, “Kwilé téné, me nlu wye mekwaá nkane wɔ́.” ²⁷ Kɔnelynos akwili ka, Pita alɔ́ manjɔ́ ne ji ajye mmu. Ndere akpené mmu, Pita agé gejamégé bɔ́ áchomé. ²⁸ Ne ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Enyú dekaá chánéné ebé esé bɔ́ Jus eké muú Jus achónégé fɔ́ menyammye wuú ne muú ayi álá pɔ́ muú Jus ye manjye né gepú jí. Yémbɔ́ Eɔwɔ́ aleré me nnó mbyágé fɔ́ muú ye manshye ji nnó alɔ́me. ²⁹ Ne nchwɔ́ nkane ɔkuú me ye gébé nchɔ́ wɔ́. Nnó ɔkage garé me ula bi ɔkuú me?”

³⁰ Ne Kɔnelynos ashuú ji meko aké, “Nɔ́ ele ení né gefɔ́ gébé yina kálánká eleé ne nwómésé, mbo nlú mmu nnenem-

mye. Eké ewyage ngé mende fɔ́ ayi afye mandéé yi áshwánege, achwɔ́ tene me mbe ushu. ³¹ Akuú me aké, ‘Kɔnelynos, Eɔwɔ́ awuú mmyemenene jyé ne atée nkane ɔpóoge ubyá bɔ́ yendégébé. ³² Tɔ́ muú fɔ́ né melɔ́ Jopa ajye kú mende fɔ́ ayi akamege Simun ákuú ji ntó Pita. Alu né gepúgέ Simun ayi apame mekɔmenya, gepú jí gelu né mbale ebeé mega’. ³³ Ne nwuúgέ mbo ntɔ́ bɔ́ ténéténe nnó áchwɔ́ ákuú wɔ́, elɔ́ ndere ɔchwɔ́. Nana gé, ese delu né mbe ushu Eɔwɔ́ degili nnó dewuú unó uko ebi Átá agaré wɔ́ nnó ɔgaré esé.”

³⁴ Ne Pita ajɔ́ aké, “Nána nkaá wáwálé nnó Eɔwɔ́ apɔ́ fɔ́ ne angyá ne bɔ́ bifɔ́. ³⁵ Mbogé muú anóge Eɔwɔ́ ne ake apye unó bi úlú cho ye atané le ndé geba, Eɔwɔ́ asele ji nnó alu muú wuú. ³⁶ Enyú debɔ́ dewuú ntó mekomejɔ́ ayi Eɔwɔ́ atómé mbaá bɔ́ Isrelí nnó Jisɔs Kras ne alu muú yi abɔ́ achwɔ́ pye bɔ́ ábé nesɔ́ ne Eɔwɔ́. Kras yina ne alu Atá yi abɔ́ bɔ́ ako. ³⁷ Mekomejɔ́ ayi abɔ́ akwɔlé ayi Jɔn abɔ́ agaré ne awyaáge bɔ́ manaá Eɔwɔ́. Mekomejɔ́ yina álɔ́ né Galilíí ake akwɔné malɔ́ bɔ́ Jus ako. ³⁸ Enyú dekaá nkane Eɔwɔ́ abɔ́ ajyá Jisɔs ayi Nasaret, apye Mendoó Ukpea echwɔ́ ji mmye ne ama chye ji uto. Ake mbaá meko apye galógálɔ́, aféré bɔ́ bi alu né amu danchɔmeló apye ebwɔ́ atóo. Ne Eɔwɔ́ abɔ́ alu ne ji. ³⁹ Esé delú bɔ́ bi dekpané amé degené unó uko ebi ji apye né Jerosale ne malɔ́ bɔ́ Jus ako. Ne bɔ́ Jus áwɔ́ ji mfaá gekwa, ne áwá ji. ⁴⁰ Yémbɔ́ ndɔ́ eleé ekwónégé, Eɔwɔ́ apye ji akwile né negbo ne apye Jisɔs aleré mmye mbaá bɔ́. ⁴¹ Ne bɔ́ ako fɔ́ ágené ji wɔ́, elé esé bi Eɔwɔ́ abɔ́ ajyá nnó meso gébé degarége mekomejɔ́ wuú ne degené ji. Esé debɔ́ denyé ne denyú ne ji gébégé Eɔwɔ́ apye ji akwile né negbo. ⁴² Agaré esé nnó degarege mekomejɔ́ mbaá bɔ́, nnó Eɔwɔ́ ajya ji nkane muú yi apane nye mpa ayi bɔ́ bi alu abe ne

abi agbó. ⁴³Wye Jisós yina ne bós ekpávé Eṣṳwṳ ako abo ágaré nkane ji alu, nnó muú afyegé metóó ne ji, Eṣṳwṳ ajige nye nte gabo yi muú yimbo apye getúgέ Jisós.”

**Mendoó Ukpea echwó mbaá
bós bi alá pó bós Jus**

⁴⁴Ndere Pita alu ájoge ne bós ako bi alu eféé áwuú, Mendoó Ukpea ekpe ebwó mmye. ⁴⁵⁻⁴⁶Bós bi ákamé ne Jisós abi ábó áchwṳ ne Pita, álu bós Jus. Áwu-úgέ nkane bós bimbo ájoge ufóó mejóó, áféege Eṣṳwṳ nnó aṣeá dós. Ála mano mekpó fuú nnó Eṣṳwṳ achyé echye wuú ewé Mendoó Ukpea mbaá bós abi alá pó bós Jus. Ne Pita ajóó aké, ⁴⁷“Té ndere Mendoó Ukpea echwó bós bina mmye wye nkane ebó echwṳ eta esé, nnó muú fṳ akage gbé nnó áwyáge ebwó manaá Eṣṳwṳ?” ⁴⁸Ne Pita ake ájye áwyaá ebwó manaá Eṣṳwṳ né mabo Jisós Kras. Ewyagé bós bina ákwṳ Pita mata nnó abelé ne ebwó né mboó ndó.

**Pita Agare geno eyi gepyé
né gepúge Kṳnelyos**

11 Ebélegé ángbá Jisós ne bós Jisós ako, abi álu né gebagé mewaaá Judiya áwuú nnó bós abi alá pó bós Jus ákamé ntó mekomejóó Eṣṳwṳ. ²Ne gepogé bós Jus gelu nnó ábó mansó muú nsó ne ákwáné mambé muú Eṣṳwṳ. Ebélegé Pita akérégέ né Jerosale, bós Jisós abi ágbaré gepo eyigémbó áló manwamé ne ji, ³aké, “Ulannó ojye mbaá bós bi alá sṳ ebwó nsṳ wó te onyé menyéé ne ebwó?”

⁴Ne Pita aló mangaré ebwó unó uko bi ubó upyéé, gema, gema aké,

⁵“Ndere mbo nlu né melo Jopa, nnénemmye, eké ewyage ngé ame gejya nkane genó fṳ getané mfaánebuú geshulege mme. Gelu eké gekpékpégé gebagé ndé eyi ágbaré manóo ani, gechwó téne kwókwólé ne me. ⁶Né

gebagé ndé yimbo, ngé ufóó menya ufóó ufóó, ebi bós asée, eyi mewaaá, eyi melo, ne eyi nnyi ne denywóné. ⁷Ne nwuú meko muú fṳ akúú me aké: ‘Pita, kwile ka, wá nye.’ ⁸Nké, ‘Tjgba Átá, te ntané aló nlu danye genó eyigé ebé esé eshyá’. ⁹Ne meko yimbo ama jṳó ne me aké, ‘Pita ṳshyagé fṳ geno eyige Eṣṳwṳ ake gelome nnó gelómé fṳ’. ¹⁰Meko yimbo ajóó né maṣáne aléé ne geno eyigémbó gekwó gekéréé mfaánebuú.

¹¹“Wye né gbéé eyigémbó, ande fṳ aléé áchwṳ ne gepú eyigé mbó njwolege. Muú fṳ né Kaisaria ne abo atómé ebwó nnó áchwṳ ákuú me. ¹²Ne Mendoó Ukpea eké njye ne ebwó, mbege fṳ né aṣgyá. Ne áṣmé bina akéné abi átané melo Jopa, akwale me defé né gepúge Kṳnelyos. ¹³Ne dékpégé mmu, Kṳnelyos aló mangaré esé nkane ji abó agené ekiénné Eṣṳwṳ né gepú jíí. Egaré ji nnó ató muú fṳ ajye né Jopa, ákuú mende fṳ yi mabo mií amibo makamege Simun, ¹⁴ne achwoge, agarege nye ji ne ekwṳ wuú mekomejóó ayi aférege nye ebwó né efwyale gabo. ¹⁵Ne nlo mangaré mekomejóó Eṣṳwṳ, ndere njoge, Mendoó Ukpea echwó ebwó mmye wye nkane ebo nya mbe echwó eta esé. ¹⁶Ngégé mbo, ntée genó eyi Átá Jisós abo ajóó ne esé nnó, ‘Jṳn abó fyé bós né nnyi yémbó Eṣṳwṳ afyéé nye enyú né amu Mendoó Ukpea.’ ¹⁷Ne mboge Eṣṳwṳ achyé bós bimbo gefoge echye ewé ji abo achyé esé gbébége défyéé matóó ne Ata Jisós Kras, me nlu waá mangbé ji nnó apyége geno yi gejeé ji metóó.”

¹⁸Bós bina áwúgέ mecho ewé, matóó akwené bwó ne áló mamfée Eṣṳwṳ áke, “Mbo ewé etene nno Eṣṳwṳ achyé bós abi alá pó bós Jus gbébé nnó ákworé matóó ne abó gerjwá.”

**Mekomejóó Jisós ake
akwóné né Antíok**

¹⁹Ndere ábó achyége bós abi ákamé ne Jisós efwyale gbébége áwáné Stéfén, epye

ebwó átyaá malómalo. Abifó áfé melo Fonisiya, abifó áfé melo Syaprós ne abifó áfé Antiok. Ájyegé mbo, ágarage abya Jisós wye mbaa bós Jus. ²⁰ Bós Jisós bifo átané né melo Syaprós ne Seren, áfé ntó né Antiok. Ákwónégé ewu, ágaré abya Jisós mbaá bós Grek. ²¹ Esówo apoo bwo dós ne apye gejamégé bós áfyéé matós ne Jisós.

²² Ne echomele bós Jisós abi alu né Jerosale, áwuúgé abya yina, átó Banabas né melo Antiok. ²³ Banabas ajyegé ewu, agé nnó Esówo aléré ebwó uló melu dós, metós ego ji, afyé bwó ako eshye nnó, “Ágbarégé deparé Jisós metós ema. ²⁴ Banabas yina alu muú yi awya gepó gelógeló, uto Mendoó Ukpea ujá ji mmye ne áfyéé metós ne Esówo.” Gejamégé bós áma ákamé abya Jisós né melo Antiok ne echomele bós ewéne ejye mbe.

²⁵ Ébélégé Banabas ajye kéle Sol né melo Tasós. ²⁶ Agégé Sol, ase ji, ebwó áfé né Antiok. Ábelé efeé ñme kpogele ne echomele bós Kras, álérege gejamégé bós deparé Esówo. Élé né Antiok ne álo mankuú bós bi ákamé ne Jisós nnó *ánkwólé Kras.

²⁷ Né gébé eyigembo bós ekpávé Esówo fó átané Jerosale áshulé áfé né Antiok. ²⁸ Ne Mendoó Ukpea epye muú bwó ama ayi akamege Agabos akwile ka, agaré nkane mesa akwéne nye mme meko. Ne ebélegé mesa yimbo akwé gébégé Klodyos alu mfwa né Rom. ²⁹ Ndere bós Jisós abi álú né Antiok ábó áwuú mekomejó yina, áke, “Yéndemuú áchwo ñká nkane ji awya, ebwó apoo añmé bi alu né mme Judiya.” ³⁰ Ebwó ánywérégé ñka yimbo, átó Banabas ne Sol nnó ájyé áchyé ákpákpá echomele bós Jisós né Jerosale.

Mfwa Heród apye bós Jisós ágé efwyalé dós

12 Né gébé eyigembo, mfwa Heród aló mankelé mati manchó

genwágé bós bifó abi álú né echomele bós Jisós. ² Agaré nnó áwá Jemsi menjé Jón ne aparaja. ³ Mfwa Heród, agégé nnó ego bós Jus matós, agaré ntó nnó ápye Pita. Ne ápye ji né bii bi ánye epaá bred ayi alá mualé. ⁴ Ápyege Pita, áfyé deno, ne ábélé bós bee matoo aneé nnó ábámé ji, yendé ntoó neluú bós ani. Heród abo ashu abelé nnó epaá kwyakwya defwe ekogé, asele Pita afé mbe ushu bós nnó ápa mecho wuú. ⁵ Ndere Pita alu né deno, echomele bós Jisós ánenemmye dós mbaá Esówo ne eshye yendégébé né getú ji.

Ekiénné Esówo eféré Pita né deno

⁶ Né utuú bi Heród abó ashuú nnó ujjage aférége Pita né deno, ápa mpa wuú, Pita abo abelege metós metós bós bee apea. Ebwó ábó awé ji amu ne bo mkpòkòvé apea. Bós bee bifó álú dafye ábáme gepúgé deno. ⁷ Wye né utuú bimbo ekiénné Esówo ekwó mmu gepúgé deno mbélepó, ne mbaá meko agené. Enyigé Pita né nenjó, Pita apée gejya, eké ne ji, “kwile ka wáwá”. Ténéténé yimbo bo mkpòkòvé átané Pita amu ákwé mme. ⁸ Ema jó ne ji eké: “Fye mandé jye ne unó uká bye, ówé ekanda ókwólé me.” ⁹ Pita akwólé ji ne ndere ebwó átanége dafye, ji akaá fó nnó geno eyige ekiénné Esówo epye eta wú gelú wáwálé wó, aferé nnó agéné mbo le gejya. ¹⁰ Pita ne ekiénné ewémbo ákoó ntoné bós bee eniné mbe, ama koó eniné nekwólege, ne áchwó kwóne nana né menombi genjá ewé elu gesegese, ónenégé ewu ne ófé mbe melo. Menombi ewémbo enené ewu ambós, ne ebwó átané dafye. Ákégé gachye, ekiénné ewémbo elyaa Pita éfé.

¹¹ Ne Pita akérégé né defós ti aké: “Nkaa wáwálé nnó Ata Esówo átó ekiénné wuú nnó echwo féré me né amu Heród ne uno bi bós Jus abó ashuú mampye me.”

¹²Ndere Pita akaá geno eyi gebo gepyé ji, afé né gepúgέ Meri ayi alu mma Jɔn Makɔs ne gejamégé bɔ́ ábɔ áchomé eféé ánénemmye mbaá Eɔwɔ. ¹³Ádogé menombi, geŋka, meso mendée yi apye utɔ́ né gepú yimbo achwɔ gii ne ákamege Ruda. ¹⁴Ákaágé nnó gé meko Pita mbo, metɔ́ egɔ ji dɔ́ te ajinte manene menombi, abó ajye garé bɔ́ bimbo nnó Pita alu mbo dafye. ¹⁵Ebwɔ aké ne ji, “Omée gebwɔ.” Yémbɔ atome wye eshye ajɔge nnó élé Pita. Ne ebwɔ ake: “Nɔ́fɔ élé mekpée wuú.” [¶]

¹⁶Ne Pita alu dó wye doó, ánené menombí ágégé nnó élé Pita wáwálé mátye mawa ebwɔ meno. ¹⁷Pita akpegé mmu, afu ebwɔ ebwɔ nnó akwéné mejɔ́. Ne alɔ mangaré ebwɔ nkane Eɔwɔ aféré ji né denɔ. Anérégέ ake: “Ágaré Jemsi ne bɔ́ Jisɔs bifɔ́ ntó.” Ne atané afé geba eyigé chá.

¹⁸Bii uyyagé bɔ́ bee álo maŋkelé Pita ne ágé ji wɔ́, matɔ́ atyá bwɔ mmu ála yayaya ne ágige geme gebwɔ aké: “Nde gepye ne Pita?” ¹⁹Mfwa Herɔd awúgέ mbo, atɔ́ bɔ́ nnó ákélé ji ne ágé wɔ́. Akuú bɔ́ bee bimbo, agii bwɔ bɔ́ ŋkwe. Anérégέ ake ajye wá ebwɔ. Epyegé mbo Herɔd alyá gebagé Judiya afé kpé né melo Kaisaria.

Negboné Mfwa Herɔd

²⁰Né gébé eyigémbɔ, mfwa Herɔd abo awamege ne bɔ́ Tiya ne Sidɔn. Bɔ́ bimbo ácho, áchwɔ mangé ji. Áchwógé ábɔ mbe ágbaré Blastus dejeé. Blastus alu muú yi ágbárege dachi mfwa. Ne ebwɔ aké ji ane mfwa mmye, nnó ebwɔ abe né nesɔ, nendé menyeé atanege le né melo mfwa.

²¹Bii ebi Mfwa Herɔd abo akwye ukwonege, afye mandeé gefwa jii, ajwólé né geluɔ, agare bɔ́ bimbo mekomejɔ́. ²²Ne ebwɔ álo maŋkalé áké: “Élé Eɔwɔ

ne ajɔge epófɔ mekwaá.” ²³Tenétené yimbo ekiénné Eɔwɔ echwɔ ŋmé mfwa Herɔd nemée mmye gétúgέ alá shuú enogé ewémbɔ mbaá Eɔwɔ wɔ́. Bɔ́ dámmwólé ánye ji mbwi une, agbó.

²⁴Ye nkane depɔ́ tire na depye, mekomejɔ́ Eɔwɔ awene ajye mbembe, ne gejamégé bɔ́ áfyéé matɔ́ ne Jisɔs.

²⁵Ndere ábɔ átómé Sɔl ne Banabas né Jerosale, ebwɔ anéré utɔ́ bɔ́ gébégέ akerege né Antiok, áse Jɔn Makɔs afé ne ji.

Átɔ́ Banabas ne Sɔl

13 Bɔ́ fɔ́ ábɔ álu né echomele bɔ́ Jisɔs né Antiok, abi fɔ́ álu bɔ́ ekpavé Eɔwɔ ne abi fɔ́ álu anleré ebwɔ álu: Banabas, Simyɔn ayi ákuú ji Niger ne Lukios ayi atané melo Seren ne Manen ayi ebwɔ ne mfwa Herɔd áwéné mbaa ama ne Sɔl. ²Né gébé gefɔ́ bɔ́ Jisɔs bimbo ako álya menyeé kpékpé, áfége Eɔwɔ. Ewyágé Mendoó Ukpea eké ne ebwɔ: “Férege Sɔl ne Banabas né geluage nyú ájyé pye utɔ́ bi njyá ebwɔ nnó ápyé.”

³Ne áwuúge mbo, áma lyaá menyeé kpékpé, áne mmye mbaá Eɔwɔ. Anérégέ, áneré ebwɔ amu mmye ne átɔ́ ebwɔ nnó ájyé.

Banabas ne Sɔl afé melo Syaprɔs

⁴Ndere Mendoó Ukpea ebɔ́ etómé ebwɔ, átané afé né melo Selusha. Ákwónégé, ákpe ékpe, áchyá afé melo Syaprɔs. ⁵Ebwɔ ákwónégé melo Salamis, ályá ékpe bɔ́ eféé, ákéne agarege mekomejɔ́ Eɔwɔ né macha mmyemenene bɔ́ Jus. Jɔn Mak akene ne ebwɔ, apoge né utɔ́.

⁶Áke kpaá áchyá ákwóné melo Pafɔs. Eféé ábané muú megya fɔ́ ayi ákuú ji Ba-Jisɔs. Alu muú Jus ne akene abyɔge gebyɔ nnó ji alu muú ekpávé Eɔwɔ. ⁷Ne

[¶]12:15 Elú wáwálé nnó: Ekiénné Eɔwɔ Pita.

Ba-Jisɔs yina alu mejeé Segɔs Pɔlɔs ayi alu gɔmena né gebagé mewaá eyimbo. Gɔmena yina abɔ alu muú yi awya defɔ́ ne akuú Banabas ne Sɔl getúgέ akélege manwú mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ. ⁸ Yémbɔ ebwɔ áchwɔgέ muú megya yimbo, ayi ákuú ji Elimas né meko Grek, alɔ manye mbeé né mekomejɔ́ bwɔ ne amye mangbé nnó gɔmena yimbo afyegé fɔ metɔ́ né depɔré Jisɔs etiré ebwɔ ágárege ji. ⁹ Ne Mendoó Ukpea egbeé Sɔl metɔ́, ákuú ji ntó Pɔl, ape mende yimbo lu lu lu, ¹⁰ ne aké: “Wɔ maá danchɔmelo. Ɔkií fɔ genó gelɔ́gelɔ́ ne defya degbeé wɔ une. Yendégébé ɔmuame mambwólé depɔré Ɛsɔwɔ eti delu cho nnó délá gebyɔ. ¹¹ Gɔ ngaré wɔ nnó mfaánebuú akwene nye wɔ mmye. Nana ɔbe nye amɛ nónómé ne ɔgené nye se mbaá né mboó ndɔ.”

Ténéténé yimbo, gemua gekwé Elymas amɛ. Akene agyage, akelege muú yi ág-bárege ji ebwɔ. ¹² Gɔmena yimbo agegέ mechɔ́ ewé epye, áfyéé metɔ́ ne Jisɔs, ne ekwóné ji metɔ́ nkane agené uto bi úlú né mekomejɔ́ Jisɔs.

Pɔl ne Banabas áfé né Antiɔk ayi alu kwɔ́kwɔ́lé ne gebagé mewaá Pisidiya

¹³ Pɔl ne bɔ́ bii ákpe ékpe né melo Pafɔs áfé né melo Pega ewé elu né gebagé mewaá Pamfilya. Eféé ne Jɔn Mak álya ebwɔ, akéré né Jerosale. ¹⁴ Átánégé melo Pega, áke ákwɔne melo Antiɔk ewé elú kwɔ́kwɔ́lé ne gebagé mewaá Pisidiya. Bii uwyaá bɔ́ Jus ukwónégé, ájye kpe mmu echa mmyemenene bɔ́ Jus ajwólé. ¹⁵ Muú fɔ akuúgέ malɔ ɲwe né ɲwe mabé Mosis ne abi bɔ́ ekpávé Ɛsɔwɔ ásamé, ákpakpa abi echa mmyemenene átɔ́ muú nnó ájyε jɔ́ ne ebwɔ nnó, “Aɲmé, mbɔge enyu dewya majye manchyé esé chyége.”

¹⁶ Ne Pɔl akwile téné, afu ebwɔ nnó ákw-wéné mejɔ́, ne alɔ manjɔ́ aké: “Bɔ́ Isreli ne abi álá pɔ́ bɔ́ Isreli abi ánoge ntó Ɛsɔwɔ; nenege matu dewu. ¹⁷ Ɛsɔwɔ yi bɔ́ Isreli abɔ́ ajya ukwene ante esé ne

apye ebwɔ aɲéá gébégé ábɔ alu aɲkeé né melo Ijip. Ne aféré ebwɔ né melo ewémbo ne gekpékpégé eshye wuú, ¹⁸ ne abɔ́ achó wye metɔ́ ne gepɔge bwɔ né usaá aɲme upéá gébégé ebwɔ álú né mashwɔne. ¹⁹ Ebwɔ abɔ́ ákwónégé nyá né mme ayi akuú Kanaan, apye áwá bɔ́ bi álú né malɔ ákéné ama né mme yimbo. Ne achyé mme yimbo mbaá bɔ́ Isreli. ²⁰ Ɛlu nana (450) usaá aɲme esaá meso usaá upea meso efya ayi Ɛsɔwɔ ajyá ebwɔ. Afyε bɔ́ kpakpa gébé ne gébé nnó ápélé melo. Ápe melo kpaá ekwɔne gébé eyigé Samuele, muú ekpávé Ɛsɔwɔ alɔ ntó mampɛle melo. ²¹ Né gébé géfɔ́, ágii nnó áchyé ebwɔ mfwa. Ne Ɛsɔwɔ ajya Sɔl, maá Kish nnó abe mfwa bwɔ. Atané ntoné Benjamen ne agbaré melo né usaá aɲme upea. ²² Ne Ɛsɔwɔ aférégέ ji né gefwa, áfyé Devid nnó ábé mfwa bwɔ. Gé genó eyigé Ɛsɔwɔ abɔ́ ajɔ́ getúgέ Devid na, ake:

Nge Devid maá Jesse, alu me metɔ́ chi chi chi. Apye nye unó uko ebi ngarege ji. ²³ Ne nana Ɛsɔwɔ achyé esé bɔ́ Isreli Mpyáné mfwa Devid nnó ábeé Menchyé geɲwá ndere ji abɔ́ anyémeno. Ne muú yina élé Jisɔs. ²⁴ Gemégé nnó Jisɔs eyina alɔ utɔ́ bii, Jɔn abɔ́ agarege mé mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ mbaá gejamégé bɔ́ Isreli nnó ákwɔré matɔ́ bwɔ ne ji awyaá ebwɔ manaá Ɛsɔwɔ. ²⁵ Ne ndere Jɔn áchwɔ néré utɔ́ bii, agii ebwɔ ake, Enyú deféré nnó me nlu waá? Mpɔ́fɔ́ muú yi enyú degili nnó achwɔ. Yémbɔ kaáge nnó muú yi achwɔ nye me meso, nkwané fɔ́ muú yi nkaáge manyi unó uká bii wɔ.”

²⁶ Pɔl ama kuú ebwɔ ake: “Aɲmé ba, enyú bi delú upyáne Abraham ne enyú ako abi dénoge ntó Ɛsɔwɔ, Ɛsɔwɔ abɔ́ atɔ́ élé esé mekomejɔ́ yina ayi akage fére esé né efwyale gabo. ²⁷ Bɔ́ Jerosale ne ákpakpa bwɔ abɔ́ ákaá fɔ́ nnó Jisɔs alu menchyε geɲwá wɔ. Ye unó bɔ́ ekpávé

Ɛsɔwɔ ebi ebwɔ ákuú yendé bií né uwyaá bwɔ, ákage ula. Ebwɔ ápyegé mbo, áś mpa Jisɔs nno áwá ji ne ápye uno bi bɔ́ ekpavé Ɛsɔwɔ ásámé nnó ubé wáwálé. ²⁸Ye le ebwɔ ábɔ álá gé mechɔ ewé ji apye ewé ábɔ mangbó wɔ ákwɔ Palet mata nnó awá ji. ²⁹Ebwɔ anérégέ unó uko bi ηwe Ɛsɔwɔ bɔ ajɔ́ getúgέ Jisɔs, áféré ji né gekwa, ájye bele ji né menome ewé áchomé né etaravé. ³⁰Yémbɔ Ɛsɔwɔ apyeé ji akwilé né negbo. ³¹Né gejamégé ndɔ, aleré mmye jíí mbaá bɔ́ bi ábɔ á-tané ne ji né Galilíí, ájyé né Jerosale. Ebwɔ ne nana ágarege mekomejɔ́ wuú mbaá bɔ́ Isreli. ³²Ne esé dechwɔ nana mangaré enyu ntó abya melómélɔ́ yina. Abya yina élé unó bi Ɛsɔwɔ abɔ anyé-meno nnó apye mbaá ukwene ante sé. ³³Unó bina upye wáwálé né gébé eyigé esé bi delú upyáne bwɔ, nkane ji apyeé Jisɔs akwilé né negbo. Ábɔ áśá ntó unó bi né ηwe makwa uba ηwe upéá nnó Ɛsɔwɔ aké:

‘Wɔ ɔlu maá wa, ne fina nla nte wye.’

³⁴Ndere Ɛsɔwɔ apyeé Jisɔs akwilé né negbo nnó amágé gbɔ se, Ɛsɔwɔ jimbó aké: ‘Mpye nye enyú degé galógálɔ́ wye ndere mbɔ nyeémeno ne Devid.’ ³⁵Ábɔ áśá ntó né melu ηwe makwa ayi fɔ nnó: ‘Olyágé nye fɔ Maá utɔ́ wye yi apyeé utɔ́ cháñéné apwané mmu menome.’

³⁶Né egbe ewé mfwa Devid, abɔ apye utɔ́ ebi Ɛsɔwɔ achyé ji né gébé jíí, agbó, ne aníí ji kwókwólé ne menóme ukwéne ante bii, ala efeé apwane. ³⁷Yémbɔ muú yi Ɛsɔwɔ apyeé ji akwilé né negbo, apwáne fɔ né menome wɔ. ³⁸Ne anmé ba, debɔ mankaá wáwálé nnó abya ayi enyú dewuú nnó Ɛsɔwɔ ajigente gabo bɔ́, élé getúgέ Jisɔs yina. ³⁹Ne muú yi afyegé metɔ́ ne Jisɔs apome nye né gabo wuú ayi mabé Mosis álá kage pye ji apó. ⁴⁰Ne sége gébé nnó unó bi ásámé mmu bɔ ηwe bɔ́ ekpavé Ɛsɔwɔ ékágé upyé eta nyú. Áśá efeé nno:

⁴¹Enyú bi déjwáge Ɛsɔwɔ, ‘Wuge. Dela nye ame mekpo fuú, degbó. Mpye nye geno fɔ né gébé nyú, enyú dewuúgέ geji, dékámégé fɔ.’”

⁴²Ndere Pɔl ne Banabas áchwɔ táne né echa mmyemenene, bɔ́ bimbo ákwɔ bwɔ mata nnó ama chwɔ ágaré ebwɔ uno bifɔ né bii uwyaá bɔ́ Jus ebicha. ⁴³Ndere bɔ́ átyage né echa mmyemenene, gejamégé bɔ́ Jus ne abifo bi aselé gepogé bɔ́ Jus ákwɔlege Pɔl ne Banabas. Ne Pɔl ne Banabas áfyε ebwɔ metɔ́ nnó ágbaré wye mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ ndere Ɛsɔwɔ ápoógé ebwɔ.

Pɔl ne Banabas ágaré mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ mbaá bɔ́ bi álá pɔ́ bɔ́ Jus

⁴⁴Bií uwyaá bɔ́ Jus ebifɔ ukwónégé, melo meko ejye chóme manwú mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ. ⁴⁵Ne bɔ́ Jus abifo ágégé nkane gejamégé bɔ́ áchomé, matɔ́ áśɔ́ bwɔ, álɔ́ manjɔ́ nnó mekomejɔ́ Pɔl alu gebyɔ́ ne áshye ji. ⁴⁶Yémbɔ Pɔl ne Banabas ágaré ebwɔ gbɔñéné áké: “Ese debɔ́ débɔ́ mbe degaré enyú bɔ́ Jus mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ. Ne te enyú delá fyé makpo wɔ, dese geme nyú nnó dekwané fɔ manye geñwá eyi gélagé byéé, ne elu galógálɔ́ nnó esé debwólé ushu degare mekomejɔ́ yina mbaá bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus. ⁴⁷Gé genó eyigé Átá Ɛsɔwɔ abɔ́ ajɔ́ ne esé getúgέ Jisɔs ake:

‘Mpye wɔ ɔbé geñgbɔ́ mbaá bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus nnó ɔpye bɔ́ mme ako átane né efwyale gabo.’”

⁴⁸Bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus áwúge mbo, matɔ́ ágo ebwɔ ne afeé Ɛsɔwɔ né mekomejɔ́ wuú. Ne bɔ́ bi Ɛsɔwɔ abɔ́ ájya nnó ánye geñwá eyi gélagé byé, ele abi ákamé ne Jisɔs.

⁴⁹Ne mekomejɔ́ Ata ake agyaá gebagé mewaá eyimbo geko. ⁵⁰Yémbɔ bɔ́ Jus ájye fyé ákpakpa melo ne afwa andée abi ánoge Ɛsɔwɔ mewe ula, ebwɔ ápye bɔ́ álɔ́ mankele mati mancho geñwagé Pɔl ne Banabas átané né

gebagé mewaá bwó. ⁵¹Ndere ebwó áchwó ájyé, ákwe uká nnó mpúpú eyi ebalé wye etané mambé nkane gepó eyi gelerege gabo ayi b́wó bimbó ápyéé. Ne áfé né melo Ikonyom. ⁵²Ne b́wó Jisós bimbó álagé meso, Mendoó Ukpea egbeé ebwó mató ne álú ne nechóchó.

Pól ne Banabas áfé melo Ikonyom

14 Ndere Pól ne Banabas ájyé né melo Ikonyom, ápye wye nkane áb́wó ápyé né Antiok. Ebwó ájyé kpe mmu echa mmyemenene b́wó Jus, álo mangaré depóré Jisós né gefó eyi gepyé gejamé gé b́wó Jus ne abi álá ṕwó b́wó Jus ákamé ne Jisós. ²Yémbó b́wó Jus abi áshyá mekomej́wó yimbo, áfye abifó abi álá ṕwó b́wó Jus mewe ula nnó ásó gé mató né b́wó bi ákamé ne Jisós. ³Pól ne Banabas ábelé gejamé gé ndo éféé, ágárege depóré Jisós gbóhéné nkane ji álérgé galó gáló mbaá b́wó. Jisós ne achye bwó uto ne, ápyé ufélekpa ebi uleré nnó depó eti ebwó agarege delu wáwá lé. ⁴Ndere ebwó ágarege mbo, b́wó melo ewémbó ákaré malu apea. Abifó álú ne ángbá Jisós, abifó álú ne b́wó Jus abi áshyá mekomej́wó yimbo.

⁵Ebélé gé b́wó Jus ne abi álá ṕwó b́wó Jus chóncho ne ákpakpa bwó ajye só mala nnó áfwalé ángbá Jisós ne áwá bwó ne mataá. ⁶⁻⁷Ne ángbá Jisós áwuú gé geju bwó, áb́wó áfé né gebagé mewaá Lykania, ákane né malo Lystra ne Debe ne malo ayifó ayi álú né geba yimbo, ágarege abya Ešwó melóméló ewu.

Pól ne Banabas ágaré mekomej́wó Ešwó né Lystra ne Debe

⁸Mende f́wó alu né melo Lystra, ayi te ábyené ji, alu mbwéré. ⁹Bií f́wó ajwólé awuú mekomej́wó Ešwó ayi Pól agarege. Pól agé ge nnó mende yina á-

fyeé metó nnó Ešwó akage apye ji ató, ¹⁰akuú ji ne eshye aké: “Kwile téné cho.” Ténéténé yimbo mende yina anyó atené, aló mankene agyage. ¹¹Ne gejamé gé b́wó ágégé genó eyigé Pól apyé, ádo elúlú, áj́wó né mej́wó bwó Lykania aké: “Áló áb-wólé b́wó áshulé, áchwó gé esé.” ¹²Ne ákuú Banabas nnó Seus, mabo meló bwó yi kpa, ákuú nto Pól nnó Hemes nende ji ne atené mbe ajoge mej́wó. ¹³Gepúge upe meló yi ákuú ji Seus gelu kwókwólé ne melo. Ne mepyéé upe wuú achwó ne bo mpó ne ukoó genó. [§]

¹⁴Pól ne Banabas ágégé genó eyigé b́wó bimbó ákélege mampye, ágyá mandé mmye manleré nnó genó eyigé b́wó bina achwó pye geló wó, áb́wó ájye kpe metó metó bwó ákálege aké: ¹⁵“B́wó bina, ndé genó enyú dépyé mbo? Esé delu wye akwaá nkane enyú. Ese dechwó fa mangaré enyú mekomej́wó Ešwó nnó enyú delyaá aló abi enyú dénoge mbo, dékwólé Ešwó yi alu mebe. Ji akwye mfaa ne mme ne manyi ne unó uko bi úlú wye. ¹⁶Mbe mbe Ešwó alyá b́wó nnó apyegé uno bi ujii ebwó mató. ¹⁷Ye le b́wó áb́wó ápyembo, ji áchyége ebwó unó ulúlú mampye ebwó akaá nnó ji alu mebe. Apye manaá akwene né gébé geló geló mampye uno nyú uwéné chancha. Achyegé enyú menyéé ne apye mató ágó enyú.” ¹⁸Ye nkane Pól ne Banabas ájoge mbo, elu eké ágbele manaá meso mekwálé, b́wó bina átome wye eshye mampye gepé eyigembo eta bwó.

¹⁹Eké ewyage b́wó Jus f́wó átané melo Antiok ne melo Ikonyom, ápye gejamé gé b́wó ákamé ne ebwó. Ne ebwó átó Pól ne mataá, ája ji mmemme, atané melo bwó, ályá ji áférgé nnó agbó. ²⁰Yémbó gébé gé b́wó bi ákamé ne Jisós áchwó nnó Pól mme, ewyagé akwili ka, akwóle eb-

§14:13 Elú wáwá lé nnó: Seus ne Hemes élé mabo álo b́wó Grek, Hemes alu melo dentó ji ne gejamé gé b́wó áfé né meno genkage melo nnó áwá mampye gepé mbaá Pól ne Banabas.

wɔ akéré né melo ewémbɔ. Ujyagé Pɔl ne Banabas áfé né melo Debe.

²¹Ne ebwɔ ágaré abya Esɔwɔ melómélɔ né melɔ Debe, ápye gejamégé bɔɔ ákame ne Jisɔs. Ebelégé mboó ndɔ, ebwɔ ákeré né melo Lystra ne Ikɔnyɔm ne Antiok ayi alu kwɔkwɔle ne gebagé mewaá Pisidya. ²²Ebwɔ ákéne, áfyé bɔɔ Jisɔs eshye ne áchyege ebwɔ majye nnó ákwɔlégé wye depɔré Jisɔs chánéné ne ákaá nnó abɔ mänge gejamégé efwyale ne ánye genwá gébégé Esɔwɔ ágbárege gefwa jíí. ²³Ebwɔ ájya bɔɔ nnó ábé ákpakpa né echomele bɔɔ Jisɔs né yendé melo, ánererege ályage menyéé kpékpé, ánemmye ne áfyé ebwɔ né amu Jisɔs ayi ebwɔ ákame ne ji.

Pɔl ne Banabas ákeré meso né Antiok né gebagé mewaá Syria

²⁴Ne ebwɔ ákógé né gebagé mewaá Pisiidiya, áfé né gebagé mewaá Pamfilya, ²⁵eféé ágaré mekomejɔɔ Esɔwɔ né melo Pɛga. Ánerégé efeé, áshulé áfé né melo Atalya. ²⁶Átánégé melo ewémbɔ akpe ékpe, ákeré né melo Antiok, melo ewé ábɔ áfyé ebwɔ né amu Esɔwɔ nnó ápoógé ebwɔ, ajyé pyé utɔɔ bi nana áneré.

²⁷Ebwɔ ákwónégé né Antiok, ánywéré echomele bɔɔ Jisɔs melu ema ne ágaré ebwɔ nkane ebwɔ ákené ne nkane Esɔwɔ abɔ apoo ebwɔ, anené matɔɔ bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus nnó áfyéé metɔɔ ne Jisɔs. ²⁸Ne Pɔl ne Banabas ánerégé manjɔɔ depɔ tí, ebwɔ ábelé ne bɔɔ Jisɔs abi alu efeé né gejamégé ndɔ.

Ángbá Jisɔs ne Ákpakpa echomele áchomé né Jerosale

15 Ebelégé bɔɔ fɔ átané gebagé mewaá Judiya áchwɔ né melo Antiok, alɔ manlerege bɔɔ bi ákamé ne Jisɔs nnó, “Mbɔgé álá sɔ muú nɔɔ nkane ebé Mosis ejɔɔ wɔ, Esɔwɔ akagé pye fɔ muú yimbo apó.” ²Pɔl ne Banabas anye mbeé ne bɔɔ bimbo, ye mekpɔ ne ula epó.

Epwógé ebwɔ, áfyé ndɔ nnó Pɔl ne Banabas ne abifɔ ájyé né Jerosale, ágii mecho ewé chánéné mbaá ángbá Jisɔs ne ákpakpa bɔɔ echomele Jisɔs.

³Ne echomele bɔɔ Jisɔs átɔ ebwɔ. Ndere ebwɔ ajye, akoóge malɔ Fonisiya ne Samariya, ágarége bɔɔ bi ákamé ne Jisɔs nkane bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus ákamé mekomejɔɔ Esɔwɔ. Abya yina apye matɔɔ ago bɔɔ Jisɔs ako dɔɔ. ⁴Ebwɔ ákwɔnege Jerosale, echomele bɔɔ Jisɔs ne ángbá Jisɔs ne ákpakpa bwɔ, áse ebwɔ amu apéa. Pɔl ne Banabas ágaré ebwɔ uno uko ebi Esɔwɔ abɔ apoo ebwɔ ápye. ⁵Ne bɔɔ Jisɔs fɔ abɔ alu efeé, ebwɔ alu ne ekwɔ bɔɔ Farasi, ebwɔ ákwile ka áké: “Abɔ mansɔ bɔɔ bi álá pɔ bɔɔ Jus nɔɔ ne ágaré ebwɔ ábelé mabé Mosis ako.”

⁶Ndere ebwɔ ábɔ ájɔɔ bɔ, ángbá Jisɔs ne ákpakpa bɔɔ echomele bwɔ, ájwɔlé mampe mecho ewéna chánéné. ⁷Ebwɔ á-dóregé makpo áwýage, Pita akwile téne aké: “Ánmé ba, enyu dekaá nnó me ne Esɔwɔ abɔ mbe ajya né metɔɔ metɔɔ esé nnó ngaré abya melómélɔ yina mbaá bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus nnó áwuúge ntó, áfyéé matɔɔ ne Jisɔs. ⁸Ne Esɔwɔ yi akaáge metɔɔ yéndémuú, aleré nnó ebwɔ ntó álú bɔɔ bíí. Apye Mendoó Ukpea echwɔ ebwɔ mmye wye nkane ebɔ echwɔ esé mmye. ⁹Ne aji ntó nte gabo bwɔ gétúgé ebwɔ áfyéé metɔɔ ne Jisɔs. Agya fɔ angya wɔ. ¹⁰Ne nkane elúmbo, ulannó enyú déjyale bɔɔ bina ukpékpé matuú ayi ukwene ante ese ne ese ambɔɔ delá kage kpa? Nkane depyembo dekane mbo le Esɔwɔ kane. ¹¹Yémbo esé défyéé metɔɔ nnó Esɔwɔ aférege ese né efwyale gabo gétúgé gal-gálɔ ayi Átá Jisɔs aleré ese, wyembo ntó ne bɔɔ bina átanége né efwyale gabo.”

¹²Pita ánerégé manjɔɔ mbo, yendé mmu akwené mejɔɔ, áwuú mekomejɔɔ Pɔl ne Banabas. Ágaré ebwɔ nkane ebwɔ abɔ ákené mbaá bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus ne Esɔwɔ achyé ebwɔ uto nnó apyege ufélekpá ne ukpékpé unó. ¹³Ne ebwɔ

ánerege manjɔ́ yendé genó, Jɛmsi alɔ manjɔ́ ake: “Aɲmé ba, nenege matu dewú. ¹⁴Simun Pita ágaré mɛ nkane Ɛsɔwɔ alɔ́ manleré nnó agboó ne bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus ne ajya abifɔ́ nnó ábɛ́ bɔ́ bíí. ¹⁵Ne ewéna eke etuú ne unó bi bɔ́ ekpávɛ Ɛsɔwɔ abɔ́ ásamé nyá nnó: ¹⁶‘Meso gébé mmage chwɔ́ téné nye gepúge Devid eyi gebɔ́ gekwené. Nkwyege nye unó bi uchɔ́ wye nnó ubé nkane ubɔ́ úlú. ¹⁷Ne bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus ágegé nye ubi, ne ebwɔ́ álɔ́ nye ntó mankelé Ɛsɔwɔ. Ɛbé nye élé bɔ́ ako abí nkuú nnó ábɛ́ bɔ́ ba ne ákélege nye me.’ ¹⁸Ge na ne Ɛsɔwɔ ajɔ́, ji ayi apye nnó bɔ́ akaá unó bina te gachí.”

¹⁹Ne Jɛmsi aké: “Né metɔ́ wa mferé nnó esé dechyege sé efwyale mbaá bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus abí akwɔ́lege meti Ɛsɔwɔ. ²⁰Yémbɔ́ ese desá lé ebwɔ́ ɲwe nnó ályá depɔ́re manáne, ányege sé menyeé ayi ajélé maka wye ye menya ayi muú alá ke kele wɔ́, ne anyégé nto manoó menya. ²¹Desá ebwɔ́ mbɔ́, nende áwuú mɛ nkane bɔ́ ágarege mabé Mosis yina te gachi né malɔ́ mako. Ne álu ágarege aji né macha mmyemenene yendé bíí uwyáá bɔ́ Jus.”

Átɔ́ ɲwe mbaá bɔ́ Jisɔs abí alá pɔ́ bɔ́ Jus

²²Ne ángbá Jisɔs ne ákpakpa echomele bɔ́ Jisɔs ako, ákamé meko Jɛmsi ne ájya bɔ́ fɔ́ né geluage bwɔ́ nnó ájyɛ́ ne Banabas ne Pɔ́l né melɔ́ Antiok. Ebwɔ́ ájya Silas ne Judas ayi akuú ji ntó Basabas, ebwɔ́ bina apeá álú anɔ́ echomele bɔ́ Jisɔs. ²³Ásá ɲwe awu áké: “Ɛsé aɲmé nyú; ángbá Jisɔs ne ákpakpa echomele bɔ́ Jisɔs detamege enyú, aɲmé sé abí alá pɔ́ bɔ́ Jus abí delú né melɔ́ Antiok ne abí malɔ́ Siriya ne Silisya. ²⁴Ɛsé debɔ́ dewu nnó bɔ́ fɔ́ né geluage sé, áchwɔ́ chyé enyu efwyale né mejɔ́ ewé ebwɔ́ ájɔ́ ne epyé enyú dékwé tametame ayi esé delá tɔ́ ebwɔ́

wɔ́. ²⁵Ne ese ako debɔ́ dechome, dejɔ́, deké: Déjya bɔ́ fɔ́ detɔ́ eta nyú ne ebwɔ́ áchwɔ́ nye ne Pɔ́l ne Banabas abí ese dégbóo ne ebwɔ́ dɔ́, ²⁶ebwɔ́ alú bɔ́ bi ákamé negbo getúge mekomejɔ́ Ata Jisɔs Kras. ²⁷Ne ese detɔ́me enyú Silas ne Judas, áchwɔ́ge, ágarege nye enyú wye unó bi esé desámé né ɲwe yina. ²⁸Élé Mendoó Ukpea ne epye esé dekaá nnó debɔ́ fɔ́ mánjya enyu bi delá pɔ́ bɔ́ Jus matuú ayicha wɔ́, ekose wye uchancha uno bina: ²⁹Enyú denyegé fɔ́ yendé menyeé upe, denyegé fɔ́ menya ayi alá ke kele wɔ́ ne denyegé fɔ́ ntó manoó menya, lyáge depɔ́re manáne. Mbɔ́ge delyagé unó bina, debe nye chánéné. Bége pere!”

³⁰Bɔ́ bina ánerégé mansá mbɔ́, áchye Pɔ́l ne ekwɔ́ wuú. Ebwɔ́ ákwónégé né Antiok, ánywéré echomele bɔ́ Jisɔs áchye ebwɔ́ ɲwe yimbɔ́. ³¹Ne ebwɔ́ ákuúgé ɲwe yimbɔ́ matɔ́ ágɔ́ ebwɔ́ dɔ́ né eshye ewé mekomejɔ́ yimbɔ́ afyé bwɔ́. ³²Judas ne Silas álú ntó bɔ́ ekpávɛ Ɛsɔwɔ ne áma ágarege ebwɔ́ gejamégé unó bifɔ́ manchyé bɔ́ Jisɔs majyé ne áfyé ntó ebwɔ́ eshye. ³³Ebwɔ́ ábelé efee dɔ́, ne bɔ́ Jisɔs ajye tii ebwɔ́ nnó áke pere, ebwɔ́ ákéré mbaá bɔ́ bi ábɔ́ átómé ebwɔ́. ³⁴[Yémbɔ́ ego Silas nnó ala né melɔ́ ewémbɔ́.] ³⁵Pɔ́l ne Banabas álú wye né Antiok. Ebwɔ́ ne gejamégé bɔ́ Jisɔs abifɔ́ ágarege ne álerege bɔ́ depɔ́re Jisɔs.

Pɔ́l ne Banabas áfa mbwa ne ate

³⁶Ebélégé Pɔ́l ajɔ́ ne Banabas aké: “Dema dejyé malɔ́ mako ayi debɔ́ dégaré mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ nnó degé bɔ́ Jisɔs abí álú ewu ne nkane ebwɔ́ álú.” ³⁷Ne Banabas abɔ́ akelege nnó Jɔ́n Makɔs ajye ne ebwɔ́, ³⁸ne metɔ́ ego Pɔ́l cháchá wɔ́ gétúgé Jɔ́n Makɔs abɔ́ ábɔ́ mɛ ebwɔ́ né gebagé mewaá Pamfilya ne abɔ́ anéré fɔ́ utɔ́ ebi ebwɔ́ ajye mampye wɔ́. ³⁹Pɔ́l ne Banabas anye mbeé né mechɔ́ ewéna kpaá te áfa mbwa ne ate. Banabas ase Jɔ́n

Makós ajyé kpé ékpe áfé né melo Syaprós. ⁴⁰Ne Pól ajya Silas, ne ndere ebwó áchwó jyé, bós Jisós anemmye, áfyé ebwó né amu Esówo nnó ji ápoógé ebwó. ⁴¹Ne Pól ase Silas afé, akéne ajyé gebagé mewaa Syria ne Silisya afyé bós Jisós eshye nnó atané chánéné.

Timóti acho né geluage Pól ne Silas

16 Ne Pól ajye kwone melo Debe, ewyage afé né melo Lystra. Mende fɔ abo alu eféé ayi ákamé ne Jisós, ákuú ji Timóti. Mma wuú alu muú Jus ne akamé ntó ne Jisós ne nte wuú alu muú Grek. ²Ne Timóti alu ntó muú yi bós Jisós né Lystra ne Ikonyom áfége ji. ³Pól abo akelege nnó Timóti akené ne ebwó ewémbɔ epye ji Pól aso ji nso nkane gepɔge bós Jus gelú nendé bós Jus ako né gebagé mewaa eyigé mbó ákaá chánéné nnó nte Timóti abo alu nya muú Grek. ⁴Ne ebwó ályá akéne malmalɔ ágarege bós Jisós unó bi ángbá Jisós ne ákpakpa echomele bós Jisós ájwólé né Jerosale ájɔ́. Ne ágaré ebwó nnó ábelé ubi chánéné. ⁵Ewéna epye echomele bós Jisós ewé elu yendé melo áfyéé wye metɔ́ ne Jisós dɔ́ ne yendé bií gejamé gé bós áchwó áchome ne ebwó.

Pól agé amɛ gejya né melo Truus

⁶Pól ne bós bií akéne ájye, né gébé gé áchwó kwone né gebagé mewaa Esya, Mendoó Ukpea ekamé fɔ nnó ji agare mekomejɔ́ Esówo eféé wɔ. Ne ebwó ákoge né gebagé mewaa, Frigiya ne Galasiya, ajye. ⁷Ndere áchwó kwone gebage mewaa Misiya, áb ákelege mankpe né gebagé mewaa Bétinya, yémbɔ Mendoó Jisós ekamé wó. ⁸Ne ebwó ákoge melo Misiya, áshúle áfé né melo Truus. ⁹Wye bií bimbɔ ne utuú,

Pól agé amɛ gejya nkane mende Masedonia fɔ atené egbe ebéé mega afu amu nnó Pól achya, ajye poó ebwó. ¹⁰Ndere abó agéné amɛ gejya yimbɔ, ese ne ebwó dekaá nnó Esówo akelege nnó dejye degaré mekomejɔ́ wuú né melo Masedonia. Ne esé dekpome mmye majye. **

Lydiya áfyéé metɔ́ ne Jisós né melo Filippi

¹¹Ne esé dekpɛ ékpe né melo Truus, deke nnyinni dekwóné melo Samotras, bii ujjage, dekwóné melo Niapolis. ¹²Détánégé eféé, deke mewaa mewaa dekwóné melo Filippi ewe elu melo kpa né gebage mewaa Masedonia ne elu ntó melo ewé gejamé gé bós Rom abo ájwólege wye. Debelé mboó ndɔ wye. ¹³Bií uwyaa bós Jus ukwónégé, delya melo defé né mbale ebéé, esé debɔ́ deféré nnó eféé ne bós Jus áchómege anenemmye. Dékwónégé ewu, degé andée fɔ áchomé ne esé dejwólé ka, dégaré ebwó mekomejɔ́ Esówo. ¹⁴Mendée fɔ abo alu eféé ayi ákuú ji Lydiya, apó muú Jus ne ánoge Esówo. Ji atané melo Tayatira ne akene gesege ufɔ́ mandéé ayi ájamé ŋka dɔ́. Ndere awuú geno eyigé Pól ajɔge, Esówo anené ji metɔ́ nnó akame. ¹⁵Áwyage ji manaá Esówo ne ekwo wuú, ane esé mmye nnó de jye debelé né gepú jií mbɔgé esé dekamé wáwálé nnó ji áfyéé metɔ́ ne Jisós. Ájɔge mbɔ esé defé.

Áfyé Pól ne Silas denɔ́ né melo Filippi

¹⁶Bií fɔ, ndere ese debɔ́ de jye né melu ewé anenemmye mbaá Esówo, detuú ne mesɔ́ mendée ayi alu memfwe. Abó awya melo nchye ayi apye ji agarege depɔ́ ti depye nye meso gébé. Bós bi awya ji, ásele ŋka né depɔ́ etiré ji ágarege. ¹⁷Mesɔ́ mendée yimbɔ agége Pól ne Ese alɔ́ mánkalé, akwɔlege ese ake: “Bós bina

** 16:10 Elú wáwálé nnó: 16:10 Lukase muú yi asame ŋwe yina achwo báne Pól né Troa, ne alɔ́ mankene ne ji.

álú bɔ́ ú́tɔ́ Ɛsɔwɔ Anyatá. Ɛbwɔ áchwɔ mangaré nkane Ɛsɔwɔ áferege nye enyu né Ɛfwyale gabo.”¹⁸ Ne mesɔ́ mendée yina apyé wyembo né gejamégé ndɔ. Ne bii uma metɔ́ ɛsɔ Pɔl, anyá meló nchye yimbo aké: “Ngarege wɔ mbaá mabo Jisɔs Kras, tané ji mmye.” Ne ténéténé yimbo atané.

¹⁹ Bɔ́ bi awya maá memfwe yimbo, ágége nnó meti nka bwɔ ewé anere metɔ́ wye enó, ágbaré Pɔl ne Silas ája áfé né mbaá yi ákpakpa melo ápane mpa.²⁰ Ájyege, ápye ebwɔ áténe mbe ushu ampame mpa abi alu bɔ́ Rom aké: “Bɔ́ bina alú bɔ́ Jus, ne achyege Ɛfwyale né melo esé.²¹ Ɛbwɔ álerege uno bi ɛbé ese elá ekamé wɔ. Ese delu bɔ́ Rom; desélé fɔ depɔ ebwɔ.”

²² Gejamégé bɔ́ eyi gebɔ́ gelú ɛfɛɛ, geshulé Pɔl ne Silas mmye ne ampané mpa ágyá ebwɔ mandeé mmye, ne á-gare nnó ádo ebwɔ ne unɔ́.²³ Ne á-dogé ebwɔ chánjéné, ájye áfyé ebwɔ né denɔ ne ágaré membamé gepúge denɔ nnó, ábámé ebwɔ cháncha.²⁴ Membame yimbo awugembo, ase ebwɔ, ajye fye né maá gepú ayi te mmu gepúge denɔ. Ɛfɛɛ ne afye ebwɔ ufwole.

²⁵ Ne metɔ́ utuú, Pɔl ne Silas anenem-mye, ákwáne makwa, áfége Ɛsɔwɔ ne bɔ́ denɔ bi fɔ áwuú.²⁶ Aké ápéle, mme ala manyi ne gepúge denɔ genyi gekwoné né te mala dekwóre gepu. Manombi gepú yimbo ánené, ne bɔ́ nkɔkɔne bimbo ásré akwé mme.²⁷ Membame gepú yimbo apégé gejya, agé nkane manombi alaá fuú, aferé nnó bɔ́ denɔ ako ábó. Ajú aparaja wuú nnó awá geme jíí.²⁸ Pɔl agégé mbo akalé kénké aké: “Ɖwágé geme jyɛ, esé ako delu fa.”

²⁹ Ne membamé gepúge denɔ ákuú muú fɔ nnó achwɔ ji ne mewe. Gébége áchwɔ ne ewú, ase, akpé mmu wáwá. Átó mano mme mbe ushu Pɔl ne Silas awere ne ɛfɔ metɔ́.³⁰ Ne ase ebwɔ átané dafye,

agii ebwɔ ake: “Ante ba, mpye nnó ne áféré me né Ɛfwyale gabo?”

³¹ Ɛbwɔ ashú ji meko aké: “Fyé metɔ́ wye ne Jisɔs, Wɔ ne ula gepú bye detánege nye né Ɛfwyale gabo.”³² Ne ebwɔ ágaré ji ne bɔ́ ako bi alu ji mmu depɔré Jisɔs.³³ Wye ne utuú bimbo, mende yimbo ase ebwɔ, ajye shwóne upa bwɔ. Wye ténéténé yimbo pɔl ne Silas áwyaá ji manaá Ɛsɔwɔ ne bɔ́ bií.³⁴ Ne ase ebwɔ áfé né gepú jíí achye ebwɔ menyéé. Ji ne bɔ́ bi matɔ́ ágo bwɔ dɔ́ gétúgé áfyé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ.

³⁵ Bií ujjage, ampané mpa abi Rom átɔ́ bɔ́ bee nnó ájye garé membame gepúge denɔ nno, “Lyáge andé bimbo ájyé.”

³⁶ Ne mende yina awugembo, ajye garé Pɔl aké: “Ámpané mpa átɔ́ bɔ́ achwɔ gare me nnó nlya enyú dejjye. Nana kége pere.”

³⁷ Yémbɔ Pɔl ajɔ́ ne bɔ́ bee bimbo aké: “Átulé esé né mbe ushu bɔ́ ayi alá lú dampa mpa esé yelé ábɔ́ áchyé esé ɛb-wɔnye nnó debe bɔ́ Rom.”

³⁸ Ne bɔ́ bee bimbo ákéré ájyé gare ámpané mpa genó eyigé Pɔl abɔ́ ajɔ́. Ɛbwɔ áwúgé nnó Pɔl ne Silas alú ntó bɔ́ Rom mane magyalé ebwɔ.³⁹ Ne ebwɔ áchwɔ kwɔ Pɔl ne Silas mata né gyé ayi ebwɔ ápyéé, áféré ebwɔ ne áké álya melo bwɔ.⁴⁰ Pɔl ne Silas átanége gepú denɔ, áfé né gepúge Lydiya. Ɛfɛɛ ne ábané bɔ́ bi ákamé ne Jisɔs. Áchyege ebwɔ majyé, ne álya ájye.

Ɛfwyale Ɛtané né melo Tessalonika

17 Pɔl ne Silas ákoóge melo Amfipolis ne melo Apolonia áchwɔ né melo Tessalonika mbaá ayi echa mmyemenene bɔ́ Jus ewé fɔ elu.² Ne Pɔl ajye kpe né echa ewémbo nkane ji abɔ́ apyé mé, ne agare bɔ́ depɔ etire delú mmu nwe Ɛsɔwɔ né mawyaá bɔ́ Jus máléé.³ Apye ebwɔ ákaá chánjéné nnó Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa, ayi ebwɔ ábɔ́ ágili, abɔ́ mangé Ɛfwyale ne akwilé né

negbo. Ne aké Jisós ayi ji agarege mbo ebwó, ji ne alu Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa. ⁴Bóó bifo abi áwuú depoti, áse detí amu apeá ne ácho ne Pól ne Silas. Gejamégé bóó Grek abi ánoge Esòwò chóncho ne afwa andée ácho ntó ne ebwó.

⁵Ne bóó Jus abi ábó ashya mekomejoo yi, agege mbo matoo ásó ebwó ne Pól ne Silas. Ájye nywéré bóó bi alá pó ne genó mampye né metoo melo, áchwó ne efwyale. Ebwó álo mamwyalé mejoo ne ájyé do gepúgé mende fò ayi áku ji Jason ágyá nnó ája Pól ne Silas átó dafye. ⁶Ndere alá gé ebwó wó, ája Jason ne bóó Jisós abifo áfé mbe ushu ákpakpa melo, ákálege áké: “Bóó bina ákéne achyege efwyale malomalo ne náná áchwó ntó fa melo esé, ⁷ne Jason ase ebwó, abelé mmu. Ebwó átyá mabé Mfwa Rom, ájoge áké mfwa ayicha alu ayi ákuú ji Jisós.” ⁸Ákpakpa melo ne bóó bi áchomé eféé áwúgé mbo, mewe etya ebwó une. ⁹Ágbaré Jason ne bóó Jisós nnó áchwó kwo ne amage pye sé gefó genó yimbo ndo yichá ne álya ebwó nnó ájyé.

Pól ne Silas áfé né melo Berya

¹⁰Wye né utuú ebimbo, bóó Jisós ágaré Pól ne Silas nnó ájye né melo Berya. Ebwó ákwónégé ewu, ájye kpe né echa mmyemenene bóó Jus. ¹¹Bóó Jus abi alu eféé awya defoo apwó abi melo Tessalonika. Ebwó áfyé matoo doo manwu genó eyi Pól ajoge. Ne yendé bií ebwó ágii mekomejoo Esòwò mange mboge uno ebi Pól ajoge úlú wáwálé. ¹²Éwýágé gejamégé bóó áfyéé matoo ne Jisós. Abi fó alu afwa andé bóó Grek ne gejamégé bóó Grek abi ande áfyéé ntó matoo ne Jisós. ¹³Ebelege bóó Jus abi alu né melo Tessalonika áwugé nnó Pól agarege mekomejoo Esòwò né melo Berya, áchwó nyi bóó matoo nnó achwó ne efwyale. ¹⁴Ne ténéténé yimbo, bóó Jisós átó Pól né mbale ebeé mega. Bóó fò ntó ákwólé ji. Ne Silas ebwó ne

Timóti ála né Berya. ¹⁵Bóó bi ájyé tí Pól, áfé kpaá ákwóné melo Atens. Gébégé ebwó ákérégé Pól aló ebwó meko nnó ágaré Silas ne Timóti ábané ji wáwá.

Pól alu né melo Atens

¹⁶Ndere Pól alu gili Silas ne Timóti né melo Atens, metoo ego ji wó gébégé agené nnó aló uka ájá né melo ewémbó. ¹⁷Ne afé né echa mmyemenene bóó Jus aló mando abya né mechó ewé ne ebwó ne abifo abi anóge nto Esòwò, nno ápye ebwó ákame ne ji. Ne yendé bií ajye ntó né ntóné gese, ajoge ne bóó bi ákoóge né melu ewé ji alu. ¹⁸Anleré fò ágé ji, ebwó álú bóó bi álérege deporé Epikuryan ne etiré ákuú Stók. Ebwó áwuúgé nkane Pól alerege bóó deporé Jisós, ama garege nkane bóó akwilege nye né negbo, álo manshye ji ake: “Ndé menya yina adorege ne ubómeno?” Abi fò áké: “Elu eké akelege mangaré abya aló abi áké.” ¹⁹Ne áse Pól áfé ne ji né echomele melo ewé ákuú nnó Aropagus ne bóó áké ne ji: Nana esé dekelege manwú chánéné unó uke ebi olérege. ²⁰Unó bifo ebi olerege úlú chá ne esé dekelege mankaá nkane ubi úlú. ²¹Ebwó ábó ajoge mbo néndé ebwó bóó Atens ne ankéé abi alu eféé, ágbó lé manjwólégé áwugé ne ágarégé unó uke ebi ebwó áwuú né abya.

²²Ne Pól atené mbe shuú echomele Aropagus ake: “Enyu bóó Atens, nge nnó depye upe mbaá aló doo, ne demuame manogé Esòwò.” ²³Ndere nkéne ngyáge melo nyú, mpele matoó ayi enyú depye upe, ngé ntoó nema eni ásámé nnó: “Mbaá Esòwò, ayi esé dela dekage ji.” Esòwò ayi enyú depye upe ne delá kágé, ji ne nkelege mangaré enyú nana.

²⁴“Esòwò ne alu Ata ayi abo mfaá ne mme nende ji ne akwyé mme meko ne unó uko ebi úlú wye. Yémbó ji ajwólégé fó né matoó ayi akwaá ákwýé ne amu. ²⁵Ye mankele nnó mekwaá achye ji geno eke gefó geli ji. Ji mbóó ne achyege ak-

waá genwá ne gejuli ne unó uko. ²⁶Apye ufoɔ́ bɔɔ́ cháchá átané mbaá muú ama ayi ji akwye né ula ulɔ́. Akwye gébé gakené eyigé yendé ufoɔ́ bɔɔ́ ábélege fa mme yina ne malu ayi ebwɔ́ ábéé. ²⁷Ne ji apyembo nnó bɔɔ́ akelege ji, ne ndere á-muame mankelé ji ábéé ne uméé nnó ndo fɔ́ ákage gé ji. Yémbo Eɔ́wɔ́ apɔ́ fɔ́ tete ne esé. ²⁸Elu wye ndere muú fɔ́ aké: ‘Né uto Eɔ́wɔ́ ne esé débege gejulé, delú abe, dekene.’ Mbɔ́ntó ne muú denya nyú asámé aké: ‘Esé ako ntó delu baá bíí.’

²⁹“Te esé delu baá Eɔ́wɔ́ ekágé deféré nnó Eɔ́wɔ́ alu aló abi akwaá akwyege, ye akwye ne gese, ye ne ntaá, ye ne genɔ́, ji apɔ́fɔ́ mbo. ³⁰Nyá mbembe Eɔ́wɔ́ afyé fɔ́ mekpo né unó bi bɔɔ́ abo apye ayi álá kagé ji. Ne nana agarege yéndemuú nnó alya unó ebimbo ebi úlá pɔ́ ne nsá. ³¹Ji ajɔ́ge mbo gétúgé ji ábelé me bíí ebi bɔɔ́ akpéne unɔ́ mpa ne áɔ́ɔ́ nye mpa bɔɔ́ ayi defya delá debé mmu. Ji abo ajya me muu yi áɔ́ɔ́ nye mpa yimbo ne apye ji akwilé né negbo, mampye bɔɔ́ akaá nnó mechó ewéna epye nye wáwálé.”

³²Ebwɔ́ áwúgé nkane Pɔ́l ajɔ́ nnó muú fɔ́ akwilé né negbó, ájwýá ji. Ne abi fɔ́ áké, “Esé dekelege manwú ɔ́do esé abya yina ndo yicha.” ³³Ne Pɔ́l alya ebwɔ́, atané. ³⁴Yémbo bɔɔ́ bi ákamé mekomejɔ́ wuú ácho ne ji. Muú bwɔ́ ama akamege Dyonasɔs ayi alu ntó né echomele ewémbo ewe ákuú Aropagat. Ne ayifo alu mendée ayi ákuú ji Damaris ne bɔɔ́ bifo ntó.

Pɔ́l afé né melo Kɔ́rent

18 Pɔ́l anérégέ manjɔ́ depɔ́ti né ujwólé Aropagɔs, Pɔ́l alya Atens afé né melo Kɔ́rent. ²Efée abané muú Jus fɔ́ ayi ákuú ji Akwila, ábɔ́ ábyé ji né melo Pɔ́ntus. Ebwɔ́ ne mendée wuú Prisila abɔ́ átané mbo lé gebagé mewaa Itali getúgέ Klodyos, mfwa kpa abɔ́ abú bɔɔ́ Jus ako né Rom. Ne Pɔ́l ajye gé ebwɔ́ ujyá. ³Pɔ́l agégé nnó ebwɔ́ nto ák-

wyége meko menya eyi akwerege oto, eyi ji akwyege, ajwólé akwyege ne ebwɔ́. ⁴Ne yendé bíí uwyaá bɔɔ́ Jus, ajye mmu echa mmyemenene, ne ajɔ́ge ne bɔɔ́ Jus ne abi Grek abi áchwɔ́ efée nnó ji ammye apye ebwɔ́ ákamé mekomejɔ́ Jisɔs.

⁵Ewyagé Silas ne Timɔ́ti átané melo Masedonia áchwɔ́ né melo Kɔ́rent, efée ne Pɔ́l alya ebwɔ́ utɔ́ ebimbo, ala agarege lé mekomejɔ́ Eɔ́wɔ́ jiji. Apye mbo nnó bɔɔ́ Jus akaá cháǵéné nnó Jisɔs ne alu Muú yi Eɔ́wɔ́ akweré ji elá gefwa. ⁶Eké ewyage ebwɔ́ áshya mekomejɔ́ wuú álɔ́ manshye ji. Ne Pɔ́l apea amu jíí ake, “Mbɔ́ge enyú depyege efwyale Eɔ́wɔ́ echwage enyú mmye, me mpɔ́ wye. Lɔ́ nana ɔ́jye mbe, nla garé mekomejɔ́ Eɔ́wɔ́ mbaá bɔɔ́ abi álá pɔ́ bɔɔ́ Jus.” ⁷Pɔ́l alyage ebwɔ́, atané nto né gepú eyigé ji abɔ́ ajwɔ́lege, ajye jwɔ́le ne mende fɔ́ yi anoge Eɔ́wɔ́ ne álá pɔ́ muú Jus. Mende yina akamege Titiyɔs Justɔs ayi gepú jíí gelu kwɔ́kwólé ne echa mmyemenene bɔɔ́ Jus. ⁸Ewyage Kripus ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene ewémbo á-fyéé metɔ́ wuú ne Jisɔs chóncho ne bɔɔ́ ula gepú bíí ako. Ne Pɔ́l agarege wye abya Jisɔs ne bɔɔ́ Kɔ́rent ako abi áwuú, gejame ákamé ne ála wyembo áwyaá bwo manaá Eɔ́wɔ́.

⁹Bíí fɔ́ ne utuú, Pɔ́l agé ame gejya nkane Átá Jisɔs ake ne ji, “Ɔ́fɔ́gé fɔ́, chó mbe ne mekomejɔ́ wa, ɔ́bege bɔ́mbo. ¹⁰Nlu ne wo yendégébé ne muú akágé pye wo geno. Gejamégé bɔɔ́ álu fa melo ewe abi alu aba.” ¹¹Ne Pɔ́l abelé né melo Kɔ́rent ɲme ne geba alerege bɔɔ́ mekomejɔ́ Eɔ́wɔ́.

¹²Né gébé eyigé bɔɔ́ Rom abɔ́ áfyé Galyo nnó ábé gɔ́mena né gebagé mewaa Akaya, bɔɔ́ Jus abi alu efée, áɔ́ mala, ágbare Pɔ́l ájye ne ji né eso, ¹³ajɔ́ ne Galyo aké, “Mende yina apye bɔɔ́ nnó ánoge Eɔ́wɔ́ né meti ewé ebé se elá garé wɔ́.”

¹⁴Wye ndere Pɔ́l abo alú manjɔ́, Galyo ake ne ebwɔ́. “Enyú bɔɔ́ Jus, mbɔ́ge

mechɔ́ ewé ebɔ́ etá mabé melɔ́ mbó nse gébé manwu geno eyige dekelege manjɔ́. ¹⁵Te mbaá enyú denye lé mbeé né uchu mejɔ́ ne mabo ne mabe nyú, enyú ambɔ́ kage nkane dejoge. Nkpené fɔ́ né depɔ́ nkane eti.” ¹⁶Ajoge mbó, abú ebwɔ́ átané né echa eso. ¹⁷Ne bɔ́ ako ágbaré Sɔ́stenis ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene álo mantulé ji, yémbɔ́ Galyo abɔ́ gébé wɔ́.

Pɔ́l akéré né melo Antiok

¹⁸Epyégé mbó, Pɔ́l ama bélé gejamégé ndo ne bɔ́ bi ákamé ne Jisɔ́s né melo Kɔ́rent, ne ale jye kpe ékpe manjye né melo Siriya. Ndere áchwɔ́ ajye, Prisila ne Akwila akwólé ji. Gébégé ebwɔ́ ákwóné né Senkrea, melu ewé ákpéne ékpe, Pɔ́l akpalé mekpo gétúgé depɔ́ etiré ji abo anyémeno mampye mbaá Eɔ́wɔ́. ¹⁹Ebwɔ́ ákwónégé né melo Efesɔ́s, Pɔ́l alya Akwila efé. Ajye kpe mmu echa mmyemenene, manjɔ́ mejɔ́ ne bɔ́ Jus. ²⁰Ne ebwɔ́ ákwɔ́ ji mata nnó ábélé gejamégé ndo ne ebwɔ́, ashya. ²¹Gébégé achwɔ́ jye, aké ne ebwɔ́, “Mbɔ́ge Eɔ́wɔ́ apyege, mmage nchwɔ́ ge enyú.” Ajoge mbó, alya Efesɔ́s akpe ékpe, afé.

²²Pɔ́l akwónégé né melo Kaisaria, akwɔ́ afé né melo Jerosale manjye tame echomele bɔ́ Jisɔ́s abi alu efé ne ale shule ajye né melo Antiok. ²³Ábélégé mboó ndo efé, átane áfé né malo ayi álu né gebage mewaá Galasiya ne Frigiya, afyé bɔ́ bi ákame ne Jisɔ́s eshye.

Apolos agaré mekomejɔ́ Eɔ́wɔ́ né melo Efesɔ́s

²⁴Ne muú Jus fɔ́ achwɔ́ né melo Efesɔ́s, ákuú ji Apolos ne ábɔ́ ábyé ji né melo Aleksandra. Alu muú yi mejɔ́ egɔ́ ji meno ne akaá mekomejɔ́ Eɔ́wɔ́ chanchá. ²⁵Ábɔ́ ági ji depɔ́ré Jisɔ́s ne agbaré deti metɔ́ emá, agarege depɔ́ etiré mbó chanchá. Yémbɔ́ abo akaá le unó bi Jɔ́n abo agaré ndere awyage bɔ́ manaá

Eɔ́wɔ́. ²⁶Ndere áchwɔ́ né melo Efesɔ́s, agarege bɔ́ Jus depɔ́ etirena gbɔ́jéné né echa mmyemenene. Akwila ne Prisila awuúge unó bi Apolos agarege, áse ji áfé né gepú bwɔ́ ne agaré ji depɔ́ré Eɔ́wɔ́ nana chájéné.

²⁷Ebélégé Apolos afere nnó ji ajye né melo Akaya. Ne echomele bɔ́ Jisɔ́s apoó ji ásá ηwe achye ji mbaá bɔ́ Jisɔ́s né melo Akaya nnó Apolos akwonege ewu, ebwɔ́ áse ji chájéné. Ne akwónégé efé, apoó bɔ́ bi Eɔ́wɔ́ aléré ebwɔ́ gal-gál ákamé ne Jisɔ́s dɔ́ abi Eɔ́wɔ́ apoó nnó áfye matɔ́ ne Jisɔ́s. ²⁸Abɔ́ anyé mbeé ne bɔ́ Jus né depɔ́ré Jisɔ́s gbɔ́gɔ́ ne apwɔ́ wye ebwɔ́ ndere alerege ebwɔ́ chájéné né ηwe Eɔ́wɔ́ nnó Jisɔ́s alu Muú yi Eɔ́wɔ́ akweré ji elá gefwa.

Pɔ́l agaré abya Jisɔ́s né melo Efesɔ́s

19 Né gébé eyige Apolos abɔ́ álu né melo Kɔ́rent, Pɔ́l abo akene né malo ayi alu né gebage mewaá Esya. Akwonege melo Efesɔ́s, agé bɔ́ bi fɔ́ abi áfye matɔ́ ne Jisɔ́s, ²ne agii ebwɔ́ aké, “Mendoó Ukpea echwɔ́ me enyú mmye gébégé dekame ne Jisɔ́s?” Ebwɔ́ áshuú meko áké, “Ese delu danwu nnó Mendoó Ukpea elu.”

³Ne Pɔ́l ama gií ebwɔ́ aké, “Ndé gefɔ́ge manaá Eɔ́wɔ́ ami áwyaá enyú?” Ne ebwɔ́ aké, “Áwyaá le ese ami Jɔ́n.”

⁴Ájɔ́gé mbó, Pɔ́l alo ye mangaré ebwɔ́ aké, “Jɔ́n abɔ́ awyaá bɔ́ manaá Eɔ́wɔ́ manlere nnó ebwɔ́ álya gabo. Ne ji abɔ́ agaré bɔ́ Isreli nnó muú fɔ́ achwɔ́ nye ji meso ne ebwɔ́ abo mamfyé matɔ́ ne ji. Muú yimbo, ákuú ji Jisɔ́s.”

⁵Ebwɔ́ áwúgembɔ́, ákame mekomejɔ́ yina ne áwyaá bwɔ́ manaá Eɔ́wɔ́ né mabo Atá Jisɔ́s. ⁶Ewyage, Pɔ́l anéré ebwɔ́ amu makpo ne Mendoó Ukpea echwɔ́ ebwɔ́ mmye ne álo manjɔ́ ufwɔ́ mejɔ́, ama ágaregé mekomejɔ́ ayi ebwɔ́ awuú ne Eɔ́wɔ́. ⁷Bɔ́ bina ako alu genóge makpo áfyanéapeá.

⁸ Ne Pól abelé né Efesós né amfaá aléé, akene né echa mmyemenene yendégébé, agarege ebwó mekomejóó Èsòwò ayi alá pó ne efò metáó mampye ebwó akaá ndere gefwage Èsòwò gelu. ⁹ Yémbò b́wó bifó áshyá mekomejóó yina ne áló man-jóó depó debodebò né mbe ushu b́wó né meti Jisós. Ne Pól ase b́wó abi ákame áfé né gepúge ñwe eyigé Tiranós awya, alerege ebwó mekomejóó Èsòwò yendé bif. ¹⁰ Apye wyembo né anjmé apea ne b́wó ako né gebagé mewaa Èsya, b́wó Jus ne b́wó Grek áwuú mekomejóó Ata Èsòwò.

B́wó bi fò ámeé mmye ne Pól mamféré aló nchye

¹¹ Ndere Pól abo alu lerege mbo, Èsòwò achye ji uto mampye ufélékpá ebi b́wó ábó álú dangé. ¹² Ye uno bi ji abo afye né mmye, upyé b́wó mameé átoóge. B́wó ákelege mandeé utaó jif ne b́wó afyáfon áfé áneré b́wó mameé mmye ne ápye ebwó atóó. Ne aló nchye nto atanegé abifó mmye.

¹³ B́wó Jus fò abó álú efeé abi akene malómalo áférege aló nchye ayi achyege b́wó efwyale. Ebwó amuame mankuú mabo Ata Jisós ne apye aló nchye átané b́wó mmye. Muú b́wó ajóóge ne meló nchye aké, “Ngarege wò nnó òtané né mabo Jisós ami Pól akuú.” ¹⁴ Ne b́wó akeneama abi abó ápye depó ti, elé baá Skeva ayi alu etukpe ampye upé Èsòwò b́wó Jus.

¹⁵ Ebwó ajóóge mbo ne meló nchye ashú ebwó meko gébé gefó aké, “Me nkaáge Jisós, mma nkaáge Pól ne enyú delu ndé b́wó?”

¹⁶ Mende ayi awya meló nchye akwile téné, ase ebwó ne matulé, apwó ebwó ne agya ebwó mandeé mmye, ábó átané gejóógene ne upa mmye.

¹⁷ B́wó Efesós, ne b́wó Jus ako ne b́wó Grek abi alu efeé áwúgé abya yina efó ekwó ebwó matóó. Ne b́wó áló manchyege onogé d́wó né mabo Áta Jisós. ¹⁸ Ne ge-

jamégé b́wó bi áfyéé matóó ne Jisós áchwó shu ekwu, ágaré depó etiré ebwó ábó ápyéé. ¹⁹ B́wó bifó abi ábó ápyé mabu maka amu áchwó ne b́wó ñwe maka, aló uka ne b́wó ñkpáganeré ásó gbóóónó. Unó bina uko, ne unó bi fò aferege ukáge beé meno ñka genóge usaá uba upea meso efya. ²⁰ Ne mekomejóó Èsòwò awene ajye mbe nkane gejamégé b́wó ákamege yendégébé.

Efwyale etane né melo Efesós

²¹ Depó tiré na depyegé, Pól afere né metóó wúú mankoó né melo Masedonia ne melo Akaya manjye né Jerosale. Ne ama jóó aké, “Nkwónégé Jerosale, mbo manjye gé nto melo Rom.” ²² Ne ató Timóti ne Erastus nnó ábó mbe né gebagé mewaa Masedonia ebwó álú b́wó apea abi apoóge ji ne Pól jimbo alu belege mboó ndó né gebagé mewaa Èsya.

²³ Wye né gébé eyigémbò, efwyale echwó d́wó né melo Efesós getúge b́wó bi akwólege meti Jisós. ²⁴ Muú ete fò abó alú efeé ayi ákuú ji Demetrós. Ji akwyege unó bi úlú eké gepúgé meló uka ayi ákuú Atemis. Utaó bina upye ji ne b́wó ete bifó ágéne gejamégé nsa. ²⁵ Né gébé géfó akuú ate b́wó ete ne b́wó utaó abi gefóge utaó ebwó gelu gema aké, “Enyú kaáge nnó esé deñeá mbo gefwa gétúgé utaó bina. ²⁶ Enyú ako déwuú ne dege geno eyigé Pól menya kwó yimbo apye fa melo Efesós ne gebagé mewaa Èsya geko. Akene malómalo ajóóge aké aló uka abi ákwýége ne amu, ápó ye aló uka chá chá. Ne apye gejamégé b́wó akwóre matóó. ²⁷ Ne ngé nnó apye nye gesége ese gekwé ne apye nye ntó nnó gepúgé meló uka Atemis gebége sé ne enogé. Mbóge epyege mbo, ebyennó mekpó unáó ebe nye ne gekpékpége melo uka yina ayi b́wó Èsya ne mme meko ánoóge.”

²⁸ B́wó bimbo awugé geno eyige Demetrós ajóó, matóó achóó ebwó mmu ne aló mankalé aké, “Atemis ayi b́wó

Efesós alu gekpékpégé melo uka.”²⁹ Ne melo meko ewugé makalé yina, ekwé tametame. Echwó cho melu ema, bọ́ ́gbaré Gayós ne Aristakós ande bi Pól átané ne ebwó né melo Masedonia, ája áfé ne ebwó né echa ucheme melo.³⁰ Pól abó alu manjye jọ́ mejọ́ ne bọ́ bimbọ́, yémbọ́ bọ́ Jisós ágbé ji.³¹ Ákpakpa melo abifọ́ abi alu ajeé Pól álo ntó ji meko nnó ekagé asá ushu né echa ewémbọ́.³² Bọ́ bimbọ́ ákálege wye tametame. Abi ákálege egbé ewú ebwó ne abifọ́ ákálege ewu bwó egbe, gejamégé bọ́ ákaá fọ́ genó eyi gepye ebwó áchomé efeé wó.³³ Bọ́ bi fọ́ ágége nkane bọ́ Jus átené Aleksanda mbe, áferé nnó ji ne alu ne mechọ́ ewé. Ne Aleksanda afu ebwó nnó ebwó ákwéné mejọ́ ne ji ashya game jíí.³⁴ Ne ebwó ákaáge nnó ji alu muú Jus, ebwó ako ákálé meko ama aké, “Atemis ayi bọ́ Efesós alu gekpékpégé melo uka.” Ne ákálege wyembo né nchwáneke epeá.³⁵ Ewyagé muú ayi asáme depóré melo, apye bọ́ bimbọ́ ákwéné mejọ́ ne ajọ́ ne ebwó aké, “Enyú bọ́ Efesós, yéndémuú ákaá nnó melo Efesós ne ebelé gepúgé gekpékpégé Artemis ne ema bélé ntaá meló uka wúú, enine né-tané mfaánebuú nékwéné mme.³⁶ Te enyú dekaá nnó muú fọ́ akaágé shya mechọ́ ewéna, kwenege nyamé, ekágé depye genó gefó gejchogenjcho.³⁷ Enyú dechwó ne bọ́ bina fa, abi alá jó genó gefó né matoó aló uka esé wó, ye mejọ́ mebomebo mbaá megyeé meló uka esé ájọ́ wó.³⁸ Mbógé Demetrós ne bọ́ bíí abó mechó́ ne bọ́ bina, ákage kpa ewu áfé né eso né mbe ushu ámpané mpa nnó yéndé bọ́ ágaré mechó́ ewé ebwó ápyeé ne ate.³⁹ Ne mbógé mechó́ ewé chá elu ewé epwó ewé, elu galógaló nnó ebwó áchwó né bíí bi ákpakpa melo áchomege.⁴⁰ Njọge mbọ́ getúgé mfóó nnó bọ́ Rom ashulege nye esé ndo nnó déchwó ne efwyale né melo. Ne epyege

mbọ́, muú fọ́ ábeé nye ne meko ayi akerege.”⁴¹ Anérégé manjọ́ depọ́ ti, aké, yéndémuú atyá.

Pól ama jye né Masedonia ne Akaya (Gresse)

20 Efwyale ewémbọ́ ebyegé, ebelégé mboó ndo, Pól akuú bọ́ Jisós achye ebwó majye, atamé ebwó ne alyá afé né gebagé mewaá Masedonia.² Akene né geba eyigémbọ́ geko afyéé bọ́ Jisós eshye ne ájyé né gebagé mewaá Gresse.³ Akwónégé ewu, abelé amfaá aléé. Ne nkane abo alu mankpe ékpe ajye né gebagé mewaá Siriya, awu nnó bọ́ Jus ásó mala manwá ji. Efeé ne ajya mankeré meso, ne akoóge ne egbe Masedonia akéré meso.⁴ Ndere ajye bọ́ abi álu gelua ne ji ele Sopata maá Pyrhós ayi atané melo Beroa; Aristakós ne Sekundós abi átané melo Tessalonika ne Gayós ayi atané melo Debe, Timóti, Tikikós ne Tró-fimós abi átané gebagé mewaá Esya.⁵ Ebwó abógé mbe, ákwónégé né Truus ágíí esé. Ese dela né Filipi. Ne gébégé epaá bred ayi alá muale ekoógé,⁶ ese dekpé ékpe né Filipi mankwólé ebwó. Esé deke nnyinnyi né ndo eta. Débanégé ebwó né melo Truus, debelé efeé uwyaa kpogele.

Kwya kwya nekene Pól né Truus mange bọ́ Jisós

⁷ Bíí mbe né uwyaa ukwonege, ese ne echomele bọ́ Jisós déjwólé melu ema manye menyéé gejeé. Ndere Pól alu manjye dondo, aló mangaré mekomejọ́ Eschwó, ne ashíí garégé garégé kpaá te metọ́ utuú.⁸ Abó álwé gejamégé mawe né maá gepu né mfaá eyọ́j mbaá ayi esé debó déchome.⁹ Gesagé muú ayi akuú ji Yutikós abó ajwólé né maá menombí. Ndere Pól agarege mekomejọ́ Eschwó ajye mbe, maá yimbo aló mambelé gejya. Abelé kpaá aloó mfaá manjọ́ eyọ́j aléé akwé mme. Áké ájye bwe ji, agbo mé.

¹⁰ Pɔl akwólé ebwɔ́ ajye fyále gesagé muí yimbo mme ne aké ne abi atené, “Deligé sé, agbó wó, alu mebe!” ¹¹ Ne Pɔl akéré mfaá eyɔɔ anyéége menyéé gejeé, ama lo mangaré mekomejɔ́ Éswɔ́ kpaá te bií ujya ne ale ajye. ¹² Ewyagé ebwɔ́ ágbaré gesagé muí yimbo áfé ne ji mmu mebe ne matɔ́ bɔ́ ákwené.

**Pɔl atané melo Truus
afé né melo Miletus**

¹³ Esé ako abi dekene ne Pɔl, dejiye kpé ékpe, defé né melo Asos gétúgέ Pɔl abó agaré esé nnó debo mbe, ji akene mewaá mewaá abané esé ewu. ¹⁴ Ábánégé esé né Assɔs, ese dese ji dekpε ékpe defé né melo Mitylen. ¹⁵ Bií ujjagέ esé dema kpé ékpe deke nnyinni dekwóné kwók-wólé ne Kios ne dékene wye dejiye. Bií ujjagέ dékwóné né Samɔs. Bií ebi fɔ ujjagέ esé déke dekwóné Miletus. ¹⁶ Esé debó dékené mbo, dekoó Efesɔs koóge getúgέ Pɔl abo akelege nnó dejiye wáwá, déchóge sé gébé né Esya nnó ji akwóné Jerosale nsa nnó bií epaá Pentikos ukwone.

**Pɔl achye majyεé mbaá ákpakpa bɔ́
Echomele Jisɔs né Efesɔs**

¹⁷ Ndere dekwóné Miletus, Pɔl alo meko né Efesɔs nnó ágaré ákpakpa echomele bɔ́ Jisɔs nnó áchwɔ́ ábané ji efé. ¹⁸ Ebwɔ́ áchwage, alo manjɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Enyú dekaá nkane esé delu mé chóncho, lo né bií mbe ebi nkwane né mme Esya kpaá te fi. ¹⁹ Mbo mpye utɔ́ ba nkane maá defwe Éswɔ́ ne mpó fɔ́ ne nepa, nlu ne gejamégé manse né ame. Ngé ntó gekpékpégé efwyale ne gébé gefɔ́ nlu ne manse né ame gétúgέ gekpékpégé efwyale ewé bɔ́ Jus achyege me. ²⁰ Enyú dekaá nkane mbo ngarege enyu mekomejɔ́ Éswɔ́ ne nkene upú, upú nlerege enyú ne mbi fɔ́ geno eyige gekage póo enyú wó. ²¹ Wye meko wu ama ne mbó ngaré bɔ́ Jus ne bɔ́ Grek

nnó ábó manlyá gabo, akéré mbaá Éswɔ́ ne áfyε matɔ́ ne Ata Jisɔs Kras esé. ²² Ne nana njye né Jerosale nkane Mendoó Ukpea egaré me ne nkaá fɔ́ genó eyi gepye nye me ewu wó. ²³ Genó eyigé nkaá gelu nnó yendé melo ewé nkwnégé, Mendoó Ukpea egarege me nnó áchyege nye me efwyale ne áfyε nye me deno né Jerosale. ²⁴ Yémbɔ nse ye geme ya nnó nlu muí wó, nkelege le manéré utɔ́ ebi Ata Jisɔs afye me amu nnó ngaré abya melóméló nkane Éswɔ́ aléré bɔ́ galógáló nnó ebwɔ́ ápó.

²⁵ “Ne mbo nkene metɔ́ metɔ́ enyú ngarege nkane gefwage Éswɔ́ gelu, ne nkaá nnó enyú degené sé me. ²⁶ Gɔge me ngaré enyú nana nnó muí alagé meso, anogé né egbe ewé Éswɔ́, ji mbɔ́ ne akaá, me mpó wye. ²⁷ Mbo ngaré me enyú yendé genó eyigé Éswɔ́ akelege mampye ne mbi fɔ́ ye genó gema wó. ²⁸ Delagé meso. Bage geme nyú ne bɔ́ Éswɔ́ abi Mendoó Ukpea efye enyú né amu. Pεge ebwɔ́ wye nkane membamé magɔɔme ápele magɔɔme jíí, tege nnó Éswɔ́ akwɔ́ me gewugé echomelé bɔ́ Jisɔs ne manoó maá wuú nnó ábε bɔ́ bií. ²⁹ Njɔge mbo nendé nkaá nnó ntigé nye meso, ukwala utanege nye dafye uchwɔ́ báne enyú ne uchwage ulyágé fɔ́ magɔɔme yina. ³⁰ Ne bɔ́ fɔ́ átanenge nye ntó metɔ́ metɔ́ nyú nnó abwólé bɔ́ Jisɔs akwólé ebwɔ́. ³¹ Sége gébé détége nkane mbó nchyege yéndémuú majyεé né aɔmε aléé utuú ne ɔwɔmese ne manse.

³² “Ne náná ayi áfyεé enyú né amu Éswɔ́, nchyege enyú majyεé nnó dewuge le mekomejɔ́ wuú ayi álerege nkane ápye enyú debɔ́ nye eshye, ne debo nye ntó mejé ewé Éswɔ́ ábelé mbaá bɔ́ bií ako. Enyú dekaá nkane geɔwá ya gelu. ³³ Enyú dekaá nkane mbo nlu ne enyú, nnerege fɔ́ mwɔle né ɔka muú ye mandeé jíí. ³⁴ Mbo mpye utɔ́ ne amu ya ne ese ne bɔ́ ba degéne geno eyige dekelege. ³⁵ Unó uko ebi mbo mpye uléré nnó muú

abó mampye utóó ne amu jíí nnó apóó bóó bí alá pó ne eshye. Tege ntó nkane Ata Jisós abó ajóó nnó, ‘Méjé elu ne muú yi achyeye echye epwó muú yi agile nnó áchyegé jí chyeye.’”

³⁶Ne Pól anerege manjóó unó bí, ebwó ako ató mano mme, anemmye. ³⁷Ne ebwó ako aló manlí, átyaá jí ne átamé jí nnó aké pere! ³⁸Ebwó ábó ásomege dóó gétúgé Pól abó aké, Ebwó ámagé gé sé jí ne ebwó ájye tí jí ákwóné né mbaá ayi akpéne ékpe.

Pól afé né Jerosale

21 Esé ako ne Pól delyage ebwó, dekpé ékpe defé cho né Kós. Ne újyágé dekwóné Rudis, detanege efee de-
jye né Patara. ²Ne dekwóné efee, degé ékpe ewécha ewé ejye melo Fonisiya. Dekpé ewu deke nnyinnyi. ³Dékwónégé né melu ewé degéne melo Syaprós, delya ewu ne egbe ebwóbe, degya dejye né Siriya. Dékwónégé Tiya, ékpe etaré esé detané nende ge mbaá yi áférege metuú mbo. ⁴Détánégé dejye kéle bóó Jisós. Degégé ebwó, debelé ne ebwó né uwyaá kpogele. Mendoó Ukpea epye ebwó agaré Pól nnó ajyegé fó né Jerosale. ⁵Ndo eyi esé delu manjye ekwónégé, detane nnó dejye. Bóó Jisós ako chóncho ne andée bwó ne baá bwó, ájye tí esé ákoó melo ákwóné mbále nnyi. Ne detó mano mme efee denemmye. ⁶Esé detamé ate ne esé dejye kpe ékpe, ebwó akéré meso mmu.

⁷Délyágé melo Tiya, dekwóné melo Ptolémes ne dema táne né ékpe dejye tame bóó Jisós abi alu efee. Debelé ne ebwó dama. ⁸Bíí újyágé dejye dekpé ékpe defé né melo Kaisaria. Dékwónégé ewu, dekpé né gepúge Filip, debelé ne jí. Alu muú yi akene agarege mekomejóó Ešwá, ne alu ntó muú ama né gelúagé bóó utóó akénéama abi abó ajya né Jerosale. ⁹Ji abó áwya baá andée ani ne apó fó ne anó, álu bóó bí áwuú meko ayi atáne mbaá Ešwá ne ágarage.

¹⁰Ndere esé delú efee né gejamégé ndó, muú ekpavé Ešwá fó ayi akuú jí Agabos atané Judiya achwó. ¹¹Áchwógé agé esé, abó ekanda Pól awe uka ne amu jíí. Ne aké, “Mendoó Ukpea eké ge na ne bóó Jus apye nye ne mboó ekanda ewé né Jerosale ne afye nye jí né amu bóó abi alá pó bóó Jus.” ¹²Ne esé ako dewu-úge mbo, dekwó Pól mata nnó ajyegé né Jerosale. ¹³Pól ashuú esé meko ake, “Nde enyú delilí, defye me gepwa né metóó? Nkpome mé mmye manjye denó né Jerosale ye mangbo getúge Ata Jisós.”

¹⁴Te ndere esé delá káge kwore metóó wuú, delya yendé geno nnó Ata Ešwá apye ndere ejíí jí.

¹⁵Ne ebélegé mboó ndó, dénywéré unó sé dekwó defé né Jerosale. ¹⁶Ne bóó Jisós fó abi atané Kaisaria áfé ntó ne esé ne áse esé ábelé né gepúge Mnasen mbaá ayi ábele nnó dejwólege. Mende yina atané melo Syaprós ne abó áfyéé metóó ne Jisós gébége depore Jisós delo lo.

Pól ajye ge Jemsi

¹⁷Ndere esé dekwóne né Jerosale, bóó Jisós abi alu efee áse esé chánéné. ¹⁸Bíí ujyage esé ako ne Pól dejye gé Jemsi ne ákpakpa bóó echomele Jisós ako alu ntó efee. ¹⁹Ne Pól atámégé ebwó, aló mangaré unó gemagama ebi Ešwá abó apyé metóó metóó bóó abi alá pó bóó Jus gébége jí agarege ebwó mekomejóó Ešwá. ²⁰Ne ebwó áwuúge mbo, áfee Ešwá ne ákuú Pól aké, “Menjme, pé ge-
jame bóó Jus áfyéé matóó ne Jisós. Ne kaá nnó ebwó álu kpáne gechyé né mabe Mosis. ²¹Ebwó ama áwuú nnó okene ogarege bóó Jus abi álu né malo bóó abi alá pó bóó Jus nnó ásoógé sé baá bwó nso ne ye mankwólé gepoge bóó Jus ákwólégé. ²²Esé dekaá nnó bóó áwuú nye nnó ochwó fa, nana esé depye nnó? ²³Nte pye ndere esé dekelege mangaré wá. Ande fó ani alu fa abi anerege mampye

depo etire ebwɔ abɔ anyéméno mbaá Eɔwɔ. ²⁴ Chó ne ebwɔ enyú depye gepɛ mamféré efwyale ewe elu enyú mmye, ne chye unó uko ebi abɔ manchye né gepɛ eyigembo ne ákpalé ebwɔ makpo. Opyege mbo bɔɔ ako ágéne nye nnó wɔ mbɔɔ obelege mabé Mosis. Ne bɔɔ ákage nye nnó unó bi bɔɔ ajɔɔ getu jye úlú gebyɔ. ²⁵ Esé desá nwe detɔ mbaá bɔɔ Jisɔs abi alá pɔ bɔɔ Jus, nnó ábɔ fɔ manye menyɛé ayi ápyɛé upe wye wɔ, ne anyeégé manóɔ menya ne álya ntó man-áné tametame.”

²⁶ Ne Pɔl ase bɔɔ bimbo, bií újyage ebwɔ ájye lɔ depo etire mamféré efwyalé ewé elu ebwɔ mmye. Ne Pɔl akpe mmu echa upe Eɔwɔ mangaré bií ebi depo etiré na debye nye, ne yéndémuú bwɔ achyɛge nye unó upe bi mbaá Eɔwɔ.

Ápye Pɔl né echa upe Eɔwɔ

²⁷ Gepe eyigémbo gebélege ndɔ eke-neama, ne bií ebi ndɔ eyimbo echwɔ bye, bɔɔ Jus fɔ abi átané gebagé mewaá Eɔya áge Pɔl né echa upe Eɔwɔ. Ánnyi gejaméégé bɔɔ matɔɔ ne ápye ji. ²⁸ Ákalege áké, “Bɔɔ Isrɛli chwóge depoó ese, depye mende yina. Ge mende yi akéne yendé mbaá ágarege bɔɔ nnó ábyágé melo esé, ne mabé Mosis ne echa upe Eɔwɔ ewéna. Ne nana akpe ne bɔɔ Grek né echa upe Eɔwɔ, nkane apyembo afye deba né melu ukpea ewe.” ²⁹ Ebwɔ ájoge mbo gétúgɛ abɔ ágénɛ Pɔl akene ne Trofimɔs ayi atane Efɛsɔs né metɔɔ melo, ne áffrege nnó Pɔl akpe ne ji né echa upe Eɔwɔ.

³⁰ Ndere ebwɔ ákálé mbo, melo meko ekwé tametame, bɔɔ ako ábɔ áchwɔ chome mbaá ama. Ágbaré Pɔl, ája ji átané né echa upe. Nderé ebwɔ ábɔ atane, bɔɔ ala ténéténe ágbé manombi. ³¹ Ne bɔɔ bina álɔ mantule Pɔl ne ákélege manwá ji. Menɔ muú bɔɔ bee Rom awuúge nnó melo Jerosale meko elu né efwyale, ³² ala mbo ase bɔɔ bee ne ákpakpa bwɔ,

áломé áchwɔ kpe metɔɔ metɔɔ gejaméégé bɔɔ bimbo. Bɔɔ bina ágégé ndere ebwɔ áchwɔ, álya mantule Pɔl. ³³ Ne muú kpaá yimbo achwɔ gbaré Pɔl aké, “Áwé ji bɔ mkpɔkové apeá ne agií bɔɔ bimbo gefɔɔgɛ muú ayi Pɔl alu ne genó eyige ji apyé.” ³⁴ Agige mbo, bɔɔ álɔ manwyale, abi ápáne ewé, abifɔ ápáne ewechá. Ápyé muú kpaá bɔɔ bee yimbo akwé tametame ye tógésé genó eyi gepye akaá wɔ, ne ajɔɔ ne bɔɔ bií nnó áse Pɔl ájye né dachi bɔɔ bee. ³⁵ Ndere ájye ákwónégé melu ewé akwɔme mfaá gepú, bɔɔ bee abwe ji gétúgɛ bɔɔ bimbo áchwɔ ne ncha. ³⁶ Ebwɔ ako ákwólege Pɔl meso ákálege nnó áwá ji.

Pɔl anmené geme jíí

³⁷ Ndere áchwɔ kpe ne Pɔl né dachi bɔɔ bee, Pɔl agií menɔ muú bɔɔ bee. “Nnó okaáge chye me gébé njɔɔ genó fɔ ne wɔ?” Mende yimbo awuúge Pɔl ajoge Grek agií aké, “Mbo ne okaáge Grek?” ³⁸ “Mmye eké ɔpɔ fɔ muú Ijip ayi abɔ anmé umye fa gébé gefɔ ne apye bɔɔ dele ani abi áwáne bɔɔ ákwólé ji né mashwɔne?”

³⁹ Ne Pɔl ashúú ji meko aké, “Nlu muú Jus ne ntane melo Tasɔs né gebagé mewaá Silisya. Ne Tasɔs apɔ fɔ melo nsélé. Nte nkwo wɔ mata, chye me eké gébé njɔɔ mejɔɔ ne bɔɔ bina.”

⁴⁰ Menɔ muú yimbo achyégé ji gébé, Pɔl atene melu ewé ákwóme ajye mfaá gepú afu amu nnó bɔɔ ákwéné mejɔɔ. Ákwenege, Pɔl ajɔɔ ne bɔɔ bimbo né meko Hibru aké,

22 “Ante ba ne anme ba, wuúge nkane nkélege manmené mmye ya.” ² Ebwɔ áwuúgɛ nkane ji ajɔɔ né mekómejɔɔ Hibru, ákpe kwéne mejɔɔ. Ne alɔ ye manjɔɔ ne ebwɔ aké,

³ “Nlu muú Jus, ábyé me né Tasɔs né gebagé mewaá Silisya, ne nwé fa né melo Jerosale. Gamalya ne aléré me nwe, aléré me nnó mbélé mabé ukwéne ante sé

chájéné, ne mbó nkpa gechyé né de-
pore Ɛsɔwɔ wye nkane enyú delu mbo fi.
4 Mbó nkelege manchɔ geɲwágé bɔ́ bɔ́ bi
ákwlélgé meti Jisɔs. Mpyene ebwɔ́ andée
ne ande mfyɛ denɔ. 5 Ɛtukpe ampye upe
Ɛsɔwɔ ne uhome ákpakpa melɔ meko
ákáge garé nnó mechɔ́ ewé menjɔge mbo
na elu wáwálé. Ebwɔ́ ambɔ́ áchye me
ɲwe nnó nɲyɛge nchye mbaá bɔ́ Jus abi
alu né Damaskɔs nnó mpyé bɔ́ bi ák-
wolege meti Jisɔs, nwé ebwɔ́ ne nch-
wɔ́ ne ebwɔ́ né Jerosale nnó achye ebwɔ́
efwyale.

**Pɔl agaré geno eyi gepye
ne ji áfyéé metɔ́ ne Jisɔs**

6 “Ndere nɲyɛ, gebégé nchwɔ́ kwɔne
Damaskɔs genógé metɔ́ ɲwɔmese,
ténéténé yimbo gekpékpégé geɲgbɔ́
getané mfaánebuú geshwané gegya me
mme. 7 Ɛpyegé mbo nkwé mme ne nwuú
meko muú fɔ́ akuú aké, ‘Sɔl, Sɔl ndé
ɔkelege manií me mbwe?’ 8 Ne ngíí nké,
‘Wɔ́ waá Ata?’ Ashuú me meko aké,
‘Élé me Jisɔs muú Nasaret ayi ɔkelege
manií ji mbwe’. 9 Bɔ́ bi abɔ́ ákene ne
me ágé geɲgbɔ́ eyigembo ne áwuú meko
muú yi ajɔge ne me wɔ́. 10 Ne mma gíí
nké, ‘Ata nana mpye nnó?’ Ashuú me
meko aké, ‘Kwile ka, chó né Damaskɔs.
Ɔkwónégé ewú ágarege nɲyɛ wɔ́ unó uko
ebi Ɛsɔwɔ ábelé nnó ɔpye.’ 11 Ndere
nkwile ka ngéné sé mbaá getúge geɲgbɔ́
eyigembo gekpené me áme. Ne bɔ́
bi abɔ́ akene ne me ágbaré me ebwɔ́
dekwóné Damaskɔs.

12 “Mende fɔ́ abɔ́ alu né melɔ ewémbo
ákamege Ananya, anóge Ɛsɔwɔ dɔ́ ne
abelege mabé Mosis ne bɔ́ Jus ako
efeé áfɛge ji. 13 Achwɔ́ gé me atene me
neɲkuné mmye aké, ‘Meɲmé wa Sɔl, lɔ
mangéne’. Wye né gébé eyigembo nɔ
mangéne mbaá ne ngé ji. 14 Ne ajɔ́ ne
me aké, ‘Ɛsɔwɔ ayi ukwéne ante sé ajya
wɔ́ nnó ɔkaá genó eyige Ɛsɔwɔ akelege
ɔpye. Ne apyé nnó ɔgé muú utɔ́ wuú

ayi wáwálé ne ɔwuú meko wuú. 15 Wɔ́
ɔgarege nyé bɔ́ ako nkane ji alu, ɔma
ɔgarege ebwɔ́ unó bi ɔwuú ne ɔgené.
16 Ne nkane elúmbɔ, ɔgili nde nana.
Kwile ka, áwyaá wɔ́ manaá Ɛsɔwɔ, ne ku-
úge Ata Jisɔs nnó ashwóné gabo wye’.

**Pɔl agaré nkane Jisɔs atɔme
ji mbaá bɔ́ bi álá pɔ́ Jus**

17 “Nkerégé né Jerosale nɲyɛ kpe né
echa upe Ɛsɔwɔ ne ndere nnenemmye,
ngé ame gejya. 18 Ngé Jisɔs ne ajɔ́ ne
me aké, ‘Kwile lyaá Jerosale wáwá nende
bɔ́ abi alu fa áwuú nɲyɛ fɔ́ mekomejɔ́
ayi ɔchwɔ́ garé getú ya’. 19 Nshuú ji meko
nké, ‘Ata ebwɔ́ ákaá chájéné nkane mbɔ́
nkéne né macha mmyemenene, mpyéne
bɔ́ bi áfyéé matɔ́ ne wɔ́, ntulege.
20 Ndere ábɔ́ áwáne Stefan ayi apye bɔ́
nnó ákaá wɔ́ agarege bɔ́ depɔ́ tyé, mbo
nlu wye nkamege né bɔ́ bi áwáne ji, ne
mbame mandeé bwɔ́.’ 21 Ne Jisɔs ajɔ́ ne
me aké, ‘Kwile chó, ntɔme nɲyɛ wɔ́ tete né
malɔ bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus.’”

22 Ndere bɔ́ bimbo áwuú nkane Pɔl
ajɔ́ genó eyigé na, mekomejɔ́ yina ata-
nege ji meno, ebwɔ́ álɔ mando delúlú
aké, “Wáge mende yina, akwane fɔ́
mambe fa mme wɔ́.” 23 Ndere ajɔ́ mbo,
ákalege mbo, áfú bɔ́ nku bwɔ́ ne áchwéle
mpúpú atya mfaá. 24 Menɔ́ muú bɔ́ bee
yimbo agége mbo, agaré bɔ́ bií nnó áse
Pɔl akpe né dachi bwɔ́. Ajyegé aké at-
ulé Pɔl, agaré geno eyige bɔ́ Jus ákalege
ji ula. 25 Ne áwe ji. Ndere áchwɔ́ túlé ji,
Pɔl agíí muú kpaá ama ayi abɔ́ atene efeé
ake, “Nno ebé ese ekamé nnó átulé muú
ayi áchye ji melu nnó ábé muú Rom, ayi
álá ápa mpa wuú wɔ́?”

26 Muú kpaá bɔ́ bee yimbo ajye bane
menɔ́ muú bwɔ́ ne ake ne ji. “Se gébé nnó
ekage ɔkpaá mechɔ́, mende yina alu muú
Rom. Mende yina alu muú ayi áchye ji
melu nnó ábé muú Rom.”

27 Muú kpaá bwɔ́ yimbo awúgé achwɔ́
gíí Pɔl aké, “Wáwálé nnó ɔlu muú yi

achye ji uto nno ábé muú Rom?” Pól akame aké, “Éh.”

²⁸Ne ama jóɔ ne Pól aké, “Ncho ñka dɔɔ ne nlu mbo muú Rom.” Pól ashuú ji meko aké, “Nlu muú Rom ayi áchyeé ji uto nnó ábé muú Rom, te gébégé ábyené me.”

²⁹Bɔɔ bee abi abó álú mantulé Pól nnó agarege genó eyigé ji apyé, áwugé mbo aja mmye meso. Ne efó ekwó ntó menɔ muú bwó yimbo metɔɔ gétúgé áb áwéle Pól ne bo mkpokové ayi Pól alu muú Rom.

³⁰Yémbɔ menɔ muú bwó yimbo alu kelege mankaá genó eyigé Pól apye ne bɔɔ Jus akálege ji ula, ne bíí újyágé aferé Pól bo mkpokové né amu ne akuú anɔɔ baá ne ákpakpa melɔ ako nnó áchomé. Áchómégé áchwó ne Pól né mbe ushu bwó.

Pól atené mbe ushu ákpakpa melɔ

23 Pól atené mbe ushu echomele melɔ, ape bɔɔ domeé ne aké, “Áñmé ba nlu mé né mbe ushu Éɔwɔ yendégébé kpaá te fi, ne metɔɔ wa echyegé me efwyale né genó gefó.” ²Ne Ananya ayi alu etukpe ampye upe Éɔwɔ agaré bɔɔ bi átené kwókwólé ne Pól nnó ádo ji gekwékweé meno. ³Pól aké, “Éɔwɔ ado nye wɔ ntó gekwékweé. Wɔ ɔlu eké ekwɔ gepú ewé áwogé ne mbómé. Wɔ ɔjwɔle efeé nnó ɔpa mpa wa nkane ebé elu ne ɔma kwé ebé nkane ɔké ádo me gekwékweé.”

⁴Bɔɔ bi atené kwókwólé ne Pól agíí ji aké, “Mbo ne ɔshye etukpe ampye upe Éɔwɔ?”

⁵Ne Pól ashuú ebwó meko aké, “Áñmé ba, nkaá fó nnó alu etukpe ampye upe Éɔwɔ wó. Nende nkaá nnó ñwe Éɔwɔ aké, ‘Ekagé muú ashye muú kpaá melɔ.’”

⁶Pól aké agene nnó gentoge bɔɔ abifó álú bɔɔ Sadusi ne abifó álú bɔɔ Farasi ákale aké, “Áñmé ba nlu muú Farasi ne ante ba álú bɔɔ Farasi. Ula bi nkpené

unɔɔ mpa elé gétúgé nkame ne mbélé uméé nnó bɔɔ bi ágbó ákwilege nye né negbo.” ⁷Pól ajogé mbo, bɔɔ Sadusi ne abi Farasi álɔ manwamé ne ate, ne echomele ewémbo ekaré malu apea. ⁸Ebwó áwámege mbo getúge bɔɔ Sadusi aké muú agbogé akwilege sé né negbo ne ákamé fó nnó ekiénné Éɔwɔ elu wó ye genó fɔ nkane Mendoó gepó. Yémbɔ bɔɔ Farasi ákame nnó unó bi uko úlú. ⁹Ne mawámé ama ja dɔɔ. Ne anleré mabé Éɔwɔ abi álú geluáge bɔɔ Farasi ákwile ka ájoge ne eshye aké, “Ésé dege fó gyé ayi mende yina apye wó. Ndɔfɔ ekiénné Éɔwɔ ye elé mendoó ne ejɔɔ ne ji wáwálé.”

¹⁰Gébégé mawáme yimbo aláa lé umyeumye, muú kpaá bɔɔ bee afɔɔ nnó ágyale nye Pól ubauba, ne agaré bɔɔ bee nnó áféré Pól efeé ákéré ne ji mmu dachi bɔɔ bee.

¹¹Bíí bimbo ne utuú Jisɔs achwɔ tene nenkuné mmye Pól ne ajɔɔ ne ji aké, “Gbaré metɔɔ wye, ndere ɔgarege nkane nlu né Jerosale mbɔntó ne ɔgarege nye bɔɔ né Rom.”

Bɔɔ fɔ ásɔ mala manwá Pól

¹²Bíí ujjágé bɔɔ Jus fó ásɔ mala ne ácho mmye nnó ebwó anyeé ne ányú genó gefó kpaá te áwáne Pól. ¹³Ne bɔɔ bi áchɔɔ mmye ápwó usaá upea. ¹⁴Ne ájye gé anɔɔ baá bi apye upe Éɔwɔ ne ákpakpa melɔ aké, “Ésé decho mmye nnó denyeé, denyú genó gefó kpaá te esé déwáne Pól. ¹⁵Nkane elúmbɔ, enyu ákpakpa melɔ toge meko mbaá menɔ muú bɔɔ bee nnó ató Pól depye eké dékelege mamape mecho Pól chájéné ne esé dékpomé mmye manwá ji gemege nnó akwóné fa.”

¹⁶Ne maá mende ayi meñme Pól yi mendée awú genó eyi ebwó abo ásɔ mala mampye, ajye garé Pól né dachi bɔɔ bee. ¹⁷Ne Pól akuú muú kpaá bɔɔ bee ama aké, “Se nte mamane yi ɔjye mbaá

menɔ muú enyú, awya geno fɔ mangaré ji.”¹⁸ Ajyegé ne ji ewu aké, “Pɔl muú denɔ aké nchwɔ́ ne nte mamane yina eta wye, awya genóge fɔ mangaré wɔ́.”¹⁹ Menɔ muú yimbo ase nte manmané yimbo átené babá, agíí ji ake, “Ndé mecho ɔkelege mangaré me?”

²⁰ Ashuú ji meko aké, “Bɔ́ Jus fɔ ájɔ́ ɔ́bélé nnó geyá ebwɔ́ ágaré wɔ́ ɔ́ma chwɔ́ ne Pɔl né echomelé melo, ebwɔ́ akélege mampye eké ámage pé mecho Pɔl chánéné.”²¹ Yémbɔ ebwɔ́ áchwɔ́ge, ɔkamege nende bɔ́ ɔ́pwo usaá upea abi ábíí né meti, ágile manwá Pɔl. Ebwɔ́ ácho mmye nnó anyeé ne anyú genóge fɔ kpaá te áwáne Pɔl. Ne nana ebwɔ́ ágile manwú genó eyige tanege wɔ́ meno.”

²² Ne menɔ muú yimbo aké ne maá yimbo, “Chó ne ekage ɔpye muú fɔ akaá nnó ɔ́garé me mecho ewé.”

Átɔ́ Pɔl mbaá Felis ayi gɔmena

²³ Éwyagé menɔ muú bɔ́ bee yimbo akuú bɔ́ apea abi akwɔ́lege ji né dekpakpaá, aké ne ebwɔ́, “Jyage usaá bɔ́ bee ufya abi ákene ne uka ne usaá bɔ́ bee uléé meso efya abi ákwɔ́me mfaá ujujá ne jyage ntó usaá bɔ́ bee ufya abi álú ne makɔ. Gárege ebwɔ́ ákpome mmye áse Pɔl ájyé né Kaisaria né kálánká eneneama ne utuú bi.”²⁴ Segé ujujá ebifɔ nnó Pɔl aké akene ákwɔ́mé mfaá. Tige ji ake pere akwɔ́né né ushu Felis ayi gomena.”²⁵ Ajɔ́gé mbo, ása ntó ɔ́we aké,

²⁶ “Me Klodyos Lysia ne nsame ɔ́we yina mbaá Ata Felis ayi gɔmena. Ntamé wɔ́.”²⁷ Bɔ́ Jus ábɔ́ apyé mende yina ne ákelege manwá ji. Nwuúgé nnó alu muú yi áchyeé ji melu nnó ábé muú Rom, me mfé ewu ne bɔ́ bee ba ne mferé ji né amu ebwɔ́.”²⁸ Te mbo nkelege mankaá gyé ayi ebwɔ́ aké mende yina apye, nse ji defé mbe ushu ákpakpa melo bɔ́.”²⁹ Ágigé ji, nge fɔ nnó apye genó eyige ábɔ́ manwá ji wɔ́ ye mankpe denɔ. Ebwɔ́ ábɔ́ anyeé lé mbeé né mabé bɔ́.”³⁰ Éwyagé muú

fɔ achwɔ́ garé me nnó bɔ́ Jus ása mala manwá mende yina. Ne ntó ji ténéténé eta wye. Ngaré ntó bɔ́ bi áké ji apye gyé nnó áchwɔ́ garé wɔ́ genó eyige ji apye. Bé peré.”

³¹ Ne bɔ́ bee bimbo ápye wye nkane menɔ muú bɔ́ agaré ebwɔ́. Áse Pɔl né utuú bimbo, áke kpaá ákwɔ́né Antipatris.”³² Bífí ujjagé bɔ́ bee abi ákene ne uka ákéré né dachi bɔ́ ne abi awya ujuja áse Pɔl áfé ne ji.”³³ Ebwɔ́ ákwɔ́négé Kaisaria, áchye gɔmena ɔ́we yimbo ne áfye Pɔl né amu jíí.”³⁴ Akuúge ɔ́we yimbo, agíí Pɔl aké, “Ɔtané ndé geba?” Pɔl ashuú ji meko aké, “Ntané gebagé mewaa Silisya.”³⁵ Gɔmena awuúge mbo, aké ne ji, “Gɔ́ bɔ́ bi aké ɔ́pye gyé áchwɔ́ ne nwuú mpa wye.” Ne ajɔ́ aké ájyé bélé ji né echa ewé Mfwa Herɔd abɔ́ atené ne aké bɔ́ bee ábamé ji.

Felis ape mecho Pɔl

24 Ndo eta ekoógé, Ananya ayi etukpe ampye upe Eɔ́wɔ́ ne ákpakpa bífɔ áchwɔ́ né Kaisaria ne Tetulɔ́s muú yi akaáge mabé bɔ́ Rom.”² Ákúgé Pɔl akpe mmu, ne Tetulɔ́s alɔ́ mangaré gyé yi Pɔl apyé aké,

“Ata Felis ɔ́pye bɔ́ esé ábɔ́ neso né gejamégé gébé gétúgé ɔ́gbaré ebwɔ́ chánéné. Ne gejamégé unó bi wɔ́ ɔ́kwɔ́ré, wɔ́ ɔ́pye melo ese enené.”³ Ne esé dese mecho ewé ne metɔ́ megómégɔ́ ne bɔ́ áfege yendé mbaá gébé geko.”⁴ Nkélégé fɔ́ mancho wɔ́ gébé yémbɔ nnene wɔ́ mmye nnó ɔ́wuú mechɔ́ ewé me nkelege manjɔ́.”⁵ Esé degé nnó mende yina alu muú efwyale, akene malɔ́malɔ́ apye bɔ́ Jus ako áadorege makpo ne ate. Alu ntó menɔ mbe né mbaá bɔ́ bi ákuú ebwɔ́ nnó ekwɔ́ Nasaren.

⁶ “Ábɔ́ akelege ntó mamfye deba né echa upe Eɔ́wɔ́ ne depylene ji [Esé debɔ́ delu mampa mpa wuú nkane ebé sé elu,”⁷ yémbɔ Lysia menɔ muú bɔ́ bee achwɔ́ fɔ́ ji né amu sé,”⁸ ne aké dechwɔ́

depa mpa Pɔl né mbe ushu wye.] Ɖgigé mende yina, ɔwuú nye unó uko ebi esé deɔge mbo nnó apye.”⁹ Tetulus ajɔgé mbo, bɔ́ Jus ako abo álú efeé ákame nnó elú wáwálé.

**Pɔl aɣméné mmye jíí
né mbe ushu Felis**

¹⁰ Ne gɔmena yimbo afu Pɔl ebwo nnó ajɔ́, Pɔl alɔ ye manɔ́ aké, “Nkaá nnó ɔpa mé mpa né melo ewé ne gejamé gé aɣmé, ne metɔ́ egɔ́ me manmené mmye ya né mbe ushu wye. ¹¹ Mbo gé ɔgigé, ɔwuú nye nnó ndo elu dangbeé efyaneepa eyi mbo njye né Jerosale manogé Esɔwo. ¹² Ne bɔ́ Jus agé ye me nyeé gé mbeé ne muú fɔ né echa upe Esɔwo wó, ne ágé ye me mpyege bɔ́ Jus adorege makpo ne ate né macha mmyemenene ye né melu fɔ né melo wó. ¹³ Ebwɔ́ ák-agé lere fɔ nnó genó eyige ebwɔ́ áké mpye gelú wáwálé. ¹⁴ Ne nkamé genó gema eyige ebwɔ́ áké, ‘Nnoge Esɔwo ayi ukwene ante sé né meti ewé ebwɔ́ áké élómé fɔ. Yémbɔ nkamé lé unó uko ebi mabé Mosis ajɔ́ ne ebi bɔ́ ekpavé Esɔwo ásámé.’ ¹⁵ Ne nwyá uméé wye nkane ebwɔ́ ntó awya nnó Esɔwo apye nye yéndemuú akwile né negbo ye apye gal-gál, ye apye gabo. ¹⁶ Ne nmuame yéndégébé nnó metɔ́ wa ébé pópó né mbe ushu Esɔwo ne mbe ushu akwaá ¹⁷ Ebéle mé dɔ́ ayi mbo nla jye né Jerosale wó ne mfé nana ne nka mampoó bɔ́ Jus ne mampye ntó upe mbaá Esɔwo. ¹⁸ Gé genó eyi gepye me njye né echa upe Esɔwo mbo ne ebwɔ́ ágené me wye. Mbó nnerege mampye upe bimbo nnó nsh-wóné mmye ya, gejamé gé bɔ́ abó ápó ne me, ne ye efwyale etane wó. Ne bɔ́ bi abo ágené me élé bɔ́ Jus abi átané né gebagé mewaá Esya. ¹⁹ Mbo gé ebwɔ́ ábó ágé nnó mpye gye, mbo áchwɔ́ gáre né mbe ushu wye. ²⁰ Elá pɔ mbo wó, bɔ́ bina ágaré gye ayi ebwɔ́ ágené gébé gé ákpakpa melo ápelé mechɔ wa. ²¹ Esé ne

ebwɔ́ debó debɔ efwyale wye né genó gema. Elé genó eyi mbo njɔ́ né metɔ́ metɔ́ ebwɔ́ nké, ‘Mbó mpa ne enyú fina gétú gé mfyé metɔ́ nnó muú agbogé akwilege nye né negbo.’”

²² Felis awuú gé mbo, depɔ etire na deko, ndere akaá mé meti ewé Jisɔs cháɣéné, agbé mechɔ ewémbɔ aké, “Lysia menɔ muú bɔ́ bee achwogé ne nsɔ mpa yina.” ²³ Ne agaré muú kpaá bɔ́ bee ama nnó ábámé Pɔl yémbɔ álya ji ábé shushu ne alyage ntó ajéé bíí áchwɔ́ áchyege ji unó bi uli ji. Achwɔ́ gébé ne mpa Pɔl né aɣmé afea.

²⁴ Ébelegé Felis ne mendée wuú Drusila áchwɔ́ gé Pɔl. Mendée wuú abó alu muú Jus. Ebwɔ́ ákuú ji ne álɔ manwú ndere ji agárege ebwɔ́ nkane muú akage fye metɔ́ ne Kras Jisɔs. ²⁵ Ne agaré nkane muú akage be cho ne nkane muú abó mangbaré mmye ji né bíí mpa Esɔwo ebi uchwɔ́ nye. Felis awuú ge mbo, efɔ́ ekwɔ́ ji metɔ́ aké, “Cho kpé, ngegé gébé mmage kuú nye wa.” ²⁶ Ajɔ́ mbo, aferege nnó Pɔl achyege nye ji ɣka. Né getú eyina akuú Pɔl yéndégébé ado abya ne ji.

²⁷ Epye wyembo kpaá aɣmé afea ákoó. Gébé gé áchye Poshɔs Festos geluógé Felis, Felis alya Pɔl né denɔ élé akelege mampye matɔ́ agɔ́ bɔ́ Jus.

**Pɔl aké áteé mechɔ
wuú ejye mbaá mfwa Rom**

25 Ndo ekoóge eleé eyi Festos aselé gefwa né gebagé mewaá Judiya, atané né Kaisaria afé né Jerosale. ² Ne anɔ́ baá bi apye upe Esɔwo ne ákpakpa melo áchwɔ́ ne mechɔ Pɔl né mbe ushu wuú, ákwɔ́ ji mata nnó, ³ apye ebwɔ́ genó eyigé na ndere ebwɔ́ ákelege, atɔ́ Pɔl achwɔ́ né Jerosale. Ebwɔ́ ábó asɔ́ mala nnó ájwolege meti, Pɔl achwogé ebwɔ́ áwá. ⁴ Festos ashuú ebwɔ́ meko aké, “Pɔl alu mmu denɔ né Kaisaria ne ela gachye nkéré ewu. ⁵ Mbo gé apye gye,

garege anó bọ nyú akwólé me deyye né Kaisaria ne akpa mechó ewémbọ achwó mbe ushu wa.”

⁶Ne Festos ama belé né Jerosale genógé ndó eneé ejyegé ne efya ne akéré né Kaisaria, bíí uyyagé ajwólé né echa eso ne ató nnó achwó ne Pól. ⁷Áchwó ne Pól, bọ Jus abi abó átané Jerosale áno ji mme ne álo mama ji ukpékpé depọ mmye ayi alá kágé lere nnó genó eyigé ebwó ajọ gelu wáwálé. ⁸Ne Pól anmene mmye ji aké, “Mpyé ye gyeé f́ né mabé bọ Jus wó, ye efwyale nchyé né echa upe Esowo wó, ne mpye f́ gyeé mbaá mfwa Rom wó.”

⁹Yémbọ Festos akelege mampye mató agọ bọ Jus, nkaáwú ne agí Pól aké, “Pó ojyé né Jerosale ápa mpa wye né mbe ushu wuú?”

¹⁰Ne Pól ashuú ji meko aké, “Ntené fa né echa eso mfwa Rom ne gé mbaá ayi ábọ mampa mechọ wa na. Wọ ọkaá chánéné nnó mpye bọ Jus gyeé f́ wó. ¹¹Mbọgé nkwe ébé ewé ábọ manwá me, mfó f́ negbo ne mbọgé depọ deko etiré ebwó ájọ ne me depọ wáwálé, ọkágé gbaré me ọchye ebwó. Nnene wọ mmye nnó ọteé mechọ wa ejye mbaá mfwa Rom.”

¹²Ne Festos awuúge mbọ, ajye ọjọ ne bọ majye bíí, ewyagé ajọ ne Pól aké, “Te mbaá wọ ọké até mechọ wye mbaá mfwa Rom, ewu ne ojye.”

Pól atené mbe ushu mfwa Agripa ne Benise

¹³Ebélégé mfwa Agripa ne Benise áfé né Kaisaria mantamé Festos. ¹⁴Ábélégé eféé dọ bíí f́ Festos achwọ ne mechọ Pól né mbe ushu mfwa yimbo aké, “Mende f́ alu fa ayi Felis alyá né deno gebégé ajye. ¹⁵Ne njyégé né Jerosale, anó baá bí ápye upe Esowo ne ákpakpa bọ Jus ágaré me depọ etiré ebwó aké Pól apye. Ne ebwó áké me nsó mpa nnó mende yina

akwé ébé. ¹⁶Ne ngaré ebwó nnó gepógé bọ Rom gepọ f́ nnó ájọ nnó muú akwé ébé, ayi ji ne bọ mpa bíí alá tene unó mpa ne anmené mmye jíí né depọ deko etire aké ji apye wó. ¹⁷Ebwó áchwógé fa áchọ sé gébé wó, bíí uyyagé njye jwóle né echa eso, nké áchwó ne mende yina. ¹⁸Bọ mawamé bíí ákwilegé ka, ajọ ye nnó akwé ébé f́ nkane mbọ mferé wó. ¹⁹Ebwó abọ anyeé le mbeé ne gefó eyigé ebwó ánogé Esowo ne ama anyeé mbéé gétúgé muú f́ ayi ákuú Jisós, agbo me yémbọ Pól alu ọjoge nnó alu mebe. ²⁰Ndere nlá kágé se geno eyigé mpye, ngíí Pól nnó ajye né Jerosale ápa mechọ wúu ewu. ²¹Yémbọ Pól aké elome lé nnó ályá ji né deno kpaá te mfwa Rom apáne mpa wuú. Ne agaré aké ábamé ji kpaá te agene meti mantọ ji mbaá mfwa Rom.” ²²Ne Agripa awuúge mbọ aké, “Me ntó nkelege manwu né menó mende yimbo.” Ne Festos aké ne ji, “Geya ọwuú nye”

²³Bíí uyyagé mfwa Agripa ne Benise áchwó ne gejamégé bọ áno ge ebwó dọ ne mabeé, ebwó ákpe ájwólé né echa eso. Ne anó bọ bee ne anó bọ abi alu melo. Ne Festos agaré áchwó ne Pól, ²⁴ajọ aké, “Mfwa Agripa ne bọ ako abi alu fa, gege mende yi bọ Jus ako áchwó, ábánege me yendégébé ákpeage me nnó akwané sé membe mebe wó. Ábọ ápye né Jerosale, ne ápye ntó fa né Kaisaria. ²⁵Yémbọ nge f́ genó eyige ji apyeé eyige ji abó mangbó wó. Ne te ji mbọ aké áteé mechọ ewé ejye mbaá mfwa Rom, nkamé nnó ntene ji ajyé ewu. ²⁶Yémbọ mpó ne genó eyigé nsame nye ntó mbaá mfwa yimbo gétúgé mende yina. Nkaáwú ne nchwó ne ji né mbe ushu enyú, titi né ushu mfwa Agripa nnó, enyú ntó dejọ mechọ ewé ne nkaá genó eyigé nsame. ²⁷Me ngé nnó eló f́ ntó nnó átọ muú deno mbaá mfwa ayi nlá garé gyeé ayi ji apye wó.”

**Pól aḡmene mmye jii
né mbe ushu mfwa Agripa**

26 Agripa awuúge ne akuú Pól aké, “Nana elé gébé jye manjó mejjó nnó oshya wa okame meko bwó.” Ne Pól afu amu aló manjó aḡmenenege mmye jii aké,

²“Ata Agripa, ngé nnó nwyá éfwó mantené né mbe ushu wye fina maḡmené mmye ya né depó etiré bój Jus ámalé me mmye ³Njogé mbo, gétúgé nkaá nnó okaáge gepoge bój Jus cháḡéné ne unó bi ébwó anyéé mbeé ne ate. Mbo ne nkwo wá mata nnó ose gébé owuú genó eyigé nkelege manjó.

⁴“Bój Jus ako ákaá nkane geḡwá ya gelu te démbáné getúge nwené né mpu bwó ne né Jerosale ntó. ⁵Ébwó ákaá me te gachí gefoge muú ayi mbo nlu. Mbogé ébwó ábó ágárege wáwálé, mbo ájóó nnó nlu muú né uchome Farasi ayi akwólege mabe cheré chere ne anóge Ésowa mpwó bój ese ako. ⁶Ne nkpe mbo unóó mpa fi getúge nneré metóó né unó bi Ésowa abó anyémeno ne ukwene ante ese. ⁷Ge wye menomenyéé ewé matoó ese áfyanéápeá ajwóle ágile ndere ébwó ánógé Ésowa utuú ne ḡwómese. Ata elé getúge nneré metóó ne nkpeéne mbo unóó mpa ne bój Jus bina.” ⁸Gó me ngíí enyú ako nnó, “Ulannó enyú deféré nnó epó kókoge nnó Ésowa apye bój akwile né negbo?”

⁹“Me Pól gébé gefó mbo ntené ne eshye nnó mpye ndere eji me metóó maníí mabo Jisós ayi Nasaret. ¹⁰Na ne mbo mpyé né Jerosale. Anóó baá bi ápye upe Ésowa ábo áchye me ébwónye ne mfyé gejamé gé bój Ésowa deno. Ne yendégébé eyigé ajogé nnó áwáne ébwó nkamege ntó. ¹¹Yendégébé nchyege ébwó éfwyale né macha mmyemenene ese mako, mpye nnó ébwó áshya Jisós kpekpe, áféré matóó ne Ji. Nchye anywóné me mmu kpaá te nkwo ne mal mme bój bicha maníí ébwó mbwe ewu.

**Pól agaré nkane ji akwóré
metóó wuú, akwólé Jisós**

¹²“Ébelegé, mfé ntó né melo Damaskós ne bó ḡwe abi alere nnó uto ba utané mbaá anóó baá bi ápye upe Ésowa. ¹³Ata, ndere njye ne metóó ḡwómese, nge gekpékpé gé geḡbo eyi gégéne gepwo ḡméré getané né mfaánebuú, gechwó gene gegya me mme ne bój abi abó akéne ne me. ¹⁴Ese ako dékwe mme, ne nwú meko muú fó ajóó né mejjó Hibru aké, ‘Sól, Sól ulannó okélege maníí me mbwé? Ochyége geme jye éfwyale manténe ukoló ne me. Ochyége geme jye nkane menya ayi aselé metaá adorege.’ ¹⁵Ne ngíí nké, ‘Wó waá Ata?’ Ashuú me meko aké, ‘Elé me Jisós muú wá okélege maníí ji mbwe. ¹⁶Kwile ka. Nkwó wá ushu neḡmé nnó mpye wá obe muú utóó wa, ogarege nye bój unó bi oḡené fina ne unó bi fó ébi nlerege nye wá né meso gébé. ¹⁷Mféré gé nye wá né amu bój Jus ne mféré gé nye wá ntó né amu bój abi alá pó bój Jus, ne ntóme le wá eta bój bimbó. ¹⁸Ojyegé ewú, néné ébwó ame, ne oféré gé ébwó né gemua, opye ébwó áchwó né geḡgbó. Éwéna etené nnó oferege nye ébwó né amú danchómeló, ochwó ne ébwó né égbé Ésowa nnó áfyéé matóó ne me ne Ésowa ajige nye nte gabo ébwó, ne ábó nye melu né geluage bój Ésowa abi ji ajyá.’

Pól agaré utóó bíí mbaá Agripa

¹⁹“Ata Agripa nkane elúmbó, nshyá fó meko ayi atane mfaánebuú wó. ²⁰Nló né Damaskós ngaré mekomejóó wuú ne nle nchwó fa né Jerosale. Nfé ntó yendé mbaá né maló bój Jus ne ayi alá pó bój Jus. Mbó ne ngarege yéndémuú nnó ákwóre metóó alyáá gabo wuú, ákére mbaá Ésowa ne ápyege unó bi ulere nnó ébwó ákwóre geḡwá bwó. ²¹Gé genó eyi gepyé bój Jus ápyéné me né mmu echa upe Ésowa ákelege manwá mbo. ²²Yémbó

Ɛsɔwɔ apó me yendégébé kpaá te fi. Ne ntene ngarege mekomejɔɔ ayi áfyé me né ebwɔ mbaá bɔɔ ne ubyanƙwɔ bɔ. Ngarege le unó bi bɔɔ ekpávé Ɛsɔwɔ ne Mosis ábɔ ájɔɔ te gachí nnó upye nye. ²³ Ɛbwɔ ábɔ ájɔɔ nnó, “Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa abɔ mangbó ne ábé muú mbe yi akwile né negbo ne apye bɔɔ Jus ne abi alá pɔ bɔɔ Jus ágé geɲgbɔ.”

Afwa melo ápyame manwú depɔ etiré dekene ne Jisós

²⁴ Ndere Pɔl alu áɲménege geme jíí, Festos aweé ji aké, “Pɔl ɔméé gebwɔ. Unó bi ɔgíí dɔɔ upye wɔ ɔle méé gebwɔ?” ²⁵ Ne Pɔl ashuú ji meko aké, “Ata me mmée fɔ gebwɔ, nɲogé le unó bi úlú wáwálé. ²⁶ Wáwálé alu nnó mfwa Agripa akaá depɔ ti deko, nkaáwune nɲogé mbo nlá pɔ ne Ɛfɔ metɔɔ, nende depɔ tire na depyé fɔ bibíí wɔ. ²⁷ Mfwa Agripa, pɔ ɔkamé ntó depɔ eti bɔɔ ekpávé Ɛsɔwɔ ásámé? Me kaá nnó mfwa akamé.” ²⁸ Ɛwyage mfwa Agripa agíí Pɔl aké, “Wɔ ɔferé nnó ɔkage pye me wye tenétené nnó mbé menƙwɔle Kras?”

²⁹ Ne Pɔl ashuú ji meko aké, “Ye ebé le nana, ye meso gébé, nnenemmye mbaá Ɛsɔwɔ nnó wɔ ne bɔɔ ako abi awuú mbo me fi nnó debé éké me, yémbo epɔfɔ nnó enyú deƙpe denɔ nkane me nkpené.”

³⁰ Pɔl ajɔgé mbo, mfwa Agripa, gɔmena Festos, Benise ne bɔɔ bifɔ ákwilé ka. ³¹ Ne ndere ebwɔ ájyé dafye, ájɔge ne ate aké, “Mende yina apyé fɔ genó eyigé abɔ mangbó wɔ ye denɔ manƙpe wɔ.” ³² Mfwa Agripa ajɔɔ ne Festos aké, “Mbɔgé mende yina ábé danjye ne mecho ewé mbaá mfwa Rom, mbɔ delyaa ji.”

Bɔɔ bee áfé ne Pɔl né Rom

27 Nkane ákame nnó deɲye, Ɛféé ne deɲye ƙpe esogeka, ewé ejyé melo Itali. Ágbaré Pɔl ne bɔɔ denɔ abifɔ áchye muú kpaá bɔɔ bee ayi ákuú ji Julyɔs. Ji alu né geluage bɔɔ bee abi mfwa kpa bɔɔ Rom. ² Ne esé ako deƙpe esogeka ewé étané melo Adramatim éjye malu yi makpé átárege né gebagé mewaá Ɛsya [Aristakos ayi atané melo Tessalonika né gebagé mewaá Masedonia, alu ntó ne esé.] ³ Bíí uɲyágé esé deƙwoné né Sidɔn. Julyɔs alɔɔ melu ne Pɔl te alya ji nnó ajye gé ajeé bíí nnó áchye ji genó eyigé gelíí ji. ⁴ Détánégé Sidɔn delo manjye, ne gétúgé mbyo atané esé mbe, degya defé egbe Syapros melo ewé nnyi nendɔ Ɛwu mme mbaá ayi mbyo alá pɔ dɔɔ. ⁵ Esé déchyágé ebéé mega ewé élú toitoi ne Silisya ne ewe fɔ ewé élú toitoi ne Pamfilya, Ɛféé ne déchwɔ kwóne né Mira né gebagé mewaá Lysha. ⁶ Muú kpaá bɔɔ bee yimbo age esogeka ewécha ewé étané né melo Aleksandra ejye melo Itali, Ɛféé ne afye esé mmu.

⁷ Esé deke perepere né gejamégé ndo, degé Ɛfwyale ne délé kwóne melo Snedus. Ndere mbyo alá kamé nnó esé déjye mbe wɔ, deƙwɔré defé égbé ewé *Kret melo ewé nnyi nendɔ ewú mme, dekoó nechye né Salmɔne. ⁸ Dekene deɲye mapeá mapeá, melo ewé nnyi nendɔ ewú ne mme démye kpaá déƙwoné nechye eniné ákuú nnó nechye népere, kwókwólé ne melo Lasiya. ††

⁹ Esé debɔ decho mé gejamégé ndo ne bíí kpaá ebi ápyé gepe mashwoné ubée ubi úkoó mé. ‡‡Ne Pɔl achye gejamégé bɔɔ majyéé abi alú mmu esogeka aké, ¹⁰ “Aɲmé ba, ngé nnó mbɔgé detogé ešhye deɲyégé gejamé unó unóme

††27:8 Elú wáwálé nnó: Nana gé gébé eyige afofo achwɔ dɔɔ na.

‡‡27:9 Elú wáwálé nnó: Bii kpaá bina né bo ɲwe bifo ása nnó elé bíí bi ályage menyéé ƙpéƙpé.

nye chóncho ne esogeka ne bọ́ ńgbóo nye ntó.”¹¹ Yé éle Pól ajọ́ depọ́ tí, muú kpáá bọ́ bee afyẹ yéé mekpọ wọ́, akwólé le mekoyi menjamé ne mbọ́ esogeka ájwọ́ge.¹² Tẹ ndere nechye eniné mbọ nela nepọ́ nechye nelọ́ nelọ́ eniné bọ́ ájwọ́lege gébégé gefwene, gejamégé bọ́ akélege nnó esé deyye mbe kpáá te dekwonege nechye eniné ákuú nnó Fonis né melo Kret. Fonis alu mbaá ayi ebeé mega ekaré ufafa upea.

Mbyo nnyi akpa ésojeka

¹³ Ewyagé mbyo atané nteé ebeé mega alọ manchwọ́ ne bọ́ bí álú né esogeka áferége nnó efwọ́ ekwólé ebwọ́. Ne ebwọ́ áferé dąngmáa ésojeka afyé mmu esogeka. Ápyegembo, álọ manjye mapea Kret melo ewé nnyi ne ńwọ́ ewú né mme.¹⁴ Ewyá yé wọ́, mbyo nnyi atané achwọ́ esé mmye né egbe ebwọ́nye, mbaá ayi ńmésé etanege né Kret.¹⁵ Mbyo nnyi yimbo achwọ́ ado esogeka ayi ńjamé alá kágé bwólé mekpọ esogeka nnó ejye mewaá. Ebwọ́ akpe lyaá nnó mbyo akpa éwú.¹⁶ Ndere deyye dekwó maá melo fọ́ ayi nnyi nennọ́ jí mme, melo ewémbo ákuú nnó Koda. Ne ndere dekoge maá melo yimbo unọ́ bí úlú wye ugbe mbyo nnyi nnó áchwọ́gé ne eshye. Ne esé demye deja ékpée ewé áshíí né ula esogeka defye mmu.¹⁷ Ápyege mbọ́, ábané ékpée ne esogeka áwe ne manyíí nnó ekagé ékpée egypte ne esé debọ́ efọ́ nnó esogeka eshulege nye efé kwókwólé ne Lybia ne efáage nye né manchwé usọ́ ayi átanege né ebeé mega. Eféé ne ebwọ́ anyaa ndeé nnó mbyo akpe mmu ákpá esogeka.¹⁸ Ndere mbyo nnyi alú kóoge ne eshye, ne bíí újyágé ebwọ́ áférege matuú ayi álú mmu esogeka áfómege nnyi nnó ewu efuú.¹⁹ Bíí bimbo ukoóge ne dóndo, bọ́ bí ájáme esogeka ákpa unọ́ bí ápye utọ́ né esogeka áfumé nnyi.²⁰ Ne esé déla wyémbo né gejamégé ndọ́ yéé ńmésé, yéé ambe dege wọ́ ne mbyo nnyi akpane

ésojeka ejye egbe ewé ne ewé. Ndere mbyo nnyi apyembo, mane magyále esé ne déferé nnó dechwọ́ degbó.

²¹ Nkaáwú ne efọ́ epyé bọ́ álaá mesa né gejamégé ndọ́. Ewyagé Pól akwilé ka aké ne ebwọ́, “Áńmésé ba, mbọ́ge enyú debọ́ dewú majyéé ma ne esé dela né Kret, mbọ́ ékpée ne gejamégé unọ́ uchọ́ mbọ́ wọ́.²² Ne me nnene enyú mmye nnó dégbáre matọ́. Yé muú ayi agbo nye apọ́ wyéé esogeka ewú ewú ne éńóme nye.²³ Njoge mbọ́ getúge Éswọ́ ayi abọ́ me ne Éswọ́ yi me nnóge ne atóme ekiénné wuú ne utuú ebi njuú. Echwọ́gé etené me nekuné mmye,²⁴ eké ne me, ‘Pól ńwọ́gé fọ́. Ọtanege nye mbe ushu mfwa Rom. Né ulọ́ melu Éswọ́, yé muú nyú ama ayi agboó nye apọ́.’²⁵ Ndere ekiénné ewémbo echwọ́ ne mekomejọ́ yina, nkamé ne Éswọ́. Ngarege enyú nnó dégbáre matọ́ dépélé, Éswọ́ apye nkane jí ajọ́.²⁶ Pól ama jọ́ aké, Mbyo ákpane nye esogeka atéé né gebage mewaá eyige nnyi nennọ́ mme.”

²⁷ Ne ndọ́ ekwónégé efya ne eni, mbyo nnyi akpá esogeka echyá ebeé mega. Ebeé ewémbo ákuú nnó Adraya. Metọ́ utúu ékwónégé ńjamé esogeka áferége nnó esé delú kwókwólé ne mapea mewaá.²⁸ Ne ebwọ́ ábọ́ menyíí áshíí né genọ́ gefọ́ eyi genọ́, áńme mmu nnyi nnó ámésé ndere nnyi négomé. Ámegé ágé nnó nelu usáá bọ́ ratogé ukéné. Ewyagé ama meé ne ágé nnó nnyi néla nana usáá bọ́ ratogé uní meso efya.²⁹ Ngarege ebwọ́ áfọ́ nnó mbyo nnyi atene nye esogeka efé edo né mataá ayi alú mmu nnyi, eféé ne áferé bọ́ dąngmáa esogeka aníí áńmésé né mmu nnyi nnó esogeka etené. Ápyege mbọ́, áshyáge nnó bíí ujyá wáwá.³⁰ Elé ńjamé esogeka akélege mambó ájye, eféé ne ápwyaá ékpée ashulé né nnyi ne áma aké, ebwọ́ ájye ńma genọ́ fọ́ né mbe esogeka.³¹ Pól akaá ne ajọ́ ne bọ́ bee ne muú kpáá bwọ́ aké, “Mbọ́ge ńjamé esogeka átanégé, ebyennó muú ayi ápóme

nye apó.”³² Pól ajógé mbo, efeé ne bós bee ajye sóre manyií ayi áwélé ékpée wyé. Ásórégé manyií yimbo, álya ékpée nnó ejyé.

³³ Wye ndere bií uchwó jyaá, Pól ane bós ako mmye nnó ánye menyeé, ajógé aké, “Ndo ele mbo efya ne enií fi eyi degile nnó mbyo nnyi yina abye nye, ne ye genó denyé wó.”³⁴ Ne nnene enyú mmye nnó denyéé eké genó nnó débó eshye, ekage degbó. Ye muú yi mekpo emye nye ji apó.”³⁵ Ajógé mbo abó nto bréd, atamé Èsowo, agya geba ala manyéé né mbe ushú ebwó ako.³⁶ Ne ebwó ako agbaré mataó, abó nto bréd ányéé.³⁷ Mpa bós ako abi álu mmu ékpée ewena, álu usaa ufya ne uleé meso nekuú ne ama (276).³⁸ Yéndemuú anyé agbeé, ebwó ákpa menyeé yi álaá né mmu esogeka ágbé né nnyi nnó esogeka efuú.

Ngbannyi apye esogeka egyalé

³⁹ Bií ujjágé, ebwó ákaá fí geba eyígé ebwó álu wó yémbo ágé nechye né nnyi eni nelú gesó gesó. Efeé ne ebwó amuamé mampye esogeka ejye né mbále nechye eniné mbo.⁴⁰ Ne ebwó ásóre manyií ayi abó áshii ne uno ebi áñmaá esogeka, ásóre ntó manyií yi áwélé bó nsóm abi áñwólege mekpo esogeka ákwe né nnyi, ama te ndée eyi elú mbe ékpée mfa. Mbyo nnyi akpage ese efeé né delo manjye mapeá mewaá.⁴¹ Ndere esogeka ejye, edo né nchwéné usó eni nelú nteé nnyi ne mekpo esogeka ejye kpe né gesó efeé ne esogeka ekwamé. Ndere elu efeé mgbannyi adóo esogeka ewémbo kpaá te egyalé.

⁴² Ne bós bee bimbo ákélege manwá bós deno ako nnó ekágé ebwó áwó akwó mewaá ne ábó.⁴³ Yémbo muú kpaá bwó abó akelege nnó ekage átá Pól ne agbé ebwó. Ne aké yéndemuú ayi akage wó nnyi, abó mbe awó áchya.⁴⁴ Ne bós abi fí abi ála káge wó ágbaré uba esogeka awó ákwólége ebwó. Wyembo ne yén-

demuú ápyéé ne akwóné mapea mewaá chánjéné.

Genó eyi gepyé Pól né melo Malta

28 Ndere esé dekwone melo ewe nnyi nenoó ewu mme, ápye esé dekaá nnó akuú ewú Malta.² Bós bi álu né mbále nnyi ágégé esé, meshwe apye ebwó ne áse esé chánjéné. Ebwó áséné mewe nnó esé déwyagé gétúgé man-aá abó akwené ne gefwene gelú.³ Deweé etiré mbo descógé deko, Pól anyweré mechyé deweé afyé mewe ne gelugé mewe gépye gétóo getané né deweé etiré mbo géchwó nó ji né ebwó génii wye.⁴ Bós melo ewé ágégé nkane gétóo yimbo genií Pól né ebwó, álo manmené ne ate áké, “Mende yina negbo nekoó ji ame né esogeka ne gabo wuú akámé nnó ji ábé mebe wó.”⁵ Ne Pól anyigé ebwó wuú gétóo yimbo gétané gékwé mmu mewe eyi gelá pyeé ji genó wó.⁶ Bós bina apéle nnó Pól amuále nye, akwe mme agbó. Ebwó ágégé nnó ye genó eyi gepyé Pól gepó, akwóré mejóó meno áké, “Mende yina alu mbo elé meló.”

⁷ Mfwa Publos ayi ágbare melo ewé, awya dachi ne makóó jíí alú kwókwólé ne melo. Ágégé esé ase esé chánchá ne debelé ndo eleé né dachi wuú.⁸ Ndere delu efeé, Pól awú nnó nte Publos améé gefwene ne efogékó. Akwilé ajye gé ji ne anere ji ebwó mmye, anemmye mbaá Èsowo ne mende yimbo átoó.⁹ Bós awúgé nnó Pól apye mende yimbo átoó, bós mamée áchwó mbaá Pól ne apye ebwó átoóge.¹⁰ Ne bós bimbo ánogé esé dóó. Áchyé esé gejamégé unó ne gébége esé déwúlege, ama chyé esé unó ebi upóge esé né neke eniné mbo.

Pól atané Malta afé Rom

¹¹ Ne amfaá aléé ákoógé, esé debye dekke esogeka ewé etané meló Aleksan-

dra ákuú éwú nnó “aló uka ufa. Esogeka ewémbó ebó elú né melu ewé nnyi nenó éwú mme, egilé nnó genóme gejá. ¹²Ne esé dékwónégé né nechye né Sirakós eféé ne débelé wyé ndó élé. ¹³Délyágé eféé, dekwóné nechye ne Regum, débelé wyé ndó ama. Bíí újyagé mbyo atané esé meso nteé nnyi ne éké ékwónége ndó epea, dechwó né Putoli. ^{§§14}Eféé esé degé bó Jisós fó abi ánené esé mmye nnó débelé ne ebwó uwyáá uma. Ájógé mbo, esé dekamé, debelé ne délé jye né Rom. ¹⁵Ndere deyjé, bó Jisós abi alú né Rom awúgé nnó dechwó, áchwóó gí esé. Débané abifó né ntoné gesegé Apíus, débané ntó abifó né melu ewé aŋkéé ábélege mmu áchyege manka. Gébégé Pól agené ebwó afeé Esówo ne metóó wuú ntó ékwené. ¹⁶Ne esé dékwónégé né Rom, ályá Pól nnó ajyé bélé mbaá ayi ji akélege, áchye muú bee nnó ábámé ji.

Pól akpe denó né Rom

¹⁷Ebélegé ndó élé, Pól akuú ákpákpá bó Jus. Áchwógé aké ne ebwó, “Áŋmé ba, nlu fá nkane muú denó; Ápye me né Jerosale áfye né amú bó Rom ayi nlá mpyé mechó fó mebo wó ewé áwane me. ¹⁸Bó Rom ágígé me gejamégé bó nkwe, ágé nnó nkwe fó ébé wó nkaáwú ne ábó akélege manlyá me njyé gétúgé nlá mpyé mechó fó mebo ewé áwane me wó. ¹⁹Yémbó bó Jus áshya nnó aferge me, eféé ne njyéé ne mpa wa nnó mfwa Rom ápá, yémbó epófó nnó nchwó maáma bó ba mechó mmye. ²⁰Gé ula bi nkuú enyú nnó esé déjwólé déjóó mechó ewé. Manyí ayi áwélé me na élé gétúgé muú yi esé bó Isreli dégile.”

²¹Bó bímbo áshuú ji meko áké, “Esé degé ye bó ŋwé abi átané Judiya, yé meko mebomebo ayi akpane getugé jye

ne gabo ayi ɔpye wó. ²²Yémbó esé dekelege manwú eta wyé. Genó gema eyigé esé dékaá gelu nnó yéndé mbaá ayi bó ájwólégé, ájoge gabo gétúgé echomele ewé wó ólú wyéé.”

²³Ájógé mbo, ákwyé bíí ebi átúge ne Pól. Bíí bímbo úkwónégé, gejamégé bó áchwó áchomé né gepúge Pól ne álo mangaré ebwó mekomejóó Esówo né dondo kpaá te nkware. Agarege ebwó nkane gefwage Esówo gélu. Amuame mampye ebwó nnó ákwóré gepoge bwó áfye matóó ne Jisós nkane ájoge né ŋwe Mosis ne abi bó ekpávé Esówo. ²⁴Áwúgé mbo, abifó ákamé ne abifó ákamé fó mekomejóó wuú wó, ²⁵ne álo manye mbeé ebwó ebwó. Gébégé ebwó áchwó jyé, Pól ama jóó meko yímbo aké, “Mendoó Ukpea épye gecháchá genó mangaré wáwálé mbaá ukwéne ante nyú ndere Asaya muú ekpávé Esówo nnó asá nnó, ²⁶‘Chó garé bó bímbo nnó dewúu nye lé wú ne dekáge ula, depelé nyé lé péle ne dégéné. ²⁷Élúmbó gétúgé bó bina áŋeá matóó dóó. Ebwó ágbé ntó matu bwó ne áma mále ame. Ápyembo nnó ebwó ágegé sé mbaá ne áwugé sé. Mbogé ebwó ákeregé meso etá Esówo, apye nyé ebwó átoó.” ²⁸Ne Pól anere manjóó aké, “Enyú debó mankaá nnó abya melóméló yina alerege nkane Esówo aferege bóó né efwyale gabo. Abya melóméló yina ajye nana mbaá bóó abi alá pó bóó Jus ne áwú nyé ji.” ²⁹[Pól ajógé mbo, bóó Jus álo mantané dafyé, mbeé akwé ebwó ebwó.]

³⁰Né aŋmé ápea ayi Pól abelé né gepú eyigé ji achyege ŋka, asele yéndémuú ayi achwó gé ji. ³¹Pól álú wyé eféé agarege bóó nkane gefwage Esówo gélu ne alerege bóó depó etiré Ata Jisós Kras, ajoge depó gbógónó ayi alá pó ne efó

¶28:11 Elú wáwálé nnó: Aló uka ufa bímbo élé aló uka bóó Rom. Ebwó ákámege Kasto ne Pólós.

§§28:13 Elú wáwálé nnó: Putoli alu ntó menó nechye né gebagé mewáá eyigembo.

metɔ́ ne ye muú ayi achyé ji efwyale
apó.

*Ŋwe ayi Pɔl ásamé mbaá
echomele bɔ́ Kras né*

Rom

Pɔl atamege echomele bɔ́ Kras né Rom

1 Me Pɔl, maá defwe Jisɔs Kras, ne nsáme Ŋwe yina. Eɔwɔ ajya me nnó mbe ngbá Jisɔs ne achyɛ́ me utɔ́ nnó ngaregɛ abya melómélɔ́ wuú. ²Elé abya melómélɔ́ yina ne Eɔwɔ anyɛ́ nya meno te gachií gébégé ji apyɛ́ bɔ́ ekpávé bíí ásamé né mmu Ŋwe wuú. ³Abya melómélɔ́ yina átome ne Maá wuú, ji alu mpyáne mfwa Devid. Ábyé ji ndere mek-waá. ⁴Mendoó Ukpea aleré ne utó nnó Ji alú Maá Eɔwɔ gébégé apyɛ́ ji akwilé né negbo. Ji yimbo élé Jisɔs Kras. ⁵Ne gétú ji, Eɔwɔ aleré me galógálɔ́, ne apye nnó me mbe ngbá Kras ngaregɛ bɔ́ né malɔ mme mako nnó áfyɛ́égé metɔ́ ne ji ne áwúgɛ ne ji, ⁶chóncho ne enyú abi Eɔwɔ akuú nnó décho mmye ne Jisɔs Kras. ⁷Getú eyigémbo ne nsáme Ŋwe yina eta nyú ako abi délu né Rom, enyú abi Eɔwɔ ágboó ne enyú dɔ́ ne akuú enyú nnó débe bɔ́ bíí. Nnenemmye nnó Nte sé Eɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álerégé enyú galógálɔ́, ne ápye enyú débe né nesɔ.

Pɔl atamege Eɔwɔ gétúgɛ bɔ́ Eɔwɔ abi álú né Rom

⁸Me mbɔ́ kpe mbe, ntame Eɔwɔ wa gétúgɛ enyú ako né genó eyigé Jisɔs Kras apyɛ́ eta sé, né gétúgɛ bɔ́ ágaré abya metɔ́ ewé enyú défyɛ́ ne Eɔwɔ. Abya yimbo ake akwɔné malɔ mme mako. ⁹Eɔwɔ muú me mpyɛ́ utɔ́ bíí ne metɔ́ wa meko, mmye ké mangaré gɛ abya melómélɔ́ Maá wuú, alu nte sé wa nnó me mfyɛ́ enyú né mmyemenene ya yéndégébé mpwaaá fɔ́. ¹⁰Nnenemmye nnó Eɔwɔ apye me mkpe nge meti nana

manchwɔ́ gɛ enyú, mbɔ́gɛ nnó mbɔ́ ne ji akelege. ¹¹Me nshyagɛ manchwɔ́ nge enyú nnó mpye enyú débo echyɛ ewé Mendoó Ukpea echyɛ́gɛ nnó enyú débo eshyɛ déwene né depɔ́ré Eɔwɔ. ¹²Genó eyigé me njógé mbɔ́ gelú nnó esé ne enyú depoógé ate né metɔ́ ewé défyɛ́ ne Eɔwɔ. Enyú dékágé poógé me né metɔ́ ewé défyɛ́ ne Eɔwɔ me ntó nkágé poógé enyú.

¹³Aŋme ba, nkelege nnó enyú dékaá nnó me nshuú ndo, ndo ne ndo manchwɔ́ gɛ enyú, nnó mpye bɔ́ abifo né melo nyú ntó afyɛ́ metɔ́ ne Jisɔs wye ndere mpyɛ́ né malɔ ayifo ayi bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus. Yémbo kpaá te nana nge fɔ́ meti manchwɔ́ nge enyú wɔ́. ¹⁴Genó eyigé me mbɔ́ mampye gelú nnó me mbɔ́ mangaré abya melómélɔ́ mbaá bɔ́ abi ágene gengbo ne abi álu ame gemua abi ákaá genó ne abi alá akágé. ¹⁵Ndere elúmbo, nshyagɛ dɔ́ mangaré enyú abi délu né Rom abya melómélɔ́.

¹⁶Néndé mmye egboó fɔ́ me mangaré abya melómélɔ́. Ji ne awyaá utó Eɔwɔ ebi uferegɛ yéndémuú ayi áfyɛ́ metɔ́ ne Jisɔs né efwyale gabo. Elɔ mbe ne bɔ́ Jus ekwɔné mbaá bɔ́ Grek. ¹⁷Abya melómélɔ́ yina agaregɛ ndere Eɔwɔ apyɛ́ nnó esé debe cho. Eɔwɔ apyɛ́ mbɔ́, mbɔ́gɛ défyɛ́gɛ metɔ́ ne ji te ula ulɔ́ kpaá te kwyakwya, ndere asame né mmu Ŋwe Eɔwɔ nnó, “Muú ayi Eɔwɔ apyɛ́ ji abɛ́ cho gétúgɛ áfyɛ́ metɔ́ ne ji abɔ́ gejwá.”

Eɔwɔ achyegɛ nye efwyale mbaá bɔ́ abi ápyɛ́ nchye

¹⁸Eɔwɔ alere ndere metɔ́ eɔɔ́ ji né mfaánebuú ne bɔ́ abi ápye gabo ne nchye. Nchye ayi bɔ́ bina ápyɛ́ ágbeé nnó bɔ́ akágé fɔ́ wáwálé ayi mekomejɔ́ Eɔwɔ aleregɛ. ¹⁹Eɔwɔ achyegɛ nye ebwɔ efwyale néndé yéndégenó eyigé muú abɔ́ mankaá né depɔ́ré Eɔwɔ, ebwɔ ákaá me geji. Eɔwɔ jimboó apyɛ́ eb-

wó ákaá geji. ²⁰ Ebwó ákágé gá fí gemege bwó né mbaá gabo ayi ebwó ápyeé, néndé te gébé eyigé Ešwá akwyéé mfaá ne mme, b́wó áb́wó ákágé kaá gef́wó muú ayi ji alú né mbaá unó bi ji akwyéé yé elé alá ajené f́wó ji ne ame. Unó bina ne ulerege utó bií ebi ula ubyeé ne ulerege ntó nnó ji alú Ešwá wáwálé. ²¹ Ebwó akaá Ešwá, yémbó áchyege f́wó ji enógé ewé ab́wó manchye ji. Yé mantamege ji atamege f́wó. Yémbó ákwe kenékéné né uferé bwó ne mató bwó ákwe kendeé eké gemua. ²² Ebwó aké awyaá déf́wó, yémbó álú lé ukekené b́wó. ²³ Ebwó ályaá manógé Ešwá muú alá gboó, alá nógé lé aló uka abi áfulé akwaá b́wó ágboó, dénywone, menya uká, ne eyi ekene uwya mme.

²⁴ Ndere elúmbó, Ešwá alyage ebwó nnó ápyeé gekwekwe gepó ne nnó apyege unó bi uchyege mekpo uńwó né mbaá ate. ²⁵ Ebwó áshya mankame ne wáwálé ayi atome ne Ešwá, alá ákame lé ne genó eyi gebyó. Ebwó ánógé ne áfegé lé unó bi Ešwá akwyéé. Áshya manógé Ešwá jimboó muú akwyéé unó bina. Ji alu muú ayi esé débó manógé te kwya kwyaá. Amen.

²⁶ Gétúgé ubobo unó bina ebi ebwó ápyeé, Ešwá alyage ebwó nnó abó mmwólé mampyege depóré ubele etiré dégboó mmye. Andée bwó ályaá gef́wó ubelé ebi áb́wó mambelegé ne ande, alá belé lé ne ate andée. ²⁷ Wyembo ntó ne ande ályaá mambelege ne andée, alá belé elé ne ate ande. Ande ápyeé ubobo unó bi ugboó mmye ne ate ande. Getu eyigémbó, ebwó ambó ákuú efwyale né gemege bwó ewé ebwó ab́wó mange gé-túgé gabo bwó.

²⁸ Te mbaá ebwó áshya mamfere genó eyi gelú chó eyi getome ne Ešwá, Ji alyage nnó ebwó áferege lé unó uboubó ápyeé unó bi muú alá b́wó mampyege wó. ²⁹ Mató bwó agbeé ne nchye uf́wó uf́wó. Apyeé gabo, ányéé manwaá, apaá

b́wó, áfyéé ame né unó b́wó bi cha, áwane b́wó, ámmyeé mammye, ábwólege b́wó, á-teé wye lé gabo ne b́wó, ne áj́wó b́wó me-someso. ³⁰ Ách́wó mabó ate, apaá Ešwá, áwyaá neja, ábwege mmye, ádoó ebwó ewome, ákwyege mati make ayi ápyeé nchye, áwuú f́wó ne ante ne amma bwó. ³¹ Alú unkekene b́wó. Ányégémeno nnó ápyeé genó, ápyeé f́wó geji. Ajené f́wó b́wó meshwe, ábálege mató ne b́wó. ³² Yé lé ebwó ákaá chanéné nnó ebé Ešwá eké b́wó abi ápyeé uf́wó unó bina abó mangbo, ebwó ápye f́wó lé ubiubi, áfegé ntó b́wó abi ápyeé ubi.

Ešwá asó nye mpa yéndémuú

2 Ngarege enyú abi désó mpa b́wó, dékágé gá f́wó gemegé nyú gébége déke désó mpa, yé debe ndé uf́wó b́wó. Mbo ne elú wáwálé ne enyú ako néndé ndere enyú désó mpa yimbo, mbo ne enyú ambó ntó dékwene mpa gé-túgé nnó enyú ambó abi délú ampane mpa dépyeé ntó wyeé uf́wó unó ebimbo. ² Esé dékaá nnó Ešwá asó mpa wuú cho mbaá b́wó abi ápyeé uf́wó unó bina. ³ Enyú déferé nnó déké déj́wó nnó b́wó abi ápyeé uf́wó unó bina ákwe mpa ne enyú ambó ntó déké dépyeé wyeé ubi dékágé bo uńwó mpa Ešwá? ⁴ Waá enyú débyaá mbo elé galógaló ayi Ešwá alerege, depó etiré ji abyaá ne metó ewé ji ákogé? Waá enyú dékaá f́wó nnó galógaló ayi Ešwá alerege alú nnó apye enyú dékwóré mató nyú délyaá gabo wó? ⁵ Yémbó enyú denó mató ne détoó mekpo. Ndere elúmbó, enyú dépyembo lé nnó né bií bi Ešwá alerege nye metó usó wuú mbaá b́wó abi ápye gabo, ji áchyeé enyú efwyale ewé enea kpaá épwo. Ne ji asó nye mpa wuú cho. ⁶ Néndé Ešwá achyege nye yéndémuú nsa ayi akwane ne ji né unó bi ji apyeé. ⁷ Né mbaá b́wó abi ákogé metó ápyeé wye galógaló ne b́wó, ákelegé nnó Ešwá achyeé ebwó ngó, enógé ne genwá

eyigé alá gboó, Ɛsɔwɔ apye nye ebwɔ abo geɲwá eyi gélágé byé. ⁸Yémbɔ mbaá bɔɔ abifɔ abi atee lé gemege bwɔ, áshyá manwú genó eyi gelú cho ne ápye elé unó bi úlú gyeé, metɔɔ Ɛsɔɔ nye Ɛsɔwɔ ne ebwɔ, achyeé ebwɔ efwyale. ⁹Ne efwyale ne ubalé ubeé nye ɔɔɔ né mbaá yéndemuú ayi apyeé gabo, elɔ mbe né mbaá bɔɔ Jus ekwɔné mbaá bɔɔ Grek. ¹⁰Yémbɔ yéndemuú ayi apye unó bi úlú cho, Ɛsɔwɔ achyegé nye ji ɲɔɔ, enógé ne nesɔ, elɔ né bɔɔ Jus ekwɔné mbaá bɔɔ Grek. ¹¹Mbɔ ne elu néndé Ɛsɔwɔ agyale fɔ angya ne muú fɔ.

¹²Bɔɔ abi alá kaá ebe Ɛsɔwɔ wɔ, ápyege gabo ánóme mme detu ndere bɔɔ abi alá kaá ebe Ɛsɔwɔ wɔ. Ne bɔɔ abi ákaá ebe Ɛsɔwɔ, ápyeégé gabo, Ɛsɔwɔ áɔɔɔ mpa bwɔ ndere ebe ejɔɔ. ¹³Bɔɔ abi áwuú lé ebe wuú ne alá pyeé fɔ genó eyigé ebe ejɔɔ, Ɛsɔwɔ ágarege fɔ nnó álú cho né mbe ushu wuú. Yémbɔ bɔɔ abi áwuú ebe ne ápyeé genó eyigé ejɔɔ, ebwɔ ne Ɛsɔwɔ ágarege nnó álú cho né mbe ushu wuú. ¹⁴Bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, ákaá fɔ ebe Ɛsɔwɔ wɔ. Yémbɔ áké ápyeé genó eyigé ebe ejɔɔ alá kágé, álerege nnó ákage genó eyi gelu cho ne eyi gelu gyeé, yé lé ebwɔ alá pɔ ne ebe. ¹⁵Gepóógé bwɔ gelere nnó genó eyigé ebe ekelegé, gelu né mmu matɔɔ bwɔ. Ne matɔɔ bwɔ ntó ágaregé nnó genó eyina gelu wáwálé, te mbaá gébé eyifɔ ufere bwɔ ugarege ebwɔ nnó alu gyeé, gébé eyigé fɔ ugarege ebwɔ nnó alú cho, ¹⁶mbɔ ne ebeé nye né bií bi Ɛsɔwɔ apyeé nye Kras Jisɔs asɔ mpa bɔɔ néndé ji akaá unó bi úlú bibií né ufere akwaá. Mbɔ ne abya melóméló ayi me ngarege ájɔɔ.

Ndere bɔɔ Jus alá ne ebe

¹⁷Mbɔgé wɔ ɔlú muú Jus, ne ɔlyif mmye ne ebe Mosis, ɔdoó ebwɔ ɛwɔme nnó ɔlú muú Ɛsɔwɔ. ¹⁸Nkaá genó eyigé Ɛsɔwɔ akelege nnó wɔ ɔpyege, ɔkaá ntó genó eyi gelu cho ne eyi gelu gyeé gé-

túgé alere wɔ ebe. ¹⁹Ne ɔkaá ntó nnó wɔ ne ɔjamé bɔɔ amɛ nónómé meti ne ɔlú eke geɲgbɔ mbaá bɔɔ abi alu né gem-mua. ²⁰Wɔ ɔfere nnó ɔkágé chyéé majye mbaá ukenkene bɔɔ ne ɔlerege bɔɔ abi alá ákage deɔrɔ Ɛsɔwɔ. Ne ɔfere nnó ebe ɛwé wɔ ɔkaá ɛwyaá defɔɔ deko chóncho ne wáwálé meko. ²¹Wɔ muú ɔjyeé bɔɔ majyeé, wɔ ntó ɔchyege fɔ geme jye majyeé? Wɔ ɔgarege bɔɔ nnó, ájogé fɔ ejo, yémbɔ wɔ mbɔɔ ɔjɔɔ. ²²Wɔ ɔké bɔɔ ákwege fɔ ulɔ, wɔ mbɔɔ ɔkwene. Ɖpaá aló uka yémbɔ ɔjɔɔ ejo né matoó bwɔ. ²³Wɔ ɔdoó ebwɔ ɛwɔme nnó ɔkágé mabe Ɛsɔwɔ, yémbɔ ɔchyege Ɛsɔwɔ mekpɔ unɔɔ gétúgé ɔkwene mabe jíí, ²⁴néndé asá né mmu ɲwe Ɛsɔwɔ nnó, “Bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, áchɔɔ mabɔ Ɛsɔwɔ gétúgé genó eyigé enyú bɔɔ Jus dépyeé.”

²⁵Mansɔ muú nɔɔ nnó abe muú Jus, alú genó gelógeló mbɔgé muú aké abelege mabe Ɛsɔwɔ. Yémbɔ mbɔgé ɔla ɔbelege mabe Ɛsɔwɔ, ɔlú wye eké muú ayi alá asɔɔ ji nɔɔ wɔ. ²⁶Mbɔgé muú ayi alá asɔɔ ji nɔɔ wɔ aké abelege mabe Ɛsɔwɔ, nnó Ɛsɔwɔ asele fɔ ji nnó alú wye eké muú ayi asɔɔ ji nɔɔ? ²⁷Ndere elúmbɔ, bɔɔ abi alá asɔɔ ebwɔ nɔɔ wɔ, yémbɔ ábelegé mabe Ɛsɔwɔ, ebwɔ alerege nye enyú nnó dékwe mpa, néndé yé lé enyú déwyaá mabe Ɛsɔwɔ né ɲwe ne asɔ enyú nɔɔ dékwene áji. ²⁸Muú ayi alu muú Jus wáwálé apɔ fɔ ayi awyaá geloge bɔɔ Jus né meko menyammye. Yé nɔɔ ayi wáwálé apɔ fɔ genó eyigé afyeé muú né mmye bɔɔ ágene. ²⁹Muú ayi alú muú Jus wáwálé alú elé muú ayi asɔɔ ji nɔɔ ayi metɔɔ, mmye eké Mendoó Ɛsɔwɔ epyeé nnó ji akwɔre metɔɔ wuú abe cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ. Elé Mendoó Ɛsɔwɔ ne epyeé utɔɔ bina epɔfɔ mabe ayi asame mme. Yéndemuú ayi akwɔré né gefɔɔ eyina, alu muú ayi Ɛsɔwɔ ne afegé ji, epɔfɔ wye lé akwaá.

3 Ndere mecho ewéna elúmba, ndé nsa ayi muú aboó mbogé abege muú Jus? Ne ndé galógáló ayi muú aboó mbogé asogé ji nso? ²Galó galó alu doó mamba muú Jus. Genó eyigé mbe gelu nnó Esowa afyé mekomejó wuú né amu boó Jus. ³Ne mbogé ebwó apyéé fí genó eyigé Esowa akelege nnó ebwó apyeye, nnó Esowa apyéé fí genó eyigé ji anyémeno nnó apyéé? ⁴Chacha. yé lé ekage be nnó yéndemuú alú muú gebyo, Esowa ajógé wye wawáalé. Asá né mmu ηwe Esowa nnó, “Boó agené nye nnó genó eyigé wo ajógé gelú cho ne opagé mpa wyeé, okwilege.”

⁵Yémba mbogé gabo ayi esé depyéé alere ndere Esowa alu cho, ndé genó esé dékagé jóó? Nno Esowa apó fí cho manchyéé esé efwyale gétúgé gabo ayi esé depyéé? (Ge mba ne boó abifo ajógé). ⁶Ekagé be fí mba! Mbogé nnó Esowa apó fí cho, epyéémba nnó ne ji aso mpa boó mme?

⁷Muú fo akágé nyegé wye mbeé aké, “Mbogé gebyo eyigé me mbyogé gepye nnó boó age nnó Esowa ajógé wawáalé, ne gepye ji aboó ηgo, ulannó ne Esowa agarege nnó me nlú gyéé né gabo ayi mpyéé?” ⁸Boó abi áferege mba aké, “Ndere depyéé gabo, mbontó ne galógáló achwáó.” Boó abifo áchóó me mabo aké ge mba ne me ngarege. Esowa achyeye nye ebwó efwyale ewé ekwane ne ebwó.

Ye muú ayi alu cho né mbe ushu Esowa apo

⁹Ne nana yé? Nno esé boó Jus depwo boó abi alá pó fí boó Jus? Chacha. Me ngaré me nnó boó mme yé boó Jus ne boó Grek gabo abo ebwó deba. ¹⁰Elú wye ndere asame né mmu ηwe Esowa nnó, “Yé muú ayi alú cho né mbe ushu Esowa apó, yé ama apó. ¹¹Yé muú ama ayi akágé wawáalé ayi atome ne Esowa apó ne yé ama ayi akelege mankwolege Esowa apó. ¹²Boó ako átí meso ne Esowa, ebwó

ako áfe gyéé, yé muú ama ayi apye galó-gáló apó ηgba yé ama apó. ¹³Mejóó ewé etanege ebwó né meno elú eké gebe gebo-gebo eyi getanege né mmu menome. Manome bwó agarege elé gebyo gejigeji. Mejóó ewé étanege ebwó né ubo meno elú eké nchye uto. ¹⁴Mekomejóó ayi atanege ebwó meno agbeé ne ulwere ne nchye. ¹⁵Manwá muú alu ebwó wawá. ¹⁶Yéndé mbaá ayi ebwó ajyéé, áchóó boó ne apyéé ebwó ágene efwyale. ¹⁷Ebwó akágé fí ndere abeé né neso. ¹⁸Ebwó anógé fí Esowa chacha.”

¹⁹Nana dékaá nnó yéndégenó eyigé ebe ejógé etomé ne boó abi ebe ewémba egbarege ebwó, nnó egbege mano boó abi akelege nnó agame gemége bwó ne nnó epye yéndemuú akpe né unco mpa Esowa. ²⁰Yé muú ayi abeé cho né mbe ushu Esowa gétúgé apye genó eyigé ebé ejóó apo, néndé elé gétúgé dékaá ebe ne dékaá nnó depyéé gabo.

Esowa aleré esé meti ewé dékage tane né efwyale

²¹Yémba nana Esowa alere esé meti ewé ji apyéé boó ábeé cho né mbe ushu wuú. Eboó fo mecho mampye ne ebe mambelé wó, yé elé genó eyigé ebe Mo-sis ne boó ekpávé Esowa aboó me mbe ajóó. ²²Esowa apyéé boó ábeé cho né mbe ushu wuú gébégé áfyegé metóó ne Jisós Kras. Esowa apyemba mbaá boó ako abi áfyéé metóó ne Jisós, ágyale fí ángya. ²³Néndé boó ako apyéé gabo, ne ákwone se mamba ηgo Esowa wó. ²⁴Yémba né ulóó melu Esowa, ji apye ebwó atene cho né mbe ushu wuú ndere echye ewé ji achyeye gétúgé uto Kras Jisós ebi úwené geme gesé. ²⁵Esowa achyéé Jisós ndere gepe. Ji apyemba nnó ase manoó mií apye nnó boó áfyéé metóó ne Jisós. Esowa apyemba manleré nnó ji alú cho, néndé nya mbembe, ji ako metóó abya gabo ayi boó apyéé. ²⁶Esowa apyemba manleré né gébé eyigé na nnó ji alu cho ne nnó boó

áfyége metwó ne Jisws, ji apyeé ebwó ábeé cho né mbe ushu wuú.

²⁷ Ne nana ndé genó eyigé esé dékágé do ebwó ewome nnó dépyegé ne Eswa apyeé esé delu cho? Ye genó gepo, néndé mamferé muú né efwyale apófw gétúgέ galógáló ayi ji apyeé, elé gétúgέ áfyéé metwó ne Kras Jisws. ²⁸ Ndere elúmbw, dékaá nnó muú abeé cho né mbe ushu Eswa gétúgέ áfyéé metwó ne Jisws, epófw gétúgέ ábélege ebe. ²⁹ Waá nnó, Eswa alu lé ayi bwó Jus ebwó ebwó? Nnó ji apó fw ntó Eswa ayi bwó abi alá pó bwó Jus? Wáwálé alu. ³⁰ Te mbaá Eswa alu ama, ji apye nye bwó ábeé cho né mbe ushu wuú mbogé áfyége metwó ne Jisws. Yé asó ebwó nso, yé áswó ebwó nso wó. ³¹ Ndere elúmbw, elé défyéé metwó ne Jisws, nnó déjwó nnó ebe efu se yé genó wó? Ijgba wó. Ebe elú genó ne débwó manógé ewu.

Déméé mechw ewéna ne gekwenege Nte sé Abraham

4 Ndere mechw ewéna ewé etome ne mambe cho né mbe ushu Eswa, ndé galógáló ayi esé dékágé jwó yé nnó ákwólé Abraham gekwenege nte sé ndere akwaá ákelege? ² Mbogé nnó Eswa abo apyeé ji abe cho né mbe ushu wuú gétúgέ utwó ulóúlwó ebi ji apyeé, mbo ji abo awyaá genó eyigé ji ákágé doó ebwó ewome. Yémbw ji apó ne genó eyigé ji ákágé doó ebwó ewome né mbe ushu Eswa. ³ Asa né mmu njwe Eswa nnó, “Abraham áfyéé metwó ne Eswa, getú eyigémbw Eswa ase nnó ji alu cho né mbe ushu wuú.” ⁴ Muú apyegé utwó achyege ji njka, eji epófw ndere echye ewé achyegé muú detú. Elú elé genó eyigé ji abwó manse gétúgέ utwó ebi ji apyeé. ⁵ Yémbw muú ayi alá líí fw mmye né utwó ulóúlwó ebi apyeé, ne áfyéé lé metwó ne Eswa muú awyaá uto mampyéé bwó abi apyeé gabo abe cho né mbe ushu wuú, Eswa aselé nnó muú yimbw alu cho né mbe ushu wuú gébégé áfyéé metwó ne ji. ⁶ Wyembo ntó ne mfwa

Devid ájwó aké, metwó megwemegw eja nnó ne muú ayi Eswa asele nnó alu cho né mbe ushu wuú, yémbw épó fw elé gétúgέ utwó ulóúlwó ebi ji apyeé. ⁷ Ajwó aké, “Metwó megwemegw ebeé ne bwó abi Eswa ájinte gabo ayi ebwó ápyeé, ne ábyaa ji. ⁸ Metwó megwemegw ebeé ne muú ayi Eswa asele nnó apyeé fw gabo wó.”

⁹ Ndere elúmbw, nnó metwó megwemegw ewéna elú lé ne bwó abi áswó ebwó nso ebwó ebwó, waá elú ntó ne abi alá áswó ebwó nso wó? Esé déjwógé me nnó Abraham áfyegé metwó Eswa ase nnó ji alu cho né mbe ushu wuú. ¹⁰ Ndé gébé mechw ewéna epye? Gemegé nnó aso nya Abraham nso, waá gébégé áswó me ji nso? Elé gemege nnó aso ji nso, epófw gébégé áswó me ji nso. ¹¹ Nso ayi áswó Abraham alu elé gelo eyi gelere nnó Eswa abo me mbe ase nnó Abraham alu cho ndere afyeé metwó ne ji gemege nnó áswó ji nso. Epyembo nnó Abraham abe nte bwó ako abi áfyéé metwó ne Eswa ayi alá áswó ebwó nso wó. Ndere elúmbw, Eswa asele ntó ebwó nnó alu cho né mbe ushu wuú. ¹² Ne Abraham alu ntó gekwenege nte bwó abi alá áswó ebwó nso jijji wó, yémbw áfyéé ntó metwó ne Eswa wye ndere gekwenege nte se Abraham afyeé gemégé nnó aso ji nso.

¹³ Eswa anyé nya meno ne Abraham ne upyáne bíí, nnó mme yina abeé nye awu bwó. Menomenyéé ewéna épófw gétúgέ Abraham apyeé genó eyigé ebe ejwó, elé gétúgέ Abraham áfyéé metwó ne Eswa, ne ji aselé nnó Abraham alu cho. ¹⁴ Mbogé ebeé nnó genó eyigé Eswa anyémeno, achyegé lé mbaá bwó abi ábélege ebe, mbo metwó mamfyé ne Eswa epó yé ne nsa, ne menomenyéé Eswa elú lé detú. ¹⁵ Gétúgέ genó eyigé ebe ejwó Eswa alerege metwó uswó wuú mbaá bwó abi alá ákwolege ewú. Ne mbogé ebe ela epó, muú ntó ákwene fw ebe.

¹⁶ Ndere elúmbw, genó eyigé Eswa anyémeno nnó apyeé, gekene ne metwó

mamfyeé ne ji. Ge mbo ne elú nnó, genó eyigémbo gepye gétúgέ Εσωω alome melu. Ne ji alerege uló melu mbaá baá Abraham ako. Ne baá Abraham ápó fó bój abi ábélege ebe ewú ewú, álu ntó bój abi áfyéé metó ne Εσωω ndere Abraham abo afyeé nya. Gé mbo ne elú néndé Abraham alu nte mbaá esé ako abi défyéé metó ne Εσωω. ¹⁷ Ne elú wye ndere ásame né mmu ηwe Εσωω nnó, “Me mpye nnó wó obe nte gejamégé bój né gejamégé maló.” Ne Abraham alu nte se esé ako né mbe ushu Εσωω, muú yi Abraham áfyéé metó ne ji. Εσωω muú apyeeé bój ákwilege né negbo, ajógé genó eyi gebo gela gepo gelu.

¹⁸ Εσωω ájógé mbo, Abraham akamé, ne anéré metó nnó genó eyigé Εσωω anyéméno, gepye nye, yé elé elú eké epófó kókoge nnó genó yimbo gepye. Ne Abraham alu nte gejamégé bój né gejamégé maló wye ndere Εσωω ajó nnó, “Upyáne byéé ubéé nye gejamégejame eké ambe né mfaánebuú.” ¹⁹ Ne Εσωω ájógé mbo Abraham abój fó gepwa mamfye metó ne ji wó, yé elé ji akaá nnó ákage bye se maá gétúgέ ákwóné usaá aηme uta, ne mendée wuú Sara ntó alu menkwó mendée. ²⁰ Abraham alyaa fó mamfye metó ne Εσωω wó, ne apó ne dembyó né genó eyigé Εσωω anyéméno nnó apyeeé. Yémbo metó ewé ji afyeé ne Εσωω etóó wye toógé ne afeége Εσωω, ²¹ néndé ji akaá chanéné nnó Εσωω apyeeé nye wye genó eyigé ji anyéméno nnó apyeeé. ²² Gé ula bi Εσωω asele nnó Abraham alu cho né mbe ushu wuú, gébégé ji áfyéé metó ne ji. ²³ Mekomejó yina ayi ásame né mmu ηwe Εσωω nnó, “Εσωω ase nnó Abraham alu cho né mbe ushu wuú”, ása fó lé mampóó Abraham jimbií wó, ²⁴ ása ntó mampóó esé abi Εσωω apyeeé nye nnó débe cho né mbe ushu wuú mbógé défyéé metó ne ji muú apyeeé Ata sé Jisωs akwilé né negbo. ²⁵ Εσωω achyeeé ji nnó agbo gétúgέ gabo sé ne apye ji akwilé

né negbo nnó apye esé débe cho né mbe ushu wuú.

**Esé déwyaá nesó ne nechóchó
gétúgέ Εσωω apyeeé esé delú
cho né mbe ushu wuú**

5 Te mbaá Εσωω apye esé detene cho né mbe ushu wuú gébégé défyéé metó ne Jisωs, esé delú nesó ne ji gétúgέ genó eyigé Ata sé Jisωs Kras ápyeeé. ² Ne gétúgέ esé défyéé metó ne ji, Εσωω apye esé dége meti ewé ji alerege esé galógáló ayi dégene mbo nana. Ndere elúmbó esé déwyaá metó megómégó gétúgέ déneré metó nnó débój nye ntó ngo ayi Εσωω awyaa. ³ Genó eyigé fó ntó eyigé esé déwyaá metó megómego wyeé gelu nnó, dégene efwyale yémbo dékaá nnó efwyale ewémbo epyeeé elé nnó esé dékógé metó. ⁴ Metó mekogé epyeeé esé débeé ne gepo gelógéló. Gepo gelógéló gepyeeé esé dénerége metó nnó Εσωω achyeege nye esé genó eyi ji anyéméno. ⁵ Metó ewé dénerége ne Εσωω ebeé fó detu néndé Mendoó Ukpea epyeeé gejegé Εσωω gegbeé esé né mató. Ne Mendoó Ukpea ewémbo elé echye ewé Εσωω achyeeé esé.

⁶ Néndé né gébé eyigé esé déla dékágé poó fó gemége esé, Kras achwó wye né gébé eyigémbo eyigé Εσωω abo ajyaa, agbo mampóó esé bój abo. ⁷ Ejurege ne muú akame nnó agboó gétúgέ muú ayi alu cho né mbe ushu Εσωω, yé elé muú ayifo ákagé kame mamgbo gétúgέ muú ayi awyaa gepo gelógéló. ⁸ Yémbo Εσωω alere nnó ji abo gejeé ne esé, néndé yé né gébé eyigé esé delu dépyeeé wyeé gabo, Kras agbo gétúgέ sé. ⁹ Εσωω ake ne manoó Jisωs mampye esé débe nana cho né mbe ushu wuú. Genó eyi gepwój amu gelu nnó Εσωω akene nye ne Jisωs áfere esé né metó uswó wuú. ¹⁰ Esé debó delú bój máwámé Εσωω, yémbo gétúgέ negbone maá wuú, ji apye esé dényeeé nesó ne ji. Ne te mbaá esé

dényéé nana nesɔ ne Ɛsɔwɔ genó eyi gepwɔɔ amu gelu nnó, aferege nye wye esé né efwyaale gabo gétúgɛ Kras muú alu mebe. ¹¹ Ɛbyéé fɔ mbɔ wɔ, esé déwyaá ntó metɔɔ megómégɔ ne Ɛsɔwɔ gétúgɛ genó eyigé Ata Jisɔs Kras apyéé. Ji apyéé esé dema dényéé nesɔ ne Ɛsɔwɔ.

Adam achwɔ ne negbo, Kras achwɔ ne geɲwá

¹² Gabo achwɔ fa mme gétúgɛ muú ama. Ne gabo achwɔ ne negbo. Gétúgɛ gabo, negbo nesane mbaá meko néndé yéndémuú apyéé gabo. ¹³ Gemɛge nnó Ɛsɔwɔ achyéé ebe mbaá Mosis, bɔɔ ápyéé me gabo, yémbo, Ɛsɔwɔ áse fɔ nnó bɔɔ ápye gabo wɔ néndé abɔ alu dafyéé ebe. ¹⁴ Yémbo ɔɔ né gébégɛ Adam ɔkwɔné eyigé Mosis, bɔɔ ako ágbɔ yé ebe lé bɔɔ abi alá ápye gabo eké ayi Adam wɔ. Mmye ké ebwɔ áshya fɔ manwú ne genó eyi Ɛsɔwɔ ajɔɔ wɔ. Né mati ayifɔ Adam afu muú ayi achwɔɔ nye. ¹⁵ Yémbo echye ewé Ɛsɔwɔ achyegɛ bɔɔ detu epɔfɔ eké gabo ayi Adam apyéé. Wáwálé elú nnó gejamégɛ bɔɔ ágbɔ gétúgɛ gabo ayi muú yimbɔ ama apyéé, yémbo galɔgálɔ ayi Ɛsɔwɔ alerege aja kpaá apwɔ amu. Ne wyembo ntó ne echye ewé ji achyegé gejamégɛ bɔɔ detu gétúgɛ galɔgálɔ ayi muú yimbɔ ama alerege ejame dɔɔ. Ne muú yimbɔ elé Jisɔs Kras. ¹⁶ Echye ewé Ɛsɔwɔ achyegé bɔɔ detu elú cha ne gabo ayi muú ama apyéé. Ne gétúgɛ gabo yina, Ɛsɔwɔ asɔ mpa nnó bɔɔ ako ákwe. Yémbo yé elé gabo ayi esé dépyéé ajame dɔɔ, Ɛsɔwɔ apyéé esé délu cho né mbe ushu wuú gétúgɛ galɔgálɔ ayi muú ama aleré. ¹⁷ Elú wáwálé nnó gétúgɛ gabo ayi muú ama Adam apyéé, bɔɔ ako ágbɔ. Yémbo genó eyi gepyéé gétúgɛ genó eyi muú ama, Jisɔs Kras apyéé gelɔ kpaá gepwɔ yéndégenó. Ne gelu nnó Ɛsɔwɔ alerege nye gejamégɛ galɔgálɔ mbaá bɔɔ ne apye nye ebwɔ átene cho né mbe ushu wuú.

Ne bɔɔ bimbo ako ábéé nye né geɲwá eyi gepwɔɔ amu.

¹⁸ Wye ndere gabo ayi Adam apyéé, apyéé bɔɔ ako ákwene mpa, mbɔntó ne galɔgálɔ ayi Jisɔs Kras aleré, apyéé Ɛsɔwɔ agaré bɔɔ nnó ákwe mpa wɔ achyéé ebwɔ geɲwá eyi gélagé byé. ¹⁹ Néndé ndere muú ama alá awu ne Ɛsɔwɔ wɔ apyéé gejamégɛ bɔɔ ála bɔɔ abi ápyéé gabo, mbɔntó ne gétúgɛ muú ama yi áwuú ne Ɛsɔwɔ, Ɛsɔwɔ apyéé nye gejamégɛ bɔɔ alá cho né mbe ushu wuú.

²⁰ Ebe epye gabo ama aja lé dɔɔ. Yémbo yéndé mbaá ayi gabo ajame dɔɔ, Ɛsɔwɔ ntó alerege wye galɔgálɔ wuú gejamégejame. ²¹ Epyembo, nnó ndere gabo awyaá uto ebi achwɔɔ ne negbo, galɔgálɔ ayi Ɛsɔwɔ alerege apyéé nnó bɔɔ ábé cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ abɔ geɲwá eyi gélagé byé gétúgɛ genó eyigé Jisɔs Kras Ata sé apyéé.

Bɔɔ abi áchome mmye ne Kras áwyaá geɲwá

6 Esé déjógɛ mbɔ nnó yé né mecho ewéna ewé mengaré mbɔ enyú. Nnó déjyegɛ wyeé mbe mampyegɛ gabo nnó Ɛsɔwɔ alerege esé galɔgálɔ wuú gejamégejame? ² Cha oo! dékágɛ pye fɔ mbɔ. Né mecho gabo, esé degboó me debye ne ji. Epyémbo nnó ne démma déjyéé wye mbe mampyegɛ gabo? ³ Enyú dékaá nnó áwyaá esé ako manaá Ɛsɔwɔ nnó décho mmye ne Kras Jisɔs. Manaá ami áwyaá mbɔ esé maléré nnó esé ntó dégbo ulua ne ji. ⁴ Ndere elúmbɔ, ániif esé ulua ne Kras gébégɛ áwyaá esé manaá Ɛsɔwɔ ami maléré nnó esé degbo ulua ne ji. Epyembo nnó ndere Nte se Ɛsɔwɔ asele uto biif apyéé Jisɔs Kras akwilé né negbo esé ntó debe ne geɲwá eyi geke. ⁵ Néndé, te mbaá esé déchomé mmye ne ji né gefɔge negbo eníne na, elú wáwálé nnó esé ntó déchome nye mmye ne ji dékwilé né negbo ndere ji akwilé.

⁶Dékaá nnó Ɛsɔwɔ awɔ gekwenege gepɔ sé né mfaá gekwa ne Kras. Ji apyɛmbɔ nnó áchɔ gekwenege gepɔ eyimɔ eyi gebo gepyɛé esé dépyɛé gabo nnó débege se áfwe mbaá gabo. ⁷Néndé, muú agbogé, atane né defwere gabo. ⁸Ne te mbaá esé dégboó ulua ne Kras, dékamé nnó dénye nye geɲwá ne ji. ⁹Esé dékaá nnó Kras akwilé né negbo, ndere elúmbɔ, ji amagé gbo sé, ne negbo ntó nepɔ sé ne uto né geɲwá jíí. ¹⁰Negbo eníne ji agboó, agbo damáa abye ne gabo. Ne geɲwá eyigé ji awyaá nana alu choncho ne Ɛsɔwɔ. ¹¹Mbɔntó ne enyú débɔ́ mansɛle gemege nyú nnó degbo me débye ne gabo, ne nana déwyaá geɲwá, délu choncho ne Ɛsɔwɔ gétúgɛ déchomé mmye ne Kras Jisɔs.

¹²Ndere elúmbɔ, dékamege sé gabo abɔ enyú deba né gegbogboge menyammye nyú nnó apye enyú dépyege ubobo unó bi menyammye akelege nnó dépyege. ¹³Délyage fɔ nnó mmwólé mampye gabo ese uto gepɔge menyammye fɔ nnó gebe genó eyigé enyú désɛlé dépyɛé nchye. Chyegé lé gemege nyú mbaá Ɛsɔwɔ ndere bɔ́ abi ji áfere ebwɔ́ né negbo nnó ákpe né geɲwá. Chyegé yéndé gepɔge menyammye nyú mbaá Ɛsɔwɔ nnó dépyege elé unó bi úlú cho. ¹⁴Néndé gabo apɔ́ sé ne uto né geɲwáge enyú gétúgɛ nnó dépɔ́ sé né amu ebe, déla lé né amu galɔ́gálɔ́ ayi Ɛsɔwɔ álerege.

Esé délu mampyege wye unó bi úlú cho

¹⁵Ndé genó esé debɔ́ mampyege yé? Nnó esé dépyege wye gabo elé déla depɔ́ sé né amu ebe, délaá né amu galɔ́gálɔ́ ayi Ɛsɔwɔ alerege? Cha oo. ¹⁶Dékaá fɔ nnó déchyegɛ gemege nyú mbaá muú nnó déwúgɛ lé ne ji ndere áfwe, delú mbɔ lé afwe mbaá muú yimɔ wɔ́? Enyú débege fɔ áfwe manwúgɛ ne gabo, áchwɔ́ enyú ne negbo. Débege áfwe man-

wúgɛ ne Ɛsɔwɔ ji apyɛé enyú débeé cho né mbe ushu wuú. ¹⁷Yémbɔ matame mabe ne Ɛsɔwɔ néndé nya mbembe enyú débɔ́ delu afwe mbaá gabo, nana enyú délé wúgɛ ne matɔ́ nyú mako wáwálé ayi áleré enyú. ¹⁸Ɛsɔwɔ aferé enyú né uto gabo ne nana déla áfwe mbaá Ɛsɔwɔ mampyege lé genó eyi gelú cho. ¹⁹Gógé me njɔ́ mechɔ ewéna ndere akwaá ájógé, néndé unó ujwerege enyú mankaá. Wye ndere nya mbembe enyú déchyéé upɔ́ menyammye nyú délaá áfwe mampyege gekwekwe gepɔ ne nchye gejamégejamé, mbɔntó ne nana débɔ́ manchyɛé menyammye nyú meko mbaá Ɛsɔwɔ ndere áfwe mampyege unó bi úlú cho nnó debe bɔ́ ukpea.

²⁰Gébége enyú debɔ́ delu áfwe mbaá gabo, enyú debɔ́ debɔ́ yé gébé mampyege unó bi úlú cho. ²¹Ndé nsa ayi enyú débɔ́ débɔ́ né ubobo unó bi enyú debɔ́ dépyɛé né gébé eyigémbɔ, ebi nana upyɛé nnó mekpɔ unɔ́ egbare enyú? Nsa ayi muú abɔ́ kwyakwya né unó bina elé negbo. ²²Yémbɔ nana Ɛsɔwɔ afere enyú né gabo. Enyú dela lé áfwe mbaá Ɛsɔwɔ, ne nsa ayi débɔ́ wyeé alu nnó enyú débeé bɔ́ ukpea ne kwyakwya enyú débɔ́ ntó geɲwá eyi gélagé byé, ²³néndé nsa ayi muú abɔ́ gétúgɛ apyɛé gabo elé negbo. Yémbɔ echye ewé Ɛsɔwɔ achyegɛ detu gétúgɛ déchome mmye ne Ata se Kras Jisɔs elé geɲwá eyi gélagé byé.

Bɔ́ Kras apɔ́ sé né amu ebe Mosis

7 Me njógé mechɔ ewéna ne enyú abi dékaá me ebe. Aɲme ba, enyú ako dékaá me ebe. Nnó dékaá fɔ nnó ebe egbarege muú elé gébége ji abege mebe wɔ́? ²Dékágé meé mechɔ ewéna ne mendée menɔ. Ebe egarege nnó mendée menɔ abɔ mambɛ wye ne menɔ wuú né gébé eyigé menɔ wuú abeé mebe. Ne mbɔgé menɔ wuú agbógé ebe ewé echomé ji ne menɔ wuú elyage ji ala

mmymme jíí. ³Ndere elúmbò, mbògé menò wuú alu mebe ne alyaa ajyee bele ne menò ayicha, ájógé nnó akwe ulò. Yémbò mbògé menò wuú agbogé, ebe emage gbaré sé jí ne abagé menò ayicha ájógé fí nnó akwe ulò. ⁴Ajme ba, wyembo ntó ne epyee ne enyú. Né mechò ebe enyú dégbo me débye ne ewú néndé enyú delú upò menyammye Kras. Ne nana enyú delú bò muú ayi akwilé né negbo, nnó délerege ulò melu gétúgé dépyee utò mbaá Èsòwò. ⁵Gébégé esé delú dépyee unò ndere gekwenege gepò sé gékélégé, ebe ebwyee mmwólé mampyegé gabo emmyee amu ne menyammye sé nnó dépyege ubobo unò bi uchwó esé ne negbo. ⁶Ne nana Èsòwò afere esé né amu ebe, néndé dégbo me débye ne ebe, genó eyi gégbaré esé eké bò densò. Epyembo nnó, dépyege sé utò Èsòwò ndere ásame né gekwenege ebe, dépyege elé né meti meke ndere Mendoó Ukpea epogé esé nnó dépyege.

Ebe Èsòwò elerege nnó esé dépyee gabo

⁷Déjógé mbo nnó yé? Nnó ebe ewú ambò elé lé gabo? Cha oo. Yémbò wáwálé alu nnó ebe ne epyee me nkaá genó eyigé ákuú nnó gabo. Mbògé ebe, ebé danjò nnó, “Ófyege fò amé né genógé muú yicha,” mbo me mbo nkágé fí ndere afyee amé né genógé muú yicha. ⁸Yémbò elé gétúgé ebe ewéna ne gabo agene meti abweé me yéndé gepò eyigé nfyee amé né unò bó né yéndé meti ne mmwólé mampyege ufòufò uboubò unò. Ebe ebé dampò, mbo gabo alu elé gegbogboge genó. ⁹Me mbo mpò me ne efwyaale gébégé nla nlú dankaá genó eyigé ebe ekelege nnó pye. Yémbò gébégé nkaá genó eyigé ebe ekelege nnó me mpye nla muú ayi apyee gabo. ¹⁰Ndere elúmbò, me mgbo. Èsòwò achyee ebe nnó bò abò gepwá, yémbò echwò me lé ne negbo,

¹¹néndé gabo age meti né ebe abwólé me, ne awá me.

¹²Ndere elúmbò, ebe ewu ambò elé ukpea ne yéndégenó eyigé ewú egarege gelú cho ne gelòme. ¹³Nnó genó gelógéló gechwó me lé ne negbo? Cha oo! Elé gabo ne abò akene ne genó gelógéló achwó me ne negbo. Epyeémbo nnó dékaá gefòge genó eyigé gabo alu. Ndere elúmbò, ebe epye esé dékaá nnó gabo abò kpaá apwò amu.

Bò Kras áwyá ummye mmummu

¹⁴Esé dékaá nnó ebe elé genó gelógéló néndé etané mbaá mendoó Èsòwò. Yémbò me nlú lé mekwaá. Me nla eké mefwe mbaá gabo. ¹⁵Me nkágé fí genó eyigé me mpyee néndé genó eyigé me nkelege mampye geji fí wó me mpyee wó. Yémbò eyigé me mpaá geji ne me mpyee. ¹⁶Nana mbògé me nké mpyee elé genó eyi me nla nkelege, ebyennó nkamé nnó ebe elòme. ¹⁷Ndere elúmbò, epóf me mbò ne mpye genó eyigémbò elé gabo ayi alú me né mmye ne apye geji. ¹⁸Nkaá nnó yé genó gelógéló eyi getanege né metò wa gepò, mmye ké né gekwenege gepò ya. Me nwyaá metò né gekwenege gepò ya. Me nwyaá metò mampye genó gelógéló yémbò nkágé pye fí geji. ¹⁹Galógáló ayi me nkelege mampye, mpye fí jí yémbò me mpyee gabo ayi me nla nkelege fí mampye. ²⁰Ne mbògé me mpyee elé genó eyi me nla nkélege fí mampye ebyennó me fí wó mpye geji wó, elé gabo ayi alu me mmye ne apyee geji.

²¹Ndere elúmbò, nge nnó ela me eké ebe fò, nnó yéndégébé nké nkelege mampye genó eyi gélú cho, gabo akwò me ushu. ²²Né mmu metò wa, me ngboó mampyegé elé genó eyi ebe Èsòwò ejò. ²³Yémbò nkaá nana nnó ebe ewé egbare menyammye wa elu cha ne ebe ewé egbare metò wa. Ne ebe ewémbò ewé egbare menyammye wa elé gegbogboge gepò ya. Emmyee ne ebe Èsòwò ewé

me mgboó ne ewú. Elé ewú ne etene me nnó mmpyege gabo. Ndere elúmba me nla eké mfwé mbaá gegbogboge gepo ya. ²⁴ Eh, meshwe apyeé me ne geme ya. Nde muú ákágé fere mbo nye me né menyammye yina ayi átene me né negbo? ²⁵ Ntamege Nte sé Eṣṣṣwá néndé elé ji mbií ne ákágé fere me né negbo eníné na gétúgé genó eyigé Jisṣṣ Kras Ata sé apyeé.

Ndere elúmba, né metáṣ wa elu me nnó mpyege genó eyigé ebe Eṣṣṣwá ekelege. Yémba gekwenege gepo ya kekelege elé nnó me mpyege genó eyi getené me né gabo.

Geṣṣwá eyigé Mendoó Ukpea eḥyege muú ayi afyeé metáṣ ne Kras

8 Nana bṣṣ abi áchomé mmye ne Kras Jisṣṣ ákwene fṣ mpa Eṣṣṣwá, ² néndé gétúgé me nchome mmye ne Kras Jisṣṣ uto bi Mendoó Ukpea eḥyege, ufere me né uto gabo ne uto negbo nnó mbé mebe. ³ Ebe ékágé fere fṣ esé né uto gabo néndé esé depo ne eṣṣṣy mambele ewú. Yémba Eṣṣṣwá abelé uméé mamfere esé né uto gabo. Atṣ Maá wuú fa mme ne menyammye ne gepo wye eké awese ne ji afu esé bṣṣ abi dépyeé gabo. Ne aḥyeé Maá wuú yina ndere gepo nnó anere ne gabo ayi esé dépyeé. ⁴ Eṣṣṣwá apyembo nnó, esé abi dela dépyeé fṣ unó ndere gekwenege gepo sé kekelege, dépyeé lé ndere Mendoó Ukpea eḥyege esé uto, dépyege unó bi úlú cho ndere ebe ekelege nnó dépyege. ⁵ Bṣṣ abi apyeé unó ndere gekwenege gepo bṣṣ kekelege, anerege matáṣ bṣṣ né mbaá unó bi gekwenege gepo kekelege. Yémba bṣṣ abi apyeé unó ndere Mendoó Ukpea ekelege, ánere matáṣ mampyege lé unó bi Mendoó Ukpea ekelege. ⁶ Mampyege unó bi gekwenege gepo kekelege achwáṣ ne negbo. Yémba mampyege unó bi Mendoó Ukpea ekelege achwáṣ ne geṣṣwá eyi gélagé byé ne neso. ⁷ Bṣṣ abi ápyeé unó bi gek-

wenege gepo kekelege átenege ukṣṣ ne Eṣṣṣwá, ebṣṣ ábélégé fṣ ebe Eṣṣṣwá. Ne wáwálé alu nnó ebṣṣ ákágé bele yé ewú. ⁸ Ewéna eleré nnó bṣṣ abi apye lé unó bi gekwenege gepo kekelege, ákágé pye fṣ metáṣ ego Eṣṣṣwá.

⁹ Yémba enyú dépyeé fṣ unó bi gekwenege gepo kekelege. Dépyeé lé unó bi Mendoó Ukpea ekelege, te ndere Mendoó Eṣṣṣwá elú enyú né mmye. Ne yéndémuú ayi alá pṣ ne Mendoó Kras né mmye apṣ fṣ muú Kras. ¹⁰ Yémba, Kras abege ne nyu, yé elé menyammye nyú agboó nye gétúgé gabo ayi dépyeé, mandoó nyú ábeé abe gétúgé Eṣṣṣwá apyeé enyú délu cho né mbe ushu wuú. ¹¹ Mbṣṣgé Mendoó Eṣṣṣwá muú apye Jisṣṣ akwilé né negbo elú enyú mmye, ji muú apyeé Kras Jisṣṣ ákwilé né negbo aḥyegeé nye ntó menyammye nyú ayi ágboó geṣṣwá né uto mendoó wuú ewé elú enyú né mmye.

¹² Ndere elúmba, aṣṣme ba, esé déwyaá genó eyigé débṣṣ mampye. Yémba gepo fṣ nnó dépyege unó bi gekwenege gepo kekelege nnó dépyege, ¹³ néndé mbṣṣgé enyú deké dépyeé unó bi gekwenege gepo kekelege nnó dépyege, enyú dégbṣṣ nye. Yémba Mendoó Eṣṣṣwá epyege enyú délyagé ubobo unó bi menyammye akelege kaṣṣka, débṣṣ geṣṣwá eyi gela gebyeé. ¹⁴ Bṣṣ ako abi Mendoó Eṣṣṣwá elerege ebṣṣ genó eyigé abṣṣ mampye ne alu baá Eṣṣṣwá, ¹⁵ néndé Mendoó ewé Eṣṣṣwá aḥyeé enyú, epyeé fṣ nnó enyú débe áfwe, dema defṣge eṣṣ. Mendoó ewémba epyeé lé nnó enyú debe baá Eṣṣṣwá. Mendoó ewémba ne epyeé nnó esé dékuú Eṣṣṣwá nnó, “Nte! Nte!” ¹⁶ Mendoó Eṣṣṣwá chóncho ne mandoó sé ágarege nnó esé delú baá Eṣṣṣwá. ¹⁷ Te mbaá esé delú baá Eṣṣṣwá, esé dényeé nye yéndégenó eyigé ji anyémeno nnó aḥyegeé bṣṣ bií. Ne yéndégenó eyigé Eṣṣṣwá ábélege mbaá Kras, esé déchome nye mbwa ne ji mamba ubi, néndé

mbɔgé esé ntó dégene efwyale ndere ji, débɔɔ nye ntó gefɔge ɲgo ayi ji abɔɔ nye.

ɲgo ayi bɔɔ Esɔwa ábɔɔ nye mesɔ gébé

¹⁸ Mfere nnó efwyale ewé esé dégene mbo nana, dékágé mɛé fɔ ewú ne ɲgo ayi Esɔwa alerege nye esé, ¹⁹ néndé yéndégenó eyigé Esɔwa akwyeé geshyage gegilé mange bíí ebi Esɔwa apyeé bɔɔ ákaá gefɔɔ eyigé baá bíí alu. ²⁰ Esɔwa apye unó uko ebi ji akwyeé uchɔge, epɔfɔ nnó ubi ambɔɔ ne ukele nnó ebe mbo, élé Esɔwa muú akwyeé ubi ne apyeé nnó ebe mbo. Apye mbo ne umɛé nnó, ²¹ unó uko ebi ji akwyeé, ji aferege nye ubi né amu unó bi uchɔɔ ubi. Ne ula nye mmyem-mye bwɔ né gefɔɔ eyi gepwɔɔ amu wye ndere baá Esɔwa alaá nye. ²² Esé dékaá nnó kpaá te fina unó bi Esɔwa akwyeé uko ukpeé gétúgέ ubale ebi ubi uwuú wye ndere mendée awuú ubale nebyeé. ²³ Epɔfɔ unó bi Esɔwa akwyeé ubiubi ne ukpeé gétúgέ ubale ebi ubi uwuú. Yé esé ntó abi Esɔwa achyeé Mendoó Ukpea ndere genó eyi ji abɔɔ mbe achyeé, dékpeé ntó né mmu matɔɔ sé ndere dégilé bíí ebi Esɔwa agarege nye gbɔgɔɔ nnó esé delú baá bíí, awené gemége sé, afere menyammye sé meko né efwyale. ²⁴ Néndé élé gétúgέ déneré metɔɔ ne Esɔwa ne ji afere esé né efwyale gabo. Yémbɔ mbɔgé nnó esé debɔ mɛ genó eyigé déneré metɔɔ wyeé, mbo metɔɔ ewé esé déneré mbo, abɔ akuú sé nnó metɔɔ menerege. Ndé muú sé ayi anerege metɔɔ mange genó eyigé ji agene mɛ? ²⁵ Yémbɔ mbɔgé dénererege metɔɔ mange genó eyigé dela délu danje, dékógé metɔɔ dégilé mange geji.

²⁶ Ndere dégilé, mbɔntó ne Mendoó Ukpea epogé esé né mbaá genó eyigé esé dela depɔ ne eshye mampye. Esé dékágé fɔ ndere débɔɔ manemmye, yémbɔ élé Mendoó Ukpea ne enene mmye gétúgέ sé mbaá Esɔwa, ekpeé ne uchu mejɔɔ ebi mekwaá alá ákágé jɔɔ. ²⁷ Esɔwa muú

akágé genó eyi gelú né matɔɔ akwaá, ákágé genó eyi gelu Mendoó Ukpea né metɔɔ néndé Mendoó Ukpea enene mmye gétúgέ bɔɔ Esɔwa ako ndere Esɔwa akelege.

²⁸ Ne esé dékaá nnó yéndégenó eyi gepyeé, gepye utɔɔ ulua manchwɔ ne galɔgálɔ mbaá bɔɔ abi ábɔɔ gejeé ne Esɔwa, ebwɔ abi ji akuú nnó ápyegé genó eyigé ji akelege. ²⁹ Bɔɔ abi Esɔwa abɔ me mbe akaá nnó ábeé nye abii ebwɔ ntó ne ji abɔɔ mɛ mbe ajya te gachií nnó ábé eké Maá wuú. Apye mbo nnó Maá wuú abe Maá mbe mbaá gejamége ate aɲmɛ. ³⁰ Ne bɔɔ abi ji abɔɔ mɛ mbe ajyaá, ebwɔ ne ji akuú nnó abe bɔɔ bíí. Bɔɔ abi ji akuú, ebwɔ ntó ne ji apye nnó átene cho né mbe ushu wuú. Ne bɔɔ abi ji apyeé átene cho né mbe ushu wuú, ebwɔ ntó ne ji apyeé nnó ábɔ ɲgo.

Esɔwa abɔɔ gejeé ne bɔɔ gétúgέ Kras

³¹ Ndé genó cha esé dékagé shuú né mechɔ ewéna? Mbɔgé Esɔwa abege ne esé, ndé muú ákágé pwa esé? ³² Esɔwa agbaré fɔ Maá wuú nnó achwɔgέ wɔ, yémbɔ achyeé ji nnó achwɔ agbo gétúgέ esé ako. Te ndere ji achyeé esé maá wuú, élú wáwálé nnó achyegé nye esé yéndégenó eyi dékelege nnó débe gefɔɔ eyi ji akelege nnó débe. ³³ Ndé muú ákágé shulé ndo mbaá bɔɔ abi Esɔwa ájyaá nnó abe abii? Yé muú apɔ, néndé élé Esɔwa jimbo ne apyeé ebwɔ átene cho né mbe ushu wuú. ³⁴ Ne ndé muú yé ákágé garé nnó esé dékwe mpa? Yé muú fɔ apɔ, élé Kras Jisɔs ne agboó gétúgέ sé Esɔwa apye ji akwilé né negbo, ajwólé né melú enógé né egbe ebwɔnyɛ Esɔwa anenemmye gétúgέ sé. ³⁵ Genóge fɔ gepɔ eyi gékágé kare esé ne gejeé eyigé Kras abɔɔ ne esé? Nnó élé efwyale, waá ubalé, mammye ayi bɔɔ ámmyeé amu ne esé, waá mesa ayi déjwɔlege. Mandée ayi álií esé, waá manoó negbo ami dégene waá efwyale ewé etene esé né negbo? ³⁶ Elú wye ndere

ásámé né mmu ηwe εσωω nnó, “Gétúgέ enyú esé dégene manoó negbo yéndégbé, ne ásele esé eké magoηme ayi ábele manwa.”³⁷ ηgba, yé elé unó bina upyee esé, esé démmye me dépwó né uto Kras muú abwó gejeé ne esé.³⁸ Nkaá chaηéné nnó yé genó gekage kare fɔ esé ne Kras, yé ebelé negbo, yé geηwá, yé makiénné εσωω, yé álo nchye, yé unó bi upye mbo nana, yé ebi upye nye meso gébé, yé álo áto áto,³⁹ yé ebele unó bi úlú te mfaánebuú, yé ebi úlú melo áwú bwó, yé genó gefo né unó bi εσωω ákwyeé eyi gekágé kare esé né gejeege Ata se Kras Jisws nnó εσωω abwó fɔ gejeé ne esé gétúgέ Ata se Jisws geηo.

Εσωω ájyaá bwó bií

9 Me njógé wáwálé ndere muú ayi áchomé mmye ne Kras mbyogé fɔ gebyo. Mendoó Ukpea epyee me nkaá né metwó wa nnó genó eyigé njógé gelú wáwálé nnó,² Me nwya gejamégé mesome ne ubalé ebi ula ubyee né metwó wa,³ gétúgέ bwó ba. Ebo ebe yé nnó mfaánebuú abo ashulé lé me mmye, mfa mbwa ne Kras gétúgέ bwó ba, aηme ba abi détane melo ema, mbogé ewémbo ekágé pye ebwó átané né efwyale.⁴ Ebwó álu bwó Isreli. Ebwó ne εσωω áselé nnó ábé baá bií. Aleré ebwó ηgo wúú. Anyémeno menyee gejame ne ebwó, achyee ebwó mabe jii, aleré ebwó ndere ábwó manógé ji, ne ashúú nnó apye nye ebwó gejame unó.⁵ Ebwó alu upyáne ukwene ante bwó εσωω abi áwuú nya ebwó ηgo. Kras ndere mekwaá alu muú melo bwó. Ji alu εσωω ayi abwó yéndégenó, défee ji te kwyakwya Amen.

⁶ Yémbo epófwó nnó εσωω apyee fɔ genó eyi ji anyémeno nnó apyee ne bwó Isreli wó néndé epófwó yéndémuú ayi ábyené ji né melo Isreli ne alu muú εσωω wáwálé.⁷ Ne epófwó ntó bwó ako abi alú upyáne Abraham ne alu bwó εσωω. εσωω ajwó lé ne Abraham nnó, “Upyáne ebi menyee

meno nnó nchyege nye wɔ ukene nye lé ne Asek.”⁸ Ewéna elere nnó epófwó bwó abi ábyené ebwó ndere akwaá ábyéne baá ne alu bwó εσωω. Elé abi akene ne menomenyee ewé εσωω anyee ne alu baá Abraham wáwálé.⁹ Ge genó eyigé menomenyee ewémbo ejwó na, eké, “Wyyee né gébé eyigé na ηme eníne cha me mmage kere fa, ne Sara abyene nye maá mende.”

¹⁰ Épó fɔ wye ewéna ewú ewú, Rebeka ntó abyee ufa ne muú ama. Muú yimbo alu nya lé gekwenege nte sé Asek.¹¹ Gemege nnó ábyé baá bina apea yé gemege nnó ebwó ápye genó gelógéló yé eyi gebogebo, εσωω akaá me ula bi ji ajyaá bwó bií, épó fɔ gétúgέ utwó ulwúwú ebi bwó ápyee, elu elé ndere ji akuú bwó bií.¹² Ne ji agaré Rebeka aké, “Maá wye ayi mbe akpane nye defwe mbaá ayi akwólegé ji.”¹³ Elú wye ndere ásamé né mmu ηwe εσωω nnó, “Me mbo gejeé ne Jakwɔ, nkii fɔ Esao.”

Εσωω ápó fɔ ne aηgya

¹⁴ Ewéna déjógé mbo nnó yé? Nnó εσωω apye fɔ genó eyigé gelu cho? Chao.¹⁵ εσωω ajwó nya ne Mosis aké, “Me ngene nye meshwe ne bwó abi nkelege mange meshwe, ne nlerenge nye ulwó melu ne bwó abi nkelege manleré.”¹⁶ Ndere elúmba, εσωω ajyaá fɔ bwó ndere akwaá ákelege wɔ, yé ebelé gétúgέ genó eyigé ebwó ápyee. Ji ajyaá bwó gétúgέ meshwe ayi ji agene bwó.¹⁷ Asá né mmu ηwe εσωω nnó εσωω ajwó ne Fero aké, “Me mpye wɔ wɔ mfwa gétúgέ nkelege nnó nke ne wɔ nleré uto ba mbaá bwó ne nnó, mpye ηgo wa ásané né malɔ mme meko.”¹⁸ Ndere elúmba, εσωω agene meshwe ne yéndémuú ayi ji akelege ne achyee mekpo meto mbaá yéndémuú ayi ji akelege manchyee.

¹⁹ Ndere njwó mbo, enyú abifo dégígé nye me déké, “Ebegé mbo ula nnó εσωω ámágé shulé bwó ndo né mbaá unó bi

ebwó ápye? Ndé muú ákágé tene ukɔɔ ne Ɛsɔwɔ nnó apyegé fɔ genó eyi ji akelege?" ²⁰ Yémbɔ wɔ mekwaá ɔlu waá ayi ɔshugé Ɛsɔwɔ meko? Gejégé meséé eyigé muú akwyeye gekwilégé fɔ gegíí muú ayi akwyéé geji nnó, "Ulannó wɔ ɔkwyéé me nnó mbe na?" ²¹ Yé ewú ema ebe nnó muú ayi akwyéégé ubi awyaaá uto manse nemé, akwyéé ujeé meséé upea, abelé gema nnó bíí kpaá ne afyéé menyeeé wyeé, abelé eyi fɔ nnó ányégé menyeeé wye yéndé bíí.

²² Gefɔgé genó eyina ntó ne Ɛsɔwɔ apyeeé. Ji abo ake aleré metɔɔ usɔɔ wuú ne bɔɔ abi ápye gabo ne nnó apye ntó bɔɔ ákaaá uto bíí. Yémbɔ ji akóo metɔɔ ɔɔɔ ne bɔɔ bimbo abi ji alerege nye ebwó metɔɔ usɔɔ wuú. Ebwó bina álu bɔɔ abi elú me nno áchɔɔ nye ebwó chɔɔ. ²³ Ɛsɔwɔ apyembo ntó gétúgέ ji abo alu manlere gekpekpegé ηgɔ wuú mbaá esé ako abi ji abelé me nnó agene esé meshwe. Esé bina ne délu bɔɔ abi ji abɔɔ me mbe ajyaaá nnó débo ηgɔ, ²⁴ yé elé esé abi ji akuú. Epóɔfɔ wye lé eta bɔɔ Jus ebwó ebwó, áku ntó bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus. ²⁵ Ne elú wye ndere ji ajɔɔ né mmu ηwe Hosya nnó, "Me nkuú nye bɔɔ abi abo álá ápɔ fɔ bɔɔ ba, nnó bɔɔ ba, ne bɔɔ abi me mbo nla mbɔɔ gejeé ne ebwó wɔ, nkuú nye ebwó nnó bɔɔ ba abi gejeé." ²⁶ Ne wye né mbaá ayi ji abo ajɔɔ ne ebwó aké, "Enyú depɔ fɔ bɔɔ ba, Ɛsɔwɔ muú alu mebe akuú nye ebwó nnó baá ba." ²⁷ Asaya ajɔɔ nya kerké atoo ne bɔɔ Isreli aké, "Yé bɔɔ Isreli ája ábé eké gesɔɔ mbalé ebeé mega, elé ukeke bɔɔ né gelu-age bwɔ ne átanegé nye né efwyale gabo, ²⁸ néndé Ɛsɔwɔ asɔɔ nye mpa fa mme wáwá ne dama te kwyakwya." ²⁹ Elú wye ndere Asaya abo ajɔɔ ntó aké, "Mbɔgé Ɛsɔwɔ ayi ábɔɔ utó uko abe danlyaaá esé mbeé upyáne ebifɔ, mbo bwyé esé ntó abo ánomé, eké melo Sodom ne melo Gomɔra."

Bɔɔ Isreli ákámé fɔ abya melómélɔ wɔ

³⁰ Déjɔgé mbo nnó né mechɔ ewéna yé? Nana déjɔgé nnó bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus, ebwó abi abo álá ámmye fɔ mambe cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ wɔ, Ɛsɔwɔ apye ebwó atene cho né mbe ushu wuú gébégé áfyéé metɔɔ ne ji, ³¹ ewé bɔɔ Isreli bɔɔ abo ámmye nnó Ɛsɔwɔ ápye ebwó ábé cho né mbe ushu wuú gétúgέ ábélege ebe, áge fɔ meti mampye yéndégenó eyi ebe ejɔɔ wɔ. ³² Ulannó ebwó álá áge meti mambe cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ wɔ? Elé gétúgέ ebwó ammye mambe cho ewé álá fyéé fɔ metɔɔ ne ji wɔ. Ebwó áferé nnó ápyegé utɔɔ ulóúúú ákágé beé cho. Ndere elúmbɔ, ebwó ákparé né mfaá "Ntaaá eníne nepyeeé bɔɔ ákparege ákwene." ³³ Elú wye ndere asame né mmu ηwe Ɛsɔwɔ nnó, "Gege me mbelege mbo ntaaá né melo Sayɔn eníne nepyeeé nye ebwó ákparege, etarave ewé epyeeé nye bɔɔ ákwene. Yémbɔ yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne ji akpane fɔ mekpɔ usɔɔ."

10 Anme ba, genó eyigé me nshyage ne metɔɔ wa meko ne mmyemenene ya mbaá Ɛsɔwɔ gétúgέ bɔɔ ba gelu nnó Ɛsɔwɔ áferé ebwó né efwyale gabo. ² Me nkágé ngaré wáwálé nnó ebwó akpane gechyéé né depɔre Ɛsɔwɔ yémbɔ ebwó akágé fɔ ndere ebwó ábɔɔ mampyege utɔɔ Ɛsɔwɔ. ³ Ebwó ákágé fɔ meti ewé Ɛsɔwɔ apyeeé bɔɔ abeé cho né mbe ushu wuú ne ammye elé mankwye ewé bwɔ meti mambe cho. Ewéna eleré nnó ákwɔlegé fɔ meti ewé Ɛsɔwɔ apyeeé bɔɔ abeé cho. ⁴ Kras anere yéndégenó eyi getome ne ebe nnó, yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne ji abe cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ.

Yé muú fɔ apɔ ayi Ɛsɔwɔ álá aferege ji né efwyale

⁵ Mosis asa ato ne meti ewe ebe epye bɔɔ abe cho aké, "Yéndémuú ayi ábélege mabe ako abɔɔ geηwá." ⁶ Yémbɔ ása né mmu ηwe Ɛsɔwɔ átoó ne meti ewé Ɛsɔwɔ

apye bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne ji ábéé cho áké, wɔ ɔfyegé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ nnó apye wɔ ɔbe cho né mbe ushu wuú, “Ɖgígé fɔ né metɔɔ wye nnó, Ndé muú akwámé mbo nye né mfaánebuú?” (Mmye ké mampye Kras ashulé mme.) ⁷“Yé mangií nnó, Ndé muú ajyéé mbo nye né melo aló?” (Mmye ké mampye Kras akwilé né negbo.) ⁸Genó eyigé ɲwe Ɛsɔwɔ ajɔ́gɛ gelu nnó, “Mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ alu kwɔ́kwɔ́lé ne wɔ, alu wɔ né ubo meno, alú ntó né mmu metɔɔ wyeé.” Mmye ké mekomejɔɔ yina ayi agaré ndere bɔɔ áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ, ayi esé dégaré nnó, ⁹Wɔ ɔgarege ne meno wye nnó, “Jisɔs alu Ata,” ne ɔkamege ne metɔɔ wye nnó Ɛsɔwɔ apye ji akwilé né negbo, ɔtanege nye né efwyale gabo. ¹⁰Néndé défyéé lé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ ne débéé cho né mbe ushu wuú. Ne déshuúge ɛku ne mano sé ne détanegé né efwyale gabo. ¹¹Ásá né ɲwe Ɛsɔwɔ nnó, “Yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne ji akpane fɔ mekpo unɔɔ.” ¹²Anɲya apó, ne muú Jus ne muú Grek. Ɛsɔwɔ awu ama ne alu Ata ebwɔ ako. Ji achyegé gejamégé mejé mbaá bɔɔ ako abi ágige ji. ¹³Ásá né mmu ɲwe Ɛsɔwɔ nnó, “Yéndémuú ayi akuú mabo Ata nnó áféréé ji né efwyale gabo, Ata aférege nye ji atane né efwyale gabo.”

¹⁴Ɛpyéémbo nnó ne bɔɔ ákuú muú fɔ nnó apoó ebwɔ mbɔ́gɛ álá fyeé metɔɔ ne ji wɔ? Ne apyeé mbo nnó ne afyeé metɔɔ ne ji, mbɔ́gɛ álá au danwú muú fɔ agaré ebwɔ abya wuú? Ne apyémbo nnó ne awu abya yimbo mbɔ́gɛ muú fɔ álá agaré ebwɔ abya wuú wɔ? ¹⁵Ne muú apyeé mbo nnó ne agaré ebwɔ mbɔ́gɛ álá ato ji wɔ? Ásá né mmu ɲwe Ɛsɔwɔ nnó, “Uka bɔɔ abi áchwɔɔ ne abya melómélɔ́ ulɔ́ kpaá upwɔ.” ¹⁶Yémbo bɔɔ ako fɔ wɔ ákamé ne abya melómélɔ́ yina wɔ, néndé Asaya ajɔɔ aké, “Ata ndé muú akamé ne mekomejɔɔ ayi esé dégaré?” ¹⁷Ndere elúmbo, muú awuú elé abya melómélɔ́ ayi atome ne Kras, ne áfyéé metɔɔ ne

ji ne muú awuú abya melómélɔ́ gébégé muú fɔ aké agarege ji.

¹⁸Yémbo ɔɔgɛ me ngií ɲkwe, Nnó bɔɔ Jus awuú fɔ abya Kras wɔ? Ʋgba, awu, néndé ása né ɲwe Ɛsɔwɔ nnó, “Bɔɔ mme meko awú mekomejɔɔ ayi ebwɔ agaré yéndé mbaá fa mme.” ¹⁹Ɖgɛ mma ngií ɲkwe. Nnó bɔɔ Isreli ákaá fɔ ula mekomejɔɔ yina wɔ? Mosis jimbo abo mbe ajɔɔ aké, “Me mmpye nye enyú déshyage mambé ɛké bɔɔ abi debɔ déferé nnó ápɔ́ yé melo fɔ, mpyéé nye matoɔ áɔɔ enyú ne bɔɔ abi álá ápɔ́ ne défɔɔ mankaá genó.” ²⁰Ɛwyage, Asaya ajɔɔ afɔ wɔ aké, “Bɔɔ abi abo álá akele me wɔ, áge me. Nlere mmye ya mbaá bɔɔ abi álá ágií me wɔ.” ²¹Yémbo ajɔɔ ato ne bɔɔ Isreli aké, “Yéndé bi me nsame amu ya mankwyeé depɔ́ ne bɔɔ bina nnó ákere eta wa yémbo ebwɔ ákelege fɔ manwú me, apaá elé me paá.”

Ɛsɔwɔ ashya fɔ bɔɔ Isreli wɔ

11 Genó eyigé me ngigé gelú nnó, Nnó Ɛsɔwɔ ashya bɔɔ bií? Chao! Me mboɔ nlu muú Isreli, mpyáne Abraham. Ntane né ntoné Benjamen. ²Ɛsɔwɔ ashya fɔ bɔɔ bií abi ji abɔɔ ajyaá wɔ. Enyú delu danwú genó eyi mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ ajɔɔ atome ne Elija? Ji abo anemmye mbaá Ɛsɔwɔ atene ukɔɔ ne bɔɔ Isreli áké, ³“Ata, ebwɔ áwá bɔɔ ekpávé byeé, ámu uluú upe byeé, me nla membií ne, ákelege manwá me.” ⁴Ɛsɔwɔ ashúú ji meko aké ndé? Aké “Nwyaá dele bɔɔ ba akeneama abi álá ato mano anógé Bal wɔ.” ⁵Wyémbo ntó ne elu fina. Ukéé bɔɔ fɔ alu abi Ɛsɔwɔ ajyaá né ulɔɔ melu bií. ⁶Mbɔ́gɛ elé gétúgɛ ulɔɔ melu bií ne ji ajyaá bɔɔ nnó ábé abií, ebyennó utɔɔ ulɔ́lɔ́lɔ́ fɔ wɔ upyeé Ɛsɔwɔ ajyaá bɔɔ wɔ. Mbɔ́gɛ ebo ebe lé gétúgɛ utɔɔ ulɔ́lɔ́lɔ́, ulɔɔ melu bií ufulé sé genó.

⁷Ge na ne mechɔ́ ewéna elú. Genó eyigé bɔɔ Isreli ákele ne efófó age geji wɔ. Bɔɔ abi Ɛsɔwɔ ajyaá ne agene geji.

Ne abi álaá lu danje elé bɔɔ abi átoó makpo. Ákelegé fɔ manwú Ɛsɔwɔ agaré ebwɔ genó eyigé ji akelege nnó ebwɔ ápye. ⁸Elú wye ndere ásamé né mmu ŋwe Ɛsɔwɔ nnó, “Ɛsɔwɔ apyeé matɔɔ bwɔ ákwe genje kpaá te fina. Achye ebwɔ amé ayi alá ákágé ge genó ne matu ayi alá awuú mbaá.” ⁹Devid ajɔɔ ntó gefɔgé genó eyina aké, “Ɛchye menyéé ayi ebwɔ ányeé gébégé epaá ábwólé mataá ayi ebwɔ ámbɔɔ ákwene wyeé ne ntaá eniné ebwɔ ákparege wyeé ákwe áge efwyale. ¹⁰Ɛchye amé agilé ebwɔ ágegé sé mbaá, meso áɔɔ ebwɔ, ne efwyale ewé ebwɔ ágene ebe te kwyakwya.”

¹¹Me mmagé gií ŋkwe ayifo. Gébégé bɔɔ Isreli ákparé, nnó ákwe, nnó nekwe eníne mbo nelu eniné ebwɔ alá ákágé kwilé sé téné? Chao! Ɛpɔ fɔ mbo néndé gabo ayi ebwɔ ápyeé, ápoó lé nnó bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus áge meti ewé Ɛsɔwɔ aferge ebwɔ né efwyale gabo, nnó epyegé mbo bɔɔ Isreli áshyágé mambe ntó eké ebwɔ. ¹²Te mbaá gabo ayi bɔɔ Isreli ápyeé áchwɔ ne mejé mbaá bɔɔ mme, ne mankparé ayi ebwɔ ákparé áchwɔ ne gejamé gé mejé mbaá bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, ferege yé gejamé gé mejé ewé echwɔɔ nye gébégé bɔɔ Jus abi álaá, áchogé nye ne bɔɔ ako abi áfyé metɔɔ ne Kras.

Ɛsɔwɔ aferge bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus né efwyale gabo

¹³Me njɔgé ne enyú abi dela depɔ bɔɔ Jus. Te mbaá me nlú ŋgbá Kras eta nyú, nkaá nnó utɔɔ bi Ɛsɔwɔ achyeé me nnó mpye ŋjea geme, ¹⁴mampye nnó me nge meti mpye bɔɔ ba bɔɔ Jus, áshyágé mambo unó ulúlú ebi enyú déwyaá, nnó ndo fɔ mpyege mbo Ɛsɔwɔ aferge nye abifo né efwyale gabo. ¹⁵Néndé gébégé Ɛsɔwɔ áshyá bɔɔ Jus, apye bɔɔ mme meko abe né nesɔ ne ji. Ndere elúmbɔ, gébégé Ɛsɔwɔ asege nye bɔɔ Jus nnó abe nesɔ ne ji, ebeé mbo nye nnó? Ebeé eké ebwɔ abo ágboó ne ákere né genjwá.

¹⁶Mbɔgé maá gebage bred eyi mbe alu genóge ukpea, ebyennó nto bred meko alu genóge ukpea. Ne mbɔgé maka genɔɔ álu genóge ukpea, ebyennó mata genɔɔ eyigé mbɔntó álu elé genóge ukpea. ¹⁷Yémbɔ mbɔgé mata genɔɔ olif eyigé apene mata ayifo ákɔɔ ákwe, elú eké bɔɔ Jus ne mbɔgé áse mata genɔge olif ayi alá ápeé wɔ ába né genɔɔ eyigé ápené, elú eké enyú abi déla pɔ bɔɔ Jus. Ndere mata yimbo ako ányuú manaá ami matanege né genɔge olif eyigé ápene pene, mbɔntó ne Ɛsɔwɔ achyege mejé mbaá bɔɔ bií ako. ¹⁸Ékágé enyú abi délu eké mataá genɔɔ áyi ábalé bále débyage bɔɔ abi álu eké mataá genɔɔ áyi ákɔɔ ákwene. Depɔ ne ula bi dédoó ebwɔ ewome. Enyú fɔ wɔ dégbare makaka genɔɔ eyina wɔ, elé makaka jií ne ágbaré enyú.

¹⁹Muú nyú fɔ ákágé jɔ aké, “Mataá genɔɔ yimbo ákɔɔ ákwe nnó me nge meti ncho mmye ne genɔɔ eyimbo.” ²⁰Elú wáwálé, yémbɔ, kaá nnó ebwɔ ákɔɔ ákwe gétúgé alá áfyéé metɔɔ ne Jisɔs wɔ ne enyú décho mmye ne geji gétúgé défyéé metɔɔ ne Kras. Ndere elúmbɔ, ékágé dépyegé neŋa begé elé ne efɔ metɔɔ, ²¹néndé mbɔgé Ɛsɔwɔ ageé nya fɔ meshwe mbaá bɔɔ Jus abi alu eké mata genɔɔ yimbo ajiambɔɔ wɔ, défere nnó délyagé mamfyé metɔɔ ne Kras, ji agene enyú meshwe? ²²Ndere elúmbɔ, tege ulɔɔ melú Ɛsɔwɔ, ne chúchú ayi ji alerege bɔɔ abi ákwene. Yémbɔ ji alerege enyú galɔ́galɔ́ mbɔgé enyú déké défyéé wye metɔɔ nnó ji alerege enyú galɔ́galɔ́. Yémbɔ mbɔgé enyú dela défyéé sé metɔɔ mbo, ji akorege enyú áfomé. ²³Ne yé bɔɔ Isreli abifo ályaágé manshyagé nnó áfyéé fɔ metɔɔ ne Kras, Ɛsɔwɔ amagé se nye ebwɔ aba né malu ayi ebwɔ ábɔ alu mbembe néndé Ɛsɔwɔ awyaá uto mamba ebwɔ wyeé. ²⁴Mbɔgé enyú bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, enyú abi delu eké mata genɔɔ olif eyigé alá apeé wɔ, áɔ enyú ába né genɔɔ olif eyigé apene pene, né

gefɔ́ ɛyigé akwaá alá alu danɛ, ndere Ɛsɔ́wɔ apyembo, elú wáwálé nnó asele nye bɔ́ Isreli abi alu eké mata genɔ́ ɛyigémbo geji ambɔ́ ákere ába né genɔ́ ɛyigémbo?

Ɛsɔ́wɔ aferege nye bɔ́ Isreli ako né efwyale

²⁵ Aɲme ba, genó gefɔ́ gelu bibíí ɛyigé me nkelege nnó enyú dékaá nnó enyú déferge sé nnó dékaá dɔ́. Genó ɛyina gelu nnó bɔ́ Isreli abi átoó mekpo, atóo nye fɔ́ te kwyakwya. Ɛbwɔ́ átoó nye wye mekpo kpaá te bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus, abi Ɛsɔ́wɔ ajyaá ákamege ne meti ewé Ɛsɔ́wɔ apyɛ́ bɔ́ átenege cho né mbe ushu wuú. ²⁶ Na ne Ɛsɔ́wɔ aferege nye bɔ́ Isreli ako né efwyale, ndere ásamé né ɲwe Ɛsɔ́wɔ nnó, “Muú ayi aferege bɔ́ né efwyale atanege nye né Sayɔn, apye upyáne Jakɔb ulyáá nchye mampyege.” ²⁷ Ásá ntó nnó Ata aké, “Ge menomenyɛ́ ewé me nyɛ́ nye ne ɛbwɔ́ na gébége njige nte gabo bwɔ́.” ²⁸ Né egbe ewé abya melóméló, bɔ́ Isreli alu bɔ́ mawámé Ɛsɔ́wɔ gétúgɛ áshyá ji né galógáló áwe nyú. Né egbe ewé manjya bɔ́, Ɛsɔ́wɔ ajya ɛbwɔ́ néndé ji abo gejeé ne ɛbwɔ́ dɔ́ gétúgɛ genó ɛyigé anyéméno nnó apyɛ́ ne ukwene ante bwɔ́. ²⁹ Mbo ne elú néndé Ɛsɔ́wɔ akúgɛ muú, ne ájegé ji, genó gefɔ́ gepɔ́ eyi gekágé mankwɔ́rɛ metɔ́ Ɛsɔ́wɔ. ³⁰ Né egbe ewé nyú, mbembe enyú debo déwuú fɔ́ ne Ɛsɔ́wɔ yémbo nana ji agené enyú meshwe gétúgɛ bɔ́ Isreli alá áwuú fɔ́ ji. ³¹ Wye né meti ewu gétúgɛ meshwe ayi Ɛsɔ́wɔ agene enyú, nana bɔ́ Isreli ákelege fɔ́ manwú ne Ɛsɔ́wɔ. Ɛpyembo nnó Ɛsɔ́wɔ ntó agene nye ɛbwɔ́ meshwe. ³² Ɛsɔ́wɔ apye ɛbwɔ́ ako ábélégé fɔ́ mabe jíí, ɛbwɔ́ álú eké bɔ́ denɔ́ abi meti ela epó manlyaá gepugé denɔ́. Ji apyembo nnó ji agene bɔ́ ako meshwe.

Ʋgɔ Ɛsɔ́wɔ apwɔ amu bɔ́ akágé kaá

³³ Ɛeh Ɛsɔ́wɔ sé alɔ́ melu ne bɔ́ ako. Denɔ́a tíí ne defɔ́ ɛtiré ji awyaá dépwɔ́ amu. Ndé muú akágé garé ula bi depɔ́ desɔ́gɛ ji meno? Ndé muú akágé ndere ji apyɛ́ depɔ́ tíí? ³⁴ Elú wye ndere ásamé né ɲwe Ɛsɔ́wɔ nnó, “Ndé muú akágé uferé Ɛsɔ́wɔ? Ne ndé muú akaá dɔ́ mambe muú ayi achyege ji majyɛ́? ³⁵ Ndé muú achyɛ́ me ji echye nnó Ɛsɔ́wɔ ntó ashúu ji?” ³⁶ Ɛsɔ́wɔ ne akwyɛ́ yéndégenó ne elé jíí ne apyɛ́ nnó yéndégenó gekene, ne elé getu jíí ne yéndégenó gelu. Ʋgɔ abe ne ji te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

Chyege genwáge nyú mbaá Ɛsɔ́wɔ ndere gepɛ ɛyigé gelu gebe

12 Aɲme ba, ndere unó bi ngarege enyú úlú wáwálé, mkpeage enyú nnó gétúgɛ galógáló ayi Ɛsɔ́wɔ alerege, déchyɛ́ gemege nyú mbaá Ɛsɔ́wɔ ndere genógɛ gepɛ eyi gelu gebe, ɛyigé débele ndere genógɛ ukpea mbaá Ɛsɔ́wɔ, eyi gepyɛ́ metɔ́ egɔ́ ji. Ge meti ewé enyú débɔ́ manogé Ɛsɔ́wɔ wáwálé na. ² Ékágé dema dépyege unó eké bɔ́ mme. Gɔ́gɛ Ɛsɔ́wɔ akwɔ́rɛ genwáge nyú, achyɛ́ enyú matɔ́ ayi make. Ɛbege mbo enyú dékágé nye genó ɛyigé Ɛsɔ́wɔ akelege nnó enyú dépyege, ɛyigé gelɔ́me, ɛyigé gegɔ́ ji metɔ́ ne gekwane.

³ Ne gétúgɛ echye ewé Ɛsɔ́wɔ achyɛ́ me né ulɔ́ melu bíí, mkpeage enyú nnó ekágé muú nyú fɔ́ áferege nnó ji aɲea geme apwɔ́ ndere ji alu. Muú aké aferege genó eyi getome ne jim-bɔ́, áférégɛ né meti ewé elu cho ndere ji áfyɛ́ metɔ́ ne Jisɔ́s. ⁴ Menyamme sé álu ama ne awyaá gejamégé upɔ́, yéndé gepɔ́ gewyaá ebi utɔ́. ⁵ Mbɔ́ntó ne esé yé elé esé delu gejame, dékwe eké menyamme ama gétúgɛ déchomé mmye ne Kras, ne yéndémuú sé alige mmye ne nte. ⁶ Ɛsɔ́wɔ né ulɔ́ melu bíí

achyeé yéndemuú sé ewuú echye. Yéndemuú agbaré echye wuú chañéné. Mbɔgé achyeé wɔ echye ewé ɔgarege mekomejɔ wuú, garege ndere ɔfyéé metɔɔ ne ji, ⁷mbɔgé elú lé mampyege utɔɔ bíí, pyege chañéné, mbɔgé elú lé manlere, lerege chañéné, ⁸mbɔgé elú lé mamfyé bɔɔ eshye, fyége ebwɔ eshye chañéné, mbɔgé elú lé echye manchyege, achyeye byagebyage, mbɔgé elú lé mampógé bɔɔ, poóge ne metɔɔ wye meko, muú ayi agene bɔɔ meshwe, agene ne metɔɔ megomegɔ.

⁹Bɔgé gejeé eyigé wáwálé ne ate, paágé unó nchye, gbarege unó ulúúlú ne eshye. ¹⁰Bɔgé gejeé ne ate aɲme ndere débɔɔ ne bɔɔ ula gepú nyú, kpagé gechyéé manógé ate. ¹¹Pyegé utɔɔ nyú débégé ne gepwa, pyegé utɔɔ Ata ne matɔɔ nyú mako. ¹²Begé ne nechóchó né genó eyigé enyú déneré metɔɔ wye. Kógé metɔɔ né efwyale ewé enyú dégene. Negé wye mmye yéndégébé. ¹³Chyegé unó ebifɔ ebi enyú déwyaá mbaá ate bɔɔ Eɔwɔ abi alu mbya. Nenegé manombi nyú mbaá aɲkéé.

¹⁴Negemmye nnó Eɔwɔ ájé bɔɔ abi ámmyéé amu ne enyú. Dénege fɔ nnó Eɔwɔ alere ebwɔ utonkwa, nege lé nnó Eɔwɔ ájé bɔɔ jéle. ¹⁵Bege metɔɔ megómégɔ ne bɔɔ abi awyaá metɔɔ megómégɔ. Bege ne mesome metɔɔ ne bɔɔ abi awyaá mesome. ¹⁶Bege neso ne ate. Ékágé débwege mmye, chogé mmye ne bɔɔ abi áshulege gemege bɔɔ mme. Ékágé déferege nnó dékaá dɔɔ.

¹⁷Muú apyegé enyú gabo, ekágé déshuú ji. Pyegé lé unó bi yéndemuú aselé nnó úlú cho. ¹⁸Ebégé kɔkɔgé, né egbe ewé nyú mmyege nnó débé neso ne yéndemuú. ¹⁹Aɲme ba, muú apyegé enyú genó gebo, déshugé fɔ amu. Lyagé Eɔwɔ ne ashuú muú yimbo amu néndé ása né mmu ɲwe Eɔwɔ nnó, “Ata aké amu mashugé elé aya, ne me nshugé nye amu.” ²⁰Yémbɔ pyegé ndere asamé né

mmu ɲwe Eɔwɔ nnó, “Mbɔgé mesa aké ammyéé bɔɔ mawámé nyú, chyegé ebwɔ menyéé, mmwólé manaá eké epyéé ebwɔ, chyegé ebwɔ genó eyigé anyuú. Déké dépyéé mbo, elú eké dénerenge bɔɔ ujéje mewe né mekpo ne mmye egboó nye ebwɔ.” ²¹Dékamege nchye ase enyú uto, mmyege nnó galógáló nyú ase uto nchye.

Bɔɔ áwúgé ne ákpakpa bɔɔ

13 Yéndemuú awúgé ne bɔɔ kpakpa abi ɲgɔmna áchyeé ebwɔ utó, néndé muú ákágé be fɔ muú kpaá bɔɔ ayi Eɔwɔ ála ákame wɔ. Ne Eɔwɔ ne afyéé ákpakpa melo ako. ²Ndere elúmbɔ, yéndemuú ayi átenege ukɔɔ ne ákpakpa melo, átenege mbo lé ukɔɔ ne bɔɔ abi Eɔwɔ áfyéé nnó ábé. Ne yéndemuú ayi átenege ukɔɔ, ákuú mbo elé unɔɔ mpa ne geme jíí. ³Bɔɔ kpakpa áfelegé fɔ ame mbaá bɔɔ abi ápye unó bi úlú cho, áfelegé elé mbaá abi ápye gabo. Ndere elúmbɔ, pyege yé genó eyigé ebwɔ ákelege ne ebwɔ áfége nye wɔ. ⁴Néndé ebwɔ álú elé bɔɔ utɔɔ Eɔwɔ, ápyéé utɔɔ né galógáló nyú. Ne mbɔgé wɔ ɔpyege gye, ɔbɔ mamfógé ebwɔ néndé utó bi Eɔwɔ achyeé ebwɔ upɔ fɔ detu. Ebwɔ alu bɔɔ utɔɔ Eɔwɔ ne áchyegé efwyale ndere Eɔwɔ akelege mbaá bɔɔ abi ápyéé gabo. ⁵Ndere elúmbɔ, débɔ manwúgé ne ákpakpa melo, epɔfɔ gétúgé dékelege mambo efwyale ewú ewú wɔ, elé gétúgé dékelege ntó mampyegé genó eyigé matɔɔ nyú ágarege nnó gelu cho.

⁶Getú eyigémbo ntó ne enyú déchyege ɲkamakpo, néndé ákpakpa melo álú lé bɔɔ utɔɔ Eɔwɔ ndere ápyéé unó bí ebwɔ ábɔɔ mampye. ⁷Chyegé ebwɔ unó bi úlú ebi bɔɔ. Mbɔgé elé ɲka makpo ne ebwɔ ákelege chyege ebwɔ. Mbɔgé elé ɲka matu yé eyi unó bi enyú déwyaá ne ebwɔ ákelege nnó déchyéé, chyege ebwɔ. Mbɔgé ákelege nnó déwúgé ne ebwɔ, wúgé ne ebwɔ. Mbɔgé énogé ne ebwɔ ákelege, nógé ebwɔ.

Ndere muú abɔ́ mambe ne nte meŋme

⁸Yéndémuú nyú ákwɔ́ ujwɔ́ɔ́ bií uko. Ne ujwɔ́ɔ́ ebi débɔ́ɔ́ mankwɔ́ élé mambe gejeé ne ate aŋme. Muú ayi abɔ́ɔ́ gejeé ne ate aŋme, apyeé mbo élé genó eyigé ebe ejɔ́ɔ́. ⁹Ebe ewé eké, “Muú akwege fɔ́ ulɔ́, muú awágé fɔ́ nte muú, muú ájogé fɔ́ ejo, muú áfyege amé né genóge nte,” ne mabe ayi fɔ́ mako, ácho aji né ebe ema, ewé eké, “Gbógé ne nte meŋme wyeé ndere ɔ́gboó ne geme jyé.” ¹⁰Muú abogé gejeé ne nte meŋme, apyeé fɔ́ ji gabo. Ndere elúmbɔ́, muú aké abɔ́ɔ́ gejeé ne nte meŋme apyeé mbo lé yéndégenó eyigé ebe ejɔ́ɔ́.

¹¹Debó mampyege wyembo néndé dékaá gefɔ́ge gébé eyigé esé délu mbo wye. Gébé gekwane eyi débo mampeé geja, néndé gébé eyigé esé détanegé né efwyale gabo gela kwɔ́kwólé gepwɔ́ ndere gebɔ́ gelú mbembe ayi défyéé metɔ́ɔ́ ne Jisɔ́s fyéé. ¹²Elá gáchyeyé utuú ubye. Elá gachyeyé bií ujyaá. Délyaa unó bi bɔ́ɔ́ ápyeyé né gemua, défyeyé unó ummye ebi Esɔ́wɔ́ achyeyé démmye ummye bií gbɔ́ɔ́. ¹³Dépyegé unó chaŋéné ndere bɔ́ɔ́ abi ápye unó bií gbɔ́ɔ́. Lyagé mapaa mabomabo, dényúgé fɔ́ mmɔ́ɔ́ dékwene. Lyagé unó bi ugboó mmye. Déwamégé fɔ́ ne ate, désogé fɔ́ metɔ́ɔ́ nnó bɔ́ɔ́ abɔ́ unó ápwɔ́ enyú. ¹⁴Chyegé gemege nyú geko mbaá Ata Jisɔ́s Kras, délyaa manferege ndere dépye mmye ekwilegé enyu mampye ubobo unó bi menyammye ákelege.

Muú ayi ábené né depɔ́ré Esɔ́wɔ́, ne ayi álá ábené wɔ́

14 Segé muú ayi álá bene né depɔ́ré Esɔ́wɔ́ wɔ́, dényeyégé fɔ́ mbeé ne ji né genó eyi ji áferege, yé gelú cho yé gelú gyeé. ²Muú ayi fɔ́, metɔ́ɔ́ ewé ji afyeyé ne Esɔ́wɔ́ egarége ji nnó anyegé yéndégenó. Yémbɔ́ muú ayi álá bené né depɔ́ré Esɔ́wɔ́ wɔ́, metɔ́ɔ́ ewuú egarége ji

nnó anyégé lé ulá. ³Ne ékágé muú ayi anyeyé yéndégenó, ábyágé ayi álá anyeyé. Ne ékágé muú ayi álá anyeyé yéndégenó ajógé nnó ayi anyeyé yéndégenó alu gyeé, néndé Esɔ́wɔ́ ase ji ntó nnó alú muú wuú. ⁴Wɔ́ ɔ́lú waá ayi ɔ́jógé nnó maá utɔ́ɔ́ muú yicha alu gyeé? Muú ayi abɔ́ɔ́ maá utɔ́ɔ́ yimbo ne ákágé garé mbogé alu gyeé yé alu cho. Ne abeé nye cho néndé Esɔ́wɔ́ apye nye ji atene cho.

⁵Bɔ́ɔ́ abifo áferege nnó bií uma uŋea geme upwɔ́ ebifo ne abifo áferege nnó yé bií bi uŋea geme upwɔ́ nte upɔ́. Yéndémuú abɔ́ mamferé né metɔ́ɔ́ wuú akaá genó eyi gelú cho. ⁶Bɔ́ɔ́ abi áferé nnó bií uma uŋea geme upwɔ́ ebifo, ápyembo manógé Ata. Bɔ́ɔ́ abi anyeyé yéndégenó, apyeé mbo manógé Ata néndé ebwɔ́ achyegé matame mbaá Esɔ́wɔ́ gétúgé menyeyé yimbo ne anyé. Bɔ́ɔ́ abi áshyá manyé ufɔ́ɔ́ menyeyé ebifo, ápyembo manógé Ata ne achyegé ntó Esɔ́wɔ́ matame. ⁷Yé muú sé fɔ́ apɔ́ mebe, mampyege élé unó bi ji akelege. Ne yé muú sé fɔ́ ntó ayi akelege nnó agboó néndé mbo ne ji akelege apɔ́. ⁸Yé mbogé esé débegé abe elú élé nnó dénógé Ata. Ne yé mbogé dégbo lé gboó elú lé nnó dénógé Ata. Ndere elúmbɔ́, yé délu abe yé dégbó délu lé bɔ́ɔ́ Esɔ́wɔ́. ⁹Né gétú eyigémbo Kras agbó, ne akwilé né negbo nnó ji abe Ata mbaá bɔ́ɔ́ abi álu abe ne abi agboó. ¹⁰Ulannó yé ne wɔ́ ɔ́garegé nte meŋme nnó alu gyeé? Yé wɔ́ ntó ulannó ne wɔ́ ɔ́byaa nte meŋme wyeé? Esé ako détenege nye né mbe ushu Esɔ́wɔ́, asɔ́ mpa sé. ¹¹Ásá né ŋwe Esɔ́wɔ́ nnó, “Ata aké te mbaá me nlú wáwálé, yéndémuú atome nye mano né mbe ushu wa, ne yéndémuú agarége nye ne meno wuú nnó, me nlú Esɔ́wɔ́.” ¹²Nderé elúmbɔ́, yéndémuú sé jimbo agaregé nye Esɔ́wɔ́ ama mpa ndere ji apyeé ne geŋwá jíí.

¹³Gétú eyigémbo, débo manlyaa mangarege nnó muú yina alu cho ayina alu gyeé. Yémbɔ́ tóge eshye mange nnó ékágé

dépye genó eyi gépyeé nte meŋme yifo akparé yé nnó ákpé né gabo. ¹⁴Me, ndere muú ayi nchomé mmye ne Ata Jisɔs, nkaá nnó yé menyéé fɔ ayi alu, ála apó fɔ pópó apó. Yémbɔ muú ákamege nnó gefoge menyéé ayifo apó fɔ pópó, ebyennó apó fɔ pópó né eta wuú. ¹⁵Ne mbɔgé genó eyigé wɔ ɔnyéé gepyeé aŋme abifɔ ábɔɔ efwale né metɔɔ, ebyennó wɔ ɔlerege fɔ gejeé. Ékágé gétúgé genó eyigé wɔ ɔnyéé ɔcho nte meŋme wyeé muú Kras agboó ntó gétú jíí. ¹⁶Ékágé ɔpyeé genó eyigé ɔferé nnó gelú cho, mbɔgé gepye nnó nte meŋme wye apye gabo. ɔpyege mbɔ bɔɔ ákage chɔɔ mabɔ nyú bɔɔ Éɔwɔ, ¹⁷néndé gefwa eyigé Éɔwɔ ágbárege, gebɔɔ fɔ genó mampye ne manyégé ne manyúgé wɔ. Elé mampye unó bi úlú cho, mambe nesɔ ne bɔɔ, ne mambe ne metɔɔ megɔmegɔ, unó bi Mendoó Ukpea echyegé. ¹⁸Ne muú aké apyeé utɔɔ Kras né gefɔɔ eyi, apyeé metɔɔ egɔɔ Éɔwɔ ne bɔɔ ntó áfegé nye ji.

¹⁹Ndere elúmbɔ, débɔ mafye mekpo mampyege lé unó bi uchwɔɔ ne nesɔ ne démmye nnó esé défyegé ate aŋme eshye né depɔré Éɔwɔ. ²⁰Ékágé gétúgé menyéé ɔcho unó bi Éɔwɔ apyeé. Yéndé genó eyigé ányéé gelú pópó. Yémbɔ elú gyeé manyé yéndégenó eyi gepye nte meŋme yifo akwe né gabo. ²¹Elú galógálɔ nnó wɔ ɔlyaá manyégé menya, manyúgé mɔɔɔ yé mampyege yéndégenó eyi gékágé pye nte meŋme wye akwe né gabo. ²²Ndere elúmbɔ, ékágé ɔlyaá nnó muú fɔ akaá genó eyigé wɔ ɔkamé né mecho ewéna, yémbɔ wye lé enyú ne Éɔwɔ ne dékage kaá geji. Metɔɔ megɔmegɔ ebe ne muú ayi álá shulege fɔ ndo né geme ji gétúgé apye genó eyigé ji akaá nnó gelú cho. ²³Yémbɔ muú abegé ne dembyɔ né unó bi ji anyeé, Éɔwɔ agaré nnó akwe mpa, gétúgé ányé unó bi mbɔ ayi álá kamé fɔ nnó elú cho nnó ji anyé ubi wɔ. Ne yén-

dégenó eyigé muú apyeé ayi álá kamé nnó gelu cho elé gabo.

Ɔɔɔ Kras ápyegé lé unó bi ugɔɔ ate aŋme metɔɔ

15 Esé abi débené né depɔré Éɔwɔ, debɔ mampógé abi álá béné wɔ né unó bi ebwɔ ápye gyeé, ebi ujwerege ebwɔ mankaá. Dépyegé fɔ lé unó bi ugɔɔ esé ambɔɔ metɔɔ. ²Yéndémuú sé apyegé genó eyi gegɔɔ ate aŋme metɔɔ nnó ebwɔ ábené né depɔré Éɔwɔ né galógálɔ bwɔ nnó ebwɔ áwe. ³Néndé yé Kras apyeé fɔ unó bi ugɔɔ lé jimbɔɔ metɔɔ wɔ. Yémbɔ, ndere ásamé né ŋwe Éɔwɔ nnó, “Mashye ayi bɔɔ áshyeé wɔ áshulé me né mmye.” ⁴Yéndé genó eyigé ásamé nya né mmu ŋwe Éɔwɔ, ása geji nnó gechyéé esé majyeé, nnó ndere mekomejɔɔ Éɔwɔ apyeé nnó esé dékógé metɔɔ, ne nnó esé détenege ne eshye né depɔré Éɔwɔ. Esé dénerge metɔɔ nnó Éɔwɔ apye nye unó bi ji anyémeno. ⁵Nnenemmye nnó Éɔwɔ muú apyeé enyú dékógé metɔɔ ne détenege ne eshye né depɔ etií, apoó enyú débé meko ama ne ate ndere dékwlege gekáge neke Kras Jisɔs, ⁶nnó enyú ako chóncho né meko ama défegé nye Éɔwɔ muú alu nte Ata sé Jisɔs Kras.

Abya melómélɔ alu ayi bɔɔ Jus ne bɔɔ abi álá apó bɔɔ Jus

⁷Segé yé ate, ndere Kras asele enyú. Dépyegé mbɔ, bɔɔ áfegé nye Éɔwɔ. ⁸Me ngarege enyú nnó Kras achwɔ poó esé bɔɔ Jus, manlere nnó Éɔwɔ apyeé genó eyigé ajɔɔ nnó apyeé, nnó genó eyigé ji anyémeno ne ukwene ante se getane wáwálé, ⁹nnó bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus, áfegé Éɔwɔ né meshwe ayi ji agene ebwɔ. Elú wye ndere ásamé né mmu ŋwe Éɔwɔ nnó, “Ndere elúmbɔ me nfege nye wɔ né geluage bɔɔ abi álá apó bɔɔ Jus, nkwane nye makwa nfeé wɔ.” ¹⁰Ama ása ntó nnó, “Enyú abi dela depɔ bɔɔ Jus, bege ne nechóchɔ chóncho ne bɔɔ

Ɛsɔwɔ.” ¹¹ Ama ása ntó nnó, “Ɛnyú bɔ́ abí dela pɔ́ bɔ́ Jus, fege Ata. Bɔ́ ako afeé jí.” ¹² Ne Asaya ajɔ́ ntó aké, “Mpyáne Jesse achwɔ́ nye, ne abeé nye mfwa mbaá bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus, ne ebwɔ́ ánerge nye metɔ́ ne jí.”

¹³ Nnenemmye nnó Ɛsɔwɔ muú apyeé enyú dénerge metɔ́ ne jí, apye enyú débe ne nechóchɔ́ gejamegejame ne neso ndere défyéé metɔ́ ne jí ne nnó utó Mendoó Ukpea upye metɔ́ ewé déneré mbo ewéné.

Pɔ́l agaré ula bí jí ásáme ɣwe yina

¹⁴ Aɣme ba, me mbaá nkaá cháɣéné nnó enyú ambɔ́ delome melu dɔ́. Nkaá ntó nnó enyú dewyaá defɔ́ ne yéndemuú nyú ákágé chyeé nte majyeé. ¹⁵ Yémbɔ́ né mmu ɣwe yina, nsa enyú unó fɔ́ mpɔ́ ne efɔ́ nnó mpye enyú détege ubi. Me mbo nsa mpɔ́ ne efɔ́ gétúgέ galó-gálɔ́ ayi Ɛsɔwɔ́ áléré me, ¹⁶ me nsame unó bina néndé Ɛsɔwɔ́ apye nnó me mbe muú utɔ́ Kras Jisɔ́s mbaá bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus. Me mpyeé utɔ́ eba ndere mempye upe, mangarege abya melómélɔ́ ayi atane mbaá Ɛsɔwɔ́ né mbaá bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus, nnó ebwɔ́ ábé ndere echye ewé Ɛsɔwɔ́ akame manse, ewé Mendoó Ukpea epyeé nnó ebe genógé ukpea mbaá Ɛsɔwɔ́. ¹⁷ Me nwyaá gepɔ́ge né utɔ́ bí me mpyeé mbaá Ɛsɔwɔ́ gétúgέ nchomé mmye ne Kras Jisɔ́s. ¹⁸ Nkágé do fɔ́ ebwɔ́ ewome né genó eyigé cha ekósé nnó Kras apó me nnó gétúgέ mekomejɔ́ ayi mengaré ne unó bí mpyeé, bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus áwuú ne Ɛsɔwɔ́ nana, ¹⁹ né utó gepɔ́ge ufelekpa ne utó Mendoó Ukpea. Ndere elúmbɔ́, ɔ́lɔ́ né Jerosalé ɔ́kwɔ́né né gebágé mewaá Ilirikum, nke me nnere mangaré abya melómélɔ́ Kras ewu. ²⁰ Elú me me metɔ́ nnó me ngarege abya melómélɔ́ Kras né mbaá ayi yé muú fɔ́ alá lú dangaré, nnó ekágé ebe eké ntenege gepú mfaá nebɔ́mé eníne muú ayicha afyeé. ²¹ Elú wye ndere ásámé né mmu

ɣwe Ɛsɔwɔ́ nnó, “Bɔ́ abí alá alu dangaré ebwɔ́ abya wuú agene nye jí, ne abí alá alu danwú depɔ́ eti détomé ne jí, ákaágé nye.” ²² Gége genó eyi gegbeé me gejame ndɔ́ nla chwɔ́ fɔ́ nge enyú wɔ́.

Pɔ́l ashuú manjye ge bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né melo Rom

²³ Yémbɔ́ nana ayi nnere utɔ́ ba né uba mewaá bina ne te mbaá me nshyage me né gejamégé aɣme manchwɔ́ ge enyú, ²⁴ nferé nnó ntenege nye efeé nge enyú gébégé nké njyeé Spen nnó mbe ne enyú mboó ndɔ́, enyú dépoó me njye mbe ne neke na. ²⁵ Yémbɔ́ nana njyeé kpe Jerosale manjye chyeé echye mbaá bɔ́ Ɛsɔwɔ́ abí alu ewú. ²⁶ Néndé metɔ́ ego bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né ubaá mewaá Masedonia ne Akaya, achwɔ́ ɣka mampoó ubya bɔ́ né geluage bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né Jerosale. ²⁷ Metɔ́ ego ebwɔ́ mampye mbo. Elú eké ujwɔ́ ne ebwɔ́ anyeé bɔ́ Jus néndé te mbaá bɔ́ Jus ápyeé ebwɔ́ abɔ́ mejé ewé abya melómélɔ́ achwɔ́ ne ewú, ebwɔ́ ntó age nnó elú galó-gálɔ́ mampoó ebwɔ́ ne ɣka. ²⁸ Ne gébégé me nnerege nye manse ɣka yina eyi ate aɣme achwɔ́ ne nchyege mbaá ubya bɔ́ bimbo, nkoógé nye manjye Spen ne ntenege nye efeé né Rom. ²⁹ Nkaá nnó me nchwɔ́ge ge nyú, nchwɔ́ nye ne gekpekpegé méjé ewé Kras achyege enyú.

³⁰ Aɣme ba, gétúgέ metɔ́ ewé esé défyéé ne Ata Jisɔ́s Kras ne gétúgέ Mendoó Ukpea epye esé débɔ́ gejeé ne ate, nkpeage enyú nnó décho mbwa ne me dén-nenemmye mbaá Ɛsɔwɔ́ gétú ya. ³¹ Negé mmye nnó mbɔ́gé bɔ́ abí alá fyéé metɔ́ ne Ata né Judiya wɔ́ apyege me, Ata afere me né amu bɔ́ ne nnó bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né melo Jerosalé ákamé manse echye ewé me nchwɔ́ ebwɔ́ ne ewú. ³² Dépyegé mbo, mbɔ́gé Ɛsɔwɔ́ ákamege, me nchwɔ́ ewú ne nechóchɔ́, me ne enyú chóncho défyé nye ate eshye. ³³ Nnenemmye nnó

Ɛsɔwɔ muú apyeé esé débeé né nesɔ abe ne enyú. Amen.

**Pɔl ɔlɔ matame
mbaá bɔɔ Ɛsɔwɔ né Rom**

16 Nkelege mampye enyú dékaá nnó Fobe, meɲme sé ayi mendée awyaá gepɔ gelɔ́gelɔ́. Ji alu mempoó né echomelé bɔɔ Jisɔs né melɔ Senkrea. ²Ndere ji achwɔɔ ewu segé ji ndere bɔɔ Jisɔs ásele nte meɲme. Pógé ji né yén-dégenó eyigé ji akelegé néndé ji apoó me gejamé gé bɔɔ yé me ntó.

³Tamegé Priska ebwɔ ne Akwila. Ebwɔ ácho mbwa ne me dépyeé utɔɔ Kras Jisɔs. ⁴Ela dachyeé mbo áchye gemege bwɔ getú ya. Me ntame ebwɔ yé machomélé bɔɔ Jisɔs ayi álu né gebagé mewaá bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus átame ntó ebwɔ. ⁵Tamage ntó echomelé bɔɔ Jisɔs abi anywerege né gepúge ebwɔ.

Tamegé ntó Ɛpenetus mejeé wa ayi ngbóo ne ji. Ji alu muú mbe ayi akame ne Kras né gebagé mewaá Ɛsya. ⁶Tamege Meri muú apye utɔɔ ne eshye né galɔ́galɔ́ nyú. ⁷Tamegé Andronikɔs ne Junias ate bɔɔ melɔ wa. Ebwɔ abɔ alú né denɔ chóncho ne me. Ebwɔ ábɔ me mbe ácho mmye ne Kras gemegé nnó me ncho. Ebwɔ álu bɔɔ abi áwyaá enógé né geluage ángbá Kras.

⁸Tamegé Amplatɔs nte meɲme ayi ngbóo ne ji dɔɔ gétúgé déchomé mmye ne Ata. ⁹Tamegé Ubanɔs nte meɲme ayi apye utɔɔ Kras chóncho ne esé ne Stakys mejeé wa ngbóo ne ji. ¹⁰Tamegé Apelis muú aleré wáwálé nnó ji alú muú Kras. Tamegé ntó ula gepúgé Aristobolos. ¹¹Tamegé Herɔdyɔn muú melɔ wa. Tamegé ntó abi álu bɔɔ Jisɔs né ula gepúgé Nasisɔs.

¹²Tamegé Trifana ne Trifɔsa. Andée bina ápyeé utɔɔ Ata ne eshye. Tamegé Pesis, mejeé wa ayi gejeé. Mendée ayina apye utɔɔ Ata ne eshye. ¹³Tamegé Rufɔs muú Ata ajsyaá. Tamegé ntó

mma awuú muú aselé me ndere maá awuú. ¹⁴Tamegé Asinkritɔs ne Filegɔn, ne Hemes ne Patrobas ne Hemas ne aɲme abifɔ abi álu ne ebwɔ. ¹⁵Tamegé Filologɔs ne Julya ne Nerɔs ne meɲmo wuú ayi mendée ne Olymfas ne bɔɔ Ɛsɔwɔ ako abi alu ne ebwɔ.

¹⁶Tyagé ate ne gejeé. Machomele bɔɔ Kras ako áyi álu wé álɔɔ enyú matamé.

**Pɔl achyeé bɔɔ Kras
né Rom kwyakwya majyeé**

¹⁷Aɲme ba, nnene enyú mmye nnó dese gébé ne bɔɔ abi áchwɔɔ ne ángya, ne ábúlége matɔɔ bɔɔ abi áfyé metɔɔ ne Kras. Ebwɔ álerege unó bi cha ebi ula upɔ fɔ unó bi bɔɔ Kras. Bege tete ne ebwɔ.

¹⁸Ufɔɔ bɔɔ bina ápye fɔ utɔɔ Ata sé Kras. Apye lé unó bi ebwɔ áwuú chaɲéné. Áselé gelɔ́ge mejɔɔ ne mejɔɔ dembwɔlé ánywaá bɔɔ abi matɔɔ bwɔ álu dada.

¹⁹Yéndémuú Kras akaá nnó enyú dépye unó bi abya melɔ́melɔ́ áké enyú dépyege. Gétú eyigémbo metɔɔ egɔɔ me ne enyú. Yémbo nkelege nnó enyú débe ne dénnga nnó dépye gé uno ulúúl, ne nkelege ntó nnó débe chiɲ ékágé dépye gé unó nchye.

²⁰Ela dachyeé, Ɛsɔwɔ muú apyeé esé débeé nesɔ ne ate apye nye enyú dépwɔɔ danchomeló, ji ala eké déjyaré ne uka.

Nnennemye nnó Ata sé Jisɔs Kras aleré enyú galɔ́galɔ́.

²¹Timɔti nte muú ayi mpyeé utɔɔ uluá ne ji atamegé enyú. Lukios ne Jasɔn ne Sosipata ate bɔɔ melɔ wa álɔɔ ntó enyú matame.

²²Me Tetiyɔs muú mpógé Pɔl mansa ɲwe ayina, nlɔɔ enyú matamé ndere muú ayi áchomé mmye ne Ata.

²³Gayɔs muú ábelé me, ne echomele bɔɔ Jisɔs abi anywerege né gepú ji álɔɔ enyú matame. Erastus muú ábélege ɲka melɔ ne meɲme sé Kwatɔs álɔɔ enyú matame. ²⁴[Nnennemye nnó Ata Jisɔs Kras alerege enyú galɔ́galɔ́.]

**Ʋɔl afegé Esɔwɔ né
kwyakwya malɔ ɲwe yina**

²⁵ Déchye Esɔwɔ ɲɔ. Ji akaágé pye enyú détené ne eshye né metɔ́ ewé enyú défyéé ne Jisɔs Kras ndere me ngaré enyú depɔré Kras né abya melómélɔ́. Ne abya melómélɔ́ yina alu lé genó eyigé Esɔwɔ ábelé nya bibíí tɛ gachií. ²⁶ Yémbɔ nana

Esɔwɔ aléré gbɔɲɔɲɔ unó bi ji abɔ abelé bibíí. Esɔwɔ muú alá agboó fɔ́ ajɔ́ nnó dégaré unó bi bɔ́ ekpávé bíí ábɔ ásamé mbaá bɔ́ mme meko nnó áfyéé metɔ́ ne Esɔwɔ ne áwúgé ne ji.

²⁷ ɲɔ abɛ ne Esɔwɔ tɛ kwyakwya. Ji mbií ne awyaá déɲga deko. Ebe mbɔ, gé-túgé genó eyigé Jisɔs Kras apyéé. Amen.

*Ŋwe mbe ayi Pól ásamé mbaá
echomele bɔ́ Kras né*

Kōrent

Pól atamege bɔ́ Jisɔs né melo Kōrent

1 Me Pól ne meŋme sé Sostenis ne désamé ŋwe ayina. Eɔwɔ akú me ndere ji akélege nnó me mbe ŋgbá Kras Jisɔs.

²Detɔme ŋwe ayina eta enyú echomele bɔ́ Jisɔs né Kōrent. Enyú ako abi Eɔwɔ akuú nnó débé bɔ́ bíí, apye mé enyú déla bɔ́ ukpea ndere déchome mmye ne Kras Jisɔs. Wyembɔ ntó ne ji apyɛé chóncho ne bɔ́ ako abi álú yéndé mbaá ánógé Ata esé Jisɔs Kras. Ji alú Ata awese ne awu bɔ́w.

³Ese dénenemmye nnó Nte sé Eɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álérégé enyú galógáló, ne ápye enyú débé ne nesɔ.

Bɔ́ Kras áwyaá mejeé ndere áchome mmye ne ji

⁴Ne yéndégébé me nké nnenemmye gétúgé enyú, ntamege Eɔwɔ muú me nnógé néndé alere enyú galógáló wuú ndere dechomé mmye ne Kras Jisɔs. ⁵Elé gétú ji ne Eɔwɔ ajélé enyú né mati mako, apye enyú débó denḡaré mejɔ́ matimatí ne nnó dékágé ntó depɔ etií matimati. ⁶Ewéna eléré nnó abya melóméló Kras ayi Me ngaré enyú akpe enyú mmye wáwálé. ⁷Ndere elúmbɔ, enyú déwya mé yéndé echye ewé Mendóó Ukpea echyegé bɔ́ Eɔwɔ ndere débelé ame meti dégilé nnó dége Ata Jisɔs Kras sé akéré meso fa mme. ⁸Eɔwɔ apye nye ntó enyú détené chánchá té kwyakwya, ne muú fɔ ashúlégé fɔ enyú ndo né bíí bí Ata sé Jisɔs Kras akérege fa mme nnó enyú dépye gyeé. ⁹Eɔwɔ muú ajógé genó apyɛé, elé ji ne akuú enyú nnó dé-

cho mbwa ne Maá wuú Jisɔs Kras ayi alú Ata esé.

Angya ákpe né echomele bɔ́ Kras

¹⁰Ŋmɛ ba, nnene enyú mmye né mabɔ Ata sé Jisɔs Kras nnó déwamégé sé, bége meko ama. Débegé mbɔ, angya abeé fɔ né metɔ́ metɔ́ nyú. Bége chónchó ne ate, né uféré nyú ne metɔ́ ema. ¹¹Njógé mbɔ néndé, bɔ́ fɔ né gepúgé Kleo ágaré me nnó enyú déwamege ne ate. ¹²Genó eyigé njógé mbɔ gélú nnó, bɔ́ abifo ájógé áké ebwɔ́ álú bɔ́ Pól, abifo áké ebwɔ́ álú bɔ́ Apolos, abifo áké ebwɔ́ álú bɔ́ Sefas, ne abifo ntó áké ebwɔ́ álú bɔ́ Kras. ¹³Enyú dékaré Kras malumalu, eló mbɔ? Nnó me Pól ne áwɔmé né gekwa gétúgé enyú? Wa áwyaá enyú manaá Eɔwɔ né mabɔ ma?

¹⁴Ntamege Eɔwɔ nnó, né gelúage enyú yeé muú ayi cha ayi nwyaá ji manaá Eɔwɔ apó, ekosé Kripus ebwɔ́ ne Gayɔs. ¹⁵Ne muú nyú fɔ akaágé jɔ́ nnó me nwyaá ji manaá Eɔwɔ né mabɔ ma. ¹⁶(Eh mente, nnó nwyaá ntó Stefanas manaá Eɔwɔ ne bɔ́ abi alu né gepú jíí, nferé nnó me mma nwyaá sé muú ayichá manaá Eɔwɔ wɔ́ ekosé bina) ¹⁷Jisɔs Kras atɔ́ fɔ me nnó nchwɔ́ nwyágé bɔ́ manaá Eɔwɔ wɔ́, atɔ́ lé me nnó nchwɔ́ ngárégé bɔ́ abya melóméló. Nchwɔ́ fɔ mankwáné denyaré mejɔ́ né denḡá eta ngárége bɔ́ wɔ́. Mbɔ mpye mbɔ, mbɔ abya melóméló ayi agarege ndere Jisɔs agboó ne gekwa abeé sé ne uto ne me mpyé fɔ mbɔ wɔ́.

Kras ne alú uto ne denḡaré Eɔwɔ

¹⁸Bɔ́ abi ánomé mme detu, áse nnó abya melóméló yina, ayi esé dégárege ndere Jisɔs agboó né gekwa alu genkenéégé genó. Yémbɔ né esé abi Eɔwɔ áwénege gemége sé, dékaá nnó alú lé uto Eɔwɔ. ¹⁹Genó eyigé njɔ́ mbɔ, mbɔ ne ásamé ntó mmu ŋwe Eɔwɔ nnó Eɔwɔ aké, “Me mpye nye defóré bɔ́

denḡá déno mme detú, ne mmpye nye anɔ denyaré mejɔɔ bɔɔ abi ákaá dɔɔ ak-we tametame.”

²⁰ Ndere elúmbo, ebée nye nnó ne bɔɔ denḡá? Ebée nye nnó ne abi akaá nwe? Ebée nye nnó ne bɔɔ abi ákaá denyaré mejɔɔ? Mbo ne Eɔwɔ apye denḡáre bɔɔ mme delá ukenkéné unó. ²¹ Eɔwɔ ase denḡá etíí, apye nnó ebégé fɔ kɔkɔge mbaá bɔɔ mme nnó akaá ji né denḡa etiré bwɔ. Yémbɔ, ase abya melóméló ayi esé déḡarege, ayi bɔɔ áselé nnó alú gekenkenéḡé genó, áwéné geméḡe bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne ji. ²² Bɔɔ Jus ákélege mangé lé ufélekpá ne ákame nnó genó eyigé muú ajóḡe gelu wáwálé. Abi bɔɔ Grek ákélege mangé lé denḡá ne ákame nnó genó eyigé déjɔḡe gelu wáwálé. ²³ Esé déḡarege lé ndere áwɔmé né gekwa Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa. Abya yina ne apyeé matɔɔ any-wónene bɔɔ Jus né mmu ne bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus ásele nnó álú lé gekenkenéḡé genó. ²⁴ Yémbɔ bɔɔ Jus abifɔ, ne bɔɔ Grek, abi Eɔwɔ ákuú nnó ábé bɔɔ bíí, ákaá nnó Kras alu uto Eɔwɔ ne denḡáre Eɔwɔ. ²⁵ Unó Eɔwɔ ebi akwaá áferé nnó úlú lé ukenkéné unó, denḡá délu wye dépwɔ denḡáre bwɔ. Ne unó Eɔwɔ ebi akwaá áselé ntó nnó úlú jɔɔ, uwyaa eshye upwɔ eshye ewé bwɔ.

²⁶ Anmé ba, téḡé nkane enyú débɔ délu gébéḡé Eɔwɔ ákuú enyú nnó débé bɔɔ bíí. Né amé gejaméḡé bɔɔ, áselé nnó enyú dépɔ fɔ ne genó eyigé ebwɔ ákaá nnó elé denḡá, gejaméḡé enyú débɔ depɔ anɔ bɔɔ, ne gejaméḡé enyú détané fɔ né mala upú kpakpa wɔ. ²⁷ Yémbɔ Eɔwɔ ajyá bɔɔ abi bɔɔ mme áferé nnó álú ukenkéné bɔɔ nnó mekpɔ unɔw eg-báre bɔɔ denḡá. Ne ajya ntó bɔɔ abi bɔɔ mme aferé nnó aḡeá geme wɔ, nnó mekpɔ unɔw egbáre anɔw bɔɔ. ²⁸ Bɔɔ abi álá atané né mala upú kpakpa wɔ, abi bɔɔ mme ábyaa, ebwɔ abi bɔɔ mme áselé nnó aḡeá geme wɔ, ebwɔ ne Eɔwɔ ajyaa

nnó ábé bɔɔ bíí. Eɔwɔ apyembo nnó, atyaa unó bi bɔɔ mme aferé nnó uḡeá geme. ²⁹ Ndere elúmbo, yé muú ayi akáḡe do ebwɔ ewómé né mbe ushu Eɔwɔ nnó, Eɔwɔ ajyá me gétúḡé me nḡea geme ápɔ. ³⁰ Ngba, ewómé mendóo epɔ, elé Eɔwɔ jimboɔ ne apye nnó enyú dechó mmye ne Kras Jisɔs. Jisɔs yina ne alú denḡá etiré Eɔwɔ. Ji apye esé delú cho né mbe ushu Eɔwɔ, apye ntó esé delá bɔɔ ukpea Eɔwɔ, ne awené geméḡé sé né yéndé gabo. ³¹ Ndere elúmbo, dépyé ndere ásamé né mmu nwe Eɔwɔ, nnó “Muú aké adóo ebwɔ ewómé, ádoóḡé gétúḡé genó eyigé Ata Eɔwɔ apye.”

Pɔl agárege abya ayi Kras agboó né gekwa

2 Anmé ba, gébéḡé me nchwɔ nyá eta nyú, mangaré mekomejɔɔ Eɔwɔ nkpa fɔ anɔw denya ne denḡá eta ne nḡarege enyú mekomejɔɔ yimbo wɔ. ² Ndere mbɔ nlú ne enyú, njɔɔ né metɔɔ wa nnó, mpye sé genó eyigé cha ekosé mangaré abya Jisɔs Kras ne nkane agboó né gekwa. ³ Nchwɔ eta nyú ne gepwa né mmye, nweré jaja ne efɔ metɔɔ. ⁴ Mejɔɔ ewé me njɔɔ, ne unó bi me nleré enyú, uleré fɔ nnó me nwyaa anɔw denya ne denḡáre mejɔɔ mampye enyú dékámé ne genó eyigé me njɔɔ wɔ. Yémbɔ elé uto Mendóo Ukpea ne upyéé nnó enyú dékaá nnó unó bi me njɔɔ ne ebi nleré úlú wáwálé, ⁵ nnó enyú défyéé metɔɔ ne Eɔwɔ gétúḡé uto bíí. Me nkéléḡé fɔ nnó dénéré metɔɔ né denḡáre akwaá.

Mendóo Ukpea epye bɔɔ ákaá denḡáre Eɔwɔ

⁶ Né egbe ewé denḡá etiré délu wáwálé, déselé déti dedóo abya ne bɔɔ abi ábené né depɔre Eɔwɔ. Denḡá etiré na, dépɔfɔ etiré bɔɔ mme, yeé ebélé etire afwa mme néndé ela gachyee gefwage bwɔ gebyee. ⁷ Ne esé degarege mekomejɔɔ ne denḡáre Eɔwɔ etiré té

nyá muú fɔ alá akaá wɔ, néndé Ɛsɔwɔ abɔ apye nnó muú fɔ ákágé fɔ deti. Gémégé nnó mme yina alɔ, Ɛsɔwɔ abɔ abelé mé denǵá etiré na, nnó gébégé ake apye genó eyigé gelu ji metɔɔ, esé débo ŋɔ wuú. ⁸Yé mfwa mme yina ama, ayi akaá denǵá etiré na apɔ. Abɔ akaá, mbɔ áwɔ fɔ Jisɔs Kras, Ata ayi apwɔɔ amu né gekwa wɔ. ⁹Yémbɔ genó eyigé Ɛsɔwɔ apye gelu wye ndere ásamé né mmu ŋwe Ɛsɔwɔ nnó, “Unó bi yé muú alá lu dange, ebi muú alá lu danwú, yé ebi muú ntó alá lu danfere, ubi ne Ɛsɔwɔ akwye ábelé mbaá bɔɔ abi ágboó ne ji.”

¹⁰Né egbé ewesé, Ɛsɔwɔ apye esé dékaá unó bina, ndere atómé Mendoó Ukpea wuú nnó apye esé dékaá ubi. Mendoó Ukpea Ɛsɔwɔ egéne yéndégenó chánchá, yé anɔ unó bi Ɛsɔwɔ alá lú dampye muú fɔ abɔ mbe akaá. ¹¹Kágé nnó yé muú ayi ákágé uféré bi úlú muú yichá né metɔɔ ápɔ, ekosé muú yimbo jimboɔ. Wyembo ntó ne muú alá kágé ufére ebi úlú Ɛsɔwɔ metɔɔ, ekosé Mendoó Ɛsɔwɔ jimboɔ. ¹²Nana esé bɔɔ Ɛsɔwɔ dékaá nnó achye fɔ sé mendoó bɔɔ mme wɔ, achye elé esé Mendoó wuú nnó apye esé dékaage unó bi ji achyege esé.

¹³Nkaáwú ne déǵarege unó bina, délá déǵarégé fɔ ne denǵaré akwaá. Déǵaré lé ndere Mendoó alerégé esé, mmye ké déselé uchuú ebi Mendoó alerége déǵarege depɔré Ɛsɔwɔ. ¹⁴Yémbɔ muú ayi alá pɔ ne Mendoó Ɛsɔwɔ akélegé fɔ mankamé ne unó bi Mendoó Ɛsɔwɔ alérege. Aselé ubi nnó úlú lé ukenkéné unó eta wuú, néndé elé Mendoó Ɛsɔwɔ ne apye nnó muú ákaá ubi. Ndere elúmbɔ, ji akágé kaá fɔ ubi. ¹⁵Ne muú ayi Mendoó Ɛsɔwɔ alú ji mmye, acherege depɔ déko ne akaá yéndégenó. Yémbɔ, ákágé chere fɔ ji, akaá gefɔgé muú ayi ji alu. ¹⁶Genó eyigé me njɔɔ mbo gélú wáwálé wye ndere ásamé né mmu ŋwe Ɛsɔwɔ nnó, “Yé muú akágé genó eyigé Ɛsɔwɔ aférege. Yé muú akágé chyeé

Ɛsɔwɔ majyeé. Yémbɔ esé abi déwyaá Mendoó Ɛsɔwɔ ne dékage genó eyigé Kras aférege.”

Bɔɔ abi ábené né depɔré Kras áchwɔ fɔ ne anǵya

3 Anǵmé ba, gébégé nlú ne enyú, ngaré fɔ enyú mekomejɔɔ ndere bɔɔ abi Mendoó Ɛsɔwɔ elú ebwɔ né mmye wɔ. Ngaré enyú ndere bɔɔ abi álu ákwolege unó mme yina ne bɔɔ abi álu ambane né depɔré Kras. ²Me nleré enyú unó bi ulá utoó, wye ndere muú achyege mamáné kɔ némbɔ alá aságé chyeé ji menyeé metometo. Me nleré fɔ enyú unó bi utóo wɔ, néndé enyú délú dambéne mankaá ubi. Yé nana délú dambéne. ³Me njɔgé mbo, néndé enyú délú pyéé unó mme yina ndere matɔɔ nyú ákélege, demmye demboó, déwamege ne ate, ewéna eléré nnó enyú délú wye eké bɔɔ mme, délú pyéé wyé unó bi ebwɔ ápyeé, ⁴néndé, mbɔgé muú nyú ajɔgé nnó, “Me nlú muú Pɔl,” ayifɔ aké, “Me nlú muú Apolos,” enyú depɔ fɔ chá ne bɔɔ mme.

⁵Gárege me, enyú déferé nnó esé ne Apolos délú chá? Esé délú lé bɔɔ utɔɔ Ɛsɔwɔ abi ji ajyaá nnó dépye enyú défyéé matɔɔ ne ji. Yéndémuú sé apyéé utɔɔ bíí ndere Ɛsɔwɔ achye ji nnó ápye. ⁶Utɔɔ bina, úlú nnó, me mpe mbwé, Apolos agbe manaá wye. Yémbɔ Ɛsɔwɔ apye mbwé yimbo awené. ⁷Ndere elúmbɔ, muú ayi apéne mbwé ne ayi agbéle manaá wye, áfu yé genó wɔ, Ɛsɔwɔ muú apye mbwé yimbo áwené ne anǵé game. ⁸Muú ayi apéne ne ayi agbéle manaá wye álu wye janja. Ne Ɛsɔwɔ achyege yéndémuú nsá ndere ji apyéé utɔɔ bíí. ⁹Esé ne Apolos décho amu dépye utɔɔ Ɛsɔwɔ uluá. Ne enyú délú mekɔɔ Ɛsɔwɔ ewé ese dépye utɔɔ wyé, enyú délú ntó gepú eyigé Ɛsɔwɔ aténege.

¹⁰Né galǵálǵál ayi Ɛsɔwɔ abɔ áléré me, nlú mampye utɔɔ bíí eta nyú. Mpye utɔɔ ndere mentené gepú melómélǵ ayi afyé

nébómé gepú cháñéné ne bɔ́ abifo álɔ́ manténégé gepú mfaá néni. Ne yéndémuú ayi áténege mfaá nébómé eniné mbo, asé gébé. ¹¹ Eɔ́wɔ́ abelé mé Jisɔ́s Kras ndere nébómé eniné mbo. Ne yeé nébómé eniné chá eniné muú fɔ́ amáge fyé népɔ́ sé. ¹² Bɔ́ abifo, ásele nye unó ulóulól ebi ákuú nnó gul, seleta, ne mataá malómálól, atené gepú né mfaá nébómé eniné mbo. Ne abifo ntó ásele nye unó bi ula utóó manchɔ́ ndere deweé, mancha ne nchu átene gepú né mfaá nébómé eniné mbo. ¹³ Ne bíf uma ebi Jisɔ́s apane nye mpa bɔ́, yéndé gefɔ́gé utɔ́ ebi muú apyéé ugénege nye gbɔ́gónól. Néndé né bíf bimbo, Eɔ́wɔ́ aselé nye mewe, afwɔ́ré utɔ́ ebi yéndémuú apye, mangé nnó úlú ulóulól wa uboubo. ¹⁴ Mbɔ́gé gepú eyigé muú atené mfaá nébómé gepú eniné mbo géla gésɔ́ wól, mbɔ́ yimbo abɔ́ nye nsá. ¹⁵ Ne mbɔ́gé gésɔ́gé ebyennó mbɔ́ yimbo atané amu. Yémbɔ́ jimboɔ́ atanege nye né efwyale gabo éké muú ayi áboó atané né mmu gepú eyigé gésóge.

¹⁶ Dékaá fɔ́ nnó enyú délu melú ujwólé Eɔ́wɔ́ ne nnó Mendoó Eɔ́wɔ́ elú enyú mmye wól? ¹⁷ Ne muú achɔ́gé melú ujwólé Eɔ́wɔ́, Eɔ́wɔ́ ntó áchɔ́ geɲwá jíí. Melú ujwólé Eɔ́wɔ́ ewémbo, elú melu ukpea ne enyú ne délu melú ujwólé ewémbo.

¹⁸ Débwólégé gemege nyú. Mbɔ́gé muú nyú aférégé nnó awyaá denɲá ndere bɔ́ mme awyaá, nchyege jí majyeé nnó ábwólé ála gefɔ́gé muú ayi bɔ́ mme ákuú nnó gekenkenégé muú, nnó ábɔ́ denɲáré Eɔ́wɔ́. ¹⁹ Me njɔ́ mbɔ́ néndé, unó bi bɔ́ mme áselé nnó úlú denɲá, úlú lé ukenkené unó mbaá Eɔ́wɔ́. Elú wyémbo néndé ása né mmu ɲwe Eɔ́wɔ́ nnó, “Bɔ́ abifo áférege nnó ebwól áwyaá denɲá, yémbo Eɔ́wɔ́ ápyene ebwól né denɲá bwól.” ²⁰ Ne ama ása né mmu ɲwe Eɔ́wɔ́ nnó, “Ata akaá nnó uféré ebi muú denɲá aférege upɔ́ yeé genó.” ²¹ Ndere elúmbo, ékágé muú nyú ádógé ebwól ewómé gé-

túgé genó eyigé ákwaá ápyeé, ajógé nnó me nkwɔ́lege ayina, me nkwɔ́legé fɔ́ ayina, kágé nnó yéndégenó gelú mé eyigé nyú. ²² Yé Pól, yeé Apolos, yelé Pita, yeé mme yina meko, yeé geɲwá, yeé negbo, unó bi úlú mbo nana ne ebi uchwɔ́ meso gébé, Eɔ́wɔ́ apye nnó unó bina uko, úlú ebi enyú. ²³ Ne enyú ako delu bɔ́ Kras, ne Kras atane mbaá Eɔ́wɔ́.

Pól atéé bɔ́ Kras né Kōrent ndere geɲwáge ɲgbá Kras gébɔ́ mambe

4 Ndere elúmbo, sége nnó esé delu lé baá utɔ́ Kras ne bɔ́ abi Eɔ́wɔ́ afyé né amu sé unó bíf ebi ubɔ́ úlú bífí nnó dépye bɔ́ ákaá. ² Ne muú ayi áfyéé jí utɔ́ bíf né amu, genó eyigé muú apéle mangé eta wuú gélu nnó ápye utɔ́ bíf ne metɔ́ wuú mmu ema. ³ Yé ebélé enyú, yé lé bɔ́ abi chá ne ashúlégé me ndo nnó nlu gyeé né utɔ́ eba, ewémbo efú me yeé genó wól. Me mbɔ́ ntó nkágé sɔ́ fɔ́ mpa yimbo nchye geme ya nnó utɔ́ ba úlú cho. ⁴ Né metɔ́ wa, nferé nnó utɔ́ bi Eɔ́wɔ́ achye me, mpyéé ubi cháñéné. Yémbɔ́ ewéna eléré fɔ́ nnó me nlú cho wól. Elé Eɔ́wɔ́ ne asɔ́ mpa wa. ⁵ Gétú eyigémbo, déwegé fɔ́ mmye deshúlégé muú ndo nnó ápyé fɔ́ utɔ́ ebi Eɔ́wɔ́ achye ebwól cháñéné, néndé gébé gélu dankwáne mampa depɔ́ etiré na. Gíge bíf bi Ata akérege meso fa mme, achwɔ́gé apye nye yéndégenó eyigé akwaá ápyeé bífí gégené gbɔ́gónól, apye bɔ́ ákaá uféré ebi úlú ate bɔ́ né matɔ́. Bíf bimbo elé Eɔ́wɔ́ ne afege nye yéndémuú ndere apye utɔ́ bíf.

⁶ Anmé ba, né gétúgé enyú nse geme ya ne Apolos nméé ne unó bi me njɔ́ mbɔ́ nnó mpye enyú dékaá ula mekomejɔ́ ayi jí ajɔ́ nnó, “Ékágé enyú délyaá mankwólé majye ami ásame né mmu ɲwe Eɔ́wɔ́.” Néndé mbɔ́gé dékwólégé mami cháñéné, déselé fɔ́ muú fɔ́ nnó ajeá geme apwɔ́ ayifo, débwege fɔ́ mmye nnó nlú muú yina epɔ́f ayina. ⁷ Yé muú

nyú ayi aṣeá geme apwáw nte ayifo apó. Unó uko ebi enyú déwyaá Eṣowá ne áchyeé enyú, epó mbo? Ne mboḡe achye enyú unó bina chyéḡe, ulannó muú nyú adóo ebwo ewómé nnó, “Mboá unó bi né uto bá?”

⁸ Wáw oh! Enyú báw Kōrent déferé nnó déwyaá mé unó uko. Dékwé mé gefwa, ne délú mfwa ewé esé délá depó. Eeh! Ebé yé nnó enyú délú afwa wáwálé nnó esé ntó débáné enyú déḡbáré gefwa chóncho. ⁹ Né metáw wa, nferé nnó Eṣowá abelé esé áṅgbá Kras né melú ewé elá epó ne enóḡé. Esé délú eké báw abi áwáw mé mpa nnó áwáne, néndé elú eké ákpá esé ábelé gbóḡónó né mbaá ayi mme meko chóncho ne makiénné Eṣowá ágéne. ¹⁰ Nnó esé délú ukenkéné báw gé-túḡé délú báw utáw Kras? Yémbó enyú dése gemeḡe nyú nnó dékaá unó uko gé-túḡé déchomé mmye ne Kras. Báw mme áselé nnó esé délú jáw, yémbó enyú déselé gemeḡe enyú nnó déwyaá eshye. Báw ánoḡé enyú yémbó ábyaá esé. ¹¹ Kpaá té gébé eyigé na, gébé geko fó wó esé dégéne menyé manyé ne manaá manyú wó. Défyé lé uchálé mandeé. Gébé eyigé fó, báw áchyeḡé esé efwyale. Ne gébé geko fó wó dégéne malu mambélé wó. ¹² Esé depye utáw ne eshye ne dégéne genó eyigé dényeé. Muú ajóḡé mejów mebo ne esé, dénenémmye nnó Eṣowá ájé ji. Báw áké achyeḡe esé efwyale, dékoge wye matáw. ¹³ Báw áké ácháw esé mabo, déshugé ebwó meko melómélís. Ásèle esé nnó délú umpwapwané unó ne ujwaá ebi báw ájyále ne uká.

¹⁴ Nsámé fó unó bina nnó mpye mekpo unáw eḡbáré enyú, nchyeḡe lé enyú majyeé, néndé delú baá ba ne ngbóo ne enyú dáw. ¹⁵ Ne yé enyú débé lé ne ge-jaméḡé báw abi ájame enyú né meti Kras, téḡe nnó déwyaá lé muú ama ayi alú nte nyú. Me muú mpyeé enyú déchome mmye ne Kras ne nlú nte nyú, néndé me ne mbów mbe ngaré enyú abya melómélís

Kras. ¹⁶ Gétú eyigémbó nkpeáḡe enyú nnó dése gekáḡé neke ena. ¹⁷ Géḡé ula bi me ntóme Timóti eta enyú mbo. Ji alú maá wa, ne ngbóo ne ji dáw. Ji alu muú ayi dékage líí mmye ne ji né depóré Ata Jisós. Achwáḡé, atée nye enyú unó bi me mpye ndere menkwólé Kras. Unó bina ne nléreḡe yéndé mbaá né machomele báw Kras.

¹⁸ Enyú abifo, mmu agbeé enyú néndé déferé nnó me nchwó sé ewú. ¹⁹ Yémbó Ata akaméḡé nchwó ewú nana. Nchwáḡé nkáḡé nye mboḡé utó Eṣowá úlú ne báw gempóḡe bina, wa apyéé lé meno detú. ²⁰ Genó eyigé géléreḡe nnó Eṣowá alú mfwa muú gepófó denyaré mejáw elé uto bi Mendoó Ukpea echyeḡé ji nnó abe ne geḡwá eyigé Eṣowá akeleḡe. ²¹ Ndé genó enyú dékéleḡe? Dekworeḡe gepóḡé nyú, nnó me nké nchwáw eta nyú, nchwó pere manleré nnó me mboá gejeé ne enyú, waá dékwóréḡé fó, me nké nchwáw, nchwó ne maá echyé? Nchyeé enyú efwyale?

Ubélé tametame né echomele báw Jisós

5 Ubé oh, nwú nnó báw ábéleḡe ubélé tametame né geluáḡe nyú. Ágaré me nnó muú nyú ama abeḡeḡe ne mendée nte wuú. Gebobogé mechó ewé yeé báw abi alá pó báw Jus alá ápyeé fó. ² Ne enyú débweḡe maḡków mfaá bwéḡe né gefóḡé mechó ewé na? Pó gefóḡé mechó ewé enyú débó mamfyé gepúḡé negbo na? Fereḡe muú ayi apyéé gefóḡé mechó ewéna wáwá né geluáḡe nyú. ³ Yé élé me nlá mpó ewú mbo, mendoó wa elú ne enyú, ne nsó mé mpa muú ayi apyéé gefóḡé mechó ewé na nkane mbó mbegé ewú mpyeé, né mabo Jisós. ⁴ Nkéleḡe nnó enyú dékú echomele déchoméḡé mbaá ama, mendoó wa ebée ne enyú ne uto Ata Jisós ntó ubée ne enyú, ⁵ défyéé muú ubé yimbo né amu Danchómeló nnó áwa menyammmye wuú, nnó Eṣowá áféré ji né

efwiyale gabo né bií bi Jis̄s Kras akerege meso manso mpa b̄w̄.

⁶Mmye mebwēge elómé f̄s. Enyú dékaá f̄s nnó nekú némá ne nech̄w̄ ebá, wye ndere ekéké yist gachyē epyēe gejamégé flawa amuale w̄s? ⁷Déb̄s mamferé muú yimbo ayi apye gabo né geluage nyú. Ji alu eké yist ayi ach̄w̄ bred. Depyégé mbo debēe nye pópó eké bred ayi alá p̄s ne yist. Ndere nj̄w̄ge mbo, nkaá me nnó enyú delú bred meke néndé áwá mé Kras muú alú maá eḡŋme gepe ayi epaá koó upú. ⁸Ndere dényé epaá ewéna, dényé ewú ne bred meke ayi alá ap̄s ne yist. Mmye ké débe ne mat̄w̄ pópó ne dégarege wáwálé. Dényégé f̄s ewú ne gekwénege bred ayi awyaá yist. Mmye ké débege f̄s ne gabo ne nchye ayi esé déb̄s déwyaá.

⁹Né ŋwe ayi me mb̄w̄ mbe nt̄w̄mé enyú, ngaré enyú nnó défa mbwa ne b̄w̄s abi ábélege ubélé ne b̄w̄s tametame.

¹⁰Me nj̄w̄ge mbo, nt̄w̄mé f̄s ne b̄w̄s abi alá kágé Es̄w̄w̄. Ebw̄s abi ábélege ubélé ne b̄w̄s tametame. Abi ásée use, abi ánógé aló uka, ne abi ájóó ejo. Nj̄w̄gé mbo ebyennó nké enyú délyaá mme yina kánká. Yémb̄s nj̄w̄ f̄s mbo w̄s.

¹¹Me nsá lé nnó enyú défa mbwa ne yéndemuú nyú ayi aké alú men̄mé né echomele b̄w̄s Es̄w̄w̄ ne ábélege ubélé ne b̄w̄s tametame. Yeé ayi asée use, ayi anógé aló uka, ayi alwērege ulwéré, ayi anyuú mm̄w̄s akwene yeé ayi alú menj̄ó. Dényégé yeé menyéé ne uf̄w̄s b̄w̄s bimbo.

¹²⁻¹³Me mb̄w̄s f̄s mans̄o mpa b̄w̄s abi alá p̄s b̄w̄s Es̄w̄w̄ w̄s. Elé Es̄w̄w̄ ne as̄w̄s mpa bw̄s. B̄w̄s abi esé déb̄w̄s mans̄o mpa bw̄s, elé ate aŋme abi álu né echomele b̄w̄s Jis̄s. Ndere elúmb̄o, pyege ndere ásámé né mmu ŋwe Es̄w̄w̄ nnó, “Búge muú ubé yimbo atáné né geluágé nyú.”

B̄w̄s Jis̄s ájyēé f̄s ne ate né eso

6 Ulannó muú nyú ab̄w̄gé mpa ne nte men̄mé, ajyē ne ji né eso, nnó b̄w̄s abi alá afyēé met̄w̄s ne Jis̄s w̄s ne ápa? Ulánnó déla jyēf̄s né mbaá ate b̄w̄s Jis̄s nnó ákwýé enyú. ²Dékaá f̄s nnó b̄w̄s Jis̄s ne ápáne nye mpa b̄w̄s mme w̄s, Ne mb̄w̄gé enyú ne des̄o mpa b̄w̄s mme, ulannó enyú délá kaágé kwyē ukéké dép̄o né met̄w̄s met̄w̄s nyú? ³Enyú dékaá nnó esé ne depáne nye mpa makiénné Es̄w̄w̄, p̄s mbo? Mb̄w̄gé dékaá mbo, ebyennó esé dékágé kwyē ukéké dép̄o fa né mme. ⁴Ndere elúmb̄o, mech̄s ekwégé nnó déjye né mbaá b̄w̄s abi echomele b̄w̄s Jis̄s ala sé nnó ebw̄s alú genó w̄s, nnó as̄s mpa nyú? ⁵Me nj̄w̄gé mbo nnó mpyé mmye egb̄o enyú. Nnó yé muú ama ap̄s né geluáge nyú ayi awyaá den̄ga mankwýé dép̄o ne ate aŋme nyú? ⁶Élómé f̄s nnó nte men̄me ab̄w̄gé mech̄s ne nte, akpá ji ajyē né eso kpaá te aténégé né mbe ushu b̄w̄s abi alá áfyēé met̄w̄s ne Jis̄s w̄s nnó as̄s mpa bw̄s.

⁷Ndere enyú dékpáne ate déjye né echa eso, élere nnó enyú dékwe mé dédo uwa mme. Ulánnó muú akelege enyú mpa délá dékógé mat̄w̄s? Ulánnó muú ányégé enyú upw̄w̄s délá dékógé mat̄w̄s?

⁸Yémb̄o, nnó enyú délyaá b̄w̄s ákélégé enyú mpa, ányégé enyú upw̄w̄s, dékélégé b̄w̄s mpa, dényéé b̄w̄s upw̄w̄s cháchá ne até aŋme nyú. ⁹Kágé nnó b̄w̄s ube ányéé f̄s gefwage Es̄w̄w̄. Ékágé muú ábw̄lélé enyú, elú wáwálé nnó b̄w̄s abi ábélege ubele ne b̄w̄s támetáme, abi ánógé aló uka, abi ákwene mal̄o, ate andé abi ábélege ne ate, ¹⁰yé b̄w̄s abi ájóó ejó, abi ásée use, abi ányuú mm̄w̄s akwéné, abi álwērege úlwéré, ne b̄w̄s abi áf̄w̄ge unó b̄w̄s. Uf̄w̄s b̄w̄s bina ako ányéé f̄s

⁵5:7 Elú wáwálé nnó: Né Ijip, Es̄w̄w̄ agaré b̄w̄s Isreli nnó, yéndé ula gepú áwa maá eḡŋme áse manoo mií áta manombi nnó ekiénné negbo echw̄w̄gé ekoó upú bw̄s koóge. Wye gébé eyigémb̄o nt̄o, Es̄w̄w̄ agaré ebw̄s nnó bred ayi ebw̄s átyege áfyégé f̄s yist (uka ebi upyēé bred amualé) nnó ebw̄s ályá melo Ijip wáwá.

gefwege Eṣṣṳwṳ. ¹¹ Mbó ntó ne enyú abifó débó delú. Yémbó Eṣṣṳwṳ áshwóné enyú né gabo ayi dépye delá bṳṳ ukpea. Ase enyú nnó delú cho né mbe ushu wuú. Apyembo, gétúgέ utṳṳ bi Ata Jisṣs Kras apye ne utoó Mendoó Eṣṣṳwṳ.

Se menyammye wye nógέ Eṣṣṳwṳ

¹² Muú fṳ ákágé jṳṳ nnó, “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejií me.” Wáwálé, yémbó kaá nnó unó ukouko fṳ wṳ uch-wṳṳ né gelṳgálṳ wṳ. “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejií me.” Yémbó nkágé lyaá fṳ nnó genó gefṳ gebṳṳ me deba, nla eké mefwe mbaá geji. ¹³ Muú ayifó ákágé jṳṳ aké, “Eṣṣṳwṳ akwyéé menyé nnó akpene né une ne akwyéé une nnó menyé akpene wye.” Wáwálé, ne kágé nnó bií uma Eṣṣṳwṳ achṳṳ nye une chónchó ne menyéé. Yémbó Eṣṣṳwṳ achyée fṳ mekwaá menyammye nnó abelege ubele támetáme ne bṳṳ wṳ, achyée mekwaá menyammye nnó asé menyammye yimbo anógé Ata Jisṣs. Ne elé Ata Jisṣs ne áchérege menyammye mekwaá. ¹⁴ Ne ndere Eṣṣṳwṳ asele uto bií apye Ata akwíle né negbo, mbó ntó ne ásélé nye utó bií apye esé dékwile né negbo.

¹⁵ Enyú dékaá chánéné nnó menyammye nyú alú lé upṳ menyammye Kras. Nnó elómbṳ, nnó muú asé gepṳgέ menyammye Kras acho ne menyammye mendée eno? Ube! Ékágé be fṳ mbo. ¹⁶ Enyú débó mankaá nnó mende achogé mmye ne mendée eno, ebwṳ ne mendée eno yimbo ákwé eké muú ama, wye ndere ásámé né mmu ḡwe Eṣṣṳwṳ nnó, “Ebwṳ apeá ákwé eké muú ama.” ¹⁷ Ne muú ayi áchómé mmye ne Ata, ebwṳ ne ji ábéé metṳṳ ema.

¹⁸ Lyágé mámbélégé ubélé ne bṳṳ támetáme. Yéndé gabo chá ayi muú apyée, áchṳṳ fṳ menyammye wuú, yémbó

muú ayi ábelégé ubelé ne bṳṳ támetáme, achṳṳ bṳ lé menyammye awuú jimboṳ. ¹⁹ Enyú dékaá fṳ nnó menyammye nyú álú lé melú ujwólé Mendoó Ukpea wṳ? Elé Eṣṣṳwṳ ne afye enyú Mendoó Ukpea ewéna né mmye. Enyú ambṳṳ fṳ wṳ débṳṳ gemége nyú wṳ. ²⁰ Eṣṣṳwṳ ana enyú ne genó eyigé gejeá geme dṳṳ mamferé enyú né efwyale. Ndere elúmbó, ségέ menyammye nyú dénógé Eṣṣṳwṳ.

Dépré neba

7 Góge me nshuú enyú meko né dépo etiré enyú désamé me.

Elú galṳgálṳ nnó mende achogé yé mmye ne mendée. ^{†2} Yémbó, té mbaá bṳṳ ábélege ubelé támetáme dṳṳ, élóme nnó yéndé mende ábá awuú mendée ne yéndé mendée ntó ábá awuú menṳ. ³ Ne mende abṳ fṳ manshya mendée wuú ubelé wṳ, ne mendée ntó abṳ fṳ manshya menṳ wuú ubelé wṳ. ⁴ Menyammye mendée apṳ fṳ awuú jimboṳ, alú lé ayi menṳ wuú. Ne menyammye mende apṳ ntó awuú jimboṳ, alú lé ayi mendée wuú. ⁵ Ndere elúmbó, ékágé nte ashya nte ubelé, ekosé nnó ebwṳ ákamege meko amá nnó alyaa kpé ate né mboó gébé nnó anemmye mbaá Eṣṣṳwṳ. Ne gébé eyigémbó gékógé, ebwṳ abṳ mankeré chónchó nnó ékágé danchomeló apye ebwṳ akpé né mmuameno gétúgέ álá akágé gbaré mmye bwṳ.

⁶ Me njógé mbo, epṳfṳ nnó ḡmeregé muú fṳ mekpṳ mme nnó abá neba, yémbó nchyege lé enyú majyee. ⁷ Metṳṳ ebṳ egṳṳ me nnó yéndémuú abe ukwa eké me. Yémbó yéndémuú awyaa ewuú echye ewé Eṣṣṳwṳ achyee ji. Achyee bṳṳ abifó eshye mampye géfógé genó eyigé na, achye abifó mampye eyigé na.

⁸ Mbaá bṳṳ abi alú ukwa, ne akwi andée, ngárege ebwṳ nnó, elóme nnó eb-

^{†7:1} Elú wáwálé nnó: Né gébége Pṳl, bṳṳ abifó né Kōrent áse nnó mamba neba álómé fṳ néndé muú ábagé neba ábṳṳ fṳ gébé eyigé ákuú ḡwe, ne mangigé gejamége unó.

wó ábagé f́w neba, abe ukwa nkane me nlú. ⁹Yémbó, mbógé ebwó ákágé gbaré f́w menyammye bwó, ábá neba. Néndé elú galógáló nnó ebwó ábá neba ne nnó ájwyyegé mmye.

¹⁰Né mbaá b́wó abi abané neba, nkpeage ebwó nnó, mendée abagé menó, ékágé alyaá menó wuú neba. Mej́wó ewé menj́wó mbo na, epóf́w me, elé Ata jimboó ne ajóó; ¹¹yémbó, mbógé mendée alyagé menó wuú neba; ábagé sé menó ayicha elé epó mbo wó, akéré mbaá menó wuú ebwó akwyyé depó. Ne ékágé menó ntó ábú mendée wuú né neba.

¹²Ne mbaá abif́wó abi abané b́wó abi alá áfyéé mató ne Kras wó, ngárege ebwó nnó yéndé meḡme ayi áb́ané mendée ayi alá áfyéé metó ne Kras wó, mendée yimbo akámégé nnó ajwólégé ne ji, ékágé alyaá ji neba. Mej́wó ewé menj́wó mbo, étané memb́wó né metó étané f́w mbaá Ata wó. ¹³Wyembo ntó, ne meḡme ayi áb́ané menó ayi alá fyéé metó ne Kras wó alá ab́wó f́w manlyaá ji neba wó, mbógé menó yimbo akámégé nnó ajwólége ne ji. ¹⁴Me njógé mbo néndé, Eswó ajeé menó ayi alá fyéé metó ne Kras wó gétúgé mendée wuú áfyéé metó ne Kras. Ne ajeé ntó mendée ayi alá fyéé metó ne Kras wó gétúgé menó wuú áfyéé metó ne Kras. Mbógé elé ṕw mbo wó, Eswó aselé baá bwó eké baá b́wó abi alá kágé Eswó. Ne ndere elúmbó, Eswó asé baá bwó ndere b́wó bíí. ¹⁵Yémbó mbógé muú ayi alá fyéé metó ne Kras wó, aké akélege manlyaá neba ne muú ayi áfyéé metó ne Kras, ago ji ajye, néndé éb́e epó ewé egb́arége muú ayi áfyéé metó ne Kras nnó épye nnó alyaá ji neba. Eswó akú esé nnó déb́e né nesó. ¹⁶Wó mendée menó ayi ófyéé metó ne Kras kaá nnó getú jyéé ndóf́w menó wye akágé fyéé metó ne Kras. Ne wó menó ayi ófyéé metó ne Kras kaá ntó nnó getú jyéé, ndóf́w mendée wye akágé fyéé metó ne Kras.

Yéndémuú áb́eé wye ndere ji abó alu gemegé nnó Eswó ákuú ji

¹⁷Yéndémuú abe wye ndere ji abó alú gébégé Eswó akuú ji. Gé genó eyigé menlerégé né yéndé echomelé b́wó Jisó nnó apyegé mbo. ¹⁸Mbógé asó mé muú nsó ne Eswó alá ku ji nnó abe muú awuú, ékágé ámuá mambi nnó asó ji nsó. Ne mbógé ntó nnó alú dansó wó nsó gébégé Eswó akuú wó nnó óbe muú awuú ómmyégé f́w nnó asó wó nsó. ¹⁹Yé ásó wó nsó, yé asó wó, ewémbó epye mechó wó. Genó eyigé geḡeá gepwóó gelú elé nnó ónogé mabe Eswó. ²⁰Ndere elúmbó, yéndémuú abe wye ndere ji alú gébégé Eswó akuú ji. ²¹Nnó óbó ólú memfwé gébégé Eswó akuú wó nnó óbe muú wuú? Ekágé óchyyéé geme jyé efwyle getú eyigémbó. Yémbó, mbógé ógégé meti nnó óferégé geme jyéé nnó óbégé sé memfwé pyembo. ²²Kaágé nnó yé muú abó alú lé memfwé ne Eswó akuú ji nnó áb́e muú wuú, né egbe ewé Ata apó mewé. Elú ntó nnó muú ayi abó alá ṕw mewé gébégé Eswó akuú ji nnó abe muú awuú, alú mewé mbaá Kras. ²³Tégé nnó, Eswó ana enyú ne genó eyigé geḡeá geme mamferé enyú né efwyle. Débégé f́w afwé mbaá akwaá. ²⁴Ndere elúmbó, yéndémuú abe wye ne Eswó ndere ji abó alu, gemegé nnó Eswó akuú ji.

Andée abí alá ba anó wó ne akwi

²⁵Ne gógé menj́wó depóré b́wó abi alú ubwene. Genó eyigé me njógé mbo Jisó jimboó f́w wó agáre me wó, yémbó ngárege enyú ndere muú ayi Ata ágéne me meshwe apye me nlú muú ayi enyú dékágé neré metó ne ji.

²⁶Né úf́éré ba, elú galógáló nnó yéndémuú áb́e wye ndere ji alú néndé efwyle eja nana d́wó. ²⁷Muú ayi áb́ane mendée ékágé alyaá mendée wuú neba. Ne muú ayi alá alú dambá mendée, ékágé akélé

mendée mamba. ²⁸Yé élé njógé mbo, mbógé muú abagé mendée apye fɔ gabo wɔ ne yé meso mendée abagé menɔ apye fɔ gabo wɔ. Yémbɔ bɔɔ abi ábane neba, ágɔɔ efwyale. Ne nkelégé nnó mpye ékágé enyú dékpé né efwyale ewé ebwá ágené.

²⁹Aɲme ba, góge mengáre enyú nnó gébé eyigé Eɔwɔ achyéé elá gachyéé gebye. Né getú eyigémbɔ, bɔɔ abi ábané andée abe eké bɔɔ abi álá bá andée wɔ. ³⁰Bɔɔ abi áwyaá mesome, ábe eké bɔɔ abi álá pɔ ne mesome. Bɔɔ abi áwyaá nechóchɔ ábé eké bɔɔ abi álá pɔ ne nechóchɔ. Ne bɔɔ abi ákene gese ábé eké bɔɔ abi álá pɔ ne unó gese. ³¹Muú ayi awyaá utɔɔ mampye fa mme abe ndere muú ayi ala nere metɔɔ ne unó mme wɔ.

³²Ne nkélégé fɔ nnó genó gechyege enyú efwyale né metɔɔ. Muú ayi álá bá mendée wɔ, afyéé metɔɔ wuú mampye utɔɔ Ata Jisɔs, ne akelege nnó apyéé utɔɔ bimbo gefɔɔ eyigé metɔɔ egɔɔ ji. ³³Yémbɔ muú ayi ábané mendée anerége metɔɔ né unó mme, akelégé élé nnó ápye unó bi metɔɔ egɔɔ mendée wuú. ³⁴Ne gétú eyigémbɔ úféré bíí ukwéné tyátyá. Wyembo ntó ne mendée ayi ábané menɔ anerege metɔɔ né unó mme gétúgé akelege mampye genó eyigé metɔɔ egɔɔ menɔ wuú. Yémbɔ mendée ayi álá lú dambá menɔ, áfyéé lé metɔɔ mampye utɔɔ Eɔwɔ, ne áchyege geme jíí geko mbaá Ata Jisɔs.

³⁵Unó bi me njógé mbo na, úlú élé mampoó enyú, epɔfɔ nnó nshyaá nnó enyú dépyegé fɔ ubi wɔ, nkélége élé nnó dépyegé unó né meti ewé elu cho, défyé mekpo né depɔré Ata.

³⁶Muú akpégé gébwenégé mendée mambá, ne agégé nnó gébé eyigé ji alú mambá mendée yimbo gelegé koó, ne ji akágé gbaré fɔ mmye né depɔré ubelé, apye ndere ji akelege abá mendée yimbo. Gabo apɔ mmu. ³⁷Yémbɔ muú ajógé mé né metɔɔ wuú nnó ji ábané fɔ mandée

ayi ji abó alú mambá, ne yé genógé fɔ gepɔ eyi géténé ji nnó ábá mendée yimbo, mbógé ji akágé gbáre mmye jíí né depɔré ubelé, ashyagé nnó ábané fɔ mendée yimbo apye mechɔ melómélɔ. ³⁸Ndere elúmbɔ, muú ayi ábané gem-bwénége mendée ayi ji akpené mambá apye mechɔ melómélɔ. Ne muú ayi álá bá wɔ, apye mechɔ ewé elómé kpaá epwo amu.

³⁹Mendée abɔɔ fɔ manlyaa menɔ wuú neba, abá menɔ yicha ewé menɔ wuú alú membe wɔ, ekosé nnó menɔ wuú agbogé ne ji akágé ba menɔ yicha ndere ji akelégé. Ne menɔ yimbo abó mambe muú ayi afyéé metɔɔ ne Kras. ⁴⁰Ne yé lé menɔ wuú agbogé ji ákágé ba ayicha, né metɔɔ wa nferé nnó elɔ nnó yé menɔ ayicha ábagé sé. Ne nferé nnó Mendoo Eɔwɔ ne echyegé me majye ami menchyege mbo.

Menɔ genó né gepɔgé bɔɔ Jisɔs élé gejeé epɔfɔ defɔɔ

8 Góge me njɔɔ depɔré menyéé ayi bɔɔ apye upe mbaá aló uka. Yéndemuú ajógé aké, “Esé déwyaá defɔɔ.” Ndere ajógé mbo, abó mankaá nnó defɔɔ dékage pye muú abwege mmye. Genó eyi gépye bɔɔ áwene né depɔré Eɔwɔ élé gejeé. ²Muú ayi aféré nnó ji akaá me yéndegenó chánchá, alú dankaa yé genó ndere ji abó alú mankaá. ³Yémbɔ muú ayi agboó ne Eɔwɔ ji ne Eɔwɔ akaá ndere muú wuú.

⁴Ndere elúmbɔ, déké déjógé mechɔ manyé menyéé ayi apyéé upe mbaá aló uka, esé dékaa nnó aló uka, ápɔ yé genó, ne nnó Eɔwɔ alú lé ama. ⁵Yé lé unó úlú né mfaánebuú ne fá mme, ebi bɔɔ áséle nnó úlú bɔ esɔwɔ abi bwɔ ne yé élé bɔ Eɔwɔ ne bɔ ata ájamé dɔɔ, ⁶esé dékaa nnó Eɔwɔ alú lé ama. Ji alú Nte sé muú akwye unó uko ne akwye esé nnó dénógé ji. Ne déwyaá lé Ata ama ayi alú Jisɔs Kras muú unó uko ebi Eɔwɔ ak-

wyēé ukené ne ji. Ne ji ne achyegé esé geṅwá.

⁷Yémbó bɔ́ Jisɔ́s ako fɔ́ wɔ́ ákaá nnó aló uka apɔ́ yé genó wɔ́. Bɔ́ abifɔ́ ábɔ́ ánoḡé aló uka kpaá te nnó mbɔ́ḡé ebwɔ́ ányéḡé menyéé ayi ápye upe mbaá aló uka, matɔ́ bɔ́w áḡáréḡé ebwɔ́ nnó álú nóḡe áló uka. Ne elé matɔ́ bɔ́w ala bene wɔ́, agare ebwɔ́ nnó apye gye. ⁸Ɖpɔ́fɔ́ gefɔ́ḡé menyéé ayi esé dényéé ne ápye esé débéé kwɔ́kwɔ́lé ne Ɖsɔ́wɔ́. Délá dényéé ji wɔ́ yé genó gefɔ́ eyi genome esé gepɔ́, yé dényéé ji apóḡé fɔ́ esé né meti fɔ́.

⁹Yémbɔ́, séḡé yé gébé nnó ékáḡé dése ebwɔ́nye ewé Ɖsɔ́wɔ́ achye enyú nnó dényéé yéndé gefɔ́ḡé menyéé, dépye aṅme abi alá ábené né depɔ́ré Ɖsɔ́wɔ́ wɔ́ ákpare ákwe. ¹⁰Néndé muú ayi alá ábené né depɔ́ré Ɖsɔ́wɔ́ wɔ́, agéḡé ndere wɔ́ ayi ɔ́kaá genó, ɔ́lú né ntoné aló uka ɔ́nyeé menyéé, ji ntó abɔ́ḡé geji manyé menyéé ayi áchyéé mbaá aló uka. ¹¹Ne mbɔ́ḡé anyéḡé menyéé yimbo ebyennó wɔ́ muú ayi ɔ́kaá genó ɔ́cho geṅwáḡe meṅme wye ayi alá bené né depɔ́ré Ɖsɔ́wɔ́ wɔ́, muú Kras agboó ntó getú jíí. ¹²Ɔ́pyéḡe nte meṅme wye ayi alá ábené né depɔ́ré Ɖsɔ́wɔ́ wɔ́, apyéḡé gabo né genó eyigé metɔ́ wuú egaré ji nnó gélú gyeé, ebyennó ɔ́pyé ntó gabo mbaá Kras. ¹³Ndere elúmbó, mbɔ́ḡé menyéé ayi me nyeé akáḡé pye meṅme wa apye gabo, nyeé sé ji káṅká nnó ékáḡé mpye meṅme wa apye gabo.

Unó bi áṅgbá Jisɔ́s áwyaá ebwɔ́nye mampyé

9 Me nwyaa ebwɔ́nye mampye yén-dégenó eyigé gelu cho. Me nlú ṅgbá Jisɔ́s Kras, nkpa ame yá nge Ata sé Jisɔ́s wáwálé, ne enyú delu utɔ́ bá bi mpyeé ndere Ata achyegé me eshye. ²Yé bɔ́ abifɔ́ alá ákaá nnó me nlú ṅgbá Kras wɔ́,

enyú ambɔ́ dékaá wáwálé nnó me nlú ṅgbá Jisɔ́s. Enyú délú gelo eyigé geleré nnó me nlú ṅgbá Jisɔ́s Kras.

³Gená, ne menshúḡé meko mbaá bɔ́ abifɔ́ ákeléḡé manjɔ́ nnó me mpɔ́fɔ́ ṅgbá Kras. ⁴Esé dékwané manse menyéé ayi dényéé mbaá bɔ́ né utɔ́ ebi esé dépye. ⁵Nnó esé dékwané fɔ́ mamba andée dékene ne ebwɔ́ ndere Pita ne áṅgbá Jisɔ́s abifɔ́, ne aṅme Ata Jisɔ́s ápye wɔ́? ⁶Waa nnó wylé esé ne Banabas ne débɔ́ mampye utɔ́ ne amu sé gené déḡé menyéé ayi dényéé? ⁷Ndé muú be, ayi apye utɔ́, anyéé né mmu gebagé nkú jíí? Muú ayi apene genɔ́ eyi géwóme umpome abɔ́ manyé umpomé bi genɔ́ eyigémbó gewóme, wa mbó fɔ́ wɔ́? Ne muú ayi ábáme mpɔ́, abɔ́ manyú nebene mpɔ́ wa mbó fɔ́ wɔ́?

⁸Enyú déféréḡé fɔ́ nnó unó bí menjɔ́ mbó, utané lé né metɔ́ mekwaá. Mabé ayi Ɖsɔ́wɔ́ achye Mosis agáreḡe wye mbɔ́ntó. ⁹Mabe ayi Ɖsɔ́wɔ́ achyee Mosis aké, “Muú áwéḡé fɔ́ meno mpɔ́ ayi apyeé utɔ́ né mekɔ́ gébéḡé aké apyeé utɔ́ né mmu mekɔ́.” Ékáḡé esé déféré nnó Ɖsɔ́wɔ́ abɔ́ ajɔ́ mbó atóo lé ne mpɔ́ ejieji. ¹⁰Nnó genó eyigé Ɖsɔ́wɔ́ ajɔ́ mbó getoó ne esé wɔ́? Getoó ne esé wáwálé néndé muú ayi apené mbwé né mekɔ́ ne ayi afereḡe mbwé ebwɔ́ ako áneréḡé matɔ́ nnó mbɔ́ mekɔ́ achyegé nye awuú bwɔ́ mbwé. ¹¹Esé depé depɔ́ré Ɖsɔ́wɔ́ né matɔ́ nyú wye eké mbwé ayi muú apené né mekɔ́, nnó elú mecho mebo ndere enyú depóḡe esé ne unó bi menyammye sé ákelegé? ¹²Mbɔ́ḡé enyú déchyegé unó mbaá ate bɔ́ abifɔ́ bɔ́ abi áwyaá ntó ebwɔ́nye mansé ubi, nnó esé ntó dékwané fɔ́ mansé unó eta nyú ebi ujamé upwɔ́ yé ebi bwɔ́ wɔ́?

Yémbó, esé défyé fɔ́ eshye mangií enyú ubi, yé lé délú cho mangií. Esé déḡigé

⁸8:10 Elú wáwálé nnó: Né gepɔḡe bɔ́ Kōrent, melu ewé ájéle nya aló uka elé gekpékpéḡé gepú eyi gewyaa gejaméḡé baá upú. Baá upú abifɔ́ elé abi bɔ́ ájwɔlegé anyéé menyéé ne yéndémuú akage kpe mmu anye menyéé wyéé.

fɪ unó bina dékógé lé metɔ́ nnó ékágé dépye genó eyi gégbeé nnó bɔ́ awúgέ fɪ abya Kras. ¹³ Enyú dékaá wáwálé nnó bɔ́ abi ápye utɔ́ né mmu echa upe Eɔ́wɔ, áwú bɔ́ menyéé átánégé lé efeé. Ne ampye upe abi apye upe né geluɔ́gέ upeé Eɔ́wɔ, awú bɔ́ menyéé ntó á-tanégέ né menyéé upe ayi bɔ́ áchyege. ¹⁴ Wyembo ntó ne Kras Jisɔs agaré nnó bɔ́ abi ágárege abya melɔ́mélɔ́, awú bɔ́ menyéé abɔ́ mantanege lé né mbaá bɔ́ abi áwuú abya melɔ́mélɔ́.

¹⁵ Yémbɔ, nlú danse ebwɔnye ewena mpyeé unó bi úlú cho mampye. Yé élé nsame mbɔ, nsamé fɪ nnó enyú déchye me ubi. Elú galógálɔ́ nnó me nkpe ngbo lé mbya ayi ngarege abya melɔ́mélɔ́ nla nselé fɪ genó. ¹⁶ Me nke ngárege abya melɔ́mélɔ́ ewémbo epyeé fɪ nnó me ndogé ebwɔ ewɔme, néndé élé utɔ́ bá ebi me mbɔ́ mámpye. Ne mbógé nla ngaré abya melɔ́mélɔ́ yina wɔ́, ebɔ́ nyé ne me. ¹⁷ Ebe nnó me mbɔ́ ne mbɔ́ njyaá game ya nnó ngarege bɔ́ abya melɔ́mélɔ́, me mbɔ́ nkelege nsa. Yémbɔ me mbɔ́ fɪ wɔ́ njyaá game ya wɔ́, élé Eɔ́wɔ ne ajyaá me ne áfyéé me utɔ́ bíf né amu nnó mpyegé. ¹⁸ Ne nsá wa alú nnó, né utɔ́ bina? Ekosé metɔ́ megɔ́mégɔ́ ewé menyéé gétúgέ ngarege bɔ́ abya melɔ́mélɔ́ detú. Ngárege bɔ́ abya melɔ́mélɔ́ ngíge fɪ nnó achyéé me genó ndere muú ayi agarége abya melɔ́mélɔ́ ábɔ́ mangíí.

¹⁹ Me mpɔ́ yé mefwé mbaá muú fɪ, yémbɔ nse game ya nkane mefwé mbaá bɔ́ ako nnó mpye gejamégé bɔ́ áfyé matɔ́ ne Kras. ²⁰ Me njyegé mbaá ayi bɔ́ Jus alú, nkwe eké muú Jus nnó mpye ebwɔ áfyé metɔ́ ne Kras. Ne njyegé ntó né mbaá ayi bɔ́ abi ákwolege mabe Mosis alú, nkwe eké muú ayi ákwolege mabe Mosis nnó mpye ebwɔ áfyé metɔ́ ne Kras, yé élé me nlá pɔ́ fɪ muú ayi ákwólégé mabe Mosis. ²¹ Njyegé mbaá bɔ́ abi álá kágé mabe Mosis, nkwe eké muú bɔ́ nnó mpye ebwɔ áfyéé metɔ́ ne Kras.

Ne yé élé nlá nkwólégé mabe Mosis epɔ́fɔ́ nnó nkwólégé fɪ mabe Eɔ́wɔ, nkwalé, néndé nkwalégé mabe Kras. ²² Njyegé mbaá bɔ́ abi álá lú dambene né depɔ́ré Eɔ́wɔ, nkwe eké muú bɔ́ nnó mpye ebwɔ ábené né depɔ́ré Eɔ́wɔ. Me mbwólégé yéndé gefógé muú né mati mako nnó ebegé kókógé mmye mpye yé abifo áfyé metɔ́ ne Kras.

²³ Mempyeé unó bina uko nnó abya melɔ́mélɔ́ ajyegé mbe nnó meso gébé me ntó mbɔ mejeé ewé abya melɔ́mélɔ́ achwɔ́ ne ewú mbaá bɔ́ abi áfyéé matɔ́ ne ji. ²⁴ Enyú dékaá nnó mankwólé Eɔ́wɔ alú eké metú gátélé. Bɔ́ abi ákpene wye ako álomege, yémbɔ, élé muú ama ne abɔ́ nsa. Gétú eyigémbo, kwólégé Eɔ́wɔ chánéné nnó meso gébé débɔ́ nsa wye nkane muú ayi álomege gátélé abɔ́ nsa. ²⁵ Yéndémuú ayi akpene né metu gátélé, aselé gébé, akpomé mmye né mati mako. Apye mbɔ́ nnó abɔ́ nsa, ne nsa yimbo alú ayi áchoge. Yémbɔ nsa ayi esé bɔ́ Eɔ́wɔ débɔ́ nyé alú lé nsa ayi álá chégé fɪ te kwyakwya. ²⁶ Gétú eyigémbo, ne me nlá nlómégé fɪ eké muú ayi álá pɔ́ ne genó eyigé anerégé metɔ́ wye mambɔ. Me mmye fɪ eké muú ayi amyéé umyéé adoó ukwekwe né mme detú. ²⁷ Mpye menyammye wa awuú ubalé nnó áwúgέ ne me. Mpyeé mbɔ́ nnó ékágé me ngarége bɔ́ mekomejɔ́ Eɔ́wɔ ebwɔ ábɔ́ nsa, membɔ́ nnó detu.

Pɔ́l akwelé mbeé mbaá bɔ́ Kōrent nnó ékágé ápye genó eyigé bɔ́ Isrelí ápye nya ágene efwyale

10 Anme ba, nkelege nnó enyú détége genó eyi gépye nya ne ukwene ante sé gébége ebwɔ ákené ne Mosis né mashwóné. Ndere ebwɔ akene ájyéé geko gebame ebwɔ ako ne ebwɔ ako áchyaá ebeé mega megélé né mme. ² Ndere gekó gébamé ebwɔ, ne mánchyáa ayi ebwɔ áchyaá ebeé mega ewémbo, elúmbɔ lé manaá Eɔ́wɔ ne

ebwó áwáw. Ne gefóógé manaá ami ebwó áwáw mbo, mánléré nnó ebwó álú ájkwólé Mosis. ³Ebwó ako ányé gefóógé menyéé ama ayi Ešwáw achyéé ebwó. ⁴Ne ebwó áko ányú ntó manaá ami Ešwáw achyéé ebwó. Manaá mimbo matanega né etaravé ewé ekene ne ebwó, ne etaravé ewémbó ebo elu lé Kras. ⁵Yé élé Ešwáw álere ebwó galgáló mbo, gejaméégé ebwó ápye unó bi metáw enywónega Ešwáw. Gétú eyigémbó, Ešwáw awá ebwó, ne uñkwó bwó úlá né mashwóné tyátyá.

⁶Unó bi upyé mbo na, úlú élé manchyéé esé majyéé nnó ékágé esé débógé gejeé mampyéégé gabo ndere ukwene ante sé ábó ápyéé. ⁷Dénógé fó aló uka ndere ebwó abifo ábó ápyéé. Ásá né mmu ŋwe Ešwáw nnó, “Ebwó ájwólé, ányéé, ányúú ne ákwilé mme áló mámbéné mabée né mbe ushu meló uka.” ⁸Ékágé esé ntó débélégé ubélé ne bów tamétamé ndere ebwó abifo ábó ápyéé. Gétúgé eyigémbó, Ešwáw apyé delé bów esaá meso eléé ágbo né bíí uma. ⁹Ékágé dékpélé Kras ndere ebwó abifo ábó ákpélé ji, gétú eyigémbó Ešwáw ató mmye enó ebwó ágbo. ¹⁰Ne déñmenéégé fó Ešwáw meso humm hummm ndere ebwó abifo ábó ápyéé ne ekiénné Ešwáw ewé ewáné bów echwó wá ebwó.

¹¹Unó bina uko ebi upye nyá ne ebwó úlú lé mánkwélé bów mbée nnó ase gébé. Ne ásá ubi né mme nnó achyéé esé majyéé, esé abi délí mbo né gébé eyigé na, eyi elá gachyéé mme abyé.

¹²Ndere elúmbó, yéndemuú ayi aféré nnó aténé chájéné, ase gébé nnó ékágé akwé gébégé mmuámeno áchwógé eta wuú. ¹³Kaágé nnó, yé mmuameno ayi achwáw eta nyú ayi álá lú gachwó mbaá ate bów ápó. Ešwáw alu muú ayi dékage líí mmye ne ji. Déliíge mmye ne ji alyaágé fó nnó enyú dékpe né mmuámeno ayi

apwáw eshyéé nyú. Yémbó, mmuámeno achwógé eta nyú, Ešwáw achyéégé enyú eshyé ewé dékoge metáw dépwáw mmuámeno yimbo.

¹⁴Añme ba, ndere elúmbó, boóge délya aló uka manógé. ¹⁵Enyú delú bów abi dékágé genó, férege, dégené nno, mechó ewé me njów mbo elú wáwálé. ¹⁶Esé déké déteé negbóné Kras chónchó, détaméégé Ešwáw né mmów ami. Ndere dépyéé mbo, déchome mmye, dékarege amo manoó Kras. Ne déké denyéé ntó bred ayi agyálé ubaubá délerege nnó déchomé mbóntó mmye, dékarege menyammye Kras. ¹⁷Yé élé esé abi denyéé ntó bred yimbo déjamé, ntó bred yimbo alú lé ama. Ewéna eléré nnó esé ako décho mmye déla muú ama.

¹⁸Téégé gepógé bów Isrelí, ebwó abi ányéé menyéé upe ayi ápye upe né mfaá gelúógé upe, áchónega mmye ne Ešwáw muú ebwó ánógé. ¹⁹Ndé genó me njógé mbo fa? Nnó me njógé mbo lé nnó aló uka álú genó? Waá menyéé ayi ápyéé upe mbaá aló uka ne álú genó? ²⁰Ngba, me njógé fó mbo, njógé lé nnó upe ebií bów abi álá pó bów Jus ápyéé mbaá aló uka, ápyéé mbo lé mbaá aló nchye apyéé fó mbaá Ešwáw. Ne me nkelégé fó nnó enyú déchome mmye ne aló nchye. ²¹Muú ákágé nyú fó mmów né amo Ata, ne ama anyúgé ntó mmów né amo aló nchye. Muú ákágé nyé fó ntó menyéé Ata ne gébé gema anyéégé menyéé aló nchye. ²²Ékágé esé dépye genó eyigé Ešwáw ammye deboó. Nnó esé déwyaá eshye dépwáw ji?

²³Muú fó ákágé jógé aké, “Me nkáge pye yéndegenó eyi gejjigé me metáw.” Elú wáwálé, yémbó, kaágé nnó, unó uko fó wó upoógé wáw. “Me nkáge pye yéndegenó eyi gejjige me metáw.” Yémbó kaá nnó unó uko fó wó upye muú awené wá.

¶10:4 Elú wáwálé nnó: Etarávé ewé ebo ekene nya ne bów Jus, élé Kras Jimbo ne ákene ne ebwó.

²⁴ Yéndemuú aferégé mampye genó eyi gepógé ate aḡme, epóḡfó eyi gepógé jim-bíí wá.

²⁵ Nyégé yéndé menya ayi akpoó né gese. Dégígé fó mbaá ayi menya yimbo atané. ²⁶ Néndé ásá né ḡwe Eṣṣṣṣo nnó, “Eṣṣṣṣo ne abó mme ne yéndégenó eyi gelú né mme.”

²⁷ Mbógé muú ayi álá aḡyéé metṣṣṣo ne Kras wá, akúgέ enyú menyéé déjyegé, nyégé yéndégenó eyigé ji achyegé enyú. Dégígé fó mbaá ayi menya yimbo atané nnó ékágé matṣṣṣo nyú áchyé enyú efwyale. ²⁸ Yémbṣṣṣo muú agárégé enyú nnó, “Menyéé yina elé ayi apyéé upe mbaá aló uka”, dényégé fó ji, nnó ékágé muú fṣ abṣṣṣo efwyale né metṣṣṣo ásé nnó enyú dépye gabo. ²⁹ Me njógé mbo, épóḡfó nnó nké enyú délyáá menyéé yimbo gé-túgέ dényégé débṣṣṣo efwyale né metṣṣṣo. Njógé lé nnó delyáá manyé menyéé yimbo gé-túgέ dényégé muú yimbo abó efwyale né metṣṣṣo wuú. “Ulánnó me nlyáge genó eyigé me mboṣṣṣo manyé gé-túgέ muú ayifó aferé nnó, ‘Muú anyegé alú gyeé’. ³⁰ Mbógé me nchyege matame mbaá Eṣṣṣṣo gé-túgέ menyéé ayi me nyéé, ulánnó muú áchṣṣṣo me mabṣṣṣo gé-túgέ menyéé ayi mboṣṣṣo me mbe ntamé Eṣṣṣṣo ne me nlé nyé?”

³¹ Yémbṣṣṣo kaá nnó yéndégenó eyigé wá ṣpyéé, yé wá ṣnyéé, yé ṣnyuú ṣbṣṣṣo mampye geji ndere gepyéé bṣṣṣo áfegé Eṣṣṣṣo. ³² Se gébé nnó ékágé ṣpye genó eyi gepyéé bṣṣṣo apyéé gabo, yé bṣṣṣo Jus, yé bṣṣṣo Grek, yé echomele bṣṣṣo Eṣṣṣṣo. ³³ Wyembo ne me mmyéé nnó mpyéé metṣṣṣo egógé yéndemuú né yéndégenó eyigé me mpye. Me nkelégé fó mampye genó eyi gepogé lé me mbií. Me mpye eyi gepogé bṣṣṣo ndere Eṣṣṣṣo akágé feré ebwṣṣṣo né efwyale gabo.

11 Ndere elúmbṣṣṣo, kwólégé ntó gekágé neke ya wye ndere me nkwólégé eyige Kras.

Gefṣṣṣo eyigé andée ábṣṣṣo mambe né echomele bṣṣṣo Kras

² Me nfége enyú néndé déteé me né yéndégenó ne dépye unó wyeé ndere me mbo nleré enyú. ³ Yémbṣṣṣo nkelégé mampye enyú dékaá chágéné nnó Kras ne alú mekpo mbaá ande ako, mende ne alú mekpo mbaá mendée. Ne Eṣṣṣṣo alu ndere mekpo mbaá Kras. ⁴ Yéndé mende aké anenémmye né echomele bṣṣṣo Kras, yé aké agarege mekomejṣṣṣo ayi atane mbaá Mendoó Eṣṣṣṣo, akweregé mekpo wuú ebyennó achyegé mbo lé mekpo unṣṣṣo mbaá muú kpaá wuú. ⁵ Ne yéndé mendée aké anenemmye, yé aké agarege mekomejṣṣṣo ayi atane mbaá Eṣṣṣṣo álá akwere mekpo wuú wá, achyegé mbo elé mekpo unṣṣṣo mbaá muú ayi alu ndere mekpo wuú. Alú wye eké ak-palé ji mekpo. ⁶ Ndere elúmbṣṣṣo, mbógé mendée akelégé fó mankwere mekpo wuú, ákpe ákpale mekpo wuú. Yémbṣṣṣo, mbógé ji akaá nnó elú elé mekpo unṣṣṣo eta wuú mankpale mekpo akweregé mekpo wuú. ⁷ Ne mende abṣṣṣo fṣ mankwere mekpo gébégé aké anenemmye wá. Néndé Eṣṣṣṣo akwyéé mende nnó ábṣṣṣo eké jimboṣṣṣo, achyegé Ji ḡgṣṣṣo. Yémbṣṣṣo mendée aḡyéé lé mende ḡgṣṣṣo mmye. ⁸ Néndé Eṣṣṣṣo ase fṣ membea mendée ne akwyéé mende wá, asé lé ayi mende ne akwyéé mendée. ⁹ Elú wye ndere Eṣṣṣṣo álá akwyéé fṣ mende gé-túgέ mendée wá. Akwyéé mendée gé-túgέ mende. ¹⁰ Gégé ula bi mendée abṣṣṣo mankwere mekpo wuú, manlerege nnó mende ne abṣṣṣo uto né eta wuú. Apyegembo matṣṣṣo asṣṣṣo fṣ mak-iénné Eṣṣṣṣo. ¹¹ Yé ndere elúmbṣṣṣo, esé abi défyéé matṣṣṣo ne Kras, mendée abṣṣṣo fṣ mantene ushu ushu bíí wá. Abṣṣṣo mantene ne mende. Ne mende ntó abṣṣṣo fṣ mante ushu ushu bíí wá. Abṣṣṣo mantene ne mendée. ¹² Yé lé asele membea mende ne akwyéé mendée, yé mende fṣ, apó fa

mme ayi mendée alá byéé ji wó. Ne elé Éṣṓwá ne akwyyé unó uko.

¹³ Enyú ambóṣ déferege dégené nnó elómé fṣ nnó mendée anenemmye eta Éṣṓwá ewé alá wé gebugendeé né mekpó wó. Elómbo? ¹⁴ Né mme yina, dége mbo nnó mende abege ne mejwe metyemetye, achyeye mbo lé mekpó unṓṓ né geme jíí, ¹⁵ ne nnó mendée abege ne mejwe metyemetye, efye ji ulṓṓ né mmye. Néndé Éṣṓwá achyee mendée mejwe ewémbó nnó ebe ndere genó eyi gekwerege ji mekpó. ¹⁶ Ne mbogé muú fṣ aké akelege manyéé mbeé né mechó ewe, mengarege ji nnó esé anḡba Kras depṓ sé ne gepṓ eyigé cha manleré ndere anógé Éṣṓwá yé machomele bṓṓ Kras apṓ ne geji.

Bṓṓ echomele Kras né Kōrent ányéé menyéé Ata né meti ewé elápṓ cho

¹⁷ Né mechó ewé me nchwṓṓ ngaré enyú, nfege fṣ enyú, néndé enyú dechwṓḡe chónchó ndere bṓṓ Jisṓs, déchwṓṓ fṣ né galṓḡálṓ, déchwṓṓ mancho depṓ chṓṓ. ¹⁸ Ne genóge mbe gélú nnó, agaré me nnó enyú déchwṓḡe chónchó né echomele nyú manógé Ata, déjwṓlege matoó matoó ne anḡya. Ékágé be wáwálé. ¹⁹ Anḡya ábṓ mambe metṓṓ metṓṓ nyú. Abegé mbo, ákágé nye muú ayi akwṓlege Jisṓs wáwálé. ²⁰ Menge mbo nnó gébégé enyú déchwṓḡe chónchó nnó dényéé menyéé Ata, yémbó ji fṣ wó enyú déchwṓṓ manyéé wó. ²¹ Genó eyigé enyú dépyéé gelu nnó, yéndémuú awenege manye menyéé awuú, ateé fṣ ate anḡme abifṓ. Ndere dépyembo, abifṓ anyéé, anyuú akwene, abifṓ agboó mesa. ²² Chaá! Nnó enyú depṓṓ ne upú ebi enyú dékágé nyege menyéé, dényuú mmoṓṓ wyyé? Ne ulánno enyú débyaá echomele bṓṓ Éṣṓwá, déchyeye mekpó unṓṓ mbaá abi alá pṓṓ ne genó. Enyú dékelege nnó me mpyéé nnó ne enyú? Dékelege memféé enyú né gefṓḡé mechó ewé? Ngba, nkágé pye fṣ mbo.

Menyéé Ata Jisṓs

(*Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; Luk 22:14-20*)

²³ Unó bi Ata alere me, ubi ne menlere enyú, nnó né utuú bi achyéé Ata Jisṓs mankwaá, abó ntó bred, ²⁴ áchyegé matame mbaá Éṣṓwá, agyá ntó bred yimbo ubauba, ajṓṓ aké, “Gége menyammye wa na, me nchyége né gétúgé enyú yéndégébé déké dénye ji, pyégé wyé na mantégé negbo na.” ²⁵ Wyémbó ntó ne gébégé anere menyéé manye, abó amo ne mmoṓṓ mmu ajṓṓ aké, “Amo yina alú gepṓ eyi gelere menomenyéé meke ewé Éṣṓwá anyéé ne enyú. Menomenyéé ewéna eké ne manoó ama. Ne yéndégébé déké dényuú mami, pyegé wyémbó mantégé negbo na.” ²⁶ Ne yéndégébé enyú déké dényéé bred yina, dényuú mmoṓṓ ami malú né mmu amo yina, dégarage mbo lé negbone Ata kpaá te ji achwṓ.

²⁷ Né gétú eyigé na, yéndémuú ayi anyéé bred yina, anyuú mmoṓṓ ami na né meti ewé elá echyeye enógé mbaá Ata, akwe mpa né metṓṓ wuú néndé ábyaá mbo lé menyammye ne manoó Ata. ²⁸ Ndere elúmbó yéndémuú abó mbe áchéré metṓṓ wuú, ne anyéé bred, anyuú mmoṓṓ ami malu né mmu amo. ²⁹ Néndé muú ayi anyéé bred yina, anyuú mmoṓṓ mina alá kágé, fere nnó unó bina utené né menyammye Ata, akelege mbo lé efwyale né geme jíí. ³⁰ Gé ulá bí gejamégé bṓṓ né metṓṓ metṓṓ nyú ameeé, abifṓ áwyaá gepwa ne abifṓ ntó agboó. ³¹ Yémbó esé débogé mbe décherege matṓṓ se chánéné, Ata achyeye fṣ esé efwyale. ³² Éṣṓwá acherege depṓ etiré sé, agege nnó délu gyyé, apyyé menyammye sé awuú ubale nnó né bíí bi ji asṓṓ mpa, achyeye fṣ esé efwyale chónchó ne bṓṓ abifṓ.

³³ Né gétú eyigémbó, anḡme ba, yéndégébé déchwṓḡe chónchó manye menyéé Ata, debṓ mangile ate. ³⁴ Mbogé

mesa aké ammye muú, abo mbe anyeé menyéé né gepú jíí, nnó gébégé enyú dechwógé chónchó ékágé dépye genó eyigé Eṣṣṣṣ achyegé enyú efwyale. Ne depṣ etiré délaá, membṣṣ nchwógé ngarege nye enyú.

Echye ewé Mendoó Ukpea echyeye

12 Aṅme ba, nana nkelege mampye enyú dékaá cháṅéné depṣṣṣ unó bi Mendoó Ukpea echyeye bṣṣ uto nnó ápyegé. ²Enyú dékaá nnó gébégé enyú dela delú danfyne matṣṣ ne Jisṣṣ, anyua enyú denó mewaá, dela nógé lé aló uka, unó bi ula ujógé mejṣṣ. ³Ndere elúmbṣ, nkelege mampye enyú dékaá nnó yéndémuú ayi Mendoó Eṣṣṣṣ elú ne ji ajógé fṣṣ nnó, “Jisṣṣ ṣṣṣṣ wyeé.” Ne ye muú fṣṣ ntó ákágé jṣṣ fṣṣ nnó, “Jisṣṣ ne alú Ata”, mbógé Mendoó Ukpea elá epṣṣ ne ji.

⁴Kaágé ntó nnó unó bi Mendoó Ukpea echyeye bṣṣ uto nnó ápyege ulú ufṣṣ ufṣṣ. Yémbṣ wye lé Mendoó Ukpea ewú ema ne echyeye ebwṣṣ uto mampye unó bina uko. ⁵Matṣṣ ami esé dépyeé mbaá Ata malu ufṣṣ ufṣṣ, yémbṣ wye lé Ata wu ama ne esé ako dépyeé utṣṣ bíí. ⁶Mati ayi esé dépye utṣṣ mbaá Eṣṣṣṣ alú ufṣṣ ufṣṣ yémbṣ wye lé Eṣṣṣṣ wu ama ne apye utṣṣ né geṅwáge yéndémuú sé. ⁷Mendoó Ukpea echyeye uto mbaá yéndémuú sé nnó dése ubi dépyege utṣṣ ebi upogé bṣṣ ako. ⁸Mendoó Ukpea echyeye muú ayifṣṣ uto manjṣṣ mejṣṣ Eṣṣṣṣ ne denṅa. Muú ayifṣṣ echyeye ji uto manlere unó bi Eṣṣṣṣ apye ji akaá. Wye lé Mendoó Ukpea ewú ema ne echyeye ebwṣṣ utó mampye utṣṣ bina. ⁹Mendoó Ukpea wú ema, echyeye muú ayifṣṣ utó mamfyne metṣṣṣ ne Eṣṣṣṣ kpáá te ápyeé genó eyigé ji ágige. Muú ayifṣṣ echyeye ji utó mampye bṣṣ abi ameeé ufṣṣ ufṣṣ mameé átoógé. ¹⁰Mendoó Ukpea echyeye muú ayifṣṣ utó mampye ufélekpa, muú ayifṣṣ echyeye ji utó mangarege genó eyigé getané mbaá Men-

doó Eṣṣṣṣ. Ayifṣṣ echyeye ji utó mankaá unó bi utanege mbaá Mendoó Eṣṣṣṣ ne ebi ulá utanege fṣṣ mbaá Mendoó Eṣṣṣṣ. Ayifṣṣ echyeye ji utó manjṣṣ ufṣṣ mejṣṣ ebi yé jimṣṣṣ alá kágé fṣṣ. Ne ayifṣṣ ntó echyeye utó mangare ulaá ufṣṣ mejṣṣ ebimṣṣ. ¹¹Unó bina uko elé wye Mendoó Ukpea wú ema ne echyeye esé utó nnó depyege ubi. Ne echyeye yéndémuú ebií utó cha ndere ewú ékélege.

Aṅkwale Jisṣṣ alú eké upṣṣ menyammye uchaucha né menyammye ama

¹²Dékaá nnó menyammye mekwaá awyaá upṣṣ uchaucha. Ne yé elé upṣṣ menyammye ujame dṣṣ, ucho upye lé menyammye ama. Mbṣntó ne Kras alú. ¹³Esé abifṣṣ délu bṣṣ Jus, abifṣṣ bṣṣ Grek. Bṣṣ abifṣṣ alú áfwe abifṣṣ ápṣṣ. Yémbṣ gébégé awyaá esé manaá né utó Mendoó Ukpea ewémbṣ ema, esé ako dékwe eké menyammye ama ne Eṣṣṣṣ apye esé ako dése Mendoó ema.

¹⁴Ne dépege menyammye mekwaá apṣṣ fṣṣ lé ne gepṣṣṣ menyammye gema, awyaá upṣṣ gejame. ¹⁵Dése nnó geke geke, “Me mpṣṣ fṣṣ gepṣṣṣ menyammye néndé me mpṣṣ fṣṣ ebwṣṣ” ewémbṣ epye fṣṣ nnó geji gebege fṣṣ gepṣṣṣ menyammye, waá epyeé? ¹⁶Ne mbógé etu eké, “Me mpṣṣ fṣṣ gepṣṣṣ menyammye néndé me mpṣṣ fṣṣ dambonyi, ewémbṣ epye fṣṣ nnó ewu ebege gepṣṣṣ menyammye, waá epyeé?” ¹⁷Ne mbógé menyammye meko abe lé dambonyi jiji, mekwaá abo awuú mbṣ mbaá ne ndé? Ne mbógé menyammye meko ntó abe elé etu ewu ewu mekwaá abo awuú mbṣ, gebe ne ndé? ¹⁸Ndere elúmbṣ, Eṣṣṣṣ akwyeé menyammye mekwaá né upṣṣṣṣ, ne abelé yéndé gepṣṣ ndere ji akelege. ¹⁹Ne mbógé upṣṣ bina uko ubṣṣ ube lé gepṣṣ gema, menyammye abo abeé fṣṣ. ²⁰Ndere elúmbṣ, menyammye mek-

waá awyaá upo gejame, yélé upo ujame menyammye alú elé ama.

²¹ Gétú eyigémbó dambónyi ákágé jǎ́ fǎ́ ne ebwǎ́ nnó, “Ǫkágé poó fǎ́ me.” Yé mekpó ékágé jǎ́ fǎ́ ne uka nnó “Ǫkágé poó fǎ́ me.” ²² Yémbó wáwálé álu nnó, upó menyammye ebifǎ́ ebi esé déferé nnó upó ne eshyéé dékágé jwólé fǎ́ ewé ubi ula pǎ́. ²³ Ne upo menyammye ebi esé désele nnó upo ne énogé, ubi ne esé dénógé dǎ́. Ne ebi esé déla kelé nnó ubi ube fuú ne esé dékwerege cháǰéné, ²⁴ ewé déla dépye fǎ́ mbó, ne upo ebi ulóme dǎ́. Yémbó Eǎ́wǎ́ achoné upo menyammye bina mbaá ama, ne achyéé énogé mbaá ebi ula upo ne énogé, ²⁵ nnó upǎ́ menyammye ubegé fǎ́ ne angya, ucherege lé ate. ²⁶ Mbógé gepogé menyammye gema geké gegene efwyale, ebifó uko ntó ugene efwyale chónchó ne geji. Mbógé gepo gema gebege ne énogé ebifó uko ntó ubéé ne nechóchó chónchó ne geji.

²⁷ Wyembo ntó ne menyammye Kras álú. Ne yéndémuú nyú alú gepoge menyammye wuú. ²⁸ Ne Eǎ́wǎ́ achyéé yéndémuú gefǎ́gé utǎ́ bií né echomele bǎ́ Kras. Ntoó eníné mbe elé ángbá Jisǎ́, matoó apea elé bǎ́ ekpávé Eǎ́wǎ́, matoó uleé elé, anlere mekomejǎ́ Eǎ́wǎ́. Ne abi akwǎ́lege elé bǎ́ abi apyéé ufelekpa, abi apyéé bǎ́ mameé atoóge, abi apogé bǎ́, abi ápele ndere utǎ́ Eǎ́wǎ́ ukene, ne abi ajǎ́gé ufǎ́ mejǎ́ ufǎ́ ufǎ́ ebi ebwǎ́ ambǎ́ álá kágé. ²⁹ Nnó bǎ́ ako ne álú ángbá Kras? Ngba! Nnó bǎ́ ako ne álú bǎ́ ekpave Eǎ́wǎ́? Ngba! Nnó bǎ́ ako ne álú anlere mekomejǎ́ Eǎ́wǎ́? Ngba! Nnó bǎ́ ako ne ápyéé ufelekpa? Ngba! ³⁰ Nnó bǎ́ ako ne ápyéé bǎ́ mameé atoóge? Ngba! Nnó bǎ́ ako ne ajǎ́gé ufǎ́ mejǎ́ ufǎ́ ufǎ́? Ngba! Waá nnó bǎ́ ako ne ágarege ula ufǎ́ mejǎ́ bina? Ngba! ³¹ Yémbó, genó eyigé débǎ́ manere matǎ́ wye dǎ́ gelú nnó Eǎ́wǎ́

achyé enyú unó bi ulóme dǎ́ upwǎ́ ebifǎ́.

Gǎ́ge me ngáre enyú meti ewé elóme epwǎ́ mati ako.

Gejeé gejeá gepwǎ́ unó uko

13 Mbógé ébége nnó me nkágé jǎ́ ufǎ́ mejǎ́ mme meko ne ewé makiénné Eǎ́wǎ́, ne nlá mbǎ́ gejeé ne bǎ́ wǎ́, mmpye lé mejǎ́ détú eké kálánká yé eké ubyaubya. ² Yé ebe lé nnó Eǎ́wǎ́ achyé me utó mangarege bǎ́ mekomejǎ́ ayi atane eta wuú, ne yé nkaá unó Eǎ́wǎ́ uko chónchó ne ebi úlú bibí, ne yé mfyé lé metǎ́ wa ne Eǎ́wǎ́ dǎ́ ndere ékágé pye me njǎ́ ne makwe nnó ákwilé malu bwǎ́ ájye né mbá yicha, ne nla mbǎ́ gejeé ne bǎ́ wǎ́, mpǎ́ yé genó. ³ Ne yé nkpa lé unó bi me nwyaá uko nkáre mbaá ubya bǎ́ ne yé nchye ntó lé geme ya mbaá bǎ́ nnó áǎ́ né mewe gétúge depǎ́ Eǎ́wǎ́, ne nla mbǎ́ gejeé ne bǎ́ wǎ́ mbǎ́ yé nsa fǎ́.

⁴ Muú ayi abǎ́ gejeé ne bǎ́ ágbárege metǎ́, ne apye galǎ́gǎ́l ne bǎ́ ammye fǎ́ demboó, apǎ́ fǎ́ ne nepa, ne abwegé fǎ́ mmye. ⁵ Apyéé fǎ́ neǰa. Apye fǎ́ genó eyi gepoge lé jimbií, asǎ́ fǎ́ metǎ́ wáwá, ábélégé fǎ́ depǎ́ debodebo né metǎ́. ⁶ Gefǎ́gé muú yina, abéé fǎ́ ne nechóchó gébége bǎ́ aké apyéé gabo. Abéé ne nechóchó gébége bǎ́ aké apyéé genó eyi gelú cho wáwálé. ⁷ Muú ayi abǎ́ gejeé ne bǎ́, abyaá depǎ́ debodebo deko etiré bǎ́ ápyéé, akamege nnó bǎ́ apye nye galǎ́gǎ́l, anerege metǎ́ nnó ebwǎ́ akwǎ́régé nye gepoge bwǎ́ ne akoge metǎ́ né unó bi ebwǎ́ apye yéndégébé.

⁸ Muú ayi abǎ́ gejeé ne bǎ́, agboó ne ebwǎ́ yéndégébé. Gébé gechwǎ́ nye eyigé uto ebi bǎ́ agárege genó eyigé getane mbaá Mendoó Eǎ́wǎ́ ubyéé, uto bi bǎ́ ajǎ́gé ufǎ́ mejǎ́ ebi álá kágé ubyéé, uto bi bǎ́ ákage unó Eǎ́wǎ́ uko ubyéé nye. ⁹ Néndé unó bi esé dékaá, dékaá dénere wǎ́, ne mekomejǎ́ Eǎ́wǎ́ ayi dégárege,

dégarege f3 ji dénere, ¹⁰yémbɔ, gébé gékwónene nye eyigé Ɛsɔwɔ apye nye esé dékáá unó bina uko. Ne unó bi déla dékáá denere w3, ubyeyé nye.

¹¹Gébégé me nlú mamane, njógé mej3 éké mamane k33, nferege depɔ éké mamane k33 ne mpyeyé unó éké mamane k33. Ne nana ayi nlé mmye muú, nlyaaá depɔre dembane. ¹²Esé dégene unó nana mmye bomebome éké muú ayi apele unó né eféé ewé elá egenege cháñéné. Yémbɔ gébé gechw3 nye eyigé esé détuúge ame dégene unó uko cháñéné. Nana me nkaá f3 unó uko nnere w3, yémbɔ gébé gebéé nye eyigé nkágé unó uko kpa, wye ndere Ɛsɔwɔ akaá me.

¹³Mankwya mej33 ewé na alu nnó, unó úlú uleé ebi ula ubyeyé te kwyakwya. Unó bina elé met33 mamfye ne Ɛsɔwɔ, manéré met33 ne Jíí ne mambɔ gejeé. Yémbɔ genó eyi geñeá né unó bina uleé elé gejeé.

Echye ewé Mendoó Ukpea echyeye

14 Mmyege mambɔ gejeé ne ate, ne mampane ntó gechyeé nnó debɔ echye ewé Mendoó Ukpea echyeye cháchá echyeé ewé epye muú agarege genó eyigé getane mbaá Mendoó Ɛsɔwɔ. ²Néndé muú ayi aj3gé mej33 ewé ji álá kágé, aj3gé lé ne Ɛsɔwɔ aj3gé f3 ne akwaá, yé muú f3 ákágé yé genó eyigé ji aj3gé, néndé aj3gé lé unó Ɛsɔwɔ ebi úlú bibíí ndere Mendoó Ukpea echyeye ji eshyeé. ³Ne yéndémuú ayi agarege mekomej33 ayi atanege mbaá Mendoó Ɛsɔwɔ, aj3gé genó eyigé akwaá áwú, ne mej33 wuú epóge b33 efyeyé ebw3 eshye ne ekwenege ebw3 mat33. ⁴Muú ayi aj3gé mej33 ewé ji álá kágé, apóge lé geme jíí, ne muú ayi agarege mekomej33 ayi atane mbaá Ɛsɔwɔ apóge echomele b33 Kras.

⁵Ebɔ elɔme nnó enyú ako déj3gé mej33 ufw3 ufw3 ewé délá dékágé, yémbɔ menkelege nnó enyú dégarége

lé mekomej33 ayi atane mbaá Mendoó Ɛsɔwɔ. Muú ayi agarege mekomej33 ayi atane mbaá Mendoó Ɛsɔwɔ ajea geme apw33 ayi aj3gé ufw3 mej33 ebi ji álá ákágé. Ekosé nnó muú abege ayi agarege ulaá mej33 ewémbɔ nnó apogé b33 echomele Jisɔs. ⁶Añme ba, mbɔgé me nchw3ge mbo mantame enyú, ne nké nj3gé lé ufw3 mej33 ebi nla nkágé, ewémbɔ epóge mbo enyú nnó? Yémbɔ ngarege enyú, unó uke ebi Ɛsɔwɔ alere me, yé ebi ji apye me nkaá, yé mekomej33 ayi atane eta wuú, yé ebelé manlere enyú mekomej33 Ɛsɔwɔ ewémbɔ ne elú genó eyi gepogé enyú.

⁷Wyembo ntó ne elú ne unó mabeé nkane embya ne neñke unó bi ulá up3 ne geñwá. Muú aké afomege embya, by3geby3ge yé aké akwele elé neñke by3geby3ge muú apyembo nnó ne akaá genó eyigé ji akwele? ⁸Mbɔntó ne mbá bee alú. Mbɔgé muú afomege ji by3geby3ge, ndé muú akpomege mmye manjye bee? ⁹Mbɔntó ne elú ne enyú amb33. Mbɔgé enyú deké dégarage mekomej33 né mej33 ewé délá dékágé ula, epyeyémbɔ nnó ne b33 ákaá genó eyigé enyú de- j3gé? Déké dépyeyé mbo dechw3 gejulé nyú mme detu. ¹⁰Elú wáwálé nnó ufw3 mej33 uja fa mme ne yé ewé b33 aj3gé élá ep3 ne ula ep3. ¹¹Yémbɔ, mbɔgé me nkágé f3 ulaá mej33 ewé muú aj3gé muú yimbo abeé menkeé menkeé eta wa ne mentó mbéé menkeé menkeé eta wuú. ¹²Ndere elúmbɔ, tee mbaá enyú dékpane gechyeé mambɔ echye ewé Mendoó Ukpea echyeyé mmyeé nnó debɔ elé echye ewé echyeyé enyú uto mam- p3ge echomele b33 Jisɔs ewené.

¹³Gétú eyigémbɔ, muú aké aj3gé gef3gé mej33 ewé ji álá ákágé ula, anemmye mbaá Ɛsɔwɔ nnó achyeyé ji echyeyé ewé echyeyé ji uto mangáre ulaá gef3gé mej33 ewémbɔ. ¹⁴Néndé, mbɔgé me nke nnenemmye né ufw3 mej33 ebi nla nkágé ula, nnene chónchó ne mendoó wá.

Yémbó né metóó wa nkágé yé genó eyigé me njógé. ¹⁵ Ndere elúmbó, mempye mbo nnó? Nane mpyeé, menene nye mmye ne mejóó ewé me nla nkágé ula yémbó nnene ntó mmye ne mejóó ewé menkágé. Nkwane makwa né mejóó ewé menla nkágé ula nkwane ntó ne mejóó ewé nkágé. ¹⁶ Ne mbógé muú aké anenem- mpye choncho ne mendoó wuú afege Ešówa né mejóó ewé ji álá kágé ula, epyembo nnó ne muú ayi álá kágé depóré Ešówa akame aké, “Amen” te mbaá ji álá wuú f3 genó eyigé ájoge. ¹⁷ Ékágé be nnó w3 otamege Ešówa chánéné yémbó epogé f3 muú yif3 cháchá.

¹⁸ Ntamege Ešówa nnó membóó njógé mejóó ewé nla nkágé mpwóó enyú ako. ¹⁹ Yémbó mbege né mmu echomele bóó Jis3s, nkelége nnó njóó lé uchu uta ebí bóó ákágé ne nnó njógé uchu delé ufya ebí bóó álá ákágé ula.

²⁰ Añme ba, déferege sé unó eké ambane. Begé kenékéné eké ambane abi álá kágé pye gabo, ne ferege unó eké bóó abi ábené. ²¹ Asa né mmu ñwe Ešówa nnó Ešówa aké, “Nsele nye bóó malo ayicha abi ájógé ufoó mejóó ebichá, njóó mejóó ne bóó ba. Yémbó bóó ba áwuú f3 genó eyigé me njógé ne ebwó.”

²² Ndere elúmbó, manjógé menjóó ewé muú álá kágé ula, alú elé gepó eyigé Ešówa alerege utoó bíí mbaá bóó abi álá lu dafyeé metóó ne Jis3s Kras épó f3 abi áfyéé metóó ne ji. Mangarége mekome- jóó ayi atanegé mbaá Ešówa, alú lé gepó eyigé Ešówa alerege utoó bi mbaá bóó abi áfyéé metóó ne Kras Jis3s épó f3 mbaá abi álá fyeé metóó ne ji w3.

²³ Ndere elúmbó, mbógé echomele bóó Kras achwógé mbaá ama, yéndemuú aké ajógé elé mejóó ewé muú álá ákágé, ne muú ayi álá ákágé depóré Ešówa, yé ebelé muú ayi álá afyeé metóó ne Ešówa w3 achwógé efeé, ajógé f3 nnó enyú ako delú bóó ubwóó? ²⁴ Yémbó, yéndemuú nyú aké agarége mekomej3ó ayi atane

mbaá Ešówa, ne muú ayi álá ákágé f3 depóre Ešówa yé ayi álá áfyéé metóó ne Ešówa w3 achwógé efeé gébé eyigémbo, jimboó ákágé chánéné nno ji alú pye gabo né mbaá unó uko ebi jimboó awuú enyú déjógé. Ne unó bi ji awuú upye nye ji akaá nnó akpene nye né unó mpa Ešówa. ²⁵ Mekomej3ó Ešówa ápye nye yéndégenó eyigé gelu bibíí né metóó wuú gelá gbog3o. Epyegembo ji atome nye mano mme anógé Ešówa ajoge aké, “Elú wáwále nnó Ešówa alú metóó metóó nyú.”

Echomele bóó Kras énogé Ešówa né meti melómél3

²⁶ Añme ba, mecho ewéna elúmbó nnó? Elú nnó dechwógé chónchó né echomele bóó Kras yéndemuú akpome mmye mampye genó eyigé Ešówa achye ji utó nnó apye. Muú ayi akágé ekwo mankwaá ákwaá, ayi akágé manlere bóó mekomej3ó Ešówa álere. Ne ayi akaá genó eyigé Mendoó Ešówa eléré ji né ame gejya agaré. Muú ayi akaá man- j3ó mejóó ewé ji álá kaágé aj3ó, ne ayi akaá mangaré ula mejóó ewémbo agare. Pyegé unó bina uko manpoógé echomele bóó Kras. ²⁷ Enyú déchwógé né echomele bóó Kras, déké ájógé mejóó ewé muú álá kágé ula, déjógé f3 bóó ako, bóó apea yé aleé ne ákágé j3ó. Ne el3 nnó muú ama aj3gé ne nte ayi f3 aj3ó. Ne gébégé aké aj3gé, muú yif3 ntó agarege ulaá mejóó ewémbo nnó bóó ako ákage genó eyigé ji aj3gé. ²⁸ Ne mbógé muú ap3 ayi agarege ulaá mejóó ewémbo, bóó abi áj3gé mejóó ewéna ákwene b3mbo né echomele bóó Kras. Áj3gé lé mej3ó ewémbo né metóó bw3 ne mbaá Ešówa. ²⁹ Yé bóó ekpáv3 Ešówa, aké ágárege genó eyigé mekomej3ó ayi atane mbaá Mendoó Ešówa, el3me nnó bóó apea yé áléé ne ágarege. Ne aké ágarege bóó ab- if3 áfw3rege genó eyigé ebw3 ágarege manchere mbógé nnó getane mbaá Men-

doó Ɛsɔwɔ. ³⁰Yémbɔ mbɔgé muú aké agarégé genó eyigé Mendoó Ɛsɔwɔ élere ji ne Ɛsɔwɔ amágé lere genó eyigé fɔ mbaá nte meɲme, ayi alu téné achyɛé gébé nnó ayi ajwólé ka ajɔ́. ³¹Néndé enyú ako dékágé gare mekomejɔ́ ayi átane mbaá Ɛsɔwɔ, nte agarege ne nte agare ne yéndemuú nyú ákágé nyé genó eyigé Ɛsɔwɔ agaré enyú ne enyú ako défyéé nye ate eshyéé. ³²Kaágé nnó bɔ́ ekpávɛ Ɛsɔwɔ awyaá eshye magbare mmye bɔ́, ágile tɛé gébé gekwanegé ne ágare genó eyi getane mbaá Mendoó Ɛsɔwɔ. ³³Ɛsɔwɔ achyɛé ebwɔ eshye nnó ápyé mbo néndé ji ákelege fɔ nnó dédorégé makpo ne ate, yémbɔ ákelege lé nnó débe nesɔ ne ate.

Wye ndere machomele bɔ́ Kras mako álu, ³⁴andéé abɔ mambe nyameé né echomele bɔ́ Kras, néndé elɔme fɔ nnó ebwɔ ábéné mano apwɔ ande. Ábɔ manshule lé mmye bɔ́ mme áwuú lé depɔ wuú ndere ásamé né ebe. ³⁵Ne mbɔgé ebwɔ ákelege mankaá genó ágií anɔ bɔ́ né mmu upú, néndé elú elé mekpɔ unɔ́ mbaá andéé manjógé mejɔ́ né echomele bɔ́ Kras.

³⁶Wɔ, ɔh! Enyú défere nnó mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ alɔ́ lé ne enyú? Waá wye lé enyú ambií ne déwuú mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ? ³⁷Mbɔgé muú aférége nnó ji alú muú ekpávɛ Ɛsɔwɔ, yé nnó Mendoó Ɛsɔwɔ ne echyegé ji eshye, abɔ mankaá nnó unó bi me nsame mbo eta nyú, elé Ata Jisɔs Jimbo ne ajɔ́. ³⁸Ne muú álá áwuú ne genó eyigé menjɔ́ mbo na wɔ, Ɛsɔwɔ ntó akaáge wuú fɔ genó eyigé ji ajɔ́gé.

³⁹Aɲme ba, ndere elúmbɔ, kpagé gechyéé mangarege mekomejɔ́ ayi atane mbaá Ɛsɔwɔ, ne dégbegé fɔ́ bɔ́ manjɔ́ ufɔ́ mejɔ́ ebi álá kágé. ⁴⁰Yémbɔ yéndégenó eyigé enyú dépyéé,

pyegé geji chánéné, né meti ewé elú cho.

**Abya melómélɔ́ ayi aɲea geme
dɔ́ alú nnó Jisɔs Kras agbo
ne akwilé né negbo**

15 Aɲme ba, gógé mente enyú mecho abyá melómélɔ́ yi me ngare nya enyú. Abya melómélɔ́ yina ne enyú déwuú défyéé matɔ́ wyeé, dégbare ji ne eshyéé. ²Elé gétúgé abyá melómélɔ́ yina, ne Ɛsɔwɔ áférege nye enyú né efwyale gabo, mbɔgé déké dégbarege ji chánéné. Ela epɔ́ mbo wɔ, ebyennó metɔ́ ewé enyú défyé ne Kras enó detú.

³Unó bi agaré me, ubi ne me ngare enyú, ne menɔ́ genó né unó bina alú nnó Kras agbo gétúgé gabo ayi esé dépyéé wye ndere abɔ asame né mmu ɲwe Ɛsɔwɔ nnó muú ayi Ɛsɔwɔ akwere ji ela gefwa agbo nye. ⁴Ágbógé anii ji, ne ndɔ́ eléé ekwónegé akwilé né negbo wye ndere abɔ asame né mmu ɲwe Ɛsɔwɔ. ⁵Akwilégé né negbo, abɔ mbe alere mmye mbaá Pita, alere ntó mmye mbaá aɲgba bíí áfyanéápeá. ⁶Ewyagé ama alere mmye mbaá aɲkwɔle bíí gébé gama. Aɲkwólé bíí bina ája ápwɔ gelome mesoó usaá uta (500). Gejamé né geluage bɔ́ álu abe te fina yé elé abifɔ́ ntó ágbó me ⁷Gébé eyigé fɔ́ alere ntó mmye mbaá Jemsi ama alere ntó mbaá aɲgba bíí ako.

⁸Me ne nlú kwyakwya muú ayi ji alere mmye eta wuú. Ndere áleré mmye né eta wa mbo, me nlú eké maá ayi ábyené ji mbelepo. ⁹Me njɔ́ mbo néndé né geluage aɲgbá Jisɔs me mpɔ́ yé muú fɔ́. Nfuú yé muú ayi bɔ́ ákuú me nnó ɲgbá Jisɔs wɔ. Néndé nchyéé echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ efwyale dɔ́. ¹⁰Yémbɔ gétúgé galógálɔ́ ayi Ɛsɔwɔ abɔ áleré me, apyé me nlú gefógé muú ayi me nlú mbo fina. Ne galógálɔ́ yimbo áno mme detú wɔ nén-

§15:8 Elú wáwálé nnó: Né melu ɲwe ewéna, Pɔl alerégé bɔ́ ákaá nnó, ji apɔ́ fɔ́ né geluágé aɲgbá abi Jisɔs abɔ ajyaá gébége alú fa mme.

dé mpye utó mpwáó ángbá Jis̄s abifó ako. Utó bi mēpye mbo, epófó lé né utó ba, ngba. Elé gétúgé galógaló wuú ne ji achyēge me utó mampyēge utó bina. ¹¹Ndere elúmbó, yé ebe lé nnó me ne ngare enyú abya melóméló yé élé ángba Jis̄s abifó ne agarege, efwyale epó né mmu néndé esé ako dégarēge lé genó gemaá. Ne genó geji ne enyú défyéé matóó wyéé.

Elú wáwálé nnó Es̄wá apye nye bóó abi ágboó ákwilé né negbo

¹²Abya melóméló ayi esé dégarēge enyú, alú nnó Es̄wá apye Kras akwilé né negbo. Ne mbógé esé déké dégarēge enyú mbo, ulannó enyú abifó déjógé nnó bóó abi ágboó ákwilege fó né negbo?

¹³Mbógé ebe nnó bóó abi ágboó ákwilege fó né negbo, ebyennó yé Kras ntó akwilé fó né negbo wó. ¹⁴Ne mbógé ebe ntó nnó Ji ákwile né negbo wó, ebyennó abya melóméló ayi esé dégarēge enyú alú détu ne yé metóó ewé enyú défyéé ne Kras elú ntó détu. ¹⁵Ne ebeé ntó nnó esé delú bó ntesé gebyó mbaá Es̄wá néndé esé dégarēge bóó nnó Es̄wá apye Kras akwilé né negbo. Yémbó, mbógé bóó abi ágboó akwilege fó né negbo ebyennó Es̄wá apye fó Kras akwilé né negbo wó. ¹⁶Ne mbógé bóó abi agboó ákwilege nye fó né negbo, ebyennó yé ebelé Es̄wá apyēé fó Kras akwile né negbo wó. ¹⁷Ne mbógé Es̄wá apye fó Kras akwilé né negbo wó, ebyennó metóó ewé enyú défyéé ne Kras elú détu ne Es̄wá alu danjinte gabo nyú. ¹⁸Ne ebeé ntó nnó bóó abi áfyē matóó ne Kras ne álé gbo, áno mme detú. ¹⁹Ne mbógé esé déneré élé metóó nnó Kras apógé nye esé wyē le né geḡwáge se fa mme, mmyeké esé delú bóó abi meshwe awese ájame ápwáó ayi yéndémuú.

²⁰Yémbó, Es̄wá apye Kras akwilé né negbo wáwálé. Né gégluágé bóó abi agboó, Kras ne alú muú mbe ayi Es̄wá apyēé ji akwile né negbo, manlere nnó

Es̄wá apyēé nye bóó abi ágboó ákwilé né negbo. ²¹Muú ama ne apye negbo nekpene fa mme, wyēmbó ntó ne muú ama apye nnó bóó ákwilé né negbo. ²²Bóó ágboó gétúgé álú upyáne Adam, wyēmbó ntó ne Es̄wá achyēgé nye geḡwá eyi geke mbaá bóó gétúgé áchomé mmye ne Kras. ²³Yémbó unó bina uko upyē nye, yé eyigé ndé né eji gébé: Kras ne alú muú ayi abóó mbe akwilé né negbo, ne gébégé ji akerege nye meso fa mme, bóó abi áchome mmye ne ji ákwilé né negbo. ²⁴Unó bina uko ukóge, mme abyēé nye, gébégé Kras ammyégé me apwágé unó uko ebi uwyáá uto fa mme ne ebi mfaánebuú. Ne aselé nye gefwa geko áchyéé mbaá Nte wuú Es̄wá. ²⁵Nana Kras agbarege wyē gefwa jíí kpaá té ji ammye nye apwá bóó máwámé bíí ako. ²⁶Kwyakwya muú máwámé ayi áchóó nye élé negbo. ²⁷Wyē ndere ásame né mmu ḡwe Es̄wá nnó, “Es̄wá afyē unó uko né amu jíí.” Ájógé nnó, “Afyē unó uko né amu jíí”, elere gbógwó nnó Es̄wá jimboó apófó né gelu- age “unó uko” ebi ji afyēé né amu Jis̄s. ²⁸Gébégé Es̄wá afyēge unó uko né amu Kras, Ji Maá Es̄wá, afyē nye ntó gemé jíí né amu Es̄wá muú abó afyēé unó uko né amu jíí nnó Es̄wá mbií ne ágbárege gefwa, muú ayicha ábegé sé eke Ji.

²⁹Mbógé bóó abi ágboó ákwilé né negbo, ula bi áwyage bóó manaá Es̄wá gétúgé bwó utene nnó? Mbógé bóó abi ágboó ákwilé né negbo, chacha, abi áwyaá bwó manaá gétúgé bwó áferé nnó? ³⁰Ne ulannó ne esé défyéé gemége se ne efwyale yéndégébé? ³¹Aḡme ba, me ngéne manoó negbo yéndégébé. Genó eyi gepyē menjóó mbo élé gempoge eyi nwyáá nnó utóó bi mpyēé eta nyú upyē enyú décho mmye ne Ata sé Kras Jis̄s. ³²Gébégé me nlú né gebagé mewáá Efes̄s bóó áchyē me gejamégé efwyale. Elú eké me mmye élé ne menya mewáá. Mbógé mferege ndere akwaá

áferege, awa nsa ayi mbɔ́w né ummye bina alú efɔ́? Ne mbɔ́ge bɔ́w ákwilé gé fɔ́ né negbo, “Gɔ́ge dényé gé, dényú gé eia gachyé dé gbo.”

³³ Dékamege muú fɔ́ abwólé enyú. Déchoge gekagé neke ne bɔ́w abi áwyaá gepɔ́ gebogebo, enyú ntó débéé nye ne gepɔ́ gebogebo. ^{**34} Kerége né défɔ́w nyú, dépyé gé sé gabo. Ngembo nnó enyú abifɔ́ dékage fɔ́ Éswɔ́w cháchá. Menjógé mbo nnó mpye mekpɔ́ unɔ́w egbaré enyú.

Gefógé menyammye ayi bɔ́w abi ákwilé gé né negbo ábéé ne ji

³⁵ Muú fɔ́ ákage gií aké, “Éswɔ́w apyéé mbo bɔ́w abi agboó ákwilé gé né negbo nnó? Ndé gefógé menyammye ayi ebwɔ́w ákwilé gé ne ji?” ³⁶ Muú ayi agige gefógé nkwe yina alú genkekenégé muú. Dékaá fɔ́ nnó ápegé mbwe né mme ábɔ́w kpe mbe apwane ne achíí wɔ́? ³⁷ Genó eyigé muú apene né mme, gebéé cha ne eyi gewene mé. Ékágé be mbeé nchi yéle mbeé mbwe ayicha. ³⁸ Ne Éswɔ́w achyége yéndé mbeé mbwe gekwógé menyammye ndere ji akelege. Ne yéndé mbeé mbwe awya gefógé menyammye wú.

³⁹ Unó bi uwyaá genwá ubeé fɔ́ ne gefógé menyammye gemaá. Akwaá áwya gefógé menyammye áwú bwɔ́w cha, menya áwú bwɔ́w cha, meshuú ewyaá gefógé menyammye awé bwɔ́w cha ne dénywɔ́ne déwya gefógé menyammye awé bwɔ́w cha.

⁴⁰ Menyammye unó bi úlú né mfaánebuú álu ufɔ́w ufɔ́w ne ayi unó bi úlú fa mme alú ntó ufɔ́w ufɔ́w. Ulɔ́w unó bi mfaánebuú úlú cha ne ulɔ́w unó bi fa mme. ⁴¹ Ŋmɛé ewyaá ebi gefógé ulɔ́w cha, mfaá awya ebi gefógé ulɔ́w cha, ambe ntó áwyaá eyigé bwɔ́w gefógé ulɔ́w cha ne yéndé membe awya wye ebi gefógé ulɔ́w cha.

⁴² Mbɔ́ntó ne ebeé ne bɔ́w abi Éswɔ́w apyéé nye bwɔ́w ákwilé gé né negbo. Ánigé muú, menyammye wú apwanege, ne gébé gé Éswɔ́w apyége ji ákwilé gé né negbo menyammye yimbo apwanege sé té kwyakwya. ⁴³ Ánigé ji alome sé mampe ame wye ne apɔ́w fɔ́ ne uto. Yémbɔ́w, gébé gé Éswɔ́w apyége ji ákwilé gé né negbo abeé melóméló ne uto. ⁴⁴ Ánigé ji ndere genóge mme yina, yémbɔ́w gébé gé Éswɔ́w apyége ji ákwilé gé né negbo abeé genó eyigé melu ewé Éswɔ́w alu. Mbɔ́ge menyammye ayi mme yina alu, ebyennó ayi melu ewé Éswɔ́w ntó alu. ⁴⁵ Elu wye ndere asame né mmu ŋwe Éswɔ́w nnó, “Éswɔ́w akwye Adam muú mbe, achyéé ji genwá”; yémbɔ́w Adam ayi kwyakwya alú Mendoó ewé echyége genwá. Adam yina elé Kras. ⁴⁶ Gefógé menyammye ayi melu Éswɔ́w fɔ́ wɔ́ esé débɔ́w mbe dewyaá wɔ́, elé ayi mme yina. Ne ayi débe nye ne ji elé ayi melu Éswɔ́w. ⁴⁷ Éswɔ́w akwye Adam muú mbe ne usɔ́w ne ayi kwyakwya atane né mfaánebuú. ^{††48} Bɔ́w mme meko álú wye eké muú mbe ayi Éswɔ́w akwye ne usɔ́w. Wyembo ntó ne bɔ́w abi ájyéé mfaánebuú ábéé nye ne menyammye eké ayi muú ayi atané mfaánebuú. ⁴⁹ Nana menyammye sé alú wye eké ayi Adam muú ákwye ji ne usɔ́w, ne bíí umaá débéé nye eké Kras muú atane mfaánebuú.

⁵⁰ Anme ba, ngarege enyú nnó gefógé menyammye ayi esé déwyaá mbo nana ákwane fɔ́ mambe né melu ewé Éswɔ́w ágbarége gefwa ji wɔ́. Ne genó eyi gegboó gekágé nyéé fɔ́ geteé genó eyi geláge gboó.

⁵¹ Gógé me ngare enyú genó eyigé enyú délá délú dankaa. Esé ako dégbɔ́w nye fɔ́, Éswɔ́w akworege nye esé ako, achyéé esé menyammye meke. ⁵² Gébé gé áfomege mbá Éswɔ́w, Éswɔ́w akworege

** 15:33 Elú wáwálé nnó: Melu ŋwe ewena etané né mmu ŋwe Isaiah.

†† 15:47 Elú wáwálé nnó: Adam ayi ájógé mbo elé Jisɔ́w.

nye esé mbélépó, gemege nnó muú ábyc ame ánéné. Áfomege mbá yimbó bɔ́ echomele Eɔwɔ abi ágboó ákwilége nye né negbo, ne ebwɔ́ ámagé gboó sé. Gébé eyigémbó ne esé ako dékworege. ⁵³Ne menyammye sé ayi áchóge ábó mankwore ála ayi álá chɔge ne menyammye ayi ágboó ábó mankwore ála ayi álá gboó. ⁵⁴Ne gébége menyammye se yina ayi áchóge, álagé ayi álá chɔge fɔ́, ne menyammye sé yina ayi ágboó álagé ayi álá ágboó sé: genó eyigé asame né mmu ɲwe Eɔwɔ gebeé wáwálé ndere asame nnó, “Eɔwɔ apwɔ negbo, utoó negbo ubyɛé.”

⁵⁵“Wɔ́ɔ ch negbo, uto bye ebi ɔwáne bɔ́ ulɛ?”

Wɔ́ɔ ch negbo uto ebi wɔ ɔpye bɔ́ awuú ubalé ulɛ?”

⁵⁶Negbo newáne esé gétúgɛ gabo ayi esé dépyeé. Ne elé mabe ayi Eɔwɔ achyɛé ne ápyeé esé dékaá genó eyigé gabo yimbó alu, ne gabo afwánege esé. ⁵⁷Yémbó matame mabe ne Eɔwɔ muú achyegé esé uto nnó démmye dépwɔ gabo ne negbo gétúgɛ défyɛé matɔ́ ne Ata Jisɔs Kras.

⁵⁸Ndere elúmbó, aɲme ba ténege ne eshye, dékamege genóge fɔ́ genyíge enyú matɔ́, pyege wye utɔ́ Ata ne matɔ́ nyú mako néndé dékaá nnó utɔ́ bi dépyeé né mabo ata únómé fɔ́ mme detú.

Echye ewé áchyegɛ mampó echomele bɔ́ Kras né Jerosale

16 Góge meshuú enyú meko né mecho ɲka eyi enyú déchwɔ́ mampó bɔ́ Eɔwɔ né gebage mewaá Judiya. Me nkelege nnó enyú ntó dépye wye ndere me mbɔ́ ngaré echomele bɔ́ Kras né melɔ́ Galasiya nnó apye. ²Yéndé bíi uwyaá, yéndemuú nyú afere ekéke ɲka né eyi ji áwyaá, ákwyyé ábelé chánchá, ékágé gébége menchwóge ne bɔ́ ammyege manchwóge unó. ³Ne gébége menchwóge nsame nye ɲwe nchyyé ne

bɔ́ abi enyú déjyaá nnó ákpa eshye nyú ájye ne ewú né Jerosale. ⁴Ne mbóge elɔ́ nnó mentó njyyé, ebwɔ́ ákwóle me déjyé ulua.

Pɔ́l asɔ mala neke

⁵Ne menké nchwɔ́ gé enyú, nko gé né gebage mewaá Masedonia, néndé mbele uméé ba nnó nkóge kpe ewúmbó ne nkwóne eta nyú. ⁶Nchwóge mbelege nye mboó ndɔ́ ne enyú ndɔ́fɔ́ nshwone yina abyyé nye me ewúmbó nnó enyú dépó me, njyyé mbaá ayi nkelege manjyyé. ⁷Nkelege fɔ́ nnó me nchwóge mangé enyú nkoóge tenétené. Mbelé uméé nnó Ata akamege nchwóge mbelé mboó ndɔ́ ne enyú.

⁸Ndere elúmbó, mbelege fa né Efesɔs kpaá te gébé eyigé ányéé epaá ewé Pentikos ebáné me. ⁹Néndé Ata anene me meti fuú nnó mpye gekpekpegé utɔ́ fana. Yémbó gejamégé bɔ́ mawame amuame mamgbe me meti.

¹⁰Mbóge Timɔ́ti achwóge bane enyú, sége ji chánéné ékágé ji abe ne efɔ́ né metɔ́ metɔ́ nyú, néndé ji ntó apye utɔ́ Eɔwɔ wye ndere me. ¹¹Ndere elúmbó, ékágé muú fɔ́ abya ji, póoge ji ake chánéné, áchwɔ́ age me néndé ame aya alú meti mange ji ne aɲme abifɔ́.

¹²Egbe ewé Apolos nkpea ji ndɔ́ndɔ́ ne ndɔ́ nnó ake ne aɲme abifɔ́ achwɔ́ age enyú, yémbó elú eké ekwane fɔ́ ji manchwɔ́ nana wɔ́. Agége meti achwɔ́ nye.

Kwyakwya mejɔ́

¹³Bége ame mekpo fuú, tenege ne eshye né unó Kras ebi enyú dékame ne ubi. Yéndégenó eyigé enyú dépyeé, fyege wye metɔ́ ne Kras, défoge yé genó, ne tenegege ne eshye. ¹⁴Ne yéndégenó eyigé depyyé, bógé gejeé né mmu matɔ́ nyú.

¹⁵Ne aɲme ba, dékaá nnó gébége me ngare mekomejɔ́ né Akaya, Stefanas ne bɔ́ abi alu né gepú jíí ne abɔ́ mbe afyyé metɔ́ ne Kras ne achyɛé ntó gemé

gebwɔ geko mampooḡé bɔ́ Ɛsɔwɔ. ¹⁶Ne nchyege enyú majyeé nnó déwúḡé ne ufɔ́ bɔ́ bina, dépyeé utɔ́ ne ebwɔ́ ne yéndémuú ayi apyeé utɔ́ ndere ebwɔ́ apyeé.

¹⁷Metɔ́ ɛḡɔ́ mme gétúḡé Stefanas ebwɔ́ ne Ɛɔtunatos ne Akaikos áchwɔ́ fa. Ebwɔ́ ápoó me wye ndere mbɔḡé enyú débo débe fa dépoge me. ¹⁸Ebwɔ́ áfyɛ me eshyɛ wye ndere áfyéé enyú ntó eshyɛ. Chyeḡé enóḡé mbaá ufɔ́ bɔ́ bina.

¹⁹Machomele bɔ́ Kras ayi álú né gebage mewaá Ɛsya álɔ́ enyú matame. Akwila ne Priska chónchó ne echomele

bɔ́ Kras ɛwé elú né gepúḡé bwɔ́ aké me ntame enyú bɔ́ Ata chajéné. ²⁰Aḡme bi álú wéna ako álɔ́ enyú matame. Yéndémuú nyú átame nte, atyaá ji.

²¹Me Pɔl ne nsame matame mina ne ebwɔ́ wa me mbɔ́.

²²Mbɔḡé muú abɔ́ fɔ́ gejeé ne Ata Jisɔs Kras, ube ube ne ji. Nnenemmye nnó Ata se Jisɔs Kras achwɔ́ wáwá.

²³Nnenemmye nnó Ata Jisɔs alere enyú galḡál.

²⁴Me mbɔ́ gejeé ne enyú ako néndé esé ako décho mmye ne Kras Jisɔs. Amen.

Ŋwe ayi agbeé ɲwe epeá eyi Pól ásamé mbaá echomele bɔ́ Kras né

Kōrent

Pól atamege Ɛsɔwɔ ne anenemmye gétúgɛ echomele bɔ́ Jisɔs né Kōrent

1 Me Pól muú Ɛsɔwɔ aɲyaá nnó mbe ɲgbá Kras Jisɔs ndere ji akelege, ne nsamé ɲwe yina. Ɛsé ne meɲme sé Timɔ́ti délɔ́ enyú matame. Ntɔ́mé ɲwe yina eta nyú echomelé bɔ́ Jisɔs né melɔ́ Kōrent ne bɔ́ Ɛsɔwɔ ako abi álú né gebagé mewaá Akaya. ²Nnēnemmye nnó Nte sé Ɛsɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álérégé enyú galóǵáló ne ápye enyú débe nesɔ ne ate.

Ɛsɔwɔ afyɛ́ bɔ́ metɔ́ né mati mako áyi ágene efwyale

³Détamégé Ɛsɔwɔ muú alu Ɛsɔwɔ ne nte Ata sé Jisɔs Kras. Ji alú nte ayi ágené bɔ́ meshwe, ne Ɛsɔwɔ muú afyɛ́ bɔ́ metɔ́ matimati. ⁴Ji afyɛ́ ɛ́sɛ́ metɔ́ né yéndé efwyale ɛwé ɛ́sɛ́ dégene nnó ɛ́sɛ́ ntó dékaá ndere défyɛ́ bɔ́ abi ágené efwyale metɔ́. Déké défyɛ́ ɛbwɔ́ metɔ́, défyɛ́gɛ́ ɛbwɔ́ metɔ́ wye ndere Ɛsɔwɔ afyɛ́ ɛ́sɛ́. ⁵Wye ndere ɛ́sɛ́ dégené efwyale dɔ́ gétúgɛ́ déchome mmye ne Kras, mbɔ́ntó ne Ɛsɔwɔ afyɛ́ ɛ́sɛ́ metɔ́ gbene gétúgɛ́ déchome mmye ne Kras. ⁶Ndere elúmbɔ́, mbɔ́gɛ́ ɛ́sɛ́ déké dégené efwyale, elú lé nnó Ɛsɔwɔ afyɛ́ lé enyú metɔ́ ne nnó aferé enyú né efwyale gabo. Ne mbɔ́gɛ́ Ɛsɔwɔ afyɛ́ ɛ́sɛ́ metɔ́ elú lé nnó ɛ́sɛ́ ntó défyɛ́gɛ́ enyú metɔ́ ne nnó enyú debɔ́ ɛshye dékógé metɔ́ dégene gefóǵé efwyale ɛwé ɛ́sɛ́ dégené. ⁷Metɔ́ ɛwé ɛ́sɛ́ déneré ne enyú enyigé fɔ́ néndé dékaá nnó ndere enyú dégené efwyale ne ɛ́sɛ́ chóncho, Ɛsɔwɔ áfyɛ́ ɲwe ntó enyú metɔ́ wye ndere áfyɛ́ ɛ́sɛ́.

⁸Aɲme sé, dékelegé enyú dékaá gefóǵé efwyale ɛwé ɛ́sɛ́ dégené né gebagé

mewaá Ɛsya. Ɛsé dékpe né efwyale ɛwé ɛpɔ́wɔ ɛ́sɛ́ mamkpa ne ɛpye ɛ́sɛ́ debɔ́ defere metɔ́ nnó débéé sé abe. ⁹Ɛbɔ́ elú wye ɛké lé mpa ne asɔ́wɔ nnó ábɔ́ manwa ɛ́sɛ́. Yémbɔ́ ewena ɛpye nnó ɛkáǵé ɛ́sɛ́ déligé mmye ne gemɛge sé ambɔ́wɔ, déligé elé mmye ne Ɛsɔwɔ muú apye bɔ́wɔ ákwilegé né negbo. ¹⁰Ji aferé ɛ́sɛ́ né manó negbo. Ji aferege nye wye ɛ́sɛ́ né efwyale. Ne ɛ́sɛ́ déneré metɔ́wɔ ne ji nnó aferage nye wye ɛ́sɛ́ né efwyale ferege. ¹¹Enyú ntó pógé dénenemmye gétúgɛ́ sé. Dépyɛ́gɛ́ mbo, gejamégé bɔ́wɔ ánené nye mmye gétúgɛ́ ɛ́sɛ́ ne Ɛsɔwɔ awuú nye mmyemenene eyi mbo aleré ɛ́sɛ́ galóǵáló ne gejamégé bɔ́wɔ átamege nye ji gétúgɛ́ galóǵáló ayi ji aleré ɛ́sɛ́.

Ula bi Pól ákwɔre ndɔ́ neke níí alá ma jye sé né Kōrent wɔ́

¹²Genó eyigé ɛ́sɛ́ dedoó ɛbwɔ́ ɛwɔme gelú nnó, matɔ́wɔ sé ágarage ɛ́sɛ́ nnó délu pópó né yéndégenó eyigé ɛ́sɛ́ dépyɛ́ fa mme, chacha gébéǵé délu ne enyú, ne déjǵgɛ́ wye wáwálé. Ɛsé délií fɔ́ mmye né déɲgaré ákwáá wɔ́, délií lé mmye né utó bi utanegé né galóǵáló ayi Ɛsɔwɔ álerege ɛ́sɛ́. ¹³Genó eyigé ɛ́sɛ́ désame né eta enyú elé genó eyi gelú ɛ́sɛ́ metɔ́ débií genó wɔ́. Yé elé enyú dela dékaá gefɔ́ge bɔ́wɔ abi ɛ́sɛ́ délu chaɲéné wɔ́, ɛ́sɛ́ déneré metɔ́wɔ nnó bií uma enyú dékáǵé nye ɛ́sɛ́ cháɲéné. ¹⁴Ne né bií bi Ata sé Jisɔs Kras achwɔ́wɔ, dedoó nye ɛbwɔ́ ɛwɔmé gétúgɛ́ sé wye ndere ɛ́sɛ́ ntó dedoó nye ɛbwɔ́ ɛwɔme gétúgɛ́ nyú.

¹⁵Ndere nɲya ume bina né metɔ́wɔ, me mbo nshuú me nnó nchwɔ́wɔ nge enyú, nnó enyú debɔ́ meǵé magbe apea. ¹⁶Me mbo nshuú mangɛ́ enyú gébéǵé nké jyɛ́ Masedonia ne gébéǵé me nké nkereǵé meso nnó enyú dépoó me nɲye né gebágé mewaá Judiya. ¹⁷Ndere me nshuú mbo nla chwɔ́wɔ sé wɔ́, nnó me mbɔ́ ndoó mbo lé manaá ndoó maweé? Waá nnó me nlú mbo elé ɛké muú mme, muú

ákámege “Eeh! Eeh” ne “Ijgba! Ijgba” gébé gemaá? ¹⁸Te mbaá Ešwɔw agarege wáwálé mekomejɔ́ ayi esé dégaré enyú ápɔ́ nya fɔ́ “Eeh ne ijgba.” ¹⁹Jisɔs Kras Maá Ešwɔw muú Silas, Timɔti ne me dégaré enyú abya wuú ápɔ́ fɔ́ muú ayi ajógé eeh ne ijgba gébé gemaá. Ji alú lé “Eeh” ayi Ešwɔw. ²⁰Jisɔs ne alu muú ayi alerége nnó Ešwɔw akame nnó, “Eeh” né mbaá yéndégenó eyi ji anyémeno. Ge ula bi esé déjógé nnó, “Amen” né mabɔ Jisɔs ne déchyege njɔ́ mbaá Ešwɔw mbo. ²¹Ešwɔw Jimbɔ́ ne apye esé ne enyú chóncho détené ne eshye ndere déchome mmye ne Kras. Ji ne afyee esé nnó debe bɔ́ bíí, ²²ndere afyee esé Mendoó Ukpea né matɔ́ nkane gelo jíí. Mendoó wuú ewémbo elerége nnó esé désele nye unó bi Ešwɔw achyege bɔ́ bíí.

²³Me nkuú Ešwɔw ndere nte sé wa, nnó genó eyigé me njógé gelú wáwálé. Ula bi me nla mma kere sé ewú mbo né Kōrent wɔ́ úlú nnó ékágé metɔ́ usɔ́ wa epye enyú débɔ́ efwyale. ²⁴Esé démmye fɔ́ nnó déma degaré enyú genó eyigé débɔ́ mamfye metɔ́ wye, néndé enyú détene me ne eshye né genó eyigé défyee metɔ́ wye. Esé dékelege lé nnó décho mbwa ne enyú dépyege utɔ́ ulua nnó enyú débɔ́ ne nechɔ́chɔ́.

2Getú eyigémbo, ne me mkpe jɔ́ nnó mmagé keré sé eta nyú néndé nchwágé mpyee nye enyú déla ne mesome. ²Me pyegé matɔ́ áswagé enyú, ndé bɔ́ cha abee abi ápye metɔ́ egɔ́ me? Wye lé enyú abi mpye déla ne mesome ne débée. ³Ge ula bi me nsame gefógé njwe yimbo eta nyú mbo nnó ékágé nchwágé ewú, bɔ́ abi álu mampye nnó metɔ́ egogé me, ápye metɔ́ esógé lé me sɔ́. Ne nkaá cháńéné nnó metɔ́ eké egɔ́ me egɔ́ ntó enyú ako. ⁴Nsa enyú njwe yina ne ubalé ne mesome né metɔ́ ne manse né ame. Ula bi me nsame ji upɔ́ fɔ́ nnó mpye matɔ́ asɔ́ enyú, úlú elé nnó mpye enyú

dékaá gejamégé gejeé eyigé me mbɔ́ ne enyú.

Mejme ayi ápye gabo débɔ́ manjíí ji nte

⁵Mbógé muú fɔ́ né geluage nyú achwɔ́ ne efwyale, apye fɔ́ me nwú ubalé ndere enyú ako déwuú wɔ́. Me njógé mbo ékágé ebe nnó me mma jɔ́ ewu dɔ́ wɔ́. ⁶Ndó ayi enyú gejame déshulé muú yimbo akwané. ⁷Ndere elúmbo, jigénté gyeé ayi ji apyee, défyee ji metɔ́ nnó ékágé ji ála meshwemeshwe abɔ́ gepwa. ⁸Ne nnene enyú mmye nnó dema délere ji nnó délu gboó wye ne ji. ⁹Ula bi me nsame enyú njwe yimbo úlú nnó mfwɔ́ré enyú mbógé dépye yéndégenó eyigé me ngaré enyú nnó dépye. ¹⁰Yéndémuú ayi enyú déjigénte gye ayi ji apye, me ntó njigé ji nte. Me njigénte gabo muú chacha mbógé mechɔ́ ebegé nnó me njií ji nté né galógálɔ́ nyú. Ne mpye mbo né mbe ushu Kras, ¹¹nnó ékágé danchɔ́meló abɔ́ esé déndó néndé dékaá me nkyaá ayi alu ji metɔ́.

Utɔ́ Kras ebi esé dépye úlú eké gebe gelógélɔ́ né eta Ešwɔw

¹²Gébégé me nkwoné né melɔ́ Truus, Ata apye me nge meti mangaré abya melómélɔ́ Kras. ¹³Yémbo metɔ́ wa echyee me efwyale néndé mengé fɔ́ mejme sé Titos wye wɔ́. Ndere elúmbo, nlya kpe ebwɔ́ nfe né melɔ́ Masedonia.

¹⁴Yémbo matame mabe ne Ešwɔw. Ji ammye apwɔ́ ne ase esé bɔ́ denɔ́ bíí dékéne déjye ne ji gétúgé déchome mmye ne Kras. Ji aselé esé apye bɔ́ ákage depɔ́ré Kras né yéndé mbaá ayi déjyee ne depɔ́ etiré mbo désanega déjyee eké gebe gelógélɔ́. ¹⁵Gejwáge esé gelú eké gebégé elu ewé áswɔ́ né mewe Kras achyegé mbaá Ešwɔw. Bɔ́ abi Ešwɔw áwené gemége bwɔ́ áwuú geji cha ne abi ánome mme detú áwuú geji cha. ¹⁶Né mbaá bɔ́ abi ánome mme de-

tú esé delú eta bɔ́w eké geboboge gebe eyi gechwáw ne negboó. Né mbaá bɔ́w abi Esɔ́wɔ awené gemæge bɔ́w delú eta bɔ́w eké gebe gelǔgélǔ eyi gechwáw ne geɲwá. Ndere elúmbɔ, ndé muú akwane mampye gefǔgé utɔ́w bina? ¹⁷ Esé depɔ́ fɔ́ bɔ́w abi ágbarege meko mejɔ́w Esɔ́wɔ byabya eké genó gesé ndere bɔ́w abifɔ́ ápyé. Yémbɔ gétúgé Esɔ́wɔ atome esé, esé dégarege ji ne matɔ́w sé mmu pópó né mbe ushu wúw ndere baá utɔ́w Kras. Esɔ́wɔ alu ntesé esé.

Menomenyé meke epɔ́w ewé gekwene

3 Nnó esé démagé bɔ́w mbo élé mamfege gemegé sé? Waá nnó esé dékelege nnó muú fɔ́ asá ɲwe ayi afege esé atɔ́ eta nyú, yé ayi nnó enyú désa défégé esé ndere bɔ́w ne ate ánlere abifɔ́ ápyé? ² Ngba, enyú ambɔ́w delú eké bɔ́ ɲwe abi áfégé esé. Geɲwáge nyú gelú eké bɔ́ ɲwe abi asamé né mmu matɔ́w se, yéndémuú ákagé kú abi akaá utɔ́w ulǔlǔlǔ bi esé dépyé. ³ Enyú délere nnó delú eké ɲwe ayi Kras asamé atome esé déchwáw ne ji. Ásá fɔ́ ɲwe yina ne genɔ́gé ɲwe wɔ́, ásá lé ne Mendoó Esɔ́wɔ muú alú mebe. Ásá fɔ́ ji né ubaré mataá wɔ́, ásá lé né mmu matɔ́w akwaá.

⁴ Esé dékage jɔ́w unó bina ndere déneré metɔ́w ne Esɔ́wɔ gétúgé genó eyigé Kras apye. ⁵ Epɔ́fɔ́ nnó esé dékwané mampye genó fɔ́ né mmyemmye sé, élé Esɔ́wɔ ne apye esé dékwanege mampyéé yéndégenó. ⁶ Ji ne apye esé dékwane mambe baá utɔ́w bíí né menomenyé meke. Menomenyé ewéna epɔ́fɔ́ ebe ewé ásamé, elú lé Mendoó Esɔ́wɔ. Ebe ewémbɔ etené bɔ́w né negbó, yémbɔ Mendoó ehyege bɔ́w geɲwá.

⁷ Ne mbɔ́gé nnó utɔ́w ebe Mosis ewé ásame né ubare mataa, ewú ewé eténe bɔ́w né negbo, echwɔ́ ne geɲgbɔ́ eyi gepyéé bɔ́w Isreli alá kágé pe fɔ́ Mosis né ushu chó gétúgé ushu bíí uge-

nege dɔ́w yé élé geɲgbɔ́ eyigé gegboó gelú gejyéé, ⁸ nnó utɔ́w Mendoó Esɔ́wɔ muú achwáw ne geɲwá uchwáw nyé fɔ́ ne geɲgbɔ́ eyi gepwáw eyina? ⁹ Mbɔ́gé nnó utɔ́w ebe ewéna ewé etené bɔ́w né negbó, ewyá gefǔgé geɲgbɔ́ eyina, ferege ndere geɲgbɔ́ eyigé utɔ́w Mendoó Esɔ́wɔ muú apyéé nnó debe cho né mbe ushu wúw gebeé. ¹⁰ Wáwálé né mecho ewéna alú nnó, genó eyi gebo gewyaá geɲgbɔ́ mbembe gepɔ́ sé ne geɲgbɔ́ chacha néndé geɲgbɔ́ geke eyi gechwáw gégénégé gepwɔ́ geji. ¹¹ Ne mbɔ́gé genó eyigé nya gebo gegboó gelú gewyaá geɲgbɔ́, ebyennó eyi gela te etém gewyaá geɲgbɔ́ gepwáw.

¹² Te mbaá esé débelé uméé cháɲéné nnó mbo ne elu, esé depyéé unó ne metɔ́w mende. ¹³ Esé debo fɔ́ mampye eke Mosis muú akwere ushu bíí nnó ekage bɔ́w Isreli age ndere geɲgbɔ́ eyigémbɔ gegboó gelú. ¹⁴ Yémbɔ matɔ́w bɔ́w bimbo alu wyéé sésélé akaá ye genó wɔ́. Mbo ne alu kpaá te fina. Ye akúgé gekwenege meno menyéé ákágé fɔ́ ula. Elú eké genó eyimbo gelú ebwɔ́ né matɔ́w kwekwere. Genó eyi gekágé pye nnó afere ebwɔ́ genó eyina né metɔ́w, élé mbɔ́gé ebwɔ́ afege metɔ́w ne Kras. ¹⁵ Wáwálé alú nnó, te fina elú eké genó eyigémbɔ gelú ebwɔ́ né matɔ́w kwekwere néndé yé akú ebe Mosis ebwɔ́ ákágé fɔ́ ula. ¹⁶ Yémbɔ, muu akwɔ́regé metɔ́w akwɔ́legé Ata, Esɔ́wɔ aferege genó eyi gekwere mbo ji ushu. ¹⁷ Nana Ata ayi me njógé mbo akene ne Mendoó Esɔ́wɔ ne apyéé unó bina. Ne yéndé mbaá ayi Mendoó Ata ebee, epye bɔ́w álaá mmyemmye bɔ́w genó gefɔ́ gewele sé ebwɔ́. ¹⁸ Ne esé abi genó gefɔ́ gela gekwere esé matɔ́w wɔ́, dégene geɲgbɔ́gé Ata eyi gegenege ese mmye eke ɲmæe nnó dékwɔ́rege wye kwɔ́rege debe eke ji. Ndere dékwɔ́rege dégenege wye genege, élé Ata muú akene ne Mendoó Ukpea ne apyéé nnó ebe mbo.

Unó mabo né mmu ujemeséé

4 Te mbaá Esɔwɔ né galógáló wuú, achyeé esé utɔɔ bina nnó dépye, ese depɔ fɔ ne gepwyaá mampye ubi. ² Esé délyaá deppré défya ne unó bi uchwɔɔ ne mekpɔ unɔɔ. Esé débwólégé fɔ bɔɔ, ne débwólégé fɔ amu ne mekomejɔɔ Esɔwɔ. Esé dégaregé lé bɔɔ wáwálé ayi atome ne Esɔwɔ né gefɔɔ eyi yéndémmuú agene nnó esé dégarege wáwálé né mbe ushu Esɔwɔ ne bɔɔ abi agaregé wáwálé akaá nnó mbo ne elú. ³ Ye mbɔgé abya melóméló ayi esé dégarege alú lé bibíí, ebyennó alú lé bibíí mbaá bɔɔ abi ánome né mme detu. ⁴ Danchɔmeló muú alu esɔwɔ bɔɔ mme, aníí me ame bɔɔ abi alá fyéé metɔɔ ne Kras wɔ. Ndere elúmbo, ebwɔ ákágé gé fɔ ndere gengbo eyi getanege né abya melóméló gegenege. Ebwɔ ákágé fɔ ula abya melóméló yimbo ayi atome ne ηgɔ Kras. Ji Kras alu mekpɛé Esɔwɔ. ⁵ Néndé ndere dégarege abya melóméló déselé fɔ ji nnó dépye bɔɔ áge esé, dégarege ji nnó bɔɔ áse Jisɔs Kras nnó ji alu Ata. Ne esé amboɔ delú lé baá utɔɔ nyú gétúgé Jisɔs. ⁶ Esɔwɔ muú ajɔɔ nnó, “Gengbo gegene né mmu gemua,” ji apye gengbo jii gegene né mmu matɔɔ sé mampye esé dékaá gengbɔgé. Esɔwɔ eyi gegenege né ushu Jisɔs Kras.

⁷ Ndere Esɔwɔ apye esé dékaá mbo esé delú lé eké ujeé meséé ebi áfyéé genóge mabo né mmu. Mechɔ ewéna elúmbo, manlere nnó utó bi upwɔɔ amu, ebi esé déwyaá utane lé né mbaá Esɔwɔ epɔfɔ eta esé amboɔ. ⁸ Efwyale efinégé esé matimati yémbo dégbege wye gejulé. Gébé eyigé fɔ dékwene tametame yémbo délyage fɔ utɔɔ sé. ⁹ Bɔɔ ámmye amu ne esé yémbo Esɔwɔ alyagé fɔ esé shshuú. Átulege esé yémbo ákágé chɔ fɔ geɣwáge esé. ¹⁰ Efwyale ewé esé dégene mbo yéndégébé, elú wye eké negbo né Jisɔs ne esé dékpane mbo né menyammye sé dékene. Epyembo nnó bɔɔ ágene nnó geɣwáge

Jisɔs gelú né menyammye sé. ¹¹ Né geɣwáge sé geko fa mme, délu wye né mmu efwyale ewé echwɔɔ ne negbo gétúgé dékwólégé Jisɔs Kras. Epyembo nnó bɔɔ ágene geɣwáge Jisɔs né menyammye sé ayi alá abeé fɔ te kwyakwya. ¹² Ewéna eléré nnó, esé dékame negbo nnó enyú debo geɣwá eyi gélagé byé.

¹³ Muú fɔ ájɔɔ né ηwe Esɔwɔ aké, “Me mfye metɔɔ ne Esɔwɔ gétú eyigémbo ne ηjɔɔ.” Esé ntó delu mendoó ema ne ji, ewé epye esé défyéé metɔɔ ne Esɔwɔ getú eyigémbo ne déjɔɔ. ¹⁴ Esé dékaá nnó Esɔwɔ muú apye Jisɔs Kras akwilé né negbo, apye nye ntó esé dékwilé né negbo chónchó ne Jisɔs, ase esé chónchó ne enyú déchwɔ détene né mbe ushu wuú jimboɔ. ¹⁵ Efwyale ewéna meko elú lé né galógáló nyú. Ndere elúmbo, Esɔwɔ alerege nye galógáló wuú mbaá bɔɔ gejamé gejamé. Ewémbo epye nye ebwɔ atamege ji, ne ji abɔɔ nye ηgɔ.

Esé déppwáá fɔ néndé défyéé wye metɔɔ ne Esɔwɔ

¹⁶ Ndere unó bina úlú mbo, esé débéé fɔ ne gepwa. Ye elé menyammye esé akwɔɔ ajyéé, Esɔwɔ achyegé mandoó sé utó yéndé bíí. ¹⁷ Efwyale ewé esé dégene mbo nana elú lé gachyéé ne ebelege ye, yémbo echwɔɔ lé esé ne gekpekpegé ηgɔ ayi apwɔɔ amu ne abeé te kwyakwya. ¹⁸ Esé défyéé fɔ ame né unó bi dégene, défyéé lé ame né unó bi dela dékágé gé ubi. Ula úlú nnó unó bi esé dégené ubeé lé né mboó gébé. Yémbo ebi esé délá dégené ubi ne ubeé te kwyakwya.

Menyammye meke asele nye melu ayi gekwene

5 Menyammye sé fa mme alú eké maá geto ayi déjwɔlege wyeé. Dékaá nnó mbɔgé amugé maá gepú yina, Esɔwɔ achyegé esé ayicha né mfaánebuú déjwólé wyeé. Akwáá fɔ wɔ áte-nege ji wɔ, elé Esɔwɔ jimboɔ ne áte-

nege ne gebéé wyeé te kwyakwya. ²Esé déshwaá meshwa né genwágé sé yina nana, ne déshyage nnó Èsɔwɔ afye esé menyammye sé ayi meke ayi atanegé né mfaánebuú ndere afyee muú ndeé meke. ³Gétúgέ nnó yé dégbo lé gboó afyegé esé menyammye yimbo ayi mfaánebuú, esé débéé fɔ gejogéné. ⁴Ndere esé delú né menyammye yina ayi alu eké maá geto, déshwaá meshwa gétúgέ déwuú ubale, deshwaá fɔ nnó dékelege mangbo. Dékelege élé nnó Èsɔwɔ achyee esé menyammye ayi abee te kwyakwya nnó áse melú ayi ágboó. ⁵Èsɔwɔ jimboó ne akpome esé mmye né mecho ewéna, ne achyee esé Mendoó Ukpea ndere genó eyigé ji áchoó utó né mbaá genó eyi gechwáó.

⁶Ndere elúmbɔ, esé dékaá wáwálé nnó Èsɔwɔ achyegé nye esé menyammye ayi meke, néndé te mbaá esé delú mebe né menya sé yina, neke neshya esé dɔó mambe né mbe ushu Ata. ⁷Ndere esé delú fa mme, delú mamfyegé metɔó ne ji, epɔ́fɔ mangene ji ne amɛ. ⁸Esé débɔó eshye né metɔó ne dékelege nnó délyaa menyammye yina, déjye né melo sé débe ewú ne Ata Jisɔs. ⁹Ndere elúmbɔ, yé delú né menyammye yina, yé ayi né, esé demuame lé nnó dépye metɔó egogé ji. ¹⁰Néndé esé ako debo mantene unɔó mpa né mbe ushu Kras. Ji ajwɔlege nye né geluwé mpa, asɔ mpa yéndémuú. Ne yéndémuú abɔó nye nsa né galɔ́gálɔ́ yé gabogabo ayi apyee gébégé ji alú né menyammye yina fa mme.

Kras apye bɔó akerege né nesɔ ne Èsɔwɔ

¹¹Te mbaá esé dékaá nnó Ata ne alú muú ayi esé débɔó mamfɔgé, dékpeage bɔó mbo nnó ákame ne abya melómélɔ́ Kras. Èsɔwɔ akaá ufɔó bɔó abi esé delú ne mbelé umee nnó yé enyú ntó dékaá cháńéné né mmu matɔó nyú. ¹²Esé démmye fɔ nnó déma défegé game gese eta

nyú. Demmye élé nnó enyú debe ne ula bi dékágé dógé ebwɔ ewɔme gétúgέ sé, nnó enyú debe ne meko manshuú mbaá bɔó abi ábwegé mmye gétúgέ dékpakpa ate bɔ́ epɔ́fɔ gétúgέ awyaa gepɔ gelɔ́gélɔ́. ¹³Elú eké enyú déferege nnó mekpɔ epɔ́ esé cháńéné. Yé makpo ápɔ́ esé cháńéné, elú lé gétúgέ dékelege nnó dépye Èsɔwɔ abɔ́ ngɔ. Yé makpo alu esé cháńéné elú lé né galɔ́gálɔ́ nyú. ¹⁴Gejee eyigé Kras abɔó ne esé ne getene esé dépye yéndégenó, néndé esé dékaá nnó ji agbo gétúgέ bɔó ako. Ndere elúmbɔ, esé ako dégbo chóncho ne ji. ¹⁵Kras agbo gétúgέ bɔó ako nnó bɔó abɔ́ genwá eyigé ji achyegé, ábegé fɔ abe mampyegé élé unó bi ugɔó ebwɔ metɔó, ápyegé lé unó bi ugɔó ji metɔó. Ji ne agboó ne akwilé né negbó gétúgέ bwɔ.

¹⁶Ndere elúmbɔ, elɔ́ nana eyjegé mbe esé dépele sé bɔó né mashu ndere bɔó mme ápyee. Mbo ne dépele nya Kras ne nana dépelé sé ji mbo. ¹⁷Ewéna etene nnó muú achogé mmye ne Kras, alaá muú meke. Genwá eyi gekwene gekoó me, gege yé eyi geké gechwá. ¹⁸Unó bina uko élé Èsɔwɔ ne apyee ubi. Ji muú apyee esé dékeré né nesɔ ne ji gétúgέ genó eyi Kras apyee, ne achyee esé utɔó bi dépyee bɔó akerege né nesɔ ne Èsɔwɔ. ¹⁹Mekomejɔ́ ayi esé dégarege alú nnó, Èsɔwɔ ake ne Kras apyee bɔó áge meti ákere né nesɔ ne ji. Ji ágbáregé sé ebwɔ nnó alú gyeé né gabo ayi ebwɔ ápyee. Elé mekomejɔ́ yina ne ji afyee esé né amu nnó dégarege bɔó ndere ji apyee bɔó ákerege né nesɔ ne ji.

²⁰Getú eyigémbɔ ne esé delú bɔó dentɔ́ Kras. Ne esé dekpeage enyú né unó bina wye ndere Èsɔwɔ jimboó abɔ́ ajóge ne enyú. Ne dékpane enyú geka gétúgέ Kras nnó dékeré né nesɔ ne Èsɔwɔ. ²¹Gétúgέ esé, Èsɔwɔ apye Kras muú ayi alá pyee yé gabo wɔ́ ala muú mebo nnó esé déke ne ji, débe cho né mbe ushu Èsɔwɔ wye ndere ji Èsɔwɔ alú.

**Pɔl agaré efwyale ewé ji ágene
ndere apyeé utɔ́ Ɛsɔ́wɔ**

6 Ne ndere ate bɔ́ɔ́ abi apye utɔ́ chón-chó ne Ɛsɔ́wɔ, esé dekpeagé enyú nnó ékágé dépye genó eyi gepyeé galógálɔ́ ayi Ɛsɔ́wɔ aleregé enyú ano mme detú. ²Ɛsɔ́wɔ ajɔ́ɔ́ nya wye ndere ásamé né mmu nɔ́we wuú nnó “Bíí bi me nlú manleré enyú galógálɔ́ ukwónégé, me nwú mmyemenene nyú, bíí bi me nlú mawené gemége nyú ukwónégé, mpoó enyú.” Wúgé, gébé eyigé Ɛsɔ́wɔ aleregé bɔ́ɔ́ galógálɔ́ gekwone. Wúgé nana élé gébé eyigé Ɛsɔ́wɔ awenege gemége bɔ́ɔ́.

³Esé dépyeé fɔ́ genó eyi gegebé muú fɔ́ meti manchwɔ́ mbaá Ɛsɔ́wɔ nnó ékágé genó fɔ́ gebe gyeé né utɔ́ɔ́ bi esé dépye. ⁴Yémbɔ́ yéndégenó eyi gepyeé eta sé, esé délerege wye nnó delú baá utɔ́ɔ́ Ɛsɔ́wɔ. Dekoge metɔ́ɔ́ né ubale ebi déwuú, degene efwyale ufɔ́ɔ́ ufɔ́ɔ́, unó ulíí esé mange, ne gébé eyigé fɔ́ efwyale ebanege esé. ⁵Atulé esé, áfye esé denɔ́, áchwɔ́ɔ́ esé ne mammye, dépyeé matɔ́ɔ́ ami mapwɔ́ɔ́ eshye esé, débelege mpe, débelege mesa, yémbɔ́ dékogé wyeé metɔ́ɔ́. ⁶Débélé geɔ́wáge sé pópó, dékágé depɔ́ré Ɛsɔ́wɔ chánjéné, dékogé metɔ́ɔ́, déleregé bɔ́ɔ́ galógálɔ́, Mendoó Ukpea egbeé esé mmye ne délerege bɔ́ɔ́ gejeé wáwálé. ⁷Esé dégaregé bɔ́ɔ́ genó eyi gelú wáwálé, dépye unó né utó bi Ɛsɔ́wɔ achyegé esé. Unó bi esé dépye cho né mbe ushu Ɛsɔ́wɔ úlú eké unó ummye ebi esé déselé déɔ́meé umye ne ebi dégbéé menyammye sé né deporé Ɛsɔ́wɔ. ⁸Esé dépyeé wye utɔ́ɔ́ Ɛsɔ́wɔ yé élé bɔ́ɔ́ abifɔ́ anógé esé, abifɔ́ ábyaá esé. Bɔ́ɔ́ abifɔ́ áfège esé, abifɔ́ achɔ́ɔ́ esé mabɔ́. Bɔ́ɔ́ abifɔ́ ájógé nnó esé délú bɔ́ɔ́ gebyɔ́ yémbɔ́ esé dégaregé wye wáwálé. ⁹Bɔ́ɔ́ abifɔ́ ájógé áké esé délú kpe bɔ́ waá yémbɔ́ bɔ́ɔ́ ákaá esé yéndé mbaá. Dekoge né manó negbo yémbɔ́ delú wyeé abe. Achyegé

esé efwyale yémbɔ́ áwa fɔ́ esé wɔ́. ¹⁰Yé élé bɔ́ɔ́ ápye nnó esé debe ne mesome, delu wyeé ne nechóchɔ́ yéndégébé, élú eké delú mbya yémbɔ́ dépyeé gejamégé bɔ́ɔ́ abɔ́ɔ́ gefwa. Elú eké depɔ́ yé ne genó gefɔ́ yémbɔ́ dewyaá unó uko.

¹¹Aɔ́me ba bɔ́ɔ́ Kōrent, esé dégaré enyú yéndégenó eyi gelú esé né uné. Esé denene matɔ́ɔ́ se fuú eta nyú. ¹²Esé fɔ́ wɔ́ délyaá manleré enyú gejeé wɔ́, élé enyú ne délyaá manleré esé gejeé. ¹³Me njógé ne enyú nana ndere baá ba. Nenege matɔ́ɔ́ nyú eta sé ndere esé ntó dénené ne eta enyú.

**Dékege fɔ́ gekage neke gemaá ne bɔ́ɔ́
abi álá fyéé metɔ́ɔ́ ne Kras wɔ́**

¹⁴Dékege fɔ́ geka neke gemaá ne bɔ́ɔ́ abi álá áfyéé metɔ́ɔ́ ne Kras wɔ́. Genó eyi gelu cho genyeé mbɔ́ dejeé ne genó eyi gelu gyeé nnó? Waá geɔ́gbɔ́ gebeé mbɔ́ mbaá ama ne gemua nnó? ¹⁵Kras ne danchɔ́meló abeé mbɔ́ meko ama nnó? Muú ayi afyeé metɔ́ɔ́ ne Kras ne muú ayi álá áfyéé metɔ́ɔ́ ne Kras wɔ́ áchome mbɔ́ mbwa nnó? ¹⁶Echa Ɛsɔ́wɔ ebeé mbɔ́ meko ama ne aló uka nnó? Néndé esé delú echa Ɛsɔ́wɔ muú alú mebe. Elú wye ndere Ɛsɔ́wɔ jimbo ajɔ́ɔ́ aké, “Me njwlege nye ne ebwɔ́, nkene ne ebwɔ́, me mbeé nye Ɛsɔ́wɔ bwɔ́, ne ebwɔ́ ábeé nye bɔ́ɔ́ ba.” ¹⁷Ndere elúmbɔ́ Ata aké, “Tanege né geluage bwɔ́, défa mbwa ne ebwɔ́. Détagé fɔ́ genó eyi gewyaá deba. Dépyegé mbɔ́, me nselé nye enyú. ¹⁸Me mbeé nye Nte nyú ne enyú débeé nye baá ba abi andeé ne abi ande. Mbɔ́ ne Ata Muú Apwɔ́ɔ́ amu ajɔ́ɔ́.”

7 Aɔ́me ba, te mbaá Ɛsɔ́wɔ anyémeno nnó apye unó bina eta sé, shwonege amu né yéndégenó eyi gepyeé nnó menyammye ne matɔ́ɔ́ sé ábegé fɔ́ pópó. Dénógé Ɛsɔ́wɔ, dépye geɔ́wáge sé gebe pópó gekwane ndere Ji akelege.

Pol alu ne nechóchó gétúgέ echomele bɔ́ Jisɔs né Kōrent ákwɔré matɔ́ bwɔ́

²Nenegé matɔ́ nyú eta sé, esé dépyéé fɔ́ muú fɔ́ gabo wɔ́. Esé déchɔ́ fɔ́ muú fɔ́ mekpɔ wɔ́. Ne esé dényéé fɔ́ muú fɔ́ up-wɔ́ wɔ́. ³Me njógé mbo, epófɔ́ nnó me nké enyú delu gyeé, néndé me mbo me mbe ngaré enyú nnó enyú delu esé metɔ́ chi chi chi. Yé dégboó ye delú mebe, esé ne enyú delu wye ulua. ⁴Me nfyé metɔ́ ne enyú gbene, ne nwyaá gempɔge gétúgέ nyú. Enyú défyé me metɔ́, yé elé esé dégené efwyale me nwyaá nechóchó dɔ́.

⁵Yé gébége esé dékwone melo Masedonia, yé mmye dégbeé cháchá wɔ́. Bɔ́ áchwɔ́ esé ne efwyale matimati. Wena bɔ́ áwamege ne esé, né mmu matɔ́ se déwyaá efo. ⁶Yémbɔ́ Esɔwɔ́ muú afyéé bɔ́ abi awyaá gepwa metɔ́ eshye, afyéé esé eshye ndere Titɔs achwɔ́. ⁷Esé débɔ́ fɔ́ eshye wye elé gébége ji achwɔ́ wɔ́, debɔ́ ntó gébége ji agaré esé ndere enyú ntó défyéé ji eshye. Agaré esé ndere enyú déshyagé mange me, ne ndere enyú desomege dɔ́ né gyeé ayi dépyéé. Agaré ntó esé ndere enyú dékpome mmye manɔa me. Nwúgέ mbo metɔ́ ego me ne enyú dɔ́.

⁸Yé ebe elé nnó nyé ayi me mbo nsame enyú, apyéé enyú débo mesome, me nsome fɔ́ ndere nsame ji wɔ́. Me mbo nlú ne mesome gébége ngene nnó nyé yémbɔ́ apyé enyú debɔ́ mesome né mboó gébé. ⁹Nana metɔ́ egɔ́ me, epófɔ́ gétúgέ me mpyéé enyú debɔ́ mesome elú lé gétúgέ mesome ewémbɔ́ epyéé enyú dékwɔré. Gé gefɔ́gέ mesome ewé Esɔwɔ́ akélege mbo. Ndere elúmbɔ́, esé dépyé fɔ́ enyú debɔ́ únómé wɔ́. ¹⁰Mesome ewé Esɔwɔ́ akélege epyé lé nnó Esɔwɔ́ áwene gemége muú. Gefɔ́gέ mesome ewéna echwɔ́ fɔ́ ne achye me. Yémbɔ́ mesome ewé bɔ́ mme echwɔ́ ne negbo. ¹¹Gegé yé gefɔ́gέ utɔ́ ebi mesome ewé egɔ́

Esɔwɔ́ metɔ́ epyéé eta nyú. Epyé enyú dese mecho ewéna ne eshye, epyé enyú déwyaá metɔ́ manleré nnó enyú depɔ́ ne ebwɔ́ né mecho ewémbɔ́. Epyé metɔ́ esɔ́ enyú ne majya abwɔlé enyú mme, epyé enyú déshage nnó debe meko ama ne me, epyé enyú dékpane gechyeé mampye genó eyi gelú cho. Epyé enyú dékpome mmye manchyeé efwyale mbaá muú ayi apyé gyeé. Epyé enyú déleré né yéndé meti nnó enyú depɔ́ ne ebwɔ́ né mecho ewéna.

¹²Ndere elúmbɔ́, yé elé me nsame nyé yina, nsa fɔ́ gétúgέ muú ayi apyéé gabo yina wɔ́. Yé ebe lé gétúgέ muú ayi agene efwyale gétúgέ gabo yimbo. Nsa lé nnó mpye enyú dékaá né mbe ushu Esɔwɔ́ gefɔ́ eyigé dékpane gechyeé mampɔ́ esé. ¹³Getú eyigémbɔ́, enyú défyéé esé eshye.

Ne genó eyigé fɔ́ eyi gepyéé metɔ́ egɔ́ esé elé gétúgέ metɔ́ megomego ewé Titɔs abɔ́ gétúgέ enyú ako dépye metɔ́ ekwene ji mmu. ¹⁴Me mbo ngaré Titɔs gefɔ́ eyigé me nwyaá gempɔge gétúgέ nyú. Enyú déchye me mekpɔ unɔ́ wɔ́. Ne wye ndere geno eyigé me ngaregέ enyú yéndégébé gelú wáwálé, mbɔntó ne unó bi esé dédoó ebwɔ́ ewome gétúgέ nyú né mbe ushu Titɔs úlú wáwálé. ¹⁵Titɔs ama abɔ́ gejeé ne enyú ako dɔ́ ndere ji atéé gefɔ́ eyigé enyú debɔ́ déwuú ne ji, ne ndere enyú déselé ji déweré ne efo metɔ́. ¹⁶Ne nana metɔ́ egɔ́ me ne enyú gétúgέ me nnere metɔ́ wa meko ne enyú né mbaá yéndégenó eyigé dépyéé.

Gefɔ́ eyigé bɔ́ Esɔwɔ́ áchyege echye

8 Anme sé, esé dékelege mampye enyú dékaá gefɔ́ eyigé machomelé bɔ́ Jisɔs né Masedonia áleré galógaló Esɔwɔ́ né geɔwá gebwɔ́. ²Efwyale ewé ebwɔ́ ágene eja dɔ́ ete ebwɔ́ né mmuameno yémbɔ́ áwyaá wye metɔ́ megómégó gbene ewé epyéé ebwɔ́ áchyeé echye

byagebyage ye lé ebwó álu gekpo. ³Ebwó áchyeé echye ndere ebwó áwyaá, ne nkágé garé nnó eja kpaá epwó amu, ne áchyeé yé muú akpea ebwó wó. ⁴Áshíí nene esé mmye nnó dépye ebwó ntó ágé meti mampógé bɔ́ Ɛsɔwɔ. ⁵Genó eyigé ebwó ápye, gepwɔ ndere esé debɔ́ défere. Ebwó abɔ́ kpe mbe áchyeé gemege bɔ́ mbaá Ata Ɛsɔwɔ ne áwyaá metɔ́ mampye genó eyigé Ɛsɔwɔ akelege, áchyeé gemege bɔ́ eta sé. ⁶Titɔs ne alɔ́ ula mansé echye ewéna né geluagé nyú nnó dépoó ubya bɔ́ né Jerosalem. Getú eyigémbo, esé dékpea ji nno akeré áchwɔ apóó enyú déneré mampye gecháchágé utɔ́ bina. ⁷Enyú délu menɔ́ mbe né yéndé meti mamfye metɔ́ ne Ɛsɔwɔ ne eshye, mangaregé depɔ́re Ɛsɔwɔ chánéné, mankágé wáwálé ayi alu wyeé chánéné, manchyéé gemege nyú geko mampye utɔ́ Ɛsɔwɔ, mambɔge gejeé ne esé dɔ́, esé ntó dékelege nnó enyú ntó débe menɔ́ mbe né mechwɔ manchyege echye ewéna ne matɔ́ nyú mako.

⁸Me njógé mbo, epófɔ́ nnó ηmerege enyú mekpo mme nnó débo mampyegeé mbo. Me ngarége lé enyú nno bɔ́ abifɔ́ ákpane géchyeé ápoógé ate. Ne nkelege nnó nkaá ndere enyú ntó débɔ́ gejeé wáwálé ne bɔ́ abifɔ́. ⁹Enyú ambɔ́ dékaá galógálɔ́ ayi Ata sé Jisɔs Kras alere. Ji abɔ́ awyaá gefwa, yémbo akwe gekpo né galógálɔ́ nyú, nnó gétúgé gekpo eyigé ji akwene enyú débe ne gefwa.

¹⁰Né mechwɔ ηka yina manchwɔ, majyeé ami me nchyegeé enyú malu nnó elú galógálɔ́ nnó enyú déneré genó eyigé délɔ́ mampye ηme eniné nju. Enyú ne débɔ́ mbe mampye genó né mechwɔ ewéna ne enyú ntó ne debɔ́ delu yé bɔ́ mbe abi áwyaá metɔ́ mampyegeé geji, ¹¹nnó déneré mampye utɔ́ bina ne gefógé metɔ́ ewé enyú délɔ́ ula. Ne nerege ubi ne genó eyi déwyaá né amu. ¹²Ne mbógé muú awyaá metɔ́

machyeé, Ɛsɔwɔ aselé genó eyi muú awyaá manchyéé epófɔ́ eyigé ji álá pɔ́ ne geji.

¹³Me njógé mbo epófɔ́ nnó mpyeé mmye epwyágé bɔ́ abifɔ́, enyú déwu-úgé ubale. Nkelege lé nnó yéndégenó gebe janja eta enyú ako. ¹⁴Ne nana ayi enyú déwyaá gejame, kárégé ne bɔ́ abi álá pɔ́ ne genó nnó ebwó ábegé ne gejame, meso gébé enyú dela depɔ́ ntó ne genó ebwó ápoó enyú. Dépyegeé mbo enyú ako débe janja. ¹⁵Ásá né mmu ηwe Ɛsɔwɔ nnó, “Muú yi anywere gejamégé menyeé, ábɔ́ fɔ́ menyeé ayi ajame apwɔ́ ji wó, ne ayi anywere lé gachyeé, abɔ́ ayi akwané ne ji kwanegé.”

Pɔ́l atɔ́ bɔ́ Titɔs nnó ájye áse echye Ɛsɔwɔ getú jíí

¹⁶Yémbo matame mabe ne Ɛsɔwɔ ndere apye Titɔs awyaá gefógé metɔ́ ewé esé déwyaá mampoó enyú. ¹⁷Epófɔ́ wye lé getugé esé dékpea ji ne ji achwɔ́ eta nyú wó. Ji mbɔ́ abɔ́ awyaá me metɔ́ manchwɔ poó enyú, getú eyigémbo ne jimbo abɔ́ ashuú me manchwɔ gé enyú. ¹⁸Esé déto me mbo ji ne nte meηme ayifɔ́. Nte meηme yina alu muú ayi bɔ́ afeége utɔ́ bíí né machomele bɔ́ Jisɔs ako néndé ji agaregé abya melómélɔ́ chánchá. ¹⁹Menɔ́ genó ayi fɔ́ alu nnó machomele bɔ́ Jisɔs ntó ájyaá ji nnó esé dékene ne ji ulua dépyege utɔ́ ulúúlɔ́ bina. Ndere dépyeé mbo uchwɔ́ ne enógé mbaá Ata, ne ulerege ntó nnó esé déwyaá metɔ́ mampógé bɔ́.

²⁰Ndere dépyeé utɔ́ bina ulua, ewémbo epyennó ekágé muú fɔ́ aferé nnó défya delu mmu, défyeé eshye mange nnó ekágé genó fɔ́ gebe gyeé né gekpekppege echye ewéna, ewé bɔ́ áchyegeé byagebyage. ²¹Gétú eyigémbo ne esé démmye nnó dépye lé genó eyi gewyaá enógé né mbe ushu Ata jimbíí, dékelegé mampye ntó genó eyi gewyaá enógé né mbe ushu yéndémuú.

²²Ne esé détōme meŋme sé fɔ ama nnó achwó ne ebwó. Esé démua me ji ndɔndɔ ne ndɔ, ji aleré nnó akpane gechyeé mampye utɔ́ Ɛsɔwɔ. Yé nana ji awyaá metɔ́ mampɔ́ enyú néndé ji afyeé metɔ́ ne enyú dɔ́. ²³Ne ushuú cháchá Titɔs, ji alu lé nte meŋme ayi ápyeé utɔ́ ulua ne me nnó dépoóge enyú. Ne ate aŋme abifɔ na, álú lé bɔ́ déntɔ́ abi átané né machomele bɔ́ Jisɔs ayifo. Utɔ́ bɔ́ uchwɔ́ ne enógé mbaá Kras. ²⁴Ndere elúmbɔ, pyege ndere njɔ́ mbɔ, mampye machomelé bɔ́ Jisɔs ayifo ákaá nnó enyú débɔ gejeé ne bɔ́ ne nnó ebwó ákaá nnó esé délú cho mambe ne gempɔ́gé gétúgé nyú.

Elú genó gelógélɔ́ mampógé bɔ́ Ɛsɔwɔ

9 Me mpó sé ne genó eyigé mmagé sa enyú né mechɔ echye ewéna mbaá bɔ́ Ɛsɔwɔ. ²Me nkaá nnó enyú déwyaá metɔ́ manchyeé echye ewéna. Getú eyigémbɔ ne me nwyáá gempɔ́gé gétúgé nyú né mbe ushu echomelé bɔ́ Jisɔs né Masedonia nnó enyú echomelé bɔ́ Jisɔs né gebagé mewaá Akaya déwyaá me metɔ́ machyeé echye ewéna te ŋme eniné njú. Ne gechyeé eyigé enyú dékpane machyeé, gepye gejaméggé ebwó abifɔ ábɔ metɔ́ machyegé ntó. ³Ne me ntɔme aŋme bina eta nyú nnó ékágé gempɔ́gé eyigé esé déwyaá gétúgé nyú gebe lé meno detu. Ebe lé nnó enyú dékpome mmye ne echye nyú ndere me njɔ́ nnó dépyeé nye. ⁴Mbɔ́gé bɔ́ fɔ átanega mbɔ né Masedonia áchwógé ne me ewú, ne ágeggé nnó enyú dékpome fɔ mmye mantɔ eyi nyú ŋka wó, mekpɔ unɔ́ ewé ebeé nye ne esé ne enyú ejame nye dɔ́ néndé me ngaré me ebwó dɔ́ ndere enyú dékpome me mmye manchyeé. ⁵Ndere elúmbɔ, me nferé nnó elɔ nnó mkpea aŋme bina abɔ mbe achwó apye enyú dékpome mmye ne echye ewéna, ewé enyú dényéméno

manchyeé, nnó ebe lé genó eyigé enyú ambɔ́ déwyaá me metɔ́ manchyeé. Ebegé fɔ eyigé aŋmerage enyú mekpɔ mme nnó déchyeé echye.

⁶Tege nnó, muú ayi apené mbwe gachyeé, abɔ́ ntó mbwe gachyeé, ne muú ayi apene mbwe gejame abɔ́ ntó mbwe gejame. ⁷Muú aké achyegé echye, achyeé ndere ji aferé né metɔ́ wuú nnó achyege. Achyegé fɔ ne manse ame eké aŋmerage ji mekpɔ né mme. Néndé Ɛsɔwɔ abɔ́ gejeé ne muú ayi achyegé echye ne metɔ́ megɔmeɔ. ⁸Ne Ɛsɔwɔ akágé chyeé enyú unó bi ujame upwɔ́ yé ndere dékelegé nnó yéndégébé debe ne yéndégenó gejame nnó délerege ulɔ́ melu matimati. ⁹Wye ndere asamé né mmu ŋwe Ɛsɔwɔ nnó, “Ji achyegé echye byagebyage mbaá ubya bɔ ne ulɔ́ melu ebi ji alerege, áteé ubi te kwyakwya.” ¹⁰Ɛsɔwɔ ne achyegé bɔ́ mbwe ayi ápené ne menyeé ayi ebwó ányeé, ji áchyegé nye enyú mbwe ayi dékelegé ne apyeé nye ji áwe áfyé gejaméggé mbwe ayi atanega né ulɔ́ melu ebi enyú délérege bɔ́. ¹¹Ɛsɔwɔ apye nye enyú débɔ gefwa né yéndé meti nnó déchyegé echye byagebyage yéndégébé, nnó esé dékpagé echye nyú déchyegé bɔ́, gejame bɔ́ atamege Ɛsɔwɔ né genó eyige enyú dépyeé. ¹²Néndé echye ewé enyú déchyeé epye fɔ wye lé nnó bɔ́ Ɛsɔwɔ ágené unó bi ubɔ ulif ebwó wó, epye ntó nnó ebwó áchyegé gejaméggé matame mbaá Ɛsɔwɔ. ¹³Gétúgé enyú déchye gefɔ́gé echye ewéna, elere bɔ́ ufɔ́ bɔ́ abi enyú délu, ne ebwó átanega nye Ɛsɔwɔ gétúgé enyú dépyeé genó eyigé abya melómélɔ́ Kras ayi enyú défyeé metɔ́ wye ákelege. Ne átanega nye ji ntó gétúgé echye ewé enyú déchyegé ebwó ne bɔ́ abifɔ byagebyage. ¹⁴Ebwó ánene nye mmye gétúgé déleré galógálɔ́ Ɛsɔwɔ né geŋwáge enyú. ¹⁵Détamege Ɛsɔwɔ gétúgé echye wuú ewé ji achyeé esé ewé dela dékágé nkane démege.

**Ɛsɔwɔ ne ajaá Pɔl nnó abe ɲgba
Jisɔs Kras ne achyeé ji utó**

10 Me Pɔl nkpané enyú geká. Bɔ́ ajǒgɛ áké gébégé me mbégé ne enyú nƒɔ́ amɛ nyú nǒgɛ depɔ pere ne ɛƒɔ, nlá mpɔ ne enyú nƒɔ́ fɔ́ ne nsame enyú bɔ ɲwe áto áto. Me nnene enyú mmye né mabɔ Jisɔs Kras muú alú nyame ne pere nnó, ²ékágé enyú dépye me nǒɔ mejɔ́ ne meko metometo gébégé nchwogé ewú. Me nkágé jɔ́ mejɔ́ ne meko metometo mbógé me nkɛlege manjɔ́ ne bɔ́ abi ájǒgɛ nnó esé dépyeé utɔ́ bina ndere bɔ́ mme ápyeé. ³Elú wáwálé nnó esé delú fa mme yina, ne yé elé delú fa mme, démmyeé fɔ́ be ebi bɔ́ mme ámmye. ⁴Néndé unómmye ebi esé démmyeé be ne ubi upɔ́ fɔ́ eké ebi akwaá. Yémbɔ esé démmye be ne unó be utó utó bi Ɛsɔwɔ achyegé esé, ne détyaá malu uɲwɔlé ató ató ayi bɔ́ mawáme sé ábigé. ⁵Détyaá ntó yéndégenó eyi géchwɔ́ ne mbeé manyege, ne eyi getenege ukɔ́lɔ gegbeé nnó bɔ́ ákagé fɔ́ meti Ɛsɔwɔ. Dépyene yéndégenó eyigé bɔ́ áferege, dépyeé ebwɔ́ áwuú ne Kras. ⁶Mbógé enyú déleregé nnó déwuú ne Kras ne matɔ́ nyú mako, ɛfembɔ ne esé dékpomege mmye manleré chuchu mbaá bɔ́ abi alá wuú fɔ́ ne Kras.

⁷Enyú dépelé unó bi utome ne me elé né mfaá mfaá. Mbógé muú aferegé nnó ji alú muú Kras, abɔ mamfere cháɲéné ákaá nnó esé ntó delú bɔ́ Kras ndere ji. ⁸Yé me mbe elé ne gempɔgɛ gachyeé mpwɔ ndere mbɔ nlú mambɛ gétúgɛ uto bi Ata achyeé esé, mmye egboó fɔ́ me, néndé ji achyeé esé uto bina nnó dényw-erege enyú nywerege epɔ́fɔ́ mantya enyú tyaá. ⁹Me nkelege fɔ́ nnó ebe eké bɔ ɲwe abi me nsame enyú ápyeé mbɔ lé nnó enyú debɔ ɛƒɔ metɔ́. ¹⁰Me nǒgɛ mbɔ gétúgɛ bɔ́ ajǒgɛ áké, “Bɔ ɲwe abi me nsame eta nyú, mejɔ́ ewé elú wyeé etoó ɔ́ɔ́ ne etaá bɔ́ metɔ́.” Áké, “Gébégé

mbégé ne enyú nkwené gebwa, mejɔ́ wa ekpene fɔ́ bɔ́ matu.” ¹¹Bɔ́ bimbɔ abɔ mankaá nnó unó bi esé désame eta nyú gébégé dela depɔ ewú, wye elé ubi ne esé débégé nye ewú ne enyú dépyeé.

¹²Yé bií ummaá esé demege fɔ́ mmye ne bɔ́ abi aké ebwɔ́ aɲea geme. Ebwɔ́ ámege lé utó bɔ́ ne ate manleré nnó aɲea geme. Ewéna eléré nnó ebwɔ́ álú ukenkené bɔ́. ¹³Né eta sé, esé débéé fɔ́ ne gempɔgɛ dépwɔ ndere delú mambɛ. Gempɔgɛ sé gekwyage lé né mbaá utɔ́ ebi Ɛsɔwɔ achyeé esé nnó depyegé enyú ntó delu né geluage utɔ́ bina. ¹⁴Te mbaá enyú ntó delú né utɔ́ bina, esé débéé fɔ́ ne gempɔgɛ dépwɔ ndere delu mambɛ gétúgɛ nyú, néndé esé ne debɔ́ mbe déchwɔ́ kpa te eta nyú dégare enyú abya melómélɔ́ Kras. ¹⁵Esé débéé fɔ́ ne gempɔgɛ dépwɔ ndere débɔ́ mambɛ. Débéé fɔ́ ntó ne gempɔgɛ gétúgɛ utɔ́ ebi bɔ́ abi cha ápyeé. Umɛ sé úlú lé nnó metɔ́ ewé enyú défyéé ne Kras ewene ejyegɛ mbembe ne nnó utɔ́ bi esé ntó dépyeé né geluage nyú uwene ndere Ɛsɔwɔ akelege, ¹⁶nnó esé ntó dékene dégarege abya melómélɔ́ né malɔ́ yifɔ́ ayi alú tete ne enyú. Néndé esé dékelege fɔ́ nnó débe ne gempɔgɛ gétúgɛ utɔ́ bi muú yicha apyeé né melu utɔ́ wuú.

¹⁷Asa né mmu ɲwe Ɛsɔwɔ nnó, “Muú aké abeé ne gempɔgɛ abe ne geji gétúgɛ genó eyi Ata apyeé.” ¹⁸Muú ayi abeé muú melómélɔ́ wáwálé, elé ayi Ata asele nnó apye chanéné, epɔ́fɔ́ ayi jimɔ́ɔ́ ásele geme ji nnó apyeé chanéné.

**Pɔl aké utɔ́ bií upɔ́ fɔ́ genó
gema ne ebi áɲgbá gebyɔ**

11 Nnene enyú mmye nnó deko metɔ́ dewú gekékénege mejɔ́ ewé me nǒgɛ. Tagé matu déwú. ²Metɔ́ ewé me nwyaá ne enyú emmyeé demboó ndere ewé Ɛsɔwɔ awyaá. Enyú delú eké maá mendée ayi me nshuú mantu ji neba né mbaá menɔ́ ama, ndere maá mendée

ayi álá kaá mende wó, ne menó yimbo elé Jisós Kras. ³Ndere elúmbó, me nwyaa éfó metóó nnó bóó ábwólege nye enyú ndere danchomeló akpané défya abwólé Ife, ápye enyú délyaa depóré Kras etiré enyú dékwólegé chánchá ne matóó enyú mako. ⁴Me njógé mbo néndé nge nnó enyú dékamege yéndégenó kamegé. Yé muú achwó ne agaré enyú mecho Jisós ayicha ayi esé dela dégaré enyú wó, yé agaré lé enyú mecho mendoó ewécha ewé elá pó fí Mendoó Ukpea ewé echwóó enyú mmye yé ama achwó ne gefógé abya ayicha ayi álá pó fí abya melóméló enyú dékame ne ji, enyú dékamege fó wye kamege, désele ubi amu apea.

⁵Me nferé fí nnó bóó abi désele nnó álú ángbá Jisós abi ápwáó amu, ápwá me wó. ⁶Yé ebe lé nnó me ngi fí ndere ajógé mejóó chánjéné wó, me nkáge genó eyigé me njógé, dépye me enyú dékaa mbo matimati.

⁷Me nshulé mmye ya mme nnó enyú dékwó ngó, ngaré enyú abya melóméló detu, nnó me mpye mbo lé gabo? ⁸Me mpye utóó né geluagé nyú, machomele bóó Jisós né malo yicha achyegé me nka mfaá. Ndere mpyembo elú wye eké ejoó ne njoó mbo eta bwó nnó me mpoó enyú. ⁹Gébégé me nlú ne enyú, genó geké gelií me, nchyege fí muú nyú fí efwyale nnó achyegé me geji. Elé aḡme sé abi atane né gebagé mewaa Masedonia ne achwóó me ne yéndégenó eyi gelií me. Né gébé eyi gekoó me nchyeé fí enyú efwyale nnó dépoó me wó ne yé nana me nchyege fí enyú efwyale né meti fí. ¹⁰Me ngarege wáwálé ndere muú Kras ne gempógé nnó nse maḡka nyú wó. Ne yé muú akage gbe nnó mbegé fí gebagé mewaa Akaya geko. ¹¹Ulannó me nla ngigé fí nnó enyú depogé me? Nnó elú lé nnó me mbóó fí gejeé ne enyú wó? Eḡwáó jimbií akaá nnó me mbóó gejeé ne enyú.

¹²Me njye wye mbe mampyege genó eyi mpyeé mbo nnó ngbe ekágé bóó abi

ásele gemegé bwó nnó álú aḡgba Kras ajyegé wyeé mbe mandógé ebwá ewáme nnó ápye wye unó gefó eyi me mpyeé. ¹³Ufóó bóó bina ápó fí ángbá Kras bogébogé. Ábwólege lé enyú bwólegé. Ákene ágilege bóó ame nnó ebwó álú ángbá Jisós Kras. ¹⁴Mecho ewéna ékágé pye fí muú álá menó mekpó fuú néndé gébé eyigé fí danchomeló abwólégé agilege bóó ame nnó ji alu ekiénné Eḡwáó ewé echwóó ne geḡgba. ¹⁵Ne epóófí genó geke mbógé baá utóó bií ntó agilege bóó ame nnó álu baá utóó Eḡwáó. Ne efwyale ewé ebwó agené nye ekwanegé ne ne utóó bwó kwanegé.

Pól awyaa gempógé né efwyale ewé ji agene

¹⁶Ne mmagé nyuaré ngaré enyú nnó ékágé muú fí aferé nnó me nlú gekékénegé muú. Mbógé muú aferege nnó me nlú gekékénegé muú gógé me njóó mejóó ne gempógé ndere gekékénegé muú gejóóge nnó me ntó mbe ne ekeke gempógé. ¹⁷Mejóó ewé me njógé ne gempógé epóófí Ata ne aké me njógé mbo. Me nké mpyeé gempógé njógé mejóó eké gekékénegé muú. ¹⁸Ne te mbaá gajamégé bóó ápyeé gempógé ne unó bi akwaa ásele nnó uḡea geme fa mme, me ntó mpyeé. ¹⁹Enyú abi déké déwyaá défóó dóó, matóó ágáó enyú dékógé metóó né unó bi ukékéné bó ajógé. ²⁰Enyú dékógé metóó mbógé bóó ásége enyú ndere afwe yé ányeége enyú upwáó, yé ájyarege enyú mme, yé áké ábyaá enyú, yé ádoó enyú maka né ushu. ²¹Wáó óḡ, me mbo nwyaa gepwa ndere nla mpyeé ufóó unó bina eta nyú, jige me nte.

Ne me njyeé mbe manjóóge mejóó eké gekékénegé muú. Yéndé genó eyigé muú abeé ne gempógé wyeé me ntó nkage mbeé ne gempógé wyeé. ²²Yé ebwó abe lé bóó Hibru, me ntó nlu. Yé ábé lé bóó Isreli, me ntó nlú. Yé ábe lé upyáne Abraham me ntó nlú. ²³Yé ábé elé bóó

utɔ́ Jisɔ́s Kras, me njóǵé eké muú gebwɔ́ me mpwɔ́ ebwɔ́. Eba utɔ́ upwɔ́ ebi bwɔ́. Me nkpe denɔ́ ndɔ́ndɔ́ ne ndɔ́ mpwɔ́ ebwɔ́ ako. Átulé me ápwɔ́ ebwɔ́ ako, ne negbo nekoó me ame ndɔ́ndɔ́ ne ndɔ́. ²⁴Bɔ́ Jus ádo me utó esaá meso nekuú ne eni manjáne ata. ²⁵Bɔ́ Rom ádo me ne baá unɔ́ ndɔ́ eléé. Bɔ́ áto me ne mataá ndɔ́ gamaá, makpe áǵbelé esé né ebeé mega ndɔ́ eléé. Gébé eyifo me nchɔ́ bíí kpogelé utuú ne njwamese manwǵé nnyi. ²⁶Né neke eniné me nkene, nkoó né manoo negbo. Nnyi neké nekpa me. Ánjo áké ájo me unó, ngé efwyale né amu áte bɔ́ Jus, nge chuchu né amu bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus. Nge efwyale né malɔ́ kpakpa, ne malú ayi bɔ́ alá ájwǵelégé fɔ́ wyeé. Ngé efwyale né ebeé mega, nge efwyale né amu bɔ́ abi anmaá amu nnó alu bɔ́ Jisɔ́s. ²⁷Me mpyeé utɔ́ utouto mpwwáá. Gébé eyigé fɔ́ yé geja mbelegé. Gébé eyigé fɔ́ mbeé mesa ne mmwǵelé manaá éwane. Gébé eyigé fɔ́ ntó njwǵelégé uwyaá mesa nyúu gefwene, gébé eyi fɔ́ mbeé fɔ́ ne mandeé makw-erege mmye. ²⁸Yé ndere unó bina upyeé me yéndé bíí, ufere ebi me nferege ndere machomele bɔ́ Jisɔ́s abɔ́ mankéné úlú eké elé gekpekpegé metuú ne nkpane enɔ́ me. ²⁹Ndé muú ayi abege ne gepwa né meti Esɔ́wɔ́ fɔ́ byɔ́ ula ukorege me? Ndé muú ayi bɔ́ apyegé ji apyegé gabo metɔ́ éla esɔ́ fɔ́ me ne ebwɔ́?

³⁰Mbɔ́gé nnó me mbo mampye gempɔ́ge, mpyeé né unó bi ulere ndere me nwyáá gepwa. ³¹Esɔ́wɔ́ nte Ata sé Jisɔ́s muú débɔ́ mamfege te kwyakwya, akaá nnó me mbyɔ́gé fɔ́ gebyɔ́. ³²Gébégé nlú né melɔ́ Damaskɔ́s, ǵomena muú apye utɔ́ né nteé gefwagé Aretas, atɔ́ bɔ́ bɔ́ nku ábame menombi gebamé nnó áno melɔ́ ápye me. ³³Yémbɔ́ bɔ́ fɔ́ áfyé me né mmu gesa, áshíí manyíí wye ate me né empo ápwyaá manyíí nshulé mme mbó.

Ame geja ayi Pɔ́l agené ne nemeé eniné nekwene ji mmye

12 Me jyeé wye mbe mambe ne gempɔ́gé, yé elé nsa fɔ́ alá pɔ́ wyeé, ne ngaregé wye enyú ame geja ayi Ata alere me ne depɔ́ etiré ji apyeé me nkaá. ²Me nkaá muú Kras fɔ́ ayi anme ale afyaneani, akpané ji ajyeé né mfaánebuú eniné mfaá mfaá. Wa akpa ji afe né menyammye wuú, wa afe lé né mendoó wuú, me nkaá wɔ́, Esɔ́wɔ́ ne ákaá. ³Nkaá nnó akpa ji afe né melɔ́ genwá. Wa afe lé né menyammye wuú, waá lé né mendoó wuú, me nkaá wɔ́, Esɔ́wɔ́ ne ákaá. ⁴Ji ákwónégé wye, awu uchu ebí muú alá kágé garé, ne ákame fɔ́ ntó nnó ajɔ́ ubi wɔ́. ⁵Me nwyáá gempɔ́gé gétúgé gefɔ́gé muú yina. Me mpɔ́ fɔ́ ne gempɔ́gé gétú ya membɔ́. Ne genó eyi gekáge pye nnó me mbe ne gempɔ́gé ekosé unó bi uleregé gepwa ya wɔ́. ⁶Yé mbɔ́gé me nkelegé mampye gempɔ́gé, epyeé fɔ́ me mbe eké genkekenégé muú, néndé me nké mpye gempɔ́ge ngaregé lé unó bi úlú wáwálé. Yémbɔ́, me nshya nnó mpyeé fɔ́ gempɔ́gé néndé nkelege fɔ́ nnó muú nyú fɔ́ áferé nnó me nja geme dɔ́, mpwɔ́ unó bi me mpye ne ebi me njóǵé.

⁷Ne mampye nnó ekágé me mbwegé mmye gétúgé ukpekpe unó bi Esɔ́wɔ́ apyeé me nkaá, ji alyáá nnó efwyale ekwe me né mmye. Eké lé meshíí ne afyeé me mmye. Efwyale ewémbɔ́ elú eké lé muú dentɔ́ danchɔ́melɔ́ ayi ji atɔ́me nnó achwɔ́ apye ekágé me mbwegé mmye. ⁸Me nnemmye manjáne aleé mbaá Esɔ́wɔ́ né mechɔ́ ewéna nnó áféé me efwyale ewéna né mmye. ⁹Yémbɔ́ ji ajɔ́ ne me aké, “Galóǵáló wa ayi me nleregé bɔ́, akwane ne wɔ́ néndé gébégé muú abegé ne gepwa ne me nlerege uto ba chánéné né genwá jíí.” Getú eyigémbɔ́, metɔ́ egɔ́ me dɔ́ mambe wye ne gempɔ́gé gétúgé gepwa ya nnó uto Kras upyeé utɔ́ né genwá ya.

¹⁰Metwɔ ɛɔw me mbɔgɛ me mbegɛ ne gepwa bɔw akɛ ajuu me mashye mmye, ne apyɛɛ nnɔ unɔ ubalegɛ me mmye, ammyɛɛ amu ne me, ne achyegɛ me efwyale gɛtɔgɛ Kras. Nɛndɛ gɛbɛgɛ me mbegɛ ne gepwa gɛbɛ ɛyigɛmbɔ ne me ntoɔ chɛnɛnɛ.

Mechɔ echomele bɔw Jisɔs nɛ Kōrent eta Pɔl metwɔ

¹¹Me mbɔ nkwe ɛkɛ gekekenegɛ muu nɛ mejɔw wa. Yɛmbɔ enyɔ ne dɛpyɛɛ me nlu mbɔ nɛndɛ enyɔ ne dɛbɔ delu mamfɛɛ me nɛ mbe ushu bɔw gɛtɔgɛ utɔw bi me mpyɛɛ. Nɛndɛ ye lɛ me nla nfu ye genɔ wɔ, bɔw abi enyɔ deke alu ɛngbɔ Kras, ɛpɔwɔ ye me nɛ meti fɔ wɔ. ¹²Gɛbɛgɛ me nlu ne enyɔ nlerɛ nnɔ me nlu ngbɔ Kras wɔwɔlɛ. Nko metwɔ me mpye ufelekpa nɛ geluage nyu ne ukpekpe unɔ bi upye bɔw ɔlɔa mano mekpo fuu. ¹³Ndɛ genɔ me mpyɛɛ mbaa machomelɛ bɔw Jisɔs ayifo nla mpyɛɛ eta nyu wɔ? Genɔ ɛyigɛ me nla mpyɛɛ eta nyu wɔ gelu nnɔ me ngii fɔ enyɔ nnɔ dɛchyɛɛ me unɔ bi me nkelege wɔ. Nɛ egbe ɛwɛmbɔ, mpye gyɛɛ jigɛ me ntɛ.

¹⁴Nana me nkelege manchɔw nge enyɔ nɛ manɔnɛ ayi agbeɛ alɛɛ. Yɛmbɔ nkelegɛ fɔ nnɔ enyɔ dɛchyɛɛ me genɔ gefɔ, nkelege lɛ enyɔ ambɔw ɛpɔfɔ unɔ bi enyɔ dɛwyaɔ. Nɛndɛ baɔ melɔ fɔ wɔ apye unɔ ɔbele mbaa ante ne amma bwɔ wɔ, ɛlɛ ante ne amma ne ɔpye ɔbele mbaa baɔ melɔ. ¹⁵Metwɔ ɛɔw me manchɔ yɛndɛgenɔ ɛyigɛ me nwyaa gɛtɔgɛ nyu choncho ne geme ya. Ndere me nlerɛge enyɔ gejeɛ dɔw nnɔ dɛkelege manlerɛge me lɛ gachyɛɛ?

¹⁶Enyɔ ambɔw dɛkagɛ nnɔ me ngii fɔ enyɔ nnɔ dɛchyɛɛ me unɔ bi me nkelegɛ wɔ. Yɛmbɔ bɔw abifo nɛ geluage nyu ɛjɔgɛ akɛ, Me Pɔl nlu muu dɛfyaa, mbwɔlegɛ enyɔ nselɛ unɔ mmye dɛfyade-fya. ¹⁷Me mbwɔlɛ mbɔ enyɔ nnɔ? Nnɔ me nto me muu nnɔ achwɔ abwɔlɛ enyɔ

ase unɔ? ¹⁸Gɛbɛgɛ me nkpea Titɔs nnɔ achwɔ eta nyu ɛbwɔ ne nte menɛme se ayifo, nnɔ ji achwɔgɛ abwɔlɛ enyɔ ase unɔ nyu detu? Ngba, ɛsɛ ne ji dɛfɛregɛ wyeɛ genɔ gemaɔ ne dɛwyaɔ ntɔ wyeɛ gepɔ gemma.

¹⁹Ndɔ fɔ enyɔ dɛfɛregɛ nnɔ ɛsɛ dɛjɔgɛ mbɔ mejɔw ɛwɛna ɛlɛ gɛtɔgɛ dɛkelegɛ manɔa gemegɛ se nɛ mbe ushu nyu. Mbɔ fɔ wɔ, ɛsɛ dɛjɔgɛ ndere Kras achyegɛ ɛsɛ eshye nnɔ dɛjɔw nɛ mbe ushu ɛsɔwɔ. Anɛme sɛ abi gejeɛ, yɛndɛgenɔ ɛyigɛ ɛsɛ dɛpyɛɛ gelu lɛ nnɔ dɛpɔɔ enyɔ dɛwene nɛ depɔrɛ ɛsɔwɔ. ²⁰Nɛndɛ nwyaa ɛfɔ nɛ metwɔ nnɔ nchwɔgɛ ɛwɔ mbanegɛ fɔ enyɔ ndere nkelege nnɔ enyɔ debe. Ne enyɔ ntɔ dɛgenɛ fɔ me gefɔw ɛyigɛ enyɔ dɛkelege nnɔ me mbe. Nfɔw nnɔ ndɔfɔ nchwɔgɛ nye, mbanegɛ enyɔ ndere dɛwamege mawame, dɛfyɛɛ amɛ nɛ unɔ atɛ, dɛsɔw matɔw ne atɛ, dɛsɛɛ use, dɛjɔgɛ atɛ mesomeso, dɛchɔw mabɔ atɛ, dɛpyɛɛ neɔa ne dɛpyɛɛ unɔ mmye bulɛbɔlɛ. ²¹Me nwyaa ɛfɔ nɛ metwɔ nnɔ nchwɔgɛ Ata ɛsɔwɔ wa apyɛɛ nye me nkpa mekpo unɔw gɛtɔgɛ nyu, ne me nsomege nye ne manse amɛ gɛtɔgɛ gejamɛgɛ bɔw abi ɔpye gabo ɔlɔa kwɔrɛ matɔw bwɔ alyaa gabo yimbɔ wɔ. ɔpyɛɛ wye depɔ debodebo, ɔnane manane tametame, ne ɔwyaɔ metwɔ mampyegɛ wye unɔ ɛbimbɔ.

Pɔl akwele mbeɛ mbaa echomele bɔw Jisɔs nɛ Kōrent

13 Ge nɛnɔnɛ eni negbeɛ manɔnɛ alɛɛ ayi me nchwɔw mange enyɔ na. Nchwɔgɛ nsɔw nye mpa wa. Ne ɛbeɛ nye wye ndere ɔsame nɛ mmu nɛwɛ ɛsɔwɔ nnɔ, “Bɔ ntesɛ abɔ mambɛ apea ye alɛɛ abi ɔgaregɛ nnɔ ɔkpa ɔme ɔge ndere muu yimbɔ apyɛɛ gabo.” ²Nɛ nɛnɔnɛ eninɛ negbeɛ manɔnɛ apea ayi me nchwɔw nge enyɔ, nkwele enyu mbeɛ mbaa bɔw abi apyɛ gabo. Nkwele enyu ntɔ mbeɛ mbaa bɔw ako ne nana ayi me nlu tɛtɛ mmagɛ

nyuare ewú nnó gébégé me mmagé chwó ewú, nlyagé f́ ɛbwó ájye detú. ³Te mbaá enyú dékelege mankaá mbógé Kras ne apyéé me njógé unó bina, nchwógé ewú mpye nye enyú dékaá mbó. Kras agbaré f́ enyú ne gepwa wó. Ji apyéé lé utóó né geluagé nyú ne eshye. ⁴Gébégé áwómé ji né gekwa, eléré nnó awyaá gepwa yémbó utó ɛsɔwɔ upye ji alu mebe. ɛsé ntó déwyaá gepwa ndere déchome mmye ne ji. Ne ndere ɛsé ntó dégbarege enyú mbó, utó ɛsɔwɔ upyéé nye ntó ɛsé delú abe chóncho ne ji.

⁵Cherege mmye nyú chánéné dége mbógé genó eyigé dékamé ne geji gélú ndere Kras akelege. Fworege gemege nyú. Dékaá f́ nnó Jisɔs Kras alu ne enyú wó? Mbógé dela dékaá wó ɛbyennó enyú dekwe nemua. ⁶Nferé nnó enyú dékaá nnó ɛsé dékwe wó. ⁷Yémbó, ɛsé dénene lé mmye eta ɛsɔwɔ nnó ékágé enyú dépye gyeé. Ndere dénené mbó, epóf́ nnó dékelege b́ó áge ndere ɛsé délu cho, elú lé nnó enyú dépyege genó eyi gélú cho. Yé ebe elé nnó b́ó áse nnó ɛsé dékwe. ⁸Yé ema ebe nnó ɛsé déchwoge dékagé pye f́ genó eyi gégbéé wáwálé

ayi abya melóméló agaregé. Dépyéé elé genó eyi gepyéé wáwálé yimbo asanega. ⁹Getú eyigémbó, mbógé enyú débegé ne eshye né depóré ɛsɔwɔ, yé ɛsé déwyaá lé gepwa, matóó agóó ɛsé. Dénene lé mmye nnó ɛsɔwɔ apye enyú débene dékwane. ¹⁰Me mbó mbe nsa enyú ηwe yina nnó ékágé me nchwógé ewú nse uto bi Ata achyéé me njóó mejóó metómetó ne enyú. Ata achyéé me uto bina nnó nywerege enyú nywerege epóf́ nnó ntyagé enyú tyaá.

Kwyakwya majyéé ne matame

¹¹Né kwyakwya aηme ba, jwólégé chánéné, mmyege dénywole mati ayi ájyéé gyeé. Wúgé majyéé ma. Begé meko ama. Begé nesɔ ne até. Dépyégé mbó ɛsɔwɔ muú abóó gejeé ne b́óó, ne apyéé nnó b́óó abe né nesɔ, abeé nye ne enyú.

¹²Tamege até ndere b́óó ɛsɔwɔ.

¹³B́óó Jisɔs abi alu we abóó enyú matame. ¹⁴Nnenemmye nnó galógáló Ata Jisɔs Kras ne gejeé eyigé ɛsɔwɔ gebe ne enyú ne nnó Mendoó Ukpea epye enyú débe meko ama.

*Ŋwe ayi Pɔl ásamé mbaá
echomele bɔ́ Kras né*

Galasiya

Pɔl alɔ́ matame ne achyeye mmyemenene

1 Me Pɔl ne nsame Ŋwe yina. Nlú ŋg-bá Jisɔs Kras. Ákwaá fɔ́ wɔ́ ájya me nnó mpyege utɔ́ bi wɔ́, ne yé muú fɔ́ ntó átɔ́ me wɔ́. Elé Jisɔs Kras ne Ɛsɔwɔ Nte se, muú apyeé ji akwilé né negbo ne átɔ́me me. ²Bɔ́ echomele Jisɔs abi álú wé ne me, ácho geká ne me alɔ́ enyú bɔ́ echomele Jisɔs né gebage mewáá Galasiya matame.

³Nnenemmye nnó Nte sé Ɛsɔwɔ ne Ata sé Jisɔs Kras álérégέ enyú galógálɔ́, ne apye enyú débé né neso.

⁴Ji, Jisɔs Kras ne achyéé geme jíí, ag-boó gétúgέ gabo se ndere nte se Ɛsɔwɔ akelege nnó afere esé né utó mme gabo yina. ⁵Ŋgɔ abe ne Ɛsɔwɔ te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

Abya melómélɔ́ alu lé ama

⁶Unó bi enyú dépyeé, upye me nlá meno mekpo fuú. Ɛsɔwɔ akú enyú nnó debé bɔ́ bii gétúgέ galógálɔ́ ayi Jisɔs Kras alérégέ enyú. Yémbɔ wye né maá mboó gébé gachye dekworé metɔ́ nyú délyage muú ayi akuú enyú, déwuú abya melómélɔ́ ayi meke. ⁷Wáwálé alú nnó, yé abya melómélɔ́ ayicha apó sé, ekosé ayi enyú débo déwuú me. Yémbɔ, bɔ́ alú abi apyeé nnó enyú dékwe tametame, ne ammyeé mámbúlé abya melómélɔ́ Kras. ⁸Mfaánebuú ashulé yéndémuú mmye ayi agarege enyú abya melómélɔ́ ayicha ayi alá pɔ́ fɔ́ ayi esé débɔ́ dégaré me enyú, yé ebe lé esé ambɔ́, yé ebe lé ek-iénné Ɛsɔwɔ ewé etanege né mfaánebuú! ⁹Njógé ne enyú nana wye ndere esé débɔ́ nya mbe déjɔ́ nnó, mfaánebuú

ashulege yéndémuú mmye, ayi agarege enyú abya melómélɔ́ ayicha, ayi ala pɔ́ fɔ́ ayi enyú débɔ́ mbé déwuú ne dékámé wye.

¹⁰Nnó mejɔ́ wa epyeé nnó enyú déférégέ nnó nkelege akwaá áfégέ me? Chao! Wa nnó nkelege lé nnó Ɛsɔwɔ ne áfégέ me? Nnó mmye mbo lé mampye matɔ́ ágógé akwaá? Mbɔgέ ebe nnó nkelege mampye le nnó matɔ́ ágógé akwaá, ebyénnó me mpɔ́ fɔ́ maá utɔ́ Kras wáwálé.

Gefɔ́ eyigé Ɛsɔwɔ akuú Pɔl nnó abe ŋgba

¹¹Aŋme ba, gógé me mpye enyú dékaá nnó, abya melómélɔ́ ayi mbó ngare enyú apó fɔ́ genó eyi akwaá ákwyéé ágarege. ¹²Yé mekwaá fɔ́ ayi achyéé me abya melómélɔ́ yina apó. Yé muú ayi alere me ji apó. Jisɔs Kras jimboó ne ápyeé me nkaá ji.

¹³Enyú dékaá géfógé muú ayi me mbó nlú nya gébégέ nkwolege gepɔ́ eyigé bɔ́ Jus bɔ́ ba ákwolege Ɛsɔwɔ. Né gébé eyigémbɔ me nyu amu ne echomele bɔ́ Jisɔs, awuú ubalé dɔ́. Mmye ne eshye nnó ntya echomele bɔ́ Jisɔs. ¹⁴Nwené nya né geluage ate genko ba mpwɔ yéndémuú né gepɔ́ge bɔ́ Jus eyigémbɔ, néndé mbo mpkane nya gechyéé dɔ́ mankwolege gepɔ́ge ukwene ante sé.

¹⁵Yémbɔ, gemege nnó ábyé me, Ɛsɔwɔ abɔ́ me mbe ajya me né ulɔ́ melu bií, akú me nnó mbe muú utɔ́ wuú. ¹⁶Gébé jíí gekwónégé apye me nkaá maá wuú. Apye mbo nnó ngarege abya melómélɔ́ maá wuú yina mbaá bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus. Epyéé mbo yé muú ayi njyéé báné nnó achye me majyéé apó. ¹⁷Yé né Jerosale, nkwo yé njye nnó nge bɔ́ abi ábɔ́ mbe ne me álú ángbá Jisɔs Kras wɔ́. Mfe lé né gebage mewáá Arabya. Ɛwyage nkeré mesɔ́ né melɔ́ Damaskɔs. ¹⁸Aŋme áléé ákoógé mfe né Jerosale nnó ngé Pita. Njyegé mbélé ne ji ndɔ́ nekuú. ¹⁹Nge

yé ñgbá Jis̄s f̄o ama w̄o. Ngé lé Jemsi meṅmo Ata sé.

²⁰ Ɛs̄w̄o alú ntése wa nnó genó eyigé me nsame mb̄o mbyogé f̄s̄ gebȳo.

²¹ Ew̄yage ntané Jerosale mfe né gebage mewaá Siriya né gebagé mewaá Silisiya.

²² Né gébé eyigémb̄o, machomele b̄o Kras abi álú né gebagé mewaá Judiya áb̄o álú dankaá me. ²³ Áb̄o áwuú le wuú nnó,

“Muú ayi abo ammye nya amu ne esé b̄o echomele Jis̄s alé gare ntó deparé Jis̄s etiré ji ab̄o amuamé mánch̄o!”

²⁴ Ne áfégé Ɛs̄w̄o ndere akw̄ore geṅw̄a ya.

Áṅbá Jis̄s ase P̄l amu apeá

2 An̄m̄é afyaneani ákógé, esé ne Banabas déma dékw̄o défe né Jerosale. Gébégé n̄jȳé nse Tit̄s afé ne esé chónch̄o. ² Mfe né Jerosale gétúgé Ɛs̄w̄o aleré me nnó n̄jȳe. N̄jȳegé mbané lé b̄o abi ájyaá nnó álú ákpakpa echomelé b̄o Jis̄s déjwólé esé esé, ne ngaré ebw̄o abya melómél̄s ayi me ngaré b̄o abi álá p̄o b̄o Jus. Mpyembo nnó ékágé ut̄o bi me mpye me ne ebi mmagé pye nye uno mme detu. ³ Ákame genó eyigé ngaré ebw̄o. Ye elé Tit̄s muú ajȳé ne esé alu muú Grek, an̄mere f̄s̄ ji mekp̄o mme nnó áb̄o manso ji ns̄o w̄o. ⁴ Yémb̄o b̄o f̄o abi ábyoge gebȳo nnó áfȳe met̄o ne Jis̄s, abweé mech̄o ns̄o ewéna. Áb̄o áwa rendoó akpe né geluage echomele b̄o Jis̄s. Ápye mb̄o nnó ase défyaa akaá ndere esé délaá mmyemmye sé gétúgé dechome mmye ne Kras Jis̄s ne nnó áfwyáné esé dékwé eké afwé né mabe b̄o Jus. ⁵ Ne dékame yé ebw̄o ájȳe mbe ne mej̄o ewéna chachá w̄o, nnó ékágé ebw̄o ách̄o wáwálé ayi abya melómél̄s ágaregé nnó enyú déjȳege mbe ne ji.

⁶ Yé ebé lé b̄o abi álú mmye eké ákpakpa b̄o ákw̄oré yé genó gef̄o né unó bi me ngarege w̄o. Ne yé ebw̄o abe lé ákpakpa, ewémb̄o epȳé yé me genó w̄o, néndé b̄o ako álú janja né mbe

ushu Ɛs̄w̄o. ⁷ Yémb̄o, nnó ebw̄o agaré me genó eyigé mb̄o mampyegé, áge lé nnó Ɛs̄w̄o afȳe me ut̄o né amu man-gare abya melómél̄s mbaá b̄o abi álá p̄o f̄s̄ b̄o Jus wye ndere áfȳé ji né amu Pita nnó agarege b̄o Jus. ⁸ Mmye eké Ɛs̄w̄o muú achȳe Pita uto nnó abe ñgbá mangarege abya melómél̄s mbaá b̄o Jus wye ji ntó ne achȳe me utó nnó mbé ñgbá ngarege abya melómél̄s mbaá b̄o abi álá p̄o b̄o Jus. ⁹ Pita ne Jemsi ne Jon b̄o alu nkane ukwa né echomele b̄o Jis̄s, ágegé nnó Ɛs̄w̄o achȳe me echȳe né gefogé ut̄o bina, áfȳé esé ne Banabas amu manleré nnó esé dépȳé ut̄o uma ne ebw̄o. Esé ako dékámé meko ama nnó me ne Banabas déjȳe dégarege abya melómél̄s mbaá b̄o abi álá p̄o b̄o Jus, ebw̄o ágáregé mbaá b̄o Jus. ¹⁰ Majȳé ami achȳe esé malu nnó détége mampogé ubya b̄o. Ne ge wye genó eyigé geb̄o gelu me met̄o mampye mb̄o.

P̄l ashulé Pita ndo nnó alu kw̄olegé gepogé b̄o Jus

¹¹ Ne gébégé Pita achw̄o né Antiok nshya genó eyigé ji apȳé né mbe ushu b̄o ako néndé, genó eyigé ji apȳé gepo f̄s̄ cho. ¹² Ge mech̄o ewé epȳé. Gemege nnó b̄o abi Jemsi atome áchw̄o, Pita abo acho me mbwa menyé ne b̄o abi álá p̄o b̄o Jus. Ne gébégé b̄o bimbo áchw̄o, Pita aja mmye meso alyaá manyege menyé ne b̄o abi álá p̄o b̄o Jus. Apyembo elé af̄o ekw̄o b̄o abi aj̄ogé nnó ab̄o manso b̄o abi álá p̄o b̄o Jus ns̄o ne ácho mbwa ne b̄o Jis̄s. ¹³ B̄o Jus abi afȳé met̄o ne Jis̄s ágyeré genó eyigé Pita apȳé. Yé ebe lé Banabas acho ntó mbwa né dembwólé bw̄o. ¹⁴ Ne ngegé nnó genó eyigé ebw̄o apȳé gepo f̄s̄ ndere abya melómél̄s agarege, nj̄o ne Pita né mbe ushu ebw̄o ako, nshulé ji ndo, nke w̄o ɔlu muú Jus, yémb̄o ɔkw̄olege sé gepogé b̄o Jus, ulannó ɔkpeage b̄o abi

álá pǎ bǎw Jus nnó akwǎlege gepǎgé bǎw Jus?

Bǎw Jus ne bǎw abi álá pǎ bǎw Jus ápome mbǎgé áfyege metǎw ne Kras

¹⁵ Esé ne wǎ delú bǎw Jus tǎgétǎgé abi ákwǎlegé ebe. “Depǎ fǎ aṅkeé bǎw abi álú bǎw ubeé.” ¹⁶ Yémbǎ esé dékaá nnó muú abeé fǎ cho né mbe ushu Esǎwǎ gétúgé akwǎlege ebe Mosis. Muú abeé cho né mbe ushu Esǎwǎ mbǎgé áfyéé metǎw ne Jisǎs Kras. Esé ntó défyéé metǎw ne Kras Jisǎs nnó debe cho né mbe ushu Esǎwǎ gétúgé défyéé metǎw ne Kras. Epǎfǎ gétúgé dékwǎlege genó eyigé ebe Mosis ejǎw. Néndé muú aké akwǎlege ebe, abeé fǎ cho né mbe ushu Esǎwǎ. ¹⁷ Ne muú ákage jǎgé nnó esé abi démmye nnó défyéé metǎw ne Kras nnó debe cho né mbe ushu Esǎwǎ délú bǎw ubeé gétúgé déla débélégé ebe. Muú ajǎgé mbǎ, ebyennó ajǎgé mbǎ élé nnó Kras apyéé esé dépyéé gabo? Epǎfǎ mbǎ! ¹⁸ Elú lé nnó mbǎgé mmagé kwǎle mabe Mosis ayi mbǎ, nshyaá nnó álwme, ebyennó nlere nnó nlú muú ayi akwene mabe. ¹⁹ Genó eyi gelú wye gelú nnó, nlyaa mambelege mabe Mosis néndé ájí ne áwáné me. Epyembo nnó mpyege lé genó eyigé Esǎwǎ aklege. ²⁰ Ne ngbo ne Kras gébégé awǎme ji né gekwa. Me mpǎ sé mebe, élé Kras ne alu né genwǎ ya. Né genwǎ eyigé me nlú mbǎ né menyammye nana, mfyéé lé metǎw wa ne Maá Esǎwǎ muú abǎw gejeé ne me, achye geme jíí getú ya. ²¹ Me nselé fǎ ulǎw melu Esǎwǎ bina eké ufuú yé genó wǎ. Mbǎgé elú wǎwálé nnó muú abe cho né mbe ushu Esǎwǎ gétúgé ábélege mabe Mosis ebyennó Kras agbo detu.

Mamfyé metǎw ne Esǎwǎ alǎ ápwǎ mambele mabe

3 E é enyú ukekene bǎw Galasiya, ndé nefoo nenyéé enyú matǎw? Enyú abi apyé dékaá chanéné nnó áwǎ Jisǎs Kras

né gekwa agbo gétúgé nyú! ² Gǎgé me ngíí enyú genó gema. Esǎwǎ apyé nya Mendoó Ukpea echwǎ enyú mmye gétúgé débelege mabe waá gétúgé déwuú abya melǎmélǎ défyéé metǎw ne Kras? ³ Enyú dékenene nnó? Delǎ genwǎge nyú né utó Mendoó Ukpea, nnó dékelege manere geji né utó bi akwǎá? ⁴ Enyú dége gejamégé efwyale gétúgé défyéé metǎw ne Kras, nnó dége efwyale detu? Epǎfǎ detu! ⁵ Gǎgé me mma ngíí enyú genó eyigé fǎ. Nnó Esǎwǎ achyegé enyú Mendoó Ukpea, ápye ufelekpa né metǎw metǎw nyú, élé gétúgé débelege mabe Mosis waá gétúgé déwuú abya melǎmélǎ défyéé metǎw ne Kras?

⁶ Dépe muú ndere Abraham. Ásá né mmu ḡwe Esǎwǎ nnó, “Ji áfyéé metǎw ne Esǎwǎ gétú eyigémbo, Esǎwǎ ase nnó ji alú cho né mbe ushu wúú.” ⁷ Ewéna elerege esé nnó élé bǎw abi áfyéé metǎw ne Esǎwǎ ne alu upyáne Abraham wǎwálé. ⁸ Muú akage kuú né mekomejǎw Esǎwǎ age nnó abǎ agaré me nya nnó meso gébé Esǎwǎ apyé nye bǎw abi álá pǎ bǎw Jus atene cho né mbe ushu wúú ndere áfyéé metǎw ne ji. Dékaá mechǎ ewéna te gébé eyigé Esǎwǎ abǎ me mbe agare abya melǎmélǎ Abraham nnó, “Gétú jyé matóó bǎw mme meko agene nye galǎgǎlǎ wa.” ⁹ Gégé ye nnó, bǎw ako abi áfyéé metǎw ne Kras ágene nye galǎgǎlǎ ndere Abraham afyéé metǎw agene.

¹⁰ Né mbaá bǎw abi áfere nnó ebwǎ ábelegé mabe Mosis ne abeé cho né mbe ushu Esǎwǎ, utonkwa úlú ne ebwǎ wye ndere ásámé né mmu ḡwe Esǎwǎ nnó, “Yéndémuú ayi álá bélégé yéndé ebe ewé asame né mmu ḡwe mabe utonkwa ubeé ne ji!” ¹¹ Gége yé ntó ndere elú mme gbǎḡḡḡ nnó “Muú abeé fǎ cho né mbe ushu Esǎwǎ gétúgé abelege mabe Mosis. Néndé ása né mmu ḡwe Esǎwǎ nnó muú ayi Esǎwǎ apyéé ji abeé cho né mbe ushu wúú, gétúgé áfyéé metǎw ne ji abǎw genwǎ.” ¹² Muú aké abelege mabe, epǎfǎ

nnó áfyéé metɔ́w ne Ɛsɔ́wɔ. Ɛkáǵé be élé ndere asame né mmu ɲwe Ɛsɔ́wɔ nnó, “Muú aké apyéé yéndégenó eyigé ebe eǵɔ́, abɔ́ geɲwá gétúǵé ábélege mabe aǵi ako.”

¹³Ndere elúmbɔ utoɲkwa úlú ne esé ako néndé débele fɔ́ mabe Mosis mako wó. Yémbɔ élé Kras ne áwené geméǵe esé né utoɲkwa bina. Ji akpa utoɲkwa bina né mmye jíí age efwyale gétúǵé esé. Ɛpye wye ndere asame né mmu ɲwe Ɛsɔ́wɔ nnó, “Utoɲkwa úlú ne yéndémuú ayi awóme ji né genɔ́w.” ¹⁴Kras apyembo nnó galɔ́ǵál ayi Ɛsɔ́wɔ alere Abraham abe ntó ayi bɔ́w abi álá pɔ́ bɔ́w Jus, ndere ebwɔ́ áfyéé metɔ́w ne Kras Jisɔ́s. Ne nnó esé abi défyéé metɔ́w ne ji debo ntó Mendóó Ukpea ewé Ɛsɔ́wɔ anyéméno nnó achyegé esé.

Ebe ekworege fɔ́ menomenye Ɛsɔ́wɔ

¹⁵Aɲme ba, ǵǵé me nse genó eyi gepyéé yéndé bíí ngaré enyú genó gefɔ́. Mbɔ́ǵé bɔ́w apea anyegéméno nnó ápye genó, ne asanegé bɔ́w ɲwe, ye genó eyi gekworege menomenyéé ewémbo gepɔ́. Ne ye genó amage gbéé sé wye. ¹⁶Wyembo ntó ne elú ne menomenye ewé Ɛsɔ́wɔ anyéé ne Abraham ebwɔ́ ne mpyáne bíí. Mekomeǵɔ́ Ɛsɔ́wɔ aǵɔ́w fɔ́ nnó Ɛsɔ́wɔ anyéméno mampye unó bina mbaá Abraham ne “upyáne” bíí wó, ewé etene nnó geǵaméǵé bɔ́w. Aǵɔ́w lé nnó ne “mpyáne” wuú mmye ke muú ama. Ne muú yimbo élé Kras Jisɔ́s. ¹⁷Genó eyigé me nkelege nnó enyú dékaá gelú nnó Ɛsɔ́wɔ abɔ́ anyéméno ne Abraham, ne asɔ́ mbeé nnó abelege ewú. Menomenyéé ewémbo ebele aɲme 430 ne Ɛsɔ́wɔ alé chyéé mabe mbaá Mosis. Ne ndere elúmbɔ, ebe ekáǵé tya fɔ́ menomenyéé ewémbo ne eferege fɔ́ mbeé ayi Ɛsɔ́wɔ áswɔ́. ¹⁸Ne mbɔ́ǵé ebo ebe lé gétúǵé mabe ayi bɔ́w ábélege ne Ɛsɔ́wɔ akaréǵe unó bi ji anyéméno, mbo ebyennó menomenyéé ewé Ɛsɔ́wɔ anyéé

epɔ́ yé genó. Ndere elúmbɔ, élé gétúǵé menomenyéé ewé Ɛsɔ́wɔ anyé ne Abraham ne achyé ji unó bí.

¹⁹Ne ulannó Ɛsɔ́wɔ abɔ́ agbeé mabe? Agbeé mabe mampye bɔ́w ákaá genó eyigé gabo alu. Ne mabe yina abɔ́ alú mambe kpaá te mpyáne Abraham ayi Ɛsɔ́wɔ abɔ́ anyéméno getú jíí achwɔ́w. Ɛsɔ́wɔ apye makiénné jíí achyéé mabe yimbo mbaá muú ama ayi atene metɔ́wmetɔ́w ákwaá ne Ɛsɔ́wɔ. ²⁰Muú ayi atenege metɔ́wmetɔ́w mampye mecho etene, atenege fɔ́ gétúǵé muú ama, atenege gétúǵé bɔ́w apea yémbɔ Ɛsɔ́wɔ atene wye jimbíí.

Ula bi áfyéé ebe

²¹Nnó ewéna etene mbo lé nnó ebe epɔ́fɔ́ meko ama ne menomenyéé ewé Ɛsɔ́wɔ anyéé? Chao! Ne mbɔ́ǵé ebe fɔ́ ébé ewé muú abelege abɔ́w geɲwá, mbo muú akage beé cho né mbe ushu Ɛsɔ́wɔ wáwálé gétúǵé abelege mabe. ²²Yémbɔ ása né mmu ɲwe Ɛsɔ́wɔ nnó, “Gabo afwyané yéndégenó fa mme.” Ndere elúmbɔ, wye ndere bɔ́w áfyéé metɔ́w ne Jisɔ́s Kras ne Ɛsɔ́wɔ achyegé ebwɔ́ genó eyigé ji anyéméno nnó achyegé bɔ́w abi áfyéé metɔ́w ne Ji.

²³Ne gemege nnó dékaá meti ewé áfyéé metɔ́w ne Jisɔ́s, mabe áfe esé ábelé eké bɔ́w deno kpaá te Ɛsɔ́wɔ alere esé meti ewémbo ewé défyéé metɔ́w ne Jisɔ́s. ²⁴Ndere elúmbɔ, mabe abɔ́ alu élé nnó ábámé esé kpaá te Kras áchwɔ́w, nnó esé défyegé metɔ́w ne ji, Ɛsɔ́wɔ apye sé debe cho né mbe ushu wuú. ²⁵Ne nana ayi esé défyéé metɔ́w ne Kras, mabe ábáme sé esé.

²⁶Ndere elúmbɔ, enyú ako delu baá Ɛsɔ́wɔ gétúǵé défyéé metɔ́w ne Kras Jisɔ́s. ²⁷Enyú ako abi awyaá enyú manaá Ɛsɔ́wɔ manlere nnó decho mmye ne Kras, dese gepɔ́ǵe Kras. ²⁸Né mbe ushu Ɛsɔ́wɔ, aɲǵya apɔ́ sé. Ye ɔ́lú muú Jus, yé ɔ́lú muú Grek. Yé ɔ́lú mefwé ye ɔ́pɔ́, yé ɔ́lú

mendée ye mende, esé ako delu muú ama ndere dechome mmye ne Kras Jis̄s. ²⁹Ne mbɔgé enyú delu ɔ́ɔ́ Kras ebyen-
nó delú upyáne Abraham, ne dényéé nye unó bi Ɛsɔwɔ ányémeno nnó achyege Abraham ne upyáne bíí.

Detane né défwɛ dela ányéé geteé

4 Gɔ́gɛ me nti enyú matu né mecho ewéna. Mbɔgé maá ayi anye nye genó eyigé nte wuú anyémeno nnó achyege ji álú mamáné, alu wye eké mɛfwɛ yé élé genó eyigémbɔ gelu ejíí. ²Né gébé eyigémbɔ, ɔ́ɔ́ abeé wye abi ábáme ji ne apele ntó unó bi nte wuú anyémeno nnó achyege ji. Ápyeé wyembɔ kpaá te maá yimbɔ awene akwɔne gébé eyigé nte wuú ake ji ase unó ebimbɔ. ³Mbɔntó ne elú ne esé. Gébégé debɔ delu dambene né depɔré Ɛsɔwɔ, dekwe afwe mbaá aló abi agbare mme. ⁴Ne gébé eyigémbɔ titi gekwɔnege, Ɛsɔwɔ atɔ maá wuú achwó. Mendée abyɛ ji ndere ábyéne yéndémuú. Ji ntó abɔ alu né amu mabe ɔ́ɔ́ Jus. ⁵Ji achwɔ né gefɔ́ eyi mbɔ, nnó áféré esé né défwɛre mabe, nnó Ɛsɔwɔ apye esé debe nkane baá bíí.

⁶Ne gétúgɛ ese délu nana baá bíí, atɔ Mendoó Maá wuú echwɔ kpe esé metɔ́ɔ́, epye esé dékuú Ɛsɔwɔ nnó, “Nte! Nte!” ⁷Ndere elúmɔ, Ɛsɔwɔ apye nnó wɔ ɔ́bege sé mɛfwɛ, ɔ́be lé maá wuú. Ne ndere wɔ ɔ́lu maá wuú, ɔ́nye nye ntó genó eyigé ji anyémeno nnó achyegé baá bíí.

Mechɔ ɔ́ɔ́ Galasiya eta Pɔ́l metɔ́ɔ́

⁸Mbembe ayi enyú déla dékaá Ɛsɔwɔ wó, delu afwe mbaá unó bi ula pɔ́ yé aló uka. ⁹Ne nana ayi enyú dékaá Ɛsɔwɔ yé njɔ́ lé nnó Ɛsɔwɔ ne akaá enyú, ndé genó gepye enyú dékelege mankeré meso né mbaá ubya nkwa aló bina abi álá pɔ́ yé ne ɛshye. Dekelege mama kpane defwe eta ebwó? ¹⁰Enyú déchyege enógé

mbaá ndɔ eyifo, ámfáá abifo, gébé eyifo ne aɲme ayi fɔ́. ¹¹Ndere dépyeé mbɔ me nwyáá ɛfɔ metɔ́ɔ́ nnó ndɔ fɔ́ utɔ́ ba ɛbi mpyeé eta nyú unome nye mme detu.

¹²Aɲme ba, nnene enyú mmye nnó défómé depɔré ebe debe ndere me néndé me nla ndere enyú déla pɔ́ sé né amu ebe. Enyú délu dampye me gabo chacha wó. ¹³Dékaá nnó mbembe ayi ngare enyú abya melóméló, élé nemeé ne nepye me mbɔ́ gébé njwɔle ngare ji eta nyú. ¹⁴Ne yé élé nemeé na neɔ nelú eké mmuameno eta nyú, enyú delyaá fɔ́ me wó. Ne dése fɔ́ me ndere gebyaɲkwɔge muú wó. Dese me eké ekiénné Ɛsɔwɔ. Dése me wáwálé ndere debɔ désele Kras Jis̄s jimbɔ́. ¹⁵Gébé eyigémbɔ, metɔ́ɔ́ megɔmegɔ nyú eja kpaá ɛpwa. Mbɔgé ebo ebe kɔ́kɔge nnó enyú défere ame nyú déchyeé me, mbɔ dépyeé mbɔ. Ne nana metɔ́ɔ́ megɔmegɔ ɛwémbɔ élé? ¹⁶Nnó me nla muú mawame nyú élé ngarege genó eyi gelu wáwálé?

¹⁷ɔ́ɔ́ ɛfwyale bimbɔ, ákpane élé gechyeé nnó apye enyú dégbógé ne ebwó. Ebwó apyembɔ, ɛpɔ́fɔ́ nnó awyáá ɲkyaá melóméló né metɔ́ɔ́, apye élé nnó afyeé aɲya né metɔ́ɔ́ metɔ́ɔ́ sé nnó enyú débɔge élé gejee ne ebwó. ¹⁸Ɛlɔme nnó muú akpane gechyeé mampye genó mbɔgé awyáá ɲkyaá melóméló né metɔ́ɔ́, apyege wyembɔ yéndégébé ɛpɔ́fɔ́ wye lé gébégé me mbege ne enyú. ¹⁹Baá ba, ngboó ne enyú ɔ́ɔ́. Ne me nlu gene ɛfwyale gétúgɛ nyú wye ndere mendée agene ɛfwyale gébégé nebyeé nemmye ji. Ne me ngene nye wye ɛfwyale mbɔ kpaá te enyú desele gepɔge Kras geko. ²⁰Me nkage sé ndere mpye gétúgɛ enyú. Mbɔgé ebe nnó me nlu ɛwumbɔ ne enyú nana mbɔ nkage enya mejɔ́ ewé ngarege enyú.

Abya maá Sara ne maá Haga

²¹Enyú abi dékelege mankwɔlege mabe Mosis nnó dékaá genó eyigé

ásame né ηwe mabe yimbo atome ne Sara ebwó ne Haggai? ²²Asa wye aké Abraham abo awyaá baá ande apea. Abye ama ne mendée ayi alu mefwe ne abye ayifó ne mendée wuú ayi álá ápó mefwe. ²³Ne maá ayi mendée ayi mefwe ábyéné, abye lé ji ndere akwaá aké ebe. Ne maá ayi mendée ayi álá ápó mefwe ábyéné, abye ji ndere Esɔwɔ abó anyémeno ne Abraham. ²⁴Mechɔ ewéna elúmbɔ élé eké nekanemejɔ́. Ne andée bina makpo apea atene mbaá ufɔ́ menomenyeé uepa. Haga atene mbaá menomenyeé ewé Esɔwɔ anyé ne bó́ Isreli gébégé ji achyéé Mosis mabe né mekwe Sinay. Ne bó́ abi ábyené ebwó né amu ebe alu afwé ndere baá Haga. ²⁵Haga yina atene mbaá mekwe Sinay ewé elú né melo Arabya. Ji atene ntó mbaá melo Jerosale ewé elúmbɔ nana néndé ji ne bó́ bíí ako alu afwé mbaá mabe. ²⁶Ne Jerosale ayi alu né mfaánebuú, bó́ bíí ápó f́ afwé. Ji yimbo ne alu mma awese. ²⁷Ji alu ndere mma se Sarah. Elú wye ndere asame né ηwe Esɔwɔ nnó, “Wɔ menkwa mendée be ne metɔ́ megómégɔ́. Wɔ muú ɔla ɔlu dankaá ndere nebye nemmyeé mendée nyoge ɔchoge ne metɔ́ megómégɔ́ néndé mendée ayi meno wuú atene ji neba, abeé nye ne gejamégé baá apwɔ ayi meno wuú álá atene ji ẃ.” ²⁸Aηme ba, depɔ́ etiré na délere nnó enyú delu baá menomenyeé Esɔwɔ wye ndere Asek.

²⁹Elú ntó ndere elú nya nnó, maá ayi ábyéné ji ndere akwaá akelege, ammye amu ne ayi ábyéné ji ndere Mendoó Ukpea epye nnó ábyé ji, wyembo ne elú ye nana. ³⁰Yémbo ndé genó eyigé mekomejɔ́ Esɔwɔ ajɔ́? Ajɔ́ aké, “Bú mendée ayi alu mefwe choncho ne maá wuú ájye. Maá yimbo anyeé f́ getege nte wuú choncho ne maá ayi mma awuú álá ápó mefwe.” ³¹Aηme ba, dékage jɔ́ nnó esé

depɔ́ f́ baá mendée ayi alú mefwe. Delu lé baá mendée ayi álá pó f́ mefwe.

Debege sé afwe mbaá mabe

5 Kras apye nnó esé detene mmyem-mye sé. Elome nnó debe mmyemmye esé nnó ekágé dema dékere né défwere mabe.

²Wúgé, me Pɔl ngarege enyú nnó dekamege nnó aso enyú nso, ebyennó genó eyigé Kras apye gepɔ́ yé enyú ne nsa f́ chacha. ³Ne mimage ngare enyú nnó yéndémuú ayi akamege nnó aso ji nso, ebyennó abo mambele mabe Mosis mako. ⁴Enyú abi démmye nnó debe cho né mbe ushu Esɔwɔ gétúgé débelege mabe, kágé nnó défa mbwa ne Kras. Ndere dépyeémbo, dépɔ́ sé né amu gal-gál ayi Esɔwɔ alerege. ⁵Né eta sé, Mendoó Esɔwɔ epye lé nnó esé déneré metɔ́, dégilé nnó Esɔwɔ apye nye esé détene cho né mbe ushu wuú gétúgé défyéé metɔ́ ne Kras. ⁶Ne muú achogé mmye ne Kras Jisɔs, yé aso ji nso, yé aso wó ewémbo epye f́ mechɔ chacha wó. Genó eyi gejeá geme ɔ́ gelu lé mamfyéé metɔ́ ne Kras. Ewéna elerége né gejeé eyigé debɔ́ ne ate.

⁷Enyú debɔ́ dépyeé unó chanéné né geηwáge nyú ne Esɔwɔ, ndé muú cha ama agbe enyú nnó dékwalege se mekomejɔ́ ayi alu wáwálé. ⁸Muú ayi apelege enyú nnó dépyembo apó f́ Esɔwɔ muú akuú enyú. ⁹Neku nema ne nechɔ́ eba. ¹⁰Me nlu nwyaá wyeé metɔ́ ewémbo nnó te mbaá enyú déchome mmye ne Ata, enyú déferege unó ndere me nferage. Ne yéndémuú ayi apye nnó enyú dékwé tametame, yé alu ndé gefɔ́gé muú, Esɔwɔ achyegé nye ji efwyale.

¹¹Aηme ba, mbɔ́gé me mbo ngarege bó́ nnó áɔ́gé muú nso ne abe cho né mbe ushu Esɔwɔ, mb́ bó́ Jus abo ammye sé amu ne me. Ne mbɔ́gé ebo ebe nnó mbo ne me ngarege, mb́ matɔ́ áɔ́ sé bó́ Jus nnó me ngarege nnó

elé gétúgέ Kras agboó né mfaá gekwa ne Ɛsɔwɔ ápyeé bɔ́ abeé cho né mbe ushu wuú. ¹²Mbɔ nkelege nnó bɔ́ abi abwólége mbɔ enyú metɔ́ né mechɔ nsɔ mansɔ, ebwɔ́ abi áshige wye amu né mechɔ ewé, akpe ajye yé mbe ápe mmye ebwɔ́ ebwɔ́ ambɔ́.

¹³Ne enyú aɲme ba, Ɛsɔwɔ akú enyú nnó débe mmyemmye nyú. Yémbɔ ekágé dése nnó elé délu mmyemmye nyú, dékágé pyege yéndégenó eyigé menyammye nyú akelege. Bɔ́gé lé gejeé ne ate aɲme dékpane ate defwe. ¹⁴Néndé ebe ewé egbare mabe Mosis mako elé ebe ewé ejɔ́ nnó, “Bɔ́ge gejeé ne nte meɲme ndere ɔ́bɔ́ ne geme jyeé.” ¹⁵Mbɔ́gé enyú déké démmye ne ate eké menya mewaa eyi enóme ne enyeé ate. Segé gébé, mbɔ́gé mbɔ́ fɔ́ wɔ́ déwane nye ate.

Kwolege lé genó eyigé Mendoó Ukpea elerege epɔ́fɔ́ gepɔ́ge akwaá

¹⁶Genó eyigé me ngarege enyú gelu nnó, lyage Mendoó Ukpea eléré enyú genó eyi débɔ́ mampye, déké dépyembo dépye fɔ́ genó eyigé menyammye nyú akelege. ¹⁷Genó eyigé menyammye akelege gekelege fɔ́ genó eyi Mendoó Ɛsɔwɔ ekelege. Ne genó eyigé Mendoó Ɛsɔwɔ ekelege gekene fɔ́ ne genó eyigé menyammye akelege. Ndere elúmbo, unó bina upea ummye ne ate. Ge ula bi enyú dela dékágé pye unó bi enyú dékelege mbɔ. ¹⁸Ne mbɔ́gé enyú déké dépyeé genó eyi Mendoó Ɛsɔwɔ elerege enyú, ebyennó mabe apɔ́ sé ne eshye né geɲwáge nyú.

¹⁹Uboubɔ unó bi menyammye mekwaá akelege nnó bɔ́ apyegé úlú mme gbɔ́ɲɔ́ɲɔ́. Ne unó bina elé: Ubele ne bɔ́ tametame, ufere uboubɔ, eɲméméne. ²⁰Manjele áló uka, mafoó, mampage bɔ́, mawámé, mansɔge metɔ́ ne bɔ́ gétúgέ apwɔ́ wɔ, metɔ́ usɔ́, use, aɲgya, mbwa mamfa, ²¹mamfyege ame né unó bɔ́, manyugé mmɔ́ mampyené bɔ́,

mankene mapaá mabomabo, ne unó bi fɔ́ eké bina. Ne me nkwelege enyú mbeé ndere mbɔ nkwele mbembe, nnó bɔ́ abi ápye ufɔ́ unó bina ányeé fɔ́ gefwa eyigé Ɛsɔwɔ ágbárege.

²²Gepɔ eyigé Mendoó Ukpea echyeye muú elé gejeé ne ate aɲme, nechóchó, nesɔ, metɔ́ mekoge, ulɔ́ melu, gepɔ gelɔ́gélɔ́ ne mampyege genó eyigé ji anyémeno nnó apyeé, ²³mansale depɔ peré, ne mágbárege mmye. Muú aké apyeé unó bina, yé ebe ewé ji akwene epɔ́. ²⁴Bɔ́ abi álu bɔ́ Kras Jisɔs áferge amu né unó bi menyammye ákelege, alá eké bɔ́ abi áwome menyammye bwɔ́ ayi ákelege unó ebimbo né mfaá gekwa. ²⁵Ne te mbaá Mendoó Ukpea echyeé esé geɲwá, elome nnó esé ntó débe wye mankwolege genó eyigé ɛwu elerege. ²⁶Ékágé débwege mmye. Ekágé déjwáge ate ne ekágé désɔge matɔ́ gétúgέ bɔ́ apwɔ́ enyú.

Pyege galógaló mbaá bɔ́ ako

6 Aɲme ba, mbɔ́gé dégege nnó muú nyú fɔ́ apye yéndé gefɔ́ge gabo, enyú abi délu dépyeé genó eyigé Mendoó Ɛsɔwɔ elerege, segé ewú pere dépoó ji átáné né gabo yimbo. Ndere dépyembo, sege gébé nnó ekágé muú nyú ntó akwe né mmuameno. ²Pogé ate aɲme né matuú kpakpa ayi ebwɔ́ akpané. Déké dépyeé mbɔ, dépyeé genó eyigé ebe Kras eké enyú dépyeé. ³Muú aferege nnó aɲea geme dɔ́, ayi alá akágé poó nte muú ayi genó gelií ji, abwólége elé geme jíí. Apɔ́ yé muú fɔ́. ⁴Yéndémuú acheré lé geme jíí, mbɔ́gé apyeé genó eyigé ji abɔ́ mampye chancha ne akágé do ebwɔ́ ɛwome ewé alá mege fɔ́ mmye ne nte meɲme. ⁵Néndé yéndémuú abɔ́ mampye ebií utɔ́ bi Ɛsɔwɔ achyeé ji.

⁶Muú ayi ágií mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, abɔ́ maɲkarege unó ulúúl ebi ji awya uko achyeye ntó menlere wuú.

⁷ Dɛ́bwɔ́lɛ́gɛ́ fɔ́ gemɛ́gɛ́ nyú, kágé nnó yé muú ákágé jwyaá fɔ́ Ɛsɔ́wɔ́. Genó eyigé muú apene, geji ntó ne ji ágoógé. ⁸ Muú apege genó eyigé menyammye akelege, mbwe ayi ji abɔ́wɔ́ wye élé negbo. Ne muú apege genó eyigé Mendoó Ukpea ekelege, mbwe ayi ji abɔ́wɔ́ wye élé geɲwá eyi gélágé byé. ⁹ Ɛsé débege fɔ́ ne gepwa mampyegé galógál. Bii uchwɔ́wɔ́ nye ebi débɔ́wɔ́ mbwe ayi atanegɛ́ wye ebegɛ́ dela detɔ́ né meti wɔ́. ¹⁰ Nɔ́dɛ́rɛ́ élúmbɔ́, yɛ́n-dé-gé-bé dégege meti dépye galógál mbaá bɔ́wɔ́ ako. Chacha ne aɲme abi áfyéé metɔ́wɔ́ ne Kras.

Ɔɔ́l achyéé kwyakwya majyéé

¹¹ Pɛgɛ́ ukpɛ́ kpɛ́ malɔ́ ɲwɛ́ ayi me nsele ebwɔ́ wa membɔ́wɔ́ nsame enyú matame mina. ¹² Bɔ́wɔ́ abi aɲmɛ́rɛgɛ́ enyú mekpɔ́ mme nnó asɔ́ enyú nɔ́, ábwɛgɛ́ lé mmye né mbaá unó bi ebwɔ́ apyéé nnó bɔ́wɔ́ age ebwɔ́. Ebwɔ́ apyembɔ́ nnó ekágé bɔ́wɔ́ ámmýegɛ́ amu ne ebwɔ́ gétúgɛ́ ágare nnó Ɛsɔ́wɔ́ áwenege gemɛ́gɛ́ bɔ́wɔ́ wye élé gétúgɛ́ ákame nnó Kras ágboó

né gekwa. ¹³ Yé bɔ́wɔ́ abi asɔ́wɔ́ ebwɔ́ nɔ́ akwɔ́legɛ́ yé mabe mako. Yémbɔ́ akelege nnó asɔ́gɛ́ enyú nɔ́, ákɛne ábwɛgɛ́ mmye nnó enyú délu bɔ́wɔ́ bɔ́wɔ́. ¹⁴ Né eta wa, me ndoó fɔ́ ebwɔ́ ɛwɔ́me né genó gefɔ́. Genó eyi gepye me ndoó ebwɔ́ ɛwɔ́me élé negbo eniné Ata sé Kras Jisɔ́s agboó né mfaá gekwa. Gétúgɛ́ negbo enii né gekwa ne unó mme ula upɔ́ sé me eké genó, ne me ntó mpɔ́ sé eké genó mbaá unó mme. ¹⁵ Yé asɔ́ muú nɔ́ yé asɔ́wɔ́ wɔ́, ɛwémbɔ́ epɔ́ yé eké genó. Menɔ́ geno ayi aɲɛa gemɛ́ apwɔ́wɔ́ alú nnó Ɛsɔ́wɔ́ apye nnó enyú debe bɔ́wɔ́ akɛ. ¹⁶ Nnenemmye nnó Ɛsɔ́wɔ́ apye bɔ́wɔ́ abi akwɔ́legɛ́ unó ebi menjɔ́wɔ́ mbo, ábé nesɔ́, alɛrege ebwɔ́ ulɔ́wɔ́ melu bii nnó ebwɔ́ abɛ́ bɔ́wɔ́ Ɛsɔ́wɔ́ ndɛrɛ́ bɔ́wɔ́ Isreli.

¹⁷ Ne kwyakwya me njógé nnó ékágé muú fɔ́ ama achyéé me ɛfwyale néndé mabɔ́me upa ayi alu me mmye alɛrege nnó me nlú muú utɔ́wɔ́ Jisɔ́s.

¹⁸ Aɲme ba, nnenemmye nnó Ata sé Jisɔ́s Kras álérégé enyú galógál. Amen.

*Ŋwe ayi Pɔl ásamé mbaá
echomele bɔɔ Kras né*

Efesɔs

Matame

1 Me Pɔl ne nsámé Ŋwe yina. Me nlú ŋgbá Kras Jisɔs ndere Eɔwɔ akelé nnó mbe.

Ntɔme Ŋwe yina eta nyú bɔɔ Kras né melo Efesɔs, enyú abi délíí mmye ne déchome mmye ne Jisɔs Kras.

²Nnenemmye nnó nte sé Eɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras áléregé enyú galógáló, ne apye enyú débé né nesɔ.

Eɔwɔ alerege esé ulɔɔ melu gétúgɛ déchome mmye ne Kras

³Défé Eɔwɔ. Ji alu Eɔwɔ ne Nte Ata sé Jisɔs Kras muú gétúgɛ déchome mmye ne Kras, ji ajéle esé ne yéndé gefɔgɛ méjé wuú ewé elú né malu ujwólé Eɔwɔ ayi mfaánebuú. ⁴Gemege nnó Eɔwɔ akwyéé mme yina, ji abɔ me mbe ajya esé nnó débé bɔɔ bíí, gébégɛ déchome mmye ne Kras. Ji apyembo nnó esé débé bɔɔ ukpea abi muú álá kágé shulé ebwɔ ndo né mbe ushu wuú.

Né gétúgɛ gejeé jíí eyigé na, ⁵ji abɔɔ me mbe ashúú nnó ji apye nye nnó esé débé baá bíí ndere ákene né genó eyigé Jisɔs Kras apyéé nye. Ge genó eyige gebo gelú ji metɔɔ mampye mbo. Ne geji ne ji akelege mampye. ⁶Getú eyigémbo ne débɔɔ mamfege ji né gekpekpegé galógáló wuú ayi ji alerege esé detú, ndere déchome mmye ne Maá wuú ayi ji abɔɔ gejeé ne ji dɔɔ. ⁷Eɔwɔ akɛ ne manoó Maá wuú ami machyéé mme gébégɛ ji agboó, awené gemege esé, mmye eké Eɔwɔ ajinte gabo se, gétúgɛ gekpekpege galógáló wuú ⁸ayi ji alerege esé gejamé gejamé. Eɔwɔ né denɔga etií deko ne defɔɔ etií, ⁹apye esé dékaá genó eyigé

gebo gelú bíbí, eyigé ji akelege mampye. Apye ntó esé dékaá genó eyigé gebo gelú ji metɔɔ mampye ndere ji ashúú me te gachií ábelé nnó Kras apye, ¹⁰ndere ji ashúú nnó gébé eyigémbo gekwonege ji ányweré unó uko choncho, ebi ji akwyé, ebi úlú né mfaánebuú ne ebi úlú fa mme nnó Kras abe mfwa bɔɔ.

¹¹Yéndé genó gekene wye ndere Eɔwɔ abɔ ashúú me nnó ebe. Ji ajya esé nnó débé bɔɔ bíí ndere déchome mmye ne Kras gétúgɛ genó eyigé gebo gelu ji metɔɔ mampye ndere ji aké ebe te gachií. ¹²Ji ajyaá ntó esé abi débɔɔ mbe déneré metɔɔ ne Kras nnó débé défége ji gétúgɛ ŋgɔ wuú.

¹³Ne enyú déwú ntó mekomejɔɔ ayi alu wáwálé. Mekomejɔɔ yimbo élé abya melóméló ayi Eɔwɔ aferege nye enyú né efwyale gabo. Gébégɛ enyú défyéé metɔɔ ne Kras ne Eɔwɔ achyéé enyú Mendoó Ukpea, ndere gelo eyigé gélerege nnó enyú delu bɔɔ bíí wye ndere ji anyé me meno nnó achyege. ¹⁴Mendoó Ukpea elú ndere genó eyigé Eɔwɔ áchoó utó nnó ji apye nye eta esé yéndégenó eyige ji anyémeno nnó ápye mbaá bɔɔ bíí. Ji awené gemege sé nnó esé débé bɔɔ bíí nnó défége ji gétúgɛ ŋgɔ wuú.

Pɔl anenemmye mbaá Eɔwɔ gétúgɛ echomelé bɔɔ Kras né Efesɔs

¹⁵Te gébé eyigé me nwuú nnó enyú défyéé metɔɔ ne Ata Jisɔs, ne nnó débɔ gejeé ne ate bɔɔ Eɔwɔ, ¹⁶me nlú danlyaa mantamege Eɔwɔ gétúgɛ nyú. Nteé enyú né mmyemenene. ¹⁷Me ngigé nnó Eɔwɔ Ata sé Jisɔs Kras, Nte ayi apwɔɔ amu, achyéé enyu Mendoó wuú nnó epye enyú débé ne denɔga ne nnó eti enyú ame ndere dékágé ji. ¹⁸Nnene ntó mmye nnó Eɔwɔ apye genɔgbɔ jíí gegené né mmu matɔɔ nyú, nnó dékaá genó eyigé ji akuú enyú nnó déneré metɔɔ wye. Ne mma nnenemmye nnó enyú dékaá gekpekpegé mejé ewé Eɔwɔ awyaa né mfaánebuú

ewé ji anyémeno nnó achyeye bɔɔ bií. ¹⁹Nnene ntó mmye nnó ji apye enyú dékaá gekpekpege uto bií ebi upógé esé abi défyéé metɔɔ ne ji. Uto bina ebi upógé esé, elé wye gekpekpege uto bi, ²⁰ne Esɔwɔ asele apye Kras akwilé né negbo ne apye ji ajwólé né egbe ebwɔnye wuú né malu ujwɔle Esɔwɔ né mfaánebuú. ²¹Kras awyaá uto ewuú ebi upwɔɔ yéndé gefwa eyi gelu fa mme, yé né mfaá. Ebi upwɔɔ ntó uto ákwaá, yé ebe lé ebi aló nchye. Ne ye muú ama ayi awyaá gefogé gefwa eyigé na apɔ, yé né mme yina ne ayi achwɔɔ. ²²Ne Esɔwɔ afye yéndégenó né amu ji ne apye nnó ji abe muú kpaá mbaá unó uko né echomele bɔɔ Kras. ²³Echomele bɔɔ Kras elú menyammye wuú. Ewú egbeé ne uto Kras ne Ji apye yéndégenó né yéndé mbaá gebe ndere gebɔɔ mambe.

Esɔwɔ achyéé esé geɲwá ndere déchome mmye ne Kras

2 Mbembe enyú débo dégbo né depɔré Esɔwɔ gétúgέ déla débelege mabe Esɔwɔ ne debɔ dépye nto gabo. ²Né gébé eyigémbo enyú débo dépye lé ubobo unó bi bɔɔ mme ápye. Dékwolege lé unó bi mfwa áló nchye abi mfaá akelege nnó enyú dépye. Ji yimbo ne anyuú matɔɔ bɔɔ abi álá kelege manwú ne Esɔwɔ. ³Wyembo ntó ne esé ako debɔ delu, dépye nya lé ubobo unó bi menyammye akelege. Dépye lé unó bi menyammye ne matɔɔ sé akelege. Ábyé esé ako ne gepɔ gebogebɔ. Getú eyigémbo, Esɔwɔ abɔ alu manlere esé metɔɔ usɔɔ wuú ndere ji alerege nye yéndémuú.

⁴Yémbo meshwe ayi Esɔwɔ agene esé aja dɔɔ, ne gejeé eyigé ji abɔɔ ne esé gepwɔ amu. ⁵Ye gébégé esé débo dégboó gétúgέ gabo se, Esɔwɔ apye esé dékere né geɲwá chóncho ne Kras. Ne elé gétúgέ ulɔɔ melu Esɔwɔ ne ji áwené gemége nyú. ⁶Ndere esé déchomé mmye ne Kras Jisɔs, Esɔwɔ apye esé dékwilé

né negbo ne ji, ne abwéé esé nnó dégbare gefwa ne ji né malu ujwɔle Esɔwɔ né mfaánebuú. ⁷Esɔwɔ apyembo nnó né gejamége aɲme ayi achwɔɔ né mbe, ji apye bɔɔ ako akaá gekpekpege ulɔɔ melu ebi ujame dɔɔ, ebi ji alere né gejeé gétúgέ genó eyigé Kras Jisɔs apye. ⁸Gétúgέ ulɔɔ melu Esɔwɔ, ji afere enyú né efwyale gabo gébégé défyéé metɔɔ ne Kras, épɔ fɔ né uto bi nyú ne ji afere enyú né efwyale gabo. Elé echye ewé Esɔwɔ achyegé. ⁹Épɔ fɔ gétúgέ utɔɔ ulɔɔ ulɔ ebi enyú dépye. Ndere elúmbɔ, ékágé muú fɔ adogé ebwɔ ewɔme. ¹⁰Néndé esé délu elé amu utɔɔ Esɔwɔ. Ji akwyéé esé ne apye décho mmye ne Kras Jisɔs nnó délerege galɔgálɔ mbaá bɔɔ ndere ji akwyé me te gachií ábelé nnó dépye.

Esé ako delú muú ama ndere Esɔwɔ apye esé déchome mmye ne Kras

¹¹Tege nnó mbembe bɔɔ Jus bɔɔ akuú gemege bwɔ nnó, “Bɔɔ abi áɔɔ ebwɔ nɔ,” abɔɔ ákuú enyú abi délá dépo bɔɔ Jus nnó, “Bɔɔ unyi gada.” Mmyéké genó ayi akwaá apyéé ne amu né menyammye. ¹²Tege ndere enyú debɔ delu. Né gébé eyigémbo enyú depɔ mbwa ama ne Kras, enyú debɔ délu lé aɲkéé né gelu-agé bɔɔ abi Esɔwɔ abɔ ajyaá nnó abe abíí. Menomenyéé gejame ewé Esɔwɔ anyéé ne bɔɔ bií, menomenyéé ewémbɔ épɔfɔ ewé nyú. Apyembo, gétúgέ geno eyigé ji abɔ anyémeno nnó apyéé, yémbo ji anyé fɔ meno ne enyú wɔ. Depɔ ye ntó ne genó gefɔ fa né mme eyigé enyú dénerege metɔɔ wyeé. Ne débɔ depɔ fɔ mbwa ama ne Esɔwɔ. ¹³Yémbo nana Esɔwɔ apye enyú déchome mmye ne Kras Jisɔs, ji aja enyú abi délu nya tete ne ji, délá kwɔkwólé ne jí gétúgέ manoo Kras amí machyéé mme gébégé ji gboó né gekwa. ¹⁴Kras jimboɔ ne apyéé esé délu né neso ne ate, néndé ji apye bɔɔ Jus ne bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus ákwé eké muú ama. Ndere ji apyembo, Kras amu ekwɔ gepú ewé

ebɔ ekare bɔɔ Jus ne abi álá pɔ fɔ bɔɔ Jus ne epye ebwɔ abɔɔ mawáme ne ate. ¹⁵Kras agboge atyaá mabe bɔɔ Jus ako ayi apye bɔɔ Jus afaá mbwa ne bɔɔ abi álá pɔ fɔ bɔɔ Jus. Ji apyembo nnó ji ase bɔɔ Jus ne abi álá pɔ bɔɔ Jus ácho ebwɔ alá muú meke, ácho ntó mmye ne ji nnó epyegé mbo ebwɔ abe nesɔ ne ate. ¹⁶Ndere ji apyembo, aja bɔɔ Jus ne abi álá pɔ fɔ bɔɔ Jus nnó anyé nesɔ ne Eɔwɔ ála ndere muú ama gétúgégé negbo eníné ji agboó né gekwa ne mawámé bwɔ ábyeé. ¹⁷Ne Kras achwɔ, agaré abya melómélól ayi achwɔɔ ne nesɔ eta nyú bɔɔ abi debo delu tete ne Eɔwɔ ne mbaá bɔɔ abi abo álú kwɔkwólé ne Eɔwɔ. ¹⁸Ne élé gétúgégé genó eyigé Kras apye ne esé ako dégene meti mantene né mbe ushu nte sé Eɔwɔ dénenemmye né uto Mendoó Ukpea ewú ema.

¹⁹Ndere elúmbɔ, enyú bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus dépɔ sé ankéé bɔ, bɔɔ abi áchwɔ élé manjwólé né mbaá jwɔlege. Enyú délá ambɔɔ melɔ, dékwe gelua gema ne bɔɔ abi Eɔwɔ ajyaá nnó abe abii. Ne dela ntó bɔɔ ula gepu Eɔwɔ. ²⁰Enyú délu egbe gepú eyigé Eɔwɔ atenege. Abelé enyú né nebome gepú eníné ángbá Jisɔs ne bɔɔ ekpave Eɔwɔ áfyéé. Kras Jisɔs jimboɔ ne alu ntaá eníne né gbarege ekwɔ gepú. ²¹Kras ne agbare gepú eyina geko mbaá ama. Ne apye nnó gejamégé bɔɔ áchwɔɔ né mmu nnó geji géwéné gebé echa ukpea mbaá Ata. ²²Ndere Eɔwɔ apye enyú déchome mmye ne Kras, apye ntó enyú détene chóncho ne ate anjme abifo ako déla eké melu ewé Eɔwɔ ajwɔlege wye né Mendoó wuú.

Utoɔ bi Pɔl apye mbaá bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus

3 Ne gétúgégé Eɔwɔ apye bɔɔ Jus ne abi álá pɔ bɔɔ Jus ála muú ama, ne me Pɔl muú nkpené denɔ élé ngarege abya Kras Jisɔs eta nyú bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus, nnenemmye gétúgégé nyú echomele

bɔɔ Kras né Efesɔs. ²Mferé nnó enyú déwú me nnó gétúgégé ulɔɔ melu ebi Eɔwɔ elerege, ji achyeé me utɔɔ bina nno mpyege né galógálól nyú. ³Ne Eɔwɔ apye me nkaá genó eyi gebo gelu ji metɔɔ bibii, wye ndere me mbo mbɔɔ me mbe nsame geji gachyeé eta nyú. ⁴Ne mbɔgégé enyú dékúgégé genó eyigé me nsame eta nyú, dékágé nye ndere epye ne nkaá depɔré Kras etiré délu nya bibii. ⁵Mbe mbe akwaá ábɔ ákaá fɔ depɔ etiré na wɔ, yémbo nana Mendoó Eɔwɔ epye ángbá Jisɔs ne bɔɔ ekpávé Eɔwɔ, bɔɔ ukpea bií ákaá deti. ⁶Genó eyigé Eɔwɔ ábelé bibii gelú nnó ji áke ne abya melómélól ápye bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus ácho mmye ne bɔɔ Jus ála ndere upɔ né menyammye ama ne nnó ebwɔ ako ábɔ mejeé Eɔwɔ ne genó eyigé Eɔwɔ anyémemo nnó achyege nye bɔɔ bií. Kras Jisɔs ne apye nnó menomenye ewémbo ebe wáwálé.

⁷Eɔwɔ ajya me né ulɔɔ melu bií nnó mbe muú utɔɔ wuú, ngarege abya melómélól Kras né gekpekpegé uto bií. ⁸Né geluage bɔɔ Eɔwɔ ako, me ne nlú mamanané kɔ. Yémbo Eɔwɔ achyeé me gechachage echye ewéna nnó ngarege abya melómélól mbaá bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus. Ne abya melómélól yimbo atome ne uchacha unó bi muú álá kagé mɛé ebi Kras achyege. ⁹Utoɔ ba ntó úlú nnó me mpye bɔɔ ako akaá genó eyigé Eɔwɔ muú akwyeé unó uko ashúú mampye né genó eyigé ábelé bibii te ula ulɔɔ mme. ¹⁰Eɔwɔ abo apyembo nnó gébé sé eyigé na gekwɔnege, echomele bɔɔ Jisɔs epye yéndé gefwage álo nchye eyigé gelu mfaá, ne uto aló nchye uko ukaa nnó Eɔwɔ awyaá denja dɔɔ né yéndé meti. ¹¹Ji áke ne Ata se Kras Jisɔs apye mecho ewéna epye wye ndere ji Eɔwɔ abo ajoɔ me nnó ebe. ¹²Ndere Eɔwɔ apye esé déchome mmye ne Kras, ne ndere défyéé metɔɔ ne ji, esé dékágé tene né mbe ushu Eɔwɔ tágétágé débéé fɔ ne efo metɔɔ.

¹³Ndere elúmbɔ, nnene enyú mmye nnó débege fɔ ne gepwa metɔ́w élé me ngene efwyale gétúgɛ nyú. Me ngene efwyale ewéna né galógálɔ nyú.

**Pɔl anenemmye gétúgɛ
echomele bɔ́w Kras né Efesɔs**

¹⁴Gétúgɛ Eɔwɔw apye unó ulúúúú bina, ne me ntome mano mme nnenemmye mbaá nte sé Eɔwɔw, ¹⁵muú afyɛé mabɔ mbaá mala upú mako né mfaánebuú ne mme. ¹⁶Nnenemmye mbaá Eɔwɔw muú awyaá gekpekpe mejeé né mfaánebuú nnó ji apye Mendoó wúú echyɛé enyú eshye nnó matɔ́w nyú ábéné, ¹⁷ne nnó Kras ájwólé né mmu matɔ́w nyú ndere défyɛé metɔ́w ne ji. Nnenemmye nnó gejeé eyigé enyú débɔ́w ne Eɔwɔw ne ate aɲme gepye enyú détene ne eshye. ¹⁸Nnene ntó mmye nnó Eɔwɔw apye enyú chóncho ne bɔ́w Eɔwɔw abifɔ ako débɔ uto mankaá nnó gejeé eyigé Kras Jisɔs abɔ́w ne enyú ako, gepwɔ́w yéndégenó eyigé muú akágé mɛé, ¹⁹ne nnó enyú dékaá nnó gejeé Kras eyigémbɔ geja kpaá gepwɔ amu, muú akágé kaá fɔ geji anere. Ndere unó bi uko úlú mbɔ, débéé ne gepɔ́gɛ Eɔwɔw geko.

²⁰Déféé Eɔwɔw muú apógé esé ne uto bií ebi úlú esé mmye. Ji akágé pye gejamégé ukpekpe unó bi upwɔ́w ebi esé dégigé ji, yé ebi déferege. ²¹Esé ako abi délú echomele bɔ́w Jisɔs, abi échome mmye ne Kras Jisɔs yéndémuú anógé Eɔwɔw yéndégébé te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

Bɔ́w echomele Kras álú muú ama

4 Me muú nkpe ne denɔ gétúgɛ mpye utɔ́w Ata, nkpeage enyú nnó dépye gepwáge nyú gébe ndere Eɔwɔw muú akuú enyú akelege nnó gébe. ²Shulege mmye nyú mme yéndégébé, sege depɔ́rɛ nyú pere, koge metɔ́w mbaá yéndégenó.

Bɔge gejeé ne ate, dépyegé mbɔ, dépye fɔ unó bi ubalege ate mmye. ³Myege nnó débe meko ama ndere Mendoó Ukpea epye nnó enyú décho mmye ne ate débe né nesɔ. ⁴Esé bɔ́w echomele Jisɔs délú wye ndere upɔ menyammye ama. Ne élé wye Mendoó Ukpea ewú ema ne elú esé ako né mmye, wye ndere genó gelú lé gema eyigé Eɔwɔw akuú esé nnó dénerere matɔ́w wye. ⁵Esé ako déwyaá wye Ata awu ama, ne wye lé depɔ́rɛ Jisɔs déti dema ne esé ako dékwlege. Awyaá esé ako gefɔge manaá Eɔwɔw mami mamaá. ⁶Eɔwɔw esé awú dénogé alú élé ama, ji ne alú Nte esé esé ako. Ji ne alú mfwa esé ako, ji achyegé esé utɔ́w ebi débɔ́w mampye ndere ji akelege. Ne mendoó wúú ejwlege né mmu matɔ́w bɔ́w bií ako.

⁷Yémbɔ Kras achyɛé yéndémuú sé ewuú echyɛ ndere ji ame nnó ekwane ne yéndémuú. ⁸Elú wye ndere asame né mmu ηwe Eɔwɔw nnó, “Gébégé Kras akwɔme ajyɛé né melu ewé mfaá, aja gejamégé bɔ́w denɔ ákwɔle ji, ne achyɛé akwaá ufɔ́w ufɔ́w echyɛ.” ⁹Ása wye aké, “Akwa afe né mfaá”, ewéna etene nnó gemege nnó Kras akwa né mfaá abɔ me mbe ashulé achwɔ́w fa mme. ¹⁰Wye lé ji awú muú ashulé achwɔ́w fa mme ne akwɔme ajyɛé né malu ayi álú te mfaá mfaá. Ji apyembo nnó ji apye yéndégenó né yéndé mbaá gébe gelɔ́gélɔ́ ndere ji akelege nnó gebe. ¹¹Ji achyɛé bɔ́w abifɔ echyɛ nnó ábɛ áɲgbá Kras. Achyɛ abifɔ echyɛ nnó ábɛ abɔ́w ekpave Eɔwɔw, achyɛ abifɔ nnó ágáregé abya melómélɔ́, abifɔ, achyɛ ebwɔ́w nnó ábɛ ambame ne anlere mekomejɔ́w Eɔwɔw. ¹²Kras apyembo nnó ji akpome bɔ́w Eɔwɔw ako mmye nnó ápyege utɔ́w bií ne nnó ji apye echomele bɔ́w bií ewé elú menyammye wúú ewéne, ¹³kpaá te esé débéé ndere muú ama né matɔ́w sé ayi défyɛé ne Maá Eɔwɔw ne dékágé ji chánéné. Debo mambe bɔ́w abi

††4:9 Elú wáwálé nnó: Gejamégé bɔ́w ηwe áwyaá nnó Jisɔs ashulé afe né melo álo.

ábené né depɔré Ɛsɔwɔ, kpaá te débéé ndere Kras jimɔɔ né gepɔ jí geko, ¹⁴ nnó esé débege sé eké ambane abi anlere gebyɔ ásele mati défyá ne gebyɔ ábwólége amu ne ebwɔ. Ambáné álú eké baá makpe ayi mmybo nnyi atene ájyeé we na ne we. Yéndé mbaá ayi mbyó ajyeé ne aji ajye ntó, mbo ne epye ne bɔɔ abi ánléré gebyɔ álerégé. Anlere gebyɔ awyaá défyá mabwólége bɔɔ akame ne genó eyi gelú gebyɔ. ¹⁵ Déjógé lé genó eyi gelú wáwálé, ne déboge gejeé ne bɔɔ abi déjoge ne ebwɔ. Déké dépyembo, débenene nye né depɔré Ɛsɔwɔ, né yéndé meti wye eké Kras muú alú muú kpaá né echomele bɔɔ bií. ¹⁶ Kras ne afyee yéndé gepoge menyammye né melu ewuú, yéndé gefére ne gepyeé nnó menyammye meko áchómé mbaá ama. Ndere elúmbo yéndé gepoge menyammye geké gepye utɔɔ bií chanéné, menyammye meko awene abenege gétúgé upɔ bina upogé ate né gejeé.

Jisɔs Kras achyege genwá geké

¹⁷ Me nkwelege enyú mbeé né uto Ata nnó ékágé débe eké bɔɔ mme abi alá pɔ bɔɔ Jus. Ufere bwɔ upɔ ne mekpo ne ula. ¹⁸ Uferé bwɔ úlú kendeé. Ebwɔ apɔ fɔ ne genwá eyigé Ɛsɔwɔ achyege, néndé ebwɔ ákágé yé genó ne ajea matɔɔ. ¹⁹ Yé ebwɔ ápye genó eyigé gela gelómé fɔ, mmye egboó fɔ ebwɔ. Áchyeé gemege bwɔ né unó bi ugbó mmye ne ápwyaá fɔ mampye úkwékwé unó.

²⁰ Unó Kras ébi alere enyú dégií na fɔ wɔ. ²¹ Nferé nnó enyú déwú genó eyigé getome ne Jisɔs, ne áleré enyú ankwɔle bií, né mekomejɔɔ ayi wáwálé. Mekomejɔɔ yimbo elé abya melóméló ayi atome ne Jisɔs. ²² Lyagé gekwenege gepɔ eyigé gepye enyú debɔ dépye uboubɔ unó. Gekwenege gepɔ eyigé enyú debɔ déwyaá gechɔɔ lé enyú chɔɔ ndere gébwólé enyú mambe ne metɔɔ mampye uboubɔ unó. ²³ Kwɔrege matɔɔ nyú ne

gefɔɔ eyigé enyú déferege unó gebe genó geké. ²⁴ Enyú debɔ mambe ne gepɔ geké ndere bɔɔ abi Ɛsɔwɔ akwyeé nnó afu ji. Gepɔ geké eyigé na, gelú lé gepɔ eyi gelú cho, ne pópó né mbe ushu Ɛsɔwɔ.

²⁵ Ndere elúmbo, lyage gebyɔ dégarage lé wáwálé mbaá ate anje, néndé esé ako décho mmye delú ndere upɔ né menyammye Kras. ²⁶ Metɔɔ Ɛsɔgé muú nyú, ékágé akame metɔɔ usɔɔ eté ji apye gabo. Ne ékágé alá ne metɔɔ usɔɔ né bií kpogele. ²⁷ Ne ékágé déchye danchomeló meti ewé ji anmaá amu wye. ²⁸ Mbɔgé muú abɔ ajoó ejo, abɔ manlyaá ejo apyegé utɔɔ ne amu jíi jimɔɔ nnó abɔ unó bi jí ákágé kare ne bɔɔ abi alá pɔ ne ubi. ²⁹ Muú nyú ajógé fɔ mejɔɔ mebomebo, ajógé lé mekomejɔɔ melóméló ayi apogé ate, ne akwánege né gébé eyigémbo, nnó mejɔɔ nyú ebe mejɔɔ ewé efyee bɔɔ eshye ne echwɔɔ ne galógáló mbaá bɔɔ abi awuú enyú. ³⁰ Ékágé enyú dépye Mendóó Ukpea ebe meshwemeshwe né unó bi enyú dépye. Ɛsɔwɔ afye enyú Mendóó Ukpea wuú né mmye nnó ebe ndere gelo eyi gelerege nnó enyú delú bɔɔ bií, ne nnó bií uma jí awenege nye gemége nyú. ³¹ Ndere elúmbo, débége fɔ ne ufere uboubɔ ne ate: Debálégé fɔ matɔɔ, desoge fɔ matɔɔ ne ate, débege fɔ ne genyane ne ate, déchogé fɔ ate mabɔ, dépyegé fɔ nchye, déferegé fɔ gabo ne ate né yéndé meti. ³² Lerege elé ulɔɔ melu ne ate, gege ate meshwe, jigé nte gabo ayi ate anje apye ndere Ɛsɔwɔ ajinte gabo ayi enyú dépye gétúgé genó eyigé Kras apyee.

Begé bɔɔ gengbɔɔ

5 Te mbaá Ɛsɔwɔ abɔɔ gejeé ne enyú baá bií, mmyegé nnó débe ndere ji. ² Gɔgé genwáge nyú gelere nnó déwyaá gejeé ne ate wye ndere Kras abɔɔ gejeé ne esé kpaá te áchyeé genwá jíi né galógáló sé. Nkane jí ápyembo, elú wye ndere gepe

eyi genóme gebé gelógélɔ né mbe ushu Esɔwɔ.

³Ndere elúmbɔ, dékamegé muú fɔ awú yé né geluage nyú eɲmenmené ubele tametame yé gekwekwégé gepɔ, yé amemye né genó eyigé muú. Ne demmyege fɔ nnó enyú ne debe ne unó uko, néndé gefógé geɲwá eyigémbɔ gekwané fɔ mambe ne bɔ́ Esɔwɔ wɔ. ⁴Dekamege fɔ mejɔ́ ewé echwɔ́ ne mekpɔ unɔ́ ne gekekenegé mejɔ́ ne gekwekwégé abya andéé utanege enyú né meno néndé ekwane wɔ. Genó eyigé enyú debɔ́ mampye élé mantamege Esɔwɔ né unó bi ji apye né geluage nyú. ⁵Kágé nnó muú ayi abelege ubele tametame, ayi awyaá gekwékwegé gepɔ, ye ayi afye amɛ né unó bɔ́ (alú mbɔ lé muú ayi ánogé unó bina eké esɔwɔ ayifo). Ji anyé fɔ gefwa eyigé Kras ne Esɔwɔ agbarége.

⁶Dékamege muú fɔ abwɔlé enyú ne mejɔ́ ewé ela épɔ́ ne mekpɔ ne ula. Elé gétúgé unó bina ne Esɔwɔ asɔ́ nye metɔ́ ne bɔ́ abi álá wuú fɔ ji. ⁷Ndere elúmbɔ, déchogé fɔ mmye ne ufɔ́ bɔ́ bimbɔ, ⁸néndé mbembe enyú débɔ́ délu né mmu gemua, nana enyú délu né mmu geɲgbɔ gétúgé Esɔwɔ apye enyú déchome mmye ne Kras. Ndere elúmbɔ, gɔ́gé geɲwágé nyú gebe ndere bɔ́ abi álú né geɲgbɔ. ⁹Elé geɲgbɔ eyigé na, ne gepye nnó esé dépyegé unó ulúlɔ́, ne ebi úlú cho ne nnó dégarege wáwálé. ¹⁰Myegé mankaá genó eyigé dépyege metɔ́ egɔ́ Ata. ¹¹Déchoge fɔ amu depyege ubobo unó bi bɔ́ abi álú né mmu gemua ápyeé, dyáge lé ebwɔ malá. ¹²Elu lé mekpɔ unɔ́ manjɔ́ depɔ́ etiré ebwɔ apye bibíí. ¹³Geɲgbɔ gegenégé né genó, bɔ́ ágene ndere geji gelu ne ákágé ndere geji gelu wáwálé. ¹⁴Mbɔ ne elú néndé yéndégenó eyi geɲgbɔ gegenege wye, gébwɔ́lege gela geɲgbɔ. Ge ula bi ajɔ́ aké, “Peé wɔ ayi ɔbelege gejya, kwilé né negbo, ne Kras apye nye geɲgbɔ jíí gege-nege eta wye.”

¹⁵Ndere elúmbɔ, segé gébé nnó dépyege genó eyigé gelu cho. Dépyege fɔ unó eké uɲkekene bɔ́, pyege ndere bɔ́ abi áwyaá defɔ́. ¹⁶Dégege meti mampye genó gelógélɔ, pyegé geji chánéné neéndé bɔ́ apye gabo né gébé eyigé na dɔ́. ¹⁷Ékágé debe eké uɲkekene bɔ́, mmyegé élé mmye nnó dékaá genó eyigé Ata akelege nnó enyú dépyege.

¹⁸Dényúgé fɔ mmɔ́ dékwene néndé mmɔ́ matene muú né geɲwá gebogebo. Gɔ́gé élé Mendoó Ukpea egbeé enyú né matɔ́. ¹⁹Mendoó Ukpea egbege enyú né metɔ́, epye enyú dékwane makwa ayi átanege né bɔ́ ɲwe Esɔwɔ, défyege ate matɔ́ ne makwa ayi atome ne Kras ne ayi Mendoó Ukpea alerege. Kwagé makwa yina ne matɔ́ nyú mako défege Ata. ²⁰Né yéndégenó eyi gepye, tamege nte sé Esɔwɔ yéndégébé gétúgé genó eyigé Ata Jisɔs Kras apye eta esé.

Pɔl achyege majye mbaá andeé ne anɔ

²¹Yéndémuú nyú awúgé ne nte nnó dénógé Kras.

²²Enyú andeé anɔ, wúgé ne anɔ nyú wye ndere déwú ne Ata. ²³Menɔ alu muú kpaá mbaá mendéé wyeé ndere Kras alú muú kpaá mbaá echomele bɔ́ bíí ewé elú menyammye wuú. Ne Kras jim-bɔ́ alu Mempoó echomele wuú. ²⁴Ndere echomele bɔ́ Kras ewuú ne ji, mbɔntó ne enyú andeé anɔ débɔ́ manwúgé ne anɔ nyú né yéndé meti.

²⁵Enyú anɔ, bɔ́gé gejeé ne andeé nyú wye ndere Kras abɔ́ gejeé ne echomele wuú kpaá te achyeé geme jíí né gal-gál wuú. ²⁶Ji apyembo nnó ji afyeé ewú né amu Esɔwɔ ndere genógé ukpea gébége ji ashwɔnége ewú ne man-aá ne mecomejɔ́ wuú. ²⁷Apyembo ntó nnó echomele bɔ́ bíí etene né mbe ushuú wuú jimbo ne geɲwá geke eyi gelɔme gepwɔ́ amu ne nnó ebege fɔ ne deba yé gebágé dekoó né mmye, ebe lé echomele

ukpea ewé muú alá kágé shulé ebwɔ ndo né meti fɔ. ²⁸ Anɔ abɔ mambɔge gejeé ne andeé bwɔ wye ndere ebwɔ abɔɔ ne menyammye bwɔ ambɔɔ, néndé mende ayi abɔɔ gejeé ne mendée wuú ebyennɔ abɔ gejeé ne menyammye awú ntó. ²⁹ Yé muú sé fɔ ayi apaá menyammye wuú apɔ. Déchyege menyammye sé menyéé, décherege ji, wye ndere Kras apye ne echomele bɔɔ bíí. ³⁰ Ji apyembo yéndégébé néndé esé delu upɔ né menyammye wuú. ³¹ Ge ula bi ásámé né mmu ɲwe Esɔwɔ nnó, “Getú eyigémbo mende abɔ manlyaá gepúgέ nte wuú ne mma wuú acho mmye ne mendée wuú ebwɔ apea ála muú ama.” ³² Mekomejɔɔ Esɔwɔ ayina apye esé dékaá menɔ genó ayi abɔ alu bíbí. Genó eyigémbo getome ne Kras ne echomele bɔɔ bíí. ³³ Yémbo enyú abi débane neba dékágé pyege ntó geji. Genó eyigémbo gelu nnó yéndé menɔ abɔ mambɔ gejeé ne mendée wuú wye ndere ji abɔɔ gejeé ne game jíí. Ne yéndé mendée menɔ abɔ manógé menɔ wuú.

Na ne baá ne ante ne ama ábɔɔ mambɔ

6 Enyú baá melɔ wúgέ ne amma nyú ne ante nyú, gétúgέ déchome mmye ne Ata, néndé ge genó eyi gélú cho mampye mbo. ² “Nógé amma nyú ne ante nyú.” Ge ndo mbe ayi Esɔwɔ anyémeno gébégé achyéé ebe aké, ³ “Dépyege mbo, dégéne nye galógálɔ ne dényé neki fa mme.”

⁴ Enyú ante ékágé débe ne gepɔ eyi gepye matɔɔ asɔɔ baá nyú. Wyege lé ebwɔ né meti ewé délerege ebwɔ unó ndere abɔɔ mampye, déchyege ebwɔ majyéé ndere Ata akelege.

Na ne áfwε ne ante abi abɔɔ ebwɔ ábeé

⁵ Enyú áfwε, wúgέ ne bɔɔ abi abɔɔ enyú ne efɔ metɔɔ, déchyege ebwɔ énogé ne matɔɔ nyu mako wye ndere ebo ebe lé Kras, enyú dépye ne jíí. ⁶ Pyege utɔɔ enyú chaɲéné. Dépyege fɔ wye lé gébégé ebwɔ

abge aké agene enyú gétúgέ dékelege nnó ebwɔ áfwε enyú. Ndere baá utɔɔ Kras, pyege élé genó eyigé Esɔwɔ akelege ne matɔɔ nyú mako. ⁷ Pyege utɔɔ ne metɔɔ megɔmegɔ wye eké enyú dépye mbaá Ata, épɔ fɔ élé mbaá mekwaá. ⁸ Kaágé nnó yé muú alú mewε ye ápɔ, élé Ata ne achyege esé ako nsa né utɔɔ ulólú ebi esé dépyéé.

⁹ Enyú ante wyembo ntó ne débɔɔ mampyege ne áfwε nyú. Déchyege sé ebwɔ genyane. Kaágé nnó Ata ayi abɔɔ enyú chóncho ne ebwɔ alú né mfaánebuú. Ne ji asɔɔ mpa yéndémuú alerege fɔ aɲgya.

Pɔl ajógé ndere bɔɔ kras abɔɔ matene ummye ne danchomeló

¹⁰ Kwyakwya genó eyigé, me nkelege mangare enyú gelu nnó, bɔgέ eshye ndere déchome mmye ne Ata. Ne gɔgέ ji ase gekpekpege utó bíí apye enyú détoó. ¹¹ Fyegé unó ummye uko ebi Esɔwɔ achyéé enyú nnó détene ummye ne mati défya ayi danchomeló apenege. ¹² Néndé bee bina upɔ fɔ ne ate akwaá. Démmye lé ne yéndé gefwage aló nchye eyigé gelu né mfaá, ne uto aló nchye uko. Démmye ne aló nchye ako abi ágbarege gefwa né malu ayi mfaá, ne abi áwyaá utó fa né mme yina ayi alú melu gemua. ¹³ Ndere elúmbo, bɔgέ unó ummye uko ebi Esɔwɔ achyéé enyú nnó yéndégébé danchomeló achwogé ne efwyale démmye ékágé ji apwɔ enyú ne démmyegé né kwyakwya détenege nye chaɲéné.

¹⁴ Ndere elúmbo, kpomege mmye. Ndere muú bee áwéle ekandá mamkpome mmye né utɔɔ bíí, mbo ne enyú débɔɔ mamgarege wáwále. Pyege genó eyi gelu chó né mbe ushu Esɔwɔ, ewéna ebeé nye ndere genóge ummye eyigé muú bee akwere ewɔme wuú nnó ékágé nekɔ né kpe ne ta ji. ¹⁵ Ndere muú bee afye unó uka utouto nnó ékágé ji áseré ákwe gébégé

aké alomege, mbɔntó ne enyú débɔ́ mangarege abya melómélís ayi apye bɔ́ ábéé nesɔ ne Ɛsɔwɔ. ¹⁶Genó eyigé fɔ́ eyigé débɔ́ mampye gelú nnó, gbarege metɔ́ éwé enyú défyéé ne Ɛsɔwɔ ébe enyú né mbe. Éwéna ébe nye eta nyú ndere genogé ummye eyi gegbéé nnó ámbeé danchɔmeló ako ayi achwɔ́ éké mewé akwonege fɔ́ enyú mmye. ¹⁷Segé mamfere ayi Ɛsɔwɔ áferé enyú né efwyale gabo ábé ndere ela ummye ewe ekwerege mekpo muú bee, nnó ékágé ji akpa gepa. Sɛge ntó mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ ndere aparanja ayi Mendoó Ukpea echye enyú nnó démmyegé ummye ne ji. ¹⁸Gígé Ɛsɔwɔ nnó apógé enyú yéndégébé né mmyemenene. Nɛgemmye né yéndégenó eyigé enyú dékelege. Pɛge mbo ndere Mendoó Ukpea elerege enyú meti yéndégébé. Ndere elúmbo, begé peé né yéndégenó eyigé gepye, dékogé metɔ́ gbene. Nɛge ntó mmye yéndégébé mbaá bɔ́ Ɛsɔwɔ ako. ¹⁹Nege ntó mmye getú ya, nnó yéndégébé nké nkelege mangare abya melómélís, Ɛsɔwɔ achye me mekomejɔ́ nnó ngare, mmbégé fɔ́ ne éfɔ metɔ́ mampye bɔ́

akaá depɔ́ré abya melómélís etiré debo delu bibíí. ²⁰Elé gétúgέ abya melómélís yina ne Kras atɔme me, ne nana nlú né denɔ gétúgέ mbo ngarege abya melómélís wuú. Nɛgemmye nnó Ata apoó me mbégé ne éfɔ metɔ́ mangare abya melómélís yina ndere me mboɔ́ manjɔ́.

Kwyakwa matame

²¹Merjme sé Tikikɔs ayi mboɔ́ gejeé ne ji dɔ́, ne nte muú ayi dékágé líí mmye ne ji ndere apye utɔ́ Ata achwɔ́gέ, agarege nye enyú yéndégenó eyi getome ne me, ne enyú dékágé nye ndere depɔ́ dekene ne me wéna. ²²Elé wye getú eyigé na ne me ntɔme ji eta nyú nnó ji apye enyú dékaá ndere esé délu wéna, ne nnó afye enyú eshye.

²³Nɛnemmye nnó Nte sé Ɛsɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras apye enyú aɲme sé debe nesɔ ne atɛ, débo gejeé ne atɛ, ne nnó défyege wye metɔ́ ne Ɛsɔwɔ. ²⁴Mma nɛnemmye nnó Ɛsɔwɔ alerege galógálís mbaá bɔ́ ako abi abɔ́ gejeé eyi gela gebyeé ne Ata Jisɔs Kras te kwyakwya.

*Ŋwe ayi Pɔl ásamé mbaá
echomele bɔ́ Kras né*

Filipi

Pɔl atamege bɔ́ Ɛsɔwɔ né melo Filipi

1 Me Pɔl ne Timɔti ne désamé ŋwe yina. Ɛsé delú baá defwé Kras Jisɔs. Detɔme ŋwe yina eta enyú ako abi delú bɔ́ Ɛsɔwɔ né melo Filipi gétúgέ defyεé metɔ́ ne Kras Jisɔs, ushuú mbogé ák-pakpa ne bɔ́ abi ápóoge mampye utɔ́ né gepúgέ Ɛsɔwɔ.

²Nnenemmye nnó Nte sé Ɛsɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álérégé enyú galógál, apye enyú débé ne nesɔ.

Pɔl atamege Ɛsɔwɔ ne anenemmye gétúgέ bɔ́ Ɛsɔwɔ abi álú né Filipi

³Yéndégébé me ntegé enyú, ntamege Ɛsɔwɔ ayi nnógé, ⁴ne yéndégébé me nké nnenemmye gétúgέ enyú ako mbéε ne nechóchó né metɔ́. ⁵Me nnenemmye ne nechóchó néndé te ula ulɔ ebi enyú defyεé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ kpaá te fina, enyú decho amu ne me nnó dégáré abya melómél ajoyégé mbe. ⁶Ne nkaá wáwálé nnó Ɛsɔwɔ alɔ́ mampye utɔ́ ulóul bina né geŋwáge nyú. Ne nkaá ntó nnó ajye nye wye mbe ne ubi kpaá te ánérege bíí bí Jisɔs Kras akerege nye fa mme. ⁷Ndere nnénemmye ne nechóchó gétúgέ enyú, elú galógál nnó me ntégé enyú mbo, néndé delú me metɔ́ chi chi chi. Enyú ako decho amu ne me né eshye ewé Ɛsɔwɔ achye esé mangaré abya melómél ajoyégé mbe. Gébé eyigé me nlá nlu dankpé denɔ ne nana yina ayi nlu né denɔ, mmye nnó mpye bɔ́ akaá nnó abya melómél alu wáwálé. ⁸Me nshyáge mmye mangé enyú ne geje eyigé Kras Jisɔs abɔ́ ne enyú. Mechó ewé men-
jɔ́ mbo, Ɛsɔwɔ ne akaá nnó elú wáwálé.

⁹Ne nnenemmye mbaá Ɛsɔwɔ nnó gejeé eyigé enyú débɔ́ ne ate géwéné géjyégé mbembe, ne nnó enyú dékágé Ɛsɔwɔ chánéné, eféé ne dékágé nye genó eyi gélú cho ne eyi gélú gyeé. ¹⁰Mbɔn-tó ne dékage nye mampye genó gelógél. Ne debéε nye matɔ́ mmu pópó ne muú ashúlégé fí enyú ndo nnó dépye gyeé kpaá te bíí bí Kras Jisɔs akérege meso. ¹¹Nlú nnénemmye nnó Jisɔs Kras ápyé enyú débɔ́ gepɔ gelógél mampye unó ulóul. Bɔ́ ágegé unó ulóul ebi enyú de-
pyéε, ánoge nye Ɛsɔwɔ ne áfεge ntó ji né gétúgέ nyú.

Pɔl alu ne nechóchó nnó yeé elé ji akpené denɔ mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ ajye mbe

¹²Aŋmé ba, nkelege mampye enyú dékaá nnó efwyale ewé me ngéne mbo, epye nnó abya melómél ajoyégé mbembe. ¹³Ne gétú eyígé mbo, bɔ́ bee ako abi ábáme dachi mfwa Rom, chóncho ne bɔ́ abifɔ́ ako abi álú wéna ákaá nnó me nkpe denɔ gétúgέ nlú muú utɔ́ Kras. ¹⁴Ebye fí mbo wó. Gétúgέ denɔ etiré me nkpené, gejamégé aŋmé ábɔ́ eshye né mabɔ́ Ata apwɔ ndere mbembe. Ágárege wye mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ gárege. Yeé efɔ́ epɔ́ ebwɔ matɔ́.

¹⁵Yeé elé elúmbɔ, aŋmé abifɔ́ abi á-gárege abya Kras, ágegé me matɔ́ áki-
íge ebwɔ mmu ne ákélege nnó ebwɔ aŋeá geme apwɔ me. Yémbɔ abifɔ́ ágárege abya Kras ne matɔ́ bwɔ mmu pópó. ¹⁶Bɔ́ abi ágárege ne matɔ́ pópó, ábɔ́ gejeé ne me, ne ákaá nnó Ɛsɔwɔ ne ajyaa me nnó mbe fa né mmu gepúgέ denɔ. Ulannó me nlú fa? Elé gétúgέ mmye nnó mpye bɔ́ ákaá nnó abya melómél alu wáwálé. ¹⁷Abi ákelege maŋeá geme ápwɔ me ágárege abya Kras ne matɔ́ mabomabo. Ebwɔ akelege nnó apye me ngé efwyale fa né gepúgέ denɔ.

¹⁸Yémbɔ, yeé ememe ewémbɔ eme me wó. Genó eyi geŋeá dɔ́ gélú nnó ebwɔ á-

garege wye élé abya Kras né mati mako. Yeé ágáré ne matóó pópó yeé lé ne matóó mabomabo, metóó egóó wye me góó. ¹⁹Metóó egóó wye me né mmyemenene nyú ne Mendoó Jisós Kras ewé epóge me. Gétú eyigémbó, nkaá nnó Esówa aferge ne ye me né efwyale gabo ne mbóó nye geñwá. ²⁰Ndere elúmbó, me mbelé uméé né metóó wa nnó me Pól ngarege wye abya Kras garege, nlá ngaré wó mkpane mekpo unó. Yeé me nkili yeé mgbóo mpye bóó ánogé Kras. ²¹Néndé me nferé nnó mbegé mebe mpyéé wyé utóó Kras pyéé ne mgbogé élé gekpékpégé nsá né egbé wa. ²²Ne mbegé mebe ebyennó mpyéé nye wye utóó Kras pyéé. Ndere elúmbó, nkágé fó ámé ayi mbóó. Wálé negbo ah wálé neki ah nkágé. ²³Nkwé mantélé. Mati yina apeá. Mbóó mbó ewé ndé? Ebo élú me galógáló nnó nlyáá mme yina nnyé mbé ne Kras. Epwá nnó me mbé mebe. ²⁴Né egbé ewefó, élú galógáló nnó me mbé mebe gétúgé nyú, epwá nnó nnye mbé ne Kras. ²⁵Nkaá wáwálé nnó Esówa apye nye me nnó mbé mebe gétúgé enyú nnó mpóogé enyú déwéné déjyégé mbe né utóó bíí ne nnó débé ne néchóchó né depóré Jisós. ²⁶Ula bi me njóoge depó etiré na úlú nnó mmagé kéré meso eta nyú, débéé nye ne gempóge gétúgé genó eyigé Kras Jisós apye eta wa.

²⁷Genó géma gélú nnó gepóge nyú gélérégé nnó enyú dekaá abya melóméló Kras. Ne yeé nchwó ewú, yeé nchwó sé wó, nkelege manwúgé lé nnó enyú détené cháñéné, metóó ema, meko ama, démmye chónchó nnó abya melóméló ayi enyú dékwólege né depóré Jisós ájyégé mbembe. ²⁸Nkelege ntó manwúgé lé nnó, defóó fó yé genó, cháchá eyigé bóó abi ápáa enyú ápyéé ne enyú. Depyegémbó, ewéna ébé nye ndere gepó eyi gélérege nye ebwó nnó Esówa awane nye ebwó, ne apyéé nye enyú demye depwá. ²⁹Me njóoge mbó gétúgé nnó, élé enyú ne Esówa apyéé nnó défyégé fó lé

metóó ewuewu ne Kras Jisós. Apye ntó nnó dégéné efwyale gétú ji. ³⁰Ne esé ako décho amu démmye ummye bina nkane enyú débó dégéne me mmyéé ne nkane déwúu mbó nana nnó nlú mmye wye mmye.

Áḡkwólé Jisós áshúlé gemege bwó mme ndere gepóge Jisós géleré

2 Me nkaá cháñéné nnó enyú délu bóó ama ne Kras, ne afyéé enyú eshye. Ne gejeé eyigé ji abóó ne enyú, gépye mmye efyóó enyú mmu. Ne dénye denjme ne ate ne Mendoó Ukpea, délu ne matóó maló-maló ne ate, dégéné ate meshwe. ²Ndere elúmbó, nkpa enyú geke nnó déneré mampye metóó egóge me. Nkelege nnó enyú débé metóó ema, débó gejeé ne ate, debe meko ama, ne déférégé genó géma. ³Délerégé fó nnó denjeá geme depwá ate, ne débwégé fó mmye nnó enyú ne depwá amu. Yémbó, sége gemege nyú nnó depó yeé eké genó, depéle ate abifo nnó ajeá geme apwá enyú. ⁴Muú abóge genó mampye, apyégé fó ndere gépoge lé jimbií, apye ndere gépoge ntó bóó abifo ako. ⁵Ne gepóge nyú ntó gébé nkane eyigé Kras Jisós gébó gelú.

⁶Yeé élé Jisós alú eké Esówa né mati mako, agbare fó amu wye kenké nnó alu janja ne Esówa wó. ⁷Yémbó, ashulé mmye jíí mme alá eké maá defwé. Ase gepóge mekwaá, ábyé ji alu eke mekwaá. ⁸Ndere alu mekwaá wáwálé, ase geme ji nnó apó yeé genó. Awú wye majyéé Esówa kpaá te akame negboné mekpo unóó né mfaá gekwa. ⁹Gétú eyigémbó Esówa abweé ji mfaá, abelé né melu enógé ewé epwá malu mako. Achye ji mabo ami mawya ncha mapwá mabo mako. ¹⁰Esówa apyembo nnó, bóó abi álú né mfaá ne abi álú fa mme ne melo áwuú bóó, áwugé mabo Jisós, yéndégébé, á-tóme mánó mme. ¹¹Ne yéndémuú ajóge nye aké, Jisós Kras alu Anya Ata ayi áp-

wɔɔ amu. Ájɔgé mbo, achyege mbo lé enógé mbaá Nte sé Ɛsɔwɔ.

¹² Aɲme ba, wye ndere enyú débo déwuú mé majyéé ma gébége me nlú ne enyú, ne ushuú nana ayi me nlá mpó sé ne enyú, nkelege nnó déwúgé majyéé ma depwɔ yéé ndere mbembe. Kwólege wye majye amimbo ne matɔɔ nyú mako, démyéé ne efo né metɔɔ, mampye unó bi uléree nnó Ɛsɔwɔ aferege enyú né efwyale gabo. ¹³ Enyú dekage pye unó bina ne metɔɔ ɛma, néndé élé Ɛsɔwɔ jimboɔ ne achyege enyú eshye. Ji apyéé enyú debɔɔ metɔɔ mampye unó bi ji akélege. Ne alerege enyú meti ewe dépyéé ubi.

¹⁴ Ne yéndégenó eyigé dépyéé, pyége géjí, déshulége ate ndo yé mawáme déwamége fɔ ne ate. ¹⁵ Dépyéé mbo débée matɔɔ mmu pópó, muú fɔ ashúlégé fɔ enyú ndo nnó dépye gyéé. Ne enyú baá Ɛsɔwɔ, yéé élé délú né mpu boɔ ube, bége ne gepɔ gelógéló, gégénége eké ambe ágénege ne utuú né mfaá. ¹⁶ Gbáreege abya melóméló ayi achyege boɔ genwá eyi gélágé byé ne metɔɔ ɛma. Depyege mbo, bíí ebi Kras Jisɔs akéreege meso fa mme, me ndoó nye ebwɔ ewómé nnó mpye utɔɔ mbo nsá, nlomé gatelé mpwɔ.

¹⁷ Mbe ne metɔɔ megɔmegɔ ne nechóchɔ ne enyú ako, yéé ebe lé nnó manoó ma magbélé mme eké mmɔɔ gepé né gepé eyigé nyú ndere dégene efwyale gétúgé matɔɔ ayi défyéé ne Kras. ¹⁸ Gétú eyigémbo, bége ntó ne metɔɔ megɔmegɔ ne nechóchɔ eké me.

Pɔl akelege mantɔ Timɔti ne Ɛpafrudyɔs né Filipi

¹⁹ Mbó wya umeé mantɔ Timɔti eta nyú mbogé Ata Jisɔs achyege eshye. Akeregé eta wa, agarege me ndere enyú délú ewumbo, metɔɔ ntó egɔɔ me. ²⁰ Yéé muú yichá ayi enyú ntó délú ji metɔɔ eké Timɔti apɔ. Ji asomege ntó nnó waá depɔ dékene mbo chancha né enyú ewu, waá dékéné ah? ²¹ Néndé, boɔ abifo ako apyé

lé unó bi ebwɔ akélege, ápyé fɔ ndere Jisɔs Kras akélege. ²² Yémbo enyú dékaá me ndere Timɔti aleré nnó ji awya gepɔ gelógéló. Néndé, ndere maá ábeé ne nte wuú, wyembo ne Timɔti apyé utɔɔ ne me nnó dégarége abya melóméló ajyege mbe. ²³ Gétú eyigémbo ne ji alu maá ayi nneré metɔɔ nnó ntome achwɔ eta nyú ténéténé mbogé ngege ndere mpa wa ábeé. ²⁴ Ne nkamé ntó wáwálé nnó Ata apyége, mbélége fɔ doɔ, nchwɔ ngé enyú.

²⁵ Ngé nnó elú galógáló nnó ntó kpé menjé sé Epafrudytus akéré meso eta nyú. Ji alu ntó muú ayi ese ne ji dépyéé utɔɔ choncho ne ampye ntó choncho ne me eké muú bee mampye nnó abya melóméló ajyege mbe. Elé ji ntó ne alu muú dentɔɔ ayi enyú déɔme nnó achwɔ apóo me ne unó bi nkélege. ²⁶ Nkélege nnó ji akéré eta nyú néndé, ashyage mpye doɔ mangé enyú, cháchá gébége ji akaá nnó enyú déwú nnó ji amee. ²⁷ Abó amee wáwálé, ela gachyéé mbó agbó. Yémbo Ɛsɔwɔ agé ji meshwe apye ji atóo, agbo wó, ne agé me meshwe ntó nnó ek-agé efwyale ewéché ɛma echo ne ewé menwya mé. ²⁸ Gé ula ubi me nkelege mantɔ ji nnó akéré meso wáwá mbo, nnó enyú degége ji débé ne nechóchɔ. Ne efwyale wa ejámé sé doɔ. ²⁹ Achwogé, sége ji ne nechóchɔ. Ji ntó alu menjé nyú né mabo Ata. Ne chyege ufɔɔ boɔ bina enógé. ³⁰ Néndé, ase fɔ genwá jíí eke genó wó, gétúgé utɔɔ Kras. Ela gachyéé mbó agbó ndere achwɔɔ mampoó me né unó bi enyú délá gé meti manchwɔ pye wó.

Muú afyegé metɔɔ ne Kras, Ɛsɔwɔ apye ji atené cho né mbe ushu wuú

3 Aɲmé ba, bége ne nechóchɔ né mabo Ata. Me mbeé fɔ ne gepwa manyuaré nsá depɔ etiré mbo ngaré mé enyú, néndé dépoge nye enyú. ² Sége gébé ne boɔ abi ápye utɔɔ unómé, álú eké bo mamye, néndé ebwɔ átome wye eshye nnó ásɔ

unó ande ne ábé aṅkwólé Jisṣ. ³Esé ne délú bɔ́ Ɛsɔwɔ. Wáwálé esé ne asɔ́ esé nsá ayi wáwálé epófɔ́ ebwɔ́, néndé esé denoge ji né eshye ewé Mendoó Ukpya echyegé esé. Esé dewya gempóge gétúgé genó eyigé Kras Jisṣ apye eta sé. Ne dépélé fɔ́ lé unó bi akwaá apye né gepɔge akwaá, ndere mansó nsó. ⁴Yéé élé me nkage mpye uno ebi me mbó mpye mé né meko menyammye. Mbɔgé muú aferégé nnó abɔ́ nsá né unó bi ji apye né gepɔgé akwaá, me nlu menɔ mbe. ⁵Néndé ábyégé me, mbelé ndɔ enéé, á́s me nsó. Me nlu muú Hibru tágétágé, ntané ntoné Benjamen né melo Isreli. Me mbelé mabé ukwene ante sé chánjéné néndé me nlu muú ekwɔ́ bɔ́ Farasi. ⁶Ne gétúgé mabé yimbɔ́, me nkpá gechyéé, mpye echomele bɔ́ Jisṣ ágé efwyale. Ne me mbɔ́ mbelé mabé yimbɔ́ ako yeé ema nkwe wó. Gétú eyigémbɔ́ mbó nlu cho, muú ákágé shulé fɔ́ me ndo. ⁷Yémbɔ́ yéndé unó bi me mbó mferé nnó mpyegé mbɔ́ nsá, nse nnó úlú lé únómé, upó sé me eké genó gétúgé genó eyigé Kras apye eta wá. ⁸Genó eyi gefó gélú nnó unó uko ebi mbó nwyá, nse ubi uko nnó élé únómé. Nkelege lé nnó nkaá Kras Jisṣ, Ata ayi me nnóge. Ji ne apwɔ́ amu né geṅwá ya. Né gétú jíí me nlyáá unó uko uno, nse ubi eké debi nnó nkaá ji chánjéné ne nno ⁹mbe metɔ́ ema ne ji. Nkélégé fɔ́ manténé cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ né mmu eshye wa, mmyeké mambélegé mabé sé bɔ́ Jus. Me nkelege mambé cho né ushu Ɛsɔwɔ, anenege me meti gétúgé me mfyéé metɔ́ wa ne Kras. ¹⁰Genó géma eyigé me mfyéé ame wye gélú nnó, me nkaá Kras Jisṣ ne utó Ɛsɔwɔ ebi upye ji akwilé né negbó. Nkelege ntó nnó ncho amu ne ji ngéné efwyale ndere ji agené, ngbó ntó nkane ji akamé negbo agboó.

¹¹Nnó yé ema ébé nnó gébége ngbogé Ɛsɔwɔ apye me nkwilé né negbo.

Pɔl agarege aṅkwólé Jisṣ nnó áse gekágé neke jíí

¹²Epófɔ́ nnó me mbó mé unó bina ne epófɔ́ ntó nnó me nlu mé cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ. Yémbɔ́ me nlu mmye manjye wye mbe jye. Nnó mbɔ́ genó eyigé Kras Jisṣ abó abelé mé eta wa. ^{¶13}Aṅmé ba, ndoó fɔ́ ebwɔ́ ewome nnó mgbaré mé unó bina né amu ya. Genó géma eyigé mpyéé gélú nnó, me njígé nte unó bi ukoó mé né meso, mmyégé mambó ebi úlú né mbe. ^{§§14}Me ntome wye eshye nnó nnyégé mbe né gebá eyigé nkwónége wye mbɔ́ nsá né mfaánebuú mbaá ayi Ɛsɔwɔ akuú me nnó jye wye gétúgé genó eyigé Kras Jisṣ apye eta wa. ¹⁵Esé ako abi défyéé matɔ́ ne Ɛsɔwɔ ne débéné né depɔ́ etií, débé wye ne gefógé uféré ebimbɔ́. Mbɔgé muú awya ebií uféré chá, Ɛsɔwɔ apye nye ji akaá nnó alu gyéé. ¹⁶Menɔ́ genó alu nnó esé dejye wye mbe dépyégé ndere Ɛsɔwɔ aleré mé esé. ¹⁷Aṅmé ba, choge ne ate désé gekágé neke na, ne pege ntó aṅmé abi áwyaá gepɔge gelógélɔ́ ndere esé déleré, dékwólégé ebwɔ́. ¹⁸Néndé, mechó ewé me nchwɔ́ gáre mbɔ́ enyú, me ngaré mé enyú ndɔndɔ́ ne ndɔ́ ne nana ngarege enyú ne mansé né ame nnó gejamégé bɔ́ áké ále lé aṅkwólé Kras. Yémbɔ́, gepɔge bwɔ́ gélérege nnó álú bɔ́ abi alá kíí abya ayi agárege nkane Jisṣ agboó né mfaá gekwa. ¹⁹Ne meso gébé, ágbogé Ɛsɔwɔ afyéé ebwɔ́ mmu ntoné mewe, néndé áse mmwólé unó unyéé ula Ɛsɔwɔ ayi ebwɔ́ anogé. Yé apyéé gabo mmye egbóó sé ebwɔ́, ábé lé ne nepá, áneré matɔ́ bwɔ́ né unó mme. ²⁰Yémbɔ́ melo ewesé elú né mfaánebuú. Esé dégilé Ata Jisṣ Kras muú alu Menchyé geṅwá nnó atané

^{¶3:12} Elú wáwálé nnó: Unó ande élé mansɔ́ nsɔ́.

^{§§3:13} Elú wáwálé nnó: Unó bi Pɔl alyáá meso élé ebi 3:5-6.

wye achwó fa mme. ²¹Achwógé asele nye gekpékpégé eshye ewé ji ábwólege yéndégenó gela nteé gefwa jíí; akwóré menyammye esé yina ayi alú mbóntó usó, achye esé ayi meke ayi ashwánege eké awuú gébége ji akwilé né negbó.

4 Añmé ba, gétúgé unó uko ebi me ngaré mé enyú, me mbo gejeé ne enyú dɔɔ ne nshyage mangé enyú. Enyú depyéé metɔɔ egɔɔ me, ne delu nsá utɔɔ eba. Añmé ba, ténegé yé ne eshye né mabo Ata.

Pɔl agaré bɔɔ Esɔwɔ abi álú né Filipi ndere ábeé ne nesɔ né mmu metɔɔ

²Me nkpane Yudya ne Sintiche geká nnó ákwye depɔré bɔɔ ábé meko ama né mabo Ata Jisɔs Kras. ³Ne wɔ nte meñme ayi depyéé utɔɔ uluá, ngarege wɔ wáwálé nnó, ɔpóó andée bina ábé nesɔ ne ate. Ebwɔ apeá ammye ne me nnó dépyéé bɔɔ áwuú abya melóméló Kras. Chóncho ntó ne Klēmen ne bɔɔ abifó ábó ápyéé utɔɔ ne me. Esɔwɔ asá mé mabo bɔɔ né mmu ñwe bɔɔ abi ábɔɔ nye geñwá eyi gélagé byé.

⁴Ngarege enyú ako nnó yéndégébé débé ne nechóchó, mma ñmere nké bégé ne nechóchó néndé enyú délu bɔɔ Ata Jisɔs.

⁵Gɔɔgé bɔɔ ako ágé nnó enyú delome melu. Tégé nnó ela gachyéé Ata Jisɔs achwá. ⁶Dékamégé genó gefó géchyéé enyú efwyale né metɔɔ. Genó géké gékelege manchyé enyú efwyale, nége lé mmye défyéé géjí né amu Esɔwɔ. Ne yéndégébé déké dénenemmye déjigé fɔ nte mantámégé Esɔwɔ né unó bi ji apyéé me eta nyú. ⁷Dépyégé mbo, Esɔwɔ achyegé enyú nesɔ né metɔɔ. Ne nesɔ enínembo nepwɔ amu, níní nepye nye nnó matɔɔ ákwénégé enyú ne débéé fɔ ne efó né yéndégenó eyi géchyége enyú efwyale, néndé enyú défyéé matɔɔ ne Kras Jisɔs.

⁸Añmé ba, gégé unó bi menkelege enyú défyége amé wye na: Ferege uno

bi úlú wáwálé ne ebi bɔɔ ánoge. Ne yéndégenó eyigé Esɔwɔ aselé nnó gélu gélógéló ne cho, ne eyi gabo alá pɔ wye. Yéndé genó eyigé bɔɔ ábɔɔ gejeé ne géjí ne mamferege dɔɔ unó bi upyéé muú ábeé ne mabo malómáló. Wáwálé fyége mekpo né unó bina, yéndégenó eyi gélómé dɔɔ ne yéndégenó eyigé bɔɔ áfége. ⁹Ne pyége unó bi me nleré enyú ne ebi dégií eta wa. Pyége unó bi déwú me ngaré ne ebi dégené me mpyéé. Ne dépyégé mbo, Esɔwɔ muú achyegé nesɔ né metɔɔ, abeé nye ne enyú.

Pɔl atame bɔɔ Jisɔs abi álú né Filípí né echye ewé achyéé ji

¹⁰Metɔɔ egɔɔ me dɔɔ, ne ntamege Ata nnó yeé elé ebelé mé dɔɔ, enyú déma téé me né echye ewé enyú détomé me. Yé elé ñjɔɔ mbo nkaá nnó enyú détéé wye me, ne elú lé nnó dégé fɔ meti mam-póó me wɔ. ¹¹Njógé mbo, epófɔ nnó me nlu gekpo ne nkɔɔ fɔ ñka. Elú lé nnó yeé nwyá genó yeé mpó ne géjí mbeá mé manjwólé chánéné. ¹²Nkaá ndere mbeé gébége mbegé amuamu ne nkaá ntó ndere mbée gébége mbegé ne unó ge-jamé. Mbeá ndere njwólege chánéné yéndégébé, yé nyé mgbege yé nlu lé mesa, yeé wya unó dɔɔ yeé mpó ne ubí. ¹³Me nkage nténe yéndégébé mampye yéndégenó né eshye ewé Kras achyegé me.

¹⁴Yémbɔ eló ndere enyú déchómé amu dépoógé me né efwyale wa. ¹⁵Ne enyú bɔɔ Kras né Filipi, dékaá mé nnó elé wye enyú ne déchyéé me unó ebi me nkélége gébége débɔɔ mbe déwuú abya melóméló. Te gégébé me nlyaa enyú né gebagé mewaa Masedonia, yeé bɔɔ Jisɔs abi chá abi ápóó me ápɔ ekosé wye enyú. ¹⁶Néndé yeé gébége mbó nlú né Tessalonika wye né gebagé mewaa Masadonia, mbó mpó ne genó, enyú dépoó me ndɔndɔ ne ndɔ. ¹⁷Me njógé mbo, epófɔ nnó nkélege echyé ewé chá, nkelege lé nnó galógáló ayi enyú dépye

agbeé ne ayi enyú dépyéé me nnó Esòwò akaá. ¹⁸Nkelege mampye enyú dékaá nnó unó ebí détómé Epafrudytus nnó achwó achye me, me ngé. Ne újá kpaá upwò ndere membo nkélege. Unó bimbo úlú me eké echye Esòwò ewé enómé gebé gelógéló. Ulu ntó eké gepégé Esòwò eyigé áswgé né mewé achyégé ji metóó egzó ji. ¹⁹Ne Esòwò muú me nóge awya gefwa eyi gepwó amu. Ne gétúgé genó eyigé Kras Jisòs apye eta enyú, Esòwò achyege nye enyú unó uko ebí dékélege. ²⁰Déchyégé enógé mbaá Nte

sé Esòwò muú alú mfaánebuú te kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame ami Pòl ne bòó abi álú ne ji átamé bòó Esòwò né Filípí

²¹Támege bòó Esòwò ako ewú gétúgé álú bòó Kras Jisòs. Anmé abi álú fa ne me álóó enyú matame. ²²Bòó Esòwò ako abi álú ntó wé álóó enyú matame. Cháchá abi álú né dachi Sesa mfwa Rom alóó enyú matame. ²³Nnenemmye nnó Ata Jisòs Kras aláré enyú ako galógáló. Amen.

*Ŋwe ayi Pɔl ásamé mbaá
echomele bɔ́ Kras né*

Kolosiya

Matame

1 Me Pɔl muú Eɔwɔ apye nnó mbe ŋg-bá Kras Jisɔs ne nsáme ŋwe yina. Nlú fa choncho ne meŋme se Timɔti.

² Esé détame ŋwe yina eta nyú bɔ́ Eɔwɔ né melɔ Kolosiya. Enyú abi delu aŋme se abi déchome mmye ne Jisɔs Kras ne dékwɔlege ji ne metɔ́ɔ ɛma. Dénenemmye nnó Nte se Eɔwɔ ebwɔ́ ne Ata se Jisɔs Kras alere enyú galógálɔ́, ápye enyú debe ne neso.

Pɔl anenemmye mbaá Eɔwɔ gétúgɛ bɔ́ Kolosiya

³ Esé deke dénenemmye yéndégébé gé-túgɛ nyú, détamege Eɔwɔ Nte Ata sé Jisɔs Kras. ⁴ Esé détamege Eɔwɔ gé-túgɛ dewuú nnó enyú défyéé metɔ́ɔ ne Kras Jisɔs, ne debɔ́ɔ nto gejeé ne ate bɔ́ɔ Eɔwɔ ako. ⁵ Enyú dépyéé mbo gé-túgɛ déneré metɔ́ɔ né unó bi Eɔwɔ ákwye me ábelé eta nyú né mfaánebuú. Genó eyi gepyé enyú déneré metɔ́ɔ né unó bimbo élé wáwálé ayi atanege né abya melómélɔ́ ayi enyú debɔ́ɔ mbe dewuú. ⁶ Abya melómélɔ́ yimbo ásanage ajye yéndé mbaá fa né mme, apye bɔ́ɔ ákwarege gepɔge bwɔ́. Ne gejamégé bɔ́ɔ áfyéé metɔ́ɔ ne ji, wye ndere abɔ́ apye nya ne nyú te gébé eyigé enyú dewuú ji. Ne dékaá wáwálé ndere Eɔwɔ alerege ulɔ́ melu bií mbaá bɔ́ɔ ako. ⁷ Elé Epafra ne apye enyú dékaá abya melómélɔ́ yina. Esé débɔ́ɔ gejeé ne ji dɔ́ɔ. Ji alu nte muú utɔ́ɔ ayi apye utɔ́ɔ dɔ́ɔ ne esé chocho. Ji alu maá utɔ́ɔ ayi apye utɔ́ɔ Kras gétúgɛ ese ne metɔ́ɔ wuú ɛma. ⁸ Ji ntó ne agare ese gefɔ́ɔ eyigé enyú debɔ́ɔ gejeé ne ate

bɔ́ɔ Eɔwɔ. Elé Mendoó Ukpea ne epye enyú debɔ́ɔ gejeé eyigémbɔ.

⁹ Getú eyigémbɔ, ne te bií bi ese dewuú abya nyú, dela depwyaá fɔ manenemmye gétúgɛ nyú. Ese dénenemmye degígé Eɔwɔ nnó apye enyú dékaá chaŋéné genó eyigé ji ashuú mampye mbaá bɔ́ɔ bií. Ne nnó achye enyú defɔ́ɔ deko etire Mendoó wuú eध्येge. ¹⁰ Enyú débégé ne defɔ́ɔ etire mbo, débéé nye ne geŋwá eyige Ata akelege ne dépye nye yéndégenó eyi gegɔ́ɔ ji metɔ́ɔ. Ne délerege nye ulɔ́ melú matimati ne dékágé nye depɔre Eɔwɔ déjye mbembe. ¹¹ Dénenemmye ntó nnó Eɔwɔ ase utó bií uko ebi upwɔ́ɔ amu, apye enyú détene ne eshye nnó yéndégenó eyi gepyé, enyú dékóge wye metɔ́ɔ kógé déjyege mbe ne nechóchɔ́, ¹² déध्येge matame mbaá nte se muú apye enyú dekwane mambo unó ebi nyú, ebi Eɔwɔ akarége mbaá bɔ́ɔ bií, ebi ji akwye abelé né melu ewe geŋgbo jíí gégenege. ¹³ Ji ne afere esé né uto muú ayi ágbáregé gefwa jíí né melu gemua, ase esé défe né melu gefwagé maá wuu ayi ji abɔ́ɔ gejeé ne ji dɔ́ɔ. ¹⁴ Elé gétúgɛ maá wuú yina ne ji áwené gemége esé, ewéna eleré nnó ji ajinte gabo se.

Gefɔ́gɛ muú ayi Kras alú ne utɔ́ɔ ebi ji apyeé

¹⁵ Maá wuú yina ne alu muú ayi esé dégéné, ne ji ne alu mekpéé Eɔwɔ muú esé dela dégéné fɔ́. Ne wye nkane maá mbe awyaá uto né ulaá gepú, mbɔntó ne Kras awyaá uto bi upwɔ́ɔ unó uko ebi Eɔwɔ ákwyeé ¹⁶ néndé unó uko ebi Eɔwɔ akwyeé né mfaánebuú ne fa mme uke ne ji. Yé ebe lé ebi dégéné ne ebi délá dégene, chóncho ne aló yé ebelé ákpakpa ne afwa ne yéndé gefɔ́gɛ uto bi úlú. Yéndé genó eyigé Eɔwɔ akwyeé geke ne ji ne úlú élé nnó uध्येge ji ŋgɔ́. ¹⁷ Gemege nnó yéndégenó gebe, ji alu me. Ne ji ne apye unó uko úlú né malu bwɔ́. ¹⁸ Ji ne alu muú kpaá echomele bɔ́ɔ bií ewé

elú menyammye wuú. Ne ji ne aló ula echomele ewéna. Ji ne alú muú mbe mankwilé né negbo, álá máge agboó se. Ewéna epyéembo nnó ji ne abe menɔ mbe né mbaá unó uko,¹⁹ nénde Eɔwɔ jimboó ne egɔɔ ji nnó Kras abe ne gepɔ jíí geko,²⁰ nnó bɔɔ ake ne Kras akeré eta wuú. Gétúgé manoó maá wuú ami machye mme gébégé ji agboó né mfaá gekwa, Eɔwɔ apye nnó yéndé genó eyi gelu fa mme ne ebi mfaánebuú ube né nesɔ ne ji.²¹ Ne enyú dékaá nnó, mbembe enyú ambɔɔ debo defa mbwa ne Eɔwɔ, dela bɔɔ mawame bíí gétúgé ubobo unó bi enyú déferege ne dépye.²² Yémbɔ nana ji aja enyú déchwɔ ji mmye gétúgé negbo eníné maá wuú agboó ndere mekwaá nnó ji apye enyú détene né mbe ushu wuú ndere bɔɔ ukpea, bɔɔ abi álá pɔ ne deba né mmye, abi Eɔwɔ álá garege fɔ nnó ákwe mpa.²³ Enyú debo mamfyege wye metɔɔ ne Kras detene ne eshye. Délyage fɔ manéré metɔɔ né unó bi enyú déwuú né abya melómélɔ. Abya melómélɔ yina ne bɔɔ ágáregé né yéndé mbaá fa mme, ne Eɔwɔ ajya me Pɔl nnó mbe méngáregé abya melómélɔ yina ntó.

Utɔɔ bi Pɔl apyee né echomele bɔɔ Kras

²⁴ Ne nana metɔɔ egɔɔ me né efwyale ewe ngene gétúgé nyú. Me ngene efwyale ewéna né menyammye nnó me nnere mange efwyale ewé bɔɔ echomele Jisɔs álu mange wye ndere Kras abɔ agene gétúgé menyammye wuú ayi alu echomele bɔɔ bíí.²⁵ Eɔwɔ ajya me nnó mbe muú utɔɔ wuú né echomele bɔɔ bíí ewéna. Ne utɔɔ ebi ji afyee me né amu úlú nnó me nnere mampye enyú dekaá meko mejɔɔ wuú chájéné.²⁶ Abya melómélɔ yina ne Eɔwɔ ábelé nya bíbí mbaá bɔɔ abi nya mbembe ako. Nana apye bɔɔ bíí akaá ji gbɔgɔɔ.²⁷ Bɔɔ bíí bina ne ji ájyaá nnó ápye ebwɔ ákaá nnó genó eyige ji ábelé nya bíbí mbaá bɔɔ bíí

gelɔ kpaá gepwɔ amu. Ne genó eyigémbo elé Kras muu ajwɔlege ne enyú bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus. Ewémbo etene nnó enyú ntó déneré metɔɔ wáwálé nnó dénye nye gekpékpé gé gefwa jíí ulua ne Kras.²⁸ Ndere elúmbo, esé degarege bɔɔ abya Kras. Dekwelege ebwɔ mbeé ne délerege ebwɔ abya Kras ne denɔa deko. Depyembo nnó gébégé yéndémuú ayi áchóme mmye ne Kras atenege né mbe ushu Eɔwɔ, abe ndere muú ayi ábené né deporé Eɔwɔ.²⁹ Elé gétúgé unó bina ne me mfyee eshye wa meko nnó mpye utɔɔ bina, ebi ulerege gekpekepege eshye ewé Kras achyege me.

2 Me nkelegé enyú dekaá ndere me mmye ne eshye mampyege utɔɔ gétúgé nyú ne bɔɔ Eɔwɔ abi alú né Laodisha chóncho ne gejamégé abi me nla nlú dantuú ntó ame ne ebwɔ.² Me mpye mbo nnó mfyee enyú ako eshye nnó gejeé eyigé enyú debɔɔ ne ate genywere enyú. Ne nkelege enyú déneré mankaá genó eyigé Eɔwɔ ábelé nya bíbí, nnó enyú débe ne gefɔgé metɔɔ ewé ela enyigé fɔ. Ne genó eyigémbo elé Kras Jimboó.³ Elé Kras ne apyee nnó esé debe ne defɔɔ ne denɔa dékágé unó. Unó bina ne uchwɔɔ ne gefwa eyi gepwɔɔ ámu, eyigé Eɔwɔ ábɔ ábelé nya bíbí.

⁴ Me njógé mbo nnó ékágé enyú delyaa muú fɔ akpa gélɔge mejɔɔ abwɔlé enyú.⁵ Kágé nnó ye elé me nla mpɔ ne enyú ewú mbo, metɔɔ wa elú ne enyú yéndégébé. Ne metɔɔ egɔɔ me nderé nwuú nnó enyú défyé metɔɔ ne Kras ne nnó decho mmye ne ate dégbarege yéndégenó chájéné.

Belege geɔwáge nyú ndere bɔɔ abi áchome mmye ne Kras

⁶ Ne te mbaá enyú dekame nnó Kras Jisɔs abe Ata nyu, belege geɔwáge nyú ndere bɔɔ abi áchome mmye ne ji.⁷ Pérégé wye uka nyú mme chájéné nderé déchomé mmye ne Kras, débé eke

genɔɔ eyi gefyeé maka ajye te mme. Gbarege uno ebi álere enyu dékame ne ubi chájéné. Ne tamege wye Eɔwɔ gé-túgɛ unó uko ebi ji apyeé.

⁸Sege gebé nnó ekágé muú fɔ abɔ gelɔge mejɔɔ ne dengáre akwaá abwólé enyú dekwe eké afwe mbaá unó ebi ebwɔ alérégé. Unó bi ebwɔ álérégé utanege fɔ mbaá Kras utanege elé mbaá gépɔgɛ akwaá ne aló nchye abi ágbarege gefwa fa mme. ⁹Dékámégé fɔ ábwólé enyú néndé elé Kras ne áchwɔɔ ndere mekwaa ne áwyaá gépɔgɛ Eɔwɔ geko. ¹⁰Ne ndéré enyú ntó dechome mmye ne Kras, ye geno fɔ eyi gelii enyu né depɔre Eɔwɔ gepɔ, nendé Kras ne apwɔɔ unó uko bi ugbarege gefwa ne ebi uwyaá utó né mfaá ne mme.

¹¹Ndéré enyú dechome mmye né Kras, elu eké nɔɔ ne asɔɔ enyú. Épɔ fɔ nɔɔ ayi akwaá asɔɔ ne amu. Ne nɔɔ yimbo alú nnó Kras afere né menyammye nyu gepɔge mekwaa eyi gétene ji apye gabo. ¹²Gébégé áwyaá enyú manaá Eɔwɔ, genó eyi gepyeé gelu nnó, anii ntó enyú ne Kras. Né gebé eyigé mbɔntó, Eɔwɔ apye enyú dekwilé né negbo ne Kras gétúgɛ dekame ne uto Eɔwɔ ebimbo, nnó apyeé Kras akwilé né negbo. ¹³Mbe mbe enyu debo depyeé gabo gétúgɛ álá lu dansɔ enyú nɔɔ áyi átome ne Kras. Ndere elúmbɔ, enyú debo degbo né depɔré Eɔwɔ. Yémbɔ Eɔwɔ ajinte gabo se meko ne apye ese debo genwá choncho ne Kras. ¹⁴Ati amma mpa né mmú ŋwe ayi alerege nnó esé dekwe mpa, choncho ne mabe ayi atome ne ama mpa yimbo. Acho ji kanjka ndere áwɔmé ji né mfaá gekwa. ¹⁵Né mfaá gekwa eyigémbɔ, Kras áwá gelúgɛ aló nchye ako abi ágbárégé gefwa ne abi áwyaá uto. Ne achyeé ebwɔ mekpo unɔɔ né mbe ushu bɔɔ ako ndere ji apwɔɔ ebwɔ gébégé ji agboó mfaá gekwa.

¹⁶Ndere elúmbɔ, déwúgɛ fɔ mejɔɔ ewé bɔɔ ajógé nnó enyú delu gye gétúgɛ unó

abi enyú denye ne ebi denyuú. Ne gétúgɛ delá denyeé fɔ ufɔɔ mapaá ayifɔ nderé epaá ŋme neke, mfaá meke ne epaá bíf uwyua. ¹⁷Unó nkane bina úlú lé den-doré unó bi uchwɔɔ nye. Ne tɔŋgése genó eyigé unó bina ulérégé elé Kras. ¹⁸Ndere elúmbɔ, dekámgé fɔ ne bɔɔ abi áshyií wye nnó muú nyú abɔ mánshule geme jii mme ne nnó debo manoge wye makiénné Eɔwɔ nderé ebwɔ ápye. Ebwɔ ábwólége enyú nnó dépyége unó bina. Ágáre nnó Eɔwɔ alere ebwɔ unó né ame gejya. Yémbɔ unó bina utanége ebwɔ né metɔɔ ne upyeé ebwɔ ábwege mmye. Ne wáwálé alu nnó unó bi ebwɔ álérégé úlú lé ubyankwɔ unó. ¹⁹Ne ebwɔ áfa mbwa ne Kras muú alu ndere mekpo né mbaá menyammye. Elé Kras ne apye nnó menyammye akene chájéné ne ji ne apyeé nnó upɔ menyammye uko ucho mbaá ama. Anɔɔ mali ne ufere ne ápyeé nnó upɔ menyammye uko uchome mbaá ama nnó menyammye awene ndere Eɔwɔ aké ébé.

Ula nnó enyú délú nóge ubyańkwɔ mabe

²⁰Te mbaá enyú degboó ne Kras, ewena eléré nnó Eɔwɔ afere enyú né uto aló nchye. Aló nchye apɔ sé ne utó bi ápyeé enyú dewuú ne ebwɔ. Ndere elúmbɔ, ula nnó enyú delu depyeé depɔ eke bɔɔ abi alú bɔɔ mme? Ula nnó enyú delu nóge mabe ayi bɔɔ áfyéé nnó: ²¹“Dégbárégé gefɔgɛ geno eyigé na. Dényégé eyi ne détagé eyigé na”? ²²Ufɔɔ mabe yina alú le mabe akwaá ne unó bi ebwɔ alérégé. Áji átome le ne unó mme ebi muú apyege me ubi ula ubyankwɔ unó. ²³Mabe yina ápye eke áfyéé muú defɔɔ, néndé álérégé bɔɔ nnó ábɔ gejeé mampyége unó bi uléré nnó ebwɔ álu bɔɔ Eɔwɔ, álerege bɔɔ nnó abwege fɔ mmye. Ápye bɔɔ atulege mmye detu, yémbɔ mabe yina apɔ ne uto mangbe muú nnó abɔgɛ fɔ gejeé mampyege gabo.

3 Geḡwá geke eyigé Eṣṱwá achye enyú gelu wye éké ji apye enyú dekeré né geḡwá ne Kras. Ndere elúmbṱ, nerege matṱṱ nyú né mbaá unṱ bi úlú né mfaánebuú né mbaá ayi Kras ajwṱle né egbe ebwṱnye Eṣṱwá. ² Belegé wye ufere nyú né depṱré mfaánebuú, debélégé fṱ mbaá depṱré mme. ³ Kage nno enyu debṱ degbo me ne geḡwáge nyu gélú né amu Kras muú alu chóncho ne Eṣṱwá. ⁴ Ne gébégé Kras muú achyege enyu geḡwá eyigé na amage kere meso fa mme, enyú ntṱ debéé nye wye ne gekpeḱpege ḡḡṱ wuú.

Geḡwá gekwene ne eyi geke

⁵ Ndere elúmbṱ, ferege amu kaḡka né yéndégenṱ eyi gebṱ getome ne gekwenege geḡwá eyigé enyú debṱ dewyaá fa mme. Dekwṱlege se depṱré manane tametame ne yéndé gepṱ eyi gegboṱ mmye. Déferégé fṱ gabo mampye, ne débégé fṱ ne mmwṱlé né gefwa. Deke depye mbṱ dechyege geji enógé ewé debṱṱ manchyeé Eṣṱwá. ⁶ Elé gétúgṱ unṱ bina ne Eṣṱwá achyege nye efwyale mbaá bṱṱ abi álá nogé ji. ⁷ Mbṱ ne geḡwáge nyu gebṱ gelu nya gébégé enyu depyeé ufṱṱ uno bina.

⁸ Yémbṱ, nana depyege se ufṱṱ unṱ bina. Desṱge se metṱṱ ne ate, debálégé se metṱṱ, depyege fṱ nchye. Déchṱge bṱṱ mabṱ. Ne dékámégé fṱ mejṱṱ mebomebo etanege enyú né meno. ⁹ Ékágé debyṱge gebyṱ mbaá ate, nendé defere me gekwenege geḡwá nyu ne gekwenege gepṱ eyi debṱ déwyaá défómé ndere muu áfomege gekwenege nkú. ¹⁰ Ne nana enyú defye gepṱ geke ndere muu áfyéé nkú meke. Ele gepṱ eyigé na ne Eṣṱwá muú ákwyeégé geji áchyege enyu nnṱ enyu débe eke ji, nnṱ ápyéé enyú dekaá ji chánéné. ¹¹ Né geḡwá geke eyigé na, aḡgya apṱ se né géluágé bṱṱ Eṣṱwá. Yé wṱ ṱlú lé muú jus ye muú ayi ála pṱ muú jus, yé asṱ wṱ nṱṱ ye asṱ wṱ, ye ṱlú lé chogé-

chogé, yé ṱlú mefwé, yé ṱlú mmyemmye jyé, ewémbṱ epye ye genṱ wṱ. Genṱ eyi geḡeá geme gepwṱṱ élé Kras, ne ji alu né mmu matṱṱ ufṱṱ bṱṱ bina ako.

¹² Te mbaá Eṣṱwá ajyaá enyú nnṱ debe bṱṱ bíí, enyú delu bṱṱ ukpea ne ji agboṱ ne enyú ṱṱṱ. Ndere elúmbṱ, bege ne gepṱ eyi gelérégé nnṱ enyú dégene ate meshwé, delṱme melu, débwege fṱ mmye, désele depṱré nyu peré, ne dekoge metṱṱ né uno bi bṱṱ ápyéé. ¹³ Debṱ mambyage ntṱ depṱ etire ate aḡme apye. Nte meḡme apyege genṱ eyi gesṱṱ enyú metṱṱ, jige ji nte. Enyú debṱ manjigé nte gabo ayi ate aḡme apye ne enyú, wye ndere Ata Jisṱs ajinte gabo awe nyu. ¹⁴ Menṱ genṱ ayi enyú debṱṱ mampye, ayi apwṱṱ unṱ bina uko alu nnṱ enyú debṱ gejeé ne ate, néndé gejeé ne gepye bṱṱ áchṱme mmye ne ate chánéné. ¹⁵ Pyege wye unṱ gefṱṱ eyige nesṱ eniné Kras áchyege nebeé né muú matṱṱ nyu néndé élé gétúgṱ Eṣṱwá akelégé nnṱ enyú debé né nesṱ, ne ji akuú enyú. Choge mmye ne ate, debe ndere upṱ menyammye ucheme né menyammye ama, nnṱ detámégé ji né unṱ bi ji apyeé. ¹⁶ Gṱge abya Kras abe enyú né matṱṱ gbene. Lérégé ji mbaá ate ne chyege ate majye né denḡa deko. Kwage makwa ayi atanegé né bṱ ḡwe Eṣṱwá ne ayi atomé ne Kras ne ayi Mendṱṱ Ukpea elerege. Kwage áji ne metṱṱ megṱmegṱ né mbaa Eṣṱwá. ¹⁷ Ne yéndégenṱ eyigé enyú depyeé, ye déjṱgṱ lé mejṱṱ, yé depyeé lé unṱ, pyegé ubí ukṱ gefṱṱ eyi gelérege nnṱ enyú delu bṱṱ Ata Jisṱs. Deke ne ji detámégé nte se Eṣṱwá yéndégébé.

Pṱl achyege majye mbaá mala upú bṱṱ Eṣṱwá

¹⁸ Enyú andeé anṱ wúgṱ ne anṱ nyú yendégébé, mbṱ ne andeé abi áfyéé metṱṱ ne Ata ápyéé.

¹⁹Enyú anɔ, yéndemuú nyu abɔgé gejeé ne mendée wuú. Ékágé achyege ji genyane.

²⁰Enyú baá, wúgé ne ama ne ante nyú yéndégébé néndé ge genó eyigé gepyeé metɔ́ egɔ́ Ata mbo.

²¹Enyú ante, ekágé depyege matɔ́ asɔge baá nyú, deke depye mbo defyeé ebwɔ́ gebwa mmye ne apye se genó gelɔ́gelɔ́.

²²Enyú afwe yéndégébé wugé né bɔ́ abi abɔ́ enyú fa mme. Deke depyeé utɔ́ nyú, ekágé dépyege lé nnó ebwɔ́ agéné utɔ́ bi enyú depyé ne áféege enyú. Pyége utɔ́ nyú metɔ́ ema gétúgé denógé Ata. ²³Yéndé utɔ́ bi achyege enyú nnó depye, pyege ubi chánéné ne metɔ́ ema, ndere bɔ́ abi apye lé utɔ́ Ata, épɔ́ fɔ́ lé mbaá akwaá. ²⁴Ne kágé nnó Ata achyege nye enyú nsa. Ne nsa yimbo élé unó bi ji ákwyéé ábelé mbaá bɔ́ bií. Ne yende utɔ́ ebi enyu depyeé, depyeé mbo élé mbaa Kras muú abɔ́ enyú. ²⁵Yéndemuú ayi apye gabo agene nye efwyale nnderé ji apye gabo néndé Esɔ́wɔ́ asɔ́ mpa yéndemuú alerégé fɔ́ angya.

Majye ami Pɔl ama chyéé

4 Enyú bɔ́ abi dewyaá afwe, pyege galɔ́galɔ́ ne ebwɔ́ ne unó bi úlú cho. Tégé ntó nnó enyú dewyaá muú ayi abɔ́ enyú né mfaánebuú.

²Débégé fɔ́ ne gepwa manenemmye mbaá Esɔ́wɔ́. Ne fyege ame nyú né mbaá unó bi enyú denenemmye, chyege ntó matáme mbaá Esɔ́wɔ́. ³Deke denénemmye fyege ese ntó né mmyemenene nyú, dégigé Esɔ́wɔ́ nnó apyeé esé dege meti délérégé bɔ́ mekomejɔ́ Kras ayi ji ábelé nya bibíí. Ne élé gétúgé abya melómélɔ́ yina ne me nkɔ́ene né denɔ́. ⁴Negemmye nnó me ngaré mekomejɔ́ yina gefɔ́ eyigé bɔ́ akage ji chánéné ndéré mbó mangare.

⁵Bege ne denya né gefɔ́ eyigé enyú dekene né gelúagé bɔ́ abi álá fyé metɔ́

ne Jisɔ́s wɔ́. Yéndé meti ewé enyú dégege, déchɔge fɔ́ gébé mangaré ebwɔ́ mekomejɔ́. ⁶Bege ne denya mejɔ́ melómélɔ́ né meno nnó ebwɔ́ áké awuú genó eyigé enyú dejɔ́gé, matɔ́ ágɔ́gé ebwɔ́. Deke depye mbo dekage nye mashuú meko mbaá yéndégenó eyigé ebwɔ́ agige enyú.

Kwyakwya matame ami Pɔl atamege ebwɔ́

⁷Mejme se Tikikɔ́s achwɔ́ge, agárégé nye enyú genó eyi gepyeé ne me. Esé débɔ́ gejeé ne ji dɔ́, ne alú nte mejme ayi apyeé utɔ́ ne esé chóncho ne apyeé utɔ́ Ata ne metɔ́ wuú ema. ⁸Ula bi me ntɔ́me ji eta nyú úlú nnó achwɔ́ge, agaré enyú nnderé depɔ́ dekene wena ne esé nnó afye enyú eshye. ⁹Ebwɔ́ ne mejme se Onesimus muú melɔ́ nyú ne áchwɔ́. Esé debo gejeé ne Onesimus dɔ́. Ne ji ntó apyeé utɔ́ Ata chánéné. Ebwɔ́ áchwɔ́ge ágárégé nye enyú yéndégenó eyi gepyeé ne ese wena.

¹⁰Aristakɔ́s nte mejme se ayi delu fa né denɔ́ ne me alɔ́ enyú matame. Makɔ́s ayi alu mbeé Banabas atamege ntó enyu. Ji alu muú ayi me ngaré me enyú nnó mbóge ji achwɔ́ge sege ji amu apea. ¹¹Jisɔ́s ayi akuú ji ntó nnó Justɔ́s alɔ́ enyú matame. Né géluágé bɔ́ ako abi ápye utɔ́ ne me élé bɔ́ bina alé ne álu bɔ́ Jus. Ebwɔ́ bina ne ábane me nnó dégárégé abya gefwage Esɔ́wɔ́. Ebwɔ́ ápoó me kpaá ápwɔ́.

¹²Epafra muú melɔ́ nyú alɔ́ nto enyú matame. Ji alu maá utɔ́ Kras Jisɔ́s. Ji anenemmye yéndégébé gétúgé nyú apwyaá fɔ́. Anenemmye nnó Esɔ́wɔ́ apye enyú détené ne eshye ndere bɔ́ abi ábené né dépɔ́ etií, ne nnó debe ne gefɔ́ge metɔ́ ewe elá enyige fɔ́ mankaá genó eyigé Esɔ́wɔ́ akelégé nnó enyú depyege. ¹³Ne me ngárégé enyú ndere ntesé wuú nnó ji apyeé utɔ́ ne eshye nnó apoó enyú ne bɔ́ Esɔ́wɔ́ abi álu né Laodisha ne abi

Hirapolis. ¹⁴Meɲme se Lukase mempye mamee ayi debɔɔ gejeé ne ji dɔɔ, ebwɔ ne Damas átamege enyú.

¹⁵Tamege aɲme se abi alú né melɔ Laodisha. Tamege ntó Nyfa meɲme se ayi mendée choncho ne bɔɔ echomele Jisɔs abi anywerege né gepu jíí. ¹⁶Dejɔgé ηwe yina dewúgé, mmyege mmye ájɔɔ ntó ji mbaá echomele bɔɔ Jisɔs abi álú

né Laodisha. Ne enyú ntó jɔgé ηwe ayi me nsame abi Laodisha. ¹⁷Gárege Aki-pus nnó ammye mmye anéré utɔɔ ebi Ata achyéé ji nnó apye.

¹⁸Membɔɔ Pɔl ne nsame kwyakwya matame amina ne ebwɔ wa. Tege nnó me nlú né gépúgé denɔ. Nnenemmye nnó Esɔwɔ áléérége enyú galɔgálɔ.

*Ŋwe mbe ayi Pól ásamé mbaá
echomele bɔ́ Kras né*

Tessalonika

Matame

1 Me Pól ne nsame Ŋwe yina. Silvanos ebwɔ́ ne Timɔ́ti choncho ne me débɔ́ enyú matame. Me ntɔ́me Ŋwe yina eta nyú bɔ́ echomele Jisɔ́s né melo Tessalonika, enyú abi délu bɔ́ Nte sé Eɔ́wɔ ne Ata Jisɔ́s Kras. Nnɛnemmye nnó Nte sé Eɔ́wɔ ne Ata Jisɔ́s Kras álérégé enyú galógáló, apye enyú débe né nesɔ́.

Gefɔ́ eyigé bɔ́ Tessalonika abi áfyéé metɔ́ ne Kras ábele geɲwá gebwɔ́

²Yéndégébé esé deké dénenemmye, détamégé Eɔ́wɔ gétúgέ enyú ako, ne défyéé enyú né mmyemenene sé. ³Ndere dénenemmye mbaá Eɔ́wɔ Nte se esé ako, détéé unó ulúlú ébi enyú dépye gétúgέ défyéé metɔ́ ne ji. Détéé utɔ́ ébi enyú dépyé ne eshye gétúgέ débɔ́ gejeé ne ji. Détéé ntó ndere enyú dékoge metɔ́ gétúgέ déneré metɔ́ ne Ata sé Jisɔ́s Kras. ⁴Aŋme sé, esé dékaá nnó Eɔ́wɔ abɔ gejeé ne enyú, ne ajya enyú nnó débe bɔ́ bíí. ⁵Néndé gébégé esé déchwɔ́ ne abya melóméló eta nyú, déchwɔ́ fɔ́ ne mekomejɔ́ jiji wɔ́, déchwɔ́ ntó ne eshye ewé Mendoó Ukpea echyegé. Ne esé dékaá chánéné nnó abya melóméló yimbo alu wáwálé. Enyú dékaá ntó gefɔ́gé gepɔ eyigé esé déwyaá gébégé délu ne enyú, ne délu nya mbo né galógáló nyú. ⁶Enyú ntó dékwole wye gekagé neke ne sé ne eyigé Ata. Yé élé bɔ́ achyéé enyú efwyale gétúgέ abya melóméló, enyú dékame wye ne ji ne nechóchó. Ne élé Mendoó Ukpea ne echyegé enyú nechóchó eniné na. ⁷Ndere enyú dépyéé mbo, délá bɔ́ abi áŋmé ako abi áfyéé metɔ́ ne Kras né gebage mewaá Mase-

donia ne Akaya abɔ́ mankwole gekage nekene bwɔ́. ⁸Enyú dépyé fɔ́ mekomejɔ́ Ata asane wye élé né gebage mewaá Masedonia ne Akaya gejigeji wɔ́, yéndé mbaá bɔ́ akaá gefɔ́gé metɔ́ ewé enyú défyéé ne Eɔ́wɔ. Getu eyigémbɔ esé debɔ́ sé mangaré ebwɔ́ genó wɔ́, ⁹néndé ebwɔ́ ambɔ́ ágárege gefɔ́ eyigé enyú désele esé gébégé déchwɔ́ lɔ mangaré abya melóméló eta nyú. Ágárege ntó ndere enyú délyaá aló uka, dénógé lé Eɔ́wɔ. Nana enyú dénógé Eɔ́wɔ ayi mbɔ́, muú alú mebe. ¹⁰Ágárege ntó ndere enyú déglíle Maá wuú nnó ataneye mfaánebuú achwɔ́ fa mme. Maá wuú yimbo élé Jisɔ́s, muú ji apye akwilé né negboó. Elé Jisɔ́s ne aferege esé né metɔ́ usɔ́ ewé Eɔ́wɔ alerege nye gébégé aké asɔ́ mpa.

Utɔ́ Pól né Tessalonika

2 Áŋmé sé, enyú ambɔ́ dékaá nnó neke eniné esé déchwɔ́ eta nyú neno fɔ́ mme detu wɔ́.

²Gemégé nnó esé déchwɔ́ ewú débo délu né melo Filipi. Enyú dékaá ndere bɔ́ abi éwú áchyéé esé efwyale ne mashye ami ebwɔ́ áshyéé esé. Yémbɔ Eɔ́wɔ afye esé eshye nnó déchwɔ́ dégare enyú abya melóméló ayi ji áchyéé, ye élé bɔ́ átene ukpene ne esé. ³Gegé ye nnó genó eyigé esé dégaré enyú gelú wáwálé. Uferé uboubɔ upɔ́ mmu, ye démbwólé ntó depɔ mmu. ⁴Esé dégarege lé genó eyigé Eɔ́wɔ akelege nnó esé dégáregé. Ji achere esé, agé nnó esé dékwane mambe bɔ́ abi ji áfyéé ebwɔ́ abya melóméló né amu nnó dégáregé. Ne esé démmye fɔ́ nnó dépye genó eyi gegɔ́ ákwaá metɔ́, dépyéé élé genó eyi gegɔ́ Eɔ́wɔ muú áchérege matɔ́ se. ⁵Enyú dékaá chánéné nnó esé déchwɔ́ fɔ́ eta nyú ne gelógé mejɔ́ wɔ́, yé ebe élé maŋme enyú gemuá ame nnó désé unó nyú. Eɔ́wɔ alu ntése nnó njogé wáwálé. ⁶Esé debɔ démmye fɔ́ nnó bɔ́ áfegé esé. Ye ebe élé

enyú, yé bɔ́ abi cha esé dékelege fɔ́. ⁷ Esé ndere áṅgbá Kras, débo delú cho mangíí nnó enyú déchyege esé unó bi dékelege, yembó esé dépye fɔ́ mbo wó, delú pere ne enyú, dégbare enyú cháṅéné ndere mmabu ágbárege baá bíí. ⁸ Gétúgé gejeé eyigé esé débɔ́ ne enyú dɔ́, dépye fɔ́ nnó enyú dékaá lé abya melómélɔ́ Esɔ́wɔ́ jiji wó, dékpome mmye manchyeé geṅwá gesé nnó dépoó enyú néndé esé débo gejeé ne enyú dɔ́. ⁹ Aṅme ba, nferé nnó enyú délú teé utɔ́ ebi esé ambɔ́ dépyeé désɔ́ njújú. Dépye utɔ́ utuú ne ṅwome-sé nnó ékágé déneré muú fɔ́ metuú mmye ndere dégarege enyú abya melómélɔ́ ayi Esɔ́wɔ́ achyeé. ¹⁰ Enyú dege ndere gepɔ́gé sé gelu, ne Esɔ́wɔ́ ntó akaá ndere esé délere gepɔ́ gelógélɔ́ ne enyú abi défyéé metɔ́ ne Kras. Esé debo délú pópó ne cho né mbe ushu Esɔ́wɔ́ ne dépyeé fɔ́ genó eyigé bɔ́ ákage shulege esé ndo wó. ¹¹ Ne dékaá ntó nnó unó bi esé dépye nya ne enyú, úlú wye ndere nte apye ne baá bíí. ¹² Esé défyéé enyú eshye, dépyeé matɔ́ ákwenege enyú né mmu, ne dékpeage enyú nnó débé ne geṅwá eyigé Esɔ́wɔ́ akelege. Esɔ́wɔ́ ne akuú enyú nnó dénye gefwa jíí ne nnó débo ntó gekpekepegé ṅɔ́ wuú.

¹³ Ne esé détamege ntó Esɔ́wɔ́ yéndégébé néndé, gébége enyú déwuú mekomejɔ́ Esɔ́wɔ́ ayi esé dégare enyú, dese fɔ́ ji eké mekomejɔ́ ákwaá wó. Dése ji ndere mekomejɔ́ Esɔ́wɔ́, ne mbo ne ji alu wáwálé. Ne mekomejɔ́ yimbo alú pyeé utɔ́ né geṅwáge nyú abi défyéé metɔ́ ne Esɔ́wɔ́. ¹⁴ Aṅmé esé, me njogé mbo néndé, genó eyi gepye ne enyú, gepye ntó ne machomele bɔ́ Esɔ́wɔ́ abi áfyé metɔ́ ne Kras Jisɔ́s né gebagé mewaá Judiya. Bɔ́ melo nyú ápye enyú dége efwyale wye ndere bɔ́ Jus abi alu né gebagé mewaá Judiyá ápyeé aṅme abi álu ewu ágene. ¹⁵ Elé bɔ́ Jus ne ápye áwáne Átá Jisɔ́s ne bɔ́ ekpávé Esɔ́wɔ́ fɔ́, wye elé bɔ́ Jus ne ábuú esé né malu

ayi dégarege meko mejɔ́ Esɔ́wɔ́ wye. Metɔ́ esɔ́ Esɔ́wɔ́ ne ebwó. Ne ebwó álu bɔ́ mawáme mbaá bɔ́ ako. ¹⁶ Ámmye mamgbége esé nnó ékágé dégaré bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus mekomejɔ́ Esɔ́wɔ́ ayi ákage pye Esɔ́wɔ́ áferé ebwó né efwyale gabo. Ndere ápyeé mbo, ágbége gabo bwó mfaá gabo kpaá te akwonegé ndere Esɔ́wɔ́ akelege nnó akwane. Ne nana metɔ́ esɔ́ Esɔ́wɔ́. Ela gachyeé achyeé ebwó efwyale.

Pɔ́l akelege ma manjye gé áṅmé né Tessalonika

¹⁷ Aṅmé esé, bɔ́ ábú esé délyaá enyú meshwemeshwe. Ne yé elé bɔ́ ápyeé esé délyaá enyú né mboó gébé, délú teé wye enyú yéndégébé. Ne te ndere esé débɔ́ gejeé ne enyú dɔ́, demmye ne eshye nnó déchwó détú mashu ne ate. ¹⁸ Wáwálé esé débo delu ma manchwó tuú mashu ne enyú. Me mboó Pɔ́l mmua me ndɔ́ndɔ́ ne ndɔ́ manchwó yémbo danchɔ́meló agbe esé meti. ¹⁹ Esé debo délú ma manchwó tuú mashu ne enyú néndé elé enyú ne esé déneré metɔ́ cháṅéné nnó défyé metɔ́ ne Jisɔ́s cháṅéné. Enyú ne dépyeé nnó esé debe ne nechóchɔ́. Ne né bíí ebi Jisɔ́s Kras akerege meso fa mme, enyú ne depye nye esé débéé ne gempɔ́ge né mbe ushu Ata Jisɔ́s nnó dépye utɔ́ se cháṅéné. ²⁰ Elu wáwálé nnó enyú ne dépyeé nnó esé débo ṅɔ́ ne nnó debe ne nechóchɔ́.

3 Ne ndere esé dékelege nnó déma dé-tuú mashu ne enyú, dégége nnó dékage ko sé metɔ́ ndere delá dépɔ́ ne enyú, défere nnó elú galógálɔ́ nnó esé ne Silas dékpe delá né melo Atens, ² détú meṅme sé Timoti eta nyú. Ji apye utɔ́ Esɔ́wɔ́ choncho ne esé ne apóge esé mangare abya melómélɔ́ Kras. Esé détó ji nnó achwó afye enyú eshye, ápyé metɔ́ ewé enyú défyéé ne Kras ébéné, ³ nnó ékágé muú nyú fɔ́ abo gepwa né metɔ́ gé-túgé gefɔ́gé efwyale ewé bɔ́ ápye enyú

dégene. Enyú ambóó dékaá me nnó mbo ne Eṣṱwṱ akelege nnó epye ne bṱó bíí. ⁴Ye gébégé esé délu ne enyú, débo me mbe dégare enyú nnó esé ako dégene nye efwyale. Ne wyembo ntó ne epyeé, enyú ambóó dékaá chánéné. ⁵Getúgé me nla nkage ko sé metṱó ne ntṱme Timṱti nnó achwṱ ape mbṱgé enyú delú défyéé wye metṱó ne Kras waá défyéé fṱ. Me mpyembṱ gétúgé nnó mbṱ éfṱ nnó ndṱ fṱ danchṱmelṱ muú achwṱó bṱó ne mmua-meno, apye enyú délyáá mamfyé metṱó ne Jisṱs. Ne nnó ndṱ fṱ utṱó ebi dépye eta nyú uno mme detu.

⁶Ne nana ayi Timṱti atane eta nyú achwṱó, achwṱó esé ne abya melómélṱ nnó enyú delú défyéé wye metṱó ne Kras ne débṱó wye gejeé ne ate. Agare ntó esé ndere esé delú enyú metṱó chí chí chí ne nnó enyú debṱo gejeé dṱó mange esé wye ndere esé ntó débṱó gejeé mange enyú. ⁷Aṅme sé, gétú eyigémbṱ, yé élé bṱó ápye esé déwuú ubalé dégene efwyale, matṱó ákwene esé mmu néndé enyú delú défyéé wye metṱó ne Kras. ⁸Ne nana amba apwya esé mmu ndere enyú détene ne eshye défyéé metṱó ne Ata. ⁹Esé dékage yé ndere détamege Eṣṱwṱ né mmyemenene gétúgé genṱo eyi ji apye né geṅwáge nyú, ne nechṱchṱ eniné esé déwyaá né mbe ushu Nte sé Eṣṱwṱ. ¹⁰Esé dénenemmye mbaá Eṣṱwṱ ne matṱó sé ako, utuú ne ṅwṱmese nnó ji ápye esé dema detuú mashu ne ate, nnó délere enyú unṱo bi enyú débṱó mankaá, ebi upyeé nnó metṱó ewé enyú défyéé ne Kras ebene chánéné.

¹¹Dénenemmye nnó Nte esé Eṣṱwṱ jimboṱ ne Ata sé Jisṱs apye esé dege meti déchwṱ detuú mashu ne enyú. ¹²Dénenemmye nnó Ata apye gejeé eyigé enyú débṱó ne ate choncho ne bṱó ako geja eké eyigé esé débṱó ne enyú. ¹³Déké dépyéé mbo, Ata apyeé matṱó nyú ábé-

nege, apye enyú débéé fṱ gyeé né meti fṱ, ne apye enyú débéé bṱó ukpea gébégé détenege né mbe ushu Nte sé Eṣṱwṱ né bíí bi Kras ákerege meso fa mme ne bṱó ukpea bíí ako.

Bege ne gepṱo eyi gepye metṱó egṱó Eṣṱwṱ

4 Aṅme sé, genṱo eyigé fṱ, eyigé esé dékelege mangaré enyú gelú nnó, esé délere me enyú gefṱó eyigé enyú débṱó mabele geṅwáge nyú nnó metṱó egṱó Eṣṱwṱ. Wyembo ntó ne enyú dépye me. Ne nana esé dékpane enyú geka né mabo Ata Jisṱs ne dékpeage enyú nnó dépyeé wyembo déjyege mbembe. ²Enyú dékaá unṱo bi esé dégare enyú nnó dépyege. Ne élé Ata Jisṱs ne achyeé esé uto nnó dégare enyú nnó dépyege mbo. ³Genṱo eyigé Eṣṱwṱ akelege gelú nnó enyú debe bṱó ukpea défere amu né manane tamtame. ⁴Yéndémuú nyú akaá ndere ágbárege menyammye wuú né depṱré ubele, apyege mbo abeé muú ukpea ne abṱó enógé. ⁵Débégé fṱ bṱó abi ashyage ubele eké bṱó mme abi álá kágé Eṣṱwṱ. ⁶Né mechṱ ewéna, ékágé muú fṱ apye nte gabo yé nnó anye ji upwṱó né meti fṱ chacha. Esé dégaré me enyú mechṱ ewéna, ne dekwele enyú mbeé nnó Ata achyege nye efwyale mbaá bṱó abi ápye unṱo bina uko. ⁷Eṣṱwṱ akuú fṱ esé nnó depyege ukweṅkwe unṱo wṱ, akuú lé esé nnó débéé bṱó ukpea. ⁸Ndere elúmbṱ, muú ayi abyaá majye ami esé déchyeé mbo na, abyaá fṱ lé ákwaá wṱ, abyaá lé Eṣṱwṱ muú achyeé enyú Mendṱoó Ukpea wuú.

⁹Né mechṱ gejeé mambo ne ate, nge sé ula bi démage sa dégaré enyú wṱ, Eṣṱwṱ alere me enyú ambṱó ndere débṱó magbṱóge ne ate. ¹⁰Ne wáwálé enyú débṱó me gejeé ne ate aṅme ako né gebage mewáá Masedonia. Ndere elúmbṱ, aṅme sé, esé

*4:4 Elú wáwálé nnó: Bṱo ṅwe abifṱo ása nnó “ágbárege mendée wuú.”

dékpeage enyú nnó debógé wye gejeé ne ate déjyge mbembe. ¹¹ Ne dékpeage ntó enyú nnó démmye mambele geḡwáge nyú gefóó eyi dela débóó f́ f́wyalet ne muú f́, défyege f́ meno né depóré bóó abi chacha, ne enyú ambóó pyegé utóó ebi upógé enyú wye ndere esé dégaré me enyú. ¹² Déké dépyembo, bóó abi alá áfyéé metóó ne Esówo wó, áchyege enyú enógé ne dégilé f́ muú f́ nnó achyege enyú unó bi ulíí enyú.

Genó eyi gepye nye gemege nnó Ata akerege fa mme

¹³ Aḡme sé, esé dékelege nnó enyú dékaá wáwálé genó eyi gepye nye ne bóó abi ágboó, nnó ékágé enyú déla meshwemeshwe eké bóó abi alá áneré f́ metóó nnó ágboge Esówo apyeyé nye ebwó ákwilé né negbo wó. ¹⁴ Te mbaá esé dékamé nnó Jisós agbo ne akwilé né negbo, dékamé ntó nnó Esówo apye nye bóó abi áfyéé metóó ne Jisós ne ale gbo ákere né geḡwá ne ji.

¹⁵ Genó eyigé Ata Jisós jimboó agaré, geji ne esé ntó dégarege enyú nana, nnó né bíí bi ji ake ashulege fa mme, esé abi débéé abe kpaá te bíí ebi mbo, débóó f́ mbe detuú ne ji ne bóó abi áfyéé metóó ne ji ne ale gbo. ¹⁶ Ata jimboó atanege nye né mfaánebuú ashulege fa mme, akuú nye bóó ne meko metometo, bóó áwuú nye ntó meko mfwa makiénné Esówo ne meko mbá Esówo. Bóó abi áfyéé metóó ne Kras ne ale gbo ne abóó nye mbe akwilé né negbo. ¹⁷ Esówo apye nye ebwó ako choncho ne esé abi délu mbo abe nana detuú ne ate né mbaá ayi geko gelu, nnó débáné Ata ne débéé ne ji te kwyakwya. ¹⁸ Ndere elúmbó, fyege ate metóó né depóó etiré esé déjógé mbo na.

Kpomege mmye dégilé bíí ebi Ata áchwáó

5 Aḡme sé, nge sé ula bi esé désame dégare enyú gébé eyigé unó bina up-

yeé nye wó. ² Esé déjógé mbo néndé, enyú ambóó dékaá chaḡéné nnó bíí bi Ata Jisós amage chwó, uchwo nye mbelepo wye ndere ménjó achwóó ne utuú. ³ Bóó aké ájógé nye nnó, “Yéndégenó gelú chaḡéné, ne yé f́wyalet f́ epó,” gébé eyigémbo ne depó déchoge nye ebwó wye ndere nebyeyé nelóó mendée. Ne yé muú ayi ákágé bo apó. ⁴ Yémbo aḡme sé, enyú depó f́ né mmu gemua, getú eyigémbo bíí bimbo uchwóó f́ enyú mbelepo ndere ménjó. ⁵ Enyú ako delú bóó abi álu né geḡgbo ápye unó bíí gbóó. Esé bóó Esówo, depó f́ bóó abi álu né mmu gemua ápye unó eké bóó abi utuú ugilé ebwó. ⁶ Ndere elúmbó, ékágé esé débelege geḡya eké bóó abi alá teé f́ nnó Jisós amage kere nye fa mme. Debe peé, dégilé bíí bi Jisós akerege ne dégbarege mmye sé. ⁷ Elé ne utuú ne bóó abelege geḡya ne elé ne utuú ntó ne bóó anyuú mmoó mámpyene ebwó. ⁸ Yémbo esé delu bóó abi álu né gegbóó. Debo mamgbárege mmye sé. Défyegé wye metóó ne Jisós, ne deboge wye gejeé ne ate aḡme. Ewéna ebeé nye nkane genó eyi gekwerege nnó ékágé genó gepye esé wye ndere gekúge ummye gekwerege muú bee né ewóme. Ne dénérégé wye metóó ne Jisós nnó aferenge nye esé né f́wyalet gabo, ewéna ekwerege nye ntó esé ndere ela ummye ewé muú bee akwerege né mekpó. ⁹ Esówo ajyaá f́ esé nnó dege f́wyalet ewé ji alerege nye bóó wó. Ajyaá lé esé nnó ji afere esé né f́wyalet gabo gétúgé genó eyigé Ata sé Jisós Kras apyeyé. ¹⁰ Jisós agbo gétúgé esé. Ji apyembo nnó yé esé debe abe, yé dégbo, bíí bi ji achwógé esé debe ne ji te kwyakwya. ¹¹ Ndere elúmbó, fyege ate metóó, depogé ate nnó défyé metóó ne Jisós wye ndere enyú dépye me.

Kwyakwya majye ami Pól achyeyé

¹² Aḡmé sé, dékpeage enyú nnó défege bóó abi apye utóó Ata Jisós chaḡéné né geluage nyú. Ebwó ne álu bóó kpakpa

nyú, ne ebwó ne áchyege enyú majye. ¹³Chyege ebwó enógé dɔ́, ne bɔ́gé ntó gejeé ne ebwó gétúgέ utɔ́ bi ebwó apyέ. Bege nesɔ́ ne ate.

¹⁴Áhémé se, dékpeage enyú nnó, dékpeage bɔ́ abi álá kelege mampye utɔ́ nnó apyεge matɔ́, fyεge abi afɔ́ efo metɔ́, póge abi álá pɔ́ ne eshye, ne bege pere ne yéndémuú. ¹⁵Segé gébé nnó ékágé nte fɔ́ ashúú nte gabo, lerege ulɔ́ melu ne ate choncho ne bɔ́ ako.

¹⁶Bege ne nechɔ́chɔ́ yéndégébé. ¹⁷Nεge wye mmye nnene. ¹⁸Tamege wye Esɔ́wɔ́ né yéndégenó eyi gepye enyú. Gege genó eyigé Esɔ́wɔ́ akεlege nnó enyú abi dechome mmye ne Kras Jisɔ́s dépyembo.

¹⁹Ékágé dépye Mendoó Ukpea elyaá mampye utɔ́ bií né geluage nyú. ²⁰Débyage fɔ́ mekomejɔ́ ayi atane mbaá Esɔ́wɔ́. ²¹Yémbɔ́ cherege yéndégenó cháñéné mbɔ́gé nnó gelú genó gelógélɔ́, kamege ne geji. ²²Ne yén-

dégenó eyi gela gelɔ́me dékamege fɔ́ ne geji chacha.

**Pɔ́l anemmye nnó ábelé
geɲwáge bɔ́w pópó**

²³Nnenemmye nnó Esɔ́wɔ́ jimbo muú áchyége nesɔ́, ápye enyú débe bɔ́ ukpea ne nnó ápye enyú débele geɲwáge nyú geko pópó gefɔ́ eyigé muú álá ákagé shulé enyú ndo kpaá te bií bi Ata sé Jisɔ́s Kras akerege meso fa mme. ²⁴Esɔ́wɔ́ muú akuú enyú anyegémeno nnó apyέ genó apye geji. Ndere elúmbɔ́, ji apye nye nnó enyú débe bɔ́ ukpea.

²⁵Aɲme sé, nege ntó mmye mbaá Esɔ́wɔ́ gétúgέ esé.

²⁶Tamege ate aɲme ako ne gejeé ndere bɔ́ Esɔ́wɔ́.

²⁷Nkpeage enyú né mabɔ́ Ata Jisɔ́s nnó dékú ηwe yina aɲme ako awu.

²⁸Nnenemmye nnó Ata sé Jisɔ́s Kras álérégé enyú galógálɔ́.

Ŋwe ayi agbeé ɲwe epea, eyi Pɔl ásamé mbaá echomele bɔ́ Kras né

Tessalonika

Matame

1 Me Pɔl ne nsamé ɲwe yina. Silvanos ebwɔ́ ne Timɔti choncho ne me delɔ́ enyú matame. Me ntɔme ɲwe yina eta nyú echomele bɔ́ Eɔwɔ́ né melo Tessalonika, enyú abi délu bɔ́ Nte sé Eɔwɔ́ né Ata Jisɔs Kras.

² Esé dénenemmye nnó Nte sé Eɔwɔ́ ebwɔ́ ne Ata Jisɔs Kras álerege enyú galɔ́-gálɔ́ ne apye enyú débɛ ne neso.

Gefɔ́ eyigé Kras asɔ́ nye mpa gébégé akerege fa mme

³ Aɲme sé, esé débɔ́ mantamege Eɔwɔ́ yéndégébé gétúgé enyú. Elú cho mampyege mbo, néndé enyú défyéé wye metɔ́ ne Kras déjye mbembe ne débɔ́ wye ntó gejeé ne ate déjye mbembe. ⁴ Getú eyigémbo, esé déjógé né gempogé, dégarege machomele bɔ́ Eɔwɔ́ ndere enyú dékogé metɔ́, né efwyale ewé bɔ́ áchyegé enyú ápyéé enyú déwuú ubale ne défyéé wye metɔ́ ne Kras.

⁵ Ndere enyú défyéé wye metɔ́ ne Kras mbo, elerege gbɔgɔ́ nnó Eɔwɔ́ asɔ́ nye mpa yéndémuú cháǵéné. Ji apye nye enyú dékwane mambɛ bɔ́ abi dékpene né gefwa jíí. Elé gétúgé gefwa eyina ne enyú dégene efwyale. ⁶ Eɔwɔ́ asɔ́ mpa wuú cháǵéné. Ndere elúmbɔ, ji ashuge nye amu achye efwyale mbaá bɔ́ abi áchyegé enyú efwyale. ⁷ Ji apye nye mmye ekwene enyú abi bɔ́ áchyegé mbo enyú efwyale ne apye ntó mmye ekwene esé. Ji apye nye unó bina gébégé Ata Jisɔs atanegé mfaánebuú achwɔge ne ukpekpe makiénné jíí né mmu manɔme mewɛ ewé elúle, ⁸ manchyéé efwyale

mbaá bɔ́ abi álá kage Eɔwɔ́. Ebwɔ́ ne ashyaá manwú ne abya melómélɔ́ Ata se Jisɔs. ⁹ Ebwɔ́ ágene nye efwyale ewé áchɔ́ geɲwáge bwo te kwyakwya, ábéé fɔ́ né melu ewé ebwɔ́ ágene ɲgɔ́ wuú ayi uto bíí ulerege. ¹⁰ Unó bina upye nye né bíí bi Ata Jisɔs achwɔgé manse ɲgɔ́ mbaá bɔ́ ukpea bíí. Ne bɔ́ abi áfyéé metɔ́ ne ji mano álaá ebwɔ́ mekpo fuú. Enyú ntó débɛé nye né geluage bɔ́ bina néndé enyú dékamé ne mekomejɔ́ ayi esé dégare enyú.

¹¹ Gege ula bi yéndégébé esé dénenemmye gétúgé nyú mbo. Dénenemmye nnó Eɔwɔ́ sé apye enyú débele geɲwáge nyú cháǵéné ndere bɔ́ abi áwyaá gefogé geɲwá eyigé ji akuú enyú nnó débɛ ne geji. Dénene ntó mmye nnó, ji apó enyú né uto bíí dépye unó ulɔ́ulɔ́ ebi enyú dékelege mampye uko, ne nnó dénére utɔ́ bi débɔ́ mampye gétúgé défyéé metɔ́ ne Jisɔs. ¹² Ndere elúmbɔ, bɔ́ áfɛge Ata Jisɔs gétúgé gefɔ́ genó eyigé enyú débele geɲwáge nyú ne eyigé ji apyeé eta nyú. Ne áfɛge nye enyú gétúgé déchome mmye ne ji né galɔ́gálɔ́ ayi Nte sé Eɔwɔ́ ne Ata Jisɔs Kras alerege.

Muú nchye

2 Aɲme sé, esé dékelege mangaré enyú genó eyi gepye nye gemege nnó Ata Jisɔs Kras akerege nye fa mme, ne ndere Eɔwɔ́ anywerege nye esé détuú ne ji. Né mecho ewéna, esé dékpeage enyú nnó ² ékágé dékwe tametame, ne ékágé matɔ́ ányígé enyú né mmu gétúgé genó eyi bɔ́ ájɔge. Bɔ́ abifɔ́ ájógé nnó bíí ebi Ata Jisɔs akerege meso fa mme uchwɔ́ me. Abifɔ́ ájógé áké elé Mendoó Eɔwɔ́ ne epye agaré nnó bíí ebi Ata akerege meso uchwɔ́. Abifɔ́ áké esé desá né mmu ɲwe ne átɔme. ³ Ékágé muú fɔ́ abwolé enyú né meti fɔ́. Gemege nnó Ata Jisɔs akere meso, gébé gebéé nye eyigé gejamé gé bɔ́ átoó nye mekpo ne Eɔwɔ́ dɔ́. Gébé eyigémbo gekwɔnege

muú nchye fɔ alerege nye mmye. Ji muú Ɛsɔwɔ abɔɔ manéré ne ji. ⁴ Ji atenege nye ukɔ́lɔ́ ne Ɛsɔwɔ ne yéndégenó eyigé bɔɔ anógé ne ásele nnó élé bɔ Ɛsɔwɔ bɔw. Asele nye geme jíí nnó aɲea geme apwɔ ebwɔ ako. Ne aɲye jwɔle nye né echa upe Ɛsɔwɔ aɲógé aké jimɔɔ ne alu Ɛsɔwɔ.

⁵ Enyú déteé fɔ nnó gébégé me nlú ne enyú, mbɔ ngaré me enyú unó bina?

⁶ Enyú dékaá genó eyi gegbeé muú nchye yimɔ nnó achwógé fɔ nana. Ji abɔ manchwɔ lé né gébé eyigé Ɛsɔwɔ akelege nnó ji achwɔ. ⁷ Ne uto bi upye bɔɔ álá belegé sé mabe Ɛsɔwɔ ulɔ me mampye utɔɔ bibíí. Ne muú fɔ agbeé utó ebimɔ ne agbeé nye wye ubi mbɔ kpaá te Ɛsɔwɔ aferege ji né meti. ⁸ Ɛsɔwɔ aferege muú yimɔ né meti ne muú nchye yimɔ aleré geme jíí. Ne gébégé Ata Jisɔs achwógé awane nye muú nchye yimɔ ne gejulé eyi getanege ji né meno. Ne anerege nye ji kanɲa ne geɲgbɔ eyi gegenege gébégé ji aké achwɔ. ⁹ Muú nchye yina ayi achwɔɔ, danchɔmeló achyeye nye ji utó ebií ji apye ukpeɲpe ufelekpa mambwolege bɔɔ, ne gejamégé unó bi upye nye bɔɔ álá mano mekpo fuú. ¹⁰ Asele nye yéndé gefógé mejɔɔ dembwólé abwólé bɔɔ abi ánóme nye mme detu. Ɛbwɔ bina ánóme nye mme detú gétúgé áshyá mambɔ gejeé ne wáwálé ayi mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ agaré nnó apye Ɛbwɔ atané né efwyale gabo. ¹¹ Gétú eyigémbɔ, Ɛsɔwɔ apye Ɛbwɔ ákwe tametame ákamé ne genó eyi gelu gebyɔ. ¹² Nderé elúmbo, yéndémuú ayi álá kamé ne wáwálé ayi mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ agarege wɔ, gétúgé gabo ágɔɔ ji mampye, Ɛsɔwɔ aɲoge nye nnó akwe mpa, abɔ mange efwyale.

Ɛsɔwɔ aɲyaá enyú nnó áfere enyú né efwyale

¹³ Áɲmé sé, esé debɔ mantamege Ɛsɔwɔ yéndégébé gétúgé enyú bɔɔ Ata ábɔɔ gejeé ne enyú, néndé Ɛsɔwɔ aɲya mé enyú te ula ulɔɔ nnó apye enyú

detane né efwyale gabo. Enyú detane né efwyale ewéna ndere Mendoó Ukpea epyeé nnó enyú debe bɔɔ ukpea Ɛsɔwɔ ne ndere dékamé ne wáwálé ayi mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ agarege. ¹⁴ Ɛsɔwɔ akuú enyú nnó ji apye enyú détane né efwyale gébégé enyú dékamé ne abya melómélɔ ayi esé dégaré enyú. Ji akuú enyú nnó ji achyee enyú gefoge enógé ewé Ata sé Jisɔs Kras abɔɔ. ¹⁵ Nderé elúmbo, aɲme sé, tenege cháɲéné, dékwolege unó bi esé délere enyú yé ebi dégaré gébégé dégaré mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ, ne ebi désame enyú né bɔ ɲwe.

¹⁶ Ata sé Jisɔs Kras ne Nte sé Ɛsɔwɔ alere esé galógálɔ. Abɔ gejeé ne esé, áfyee esé metɔɔ ewé éla ebyeé, apye esé dénerége metɔɔ cháɲéné né unó uko ebi Ɛsɔwɔ anyémeno nnó achyeye ne Jisɔs Kras. ¹⁷ Nnenemmye nnó ji áfyee enyú metɔɔ, apye enyú debɔ eshye dépyeye ne déjógé élé unó bi ulú cho yéndégébé.

Negemmye gétúgé esé

3 Aɲme esé, genó eyigé fɔ eyigé me nkelege mangaré enyú gelu nnó, enyú dénenemmye gétúgé esé. Negemmye nnó mekomejɔɔ Ata asane wáwá akpe né yéndé mbaá ne nnó bɔɔ ase ji ne enógé wye ndere akpene nya eta nyú. ² Nege ntó mmye nnó Ɛsɔwɔ akamege fɔ esé dékpe né amu bɔɔ ube ne bɔɔ nchye. Néndé bɔɔ ako fɔ wɔ ákamé ne mekomejɔɔ Ata wɔ.

³ Yémbɔ esé dékage líí mmye ne Ata. Nderé elúmbo, ji apye nye enyú débene né deporé Ɛsɔwɔ ne ábáme nye enyú nnó ékágé muú nchye yimɔ apye enyú dekpe né gabo. ⁴ Esé dékaá cháɲéné nnó Ata apoóge enyú dépyee unó bi esé délere enyú, ne nnó enyú déjye nye wye mbe mampyege ubi.

⁵ Nnenemmye nnó Ata apye enyú dékaá cháɲéné gejeé eyigé Ɛsɔwɔ abɔɔ ne enyú ne nnó apye ntó enyú dékaá

gefɔge metɔɔ mekoge ewé Kras alere nya gébégé agene efwyale.

**Débo mampyege utɔɔ
débegé fɔɔ ámbwá**

⁶ Aɲme sé, né uto bi Ata sé Jisɔs Kras achye esé, dékpeage enyú nnó defa mbwa ne yéndé meɲme ayi álá kelege mampye utɔɔ, ebwɔ abi álá pyéé fɔ unó ndere esé dégame enyú nnó dépyege. ⁷ Néndé enyú ambɔɔ dékaá me nnó debɔ mankwolege gekage nekene sé. Esé déwe nya fɔ amu déjwalé gébégé delu ne nyú wɔ. ⁸ Yé me nyéé muú fɔ ayi dényéé dela dechyege ɲka wɔ apɔ. Esé dépye utɔɔ ne ešhye utuú ne ɲwɔmese nnó ékágé esé déneré muú nyú fɔ metuú ndere dégame abya melómélɔ. ⁹ Esé dépye nya mbɔ, épɔ fɔ nnó esé dépɔ fɔ ne uto makpea enyú nnó déchyege esé unó bi dékelege. Esé dépye nya mbɔ nnó délere enyú gepɔ eyigé débɔɔ mankwolegé. ¹⁰ Yé gébégé esé delu ne enyú, dégame enyú nnó, “Muú ashya mampye utɔɔ, ékágé afere nnó muú fɔ achyege nye ji menyéé.”

¹¹ Esé déjógé mbɔ unó bina élé gétúgé déwuú nnó bɔɔ fɔ alú né geluage nyú

abi alu ámbwá. Akelege fɔ mampye utɔɔ, ákene afyéé élé meno né depɔré bɔ. ¹² Né uto bi Ata Jisɔs Kras achyege esé, dégame ne dékpeage ufɔɔ bɔɔ bina nnó akwóré gepɔ, ase gébé ápyege matɔɔ nnó agene ɲka eyi ebwɔ áname menyé.

¹³ Ne enyú aɲme sé, ékágé muú nyú fɔ abe ne gepwa mampyege genó eyi gelu cho. ¹⁴ Ne mbɔgé muú fɔ ashya mankwolege majyéé mi esé déchye mbɔ enyú né ɲwe yina, fyge ji ame mmye defa mbwa ne ji. Dépye mbɔ akpane nye mekpɔ unɔɔ. ¹⁵ Yémbɔ ékágé dése ji ndere muú mawáme, chyge lé ji majye ndere nte meɲme ayi áfyé nto metɔɔ ne Kras.

Kwyakwya mejɔɔ

¹⁶ Nnenemmye nnó Ata se Jisɔs Kras muú apye bɔɔ abeé né nesɔ, jimɔɔ apye enyú debe né nesɔ yéndégébé, né mati mako. Ata abe ne enyú ako.

¹⁷ Membɔɔ Pɔl ne nsame ɲwe yina ne amu ya. Ge na ne me nnerege mansa bɔ ɲwe ba, nnó mpye bɔɔ akaá nnó me ne nsame.

¹⁸ Nnenemmye nnó Ata sé Jisɔs Kras álérégé enyú ako galógálɔ.

Ŋwe mbe ayi Pol ásamé mbaá

Timoti

1 Me Pol ne nsame ɲwe yina. Me nlu ɲgbá Kras Jisɔs. Eɔwɔ Menchyé geɲwá sé ne Kras Jisɔs muú esé déneré metɔɔ ne ji nnó achyege esé yéndégenó ne ájɔɔ nnó me mbe ɲgbá. ²Ntome ɲwe yina eta wyeé Timoti. Wɔ ɔlú eké maá wa wáwálé gétúgέ esé ne wa défyéé metɔɔ né depré Jisɔs. Nnɛnemmye nnó Nte sé Eɔwɔ ne Ata Kras Jisɔs alerege wa galó-gáló, agene wa meshwe, ne apye nesɔ ne bwɔ ne be ne wa.

Sege gébé ne ánlere gebyó

³Nkane mbo nkpea nya wa gébégé njyε Masedonia, jwɔle né meló Efɛsɔs, nnó ɔgbεge bɔɔ bi alerege mbo unó bi ulú cha, ebi ula upó fɔ ndere ebi enyú débɔɔ mbe déwuú eta Eɔwɔ. ⁴Gare ebwɔ nnó áchɔge sé gébé mankúgέ mabo ukwene ante, ájame ubi né bɔ abya abi átome ne ebwɔ. Gefɔgέ bɔ abya bina abi álá kwyagé, achwɔ élé ne mbeé manyege ne áleregέ fɔ bɔɔ unó bi bɔɔ ákamé ne ubi, ebi Eɔwɔ akelege. ⁵Menɔ genó ayi me ngarege wa né mechɔ ewéna alú nnó, wa ɔgare lé ebwɔ nnó abɔgέ gejeé ne ate. Gejeé eyigé na getanege né metɔɔ ewe elu pópó, ewé ekaá nnó epyéé muú fɔ gabo wɔ, ne ekame wáwálé ne unó Eɔwɔ. ⁶Bɔɔ abifɔ ályaá mampyege mbo, álá jɔɔ lé unó bi ula upó ne nsa. ⁷Ebwɔ akelege mambe ánlere mabe Eɔwɔ yémbo ákage yé unó bi ebwɔ ambɔɔ álerege, ne yé ebelé unó bi ebwɔ áferé nnó ákaá ɔɔ ákágé yé ubi.

⁸Esé dekaá nnó ebé elo yémbo élé gébégé dégbaregέ ewu chánéné ne elomé. ⁹Kaá nnó mabé yina apɔ fɔ mbaá bɔɔ bi álá kwené mabe, alu lé mbaá bɔɔ bi ákwene áji, átoó mekpo, abi álá nógé

fɔ Eɔwɔ ne abi ápyéé gabo, abi álá selé depré Eɔwɔ eké genó, ájɔgέ gabo ne Eɔwɔ, abi áwáné ama ne ante bwɔ, abi utɔɔ bwɔ ulú lé manwáné bɔɔ. ¹⁰Abi ánane manané tametame, ande abi ánané ate. Abi ákene gesege mmye bɔ, abi ábyɔge gebyɔ ne yé abi átenege ntese gebyɔ ne abi apye yéndégenó cha eyi gela gekene ne unó bi esé dégaré enyú. ¹¹Unó bina ne ulú unó bi ulú né mmu abya melóméló ayi Eɔwɔ muú apwɔɔ amu áfyéé me né amu nnó ngarege.

Pol atame Eɔwɔ gétúgέ ágene ji meshwe

¹²Ntamege Ata sé Kras Jisɔs muú achye me utó nnó mpye utɔɔ bina. Gétúgέ ji agené nnó akage nere metɔɔ ne me ne afyéé me utɔɔ bina né amu nnó mpye. ¹³Ye élé mbembe njógé mejɔɔ mebomebo ne ji, nchyege bɔɔ bií efwyale, mma nlu muú neɲa, yémbo ji age wye me meshwe gétúgέ mpye nya unó bina né mmu ukenkene. Né gébé eyigémbo nlá nlu danɲame ne ji. ¹⁴Yémbo Ata alere me ulɔɔ melu bi gejamégejamé, apye me nfyé metɔɔ ne ji, ne mbo gejeé ne bɔɔ gétúgέ nchome mmye ne ji.

¹⁵Kras Jisɔs áchwɔ fa mme nnó áwéné gemége bɔɔ abi ápyéé gabo. Mechɔ ewéna elú wáwálé ne yéndémuú abɔ manere metɔɔ wyeé. Ne né geluage bɔɔ abi ápye gabo, me mbo mpwɔ amu. ¹⁶Yémbo getú yina ne Eɔwɔ agene me meshwe, manlere me nkane Jisɔs Kras akoge metɔɔ wuú yé ebe élé ne bɔɔ abi ápyéé gabo ayi apwɔɔ amu. Nkelege manjɔɔ nnó né meti ewéna ne yéndémuú afyége metɔɔ ne Jisɔs akage bɔ geɲwá eyi gélágé byé. ¹⁷Déchyε ɲgɔ ne matame mbaá Eɔwɔ muú alu mfwa te kwyakwya ne kwyakwya. Ji agboó fɔ, ágene fɔ ji ne ame, ji mbií ne alu Eɔwɔ, Amen.

Utɔ́ bi Timōti abɔ́ mampye

¹⁸Maá wa Timōti, genó eyigé me nkelege mangaré wɔ nnó ɔpyege, geke meko ama ne mejɔ́ ɛwé nya bɔ́ ɛkpave Ɛsɔ́wɔ ajɔ́ atome ne wɔ. Se mekomejɔ́ yina ɔmmyege ummye ulɔ́lɔ́ mangame depɔ́ré Ɛsɔ́wɔ etiré ɛsé défyé metɔ́ wye. ¹⁹Ne gbare metɔ́ wye ɛwé ɔfyé ne Ɛsɔ́wɔ chancha, ɔpyege genó eyigé wɔ ɔkaá nnó gelú chɔ́. Bɔ́ bifo alya mampyege genó eyigé ákaá nnó gelú chɔ́, gétu eyigémbɔ depɔ́ré Ɛsɔ́wɔ etiré ɛbwɔ́ áfyéé metɔ́ wyeé déno nnyi. ²⁰Né geluage bɔ́ bimbo Aleksanda ɛbwɔ́ ne Hemenɔs álu bɔ́ abi me fye ɛbwɔ́ né amu danchɔ́meló nnó ɛbwɔ́ ákaá nnó elɔ́me fɔ́ manchɔ́gé mabɔ Ɛsɔ́wɔ.

Majye ndere bɔ́ Ɛsɔ́wɔ ábɔ́ manenémmye

2 Menɔ genó ayi me mkpeage enyú nnó dépyege alu nnó, enyú dénenemmye mbaá Ɛsɔ́wɔ gétúgé bɔ́ ako, dékpane ji geka nnó agene ɛbwɔ́ meshwe. Nege ji mmye nnó achyege ɛbwɔ́ unó bi ɛbwɔ́ ákelege, ne chyége ji matame né unó bi ji apyeé mbaá bɔ́ ako. ²Negémmye ntó mbaá Ɛsɔ́wɔ gétúgé afwa ne ákpakpa melɔ́ abi áwyaá uto né amu bwɔ́ nnó ápye ɛsé débe né geɲwá eyi gelú pere, débe nesɔ́ ne ate. Débege ne geɲwá eyi na délerege nnó dénógé Ɛsɔ́wɔ ne nnó déwyaá gepɔ́ galɔ́gálɔ́ ne bɔ́ ako. ³Enyú déké dépyembo elɔ́ ne metɔ́ ɛɔ́ Ɛsɔ́wɔ Menchyé geɲwá sé. ⁴Ji akelege nnó áwené gemége yéndémuú, ákaá wáwálé ayi alu né abya melómélɔ́. ⁵Wáwálé yimbo alu nnó, Ɛsɔ́wɔ alu ama ne muú alu ama ayi áchóme akwaá ushu ne Ɛsɔ́wɔ. Muú yimbo élé Kras Jisɔ́s. ⁶Ji achye geme jíí nnó áwené gemége yéndémuú. Ne Jisɔ́s apyembo né gébé

eyigé Ɛsɔ́wɔ ákwyéé me ábelé manlere nnó Ɛsɔ́wɔ akelege nnó yéndémuú abɔ́ geɲwá. ⁷Getú eyigé na ne Ɛsɔ́wɔ atɔ́me me nnó mbe ɲgbá Jisɔ́s ne ménlere mbaá bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus. Njógé mbo mbyɔ́gé fɔ́ gebyɔ́. Ji atɔ́ me nnó ngarege bɔ́ nkane áfyéé metɔ́ ne Ɛsɔ́wɔ ne nnó ákaá wáwálé ayi atome ne ji.

Majyé mbaá andée ne ande né echomele bɔ́ Kras

⁸Nkelege nnó yéndé mbaá ande anenemmye. Ɛbwɔ́ abɔ́ mambe ne metɔ́ mmu pópó, ábwé gé amu mfaá ánenémmye mbaá Ɛsɔ́wɔ ɛwé álá ápɔ́ ne metɔ́ usɔ́, ne ányé gé fɔ́ mbeé.

⁹Ne nkelege nnó andée áfyége unó bi ukwanegé né ɛbwɔ́ kwanegé, ebi upyeé ɛbwɔ́ ábeé ne énogé. Ɛpɔ́fɔ́ mamfyége densɔ́ né manjwe bwɔ́ dɔ́, ye ebele mamfyége mboó unó eyi egege ne bɔ́ ɲkpaganere ne mandéé ayi ajame ɲka dɔ́, ¹⁰ábé lé ne gepɔ́ gelɔ́gélɔ́. Gé mbo ne andée abi áké ánogé Ɛsɔ́wɔ abɔ́ mampyé gé.

¹¹Andée ágígé mekomejɔ́ Ɛsɔ́wɔ nyame ne áwúgé ne ande abi álerege ɛbwɔ́. ¹²Nkele fɔ́ nnó andée álerege mekomejɔ́ Ɛsɔ́wɔ yé nnó áwyaá uto ápwo ánde wɔ. Ábé nyame áwuúge genó eyigé ande álerege. ¹³Mbo ne ɛbɔ́ mambe nénde, Ɛsɔ́wɔ abɔ́ mbe akwyé Adam ne ale kwyé Ife. ¹⁴Ne danchɔ́meló abɔ́ abwɔ́lé nyá fɔ́ lé Adam wɔ, abwɔ́lé élé Ife ne Ife apye gabo. ¹⁵Yémbo Ɛsɔ́wɔ abame nye mendée gébége nebyéé kpaá te aferege ji né ɛfwyale mbɔ́gé aké áfyéé wyeé metɔ́ ne Ɛsɔ́wɔ, agboó ne ate bɔ́, apyeé unó ne metɔ́ mmu pópó, ne mbɔ́gé abege ne gepɔ́ eyi gekwane ne ji kwanegé. Melɔ́ ɲwe ɛwéna ékágé tene ntó nnó: †

†2:15 Elú wáwálé nnó: Bɔ́ abifo aké, élé mendée ábyéne nebyéé ne Ɛsɔ́wɔ awenege nye geme jíí.

Gepo eyigé muú kpaá né gepugé Eṣṣṵwṵ abe ne geji

3 Aṵṵ wáwálé aké, “Mbṵge muú akelege mambé muú kpaá né echomele bṵṵ Eṣṣṵwṵ, ebyennó akelege melu utṵṵ melómélṵ.” ² Muú kpaá né echomele bṵṵ Eṣṣṵwṵ abṵṵ mambé ne gepo eyigé muú álá shúlégé ji ndo, abo mambé muú ayi ábané lé mendée ama, muú ayi asele depṵṵ tíí pere, muú yi awya defṵṵ, enógé, muú yi ánenémane, ne akágé leré bṵṵ depṵṵ Eṣṣṵwṵ. ³ Abṵṵ fṵ mambé menyúú mmṵṵ, ábée fṵ ntó muú efwyale, abo mambé pere né gerwá jíí, abeé fṵ muú yi agboó ne mawáme, abeé fṵ muú yi agboó ne ŋka. ⁴ Abṵṵ mambé muú yi ágbárege ula gepú bíí chacha, muú ayi akage gbare baá bíí chanchá nnó áwugé ji ne áchyege ji enógé. ⁵ Mbṵgé muú álá káge gbare ulá gepú bíí chancha, apyembo nnó ne agbare echomele bṵṵ Eṣṣṵwṵ? ⁶ Abe fṵ ntó muú yi afyee metṵṵ gakegake ne Eṣṣṵwṵ. Abegé mbo, akágé be ne nepa, Eṣṣṵwṵ afye ji né efwyale wye ndere afye dánchōmeló né efwyale gétúgé nepa. ⁷ Abṵṵ mambé muú ayi yéndémuú anógé. Mbṵgé mbo fṵ wṵ akagé kwe né metaá dánchōmeló, akpa mekpo genṵṵ.

Gepugé bṵṵ abi apoóge né echomele Eṣṣṵwṵ

⁸ Bṵṵ abi apoóge né echomele Eṣṣṵwṵ ntó abṵṵ mambé bṵṵ abi ájṵge mejṵṵ nenōme nemaá, áwyaá gepo gelógélṵ, ányúú fṵ mmṵṵ dṵṵṵ. Ábégé fṵ bṵṵ bi ábṵṵ gejeé ne ŋka. ⁹ Abṵṵ mambé bṵṵ bi ágbárege depṵṵ Jisṵṵ chájéné etiré mbembe bṵṵ álá ákagé, ne nana Eṣṣṵwṵ apye esé dékaá ne defyee metṵṵ wyeé ne dékwolegé défí ne metṵṵ ewé ekaá nnó dépyee genó eyi gelú cho. ¹⁰ Gemege nnó ásé ebwṵ nnó ábée bṵṵ abi apoóge né gepúge Eṣṣṵwṵ, ábṵṵ mamua ebwṵ, ágege

nnó ákwane mampye utṵṵ bimbo ne áse ebwṵ.

¹¹ Andée abi ápye gefṵge utṵṵ bina ntó, ábṵṵ mambé andée ne gepo gelógélṵ, ábée andée bi álá achṵṵ fṵ bṵṵ mabo, andée abi ágbaregé menyammye bwṵ chájéné, abi álá bwegemmye, ándée abi muú akágé nere metṵṵ ne ebwṵ né yéndé meti.

¹² Muú ayi apoge né echomele Eṣṣṵwṵ abṵṵ mamba le mendée ama, abo mangbaré baá bíí, ne ula gepú bi chájéné. ¹³ Bṵṵ abi apoóge chájéné né echomele bṵṵ Jisṵṵ abṵṵ enógé ne akágé jṵṵ mejṵṵ tágétágé gétúgé depṵṵ etiré detome ne Kras Jisṵṵ.

Gekpekpegé genó eyi apye esé dékaá

¹⁴ Mbele mbo umeé manchṵṵ ngé wṵ mboó ndo yi. Yémbṵ nsame mbo ŋwe yina eta wyeé, ¹⁵ nnó nla chwṵ wáwá wṵ, wṵ ṵkaá nkane bṵṵ abṵṵ mampyege né ula gepúge Eṣṣṵwṵ. Elé gepú eyigé na ne gelú echomele bṵṵ Eṣṣṵwṵ muú álu mebe. Ewú ntó ne elú gekwa ne nebōme ení negbaré wáwálé Eṣṣṵwṵ meko. ¹⁶ Elú mme gbṵṵgnṵ nnó unó bi Eṣṣṵwṵ apye esé dékaá ne dékwolege úlú gekpekpegé genó.

Kras achwṵ fa mme nkane mekwaá, Mendoó Ukpea eleré nnó ji ápye gabo wṵ.

Makiénné Eṣṣṵwṵ ntó ágé ji.

Bṵṵ ágaré mekomejṵṵ wuú fa mme.

Gejamegé bṵṵ áfyee matṵṵ ne ji.

Eṣṣṵwṵ ase ji afé mfaá né melu ŋgo.

Sege gébé ne ánlere gebyo

4 Nana, Mendoó Eṣṣṵwṵ egarege gṵṵṵṵṵ nnó meso gébé bṵṵ bifo ályage nye depṵṵ abya melómélṵ. Ákwolege nye lé mandoó gebyo ne unó bi aló nchye álerege. ² Bṵṵ abifo áselé nye unó bina áleregé eké ebwṵ ágarege unó bi úlú wáwálé, yémbo ebwṵ ambṵṵ ákaá nnó elé gebyo. Ndere

ebwó ápyembo, matwó bwó ákwe kéndé, ákágé sé genó eyi gelú gyéé ne eyi gelú chó. ³Ebwó agarege nnó bwó ábagé fí neba, ne nnó ányége fí ufwó menyéé ebifó ebi Eswá akwyéé nnó bwó áchyege ji matame ányége ndere ákamé ne ji ne ákage wáwálé ayi atome ne ji. ⁴Yénde genó eyigé Eswá akwyéé geló, muú ashyaage fí genó mbógé aké áselé geji achyege matame mbaá Eswá. ⁵Néndé mekomejwó Eswá ne mmyemenene ápyé geji gela pópó.

Be maá utwó melóméló mbaá Kras

⁶Ne mbógé ogaregé áhme unó bina, obéé nye maá utwó melóméló mbaá Kras Jiswó ne wáwó nsa né depwéé Jiswó etiré delu mmu abya melóméló ayi alere wá wkwólégé. ⁷Dfyé gé fí mekpó mandoge ukenkene abya abi ála pogé fí bwó ákwólége Eswá. Pye menyammye wye awúgé ne mampyege unó bi Eswá akelege. ⁸Muú aké apyéé menyammye wuú abenege nnó apyege metu elome, yémbo muú aké apye menyammye wuú abenege né mampye genó eyigé Eswá akelege, elome epwáwó néndé abéé ne nsa né gejwá eyigé nana ne eyi gechwó meso gébé.

⁹Genó eyigé njwó mbo gelú wáwálé ne yéndémuú anere metwó wyéé. ¹⁰Ge ula bi esé démmye dépye utwó ne eshye mbo. Esé déneré metwó ne Eswá muú álu mebe. Ji ne alu Menchyé gejwá mbaá esé ako, chacha bwó abi ákamé ne ji.

¹¹Gé unó bi wáwó manlere na ne fye eshye nnó ápyege ubi. ¹²Ékágé pye genó eyigé bwó áselé wá fuú né dembane tye, leré lé gepwó gelógéló mbaá bwó ako abi áfyéé metwó ne Eswá, né mejwó wye, né gejwá jye, né gejeé eyigé wáwó ne bwó, né metwó ewé wfyéé ne Eswá, ne né metwó wye ewé elú pópó. ¹³Chyéé gébé jyéé wkwógé mekomejwó Eswá né echomele bwó Eswá, wfyege bwó eshye ne wlere ebwó mekomejwó

kpaá te me nchwáwó. ¹⁴Ekamegé wfeé mekpo né echye ewé wá wyaá. Eswá achyéé wá echye ewémbo gébé gé ekwá bwó kpakpa echomele Eswá anere wá amu mmye. Eswá apyéé ebwó ágaré echye ewé Eswá achye wá.

¹⁵Chye game jye wpyé gé unó bina yéndégébé nnó bwó ágene nkane utwó bye uwene. ¹⁶Sé gébé ne gejwá jye ne unó bi wá wlerege. Pyege wye unó bina néndé wke wpye mbo wnené gé nye game jye ne eyigé bwó bií áwuú wá.

Majyéé ndere ogbaregé ákwi andée

5 Djógé fí mejwó metometo ne mekwó mende, chyege lé ji majye ndere nte wye. Chyege nyje usa majyéé ndere aghmo bye. ²Chyege akoó andée majyéé ndere amma bye, chyé gé ntó ansá ándée majyéé ndere aghmo bye abi ándée, pye gé mbo né ebwó ne metwó wye mmu pópó.

³Chyege enoge mbaá ándée bi alu ákwi ándée wáwálé. ⁴Yémbo mbógé mekwi mendée awyaá baá, ye le upyáne, genó gé mbe eyigé ebwó abwó mangi gelú nnó, abó apoógé mala upú bwó ndere bwó echomele Eswá abwó mampye ne áshuge ntó ulwó melu ebi ama bwó ne ante áb ápye. Aké apyembo, metwó ntó egwó Eswá. ⁵Ne mendée ayi alu mekwi mendée wáwálé, élé ayi ála pó fí ne muú ayi apógé ji, aneregé metwó wuú ne Eswá ne anenemmye mbaá Eswá utuú ne njwómese nnó Eswá apoó ji. ⁶Ne mekwí mendée ayi achyege game jí manyegé gejwá gé mme, agbo me ye élé álu mebe. ⁷Gárege aghme unó bina, nnó ékágé muú fí agé meti ewé ashulé ebwó ndo. ⁸Ne muú ála pele aghme bií, ushuú chacha ula gepú bií jimbo ebyennó ashya makwólé depwéé Jiswó etiré défyé metwó wyéé ne abó apwá muú yi ála fye metwó ne Eswá wá.

⁹Mekwí mendée akwonege usaá aghme uléé ne ogbeé mabo mií né geluage akwi abi echomele Eswá epoge ebwó. Ne abó

mamɓe mendée ayi abo ábané élé meno ama. ¹⁰Ɔbɔ mange nnó alu mendée ayi bɔɔ afege galógaló yi ji apye, awéé baá chancha, anene aŋkéé, ashwonege uka bɔɔ Ɔsɔwɔ, apoóge bɔɔ abi ágene efwyale, achyéé geme ji mampyege galógaló né yende meti.

¹¹Ɖfyegé fɔ akwi andée abi alu ambane né geluage abi abo mampoó ebwɔ néndé gejeé eyigé ebwɔ áwyaá né ubele gekulege né matɔɔ bwɔ, getogé gepwogé metɔɔ ewé ebwɔ áwyaá makwólé meti Kras, ákelege nnó ama ábá áno bicha.

¹²Ndere ápyembo, ácho mashu ne Kras gétúgú alá bele menomenyéé ewe ebwɔ ánye ne ji wɔ. ¹³Né egbe ewé fɔ ala ambwa, ákene upú upú. Ewé ekpe chɔɔ elu nnó, ábeé fɔ lé ámbwá abiabi, ájoge ntó bɔɔ mesomeso, ama áfyéé mano né depɔré bɔ, ájɔɔgé depɔ etiré déla déta ebwɔ wɔ. ¹⁴Ndere elúmbɔ, majyéé ma malu nnó, áso andée abi álú akwi ama ábá anɔ, ábyé baá, ápele upú bwɔ, nnó ekágé áchye muú mawame se meti áchɔɔgé esé mabo. ¹⁵Néndé ákwi ándée abifo ano me mewaá, ákwólé danchomeló.

¹⁶Ne yénde mendée ayi ákamé ne Jisɔs, abege mekwi mendée ula gepú bií ábɔ mampógé ji nnó metuú ewémbo ebegé sé ewé echomele bɔɔ Ɔsɔwɔ nnó egené meti mampógé lé akwí abi alá pɔ ne bɔɔ abi apoóge ebwɔ.

Gefɔɔ eyigé ɔgbarege ákpakpa né echomele Ɔsɔwɔ

¹⁷Ne ákpakpa abi ápye utɔɔ Ɔsɔwɔ chancha, ábɔ manchye ebwɔ gekpekpege enógé, ushuú chacha abi áfyéé eshye mangarege ne manlerege mekomejɔɔ Ɔsɔwɔ. ¹⁸Néndé asa né mekomejɔɔ Ɔsɔwɔ aké, “Ɖwegé fɔ meno mpɔ nnó ányége fɔ menyé gébégé aké apye utɔɔ ne ji mando erise.” Ása ntó nnó, “Muú ayi apye utɔɔ abo manse nsa utɔɔ bií.”

¹⁹Ekágé ɔwuú ndó yi bɔɔ ashulege muú kpaá echomele Ɔsɔwɔ, ekosé nnó bɔ ntesé ábegé apea ye áléé abi ágarege nnó ji alu gye. ²⁰Bɔɔ áké ápye wye gabo shulege ebwɔ ndo gbɔɔɔɔ né echomele bɔɔ Ɔsɔwɔ nnó bɔɔ abifo ábógé efɔɔ.

²¹Ɔsɔwɔ, ne Kras Jisɔs choncho ne makiénné ayi Ɔsɔwɔ ajyaá álú bɔ ntesé ba, ndere me ngarege wɔ ne metɔɔ wa meko nnó wɔ ubele majye mi me nchyéé mbo wɔ na. Ɖké ɔpyéé genó mbaá bɔɔ ɔlerégé fɔ aŋgya, se nnó bɔɔ ako álu wye janja.

²²Ɖwege mmye manere muú amu mekpo manje ji nnó abe muú utɔɔ né echomele Ɔsɔwɔ, ɔkpégé fɔ mbwa ne gabo yi bɔɔ bicha ápyéé. Bele genwá jye pópó.

²³Gétúgú une ebi ummye wɔ yéndégébé, ɔmage nyú se le manaá mamí-mamí. Selé ntó ekeke mmɔɔ ɔnyúgé, ɔpyege mbo ɔmyéé sé yéndégébé.

²⁴Gabo yi bɔɔ bifo apyéé alu wáwá mange ne alerege nnó ebwɔ ákpene nye né unɔɔ mpa, yémbo ayi bɔɔ bifo ágenege nye gébé geji. ²⁵Wyembo ntó ne elú né galógaló ayi bɔɔ apye. Galógaló ayi bɔɔ apye alu wáwá mange, yémbo, yé ebe élé ayi alá ágené fɔ kɔkoge, akágé la fɔ bibíí.

Majyéé mbaá áfwɛ

6 Bɔɔ ako abi alu áfwɛ ábɔ mange nnó áchyege enógé gbene mbaá bɔɔ abi ábɔ ebwɔ. Garé ebwɔ ápyéé wyembo nnó ékágé muú fɔ achɔɔ mabo Ɔsɔwɔ yé élé unó bi ese délerege. ²Afwé abi bɔɔ bi ábɔ ebwɔ, áfyéé metɔɔ ne Kras, ékágé ábyágé bɔɔ abi ábɔ ebwɔ, élé ebwɔ ako álu baá Ɔsɔwɔ. Ebwɔ ábɔ mampye lé utɔɔ bwɔ chancha ápwɔ ndere abo ápye mbembe néndé bɔɔ abi ágené nsa né utɔɔ bi ebwɔ apyéé, élé bɔɔ Ɔsɔwɔ abi ebwɔ afwé ábɔ gejeé ne ebwɔ. Lere ebwɔ unó bina, ɔfyege ebwɔ eshye nnó ápyege ubi.

Majyeé mi matomé ne anleré gebyo ne mmwólé ŋka

³Ne muú aké alerege unó bi cha ebi ulá kwane ne mekomejɔ́ Ata sé Jisɔs Kras, ayi álu wáwálé ne ulá ukene ntó ne unó bi áleré esé ndere dékwolege meti Esɔwɔ, ⁴alu muú ayi mmu agbeé ji ne nepa, ne akáge ye genó ne afye lé mekpó manyége mbeé né ukeke uchu ebi úlú né ŋwe Esɔwɔ. Unó bina ne upyeé bɔ́ aké ábɔ́ unó matɔ́ áɔ́ abifɔ́, ábɔ́ mawáme, áchɔ́ bɔ́ mabɔ́, ⁵ne mbeé ayi ála byeé. Elé bɔ́ abi uferé ebwɔ́ ula pɔ́ sé mmu cho ne ákágé sé ntó genó eyi gelú wáwálé ne áfere nnó meti Esɔwɔ elú lé mampye ebwɔ́ abɔ́ gefwa. Ekágé ɔgya ye mbaá yi ufɔ́ bɔ́ bina úlú.

⁶Elú wáwálé nnó mankwólé Esɔwɔ achwɔ́ ne nsa, mbɔ́ge unó bi déwyaá ukwane esé metɔ́. ⁷Nénde, ye genó eyigé ese déchwɔ́ ne geji né mme yina gepɔ́, ne elú ntó wáwálé nnó ye genó eyigé dékpane fa mme déjye ne geji gepɔ́. ⁸Ndere elúmbɔ́, mbɔ́gé débɛge ne mandeé ne genó eyigé dénye unó bina úkwáné ne ese. ⁹Bɔ́ bi ákelege mambɛ ne gefwa ákpene né mmuameno, ákwene né mmu metaá gejamé gé unkenége uno ne usɔ́ depɔ́ tire defyeé ebwɔ́ né mmu efwyale ewe echɔ́ geŋwáge ebwɔ́. ¹⁰Nénde gejegé ŋka ne gepye bɔ́ ápye yéndé gefɔ́gé gabo. Bɔ́ bifó ályaá mankwólé depɔ́ré Jisɔs etiré esé défyé metɔ́ wye gétúgé ákelege mambɔ́ gejamé gé ŋka. Ndere ápyeé mbɔ́ áwáne gemege bwɔ́ ne gejame mesome ewé kpaá.

Genó eyige Pɔl akelege nnó Timōti ákaá

¹¹Ne wɔ́, muú Esɔwɔ, boó unó bina, mmyege mampyege genó eyigé gelú cho, nógé wye lé ji, fyege metɔ́ ne ji, bɔ́gé gejeé ne bɔ́, koóge metɔ́, selé depɔ́ pere. ¹²Myeumye ulúlú ndere muú ayi

áfyéé metɔ́ ne Kras, nneré metɔ́ mambɔ́ geŋwá eyi gélágé byé. Elé gétúgé geŋwá eyigé na né Esɔwɔ ákuú wɔ́, ɔtene né mbe ushu gejamé gé bɔ́ ntese ɔgaré nya gbɔ́ŋɔ́ nnó ɔfyé metɔ́ ne Kras. ¹³Me ngarege wɔ́ unó bina uko né mbe ushu Esɔwɔ muú achyege geŋwá mbaá yéndé genó ne né mbe ushu Ata se Kras Jisɔs muú atene né mbe ushu Pɔntyos Palet agaré wáwálé ayi atome ne jimbo. ¹⁴Me ngarege wɔ́ nnó ɔbɔ́ mampyege unó bina uko, ɔké ɔpyeé mbɔ́ muú fɔ́ áshúlégé wɔ́ ndo. Ne pyege wyembo kpáte Ata sé Jisɔs Kras amagé chwɔ́. ¹⁵Kras achwɔ́ nye wye né gébé eyi gekwané Esɔwɔ metɔ́. Ji Esɔwɔ mbií ne abɔ́ bɔ́ ako. Ji alu mfwa bɔ́ afwa ne Ata yi bɔ́ áta, ¹⁶ji mbií ne ála gboó ne ajwolege né mmu geŋgbɔ́ eyigé yé muú álá kágé jye kwókwólé wye. Yé muú alu danje ji ne yé muú akágé ge ji. Enógé ne uto ube ebií te kwyakwya. Amen.

¹⁷Garé bɔ́ abi awya gefwa fa mme yina nnó ékágé ebwɔ́ ábwé gé mmye. Garé ebwɔ́ nnó ékágé áneré matɔ́ bwɔ́ né gefwa genó eyigé déla dékagé mbɔ́gé gebeé te kwyakwya, áneré lé metɔ́ ne Esɔwɔ muú achyege esé yéndégenó detú nnó dényege ne nechɔ́chɔ́. ¹⁸Gare ebwɔ́ nnó, ápyege galógálɔ́, nnó utɔ́ ulúlú ne ube gefwage bwɔ́, ánenege amu áchyege echye, ápógé ate bɔ́. ¹⁹Áké ápyembo, ánywérege gefwáge bwɔ́, ne ákwyege mbɔ́ elé nebómé nelónélú né geŋwá bwɔ́ eyi gechwɔ́ meso gébé. Ge mbɔ́ ne abɔ́ mampye nnó abɔ́ geŋwá eyi gélu geŋwá wáwálé.

²⁰Timōti gbare unó bi Esɔwɔ afye wɔ́ né amu chancha, ɔkpegé né mejɔ́ ewé ela epɔ́ ne nsá. ɔnyé gé fɔ́ mbeé ne bɔ́ gétúgé depɔ́ etiré bɔ́ aké délu denja ewé délá dépɔ́. ²¹Bɔ́ abifɔ́ áferé nnó áwyaá gefɔ́gé denja etiré na, gétúgé eyigémbɔ́ áno mewaá, ákwólegé sé depɔ́ré abya melómélú etiré ebwɔ́ áfyéé

metó wye. Nnenemmye nnó Esowá alere
wá galógáló.

*Ŋwe ayi agbeé ṅwe epea
eyi Pɔl ásamé mbaá*

Timōti

1 Me Pɔl muú Ɛsɔwɔ ajyaá nnó mbe ṅgbá Kras Jisɔs ndere ji akelege, ngárégé depɔ eti détome ne geṅwá eyi gélagé byé eyi ji anyémeno nnó achyege bɔ́ ndere áchome mmye ne Kras Jisɔs.

²Nsamé ṅwe yina mbaá Timōti, maá yi mbaɔ́ gejeé ne ji dɔ́. Nnenemmye nnó, galógál, meshwe, ne nesɔ eni nétánege mbaá Nte se Ɛsɔwɔ, ne Ata se Kras Jisɔs né bé ne wɔ.

Pɔl afyeé Timōti eshye

³Timōti me ntamégé Ɛsɔwɔ muú me mpye utɔ́ bíí ne metɔ́ wa mmu pópó ndere ante ba ábɔ́ ápyeé, mentée wɔ yendégébé né mmyemenene. ⁴Ndere nteé manse jye gébégé delyagé ateé, mmwólé epye me utuú ne ṅwɔ́mésé, mángé wɔ nnó metɔ́ wa egbeé ne nechóchó. ⁵Me nlu nteé nkane ɔ́fyeé metɔ́ wye meko ne Jisɔs, wye nkane Lois mma wye ayi muú kpaá ne Yunis mma ayi ábyené wɔ abɔ́ apyeé nya. Ne nana menkaá wáwálé nnó wɔ ɔ́wya ntó gefɔge metɔ́ wemba. ⁶Gétú eyina ne ngarege wɔ nnó ɔ́nyaá echye ewe Ɛsɔwɔ achye wɔ gébégé menere nya wɔ ebwɔ mekpo, élúfí eké mewe. ⁷Néndé Ɛsɔwɔ achyé fɔ́ esé mendóo wuú nnó epye esé defɔge efɔ́ wɔ, achye le esé mendóo wuú nnó echyege esé uto epye esé debɔge gejeé ne bɔ́ ne mágbárege menyammye.

⁸Ne ékágé mmye egboge wɔ gébégé ɔ́ke ɔ́garege bɔ́ depɔré Ata. Ékágé mmye egboge wɔ gétúgé me yi nkpené denɔ́ getu jíí. Yémbɔ kame mange ewye efwyale gétúgé abya melómél ndere Ɛsɔwɔ achyege wɔ uto. ⁹Ɛsɔwɔ aferé sé né efwyale gabo ne akuú esé nnó débe bɔ́ bíí. Épɔ́f gétúgé utɔ́ ulúlul ebi ese

dépye, ele gétúgé ji abɔ́ afere me te nya mampye ndere ji akelege né ulɔ́ melu bíí ebi ukene ne Kras Jisɔs. ¹⁰Ne nana apye ese dékaá ulɔ́ melu bíí ndere Menchyé geṅwá sé Kras Jisɔs achwɔ. Kras awá uto negbo. Ne alere ese meti geṅwá eyi gélagé byé ne abya melómél wuú.

¹¹Gétúgé abya melómél yina, Ɛsɔwɔ ajya me nnó mbe ṅgbá, muú ayi agarege, ne menlere abya melómél wuú. ¹²Gétu eyigémbɔ, ne me ngene mbo efwyale. Yémbɔ mmye égbóo fɔ́ me néndé me nkaá muú yi mfyeé metɔ́ wa ne ji. Ne nkaá nnó akáge gbare unó bi ji afye né amu ya kpaá té bíí bimbo ukwonege.

¹³Kwɔlege majye malómál ami me nchye mbo wɔ cháncha. Óké ɔ́pyembo fyegé wye metɔ́ ne Jisɔs, bɔge gejeé ne bɔ́ wye ndere ese bi déchome mmye ne Kras Jisɔs dépyeé. ¹⁴Bélege wáwálé yina ayi Ɛsɔwɔ afye wɔ né amu chacha. Ji afye wɔ wáwálé yina né amu né uto Mendóo Ukpea ewe ejwɔlege ese mmye.

¹⁵Kaá ntó nnó aṅme bi átane né gebage mewaa Ɛsya ako chóncho ne Figelɔs ebwɔ ne Hemogenes ábɔ́ me.

¹⁶Nnenemmye nnó mejé Ɛsɔwɔ ebe ne ula gepú Onesiforus, néndé afyeé me eshye metɔ́ yendegébé, mmye egbo fɔ́ ji nnó me nlu né gepúge denɔ́. ¹⁷Gébége ji akwone né melo Rom akéle me ne efofoge kpaá te agene me. ¹⁸Nnenemmye nnó Ɛsɔwɔ alere ji galógál bíí unɔ́ mpa. Ne wɔ mbaɔ́ ɔ́kaá me nkane ji apóo me né melo Ɛfesɔs.

Timōti menkwólé melómél mbaá Kras

2 Timōti maá wa, beé ne eshye ewé eta-nege né galógál ayi Kras Jisɔs muú alerege ne ese abi déchome mmye ne ji. ²Unó bi ɔ́wuú me nlere né mbe ushu gejamégé bɔ́, lere ntó ubi mbaá bɔ́ bíí muú ákage neré metɔ́ ne ebwɔ.

³Ndere muú bee melómél mbaá Kras Jisɔs ɔ́bɔ makpome mmye mange

efwiyale ewe bɔɔ abi áfyɛ matɔɔ ne Jisɔs ágene. ⁴Muú bee ayi apyɛé utɔɔ bíí ne metɔɔ wuú mmu ema nnó metɔɔ ego muú kpaá ayi asele ji utɔɔ, aferege amu né depɔ etiré bɔɔ melɔ ápyɛé. ⁵Wyembo ntó ne menlome gatele ne ate bɔɔ ala aselé nsá mbɔge alá lome ndere mabe gatele mako akelege wɔ. ⁶Ele mempye makɔɔ ayi áfyɛ eshye mampye utɔɔ né mekɔɔ wuú ne akwane mambe muú yi anyé mbwe yi mbe. ⁷Fere unó bi menjɔɔ mbo, ne Ata apoge nye wɔ ɔkaá ubi uko.

⁸Djige fɔ nte nnó Jisɔs Kras akwilé nya né negbo. Djigé fɔ nte nnó ji alu mpyáne mfwa Devid ndere elu mmu abya melmelo ayi me ngare. ⁹Abya melómélɔ ayi me ngarege ne ngene efwiyale. Áwele me ne bɔ mkpokove eke me kwene ebe, yémbo muú ákage we fɔ mekomejɔɔ Esɔwɔ ne bɔ mkpokove. ¹⁰Ne me nkame mange efwiyale we, gé-túgɛ bɔɔ abi Esɔwɔ ajya, nnó ebwɔ ntó átáné né efwiyale gabo gé-túgɛ áchomé mmye ne Kras Jisɔs abɔ ntó ηgɔ ayi alá byéé. ¹¹Mejɔɔ wena elu wáwálé ewé ejɔɔ nnó:

“Mbɔge esé dégbo ne ji,
debeé nye ntó né genwá déjwɔle ne ji.
¹²Mbɔgé esé dekoge metɔɔ gé-túgɛ
efwiyale ewé dégene,
déjwɔlege nye ntó né geluɔge enoge ne
ji.
Mbɔgé esé déshyage nnó dékage fɔ ji,
ji ntó ashya nye nnó ákagɛ fɔ esé.
¹³Mbɔgé esé delá dépye fɔ unó sé
wáwálé,
ji apyɛé wyeé unó bi wáwálé
gé-túgɛ nnó ji akage kwɔré fɔ abe muú ayi
ji alá pɔ.”

Muú utɔɔ ayi Esɔwɔ ágboó ne ji

¹⁴Tegé ebwɔ unó bina, ɔkwele ebwɔ mbeé né mbe ushu Esɔwɔ nnó ékágɛ eb-

wɔ anyege mbeé né ucho mejɔɔ. Gefɔgé mbeé yina ayi alá póge ye né meti fɔ, atyaá bɔɔ lé makpo abi áwuú ji. ¹⁵Mmye lé mangi mekomejɔɔ Esɔwɔ nnó ɔbe ne mabo malómálɔ né mbe ushu wuú, nkane muú utɔɔ ayi mmye ela gboó ji. Ji alerege mekomejɔɔ Esɔwɔ ayi á-tome ne unó bi úlú wáwálé ne alerege ubi chancha. ¹⁶Ɔfyege fɔ mmye ne bɔɔ abi ajógɛ depɔ tire dela tanege fɔ né mekomejɔɔ Esɔwɔ, nénde dépye bɔɔ ajye wye mbe mampyege unó bi Esɔwɔ alá akelege. ¹⁷Unó bi ebwɔ álerege úlú eke etukwe gepa eyi genyé muú menyammye geláge gboó. Né geluage bɔɔ bina Hemenɔs ebwɔ ne Filetɔs alu wye. ¹⁸Ebwɔ ályaá meti ewe álerege wáwálé, ála leré le nnó Esɔwɔ apye me bɔɔ ákwilé né negbo. Nkane ápyembo, áfyɛ gepwa mbaá bɔɔ bifɔ abi ábɔ áfyɛé me metɔɔ ne Esɔwɔ. ¹⁹Yémbo, mekomejɔɔ Esɔwɔ atene wáwálé eke nebɔme gepú eníne átene né etarave ye genó gekáge nyige ji. Asa wye áké, “Ata akaá bɔɔ bi álu abi.” Ása ntó wye aké, “Yéndémuú yi aké alu muú Ata abɔ manlyáá gabo mampyege.”

²⁰Yéndé gepú eyigé mfwa, uchwere menyé ube wye, ebi ákwye ne gul ne seleba ubeé wye, mamba, uku, ne bɔ asele ntó abe wye. Ebifɔ úlú ebi uwya enoge, alá nyé menyéé wye tametame ne ebifɔ úlú ebi ula pɔ ne enoge, anyé menyé wye gébé geko. ²¹Wyembo ne yéndémuú ayi alyaáge gabo nnó abe pópó né mbe ushu Esɔwɔ, abeé. Alu nkane uchwere menyé ebi uwya enoge. Abelege geme jíí nnó akpome menyammye wuú nnó mbɔɔ gepú asele ji ápyege utɔɔ ulúúlú wyeé.

²²Né getu eyina, bo ɔlyaá gepɔ gebo-gebo eyi njeusa ne asɔ abifɔ áwyaá. Fye lé mekpo wye mampye genó eyi gelú cho. Fye metɔɔ wye ne Esɔwɔ. Bɔ gejeé ne ate ηηme. Be ne nesɔ nkane ɔkene

³2:8 Elú wáwálé nnó: Dékage nnó Jisɔs alu mpyáne Devid ewena eléré nnó ji alu Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa, ayi Esɔwɔ anyémemo nnó achwɔɔ.

ne ate aḡme abi ákuú mabo Ata ne mató bwo mmu pópó. ²³Ōchoge mbwa ne bwo abi ányé ukenkene mbeé nende, wo ókaá nnó gefógé mbeé yina áchwó bwo ne mawáme. ²⁴Ne muú utó Ešowo abwo fō mambe menwáme mawáme, abo mambe muú nesó mbaá bwo ako. Abó mambe menlere melomelo ne metó elasoó ji wáwá. ²⁵Ajógé mejó ne nesó ne achye majye mbaá bwo abi alá káme ne ji wó nnó ákaá mbaá ayi ebwo alu gyeé. Nkane oḡyembo, Ešowo akáge néne ebwo meti akware metó bwo ákaá wáwálé ayi atome ne ji. ²⁶Ne nnó ndofō ákage kere né defōre débwo átané né mataá danchomelo muú abo apyene ebwo alá wuú lé ne Ji.

Gepo eyigé bwo ábeé nye ne geji né kwyakwya gébé

3 Ne kaá nnó gébé eyigé mme ake álchwó kwyá, efwyale ejame nye doó. ²Gébé eyigémbo ákwaá abwo nye lé gejeé ne gemege bwo ambwo, abó nye geje ne ŋka, ábwege mmye, áchyege nye sé ate enoge, áshye ate, áwuú nye sé majye ámmá ne ante bwo, ye oḡma pye bwo ndé, mató ágwo fō ebwo, ábeé nye sé pópó né mbe ushu Ešowo. ³Álomé nye sé melu, agene nye sé meshwe ne ate ákwaá, áchwó nyé ate mabo, ábálege mató, ápyeé efo, ákíí nye sé genó gelógeló. ⁴Áchyege ate ájeé mankwaá, álaá nye bwo gebyo, ápye unó tametame, ágbége nye ne gempoge, abó gejeé manyé geḡwá, abwo fō gejeé ne Ešowo. ⁵Gébé eyigé mbontó ábeé nye eke bwo abi ákwólege depore Ešowo, yémbo áshyá nye utó bi ulú wyeé. Ōchoge fō mbwa ne ufó bwo bina.

⁶Né geluage bwo, abifō ákpene né úpu bo alá ajeé mbaá andée abi apwa ebwo mmye. Andée bimbo álu abi gabo ayi ebwo ápye ne ákwólege, áchyege ebwo efwyale né metó. ⁷Andée bina áwya gejeé mangi yéndé gefógé genó

eyi mató bwo ágarege, yémbo akáge, kwone fō mbaá ayi ákaáge genó eyi gelu wáwálé. ⁸Ne ndere Jens ebwo ne Jambres átene nya ukpene ne Mosis wyembo ntó ne bwo bina ála kámege ne genó eyi gelú wáwálé. Ebwo alú bwo abi mató bwo alá ferege sé depo chánéné, ábyo gebyo nnó áfyé mató ne Ešowo. ⁹Yémbo ájye nye ye teté ne unó bwo ebimbo nénde, ela gachye bwo ákaá nnó ebwo álu unkenkene bwo. Ndere ebo epye nya ne Jannes ebwo ne mejeé wuú Jambres.

Pól achye Timoti kwyakwya majye

¹⁰Ne nana wo Timoti, ókaá unó bi me nlerege, ókaá gepo ya, ne genó eyigé me mferege mampye né geḡwá ya, ókaá nkane me mfyéé metó ne Jisós, nkógé metó, gejeé eyi me mbwo ne ate bwo. ¹¹Ne ókaá nkane ntene janja né gejamége efwyale ewé ekwólege me, ókaá ndere bwo ámmye amu ne me, ókaá efwyale ewe me ngene, depo tiré dépye ne me né melo Antioḡ, Ikonyoḡ, ne melo Lystra. Ókaá ntó ndere ámmye me amu ne me nkogé metó, yémbo Ešowo apoó me ntane wye ye jya gegoó me mmye wó. ¹²Elú wáwálé nnó yéndemuú ayi áchomé mmye ne Kras Jisós ne abwo gejeé mambele geḡwá jii ndere Ešowo akélege, ate bwo ágwo fō manchye ji efwyale. ¹³Bwo abo, ne bwo gebyo bina, gabo ayi ebwo ápyeé, ábeé nye ndere muú, áboó nye debele akwe nnyi. Ábwólege nye bwo ne bwo ntó ábwólege nye ebwo. ¹⁴Yémbo wo Timoti cho wye mbe ne unó bi áleré wo, ne fyéé metó wye chancha. Wo ókaá chánéné ufó bwo abi áleré wo unó bina. ¹⁵Ne wo ókaá mé mekomejó Ešowo te dembane ayi achye wo denḡa etiré depye wo otané né efwyale gabo gétúgé oḡfyéé metó ne Kras Jisós. ¹⁶Unó uko bi ulú mmu ḡwe Ešowo utane lé né uferé Ešowo jimbo. Unó bina upoge manlerege ese unó bi ulú wáwálé, unyane bwo bi ápye gabo, unyage ese mati yi

dela kwóle chancha wó, ne alerege ese nkane débóó mambelé geṅwáge sé cho ndere Eṣṵwá akelege, ¹⁷nnó yéndémuú ayi apyéé utóó Eṣṵwá abe ne denḡa deko, akwane mampye yéndé utóó ulóóló.

4 Me njógé unó bina ngarege wá ne eshye né mbe ushu Eṣṵwá ne Kras Jisṵs muú achwóge nye mangbáre gefwa jíí ne mansó mpa bóó abi agboó ne abi álu abe, nkpeage wá nnó, ²ogarege bóó mekomejóó yina yendégébé ṵpwage. Ye né gébé gelógéló ye gébé gebogebo. Pyegé bóó ákaá mati ayi ápye gyeé, nyane ebwó nnó ályaá gabo. Fyegé ebwó eshye, koóge metóó ne olerege ebwó unó bina. ³Néndé gébé géchwó nye eyi bóó ála ákií nye se manwú wáwálé ayi bóó alerege, ála aferé nye le unó bi ebwó ákelege ne ákelege nye le anlere abi álerege ebwó unó bi ulóme ebwó metóó. ⁴Ne ályage nye manwú genó eyi gelú wáwálé ála ákwóle lé ukwene bó abya. ⁵Ne wá Timoti ye ema ebe nnó gbarege wye mmye jyéé. Ye ṵgene efwyale nnó, koóge wye metóó, pye utóó bye ndere mengaré abya melóméló. Pyegé utóó bye ebi Eṣṵwá achye wá uko.

⁶Mbógé né getu ya, nla me meti gewúle. Ela gachyéé manoó ma magbele mme nkane mmoó gepe. ⁷Me mmye ummye ulóóló, nlome gatele wa abyé. Ngbare depóré Kras chancha kpa te nnére. ⁸Ne nana nsa wa agile me. Nsa yimbo élé ela geṅwá ewé muú ayi abeé cho né mbe ushu Eṣṵwá abóó. Muú yi achyege nye me ela ewéna né bíí bi mbo élé Ata. Ji asóó nye mpa yéndémuú chancha né bíí mpa. Achyege nye fí le me mbíí, achyege nye ntó bóó abi ágilé ji ne gejeé nnó ji achwóó.

Mechó ewé etomé Pól jimbóó

⁹Ne kele meti ṵchwó ṵbane me wáwá. ¹⁰Nénde Damas alyaá me afe né melo

Tessalonika gétúgé abóó gejeé ne unó mme. Kresens ntó afé melo Galasiya ne Titṵs afé Dalmatya. ¹¹Wye le Lukase jimbíí ne ala fa ne me. Oke ṵchwóó se Makṵs enyú ne ji dechwá, néndé ji apóoge me né utóó dóó. ¹²Ntṵ mbo Tikikṵs né melo Efesṵs. ¹³Oke ṵchwóó se nku gefwene wa ayi nlyaá mbaá meṅme se Kapus né melo Truus, ne bó ṅwe ba ṵchwóó ne ebwó, ushu chancha uchancha bó ṅwe ba bimbo ṵjigé fí nte.

¹⁴Aleksanda mampye utóó ete, apye me gabo ayi apwáó amu. Ata Eṣṵwá achyege nye ji nsa né genó eyi ji apyembo me. ¹⁵Wá mboó, kaá nkane ṵfyé mmye ne ji, néndé atene ukpene ne mekomejóó ayi esé délerege.

¹⁶Bíí bi me nkpene unóó mpa bi mbe mashyaá mmye ya né depó tire ámále me mmye, ye muú ama ayi achwó nya wye nnó apóo me apó. Ebwó ako abo me, nene le mmye nnó Eṣṵwá asóge metóó ne ebwó. ¹⁷Yémbó Ata abó alu ne me ne achye me utóó nnó ngare mekomejóó wuú gbene nnó bóó bi álá pó bóó Jus áwuú. Ne ji afere me né meno genyanya. ¹⁸Ata Eṣṵwá aferege nye wye me né yéndé efwyale gabo ewé mkpene, ne apóge nye me mkpe né gefwa ji, eyi gelu né mfaánebuú. Matame mabé ne ji te kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame

¹⁹Tame Priska, ebwó ne Akwila ne ula gepú Onesiforus. ²⁰Erastus ala né melo Kórent, Trófimṵs ntó ameeé nlyaá ji né melo Melitos. ²¹Mmye ṵchwóó gemege nnó neba nekwóne. Yubolos, Pudens, Linṵs, Klodya ne aṅme abi álu we ako áké ntame wá.

²²Nnenemmye nnó Ata abe ne wá, ne nnó álerégé enyú ako galógáló.

Ŋwe ayi Pɔl ásamé mbaá

Titos

Matame

1 Elé me Pɔl maá utɔ́ Ɛsɔwɔ ne ŋg-bá Jisɔs Kras ne nsamé ŋwe yina. Ɛsɔwɔ achyɛ́ me utɔ́ bina gétúgɛ́ bɔ́ bi ji ajyaá nnó ábɛ́ abíí, nnó mpyé ebwɔ́ á-fyegé wye metɔ́ ne Ɛsɔwɔ ne nnó mpye ebwɔ́ ákaá wáwálé ayi ápogé ebwɔ́ ákwolege depɔ́ré Ɛsɔwɔ chánéné. ²Ɛwéna epógé nnó ebwɔ́ áneré metɔ́ mambɔ geŋwá eyi gélágé byé eyi Ɛsɔwɔ muú ayi alá abyɔ́gé gebyɔ́ ányɛ́ mé meno te ukwene nnó achyegé. ³Ne gébé eyigé ji ajyaá gekwónégé, ji apye geŋwá eyina gegené né mekomejɔ́ wuú. Elé mekomejɔ́ yina ne Ɛsɔwɔ Mempoó sé áfyɛ́ me né amu nnó ngaregɛ́. Ne wye nkane Ɛsɔwɔ achyɛ́ me majyɛ́, mbɔntó ne mpyɛ́ utɔ́ bíí.

⁴Me ntóme ŋwe yina mbaá Titos. Me ngboó ne ji ndere esé ako défyɛ́ metɔ́ ne Jisɔs.

Me nnenemmye nnó Nte sé Ɛsɔwɔ ne Kras Jisɔs Muú áwene gemége sé alere wɔ galógál, apye ntó wɔ ɔbe né nesɔ.

Gepɔ eyigé muú kpaá echomele bɔ́ Jisɔs abɔ́ mambe ne geji

⁵Ula bi me ntómé wɔ né melɔ́ Kret úlú nnó wɔ ɔ́neré mampye unó bi ulaá, ne nnó ɔjya ákpákpá né mmú gepúgɛ́ Ɛsɔwɔ ndere me mbɔ́ ngare mé wɔ nnó ɔpye né yéndé melɔ́. ⁶Muú ayi abeé muú kpaá né gepúgɛ́ Ɛsɔwɔ, abɔ́ mambe muú ayi geŋwá jíí gela gepɔ́ ne dembyɔ́, ábané ele mendée ama. Baá bíí ntó abɔ́ mankame ne Jisɔs, ábɛ́ ne gepɔ́ gelógél, áchyegɛ́ enógé mba bɔ́ kpakpa. ⁷Muú kpaá né mmu echomelé bɔ́ Ɛsɔwɔ alu muú ayi apelé ndere utɔ́ Ɛsɔwɔ ukene. Ndere elúmbɔ, abɔ́ mambe muú ayi alá ákágé

shulé ji ndo, abɔ́ fɔ́ mambe muú nenɔ́, muú ayi awyaá gefere, menyuú mmɔ́, abeé fɔ́ memmye mammye, ne abeé fɔ́ muú ayi aselegé ebwɔ́. ⁸Abɔ́ mambe muú ayi anene ankeé, agboó ne genó gelógél, muú ayi akagé gbaré mmye jíí, ajógé mejɔ́ wuú gbógón, abeé cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ ne apyɛ́ genó eyi ji abɔ́ mampye. ⁹Abɔ́ ntó mambe muú ayi agbaré mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ ayi alere ji chancha, nnó ji ntó akaá ndere aleregɛ́ unó bi bɔ́ Ɛsɔwɔ akwologé, nnó áleré bɔ́ abi álerɛge unó ebicha nnó álu gyɛ́.

Weége anleré gebyɔ́ yéndégébé

¹⁰Njógé mbo mechɔ́ ewéna gétúgɛ́ gejamégé bɔ́ abi átene ukpene ne mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ yina. Ebwɔ́ alú bɔ́ meno ne bɔ́ dembwólé chacha ekwɔ́ abi átomé wyeé eshye nnó ábɔ́ mansɔ́ muú nsɔ́ ne atene cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ. ¹¹Ekamegɛ́ wɔ ɔlyáá ufó bɔ́ bina ajye mbe ne depɔ́ti né mmu gepúge Ɛsɔwɔ. Ebwɔ́ ápye me gejamégé mala upú ákwe tametame ndere aleregɛ́ unó bi ebwɔ́ ambɔ́ ne abɔ́ nsa, ewé alá ábɔ́ fɔ́ manleré ubi wɔ. ¹²Muú ekpávɛ́ bwɔ́ ama ayi alu muú melɔ́ Kret ewéna ajɔ́ ntó ato ne bɔ́ bíí aké, “Bɔ́ Kret alu bɔ́ gebyɔ́, bɔ́ nchye ne ambwa abi ányɛ́ geŋɔ́.” ¹³Mechɔ́ ewéna elu wáwálé ne ɔbo manshulegɛ́ ebwɔ́ ndo, ɔwegé ebwɔ́ yéndégébé nnó ebwɔ́ ákeré ákamé ne genó eyi gelú cho eyi getome ne depɔ́ré Jisɔs. ¹⁴Ámágé wu nye se ubi ebi bɔ́ Jus ajame yé. ¹⁵Yéndégenó gelú pópó mbaá bɔ́ abi alá apɔ́ ne uferé uboubɔ́ né mmu metɔ́. Yémbɔ́ abi álu ne uferé uboubɔ́, ebwɔ́ bi alá áfyɛ́ metɔ́ ne Ɛsɔwɔ wɔ, yé genó gefɔ́ eyi gelú ebwɔ́ pópó gepɔ́. Deba etiré dégbeé ebwɔ́ matɔ́ dépye uferé bwɔ́ úlú wyeé nchyenche. ¹⁶Áké ebwɔ́ ákage Ɛsɔwɔ, yémbɔ́ gepɔ́gé bwɔ́ geleré nnó áshya ji. Ebwɔ́ álu bɔ́ abi muú alá ákágé bɔ́ gejeé ne ebwɔ́ ne áwú

fɔ Ɛsɔwɔ. Ye galɔ́galɔ́ ayi ebwɔ́ ákágé pye ne bɔ́ ɔ́pɔ.

**Majye ami Titos abɔ́ manchye
bɔ́ echomele Jisɔs**

2 Ne wɔ Titos, ɔbo manleregé elé unó bi úlú cho ndere mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ agarege. ²Chyeye bɔ́ kpakpa né mmu gepúge Ɛsɔwɔ majyeé nnó abe pere ne bɔ́, ápyegé utɔ́ ne eshye, ákágé genó eyigé ebwɔ́ ápye, ákágé ndere ágbaregέ mmye bɔ́, átene chánéné né metɔ́ ewé áfyé ne Jisɔs, abɔ́ge gejeé ne bɔ́. Akogé wye metɔ́ chánéné gébége mmuameno achwógé.

³Wye ndere ɔlere ákpakpa abi ande, mbɔntó ne ɔbɔ́ manlere abi andée, nnó ebwɔ́ ábé ne gepɔ́ eyi gechwɔ́ ne enógé, áchɔge fɔ́ bɔ́ mabɔ́, áchyegé fɔ́ gemege bɔ́ né mmɔ́ manyúgé. Áleregé elé genó eyi gelu cho, ⁴nnó ebwɔ́ ápye áso andée ábɔ́ gejeé ne áno bɔ́ ne baá bɔ́. ⁵Gare ntó ebwɔ́ nnó ákágé genó eyi ebwɔ́ ápyeé, ábé bɔ́ abi áno bɔ́, ebwɔ́ ebwɔ́ ne ákaá désɔré bɔ́. Pye ntó ebwɔ́ ákaá nnó abɔ́ mampyegé utɔ́ né upú bɔ́. Áleregé ntó ulɔ́ melu áwugé áno bɔ́ nnó ékágé mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ abe ne gembya.

⁶Wyembo ntó ne ɔbɔ́ manleré ngyeé usa nnó ákaá ndere ágbaregέ mmye bɔ́. ⁷Ne wɔ Titos ɔbo manlere gepɔ́ gelɔ́gelɔ́ né yéndégenó eyi wɔ ɔpyeé, ɔkwilegέ manleré ebwɔ́ genó, leré ne metɔ́ wye mmu pópó, ɔpyegé nselé. ⁸Mekomejɔ́ ayi atanegé wɔ meno, abe ayi muú awúgé ála ákágé shulé wɔ ndo, nnó muú mawámé wyeé awugé meno egbe ji akpa mekpo unɔ́

⁹Chyegé afwe majyeé nnó ábɔ́ manwúgé ne ante abi ábɔ́ ebwɔ́ né yéndégenó, ápyege elé genó eyigé ebwɔ́ ákelegé. Ékágé átene ukɔɔ ne ebwɔ́, ¹⁰yé unó bɔ́ ntó ájogé fɔ́. Ebwɔ́ ábé elé bɔ́ abi ante bɔ́ ákágé neré metɔ́ ne ebwɔ́ nnó yéndégenó eyigé ebwɔ́ ápyeé

gelerege elé ndere mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ Muú áwene gemége sé alome.

¹¹Ɛsɔwɔ aleré bɔ́ ako galɔ́galɔ́ wuú ayi ji áwenege gemége bɔ́. ¹²Ne galɔ́galɔ́ yimbo achyegé esé majyeé nnó déféré amu né depɔ́ etí delá déchwɔ́ fɔ́ ne enógé mbaá Ɛsɔwɔ, etí delu elé depɔ́ré mmwólé unó mme, nnó dégbarege mmye, debe ne geɲwá eyi gelu cho ne nnó dépye genó eyigé Ɛsɔwɔ akelegé fa né mme yina, ¹³ndere dégilé gekpekpegé genó eyigé esé déneré metɔ́ wyeé gelu nnó Ɛsɔwɔ sé ayi apwɔ́ amu alerege mmye ne utó gefwa jí. Ɛsɔwɔ yina elé Jisɔs Kras Mewené gemége sé. ¹⁴Jisɔs yina ne achye gemé ji gétúgé se nnó áwéné esé né yéndé gefɔ́gé gabo, ashwɔne esé nnó débɛ bɔ́ bíí abi akpané gechyéé mampye galɔ́galɔ́.

¹⁵Titos ɔbo manleregé bɔ́ unó bina, fyegé ebwɔ́ eshye ne weége ebwɔ́ ne uto ebi Ɛsɔwɔ achyeé wɔ. Ne ɔkamegé muú abya wɔ ndere ɔleregé ubi.

Bege ne gepɔ́ gelɔ́gelɔ́

3 Titos, tége bɔ́ byeé nnó áshúlégé mmye bɔ́ mme mbaá ákpakpa ne bɔ́ abi ábɔ́ uto né melɔ́. Áwugé ne ebwɔ́, ábé ntó téné mampye genó eyi gechwɔ́ ne galɔ́galɔ́ mbaá bɔ́ ako. ²Ékágé áchɔgé mabɔ́ muú fɔ́, ályaá mawámé, áselé depɔ́ peré, ne nnó abe chancha ne bɔ́ ako.

³Néndé mbembe esé débɔ́ dekenegé ntó wye ndere ebwɔ́, déwuú nya fɔ́ ne Ɛsɔwɔ dépyeé nya gyeé. Dékwe nya eké afwe ndere dépyeé unó bi menyammye sé ákelegé ne ebi ugɔ́ esé metɔ́. Déchwɔ́ nya gébé se mambalegέ matɔ́ ne ate. Bɔ́ abifɔ́ áké ábɔ́ unó matɔ́ áso esé. Bɔ́ abifɔ́ ápaá esé, esé ntó dépaá ate. ⁴Yémbo gébége Ɛsɔwɔ Muú áwene gemége sé aleré esé galɔ́galɔ́ ne gejeé eyigé ji abɔ́ ne esé, ⁵aferé esé né efwyale gabo. Épɔ́fɔ́ gétúgé galɔ́galɔ́ ayi esé dépyeé, ji age lé esé meshwe ne

áwene geme gesé. Ji ashwóné matóó sé nnó débó geṅwá eyi geke ne Mendoó Ukpea epye esé déla bɔ́ ake. ⁶ Esɔ́wɔ afyé esé Mendoó Ukpea ewéna egbeé esé né mmye ndere Jisɔ́s Kras Mempoó sé achye geme jii gétúgè sé, ⁷ nnó gétúgè galógáló wuú, esé détené cho né mbe ushu Esɔ́wɔ degilé mambɔ ntó geṅwá eyi gélagé byé. ⁸ Mejóó wena elu wáwálé, ne nkelegé wɔ otome eshye manleregé ewu, nnó yéndémuú ayi áfyéé metóó ne Esɔ́wɔ ágbaré menyammye wuú chanéné, nnó ápyegé galógáló yéndégébé. Unó bina ebi me ngaré mbɔ wɔ, uló ne upogé yéndémuú.

⁹ Ne ekamege wɔ ɔcho mbwa ne bɔ́ abi anyéé geṅkenégé mbee yé mbeé mankogé mabɔ ukwene ante ne mammyege gétúgè ebe. Unó bina upɔ ne nsa ne ulú élé ubyarṅkwá unó. ¹⁰ Yéndémuú ayi ɔgene nnó agboó ne mawámé ne mbeé manyegé, chyé ji majyéé dama, ekogé ndɔ epea alá awuú fɔ́, fa mbwa ne ji, ¹¹ néndé ɔkaá nnó gefógé muú eyigé

na, alu muú ayi anyéé utuú ne gabo ayi ji apyéé aleré nnó jimboó achɔ mabɔ mií.

Kwyakwya mejóó

¹² Me nkelegé mbɔ mantɔ Atemas ewú, nla ntɔ ji wɔ, ebyennó ntómé nye lé Tikikɔs, ne yéndémuú bwo achwógé ewú, mmye nnó wɔ ɔchwɔ ɔbane me wena né melɔ Nikapolis néndé nkelegé nnó nebá nebye me ewú. ¹³ Áṅme se bina apea, Senas muú ebe ne Apolos ájyèé nye neke, áké ájyèé chyéé ebwɔ yéndégenó eyigé ebwɔ ákelegé ɔkamegé ebwɔ ájyè amuamu. ¹⁴ Gare bɔ́ se ewúmbɔ né melɔ Krete nnó ági manleregé uló melu. Áké ápyéé mbɔ, ágene unó manchyéé mbaá bɔ́ abi unó ulií ebwɔ. Gárege ebwɔ nnó ékágé ábe ambwa.

¹⁵ Áṅmé sé ako abi álu ne me áló enyú matame. Tame ntó ájéé se abi ágbóó ne esé ne áfyéé matóó ne Esɔ́wɔ. Nnenemmye nnó Esɔ́wɔ álérégé enyú ako galógáló.

Ŋwe ayi Pɔl ásamé mbaá

Filemɔn

Matame

1 Me Pɔl muú nkɛne denɔ gétúgɛ utɔ́ Kras Jisɔs ne nsame ŋwe ayina. Nlú fa chónchó ne meŋme sé Timɔti. Ntɔme ŋwe ayina eta wye Filemɔn. Wɔ ɔlú mejeé sé ayi débɔ́ gejeé ne wɔ ɔ́ɔ́ ne nte muú utɔ́ ayi dépyéé utɔ́ ɛsɔwɔ chónchó.

² ɛsɛ délɔ́ matame mbaá Apfia meŋme sé ayi mendée ne Akipus nte meŋme ayi démmye dépye utɔ́ Kras chóncho eké ɔ́ɔ́ bee. Délɔ́ ntó matame mbaá ɛchomele ɔ́ɔ́ ɛsɔwɔ ewe enywérege né gepú jye.

³ Nnɛnemmye nnó Nte sé ɛsɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álérégé enyú galɔ́gálɔ́, ne apye enyú débé né nseɔ.

Pɔl aféé Filemɔn

⁴ Meŋme wa, yéndégébé me nké nnɛnemmye mfyéé wɔ ntó né mmyemenene, ne ntamege ɛsɔwɔ wa, ⁵ gétúgɛ nwuú nnó ɔ́fyéé metɔ́ɔ́ ne Kras ne ɔ́ɔ́ gejeé ne ate ɔ́ɔ́ ɛsɔwɔ ako. ⁶ Nnɛnemmye nnó mmye eyi ese déchome ndere ɔ́ɔ́ abi ákame ne Jisɔs, epye wɔ ɔ́kaá chánéné genó eyi getome ne mejé ewé ese déwyaá ndere ɔ́ɔ́ Jisɔs Kras. ⁷ Meŋme wa, gefɔ gejeé eyigé ɔ́ɔ́ɔ́ ne ɔ́ɔ́ ɛsɔwɔ gepyéé metɔ́ɔ́ egɔ́ me, ne gema fyéé me eshye ndere ɔ́ɔ́ gejeé ne ebwɔ mɔ́ epyéé matɔ́ɔ́ ákwenege ebwɔ mmu.

Pɔl anene Filemɔn mmye nnó ase ɔnesimɔs

⁸ Ndere me nlú muú dentɔ́ Jisɔs Kras nkage garé wɔ ne utó ba nnó wɔ pye genó eyigé ɔ́ɔ́ɔ́ mampye, yémbo mpyéé

fɔ́ mɔ́. ⁹ Ndere elúmbo, nnene elé wɔ mmye né gejeé eyigé débɔ́ ne ate. Me Pɔl nnene wɔ mmye ndere muú kpaá wye ne muú ayi akɛne denɔ gétúgɛ Kras Jisɔs. ¹⁰ Nnene wɔ mmye nnó wɔ ɔ́gɛ meshwe ne maá wa ɔnesimus. Nge ji ndere maá wa gétúgɛ mpye ji afyéé metɔ́ɔ́ ne Kras gébégé nlú né gepúgɛ denɔ. ¹¹ Mbe mbe ji abɔ alú gebyanjk-wɔgé muú né eta wyeé. Ne nana alu muú melómélɔ́ né eta wye ne eta wa.

¹² Me ntame ji nnó akere eta wye. Elú me eké mbwíí metɔ́ɔ́ wa ne ntame mɔ́ eta wyeé. ¹³ Mɔ́ nké mbele ji abe fa ne me, ase melu wye mam-pógé me ndere nlú né denɔ gétúgɛ abya melómélɔ́. ¹⁴ Yémbo nkelegé fɔ́ mampye genó gefɔ eyigé wɔ ɔ́la mɔ́ɔ́ mbe ɔ́kame wɔ. Mpyembo, nnó yé ɔ́ké ɔ́pye genó mampoo me, ɔ́pye ndere metɔ́ɔ́ wyeé egarege, ékágé ebe nnó me ne ŋmɛrege wɔ mekpo mme.

¹⁵ Ndɔ́fɔ ɔnesimɔs alyaá wɔ né mboó gébé nnó ji amage kere eta wyeé enyú debe ne ate teé kwyakwya. ¹⁶ Mbe mbe ji abɔ alú mefwé wye, yémbo nana aŋea geme apwɔ mefwé néndé alá nte meŋme wye gétúgɛ ji ntó áfyéé metɔ́ɔ́ ne Kras. Me mɔ́ɔ́ gejeé ne ji ɔ́ɔ́, yémbo ushuú gejeé eyigé ɔ́ɔ́ɔ́ nye ne ji gejamé kpaá gepwɔ amu néndé ji alú nte mekwaá ne nte meŋme wye ayi afyéé ntó metɔ́ɔ́ ne Ata.

¹⁷ Ndere elúmbo, mɔ́ɔ́gɛ ɔ́se me ndere nte muú utɔ́ Ata, achwɔgé, se ji amu apea wye ndere me mɔ́ nchwɔgé ɔ́sele me. ¹⁸ Yé apye wɔ genó gefɔ gebo, yé anye elé wɔ ujwɔ́, gií me. ¹⁹ Elé me mɔ́ɔ́ Pɔl ne nsamé ne ebwɔ wa ngarege wɔ nnó nkwalé wɔ ujwɔ́ bimbo. Mmɛge fɔ́ nnó yé wɔ mɔ́ɔ́ ɔ́gbarege me ujwɔ́ né genwá jyeé. ²⁰ Ndere elúmbo, meŋme wa, né gétúgɛ mabo Ata pye me galɔ́gálɔ́. Pye

¹¹:10 Elú wáwálé nnó: Mabo ɔnesimus matene nnó muú yi áchwɔ́ ne nsa.

metɔ́ ego me ndere nte meŋme ayi áfyéé metɔ́ ne Kras.

²¹ Ne me nkaá wáwálé nnó ndere me nsame ŋwe yina ɔpye nye wye ndere me ŋjɔ́. Ne ɔpyéé nye yé genó eyi gepwɔ́ eyigé me ngíí. ²² Genó eyigé cha eyigé me mmagé gbéé gelú nnó, ɔkwyé melu né maá gepúgέ aŋkéé bele eta wa. Me nnere metɔ́ nnó Ata awúú nye mmye-

menene nyú, apye me ntané denɔ nkeré eta nyú.

²³ Epafraŋ nte muú ayi akpene denɔ gétúgέ Kras Jisɔs alɔ́ enyú matame.

²⁴ Wyembo ntó ne Makɔs, Aristakɔs ne Damas ne Lukase álɔ́ enyú matame. Ebwɔ́ álú áte aŋme abi ápyéé utɔ́ Ata.

²⁵ Nnɛnemmye nnó Ata Jisɔs Kras álérégé enyú galógáló.

Ŋwe ayi ásamé mbaá bɔ́

Hibrus

Mekomejɔ́ ayi Ɛsɔ́wɔ apye maá wuú agaré

1 Nyá mbembe Ɛsɔ́wɔ ayi bɔ́ ekpavé bií agaré ukwené ante sé mekomejɔ́ wuú ndɔ, ndɔ ne ndɔ né mati uƒɔ́ uƒɔ́. ²Ne nana ayi mme achwɔ bye, Ɛsɔ́wɔ apye maá wuú agaré esé mekomejɔ́ wuú. Maá wuú yina ntó ne ebwɔ́ ne ji akwyéé yéndégenó fa mme chóncho. Ji ne Ɛsɔ́wɔ ábélé nnó abe menyéé geteé unó uko ebi ji awyaá. ³Elé maá yina ne apyéé gekpékpégé ŋɔ́ Ɛsɔ́wɔ ágenene. Ndere ji alú, mbɔ́ntó ne Ɛsɔ́wɔ alu né mati mako. Mekomejɔ́ wuú awyaá utó ne élé mekomejɔ́ wuú yina ne apyéé nnó yéndégenó eyigé akwyéé gekene cháŋéné. Ji anerege mampye genó eyi gépyéé Ɛsɔ́wɔ ashwónége gabo ayi bɔ́ ápyéé, afé mfaánebuú, ne ajwólé né melú énogé né egbe ebwɔ́nye Ɛsɔ́wɔ Muú aŋea Apwɔ́ amu.

Maá Ɛsɔ́wɔ aŋea geme apwɔ́ makiénné Ɛsɔ́wɔ

⁴Ndere elúmbɔ, Ɛsɔ́wɔ apye maá wuú aŋea geme apwɔ́ makiénné jíí wye ndere mabɔ́ ami Ɛsɔ́wɔ achyéé ji málómé mapwɔ́ ami bwɔ́. ⁵Esé dékaá mbɔ́ néndé Ɛsɔ́wɔ ajɔ́ fɔ́ ne ekiénné fɔ́ nnó, “Wɔ́ ɔ́lú Maá wa, fina nla Nte wye.” Ɛsɔ́wɔ ajɔ́ yé ntó ató ne ekiénné fɔ́ nnó, “Me mbeé nye Nte wuú ne ji abeé nye Maá wa.” ⁶Ne gébége Ɛsɔ́wɔ atómé maá mbe wuú fa mme ama jɔ́ aké, “Gógé makiénné ya ánogé ji.” ⁷Ge genó eyigé ajɔ́ atómé ne makiénné Ɛsɔ́wɔ aké, “Ɛsɔ́wɔ apyéé makiénné jíí álu eké mbyo ne apye baá utɔ́ bimbɔ́ álu eké manómé mewe.” ⁸Yémbɔ ajɔ́ ató ne Maá wuú aké, “É é Ɛsɔ́wɔ, gefwa jye gebeé te kwyakwya ne kwyak-

wya, ɔgbarege nye gefwa jye né meti ewé elú cho ne melómél. ⁹Wɔ́ ɔgboó ne genó eyi gelú cho ne ɔpaá gepɔ́gé bɔ́ abi álá ábelegé mabe Ɛsɔ́wɔ. Ge ula bi me Ɛsɔ́wɔ, muú nlú Ɛsɔ́wɔ wye njyaá wɔ́ nnó ɔbe ne ŋɔ́ yi apye metɔ́ egɔ́ wɔ́ epwɔ́ até ájeé byéé.” ¹⁰Ama jɔ́ ntó ne maá wuú aké, “Wɔ́, Ata, né ula ulɔ́ ɔkwyéé mme, ne ɔkwyéé yéndégenó eyi gelú né mfaánebuú ne ammu jye. ¹¹Unó bina uchɔ́gé nye né meso gébé, ne wɔ́ mbɔ́ɔ ɔbeé nye te kwyakwya. Ubi uko ugboó nye manaa eké ukwene mandeé, ¹²ne wɔ́ ɔkɔ́ nye ubi ntó eké gekwenege nkú ne ɔkwórégé nye ubi eké muú akwórégé ukwene mandeé ne ayi make. Yémbɔ, wɔ́ mbɔ́ɔ ɔkwórégé fɔ́ ne geŋwá jye gebyéé fɔ́ te kwyakwya.” ¹³Ɛsɔ́wɔ ajɔ́ fɔ́ ne ekiénné wuú fɔ́ genó eyigé ji ajɔ́ ne maá wuú nnó, “Jwólé fa né egbe ebwɔ́nye wa, kpaá te mpyéé bɔ́ mawáme byéé akwene eké geluɔ́ eyigé ɔnérege uká byéé mfaá.”

¹⁴Ne makiénné Ɛsɔ́wɔ ako úlú le mandóó ayi ápyéé utɔ́. Ɛsɔ́wɔ atómé nnó ápoógé bɔ́ abi Ɛsɔ́wɔ áwenege nye gemége bwɔ́.

Fyegé mekpɔ́ né wáwálé ayi déwuú

2 Te ndere esé dekaá unó bina debɔ́ mamfyege mekpɔ́ né ubi cháŋéné nnó ékágé deno mewaá. ²Esé dékaá nnó mekomejɔ́ Ɛsɔ́wɔ ayi makiénné jíí agaré ukwene ante sé alu wáwálé, ne bɔ́ abi álá bélé ji wɔ́ ne abi atóó ntó mekpɔ́, agé wye efwyale ewé ekwane ne ebwɔ́. ³Ndere elúmbɔ, mbɔ́gé esé abi déwuú gekpekpege mekomejɔ́ Ɛsɔ́wɔ ayi áwenege gemége bɔ́, debyage ji, dépyéé mbɔ́ nnó ne esé débo efwyale? Ata jim-bɔ́ ne abɔ́ mbé ágáre bɔ́ mekomejɔ́ yina, ne bɔ́ abi áwuú ndere ji ágárege apye esé dékaá nnó alu wáwálé. ⁴Ne Ɛsɔ́wɔ alere ntó esé cháŋéné nnó mekomejɔ́ yina alu wáwálé né gepɔ́gé ufelekpa ebi upyéé bɔ́ álá mano mekpɔ́ fuú ne unó ebifɔ́ uƒɔ́ uƒɔ́ ebi ulerege utó

bií. Ne achyeé ntó ufó ufó echye ewé etanege mbaá Mendoó Ukpea mbaá bɔ́ bií ndere ji ákélé.

Elé Jisɔs ne awenege gemége sé

⁵ Ge, genó eyigé esé déjógé détome ne geji gelu nnó: Makiénné Esɔwɔ fɔ́ wɔ́ Esɔwɔ ábelé nnó ágbare gefwa né mme meke ayi achwɔ́ wɔ́ ⁶ Né mbaá melu fɔ́ né mmu ηwe Esɔwɔ ásá lé nnó, “E é Ata Esɔwɔ mekwaá alú kpe ndé genó ayi oteé ji, gebyanjkwógé nte mekwaá ayi wɔ́ okpege alu waá? ⁷ Né mboó gébé, ɔpye fɔ́ ji aηea yé geme dɔ́ eké makiénné jye wɔ́, yémbɔ́ ɔfwa ji ne ηgɔ́ ne énogé eké mfwa. ⁸ Wɔ́ ɔfyé yéndégenó né amu jíí. Ásá né mmu ηwe Esɔwɔ nnó, Esɔwɔ afye yéndégenó né ammu jíí.” Ebyennó yé genó eyigé cha eyi gelaá gepɔ́. Yémbɔ́ esé delú danɔge mbó nnó yéndégenó gelu né amu jíí. ⁹ Yémbɔ́ elé Jisɔs ne esé dégene. Né mboó gébé, Esɔwɔ ábelé ji né melu ewé ela eηea yé geme eké ewé makiénné jíí wɔ́. Esɔwɔ apyembó nnó gétúgé galógálɔ́ ayi ji alerege, Jisɔs ágeé efwyale agbo gétúgé bɔ́ ako. Gétúgé efwyale ewé Jisɔs agene ne negbo eniné ji agboó, ne Esɔwɔ afwa ji ne ηgɔ́ ne énogé ndere mfwa. ¹⁰ Esɔwɔ ne akwye unó uko ne ji ne agbaré ubi nnó ukene cháηéné. Ndere ji apye nnó gejamégé bɔ́ ábɛ baá bií abɔ́ ηgɔ́, elú galógálɔ́ nnó ji apye muú ayi ánénege ebwɔ́ meti áwené gemége bwɔ́, ágé efwyale nnó akwane né yéndé meti mambe muú ayi ákágé pye ebwɔ́ ábɔ́ geηwá.

¹¹ Jisɔs muú apye nnó bɔ́ abe pópó chóncho ne bɔ́ abi ji apye ebwɔ́ álu me pópó, ebwɔ́ ako alu baá Nte ama. Ge ula bi mmye ela gboó fɔ́ ji mankú ebwɔ́ nnó aηme bií. ¹² Ajɔ́ge aké, “Mpye nye aηme ba akaá gekpékpégé muú ayi wɔ́ ɔlu. Mfège nye wɔ́ né echomele bɔ́ byéé.” ¹³ Ama jɔ́ aké, “Elé Esɔwɔ ne nli-ige mmye ne ji,” ne ama jɔ́ ntó aké, “Gé me na ne baá abi Esɔwɔ achye me.”

¹⁴ Te mbaá baá bií bimbo, ebwɔ́ ako alu akwaá, getú eyigémbɔ́, Jisɔs jim-bɔ́ abwɔ́lé mekwaá álá eké ebwɔ́ nnó ji agbo aké ne negbo nni áchɔ́ utó muú ayi apyéé nnó bɔ́ ágbó. Ne muú yimbo elé danchomeló. ¹⁵ Ndere ápyembo, ápye nnó bɔ́ áfɔ́ge sé negbo né geηwáge bwɔ́ geko, elé ebwɔ́ abɔ́ álu afwe mbaá negbo gétúgé abɔ́ afɔ́ neni. ¹⁶ Esé ako dékaá cháηéné nnó Jisɔs achwɔ́ lé nnó apó up-yáne Abraham, achwɔ́ fɔ́ mampoó makiénné Esɔwɔ wɔ́. ¹⁷ Ge genó eyigé gepye ji abwɔ́lé ntó mekwaá álá eké aηme bií né yéndé meti mbo, nnó abe etukpe ampyéé upe Esɔwɔ, ewé egene bɔ́ meshwe, ne muú ákágé neré metɔ́ ne ji nnó ji achyeé gepe gétúgé gabo ayi bɔ́ ápyéé. ¹⁸ Ji akágé wené gemége bɔ́ abi mmuameno ábánege ebwɔ́ nana néndé mmuameno abɔ́ abané me jimbó ne age efwyale.

Jisɔs aηeá geme apwɔ́ Mosis

3 Aηme ba, abi ukpea, muú ayi alu né mfaánebuú akú ntó enyú. Ndere elúmbo, pege gefógé muú ayi Jisɔs alú, ji alú ηgba ne etukpe né depɔ́ré Esɔwɔ etiré esé défyéé metɔ́ wye ne déjógé. ² Ji apye utɔ́ bi Esɔwɔ achye ji metɔ́ ema wye ndere Mosis ntó apyéé né gepúgé Esɔwɔ. ³ Yémbɔ́, Jisɔs akwáné mambɔ́ énogé apwɔ́ Mosis wye ndere bɔ́ ánogé muú ayi áténé gepú apwɔ́ gepú eyigé ji aténé. ⁴ Elú wáwálé nnó yéndé gepú muú ne atenege geji, yémbɔ́, muú ayi apye yéndégenó elé Esɔwɔ. ⁵ Mosis apye utɔ́ bií uko né gepugé Esɔwɔ metɔ́ ema, ndere maá utɔ́ Esɔwɔ. Utɔ́ bií bimbo utene mbaá unó bi Esɔwɔ apyéé nye nnó bɔ́ ákaá né meso gébé. ⁶ Yémbɔ́ Kras apye nya utɔ́ bií uko né gepugé Esɔwɔ metɔ́ ema ndere Maá Esɔwɔ. Esé delú bɔ́ gepu eyigémbɔ́ mbogé dégbarege matɔ́ sé cháηéné ne dénegege ntó wye metɔ́ tágétágé te kwyakwya né unó bi débɔ́ nye.

Déneáge f3 mat3w

⁷ Ge ula bi Mendoó Ukpea ej3gé eké, “Fina mb3gé enyú déwúgé meko E3w3w ⁸ détogé f3 mekpo ndere ukwene ante nyú ab3 ápyéé ne E3w3w. Áshya mampye genó eyigé ji aj3w, gébégé ebw3 ákene né mashw3ne, ákpa mekpo meto3 bw3 áfw3ré ji. ⁹ Ewú né mashw3ne, ukwene ante nyú ákpélé me, ágé unó bi me mpyéé né usaá aḡme upea. ¹⁰ Gé ula bi met3w es3w me ne nje eniné mb3, ne nj3w nké, ‘Mat3w bw3 áférégé f3 unó choó yéndégébé ne ákágé f3 genó eyi me nkelege nnó ebw3 ápye’. ¹¹ Ne ndere met3w es3w me ne ebw3 mb3, nkélé nké, ‘Ebw3 ákpené f3 né melu ugbeé mmye wa.’”

¹² Aḡme ba, ségé gébé nnó, ékágé muú f3 abe né geluage nyú ayi awya gebobogé met3w ewé ji ashya mamfyé met3w ne E3w3w, ati meso ne E3w3w muú alu mebe. ¹³ Genó eyigé enyú deb3w mampye gelu nnó, enyú déchyege ate majyéé yéndé bíí pyege wyembo te mbaá delu kuú bíí ebif3 nnó fina nnó ékágé yé gabo f3 ábw3lé enyú détogé mekpo ne E3w3w. ¹⁴ Kágé nnó esé ne Jis3s Kras delú muú ama, mb3gé dégbaré met3w ewé déb3w mbe défyé ne ji ne eshye kpaá te dékw3négé kwyakwya. ¹⁵ Wye ndere dékuú nye me, déjigé f3 nte genó eyigé aj3w nnó, “Fina mb3gé déwúgé meko E3w3w, détogé f3 mekpo, ndere ukwene ante nyú apye gébégé átoó mekpo ne ji.”

¹⁶ Ndé b3w ab3w áwuú meko E3w3w ne áshyá mampye genó eyi ji aj3w? Elé b3w ako abi Mosis ab3w áferé nya ebw3w né melo Ijip. ¹⁷ Ndé b3w abi met3w es3w nya E3w3w ne ebw3w né usa aḡme upea? Elé b3w bi ápyéé nya gabo ágboó né mashw3ne. ¹⁸ Ndé b3w E3w3w ab3w kélé nnó ebw3w ákpené f3 né melu ugbeé mmye wuú? Elé b3w bi alá ákamé nya mampye genó eyi ji aj3w w3. ¹⁹ Mb3w ne esé dégéné nnó,

ebw3w ákágé kpe f3w né melu ugbeé mmye gétúgé alá áfyé met3w ne E3w3w w3.

E3w3w anyémemo nnó achyege b3w bíí ugbeé mmye

4 Menomenye ewé E3w3w anyé nya ne esé bi dékpené nye né melu ugbeé mmye wuú élú. Ndere elúmb3w, ségé gébé nnó ékágé muú nyú f3 akwe meti, á3w mpa wuú nnó ákágé nkpe f3w né melu ugbeé mmye ewémbo. ² Esé ntó déwuú abya mel3mél3w wye ndere ebw3w abi nya áwuú. Yémbo, esé dége nnó mekomej3w E3w3w ayi ebw3w áwuú apo3w ebw3w w3, néndé ndere ebw3w áwuú ji ákamé f3w genó eyigé E3w3w ágaré bw3w w3. ³ Elé esé bi défyéé met3w ne E3w3w ne dékpené né melú ugbeé mmye ep3f3w abi alá fyé met3w ne ji w3, néndé E3w3w aj3w aké, “Nkelé né met3w us3w wa nnó, ‘Ebw3w ákpené f3w né melú ugbeé mmye wa kanja.’” Yélé ji aj3w mb3w, ab3w annere me ut3w bíí ne akwyéé melú ugbeé mmye te gébégé ji akwye mme. ⁴ Esé dékaá nnó, melú ugbeé mmye élú wye néndé né melú f3w né ḡwe E3w3w áj3w ato ne nd3w yi agbeé ekeneama nnó, “E3w3w annerege ut3w mme mankwye agbeé mmye né ut3w bíí uko né nd3w ayi agbeé ekeneama.” ⁵ Né melo ḡwe ewé dékuú nye aj3w wye áké, “Ebw3w ákpené f3w né melu ugbeé mmye wa.” ⁶ Ndere elúmb3w, élú wye mme fuú, nnó b3w bííw ákpené nye né melu ugbeé mmye ewémbo. Yémbo b3w bi áb3w mbe áwuú abya mel3mél3w yina ákpeé wye w3 gétúgé alá ápyéé genó eyi E3w3w aj3w. ⁷ Getú eyigémbo, E3w3w ábélé bíí bi f3w, ne ákuú bíí ebi mb3w nnó fina. Ne te nya, E3w3w apye Devid agáre mekomej3w ndere déb3w me mbe déwuú né mekomej3w yimbo nnó, “Fina, mb3gé enyú déwuúgé meko E3w3w détogé mekpo.”

⁸ Mb3gé b3w bi Joshua ab3w áselé ákpené melo Kanáan ab3w nyá ugbeé mmye wáw3lé mb3w E3w3w ámá j3w se ató ne bíí ebicha w3. ⁹ Ewéna eléré nnó,

bií ugbeé mmye ebifó úlú gilí wye bɔ́ɔ́ Ɛsɔ́wɔ́. ¹⁰Yéndémuú ayi akpene né ugbeé mmye Ɛsɔ́wɔ́ agbégé ntó mmye né utɔ́ɔ́ bií wye ndere Ɛsɔ́wɔ́ agbeé mmye gébégé annere mankwé mme. ¹¹Ndere elúmbɔ́, démmye ne eshye mankpe né melú ugbeé mmye ewémbɔ́ nnó ekágé muú se fɔ́ atoó mekpóo ne Ɛsɔ́wɔ́ ndere bɔ́ɔ́ Isrelí áto mekpo ákwéne nyá.

¹²Mekomejɔ́ɔ́ Ɛsɔ́wɔ́ alú mebe ne awyaá uto. Achyaá apwɔ́ yéndé aparanja magbe apea ne akpene kpaá akwɔ́ne mbaá geɲwáge mekwaá géchónene ne mendóo wuú. Akwɔ́nege mbaá yi ufere ne défɔ́ɔ́ dechonege. Alerege unó bi úlú cho ne ebi úlú gyeé, ebi mekwaá aferege né metɔ́ɔ́ wuú ne ebi ji akelege mampyege. ¹³Ye genó gefɔ́ eyigé Ɛsɔ́wɔ́ akwe eyigé gelu bibíí né ame Ɛsɔ́wɔ́ gepɔ́. Ɛsɔ́wɔ́ agene yéndégenó chánéné ne élé eta wuú ne esé dégarégé nye yéndégenó eyigé esé dépyeé.

Jisɔ́s alu gekpékpégé etukpe Ɛsɔ́wɔ́

¹⁴Esé déwyaá gekpékpégé etukpe muú ajye koó né mfaánebuú ájyeé né mbaá ayi Ɛsɔ́wɔ́ alu. Etukpe ewémbɔ́ élé Jisɔ́s, Maá Ɛsɔ́wɔ́. Ndere elúmbɔ́, dégbaré unó bi esé défyé metɔ́ɔ́ wye ne eshye. ¹⁵Etukpe Ɛsɔ́wɔ́ sé epɔ́fɔ́ muú yi álá ákágé gé fɔ́ esé meshwe gébégé genó geké géjwerege esé mampye ne ji alu muú ayi akpene né yéndé gefɔ́gé mmuameno eké esé, yémbɔ́ ji apye gabo wɔ́. ¹⁶Ndere elúmbɔ́, déjye tágétágé kwɔ́kwɔ́lé ne gelu eyigé Ɛsɔ́wɔ́ ajwɔ́lege wye alerege bɔ́ɔ́ galógálɔ́ nnó ji age esé meshwe ne alerege esé galógálɔ́ yéndébé eyigé genó geké gelií esé.

5 Ájyaá yéndé etukpe Ɛsɔ́wɔ́ né gelu-age ákwaá nnó ji atene mbe né depɔ́ré Ɛsɔ́wɔ́. Achyegé echye ne nnó apyege upe mbaá Ɛsɔ́wɔ́ gétúgé gabo yi ebwɔ́ ápyeé. ²Akágé ndere aselé depɔ́ peré ne bɔ́ɔ́ abi álá kágé ye genó abi anome mewaá né depɔ́ré Ɛsɔ́wɔ́ nén-

dé jimɔ́ɔ́ ntó, unó ebifó ujwerege ji mampye. ³Gé ula bi ji abɔ́ɔ́ mampyege upe mbaá Ɛsɔ́wɔ́ gétúgé gabo awuú jimɔ́ɔ́ ne ayi bɔ́ɔ́ ntó. ⁴Muú ákágé jya fɔ́ geme jíí nnó abe etukpe Ɛsɔ́wɔ́ gétúgé akelege mambo énogé etukpe. Elé Ɛsɔ́wɔ́ ne abɔ́ manjya ji né utɔ́ɔ́ bina wye ndere ajyaá nya Ɛron.

⁵Wyembo ntó ne elú, epɔ́fɔ́ Kras jimɔ́ɔ́ ne aselé ɲgɔ́ afye né geme jíí nnó abe etukpe wɔ́. Elé Ɛsɔ́wɔ́ ne ajɔ́ɔ́ ne ji aké, “Wɔ́ ɔ́lu Maá wa, fina me nla Nte wye.” ⁶Ájɔ́ɔ́ ntó né melu ewé fɔ́ aké, “Olu mampye upe Ɛsɔ́wɔ́ te kwyakwya wye ndere ajɔ́ɔ́ atome ne Melkisédék.”

⁷Gébégé Jisɔ́s alu fa mme, annemmye. Akpa Ɛsɔ́wɔ́ geka, alilé ne akalege mansé ashulege nnó Ɛsɔ́wɔ́ muú ákágé fere ji né negbo apoó ji. Ɛsɔ́wɔ́ awuú mmyemenene jíí néndé Jisɔ́s ashulege geme mme anógé ji. ⁸Ye élé Jisɔ́s alú Maá Ɛsɔ́wɔ́ agi wye manwuúgé ne Ɛsɔ́wɔ́ né efwyale ewé ji agéné. ⁹Ɛsɔ́wɔ́ ápyégé ji ákwanégé mambe etukpe wuú, ji álá muú yi apye bɔ́ɔ́ bi áwuú ne ji ábɔ́ɔ́ geɲwá eyigé gela gebye. ¹⁰Ne Ɛsɔ́wɔ́ afye ji nnó abe etukpe wuú gefɔ́ɔ́ eyigé Melkisédék alú.

Ekágé délya mamfyege metɔ́ɔ́ ne Kras

¹¹Esé déwyaá gejámege unó bi debɔ́ɔ́ mangaré enyú gétúgé mecho ewé, yémbɔ́ ejwerege esé mampye enyú dékaá néndé enyú dékágé fɔ́ genó wáwá. ¹²Né gébé eyigé na, enyú debɔ́ɔ́ delú mambe anleré mbaá bɔ́ɔ́ abifó, yémbɔ́ elu wye eké bɔ́ɔ́ fɔ́ ábɔ́ manlerégé wye enyú unó lerégé, ebi muú abɔ́ɔ́ mbe ágií né mekomejɔ́ɔ́ Ɛsɔ́wɔ́. Enyú delu eké bɔ́ɔ́ abi álu nyuú élé némbe depɔ́ ndere bɔ́ɔ́ abi ákwane manyé menyeé mboɔ́. ¹³Yéndémuú ayi alú nyuú lé némbe apó ne défɔ́ɔ́ mankaá genó eyi gelú cho ne eyi gelu gye. ¹⁴Menyeé mboɔ́ alu mbaá ákpakpa néndé ebwɔ́ ági ne ákaágé genó eyi gelu cho ne eyi gelú gye.

6 Getu eyigembo, délyaa yé mampélé lé unó bi deboó me mbe dekaaá né deporé Kras, déjye mbe nnó débené mankaágé unó chanjéné. Déboó sé manselé gébé déjógé unó bi deboó me mbe dekaaá né deporé Eṣṣṵwā etire défyéé metó wye ne etire détome nnó muú abó mankwore metó wuú alya unó bi uch-wáó lé ne negbo. Déké dépyéé mbo, elú wye eké démágé fye mbo lé nebome gepú enine débo défyéé me. ² Dekaaá me ndere awyage bóó manaá Eṣṣṵwā ne ndere anerege muú amu mekpo ajé ji. Dekaaá nnó Eṣṣṵwā apyéé bóó akwilé né negbo ne ndere Eṣṣṵwā asóó mpa bóó déma te kwyakwya. Délyaa unó bina dépele mbe, mbe. ³ Mbógé Eṣṣṵwā apógé, esé depye nye wyembo.

⁴ Ula bi deboó manjye mbe úlú nnó, epóóf kókógé nnó dépye bóó abi átií meso ne Eṣṣṵwā ama kworé matóó bwó. Ufó bóó bina ame abó ákaaá me ebwó né deporé Eṣṣṵwā ne áfworé me echye ewé Eṣṣṵwā achyege, Mendoó Ukpea ntó ech-wó ebwó mmye. ⁵ Ne age nnó mekomejóó Eṣṣṵwā alome, ebwó ákaaá ntó utó bi Eṣṣṵwā alerege nye né mme meke yi achwáó. ⁶ Mbógé ufóó bóó bina átigé meso ne Eṣṣṵwā epóóf kókógé nnó apye ebwó ama kwore matóó bwó néndé elú wye eké ebwó álú wome wye Maá Eṣṣṵwā né gekwa ne áchyege ji mekpo unóó né mbe ushu bóó ako ne áwane mbo lé gemege bwó.

⁷ Manaá akwégé, ne melu mme ényúgé manaá dóó ne mbwe ayi ápéné wye awene chánjéné mbaá muú yi apye utóó wye. Ebyennó Eṣṣṵwā ajé lé nye melu mme ewémbo. ⁸ Ne mbógé melu mme ewémbo ewéne lé byabya ne meshií, ebyennó elome fó ne elá gachye Eṣṣṵwā achó ewu ne kwyakwya asóó ewú né mewe.

⁹ Añme sé, ye elé dejógé mbo, esé dekaaá wáwálé nnó enyú dekéne chánjéné né unó bi dépye ndere bóó abi áwene gemege bwó. ¹⁰ Eṣṣṵwā alú cho yén-

dégébé. Ajigé fó enyú nté né utóó ebi enyú dépyéé. Delere nnó enyú dégbóo ne ji ndere enyú depoó ate añme nyú ne delu pye wyembo. ¹¹ Esé dékelege nnó yéndémuú nyú ámmuámé mampyege utóó bií ne eshye ne akpane gechye wyembo kpa te kwyakwya. Deké dépyéé mbo, dékágé unó bi enyú dénerere metóó wye degilé. ¹² Dékelege fó nnó enyú debwalé ebwá. Ségé lé gekágé nékéne bóó abi áfyéé metóó ne Eṣṣṵwā, akógé ntó metóó ne áselé genó eyigé Eṣṣṵwā anyéméno nnó achyege ebwó.

Menomenye Eṣṣṵwā pyéé esé dénerere metóó né unó bi ji anyéméno

¹³ Ne gébége Eṣṣṵwā anyéé nya meno ne Abraham akélé geme ji nnó ji apye genó eyigé ji anyéméno nnó apyéé gé-túgé muú ayicha alá pó sé ayi añea geme apwáó ji ayi ji akage kelé ji. ¹⁴ Eṣṣṵwā anyéméno ne Abraham aké, “Wáwálé, njéle nye wá nchye wá ntó gejamégé up-yáne.” ¹⁵ Mbo ne Abraham akógé metóó agilé kpa te agene unó bi Eṣṣṵwā anyéméno nnó achyege ji. ¹⁶ Bóó áke akélégé, áselé mabo muú ayi añea geme apwá ebwó ne ákélé. Akelege mbo, yéndé mbeé ayi ebwó anye asógé ne akamé nnó mechó ewémbo elú wáwálé. ¹⁷ Eṣṣṵwā ntó akelege nnó ji apyéé bóó abi áselé nye unó bi ji anyéméno manchye ebwó ákaaá chánjéné nnó wáwálé ji akworege fó metóó wuú. Ge ulá bi ji akélé lé mabo amií jimbo manlere nnó, ji apye nye genó eyigé ji anyéméno nnó apyéé. ¹⁸ Mbo ne elú, dewyaa unó upea. Unó bina úlú nnó Eṣṣṵwā anyéméno ne ákélé. Unó bina ukworege fó ne ji ákage byó fó gebyó. Ubi upye matóó sé ábénege nno, esé bi deboó efwyale débií ne Eṣṣṵwā, dégbarege matóó sé, dénéregé matóó né unó bi esé dekaaá nnó degene nye né meso gébé. ¹⁹ Unó bi esé dénerere metóó wye ugbarege genwáge sé mbaá ama ndere mkpókove ágbárege ekpe, nnó dépere

uka sé mme chájéné. Unó bina ujame esé nnó dekoó ekat dékpe né melu makilé Esòwò. ²⁰Jisòs jimbo abó me mbe afé ewuú né gétúgè sé gébégé ji alá me etukpe sé te kwyakwya gefòó eyigé Melkisedek alu.

Depò etire Melkisedek alu mempye upe Esòwò

7 Melkisedek yina alu nya mfwa melo Salem, ne mempye upe Esòwò ayi ajea apwò amu. Ne gébégé Abraham atane mewá bee, mbaá awané gejamégé afwa, ndere akerege meso atuú ne Melkisedek. Atugé ne ji Melkisedek ajé ji. ²Ne Abraham akaré unó uko ebi ji afòó né mewáá bee né malu afya, achyéé ji melu ema. Unó úlu upea ebi utome ne Melkisedek. Eyigé mbe gelú nnó, mabò mií matené nnó, “Mfwa ayi apye depò etiré delu cho.” Eyigé gepye unó upea gelu nnó, “Alú mfwa Salem,” ewé eténe nnó, “Mfwa ayi achwáó né nesò.” ³Né mmu ñwe Esòwò, mbaá fò apó ayi ásámé mabó nte wuú ne mabò mma wuú, yé lé ami ukwene ante bíí. Bíí bi ábyené ji ne ebi ji agbo, ye muú fò akaá wó. Ji alú eké Maá Esòwò ne ji alá wye mempye upe Esòwò te kwyakwya.

⁴Gege yé gefò eyigé Melkisedek ajea geme. Abraham muú abò alú gekwenege nte bòó Isrelí, achyéé Melkisedek melu unó ewéna ema. ⁵Né mbaá upyáne Levi ebwó abi alú amppe upe Esòwò, ebe Mosis ejóó nnó, ábó manse melú unó ewémbò mbaá bòó Isrelí. Ewéna etene nnó, áse unó bina mbaá bòó melò bwó, yelé elú wáwálé nnó, ebwó ako alu upyáne Abraham. ⁶Melkisedek ápó fò muú ntoné Levi, yémbó Abraham jimbo akaré unó bíí achyéé ji melu ema. Melkisedek ntó ajé ji, muú Esòwò anyéméno ne ji. ⁷Elú wáwálé nnó muú ayi ajéle nte muú yifò ajea geme apwò muú ayi ji ajéle. ⁸Né mecho amppe upe Esòwò abi alú upyáne Levi, abi áselé melu ema né malu afya, alú lé

akwaá abi agbo. Yémbò, né mecho Melkisedek muú asélé melu ema né malu afya, ji alú muú yi alá gbó fò, wye ndere ñwe Esòwò aleré. ⁹Ndere Abraham achyéé nya melu unó ema né malu afya mbaá Melkisedek. Esé dékágé jòó nnó Levi ntó ne achyéé ewú. ¹⁰Esé dékágé jòó mbo, néndé, gébégé Melkisedek atuú ne Abraham, Levi alú né mmu manoó Abraham, gekwenege nte wuú.

Jisòs alú wye eké Melkisedek

¹¹Gébégé Esòwò ayaáá Levi ne upyáne bíí nnó abe amppe upe ne ale chye ebe ewé ekene ne utóó amppe upe. Ne, mbògé ebo ebé nnó utóó bwó ukágé pye nnó akwaá akwane ndere Esòwò akelege, mbo Esòwò ama kelesé mempye upe ayi cha ayi alú gefòó eyigé Melkisedek wó. Yémbó Esòwò aya gefòge mempye upe yi cha ayi alá tané fò né ula gepú Eron, mpyáne Levi wó. ¹²Ne ákwóregé ntóné amppeé upe Esòwò, abò mankwóré ntó ebe. ¹³Muú yi déjógé unó bina détómé ne ji, atané né ntoó eniné cha. Yé muú fò né ntoó eníí álú dambe mempye upe Esòwò ayi apyéé upe né geluú. ¹⁴Esé dékaá chanchá nnó Ata sé atané né ntoné Juda. Mosis ajóó yé genó gefò átó nnó amppeé upe Esòwò atanege né ntoó eniné mbo wó.

¹⁵Genó eyi gepye gema gepye esé dégene chanchá nnó ebe ekwóré lé manchwo ayi mempye upe Esòwò ayicha ayi alú gefòó eyigé Melkisedek achwó nana. ¹⁶Ji alú mempyéé upe, epófó ndere ebe ewé etome ne ntoné amppeé upe Esòwò ejóó. Ji alú mempyéé upe Esòwò gétúgè utó geñwá jíí eyigé muú alá kagé cho geji. ¹⁷Wye ndere ajóó atome ne Jisòs aké, “Wò olú Mempye upe te kwyakwya gefòó eyigé Melkisedek alú.” ¹⁸Áté gekwenege ebé elá bábá neéndé elú jòó ne epófó ne ncha. ¹⁹Ebe ewémbò ékágé pye fò bòó akwane ndere Esòwò akelege. Nana genó eyi gelome gepwáó gechwó.

Geji ne esé dénerenge metó wye, ne geji ne gejame esé dejye kwókwólé ne Esówa

²⁰Genó eyigé fí eyi dégbége mfaá gelu nnó, gébégé Esówa apye Jisús alaa mempyé upe, akelé mempye upe yicha apó sé ayi Esówa akelé. ²¹Yémbó Jisús alú mempye upe Esówa gétúgé Esówa akélé ajó ne ji nnó, “Ata annyemeno wáwálé ne akwené fí menomenyé wú, ‘Wó ɔlu mempyé upe Esówa te kwyakwya.’” ²²Ne gétúgé Esówa akélé mbo, Jisús ne aténé ndere muú ayi alerege nnó menomenyé meke elome epwó gétúgé elú te kwyakwya.

²³Genó eyigé fí gelú nnó, ampýé upe abi átané né ulaa gepú Levi ája nya dó neńdédé negbo nesó nya ebwó, ábeé sé wye mampýege utó bwó. ²⁴Yémbó gétúgé nnó Jisús agboó fí, ji apýé utó ndere mempye upe Esówa te kwyakwya. ²⁵Ndere elúmbó, Jisús awyaá utó nana mamferé bó ako né efwýale gabo dá-maa te kwyakwya abi akoógé né amu jíí ne achwó mbaá Esówa. Ji alu mebe te kwyakwya manenemmye mbaá Esówa gétúgé bwó.

²⁶Ji alú gefógé etukpe Esówa ayi esé dékelege. Ji alú muú ukpea, muú akágé shulé fí ji ndo. Apó fí ne gabo né mmye. Ji afa mbwa ne bó ubeé, ji alu né melu enógé né mfaánebuú eniné mfaá mfaá. ²⁷Jisús abó fí mampýe upe mbaá Esówa yéndé bíí ndere matúkpe ampýé upe apýé wó. Ebwó abó mbe apye upe gétúgé gabo bwó ne apye ntó gétúgé ayi bó bíf. Yémbó Jisús apye gepe ejií mbaá Esówa damaá mecho ebye gébégé ji achýé geme ji agboó. ²⁸Ebe Mosis ejya lé akwaá, abi akágé pye gye nnó abe matukpe Esówa. Yémbó mekomejó ayi Esówa akele, akele gébégé áfyé me ebe Mosis. Mekomejó yimbo ne ájyaá Maá nnó akwane te kwyakwya mambe etukpe ampýe upe.

Jisús ne alu etukpe menomenyé meke

8 Memma mecho ewé déjógé mbo elú nnó: Esé déwyaá gefógé etukpe ewéna. Ji ajwólé né melu enógé né egbe ebwonye Esówa Muú ajea Apwó amu né mfaánebuú. ²Efeé ne ji apýé utó bíí né mmu mákílé Esówa né mmu maá geto ayi wáwálé. Ata ne akwyé maá geto wú epófí akwaá.

³Áfyé yéndé etukpe nnó achýege echýe, apýege ntó upe mbaá Esówa. Mbóntó ne etukpe ewé sé abó mambe ne genó eyigé ji achýege mbaá Esówa. ⁴Mbógé ji ábo ábe fa mme, mbo ji abo abeé yé mempyé upe Esówa chácha néndé ampýé upe álu me abi áchýege echýe mbaá Esówa ndere ebe ekelege. ⁵Utó ebi ebwó ápyé né melu ewémbó úlú élé dendore unó bi apye né mákílé Esówa né mfaánebuú. Esé dékaa mbo néndé gébégé Mosis alú mantene maá gepúge Esówa, Esówa ajó ne ji aké, “Se gébé nnó ɔpyé yéndégenó gebe wye gefó eyigé me nleré wó né mfaá mekwe.” ⁶Yémbó utó Jisús ujea geme upwó ebi ukwene ampýé upe, wye ndere menomenyé meke wú ewé echome bó mashu ne Esówa elome epwó ewé gekwene. Gétúgé etene mbaá unó ulsúfí ebi Esówa achýege nye.

⁷Mbógé gekwenege menomenyé ékáge pye nnó bó ákwane ndere Esówa akelege, mbo ámagé kele sé ewé chá. ⁸Yémbó Esówa ágegé nnó bó bíí ápyé gýé, getú eyigémbó ne ji ajó aké, “Ata aké, gébé gechwó nye eyigé me nnyé nye menomenyé meke ne bó Isreli ne abi Juda. ⁹Menomenyé ewémbó ebeé sé ndere ewé me mbó nnyé ne ukwene ante bwó né bíí bi me nsele ebwó ne amu átané né melo Ijip. Ne ndere ebwó alá pye sé genó eyigé me nnyémenó ne ebwó, me ntó nti meso ne ebwó, me Ata ne njógé mbo. ¹⁰Ge menomenyé ewé me nnye nye ne ntoné Isreli na. Né

gébé eyigémbò, me nfyéé nye mabe ya né makpo bwó, nsa áji né mmu matóó bwó. Me mbeé nye Eṣṣwá bwó ne ebwó ntó abeé nye bọ́ ba. ¹¹Ne ye muú bwó amágé lere sé nte meṅme wuú, ye muú ula gepú bíí ajógé sé nnó, ‘Kaágé Ata’ néndé yéndémuú manlò ne bọ́ abi alá ṅea geme wó, ọkwone mbaá abi aṅea geme akaáge nye me. ¹²Ne me ngene nye ebwó meshwe né gabo ayi ebwó ápyéé ne mmágé te sé gyeé ayi ebwó apyeé cháchá.” ¹³Ndere Eṣṣwá ajóó atome ne menomenyeé meke, ebyennó ji ase nnó ewé gekwene egbo gelu. Ne yéndégenó eyi gegboó gelu, gekwáó ukoó, abelege geji baba.

Gekwenegé meti ewé débó dénógé Eṣṣwá

9 Menomenyeé mbe ewé Eṣṣwá anyeé nya ne bọ́, ewyaá mabe ayi áleregé ndere ánógé Eṣṣwá. Ne bọ́ ntó ákwyéé maá geto ayi ánógé Eṣṣwá wyeé fa mme. Akare maá geto yimbo malú aṅea ne makat aṅea. ²Né meso ekat ewé mbe akuú ewu nnó melu ukpea. Né melu ewéna geluógé etuleka gelu wyeé ne ekpokpogele. Né mfaá ekpokpogele ewémbò ánere ntoó bréd eyi achyéé mbaá Eṣṣwá. ³Né meso ekat ewé mmu élé melu ewé akuú nnó melu ukpea ewé epwáó malu ukpea ako. ⁴Ne melu ewémbò, geluú eyigé asóó elu mbaá Eṣṣwá gelu wyeé. Ákwyéé geji ne gul. Mekwa menomenyeé Eṣṣwá elu ntó wyeé, afyale ewú ne gul. Né mmu mekwa ewéna maá nkwa ayi akwyéé ne gul alu wyeé. Áfyé menyeé yimbo ayi ákuú nnó manaá né mmu. Meto Eron ewé echíí nya bya elú ntó wyeé ne ubare mataá ebi Eṣṣwá asame mabe jíí wyeé. ⁵Unó fò upea eké makiénné Eṣṣwá úlú né mfaá mekwa ewémbò, ákuú ubi nnó bọ́ charubim. Ubagele bwó ukwere mbaá ayi Eṣṣwá ajige nté gabo bọ́. Yémbò dékage pye bọ́ akaá unó bina uko nana.

⁶Ákwyéé unó bina ábelégé mbo, ampyéé upe Eṣṣwá akpene né mmu maá gepú ayi mbe yéndé bíí ápyéé utóó bwó. ⁷Yémbò ekosé etukpe ampyéé upe ne ekpene né maá gepú ayi mmu. Ne ji akpene wye abó mamkpa manoó menya mampye upe mbaá Eṣṣwá nnó Eṣṣwá ajinte gabo awuú jimboó ne ayi bọ́ ápyéé dankaá. ⁸Ndere epyembo, Mendóó Ukpea ebo elerege mbo lé nnó, te ndere maá gepú yimbo ayi mbe alú wyeé ne menombi ntó wye gbegebe, ye meti epóóf ewé bọ́ ákágé kpe né mmu maá gepú ukpea ayi apwáó malu ukpea ako. ⁹Unó bi ulumbo élé gepó eyi gelerege njene esé eniné nnó echye ewé bọ́ áchyéé ne upe ebi bọ́ apye mbaá Eṣṣwá ukágé pye fí nnó bọ́ abi ánógé Eṣṣwá ábé ne ufere ebi ukwane ndere Eṣṣwá akelege. ¹⁰Unó bina utome élé ne depóré manyegé ne manyúgé ne ndere muú ashwonege mmye nnó abe pópó né mbe ushu Eṣṣwá. Ubi úlú élé mabe ayi atome ne depóré menyammye ne ubyéé nye gébégé Eṣṣwá apyegé yéndégenó gelage geke.

Meti meke ewe debó manógé Eṣṣwá

¹¹Yémbò Kras achwó me. Ji alu etukpe Eṣṣwá ayi achwáó ne unó ulóúló ebi úlú mbo esé né gébé eyigé na. Ji apyeé utóó né melu melóméló mbaá ayi akwane apwáó maá geto ayi ampyéé upe abó apyeé nya utóó wyeé. Akwaá fí wó átene ji wó, mmyeke apó fí né geluage unó bi úlú fa mme. ¹²Kras akpe né melu ukpea ewé epwáó malu ukpea ako dama te kwyakwya. Gébégé ji ákpené wye, ákpa fí lé manoó menya ndere ṅme yé ami mpó ne ákpe né mmu wó, ji ákpa lé manoó mií jimboó ne ákpené wyeé. Akpegé ana gemege sé nnó detane né efwyale te kwyakwya. ¹³Né menomenyeé ewé gekwene, muú alá pó fí pópó aselé élé manoó ṅme ne ami menó mpó ne matwó

maá mpɔ ayi asɔ́w né mewe ameé ji né mmye nnó abe pópó ndere Ɛsɔ́w akelege. ¹⁴Ne mbɔ́gé manoó amií ufɔ́w menya eyina mawyaá uto na, ebyennó ami Kras mawyaá uto kpaá mampwɔ amu. Né uto Mendoó Ukpea, muú alú te kwyakwya, Kras achyeé geme jíí mbaá Ɛsɔ́w gétúgέ sé. Ji apyembo nnó ash-wóné ufere sé ékágé dépyege upwyap-wyané unó ne nnó esé dépyege elé utɔ́w Ɛsɔ́w muú alú mebe.

¹⁵Getú eyigémbo ne Kras ala muú ayi áchómé bɔ́w mashu ne Ɛsɔ́w né menomenyeé meke ewé Ɛsɔ́w anyeé ne bɔ́w bíí. Ji apyembo nnó bɔ́w abi Ɛsɔ́w akuú, abo mejé ewé elá ebyeé f́ te kwyakwya ewé ji anyémeno. Mbo ne elú néndé negbo níí eniné mbo ne nepyeé nnó áféré bɔ́w né gabo ayi nya ebwɔ́ ápyé gébégé gekwenege menomenyeé.

¹⁶Ɔwe geteé alu wyé eké menomenyeé. Muú aságé Ɔwe geteé ágáregé ndere ji agbogé akarege unó bíí, alyage ubi kpaá te ji agbogé ne akaré ubi. ¹⁷Gefógé Ɔwe yimbo awyaá uto mbɔ́gé muú ayi asamé ji agbo. Mbɔ́gé muú ayi asame ji álá agboó wɔ́, Ɔwe yimbo afulé yé genó. ¹⁸Getú eyigémbo ne manoó malá magbele mme wɔ́, nnó menomenyeé ewé mbembe ebefo ne uto. ¹⁹Mosis agarégé bɔ́w mabe Ɛsɔ́w ako, ase manoó anɔ́ mpɔ ne ami Ɔme áchwaré ne manaá, ab́ eta maá genɔ́w ayi akuú nnó hisɔ́p ne néwú negelé anyua né mmu, ameé né Ɔwe mabe Ɛsɔ́w ne menyammye bɔ́w ako ntó.

²⁰Ámeégé mbo ajɔ́w aké, “Gégé manoó ami magbaré menomenyeé ewé Ɛsɔ́w anyeé ne enyú, agaré nnó debele na.”

²¹Wyembo ntó ne Mosis ameé manoó mimbo né maá geto ne yéndégenó eyigé asele anógé Ɛsɔ́w wyeé. ²²Ndere mabe yimbo alerege, elu wáwálé nnó aselé lé manoó ne apye nnó yéndégenó gebe pópó né mbe ushu Ɛsɔ́w. Ne mbɔ́gé

manoó mala machyeé mme wɔ́, ajigé f́ nte gabo.

Gepe eyigé Kras apyeé géferege bɔ́w gabo mmye

²³Ge ula bi, asele lé manoó menya ne apye nnó unó bi úlú lé dendoré unó bi úlú né mfaánebuú ube pópó. Yémbo abo manse lé genóge upe eyi gelɔ́me kpaá gepwɔ́w manoó menya ne apye nnó unó bi mbo né mfaánebuú ube pópó. ²⁴Kras akpe f́ elé né maá geto ayi akwaá ak-wyeé ne apye ejíí gepe wɔ́. Melú ewémbo elú elé dendoré melu ukpea ewé elú né mfaánebuú. Ji akpe elé né mfaánebuú neni ambɔ́w, atene mbe ushu Ɛsɔ́w gétúgέ esé. ²⁵Ji akpe f́ né mfaánebuú nnó apye gepe jíí ndɔ́ndɔ́ ne ndo ndere etukpe akpene yéndé Ɔme né melú ukpea ewé epwɔ́w malu ukpea ako manchyeé manoó ami mala mapɔ́ f́ amií jimboó né mbaá Ɛsɔ́w wɔ́. ²⁶Mbɔ́gé ebe nnó mbo ne ji abɔ́w apyeé, mbo ji agé efwyale ndɔ́ndɔ́ ne ndo te ula ulɔ́w mme. Ndere elúmbo, ji achwɔ́w ndo gamaá né gébé eyi mme achwɔ́w kwyaá ne achyeé geme jíí nnó áneré ne gabo. ²⁷Elú me nnó yéndémuú abo magbó demaá, agbogé mbo agilé unɔ́w mpa ayi Ɛsɔ́w apane. ²⁸Wyembo ntó ne Kras agboó ndere gepe nnó aferé gejamégé bɔ́w né gabo. Ne ji amágé chwɔ́w nye ndo yifó. Né gébé eyigémbo achwɔ́w sé né gétúgέ gabo sé, achwɔ́w elé nnó awene gemege bɔ́w abi agilé ji álá mmyemmye bɔ́w.

Gepe eyi Kras gelú lé damaá te kwyakwya

10 Ebe Mosis elú lé dendore unó ulsuĺs ebi úlú manchwɔ́, epó́f́ unó bimbo ubi ambɔ́w. Getú eyigé mbɔ́w bɔ́w aké achwɔ́w mbaá Ɛsɔ́w upe ebi ebwɔ́w anyuarege apyeé yéndé Ɔme, up-yeé f́ kánka nnó ebwɔ́w akwane chágéné ndere Ɛsɔ́w akelege. ²Mbɔ́gé ebo ebe nnó gefógé upe bina upyeé nnó bɔ́w ak-

wane cháǵéné ndere Ɛsɔwɔ akelege, mbo bɔɔ ntó ámagé tée sé mechɔ gabo ne ábo ámagé pye sé upe bimbo. ³Yémbɔ upe bina ebi bɔɔ anyuarege apye yéndé ɲme, upyee lé nnó bɔɔ átégé gabo ayi ebwɔ apyee. ⁴Néndé manoo ano mpo ne ɲme makágé fere fɔ bɔɔ gabo né mmye cháchá.

⁵Ge ula bi gébégé Kras alu manchwɔ fa mme ajɔɔ ne Ɛsɔwɔ nnó, “Wɔ ɔkelegé sé upe ebi bɔɔ ápyee eta wyeé ne echye ewé bɔɔ áchyegé. Wɔ ɔkwyee lé menyammye ayi ɔkwyee ɔbelé nnó me nse mpye upe wye. ⁶Menya eyi bɔɔ asɔɔ kpógelé né geluagé upe ne echye ewé ebwɔ áchyegé gétúgé gabo ayi ebwɔ ápyee ukwane fɔ wɔ metɔɔ wɔ. ⁷Ne njɔɔ nké, ‘Ɛsɔwɔ gé me na nchwɔ mampye genó eyi wɔ ɔkelege nnó me mpye wye ndere asamé né mmu ɲwe atomé ne me nnó mbo mampye.”

⁸Kras abo mbe ajɔɔ ne Ɛsɔwɔ aké, “Ufɔɔ upe bi bɔɔ ápyee ndere ebi apyee ne menya, yé ebi ápyee ne umpomé yé ebe lé ebi bɔɔ áɔɔ né geluagé upe mampye upe eta wye ne unó bi bɔɔ achyegé gétúgé gabo bwɔ ukwané fɔ wɔ metɔɔ wɔ.” (Yé elé ebe Mosis eké ápyegé mbo.) ⁹Ne ama ajɔɔ aké, “Ge me na, nchwɔ mampye genó eyigé wɔ ɔkelege nnó mpye.” Ndere elúmbɔ, Ɛsɔwɔ aferé upe bi ukwene nnó apye gepe eyigé Kras gese malu bwɔ. ¹⁰Ne gétúgé Jisɔs Kras apyee genó eyigé Ɛsɔwɔ akelege, achyee menyammye wuú ndere gepe te kwyakwya. Getú eyigémbɔ esé dela bɔɔ ukpea né mbe ushu Ɛsɔwɔ.

¹¹Né gekwenege menomenyee amppee upe Ɛsɔwɔ ápyee utɔɔ bwɔ yéndé bíí. Anyuarege upe bimbo manané manané, yémbɔ upe bimbo ukágé fere fɔ bɔɔ gabo né mmye. ¹²Ne Kras awesé mempyee upe, apye lé gepe gema eyi gekwane te kwyakwya, manshwɔné gabo sé. Ápyegémbɔ ajwɔlé né melu enógé né egbe ebwɔnye Ɛsɔwɔ. ¹³Ne ji ajwɔle wye agilé kpaá te Ɛsɔwɔ apye bɔɔ mawámé bíí álaá eké geluɔ eyi

ji anerege uka mfaá. ¹⁴Mbo ne elú nnó Kras apye elé gepe gemaá nnó bɔɔ abi ji ashwɔnegé ákwane cháǵéné ndere Ɛsɔwɔ akelege te kwyakwya.

¹⁵Mendoó Ukpea ntó egaré esé genó eyina. Abó mbe ajɔɔ aké, ¹⁶Ata aké, “Gébé gekwɔnégé, ge menomenyee ewé me nnyee nye ne ebwɔ na. Me mfyee nye mabe ya né mmu matɔɔ bwɔ ne nsame nye ájí né mmu défɔré bwɔ.” ¹⁷Ne ama agbeé aké, “Me nteé sé gabo bwɔ ne depɔ etiré ebwɔ ápyee gyeé.” ¹⁸Dékagé ge nnó, ajigénte gabo bɔɔ, yé ula fɔ ubeé sé ebi amágé pye upe.

Déchwɔ kwɔkwólé ne Ɛsɔwɔ débegé ne dembyɔ

¹⁹Aɲme ba, ewéna etene nnó esé dékágé kpe tágétágé né melu ukpea ewé epwɔɔ malu ukpea ako, gétúgé manoo Kras ami machyee mme gébégé ji agboó.

²⁰Jisɔs anené me ekat ewé ekaré melu ukpea ne melu ukpea ewé epwɔɔ malu ukpea ako. Anené esé meti meke ewé ewyaá geɲwá. Ekat ewé Jisɔs anené mbo, etene mbaá menyammye wuú gébégé ji agboó gétúgé sé nnó esé dekoó wye déjye mbaá Ɛsɔwɔ. ²¹Ne te ndere esé déwyaá gekpekepegé etukpe ewé epele gepúgé Ɛsɔwɔ, ²²déchwɔ kwɔkwólé ne Ɛsɔwɔ ne matɔɔ sé mako ne défyee metɔɔ ne ji gefɔɔ eyigé déla dékágé be fɔ ne dembyɔ néndé manoo Jisɔs Kras mameé me né matɔɔ sé ála pópó ne ágaré esé nnó delu cho. Ne áshwɔné menyammye se ne manaá ami makpea. ²³Déténé ne eshye né depɔ etiré esé déneré metɔɔ wyeé ne dégaregé deti. Ekágé déwé mmye néndé Ɛsɔwɔ anyegémemo nnó apyee genó, ápyee geji. ²⁴Dékelégé meti ewé défyee ate aɲme eshye nnó ágbógé ne ate ne nnó álerege ulɔɔ melu. ²⁵Délyagé fɔ mankene uchome bɔɔ Ɛsɔwɔ ndere bɔɔ abifo ályaá esé déchome wye mmye, défyegé ate eshye, ushuú chacha ayi dégene mbo nnó bíí ebi Ata achwɔɔ ula kwɔkwólé.

²⁶Néndé mbógé déké dépyéé wye gabo kpékpé ayi dékaá me wáwálé ayi mekomejǎǎ Éswǎw álerege, gepe eyigé chá gepǎ sé eyi gekagé fere esé gabo né mmye. ²⁷Genó eyi degile ne efo metǎǎ élé mpa Éswǎw ne gekpekpégé mewé ewé esǎǎ nye bǎǎ mawáme Éswǎw. ²⁸Dékaá nnó muú ayi abyaá ebe Mosis, áwáne ji ágené fǎ meshwe mbógé bǎ ntese apea yé áléé ágarégé nnó ákpa ame age ji ndere ápyéé genó eyi geleré nnó ji akwé ebe ewémbo. ²⁹Ébégé mbo, férege gekpekpégé efwyale ewé ebeé nye ne muú ayi abyaá Maá Éswǎw ne aselé manoó míí ami magbaré menomenyéé Éswǎw, nnó mapǎ yé genó yé élé manoó ami na ne mashwǎne ji nnó abe pǎpǎ, ne ajǎǎgé ntó mejǎǎ mebo atome ne Mendoó Ukpea muú alerege bǎǎ galǎǎǎǎ. ³⁰Esé dékaá ji muú ajǎǎ aké, “Me ne nwyáá utó manshuú amu né gabo ayi ebwǎ ápyéé, ne nshúgé nye amu mbaá bǎǎ abi ápyéé ubé.” Ne ajǎǎ aké, “Ata ne asǎǎ nye mpa bǎǎ.” ³¹Épyéé efo mankwe né amu Éswǎw muú álú mebe.

³²Tégé ndere elú nya ne enyú gébégé enyú debǎǎ mbe dékaá depǎre Éswǎw. Yé élé enyú dégnéé gejamégé efwyale né gébé eyigémbo, détnéé wye ne eshye yé genó genyige enyú wǎ. ³³Gébé eyigé fǎ bǎǎ ashyéé enyú gboǎǎǎ ne ápyéé enyú déwuú ubalé. Né gébé eyigé fǎ bǎǎ abi agene ntó efwyale mbo, enyú déchome défyǎge ebwǎ mmye. ³⁴Dégene meshwe ne bǎǎ abi ákpené denǎ, ne gébégé bǎǎ áfǎǎ unó nyú dékame wye kamegé ne metǎǎ megǎmégǎ ndere dékaá nnó déwyaá unó ulǎulǎ ebi upwǎǎ ammu, ebi ubéé nye te kwyakwya. ³⁵Ndere elúmbǎ, délyagé fǎ mamfyéé metǎǎ ne Éswǎw néndé ji achame nye enyú. ³⁶Enyú débǎǎ mankogé élé metǎǎ dépyéé genó eyigé Éswǎw akelege, ne dése unó uko ebi Éswǎw anyéméno nnó achyégé. ³⁷Néndé Éswǎw aké, “Elá gachyéé muú ayi achwǎǎ nye achwǎ achǎǎ sé gébé. ³⁸Né bǎǎ ba

abi ápyéé wye genó eyi gelú cho, abeé nye wye mamfyéé metǎǎ ne me. Yémbo muú ayi ajame mmye meso, metǎǎ wa egǎǎ fǎ ne ji.” ³⁹Esé depǎ fǎ bǎǎ abi ajame mmye meso genwagé bwǎ genó mme detu. Esé delú élé bǎǎ abi áfyéé metǎǎ ne Éswǎw ji awene gemege bwǎ.

Gefǎǎ eyigé bǎǎ áfyéé metǎǎ ne Éswǎw

11 Metǎǎ mamfyéé ne Éswǎw élé ndé? Metǎǎ mamfyéé ne Éswǎw élé mankaá nnó débǎǎ nye unó bi déneré metǎǎ wyeé ne nnó unó bi esé dela delu dangé ulú wyeé wáwálé. ²Bǎǎ abi nya mbembe áfyéé metǎǎ ne Éswǎw, getú eyigémbo Éswǎw ase nnó apye genó gelǎǎǎǎ.

³Ne élé gétúgé esé défyéé metǎǎ ne Éswǎw ne dékaá nnó mekomejǎǎ ayi Éswǎw ajǎǎ ne akwyéé mme. Éwéna etene nnó unó bi esé dégene mbo fa mme, akwyéé ubi ne unó bi muú álá gene.

⁴Gétúgé Ébel áfyéé nya metǎǎ ne Éswǎw ne ji apyeé gepe mbaá Éswǎw eyi gelǎme gepwǎǎ eyigé menmo wuú Ken. Ndere ji apyembo, Éswǎw akame nnó ji alú cho, getugé gepe eyige ji apyeé. Yé élé Ébel agboó te nya metǎǎ ewé ji áfyéé ne Éswǎw elú ejǎǎgé mejǎǎ te fina.

⁵Gétúgé Énǎk áfyéé nya metǎǎ ne Éswǎw, ji agbo wǎ. Éswǎw ase ji afé né mfaánebuú mebe. Yé muú ama agé sé ji wǎ gétúgé Éswǎw asélé ji ajye né mfaánebuú. Gemégé nnó Éswǎw asé nya ji ajye mfaánebuú alere me nnó gepǎ ejíí gegǎ ji metǎǎ. ⁶Elú wáwálé nnó yé muú ákágé pye fǎ metǎǎ ego Éswǎw mbógé muú yimbo álá fye metǎǎ ne ji wǎ, néndé yéndémuú ayi achwǎ kwǎkwǎle ne Éswǎw, abǎ mankamé nnó Éswǎw alú wye wáwálé, ne ji achame bǎǎ abi ákelege ji ne matǎǎ bwǎ mako.

⁷Metǎǎ ewé Nowa afyéé nya ne Éswǎw epye ji awú mbeé ayi Éswǎw akwéléé ji gétúgé unó bi upyeé nye meso gébé. Akwyéé ékpe kpaá ewé ji ne ula gepú bíí ákpené

mmu nnó ápo negbone ngbannyi. Ndere ji apyembo mfaánebuú ashulé bɔ́ mme né mmye, ne Ɛsɔwɔ apye ji ntó alá cho gétúgɛ ji áfyɛé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ.

⁸Metɔ́ ewé Abraham áfyɛé nya ne Ɛsɔwɔ apye ji awú ne Ɛsɔwɔ. Akú Abraham ajɔ́ ne ji nnó akwilé ajyɛé né gebage mewaá eyigé ji achyegé nye ji meso gébé. Ji alyaá melo wú afé yé élé ji alá akaá mbaá ayi ji ajyɛé wa. ⁹Metɔ́ ewé ji áfyɛé ne Ɛsɔwɔ apye ji ajwólé né mmu baá otó ndere menkéé né mme bɔ́ abi cha ayi Ɛsɔwɔ anyéméno nnó achyegé nye ji. Mbɔntó ne maá wú Asek ne mpyáne wú Jakɔb ajwólé. Ebwɔ́ álú bɔ́ bi álú mambo ntó genó eyigé Ɛsɔwɔ anyéméno nnó achyegé ebwɔ́. ¹⁰Abraham akó metɔ́ ajwólé né baá otó bimbo néndé ji abɔ́ agilé manjwólé né melo ewé ewyaá mabɔme ayi alá chɔgɛ́ ewé Ɛsɔwɔ akwyɛé atene.

¹¹Metɔ́ ewé Sara áfyɛé ne Ɛsɔwɔ, ne epyɛé ji akpane une. Yé élé ji akwɔ́ me ukoó, ákoó gébé eyigé ji ábyéne maá, ji afyé wye metɔ́ ne Ɛsɔwɔ nnó anyegéméno mampyɛé genó, apye geji. ¹²Yé élé Abraham ábené me alá kágé bye se baá, upyáne bíf uja eké ambe né mfaánebuú ne gesɔ́ né mbale ebeé mega. Yé muú ákágé pa fɔ́ ubí.

¹³Bɔ́ bina ako áfyɛé wye metɔ́ ne Ɛsɔwɔ kpaá te agboó. Yé muú bwɔ́ fɔ́ ase yé genó eyigé Ɛsɔwɔ anyéméno nnó achyegé nye ebwɔ́ wɔ́. Yémbɔ́ áge lé unó bimbo te mbe ne matɔ́ ágɔ́ ebwɔ́. Ebwɔ́ ákaá nnó ebwɔ́ alú élé ankéé bɔ́ abi ákógé fa mme yina kógé. ¹⁴Bɔ́ abi ájɔ́gɛ́ mbo álere chánéné nnó ebwɔ́ akélege mbaá ayi abeé melo ewé bwɔ́. ¹⁵Mbɔgɛ́ ebwɔ́ abɔ́ átégé lé melo ewé ebwɔ́ atané wyeé, mbo ebwɔ́ akelé meti mankere wyeé. ¹⁶Yémbɔ́ ebwɔ́ ashyagé lé melo ewé elomé epwɔ́ ewé ebwɔ́ abɔ́ alú wyeé. Ne melo ewémbɔ́ elú lé né mfaánebuú. Ndere elúmbo, mmye egboó fɔ́ Ɛsɔwɔ nnó

ebwɔ́ ákúgɛ́ ji nnó Ɛsɔwɔ bwɔ́ néndé ji ákwyɛé me melo ábelé ebwɔ́.

¹⁷Gébégé Ɛsɔwɔ amuame Abraham nnó ase maá wú Asek apye gepe, Abraham ákamé gétúgɛ́ áfyɛé metɔ́ ne ji. Elé Abraham yina ne Ɛsɔwɔ anyéé nya meno ne ji nnó abeé ne gejamégé upyáne, yémbɔ́ ji akpome mmye manse danchi maá wú apyɛé gepe mbaá Ɛsɔwɔ, ¹⁸yé élé Ɛsɔwɔ ajɔ́ nya ne ji aké, “Gejamegɛ́ upyáne ebi wa ɔ́bɔ́ nye utanega nye lé mbaá Asek.” ¹⁹Abraham ntó ákamé nnó Ɛsɔwɔ akágé pyéé bɔ́ akwilé né negbo. Ne dékágé jɔ́ nnó elú wye eké Ɛsɔwɔ apye Asek akeré né genwá Abraham ase ji akere mmu.

²⁰Elé gétúgɛ́ Asek áfyɛé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ ne ji ajelé Jakɔb ebwɔ́ ne Ɛsao, agaré ebwɔ́ mejé ewé ebwɔ́ abɔ́ nye meso gébé.

²¹Gétúgɛ́ Jakɔb áfyɛé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ né gébégé ji achwɔ́ gbo ajé lé baá Josef apea abi ande. Né gébé eyigémbo agíí né meto wú anógé Ɛsɔwɔ.

²²Gétúgɛ́ Josef áfyɛé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ né gébégé ji áchwɔ́ gbó agaré bɔ́ Isreli nnó ebwɔ́ ályage nye melo Ijip. Ne agaré ntó ebwɔ́ ndere ji agbogé ápyɛé ne ugoó bíí.

²³Gétúgɛ́ mma ne nte Mosis áfyɛé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ ne gébégé ábyéné Mosis ábí nya ji né ámfaá áléé, néndé áge nnó ji alú maá ayi alme ulɔ́. Ne áfɔ́ yé mambya ebe ewé mfwa melo áfyɛé nnó áwáné baá bɔ́ Isreli né gébé eyigémbo wɔ́.

²⁴Gétúgɛ́ Mosis áfyɛé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ né gébégé ji awené ashyaá nnó asege fɔ́ ji ndere maá ayi maá mfwa Fero ayi mendée ábyéné. ²⁵Ji ákamé mange efwyalé ne bɔ́ Ɛsɔwɔ ne nnó ji anyégé apɔ́gɛ́ ne nechóchó né mmu gabo ewé nechóchó eniné na nela newyagé. ²⁶Ji aferé nnó mange efwyale gétúgɛ́ Kras élé gekpekpegé gefwa eyi gepwɔ́ gefwa geko eyi gelú né Ijip néndé ji apelé

wye né mbe mambɔ genó eyigé Ɛsɔwɔ ácháme nye ji.

²⁷ Gétúgέ metɔɔ ewé ji áfyéé ne Ɛsɔwɔ alyaa melɔ Ijip abɔ yé efɔ wɔ né genó eyigé metɔɔ esɔgé mfwa ákágé pye wɔ. Ji akó metɔɔ apelé wye mbembe eké abɔ age me Ɛsɔwɔ muú bɔɔ álá gené ji ne ame. ²⁸ Elé gétúgέ metɔɔ ewé Mosis áfyéé ne Ɛsɔwɔ, ne ji agaré bɔɔ Isreli nnó álɔ manyé epaa koó upú, ne nnó ase manoó ñme amee né manombi upú bɔɔ nnó ekiénné Ɛsɔwɔ ewé ewáné bɔɔ echwɔgέ ekoó upú bɔɔ kógé ekágé ewa baá mbe bɔɔ, ndere ewáné nye abi bɔɔ Ijip.

²⁹ Gétúgέ metɔɔ ewé bɔɔ Isreli áfyéé ne Ɛsɔwɔ, ne áhyaá ebeé mega ewé ákuú nnó ebeé megelé eké bɔɔ abi ákené né mme detu. Ne gébégέ bɔɔ Ijip ámuame manchyaá, ebeé ewémbo eshwyá ebwɔ ako.

³⁰ Gétúgέ metɔɔ ewé ebwɔ áfyéé ne Ɛsɔwɔ, ebwɔ ákégé ágyaaagé melɔ Jeriko né mme ndɔ ekenéama, gebamé mataá eyi genɔɔ melɔ mme gekwe gbarammm.

³¹ Gétúgέ Rahab mendée enó áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ abi bɔɔ Isreli abi áchwɔɔ cheré melɔ ewémbo bibíí. Getú eyigémbo ne ji álá agboó fɔ choncho ne bɔɔ abi álá ákamé ne Ɛsɔwɔ wɔ.

³² Me mmagé jɔɔ na nnó? Unó bi bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ apye uja dɔɔ. Gébé ne gela gepɔ sé eyi me njógé ntome ne bɔɔ ndere Gidyɔn, Barak, Samsen, Jefta, Devid, Samuele ne bɔɔ ekpave Ɛsɔwɔ abifɔ. ³³ Elé gétúgέ metɔɔ ewé ebwɔ áfyéé ne Ɛsɔwɔ, ne ebwɔ abifɔ ámmye bee ne malɔ kpakpa ápwɔ áji. Ágbaré malɔ ebwɔ chancha, ne ábo unó bi Ɛsɔwɔ anyémeno nnó achyegé ebwɔ. Gétúgέ metɔɔ ewé ebwɔ áfyéé ne Ɛsɔwɔ ágbɛ manó unyanya nnó ékágé uwá ebwɔ. ³⁴ Ánií mewe ewé elulé wum, wum, wum, yémbo mewe esɔ fɔ ebwɔ wɔ. Abifɔ ábɔ bɔɔ abi aké áwá ebwɔ ne bɔ aparanja. Abifɔ apɔ ne eshye yémbo Ɛsɔwɔ achyee ebwɔ eshye. Abi

awyaá eshye mamye bee ámmye ábú bɔɔ bee abifɔ né malɔ bɔɔ. ³⁵ Gétúgέ metɔɔ ewé andée abifɔ áfyéé ne Ɛsɔwɔ, áge bɔɔ bɔɔ abi ágboó ndere ákwilé né negbo. Abifɔ átulé ebwɔ kpaá álá mangbomangbo, yémbo ákamé negbo áshya mamferé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ bɔɔ ályaa ebwɔ. Ápyembo nnó meso gébé Ɛsɔwɔ apye ebwɔ abɔ genwá eyi gepwɔ amu. ³⁶ Abifɔ ájwa ebwɔ ne atulé ebwɔ ne otoó, awe abifɔ ne bɔ mkpɔkɔve áfyé ebwɔ né gepúgέ deno. ³⁷ Átó abifɔ ne mataá áwa. Ágyá abifɔ ubauba ne sɔɔ. Áwá abifɔ ne bɔ aparanja. Abifɔ alú ubya bɔ, áfyéé elé mekɔ ñme. Áchyyé ebwɔ efwyale, ámmye amu ne ebwɔ. ³⁸ Ákené nya mmu mewaa tametamé ákwɔme makwe áshulege, ábiígé né mmu maba mataá ne ambu né mme. Mme yina ákwane yé mambe mbaá ayi ebwɔ ákágé ájwɔlegé wye wɔ.

³⁹ Gétúgέ ebwɔ áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ, áké ebwɔ ápye gechágéné genó. Yé elé elúmbo, ebwɔ ásé yé genó eyigé Ɛsɔwɔ anyémeno nnó achyegé ebwɔ wɔ, ⁴⁰ néndé Ɛsɔwɔ awyaá gechachage genó né metɔɔ mampye eyi getome ntó ne sé. Genó eyimbo gelú nnó aselé esé chónchó ne ebwɔ apye nnó dékwane chánéné ndere ji akelege.

Nte sé Ɛsɔwɔ anywɔlege esé mati

12 Né egbe ewé se, bɔɔ bina ako abi áleré esé ndere áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ álu wyyé, áno esé mme eké geko ápelé nnó áge genó eyigé esé dépyéé nye. Ndere elúmbo, dékpa yéndégenó eyi génɔɔ esé eyi gépye esé déla dékágé lome dégbɛ mewaa chónchó ne gabo ayi áfwyánege esé. Dékógé metɔɔ délómégé wye gatelé ayi alú esé mbe. ² Ndere délómege dépelé wye ne Jisɔs muú anene esé meti défyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ. Wye elé ji ne akpané nye esé apye metɔɔ ewé défyéé ne Ɛsɔwɔ ekwane chánéné. Ji akamé nya magbo negbone

mekpo unɔ́ né gekwa. Ji asé yé mekpo unɔ́ ewé elú né gefɔ́gé negbo eniné mbo efú genó wɔ́ néndé ji akaá gekpekpegé metɔ́ megómégɔ́ ewé Ɛsɔ́wɔ́ ákwyyé me ábelé eta wuú. Gétúgé ji agboó negbo eniné mbo, ji ajwólé nana né melu enógé né egbe ebwɔ́nyé Ɛsɔ́wɔ́.

³Tégé ndere ji akógé nya metɔ́ agené efwyale né amu bɔ́ ubéé, bɔ́ ápaá ji. Tégé wye ji nnó ékágé enyú debe ne gepwa metɔ́ deto meti. ⁴Umye ebi enyú démye manlyaá gabo delú dammye dekwané mbaá manoó nyú machyegé mme. ⁵Nnó enyú dejií me nte majyéé ami Ɛsɔ́wɔ́ achyegé enyú ndere baá bíí? Ji ajɔ́ aké, “Maá wa, Ɛsɔ́wɔ́ ányágé wɔ́ gétúgé gye ayi wɔ́ ɔ́pyéé, ɔ́sege fɔ́ ewú eké efúú yé genó wɔ́. Áshúlegé wɔ́ ndo, ɔ́bege ne gepwa. ⁶Kaá nnó Ata alerege lé chuchu yina mbaá muú ayi ji ábɔ́ gejeé ne ji. Ne atulegé lé yéndémuú ayi ji aselé nnó alú maá wuú.” ⁷Ndere elúmbɔ́, kógé metɔ́ né chuchu ayi Ɛsɔ́wɔ́ alerege enyú, manleré enyú genó. Ji apyembo elé ne enyú ndere nte apyéé ne baá bíí. Ndé maá ayi apyegé gye nte wuú álá alerege fɔ́ ji chuchu? ⁸Mbɔ́gé Ɛsɔ́wɔ́ álá alere enyu chuchu né gye ayi dépye ndere ji apyéé ne baá bíí ako wɔ́, ebyennó enyú dépɔ́ fɔ́ baá bíí wáwálé délú baá ulɔ́. ⁹Genó eyigé fɔ́ gelú nnó, ante sé fa mme alerege esé chuchu mbɔ́gé dépyegé gyeé, denoge ebwɔ́. Ndere elúmbɔ́, elú galógaló nnó esé déwúgé dɔ́ ne nte sé muú abɔ́ mandó sé, nno debo gerwá. ¹⁰Ante sé fa mme alerege ese chuchu né mboó gébé ndere ejigé ebwɔ́ gétúgé gyeé ayi esé dépyéé, Ɛsɔ́wɔ́ alerege esé chuchu gétúgé gyeé ayi dépyéé né galógaló awé sé, nnó esé debe bɔ́ ukpea ndere ji. ¹¹Né gébégé alerege esé chuchu déselé fɔ́ nnó elé genó gelógeló. Déselé elé nnó elé genó eyi gepyéé esé débéé meshwemeshwe. Yémbɔ́ ewyagé, efwyale ewémbɔ́ echwɔ́ né galógaló mbaá bɔ́ abi ágií genó wyeé.

Epyéé nnó ebwɔ́ apyegé genó eyi gelú cho ne nnó ábé neso ne ate bɔ́.

Majyéé ne mbeé mekwelege

¹²Ndere dékaá mbo, gbarege unó chancha ne amu nyú ayi abɔ́ gepwa ne tenege ne eshye ne uka nyú ebi uweré. ¹³Chógé wye mbe dékené né mati ayi alú chó nnó ékágé uka nyú ebi uloo né uferé ubwiré, utógé lé tógé.

¹⁴Mmyegé nnó débe neso ne bɔ́ ako. Mmyegé ntó nnó débe bɔ́ ukpea. Muú álá ápɔ́ muú ukpea agené fɔ́ Ata. ¹⁵Ségé gébé nnó ékágé muú nyú fɔ́ apye genó eyigé Ɛsɔ́wɔ́ alyagé manleré ji galógaló. Ségé gébé nnó ékágé muú nyú abe ne gepɔ́ gebogebo. Gefɔ́gé gepɔ́ eyina gelú eké nchye ayi agbɔ́gé unywɔ́ne bíí uchwɔ́ ne efwyale ne uchɔ́ gejamégé unó ebifɔ́. ¹⁶Ségé ntó gébé nnó ékágé muú nyú fɔ́ abe ne gepɔ́gé ubelé tametame. Yé eké muú ayi abyaá depɔ́ré Ɛsɔ́wɔ́ ndere Ɛsao apyéé. Ji akpo dékpaakpaá tíí ndere maá mbe gétúgé némbane menyéé. ¹⁷Ebelegé ammye nnó ama abɔ́ dékpaakpa etií nnó nte wuú achyéé ji méjé ewuú ndere maá mbe yémbɔ́ nte wuú ashya. Akele meti ne manse ame nnó akwɔ́ré mecho ewéna age wɔ́.

¹⁸Féregé mbaá ayi enyú détené mbo nana manchwɔ́ kwókwólé ne Ɛsɔ́wɔ́. Enyú détene fɔ́ né melu ewé bɔ́ Israeli atene nya wɔ́. Ebwɔ́ átené nya kwókwólé ne mekwe ewé akuú nnó Sina mbaá ayi muú ákágé ta. Melu ewé mewe ebo elúlé wum, wum, empinya gemua gekwene mbaá álá chendeé ne mbyo ammye ntó wuuuuuuu. ¹⁹Ebwɔ́ awú meko emba ewé áfɔ́me. Awú ntó meko muú fɔ́. Genó eyi muú yimbo ajɔ́ gépye ebwɔ́ anemmye nnó muú yimbo amágé jɔ́ sé meko yicha ebwɔ́ áwú. ²⁰Ebwɔ́ ajɔ́ mbo néndé genó eyigé muú yimbo ajɔ́ gepye ebwɔ́ abɔ́ efo dɔ́. Muú yimbo agaré aké, “Yéndé genó eyi getaá mekwe ewéna, yé ebe elé menya, ato ji ne mataá kpaá te ag-

boó.”²¹ Genó eyi ebwó agené né mekwe ewémbó gepyeé efo kpaá Mosis jimbó ajó aké, “Nwere ne efo metó.”

²² Yémbó enyú détene élé kwókwólé ne Mekwe Sayón. Mekwe ewéna ne elú melo Eswówa muú alú mebe. Melo ewémbó élé Jerosale ayi alú né mfaánebuú. Élé né melo ewéna ne makiénné Eswówa ge-jamegejame áchomé wye ne nechóchó. ²³ Enyú delú mbo lé né echomele bó abí Eswówa ajyáá ndere baá mbe bíí, ebwó bina ne ásámé mabo bwó né mmu ɲwe ayi alu né mfaánebuú. Enyú déchwó mbaá Eswówa muú asó mpa bó ako, ne décho mbwa ne mandoó bó mbembe abí álú cho. Ebwó bi Eswówa apyeé nnó ákwane chájéné ndere ji akelege. ²⁴ Enyú déchwó mbaá Jisós muú áchomé akwaá mashu ne Eswówa né menomenye meke. Enyú déchwó né manoó mií ami mameé enyú mmye. Mami majógé genó eyigé gelome gepwó eyigé manoó Ebel. [§]

²⁵ Segé gébé nnó ékágé déshya manwú genó eyi Eswówa ajógé ne enyú, néndé bó abí mbembe abí áshyá manwú ne muú ayi ákwele ebwó mbeé fa mme áge meti mambo efwyalé wó. Ndere elúmbó, esé déshyagé manwú genó eyigé Eswówa né mfaánebuú agaregé esé, ebyennó dékagé bo nye fí efwyalé ewé echwó wáwálé. ²⁶ Meko ayi ji ajó mbembe anyigé mme. Nana anyémeno nnó, “Né ndó ayi fí me nyigé nye sé élé mme jiji, nyigé nye ntó mfaánebuú.” ²⁷ Uchu bi ji ajó mbo nnó, “Né ndó ayi fí” ulere nnó unó bi ji akwyeé uko unyigé nye, utane né malu bwó nnó ebi alá kágé nyigé ubi ne uláá te kwyakwya.

²⁸ Ndere elúmbó, te mbaá esé dékpene nye né gefwage Eswówa eyigé muú alá kágé nyigé, déramege Eswówa, défége ji né meti ewé egó ji, dénogé ji ne efo metó

²⁹ néndé Eswówa se alu eké mewe ewé esó yéndégenó.

Gepó eyigé baá Eswówa abó mambé ne geji

13 Enyú debó mamgbógé ne ate ndere ate aɲme agboó ne ate. ² Délyage fí manene aɲkéé né mmu upú nyú. Kágé nnó mbo ne bó abífo ápyeé ne anene makiénné Eswówa dankaa. ³ Tége bó abí alú né deno. Segé nnó enyú ntó délu né deno ne ebwó chónchó. Tége ntó bó abí ágené efwyalé. Sége nnó enyú ntó dégené efwyalé eké ebwó.

⁴ Bó ako ánogé depóre neba. Yéndé mendée ne menó abe ne ate ndere bó abí ábané neba ábéé, ékágé muú ályáá nte ájye ákelé muú yicha né dafye. Tége nnó bó abí ákwené uló ne ábelégé ubele tamé tamé, Eswówa ásó nye mpa bwó.

⁵ Débógé fí mmwólé ɲka, yémbó segé yéndégenó eyigé enyú déwyaá gekwané ne enyú kwanege néndé Eswówa ajó aké, “Me nkágé lyaá fí enyú chacha, ne nlyagé fí enyú mbya” (Det. 31:6) ⁶ Ndere elúmbó, esé dékágé do ebwó ewóme déjó ndere muú fí ajó nnó, “Ata álú mempoó wa. Me nfo fí. Ndé genó muú ákágé pye me?” (Ps. 118:6)

⁷ Tége ákpakpa nyú abí ábó mbe átií enyú ame né depóre Eswówa. Tége galó-gáló ayi ebwó alú nya fa mme ápyeé. Gyérege ndere ebwó áfyeé metó ne Eswówa. ⁸ Jisós Kras akworege fí. Ndere ji alú nya, mbo ne ji alu fina, ne mbóntó ne ji abeé nye te kwyakwya. ⁹ Segé gébé nnó ékágé délyáá ufo ufo unó bi bó álerege ubwólé enyú. Genó eyi gelome gepwó, élé galó-gáló ayi Eswówa alerege nnó mató nyú ábénégé, epó fí mankwolege mabe ayi atome ne depóre menyéé. Áji ápoógé yé bó abí ákwolege áji né meti fí.

§12:24 Elú wáwálé nnó: Manoó Ebel malilé nya nno Eswówa ashúú amu, yémbó ami Jisós malilé nnó Eswówa agene esé meshwe.

¹⁰ Esé déwyaá gelúgέ upe eyigé ampyéé upe abi ápyéé upe né melú ukpea ála abo f3 manye menyeé ayi atanegε wye w3. ¹¹ Etukpe eké epye upe né melu ukpea ewé epw3 malú ukpea ako, áwane menya ákpa manoó manchyeé ndere gepe mbaá Es3wa gétúgε gabo ayi b33 ápyéé. Yémba ákpáne menya yimbo jimbo3, áfe á333 ji né mekpo meti. ¹² Wyembo ntó ne gepe eyigé Kras apyéé gelu. Ji agbo né mekpo meti Jerosale nnó ji ase manoó mií ashwone b33 bií ábé b33 ukpea. ¹³ Ndere elúmba, délyaa melo dékw3lé Jis3s dékpa mekpo un33 eké ji. ¹⁴ Néndé esé dep3 ne melo fa mme ewé ebeé te kwyakwyaá. Esé dépelé mange melo ewé echw33 nye. ¹⁵ Ndere elúmba, dékoó né amu Jis3s défegé Es3wa yéndégébé. Déké défegé ji mbo, elú wye eké gepe ne dépyembo mbaá Es3wa. Dése lé mano sé dékwane mabo mií nnó ji ne alu Ata. ¹⁶ Délyage f3 mampyegé gal3gal3 ne mampógé ate aηme ne unó bi déwyaá néndé ge upe ebi ug33 Es3wa met33 mbo.

¹⁷ Wúgε ne ákpakpa nyú ne dépyegé unó bí ebw3 ágarégé enyú. Ebw3 ápelé enyú né dep3ré Es3wa ndere b33 abi bií uma atenege né mbe ushu Es3wa agaré ndere ebw3 ápelé enyú. Enyú déké dépyéé unó bi ebw3 ágarege enyú, ápye nye ut33 bw3 ne met33 meg3meg3. Délá déwuú f3 ne ebw3, ábeé ne mesome ndere ápye ut33 bw3 ne ewémbo épógé

yé enyú né meti f3. ¹⁸ Negé wye mmye gétúgε sé néndé esé dékaá nnó déwyaá mat33 mmu pópó mampye genó eyi gelú choó yéndégébé. ¹⁹ Me nnene enyú mmye d33 nnó enyú dénenemmye mbaá Es3wa nnó apye me nge meti mma nkeré eta nyú wáwá.

Mmyemenene ne matame

²⁰ Nnenemmye nnó Es3wa muú apyéé b33 ábeé né nes3, ábámé enyú. Ji ne apyéé Ata Jis3s Kras akwilé né negbo. Jis3s ne alú muú kpaá ambame mag3ηme muú apelé esé b33 Es3wa. Mbo ne elú gétúgε manoó mií amií mampye nnó menomenyeé ewé Es3wa anyéé ne b33 bií ekene te kwyakwya. ²¹ Nnenemmye nnó Es3wa achye enyú yéndégenó gel3gél3 eyigé enyú dékelege, mampyegé unó bi ji akelege nnó enyú dépyegé. Nnenemmye nnó Es3wa apyéé Jis3s Kras apoó esé dépyegé unó bi ug333 ji met33. Déchyegé ηg3 mbaá Kras te kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

²² Aηme ba, nnene enyú mmye nnó dékoó met33 dékú mekomej33 ayi me nsámé mbo nchyege enyú majyeé néndé nsá ji aja w3. ²³ Nkelegé enyú ntó dékaá nnó meηme sé Tim3ti atané den3. Mb3gé abanégé me wáwá, nké nchw33 ge enyú nchw33 ne ji.

²⁴ Tamege ákpakpa nyú chónchó ne b33 Es3wa ako. Aηme sé abi atane né Itali al33 enyú matame. ²⁵ Nnenemmye nnó gal3gal3 abe ne enyú ako.

Ŋwe ayi

Jemsi
ásamé

Matame

1 Me Jemsi, memkpané defwé Ɛsɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras ne nsámé ŋwe yina eta enyú bɔɔ Jisɔs abi détyaá déjyɛé né mme meko. Ntamege enyú. **

**Bége ne nechóchó gébégé
depo détomégé enyú**

²Aŋme ba, yendégébé depo déké détomége enyú, né eta nyú ébé metɔɔ megomego. ³Tége nnó depo etiré détomége mbo enyú délúlé mamfworé mbogé enyú défyé matɔɔ ne Ɛsɔwɔ wáwálé. Depyɛé nnó enyú débó eshye mangbáregé matɔɔ. ⁴Ne debɔ mangbáregé matɔɔ nyú yéndégébé, pyége mbo nnó débené né depɔré Ɛsɔwɔ né yéndé meti, dékaá cháŋéné yéndégenó eyigé enyú dépyɛé. ⁵Mbogé muú nyú ala kaágé genó eyigé ji abɔɔ mampye, ánémmye mbaá Ɛsɔwɔ. Achyégé nye ji majyɛé. Ɛsɔwɔ achyége majyɛé ne metɔɔ megomego akpege fɔ mbaá muú ayi agíge ji.

⁶Yémbɔ muú aké anenemmye, ákamé ne metɔɔ ema ábégé fɔ ne dembyɔ. Akaá nnó muú ayi ábéé ne dembyɔ, alu eké ŋgbannyi ebéé mega, ayi mbyo nnyi átene ájyɛé yéndé égbé. ⁷⁻⁸Muú ayi áwyaá matɔɔ apea, áférege depo deyaádeyaá né genó eyigé ji apye. Gɔfɔgé muú yimbo ékagé áfére nnó Ɛsɔwɔ achyége nyé ji genó fɔ cháchá.

Muú gekpo ne muú gefwa

⁹Yéndé meŋmé ayi álú mbya ábé ne nechóchó nnó aŋea geme né mbe ushu Ɛsɔwɔ, ¹⁰Wyémbɔ ntó ne yéndé meŋme ayi áwyaá gefwa, abɔɔ mambe ne nechóchó nnó Ɛsɔwɔ apye ji alu lé muú ayi akɔɔ deko né mbe ushú wuú. Néndé, ábélégé nye fɔ mamgbó ndere ukoó byá mewaaá úgbóo. ¹¹Mŋmɛé étyege ne gelu, edo ukoó bya mewaaá bimbo úwáŋese úgbóo, ulɔɔ ebwɔ unó. Wyémbɔ ntó ne muú gefwa ágboó gébégé akwólégé mati gefwa jíi.

Mmuameno átánégé fɔ mbaá Ɛsɔwɔ

¹²Muú ayi ágbárege metɔɔ wuú gébégé depo détomégé ji abɔɔ méjé, néndé gébégé atenégé ne eshye apwɔgé depo etiré mbo, Ɛsɔwɔ achyége nye ji nsá ayi ji anyémeno manchyɛé bɔɔ abi ágboó ne ji. Nsá yimbo élé geŋwá eyi gélagé byé. ¹³Depo déké détené múu né mmuameno, ékagé ajɔɔ nnó, “Ɛsɔwɔ ne ámmuáme ji,” yé genó gépɔ eyi gékage té Ɛsɔwɔ né mmuameno nnó gété ji ápye gabo. Ne Ɛsɔwɔ ntó aténé fɔ muú ne mmuameno. ¹⁴Yémbɔ éle uféré uboubɔ ebi útánege ese matɔɔ ne únyúu esé dékpé né gabo. ¹⁵Ubi ujágé ese né matɔɔ dɔɔ, úténe ese né gabo ne gabo ntó gébégé awegé aŋeágé achwɔ ne negbo.

¹⁶Aŋme ba abi ngboó ne enyú, dékamégé fɔ muú ápye enyú déno mewaaá. ¹⁷Yéndé eshye ewé élú melóméló ne cho, étánege mbaá nte esé Ɛsɔwɔ ayi ákwýé unó uko ebi úgénége né mfaánebuú. Unó bi úgénége né mfaá úkwórege malu, ne Ɛsɔwɔ akwóregé cháchá. ¹⁸Ɛsɔwɔ ndere ji ákelege, ake ne mekomejɔɔ wuú ayi álú wáwálé abye esé mambye yi meke. Ápyembo nnó esé

** 1:1 Elú wáwálé nnó: Né ukwene bɔ ŋwe abifɔ ásá wye nnó Matoó Isreli 12. Ne elu wáwálé nnó Jemsi ájɔɔ mbo, atome mbo nto éle ne bɔɔ Jisɔs ako.

débé genógé mbe, eyige jimboó ajyaa nnó gébé ejíí né geluágé unó uko ebí ji ákwyéé.

Wúge mekomejǎ́ Ɛsǎwǎ dépyéǎ́ unó bí áǎǎ

¹⁹ Aḡme ba, abi ngboó ne enyú, tege nnó yéndémuú nyú akpome mmye mánwúge unó, ase gebe ne ajoge unó ne asoge fǎ metǎǎ wáwá. ²⁰ Néndé matǎǎ áke áǎǎ bǎǎ, ákágé pye fǎ unó ulǎǎlǎ ebi Ɛsǎwǎ ákelege nnó ápye. ²¹ Ne manjye mbe gétú eyigémbo, lyage yéndé gepǎ gebogebo eyi gétené enyú mampye gabo, ne lyáge ntó ufere uboubo bi enyú dewyaá ne ate. Chyége gemege nyú mbaá Ɛsǎwǎ dékámé ne meko mejǎǎ ayi ji afyéé mmu matǎǎ nyú, néndé mekomejǎǎ yimbo ne ákage pye enyú dépǎ negbo.

²² Débǎ mambe bǎǎ abi ápye genó eyigé mekomejǎǎ Ɛsǎwǎ áǎǎǎge, délagé fǎ manwúǎ wuú. Deké dewuú délá dépye genó eyigé ajǎǎge, ebyennó debwǎlege gemege nyú. ²³ Ne mbǎǎgé muú awúǎgé mekomejǎǎ Ɛsǎwǎ álá pyeé genó eyigé ajǎǎ, muú yimbo alu eké muú ayi ápéle geme jíí né éféé, ²⁴ agegé ndere ushu bíí úlú atanégé ajyegé éwyáǎgé ajinte ndere ushu bíí úbǎ úlú. ²⁵ Né mbaá muú ayi áǎí mekomejǎǎ Ɛsǎwǎ chǎnchá ayi áférege bǎǎ né mmu gabo ne negbo, ne ajyéé mbe mampyéǎgé genó eyi mekomejǎǎ yimbo áǎǎ, Ɛsǎwǎ ajéle ji né yéndégenó eyigé ji ápyéé. Alu muú ayi álá wuú mekomejǎǎ Ɛsǎwǎ wuú, apye genó eyigé áǎǎ.

²⁶ Mbǎǎgé muú afere nnó anoge Ɛsǎwǎ chǎnchá ne álá gbárégé nénǎmé níí né mbaá unó bi ji ajǎǎge, abwǎlége lé geme jíí ne yéndégenó eyigé ji ápyéé né mabǎ Ɛsǎwǎ genome mme detu. ²⁷ Unó ebí úlú cho ne pǎpǎ né mbe ushu Ɛsǎwǎ Nte esé, ebí ji ákélege nnó aḡkwǎle bíí ápyéǎgé úlú nnó, ábǎ mampǎǎgé baá ulame ne akwí andéé né efwyale bwǎ. Ábámé gemege

bwǎ nnó ékagé unó uboubo ebi mme úchǎ ebwǎ.

Lyaáge mansélé bǎǎ abifǎ nnó áǎeá geme ápwǎ abifǎ

2 Aḡme ba, te mbaá défyéé matǎǎ nyú ne Ata sé Jisǎs Kras, Ata ayi énogé, élmé fǎ nnó dékpéǎgé bǎǎ abifǎ dépwǎǎgé abifǎ. ² Désé nnó bǎǎ ápeá áchwǎ kpe mbaá ayi enyú dégbarege ujwǎlé. Ama awyá ḡka, afyé mandeé malǎmǎlǎ, afyé ntó bǎ nkpǎǎaneré abi áǎámé ḡka dǎǎ né denǎré amu tíí. Ayi fǎ alu muú gekpo, afye uchálé mandeé. ³ Enyú désé muú ayi afyéé mandeé malǎmǎlǎ ne énogé dejǎǎ ne ji nnó, “Ata gé geluǎgé énogé na jwǎlé fa.” Ne débwǎlé mmye, mbaá muú gekpo deké, “Téné éwu,” élá pǎ mbǎ wǎ, “Chwǎ jwǎlé fa né metǎǎ gepú.” ⁴ Depyeǎgé mbǎ, delere mbǎ le áḡgyá né geluage nyú ne desǎǎ mpa ne uféré uboubo.

⁵ Aḡme ba abi gejeé, nénege matu déwú mechǎ éwé nkélege mangaré enyú. Ɛsǎwǎ ajya mé bǎǎ abi áferé nnó álú gekpo, ákwane fǎ mambe bǎǎ abi áwyaá gefwa né depǎre Ɛsǎwǎ wǎ, nnó ebwǎ ne álú abi áfyéé matǎǎ ne Ata Jisǎs wáwǎlé. Ebwǎ ntó ne álú bǎǎ abi anyeé nyé gefwa eyigé ji ábǎ anyeé nyá meno nnó achyege bǎǎ ako abi ábǎǎ gejeé ne ji. ⁶ Enyú debyaá bǎǎ gekpo, pǎ nnó bǎǎ manǎka ne áfwǎlege ná enyú? Ebwǎ ne áǎáme enyú dékpéne unǎǎ mpa né máchá eso. ⁷ Pǎ nnó wyé ebwǎ ntó ne áchwǎ gechǎncháǎgé mabǎ Ata nyú ayi enyú délú bǎǎ bíí?

⁸ Mbǎǎgé enyú dékelege mampye genó eyi gélu cho, débǎ mámbéle gekpékpéǎgé ebé éwé élu né mmu ḡwe Ɛsǎwǎ mfwǎ sé. Ebé wémbo ejǎǎge éké, “Bǎ gejeé ne nte menǎmé wye ndere ǎbǎ ne geme jyéé.” ⁹ Yémbo deké desele bǎǎ abifǎ nnó áǎeá geme ápwǎ abifǎ dépye gabo, ne ebé ewémbo egbaré enyú ndere bǎǎ abi ákwéné ebé. ¹⁰ Yé ébélé nnó, muú anogé mabé Ɛsǎwǎ ne ákwegé éma ebyennó ak-

wé mbo élé ájí mako. ¹¹Néndé muú ayi ájǎǎ nnó “Ǔkwegé uló” wyé ji ne ájǎǎ ntó nnó “Ǔwagé muú.” Gétú eyimbo, mbǎgé muú awagé nte akwé ebé Eṣṣwǎ, yé élé alá kwe uló wó. ¹²Gétú eyina, ngarege enyú nnó yéndégenó eyi dejǎǎgé ne yéndégenó eyi dépyéé, pyége ndere bǎǎ abi ákaá nnó bíí uma Eṣṣwǎ asele nye mabe áyina, ayi áferege ebwǎ né gabo ápa mpa bwǎ. ¹³Mbǎgé muú alá ge meshwe ne nte menjmé wuú wǎ, Eṣṣwǎ ntó agé né fǎ ji meshwe gébégé aké apane mpa bǎǎ. Yémbó muú ayi ágéne meshwe ne ate ájǎmé akpene unǎǎ mpa Eṣṣwǎ tágátágé.

Metǎǎ mamfye ne Eṣṣwǎ ne ulǎǎ melu

¹⁴Ajǎme ba, mbǎgé muú ajǎǎge mbo nnó áfyéé metǎǎ wuú ne Jisṣs Kras ne alá lǎmé melu, galǎgǎlǎ awuú alu mbo fǎ? Gefǎǎgé metǎǎ ewé ji áfyé mbo nnó ekage pyéé Eṣṣwǎ afere ji né unǎǎ mpa né bíí ebi kwyakwya? ¹⁵Dése nnó ajǎmé fǎ ápǎ ne mandeé ne genó eyigé anyéé yéndé bíí. ¹⁶Ne muú nyú agegé ebwǎ atamé lé ebwǎ támege aké, “Deké oo” Eṣṣwǎ ájé enyú debǎ mandeé ne menyéé ayi dekelege yénde bi. Mbǎgé átamé gé ebwǎ mbo, alá chyé ebwǎ genó eyigé ebwǎ ákélege wǎ, ápoó mbo ebwǎ né ndé meti? ¹⁷Gége yé nnó mbǎgé muú ake áfyéé wyé metǎǎ éwú éwú ne Kras ne alá lǎmé melu, metǎǎ ewé ji aké mbo afyé ne Kras élu detú.

¹⁸Ndo fǎ muú fǎ akage jǎǎ aké, “Mfyéé lé metǎǎ wa éwú éwú ne Kras, ne ayifǎ aké me ntó mpye élé uló melu ebi Eṣṣwǎ akélege”. Né égbé wa, ngige muú ayi mbe nnó léré me gefǎǎ eyigé wa ǎfyéé metǎǎ ne Eṣṣwǎ, alá lǎmé melu, ne me ntó nkeré nleré wǎ metǎǎ wé me mfyéé ne Eṣṣwǎ né ulǎǎ melu bi me mpyéé. ¹⁹Enyú dékamé nnó Eṣṣwǎ alu ama ewémbó élǎ, yémbó tége nnó aló nchye ntó ákamé mbo ne épye abi áwére gbagba ne efo.

²⁰Wǎ muú defǎǎ délá pǎ wǎ, ǎkelege nleré wǎ nnó muú áfyéé metǎǎ ne Eṣṣwǎ

álá lǎmé melu, metǎǎ wé ji afyéé mbo épǎ yé eké genó? ²¹Pé gekwénége nte sé Abraham. Ndé gepyé Eṣṣwǎ aselé ji nnó alu cho né mbe ushu wuú? Ele genó eyigé ji ápyé né gébé eyimbo. Ndere ásele Asek maá wuú anere mfaá geluú eyigé áchyége gepe mbaá Eṣṣwǎ nnó ápye gepe eta wuú. ²²Gé yé ndere metǎǎ we ji áfyéé ne Eṣṣwǎ ekene gelua ne genó eyigé ji ápyéé. Genó eyigé ji apyéé ne élere chánchá nno metǎǎ ewe ji afyéé ne Eṣṣwǎ ekwane. ²³Genó eyigé njwe Eṣṣwǎ ájǎǎ gelu cho nnó, “Abraham áfyéé metǎǎ wuú ne Eṣṣwǎ. Épyégémbó Eṣṣwǎ ase ji nnó alu cho né mbe ushu wuú.” Bǎǎ ntó áké, ji alu “Mejeé Eṣṣwǎ.” ²⁴Gége yé nnó élé né ulǎǎ melu ebi muú apyéé, ebi Eṣṣwǎ akélege ne aséle muú nnó alu cho né mbe ushu wuú, épǎ fǎ metǎǎ mamfye ne ji éwú éwú.

²⁵Gǎge mma mǎé enyú né mechǎ ewé fǎ. Tége Rahab ayi ábǎ álu nya mendée eno. Ji ase nya bǎǎ Isreli fǎ abi átǎme nnó áchwǎ ápe mewaá bibií, ane ebwǎ, apoó ebwǎ ábǎ né meti ewé cha ákere. Getu eyigémbó Eṣṣwǎ ase nyá ji nnó álu cho né mbe ushu wuú.

²⁶Wyé ndere mendoó étané gé muú mmye alaá gejkwǎ, wyé mbǎntó ne muú afyéé metǎǎ ne Eṣṣwǎ alá pyéé ulǎǎ melu ebi Eṣṣwǎ akélege, metǎǎ ewé áfyéé mbo élu detú.

Gbárege mánǎmé nyú

3 Ajǎmé ba, élmé fǎ nnó esé gejamé démmyé gé nnó débé ánléré né gepú gé Eṣṣwǎ, néndé dékaá nnó Eṣṣwǎ acherege nye mpa esé abi délérege apwǎ ayi bǎǎ abifǎ. ²Ese ako depyéé mé gyeé né gejamé gé mati. Ne mbǎgé élu wáwálé nnó muú akwe fǎ nekwené meno né mejǎǎ wuú wǎ, ébyéénnó apǎ gyeé ne akagé gbáre menyammye wuú. ³Démeé mechǎ ewé ná ne mpa meká gálá. Defyéé gé njkpǎkǎné né meno wuú, depyéé nnó awu ese. Ne dékaagé já ji ájyé yéndé

mbaá yi dekelege. ⁴Démeé ntó ndere eso-geka ewé ekéne né ebeé mega élú. Yé élé éjeá, mbyo nnyi akpane éwú. Muú ayi ajíi ekpé akágé sé maá genó nkane nsóm ásó éwú éjyé yéndé mbaá ayi ji ákélege. ⁵Wyémbo ne nénómé mekwaá nélú. Yé élé nélú kóó, né wyaá uto né menyammye mekwaá ne nejóóge depó kpakpa.

Tége ntó ndere mbe mewe ákágé só gekpékpé mewaá wum wum wum. ⁶Nénómé nélú ntó eké mewe, nélú mbaá ayi gabo mme meko átánege, wye ne ásane acho yéndé mbaá né menyammye mekwaá. Nénómé né lweége mewe ewé esóó gejwágé mekwaá, élí né dembáné kpaá te ágboó. Mewe ewémbo étánege né mbaá danchomeló jimbóó. ⁷Esé akwaá dekage nkane ábélege ufóó menya ufóó ufóó. Debelege me menya eyi mewaá ne eyi nnyi, mmyo ne denywone, depye éjí ewuú esé. ⁸Yémbo muú akaágé gbare nénómé níí nnó nówuge ji. Nélú genó gebo, muú akaágé gbare fó néní ne nchye ayi néní nówyaá awane muú. ⁹Esé desele nénómé dechyege matame mbaá Ata ne nte sé Esóó, desele ntó néní deshyéé bóó abi Esóó akwyeé nnó áfú ji. ¹⁰Meno éwú ne matame ne mashye atanegé wyeé. Ájímé bá, gefóóge genó eyina gékwané ne esé wó. ¹¹Manaá manyú ne ami mámyáme mátánégé fó né embú nnyi éma. ¹²Ájímé bá, dánfelé awómé fó mashu, ne ula ushi úwómé fó ntó dánfelé. Wyémbo ntó ne, embú nnyi ewé éwya manaá malómáló élá tánégé né ebeé mega.

Denğa tire detanege mbaá Esóó

¹³Mbóóge muú nyú fó ama alu ayi áwyaá denğa, ne akaágé ndere Esóó akélege nnó ese débé, gejwá jíi geko geleré nnó awyaá denğa ne ake alerege ulóó melu bíí, áshúlé mmye jíi mme. Gé gepó yi gélérege nnó muú awyaá denğa mbó. ¹⁴Yémbo mbóóge enyú deke demmye demboó ne ate ne dékelege

wyé lé nnó áwú enyú ambií, ékagé déb- wégé mmye nnó dewyaá denğa. Desege ntó gebyó dékwéré wáwálé. ¹⁵Gefóóge denğa etiré na detané fó mbaá Esóó wó. Detané fá mme délúlú denğaré akwaá ne etire aló nchye. ¹⁶Yénde mbaá ayi bóó ábegé áke ámmye demboó ne ate ne áké ákélege nnó ebwó ambií ne ábó unó ápwó abifo, éféé ntó ne mawámé ne yéndé gefóóge gabo abeé. ¹⁷Yémbo denğa etíre detánege mbaá Esóó délú chá. Muú ayi awyaá gefóóge denğa etire na abeé fó ne deba né metóó wuú. Abe ne nesó ne ate ayme, abeé muú nyámeé, atóó fó mekpo, agene meshwe ne ate aymé dóó. Alome melu, álérége fó ájyá ne abeé fó muú dembwólé. ¹⁸Bóó abi ápye nesó abi ápoóge ntó ate abifo nnó ákéné né mmu nesó, ágene nye galóógaló dóó ayi átánege mbaá unó bi ebwó ápyeé.

Dényeégé fó dejeé ne gejwágé mme

4 Ndé genó gepyeé ne enyú déwámege, demmye ne ate? Pó lé gétúgé mmwólé unó mme? Ubi ne ummye ne enyú né matóó. ²Enyú dekelege mambó unó bi dela pó ne ubi, éféé mbó ne dewane ate. Denyeé manwaá, dégéné fó unó úbi enyu dekelege, nkaáwú ne démmyé, déwámege ne ate. Ne ula bi délá bó unó bi dékélege úlú nnó, degíge fó Esóó nnó achyé enyú ubi. ³Ndóó degíge Esóó nnó achyé enyú unó bimbo, achyége fó néndé degíge ne uféré uboubó. Dekelege nnó achyége enyú décho né mmwólé unó mme nnó depye nkane ejíi enyú. ⁴Enyú delu eké andée abi ákwéne maló. Dekaa nnó mbóóge muú aké agboó ne unó mme yina alu muú mawámé Esóó wó? Yéndémuú ayi abóó gejeé manyeé dejeé ne unó mme, alu muú mawámé Esóó wáwálé. ⁵Ásá né mmu njwe Esóó nnó, “Esóó abó gejee ne mendoó ewe ji afyéé esé ne menyammye dóó.” Nénde alu eke menó

ayi álá kelege nnó mendée wuú akwe uló. Déferégé f3 nnó genó eyina gelú detú. ⁶Yémbó, Ésoᵂwá apooᵂge ese d3ᵂ wyé ndere ᵂwe wuú áj3ᵂ aké, “Ésoᵂwá ashyaá yéndégenó eyigé b3ᵂ abi ábwege mmye ákelege mampye, yémbó apooᵂge b3ᵂ abi áshúlege mmye ebw3ᵂ mme.”

⁷Gétú yina, lyaáge Ésoᵂwá ábé mfwá nyú. Ténege uk3ᵂl3ᵂ ne danch3ᵂmeló ne aboo nye enyú. ⁸Chw3ᵂge kw3ᵂkw3ᵂlé ne Ésoᵂwá, mb3ᵂgé dechw3ᵂge kw3ᵂkw3ᵂlé ne Ésoᵂwá, ji ntó achw3ᵂ kw3ᵂkw3ᵂlé ne enyú. Enyú b3ᵂ abi dépyéé gabo, férege amu né gabo yi enyú depyéé, enyú b3ᵂ abi dedó manaá dedó maweé, teneger meti é má ne mat3ᵂ nyú mmu pópó. ⁹Tége gabo ayi enyú depyéé, débé meshwe, désómégé, délilí mánsé áshúlegé. Démagé jwase jwane, somege lé somege. Debege f3 ne met3ᵂ meg3ᵂmég3ᵂ, bégelé meshwemeshwe. ¹⁰Shulégé mmye enyú mme né mbe ushu Áta, depyégé mb3ᵂ abwege nye enyú ntó mfaá.

Dej3ᵂgé f3 dep3ᵂ debodebo ne ate aᵂm3ᵂ

¹¹Aᵂm3ᵂ ba, dej3ᵂgé f3 dep3ᵂ debodebo ne ate. Mb3ᵂgé muú aj3ᵂgé mej3ᵂ mebomebo ne nte meᵂme wuú, ye as3ᵂge mpa wuú mb3ᵂ, ebyennó aj3ᵂge mb3ᵂ atome ne ebe Ésoᵂwá ne aj3ᵂge mb3ᵂ lé nnó ep3ᵂf3ᵂ cho máns3ᵂ mpa. Mb3ᵂgé aj3ᵂgé nnó ebe ep3ᵂf3ᵂ cho, ebyennó ji ábélege se eb3ᵂ, ne asele geme jíí nnó apw3ᵂ eb3ᵂ Ésoᵂwá. ¹²Élé Ésoᵂwá mbíí ne awyaá utó mánychyeé b3ᵂ eb3ᵂ ne mámpa mpa bw3ᵂ. Ji ntó ne awyaá utó mámpye muú atané né un3ᵂ mpa. Ji ntó ne awyaá utó manwá muú. W3ᵂ 3ᵂferé nnó 3ᵂlu waá ayi 3ᵂtenege 3ᵂj3ᵂge gabo mbaá meᵂm3ᵂ wye?

Lyaáge mmye mebw3ᵂge

¹³Wúge, enyú b3ᵂ abi dej3ᵂgé nnó, “Waá fina, waá geyana dejyeé nye gef3ᵂgé mel3ᵂ ewe. Debelege éwu genógé ᵂme, dekene gese ne deb3ᵂ nyé nsa ᵂka.” ¹⁴Enyú dej3ᵂge mb3ᵂ dekaá nnó

geyána abeé nnó? Geᵂwáge nyú gébeé nye nnó? Geᵂwáge nyú gelú eké gekógé dondo, eyi géchw3ᵂgé g3ᵂlá wyágé mankaá. ¹⁵Enyú déb3ᵂ manj3ᵂ lé nnó, “Mb3ᵂgé Ésoᵂwá aj3ᵂgé nnó denyé geᵂwá, denyé nye geᵂwá dépye yéndégenó.” ¹⁶Ndere elúmb3ᵂ, enyú délú deteé wye geᵂwá ne nsá ᵂka, debwege mmye ne dewyaá nepá. Mmye mebw3ᵂge eyimbo el3ᵂme f3.

¹⁷Tége nnó mb3ᵂgé muú akaá genó gel3ᵂg3ᵂl3ᵂ eyigé ji ab3ᵂ mampye ne álá pyéé géjí w3ᵂ, apyéé mb3ᵂ elé gabo.

Afwa ᵂka ágene nye efwyale

5 Wúge enyú afwa ᵂka, déb3ᵂ manlíli ne dekalege né gekp3ᵂkp3ᵂgé efwyale ewé echw3ᵂ nyé eta nyú bíí f3. ²Gejamege unó bi enyú déwyáa né mmu upú uch3ᵂ, ne ugbáge únyéé mandeé nyú. ³Nf3ᵂrék3ᵂᵂ ach3ᵂ me ᵂka nyú. Nf3ᵂrék3ᵂᵂ yimbo alere nnó, wye nkane ách3ᵂ ᵂka nyú, mb3ᵂntó ne menyammye nyú ách3ᵂge ndere mewe es3ᵂ genó. Mme achw3ᵂ byé yémb3ᵂ enyú denywegerge wye maᵂka nywegerge né mmu upú nyú eké yé genó eyi géchw3ᵂ pyé enyú gép3ᵂ. ⁴Wúge magbo ayi b3ᵂ abi ápyéé ut3ᵂ né mak3ᵂ nyú álilí g3ᵂtúgé maᵂka áyi enyú denyéé ebw3ᵂ ne délá k3ᵂlégé manchyeé. Éfeé ne ebw3ᵂ álilí áshúlege enyú ndo. Magbo ayi ebw3ᵂ álilí g3ᵂtúgé mbwe ayi ebw3ᵂ ákyeé, akw3ᵂne matú Anyátá Ésoᵂwá. ⁵Enyú denyéé geᵂwá fá mme depye yéndégenó eyigé dék3ᵂlege. Denyeé, dewene, denjeage eké mp3ᵂ mab3ᵂ eyi ela kaá nnó fina ne áwáne nyé éjí w3ᵂ. ⁶Enyú depye ámpané mpa áke b3ᵂ abi álá pyé gabo w3ᵂ ákwé mpa. Déwá b3ᵂ abi álu cho né mbe ushu Ésoᵂwá yé mmye ádoré w3ᵂ.

Kóge mat3ᵂ degilé Ata Jis3ᵂs

⁷Gétú yina áᵂm3ᵂ ba, ngarege enyú nnó dékógé mat3ᵂ, dégilé kpaá te gébége Ata Jis3ᵂs Kras achw3ᵂ nyé abané es3ᵂ fa. Férege ndere mempyé mak3ᵂ ágilé

mambɔ mbwé melómélɔ né mekwɔ́ wuú. Ájwɔlege ákoge metɔ́ agilé manaá nnó ákwé, gébégé aké akwene ji agilé nnó mbwé áwé. ⁸ Wyé mbɔntó ne enyú débɔ́ɔ́ mánkó metɔ́, dépwagé néndé, gébé eyí gé Ata Jisɔs akérege nyé géla kwɔ́kwɔ́lé.

⁹ Ndere dégilé aɲmé ba, déɲmenégé fɔ humhɔ déshúlégé ate ndo. Depyege mɔ debeé gyé gébégé Eɔwɔ aké apane mpa nyú. Nénde gébé eyigé Jisɔs gekpékpége mempane mpa achwɔ́ géla kwɔ́kwɔ́lé. ¹⁰ Áɲmé ba, sége gekagé neke né bɔ́ ekpávé Eɔwɔ, ebwɔ́ ágaré nyá mekomejɔ́ né mabɔ Eɔwɔ. Ágé gejamégé efwyale yémbo ájwɔlé metɔ́ kó. Kóge ntó matɔ́ ndere ebwɔ́ ápyé. ¹¹ Kaáge nnó esé dese ebwɔ́ ndere bɔ́ abi Eɔwɔ ajéle ebwɔ́, néndé ebwɔ́ átene ne eshye kpaá te kwyakwyá. Enyú debɔ́ dekaá ndere Job akogé nyá metɔ́ gébégé depɔ́ détome ji. Ne ndere Eɔwɔ apyé nnó ewuú efwyale ekwyá ne galógálɔ́. Wáwálé, Eɔwɔ alɔme melu ne agene esé ako meshwe

¹² Áɲmé ba, wúge mechɔ́ kpaá ewé me nkélege mangaré enyú. Yéndégébé muú ake akelege mánjɔ́ genó ásé gébé ékagé ákélé yé genó fɔ. Yé ébé élé mabɔ mfaánebuú yé ele mme. Ákelégé yé genó fɔ cháchá. Mechɔ́ ébégé ewé ji ákámege ákámé “eh” ne ébégé ewé ji áshya, ashya “ɲgba.” Mbɔgé muú apyégémbɔ, ábɔ́ fɔ mpa ne Eɔwɔ.

¹³ Mbɔgé muú nyú awyaá efwyale ánemmye mbaá Eɔwɔ nnó ápoó ji. Mbɔgé muú nyú metɔ́ égwɔ́ ji, ákwá makwa áféé Eɔwɔ. ¹⁴ Mbɔgé muú nyú ameeé, ákú ákpákpá echomele bɔ́ Eɔwɔ

áchwɔ́ áné mmye mbaá Eɔwɔ gétú ji. Áké anenemmye áwaá ji mawéé ne áné mmye né mabo Ata Jisɔs Kras nnó Eɔwɔ ápyé ji átoó. ¹⁵ Mbɔgé ánegémmye mbo, ne áfyegé metɔ́ ne Eɔwɔ, mmyemenene yimbo épye nye muú nemée yimbo atóó. Eɔwɔ apye nyé menyammye wuú atóó. Mbɔgé ápyegé unó uboubo Eɔwɔ ájige nye nte gabo wuú. ¹⁶ Gétú eyína nchyege enyú majyéé nnó mbɔgé muú nyú apye gyeé mbaá nte meɲmé, ashu eku né gabo ayi ji ápyé eta wuú ne yéndé-muú nyú anenemmye nnó Eɔwɔ ápyé enyú détoó mbaá mameé nyú. Ne enyú debɔ́ mánkaá nnó mbɔgé muú atenégé cho né mbe ushu Eɔwɔ, mmyemenene jí echyá ne ewyaá utó mampye Eɔwɔ apye yénde gekpékpége genó eyigé agi ji. ¹⁷ Tége Elija. Abɔ́ alu mekwaá wyé ndere esé. Anɛ nyá mmye mbaá Eɔwɔ ne metɔ́ wuú meko nnó Eɔwɔ ágbaré manaá. Eɔwɔ agbaré nyá manaá né gebagé mewaá eyimbo. Mekwéé ákwe kpaá te né aɲme aléé ne geba yé eɲka manaá échyé mme né gebagé mewaá Isréli wɔ. ¹⁸ Ébélégé, ama anémmye ne Eɔwɔ atɔ́ manaá matané mfaá makwé jegé jegé. Mme ala nywanywa ne unó úló mánwéné.

¹⁹ Aɲmé ba, mbɔgé muú nyú anogé mewaá alyágé meti ewé wáwálé ne muú fɔ apoógé ji akérége wye, gé mechɔ́ melómélɔ́ mbo. ²⁰ Kaáge nnó, yéndémuú nyú ayi ájáme muú ayi ápyéé gabo nnó alyaá gabo ákéré meso mbaá Eɔwɔ, ebyennó aferé ji né negbo. Apye ntó nnó Eɔwɔ ájinte gejamégé gabo wuú.

Ŋwe mbe ayi

Pita

ásamé

Matame

1 Me Pita, ɲgbá Jisɔs Kras ne nsame ɲwe yina. Ntɔme ji eta nyú bɔɔ abi Ɛsɔwɔ ajaɲá, enyú delú ndere aɲkeé fa mme. Enyú abi délaá tyatya déjwɔlege né mme Rom né gebagé mewaá Pɔntus, Galasiya, Kapadosia, Ɛsya ne abi ajwɔlege né Betinya. ²Ɛsɔwɔ aja enyú nnó débe baá bíí wye ndere ji abɔɔ me mbe aferé nnó ebeé mbo. Ɛsɔwɔ apyembo, ne Mendoó wuú epye enyú delu bɔɔ ukpea nnó enyú dewúge ne Jisɔs Kras. Manoó mií mámegé enyú mmye, máshwónégé enyú nnó débé pópó. Me nnenemmye nnó Ɛsɔwɔ aleré enyú galógáló ne nesɔ gejamé gejamé. ††

**Efwyale epye nnó dégilé mambɔ
geɲwá eyigé déneré metɔɔ wyeé**

³Detame Ɛsɔwɔ, ji alu Ɛsɔwɔ ne Nte Ata sé Jisɔs Kras. Gétúgé gejamégé galógáló ayi ji alerege esé, ábyé esé mambye ayi meke. Ne nana esé dégilé ne matɔɔ se mako nnó te ndere ji apyeé Jisɔs Kras akwilé né negbo, meso gébé ji achyege nye sé yéndé genó eyigé ji ányémeno nnó achyege esé. ⁴Genó eyigé fɔ eyigé esé dema nɛre matɔɔ wyeé gelú nnó, ji Ɛsɔwɔ achyege nye eyigé sé gefwa. Ne gefwa eyigémbo, géchógé fɔ, gepɔ ne deba ne gegboó fɔ manaá. Ɛsɔwɔ ábelé geji chánéné né mfaánebuú gétúgé enyú. ⁵Enyú défyéé wye metɔɔ ne Ɛsɔwɔ, getu eyigémbo ne ji ábáme enyú né utó bíí kpaá te ji achyege nye enyú yendégenó eyigé ji ákwyéé me ábele agile

nnó achyege bɔɔ bíí abi ji áfere ebwɔ né efwyale gabo né bíí bi kwyakwya.

⁶Né getú eyigémbo, bege wyeé ne nechóchó, yé lé débeé nye ne mesome né mboó gébé gétúgé mmuameno ayi achwɔɔ nye eta nyú matimati. ⁷Mmuameno yina, alú lé nnó afwɔre mbogé enyú défyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ wáwálé. Gegé, yé gesege mabo eyigé ákuú nnó gul, genó eyi gekágé chɔɔ, áfyéé lé ji né mewe ne afwɔre mbogé alome. Mbɔntó ne metɔɔ ewé enyú défyéé ne Ɛsɔwɔ elú melóméló epwo gul ne abo mamfwɔre ewú. Afwɔrege metɔɔ ewé enyú défyéé ne Ɛsɔwɔ, agegé nnó etene chánéné Ɛsɔwɔ afege nye enyú, débe nye ne ɲgo ne enógé né bíí bi Jisɔs Kras alerege nye mmye. ⁸Enyú dégbóo ne Jisɔs, yé lé enyú dela délu danje ji. Ne nana ayi enyú déla dégene ji, défyéé wyeé metɔɔ ne ji. Ewéna epyennó enyú débeé ne gekpekpegé nechóchó eniné muú alá akágé garé fɔ. ⁹Enyú déwyaá gefógé nechóchó enina gétúgé Ɛsɔwɔ áfere enyu né efwyale gabo ewena, ewe elú genó eyi gépyéé enyú défyéé metɔɔ ne ji nnó debo.

¹⁰Bɔɔ ekpave Ɛsɔwɔ abo me mbe, agaré galógáló ayi Ɛsɔwɔ ákwyéé me ábelé eta nyú. Ne ákele chánéné nnó ákaá mechɔ ewéna ewe etome ndere Ɛsɔwɔ áferege bɔɔ né efwyale gabo. ¹¹Mendoó Kras ewé elú bɔɔ ekpávé Ɛsɔwɔ né mmye ebo mbe egaré ebwɔ gefógé efwyale ewé Kras agene nye ne ɲgo ayi ji abɔɔ nye gébégé efwyale ewéna ebyege. Ne ebwɔ ammye nnó akaá gébé eyigé unó bina upyeé nye ne gefoge muú ayi unó bina upye nye ne ji. ¹²Ɛsɔwɔ apye bɔɔ ekpávé Ɛsɔwɔ bina akaá nnó utɔɔ bina ebwɔ ápyéé fɔ né galógáló ebwɔ ambɔɔ, ápyéé lé né galógáló nyú. Unó bi ebwɔ ágaré, elé wye ubi ne ágare abya melóméló eta enyú. Ne elé Mendoó Ukpea ewé Ɛsɔwɔ

††1:2 Elú wáwálé nnó: Né gébé eyigé Ɛsɔwɔ ágbárege menomenyéé ne bɔɔ Isrelí, Mosis ase manoó menya ayi awáné abɔɔ mbe ameeé né geluoge upe ne ameeé bɔɔ né mmye nnó ábé pópó. (Ge Ɛsɔ. 24:8)

atɔme etané né mfaánebuú ne echyéé ebwó utó ágare unó bina. Wye lé unó bina ntó ne makiénné Eṣɔwɔ ákelege nnó áge ndere upyéé.

Bege bɔ́ ukpea

¹³Ndere elúmbɔ, kpomege mmye mampyege genó eyigé Eṣɔwɔ akelege. Gbarege mmye nyú chánéné né yéndé meti ne nerege wye matɔ́ nyú mako né galógáló ayi Eṣɔwɔ achyege nye enyú né bíí bi Jisɔs Kras achwɔ́ leré nye mmye. ¹⁴Wuúgé wye ne Nte nyú Eṣɔwɔ, ne lyaáagé ubobo unó bi ujigé enyú matɔ́, ebi enyú debɔ dépyéé nya gébégé enyú debɔ delu dankaá Eṣɔwɔ. ¹⁵Eṣɔwɔ muú akuú enyú nnó debe bɔ́ bíí, alú muú ukpea, wyembo ntó ne enyú debɔ́ mambɛ bɔ́ ukpea né gepóge nyú geko. ¹⁶Néndé ása né mmu ḡwe Eṣɔwɔ nnó, Eṣɔwɔ aké, “Bege bɔ́ ukpea me mbɔ́ nlú muú ukpea.”

¹⁷Eṣɔwɔ muú deke dénenemmye dékuú ji nnó Nte ese, ji alú muú ayi apane mpa bɔ́ ako. Ji apane mpa ndere yéndémuú apye unó, alerege f́ ḡḡya. Ndere elúmbɔ, chyége wye ji enógé né efɔ metɔ́ ndere débelege geḡwágé nyú geko fa mme eké ḡḡké. ¹⁸Enyú dékaá nnó gébégé Eṣɔwɔ anamé gemege nyú, detané né gebyaḡkwágé gepɔ eyigé ukwene ante nyú álere enyú, ase f́ genó eyi géchóge ndere ḡka ne ana enyú wó. ¹⁹Ase lé gechachage manoó Kras, ne aname gemege nyú. Kras alu eké egɔḡme ewé elá epóf́ gechúchúle, ne gebá né mmye. ²⁰Eṣɔwɔ abɔ mé mbe, ajya Jisɔs gemege nnó ji akwyéé mme yina. Ne ji apye Jisɔs achwɔ́ fa mme né kwyakwya gébé eyigé na, nnó áge ji né galógáló nyú. ²¹Ne elé gétúgé genó eyigé Kras yina apye ne enyú défyéé metɔ́ ne Eṣɔwɔ. Eṣɔwɔ apye Jisɔs akwilé né negbo, abelé ji né melú enógé. Getú eyigémbɔ, ne enyú déneré

metɔ́ ne Eṣɔwɔ, ne dékaá chanéné nnó ápyéé nye yéndégenó eyigé ji ájɔ́.

²²Enyú débɔ gejeé eyigé wáwálé ne ate nana néndé déwú ne genó eyi gelu wáwálé. Ndere elúmbɔ, bɔ́ge gejeé gbene ne ate ne matɔ́ nyú mako. ²³Elé mekomejɔ́ Eṣɔwɔ ayi alu te kwyakwya, álá akwɔrege ne Eṣɔwɔ aselé ábyené enyú mambye yi meke. Ndere epyembo, enyú dela baá Nte ayi álá gboó f́, epóf́ ayi agboó. ²⁴Asa né mmu ḡwe Eṣɔwɔ nnó, “Bɔ́ ako alú eké byaá mewaa. Ne geḡwá eyigé ebwó ányéé gebɔ́ gelú eké ukoó bya unɔ́. Byaá mewaa uwansegé, ukoó bwó ude ukwe mme. ²⁵Yémbɔ meko mejɔ́ Eṣɔwɔ alu te kwyakwya.” Ne meko yimbo elé abya melóméló ayi ágare enyú.

Ntaá eniné Eṣɔwɔ ajyaá nelú nelónéló eta nyú abi délu bɔ́ ukpea

2 Ne te mbaá Eṣɔwɔ ábyené enyú mambye yi meke, lyaáagé yéndé gefóge gabo. Débyóge f́ gebyɔ, débɔwlege f́ démbwólé, défyége f́ ame né unó bɔ́, ne déjógé f́ mejɔ́ mebo ne ate. ²Enyú delu baá ake, shyaáge lé manyú nembe nelónéló eniné mendoó echyege. Nembe eniné mbɔ, elé menyéé ayi mendoó ayi apyéé nnó enyú déwéné né depɔré Eṣɔwɔ kpaá te dékwanegé mambɔ unó bi ji áferé nyú né efwyale gabo nnó débɔ. ³Pyége wyembo, néndé enyú ambɔ́ défwóré me dége nnó, Ata aló melu.

⁴Chwógé mbaá Ata, ji alú eké ntaá eniné nelu nebe. Ákwaá abɔ áshya ji nnó alɔme f́, yémbɔ Eṣɔwɔ ajya ji néndé, age nnó ji alu melóméló. ⁵Enyú ntó delú eké mataá ayi alú abe, Eṣɔwɔ aselé enyú mantene echa upe wuú né mendoó, nnó enyú debé ampye upe ukpea abi achyéé gemege ebwó mampye upe ebi ukwané Eṣɔwɔ metɔ́ gétúgé genó eyigé Jisɔs Kras apyéé. ⁶Mbɔ ne elú, néndé asa né mmu ḡwe Eṣɔwɔ nnó Eṣɔwɔ aké, “Gegé me mbele ntaá né melo Sayɔn, ntaá eniné

na ne negbarege ekwáw gepú. Me njya néní nelú nelónél. Ne yéndemuú ayi áfyéé metwáw ne ji, abwáw fí mekpo unwáw.”

⁷Ne enyú abi défyéé metwáw ne ji, ntaá eníné na nélu nelónél eta nyú yémbo né mbaá bwáw abi álá áfyéé fí metwáw ne ji wáw, alu eta bwáw eké, “Ntaá eníné ántené upú áshyaá nnó nelómé, wye lé néní ne nelaá ntaá eníné ne gbare ekwáw gepú.”

⁸Asa ntó nnó, “Ji alú ntaá eníné bwáw ákpárége wye ne etarave ewé epyéé bwáw akwene mfaá.” Bwáw ákpáré wyeé néndé ebwáw áshya manwú mekomejwáw Eswáw. Ne genó eyigé ebwáw ápyéé gelú wye ndere Eswáw ákwye ábelé nnó epye ne ebwáw.

⁹Yémbo enyú delú bwáw ntoó eníné Eswáw ajyaá, enyú delú ampyéé upe abi apyéé upe mfwa. Enyú bwáw ntoné Eswáw enyú delú bwáw Eswáw. Eswáw ajya enyú nnó dégarage bwáw né ukpekpe unó bi ji apyéé. Elé ji ne aferé enyú né mmu gemuá ne dékpené né gekpekpegé genjbo jíí. ¹⁰Mbe mbe enyú dépo yé bwáw fí yémbo nana enyú delú. Mbe mbe Eswáw agene fí enyú meshwe, yémbo nana agene.

Nogé ákpakpa melo

¹¹Añme ba abi gejíí, enyú delú bwáw abi dékoóge fa mme koóge delú añkéé. Me nene enyú mmye nnó délyaá ubobo unó bi menyammye ákelege ebi bwáw ágboó mampyege. Unó bina ne ummyéé amu ne mandoó nyú. ¹²Bege ne gepo galógélwáw ne bwáw abi álá pó fí bwáw Jus nnó, yé ebwáw aké ashulege enyú ndo nnó dépyéé gabo agene unó ulúúl ebi enyú dépyéé. Deké dépyéé mbo, né bií bi Eswáw áchwáw ge bwáw, ebwáw afege nye ji gétúgé galógálwáw ayi enyú dépyéé.

¹³Shulegé mmye nyú mme déwúgé ne ákpakpa ako abi ápelé enyú, déké dépyéé mbo dénogé Eswáw ne mfwa melów ndere muú ayi abwáw melo meko. Deké dépyéé mbo dénógé Eswáw. ¹⁴Yé ebe elé bɔ gomena, wúgé ntó ne ebwáw néndé muú

kpaá melo ne atome ebwáw nnó áchwáw afyege bwáw abi apyéé gabo né ubale ne nnó afege bwáw abi apyéé galógálwáw. ¹⁵Pyége wyembo, nnó dégbége mano unkekene bwáw, abi ajógé mejwáw ewé ebwáw álá ákage fí ula. Gegé galógálwáw ayi Eswáw akelege nnó dépyege mbo. ¹⁶Bege ndere bwáw abi álaá mmyemmye bwáw. Ne ékagé démage amu dépyege gabo gétúgé délaá mmyemmye nyú. Yémbo begé lé ndere baá défwé Eswáw. ¹⁷Chyegé enógé mbaá bwáw ako. Bogé gejeé ne ate bwáw Eswáw. Bege ne efo Eswáw, dénógé mfwa melo.

¹⁸Enyú baá défwé, shulege mmye nyú mme, déwúgé ne bwáw abi abwáw enyú ne enógé. Pyége wyembo ne bwáw abi asele depo pere alome melu ne enyú chóncho ne, abi ábálege mmye mampye utwáw ne ebwáw. ¹⁹Muú aké ateé Eswáw ne akóge metwáw ndere bwáw áchyéége ji efwyale detú, metwáw egwáw Eswáw ne ji. ²⁰Muú abo fí nsa mbógé akogé metwáw né matule ayi átulege ji gétúgé ji apyéé gyeé, yémbo muú apyége genó eyigé gelú cho ne bwáw ápyége ji aké áwuú ubalé ákogé metwáw, Eswáw afegege ji.

²¹Gegé ula bi Eswáw akuú enyú mbo. Ne mbontó ne Kras agene efwyale gétúgé enyú ne alere enyú ntó ndere debwáw mangene efwyale ndere ji. ²²Asá né mmu ñwe Eswáw nnó, “Kras apye yé gabo fí wáw ne, yé gebyó Ji abyó wáw.” ²³Yé gébége ajuú ji mashye né mmye ji ashúú ebwáw meko wáw. Ne yé gébége apye ji agene efwyale ji achare fí yé nnó ashuge ebwáw wáw. Yémbo achye lé geme jíí mbaá Eswáw muú apané mpa chánéné. ²⁴Kras jimbo akpa gabo ese né menyammye wuú né mfaá gekwa. Ji apyembo nnó esé debe eké bwáw abi ágboó ályaá gabo, ama ápeé ákpene né genwá eyi gelu cho né mbe ushu Eswáw. Ne upa ebi afyéé ji mmye upye esé détoó. ²⁵Enyú debɔ dekene tametame eké magoñme yémbo, nana dekere dék-

wolege membamé magoṅme muú ábáme mandoó nyú.

Majyeé mbaá ándée ne áno

3 Wyembo ntó ne enyú andée ano de-bwá mampyege. Shulegé mmye enyú mme déwúgέ ne ano nyú. Yé lé ebwá ab-ifó alá kelégé mánwúgέ abya melóméló, déké dépyembo yé enyú dela dékpea fí ebwá wá, akágé kwóré matáwá bwá akame ne Eṣwá gétúgέ gepoge nyú, ²ndere ágene enyú dénógé Eṣwá ne ndere geṅwáge nyú gela pó ne deba. ³Ekágέ ebwá ágene nnó enyú delo ulówá gétúgέ unó ulólul ebi enyú défyéé né mmye ndere gefówá eyige dékwyege man-jwe álome, mboó unó eyi ejame ṅka, yé ebé lé mandée malómáló ayi de-fyéé. ⁴Ulwá nyú ubó matané lé né gepo gelógéló eyigé enyú dewyaá. Gefoge ulówá bina utanege né mmu metáwá. Ubi ukwáwá fí ukoó ne upyeé muú abeé nyameé ne alome melu. Gé gefoge ulówá ebi ulome né mbe ushu Eṣwá dáwá na. ⁵Gefógé ulówá bina ne andée abi alú nya bawá ukpea ánerere metáwá ne Eṣwá áwyaá. Ne áwuú ne anówá bwá. ⁶Mbóntó ne Sara alu nya. Ji awuú nya ne menó wuú Abraham ne akuú ji nnó, “Ata wa.” Enyú débeé baá Sara mbógé deké dépye genó eyigé gelú cho ne dela pó fí ne efo metáwá.

⁷Wyembo ntó ne enyú ano, débo mampyege. Bege ne gepó gelógéló ne andeé nyú, denógé ebwá néndé ebwá apó fí ne ešhye eké enyú. Téggé nnó andée ntó áchónegé nye ne enyú manyé geṅwá eyi gélágé byé, eyigé Eṣwá achyegé nye enyú ako gétúgέ ulówá melu bíí. Deké dépyéé mbo Eṣwá áwuú mmyemenene nyú.

Majye mbaá bawá Eṣwá ndere ábawá mambé ne bawá abi alá ákággé Eṣwá

⁸Ne kwaykwya genó alú nnó enyú ako, bege ne metáwá ema ne ate, dégene ate meshwe, dégbógé ne ate, délerege

ulówá melu ne ate ne shulege mmye nyú mme. ⁹Muú apyegé enyú gabo, deshúgέ fí. Muú ashyege enyú deshugé fí. Nege elé mmye nnó Eṣwá ájé ji néndé ge genó eyigé Eṣwá akuú enyú mbo nnó meso gébé Eṣwá ájé ntó enyú. ¹⁰Pyegé wyembo néndé asa né mmu ṅwe Eṣwá nnó, “Mbógé muú aké akelege manye geṅwá gbene, anye neki abo mangbare nenome níí, ajógé fí gabo, abyógé fí gebyo, ¹¹alyaá gepo gebogebo, abe lé ne gepo gelógéló ne ammye mambé nesó ne ate bó. ¹²Néndé Ata agené bawá abi álu cho ne awuú mmyemenene ebwá. Yémbó ji abí ushu bíí mbaá bawá abi apye gabo.”

¹³Mbógé enyú dékpane gechyeé mampyege unó ulólul bina, yé muú fí ayi apyeé enyú gabo apó. ¹⁴Ne yé ebélé nnó degene efwyale gétúgέ dépyéé genó eyi gelú cho, Eṣwá ajéle enyú. Défógé fí bawá abi ammyeé amu ne enyú, ne dekamege fí afye enyú efo metáwá. ¹⁵Yémbó, né mmu matáwá nyú, nógé Kras ndere Ata ne kpomege mmye yéndégébé manshuú meko mbaá yéndémuú ayi akelege nnó enyú degare ula bi enyú déneré metáwá ne Kras. Shuge ji meko pere ne énogé ¹⁶Ne yéndégébé, pyegé unó bi matáwá nyú agarege enyú nnó ulú cho, nnó bawá áké ájógé gabo ne enyú ágegé gepo gelógéló eyigé enyú bawá Kras déwya, mekpó unówá egbare ebwá. ¹⁷Néndé elo nnó enyú dégene efwyale gétúgέ galógáló ayi enyú dépyéé mbógé nnó mbo ne Eṣwá akelege, epwá nnó dégene efwyale gétúgέ gabo ayi enyú dépyéé. ¹⁸Mbóntó ne Kras agene efwyale agboó gétúgέ gabo sé. Ji agbo dama ne ámage gbo sé. Ji alu muú melóméló yémbó agbo gétúgέ bawá abo, nnó, apye esé dekere meso mbaá Eṣwá. Bawá áwá ji agbo né menyammye, yémbó Eṣwá apye mendoó wuú elú mebe. ¹⁹Elé né Mendoó wuú ewena ne ji ajye né mbaá ayi mandoó áwu bawá abi álu né gepúge deno agaré abya

melóméló. ²⁰Mandóo yina elé ayi bɔ́ɔ́ abi abɔ́ alá wuú nya ne Ɛsɔ́wɔ́ gébégé Nowa áchomé ékpe wó. Gébégé Nowa achome ékpe, Ɛsɔ́wɔ́ ako metɔ́ɔ́ agile nnó ebwɔ́ alyaá gabo, yémbɔ́ wye elé mbeé bɔ́ aneé ne apome negbone ngbannyi. ²¹Ngbannyi yimbo, alú eké manaá Ɛsɔ́wɔ́ ami áwyaá enyú, nana Ɛsɔ́wɔ́ aferege enyú né gabo. Manaá Ɛsɔ́wɔ́ ami áwyaá mbo ese, mapɔ́ fɔ́ nnó mafere esé deba né mmye. Malu lé genó eyigé esé désele dékpane Ɛsɔ́wɔ́ geka nnó áshwone matɔ́ɔ́ sé débe pópó. Manaá mina ne mapyeyé nnó Ɛsɔ́wɔ́ áferé enyú né efwyale gabo gétúgé Jisɔ́s Kras akwilé né negbo. ²²Ji akwilege né negbo afe né mfaánebuú, ajwɔ́le né egbe ebwɔ́nyé Ɛsɔ́wɔ́. Ji ne abɔ́ɔ́ makiénné Ɛsɔ́wɔ́ ako chónchó ne mandoó ayi fɔ́ ako ayi awyaá ufɔ́ɔ́ uto choncho ne ákwaá áwuú lé ne Ji.

Muú aké akwɔ́lege Kras geɲwá jíi gekwɔ́lege

4 Dékaa nnó Kras age efwyale né menyammye, ndere elúmbo, enyú ntó bege ne gefɔ́gé metɔ́ɔ́ ewé ji abɔ́ awya, dekpome mmye mangé ntó efwyale ndere ji agene. Néndé muú aké agene efwyale ji alyage gabo. ²Mbɔ́gé ji apyeyé mbo ndere abelege fa mme apyeyé sé unó bi ugɔ́ɔ́ akwaá metɔ́ɔ́, apyeyé lé ebi Ɛsɔ́wɔ́ akélege. ³Enyú déchɔ́ɔ́ nya gébé dɔ́ɔ́ mampye unó bi bɔ́ɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ɔ́ Jus ápyeyé. Gébé eyigé enyú dechɔ́ɔ́ mbo gékwáné. Enyú debɔ́ déwyaá geboboge geɲwá, mmwólé mámpyeyé ubobo unó, déjyeyé mapaá, denyuú mmɔ́ɔ́ mapyene enyú, dékwene eké manya, ne debɔ́ denógé aló uka, unó bi Ɛsɔ́wɔ́ ashyaá nnó muú apyeyé fɔ́. ⁴Ne bɔ́ɔ́ abi alá kágé Ɛsɔ́wɔ́ alá ne dembyɔ́ ndere enyú dela

dechome sé mbwa ne ebwɔ́ né uboubɔ́ unó bi ebwɔ́ ápyeyé. Getú eyigémbɔ́, ajógé mejɔ́ɔ́ mebomebo ne enyú. ⁵Yémbɔ́ ebwɔ́ áténege nye né mbe ushu Ɛsɔ́wɔ́, muú ákpomé mmye mampa mpa bɔ́ɔ́ ako, abi ágboó ne abi álú abe, ágaré ndere ebwɔ́ ápye ne geɲwáge ebwɔ́ fa mme. ⁶Ge ula bí ábɔ́ agare abya melóméló yé mbaá bɔ́ɔ́ abi ágboó mbo. Ɛsɔ́wɔ́ asɔ́ me mpa bwɔ́ nnó ágbo ndere yéndémuú ágboó fa mme. Ágaré ntó ebwɔ́ abya melóméló yina nnó yé lé ebwɔ́ ágboó né menyammye, mandoó bwɔ́ ábɔ́ geɲwáge eké Ɛsɔ́wɔ́.

Yéndémuú agbaré echye ewé Ɛsɔ́wɔ́ achye jíi chánéné

⁷Gébé eyigé yéndégenó fa mme gebyeyé, géla kwókwólé. Getú eyigémbɔ́ gbarege mmye nyú débe peé nnó dékpome mmye manenemmye chánéné. ⁸Ne menɔ́ genó ayi nkelege nnó enyú dépye alú nnó, bɔ́ge gejeé ne ate aɲme néndé gejeé gekwerege gabo gejamegejame. ⁹Ate aɲme áchwógé né upú nyú, negé ebwɔ́, déjógé fɔ́ nnó mechɔ́ ewé ewuú dɔ́ɔ́. ¹⁰Ɛsɔ́wɔ́ awyaá ufɔ́ɔ́ ufɔ́ɔ́ echye, ne achyeyé yéndémuú sé gefɔ́gé echye ewuú nnó agbaré chánéné. Ne ndere bɔ́ɔ́ abi ágbárege echye ewé Ɛsɔ́wɔ́ achyeyé ebwɔ́ chánéné yéndémuú nyú ase gefɔ́gé echye ewuú ewémbɔ́ apoógé ate aɲme abifɔ́. ¹¹Yéndémuú ayi agarege mekomejɔ́ɔ́ Ɛsɔ́wɔ́, agarege lé mekomejɔ́ɔ́ ayi atane mbaá Ɛsɔ́wɔ́. Yéndémuú ayi apye genó eyi gepoge ate aɲme, apyeyé ne utó bi Ɛsɔ́wɔ́ achyeyé jíi nnó bɔ́ɔ́ áchyeyé Ɛsɔ́wɔ́ ngɔ́ né yéndégenó eyi dépyeyé gétúgé genó eyi Jisɔ́s Kras apyeyé. Ngɔ́ ne utó ube ne jíi te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

3:19 Elú wáwálé nnó: Bɔ́ɔ́ abifɔ́ áferé nnó mandoó yina átene mbaá makiénné Ɛsɔ́wɔ́ ayi ályaá malu utɔ́ɔ́ bwɔ́, ela epɔ́ mbo wó elé ayi aló nchye, epɔ́fɔ́ ayi bɔ́ɔ́. Ne mejɔ́ɔ́ bɔ́ɔ́ Grek gechuú eyigé na gekáge tene mbaá mandoó bɔ́ɔ́ abi ágboó me, aló nchye, yé aló.

Gegé efwyale ndere bɔ́ Ɛsɔwɔ

¹² Aɲme ba, abi gejeé, débége fɔ́ ne dembyɔ́ gétúgɛ́ efwyale mesómesó ewé enyú dégené. Ɛwú echwɔ́ mbo lé nnó efwɔre matɔ́ enyú. Déferégɛ́ fɔ́ nnó lé genó eyi gela gebɔ́ fɔ́ mampye wɔ́. ¹³ Bege lé ne nechóchó dɔ́ enyú ntó dégene efwyale wye ndere Kras agené nnó débe ne nechóchó dɔ́ gébége Kras akerege fa ne mme manleré uto bií ebi upwɔ́ amu. ¹⁴ Bɔ́ aké ajógɛ́ depɔ́ debo ne enyú gétúgɛ́ enyú delu aɲkwɔle Jisɔs Kras, bege lé ne metɔ́ megɔmegɔ́ néndé ewémbo elere nnó Mendoó Ɛsɔwɔ ewé epwɔ́ amu elú ne enyú. ¹⁵ Yémbo ekágɛ́ muú nyú agene efwyale gétúgɛ́ awane bɔ́, yé nnó alú menjó, yé nnó apye depɔ́ debodebo ne yé nnó akpene né depɔ́ etí dela pɔ́ fɔ́ etí. ¹⁶ Mbógɛ́ muú nyú aké agene efwyale gétúgɛ́ alu menkwɔle Kras, ekágɛ́ abe ne mekpɔ́ unɔ́. Atamege lé Ɛsɔwɔ gétúgɛ́ bɔ́ akuú ji nnó, “Muú Kras.”

¹⁷ Néndé gébé gekwɔne eyigé Ɛsɔwɔ apane mpa. Mpa yina alɔ́ ne bɔ́ ula gepu bií. Ne mbógɛ́ nnó Ɛsɔwɔ alɔ́ mpa ne esé, ebyennó ebálege nye mmye ne bɔ́ abi álá wuú fɔ́ abya melómélɔ́ ayi atané mbaá Ɛsɔwɔ. ¹⁸ Wye ndere ásámé né muú ɲwe Ɛsɔwɔ nnó, “Mbógɛ́ nnó epófɔ́ kókógɛ́ nnó bɔ́ abi álú cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ átane né efwyale gabo, ebeé mbo nye nnó ne bɔ́ abi álá kelegé manwú mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ ne bɔ́ abi ápyéé gabo?” ¹⁹ Ne getú eyigémbo, bɔ́ abi ágene efwyale ndere Ɛsɔwɔ ajɔ́ nnó ebe ájye wye mbe mampyegé galógálɔ́ ne ate. Wye né meti ewémbo, áchyegé gemege ebwɔ́ mbaá Ɛsɔwɔ muú akwye ebwɔ́. Ji anyégéméno mampye genó, apyéé geji.

Majyéé mbaá ákpakpa melo ne njyé usa né echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ

5 Nkelege manchye enyú majyéé ndere ákpakpa ábeé né echomele bɔ́

Ɛsɔwɔ. Me nlú nte muú kpaá ndere enyú ne muú ayi akpane amɛ agene ndere Kras agené efwyale agboó. Me ntó nlú muú ama ayi Ɛsɔwɔ achyegɛ́ nye ji utó Kras, ebi ji apye nye bɔ́ áge. ² Pege bɔ́ abi Ɛsɔwɔ áfyéé enyú né amú chájéné. Ebwɔ́ alú eké magɔɲme Ɛsɔwɔ. Dépegɛ́ fɔ́ ebwɔ́ ndere bɔ́ abi ákpeage ebwɔ́ kpeage. Pégé ebwɔ́ ndere bɔ́ abi awyaá metɔ́ mampye utɔ́ bwɔ́. Dépyegɛ́ fɔ́ ndere bɔ́ abi awyaá mmwólé mamboge nsa. Pege lé ndere bɔ́ abi abɔ́ gejií mampye utɔ́ ebwɔ́. ³ Déɲmerégɛ́ fɔ́ bɔ́ abi Ɛsɔwɔ áfyéé né amu nyú mekpó mme. Lerege lé ebwɔ́ gepɔ́ eyigé ebwɔ́ ákage mankwɔle. ⁴ Déke depyémbo, gébége Kras muú alú eké mfwa ámbamé magɔɲme achwɔge, apyéé nye débo ɲgɔ́ ndere nsa ne ɲgɔ́ yina agboó fɔ́ gelu.

⁵ Enyú njye usa ne ansɔ́ andéé, wyémbo ntó ne ebɔ́ mambɛ ne enyú. Nógɛ́ ákpakpa nyú né machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ ne shulege mmye nyú mme mbaá ate aɲme. Pyégɛ́ gepɔ́ eyigé na geba enyú mmye yéndégébé néndé asá né mmu ɲwe Ɛsɔwɔ nnó, “Ɛsɔwɔ áshyá yéndégenó eyigé bɔ́ abi ábwege mmye ákelege mampye yémbo, alerege galógálɔ́ wuú mbaá bɔ́ abi ashulege mmye ebwɔ́ mme.” ⁶ Ndere elúmbɔ́, shulege mmye nyú mme né mbe ushu Ɛsɔwɔ muú awyaá utó bi upwɔ́ amu, nnó gébé jíí gekwɔnege abweé enyú dékwɔ́ ɲgɔ́. ⁷ Yéndégenó eyi gechyegɛ́ enyú efwyale fyegé geji né amu Ɛsɔwɔ néndé, ji ateé enyú yéndégébé.

⁸ Gbarege mmye nyú chájéné, dekpome mmye. Danchɔmeló muú mawame enyú, akene mbo agyage meno fuú eké genyanya eyi geweége, akelege muú ayi ji anyéé. ⁹ Tenege ukɔ́lɔ́ ne ji, fyége wye lé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ dépérégɛ́ uka mme. Kaáge nnó elé wye géfógɛ́ efwyale ewéna ne aɲme nyú né mme meko ágéne. ¹⁰ Efwyale ewé enyú dégene nye ebé lé né mboó gébé ne

efwiyale ewémbò ebyegé Èsòwò jimbòs apyèé enyú dékere né amu enyú déténe ne apyèé enyú débò eshye. Ne ji Èsòwò muú alerege bós galógáló matimati ne akuú enyú nnó dechome mmye ne Kras nnó debo ñgò wuú ayi alá abyéé fí. ¹¹ Uto uko úlú ne ji te kwiyakwya ne kwiyakwya. Amen.

Kwiyakwya matame

¹² Meñme se Silas ne apoó me nsamé maá mboó ñwe yina. Ji alú muú ayi

nnere metós ne ji. Nsá enyú ukeke unó bina nnó nfyéé enyú eshye ne nnó ngare enyú nnó unó bimbo ne úlú galógáló Èsòwò ayi wáwálé. Tenegé ne eshye né unó bina.

¹³ Bós echomele Èsòwò né Babilón abi Èsòwò ajya ntó, aló enyú matame. Makós maá wa né egbe ewé Èsòwò aló ntó enyú matame. ¹⁴ Támegege ate añme ne gejeé ndere bós Èsòwò. Nnenemmye nnó nesò né Èsòwò nebe ne enyú ako abi dechome mmye ne Kras.

Ŋwe ayi agbée Ŋwe épeá eyi

Pita
ásamé

Matame

1 Me Simun Pita, maá defwe Jisɔs Kras ne nsame Ŋwe yina. Me nlu ntó ŋgbá wuú.

Nsame Ŋwe yina eta bɔ́ abí ágene meti áfyéé metɔ́ ne Eɔwɔ wye ndere esé.

Élé gétúgé Eɔwɔ ne Mempoó esé Jisɔs Kras apyéé genó eyi gelú cho ne enyú ntó dégene meti défyéé metɔ́ ne Eɔwɔ. Ne genó eyi gelú né mmu metɔ́ ewéna ewé esé ako défyéé ne Eɔwɔ gelɔ́ kpaá gepwɔ amu.

²Nnenemmye nnó Eɔwɔ alere enyú galógálǎ́ gejamégejamé ne nnó apye enyú débe ne nesɔ́ dɔ́ ndere dekage ji chanéné, ji ne Jisɔs Kras Ata ese.

Bége ne gepɔ́ eyi gelerege
nnó Eɔwɔ akú ne ajya enyú

³Uto bií, nkane Eɔwɔ, upye esé débɔ́ unó uko bi débɔ́ mambe ne ubi, nnó débe débelege gepɔ́gé sé eké eyigé Eɔwɔ. Esé débɔ́ unó bina ndere dékagé ji muú akuú esé nnó debɔ́ ntó ŋgɔ́ ne galógálǎ́ ayi ji awyaá. ⁴Élé né meti ewéna ne Eɔwɔ achyéé esé unó ulúúlǎ́ ebi upwɔ́ amu ebi ji ányéméno nnó achyege, apye esé debo délyaá mmwólé unó mme ebi uchɔ́ gepɔ́ge bɔ́, debo ntó gefɔ́gé gepɔ́ eyigé ji awyaá nkane Eɔwɔ.

⁵Gétúgé unó bina uko ebi Eɔwɔ apye eta ese, mmyege ne eshye débéé ne gepɔ́ gelógélǎ́ ndere enyú défyéé metɔ́ ne Eɔwɔ. Ndere débéé ne gepɔ́ gelógélǎ́, kaáge Eɔwɔ, ⁶ndere dékage Eɔwɔ, bege ne mmye megbarege, ndere débéé ne mmye megbarege, bege ne metɔ́ mekoge, ndere débéé ne metɔ́ mekoge, bege ne gepɔ́ge Eɔwɔ. ⁷Ndere débéé ne

gepɔ́ eyigé Eɔwɔ akelege, bɔ́ge gejeé ne ate aŋme, ndere débɔ́ gejeé ne ate aŋme bɔ́ge gejeé ne bɔ́ ako. ⁸Ge ufɔ́ unó bi enyú débɔ́ mampyege na, mbɔ́gé déké dépyéé ubi gejamégejame, dékágé nye Ata sé Jisɔs Kras né gefɔ́ eyi gepyeé enyú dépyéé unó ulúúlǎ́ ne unó bi utanegé meti. ⁹Ne muú ayi alá pyeé fɔ́ unó bina, alú eké muú ayi ame atanenge ji, ye eké muú ame nónómé, ne ajií me nte nnó Eɔwɔ abɔ́ ashwɔne me ukwenegé gabo ayi ji abɔ́ apye.

¹⁰Ndere elúmbɔ́, aŋme ba, kpagé gechyéé dɔ́ mampyege genó eyi gelerege nnó Eɔwɔ akuú enyú ne ajya enyú nnó debe bɔ́ bií wáwálé. Deké dépyembɔ́, dékwené fɔ́ né gabo.

¹¹Ne Eɔwɔ asele nye enyú amu apeá nnó dékpe né gefwa eyigé Ata sé Jisɔs Kras Mewené gemége sé ágbárege te kwyakwya ne kwyakwya.

¹²Ndere elúmbɔ́, me nkaá nnó enyú dékaá me unó bina, ne détene ne eshye né wáwálé ayi enyú déwyaá, yémbo me nkelege nnó mma ntege enyú ubi yéndégébé. ¹³Me mfere nnó elú galógálǎ́ nnó teé ndere me nlú mebe, mfyéé enyú eshye detege unó bina. ¹⁴Néndé Ata sé Jisɔs Kras apyéé me nkaá chanéné nnó elá gachyéé ngbo. ¹⁵Ne mmyeé ntó ne eshye mampye nnó gébége me nlyagé mme yiná enyú detege wye unó bina.

Pita jimboó akpa ame age
ŋgɔ́ ayi Jisɔs awyaá

¹⁶Gébége esé dégaré enyú gekpekpe utó bi Ata se Jisɔs Kras áleré ne manchwɔ́ ayi ji amagé chwɔ́ nye, dese fɔ́ bɔ́ abya abi bɔ́ akwyége ágaregé ne dégaré enyú wɔ́. Esé ambɔ́ dékpa ame ese dégé ŋgɔ́ wuú ayi apwɔ́ amu. ¹⁷Gébége ji asélé enógé ne ŋgɔ́ mbaá Eɔwɔ muú alu nte, meko atane né melu Anyátá ŋgɔ́ Muú Apwɔ́ amu aké, “Gé maá wa ayi mbɔ́ gejeé ne ji na, metɔ́ egɔ́ me ne ji dɔ́.” ¹⁸Esé ambɔ́ déwú meko yina ayi

átané né mfaánebuú gébégé delú ne ji né mekwe ukpea.

¹⁹Getú eyigémbó, esé dékame ne metó ese meko nnó mekomejós ayi bó Ekpáve Esówa ágare alu wáwálé. Ne enyú ntó fyegé mekpo cháñéné né genó eyigé ebwó ásame. Unó bi ebwó ajós úlú eké mewe ewé egenege né mbaá ayi alu gemuagemua kpaá te bíí bi mbo ujjage, ne membe gejejege bíí muú alú Kras, apye nye mewe wuú egene né mmu matós nyú. ²⁰Menó genó alu nnó enyú debó mankaá cháñéné nnó, yé genó eyigé bó ekpave Esówa ásame né mmu nwe Esówa, eyigé áferé né mmu matós ebwó ne ásamé gepó. ²¹Néndé yé mekomejós ayi bó ekpáve ágaré né utó bi ebwó apó. Elé Mendoó Ukpea ne epyéé bó ágare mekomejós ayi átanega mbaá Esówa.

Sege gébé ne anlere gebyo

2 Nya mbembe bó ekpáve Esówa abi gebyo alu ntó, wyembo ntó ne anlere abi ábyoge gebyó abeé nye né gelu-age nyú. Áchwogé, ásele nye défyá, álerege unó bi úlú gebyó ebi uchó enyu makpo, kpaá te áshyá nye Ata muú á-námé gemége ebwó. Ndere ápyembo, ebwó ambós ákuu negbó nware né gemége ebwó. ²Ne gejamégé bó ákwolege nye depóré manané etiré anléré bimbo ápyeé. Ne gétúgé unó bi ebwó apye, bó ájógé nye mejós mebomebo á-tome ne meti ewé elú wáwálé mankwale Esówa. ³Ne ebwó ásele nye abya gebyo ányua enyú déchyege ebwó unó gétúgé áwyaá mmwólé mambu gejame unó. Yémbo Esówa aso me mpa bwó te gachií ne ji muú awane nye ebwó, geja gekpene fó ji né ame.

⁴Tégé nnó Esówa ályáá nya fó makiénné jíí ayi ápyeé gabo ájye detú wó, awe áji ne bó nkpókove afye áji né mmu empinya gemua né mmu ntoné mewe, ágilé bíí bi ji apáne mpa bwó. ⁵Esówa

ntó alyáá fó bó abi nya mbembe ájye detú wó, ji apye nya ngbannyi áshwa abi alá nógé Esówa ako, ekose Nowa muú agarege genó eyi gelú cho ne apome ne bó abifó makpo akene ama. ⁶Ata Esówa ntó asó nya ntó maló Sodom ne Gomóra alá matwomatwó manlere nnó ebwó alu gyeé né gabo ayi ebwó ápye. Ji apyembo nnó alere bó genó eyi gepye nye ne bó abi alá ánógé ji. ⁷Yémbo ji awené nya gemége Lot né melo Sodom gétúgé Lot alu nya muú ayi alu cho né mbe ushu wuú. Ne metó egó nya fó ji bógbógé gétúgé ubobo unó bi bó abi alá bélégé mabe Esówa ápyeé. ⁸Ndere Lot muú alu cho né mbe ushu Esówa, ajwolege ne bó Sodom, agéne unó ubobo ebi ebwó ápyeé yéndé bíí, metó egó fó ji bógbógé. ⁹Unó bina uko ebi Esówa apyeé ulere nnó ji akage ndere ji apógé bó abi ánógé ji né gébégé mmuameno. Ne akage ntó ndere abelege bó abi alá pyeé fó genó eyi gelu cho né mbe ushu wuú kpaá te bíí ebi ji apane nye mpa bwó. ¹⁰Cháchá ne bó abi ápyeé ubobo unó bi menyammye bwó ákelege ebi uchó gepógé bwó ne ábyáá bó kpakpa.

Anlere gebyo bina, ánea matós, awyaá neja ne apo ne efó mánjós mejós mebomebo átómé ne utó bi ákpakpa né mfaánebuú. ¹¹Yé makiénné Esówa ayi awyaá utó ne eshye apwós utó bina né mfaá, álu dantene yé bíí uma né mbe ushu Ata Esówa áchógé ebwó mabo. ¹²Yémbo, bó bina álu bó abi ájógé mejós mebomebo á-tome ne depó etiré ebwó alá kage ula. Ebwó álu eké menyá mewaá eyi épyé unó ndere menyammye bwó akelege. Esówa akwyeé eji nnó ápye éji áwá. Ne ndere áwáne menyá, mbonto ne áwáne nye bó bina gétúgé gabo ebwó. ¹³Nsa bwó abeé nye lé ubalá ebi ebwó apyeé bó abifó áwuú. Ebwó aké apye genó eyigé menyammye ebwó ákelege, ye ebe né bíí gbó matós ágó ebwó. Ebwó alu eké upa ne upwyapwyane unó

bi uchyege mekpo unɔ́ né geluage nyú, néndé gébégé deké dénye menyéé né epáá ne ebwɔ́ chonchó anyéé lé geɲwáge bwɔ́. ¹⁴ Ebwɔ́ akage gé fɔ́ mendée ayi álá teé fɔ́ mecho ubele. Akelege fɔ́ manlyaá gabo mampyege. Anyua bɔ́ abi matɔ́ bɔ́wɔ́ álá bené né depɔ́ré Eɔ́wɔ́ wɔ́, ápye gabo. Alú bɔ́ abi ákage ndere apyeé ne abɔ́ genó eyigé ebwɔ́ ákelege. Ne ebwɔ́ alu bɔ́wɔ́ abi Eɔ́wɔ́ apye nye ebwɔ́ ágé efwyale. ¹⁵ Ebwɔ́ ályaá meti ewé elú cho áno mewaá, akwólé gepɔge Balam maá Bua. Ji agboó nya mamboge nsa né gabo ayi ji apyeé. ¹⁶ Yémbɔ́ Eɔ́wɔ́ ashule ji ndo né gabo ayi ji apyeé. Apye géjɔ́njá jí gejɔ́wɔ́ mejɔ́wɔ́ eké mekwaá. Gejɔ́wɔ́ mbo Balam muú ekpave Eɔ́wɔ́ yimbɔ́ alyaá mampyege mecho ewé eké muú ayi mekpo ela ekwane ji wɔ́.

¹⁷ Bɔ́wɔ́ bina álu eké ambu nnyi ayi áwame, ne álu ntó eké geko eyigé mbyo ákpáne. Ne melu ujwɔ́le ewé Eɔ́wɔ́ akwyeé egile ebwɔ́ elé empinya gemua. ¹⁸ Ebwɔ́ ájɔ́gé depɔ́ kpakpa etiré dela depɔ́ ne mekpo ne ula, ápye bɔ́wɔ́ ákpene né gabo, ne ásele depɔ́re ubele ányua bɔ́wɔ́ abi ámuame mamfaá mbwa ne abi ápye gabo, ákerege meso né gabo ayi ebwɔ́ ábɔ́ ápyeé. ¹⁹ Ebwɔ́ ágarege bɔ́wɔ́ nnó mbɔ́gé aké ápye yéndégenó eyi gejige ebwɔ́ metɔ́wɔ́, yeé genó gefɔ́ eyi gepye ebwɔ́ gepɔ́. Yémbɔ́ meti epɔ́ ewé ebwɔ́ ambɔ́wɔ́ akage lyaá gabo mampyege, néndé muú ake apye genó gebogebo eyigé jimɔ́wɔ́ álá kaágé lyaá, alu mefwe mbaá genó eyigémbɔ́. ²⁰ Mbɔ́gé bɔ́wɔ́ ábɔ́ ábɔ́ me ályaá mampyege ubobo unó bi úlú fa mme gétúgé ákaá Ata se Jisɔ́s Kras Mewené gemége sé, ne unó bimbo umágé bɔ́ ebwɔ́ deba, álá kágé lyaá sé ubi, ebyennó ebɔ́wɔ́ nye ne ebwɔ́ kpaá epwɔ́ ndere ebɔ́ elú mbembe. ²¹ Ebɔ́ elú galógálɔ́ nnó ebwɔ́ ákage yé meti ewé muú abe cho né mbe ushu Eɔ́wɔ́, epwɔ́ nnó ákaá ewú ne alyaá mankwólé mabe ayi Eɔ́wɔ́ achyéé ebwɔ́. ²² Genó eyigé

ebwɔ́ apyeé mbo gelú wye eké nekane mejɔ́wɔ́ enina aké, “Mammye awɔ́ dewɔ́ ama akere anye. Áshwɔ́né mekwende ama akere abulé mmye né utwɔ́wɔ́.”

Ata Jisɔ́s akerege nye meso

3 Aɲme ba, gégé ɲwe ayi apye ɲwe é-pea eyi me nsame eta nyú na. Me nsa enyú bɔ́ ɲwe bina nnó mpye matɔ́wɔ́ nyú átege unó bi úlú cho. ² Me nkelege enyú detege unó bi bɔ́wɔ́ ekpavé Eɔ́wɔ́ ajɔ́wɔ́ me te gachií nnó upye nye, ne tege ntó mabe ayi Ata se Jisɔ́s Kras ne Menchyé geɲwá, achye áɲgbá bíí nnó agarege enyú.

³ Genóge mbe eyigé enyú debɔ́wɔ́ mankaá gelú nnó, né kwyakwya gébé bɔ́wɔ́ abi ájwyage enyú né genó eyigé défyéé metɔ́wɔ́ wyeé áchwɔ́wɔ́ nye. Ájwyaáge nye enyú, ne ákwɔ́lege lé unó bi upye matɔ́wɔ́ ágɔ́wɔ́ ebwɔ́. ⁴ Ájɔ́gé nye áké, “Ata nyú, anyémeno nnó achwɔ́wɔ́, ji ale?” Te amu ante sé ágboó, yéndégenó gelú wye ndere geji gebo gelú me te gébégé Eɔ́wɔ́ akwye mme. ⁵ Nderé ápyeé mbɔ́, ákelege fɔ́ mante nnó Eɔ́wɔ́ ase nya meko wuú akwye mfaánebuú ne mme, apye mme atané né mmu manaá. Ne gébégé ji akwyege mme, ase ntó lé manaá ne apye utɔ́wɔ́ wye. ⁶ Ne Eɔ́wɔ́ ase nya ntó lé manaá mi na ne apye ɲgbannyi ashwane bɔ́wɔ́ abi nya. ⁷ Wye mekomejɔ́wɔ́ áwú ne Eɔ́wɔ́ asele ábelé mfaá ne mme nnó áɔ́wɔ́ né mewe. Eɔ́wɔ́ abelé bi nnó ube kpaá te bíí bi ji asɔ́wɔ́ nye mpa bɔ́wɔ́ ako, anií mbwe bɔ́wɔ́ abi álá ákágé ji.

⁸ Yémbɔ́ aɲme ba, ékágé déjinte genó eyigé na. Né mbe ushu Ata, bíí uma úlú eké aɲme dele, ne aɲme dele alú eké bíí uma. ⁹ Ata apɔ́ fɔ́ jɔ́wɔ́ mampye unó bi ji anyémeno nnó apye ndere bɔ́wɔ́ abifɔ́ áferege nnó Ji alú. Ji akoge lé metɔ́wɔ́ gétúgé nyú néndé akelege fɔ́ nnó yé muú fɔ́ ama ano mme detu. Yémbɔ́ akelege lé nnó yéndémuú akwɔ́re metɔ́wɔ́ wuú alyaá gabo.

¹⁰ Ne bií bi Ata achwá, uchwá nye mbelepo eke menjo. Mfaánebuú alome nye ne eshye, anomese. Ne mewe esá nye yéndégenó eyigé gelú né mfaánebuú. Mme ne yéndégenó eyi gelú wye gesoge nye.

¹¹ Te mbaá unó bina uchoge nye gefó eyi, ndé ufó bó abi enyú débé nye? Enyú debo mambele geñwáge nyú pópó, depyege unó bi Esówa akelege, ¹² ndere dégile nnó bií Esówa uchwá myege nnó uchwá wáwa. Bií bimbo ubeé nye ebi mewe esá ne echá nyé mfaánebuú mekomeko, ne yéndégenó eyi gelu né mfaánebuú genyuoge nye gétúgé mbaá ásóge dó. ¹³ Yémbó ese bó Esówa degile mfaánebuú ayi meke ne mme ayi meke nnó achwá ndere Esówa anyémeno. Ne bó abi abé wyeé apye nye lé unó bi úlú cho.

¹⁴ Añme ba, ndere elúmbó, te mbaá enyú degile nnó unó bina upye, myege ne eshye nnó ji abané enyú pópó. Débegé fí ne deba mmye. Begé nesó ne ji. ¹⁵ Kaáge nnó metó ewé Ata akoge manchwá, elú

lé nnó ji achyéé bó gébé apye ji afere ebwó né efwyale gabo. Mbóntó ne menme sé Pól abó asame agare enyú né dennga etiré Esówa achyéé ji. ¹⁶ Ji ajó depó etiré na né bó ñwe abi ji asame ako. Depó etiré fó né mmu bó ñwe bií déjwerege mankaá. Déti ne bó abi álá kágé ye genó ne bó abi álá bené né depóre Esówa wó, ábwólége amu ne deti, ágáregé fó genó eyi gelu chó. Wye ndere apye ne maló ñwe ayifó né mmu ñwe Esówa. Ndere ebwó ápyembo áwane mbo élé gemége bwó.

¹⁷ Añme ba, ndere debó me mbe dékaá unó bina sege gébé nnó ekágé bó abi álá belege mabe Esówa aja enyú dékpe né gabo ayi ebwó apyeé débó gepwa né metó ewé défyéé ne Esówa. ¹⁸ Yémbó, choge wye mbe mampyege nnó Ata se Jisós Kras Mewené gemége sé alerege enyú galógáló ne gejeé jí ge-jamegejame, apye enyú dewene ndere dékágé ji cháñéné. Nnenemmye nnó ñgá abe ne ji nana ne té kwyakwya ne kwyakwya. Amen

Ŋwe mbe ayi

Jón

ásamé

Mekomejɔ́ ayi aчыege geɗwá

1 Ŋwe yina átome ne genó fɔ eyi gebo gelú me te nyá gemege nnó Ɖɔwɔ akwyeé mme yina. Esé déwú geji, dége geji ne amɛ, déchere geji, ne déta geji ne amu sé. Genó eyigémbo élé mekomejɔ́ ayi aчыegé geɗwá. Ji ne esé désame eta nyú. ²Ɖɔwɔ apye ji ayi alu geɗwá abwólé mekwaá, esé dége ji ne amɛ. Ne dé-garege abya ayi atome ne ji ayi aчыege geɗwá eyi gélágé byé. Ji abo alu ne Nte ne nana délé dége ji. ³Ji ayi esé dégene ne déwuú ntó unó bi ji ajɔɔ ne dé-garege enyú nnó enyú ntó décho mbwa ne esé dépyege unó chóncho. Deké dépyembo déchome mbwa ne Nte ne Maá wuú Jisɔs Kras. ⁴Esé désame enyú unó bina nnó esé ako debe ne gejamé gé nechóchó eniné-jame nepwɔ́ amu.

Ɖɔwɔ alu geɗgbo

⁵Ge abya ayi esé dewuú eta wuú ne dé-garege enyú, nnó Ɖɔwɔ alú geɗgbo, gemua gepɔ ne ji cháchá. ⁶Mbɔgé esé déjɔ́gé nnó décho mbwa ne ji, ne déké dépye wye depɔ eké bɔ́ abi álu né mmu gemua ebyennó debyɔge gebyɔ. Ne dek-wolege fɔ genó eyi gelú wáwálé. ⁷Yémbo mbɔgé esé déké dépye depɔ eké bɔ́ abi álu né geɗgbo, wye ndere Ɖɔwɔ alú, ebyennó esé décho mbwa ne ate ne manoó Maá wuú Jisɔs mashwɔnege esé né yéndé gabo ayi dépyeé.

⁸Mbɔgé esé déjɔ́gé nnó gabo ápɔ́ esé mmye, débwólége élé gemege sé, ne wáwálé Ɖɔwɔ apɔ́ esé ne metɔ́. ⁹Yémbo mbɔgé esé deshuge eku mbaá Ɖɔwɔ, né gabo ayi depyeé ji apye genó eyi gelú chó ne dekage líí mmye ne ji nnó ji ajigé

nye nte gabo ayi esé dépyeé, ashwɔne esé né yéndégenó eyi dépyeé eyi gela gepɔ cho né mbe ushu wuú. ¹⁰Ne mbɔgé esé déjɔ́ge nnó dépye fɔ gabo wɔ́, ebyennó déké Ɖɔwɔ alu muú gebyɔ. Ne mekome-jɔ́ wuú ápɔ́ esé né matɔ́.

Kras alu muú geɗga sé

2 Baá ba abi gejeé, me nsame unó bina eta nyú nnó ékágé enyú dépye gabo. Yémbo mbɔgé muú apyege gabo, ese déwyaá muú geɗga ayi agame esé né mbe ushu nte se Ɖɔwɔ. Muú yimbo élé Jisɔs Kras muú alu cho né mbe ushu Ɖɔwɔ. ²Elé Kras jimɔ́ɔ ne Ɖɔwɔ asele ndere ŋme gepe nnó ajinte gabo sé. Yémbo epɔ́fɔ́ gabo awe sé jiji. Elu ntó gé-túgé gabo bɔ́ mme meko.

³Mbɔge esé déké depyeé genó eyigé Ɖɔwɔ ajɔ́ɔ, ewémbo ne elerége nnó dékaá ji wáwálé. ⁴Muú ayi ajɔ́gé nnó ji ákaá Ɖɔwɔ ne álá apyeé fɔ yéndégenó eyigé Ɖɔwɔ ajɔ́ɔ alu muú gebyɔ ne wáwálé apɔ́ ji né metɔ́. ⁵Yémbo, mbɔgé muú aké abelege mekomejɔ́ Ɖɔwɔ, ebyennó gejeé eyigé ji abɔ́ gekwané ndere Ɖɔwɔ akelege. Ge genó eyi gepye ne esé dékaá nnó décho mmye ne Ɖɔwɔ mbo. ⁶Muu ayi ajɔ́gé nnó ji acho mmye ne Ɖɔwɔ abo mankwóle ntó gekágé nekene Jisɔs.

Gekwenege ebe ebwólé ebe meke

⁷Ajeé ba abi gejeé, Ebe ewé me nsame mbo eta nyú na, epɔ́fɔ́ ebe ewe meke. Elé gekwenege ebe ewé enyú déwuú me te gébé eyigé enyú défyéé metɔ́ ne Jisɔs. Ne gekwenege ebe ewémbo élé mekome-jɔ́ ayi enyú débɔ́ me mbe déwuú. ⁸Yémbo mimage chyéé enyú ebe ewéna eké ewé meke. Geɗwage Kras ne eyigé nyú ntó geléré wáwálé genó eyigé ebe ewéna elú, néndé gemua gélégé bye ne geɗgbo eyigé wáwálé gégéné me.

⁹Muú ayi ajɔ́gé nnó ji alu né geɗgbo ne aké apaá nte meɗme wuú alu né mmu

gemua eyi ji abɔ alú wye. ¹⁰ Mbɔgé muú aké abɔ́ gejeé ne nte meɲme wuú alu né geɲɔ. Ne ye genó gepɔ né geɲwá jíí eyi gekágé te ji apye gabo. ¹¹ Yémbɔ muú ayi apaá nte meɲme wuú alu eké muu ayi alu né mmu gemua, akene né mmu gemua. Ji akágé fɔ mbaá ayi ji ajyeé néndé gemua gegilé ji amɛ.

Déɔgé fɔ gejeé ne unó mme

¹² Baá ba abi gejeé, me nsame enyú unó bina neéndé Ɛsɔwɔ ajíí me nte gabo nyú gétúgé genó eyi Kras apyeé. ¹³ Ák-pakpa ba, me nsame enyú unó bina, néndé enyú dekaá ji ayi abɔ alu mé te nyá gemege nno akwye yende genó. Njye usa, me nsame ntó enyú unó bina néndé enyu démmye dépwɔ mfwa aló nchye. ¹⁴ Baá ba abi gejeé, nsame enyú unó bina néndé enyú dekaá ji ayi alu Nte. Ante ba me nsamé unó bina eta nyú néndé enyú dekaá ji ayi abɔ alú me te nyá gemege nnó akwye yéndégenó. Njye usa, nsame enyú unó bina néndé enyú détoó né dépré Ɛsɔwɔ, ne mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ alu né mmu matɔ́ enyú. Ne démmye dépwɔ ntó mfwa aló nchye.

¹⁵ Ndere elúmbo, ekágé enyú debɔ gejeé ne gépɔge mme yina, ye ebe lé unó mme déɔge fɔ gejeé ne ubi. Mbɔgé muú abɔgé gejeé ne gepɔge mme yina, ebyennó ji abɔ́ fɔ gejeé ne Nte wɔ, ¹⁶ néndé yéndégenó eyi gelu fa mme ndere unó bi menyammye mekwaa ákelege, ebi bɔ́ afye amɛ wye ne ákelege nnó abɔ́, ne ebi upyeé bɔ́ ábwége mmye gétúgé ubi, unó bina uko útánégé fɔ mbaá Nte sé Ɛsɔwɔ, útánege lé fa mme. ¹⁷ Mme yina abyéé. Yéndé genó jíí eyi bɔ́ afye amɛ wye mambɔ gebye ntó, yémbɔ yéndémuú ayi apye genó eyigé Ɛsɔwɔ akelege abe te kwyakwya.

Muú ayi atené ukɔlɔ ne Kras achwɔ me

¹⁸ Baá ba abi gejee, gébé eyigé mmena abyéé gela kwɔkwɔlé. Tege nnó ábɔ me

mbe ágaré enyú nnó muú ayi atené ukɔlɔ ne Kras achwɔ nye. Ne bɔ́ abi alú eké ji áchwɔ me gejame. Ndere elúmbo, esé dekaá nnó gébé eyigé mme abyéé gela kwɔkwɔlé. ¹⁹ Bɔ́ bimbo áfa mbwa ne esé. Ebwɔ́ ápɔ́ fɔ bɔ́ se. Mbɔgé ebwɔ́ abe bɔ́ sé wáwálé, mbo alu mbwa ama ne esé. Manlyaa ayi ebwɔ́ ályaa esé álere nnó ebwɔ́ ápɔ́ fɔ bɔ́ esé.

²⁰ Yémbɔ enyú dépɔ fɔ nkane ebwɔ́, néndé Kras muú ukpea afané enyú Mendoó Ukpea né mmye ne enyú ako dekaá genó eyi gelú wáwálé. ²¹ Ula bi me nsame enyú unó bina, epɔ́fɔ nnó enyú dékagé fɔ genó eyi gelú wáwálé. Me nsame enyú unó bina gétúgé enyú dekaá geji. Ne dekaá ntó nnó yéndégenó eyi gelú gebyɔ gétange fɔ né eyi gelú wáwálé.

²² Né mecho ewéna, ndemuú alu muú gebyɔ? Elé muú ayi ashyaá nnó Jisɔs apɔ́ fɔ Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa. Gefɔgé muú yina ne alu muú ayi atené ukɔlɔ ne Kras. Ji ne ashyaá Nte ne Maá wuu. ²³ Néndé yéndémuú ayi ashyaá Maá Ɛsɔwɔ ebyennó ákage fɔ Nte wuu. Muú ayi akamege nnó Jisɔs alú Maá Ɛsɔwɔ ebyennó akage Nte wuu.

²⁴ Ndere elúmbo, gɔgé unó bi enyú déwuú té ula ulɔ́ ube né matɔ́ nyu. Mbɔgé unó bi enyu dewuú te ula ulɔ́ ubege enyú né metɔ́, décho wye mmye ne Maá ne Nte wuu ntó. ²⁵ Ne genó eyigé ji anyémeno nnó achyege esé, genó eyigémbɔ elé geɲwá eyi gélágé byé.

²⁶ Me nsame unó bina eta nyú ntome ne bɔ́ abi ábwólege enyú nnó délyaa genó eyi gelú wáwálé. ²⁷ Kágé nnó Mendoó Ukpea ewé Kras afané enyú né mmye elú me ne enyú, enyú debɔ́ sé mankele muú ayi cha nnó alerege enyú wɔ néndé mendoó wuu ewémbɔ elerege me enyú yéndégenó. Ne unó bi ewú elerege enyu úlú wáwálé gebyɔ gepɔ́ wyeé. Ndere ewú elerege enyú choge wye mmye ne Kras. ²⁸ Baá gejeé ba, choge wye mmye ne Ji.

Dépyege mbo, esé ako débéé fí ne efí metwó ne mekpo unwó egbarege fí esé deja mmye meso né bíí ebi jì akerege meso. ²⁹Te mbaa dékaá nnó Jisws alú cho né mbe ushu Esowó, dékage kaá ntó nnó yéndemuú ayi apye genó eyi gelú cho ala Maá Esowó.

Esé delú baá Esowó

3 Pege yé gejamégé gejeé eyigé Nte sé Esowó abwó ne ese. Getuge gejee eyige na, jì akuú esé nnó baá bíí. Mbo ne esé delú ntó. Ula bi bwó mme alá akaá fí nnó esé delú baá Esowó, úlú nnó ebwó ákágé fí jì. ²Ahme ba abi gejee esé delú nana baá Esowó. Ne genó eyi debo mankaá gelú nnó Esowó alu danpye esé dekaá ndere débéé nye meso gébé. Yémbó dekaá nnó gébégé Kras akerege fa mme esé débéé nye wye eké jì, néndé dégene nye ndere jì alu. ³Yéndemuú ayi ánerere metwó nnó jì abeé nye eké Kras, abo mambélege gejwá jíí pópó ndere eyigé Kras gelu.

⁴Yéndemuú ayi apyee gabo akwene mbo lé ebe Esowó néndé gabo mampyege elé mankwene mabe Esowó. ⁵Enyú dékaá nnó Kras achwó fa mme nnó afere esé gabo né mmye. Ne yé gabo fí apó jì mmye chá chá. ⁶Ndere elúmbó, yéndemuú ayi áchomé mmye ne Kras amage pye sé gabo. Ne yéndemuú ayi apyee wye gabo, alu dangé yé Kras, ne ákaá fó yé jì wó.

⁷Baá gejeé ba, dékamege fí muú fí abwólé enyú. Yéndemuú ayi apye wye genó eyi gelu cho alu cho né mbe ushu Esowó, wye ndere Kras alu cho né mbe ushu wuú. ⁸Yémbó yéndemuú ayi apye wye gabo pyeé, alu muú danchwóméló néndé danchwóméló ne alwó ula mampye gabo. Gétú eyigémbó ne Maá Esowó achwó fí mme nnó áchó utwó danchwóméló.

⁹Yéndemuú ayi alaá maá Esowó apyee sé wye gabo pye, néndé jì awyaá gepwé Esowó. Jì akágé pye sé gabo néndé, jì

alaá maá Esowó. ¹⁰Genó eyi gelerege bwó abi alu baá Esowó ne abi alu baá danchwóméló gelú nnó, bwó abi alá apye fí genó eyi gelu cho né mbe ushu Esowó yé ebe elé gejeé alá abwó fí ne ate ahme, ápó fí baá Esowó.

Mekomejwó Esowó aké débwé gejeé ne ate

¹¹Mekomejwó ayi enyú déwuú me te ula ulwó alu nnó esé débwé gejeé ne ate. ¹²Ékágé esé debe eké Ken. Jì alu maá danchwóméló. Jì awá mejmo wuú. Ulanó jì awáne mejmo wuú? Awá jì néndé unó bi Ken jimboó apye úlú nchyenche ne ebi mejme wuú apyee úlú cho.

¹³Baá gejeé ba, ékágé enyú dela mano mekpo fuú mbwé bwó mme aké apaá enyú. ¹⁴Esé dékaá nnó déwane né amu negbo dékpe né mmu gejwá. Dékaá mbo néndé esé debo gejeé ne ate ahme. Muú ayi alá abwó fí gejeé ne nte mejme wó alu né amu negbo. ¹⁵Muú aké apaá nte mejme wuú, ebyennó alu mewané bwó. Ne dékaá nnó muú ayi awané bwó alú dambó gejwá eyi gélagé byé. ¹⁶Genó eyi gepye esé dékágé genó eyi gejeé gelú, gelu nnó Kras achye gejwá jíí agbo gétúgé se. Ne mbwóntó ne esé débwó manchyeé gejwáge sé, yé ebé lé mangbo gétúgé ate ahme. ¹⁷Ne mbwé muú abegé ne gefwa ne agegé nte mejme ayi alu mbya, alá agé meshwe apoó jì wó, epyembó nnó ne jì agaré aké jì agboó ne Esowó? ¹⁸Baá gejeé ba, ékágé déjwé lé mejwó meno ewú ewú nnó debo gejeé ne ate. Délérégé gejeé eyi wáwálé ne ate né mbaá unó bi dépyeé.

¹⁹Deké debwó gejeé ne ate, mbo ne dékágé nnó détené né egbe ewé wáwálé. Ne ewéna epye matwó abeé esé mmu pere gébégé détenege né mbe ushu Esowó, ²⁰yéndégébe eyí matwó sé ágarege nnó dépye gye, néndé débo mankaá nnó Esowó ajea apwó yéndégenó eyi matwó ágarege esé ne jì akágé yéndégenó. ²¹Ajeé

ba abi gejeé, ndere elúmbɔ mbɔgé matɔɔ sé alá agaré esé nnó dépye gye wɔ, débéé fɔ ne efo metɔɔ mantene né mbe ushu Esɔwɔ. ²²Ne dékágé gíí yéndégenó ji achyege esé néndé esé débelege mabe jíí ne dépye ntó unó bi ugɔɔ ji metɔɔ. ²³Ne ebe ewé ji achyéé esé elú nnó défyéé metɔɔ ne maá wuú Jisɔs Kras ne nnó debo gejeé ne ate wye ndere ji agare esé nnó dépyege. ²⁴Bɔɔ ako abi abelege mabe Esɔwɔ, áchomé wye mmye ne ji ne ji ntó achome mmye ne ebwɔ. Genó eyi gepye nnó esé dékaá nnó ji acho mmye ne esé elé Mendoó wuú ewé ji afyéé esé né mmu metɔɔ.

Mendoó ewé wáwálé ne ewé gebyɔ

4 Ajeé ba abi gejeé, ékágé dékamege ne yéndégenó eyigé muú ajógé. Muú ajógé genó, cherege dége mbɔgé mendoó ewé etene ji nnó ajɔɔ etané mbaá Esɔwɔ, néndé gejamégé bɔɔ ekpávé gebyɔ achwɔ ne atyaá né mme meko. ²Genó eyi gepye ne dékaá mbɔgé elé Mendoó Esɔwɔ ne elú muú né mmye gelú nnó, yéndémuú ayi agarege nnó Jisɔs Kras achwɔ fa mme ndere mekwaá ji yimbo ne Mendoó Ukpea elú ji mmye. ³Ne yéndémuú ayi alá agarege fɔ nnó Jisɔs achwɔ fa mme ndere mekwaá Mendoó Esɔwɔ epɔfɔ ji né mmye. Ji yina ne awyaá mendoó muú ayi atené ukɔɔ ne Kras ayi enyú debo dewuú nnó achwɔɔ. Ne nana alu mɛ fa mme.

⁴Baá gejeé ba, enyú delu baá Esɔwɔ ne detoó dépwɔ bɔɔ gebyɔ bimbo néndé muú ayi alu enyú né mmye awyaá uto apwɔ muú ayi alu bɔɔ mme né mmye. ⁵Bɔɔ gebyɔ bimbo alu ele bɔɔ mme. Ndere elúmbɔ, ebwɔ ájógé lé dépóré mme ne bɔɔ mme áwuú ne ebwɔ. ⁶Esé delu bɔɔ Esɔwɔ, ne yéndémuú ayi ákágé Esɔwɔ áwuú ne esé. Ne muú ayi ála apɔ fɔ muú Esɔwɔ áwuú fɔ ne esé. Ge mbo ne dékágé nye mbɔgé muú awyaá mendoó

ewé wáwálé waá nnó awyaá lé mendoó ewé gebyɔ.

Esɔwɔ elé gejeé ne yéndémuú Esɔwɔ abɔɔ gejeé ne bɔɔ

⁷Ajeé ba abi gejeé, débɔge wye gejeé ne ate néndé gejeé getanege né mbaá Esɔwɔ. Ne yéndémuú ayi abɔɔ gejeé ne bɔɔ alu Maá Esɔwɔ ne akáge Esɔwɔ. ⁸Ne muú ayi alá abɔɔ fɔ gejeé ne bɔɔ ákágé fɔ Esɔwɔ, néndé Esɔwɔ elé gejeé. ⁹Ge na ne Esɔwɔ aléré nnó ji abɔ gejeé ne esé. Ji atɔ danchi maá wuú fa mme nnó getu jíí, esé debo geɲwá. ¹⁰Ge genó eyi gejeé gelu mbo. Epɔfɔ nnó esé debɔɔ gejeé ne Esɔwɔ. Elú elé nnó ji abɔɔ gejeé ne esé ne atɔme maá wuú nnó achwɔ agbo ndere ɲme gepɛ nnó ji ajinte gabo ayi esé dépye.

¹¹Aɲme ba abi gejeé, mbɔgé nnó na ne Esɔwɔ abɔɔ gejeé ne esé, esé ntó debɔ mambɔ gejeé ne ate. ¹²Muú fɔ alu dange Esɔwɔ ne ame, yémbɔ mbɔgé debɔgé gejeé ne ate, Esɔwɔ achome mmye ne esé, ne gejeé eyigé esé débɔɔ ne ate gekwanege ndere Esɔwɔ akelege.

¹³Esɔwɔ achyéé esé Mendoó wuú, ge mbo ne dékágé nnó esé décho mmye ne ji ne ji ntó acho mmye ne esé, néndé ji achyéé esé Mendoó wuú. ¹⁴Ne esé ambɔɔ dége ne dégarege bɔɔ nnó Nte se Esɔwɔ atɔ Maá wuú fa mme nnó achwɔ ábéé Menchyé geɲwá mbaá bɔɔ mme. ¹⁵Ne yéndémuú ayi akamege nnó Jisɔs alu Maá Esɔwɔ, Esɔwɔ achome mmye ne ji ne ji ntó achome mmye ne Esɔwɔ. ¹⁶Ndere elúmbɔ, esé ntó dékaá ne dékámé nnó Esɔwɔ abɔ gejeé ne esé.

Esɔwɔ abɔɔ gejeé ne bɔɔ, ne yéndémuú ayi abɔɔ wye gejeé achome mmye ne Esɔwɔ ne Esɔwɔ ntó achome mmye ne ji. ¹⁷Genó eyi gepye esé dékaá nnó gejeé eyi débɔɔ gekwané ndere Esɔwɔ akelege, elé mbɔgé esé débéé fɔ ne efo metɔɔ né bíí bi Esɔwɔ asɔɔ mpa néndé geɲwáge sé fa mme gelú wye eké eyigé Kras. ¹⁸Efo epɔ

né gejeé, gejeé gekwónégé ndere Eṣṣṵwṵ akelege gebuú eḑ. Geno eyi gepyeé eḑ elé eḑwyaale. Ne yéndemuú ayi abṵṵ eḑ metṵṵ ebyennó gejeé eyigé ji abṵṵ gelu gawkwáne ndere Eṣṣṵwṵ akélégé.

¹⁹ Esé debṵṵ gejeé ne Eṣṣṵwṵ ne ate aḡme néndé Eṣṣṵwṵ abṵ me mbe abṵ gejeé ne esé. ²⁰ Mbṵgṵ muú aḡgṵ nnó ji abṵ gejeé ne Eṣṣṵwṵ ne ake alu paá nte meḡme wuú ebyennó alu muú gebyṵ néndé muú alá abṵṵ fṵ gejeé ne nte meḡme wuú ayi ji agene ne ame, epyeémbṵ nnó ne ji abṵ gejeé ne Eṣṣṵwṵ muú ji álé gené? ²¹ Ne achyeé esé ebe ewena aké: Yéndemuú ayi abṵṵ gejeé ne Eṣṣṵwṵ abṵ mambṵ ntó gejeé ne ate aḡme.

Esé dewyaá uto ebi démmye depwṵ gabo fa mme

5 Yéndemuú ayi ákamege nnó Jisṵṵ alu Muú yi Eṣṣṵwṵ akweré ji elá gefwa, ebyennó alu Maá Eṣṣṵwṵ. Ne yéndemuú ayi abṵṵ gejeé ne nte abṵṵ ntó gejeé ne maá wuú. ² Genó eyi gepyeé ne esé dékaá nnó débṵṵ gejeé ne baá Eṣṣṵwṵ elé mbṵgṵ debṵṵ gejeé ne Eṣṣṵwṵ ne debélégé mabe jíí. ³ Mambṵ gejeé ne Eṣṣṵwṵ elé mambélégé mabe jíí. Ne mabé jíí ájwerégé fṵ mambelé. ⁴ Néndé yéndemuú ayi alaá maá Eṣṣṵwṵ awyaá uto bi ji ammye apwṵ gabo fa mme. Ne mankame ayi esé dékame nnó Jisṵṵ alu Maá Eṣṣṵwṵ ne epye nnó esé debṵ uto bi démmye depwṵṵ bṵṵ mme. ⁵ Ndé muú ayi apwṵṵ gabo fa mme? Elé muú ayi ákamé nnó Jisṵṵ alu Maá Eṣṣṵwṵ.

Unó bi ulérége nnó Jisṵṵ alu Maá Eṣṣṵwṵ

⁶ Elé ji yina ne alú Jisṵṵ Kras, Muú yi Eṣṣṵwṵ akweré ji elá gefwa. Ji achwṵṵ fa mme, awyaá ji manaá ne manoó mií machye mme gébégé ji agboó. Ji akoó fṵ elé né mmu manaá mamímamí wṵ, akoó né mmu manaá choncho ne manoó. Ne elé Mendoó Ukpea ne etene ntese se nnó

mechṵ ewéna elu wáwálé néndé Mendoó Ukpea egarege wáwálé. ⁷ Bṵ ntese alu aléé abi alerégé nnó Jisṵṵ alu Maá Eṣṣṵwṵ. ⁸ Bṵ ntese bina elé Mendoó Ukpea, manaa ne manoó. Ebwṵ bina aléé, aḡgṵ wye genó gemma. ⁹ Akwaá agaré unó bi ebwṵ akaá, esé dekámégé nnó áḡgṵ wáwálé. Yémbṵ genó eyigé Eṣṣṵwṵ agarége gejeá geme gepwṵ amu. Ne ji ne agaré esé genó eyi getome ne Maá wuú. ¹⁰ Yéndemuú ayi áfyeé metṵṵ ne Maá Eṣṣṵwṵ akáge né metṵṵ wuú nnó genó eyigé Eṣṣṵwṵ agarege atome ne maá wuú gelú wáwálé. Yéndemuú ayi alá fyeé fṵ metṵṵ ne Eṣṣṵwṵ wṵ, ebyennó asele Eṣṣṵwṵ nderé muú gebyṵ, néndé ashyá mankame nnó genó eyigé Eṣṣṵwṵ aḡgṵ atome ne Maá wuú Jisṵṵ gelú wáwálé. ¹¹ Ge genó eyigé Eṣṣṵwṵ agaré ese na: Ji chyéé esé geḡwá eyi gélagé byé. Geḡwá eyigé na getanegé mbaá Maá wuú. ¹² Ne yéndemuú ayi áchómé mmye ne Maá Eṣṣṵwṵ awyaá geḡwá. Yéndemuú ayi alá cho mmye ne Maá Eṣṣṵwṵ wṵ, apṵ fṵ ne geḡwá.

Geḡwá eyi gélagé byé

¹³ Nsame enyú unó bina, enyú abi dékamé nnó Jisṵṵ alú Maá Eṣṣṵwṵ nnó enyú dékaá nnó dewyaá geḡwá eyi gélagé byé. ¹⁴ Esé deténégé né mbe ushu Eṣṣṵwṵ né mmyemenene debeé fṵ ne dembyṵ néndé dékaá nnó yendé genó eyi esé degígé ji awuú esé mbṵgṵ degígé ndere ji akélégé. ¹⁵ Mbṵgṵ esé dekaá nnó ji awuu esé né geno eyi degígé ji, debṵ mankaá ntó nnó ji achye me esé genó eyi degígé ji.

¹⁶ Mbṵgṵ muú akage nnó nte meḡme apyeé gabo ayi ála atene fṵ muú né negbo, anemmye nnó Eṣṣṵwṵ aḡjí ji nte achyeé ji geḡwá. Ewéna etome elé ne bṵṵ abi apye gabo ayi alá atene fṵ muú né negbo néndé gabo yifṵ alu ayi atene muu né negbo. Nḡṵṵ fṵ nnó enyú dénénemmye mbaá Eṣṣṵwṵ gétúgé muú ayi apyeé

gefɔ́gɛ gabo yina wɔ. [¶]17 Yɛndɛ gyɛɛ ayi muú aɓyɛ élé gabo né mɓɛ ushu Ɛsɔwɔ. Yémbɔ gabo ayifɔ alu ayi álá aténé fɔ muú né negbo.

¹⁸ Ɛsé dekaá nnó yéndémuú ayi alaá Maá Ɛsɔwɔ aɓyɛɛ sé gabo ɓyɛ néndé Jisɔs Maá Ɛsɔwɔ abame ji ne danchɔmeló ákágɛ ɓyɛ fɔ ji genó.

¹⁹ Dékaá nnó ɛsé delu baá Ɛsɔwɔ. Bɔ́ mme ako abi álá akage Ɛsɔwɔ alu né amu muú nchye.

²⁰ Ɛse dekaá yé nnó Maá Ɛsɔwɔ achwɔ fa mme ne aɓyɛ nnó ɛsé dekaá unó bina ne nnó dekaá Ɛsɔwɔ muú alu wáwálé. Ɛsé decho mmyɛ ne Ɛsɔwɔ muú alu wáwálé ne Maá wuú Jisɔs Kras. Ji ne alu Ɛsɔwɔ muú alu wáwálé. Ji ntó ne achyege geɓwá eyi gelagé ɓyɛ fɔ.

²¹ Nderé elúmɔ, baá gejeé ba, ngáregé ɛnyú nnó sege gébé nnó ekágé denógé aló uka.

[¶]5:16 Ɛlú wáwálé nnó: Bɔ́ abi ágíí depɔré Ɛsɔwɔ dɔ́ áké, gabo ayi atene muú né negbo élé manshya ayi gejamégɛ bɔ́ áshyaá mankame nnó Jisɔs alu Maá Ɛsɔwɔ.

Ŋwe ayi agbeé ŋwe epea eyi

Jɔn

ásamé

Matame

1 Me muú kpaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ ne nsame ŋwe yina.

Ntɔme ji eta wye mma kpaá muú Ɛsɔwɔ ajyaá. Ntɔme ntó ji eta baá byeé. Me mbo gejeé ne enyú ne metɔ́ wa meko. Ɛpɔ́fɔ́ me mbií ne mbɔ́ gejeé ne enyu, bɔ́ ako abi akaá wáwálé Ɛsɔwɔ abɔ́ ntó gejeé ne enyú. ²Nénde wáwálé yina alu ese né matɔ́ ne abeé nye ese matɔ́ kpa te kwyakwya.

³Nnenemmye nnó Ɛsɔwɔ Nte ese ne Jisɔs Kras Maá Nte áléregé esé galógáló, agene ese meshwe ne apye ese debe né nesɔ. Nnenemmye nnó, unó bina ube ebi sé, esé abi dékwɔlege wáwálé Ɛsɔwɔ ne debɔ́ gejeé ne ate.

**Dékwɔlege genó eyi gelú
wáwálé debɔ́ge wye gejeé ne ate**

⁴Metɔ́ ɛgɔ́ me dɔ́ nderé ngene nnó baá byeé abifɔ akwɔlége wáwálé Ɛsɔwɔ ne apye wye nderé Ɛsɔwɔ Nte agarege ese nnó dépyege. ⁵Nderé elúmbɔ, mma me nkpeage wɔ nnó debɔ́ge wye gejeé ne ate. Ɛpɔ́fɔ́ ebe meke ne me nchyege mbo wɔ, élé gekwenége ebe ewé ese dewuú me te ula ulɔ. ⁶Mambɔge gejeé ne ate, atene

nnó depyege unó bi Ɛsɔwɔ agare esé nnó dépyege. Ge ebe ewe enyu dewuú me te ula ulɔ mbo nnó debɔ́ge wye gejeé ne ate.

⁷Me njóge mbo nénde gejamége bɔ́ dembɔle atyaá mbo fa mme. Ɛbɔ́ ákame fɔ́ nnó Jisɔs Kras achwɔ́ fa mme nderere mekwaá wɔ. Ufɔ́ bɔ́ bina alu lé bɔ́ muú dembɔlé yimbo muú ayi atené ukɔ́ ne Kras. ⁸Nderere elúmbɔ, sége gébé nnó ekágé nsa ayi enyú delu mambɔ gé-túge utɔ́ bi esé depye anó mme detu. Mmyege lé nnó debɔ́ nsa nyu meko.

⁹Yéndémuú ayi ála apyeé fɔ́ unó bi Kras alere, ne ajye le mbe agbege unó né ebi Kras alere ebyennó apɔ́ ne Ɛsɔwɔ. Ne yéndémuú ayi apyeé unó bi Kras alérégé, ebyennó alu ne Nte chóncho ne Maá wuú. ¹⁰Nderere elúmbɔ, mbo ge muú achwage eta nyú álá gárégé fɔ́ lé unó bina ebi Kras alere, dekamege fɔ́ ji akpe né upú nyú, ye mantame ji detamege kanjka. ¹¹Néndé muú atámégé gefóge muú yina, ebyennó acho mbwa ne ji né ubobo unó bi muú yimbo ápyeé.

Kwyakwya mejɔ́

¹²Me nwyaa gejamége unó mangaré enyú, yémbɔ nkelege fɔ́ mansa ubi né mme. Nénde me mbele uméé manchwɔ́ gé enyú nnó detu ushu ne ate ne njɔ́ mejɔ́ ewéna nnó esé akó debé ne metɔ́ megɔmege gbene.

¹³Baá menjme wye ayi mendée muú Ɛsɔwɔ ajyaá ntó alɔ́ wɔ matame.

ἤψε αἰὶ ἀγβέε ἤψε εἰεέ αἰὶ

Jón

ásamé

Matame

1 Me Jón muú kpaá echomele bɔ́ Ɛsɔ́wɔ ne nsame ḡwe yina.

Ntɔ́me ji eta wyeɛ Gayɔs mejeé wa ayi gejeé. Me mbɔ́ gejeé ne wɔ wáwálé.

²Mejeé wa, nnenemmye nnó yéndégenó eyigé wɔ ɔpye gekene chaɣéné, ne nnó wɔ ɔbe metometo wye ndere nkaá nnó né mbe ushu Ɛsɔ́wɔ wɔ pɔ́ fɔ́ ne efwyale né metɔ́ wyeé. ³Me njógé mbo néndé metɔ́ egɔ́ me ɔ́ gébégé aɣme fɔ́ atane ewú mbo agaré esé ndere enyú dékwolege wáwálé Ɛsɔ́wɔ wye ndere wɔ ɔpye me yéndégébé. ⁴Me mpɔ́ se ne metɔ́ megómégɔ́ ewe cha ewé epwɔ́ ewéna manwuú nnó baá ba ákwolege wáwálé Ɛsɔ́wɔ.

Áféé Gayɔs

⁵Mejeé wa, wɔ ɔpyeé utɔ́ ulsulɔ́ ne metɔ́ wyeé meko mbaá ate aɣme chacha ne aɣkeé bɔ́. ⁶Ebwɔ́ agare echomele bɔ́ Ɛsɔ́wɔ ewé elú wena ndere wɔ ɔlerege gejeé ne bɔ́. Ne elú galógálɔ́ nnó wɔ ɔpóó ebwɔ́ ne genó ndere Ɛsɔ́wɔ akélege nnó aɣye mbe ne nekene bwɔ́. ⁷Ebwɔ́ akene mbo, elé gétúgé mabo Jisɔ́s Kras ne ebwɔ́ asele fɔ́ genó mbaá bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus. ⁸Ndere elúmbɔ́, esé debo mam-pogé ufɔ́ bɔ́ ndere bina nnó esé ntó

décho amu ne ebwɔ́ dégarage wáwálé Ɛsɔ́wɔ.

Dyotrefes akwe mpa

⁹Me mbɔ́ nsa ḡwe ntó mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔ́wɔ ewé ewú, yémbɔ́ Dyotrefes muu akélege nnó awu lé ne ji, akamege nye fɔ́ manwú ne me. ¹⁰Ndere elúmbɔ́, me nchwɔ́gé ewú ndyaá nye ji ula né unó bi ji apye. Ji achɔ́ me mabo. Ne mecho ewé ekpe bɔ́ ebwɔ́ amu elú nnó ji ashyaá ntó ate aɣme abi achwɔ́ ewú nnó ajwolege fɔ́ ne ji. Ne ashyaá ntó nnó bɔ́ abi álu manse ate aɣme bimbo asege sé. Ne ábu ebwɔ́ né mmu echomele bɔ́ Jisɔ́s.

¹¹Mejeé wa, ékágé ɔkwolege gabo, kwolege lé galógálɔ́ néndé muú ayi apye genó eyi gelú cho alu muú Ɛsɔ́wɔ. Ne muú ayi apye geno eyi gela pɔ́ fɔ́ cho akágé fɔ́ Ɛsɔ́wɔ.

Áféé Demetrɔ́s

¹²Yéndémuú afege meɣme sé Demetrɔ́s. Ne wáwálé alu nnó ji alu muú melómélɔ́. Ne ese ntó dejógé wyembo, ne enyú dékaá nnó genó eyigé ese dejógé gelu wáwálé.

¹³Me nwyaá gejamégé unó mangaré wɔ, yémbɔ́ nkelege fɔ́ mansa ubi mme. ¹⁴Me mbɔ́ mbele uméé manchwɔ́ nge wɔ. Nchwɔ́gé detuge nye ushu ne ate déjɔ́ mejɔ́.

¹⁵Nnenemmye nnó enyú debe né neso. Ajeé byeé ako alɔ́ wɔ matame. Ne wɔ mbɔ́ ke ɔtame yéndé mejeé se ayi alu ewú.

Ŋwe ayi

Jud

ásamé

1 Me Jud maá defwe Jisɔs Kras ne meŋmo Jemsi ne nsame ŋwe yina.

Nsame ji mbaá bɔɔ abi Nte sé Ɖɔwɔ akuú, ebwɔ́ abi ji agboó ne ebwɔ́ dɔɔ ne Jisɔs Kras ntó apele ebwɔ́ cháŋéné.

²Nnɛmmɛ nnó Ɖɔwɔ alere enyú galɔ́galɔ́, nesɔ ne gejeé gejamegejame.

**Sege gébé ne ubobo unó bi
anlere gebyɔ alerege**

³Aŋme ba, me mbɔ mmyéé nnó nsa ŋwe yina gétúgέ mamfere ayi Ɖɔwɔ afere esé ako né efwyale gabo. Yémbɔ ngé nnó elú galɔ́galɔ́ nnó nsa mpye enyú detene ne ešhye né depɔré Jisɔs etiré achyéé esé bɔɔ bií nnó defye metɔɔ ne ji damaá te kwyakwya. ⁴Njɔ́gέ mbɔ néndé bɔɔ fɔ́ ákpe mbwa ne enyú mmye defyadefya. Ufɔɔ bɔɔ bina ne ábwɔ́lé ulɔɔ melu ebi Ɖɔwɔ alerege esé, ulaá lé genó eyigé ebwɔ́ atenege wye ákwérege depɔre ubelé tametame etiré ebwɔ́ ápyéé. Ása né mmú ŋwe Ɖɔwɔ te gachí nnó, Ɖɔwɔ achyege nye ufɔɔ bɔɔ bina efwyale abi álá nóge ji. Ebwɔ́ ntó ashya Jisɔs Kras, ewé ji ne alu Ata ne muú ayi apwɔ́ amu.

⁵Yé lé enyú dékaá me unó bina uko, nkélege nnó mpye enyú deté ndere Ata Ɖɔwɔ abɔ afere bɔɔ Isrɛli né ámu bɔɔ Ijip ne ewyage áwane bɔɔ abi álá fyeé metɔɔ ne ji wɔ́. ⁶Ne tége ntó ndere epyéé ne makiénné Ɖɔwɔ ayi álá jwɔ́le né malu utɔɔ bwɔ́ wɔ́, ályaá malu ujwɔ́le bwɔ́ álá ápyéé lé unó bi cha. Ɖɔwɔ awé nya aji ne bɔ mkpokove, abi álaá wyeé wewe te kwyakwya, afye áji né melu empinya gemua ágile gekpekpe bií bi Ɖɔwɔ asɔɔ mpa bwɔ́. ⁷Wyembo ntó ne epye nya ne bɔɔ Sodom ne Gomɔra ne baá malɔ ayifɔ

ayi álu kwɔ́kwɔ́lé ne áji. Ebwɔ́ ábélege nya ubele tametame ne apyéé ubobo unó bi akwaá álá bɔɔ fɔ́ mampye wɔ́. Getú eyigémbɔ, Ɖɔwɔ alweé áji ne mewe ewé elá énomégé. Ɖɔwɔ apyembo nnó akwélé esé ako mbeé né genó eyi gepye nya ne ebwɔ́.

⁸Wyembo ntó ne bɔɔ abi álu bíbí né mbwa enyú ájɔ́gέ nnó Ɖɔwɔ alerege ebwɔ́ unó né ame geja. Getú eyigémbɔ, ápyéé unó bi uchɔɔ menyammye bwɔ́. Ánógé fɔ́ bɔɔ kpakpa ne ájɔ́gέ mejɔɔ mebomebo ne uto bi ákpakpa né mfaánebuú. ⁹Yé gébégé ekiénné Ɖɔwɔ ewé kpaá ewé ekamege nnó Mikel éwamege ne danchɔ́meló gétúgέ geŋkwɔ́gέ Mosis ese fɔ́ utó né amu jíí ejɔɔ mejɔɔ mebomebo ne danchɔ́meló wɔ́, ejɔɔ lé nnó Ata anya wɔ́. ¹⁰Yémbɔ bɔɔ bina ájɔ́gέ mejɔɔ mebomebo né unó bi ebwɔ́ álá ákágé ula. Ne ápyéé unó eké menya mewaá. Yéndégenó eyi gekwɔ́me ebwɔ́ mekpo apye pye. Ne elé wye unó bina ne uwane ebwɔ́. ¹¹Ebɔɔ nye ne ebwɔ́ néndé ebwɔ́ ákwɔ́lé gekage nekene Ken muú abɔ́ áwáné meŋmo wuú. Ájinte gemege bwɔ́ ákwɔ́lé meti ewé ábɔɔ nsa ápye ubobo unó wye ndere Balam abɔ́ apyéé. Ebwɔ́ áshya manwú ne Ɖɔwɔ, ndere Kora abɔ́ apyéé. Ne ndere Kora ágboó, mbɔntó ne ebwɔ́ ágboó nye. ¹²Ebwɔ́ álú eké upwapwane unó né geluage nyú gébégé déké dényéé epaá menyéé gejeé. Ebwɔ́ ányéé menyé gefɔɔ eyi gegboó mmye. Alú áteé elé une ebi bwɔ́. Alú ntó eké geko eyigé mbyo akpane geji gela gekwene manaá. Ne eké unɔɔ ebi ula uwɔ́me umpome gébégé unɔɔ uko uke uwɔ́me. Álu eké unɔɔ ebi ágoó ubi ne makaka. Ágboó negbo ndɔ́ epea. ¹³Ebwɔ́ álu eké ŋgbannyi ebeé mega. Ne gabo ayi ebwɔ́ ápye álú eké gefwene eyi ŋgbannyi metometo atene né mapea mewaá ne mmye egboó fɔ́ bwɔ́. Ebwɔ́ álú eké bɔ danji abi ályaá malu bwɔ́ ájyéé malu ayi

cha. Ebwó bina, melu ewé Eṣṳwá ábelé ebwó elé empinya gemua eyi gelá gebye te kwyakwya. ^{§§}

¹⁴ Enok ayi agbeé upyáne ukeneama mbaá Adam, abó ajóṣ me nya ató ne bṳṳ bina aké, “Wugé Ata achwáṣ nye ne bṳṳ dele bṳṳ dele makiénné ukpea jíí. ¹⁵ Asṳṳ nye mpa bṳṳ ako. Agare bṳṳ abi álá kágé jí nnó ákwe mpa gétúgé gabo ayi ebwó ápyeé ne mejṳṳ mebomebo ewé ebwó ájṳṳ ne Eṣṳwá.”

¹⁶ Bṳṳ bina áshulege bṳṳ abifo ndo, ne yé genó eyi gekwaneye ebwó metṳṳ gepó. Ápye lé ubobo unó bi ugṳṳ ebwó matṳṳ, álú bṳṳ gempṳge. Ne aké álṳgé gélgge mejṳṳ ne muú ebyennó akelege nnó ase genó eta wuú.

Pyege wye genó eyigé Eṣṳwá akelege

¹⁷ Yémbṳ aṳme ba abi gejee, enyú debṳ mantégé unó bi nya áṅgbá Ata sé Jisṳs Kras ajóṣ. ¹⁸ Ebwó ájṳṳ nya aké, “Né kwyakwya gébé, bṳṳ abi ájwane nye enyú gétúgé depṳré Eṣṳwá etiré enyú dékwólegé áchwáṣ nye. Ne ápye nye lé ubobo unó bi ugṳṳ ebwó metṳṳ, ebi Eṣṳwá álá kelege.” ¹⁹ Bṳṳ bina ne áchwáṣ nye ne aṅgya né geluage nyú, ebwó ápyeé lé unó bi bṳṳ mme ápye, ebi uselé utó bṳṳ néndé Mendóo Eṣṳwá epó ebwó mmye. ²⁰ Yémbṳ, aṳme ba, pyegé

nnó metṳṳ ewé enyú defye né unó bi Eṣṳwá jimboṳ alere enyú ewéne. Enyú deké denenemmye, gṳgṳ Mendóo Ukpea eléré enyú meti. ²¹ Belege genwágé nyú gebe gefṳṳ eyigé Eṣṳwá ákágé lerege enyú gejee jíí ndere dégile galógaló ayi Ata sé Jisṳs Kras nnó achwṳge age enyú meshwe, enyú debṳ genwá eyi gélagé byé fṳ. Ji apye nye mbo gétúgé jí agboó ne enyú.

²² Gege meshwe ne bṳṳ abi álú ne dembyṳ né unó bi ebwó áfyéé metṳṳ wyeé. ²³ Poógé abifo, défere ebwó átane né mmu mewe ékágé áṣṳṳ. Ne mbaá abifo ntó, gege ebwó meshwe, yémbṳ segé gébé nnó ékágé gabo bwṳ áchálé enyú. Págé yé bé elé mandeé ayi bṳṳ abi ápye yéndé gabo áfyéé néndé gabo ayi ebwó ápye ácho me mandeé yimbo.

Déféége Eṣṳwá

²⁴ Matame mabe ne Eṣṳwá muú akage poó enyú nnó ékágé dékwe né gabo. Ji ákage pye enyú détene cho né mbe ushu wuú. Deké degene gekpekppe énogé wuú matṳṳ agṳṳ enyú mmu. ²⁵ Jimbíí ne alú Eṣṳwá Menchyé genwá né gétúgé genó eyigé Ata sé Jisṳs Kras apyeé. Nnenemmye nnó bṳṳ ánógé Eṣṳwá, Eṣṳwá mbíí ne abṳṳ eshye ne uto uko te ula ulóṳ, nana, ne te kwyakwya Amen.

§§1:13 Elú wáwálé nnó: Danji elé menṳ membe ayi akele eké gasama akoóge né mfaánebuú.

Ŋwe unó Jisɔs aleré Jɔn né ame gejya

Jɔn agaré unó bi úlú né ŋwe yina

1 Né mmu ŋwe yina ne ásamé unó bi Jisɔs Kras aleré. Eɔwɔ apye Jisɔs akaá unó bina nnó aléré baá défwe bíf unó bi uchwɔ pye nana. Jisɔs Kras atɔ ek-iénné wúú nnó ejye epye maá utɔw wúú Jɔn akaá unó bina. ²Ne Jɔn agaré unó bina uko wye ndere ji agené. Genó eyigé ji asamé élé meko mejɔw ayi Eɔwɔ ajɔw ne wáwálé ayi Jisɔs Kras aleré né genó eyi ji agare. ³Eɔwɔ ájé muú ayi akuú ŋwe yina ayi agaregέ unó bi upyεé mbo nana ne ebi upye nye meso gébé, ne á-jé ntó yéndémuú ayi awúu unó bi ásamé wye ne apyεé ubi. Néndé gébé eyigé unó bi upyεé nye géla kwɔkwólé.

Jɔn alɔw matame mbaá machomele bɔw Eɔwɔ akénéama

⁴Me Jɔn ne nsamé ŋwe ayina ntɔme eta nyú machomele bɔw Eɔwɔ akénéama ayi álú né gebagé mewaa Eɔya.

Nnenemmye nnó Eɔwɔ álérégέ enyú galɔgálɔ, ápye enyú débé né nesɔ. Eɔwɔ muú alu nana, muú abɔ alu me, ne muú achwɔw nye ne mandoó akeneama ayi álú né mbe geluɔge gefwage jíf chóncho ne ⁵Jisɔs Kras, muú álú tojese ntésé ne maá mbe ayi akwilé né negbo, ne muú alú nana, mfwa kpaá mbaá afwa mme, álérégέ enyú galɔgálɔ, apye enyú débé né nesɔ. Matame mabe ne ji muú abɔw wye gejeé ne esé ne aferé esé né gabo gétúgέ manoó miif ami machyεé mme. ⁶Ne apye esé déla bɔw abi ágbárege gefwa ne ji ne apye ntó ese déla ampyεé upε abi ápyεé utɔw Nte wúú Eɔwɔ. Ŋgɔw ne utó úbé ne ji te kwyakwya ne kwyakwya. Amen

⁷Gége, ji achwɔw nye né mmu gekógé mfaánebuú ne yéndémuú agene nye ji. Yé ébélé bɔw abi ájomé ji áwané. Ne bɔw mme meko álili nye gétúgέ efwyale ewé ji achyege nye ebwɔw ébé mbo. Amen.

⁸Ata Eɔwɔw aké, “Me ne nlú muú mbe ne ayi kwyákwyá.” Me ne alú, “Muú ayi alú nana, ne ayi abɔw alú ne ayi achwɔw nye. Eɔwɔw ayi Apwɔw amu.”

Jɔn agé Maá Nte Mekwaá né ame géjyá

⁹Me Jɔn, mejme nyú né echomelé bɔw Jisɔs, gétúgέ me ntó nchome mmye ne Jisɔs, ne ngene ntó efwyale wye ndere enyú. Me nlú ntó muú ama wye ndere enyú né gefwa eyigé Eɔwɔw ágbárege ne nkógé metɔw wye ndere enyú mpwa fɔ. Ábɔw ábú me mfé né melo metɔw nnyi ewé ákuú nnó Patmɔs gétúgέ ngárege mekomejɔw Eɔwɔw ne wáwálé ayi Jisɔs aleré né genó eyi ji agaré. ¹⁰Né bíf uwyaa ebi úlú bíf Ata, Mendoó Ukpea echwɔw me mmye ne nwú gekpékpégé meko fɔ ndere atané me né meso eké meko mbá. ¹¹Aké, “Sá unó uko ebi ɔgené nye né mmu ŋwe, ɔw mbaá machomele bɔw Eɔwɔw akénéama ayi álú né umé malo yina: Efesɔs, Smyrna, Pegamɔn, Tay-atira, Sadis, Filadelfya ne Laodisha.”

¹²Ne mbwólégé mmye mangé muú ayi ajóge me mejɔw né meso, ngé uluw má-túlékán ukénéama ebi akwye ne gul. ¹³Né metɔw metɔw uluw ebimbo, ngé muú fɔ ndere atené eké maá nte mekwaá. Afyε nku metyémetyé ayi akwoné ji uka. Ne ani gebagé ndeé eyi gégénege eké gul, géno ji né gebómé. ¹⁴Mejwye wúú elú pópó eké n#wúné ugoó, yé eké makaŋkoma ne ame jíf agénege eké nénómé mewε. ¹⁵Uka bíf ushwánege eké afyaákó ayi áɔw né mewε, atilé ashwánege manémané. Meko wúú awyale eké nekɔné nnyi nekwene mbo, chuchu. ¹⁶Agbaré ambe akénéama né egbe eb-

* 1:4 Elú wáwálé nnó: Eɔya ayi ajógé mbo élé ayi te nya. Fina ákuú nnó Turkey.

wɔnye wuú ne aparanja ayi achyaá magbe apea atané ji né meno. Ushu bií ugenege eké ñmɛé metɔ́ ñwɔmesé.

¹⁷Ngege ji, nkwe ji né uka eké muú ayi agboó. Anyaá ebwɔnye wuú anere me mmye aké, “Ɔfoge, me ne nlú muú mbe ne ayi kwyakwya. ¹⁸Me nlú mebe, me mbo ngbo, ne ge menlú mebe te kwyakwya ne kwyakwya. Me nwyaa uto mampye bɔ́ abi ágbóó ákeré né genwá wye ndere muú ágbárege bɔ agbɔ́gɔ́lɔ́ manené melo áwuú bɔ́.

¹⁹“Sá yé unó bi wɔ ɔgené; ebi upye mbo nana choncho ne ebi upyé nye meso gebé. ²⁰Ge genó eyi gebɔ gelu bibíí, eyi getome ne ambe akénéama ayi ɔgene me ngbare né ebwɔnye wa ne uluɔ matúlékán ukénéama ebi akwyéé ne gul. Ambe yimbo akénéama atene mbaá makiénné Ɛsɔwɔ akénéama ayi alú né machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ akénéama. Ne uluɔ matúlékán ebimbo ukénéama utene mbaá machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ akénéama.”

Ñwe yi átome mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ né meló Ɛfesɔs

2 Muú ayi me ngene né ama gejya aké, “Sá ñwe yina ɔ́tɔ́ mbaá ekiénné Ɛsɔwɔ ewé echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ né melo Ɛfesɔs.

“Garé ebwɔ́ ɔ́ké, gegé mekomejɔ́ eyi etane mbaá muú ayi agbaré ambe akénéama né ebwɔnye wuú ne akene né metɔ́ metɔ́ uluɔ mátúlékán ukenéama ebi akwyéé ne gul. ¹²Me nkaa unó uko ebi enyú dépyéé, mengé utɔ́ bi enyú depye ne eshye ne metɔ́ ewé dékogé délá dépwaá, nkaa nnó enyú dékií fɔ́ bɔ́ abo, ne enyú démua bɔ́ abi áké álú ángbá Jisɔs, dégé nnó ápɔ́, álú bɔ́ gebyɔ́. ³Enyú dekége matɔ́, ne dégéne efwyale né gétú ya, dépwaá fɔ́. ⁴Yémbɔ gége genó eyigé nshulege enyú ndo wye na.

Enyú débɔ́ sé gejeé ne me ndere depyéé mbembe wɔ́. ⁵Ferege dégé mati ayi enyú depyéé gyéé. Dékwóré matɔ́ nyú dépyéé unó bi enyú debo mbe depyéé me. Dela depye mbo wɔ́, me nchwɔ́ fere nye geluɔgé etúlékán nyú né geluɔge machomele bɔ́ Jisɔs. ⁶Yémbɔ, gége genó gelɔ́gélɔ́ eyigé enyú depye na, enyú dekií fɔ́ ubóbó unó bi bɔ́ ekwɔ́ Nikolatan ápye wye ndere me nla nkíí.

⁷“Muú ayi awya matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejɔ́ge mbaá machomele bɔ́ Jisɔs.

“Ne yéndemuú ayi ammye kpaá apwɔ́ gabo, me nchyege nye ji ebwɔnye nnó anyé umpome genɔ́ eyi gechyege genwá eyi gélágé byé. Genɔ́ eyimbo gewene né meló Ɛsɔwɔ.”

Ñwe yi átome mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ né meló Simina

⁸Ama ajɔ́ aké, “Sa ñwe ayina ɔ́tɔ́ mbaá ekiénné Ɛsɔwɔ ewé echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ né meló Simina.

“Garé ebwɔ́ ɔ́ké, gége mekomejɔ́ eyi etane mbaá muú ayi álú ula ulɔ́ ne kwyakwya, ji ayi abo agboó ne akwilé né negboó. ⁹Me nkaa efwyale ewé enyú degéne ne gekpo eyi enyú delú yémbɔ enyú dewyaa gefwa. Nkaa ndere bɔ́ áchɔ́ enyú mabɔ. Ebwɔ́ ájógé ake alú bɔ́ Jus ne ápɔ́, álú lé bɔ́ danchomeló. ¹⁰Ngarége enyú nnó défógé fɔ́ efwyale ewé enyú déchwɔ́ dége, danchomeló apyéé nye áfye enyú abifɔ́ né deno, nnó ammua age ufɔ́ bɔ́ abi enyú delú ne degene nye efwyale né ndo efya. Fyege wye matɔ́ ne me yé ebé elé negbo ne enyú degbóo. Ne me nchyege nye enyú nsa ayi alu genwá eyi gélágé byé.

¹¹“Muú ayi awyaa matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejɔ́gé né machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ.

†2:1 Elú wáwálé nnó: Né mmu ñwe Ɛsɔwɔ ayi meke unó bi ji abíí elé wáwálé ayi ji ayaá manlere bɔ́ bií.

“Ne yéndemuú ayi ammye apwɔ́ gabo, agboó fɛ negboné ndo epea.”

**Ɔwe yi átome mbaá echomele
bɔ́ Ɔsɔwɔ né meló Pegamɔn**

¹² Ama ajɔ́ aké, “Sa Ɔwe ayina ɔ́to mbaá ekiénné Ɔsɔwɔ ewé echomele bɔ́ Ɔsɔwɔ né melo Pegamɔn.

“Gare ebwɔ́ ɔ́ké, gege meko mejɔ́ ayi atane mbaá muú ayi awyaá aparanja yimbo ayi achyaá magbe ápeá. ¹³ Me nkaá nnó enyú dejwlege né mbaá ayi danchɔmeló muú álú mfwa ájwlege, yémbɔ dénógé wye mabo ma ne déshá fɛ mankamé depɔ́ré etiré détomé ne me, yé gébégé áwáne Antipas né geluage nyú, ji muú agaré mekomejɔ́ wa wáwálé kpaá te ji agboó. ¹⁴ Yémbɔ gé unó bi me nshulegé enyú ndo wye na; bɔ́ fɛ alú né geluage nyú abi akwólegé unó bi Balam aléré. Ji aléré Balak ndere ápye ne ate bɔ́ Isreli ápyéé gabo. Apye ebwɔ́ anyeé menyéé upe ayi áchyé mbaá aló uka, ne apye ntó ebwɔ́ ánane manane tametame. ¹⁵ Ne bɔ́ abifɔ́ ntó álú né geluagé enyú abi akwólegé unó bi bɔ́ ekwɔ́ Nikolatan álerégé. ¹⁶ Kwórege matɔ́ nyú, délyaá gabo, délá dépyéé mbo wɔ́, me nchwɔ́ wáwá mamye umye ne bɔ́ bimbo ne aparanja yimbo ayi atanégé me meno.

¹⁷ “Muú ayi awyaá matu, awú genó eyi Mendoó Ukpea ejó́gé né machomele bɔ́ Ɔsɔwɔ.

“Muú ayi ammye kpaá apwɔ́ gabo, me nchyege ji menyéé mfaánebuú ayi ábelé bíbí. Me nchyege ji ntó ntaá eininé pópó ne mabo make ami asamé mfaá néní. Ne yeé muú ayi akágé mabo ami bɔ́ apɔ́, ekose muú ayi asele ntaá eininé mbo ne akaáge.”

**Ɔwe yi átome mbaá echomele
bɔ́ Ɔsɔwɔ né meló Tayatira**

¹⁸ Ama ajɔ́ aké, “Sa Ɔwe yina ɔ́to mbaá ekiénné Ɔsɔwɔ ewé echomele bɔ́ Ɔsɔwɔ né melo Tayatira.

“Garé ebwɔ́ ɔ́ké, gege mekomejɔ́ ayi atane mbaá Maá Ɔsɔwɔ, muú ame ji agenege eké nenɔme mewɛ ne uka bíf ushwanegé eké afyaá ako ayi atilé age-nege mané mané. ¹⁹ Me nkaá unó bi enyú dépyéé, nkaá gejeé eyigé enyú de-bɔ́ ne me, ne metɔ́ ewé enyú défyé ne me. Nkaá ndere enyú dépoógé ate ne ndere dékoógé matɔ́ déla dépwá fɛ. Nkaá nnó unó bi enyú dépyéé nana upwɔ́ ébi enyú debo dépyéé mbembe gébégé défyéé matɔ́ ne me fyéé. ²⁰ Yémbɔ, gegé genó eyigé me nshulege enyú ndo wye na: Enyú délyaá Jesebel, maá mendée ayi abyɔge gebyɔ́ nnó ji alú muú ekpávé Ɔsɔwɔ, abwólé bɔ́ utɔ́ ba né unó bi ji alerege, ánane manané tametame ne anyé menyéé upe ayi áchyé mbaá aló uka. ²¹ Me nchye ji gébé nnó akwɔ́ré metɔ́ wuú, alyaá eno ewé ji anyeé yémbɔ ashya manlyáá. ²² Gétú eyigémbɔ me mpyeé nye ji akwe nemeé, ne bɔ́ abi ábélege ne ji mpyeé nye ebwɔ́ agé efwyale dɔ́ mbɔ́gé álá ákwɔ́ré matɔ́ bwɔ́ ályaá gabo ayi ebwɔ́ ápyeé wɔ́. ²³ Ne me nwáne nye bɔ́ abi ákwólege unó bi ji alerege, ne bɔ́ echomele Jisɔs ako ákage nye nnó me ne nlú muú ayi akágé depɔ́ etire délú akwaá né matɔ́ ne ufere ébi ebwɔ́ áferege. Ne ndere muú apye gabo, mbɔ́ntó ne nchyege ji efwyale.

²⁴ “Yémbɔ enyú ako abi délú né melo Tayatira abi déla kwólege unó uboubɔ́ bina ébi bɔ́ abifɔ́ akuú nnó anɔ́ unó danchɔmeló, mpɔ́ sé ne metuú ewé cha ewé nnerege enyú mekpo, ²⁵ ekosé mangaré enyú nnó dégbare unó bi défyéé metɔ́ wyeé chánchá kpaá te me nchwɔ́. ²⁶ Ne muú ayi ammye apwɔ́ gabo, ne apyeé utɔ́ ba ndere nkélege kpaá te kwyakwya nchyege ji uto nnó abe mfwa mbaá malo mme mako. ²⁷ Ne ágbarege nye ebwɔ́ ne amu matomato wye ndere Nte wa áchyéé me utó, ne áchogerege nye ebwɔ́ ubauba eké unje meseé. ²⁸ Ne

nchyege nye ji membe ayi agenege né gejejege bíí.

²⁹“Muú ayi awyaá matu, awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejóge mbaá machomele bóó Èsɔwɔ.”

Ɔwe yi átoɔme mbaá echomele bóó Èsɔwɔ né meló Sadis

3 Ama ajóó aké, “Sa Ɔwe yina ɔto mbaá ekiénné Èsɔwɔ ewé echomele bóó Èsɔwɔ né melo Sadis.

“Garé ebwó ɔke, gege mekomejóó ayi atane mbaá muú ayi abóó mandoó akénéama ayi ápyeé utóó Èsɔwɔ ne ambe akénéama, nkaá unó bi enyú dépyeé. Bóó ágégé enyú áké délú abe sanji degbo.

²Kwilege téné, défyé eshye mampyege unó bi enyú déle délyáá mampyege nnó ékágé dékpe délyáá kanja, nénde nge nnó utóó nyú úlú dantene cho né mbe ushu Èsɔwɔ. ³Tege yé unó bi alere enyú ne ndere déwuú, kworege matóó nyú dekwolege unó bimbo chánéné. Mbógé dékwilé tené wó, nchwáó nye eta nyú eké menjo né gébé eyigé enyú délá kaágé.

⁴Yémbó ukeke bóó abifó alú né gelu- age nyú né melo Sadis abi álá ágilé fí mawule ebwó wó, mmyeke ácho fí menyammye ebwó ne gabo wó. Ebwó afyeé nye mandée pópó akene ne me nénde ákwane mambe bóó ba. ⁵Ne muú ayi ammye kpaá ápwáó gabo, áfyéé nye ji mandée pópó eke ebwó. Ne me mfer- ege fí mabo ebwó né mmu Ɔwe ayi asamé mabo bóó abi awyaá genwá eyi gélagé byé. Ne me ngarége nye gbɔɔɔɔ né mbe ushu Nte wa ne makiénné jíí ntó nnó, ji alú muú wa.

⁶“Muú ayi awyaá matu awú genó eyi Mendoó Ukpea ejóge mbaá machomele bóó Èsɔwɔ.”

Ɔwe yi átoɔme mbaá echomele bóó Èsɔwɔ né meló Filadelfya

⁷Ama ajóó aké, “Sa Ɔwe yina ɔto mbaá ekiénné Èsɔwɔ ewé echomele bóó Èsɔwɔ né melo Filadelfya.

“Garé ebwó ɔké, gege mekomejóó ayi atane mbaá muú ukpea ayi muú akage neré metóó ne ji. Ji ne ágbaré ag- bóó mfwá Devid ayi achyege ji uto mamgbaré gefwa ndere mfwa Devid. Ne ánénege menombi yé muú ayi akáge gbe ewú apó, agbege ntó menombi yé muú ayi akáge nené ewú apó. ⁸Me nkáge unó bi enyú dépyeé. Gege me nnene mbo enyú menombí ne yé muú ayi ákagé gbe ewú apó. Nkaá nnó enyú dépo fí né eshye, yémbó enyú dékwolege wye unó bi me nlere délú danshyá nnó dékaágé fí me. ⁹Wúgé! Bóó danchomeló abi ábyóge gebyo nnó álú bóó Jus ne apó, mpye nye ebwó ato mano né mbe ushu nyú, ne ákaá nnó me mbo gejeé ne enyú. ¹⁰Enyú dékwolege wye unó bi ngaré enyú nnó dékoge metóó gétú eyigémbó, mento mpye nye nnó enyú dékpegé fí ne efwyale ewé echwáó nye né mme meko. Efwyale ewémbó elú élé mamua bóó mme meko. ¹¹Ela gachyeé me nchwáó, gbarege unó bi défyéé metóó wyeé chánéné nnó ekágé muú fí afóó nsa nyú. ¹²Muú ayi ammye apwáó gabo, mempyeé nye ji álá eké gekwa eyi muú álá akágé nyíí né mmu echa upe Èsɔwɔ wa. Ne alyagé fí geji te kwyakwya. Nsamé nye mabo Èsɔwɔ né menyam- mye wuú ne amí melo Èsɔwɔ wa. Melo ewémbó élé melo Jerosale ayi meke ayi atane mfaánebuú mbaá Èsɔwɔ ashulé fa mme. Ne nsamé nye ntó mabo ma ami make né menyammye wuú. ¹³Muú ayi awyaá matu awú genó eyi Mendoó Uk- pea ejóge mbaá machomele bóó Èsɔwɔ.”

^{3:7} Elú wáwálé nnó: Agbóó Devid élé meti ewé bóó ako abo makpe né gefwagé Èsɔwɔ.

Ɔwe yi átome mbaá echomele bɔ́ Ɔsɔwɔ né melɔ́ Laodisha

¹⁴ Ama ajɔ́ aké, “Sá Ɔwe yina ɔ́tɔ́ mbaá ekiénné Ɔsɔwɔ ewé echomele bɔ́ Ɔsɔwɔ né melɔ́ Laodisha.

“Gáré ebwɔ́ ɔ́ké, gége mekomejɔ́ eyi etané mbaá muú ayi ákuú ji Amen, muú ayi muú ákage neré metɔ́ ne ji ne ntésé ayi apyéé bɔ́ ákage wáwálé ayi atomé ne Ɔsɔwɔ. Ji alu muú ayi te ula ulɔ́, unó bi Ɔsɔwɔ akwyéé ukene ne ji. ¹⁵ Me nkaá unó bi enyú dépyéé. Nkaá nnó enyú dékwéné fɔ́ nyuanyua ne désɔ́ fɔ́ ntó dugédúgé, me mbo nkelege ebe nnó dékwene nyuanyua yé nnó désɔ́ dugédúgé. ¹⁶ Ne élé enyú délu jwale makwe nyuanyua dékwene mansɔ́ ntó dugé dúgé désɔ́, gétú eyigémbo, mpame nye enyú ne dafyéé nkane muú akpóo matyéé. ¹⁷ Enyú déké déwyaá gefwa, délú gbene ne dékelege se yé genóge fɔ́. Enyú dékaá mbo fɔ́ nnó délú mbyambya, meshwemeshwe, gekpogekpo, ame nónómé ne gejɔ́géné wɔ́. ¹⁸ Ndere elúmbɔ́ me nchyege enyú majyéé nnó déchwɔ́ déna gul eta wa ayi áɔ́ɔ́ né mewe, alá ápɔ́ ne deba, nnó apye enyú débe ne gefwa. Ne naáge ntó mandéé pópó nnó dékwere gejɔ́géné nyú eyi gegboó mmye. Naáge ntó uka ebi défyéé ne ame nnó dégene mbaá. ¹⁹ Bɔ́ abi me ngboó ne ebwɔ́, apyege gyeé, nshulege ebwɔ́ ndo, nlerege ebwɔ́ chuchu. Gétú eyigémbo, kpage gechyeé dékwerege matɔ́ nyú délyaá gabo. ²⁰ Wúgé, me ntene mbo né menombi nyú ndoó nnó dénene me gepú, muú awúgé meko wa, anenege me menombi nnó nkpe mmu, nkpe ne mbane ji denyé menyéé ulua. ²¹ Ne muú ayi ammyéé apwɔ́ gabo, me nchyege nye ji ebwɔ́nye nnó ajwɔ́le ne me né geluage gefwa ya, wye ndere me ntó mmye mpwɔ́ bɔ́ mawáme ba njwɔ́le ne Nte wa né geluage gefwa jíí.

²² “Muú ayi awyaá matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejɔ́gé mbaá machomele bɔ́ Ɔsɔwɔ.”

Jɔn age ame gejya nkane Ɔsɔwɔ ajwɔ́le né mfaá geluage gefwa jíí

4 Unó bina upyege mbo, mma nge ame gejya. Nke mpele nge menombi fuú né mfaánebuú. Ne meko muú ayi me mbo mbe nwuú eké meko mbá, ama ajɔ́ ne me aké, “Kwɔ́ chwɔ́ wena, me nlere wɔ́ unó bi upyéé nye meso gébé.” ² Ténéténé yimbo Mendoó Ukpea echwɔ́ me mmye, ékpá me mfe ne mfaánebuú. Nke mpele, nge geluage gefwa ne muú fɔ́ ndere ajwɔ́lé né mfaá geji. ³ Ne muú ayi ajwɔ́lé né mfaá geluo eyigémbo ashwane manémané eké ntaáne Ɔka eniné ákuú jasper ne carnelian. Ne mbya meshu ewe etane enɔ́ geluage eyigé mbo ne mme elú nshye nhsye eké mataá ayi ákuú nnó éméral. ⁴ Nge ntó uluo gefwa ebifɔ́ esaá meso eni ndere unɔ́ geluo eyigémbo né mme. Ne ákpakpa fɔ́ esaá meso eni, abi afyéé mandéé pópó, ákwere délaré gefwa né makpo ebwɔ́ etire ákwyeé ne gul ájwɔ́lé mfaá ubi. ⁵ Né geluo eyigémbo, gasama akéle, mama-mama, mamféé ányane, mbaá áwyaale. Né mbe geluo eyigémbo ntó, matúlékán akénéama ágenege. Ne matúlékán ayimbo akénéama, atene mbaá mandoó akénéama ayi apyéé utɔ́ Ɔsɔwɔ. ⁶ Né mbe geluo eyigémbo ntó, nge genó gefɔ́ eké ebeé mega.

Gelu eféé eféé, ne Ɔnanéjané eké makaɔ́koma. Nge ntó ufɔ́ɔ́ menya uni eyi elú mebe. Etené enɔ́ geluo eyigémbo né mme. Menyammye ebwɔ́ mekomeko álu ne ame mbe ne ayi meso. ⁷ Né geluage menya yimbo eni, ayi mbe alú eké genyanya, ayi agbeé epea alú eké maá menɔ́ mpɔ́, ayi agbeé eléé awyaá ushu eké mekwaá, ne ayi agbeé eni ntó alú eké nenyá eniné nélyenege. ⁸ Né geluage menya yina eni, yé ayi ndé awyaá

ubagele ukéné ne gejamégé ame né mmye, ne ame ayifo ntó ne nteé ubagele bíí. Ne menya yina ekwane makwa utuú ne ηwɔmese epwaa. Ekwane eké, “Esoɔwɔ ukpea, Esoɔwɔ ukpea, Esoɔwɔ ukpea, alú Ata Esoɔwɔ Muú Apwɔɔ amu. Ji abo alú me, alu nana ne achwɔɔ nye.”

⁹Echyege ηgɔ, enógé ne matame mbaá muú ayi ajwólé mfaá geluogé gefwa, ji ayi alú mebe te kwyakwya. ¹⁰Ákpa kpa bimbo esaá meso eni ákwe uwy mme né mbe ushu muú ayi ajwólé né mfaá geluoge gefwa eyigémbo, ánogé ji muú ayi alú mebe te kwyakwya ne kwyakwya, ¹¹aké, “Ata esé Esoɔwɔ, wɔ okwané manse ηgɔ, enógé ne uto. Néndé wɔ ne okwye unó uko ndere ejíí wɔ né metɔɔ ne okwyeé ubi ne opyeé ubi úlú.”

Gebagé ηwe eyi ápwiré pwiré ne maá egóηme

5 Genó eyigé fɔ eyigé me ngené elé gebagé ηwe eyi ápwirépwiré né ebwɔnye muú ayi ajwólé né geluógé gefwa. Né gebagé ηwe yimbo, ásá unó wye mbe ne meso ne ádye geji ne emá né malu ákénéama. ²Ne nge ekiénné Esoɔwɔ ewé ewyaá ncha, egige kénké eké, “Waa akwané mambea emá ewé ádyeé né gebagé ηwe yimbo anéné geji?” ³Ye muú fɔ apɔ yé né mfaánebuú, fa mme yé né malo áwuú bo ayi ákaáge néne gebagé ηwe yimbo akuú genó eyi gélú mmu. ⁴Ne nlo manli segé segé néndé yé muú fɔ apɔ ayi ákwané manené gebagé ηwe yimbo akuú genó eyi gélú mmu. ⁵Ne muú ama né geluágé ákpa kpa bimbo aké ne me, “Oligé sé, gé, muu ayi ákuú ji genyanyagé ntoóné Juda, ji alú ntó mpyáne mfwa Devid ammye apwɔ bɔɔ mawámé bíí. Gétú eyigémbo, ji ne akaáge bea emá ewémbo malu ákénéama ne anéné gebagé ηwe yimbo.”^f

⁶Ajɔógé mbo, ngé maá egóηme áténé kwɔkwólé ne geluogé gefwa eyigémbo, alú eké ábɔ áwá me ji. Menya eyi elú mebe eni ne ákpa kpa bimbo, áno ji mme. Ji awyaá ambya ákénéama ne ame ákénéama. Ame yimbo atené né mandoó ákénéama ayi ápye utɔɔ Esoɔwɔ. Ne Esoɔwɔ atɔ áji né mme meko. ⁷Ne maá egóηme yimbo achwo se gebagé ηwe eyimbo ayi ápwirépwiré ne ebwɔnye muú ayi ajwólé né mfaá geluogé gefwa. ⁸Aségé mbo, menya yimbo eni ne ákpa kpa bimbo esa meso eni ákwe uwy mme né mbe ushu wuú. Ne yéndémuú né geluogé ákpa kpa bimbo ne menya yimbo áwyaá nenke né ebwɔ ne geku eyigé akwyeé ne gul. Yéndé gekú gegbeé ne unó bi unóme gebe gelógéló. Unó ube bina utené mbaá mmyemenene bɔɔ Esoɔwɔ. ⁹Ne ebwɔ ákwa ekwo meke ewé yé muú fɔ alá álú dan kwa aké, “Wɔ okwané manse gebagé ηwe eyi gepwiré obea ema ewé ádyeé wyeé, néndé áwá wɔ, manoó mmye ami magbele mana gejamégé bɔɔ nnó abe bɔɔ Esoɔwɔ. Bɔɔ bina atané né malo mme mako, ufo ufoɔ bɔɔ. Abi ájógé mejɔɔ ema ne abi ájógé mejɔɔ cháchá. ¹⁰Ne opye ebwɔ álú ekwo ampyeé upe né gefwa eyigé Esoɔwɔ se ágbárege. Ne ebwɔ ágbárege nye gefwa fa mme.”

¹¹Ne nké mmage pe, nge ne nwu meko gejamégé makiénné Esoɔwɔ ayi yé muú alá ákágé pa ndere atene anɔɔ geluogé gefwa, ne menya eyimbo eni ne ákpa kpa bimbo. ¹²Ne makiénné yimbo ákálé kenké aké, “Maá egóηme ayi abo awáne ákwane manse uto uko, ne gefwa, ne den ga, ne eshye, ne enógé, ne ηgɔ ne matame.” ¹³Ne nwu ntó unó uko ebi Esoɔwɔ akwyeé, ebi úlú né mfaánebuú, ebi úlú fa mme, ebi úlú né malo aló ne ebi úlú mmu ebeé mega ne unó uko ebi úlú yéndé mbaá, ukwane uké,

^f5:5 Elú wáwálé nnó: Nen ké elé genóge ákwelé ubée ne geji.

“Matame, enógé, ɲɔ ne uto uko ube ne muú ayi ajwólé mfaá geluɔgé gefwage maá egɔɲme te kwyakwya ne kwyakwya.”¹⁴ Ukwage mbo, menya yimbo eni ekame eké, “Amen” ne ákpakpa bimbo ákwe uwyá mme ánógé Ɛsɔwɔ ne maá egɔɲme.

Maá egɔɲme abea malu ɛma ayi mbe akéné né ɲwe ayi ápwiré

6 Ndere mpélé, nge nkane Maá egɔɲme abea melu ɛma ewé mbe né geluɔge malu akénéama ayi adyee né ɲwe yimbo. Ne nwu meko menya ama né geluɔge menya eyi mebe eni, ndere ajɔ́ ne meko kenké eké néfé aké, “Chwɔ we.”² Mpege, nge mpɔ mekagala pópó. Muú ayi ajwólé mfaá agbare embeé né ebwɔ ne áchyeé ji ela gefwa ne akene ajye ndere muú ayi ajye mmye me ummye apwɔ ne amage pɔwɔ nye.

³ Ne ji ábeagé melu ɛma ewe egbeé malu apea nwu meko menya ayi agbeé menya epea ndere ajɔ́ aké, “Chwɔ we.”⁴ Ajógé mbo, mpɔ mekagala megele atane achwɔ. Ji achyeé muú ayi ajwólé mfaá uto ne gekpekpegé aparanja mamfere nesɔ fa mme nnó bɔ́ ámmyege áwané ate.

⁵ Ámá ábeagé melu ewé egbeé malú aleé, nwu meko menya ayi agbeé menya eleé, ndere ajɔ́ aké, “Chwɔ we.” Mpege, nge mpɔ mekagala megíle ne muú ayi ajwólé mfaá agbare elómé né ebwɔ.⁶ Nwú meko ayi alú eké meko muú ndere atane né geluagé menya yi mebe eyimbo eni ajɔ́ aké, “Ɛkpoko Flawa ɛma, elú né ɲka utɔ́ bíí uma ne makpoko barle aleé alú ntó ɲka utɔ́ bíí uma. Ne ɔchoge fɔ mbwe mawee ne mmɔ́.”

⁷ Ne ji ámá ábeagé melu ɛma ewé egbeé malu ani, nwú menya mebe ayi agbeé menya eni ndere ajɔ́ aké, “Chwɔ we.”⁸ Mpege, nge mpɔ mekagala ayi ala beé ne muú ayi ajwólé né mfaá akamégé

negbo. Ne muú ayifɔ, ayi akwɔle ji meso, akamege melu áwuú bɔ́. Áchyeé ebwɔ uto nnó akare mme meko né malu ani, áwá bɔ́ né melu ɛma ne bee, mesa, ufɔ́ ufɔ́ mameé ne menyá eyi epyeé ɛfɔ.

⁹ Maá egɔɲme ábeagé melu ɛma ewé egbeé malu ata, nge né ntee geluɔgé upe Ɛsɔwɔ mandoó bɔ́ abi áwané gé-túgé mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ ayi ebwɔ ágaré.¹⁰ Ne mandoó bɔ́ Ɛsɔwɔ bimbo, ájɔ́ kenké áké, “Ɛh Anyata Ɛsɔwɔ, wɔ ɔlú muú ukpea ne bɔ́ ákage áneré metɔ́ ne wɔ. Ɛbelege mbo nnó ne wɔ ɔɔ mpa bɔ́ mme abi áwané esé, ɔshuú ebwɔ amu manchyeé ebwɔ efwyale?”¹¹ Ájɔ́gé mbo, áchyeé yéndemuú bwɔ ewule pópó, ne ágaré ebwɔ nnó ákoó metɔ́, ágilé kpaá tee mpa ate aɲme ebwɔ abi ápyeé utɔ́ Ɛsɔwɔ, ebwɔ abi áwané ákwanegé ndere Ɛsɔwɔ akelege.

¹² Ne maá egɔɲme ábeagé melu ɛma ewé egbeé malu akene, nge ndere mme anyigé ne eshye tegetege. Ʋmɛé ebwólé elá megíle eké ndeé nekwi ne mfaá ntó agelé chuú eké manoó.¹³ Ambe átane mfaá ákwe mme eké umpome genɔ́ fik ebi ula ugelé wɔ, ukwene gébé mbyo metometo anyigé ubi.¹⁴ Nebuú neseé eké gebo eyi muú apwiré afeé ne mbaá ayi gebɔ́ gélú. Yéndé mekwe kpaá ne mewaá metɔ́ nnyi áferé ewu né melu wuú.¹⁵ Ne afwa mme meko, bɔ́ kpakpa, ákpakpa bɔ́ bee, bɔ́ abi awyaá gefwa, anɔ́ bɔ́, ne bɔ́ ako choncho ne áfwe ne abi álá ápɔ́ áfwe ábó ájyeé bíí né mmu ambu maba ntaá ne meso matarave ayi álú né mfaá makwe kpakpa,¹⁶ ákalé ákuú maba ntaá ne makwe kpakpa áké, “Kwege débíí esé nnó ékágé muú ayi ajwólé né mfaá geluɔgé gefwa age esé ne nnó ékágé maá egɔɲme achyeé esé efwyale.¹⁷ Néndé gekpékpé bíí ebi Ɛsɔwɔ ne maá egɔɲme achyege bɔ́ efwyale ukwɔne, ne ndémuú ákágé bo efwyale ewémbo?”

Áfyɛ geloge Ɛsɔwɔ né mampwe usaá dele bɔ́ Ɛsɔwɔ ukénéama meso eni

7 Unó bina uko ukógé, genó eyi me mma nge, élé makiénné Ɛsɔwɔ ani. Átene né maŋkú mme ani, agbeé mati mbyo ani, ayi atanege né maŋku mme yina nnó ékágé mbyo ammyege né mme yé ebé lé né ebeé, ne nnó ékágé amugé unɔ́. ²Ne nge ntó ekiénné Ɛsɔwɔ ewé fɔ́, etane né egbe ewé ñmées etanege, egbare gelogé Ɛsɔwɔ muú alu mebe eku makiénné Ɛsɔwɔ yimbo ani kenké, ayi Ɛsɔwɔ achyɛé áji uto mancho mme ne ebeé mega, ³eké, “Ténégé kpe, désage lyaá mbyo áchó mme, ebeé mega, ne unɔ́ mewaá kpaá te esé denerege manlo baá défwɛ Ɛsɔwɔ esé né mampwe ne gelogé Ɛsɔwɔ.” ⁴Ne nwú nnó mpa bɔ́ Ɛsɔwɔ abi álo ebwɔ́ né mampwe ne gelogé Ɛsɔwɔ eyigé na, alú usaá dele bɔ́ ukénéama meso eni. Bɔ́ bina atane né matoó Isreli áfyaneapeá.

⁵Né ntoné Juda aló dele bɔ́ afyaneapea. Né ntoné Ruben aló dele bɔ́ afyaneapeá.

Né ntoné Gad aló dele bɔ́ afyaneapeá.

⁶Né ntoné Ashyɛ aló dele bɔ́ afyaneapeá.

Ntoné Naftali aló dele bɔ́ afyaneapeá.

Ntoné Manase aló dele efyaneapeá.

⁷Né ntoné Simyon aló dele efyaneapeá.

Né ntoné Lévi aló dele efyaneapeá.

Né ntoné Isaka aló dele efyaneapeá.

⁸Ntoné Sebulo aló dele efyaneapeá.

Né ntoné Josef aló dele efyaneapeá.

Né ntoné Benjamen aló dele efyaneapeá.

Njuné bɔ́ átené né mbe ushu Ɛsɔwɔ ne Maá egɔɔme

⁹Genó eyigé na gekoge, nke mpele, nge njuné bɔ́ abi yé muú alá ákágé pa fɔ́. Bɔ́ bina átané né malɔ́ mme meko, yéndé ntoó ufoɔ́ ufoɔ́ bɔ́, ne ufoɔ́ ufoɔ́ mejɔ́. Áfyɛ mandéé pópó, ágbaré mame né amu átene né mbe geluɔge gefwa ne mbe ushu Maá egɔɔme. ¹⁰Ájógé kenké áké,

“Ɛsɔwɔ se, wɔ́ muú oɔwólé mfaá geluɔge gefwa, enyú ne Maá egɔɔme ne déferge esé né efwyale gabo.” ¹¹Ájógé mbo, makiénné Ɛsɔwɔ ako átené áno geluɔge gefwa, ákpakpa bimbo, ne menya yimbo eni eyi elú mebe. Ne ebwɔ́ ako ákwe uwaya mme né mbe geluɔge gefwa ánogé Ɛsɔwɔ, ¹²áké, “Amen, mejé, ne ñgɔ́, ne denɔga, ne matame, ne enógé, ne utó ne eshyɛ ube ne Ɛsɔwɔ sé te kwyakwya ne kwyakwya Amen.”

¹³Muú kpaá ama né geluɔge ákpakpa bimbo, agíí me áké, “Ndé bɔ́ na áfyéé mawulé pópó, átané éfɔ́?”

¹⁴Me nshuú ji meko nké, “Ata nkaa wɔ́, wɔ́ ne okaa mbaá ayi ebwɔ́ átané.”

Ne agaré yé me aké, “Gé bɔ́ abi ákpene né gekpekpe efwyale, átene ne eshyɛ kpaá te átané cháñéné na. Ebwɔ́ áshwóné mawulé bwɔ́ ne manoó Maá egɔɔme, alá pópó. ¹⁵Ne gétú eyigémbo ne ebwɔ́ átené né mbe geluɔge Ɛsɔwɔ, ápyéé utɔ́ ndere ampyéé upɛ Ɛsɔwɔ ne mmu echa upɛ wuú yéndégébé. Ne ji ayi ajwólé né mfaá geluɔge gefwa abéé nye ne ebwɔ́, abame ebwɔ́. ¹⁶Ebwɔ́ ábéé se mesa, mmwólé manaá epye sé ebwɔ́, ñmées edoó sé ebwɔ́ ne menyammye ntó ásonégé sé ebwɔ́. ¹⁷Néndé Maá egɔɔme muú alú kwókwólé ne geluɔge gefwa eyigé na ne ábáme ebwɔ́ nkane membame magɔɔme. Ne ajame nye ebwɔ́ áfé ne baá anyi ayi awyaá manaá ami machyɛge geɔwá eyi gélagé byéé. Ne Ɛsɔwɔ ntó atilé nye ebwɔ́ manse ako né ame.”

Maá egɔɔme abea melú ema ewé egbeé malu akénéama

8 Ne Maá egɔɔme ábeagé melú ema ewé egbeé malu akénéama mbaá meko né mfaánebuú ákwené alá tómeé né genóge gebagé nchwa neke. ²Epyege mbo, nge makiénné Ɛsɔwɔ akénéama ndere átené né mbe ushu Ɛsɔwɔ. Áchyéé áji mbá akénéama.

³Ne ekiénné ewé fɔ egbaré maá gekú ayi ákwyéé ne gul echwáɔ tené né mbe gelúú eyigé áɔɔ unó bi úwya gebe gelógélɔ. Áchyeé ewú gejamégé unó gebe bina nnó echo ne mmyemenene bɔɔ Éɔwɔ ako, enere mfaá gelúú eyigé ákwyéé ne gul eyigé gelúú né mbe gelúúgé gefwage Éɔwɔ áɔɔ áchyeé mbaá Éɔwɔ. ⁴Ndere éɔɔ unó gebe ebimbo, amuawe choncho ne mmyemenene bɔɔ Éɔwɔ, átane né amu ekiénné Éɔwɔ ewémbɔ áfɛ né mbaá Éɔwɔ. ⁵Epyege mbɔ, ekiénné Éɔwɔ ewémbɔ efere ujenje mewe né mfaá gelúú eyigémbɔ, efye ne mmu maá gekú yimbo efome fa mme. Éfómégé mbɔ, mbaá áwyale, mamfeé anyane gbangban, gasama akele mamamama, ne mme anyigé tégé tégé ne eshye.

Makiénné Éɔwɔ ayi mbe ani afɔme mbaá ebwɔ

⁶Ne makiénné Éɔwɔ yimbo akénéama ayi ágbaré mbá akénéama, ákpome mmye mamfɔme.

⁷Ekiénné ewé mbe éfɔmege mba áwuú, makankoma ne mewe echware ne manoó ekwe fa mme. Ne mewe ewémbɔ ekaré mme né malu aléé, éɔ melu éma kpákpá choncho ne unɔɔ ne byaá mewaá.

⁸Ekiénné Éɔwɔ ewé egbeé apeá éfɔmege mbá wuú, afɔme genó gefɔ ne mmu ebeé mega eyi gelúú eké gekpékpégé mekwe ewé mewe elúlélé wye wum wum. Genó eyigémbɔ gekwege gekare ebeé mega né malu aléé, melu éma elá manoó manoó. ⁹Ne yéndégenó eyi gelúú wyeé gegbo, ne masogeka ayi alú wye áchɔɔ.

¹⁰Ewé egbeé álée éfɔmege mbá wuú, gekpékpégé membe ayi agenege eké gelógé elwe, atane mfaá akaré manyi mme malu álée akwe né melúú éma choncho ne baá anyi abi kɔkɔɔ. ¹¹Membe yina ákamege nnó, “Unywɔne.” Ne melu éma ewé membe yina akwene wye, né

geluage malu ayina álée éla nywɔne nywɔnege. Gejamege bɔɔ abi anyuú manaá ami matane wyeé ágbo.

¹²Ne ekiénné Éɔwɔ ewé egbeé makiénné ani, éfɔmege mbá wuú, ákarege ndere ηmeé, mfaá, ne ambe ágenege sé né malu aléé, melu éma ekwe kendeé. Ne akarege gébé eyigé utuú uwyage né malu aléé mfaá ne ambe ágene sé ne melu éma wɔ. Wyembo ntó ne epyéé ne bií ne ηwɔmese.

¹³Ne mbwe ame nké mpele, nge ndere nanya nelyenege te mfaá, ne nwu ndere neɔɔge kenké neké, “Ébɔɔ nye, ebɔɔ nye, ebɔɔ nye ne bɔɔ abi álú né mme gebégé makiénné Éɔwɔ ayi álaá álée áfɔmege mbá bwɔ.”

Ekiénné Éɔwɔ ewé egbeé makiénné ata éfɔme mbá wuú

9Ne ekiénné Éɔwɔ ewé egbeé makiénné ata éfɔmege wuú mbá, mma ngé membe fɔ atané mfaá, akwe mme. Áchyeé ji agbógólɔ ayi anenege gepyeé eyi gélágé pɔ ne kwyakwya. ²Ne membe yimbo anenege meno gepyeé eyigémbɔ, amuawe atane wye eké amuawe laáwa. Amuawe yina agbe ηmeé né mfaánebuú mbaá akwe gemuagemua. ³Egome etane né mmu amuawe yimbo ekwe fa mme. Áchye ewú uto mantye bɔɔ wye ndere ebi ngat áwyaá fa mme. ⁴Ágaré ewú nnó epyege fɔ genó gebo ne jyage fɔ, yé ebé lé dambyanja ne yéndé gefógé genɔɔ, epye lé genó gebo ne bɔɔ abi alá ápɔ ne gelogé Éɔwɔ né mampwe bwɔ. ⁵Áchye fɔ ewú uto nnó éwá ebwɔ wɔ, alya élé ewú nnó etye ebwɔ né bɔ amfaá áta. Ne ubale ebi ebwɔ áwuú nye ube wye ndere ebi ngat atyeé muú. ⁶Né amfaá bimbo áta, ákelege nye negbo nnó newa ebwɔ ágene. Néndé yé lé ebwɔ áshyage negbo, negbo nebeé fɔ ebwɔ kwɔkwólé.

⁷Egome ewéna, elú eké mpɔ meka-gala eyi áfye eji unó manjye bee. Ákwere ewu unó fɔ né makpo, unó bimbo

úlú eké délaré gefwa etiré ákwyyé ne gul, ne mashu ebwɔ malu eké mashu akwaá. ⁸Mejwe bwɔ eshya metyyé eké mejwe andée ne manéné bwɔ álú eké ayi genyanya. ⁹Ákwere uwa yéndé egomé ne gebagé gese eyigé bɔɔ abi ájyyé bee ákwerege né uwa. Gewya eyigé ubagele bwɔ upyyé gélú eké gewyage mboó gese uka upea ayi mpɔɔ mekagala ejame ne gatele ejyyé bee. ¹⁰Egome ewémbɔ ewyaá magyyé eké magye ngat. Ewya uto né magye bwɔ matyyé bɔɔ né bɔ amfaá áta. ¹¹Ne muú ayi álú mfwa bwɔ, élé ekiénné Eɔwɔ ewé egbare agbógólól gepyé eyi geláge pɔ ne kwyakwya. Bɔɔ Hibru akú ekiénné ewéna nnó Abadɔn. Ne bɔɔ Grek ákuú ewú nnó Apolyɔn (ula utene nnó mencho unó).

¹²Néjáne efwyale eniné mbe nekoó, wúgέ ayifɔ apea alú chwɔɔ.

Ekiénné Eɔwɔ ewé egbee makiénné ákéné efɔme mbá wuú

¹³Ne ekiénné Eɔwɔ ewé epyé mak-iénné akéné, efɔmege mbá wuú, nwú meko muú fɔ ndere atane né manjú ani ayi alú né gelú eyigé ákwyyé ne gul eyigé gelu né mbe ushu Eɔwɔ. ¹⁴Meko yimbo ajɔɔ ne ekiénné Eɔwɔ ewémbɔ aké, “Kaá makiénné ani ayi áfené kwɔkwólé ne ebeé kpa ewé ákuú nnó ebeé Yufretis.” ¹⁵Ne ekiénné Eɔwɔ ewémbɔ ekaá ayina ani. Elé né nchwóneke eniné na, né bíf ebi na, mfaá ayina ne ηmeé eniné na, ne Eɔwɔ abelé me nnó makiénné ayina ákáré bɔɔ abi álu fa mme malu áléé, áwá melu ema. ¹⁶Ágare me aké mpa ekwɔ bɔɔ abi ákwɔme né mfaá mpɔ mekagala ájyyé bee aja kpaá apwɔ, alú bɔ dele ne bɔ dele. ¹⁷Né ame gejya yina, ngé mpɔ mekagala ne bɔɔ abi ájwólé mfaá eji. Bɔɔ bimbo áfyé uba useé ummye ebi bɔɔ bee ákwerege né uwa. Ubaá useé bina ugelege eké mewe, uwaá ugile nkane genó eyigé ákuú nnó Safaya, ne úlú ntó ekwɔekwɔ eké genó

eyigé ákuú nno solfo. Mpɔ eyina ewyaá makpo eké makpo genyanya. Mewe, ne amuawe, ne solfo etanege eji né meno. ¹⁸Unó bina uléé, ebi uwáne bɔɔ ubi utané né mano mpɔ eyimbo, mmye eké mewe, ne amuawe ne solfo ukare bɔɔ abi alú fa mme né malu áléé uwa melu ema. ¹⁹Néndé eshye mpɔ eyina etanege élé né manó ne magye ebwɔ. Magye bwɔ áwya makpo eké mmye. Elé ne magye ebwɔ yina, ne echulé bɔɔ.

²⁰Ne bɔɔ abi unó bina ula uwa wɔ, ályaá fɔ gabo ayi ebwɔ ápyéé wɔ. Ánógé wye aló nchye ne aló uka abi ákwyyé ne gul ne seleba akwyéé ntó ne afyaákó, mataá ne unɔɔ. Yé élé aló uka bina, álá áwuú, álá ágené ne álá ákené fɔ, ebwɔ ánógé wye abi. ²¹Ne ályaá fɔ ntó bɔɔ manwáne wɔ yé élé mafoó manye, manane tametame ne ejo manjo ályaá wɔ.

Jɔn agé ekiénné Eɔwɔ né ame gejya ndere egbaré gebagé ηwe eyi apwiré

10 Ne mma ngé gekpékpégé ekiénné Eɔwɔ ewé fɔ né ame gejya, etane né mfaánebuú eshulege mme. Ndere ewú echwɔɔ, geko gefyale ewú mmye eké ndeé, ne embya meshu egyaá ewú né mekpo, ushu bíf ushwanegé eké ηmeé ne uka ebíf ntó úlú eké ukwa bi mewe elúlé wyyé. ²Egbaré gebagé ηwe ayi abɔ apwiré, nana gelu fuú né ebwɔ wuú. Echoó geka jíf eyi ebwɔnye né ebeé mega ne eyigé ebwɔbe né mewaá. ³Ejɔɔ kenjké ekále eké meko genyanya. Ekalege mbo, néfe nnya nekame gbangban ndɔ ekénéama neshuú ewú meko. ⁴Ne nefe enina neyáge mbo, nké nsa genó eyigé me nwuú nejɔɔ, nké nwuú meko muú fɔ atané né mfaánebuú ajɔɔ ne me aké, “Osage fɔ genó eyigé nefe enina nejɔɔ, bele geji ne metɔɔ wyyé.”

⁵Ne ekiénné Eɔwɔ ewémbɔ ewé ngene etene né mewaá né ebeé mega, ebwéé ebwɔnye wuú né mfaánebuú. ⁶Ekele mabo Eɔwɔ, muú alú mebe te kwyak-

wya, muú akwyeé mfaá, mme, ebeé mega, ne yéndégenó eyi gelú wyeé eké, “Njógé wáwálé nnó gébé gechwó gepó esé. ⁷Yémbó ekiénné Esɔwɔ ewé epyeé makiénné ákénéama efómégé mba awuú, Esɔwɔ apyeé nyé unó bi ji abó ábelé bibí upye wáwálé ndere ji agaré bɔɔ utɔɔ bíf bɔɔ ekpávé Esɔwɔ nnó upye nye.”

⁸Ne mako ayi me mbo nwuú atane mfaánebuú ama ajɔɔ ne me aké, “Chwɔ sé gegbagé ɲwe yimbo né ebwɔ ekiénné Esɔwɔ ewé echoó geka ebeé mega ne geka mewaá.”

⁹Ajógé mbo, mfe mbaá ekiénné Esɔwɔ ewémbó, ngíí ewu nnó echyeé me gebagé ɲwe eyimbo, ejɔɔ ne me eké, “Se geji onyé, gebɔɔge nye wɔ né meno eke nnywɔɔ yémbó gekwɔnégé wɔ une genywo-nege nye.”

¹⁰Ne nse gebagé ɲwe eyimbo né ebwɔ wuú nnyé. Gebɔɔge me né meno eke nnywɔɔ ne gekwɔnege me né une gelá nywɔne nywɔnege. ¹¹Nyége mbo, agaré me aké, “Ɔbo maá ma garé genó eyi gepyeé nye ne bɔɔ malɔ mme meko, ufɔɔ ufɔɔ bɔɔ, ufɔɔ ufɔɔ mejɔɔ ne afwa.”

Esɔwɔ atɔ bɔɔ ekpávé apeá

11 Unó bina ukogé, áchyeé me meto ewé ámege unó wyeé. Ne Esɔwɔ ajɔɔ ne me aké, “Chó méé echa upe wa ne gelúgé upe. Pa ntó bɔɔ abi ánogé me wye. ²Yémbó, ɔmege fɔ dachi echa upe wa, lyaá ji néndé me nlyaa ji mbaá bɔɔ abi álá ápɔ bɔɔ Jus, nnó ágbaré gefwage bwɔ né melo ukpea wa né bɔ ámfaa usa upea meso epea. ³Ne ntɔme nye bɔɔ ba apeá abi ágaregé mekomejɔɔ Esɔwɔ, nchyege nye ebwɔ uto mangaré bɔɔ genó eyi me mpye nye. Ne ágaregé nye geji, áfyéé mandeé nekwi né ndɔ dele meso usaá ufya ne eleé.”

⁴Bɔɔ bina apeá ne álu eké unɔɔ Olif upeá ne álu ntó eké uluɔ matúlékanj upea ebi utene né mbe ushu Esɔwɔ Ata muú ágbáregé gefwa mme. ⁵Ne mbɔgé

muú amuagé mampye ebwɔ genó gebo, mewe etanega ebwɔ né meno esɔɔ muú mawame ebwɔ yimbo, mbɔntó ne bɔɔ abi amuame mampye ebwɔ genó gebo, ábɔɔ mamgboó. ⁶Ebwɔ áwyaá uto magbaré manaá nnó ákwegé fɔ né gébé eyigé ebwɔ ágaregé mekomejɔɔ Esɔwɔ. Áwyaá ntó uto mambwolé manyi ála manoó manoó. Ne áwyaá ntó uto manto mameé ufo ufɔɔ áchwɔ fa mme ndere ebwɔ ákelege.

⁷Anerege mangaré mekomejɔɔ Esɔwɔ, menya mebo ayi atané né gepyeé eyi geláge pɔ ne kwyakwya achwɔ mmye nye ne ebwɔ apwɔ, awá ebwɔ. ⁸Ne unkwɔ bwɔ ulaá nye né metɔɔ melɔɔ, meló kpaá ewémbó mbaá ayi aselé nya Ata sé áwɔme nya né gekwa. Ne mabo ami ákuú melo ewéna né neka elé Sodom yé nnó Ijip. ⁹Ufɔɔ ufɔɔ bɔɔ yéndé ntoó, ufɔɔ ufɔɔ mejɔɔ ne malɔ mme mako á-tane áchwɔɔ ágene unkwɔ bwɔ né ndɔ eleé ne geba, ákamegé fɔ nnó muú ániif ubi. ¹⁰Matɔɔ ágɔɔ nye bɔɔ mme meko ndere bɔɔ bina ápea ágbóo, ne ápyeé nye epaá gétúgé negbóné bwɔ, áwelé ate mako néndé mekomejɔɔ Esɔwɔ ayi bɔɔ bina agaré ápyeé bɔɔ mme áwú ubalé dɔɔ. ¹¹Yémbó ndɔ yina eleé ne geba ekogé, Esɔwɔ atɔmé gejulé eyi gechyege geɲwá gekpe unkwɔ bɔɔ bina né mmye ákwilé téné. Ákwilé gé mbo bɔɔ ako abi ábɔɔ ágené ebwɔ efo ekwɔ ebwɔ né matɔɔ dɔɔ. ¹²Ne bɔɔ bina ápeá, áwú meko muú fɔ ndere ákuú ebwɔ kenké né mfaánebuú, aké, “Kwɔgé déchwɔ wena.” Ne ndere bɔɔ mawáme bwɔ ápelé, ebwɔ ákwɔ áfé né mfaánebuú né mmu gekó. ¹³Wye né gébé eyigémbó, mme ányígé ne eshye tegetege ákáré melo ewémbó né malú afya, ne upú ebi úlú né melu ema ukwe ne mmye muú ayi ágboó álú dele bɔɔ akénéama. Bɔɔ abi álá, efo ekwɔ ebwɔ matɔɔ ánogé Esɔwɔ muú ɔlú né mfaánebuú.

¹⁴Nejáne efwyale eniné negbéé maɗáne apeá nekoó, wúgέ eniné negbéé áléé nechwáó.

Ekiénné Eɔwɔ ewé egbeé makiénné akénéama efɔme mbá wuú

¹⁵Ne ekiénné Eɔwɔ ewé egbeé akénéama efɔmégé mbá wúu, nwú meko makiénné Eɔwɔ ndere ájógé kenké áké, “Ata Eɔwɔ sé ne muú wuú ayi ji aɗyaá nnó ábé mempoó se awyaá uto mangbaré gefwa fa mme nana. Ne Eɔwɔ ágbáregé gefwa te kwyakwya ne kwyakwya.” ¹⁶Ájógé mbo, ákpakpa bimbo, esaá meso eni abi ájwolé mfaá ulu gefwage bwó né mbe ushu Eɔwɔ ákwe mashu mme né mbe ushu Eɔwɔ áféé Eɔwɔ, ¹⁷áké, “Ata Eɔwɔ, wɔ Muú Ɔpwáó amu, wɔ muú ɔlu ne ɔbo ɔlu, esé déchyege wɔ matame néndé ɔleré gekpékpégé uto bi wɔ ɔwyaá ne ɔbo mangbaré gefwa jyéé fa mme. ¹⁸Ne bóó abi abo alá ápo fɔ Jus, ebwó ábóó metwó uswó ne wɔ dɔó. Yémbó gébége eyigé wɔ ɔlerégé metwó uswó wye gekwóné. Ne gébé gekwóné eyigé wɔ ɔsɔó mpa bóó abi ágbóo. Gébé ntó gekwóné eyigé wɔ ɔchyege nsa mbaá bóó utwó byéé, bóó ekpávé Eɔwɔ ne bóó ako abi áfɔó wɔ, abi aɗea geme ne abi alá aɗea wó. Ne gébé gekwóné eyigé wɔ ɔwane bóó abi áwáne bóó ako abi áwáné bóó fa mme yina.”

¹⁹Áféége Eɔwɔ mbo, gepúgé Eɔwɔ né mfaánebuú génene. Ne mengé mekwaá menomenyéé ewé etené mbaá menomenyéé ewé Eɔwɔ anyéé ne bóó bíí ndere elú né mmu gepúgé Eɔwɔ eyigémbó. Ne ngé ndere gasama akelé mamama, nefe nénya gbaɗgbaɗ, mbaá áwyaale mme anyíí tegetege, ne makanjoma akwene gejame.

Mendée fɔ ne mmyo ayi ákuú nnó dragɔn

12Né gébé eyigémbó, ngé gekpékpégé genó fɔ eyi getané né mfaánebuú. Ngé mendée fɔ ayi ndée eyi ji afyéé elú ηmeé ηmeé, aneré uka bíí né mfaá mfaá. Akwere elá gefwa ewé ewyaá ambe áfyaneápeá. ²Mendée yina alú ne une, ne ndere nebyéé némyéé ji ákalege gétúgé awuú ubale nebyéé.

³Ne mma ngé gekpékpégé genóge fɔ eyi getané né mfaánebuú, nké mpelé, ngé gekpékpégé mmyo megele, ayi apyéé efɔ, awyaá makpo akénéama ne ambya afya. Ne akweré maá elá gefwa né yéndé mekpo wuú. ⁴Ákaregé ambe ayi alú né mfaá né malu áléé, mmyo ayina ase megye wuú ajá melú ema agbe fa mme. Akwilé atene né mbe ushu mendée yimbo ayi alú mambye maá, agile nnó mendée yimbo abyegé maá ji abo ányéé. ⁵Ne mendée yimbo abyé maá wuú mende. Maá yimbo ne abóó mámbé mfwa né malo mme meko. Agbaregé nye bóó mme meko ne amu matomato. Ndere ábyené maá yimbo, áchwó fɔó ji ákpa ji áfé mbaá Eɔwɔ né mbaá ayi geluoge gefwa jíí gelú. ⁶Ne mendée yina jimbo abó afé né mashwone mbaá ayi Eɔwɔ ákwyeé ábelé nnó ji abe wyeé, akpe bu né ndo dele meso usaá ufya ne uleé meso efya.

⁷Epyegé mbo, ummye ukwe né mfaánebuú. Mfwa makiénné Eɔwɔ ayi akuú ji Mikel ne aɗgba bíí, ámye ne mmyo yimbo ne bóó bíí ntó. ⁸Yémbó Mikel ne aɗgba bíí ámmye ápwɔ mmyo yimbo ne bóó bíí ne ákamé sé nnó mmyo yimbo ne bóó bíí ama abe ne melú manjwolé né mfaánebuú wó. ⁹Ábú gekpékpé mmyo yimbo né mfaánebuú áshulé fa mme chóncho ne makiénné jíí.

§12:1 Elú wáwálé nnó: Mfaá ayi ájógembo, elé mfaá ayi ágenege ne utuú.

Mmyɔ yina ne ákuú nnó danchɔmeló, muú mawáme, ji ne alú mmyɔ ayi alɔ́ mé tété nya mambwɔ́légé bɔ́ɔ́ fa mme.

¹⁰Ne nwú muú fɔ́ ajɔ́ɔ́ kenké né mfaánebuú aké, “Nana Eɔ́wɔ́ esé aferé bɔ́ɔ́ né efwɔ́yale gabo, alere bɔ́ɔ́ ako uto bií ji awyaá né gefwa eyigé ji ágbárege ne Kras, Muú yi Eɔ́wɔ́ akweré ji elá gefwa ayi ji atómé alere ntó uto bií fa mme. Néndé muú ayi aténege né mbe ushu Eɔ́wɔ́ sé utuú ne ɲwɔ́mésé ápye mpa ne aɲm é sé ábú ji né mfaánebuú ashulé fa mme. ¹¹Ne aɲm é esé bina ammye ápwɔ́ ji né uto manó Maá egɔ́ɲme ami magbelé mme ne abya melómélɔ́ ayi ebwɔ́ ágarége. Ne ebwɔ́ áse yé geɲwá bwɔ́ eké genó wɔ́ ne átene nnó yé ebe elé negbo ebwɔ́ ágboó. ¹²Mfaánebuú ne bɔ́ɔ́ ako abi ájwɔ́legé wye, beége ne nechóchó. Yémbɔ́ ebɔ́ɔ́ nye ne enyú abi délu né mme ne mabeé mega néndé, danchɔmeló ashulé achwɔ́ báne enyú ne metɔ́ɔ́ usɔ́ néndé ji akaá nnó gébé jíí eyi gelaá géjásé wɔ́.”

¹³Mmyɔ yimbo agégé nnó ábú ji ashulé fa mme, alɔ́ mamfwénégé mendée yimbo ayi ábyené maá mende nnó awá. ¹⁴Yémbɔ́ áchye mendée yimbo ukpékpé ubagele upeá ebi úlú eké ebi nanya nnó ályéné ájye ábí né mashwɔ́ne mbaá ayi Eɔ́wɔ́ ákwye ábelé nnó ji abeé wye ábelé ji bu né aɲme áléé ne geba. ¹⁵Ne mmyɔ yimbo awɔ́ manaá né meno, majá eké ebeé nnó ɲgbannyi ashwa mendée yimbo anó nnyi. ¹⁶Yémbɔ́ mme apoó mendée yimbo, anené meno anyú manaá ami mmyɔ yimbo awɔ́ mako. ¹⁷Epyegé mbɔ́, mmyɔ yimbo metɔ́ɔ́ esɔ́ ji dɔ́ɔ́ ne mendée yimbo, alyá ajye ɲme ummye ne upyáne mendée yimbo, bɔ́ɔ́ abi ábélege mabé Eɔ́wɔ́ ne bɔ́ɔ́ abi ágarégé wáwálé ayi Jisɔ́ɔ́ aleré né abya melómélɔ́, nnó ebwɔ́ ne Mmyɔ yimbo atené né mbale ebeé mega.

Menya mebo ayi atáne né mmu ebeé mega

13 Ndere mmyɔ yimbo atáne ewú, ngé menya mebo fɔ́ ndere atanege né mmu ebeé mega. Menya yimbo awyaá makpo akénéama, ne ambya afya. Ákweré maá ela gefwa né yéndé embya wuú. Né mfaá yéndé mekpɔ́ wuú asa mabɔ́ wye ami machɔ́ɔ́ mabɔ́ Eɔ́wɔ́. ²Menya yimbo afulé mekwaálá, awyaá uka eké ebi menya fɔ́ ayi afulé maamye ákuú ji nnó beé. Ne meno wuú elú eké menó genyanya. Ne mmyɔ yimbo achyéé menya mebo yimbo, uto ebií ne gekpekpegé eshye wuú nnó, agbaré gefwa. ³Menya yimbo, mekpɔ́ wuú ema, elu eké abɔ́ aké gepa wye eyi gelú manwá ji wáne, yémbɔ́ gepa eyigémbɔ́, gegbo mé. Ne bɔ́ɔ́ mme meko álá mano mekpɔ́ fuú gétúgé genó eyina, álɔ́ mankwɔ́lege ji. ⁴Ebwɔ́ ako ánógé mmyɔ yimbo gétúgé ji achyéé uto bií mbaá menya mebo yimbo. Ne ánógé ntó menya mebo yimbo ajɔ́gé aké, “Ndémuú alú eké menya yina, ne waá ákágé mmye umye ne ji?”

⁵Ne ályaa menya mebo yimbo nnó á-dógé ebwɔ́ ewɔ́me áchógé mabɔ́ Eɔ́wɔ́, ne ályaa ji ntó nnó aleré uto bií né usaá bɔ́ amfaá upeá meso epeá. ⁶Menya mebo yimbo alɔ́ manlwerege Eɔ́wɔ́, achɔ́ɔ́ mabɔ́ mií ne ami bɔ́ɔ́ Eɔ́wɔ́ abi álú né mfaánebuú. ⁷Áchyéé ji ntó uto nnó ammye bee ne bɔ́ɔ́ Eɔ́wɔ́ fa mme apwɔ́ ebwɔ́. Ne áchyéé ji ntó uto nnó, abe mfwá mbaá matoó mme mako, ufɔ́ɔ́ ufɔ́ɔ́ bɔ́ɔ́, ufɔ́ɔ́ ufɔ́ɔ́ mejɔ́ɔ́, ne malɔ́ mme mako. ⁸Ne bɔ́ɔ́ ako abi álú fa mme ánógé nye menya mebo yimbo. Ebwɔ́ bina ne te ula ulɔ́ mme álá asa fɔ́ mabɔ́ bwɔ́ né mmu ɲwe ayi asame mabɔ́ bɔ́ɔ́ abi ábɔ́ɔ́ nye geɲwá eyi gélágé byé. ɲwe yimbo elé ayi Maá egɔ́ɲme ayi abɔ́ awáne.

⁹Muú ayi awyaá matu áwú. ¹⁰Yéndémuú ayi Eɔ́wɔ́ ajɔ́ɔ́ mé nnó apye ji, apyene nye ji. Yéndémuú ayi Eɔ́wɔ́ ajɔ́ɔ́

me nnó áwá ji ne aparanja, áwané nye ji ne aparanja. Ewéna elú elé majye mbaá bɔ́ Ɛsɔwɔ nnó abɔ mankogé matɔ́, áfyéé wye metɔ́ ne ji.

Menya mebo ayi átane né mmu mme

¹¹ Ne mma nge menya mebo ayi fɔ ndere atanegé né mmu mme. Awyaá ambya apeá eké maá egɔɔme, ne ajógé mejɔ́ eké mmyɔ. ¹² Ase uto uko ebi menya mebo ayi mbe awyaá apye ukpekpe unó né mbe ushu wúú. Apyéé mme ne bɔ́ ako abi ájwɔlegé wye ánógé menya ayi mbe yimbo, ayi gepa eyi gelu manwá ji gegbóo. ¹³ Ne menya mebo yimbo, ayi atane né mmu mme, apye ukpékpé ufélékpa ebi ye ebelé mewe etane né mfaánebuú ekwe mme bɔ́ ako agé. ¹⁴ Abwólé bɔ́ abi álú fa mme né ufélékpa ebi ályaa ji apyéé né mbe ushu menya ayi mbe. Agaré ebwɔ́ nnó ákwyéé meló uka ayi afulé menya ayi abɔ akelé ji gepa eyi geké gewa ji yémbɔ álá gbóo wɔ. ¹⁵ Ne ályaa menya ayina nnó ato gejulé mbaá meló uka yimbo nnó ábɔ genwá, ájógé mejɔ́, apye nnó áwá bɔ́ ako abi álá ánógé fɔ ji, ¹⁶ apye ntó áfyé bɔ́ ako gelo né egbe ebwɔnyé yé ne mampwe. Abi álá aɔ́ea game wɔ ne abi aɔ́ea game, ubyá bɔ́, afwa ŋka, afwé ne abi álá pɔ́ afwé, afye ebwɔ́ uló mmye. ¹⁷ Apyembɔ nnó muú álá pɔ́ ne gelo eyigémbɔ ákpogé fɔ genó yé ebé elé mana genó anamé fɔ. Ne gelo eyigémbɔ geténé mbaá mabɔ menya mebo ayi mbe, yé ebe elé nɔmba ayi atené mbaá mabɔ mií.

¹⁸ Ewéna elú lé majye mbaá bɔ́ ako nnó yéndémuú abe ne denɔ́ga né mecho ewéna. Ne yéndémuú ayi awyaá defɔ́ afere akaá ulaá geloge menya ayina. Geji geténe mbaá mabɔ mekwaá. Ne gelo jíí elé “666”

Maá egɔɔme ne usaá dele bɔ́ ukénéama meso eni

14 Ne nké mpelé, ngé maá egɔɔme ndere aténé né mfaá mekwe ewé ákuú nnó Sayɔn ne usaá dele bɔ́ ukénéama meso eni. Ása mabɔ Maá egɔɔme ne ami Nte wúú né mampwe ebwɔ́. ² Ne nwú meko muú fɔ né mfaánebuú, meko yimbo awyale eké meko makɔne nnyi ne anyáne ntó kenké eké nefe. Meko ayi nwú mbo alú eké bɔ́ ákwelé bɔ́ dandyé ebwɔ́. ³ Ne njune bɔ́ bina ákwa ekwɔ́ meke né mbe geluɔge gefwage Ɛsɔwɔ ne menya eni eyi elú mebe ne ákpakpa. Ne yé muú ayi ákágé ekwɔ́ ewéna apó, ekosé ebwɔ́ ambɔ́ ne ákaa. Ebwɔ́ bina ne álú bɔ́ abi Ɛsɔwɔ áwené gemége ebwɔ́ né gabo fa mme. ⁴ Ebwɔ́ bina ne álú bɔ́ abi ábele menyammye ebwɔ́ pópó yé andée álá akaá wɔ, gétúgé álú ubwyene. Ebwɔ́ ákwɔlege Maá egɔɔme ájye yéndé mbaá ayi ji ájyeé. Álú bɔ́ abi Ɛsɔwɔ áwené gemége bɔ́ né gabo né geluage bɔ́ ako abi álú fa mme. Ebwɔ́ álú ndere mbwe mbe ayi áchyeé mbaá Ɛsɔwɔ ne Maá egɔɔme. ⁵ Gebyɔ́ gepɔ́ fɔ ebwɔ́ né meno néndé ebwɔ́ álú pópó apó ne deba.

Makiénné Ɛsɔwɔ áléé ágaré mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ

⁶ Ne mma ngé ekiénné Ɛsɔwɔ ewé fɔ ndere elyenege té mfaá. Ekpa abya melómélɔ́ ayi álú te kwyakwya mangaré mbaá bɔ́ malɔ́ mme meko. Yéndé ntoó, ufɔ́ ufɔ́ mejɔ́ ne ufɔ́ ufɔ́ bɔ́. ⁷ Ɛjɔ́ ne meko kenké eké “Ɛɔ́ge Ɛsɔwɔ ne nóge ji néndé gébé gekwané eyigé ji asɔ́ mpa bɔ́ fa mme. Ndere elúmbo, fege ji muú akwyéé mfaá ne mme chónchó ne mabeé mega ne ambu annyi.”

⁸ Ekiénné Ɛsɔwɔ ewé fɔ ewé egbeé makiénné apeá echwɔ́ ntó, eké, “Babilɔn ákwe, meló ewé ebo elú meló ŋɔ́ ekwe ‘burup’ ewɔ́ ŋgma mme. Manane jíí ayi ji

anané tametame áchó malɔ mme mako. Manane ji yémbɔ alu eké elé mmɔ́ɔ ne ji achyeyé malɔ ayifó anyuú mapyenyé ebwɔ́.”

⁹Ne ekiénné Eɔwɔ ewé fɔ ewé egbeé makiénné áléé echwɔ ntó, ejɔɔ ne meko kenké eké, “Bɔ́ɔ abi ánogé menya mebo ne meló uka wuú, ne ákame nnó menya yimbo afyeyé ebwɔ́ gelo jíí né mampwe ebwɔ́ yé né amu ebwɔ́,” ¹⁰Eɔwɔ achyeyé nye ntó ebwɔ́ efwyale. Efwyale ewémbɔ ebé nye eké mmɔ́ɔ matomato ami álá áchwaré ne maná wó, amí Eɔwɔ afyeyé né mmu ɲkɔ wuú ayi metɔ́ɔ usɔ́ɔ. Ne Eɔwɔ apye nye ebwɔ́ áɔɔɔ né mmu mewe ewé elulé ne genó eyigé ákuú nnó sɔ́lɔ. Ne ebwɔ́ áɔɔgé nye né mbe ushu makiénné ukpea ne Maá egɔɲme. ¹¹Ne amuawe ayi atanegé né mewe ewé eɔɔ́ ebwɔ́, á-tanegé nye wye tanegé té kwyakwya ne kwyakwya. Bɔ́ɔ bina abi ánogé menya mebo yimbo ne melo uka wuú ne yendemuú ayi ákame nnó menya yimbo afyeyé ji gelo eyi getene mbaá mabɔ́ míí, ugbeé mmye upó ne ebwɔ́ utuú ne nwɔ́mese.”

¹²Mechɔ ewéna elú elé majyeyé mbaá bɔ́ɔ Eɔwɔ nnó ákogé matɔ́ɔ ebwɔ́. Ebwɔ́ bina ne ábélege mabe Eɔwɔ ne áfyeyé wye metɔ́ɔ ne Jisɔ́ɔ.

¹³Ne nwú meko muú fɔ né mfaánebuú nkane ajógé ne me, aké, “Sa meko mejɔ́ɔ eyina: aké elɔ nana ejyeyé mbe metɔ́ɔ megɔ́megɔ́ ebeé ne bɔ́ɔ abi ágboó ndere áɲkwólé Jisɔ́ɔ Kras.” Ajógémbɔ Mendoó Eɔwɔ ekamé eké “Eeh elú wáwálé. Ebwɔ́ ágbéegé nye mmye né utɔ́ɔ ebwɔ́ néndé nsa utɔ́ɔ ulúulú ebi ebwɔ́ ápyeyé akwólege nye ebwɔ́.”

Jɔn agé ame geɟa ndere Eɔwɔ aɔɔ́ɔ nye mpa bɔ́ɔ né bíí bí kwyakwya

¹⁴Ne nké mpelé, ngé geko eyi gelu pópó, ne muú fɔ ajwólé né mmu geko eyigémbɔ alú eké maá nte mekwaá, akweré éla gefwa ewé akwyeyé ne gul. Agbaré ɲga mechyamechya né ebwɔ́ wuú,

ɲga yimbo awya geti getye getyeyé. ¹⁵Ne ekiénné Eɔwɔ ewé fɔ etane né echa upe Eɔwɔ, ekú muú ayi ajwólé né mmu geko kenké eké, “Lɔ mankye mbwe ne ɲga wye ayi ɔgbaré, néndé gébé eyigé ákye mbwe gekwané ne mbwe ayi álu né mme ákwóné mankye.” ¹⁶Ejógé mbɔ, muú yimbo né mmu geko afu ɲga wuú né mme, akye mbwe né mme meko.

¹⁷Epyeyé mbɔ, ekiénné Eɔwɔ ewé fɔ etané né mmu echa upe Eɔwɔ né mfaánebuú. Ewú ntó egbaré ɲga mechya yimbo ayi ákuú nnó shekel.

¹⁸Ne ekiénné Eɔwɔ ewé fɔ, ewé ebɔ́ɔ uto epwɔ́ mewe etané kwókwólé ne gelúgé upe Eɔwɔ, ekúu ekiénné ewé egbaré ɲga mechyamechya ejɔɔ kenké eké, “Gé umpɔ́me unɔ́ɔ ebi ákuú nnó gɲep, uwɔ́me né mme ugele. Cho sɔ́ɔ uchóchɔ́ bɔ́ɔ ne ɲga ayi wɔ́ ɔgbaré mbɔ.”

¹⁹Ejógémbɔ, ekiénné Eɔwɔ ewémbɔ, efu ɲga wuú fa mme, eɔ́ré umpomé gɲep ebimbo, eju né mmu ejya ewé aɲamege ubi wye. Ejya ewéna eténe mbaá metɔ́ɔ usɔ́ɔ Eɔwɔ ewé ji álerégé nye bɔ́ɔ. ²⁰Ejya ewéna epó́fɔ́ né melo. Efembɔ́ ne ájyale upɔ́me ebimbo manoó matané, makoó byɔ́ɔɔɔɔɔ eké ebeé. Metyeyé ebeé manoó ewémbɔ elú usaá ɲkpa neke ufya. Ne ugome ebeé ewéna úlú genóge matyeyé amu ápeá.

Makiénné Eɔwɔ akénéama áchwɔ́ ne ufɔ́ɔ efwyale ukénéama

15 Unó bimbo ukoógé, mma ngé gekpékpégé genó gefɔ́ né mfaánebuú eyigé me nlá nkágé garé. Geɲeá ne gepwɔ́ amu. Genó eyigémbɔ elé makiénné Eɔwɔ akénéama ayi akpané ufɔ́ɔ efwyale ukénéama. Efwyale ewéna ne elu ewé kwyakwya néndé elé né ufɔ́ɔ efwyale bina ne Eɔwɔ alerege nnó metɔ́ɔ usɔ́ɔ wuú ebye.

²Ne ngé genógé fɔ́ eyi gelú eké ebeé mega. Gelú efeé efeé áchwaré ne mewe. Ne bɔ́ɔ abi ammyeyé apwɔ́ɔ menya mebo

yimbo ne meló uka wuú, ne álá akamé fɔ nnó aɟyé ebwó gelo né mmye eyi geténe mbaá mabo mií wó, átené né mapeá ebeé mega ewéna ewé elú efeé efeé. Ágbaré manke ayi Eɟwɔ aɟhyé ebwó. ³Ne ákwa ekwɔ ewé Mosis muú utɔ́ Eɟwɔ abɔ akwané ne ewé Maá egɔɟme abɔ akwane, aké, “Ata Eɟwɔ Muú Ɖpɔwɔ amu, unó bi wɔ ɔpyéé úlú ukpékpé ne upwɔ́ amu. Wɔ ɔlu mfwa malɔ mme mako. Depɔ́ etye etiré wɔ ɔpye délú wáwálé ne cho. ⁴Ata yé muú fɔ apɔ́ ayi álá afɔ́ wɔ, yé muú fɔ ntó apɔ́ ayi álá nógé wɔ néndé, wɔ mbií ne ɔlu muí ukpea. Bɔ́ malɔ mme meko ánogé wɔ néndé yéndé-muú agé nnó depɔ́ etye etire wɔ ɔpye délú cho.”

⁵Bɔ́ bina anerege mankwa ekwɔ ewéna, nké mpelé echa upe Eɟwɔ né mfaánebuú enené nge maá getoge ukpea Eɟwɔ né mmu. ⁶Makiénné Eɟwɔ akénéama ayi agbaré ufɔ́ efwyale ukénéama átané né mmu echa upe Eɟwɔ ewémbo. Áɟye mandée pópó ayi ágenege, ne yéndémuú bwɔ́ áni gebagé ndeé genɔ́ ji né ewɔme. Uba mandeé bimbo ugenege eké gul. ⁷Ne menya ama né geluage menya eyi elú mebe eni, aɟhyé makiénné Eɟwɔ ayina akénéama ukú ukénéama, ebi akwye ne gul, ukú ebimbo ugbeé ne metɔ́ usɔ́ Eɟwɔ muú alu mebe te kwyakwya ne kwyakwya. ⁸Ne amuawe ayi alerege ɲɔ́ ne utoó Eɟwɔ, agbeé né mmu echa upe Eɟwɔ ewémbo. Ne yé muú akágé kpé fɔ né mmu echa ewémbo, kpaá té ufɔ́ efwyale ebi makiénné Eɟwɔ yimbo achwɔ́ ne ubi ekogé.

Kwyakwya ufɔ́ efwyale ukénéama ebi Eɟwɔ aɟhye

16 Ne nwú meko muú fɔ né mmu echa upe Eɟwɔ ewémbo ndere ajɔ́ kenké ne makiénné yimbo akénéama aké, “Chóge dégbe genó eyi

gelú né mmu ukú ebimbo ukenéama ebi ugbeé ne metɔ́ usɔ́ Eɟwɔ né mme.”

²Ajógé mbo ekiénné Eɟwɔ ewé mbe ejye gbe genó eyi gelu né mmu gekú jíí fa mme. Egbegé mbo, ubobo dekpa etire denome ne démyéé deshulé né mmye bɔ́ abí áwyaá geloge menya mebo ne ánogé meló uka wuú.

³Ne ekiénné Eɟwɔ ewé epyéé makiénné apea ejye gbe genó eyi gelu né mmu geku jíí né ebeé mega, ebwólé ela eké manoo genkwógé muú. Ne yéndégenó eyigé gelú né mmu ebeé mega gegbo.

⁴Ne ekiénné ewé epyéé makiénné áléé, ejye gbe genó eyi gelú né mmu ejií gekú né mabeé ne ambu nnyi, manaá mako mabwólé mala manoo manoo. ⁵Epyegé mbo, nwú ndere ekiénné Eɟwɔ ewé ebɔ́ mannyi mako ejɔ́ eké, “Eeh wɔ muú ukpea. Wɔ muú ɔlu ne ɔbo ɔlú, mpa wye yi ɔɔɔ alú cho. ⁶Néndé bɔ́ áwá nya bɔ́ ukpea ne bɔ́ ekpave bye, wɔ ɔchye ebwɔ́ manoo nnó ányú. Ábɔ́ mbo lé nsa mbaá genó eyigé ebwɔ́ ápyeé.” ⁷Ajógé mbo, nwú meko muú fɔ ndere atane né geluógé upe Eɟwɔ ajógé aké, “Ata Eɟwɔ wɔ Muú Ɖpɔwɔ amu, mpa wye ayi ɔɔɔ alú cho, ne wáwálé.”

⁸Ne ekiénné Eɟwɔ ewé epyéé makiénné ani, egbe genó eyi gelú né mmu ejií gekú né ɲmeé, elyaá nnó ɲmeé edo bɔ́ awú gekpɔɔgé ubalé eké ebi mewe. ⁹Ubalé bina upyeé bɔ́ álwerege Eɟwɔ muú efwyale ewéna elú ji né amu, yémbo ákwɔré fɔ matɔ́ ebwɔ́ alyaa gabo ayi ebwɔ́ apye, áfegé Eɟwɔ wɔ.

¹⁰Ne ekiénné Eɟwɔ ewé epyéé makiénné ata, egbe genó eyi gelú né mmu geku jíí né mfaá geluoge gefwage menya mebo yimbo. Egbegé mbo, mbaá ayi menya mebo yimbo ágbáregé gefwa jíí wye ala gemuagemua. Ne akwaá ányéé manómé gétúgé ubalé ebi ebwɔ́ áwuú.

¹¹Álweré Eɟwɔ muú alu né mfaánebuú gétúgé ubale ebi ebwɔ́ áwuú, ne upa ebi ebwɔ́ áwya né mmye. Yémbo ákwɔre

fɔ matɔɔ bɔw álɔyáá gabo ayi ebwɔ ábɔ ápyéé wɔ.

¹²Ne ekiénné ewé epyéé makiénné akéné, egbe genó eyi gelú né mmu geku jíí né ebeé kpaá ewé ákuú nnó Yufretis. Egbegé mbo, ebeé ewémbɔ ewa meko, mampye nnó afwa abi atane né egbe ewé ηmɛé etanege agé meti ákoó. ¹³Epyegé mbo, ngé ubobo mandoó nchye áléé ayi álu eké bɔ mantwere átané né meno mmyɔ yimbo ne meno menya mebo ne meno muú ekpávé ayi gebyɔ. ¹⁴Mandóo yina élé aló nchye abi ápye ufélékpa. Ajye bané afwa mme meko nnó ánywére ebwɔ mbaá ama ákpomé mmye mampye bee né gekpékpégé bíí ebi Eɔwɔ Muú Apwɔɔ amu achwɔɔ.

¹⁵“Wúgɛ, me nchwɔɔ nye eta nyú ndere menjo achwɔɔ né gébé eyigé muú ala akaágé. Galógálɔ alú ne muú ayi abeé peé, abelege mandée jíí chanchá nnó ekáge ji ake gejɔgéné akpa mekpo unɔɔ.”

¹⁶Ne mandoó nchye yimbo, anywere afwa mme ako né melu ema. Ákuú melu ewémbɔ né mejɔɔ bɔɔ Hibru nnó Amagedɔn.

¹⁷Ne ekiénné Eɔwɔ ewé egbeé makiénné akénéama, egbe genó eyi gelú né mmu geku jíí né mmu gejulé. Egbege mbo nwú meko muú fɔ ndere atane né mmu gepúgɛ Eɔwɔ mbaá ayi geluoge gefwage Eɔwɔ gelu. Ajɔɔ aké, “Nneré yéndégenó.” ¹⁸Ajógémbɔ, gasama ake mamamama, mbaá awyale wyɔwɔyɔ, mamfeé ányá gbanɔbanɔ ne mme anyigé ne eshye. Gefɔɔ eyigé ákwáá alá álu danɔgɛ té mme alɔɔ. ¹⁹Mme anyigé mbo, melo kpaá ekaré né malu áléé, ne malo kpakpa né mme meko akwe. Ne Eɔwɔ ate gabo ayi Babilɔn ápyéé, ápye ji anyú mmɔɔ ami malu né mmu ηkɔ wuú. Mmɔɔ amibɔ matene né metɔɔ usɔɔ Eɔwɔ. ²⁰Yéndé melo metɔɔ nnyi ne makwe kpakpa áseé. ²¹Ne

ukpékpɛ makankoma ayi gema genɔ eké usaá bɔ pɔɔn uta atané mfaá ákwe bɔɔ né mmye. Bɔɔ álweré Eɔwɔ gétúgɛ ubale makankoma ebi ebwɔ áwu néndé, ubale bina uja dɔɔ. **

Gekpékpégé mendée eno

17 Ne ekiénné Eɔwɔ ema né geluoge makiénné akénéama ewé egbaré ukú ukénéama echwɔɔ jɔɔ ne me eké, “Chwɔ me nlerege nye wɔ efwyale ewé Eɔwɔ achyege nye gekpékpégé mendée eno muú ajwólé né gejamégé mannyi. ²Afwa mme ana manane tametame ne ji. Ne manane ayi ji anané tametame achalé bɔɔ mme ako eké élé mmɔɔ ne ji achyeé ebwɔ anyúu mapyene ebwɔ.”

³Ne Mendoó Ukpea echwɔ me mmye ne ekiénné Eɔwɔ ewémbɔ ékpá me mfé né mashwɔne. Njyegɛ ewú, ngé mendée fɔ ndere ajwólé né mfaá menya mebo fɔ. Menya yimbo alú megelemegele, awyaá makpo akénéama ne ambya afya. Ása gejamégé mabo wyéé amí machɔɔ mabo Eɔwɔ né menyammye wuú meko. ⁴Mendée yimbo afye mandée magele ne mandée gefwa, akwyéé menyammye wuú ne unó densɔ ebi akwyéé ne gul. Mataá ηka ne unó ebifɔ ebi ujame ηka dɔɔ. Ákuú ubi nnó pɛls. Agbaré amo ayi akwyɛ ne gul. Amo yimbo agbeé ne ubobo unó bi utene mbaá manane tametame jíí. ⁵Asá mabo né népwe níí ami matene né genó gefɔ eyigé bɔɔ alá ákaágé garé. Asá wye áké, “Gekpékpégé Babilɔn, mma andée eno ako, ne muú ayi ubobo unó bi upyéé fa mme utanege ji né amu.” ⁶Ne ngé nnó manoó bɔɔ Eɔwɔ ne bɔɔ abi bɔɔ áwáne gétúgɛ ápyéé genó eyi Jisɔs akelege mampye mandée yimbo eké mmɔɔ.

Ngégé nla meno mekpo fuú. ⁷Yémbɔ ekiénné Eɔwɔ eké, “Ulannó wɔ ɔláá meno mekpo fuú?” “Ngarége nye wɔ

**16:21 Elú wáwálé nnó: Bɔ pɔɔn bina anɔɔ wye eké uba simen upea.

genó eyigé muú alá ákagé garé eyi getome ne mendée yina ne menya mebo makpo akénéama ne ambya afya ayi akpane ji ákéne. ⁸Menya mebo ayi ɔbo ɔgené mbo, abó alú nya mebe, yémbó apó sé mebe. Atanege nye né mmu gepyéé eyi geláge pó ne kwyakwya akwó ewé. Ne ajye nye né mbaá ayi awáne nye ji. Ne bɔɔ abi álú fa mme, abi te ula ulɔɔ mme Ɛsɔwɔ alá asá fɔ mabo bwó né mmu nɔwe ayi ásame mabo bɔɔ abi ábɔɔ nye geɔwá eyi géláge byé wó ágege menya yimbo álaá nye mano mekpo fuú, néndé menya yimbo abó alú nya mebe ne nana apósé yémbó amágé chwó nye.

⁹“Mecho ewéna ekelege bɔɔ ábé ne denɔga. Makpo menya yimbo akénéama áténe mbaá makwe akénéama ayi mendée yimbo ajwólé wye. ¹⁰Makpo yimbo ntó akénéama áténe mbaá afwa akénéama. Né geluage afwa bimbo, ata agbo me, ama alú né gefwa nana, ama ayi alaá alú danchwó. Achwɔgé ágbárege nye gefwa jíí né mboó gébé. ¹¹Ne menya mebo yimbo ayi ábó álú nya mebe, ne nana alá apó sé, agbeé mfwa ayi agbeé afwa aneé. Ne ji alú mfwa ama né geluage afwa bimbo akénéama. Ne ajye nye né mbaá ayi awane nye ji.

¹²“Ambya yimbo áfya ayi wɔ ɔgéne mbo átené mbaá afwa áfya abi alá álú danse uto mamɔbaré gefwa, yémbó áchyege nye ebwó ne menya mebo uto mamɔbaré gefwa né nchwa neke ama. ¹³Afwa bina áfya, ákamege nye meko ama, áchyeé eshye ne uto gefwagé bwó mbaá menya mebo yimbo. ¹⁴Ebwó áɔmeé nye ummye né Maá egɔɔme. Yémbó, Maá egɔɔme ne aɔkwólé bíí abi ápyéé genó eyi ji akelege, ebwó abi Ɛsɔwɔ akuú ne ajya ammye nye ápwɔ ebwó néndé ji alú mfwa ayi abɔɔ afwa ako ne Ata ayi abɔɔ bɔ Ata ako.”

¹⁵Ne ekiénné Ɛsɔwɔ ema ejɔɔ ne me eké, “Mannyi ayi wɔ ɔgene mbo, ayi

mendée eno yimbo ajwólége wyeé aténe mbaá njune bɔɔ, ufwó ufwó bɔɔ, malo mme meko, ne ufwó ufwó mejɔɔ. ¹⁶Menya mebo yimbo ne ambya afya ayi wɔ ɔgéne mbo, áji ne menya yimbo jimbo ápaá nye mendée eno yimbo. Áfɔge nye yéndégenó eyigé ji awyaa, ályaa ji gejɔgené. Áfyéé nyé menyammye wuú ne áso ji ne mewé. ¹⁷Néndé Ɛsɔwɔ ne áfyéé mecho ewéna né matɔɔ afwa bina nnó ákamé meko ama, achyeé utoó gefwage bwó mbaá menya mebo yimbo, nnó apye ndere ji Ɛsɔwɔ akélege kpaá té yéndégenó eyigé ji Ɛsɔwɔ ajɔɔ gepyéé wáwálé.

¹⁸“Mendée ayi ɔgené mbo, aténe mbaá melo kpaá ewé ewyaa mfwa ayi abɔɔ afwa malo mme mako.”

Melo Babilɔn ekwe

18 Unó bina ukogé, ngé ekiénné ewé fɔ ndere etané né mfaánebuú éshulé fa me. Ewya gekpékpé uto ne geɔbo eyi getane ji mmye gepyé mme meko agéne. ²Ne ejɔɔ kenké eké, “Gekpékpégé melo Babilɔn ekwé burup, ela lé melú ujwólé aló nchye ne mbaá ayi mandoó nchyeé ne denwɔne debodebo ne etiré bɔɔ alá akií débigé wyeé. ³Néndé manane ayi ji ánáne tametame achalé mme meko eké élé mmɔɔ ne ji achye ebwó anyú mapyene ebwó. Afwa mme ábelé ntó ne ji ne bɔɔ abi akene gesé fa mme ákwe gefwa gétúgé geɔɔge manane tametame jíí.”

⁴Ne nwú ntó meko ayi fɔ ndere atane né mfaánebuú. Aké, “Bɔɔ ba, tanege délyaa ji ékáge dékpe mbwa ne gabo wuú, ne nnó ékáge dékpe ntó né efwyale ewé ji agene nye. ⁵Gabo ayi ji apyeé mbɔgé ákwigé jí né nchwe akwonege né mfaánebuú. Ne Ɛsɔwɔ ate gabo wuú. ⁶Pyegé ne ji wye ndere ji ápyéé ne enyú. Genó eyigé ji apyeé ne enyú shuge ji amu maɔáne ápeá. Fyegé mmɔɔ né mmu amo magbeé, déchwaré mami matóó mapwɔ ami ji áchwaré achyeé bɔɔ

anyuú, déchyéé ji anyú mami. ⁷ Ne pyegé ji ágé efwyale ne ali wye ndere ji áfege geme jíí, ányéé apɔge né mmu gabo. Ji adoó ebwɔ ewɔme ajógé aké, ‘Me mfwa mendée mpɔ fɔ mekwí ne mbeé fɔ ne mesome kánka’. ⁸ Ne gétú eyigémbɔ, efwyale éshúlege nye ji mmye né bíí uma ne nameé, mesome, ne emímí mesa. Ne asɔ́ nye ji né mewe néndé Ata Éswɔw ese muú asɔ́ mpa wuú, aŋea apwɔ amu.”

⁹ Afwa mme abi ábelé ne ji, ebwɔ́ abi ákpené mbwa ne ji ányéé né mmu gabo ápɔge ágegé nye amuawe ayi atanegé né mewe ewé esɔ́ ji, álilí nye álá ne mesome. ¹⁰ Ebwɔ́ átene tete gétúgé áfɔ́ nnó ákpene nye né efwyale ne melɔ́ Babilɔn, ájelege mmye ajógé aké, “Ebo ne wɔ́ nnó, Babilɔn gekpekpégé melɔ́ ne melɔ́ ewé eŋea geme, efwyale éshulé wɔ́ mmye né nchwaneke ama.”

¹¹ Bɔ́ abi ákene gese fa mme álilí nye álá ne masome néndé yé muú ayi áname unó gesege bwɔ́ ápɔ sé. ¹² Yé muú apɔ́ sé ayi áname unó bi ebwɔ́ ákpoó. Unó bina elé gul ne seleba, mataá malómálɔ́ ne unó bi ujame ŋka dɔ́ ákuú ubi nnó pels, eshyéé ndeé, ndeé afwa, ndeé megele ne gefógé ndeé ŋka eyi ákuú eji nnó silk ne unó bi akwyéé ne ambya meshuú, unó bi ákwye ne ufɔ́ ufɔ́ unɔ́ ebi ugɔ́ gebe unó bi ákwye ne afyaákó, gese, ne gefógé ntaá eniné ákuú nnó mabel. ¹³ Unó ebifɔ́ ntó ebi álá name sé elé mawéé ŋka ami manome gebe gelógélɔ́, baá unɔ́ abi ápye menyeé agɔ́ ákuú abi nnó sinamum meéry, insent, ne frank-insent. Mmɔ́ grep, mawéé ne menyeé nkane: flawa melómélɔ́ ayi apye bred ne mbeé gefógé nchi eyigé ákuú nnó whit. Ne utu nkane: mpɔ́, magɔŋme, mpɔ́ mek-agala, mboó gese uka úpeá ayi mpɔ́ mek-agala ejame ne ákwaá abi ákpoó nkane afwe. Yé muú apɔ́ sé ayi aname unó bina uko. ¹⁴ Bɔ́ abi ákene gese ajógé nye ne ji áké, “Unó ulólú uko ebi wɔ́ ɔkelege nnó ube ebyéé upɔ́ se. Ne unó uko ebi upyéé

nnó wɔ́ ɔbe gbene ebi upye ntó nnó wɔ́ ɔkwa ŋgɔ́ ɔmáge gé sé ubi.” ¹⁵ Ne ebwɔ́ bimɔ́ abi abɔ́ gefwa gétúgé ákene gese ne ji áténégé nye tété ne efɔ́ nnó ákpene nye né efwyale ne ji, álilí kenké ne mesome, ¹⁶ ajógé aké, “Ebo nnó, ebɔ́ nnó ne Babilɔn melɔ́ kpaá. Babilɔn alú nyá eké mendée ayi abɔ́ afyéé mashyéé ndeé, mandeé magele, ne mandeé gefwa. Akwyéé menyammye wuú ne unó desɔ́ ebi akwyé ne gul, mataá malómálɔ́ ne unó bi ujame ŋka dɔ́ ákuú nnó pels. ¹⁷ Né nchwa neke ama gefwa jíí geko geno.”

Bɔ́ ákpakpa abi áneá geme né masogéka ne bɔ́ abi ákené wye, abi ápye utɔ́ né mmu, ne abi ákene gese né mmu, átenegé nye tété, ¹⁸ ákálege gétúgé ágéné amuawe ayi atanegé né mewe ewé asɔ́ ji, ájelege mmye áké, “Cha oo, ndé melɔ́ ewé ekwɔ́ne gekpekpé melɔ́ ewé.” ¹⁹ Ne áchwe matwɔ́ ágbe né makpo bwɔ́, álilí nye ála ne mesome metɔ́ ajógé aké, “Ebo nnó, ebɔ́ nnó, ne melɔ́ kpaá, melɔ́ ewéna ne ebɔ́ elú melɔ́ ewé bɔ́ ako abi awyaá masogéka né ebeé mega ákwene gefwa wyeé gétúgé gefwa eyigé ji awyaá. Yémbɔ́ né nchwaneke ama, yéndégenó eyigé ji awyaá génó.”

²⁰ Enyú ako abi délú né mfaánebuú begé ne nechóchɔ́ néndé Éswɔw achɔ́ melɔ́ Babilɔn. Ne enyú bɔ́ Éswɔw, áŋgbá Kras ne bɔ́ ekpávé Éswɔw begé ntó ne nechóchɔ́ néndé Éswɔw asɔ́ me mpa wuú gétúgé gabo ayi ji apyéé eta nyú.

²¹ Ajógé mbɔ́, gekpekpégé ekiénné Éswɔw fɔ́ ebwéé ntaá eniné nelú eké gekpekpégé ntaá eniné ákwɔ́ unó efome né mmu ebeé mega jegemmmm ejɔ́ eké, “Wye ndere ntaá eniné na nékwene ne eshye nechɔ́geré, mbɔntó ne áfómege nye melɔ́ Babilɔn ne eshye, áchɔ́ ewu. Ndere elúmbɔ́ bɔ́ ámáge gé nye se ewú. ²² Ne ámáge wú sé meko néŋke ení ákwéle, makwa ayi akwané, ambya ayi áfómege ne mbá né melɔ́ Babilɔn. Ne yé muú deshweé ama ayi amáge be wyeé

ápó. Ne amagé wú nye sé ndere muú akwɔ́ nchi né ntaá. ²³Ne yé bíí uma ntó gɛngbɔ́gɛ étúlékáj gegénege sé wyeé. Yé epaá neba muú áwuú sé wyeé. Bɔ́ bíí abi ákene gese ne abɔ́ álu bɔ́ abi áɲea geme fa mme yina, ne bɔ́ megyaá bíí abwólé maló mme mako ne depɔ́ré megyaá bwɔ́.”

²⁴Kwyakwya alu nnó Babilɔ́n áwá bɔ́ ekpávé bíí ne bɔ́ abifɔ́ ako abi álu bɔ́ Eɔ́wɔ́. Ne manoó bɔ́ bina malu ji mmye chónchó ne ami bɔ́ ako abi áwáné né mme meko, ne Eɔ́wɔ́ achɔ́ melɔ́ ewéna gétúgɛ gabo ewu.

19 Unó bina upyegé mbo, nwú gɛwyagé meko eké, meko gɛjamégé bɔ́ né mfaánebuú. Ákálege kenké áké, “Défɛé Eɔ́wɔ́, ji ne aferege bɔ́ né efwyale gabo. Ji ne abɔ́ ɲgɔ́ ne uto ukó. ²Mpa wuú alú cho ne wáwálé. Ji afye gekpékpégé mendée eno yina né efwyale. Mendée yina ne achɔ́ bɔ́ mme ne manáné tametame. Eɔ́wɔ́ afye ji né efwyale gétúgɛ manoó bɔ́ utɔ́ bíí abi ji áwané.” ³Áma kalé kenké áké, “Défɛé Eɔ́wɔ́, amuawe ayi átánege né mewe ewé eɔ́ɔ́ ji ákwɔ́me ájyɛé mfaá té kwyakwya ne kwyakwya.” ⁴Ákálégé mbo, ákpakpa bimbo esaá meso eni ne menya eyimbo mebe eni, ákwe uwyá mme ánógé Eɔ́wɔ́ muú ajwólé né mfaá geluógé gefwa áké, “Amen défɛé Eɔ́wɔ́.”

Ápye epaá nebane Maá egɔ́ɲme

⁵Né meko muú fɔ́, atané né geluoge gefwagé Eɔ́wɔ́ ajógé áké, “Fégé Eɔ́wɔ́ se enyú ako abi délú baá defwe bíí ne dénógé ji abi áɲea geme ne abi álá áɲea geme wɔ́.” ⁶Ajɔ́ógé mbo, nwú meko fɔ́ eké meko gɛjamégé bɔ́. Alu eké gɛwyagé makóné nnyi ne eké meko gekpɛkɛge néfe. Ákálege áké, “Défɛé Ata Eɔ́wɔ́ se Muú Apwɔ́ amu, ji alú mfwá. ⁷Ese ako débe ne nechóchɔ́, débenege ji mabo ne déchyegɛ ji ɲgɔ́, néndé bíí epaá nebane Maá egɔ́ɲme uk-

wóné ne Mendée neba wuú akpome mé mmye ágilé ji. ⁸Áchyéé Mendée neba Maá egɔ́ɲme eshyéé ndeé nnó afye. Mandéé yimbo ágenege manemane, ne (átene mbaá ulɔ́ melú ebi bɔ́ Eɔ́wɔ́ álerege).”

⁹Ne ekiénné Eɔ́wɔ́ ewémbo, ema ejɔ́ genó eyigé fɔ́ ne me eké, “Metɔ́ megɔ́megɔ́ ebe ne bɔ́ abi álbɔ́ ebwɔ́ nnó áchwɔ́ ányé epaá neba ne Maá egɔ́ɲme.” Ne ema ejɔ́ genó eyigé fɔ́ eké, “Mekómejɔ́ eyina etane mbaá Eɔ́wɔ́ jimbo.”

¹⁰Nwúge mbo, nkwe ewu uka nnógé ewú, yémbo ejɔ́ eké, “Opyegé fɔ́ mbo, mentó nlú lé maá utɔ́ Eɔ́wɔ́ wye ndere wɔ́ ne ate aɲme byéé abi álu bɔ́ Eɔ́wɔ́ abi ákwɔ́legé wáwálé ayi Jisɔ́s aleré né genó eyi ji agaré. Nógé elé Eɔ́wɔ́ néndé elé wáwálé ayi Jisɔ́s aleré né genó eyi ji agaré ne achyɛé bɔ́ ekpávé Eɔ́wɔ́ mekomejɔ́ ayi ebwɔ́ ágarége.”

Kras ammye apwɔ́ menya mebo

¹¹Nge ndere mfaánebuú alu fuú, nké mpelé nge mpo mekagala pópó. Muú ayi ajwólé né mfaá akamege nnó, muú ayi dékágé neré metɔ́ ne ji, ji ayi apyɛé bɔ́ ákagé wáwálé ayi atome ne Eɔ́wɔ́. Aselé mati ayi alú cho mansɔ́ mpa ne ammye umye ne bɔ́ abi alá akií fɔ́ ji. ¹²Ame ji agenege eké nenɔ́me mewe. Ákwere gɛjamégé délaré gefwa né mekpo wuú. Asá mabo né menyammye wuú ami yé muú alá ákágé ekósé wye jimbo. ¹³Awya nku ayi áfyɛ né mmu manoó ne mabo mií makamege nnó, “Mekomejɔ́ Eɔ́wɔ́.” ¹⁴Ne bɔ́ bee abi álu né mfaánebuú áfyɛ mandéé pópó, ayi akpeage, ákwyyé áji ne eshye ndeé. Ájwólé né mfaá mpo mekagala eyi elú pópó ákwɔ́lege ji. ¹⁵Aparanja ayi achyaá atane ji né meno. Asele nye elé aparanja yina ne ammye ne bɔ́ malɔ́ mme meko apwɔ́ ebwɔ́. Agbarege nye ebwɔ́ ne amu matomato, Ne aɲamege nye manaá umpomé né mmu ejya mmi nnó áɲame manaá matane wyyé, ne ejya ewéna etene mbaá metɔ́

usɔɔ Ɛsɔwɔ Muú Apwɔɔ amu. ¹⁶Ása mabɔ né ndeé eyi elú ji mmye ne melú ewé ekweré ena geƙa wuú áké, “Mfwa ayi abɔɔ afwa ako ne Ata ayi abɔɔ bɔ Ata ako.”

¹⁷Ne ngé ekiénné Ɛsɔwɔ fɔ ndere etene né mfaá ŋme, ekú kenké eké denwɔɔné déko eti délyenege té mfaá ufɔɔ ufɔɔ denwɔne etiré dényéé uŋkwɔ unó “Chwóge dénywere mbaá ama, dénye gekpékpége epaá ewé Ɛsɔwɔ ágbárege nye. ¹⁸Chwóge dényé uŋkwɔ afwa, ákpakpa bɔɔ bee ne bɔɔ bee, mpɔ meƙagala ne bɔɔ abi ákene né mfaá ɛji. Chwóge dénye uŋkwɔ bɔɔ ako, afwe ne abi álá ápɔ afwe, ne bɔɔ abi aŋea geme ne abi álá aŋea geme wɔ.”

¹⁹Ɛjǔgé mbo, ngé menya mebo ayi atane né mmu ebeé mega, ne afwa mme ako ne bɔɔ bee bɔɔ ánywere mbaá ama nnó ammye bee ne muú ayi akene mfaá mpɔ meƙagala yimbo pópó ne bɔɔ bee abi. ²⁰Yémbɔ ápye menya mebo yimbo chónchó ne muú ekpávé gebyɔ, ji ayi apyé ufeleƙpa né mbe ushu menya mebo yimbo. Ufeleƙpa bina ne ji aselé abwólé bɔɔ abi awyaá gelogé menya mebo yimbo ne ánógé meló uka wuú. Ne áfome menya mebo yimbo ne muú ekpávé gebyɔ né mmu gepyege mewe ewé elúlé ne genó eyi ákuú nnó sɔlfɔ. ²¹Ne muú ayi ajwólé mfaá mpɔ meƙagala ayi pópó, ase aparanja ayi atane né meno wuú awá bɔɔ abi álaá, denywɔne déko, dényé menya uŋkwɔ bɔɔ bimbo kaka déƙwa.

Afyɛ danchomeló denɔ aŋme dele

20 Ne ngé ekiénné Ɛsɔwɔ ndere etane né mfaánebuú eshulege mme. Egbaré né ebwɔ wuú agbɔgɔɔ gepyéé eyi geláge pɔ ne kwyakwya ne gekpéƙpege mkpɔkɔvé. ²⁻³Ekiénné ewémbɔ, epye gekwenege mmyɔ ayi ákuú ji nnó dragɔn ji ne ákuú nnó danchomeló ne satan ewe ji, ebwéé efome né mmu gepyéé eyigémbɔ, egbe meno gepye eyigémbɔ edye ewu. Danchomeló álá né mmu né

aŋme dele. Apye mbo nnó ji agegé sé meti ewé ji abwólége bɔɔ mme. Ne dele aŋme yina akógé, abɔɔ manlyaa ji né maá mboó gébé.

⁴Ne nké mmágé pé, ngé uluɔ gefwa, ne bɔɔ abi ajwólé wye. Bɔɔ bina elé abi Ɛsɔwɔ achyéé ebwɔ ebwɔnye nnó ágbárege gefwa. Ne ngé ntó mandoó bɔɔ abi áwáné ebwɔ gétúgé ágarege wáwálé ayi Jisɔs aleré né genó eyi ji agaré ne mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ. Bɔɔ bina ne álu bɔɔ abi álá nógé fɔ menya mebo yimbo yé ebé lé meló uka wuú. Ne yé geloge menya yimbo ebwɔ ákáme fɔ nnó ása geji né mampwe bɔɔ yé né amu bɔɔ wɔ. Ɛsɔwɔ apye ebwɔ ákwilé né negbo ágbaré gefwa ne Kras né aŋme dele. ⁵Gé ndɔ mbe ayi Ɛsɔwɔ apyéé bɔɔ akwilé né negbo na. (Ne bɔɔ abifɔ ntó abi ágbóo, Ɛsɔwɔ apye fɔ ebwɔ ákwilé né negbo wɔ, kpaá té dele aŋme yina ábyéé.) ⁶Metɔɔ megɔmegɔ ebe ne bɔɔ abi Ɛsɔwɔ ajyaá, ebwɔ abi ji apye nye ákwilé né negbo né ndɔ ayi mbe, ayi ji apyéé nye bɔɔ ákwilé né negbo. Ɛsɔwɔ ajya ebwɔ nnó ábé bɔɔ bií ne ebwɔ ágbóo fɔ negbone ndɔ epeá. Ábéé nye elé ampyéé upe mbaá Ɛsɔwɔ ne Kras, ne ebwɔ ágbárege nye gefwa ne ji né aŋme dele.

Ɛsɔwɔ apwɔ danchomeló

⁷Ne aŋme dele ayina akoóge, Ɛsɔwɔ aferege nye danchomeló né denɔ etiré abɔ afyéé ji. ⁸Atanege, akené nye abwólége bɔɔ né malɔ mme meko. Ákuú umɛ malɔ áyina nnó Gɔg ne Magɔk. Danchomeló anywerege nye ebwɔ ako né mbaá ama, nnó ammye bee. Ne bɔɔ abi ámmye nye ummye bina ájame nye eké gesɔɔge mbale nnyi. ⁹Atanege nye né malɔ mme meko, anɔ mbaá ayi bɔɔ Ɛsɔwɔ ánywere. Mbaá yimbo elé melo kpaá ewé Ɛsɔwɔ agboó ne ewú. Ánógé melo ewémbɔ mme, mewe etanege nye né mfaánebuú elwe ebwɔ ako áɔɔ. ¹⁰Ne afomege nye danchomeló muú abwólé

ebwɔ́ né mmu gepyegé mewɛ ewé elúlé ne genó eyigé ákuú nnó sɔ́lfɔ́. Mbaá yina ne abó áfome menya mebo ne muú ekpávé ayi gebyɔ́. Ne ebwɔ́ áwuú nye ubale wye utuú ne ɲwɔ́mese te kwyakwya te kwyakwya.

Esɔ́wɔ́ asɔ́ kwyakwya mpa

¹¹Ne ngé gekpékpé gé geluɔ́gé gefwa eyi gélú pópó ne muú ayi ajwólé mfaá. Ne mfaánebuú ne mme áseé né mbe ushu wuú yé muú agé sé ebwɔ́ wó. ¹²Ne ngé ntó bɔ́ɔ́ ako abi ábɔ́ ágboó, abi áɲea gemɛ ne abi álá ɲea gemɛ wɔ́. Ebwɔ́ ako atané né mbe geluɔ́ge gefwa eyigémbo. Ne anene bɔ́ ɲwe, anene nto ɲwe ayifɔ́ ayi awyaá mabɔ́ bɔ́ɔ́ abi ábɔ́ɔ́ nye geɲwá eyi gélágé byé. Ne muú ayi ajwólé, akwólé dépo etiré bɔ́ɔ́ bina ábɔ́ ápyéé ndere ásámé né mmu bɔ́ ɲwe, asɔ́ mpa bɔ́ɔ́. ¹³Ne ebéé mega elyaá bɔ́ɔ́ abi abɔ́ ánomé wye átané átené ne geluɔ́ge gefwa. Wyembɔ́ ntó ne negbo ne melɔ́ áwuú bɔ́ɔ́, ályaa áwuú bɔ́ɔ́ átané átené né geluɔ́ gefwa eyigémbo. Ne muú ayi ajwólé mfaá geluɔ́gé gefwa akwólé dépo etiré bɔ́ɔ́ ábɔ́ ápyé, asɔ́ mpa bɔ́ɔ́. ¹⁴Apyegé mbo ákpa negbo ne melɔ́ áwuú bɔ́ɔ́ aɲme né mmu gepyegé mewɛ. (Gepyegé mewɛ ewéna élé negbo né ndɔ́ epea.) ¹⁵Ne yéndémuú ayi mabɔ́ amií malá pɔ́ né mmu ɲwe ayi awyaá mabɔ́ bɔ́ɔ́ abi abɔ́ɔ́ nye geɲwá eyi gélágé byé áfomege ji né mmu gepyegé mewɛ.

Esɔ́wɔ́ akwyéé mme ayi meke ne mfaánebuú ayi meke

21 Epyegembɔ́, ngé mfaánebuú ayi meke ne mme ayi meke. Mfaánebuú ayi mbe ne mme ayi mbe chónchó ne ebéé mega ápɔ́ sé. ²Ne ngé ntó melɔ́ ukpea ewé ákuú nnó Jerosale ayi meke ndere átane né mfaánebuú mbaá Esɔ́wɔ́ ashulege áchwɔ́ɔ́. Ákwyéé ewú ndere mendée neba akwyegé menyammye agilé menɔ́ wuú. ³Ne nwú

meko muú fɔ́, atane né geluɔ́gé gefwage Esɔ́wɔ́ ajógé keɲké aké, “Nana Esɔ́wɔ́ achwɔ́ jwólé ne akwaá. Ji ajwólé nye ne ebwɔ́, ne ebwɔ́ ntó ábéé nye bɔ́ɔ́ bií. Esɔ́wɔ́ jimboó abeé nye ne ebwɔ́ ne abeé nye ntó Esɔ́wɔ́ bɔ́ɔ́. ⁴Ji atilé nye ebwɔ́ manse ako né ame. Negboó nebeé nye sé, ne bɔ́ɔ́ abeé nye sé ne mesome, ebwɔ́ álíli nye sé, ne yé ubalé áwuú nye sé néndé unó bi ukwene ukoó mé.” ⁵Ne muú ayi ajwólé né mfaá geluɔ́ge gefwa ajɔ́ɔ́ aké, “Wúgɛ́, nana mpye unó ukó ulaá uke.” Ne ama ajɔ́ɔ́ ne me aké, “Sa unó bina mme néndé mekomejɔ́ɔ́ eyina elú wáwálé, nerege metɔ́ɔ́ nnó unó bi ájɔ́ɔ́ upyee nye.” ⁶Ama ajɔ́ɔ́ ne me aké, “Nnere yéndégenó, me ne nlú muú mbe ne ayi kwyakwya, unó uko ulɔ́ɔ́ ne me ne ukwyagé ne me. Ne yéndémuú ayi mmwólé manaá epye ji, nchyege ji manaá anyú ewé álá achyege fɔ́ ɲka. Manaá ami mbo matanege né embu nnyi ewé ewyaá manaá ami machyegé geɲwá. ⁷Ne yéndémuú ayi ammye apwɔ́ɔ́ gabo, me nchyege nye ji unó bina. Me mbeé nye Esɔ́wɔ́ wuú ne ji ntó abeé nye maá wá. ⁸Yémbɔ́, bɔ́ɔ́ abi áfɔ́ɔ́ mampyegé unó bi me nkelege, abi áshyá mamfye metɔ́ɔ́ ne me, abi áchɔ́ɔ́ menyammye bɔ́ɔ́ ne gabo, abi awané bɔ́ɔ́, abi anane manané tametame, abi anyéé mafoó, abi ánogé aló uka, ne bɔ́ɔ́ akó abi ábyɔ́ge gebyɔ́ ákpane nye ebwɔ́ áfome mmú gepyegé mewɛ ewé elúlé ne genó eyi ákuú nnó sɔ́lfɔ́. Gepyegé mewɛ ewéna élé negbone ndɔ́ epea.”

Jɔ́n ama age melɔ́ Jerosale ewé meke

⁹Ne ekiénné Esɔ́wɔ́ ema, né geluage makiénné Esɔ́wɔ́ akénéama ayi agbaré ukú efwyale ukénéama echwɔ́ ejɔ́ɔ́ ne me eké, “Chwɔ́ me nłerege nye wɔ́ mendée neba, mendée ayi Maá egɔ́ɲme ábáne nye.” ¹⁰Mendoó Ukpea echwɔ́ me mmye ne ekiénné Esɔ́wɔ́ ewémbɔ́ ekpa me mfé né mfaá mekwe ewé eɲɔ́ge

dɔɔ, eléré me melo Jerosale ewé elú melo ukpea ndere etané mbaá Eɔwɔ né mfaánebuú eshulege mme. ¹¹ Geɔgbɔgé Eɔwɔ gegénege wyeé manémané, ne melo ewémbo éshwánege ntó eké mataá malómáló ayi ákuú nnó jaspar. Egénege ɔnanéɔnané eké makankoma. ¹² Gebame eyi geɔɔgé genɔ melo ewémbo mme. Gebame eyigémbo gewya mano gebame áfyanéápeá. Né mano gebame yimbo makiénné Eɔwɔ áfyanéápeá áténé wye ábáme. Né mano gebamé yimbo ntó ása mabo matoó bɔɔ Isreli áfyanéápeá wyeé. ¹³ Mano gebamé yina, áléé álú né egbe ebwɔnye, áléé álú né egbe ebwɔbe, áléé álú mbe ne áléé álú meso. ¹⁴ Átené gebamé eyigémbo né mfaá mabɔmé áfyanéápeá. Ása mabo áɔgbá Maá egɔɔme áfyanéápeá né mabɔmé yina. ¹⁵ Ne ekiénné Eɔwɔ ewé ebo eɔɔgé mbo ne me, egbaré meto ewé amege unó wyeé, akwyeé ewú ne gul. Elé meto ewémbo ne ewú ebo emegé melo kpaá ewémbo. Eméé makwɔɔ gebamé chónchó ne manombi. ¹⁶ Metyeé melo ewémbo ne unalé úlú wye janja. Ekiénné Eɔwɔ ewémbo eméé melo ewémbo ne meto ewé egbaré, metyeé melo ewémbo elú ɔkpa neke dele ne geba. Wyembo ntó ne unalé ne uɔɔgé melo ewémbo úlú. ¹⁷ Ekiénné Eɔwɔ ewémbo, eméé ntó uɔɔge gébamé eyigémbo, gelú matyeé amu usaá uleé meso ekéné ndere akwaá ámegé unó. ¹⁸ Áténé gébamé eyigé na ne mataá malómáló ayi ákuú nnó jaspa. Ne yéndégenó né melo ewémbo ákwye geji ne gul. Gul yimbo ápó ne deba, ne agenege eké efeé. ¹⁹ Ne mabɔmé ayi átene gébame eyigémbo né mfaá, ákwyeé áji ne mataá ɔka ufoúfoú. Ntaá né mbe eniné alɔɔ manténe mabɔmé yimbo nékámege nnó jaspa, eníne negbeé áléé nékámege áget, eníne negbeé áni nékámege éméral. ²⁰ Eni negbeé mataá átá nékámege ɔni, eni neg-

beé akené nékámege kánelyan, eni negbeé akénéama nékámege krisolite, eni negbeé aneé nékámege berin, eni negbeé aneéneama nékámege tɔpas, eni negbeé afyaá nékámege krisopreis eníne negbeé afyaneama nékámege jacint, ne eníne negbeé áfyanéápeá nékámege ametis. ²¹ Mano gébámé ayina áfyanéápeá ákwyeé áji ne mataá ɔka áfyanéápeá ayi ákamege nnó pels, ne ákwyeé yéndé meno gébámé ne pel ama, ne ákwyeé metɔɔ melo ewémbo ne gul. Ayi alá pó ne deba, ne agéne eké efeé.

²² Ne ngé fɔ echa upe Eɔwɔ né melo ewémbo wɔ néndé, Ata Eɔwɔ jimboɔ Muú Apwɔɔ amu ne Maá egɔɔme ne álú echa ewémbo. ²³ Melo ewémbo ekelege sé nnó ɔme yé ebe elé mfaá agénege wyeé néndé geɔgbɔge Eɔwɔ ne gelú mewe ewé egénege wye ne etulekaɔ wuú elé Maá egɔɔme. ²⁴ Bɔɔ malɔ mme meko ákené nye né mmu geɔgbɔ eyigémbo. Ne afwa mme achwɔɔ nye ne ɔɔ bɔw né melo ewémbo. ²⁵ Mano gebamé eyigé na, ábeé fuú yéndégébé, néndé utuú ugilé fɔ wyeé. ²⁶ Ne ebwɔ áchwɔɔ nye ne ɔɔ ne énoógé bɔɔ malɔ mme meko né melo ewémbo. ²⁷ Yémbo, yéndégenó eyigé gélagé pó pópó né mbe ushu Eɔwɔ, gékpené fɔ né melo ewémbo, yé muú ayi apyeé depɔ debodebo yé ebé elé muú gebyɔ akpené fɔ wye. Ekosé bɔɔ abi mabo bɔw malu né mmu ɔwe Maá egɔɔme ayi asamé mabo bɔɔ abi abɔɔ nye geɔɔwá eyi gélagé byé ne ákpene wye.

**Ebeé ewé ewyaá manaá ami
machyege geɔɔwá eyigé gelágé bye**

22 Ne ekiénné Eɔwɔ ewémbo, eléré me ntó ebeé ewé ewyaá manaá ami machyege geɔɔwá eyi gélagé byé, magenege eké efeé meke. Ebeé ewémbo etanege né geluɔge gefwage Eɔwɔ ne maá egɔɔme. ² Éshúlege eɔye né metɔɔ melo ewémbo. Né yéndé egbe ebeé ewéna, unɔɔ ebi uchyege geɔɔwá

úlú wye. Unɔ́ ebimbo uwɔme umpomé ndɔ efyánéepéá né ηme. Ne yéndé mfaá uwɔmé ndɔ gama. Ne bya unɔ́ ebimbo úlú uka ebi ápye bɔ́ mameé né mme meko átoógé. ³Ne yéndégenó eyigé Ɛsɔwɔ áleré geji ukwekwe amu gebeé fɔ́ né melo ewémbɔ.

Ne geluɔge gefwage Ɛsɔwɔ né maá egɔηme gebeé nye wye ne bɔ́ utɔ́ bíf ánógé nye ji. ⁴Ágené nye ushu Ɛsɔwɔ, asamé nye ntó mabɔ míf né mampwe bwɔ́. ⁵Utuú ugílé fɔ́ né melo ewémbɔ. Ne bɔ́ abi álu wye ákelégé sé geηbo etúlékáη ne ηméé néndé Ata Ɛsɔwɔ ne abeé nye geηgbogé ebwɔ́. Ne ebwɔ́ ágbarége nye gefwa té kwyakwya ne kwyakwya.

Jisɔs aké ji amagé chwɔ́ nye fa mme

⁶Ne ekiénné Ɛsɔwɔ ewémbɔ ema ejɔ́ ne me eké, “Mekómejɔ́ eyina elú wáwálé kámege ne eji. Ata Ɛsɔwɔ muú achyege mendoó mbaá bɔ́ ekpávé bíf atɔ ekiénné wuú nnó echwɔ́ eleré baá utɔ́ bíf unó bi uchwɔ́ upyee.”

⁷Ne Jisɔs aké, “Wúgé, ela gachyeé me nchwɔ́. Metɔ́ megɔmegɔ ebe ne bɔ́ abi ápye unó bi ásamé né mmu ηwe yina ebi upye nye nana ne meso gébé.”

⁸Me Jɔn nlú muú ayi nwuú, ne ngené unó bina uko. Nwúgé ne ngége unó bina nkwe uwya mme né mbe ushu ekiénné Ɛsɔwɔ ewé eleré mbo me unó bina nnó me nógé ewú. ⁹Yémbɔ ejɔ́ ne me eké, “Ɖpyegé fɔ́ mbo, me ntó nlú elé muú utɔ́ Ɛsɔwɔ wye ndere wɔ ne ate aηme bye abi álú bɔ́ ekpávé Ɛsɔwɔ ne abifɔ́ ako abi ábélege mekomejɔ́ ayi ásámé né ηwe yina. Nógé lé Ɛsɔwɔ.” ¹⁰Ema ejɔ́ eké, “Ɖbigé fɔ́ mekomejɔ́ yina, ayi ásámé né mmu ηwe yina ayi agarége unó bi upyee nye nana né ebí upye nye meso gébé, néndé gébé eyigé unó bina upye nye gélá kwɔ́kwɔ́lé. ¹¹Ndere elúmbɔ, yéndémuú ayi ápyee gabo, ápyegé wye gabo wuú. Ayi ápyee ukweηkwe unó ápyegé wye

ukweηkwe unó, ayi ápye genó eyi gélú cho ápyegé wye genó eyi gélú cho ne ayi álu pópó ábeé wye pópó.”

¹²Jisɔs ama ajɔ́ aké, “Gegé, ela gachyeé me nchwɔ́. Nké nchwɔ́, nchwɔ́ ne nsa ayi nchyege yéndémuú ndere ji apye utɔ́. ¹³Me ne nlú genóge mbe ne eyigé kwyakwya, muú mbe ne ayi kwyakwya, unó uko ulɔ́ ne me, ne ukwyage ne me.”

¹⁴“Metɔ́ megɔmegɔ ebeé ne bɔ́ abi áshwɔne mawulé bwɔ́ akpea pópó. Ɛbwɔ́ ne Ɛsɔwɔ achyege nyé ebwɔnye nnó ákoó né meno gébamé ákpe né melo ewémbɔ ányé umpomé genɔ́ eyigé gecheyege geηwá eyi gélágé byé. ¹⁵Bɔ́ abi álá ákpene fɔ́ né melo ewémbɔ elé bɔ́ abi álu eké bo mammye, bɔ́ abi ányé mafoó abi ánane manané tametame, abi áwane bɔ́, abi ánógé aló uka, abi ábyɔge gebyɔ́ ne bɔ́ débwalé.

¹⁶“Ne me Jisɔs ntɔ́ ekiénné wa nnó echwɔ́ egaré enyú unó bina né machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ. Me nlú mpyáne mfwa Devid, me nlú ntó eké membe ayi agenege né gejejegé bíf.”

¹⁷Ájɔ́gé mbo, Mendoó Ɛsɔwɔ ne Mendée maá egɔηme áké, “Chwɔ́ Ata Jisɔs.” Ne yéndémuú ayi awuú mekomejɔ́ yina, abɔ manjɔ́ ntó nnó “Chwɔ́.” Ne yéndémuú ayi mmwɔ́lé manaá epyee ji, achwɔ́ ne yéndémuú ayi akelege achwɔ́ anyú manaá ami machyege geηwá ewé álá chyegé ηka.

Kwyakwya mejɔ́

¹⁸Ne me Jɔn nkwelege mbeé mbaá yéndémuú ayi áwuú mekomejɔ́ ayi asamé né mmu ηwe ayina. Mekomejɔ́ yina ayi agarege unó bi upyee nye nana ne ebi upye nye meso gébé nnó, “Muú ayi agbege genó eyigé chá né unó bi ásámé né ηwe yina, Ɛsɔwɔ agbege nye ntó efwyale wuú ne ufɔ́ mameé uke-neama ebi ásámé né ηwe yina. ¹⁹Ne yéndémuú ayi aferege genó né unó bi

ásamé né ηwe yina ayi agaré unó bi upye nye nana ne ebi upye nye meso gébé, Ɛsɔwɔ ntó aselé nye uto ebi abɔ achyɛ́é ji nnó akpé ne melɔ ukpea ewémbɔ ányé umpomé genɔ́ eyi géchyége geηwá eyi gélagé byé, ndere asamé né ηwe yina.”

²⁰Ne muú ayi agarége unó bina aké, “Wáwálé elá gachyɛ́é me nchwɔ́.”

Jɔn aké, Amen, chwɔ́ Ata Jisɔs.

²¹Nnenémmye nnó Ata Jisɔs álérégé bɔ́ Ɛsɔwɔ ako galɔ́galɔ́.